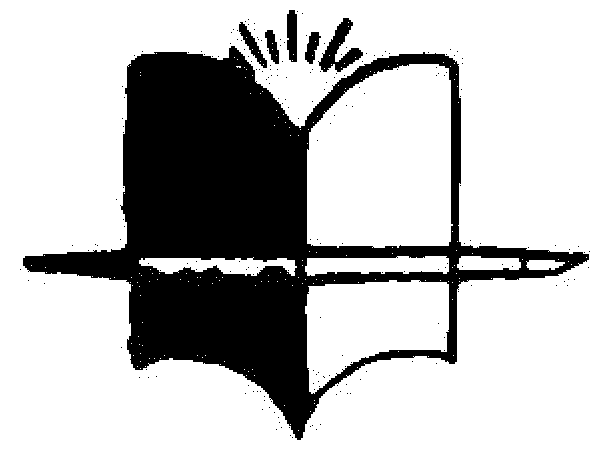

မြန်မာ့
စွယ်စုံကျမ်း
နှစ်ချုပ်

၁၉၇၇

မြန်မာ့
စွယ်စုံကျမ်း
နှစ်ချုပ်

၁၉၀၇

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ အုပ်စု ၁၀,၀၀၀

အမှတ် ၅၂၉၊ ၅၃၁ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊
စာပေဓိမာန်အဖွဲ့၊ တွဲဖက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမျိုးသန့်က
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၈၁၉)ဖြင့် စာပေဓိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်၍
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၃၀၂၅) ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

ကျမ်းဦးစကား

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းကြီးကို စာပေပညာရှင်တို့၏ အကူအညီဖြင့် စာပေဗိမာန်က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ၁၅ တွဲ ပြည့်သည်အထိ အောင်မြင်စွာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ အားပြည့်ကုန်ဝေ ပြီးသည့်တိုင် စာပေဗိမာန်သည် မြန်မာ့ရည်ညွှန်းစာပေ ထွန်းကားရေးတာဝန်ကို ဆတက်ထမ်းပိုး သယ်ပိုးသွား ရန် လိုအပ်နေဆဲပင် ဖြစ်သည်ဟု ခံယူပါသည်။

ဤလူ့ဘောင်သမိုင်းစဉ်သည် မရပ်မနား ပြောင်းလဲရွေ့လျားနေလေသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပျက် ခဲ့သော ဤလူ့ဘောင်သမိုင်းစဉ်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်နှင့် မတူနိုင်တော့ချေ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးနယ် ပယ်ကို လေ့လာကြည့်ပါ။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က တင်းမာနေခဲ့ရာမှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် သင့်မြတ်လာကြသည့် နိုင်ငံများ လည်း ရှိသည်။ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်အတွင်း လက်တွဲ နေခဲ့ရာမှ သဘောထား ကွဲလွဲလာကြ သည်လည်းရှိသည်။ စစ်ခင်းနေဆဲ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွက် ၁၉၇၅ ခုနှစ်က မဟာမိတ်အဆင့်မရှိသော အခြားနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ယင်းနိုင်ငံအား လက်နက် ထောက်ပံ့ရောင်းချနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ စွယ်စုံ ကျမ်းပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အနက် အချို့ ရာထူးအရှိန်အဟုန် အတက်အကျ ရှိသည်။ ကွယ်လွန်သွားကြသည်လည်း ရှိသည်။ သိပ္ပံနှင့် စက်မှုနည်းပညာ၊ စာပေအနုပညာ၊ လူမှုရေးသိပ္ပံပညာ စသည့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင်လည်း တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ၊ တိုးချဲ့သုတေသနပြုမှုများ၊ ထူးခြားပြောင်မြောက်သော ဖန်တီးမှုများ ပေါ်ထွန်းကျက် ရှိသည်။ မော်ကွန်းတင်ထိုက်သော လူထုလှုပ်ရှားမှုများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ၊ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းများလည်း ပြည်တွင်းပြည်ပ နှစ်ဌာနစလုံးတွင် ရှိသည်။ ယင်းသို့သော နှစ်စဉ် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေသည့် သမိုင်းစဉ်များကို စွယ်စုံကျမ်း ပြုစုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူတို့သည် မျက်ခြည်ပြတ်မခံဘဲ လေ့လာဆည်းပူး၍ နေမည်သာ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ စွယ်စုံကျမ်းဖတ် ပရိသတ်များအား ယင်းသမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို နောက်ဆုံးအခြေအနေအထိ သုတေသနပြုလျက် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းကြီး၏ အဖြည့်ကျမ်းများအဖြစ် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း နှစ်ချုပ်များကို ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၇၇ ကို မြန်မာ့ရည်ညွှန်းကျမ်းများ စီစဉ်ရေးအဖွဲ့၏ ကူညီလမ်းညွှန်မှုဖြင့် ပြုစုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သဖြင့် စာပေဗိမာန်က များစွာ ဝမ်းမြောက်ရပါ သည်။ ယင်းသို့ ပြုစုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ၌ ကူညီလမ်းညွှန်ခဲ့ကြသူ စာပေပညာရှင်များကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိ ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဤကျမ်းကို မရှုစားမီ

ဖော်ပြပါလမ်းညွှန်ကို လေ့လာထားပါက ဤစွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ်စီစဉ်ပုံကို သဘောပေါက်၍ ရည်ညွှန်းကျမ်း တစ်ဆူအဖြစ် လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်ပါမည်။

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ်များသည် ထုတ်ဝေပြီး မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ ၁၅ တွဲ၏ အဖြည့်ကျမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၈၇ ကို ယခင် ထုတ်ဝေခဲ့သော မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆ ပါ အကြောင်းရပ်များနှင့် ဆက်စပ်၍ ဖတ်ရှုနိုင်ရန်လည်း စီစဉ်ပြုစုထားပါသည်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းတွင် မပါဝင် သေးသော အကြောင်းရပ်သစ်များလည်း အများအပြား ပါဝင်ပါသည်။

ဤကျမ်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများကို ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ် ဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်အတွင်း အဖြစ်အပျက်များကိုမူ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၈၈ ပုံနှိပ်ထုတ် ဝေသောအခါ ဆက်လက်ဖော်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းတွင် စာရူသုများ လွယ်ကူစွာဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ရန် အပိုင်းကြီးလေးပိုင်း ခွဲခြား၍ တင်ပြထားပါသည်။ ပထမပိုင်းတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ထင်ရှားသောဖြစ်ရပ်များကို နေ့စဉ်မှတ်တမ်းအဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယပိုင်းတွင် နှစ်ချုပ်အထူးဆောင်းပါးလေးပုဒ် ပါဝင်ပါသည်။ တတိယပိုင်းတွင် သိပ္ပံ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြား သုတဆောင်းပါး ခုနစ်ပုဒ်ကို တင်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယပိုင်းနှင့် တတိယပိုင်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဆောင်းပါး များကို ပညာရပ်အလိုက် ကျမ်းကျင်ရာပညာရှင်များက လေ့လာသုတေသနပြု၍ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စတုတ္ထပိုင်း၌ဖော်ပြထားသော အကြောင်းရပ်များသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မြန်မာနှင့် နိုင်ငံတကာ အကြောင်းများဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းရပ်များကို မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်းပါ အက္ခရာစဉ်စနစ်အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ နှစ်ချုပ်ပါအကြောင်းရပ်များကို အလွယ်တကူရှာဖွေဖတ်ရှုနိုင်ရန် အက္ခရာစဉ်အညွှန်း ကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ဖော်ပြခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၇ ခုနှစ်အတွင်း ကွယ်လွန်ခဲ့သည့် ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြ ခဲ့ပါသည်။ နှစ်စဉ် ဆက်လက်ထုတ်ဝေသော မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ တစ်နှစ်အတွင်း ကွယ်လွန်ခဲ့သော ထင်ရှားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာရေးရာများတွင် ထင်ရှား လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။ ယခုထုတ်ဝေသော နှစ်ချုပ်ကျမ်းတွင်လည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကွယ်လွန်ခဲ့သော ထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း အာရှပြုလာရသော နိုင်ငံတကာမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို လည်းကောင်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

အကြောင်းရပ်များတွင် အညွှန်းများကိုပြဆိုရာ၌ ယခင်ထုတ်ဝေပြီးသော မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ်များကို ညွှန်းလျှင် စာအုပ်အမည် (ဥပမာ၊ စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆) နှင့် စာမျက်နှာအမှတ်ကို ဖော်ပြ၍ညွှန်းပါသည်။ ယခု ထုတ်ဝေသော မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် ၁၉၈၇ ပါ အကြောင်းရပ်များ၊ ဆောင်းပါးများကို ညွှန်းလျှင် အကြောင်းရပ်၊ ဆောင်းပါးအမည်ကို ဖော်ပြ၍ ညွှန်းထားပါသည်။

မာတိကာ

ကျမ်းဦးစကား
ဤကျမ်းကို မရှုစားမီ

အပိုင်း တစ်
၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ ၁

အပိုင်း နှစ်
နှစ်ချုပ် အထူးဆောင်းပါးများ

- မဟာဝိဇယ စေတီတော် ၂၆
- မြန်မာနိုင်ငံ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့..... ၃၂
- မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ..... ၃၈
- ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ၄၈

အပိုင်း သုံး
သိပ္ပံ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြား ဆောင်းပါးများ

- တိပိဋကဓရဘွဲ့ရ ဆရာတော်များ ၅၄
- ထူးခြားသော အမြှာများ ၆၀
- လွန်းရာကျော် မြန်မာ့ အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း ၆၈
- အဏုမြူဓာတ်ပေါင်းဖိုများတွင် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ၇၄
- မြန်မာ့ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ ၈၁
- ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် ၈၇
- ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေများ ၉၃

အပိုင်း လေး
၁၉၈၆ ခုနှစ် အကြောင်းရပ်များ ၁၁၁
အက္ခရာစဉ် အညွှန်း ၃၂၇

အပိုင်း တစ်

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

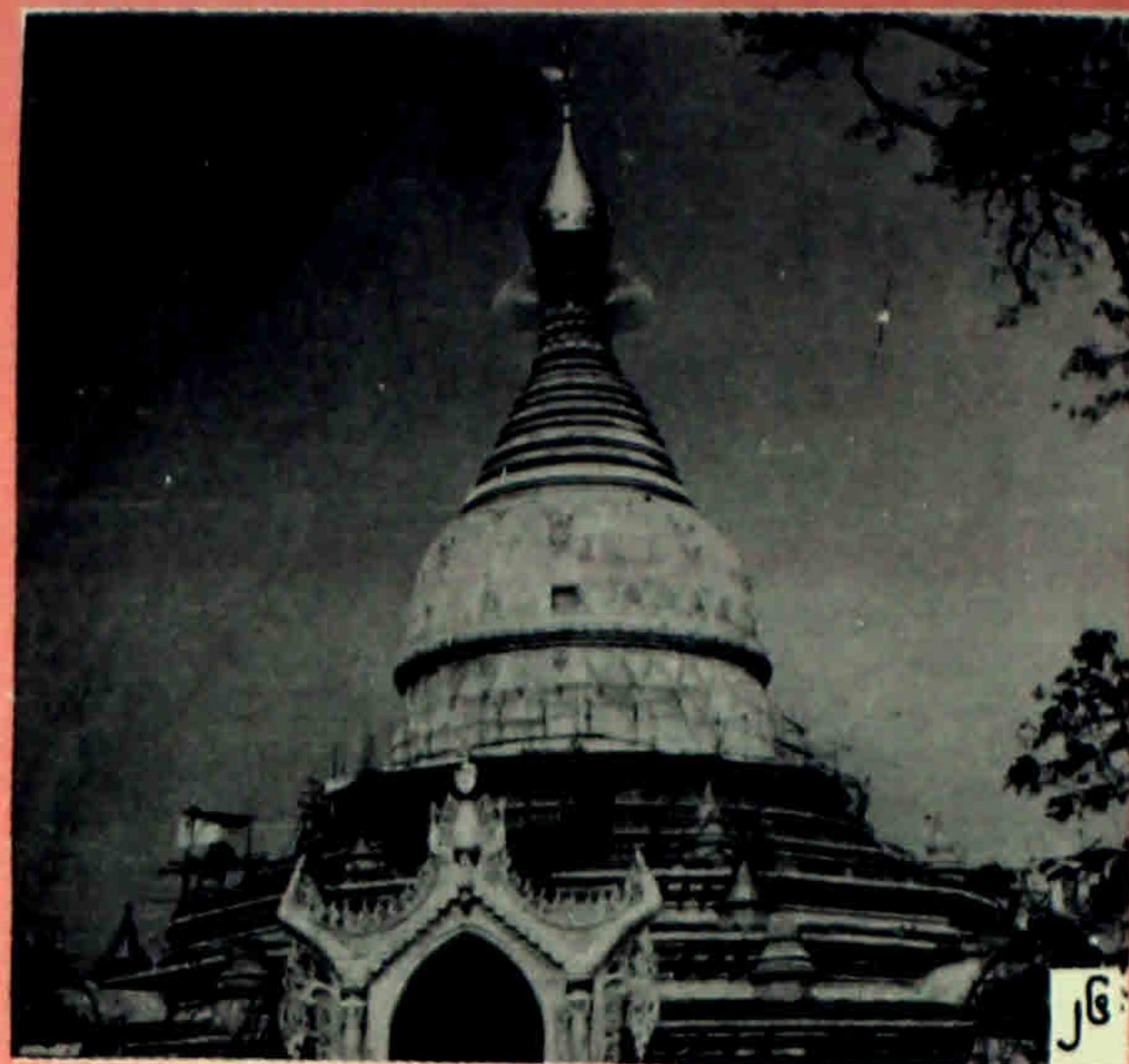
၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မြန်မာနှင့်
နိုင်ငံတကာ ဖြစ်ရပ်များကို နေ့စဉ်သတင်းမှတ်တမ်း
များအဖြစ် ရေးသားပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း နှစ်ချုပ် (၁၉၇၇)

မြန်မာနှင့် နိုင်ငံတကာဖြစ်ရပ်များ

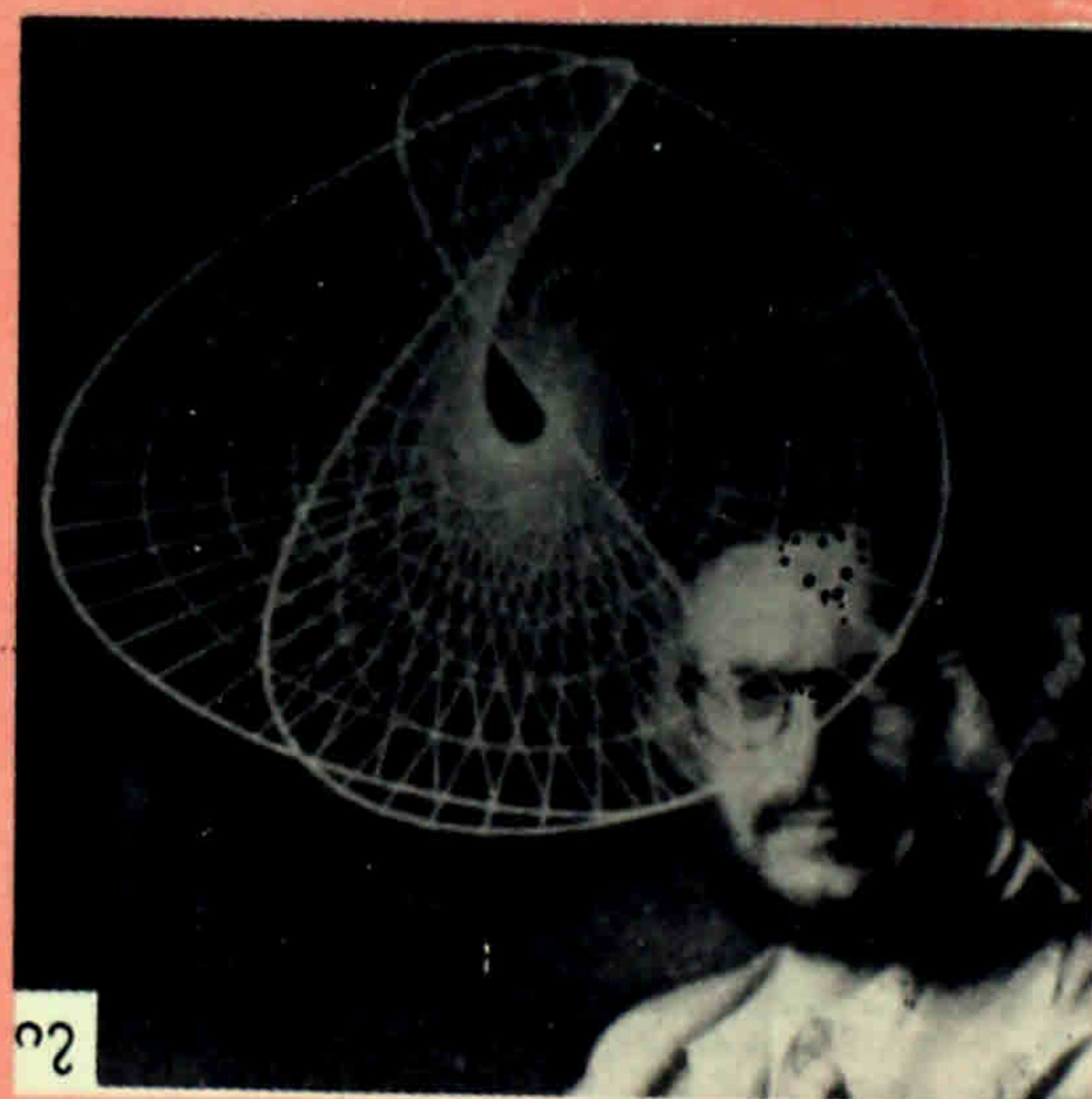
၁၇၅

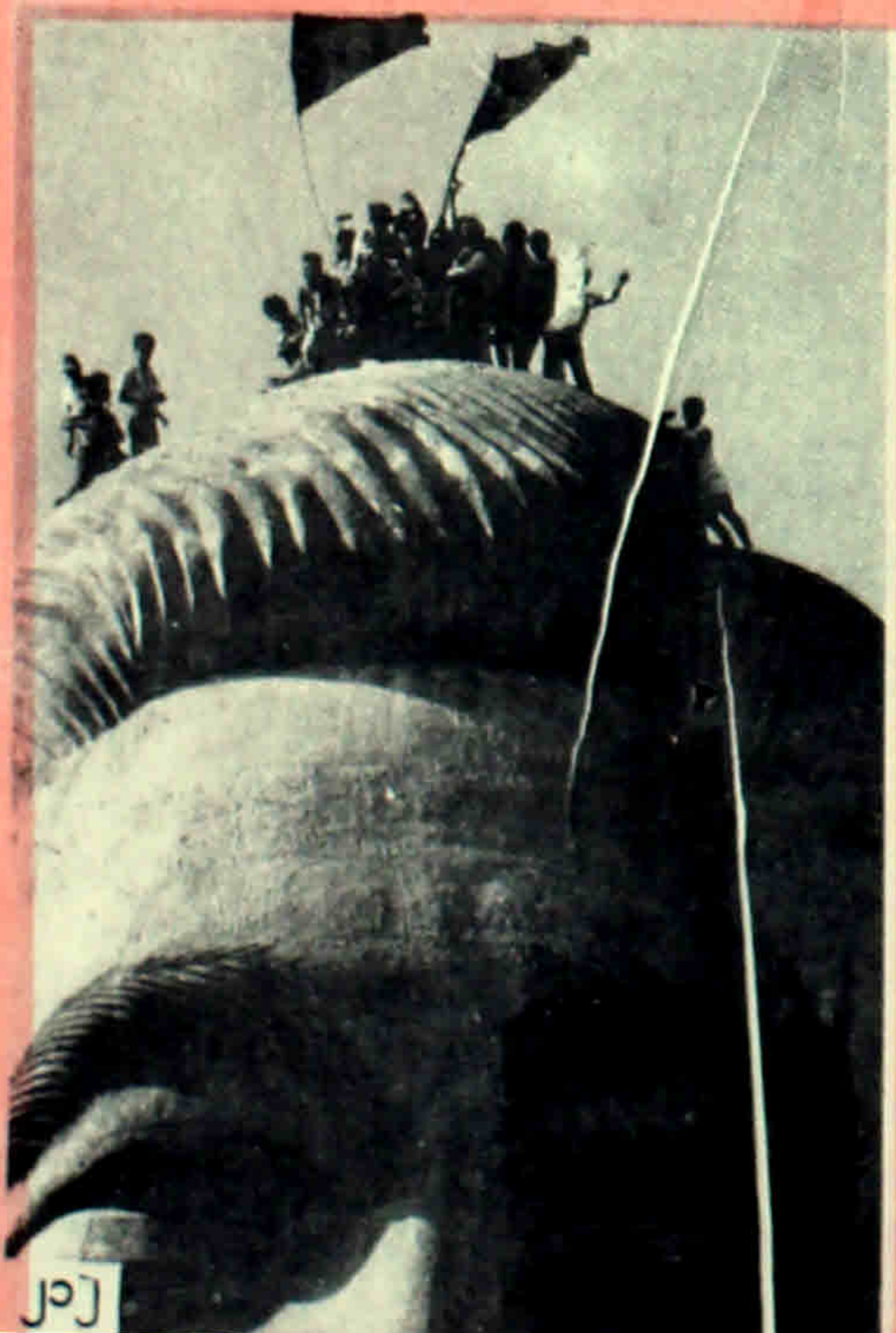
၁၆၂

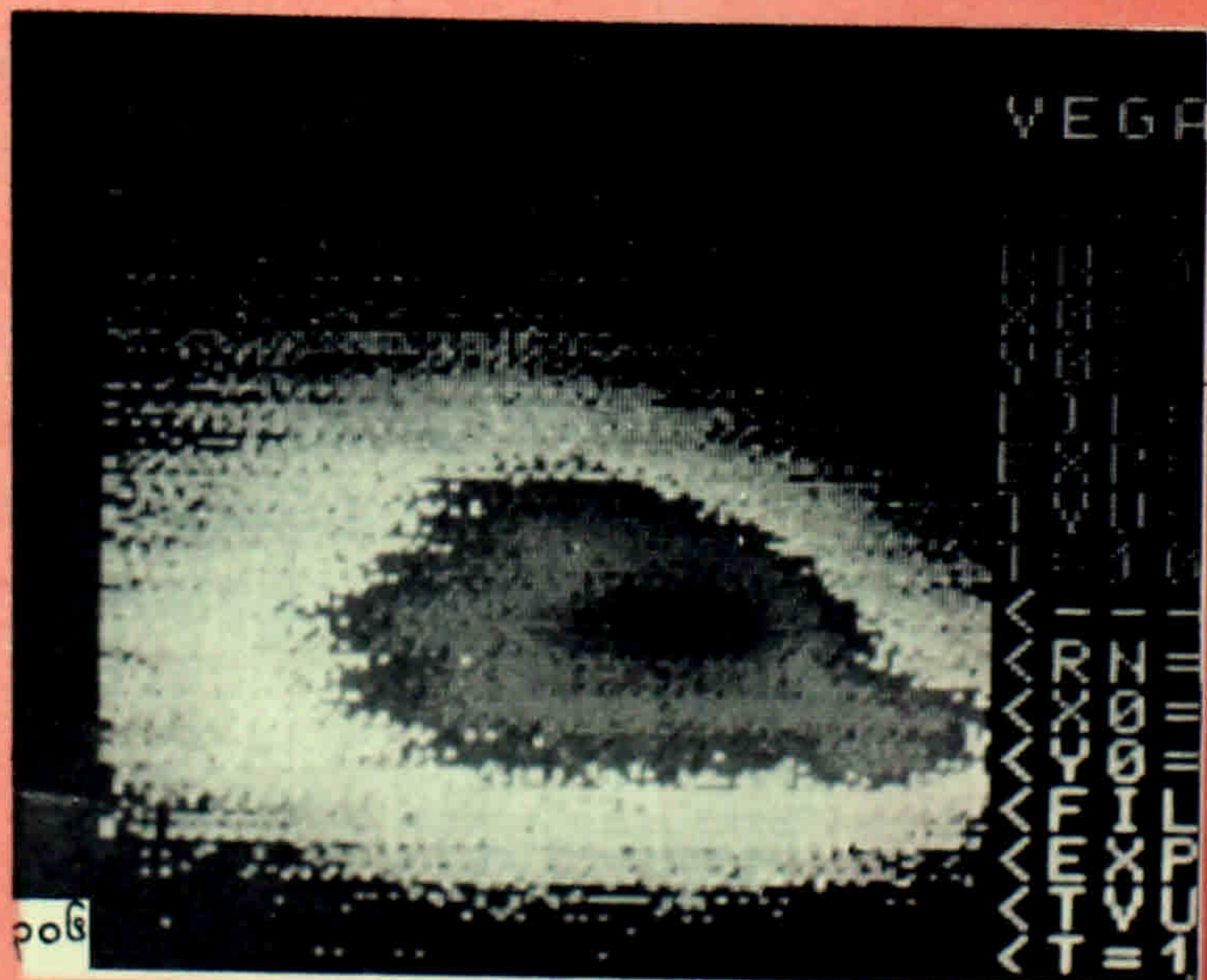
၁၇၄

၁၇၃

၁၇၁

၁၇၆

ပုံအမှတ်များသည် အကြောင်းရပ်ပါ စာမျက်နှာကို ညွှန်းပါသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

ဇန်နဝါရီ ၄

ဇန္နဝါရီလ

၁ ဥပဒေပညာရေးအဖွဲ့သို့ ပေါ်တူဂယ် နိုင်ငံနှင့် စပိန်နိုင်ငံတို့ ဝင်ရောက် လာကြ၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၁၂ နိုင်ငံ ရှိပြီ ဖြစ်သည်။

၂ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုသည် ကမ္ဘာ့ ဒေသအများအပြားတွင် ဆက်လက် မြင့်မားလျက်ပင် ရှိနေပြီး ပိုမိုအစွမ်းထက် သော မူးယစ်ဆေးဝါးအသစ်များ ထွက်ပေါ် လာခြင်း ကလည်း ကျန်းမာရေး အတွက် အခြေအနေ ပိုမိုဆိုးဝါးလာစေသည်ဟု နိုင်ငံ တကာ မူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (အိုင်အင်စီဘီ) ၏ ၁၉၈၅ ခုနှစ် နှစ်ပတ် လည်အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

အာရှဘားကျွန်းသည် နယ်သာလန် အင်တီလက်စ်ကျွန်းစုမှ ခွဲထွက် လိုက် ပြီး ပြည်တွင်းရေးရာများကို လွတ်လပ်စွာစီမံ ခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်နိုင်မည့် အစိုးရ အဖွဲ့သစ်ကို

ဝန်ကြီး ချုပ် ဟင် နီ အိ မန် ဦး ဆောင် ၍ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

၄ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ၃၈ နှစ်မြောက် လွတ်လပ်ရေးနေ့ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် တော် များ ဆက် ကပ် လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဆရာတော် ကြီး များ၏ ဘွဲ့အမည်များကို အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၁/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ့ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ ဒုတိယဆင့် အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ အမည်စာရင်းကို အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၂/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ် ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ် များ အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် စစ်မှုထမ်း များ၊ အခြားဝန်ထမ်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ အမည်စာရင်းကို အမိန့် ကြော်ငြာစာ

၃/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စစ်မှုထမ်း ကောင်း တံဆိပ် အပ်နှင်းခြင်း ခံ ရ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည် စာ ရင်း ကို အမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄/၈၆ ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ရဲမှုထမ်းကောင်းတံဆိပ် အပ်နှင်း ခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အမည်စာရင်း ကို အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅/၈၆ ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကောင်း တံဆိပ် အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းကို အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း တံဆိပ်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး တံဆိပ်များ အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အမည်စာရင်းကို အမိန့်ကြော် ငြာစာ ၇/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ တော် ရဲမှုထမ်းတံဆိပ် အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အမည်စာရင်းကို အမိန့်ကြော် ငြာစာအမှတ် ၈/၈၆ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ရဲပူးတွဲတိုက်ပွဲဝင်တံဆိပ် အပ်နှင်း ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းကို

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉/၈၆ ဖြင့်လည်း ကောင်း ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက် လွတ်လပ်ရေး နှစ်ပတ်လည်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုနှင့် ဇနီး ဒေါ်သန်းရှိန်တို့ကိုယ်စား နိုင်ငံတော် ဒုတိယသမ္မတ ဦးအေးကိုနှင့် ဇနီး ဒေါ်မိမိလေးတို့ကလွတ်လပ်ရေးနေ့ညွှန်ပွဲနှင့်ညီစာ စားပွဲကို အလုံလမ်းရှိ သမ္မတအိမ်တော်၌ ကျင်းပရာ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် ဇနီးဒေါ်နီနီမြင့်တို့ တက်ရောက်ကြသည်။

၆ မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်း စဉ် ပါ တီ တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီအတွင်းရေးမှူး ဦးစိန်လွင်သည် ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းရှိ ဒေသ ပါတီကော်မတီဝင်များ၊ ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌ များနှင့် အတွင်းရေးမှူးများ၊ တိုင်းနှင့် မြို့နယ် ပြည်သူ့ ကောင်စီ အဖွဲ့ အစည်းဝင် များနှင့် ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာစံ ခန်းမ၌တွေ့ဆုံ၍ နိုင်ငံရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း များ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သည်။

၆ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ၃၄ ကြိမ်မြောက် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကို ၂^၈ ကျင်းပရာ ရန်ကုန်တိုင်းအသင်းက ဗိုလ်စွဲသွားသည်။

၇ တျူးနစ်ဇီးယားနိုင်ငံသမ္မတ ဟာဗစ် ဇော်ဂိုဗာသည် မိမိ၏ သားလည်း ဖြစ်၍ အကြံပေး အရာရှိလည်း ဖြစ်သူ ဟာဗစ် ဇော်ဂိုဗာ ဂျူနီယာကို ထူးမ ဖယ်ရှားလိုက်သည်။

၁၀ မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်း စဉ် ပါ တီ တွဲဖက် အထွေထွေ အတွင်း ရေး မှူး ဦး စိန် လွင် သည် ဒေသပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အတွင်း ရေး မှူး များ အား ပါ တီ ဗ ဟို ကော်မတီဌာနချုပ် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေး ကိစ္စ ရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သည်။

၁၃ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခင်နှင့်အဖွဲ့ဝင်များသည် ပဲခူး တိုင်း ဒိုက်ဦးမြို့နယ်ရှိ ဒိုက်ဦးစက်မှုနယ်မြေ ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

၁၃- တောင်ယေမင်နိုင်ငံတွင် အာဏာရ ယေမင်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ ပေါ်လစ် ၂၄ ဗျူရိုအစည်းအဝေးတွင် သမ္မတအလီ နတ်ဆာ မိဟမ္မက်က မိမိ၏ပြိုင်ဖက်များကို လုပ်ကြံရန်ကြံစည်သဖြင့် ပါတီတွင်းပဋိပက္ခ ကြီးထွားလာကာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွား သည်။ ယင်းလုပ်ကြံမှုကြောင့် သေဆုံးမှု များတွင် ဒုတိယသမ္မတ အလီအန်တာ လည်းပါဝင်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် သမ္မတဟောင်း အဗ္ဗဒွယ် ဖာတား အစွမ်း အပါအဝင် လူပေါင်း ၁၀,၀၀၀ ထက် မနည်းသေဆုံးသည်။

၁၄ ဂွာတီမာလာ နိုင်ငံတွင် ယူလီယို မင်းဒက်ဇ် မွန်တီနီဂရိုး (၁၉၆၆-၇၀) အုပ်စိုးခဲ့သည့်ကာလနောက်ပိုင်းတွင် ပထမ ဆုံးသော အရပ်သားသမ္မတအဖြစ် ဗီနီစီယို ဆီရီဇို အရီဗာလိုက ငါးနှစ်သက်တမ်း အတွက် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည်။

၁၅ ထိုင်းဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ပြုပြင် ဖွဲ့စည်း လိုက်ရာ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ပါတီ လေးခု အနက် အင်အား အကြီးဆုံး

ပါတီတွင်းအပြောင်းအလဲ အားလုံးနီးပါး ဖြစ်သွားသည်။ နိုင်ငံခြား ရေး ဝန်ကြီး ဆစ်ဒီ ဆာဝက်ဆီလာအား နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးတာဝန်အပြင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် တိုးမြှင့်ခန့်ထားလိုက်သည်။

ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုကြောင့် တစ်နှစ် လျှင် လူတစ်သန်းသေဆုံးလျက်ရှိကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန် ကြေညာသည်။

၁၆- နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခင်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ၁၈ စင်ကာပူ သမ္မတ နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာလီကွမ်းယူနှင့် ဇနီးနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ သည် ညွှန်ညွှန်တော်အဖြစ် သုံးရက်ကြာ ချစ်ကြည်ရေးခရီး လည်ပတ်ရန် အတွက် ရောက်ရှိသည်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီး ဦးနေဝင်းသည် စင်ကာပူသမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာလီကွမ်းယူအား ရန်ကုန်မြို့ အေဒီလမ်းရှိ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏နေ အိမ်၌ လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။

ဇန်နဝါရီ ၁၆ - ၁၈

၁၈ ဝန်ကြီးချုပ် မိုဟာမက်ခန် ဂျူနေ ဂျီက ပါကစ္စတန် မူဆလင် အဖွဲ့ ချုပ် အား ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အာဏာရပါတီ အဖြစ် တရားဝင်အတည်ပြုလိုက်ပြီး မစ္စတာ ဂျူနေဂျီ ကိုယ်တိုင်လည်း ယင်းပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသည်။

၂၁- ပြည်ထောင်စု အလံ တော်ကို ပြည် နယ်နှင့် တိုင်း များ သို့ လှည့်လည် ၃၁ သယ် ဆောင် ရေး အစီ အစဉ် အရ ရန်ကုန် မြို့တော် ခန်းမရှေ့ရှိ မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံအတွင်းစင်မြင့်မှစတင်သယ်ဆောင်ရာ ပဲခူးတိုင်း ညောင်လေးပင်မြို့၊ ပဲခူးတိုင်း တောင်ငူမြို့၊ မန္တလေးတိုင်း ပျဉ်းမနားမြို့၊ မန္တလေးတိုင်း မိတ္ထီလာမြို့၊ မန္တလေးတိုင်း မန္တလေးမြို့၊ စစ်ကိုင်း တိုင်း မုံရွာမြို့၊ စစ်ကိုင်း တိုင်း ပုလဲမြို့၊ မကွေး တိုင်း ဂန့်ဂေါမြို့၊ ချင်း ပြည်နယ် ဟားခါးမြို့၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း ကလေးမြို့တို့တွင် တစ်ညစီ ရပ်နား ခဲ့ပြီး နောက် ၃၁ ရက်နေ့တွင် ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီးနားမြို့သို့ ရောက်ရှိ သည်။

၂၀ အမေရိကန် လူမည်း ပြည် သူ တို့ ၏ အခွင့်အရေးအတွက် အကြမ်းမဖက် သော နည်း လမ်း ဖြင့် တိုက် ပွဲ ဝင် ရန် ဦးဆောင်ခဲ့သူ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေး နိမိတ်ဆိုင် ဒေါက်တာမာတင် လူသာ ကင်း အတွက် သတိတရဂုဏ်ပြုပွဲများကျင်းပရန် ၁၉၈၃ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့်ဥပဒေအရ ပထမဆုံးကျင်းပသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ် ဇန်နဝါရီလ၏ တတိယ မြောက် တနင်္လာနေ့တွင် ကျင်းပသွားရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုနည်းတူ ဂုဏ်ပြုခံရသည့် အခြားတစ်ဦး တည်းသော အမေရိကန်ခေါင်းဆောင်မှာ ဂျော့ ဝါရှင်တန်ဖြစ်သည်။

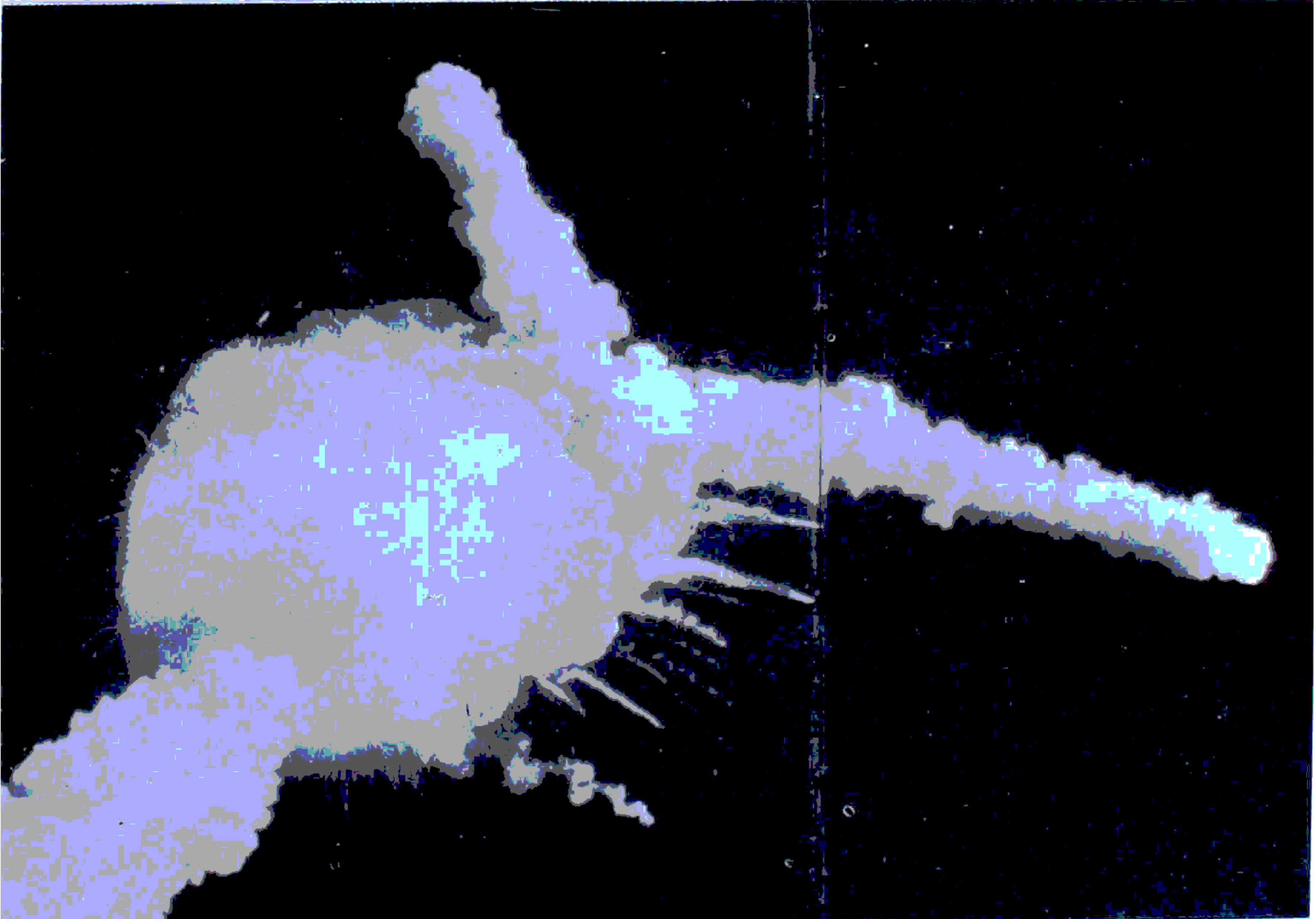
မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ၂၁ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး နှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းယု သည် ပြည်ပ၌ ကျန်းမာရေးဆေးကုသမှု ခံယူပြီး ပြန်လည်ရောက်ရှိလာရာ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်း အမှူးပြုသော အဖွဲ့ဝင် များက ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ကြသည်။

လီဆိုသို လက် နက် ကိုင် တပ် များ က ဝန်ကြီးချုပ်ဂျီနာသန်၏ အရပ်သား အစိုးရ ကို ဖြုတ်ချ အာဏာသိမ်းလိုက်သည်။

ဗွိုင်ယေဂျာ အာကာသ ယာဉ်သည် ၂၂ ယူရေးနပ်ဂြိုဟ်၏ လေထုထဲတွင် လေနှင့်မိုးတိမ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တွေ့ရှိပြီးနောက်ထပ်လနှစ်စင်း ထပ်မံရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့ကြောင်း အမေရိကန် အာကာသ အေဂျင်စီက ကြေညာသည်။

၂၆ ယူဂန်းဒါး နိုင်ငံတွင် အမျိုး သား တော်လှန်ရေး တပ်မတော် (အင် အာရ်အေ) သူပုန် များက မြို့တော် ကမ်ပါလာကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။

ဟိုစေးစီမန် အက်ဇကိုနာ ဒဲဟိုယို ၂၇ သည် ဟန့်ဒူးရပ်နိုင်ငံ၏ ၇၅ ဦး မြောက်သမ္မတအဖြစ် လေးနှစ်သက်တမ်း ကာလအတွက် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

အမေရိကန် လွှန်းပုံအာကာသယာဉ် ၂^၀ ချဲ့လင်ဂျာကို အာကာသ ယာဉ်မှူး ခုနစ်ဦးနှင့်အတူလွှတ်တင်ရာ လွှတ်တင်ပြီး ပေါက်ကွဲမှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ပွားကာ ပျက်စီး သွားသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်း စဉ် ပါ တီ ၂၉ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးအေး ကိုသည် လူထု လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှ ဗဟို အမှုဆောင်ကော်မတီ ဝင်များအား ပါတီဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ် အစည်းအဝေးခန်းမ၌တွေ့ဆုံပြီး နိုင်ငံရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သည်။

နိုင်ငံ တော် ဝန်ကြီး ချုပ် ဦး မောင် မောင်ခနှင့်အဖွဲ့ဝင်များသည် သန်လျင်မြို့သို့ သွားရောက် ၍ စက်မှု သင်တန်း ကျောင်း အမှတ်(၁) နှင့် စက်ရုံများကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

၂၁ ရင်း ပိစ် ငြိမ်း ချမ်းရေး အဖွဲ့သည် အန္တောတိကဒေသကို “ကမ္ဘာ့အနာဂတ် မျိုးနွယ်ဆက် များ အတွက် အမွေခံ ဥယျာဉ်” ဟု အမည်ပေးကာ အန္တောတိက စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် ၁၈ နိုင်ငံ ဖြစ်ကြသော အာဂျင်တီးနား၊ သြစတြေးလျ၊ ဗဲလဂျီယံ၊ ဗရာဇီး၊ ဗြိတိန်၊ ချီလီ၊ တရုတ်၊ ပြင်သစ်၊ အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်၊ နယူးဇီလန်၊ နော်ဝေး၊ ပိုလန်၊ တောင်အာဖရိက၊ ဆိုဗီယက်၊ အမေရိကန်၊ ဥရုဂွေးနှင့် အနောက်ဂျာမနီ တို့၏ ယင်းဒေသအသုံးချပုံကို စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရန် အမြဲတမ်း အခြေစိုက်သိပ္ပံခန်း ပွင့်လှစ်လိုက်သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ

ပြည်ထောင်စု အလံတော်သည် ရှမ်း ၁- ပြည်နယ် လားရှိုးမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ် ၁၂- အားအံမြို့၊ မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင် မြို့၊ တနင်္သာရီတိုင်း မြိတ်မြို့၊ ဧရာဝတီတိုင်း ပုသိမ်မြို့၊ ရခိုင်ပြည်နယ် ဧရာဝတီမြို့၊ မကေး တိုင်း မင်းဘူး(ကျေ)မြို့၊ ပဲခူးတိုင်း ပြည်မြို့၊ ပဲခူးတိုင်း သာယာဝတီမြို့၊ နေကုန်တိုင်း မင်္ဂလာဒုံမြို့ တို့တွင် တစ်ညစီ ရပ်နားခဲ့ပြီး နောက် လူထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး ကျင်းပ ချ ကျီကွဆံကွင်းစင်မြင့်သို့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိသည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ တွဲဖက် အထွေထွေ ၁- အတွင်းရေးမှူး ဦးစိန်လွင်သည် အဖွဲ့ ၂ ဝင်များ လိုက်ပါလျက် ပဲခူးတိုင်း အနောက်ခြမ်းမြို့နယ်များသို့ သွားရောက်၍ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

ယူဂန်းဒါနိုင်ငံ သမ္မတသစ် ယိုဝါရီ ၁ မူဆေဗီနိုက ယူဂန်းဒါ တောင်ပိုင်း သားများ ကြီးစိုးသည့် နိုင်ငံရေးကောင်စီ တစ်ရပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့တို့ကို ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုစေကာ တာဝန် အပ်နှင်းလိုက်သည်။

ရေနံတင်ပို့ရောင်းချသော နိုင်ငံများ ၄ အဖွဲ့ (အိုပက်)၏ နှစ်ရက်ကြာ အစည်းအဝေးသည် ထုတ်လုပ်မှု ခွဲတမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဘောတူညီချက်မရဘဲ ပြီးဆုံး ခဲ့သဖြင့် ရေနံဈေးနှုန်းသည် တစ်စည်လျှင် ၁၅ ဒေါ်လာနှုန်းအထိ ထိုးကျရာ ၁၉၇၉ ခု နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် အနိမ့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိ သွားသည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု၏ ၂- ပိတ်ကြားချက်အရ ပြည်ထောင်စု ၁၀ သမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံ သမ္မတကြီး

ဖေဖော်ဝါရီ ၁

တပ်ကွေးရောဂါကာကွယ်ဆေး တစ် ၂ မျိုးကို ဆိုဗီယက်ရောဂါဗေဒဆရာဝန် များက အောင်မြင်စွာ ဖော်ထုတ်လိုက်နိုင် ကြောင်း၊ ယင်း ကာ ကွယ် ဆေး သစ် သည် ရောဂါဖြစ်ပွားစေသည့် ဗိုင်းရပ်ပိုးအားလုံး၏ ခုခံ စွမ်းရည်ကို တိုက်ဖျက်နိုင်ကြောင်းဖြင့် ၎င်းဆရာဝန်များက ကြေညာသည်။

ကော့စတာရီကာနိုင်ငံ သမ္မတ ရွေး ကောက်ပွဲကျင်းပရာ အာဏာရ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး ပါတီ၏ သမ္မတလောင်း အော်စကာ အရီယပ်စ် ဆန်ရှေးဇ်က အနိုင် ရရှိသည်။

အန်ဂိုလာနိုင်ငံတွင်သမ္မတဟိုစေးအက် ၁ ဒွာဒီဒီစ် ဆန်တိုစ်သည် ဝန်ကြီးသုံးဦး ကို ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် ဝန်ကြီးများ ကောင်စီကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရာတွင် အခြား အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကို ကွပ်ကဲနိုင်ရန် မဟာ ဝန်ကြီးသုံးဦးကိုပါ ခန့်ထားလိုက်သည်။

ဒေါက်တာ ရစ်ချတ်ဗွန်ဗိုက်ဆက်ကာနှင့်ဇနီး နှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ညှဉ်းညှဉ်းတော်အဖြစ် ရောက် ရှိ လာ သည်။ ညှဉ်း ညှဉ်း တော် သမ္မတ ကြီး က နိုင်ငံ တော် သမ္မတ ကြီး ဦးစန်းယုကိုယ်စား နိုင်ငံတော် ဒုတိယ သမ္မတ ဦးအေးကိုအား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ပြီး တစ်ဖန် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ ကြီး ဦးစန်းယုတို့က ညှဉ်းညှဉ်းတော် သမ္မတ ကြီးအား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်သည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီ ၇- ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ၃၉ နှစ် ၈- မြောက် ပြည်ထောင်စုနေပြခန်းများ ကို လှည့်လည် ကြည့်ရှုသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်နေ အခမ်း အနား ကို ၇- ပြည်နယ်တစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၅ - ၁၀

ဟေတီနိုင်ငံ ရာသက်ပန်သမ္မတ ယွန် က လောက်ဒီ ဒုဗလီယာသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးသွားသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟင်နရီ နမ်ဖီဦးဆောင်သောစစ်ဘက်နှင့် အရပ်ဘက် ပူးတွဲကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရယူထားလိုက်သည်။

ယေမင်ဒီမိုကရက်တစ် ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံ(တောင်ယေမင်)တွင် အာဏာ ရ ယေမင်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအတွင်း ဂိုဏ်းဂဏ ပြဿနာကြောင့် ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သမ္မတအလီနတ်ဆာ မိုဟမုက်ကို ဆန့်ကျင် သော အင်အားစုက အနိုင်ရခဲ့ရာ ဝန်ကြီး ချုပ် ဟေဒါအဘူဘာကာ အယ်အတက်စ် က သမ္မတ ဖြစ်လာသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ၂၃ ကြိမ် မြောက် မြန်မာ့ ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ ခင်းကျင်းပြသမှုများကို သွားရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

အီတလီနိုင်ငံသမိုင်းတွင် အကြီးကျယ် ဆုံးသော မူခင်း တစ်ရပ်ကို စတင် ကြားနာစစ်ဆေးသည်။ မာဖီးယားဂိုဏ်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော စွဲချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် လူ ၄၇၄ ဦးကို ယင်းတရားခွင်သို့ စွဲဆိုတင်ပို့စစ်ဆေး ခြင်း ဖြစ်သည်။

မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင်မြို့ရှိ မော် လမြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်ကို တက္ကသိုလ် အဆင့်သို့ လည်းကောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်

မြစ်ကြီးနားမြို့ရှိ မြစ်ကြီးနားကောလိပ်၊ ရခိုင် ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့ရှိ စစ်တွေကောလိပ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးမြို့ရှိ တောင်ကြီး ကောလိပ်တို့ကို ဒီဂရီကောလိပ်များအဆင့် သို့ လည်းကောင်း ၃၉ နှစ်မြောက် ပြည် ထောင်စုနေ့မှစ၍ အသီးသီးတိုးမြှင့် ဖွဲ့စည်း လိုက်ကြောင်း ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန် ကြေညာ သည်။

ပိုလန်နိုင်ငံတွင် ပိတ်ပင် ထားသော ဆိုလစ်ဒရစ်တီ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၏ ခေါင်းဆောင်ဟောင်းနှင့် ၁၉၈၃ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ နိမ့်ဆူရှင် လက် ဗာ ဝင်ဇာအား ရုံးတင် စစ်ဆေးမည့် စွဲချက် များကို ပြည်နယ် တရားရုံး တစ်ရုံးက ပယ်ဖျက်ပေးလိုက်သည်။

၃၉ နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး တွင် ကျင်းပသည်။

အင်္ဂလိပ်ရေလက်ကြားအောက်မှ ဖြတ်၍ ဥမင်တစ်ခု တည်ဆောက် ဖောက်လုပ်ရေး စာချုပ် တစ်ရပ်ကို မြီတိန်နှင့် ပြင်သစ်တို့ လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ကြသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ကရိုးအေး ရှီးယား၌ ဥစတာရှား ဖက်ဆစ်အာဏာရှင် အစိုးရ အဖွဲ့၏ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအဖြစ် စစ်ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် စစ် တရားခံ အန်ဒရီယာ အာတူကိုဗစ်ကို အမေ ရိကန် ပြည်ထောင်စုက ယူဂိုစလားဗီးယား နိုင်ငံသို့ ပို့ပေးလိုက်သည်။

မဟာဘွဲ့နှင့်သဘင် အခမ်းအနားကို ၁၅ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေရှိ မဟာပါသာဏ လိုဏ်ဂူတော်ကြီး၌ ဆင်ယင် ကျင်းပသည်။

ချစ်နိုင်ငံ ဖာရာလာဂူမြို့၏ မြောက် ဘက်ရှိ လစ်ဗျထောက်ခံသော သူပုန် တို့၏ လေယာဉ်ကွင်းတစ်ကွင်းကို ပြင်သစ် လေယာဉ်များက ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ကြသည်။ တစ်ဖန် လစ်ဗျလေယာဉ်ဟု ယူဆရသည့် ဆိုဗီယက်လုပ် တူပိုလက် - ၂၂ လေယာဉ် တစ်စင်းက လည်း အင်ဂျ မီနာ မြို့တော် လေဆိပ်ကို ဗုံးကြဲသည်။

ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ တွင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီ ဒေါက်တာ မာရီယို ဆွာရက်စ်သည် အနိုင်ရရှိသဖြင့် နှစ် ၆၀ အတွင်း ပထမဆုံးသော အရပ်သားသမ္မတ ဖြစ်လာသည်။

ဘုံဈေး အဖွဲ့ စတင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ၁၇ ၁၉၅၇ခုနှစ် ရောမစာချုပ်ကို ပြန် လည် ပြင်ဆင်သည့်စာချုပ်ကို ဘုံဈေးအဖွဲ့ ဝင် ကိုးနိုင်ငံတို့ လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

၃၈ နှစ်မြောက် ချင်းအမျိုးသားနေ့ ၂၀ နှင့် ချင်းပြည်နယ်နေ့ အခမ်းအနား ကို ပြည်နယ်တစ်ဝန်းလုံးတွင် ကျင်းပသည်။ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုသည် လူ့အမြဲ လိုက်ပါနေထိုင်နိုင်မည့် ကမ္ဘာ့ ဗေဒဆော်ဦး အာကာသစခန်းမျိုးဖြစ်သည့် မီယာ (ငြိမ်း ချမ်းရေး)အမည်ရှိ အာကာသတူတာယာဉ် တစ်စင်းကို လွှတ်တင်လိုက်သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် ပြစ်ရပ်များ

၂၁ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက အနုပညာရှင်များအား အလုံလမ်း သမ္မတ အိမ်တော်ဝင်းအတွင်း၌ မိတ်ဆုံညစာစားပွဲပြု၍ တည်ခင်း ညှော်ခံသည်။

၂၂ တောက်ပလွန်းသည့် နေ့ရောင်ခြည်ကြောင့် ဇန်နဝါရီလကုန်ပိုင်းမှ စ၍ ကမ္ဘာ့မှတော့မြင်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သော ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို နက္ခတ်ပညာရှင်ကြီးများက ပြန်လည်တွေ့မြင်ရပြီဟု ပြောကြားသည်။

၂၄- မဟာဝိဇယစေတီတော် ထီးတော်၊ ငှက်မြတ်နား၊ စိန်ပူးတော် တင်ပွဲ၊
၂၆ ရွှေကြာသင်္ကန်း ကပ်လှူပူဇော်ပွဲနှင့် ဗုဒ္ဓါဘိသေက အနေကဇာတင်ပွဲ မဟာမင်္ဂလာသဘင် အခမ်းအနားကို ဓမ္မရက္ခိတကုန်းတော်ပေါ်၌ ဆင်ယင်ကျင်းပရာ ပဉ္စမနေ့တွင် ထီးတော် ဘုံ၁၁ ဆင့်စလုံး အောင်မြင်စွာ ကပ်လှူပြီးစီးသည်။

၂၄- နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးရဲခေါင်၏ ပိတ်ကြားချက် အရ
၂၇ ထိုင်း နိုင်ငံ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး လေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆစ်ဒီဆာဝက်ဆီလာနှင့် ဇနီးတို့သည် ချစ်ကြည်ရေး အလည်အပတ် ရောက်ရှိလာသည်။ ညွှန်သည်တော် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးအား မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းက လည်းကောင်း၊ ဒုတိယသမ္မတဦးအေးကိုက လည်းကောင်း သီးခြားစီ လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။

ဗိုလ်စိမ်း ယား နိုင်ငံ တွင် သမ္မတ
၂၅ ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လူဝီဂါစီယာမီဇာကို တရားစီရင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုသည်။
ဖိလစ်ပိုင်လက်ရှိသမ္မတ မားကိုနှင့် ပြိုင်ဖက် သမ္မတလောင်း မစ္စက် ကိုရဇွန်အက်နီတို့သည် သမ္မတအဖြစ် စင်ပြိုင် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုကြသည်။ ညပိုင်းတွင်မူ မားကိုသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖာဗီယန်ဗား အပါအဝင် နောက်လိုက်နောက်ပါများနှင့်အတူ ပြည်ပသို့ ထွက်ပြေးသွားသည်။

ဆိုဗီယက် ထောက်လှမ်းရေး ဂြိုဟ်တု
၂၇ ကော့စမော့ ၁၇၁၄ သည် ပျက်စီးသွား၍ ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်းသို့ သက်ဆင်း

လာကာ ဩ စကြေး လျ မြောက်ပိုင်း သဲကန္တာရထဲသို့ ကျသည်။

မက္ကဆီကို အမျိုးသားလူဦးရေကောင်စီ (ကိုနာပို) အား ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် ကုလသမဂ္ဂ လူဦးရေဆိုင်ရာဆုကို ချီးမြှင့်လိုက်သည်။ ယင်းဆုသည် ဒီပလိုမာ လက်မှတ်တစ်ခု အပါအဝင် ရွှေတံဆိပ် တစ်ခုနှင့် ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ ဖြစ်ပြီး လူဦးရေ ပြဿနာများနှင့် ဖြေရှင်းမှုများကို တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သည့် လူ တစ်ဦး ချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအား ချီးမြှင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မလေးရှားနိုင်ငံ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဒါတွတ် မူဆာဘင်ဟိတမ်သည် ဝန်ကြီးချုပ် မဟာသီယာ မိုဟာမက်နှင့် သဘောထား ကွဲလွဲသဖြင့် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လွှာတင်သွင်းသည်။

ဆွီဒင်ဝန်ကြီးချုပ် အိုလော့ ပါး မား
၂၈ သည် စတော့ဟုမ်းမြို့လယ် ရုပ်ရှင်ရုံ တစ်ရုံမှ အပြန် လမ်းပေါ်တွင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ထရီဘလင်ကာ အကျဉ်းစခန်းတွင် ဂျူးလူမျိုး ထောင်ပေါင်းများစွာကို သုတ်သင်ခဲ့သည်ဟူသော စွဲချက်ဖြင့် တရားစီရင်ခံရန် နာဇီစစ်တရားခံ ဂျွန်ဒမ်ယန်းယုတ်ခဲကို အမေရိကန်နိုင်ငံက အစွဲရေးနိုင်ငံသို့ ပို့ပေးလိုက်သည်။

မတ်လ

မဟာဝိဇယ စေတီတော်ကြီးအား
၁-၄ ထီးတော်၊ ငှက်မြတ်နား၊ စိန်ပူးတော်တင်ပွဲ၊ ရွှေကြာသင်္ကန်း ကပ်လှူပူဇော်ပွဲနှင့် ဗုဒ္ဓါဘိသေက အနေကဇာတင်ပွဲမဟာမင်္ဂလာသဘင်အခမ်းအနားကြီးကို ဆဋ္ဌမနေ့ သတ္တမနေ့၊ အဋ္ဌမနေ့နှင့် နဝမနေ့များအဖြစ် ဆက်လက်၍ အောင်မြင်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပပြီးစီးသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တောင်သူလယ်သမားနေ့
၂ လူထု အစည်းအဝေး ပွဲများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအလိုက် ကျင်းပကြသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ
၄ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုတို့သည် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံသင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၇)မှ သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူများနှင့် တွေ့ဆုံသည်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဦးအေးကို သည် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၇) မှ သင်တန်း သား၊ သင်တန်းသူများအား လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ တွေ့ဆုံ၍ လမ်းညွှန် အမှာစကားပြောကြားသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ
၅ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုတို့သည် မဟာဝိဇယစေတီတော်ကြီးအား လှည့်လည် ကြည့်ညိုကြသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ
၆-၇ ဗဟိုကော်မတီ စတုတ္ထအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတဟောင်း မားကို
၈ လက်ထက်က အမှုထမ်းခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ၁၃ ဦးတို့ အား သမ္မတသစ် ကိုရဇွန် အက်နီအစိုးရက အကျယ်ချုပ်ချထားသည်။

ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ၏ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီ
၉ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် သုံးကြိမ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ မာရီယို ဆွာရက်စ်သည် နိုင်ငံ၏ ၁၆ ဦးမြောက်သမ္မတနှင့် အနှစ် ၆၀ အတွင်း အရပ်ဘက်မှ ပထမဦးဆုံး တက်လာသော နိုင်ငံအကြီးအကဲအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်
၁၀- ဒုတိယအစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့
၁၄ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ငါးရပ်၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်းငါးရပ်၊ အတည်ပြုခြင်းနှစ်ရပ်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကိုးရပ်နှင့် တင်ပြခြင်းတစ်ရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့သည်။

၁၀ လက်တင်အမေရိကနှင့် ကာရစ်ဘီယံ ဒေသမှ မူးယစ်ဆေးဝါးများ မှောင်ခို တင်ပို့ရောင်းချနေမှုကို ထိန်းချုပ်ရေးအတွက် ၂၁ နိုင်ငံမှ ပါရဂူများ စပိန်နိုင်ငံ မဒရစ်မြို့တွင် ဆွေးနွေးကြသည်။

၁၂ ဆွီဒင်ပါလီမန်က ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် နယူးဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ ခေါင်းဆောင် အင်ဂျဗာကားလ်ဆင် အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။

ချူကလီးယားလက်နက် စမ်းသပ်မှုပိတ်ပင်ရန် အမေရိကန်ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်နှင့် နိုင်ငံတကာမှ တောင်းဆိုချက် များကို သမ္မတ ရေဂင်က ပယ်ချသည်။

၁၃ အမေရိကန် သမ္မတရေဂင်က အမေရိကန် ကွန်ဂရက် အမတ် ဟောင်းဘာ ဘာ ကွန် နာ ဘဲ လ် အား က မွှား ဘဏ် ဥက္ကဋ္ဌထူးကို ဆက်ခံရန် ရွေးချယ်သည်။

၁၅ ဆွီဒင်ဝန်ကြီးချုပ် အိုလော့ပါးမား၏ ဈာပန အခမ်းအနားကို စတော့ဟုမ်းမြို့တွင် ကျင်းပရာ နိုင်ငံ ၁၂၀ မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

၁၆- မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် အနောက်

၁၉ မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် နယ်မြေအတွင်းရှိ ရေလှောင်တံဆံ ဆည်ကြီးများကို လှည့်လည်စစ်ဆေးသည်။

၁၆ ပြင်သစ် နိုင်ငံ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ဂေါလ်စပါတီ ခေါင်းဆောင် ဂျက်ရှိရက် အနိုင်ရရှိသည်။

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတဟောင်း မားကိုနှင့် ၁၇ ဆွေ မျိုး များ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အသောက် အထား များ တွေ့ရှိရသည့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို

ဖိလစ်ပိုင် အစိုးရ သစ်က လွှဲပြောင်းသိမ်းယူသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၌ လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်တာ ကာလအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး မှောင်ခိုမှု ၃၂, ၀၀၀ နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးတန်ချိန် ၄၀၀ ကျော် ဖမ်းမိခဲ့ကြောင်း ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်က ကြေညာသည်။

၁၈ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး ကော်ပိုရေးရှင်း စာပေဗိမာန်အဖွဲ့က ကြီးမားသည့် စာတမ်းငယ် စာပေစာတမ်းဖတ်ပွဲကို ရန်ကုန်မြို့ ကုန်သည်လမ်း စာပေဗိမာန်အဆောက်အအုံရှိ ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက် ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင် ၂၀ မောင်ခနှင့် အဖွဲ့သည် မြိတ်မြို့ရှိ သိန္ဓောသတ္တုစီမံကိန်း၊ ပထော်ပထက် ရေခဲစက်နှင့် အအေးခန်းစက်ရုံတို့သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်နှိမ်နင်းမှုကြောင့် အရှေ့တောင်အာရှမှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ဘိန်းဖြူတင်ပို့မှုသည် ငါးနှစ်အတွင်း ထက်ဝက်ခန့်ကျဆင်းသွားကြောင်း အမေရိကန် ရှေ့နေချုပ်က ပြောကြားသည်။

၂၁- မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်း၏ဖိတ်ကြားချက် ၃၁ အရ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ် ရောက်ရှိနေသော ထိုင်းနိုင်ငံ ဘုရင်မင်းမြတ်၏သမီးတော် မဟာချက်ကရီသီရိဒုအား ၂၁ ရက်နေ့တွင် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းကလည်းကောင်း၊ ၂၂ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုကလည်းကောင်း သီးခြားစီ လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော်အား ၂၉ ရက်နေ့တွင် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းနှင့်ဇနီးတို့က အလုံလမ်းသမ္မတအိမ်တော်၌ လည်းကောင်း၊ ၂၂ ရက်နေ့ညနေပိုင်းတွင် နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခက လည်းကောင်း ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲဖြင့် သီးခြားစီ တည်ခင်းညှိခံသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာမည့် ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော်အား ၃၁ ရက်နေ့တွင် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းက စိမ်းလဲကန်သာ ညှော်ဂေဟာသို့ သွားရောက် နှုတ်ဆက်သည်။ နိုင်ငံတော်

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခကထိုင်းဘုရင် မင်းမြတ်၏သမီးတော်အား ရန်ကုန်လေဆိပ် တွင် ပို့ဆောင်နှုတ်ဆက်သည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင် ၂၁ မောင်ခအား ရန်ကုန်မြို့တွင် ရောက် ရှိနေသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ရွှေနေ ချုပ် မစ္စတာ အက်ဒွင် မီးစ် နှင့် အဖွဲ့က သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ဟိရို ၂၂ ရိုးမား၌ ကြံချခဲ့သော နျူကလီး ယားဗုံးထက် အင်အား ၁၀ ဆ ကြီးမားသည့် နျူကလီးယား ဗုံးတစ်လုံးကို နီဗားဒါး သဲကန္တာရ မြေအောက်၌ စမ်းသပ်ဖောက်ခဲ့ သည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ၂၅ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ရန်ကုန်မြို့ ဦးဝိစာရလမ်းရှိ တပ်မတော်ခန်းမ၌ ပြသ မည့် ၄၁ နှစ်မြောက် တပ်မတော်နေ့ပြပွဲကို သွားရောက်ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။

နှစ်နိုင်ငံယဉ်ကျေးမှု ပူးပေါင်း ဖလှယ် ရေး အစီအစဉ်အရ ဥဘက် ဆိုဗီယက် ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာယူ အူမာဘီကော့ပ် ခေါင်း ဆောင်သည့် စာရေးဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ၄၁ နှစ်မြောက် ၂၆- တပ်မတော်နေ့ပြပွဲကို ရန်ကုန်မြို့ ၃၁ ဦးဝိစာရလမ်းရှိ တပ်မတော်ခန်းမ၌ ဖွင့်လှစ်ပြသသည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုနှင့် ၂၇ ဇနီးတို့ ကိုယ်စား နိုင်ငံတော် ဒုတိယ သမ္မတ ဦးအေးကိုနှင့် ဇနီးတို့က ၄၁ နှစ် မြောက်တပ်မတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တည်ခင်း ညှိနှိုင်းသော ညစာစားပွဲသို့ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်း နှင့် ဇနီးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ဆင်းရဲ သောနိုင်ငံ ၁၃၁ နိုင်ငံတို့၏ ကြွေးမြီများ သည် ဒေါ်လာကုလေ ၁,၀၀,၀၀၀ အထိ ရှိလာမည်ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ခန့်မှန်းသည်။

မူလကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်း ကျဆင်းရောဂါ (အေဒ်စ်) နှင့်ဆက်စပ်နေ သောခိုင်းရပ်ပိုးတစ်မျိုးကို တွေ့ရှိကြောင်း

ဧပြီ ၁၀ - ၂၃

အမေရိကန်သုတေသီ မက်စ်အက်ဆက် က ပြောကြားသည်။

ယူဂန္ဒာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဆုံး ၃၁ သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ယူဂန္ဒာသမ္မတ မူဆီဗီနီက ကြေညာသည်။

ဧပြီလ

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် စာအုပ် ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း ၂၀၀ ကျော်က စာအုပ်အမျိုးအစား ၈၀,၀၀၀ ကျော်ကို နှစ်စဉ်အုပ်ရေ သန်း ၂၀၀၀ ကျော် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိလျက်ရှိသောကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် စာအုပ် အများဆုံး ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိသော နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာကြောင်း တာ့စ် သတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီ ၂ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ကျန်းမာ ရေးဆေးစစ်ခံရန် ဇနီး ဒေါ်နီနီမြင့်နှင့်အတူ အဖွဲ့ဝင်များ လိုက်ပါလျက် ပြည်ပသို့ ခရီး ထွက်ခွာသွားသည်။

အေသမ်မြို့တွင် ထွက်ခွာလာသည့် တီဒဗ လျူအေ လေကြောင်းပိုင် လျက်လေယာဉ် တစ်စင်းသည် ဂရိလေကြောင်း ပိုင်နက် အတွင်းပေ ၁၅,၀၀၀ အထက်၌ပျံသန်းနေစဉ်

ဗုံးပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွား၍ ခရီးသည် လေးဦး သေဆုံးသည်။

ဂွာတီမာလာမြို့တော်၌ ကျင်းပသော ၃ လက်တင် အမေရိကန် ပါလီမန် တတိယအကြိမ် အထူး အစည်းအဝေးတွင် ဟွန်ဒူးရပ်နိုင်ငံနှင့် အယ်ဆာဗေဒို နိုင်ငံတို့မှ အပ ကျန်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့များသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက နီကရာဂွာနိုင်ငံ အပေါ် ထားရှိသည့် မူဝါဒကို ရှုတ်ချရန် သဘောတူညီလိုက်ကြသည်။

ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်၏ အမြီးပိုင်းတွင် သက်ရှိတို့ တည်ရှိနိုင်ကြောင်းဖြင့် အင်ဂလို- သြစတြေးလျ လေ့လာရေးစခန်းမှ နက္ခတ္တ ပညာရှင် ဒေးဗစ်အယ်လင်နှင့် ဝစ်ဇာမာဆင်း တို့က ပြောကြားသည်။

ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူး ၅ ဆောင်တံဆိပ်များ ချီးမြှင့် အပ်နှင်း ခြင်း ဆခမ်းအနားကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် သဘင်ဆောင်၌ ကျင်းပရာ စွမ်းရည် သတ္တိ ဆိုင်ရာ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့တံဆိပ်ရရှိသူများ ကို နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု ကိုယ် တိုင် ချီးမြှင့်အပ်နှင်းပြီး စွမ်းဆောင်မှု ဆိုင်ရာ ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ်များကို သက်ဆိုင်သူ များအား နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ကိုယ်စား အပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ပြည်သူ့ ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ခြောက်ဦးတို့အား တာဝန် ပေးအပ်သည်။

အစွဲရေးနိုင်ငံသို့ အိမ်ထောင်ရေးပေးပို့ရေး

ရှာရဟူဒီများကို တင်ပို့ပေးခဲ့ခြင်းနှင့်စပ်ဆိုင်သော စွဲချက်များဖြင့် ဆူဒန်နိုင်ငံ ဒုတိယသမ္မတဟောင်း ဗိုလ်ချုပ် အုန်မာ မိုဟမုက် အယ် တာယစ်အား ထောင်ဒဏ် တစ်သက် တစ်ကျွန်း စီရင်လိုက်သည်။

၆ ဩစတြေးလျ ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၇၀) ကုန်ကျမည့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ဝန်ကြီးချုပ် ဘော့ဟော့က ကြေညာသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ
၉ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးအေးကို နှင့် တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးစိန်လွင်တို့သည် ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးရုံးတို့မှ အမြဲတမ်း ပါတီအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များကို

ပါတီဌာနချုပ် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သည်။

၁၀-- နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတ ၂၃ နိုင်ငံ နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝန်ကြီးချုပ် ကျောက်ကျီယန်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ချစ်ကြည်ရေး ခရီး အလည်အပတ် သွားရောက်သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် လျက်ရှိရက်၏ အစိုးရအဖွဲ့သစ်သည် အမျိုးသား လွှတ်တော်၌ အယုံ အကြည် ရှိကြောင်း အဆိုကို မဲခွဲရာ ထောက်ခံမဲ ၂၉၂ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၂၇၅ မဲဖြင့် အနိုင်ရရှိသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ဗြိတိန်
၁၅ နိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်သော လေယာဉ်များနှင့် မြေထဲပင်လယ်ရှိ လေယာဉ်တင်

သင်္ဘောကြီးများမှ လေယာဉ်များကို အသုံးပြု၍ လစ်ဗျီနိုင်ငံထရိုပိုလီမြို့နှင့် ဘင်ဂါဇိုမြို့ တို့ရှိ ပစ်မှတ်များကို တိုက်ခိုက်ရာ ဗိုလ်မှူးကြီး ကဒတ်ဖီ၏ မွေးစားသမီးအပါအဝင် လူ ၄၃ ဦး သေဆုံးပြီး ၁၆၈ ဦး ဒဏ်ရာရသည်။

မြန်မာ့နှစ်ဆန်း တစ်ရက်နေ့ ဖြစ်သည့်
၁၇ အတွက် ဘုရားပုထိုးစေတီတော်များတွင် ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုလုပ်သူများဖြင့် အထူးစည်ကားသည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ
၁၈- တွဲဖက်အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးနှင့် ၂၀ နိုင်ငံတော် ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး ဦးစိန်လွင်သည် ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ မြို့နယ်များသို့ သွားရောက်၍ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

လျှို့ဝှက်စစ်ရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတစ်ခု
၁၈ ကို သယ်ဆောင်သွားသော အမေရိကန် တိုက်တန် ဒုံးပျံတစ်စင်းသည် ကာလီဖိုးနီးယား ဗန်ဒင်းဘဲ လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းမှ လွတ်တင်အပြီး စက္ကန့်ပိုင်း အကြာတွင် ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးသွားသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဗဟန်းမဲဆန္ဒနယ် အမှတ်
၂၄ (၁) ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု၏ စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပထမအစည်းအဝေး၊ အရေးပေါ် အစည်းအဝေးနှင့် ဒုတိယ အစည်းအဝေး အတွေ့အကြုံ ရှင်းလင်းပွဲကို ကျိုက္ကဆံကွင်းရှိ ဆရာစံခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

ဆွာဇီလန် နိုင်ငံတွင် မင်းသားမာဆို
၂၅ ဆက်တီဗီဒလာမိနီသည် တတိယမြောက်မဆွာတီ ဟူသော ဘွဲ့မည်ဖြင့် နန်းသိမ်းပွဲ သဘင်ခံသည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် ကီး ယက်
၂၆ မြို့၏ မြောက်ဘက် ကီလိုမီတာ ၁၄၀ အကွာရှိ ချာနီဘီလ် အကျမြို့ခတ်အား ပေးစက်ရုံအမှတ် ၄ ဓာတ်ပေါင်းဖိ၌ မတော်တဆ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားသည်။

မူလ ကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်းကျဆင်းရောဂါ (အေဒ်စ်) ကို ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် စတင် တွေ့ရှိခဲ့ချိန်မှ စ၍ တန်ဇာနီးယား နိုင်ငံတွင် အဆိုပါ ရောဂါဖြင့် သေဆုံးသူ

ပြေ ၁၅

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

ပေါင်း ၁၄၉ ဦးရှိပြီ ဖြစ်ကြောင်း တန်ဖေး နီးယား အသံလွှင့် ဌာနက ကြေညာသည်။
 အမေရိကန် ကြည်းတပ်သည် ချူကလီး ယားထိပ်ပူးတပ်လက်နက်များကို ပစ်ချရန် အသုံးပြု လာပွယ်ရှိသည့် အသံထက် မြန်သော ဒုံးပျံ တစ်စင်းကို ကြွယ်တာရာ စစ်ပွဲ သုတေသန အစီအစဉ် တစ်ရပ်အဖြစ် အောင်မြင်စွာ စမ်းသပ် ပစ်လွှတ် ခဲ့ကြောင်း အမေရိကန် ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးက ကြေညာသည်။

၂၈- စတုတ္ထ အကြိမ် လမ်းစဉ် လူငယ် နီးနှော့လှယ်ပွဲကို ကျိုက္ကဆံကွင်း
 ၃၀ ဆရာစံခန်းမတွင် ကျင်းပသည်။

၃၀ နော်ဝေးနိုင်ငံတွင် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှစ၍ ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင် လာသော ကားရဲဝီလော့သည် ပါလီမန်တွင် အစိုးရ တင်သွင်းသော ခြီးခြံ ချွေတာရေး အဆိုတစ်ရပ် ရှုံးနိမ့် သွားသဖြင့် ထူးမှ နုတ်ထွက်သွားရသည်။

မေလ

၁၉၈၆ ခုနှစ် အလုပ်သမားနေ့ လူထု အစည်းအဝေးများကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအလိုက် ကျင်းပသည်။

ကမ္ဘာ့အဝန်း သုတေသန ပြုလုပ်နေ သော်လည်း ကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်း ကျဆင်းရောဂါ (အော့ဒ်စ်) ကို ကုသရန်နှင့် ကာကွယ်ရန်ဆေးများ မတွေ့သေးကြောင်း ကမ္ဘာ့ဆရာဝန်များက ပြောကြားသည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်
 ၂ မောင်သည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းက ကျိုက္ကဆံ ပြည် ထောင်စခန်းမ၌ လူရည်ချွန် များ အား တည်ခင်းသည့် ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲသို့ တက် ထောက်၍ လူရည်ချွန်များနှင့် တွေ့ဆုံသည်။

၂-၅ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ တို့ဖက် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး ဦးစိန်လွင်သည် အပွဲဝင်များလိုက်ပါလျက်

မန္တလေးတိုင်း၊စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့်မကွေးတိုင်း အတွင်းရှိ မြို့နယ်များသို့ သွားရောက်၍ စည်းရုံးရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပြည်သူ့ ကောင်စီပိုင် ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို စစ်ဆေး၊ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်သည်။

၃ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကိုလံဗိုလေဆိပ်တွင် သီရိလင်္ကာလေကြောင်းပိုင် ခရီးသည် တင် လေယာဉ်တစ်စင်း ဗုံးပေါက်ကဲမှု ဖြစ်ပွား၍ ခရီးသည် ၂၁ ဦး သေဆုံးပြီး ၄၁ ဦး ဒဏ်ရာရရှိသည်။

၆ ကမ္ဘာ့ကြက်ခြေနီနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ အောင် ဆန်း အားကစားကွင်း၌ ကျင်းပသည်။
 ၇ နော်ဝေးနိုင်ငံ တွင် လေ ဘာ ပါ တီ လူနည်းစု အစိုးရအဖွဲ့ကို ပွဲစည်းရာ ကာကွယ် ရေးဝန်ကြီးဟောင်း တစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်သူ ဂရိုဟာလမ် ဘရန်လန်းအား ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။

၁၁ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့်

မေ ၃

၆ ဆူဒန်ပါလီမန်သစ် အစည်းအဝေးက အမ်မာပါတီခေါင်းဆောင် ဆဒတ် အယ်မာဒီအား ဆူဒန် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။

၈- ဖင်းလန်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြား ကုန်သွယ် ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး မစ္စတာ ၁၂ ဂျာမူလီန်းနှင့်အဖွဲ့ ရန်ကုန် မြို့ သို့ ထောက်ခံသည်။ ညော်ဝန်ကြီးသည် ၈ ရက်နေ့ တွင်ခေတ္တကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး နှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးသန်း လှိုင်အား လည်းကောင်း၊ ၉ ရက်နေ့တွင် ခေတ္တ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးနှင့် အမှတ် (၁) စက်မှုဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးတင်ဆွေအား လည်းကောင်း တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက်သည်။ ညော်သည်ဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့ သည် ၁၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့မှ ပြန်လည် ထွက်ခွာသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံများသို့ ချစ်ကြည်ရေးခရီး သွား ထောက်ခံသော နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးရဲခေါင် ခေါင်းဆောင်သည့် မြန်မာချစ်ကြည်ရေး ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ထောက်ခံသည်။

နိုင်ငံတကာ ရွေးဟောင်း အမှုအနှစ် များ ထိန်းသိမ်းရေးကောင်စီ (အိုင်စီအေ အမ်) ၏ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ ဝင်အဖြစ် အီဂျစ်နိုင်ငံအားပထမဆုံးအကြိမ် ရွေးချယ်သည်။

၁၁ ၃၈ ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ ချီးကျူးပူဇော်ပွဲနှင့် လက်မှတ် ဆက် ကပ်ပွဲကို ကမ္ဘာ့အေးကုန်းမြေရှိ မဟာ ပါသာက လိုက်ဂူတော်ကြီးတွင် ကျင်းပ သည်။

အာဖရိကတိုက်တွင် မွေးကင်းစကလေး ငယ်များ သေဆုံးမှုနှုန်း ပြင့်မားခြင်း၏

စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အကောင်းဆုံးသော အကြောင်းရင်းသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုပင် ဖြစ်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့က အစီရင်ခံသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် ဗျာဂမ္ဘီ ၁၂ သည် လက်ရှိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘာလီအဘတ်ကို ရာထူးမှ ဖယ်ရှားကာ ဝန်ကြီးသစ် ၁၂ ဦး ထပ်မံခန့်ထားသည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရာထူးကို ပီရှစ်စ် ရှန်ကာအား လွှဲပြောင်း ပေးအပ်သည်။

အစ္စရေးနိုင်ငံသည် နာဇီအဖြစ် ၁၂ သံသယရှိသူ ၁,၃၇၉ ဦး၏ အမည်စာရင်းကို ကုလသမဂ္ဂသို့ တင်သွင်းသည်။

ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း ကြောင့် ၁၄ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူတစ်သန်းထက် မနည်း နှစ်စဉ်သေဆုံးလျက်ရှိရာ ဆေးလိပ်သောက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဒဗလျူအိတ်ချ်အို) က ယင်း၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးတွင် တိုက်တွန်းသည်။

အမေရိကန် အာကာသလွန်းပုံယာဉ် ၁၅ အစီအစဉ်များ ယခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သုံးစွဲရန် ဒေါ်လာ ၅၂၆ သန်းကို အထက်လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာခွဲဝေသုံးစွဲရေးကော်မတီက သဘောတူ အတည်ပြုသည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် အဖွဲ့ဝင် များလိုက် ၂၀ ပါလျက် ဧကတီတိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်များသို့ သွားရောက်၍ ပြည်နယ်တိုင်းရှိ စက်ရုံများကို စစ်ဆေးပြီး လယ်ယာ၊ သားငါးနှင့် သီးနှံများစိုက်ပျိုးမှု အခြေအနေတို့ကို ဆေးနှေးသည်။

ဘာရိန်းနှင့် ကာတာပင်လယ် ကျွေ ၂၀ စော်ဘွားနိုင်ငံများ၏ ရေပိုင်နက် အငြင်းပွားမှုသည် ဆအူးဒီအာရေဗျ ဘုရင် ဖာဒ်၏ စေ့စပ်ပေးမှုကြောင့် မူအားဖြင့် သဘောတူညီမှု ရရှိကြသည်။

လနှင့်အင်္ဂါဂြိုဟ်ပေါ်၌ လာမည့်ရာစုနှစ် အလယ်ပိုင်းကာလတွင် လူသားတို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြဖွယ်ရှိသည်ဟု အမေရိကန် အာကာသရေးရာ အစီအစဉ်၏ အနာဂတ်

ကာလဆိုင်ရာ ကော်မရှင်က ပြောကြားသည်။

အငြင်းပွားလျက်ရှိသော အမေရိကန် ဒုံးပျံများ ဆအူးဒီအာရေဗျသို့ ရောင်းချရေးကို ပိတ်ပင်မည့် ဥပဒေကြမ်းကို သမ္မတရေဂင်က ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ဖျက်သည်။

နယ်သာလန် ဝန်ကြီးချုပ် လတ်ဘာ၏ အာဏာရ လက်ယာဗဟို ညွှန်ပေါင်းအစိုးရသည် အမျိုးသား ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အနိုင်ရရှိသည်။

ထိပ်ဖူးအတူ ၁၀ ခု အပြည့်တပ်ဆင်ထားသော အမ်အိပ်ကစ် ဒုံးပျံတစ်စင်းကို မိုင် ၄၀၀၀ ကွာဝေးသည့် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာရှိ ကွာကျလိန်း သန္တာကျွန်းသို့ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက စမ်းသပ်ပစ်လွှတ်သည်။

ကိုလုံးဗီးယားနိုင်ငံ သမ္မတရွေး ၂၅ ကောက်ပွဲတွင် လစ်ဘရယ်ပါတီမှ ဗာဂျီလီယို ဘာကိုသည် မဲအပြတ်အသတ်ဖြင့် အနိုင်ရသည်။

ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ် ပရမ်တင်ဆူလာ ၂၇ နှင့် ဒါသည် ကြည်းတပ်မတော် ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအားသစ် ကမ်လန်အိုက်အား ရာထူးမှ ဖယ်ရှားလိုက်ပြီး လက်ထောက် ကြည်းတပ်မတော်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ချာဗာလစ် ရန်ချိုင်ယုအား ကြည်းတပ်မတော်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအားသစ်ကမ်လန်အိုက်သည် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ရာထူးတွင်မူ ဆက်လက်တည်ရှိနေမည် ဖြစ်သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်း ၂၉ သည် ကျန်းမာရေးဆေးစစ်ခံပြီး ဇနီး ဒေါ်နီနီမြင့်နှင့်အတူ ပြည်ပခရီးမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။

ဇွန်လ

အာရှ အားကစား ပြိုင်ပွဲနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အားကစား ပြိုင်ပွဲများ အတွက် အမျိုးသမီးမာရသွန် လူရွေးပွဲတွင် မာမာမင်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က မဝိပွဲ တင်ထားသော အရွှေတောင်အာရှနှင့် မြန်မာ

ပြည်စံချိန် ၂ နာရီ ၅၇ မိနစ် ၃၂ စက္ကန့်နှင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အာရှ အားကစား ပြိုင်ပွဲတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ အာရှ အာဂါရာဝေါ တင်ထားသည့် အာရှစံချိန် ၂ နာရီ ၄၈ မိနစ် ၅၃ စက္ကန့်တို့ကို ၂ နာရီ ၄၇ မိနစ် ၀၀ ဒသမ ၆ စက္ကန့်ဖြင့်ချိုး၍ စံချိန်သစ် တင်သည်။

နိုင်ငံပေါင်း၄၆ နိုင်ငံတက်ရောက်သည့် ၄-၆ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဝတ်လက်နက်များ ဖျက်သိမ်းရေး ညီလာခံကို နယ်သာလန်နိုင်ငံ သည်ဟိဂ်မြို့၌ ကျင်းပသည်။

ဥရောပ ဘိန်းဖြူ ဖမ်းဆီးရရှိမှု သမိုင်း၌ အများဆုံး ဖြစ်သည့် ကာလ ပေါက်ဈေး အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀ တန်ဖိုးရှိသော ဘိန်းဖြူတစ်တန်၏ ငါးပုံတစ်ပုံ (၄၈၅ ပေါင်) ကို နယ်သာလန်နိုင်ငံ ရော့တာဒမ် ဆိပ်ကမ်း၌ ဖမ်းဆီးရမိသည်။

အာဖရိကတိုက်သား နှစ်သန်း ကျော်သည် မူလကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်းကျဆင်းရောဂါ (အေဒ်စ်) ဒဏ်ကို ခံစားနေရကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြသည်။

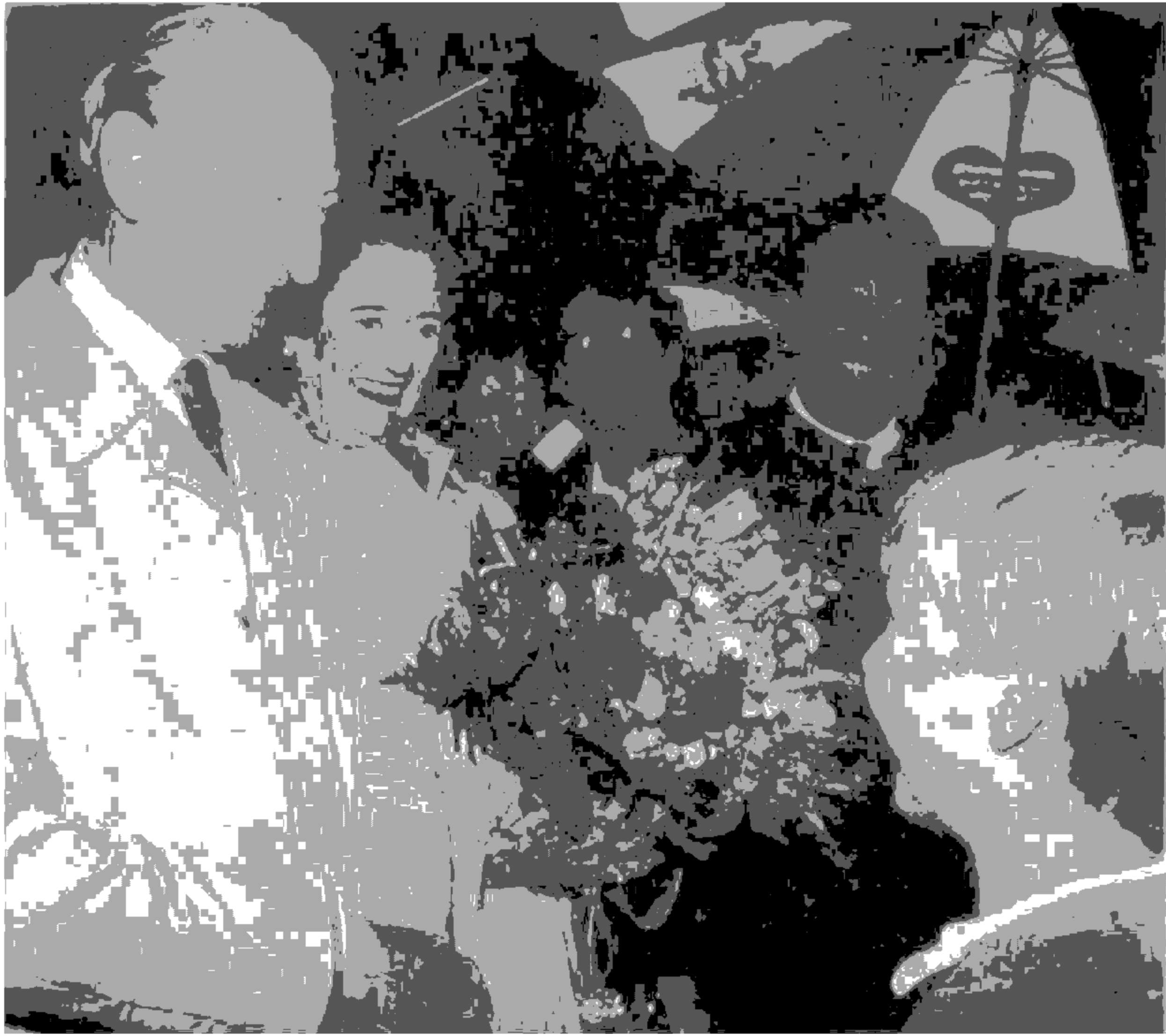
ဩစတြေးလျနိုင်ငံတွင် အေဒ်စ် ရောဂါကြောင့် လူပေါင်း ၁၀၉ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းရောဂါ ဝေဒနာကို ခံစားနေရသူပေါင်းမှာလည်း ၁၀၉ ဦး ရှိကြောင်း ကျန်းမာရေးဌာနက ကြေညာသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ၇ လူငယ် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံး ဗိုလ်လုပွဲတွင် ရန်ကုန်တိုင်းအသင်းက ရှမ်းပြည်နယ်အသင်းကို နှစ်ဂိုး တစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရ ဗိုလ်စွဲသည်။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ သမ္မတ ရွေး ၈ ကောက်ပွဲတွင် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူး ချုပ်ဟောင်း ကွတ်ဗားဟိုင်း အနိုင်ရရှိသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘုံဘေမြို့တွင် အသက် ၉ ၅၅ နှစ်အရွယ်ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးသည် အေဒ်စ်ရောဂါဖြင့် သေဆုံးသွားရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ထိုရောဂါဖြင့်သေဆုံးသော ပထမဦးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာမှကြေညာသည်။

အငတ်ဘေး ကြုံခဲ့သည့် အာဖရိက ၁၁ ပြည်သူများ အတွက် ဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းမှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အနေဖြင့်

ဇွန် ၈

အိုင်ယာလန်လူမျိုး ရော့ခ် တေးဂီတပညာရှင် ဘော့ဂဲလ်ဒေါ့ဖ် အား ဗြိတိန် ဘုရင်မ ဒုတိယမြောက် အယ်လစ်ဗက်က ဂုဏ်ထူးဆောင် သူရဲကောင်း (ကေဘီအီး) ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်သည်။

ကုလသမဂ္ဂ-မြန်မာ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် တားဆီး ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်အရ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၁ ခုနှစ် အထိ တတိယ အဆင့် ကုလသမဂ္ဂ-မြန်မာ သဘောတူ စာချုပ်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးသည်။

လျှင် တုန်ခါ လှိုင်း အင်အား နှင့် သုံးပုံ တစ်ပုံကို စပ်ယူခြင်းဖြင့် အဆောက်အအုံများကို အလွန်ပြင်းထန်သော လျှင်ဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်သည့် ရော်ဘာ တစ်မျိုးကို တီထွင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုရော်ဘာကို အဆောက်အအုံအုတ်မြစ်ချရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ပြီး အုတ်မြစ်ထဲတွင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ မှ ခန့်နိုင်ရည်ရှိကာ ဟောင်းနွမ်း ဆေးမြေသွားပါက ပြန်လည်အစားထိုး၍ ရနိုင်ကြောင်း ဂျပန်နိုင်ငံ ဘရစ်စတန်းတယာ ကုမ္ပဏီက ပြောကြားသည်။

၁၄ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နှစ်ဝက်အထိ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် အော်ဒစ်ထော့ပြစ်ပွားသူ ၂၁,၀၀၀ ရှိခဲ့ပြီး သေဆုံးသူ ၁၁,၀၀၀ ဦး ရှိကြောင်း၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ကုန်ပိုင်းတွင် ထော့ပြစ်ပွားသူ ၂,၇၀,၀၀၀ ရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး ၁,၇၉,၀၀၀ ဦး သေဆုံးလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြောင်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ကျန်းမာရေးနှင့် လူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနက ပြောကြားသည်။

၁၈- နိုင်ငံတော် ဗဟို သံဃာ့ ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေး ၂၀ ကို ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာ့အေး ကုန်းမြေရှိ အစည်းအဝေး ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၁၉ ဘက်မလိုက် ငါးနိုင်ငံတို့က ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသို့ တင်သွင်းထားသည့် တောင် အာဖရိက နိုင်ငံအား စီးပွားရေးအရ အကျပ်ကိုင် အရေးယူရေး အဆိုကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့က ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ချသည်။

၂၀ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်နှင့် အဖွဲ့သည် မန္တလေးတိုင်း

နှင့်စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ သတ္တုစိမ့်ကိန်း စက်ရုံများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

၂၂ နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ်ပီ ၂၂ လှူဒါန်းခဲ့သည့် အဘိဇေ မဟာရဋ္ဌ ဂုရုနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီးများအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်သည့်အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာ့အေး ကုန်းမြေရှိ မဟာပါသာဏ လိုဏ်ဂူတော်ကြီး၌ ကျင်းပသည်။

မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်များအရ ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့ရှိ ထပ်ဆင့်လွှင့်စက်ရုံမှ စတင် တိုးချဲ့ထုတ်လွှင့်သည်။

၂၃ ရန်ကုန်မြို့ နိုင်ငံတော် ပရိယတ္တိ သာသနာ့ တက္ကသိုလ် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာ့အေး ကုန်းမြေရှိ မဟာပါသာဏလိုဏ်ဂူတော်ကြီး၌ ကျင်းပသည်။

လိုင်တူချင်း ဆက်ဆံသူများနှင့် မူးယစ်ဆေးထိုးသူများကိုသာ အများဆုံး စွဲကပ်တတ်သည်ဟု ယူဆခဲ့သော မူလကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်းကျဆင်းထော့ (အော်ဒစ်ထော့) သည် ကမ္ဘာ့အနှံ့သို့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိရာ ကမ္ဘာ့ပြည်သူ တစ်သိန်းခန့်တွင် ထိုထော့ပြစ်ပွား နေကြောင်း၊ ထိုထော့ပြစ်သည့် ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် မိမိရင်သွေးငယ်များအား ထော့အမေပေးလျက်ရှိကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ပြောကြားသည်။

၂၅- ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ၂၇ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု များကို သုံးသပ်ရန်အတွက် နိုင်ငံပေါင်း ၁၄ နိုင်ငံ တက်ရောက်သည့် နျူကလီးယားဆိုင်ရာ ညီလာခံကို နယ်သာလန်နိုင်ငံ ဘီယိုဗင်မြို့၌ ကျင်းပသည်။

၂၉ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ပလားဘောလုံးဗိုလ်လုပွဲကို မက္ကဆီကိုစီးတီး၌ ကျင်းပရာ အာဂျင်တီးနား အသင်းက အနောက်ဂျာမနီအသင်းကို သုံးဂိုးနှစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရ ဗိုလ်စွဲသွားသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံတွင် မြေပဲ ဆဲ ခန့် ကြီး ပြီး မြေပဲဆဲနီးပါး အလေးချိန်ရှိသော ဆန်တစ်မျိုးကို တီထွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ကျူရှူး စိုက်ပျိုးရေး သုတေသန ဌာနက ကြေညာသည်။

ဇူလိုင်လ

ဇူလိုင် ၁၈

၁ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် ဂျပန် အစိုးရတို့၏ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုအထိမ်းအမှတ် အဖြစ်ပူးတွဲတည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သည့် သူနာ ပြုသင်တန်းကျောင်းနှင့် သူနာပြုသင်တန်း များဖွင့်ပွဲကိုရန်ကုန်မြို့ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လမ်းရှိ ထိုကျောင်း၏ ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပသည်။

၂- မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် အလယ် ပိုင်းတိုင်း၊ အနောက် ပိုင်း တိုင်း နှင့် အနောက်တောင်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ်နယ်မြေ အတွင်းရှိ စက်ရုံများ၏ လည်ပတ်မှု အခြေ အနေကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

၃ ပိုလန် ကွန်မြူနစ် ပါတီ ညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယာရူဇယ် စကီးအား ပါတီပထမ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပြန်လည် တာဝန်အပ်နှင်းသည်။

ကူဝိတ်စော်ဘွား ဂျာဘာအယ် အာမက် အယ်ဆာဘားသည်ပါလီမန်ကိုဖျက်သိမ်းပြီး ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှ ပုဒ်မ အချို့ ကို ရုပ်ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း ကြေညာသည်။

အဝ လွန်ခြင်းသည် အဓိကအားဖြင့် မျိုးရိုးအလိုက် ဖြစ်ပေါ် တတ်ကြောင်းကို အမျိုးသား အမြွှာပူးအစုံ ၄၀၀၀ ကျော်

လေ့လာခြင်းမှတစ်ဆင့် တွေ့ရှိရသည်ဟူ၍ ရှိကာဂိုမြို့ ပင်ဆယ်ဗေးနီးယား တက္ကသိုလ်မှ သုတေသီတစ်စုက ကြေညာသည်။

၄ ကမ္ဘာမြေပြင် မှ မိုင်ပေါင်း ၇၃ ဘီလီယံ အကွာအဝေးရှိ ကေ့ဆာ တစ်ခုကို နက္ခတ္တဗေဒ သုတေသီတစ်စုက တွေ့ရှိထားသည်ဟု ဗြိတိသျှ နှေးချား ဂျာနယ်၌ ဖော်ပြသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ် သန်းပေါင်း ၄,၆၀၀ က နေကြောငွေ ဖွဲ့စည်း ခဲ့ခြင်းနှင့် နှစ်သန်း ၁၀,၀၀၀ ကနဂါးငွေတန်း စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းတို့ထက်စောစွာ လွန်ခဲ့ သောနှစ် သန်းပေါင်း ၁၂,၄၀၀ ကပင် ယင်း ကေ့ဆာမှ မြင်သာသော အလင်းရောင် စတင်ထုတ်လွှတ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

၅ ဂျော်ဒန်နိုင်ငံတွင် ယာဆာအာရဖတ် ဦးဆောင်သော ပါလက်စတိုင်း လွတ် မြောက်ရေး အဖွဲ့ အယ်ဖာတား အုပ်စု၏ ရုံးများကို ဂျော်ဒန် အစိုးရက ပိတ်ပင် လိုက်သည်။

၆ ဂျပန်နိုင်ငံ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ၌ အာဏာရ လစ်ဗရယ် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ သည် အောက်လွှတ်တော်အမတ်နေရာ ၅၁၂ နေရာအနက် နေရာ ၃၀၀ ကို ထောက်ခံမဲ ၄၉ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် လွှမ်းမိုးနိုင်လိုက် သည်။

၇ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်း ရေးမှူးချုပ် ဟောင်း ကွတ် ဗားဟိုင်း သည် ဩစတြီးယားနိုင်ငံ သမ္မတတာဝန်ကို စတင် ထမ်းဆောင်သည်။

၈ တျူးနီးယားနိုင်ငံတွင် အသက် ၈၂ နှစ် ရှိပြီဖြစ်သော သမ္မတ ဟာဗစ်ဗေင်ဂူဗာ သည် ဝန်ကြီးချုပ် မိုဟာမက်မဇလီကိုရာထူး မှဖယ်ရှားလိုက်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးရာရှစ် ဆဖာကို အစားထိုး ခန့်အပ် လိုက်သည်။

၉ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ သမ္မတ ဟိုစိန် မိုဟာမက် အာရှတ်သည် အရပ်သား ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမား မိဇာနူး ရာမန် ချောင်ဒူရီကို ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် ကာ အဖွဲ့ဝင် ၂၆ ဦးပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့ ကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ပါလီမန်ကို ဖွင့်လှစ် ပေးလိုက်ရာ အတိုက်အခံ ပါလီမန်အမတ် ၁၀၂ ဦး အနက် ၉၂ ဦး က ယင်းပါလီမန် အစည်းအဝေးကို သပိတ်မှောက်သည်။

၁၀ အာချီလီလောရီ သင်္ဘောကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့က စီးနင်း သိမ်းပိုက်ခဲ့မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွပ်စွဲ ခံထားရသော ပါလက်စတိုင်း လူမျိုး ၁၁ ဦးကို အီတလီနိုင်ငံဂျီနိုအာမြို့ရှိ တရားရုံး တစ်ရုံးက စီရင်ချက်ချရာ ငါးဦးကိုသာ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်အပြစ်ပေးသည်။ ၎င်း တရားခံငါးဦး သည် ထောင်ဒဏ် အနှစ်

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

၃၀ မှတစ်သက်တစ်ကျန်းအထိ အသီးသီး ကျခံကြရသည်။

၁၁ မန္တလေးမြို့ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိ သာသနာ့ တက္ကသိုလ်တွင် ဆောက်လုပ်မည့် သာသနိက အဆောက်အအုံများ အုတ်မြစ်ချပဲ့ အခမ်းအနားကို သာသနာ့ တက္ကသိုလ်ဝင်းအတွင်း၌ ကျင်းပသည်။

၁၂ ကုဝိတ်စော်ဘွား ရှိတ်ကျာဘာ အယ်အာမက် အယ်ဆာဘားသည် အဖွဲ့ဝင် ၂၁ ဦးပါရှိသော အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ဖွဲ့စည်းရာ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် အိမ်ရှေ့မင်း သား ရှိတ်ဆာအက် အယ် အဗ္ဗဒူလာ အယ် ဆာဘားကိုပင် ပြန်လည်တာဝန်အပ်နှင်းသည်။

၁၃ ဂင်းနီဗစ်ဆောနိုင်ငံတွင် သမ္မတ ယောင်အို ဘာနာဒို ဗီအိုရာကို ဖြုတ်ချရန် ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက ဖမ်းဆီးခံရသော ပထမ ဒုတိယ သမ္မတ ဟောင်းပေါလို ကော်ရီးယား အပါအဝင် လူ ၁၂ ဦးကို ကွပ်မျက်လိုက်သည်။

၁၄ ဗီယက်နမ် ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ နိုင်ငံ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ထင်ထင်ချင်းသည် ပါတီအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက် ခံရသည်။ ကွယ်လွန်သူ လေဇွမ်၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ပြည်သူပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့်ဘဏ်တချို့ကို ယူဂိုစလားဗီးယားသို့

ပြန်အပ်ရန် ကွန်ဆာပေးတစ် ဝန်ကြီးချုပ် လျက် ရှိရက် ကမကထပြု၍ ထုတ်ပြန်ရန် စီစဉ်ထားသည့် အမိန့် ကြေညာစာများကို သမ္မတ မီးထင်ထင်က လက်မှတ်ရေးထိုးပေးမည်မဟုတ်ဟု ပြောကြားသည်။

၁၅ ဟစ်တလာ၏ လက်ထောက် ရွေးဒေါဟာဂ်စ် (၉၂ နှစ်)သည် အနောက်ဘာလင် တွင် စပန်ဒေါအမည်ရှိ ၁၉ ရာစုနှစ် အကျဉ်းထောင်ကြီး၌ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ် ၄၀ နီးပါးမျှ နာဇီတရားခံအဖြစ် အပြစ်ဒဏ် ကျခံလျက်ရှိရာ မကျန်းမာ၍ ဗြိတိသျှစစ်ဆေးရုံ တစ်ခု၌ ခြောက်ရက်ကြာ ဆေးကုသမှုခံယူပြီး နောက် အကျဉ်းထောင်ထဲသို့ ပြန်ဝင်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အနောက်ဘာလင်ရှိ စစ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ပြောကြားသည်။

၁၆ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် ယူဂိုဆလားဗီးယား ဆိုရှယ်လစ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ရိုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံတို့သို့ တရားဝင် အလည်အပတ်ခရီး သွားရောက်သည်။

၁၇ အာရှ တိုက် သည် လယ်ယာထွက် ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း တိုးတက်မှု အကြီးအကျယ် ရရှိခဲ့ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အာရှ ဒေသရှိ ပြည်သူ သန်း ၃၀၀ ခန့်သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် အာဟာရ မပြည့်စုံမှုဒဏ်ကို

ခံနေရဆဲဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (အက်ပီအေအို) ၏ စာတမ်းတစ်စောင်တွင် ဖော်ပြသည်။

၁၈ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုသည် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များအား မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီဌာနချုပ်အစည်းအဝေးခန်းမ၌ တွေ့ဆုံလမ်းညွှန်သည်။

၁၉ ၃၉ နှစ် မြောက် အာဇာနည် နေ့ အခမ်းအနားများကို နိုင်ငံ တစ်ဝန်း လုံးတွင် ကျင်းပသည်။

၂၀ ပျဉ်းမနားမြို့နယ်ရှိ ငလိုက်ရေလှောင် တံတံစီမံကိန်းမှ ဆည်ရေစတင်ပေးပေးပွဲအခမ်းအနားကို သာယာကုန်း ကျေးရွာ အနီးရှိ ရေလွှဲဆည် အလုပ်စခန်း၌ ပြုလုပ်သည်။

၂၁ အစွဲရေးနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်သည် မော်ရော့ကိုဘုရင် ဒုတိယမြောက် ဟက်ဆန်ဘုရင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် လျှို့ဝှက်လာရောက်သည်။

၂၂ ဂျပန်နိုင်ငံ ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိသော အာဏာရ လစ်ဗရယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ခေါင်းဆောင် ယာဆု

ဇူလိုင် ၂၂

ဟိရို နာကာဆိုနေသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ပြန်လည် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခံရသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့က ဂရင်းပိစ် ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့ပိုင် ရိန်းဘိုးဝါရီယာသဘောကို ပြင်သစ် သူလျှိုတို့က ဗုံးခွဲခြင်းနှင့် ဖော်လှယ်ခြင်း နှင့် ဗီလန်နိုင်ငံအား တောင်းပန်သည်။ ပြင်သစ် နိုင်ငံက နယူးဗီလန်နိုင်ငံအား ယင်းဗုံးပေါက် ကဲ့မဲ့အတွက် လျော်ကြေး ဒေါ်လာခုနစ်သန်း ပေး၍ ယင်းသူလျှိုနှစ်ဦးသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်တွင် အပြစ်ဒဏ် ကျခံခွင့် ရရှိသည်။

တောင်ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာထဲရှိ လူဦးရေ ၁,၆၀၀ နေထိုင်သော တိုက်လောကျန်းလေး သည် လွတ်လပ်ရေးမယူလိုဘဲ နယူးဗီလန် လက်အောက်ခံအဖြစ် ဆက်လက်နေလိုသည် ဟု ကုလသမဂ္ဂ ကို လိုနီ ဖျက် သိမ်း ရေး ကော်မတီအား ပြန်ကြားသည်။

၂၄ စပိန်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် ဖိလစ်ပီဂွန်ဇာ လော့အား ဒုတိယလေးနှစ်သက်တမ်း အတွက် တာဝန်ဆက်လက်အပ်နှင်းရန်အဆို ကို အောက်လွှတ်တော်တွင် ထောက်ခံ ၁၈၄ မဲ၊ ကန့်ကွက် ၁၄၄ မဲဖြင့် အတည်ပြုသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဏ်သည် ၂၅ တစ်ဆယ့်ငါးကျပ်တန်နှင့် သုံးဆယ့် ငါးကျပ်တန် ငွေစက္ကူ အမျိုးအစားသစ် တို့ကို ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ထုတ်ဝေ မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာသည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ပညာရည်ချွန်ဆု ချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၂၇ ကမ္ဘာ့လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေး အုပ်စု ဖြစ်သည့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ အထွေထွေ သဘော တူညီချက် (ဂတ်)အဖွဲ့၏ ၉၂ နိုင်ငံမြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံက လက် မှတ်ရေးထိုးသည်။

အစုရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှိမ္မန် ပဲရက်နှင့်တွေ့ ဆုံခဲ့ခြင်းကို အာရပ်ကမ္ဘာက ဝေဖန်ရှုတ်ချ သောကြောင့် မော်ရော့ကိုဘုရင် ဟက်ဆန် သည် အာရပ်အဖွဲ့ချုပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ နုတ် ထွက်သွားသည်။

၂၈ ဆိုဗီယက်သိပ္ပံပညာရှင် ကလင်ချာယူ မော့နှင့် ဗလာဒီမာ ဆိုလိုဒေါ့နစ်

ကော့တိုသည် အမြီးအရှည် မိုင် ၃၁,၀၀၀ ရှိ ကြယ် တံခွန် သစ် တစ်ခုကို တွေ့ရှိထား ကြောင်း၊ ဟယ်လီကြယ်တံခွန်နှင့် ဆင်တူ၍ ဂြိုဟ်များ တည်ရှိရာအရပ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အရပ် မျက်နှာဆီသို့ လက်သာရစ် ရွေ့လျား ကာ သွားနေသော ယင်းကြယ်တံခွန်သည် တွေ့ရှိချိန်တွင် ကမ္ဘာမှ မိုင်ပေါင်း ၁၅၅ သန်းနှင့် သန်း ၁၆၀ ကြားတွင် ရောက်နေ ကြောင်းဖြင့် ဆိုဗီယက်တစ် သတင်းစဉ်က ကြေညာသည်။

၂၉ ဗွီဒီယိုတီတီခွေ ငှားရမ်းရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် ကြသူ တို့ သည် ရုပ်မြင် သံကြားနှင့် ဗွီဒီယိုဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီက လက်ဝယ်ထားရှိကြသော အကောက်ခွန်ပေး ဆောင်ခြင်းမပြုရသေးသည့် ပြည်ပမှရိုက်ကူး ထုတ်လုပ်သော ဗွီဒီယို တီတီခွေ များနှင့် ဖော်လှယ်ခြင်း စိစစ် ခွင့်ပြုချက် ရယူကြရန်ဖြစ် ကြောင်း ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဗွီဒီယိုဆင်ဆာအဖွဲ့က ကြေညာသည်။

ဒီတလီနိုင်ငံတွင် သမ္မတ ဖရန်စစ္စကို ကော့စီဂါက ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် လျာထား ပေးသော ဂီယူလီယို အင်ဒရီယော့တီသည် အစိုးရအဖွဲ့သစ် မဖွဲ့နိုင်သဖြင့် လက်ရှိဝန်ကြီး ချုပ် ဘက်တီနို ကရာစီက ၁၉၈၇ ခုနှစ် မတ်လထိ တာဝန်ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရန် သဘောတူလိုက်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဘီချိုင်း ရာတာကူးလ်၏ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ပါလီမန်အမတ် ၃၄၇ နေရာအနက် နေရာ ၁၀၀ တွင် အနိုင်ရရှိ သည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် ပထမ အကြိမ် ၃၁ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ညီလာခံကို ကျင်းပရာ ပထမနေ့တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့နာယကကြီး ဦးနေဝင်း တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်း မြှောက်ကြားသည်။

ဩဂုတ်လ

၁ တောင် အာ ဖ ရိက နိုင်ငံ အပေါ် စီးပွားရေးနှင့် သံတမန်ရေး အရ အရေးယူ ပိတ်ဆို့ရေးအစီအစဉ်ကို အမေ

ရိကန် အထက် လွတ် တော် နိုင်ငံခြား ဆက်ဆံရေး ကော်မတီက ထောက်ခံမဲ ၁၅ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ နှစ်မဲဖြင့် ဆုံးဖြတ် အတည်ပြု လိုက်သည်။

၂ မလေးရှား နိုင်ငံတွင် အာဏာရ အမျိုးသားတပ်ဦး ညွှန်ပေါင်းသည် ၂၆ အောက် လွတ် တော် ရွေး ကောက် ပွဲ၌ ၁၇၇ နေရာအနက် ၁၄၈ နေရာကို အနိုင် ရသည့်အပြင် ကျန်းဆွယ်ရှိ ပြည်နယ်အစိုးရ ၁၁ ခုကိုလည်း လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဒါတွတ်ရှရီ ဒေါက်တာ မဟာ သီယာ ဘင်မိုဟာမက်က အစိုးရအဖွဲ့သစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

၃ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ချီးမြှင့် သည့် ဆုရ စစ်ကိုင်းတိုင်း အရာ တော်မြို့နယ်အား ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဆု ချီး မြှင့်ပေးအပ်ပွဲ အခမ်းအနားကို အရာတော် မြို့နယ် အားကစားခန်းမ၌ကျင်းပသည်။

၃-၉ ဩစတြေးလျ၊ ဗဟားမား၊ ကနေဒါ၊ အိန္ဒိယ၊ ဗြိတိန်နှင့် ဇင်ဗာဗွေ နိုင်ငံ များမှ ဝန်ကြီး ချုပ် များ နှင့် ဇမ္ဗီယား သမ္မတ ကအုန်းဒါး တို့သည် လန်ဒန်မြို့၌ တွေ့ဆုံ၍ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ အသား အရောင် ခွဲခြားရေးဝါဒီ အစိုးရအပေါ် ဓန သဟာယ အဖွဲ့က အရေးယူဆောင်ရွက်ရေး ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးကြသည်။

၅ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ် တင်ဆူလာနွန်ဒါ သည် ဝန်ကြီးချုပ် ၁၁ အဖြစ် ပြန်လည်တာဝန် ပေးအပ်ခြင်း ခံရ၍ ညွှန်ပေါင်းအစိုးရသစ် ဖွဲ့စည်းသည်။

၈ တောင်ပစိဖိတ် နိုင်ငံများ အဖွဲ့၏ ၁၇ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကို ဖီဂျီ ၁၁ နိုင်ငံ ဆူးဗားမြို့၌ကျင်းပရာ အဖွဲ့ဝင် ၁၃ နိုင်ငံ၏ခေါင်းဆောင်များသည် ပြင်သစ် နိုင်ငံ၏ လက်အောက်မှ နယူးကာလီဒိုးနီး ယားအား လွတ်လပ်ရေးပေးရေးနှင့် တောင် ပစိဖိတ်ဒေသကို နျူကလီးယားမဲ့ဇုန်အဆင့် အတန်းကို နျူကလီးယားလက်နက် ပိုင်ရှင် နိုင်ငံများ အားလုံးက အသိအမှတ်ပြုရေး တို့ကို တောင်းဆိုလိုက်သည်။

၁၀ ကမ္ဘာ့ အကြီးမားဆုံး အနုပညာ ပွဲတော်ကြီးတစ်ခုကို ဗြိတိန် နိုင်ငံ အိဒင်ဘာရာမြို့တွင် ဖွင့်လှစ်သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

၁၁ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်နှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ယူဂို ၃၁ ဆလား ဝီးယား ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံတွင် သုံးရက်ကြာ တရားဝင် လည်ပတ်ရန် ထောက်ခံခဲ့ပြီး ၁၃ ရက်နေ့ ညပိုင်းတွင် ယူဂိုဆလားဝီးယား နိုင်ငံတော်ဦးသျှောင်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌမစ္စတာဆိန်ဟဆာနိုအား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ရိုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံတွင် တရားဝင်လည်ပတ်ရန် ထောက်ခံခဲ့ပြီး ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရိုမေးနီးယား သမ္မတကြီး မစ္စတာ နိုကိုလိုင် ချောင်ဆက်စကူအား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။

၁၃ ဒုံးခွင်းဒုံးလက်နက်များ စမ်းသပ်မှု ဆက်လက် ပိတ်ပင် ထားရေးကို အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်က ၂၂၂ မဲ၊ ၁၉၇ မဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်လိုက်သဖြင့် သမ္မတ ရေဂင်၏ ကာကွယ်ရေး အဆိုတစ်ရပ်မှာ အရေးနိမ့်သွားသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံသည် အရည်ပြ အောက်ဆီဂျင်နှင့်အရည်ပြ ဟိုက်ဒရိုဂျင်တို့ကို စက်သုံးဆီအဖြစ် အသုံးပြုသော ဂျပန်လုပ်အင်ဂျင်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် အသုံးပြုကာ ဂြိုဟ်တုနှစ်လုံးကို ကမ္ဘာပတ်လမ်းကြောင်းအတွင်း လွှတ်တင်ခဲ့သည်။

၁၆ အဋ္ဌမမြောက် ထရိုင်းဒင့် အမေရိကန် ရေတပ် နျူးကလီးယား ရေငုပ်သင်္ဘောကို တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ရေချလိုက်သည်။

၁၈ စီးပွားရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ညီလာခံကို အီဂျစ်နိုင်ငံ ကိုင်ရိုမြို့၌ ကျင်းပရာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ တတိယကမ္ဘာ့နိုင်ငံ ၁၂၀ ကျော်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အစ္စရေးနိုင်ငံနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံခြင်းအဖြစ် ပင်းလန်နိုင်ငံ ဟယ်ဆင်ကီးမြို့၌ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ် ခေတ္တကျင်းပခဲ့ရာ အစ္စရေး ကိုယ်စားလှယ်တို့က ဆိုဗီယက် ရဟုဒီများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်ကို တင်ပြခဲ့သဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲပျက်ပြားသွားခဲ့သည်။

၂၂ ကမ္ဘာ့ရွှန်း နိုင်ငံ တွင် နိုင် ဂျီး ရီး ယား နိုင်ငံနှင့် ထိစပ်နေသော နယ်စပ်

ဩဂုတ် ၂ - ၂၆

ဒေသရှိ နီယွိုစ် ရေအိုင်မှ ထွက်လာသော အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့များ သင့်၍ လူပေါင်း ၁၅,၀၀၀ ကျော် သေဆုံးသည်။

၂၃ နျူးကလီးယား စမ်းသပ်မှု တစ်ဖက်သတ် ရပ်ဆိုင်းထားသည့်အချိန်က ကာလ တိုးမြှင့်ရန် ဆိုဗီယက် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကြောင်းပြု၍ အစိုးရက တရားဝင် ကြီးမှူးကျင်းပသော မော်စကို ငြိမ်းချမ်းရေးထောက်ခံပွဲများကို မော်စကိုမြို့သို့ပြုသွား ထောင် ပေါင်း များစွာ တို့ တက်ရောက်ကြသည်။

၂၆ ထိပ်တန်းရော့ခဲ ခေတ်ပေါ် တေးဂီတဝိုင်းနှင့်အတူ ဗီဒီယို အသံသွင်း ရိုက်ကူးထားသော မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှု ဆန့်ကျင်ရေး တေးသီချင်း ဗီဒီယိုတိတ်ခွေကို ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေ ရောင်းချသည်။ အဆိုပါ တေးသီချင်းကို အသက်ရှစ်နှစ် အရွယ်ရှိ ဩစတြေးလျ ကလေးငယ်တစ်ဦးက ရေးသားခြင်းဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာကို ပြောင်းလဲနေသော ဂီတဟု အမည်ပေးထားသည်။ တေးသီချင်းခွေ ရောင်းရငွေများကို ခရစ်ယာန် လူငယ်များအသင်း၏ ကလေးလူငယ်များ မူးယစ်ဆေး အလွဲသုံးမှု ဆန့်ကျင်ရေး ရန်ပုံငွေသို့ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းမည် ဖြစ်သည်။

၂၇- ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် သုတေသန လုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာ မူဝါဒ ညွှန်ကြားရေးအဖွဲ့ လက်အောက်ရှိ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ကော်မတီက ကြီးကြပ်၍ ဘာသာစာပေ သုတေသန အဖွဲ့တို့၏ သုတေသန စာတမ်းပတ်ပွဲကို အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာန၊ တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုကောင်စီခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

လောပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတကြီး မစ္စတာ ဆူဗန်နိုဗောင်းနှင့်အဖွဲ့သည် ဇင်ဗာဗေ့နိုင်ငံ ဟာရာရေးမြို့၌ ကျင်းပမည့် ဘက်မလိုက်ထိပ်သီး ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန်အသွား ညနေ ၄ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် ရန်ကုန်လေဆိပ်သို့ခေတ္တဝင်ရောက်ရန်နားသည်။

၂၉ လစ်ဗျနိုင်ငံ အကြီးအကဲ ကဒတ်ပီ ၂၉ က မော်ရော့ကို ဘုရင် ဟက်ဆန်အား အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှီမုန် ပဲရက်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းကို နိုင်ငံတော် သစ္စာပေးကမှု လုပ်ရပ်အဖြစ် ရွတ်ချသဖြင့် ဘုရင်ဟက်ဆန်သည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုထားသော လစ်ဗျ - မော်ရော့ကို ဖက်ဒရေးရှင်း ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းရေးစာချုပ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

စက်တင်ဘာလ

ဆွစ်ဇာလန် နိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံ အား ဆွစ်ဇာလန် ၁၀ သန်း (ကျပ် ၄၀ ဒသမ ၉ သန်း)ခန့် ထောက်ပံ့ပေးရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်ကို နှစ်နိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ် များ လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

ဓာတ်ငွေ ယို ထွက်မှု ကြောင့် လူ ၅၂၀၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘိုပါးလ်မြို့ရှိ ယူနိုက်တက် ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းအစိုးရက တရားစွဲဆိုသည်။

ခရီးသည် ၄၀၀ ခန့် တင်ဆောင်ထားသည့် နယူးယောက်မြို့သို့ပျံသန်းမည့် အမေရိကန် ပင်အမ် လေကြောင်းပိုင် ဘိုအင်း ၇၄၇ ဂျမ်ဘိုဂျက် လေယာဉ်ကြီးကို ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ကရာချီမြို့ လေဆိပ်၌ အကြမ်းဖက်သမားများက အပိုင်စီးသည်။ ပါကစ္စတန် ကွန်မန်ဒို တပ်ဖွဲ့က အပိုင်စီးသူများ လက်မှတ် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း အပိုင်စီးသူနှစ်ဦး အပါအဝင် ၁၇ ဦးထက်မနည်း သေဆုံးသည်။

အသားအရောင် ခွဲခြားရေး ဝါဒကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေသော တောင်အာဖရိကနိုင်ငံအပေါ် အရေးယူ ပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ရန် အဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံ ပါဝင်သော ဥရောပတိုင်းစုအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်သည်။

စာမတတ်သူဦးရေသည် အာဖရိကတိုက်တွင် ၅၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ အာရှတိုက်တွင် ၃၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ လက်တင်အမေရိက၌ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းရှိရာ စာမတတ်သူ ပပျောက်ရေးကို လူသားတို့မကြိုးစားလျှင် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ၌ ကမ္ဘာ့ စာမတတ်သူဦးရေ သန်းပေါင်း ၉၀၀ ရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း ယူနက်စကို ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြသည်။

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ထက် ပို၍တောက်ပသော ကြယ်တံခွန်သစ် တစ်ခုကို ကာလီဖိုးနီးယား စက်မှုတက္ကသိုလ်မှ နက္ခတ္တဗေဒဦးစီးအသက် ၂၄ နှစ်အရွယ်ရှိ ကျောင်းသူ ခရစ္စတင်းဝီလဆင်က တွေ့ရှိ၍ ထိုကြယ်တံခွန်ကို ဝီလဆင်ကြယ်တံခွန်ဟု အမည်ပေးသည်။

နိုင်ငံတကာ စာတတ်မြောက်ရေးနေ့ အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်းရိပ် အဆင့်မြင့် ပညာဦးစီးဌာန လိပ်ခုံးခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

ကုလသမဂ္ဂ ဥရောပစီးပွားရေးကော်မရှင် (အီးစီအီး)က ဦးစီးကျင်းပသော ဥရောပနိုင်ငံပေါင်း ၃၁ မှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၄၀၀ ခန့် တက်ရောက်သည့် အရှေ့အနောက် ကုန်သွယ်ရေး တိုးမြှင့်ရေး ညီလာခံကို ဂရိနိုင်ငံ၊ ဆလုံနီကာမြို့၌ စတင် ဖွင့်လှစ်သည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခသည် ဂျပန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် ၁၈ မစ္စတာ ယာဆူဟိရို နာကာဆီနေ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ တရားဝင် လည်ပတ်ရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အတူ

ရန်ကုန်လေဆိပ်မှထွက်ခွာသည်။ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခသည် ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် နာကာဆီနေနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ ကေရာဇ် ဘုရင်မင်းမြတ် ဟိရိုဟိတိုသည် နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခအား ၁၂ ရက်နေ့တွင် လက်ခံ တွေ့ဆုံသည်။ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ၁၈ ရက်နေ့တွင် အိုဆာကာမြို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်မှ စင်ကာပူ သမုတနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသည်။

စက်တင်ဘာ ၉ - ၁၈

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

၁၃ ဆီးရီးယားနိုင်ငံသည် အာရပ်ကမ္ဘာတွင် ပထမဦးဆုံးသော နိုင်ငံအဖြစ် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဆော့ဂါ ခြောက် မျိုး အတွက် ကလေး တစ်သန်းကျော် တို့အား ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းကို စတင် ဆောင်ရွက်သည်။

၁၆ ၎င်း ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ နှစ်ပတ်လည် အထွေထွေညီလာခံ၌ အဖြစ်အပျက်အကျဉ်းချုပ် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘာလာဒေရို နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘာလာဒေရို ချောင်ဒရိုအား ရွေးချယ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီး ရုံးအား ဘော်ဇန် ဖောင်ဒေးရှင်း ငြိမ်းချမ်းရေးဆုကို ချီးမြှင့်သည်။

၁၈ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် စင်ကာပူ သမ္မတနိုင်ငံ ၂၁ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ လီ ကွမ်း ယူ၏ ဖိတ်ကြားချက် အရ စင်ကာပူ နိုင်ငံတွင် တရားဝင် လည်ပတ်ရန် ၁၈ ရက်နေ့တွင် အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ စင်ကာပူမြို့သို့ရောက်ရှိသည်။ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် စင်ကာပူ သမ္မတ နိုင်ငံ သမ္မတကြီးမစ္စတာ ပီကင်မ်ဝီးအား ၁၉ ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက်သည်။ ယင်း နေ့တွင် စင်ကာပူ ဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်းယူက နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်အား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်းညှိပေးသည်။ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်နှင့် အဖွဲ့သည် ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။

၂၂ နိုင်ငံ ပါဝင်သော အကောက်ခွန်နှင့်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေသဘောတူစာချုပ် (ဂတ်) အဖွဲ့ အစည်း အဝေး တွင် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ကိစ္စကို သဘောတူညီချက်ရရှိသည်။

ပြောက်ကျားများနှင့် ခုနှစ် နှစ်ကြာ ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲတွင် နိကရာဂွာပြည်သူ ၃၃,၀၀၀ ကျော် အသက် ဆုံး ရှုံး ခဲ့ ရ ပြီး ဒေါ်လာသန်း ၂,၃၀၀ ဖိုးခန့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရကြောင်း နိကရာဂွာ သမ္မတက ပြောကြားသည်။

ကြယ်တာရာစစ်ပွဲ ဒုံးပျံ ကာကွယ်ရေး စနစ်ကို ခုနှစ်နှစ် အတွင်း အာကာသ၌ ပြန်ကြက်ချထားခြင်း မပြုရေးအတွက် ဆိုဗီယက်နှင့် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အသင့် ရှိ ကြောင်း အမေရိကန် သမ္မတရောဂင်က ပြောကြားသည်။

၂၃ နိုင်ငံရေးအရ ဖြေရှင်းမှု ရရှိရန် အခြေခံ အဖြစ် အာဖဂန်စတန် နိုင်ငံရှိ ဆိုဗီယက်တပ်များ ရုပ်သိမ်းပေးရမည်ဟူသော တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ၏ မူဝါဒကို ပြောင်းလဲမည် မဟုတ်ကြောင်း တရုတ် ဝန်ကြီး ချုပ် ကျောက်ကျီယန်က ပြောကြားသည်။

၂၅ ၎င်း ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးရဲခေါင် ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်မြို့သို့ ထွက်ခွာသွားသည်။

စက်တင်ဘာ ၂၉

၂၆ နျူကလီးယား မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့လျှင် နိုင်ငံတကာ အတိုင်းအတာဖြင့် ပိုမို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရေး အတွက် သဘောတူစာချုပ်များကို နိုင်ငံတကာအကျဉ်းစွမ်းအင် အေဂျင်စီ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၅၂ နိုင်ငံ တို့က လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

တောင်အာဖရိက လူ့ပြု အစိုးရအပေါ် စီးပွားရေးအရ အရေးယူရေး ဥပဒေကြမ်းကို အမေရိကန် သမ္မတ ရောဂင်က ဗီတို အာဏာဖြင့် ပယ်ချသည်။

ဂျပန် အကျဉ်း သုတေသန သိပ္ပံသည် နျူကလီးယား မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှု ကြောင့် ရေဒီယို သတ္တိကြွဓာတ်ပြာများ

ကျဆင်းမှုကို ကြိုတင်စမ်းသပ် စစ်ဆေးနိုင်သည့် ကွန်ပျူတာစနစ်သုံး နည်းလမ်းတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်နိုင် ပြီဟု ဂျပန်အစိုးရ သုတေသနဌာနက ပြောကြားသည်။

၂၉ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု တွင် ပမ်းဆီးခံ နေ ရ သော အမေရိကန် သတင်းစာ ဆရာ ဒင်နီလော့ဖ်အား ဆိုဗီယက်အစိုးရက ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်သည်။

ခြောက် နှစ် ခွဲ ကြာ ဖြစ် ပွား ခဲ့ သော အာဖဂန်စတန် ပြည်တွင်းစစ်တွင် လူပေါင်း တစ်သန်းခန့် သေဆုံးခဲ့ပြီး ဒုက္ခသည် ငါးသန်းကျော်သည် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံနှင့် အိရန် နိုင်ငံတို့တွင် ခိုလှုံနေရကြောင်း ပါကစ္စတန် အစိုးရက ကြေညာသည်။

အောက်တိုဘာလ

၁၁ ၂၂ နှစ်မြောက် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့နေ့ အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ ယာဉ်ထိန်းခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးရဲခေါင်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်မြို့၌ ကျင်းပသော ၎င်း ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၌ အထွေထွေ ဝါဒရေးရာ မိန့်ခွန်းတစ်ရပ် ပြောကြားသည်။

နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်
 ၂ မောင်ခနှင့် အဖွဲ့သည် အမှတ် (၃)
 ဓာတ်မြေဩဇာစက်ရုံ(ကျော်စွာ)၊ မက်သ
 နောလ်စက်ရုံ(ဆိပ်သာ)၊ ကြံခင်းဘိလပ်မြေ
 စက်ရုံများသို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုစစ်ဆေး
 သည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံအား စီးပွားရေး
 အရ အရေးယူရန် ဥပဒေကြမ်းကို သမ္မတ
 ရေဂင်က ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ချ ထား
 သဖြင့် သမ္မတ၏ ဗီတိုအာဏာကို ပယ်ဖျက်
 ရန်အဆိုကို အထက်လွှတ်တော်က ထောက်ခံ
 မဲ ၇၈ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၂၁ မဲဖြင့် အဆုံးအဖြတ်
 ပြုသည်။

၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှ အားကစား
 ၅ ပွဲပြီးဆုံးသွားရာ တရုတ်နိုင်ငံက ရွှေ
 တံဆိပ် ၉၄ ခုဖြင့် အများဆုံးရရှိပြီး ဘော
 လုံးပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲတွင် တောင်
 ကိုရီးယား အသင်းက ဆ အား ဒီ အာရေဗျ
 အသင်းကို နှစ်ဂိုး၊ ဂိုးမရှိဖြင့် အနိုင်ရသည်။

၆ ၁၃ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ စွမ်းအင်
 ညီလာခံကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ ကိန်းမြို့
 တွင် ဖွင့်လှစ်ရာ နိုင်ငံပေါင်း ၇၉ နိုင်ငံမှ
 ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၄၀၀၀ ကျော် တက်
 ရောက်ခဲ့သည်။

ယန်ကီ - ၁ အမျိုးအစား တန်ချိန်
 ၉,၆၀၀ ရှိ ဆိုဗီယက်ဒုံးပျံ အဏုမြူ ရေငုပ်
 သင်္ဘောသည် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာတွင် ကင်း

လှည့်နေစဉ် မီးလောင်ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွား
 ပြီး သုံးရက်အကြာ၌ နစ်မြုပ်သွားသည်။

၇ ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့
 ၇ ဥက္ကဋ္ဌ ယာဆာ အာရာဖတ်က မိမိ၏
 စစ်ဌာနချုပ်ကို တျူးနီးယား နိုင်ငံမှ
 နေ၍ မြောက်ယီမင်နှင့် အီရတ်နိုင်ငံတို့သို့
 ရွှေ့ထားပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

၈ အခြား မလိုလားအပ်သော အကျိုး
 ဆက်များ မဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အစွမ်း
 ထက်သော ဝမ်းရောဂါနှင့် အူရောင်ငန်းဖျား
 ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးများကို ထုတ်လုပ်
 လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ဩစတြေးလျ ဆေး
 ဘက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က ကြေညာသည်။

၉ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟို
 ကော်မတီ ပဉ္စမအကြိမ်အစည်းအဝေး
 ၁၀ ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေး
 ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၉ ကမ္ဘာ့စစ်တရင်ဗိုလ်လုပွဲတွင် ချန်ပီယံ
 ကက်စ်ပါရော့က စိန်ခေါ်သူ ကားပေါ့
 အား ၁၂ မှတ်ခွဲ၊ ၁၁ မှတ်ခွဲဖြင့် အနိုင်ရပြီး
 ချန်ပီယံဘွဲ့ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းလိုက်
 သည်။

၁၀ အစွရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှီမုန်ပဲရက်သည်
 ၎င်း၏နုတ်ထွက်လွှာကို သမ္မတ ချိမ်း
 ဟာဇော့ထံ တင်သွင်းသည်။

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ပဲရက်ဒေ
 ကွေးလျားအား နောက်ထပ် ငါးနှစ်သက်
 တမ်းအတွက် ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁
 ရက်နေ့မှ စတင်ထမ်းဆောင်ရန် ကုလသမဂ္ဂ
 အထွေထွေညီလာခံက ထောက်ခံ အတည်ပြု
 သည်။

နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်နှင့် ကုလ
 သမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ အနှစ် ၄၀
 မြောက် အထိမ်း အမှတ်အဖြစ် အာရှနှင့်
 အနောက်အုပ်စုမှ အားကစားသမားများနှင့်
 ကလေးငယ်များ ကမ္ဘာပတ်၍ သယ်ဆောင်
 လာခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းရေး မီးရှူးတိုင်ကြီး
 သည်အမေရိကန်သမ္မတနှင့် ဆိုဗီယက် ခေါင်း
 ဆောင်တို့ ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရာ
 အိုက်စလန်နိုင်ငံ ရစ်ခေယာဗစ်မြို့သို့ ရောက်ရှိ
 သည်။

အယ်ဆာဗေဒီနိုင်ငံတွင် အင်အား ပြင်း
 ထန်သော ငလျင်တုန်လှုပ်သွားရာ လူ ၁,၇၀၀
 ခန့် သေဆုံးပြီး လူ ၆၀၀၀ ဒဏ်ရာရရှိကာ
 လူ ၂၀,၀၀၀ ကျော် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ ဖြစ်သွား
 ကြောင်း ကြက်ခြေနီအသင်းများအဖွဲ့ချုပ်က
 ကြေညာသည်။

၁၁- အိုက်စလန် နိုင်ငံ ရစ်ခေယာဗစ်မြို့၌
 အမေရိကန် သမ္မတ ရေဂင်နှင့် ဆိုဗီ
 ၁၂ ယက် ခေါင်းဆောင် ဂေါ်ဘာချော့ဗ်
 တို့၏ နှစ်နိုင်ငံ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်
 သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၁ - ၁၂

၁၂ မြိတ်နံဘုရင်မ အယ်လစ်ဘက်သည် သူမ၏ပထမဆုံးခရီးစဉ်အဖြစ် တရုတ်ပြည်သို့ သမ္မတနိုင်ငံသို့ ခြောက်ရက်ကြာ လည်ပတ်ရန် ဖောက်ခွံသည်။

၁၃ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အဆောက်အအုံ မှုခိုဦးဆောင်၌ ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနက ခင်းကျင်း ပြသထားသော ရွှေတောင်မြို့နယ် နွားမယ် ကျေးရွာအုပ်စု ဖိုးသိန်းတန် ကျေးရွာ အနီးမှ ရရှိသော ရှေးဟောင်း ရွှေထည် ငွေထည် ပစ္စည်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

၁၃ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံတော် စတုတ္ထအကြိမ် ၁၆ ပြည်သူ့လွှတ်တော် တတိယ အစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနစ်ရပ်၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း တစ်ရပ်၊ အတည်ပြုခြင်း တစ်ရပ်၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း တစ်ရပ်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကိုးရပ်နှင့် တင်ပြခြင်း လေးရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်။

၂ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ မစွက် အကီနိုသည် အဖွဲ့ဝင် ၄၇ ဦးပါဝင်သော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ရေးဆွဲရေး ကော်မရှင်က ရေးဆွဲတင်ပြသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ မူကြမ်းကို လက်ခံသည်။

၁၆ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာစံခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၁၇ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးအေးကိုသည် ဒေသပါတီ ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌများအား မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ တွေ့ဆုံလမ်းညွှန်သည်။

အစွဲရေး အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရသစ်ကို အစွဲရေး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရှမ်းယားက ဦးဆောင်ကာ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းသည်။

၁၉ ဂရိနိုင်ငံတွင် ကျင်းပသော မြူနီစပယ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ပါပန်ဒရိုယို၏ အာဏာရဆိုရှယ်လစ်ပါတီက ရွေးနိမ့်သွားပြီး အတိုက်အခံ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီက အနိုင်ရရှိသွားသည်။

ကော်ပီ အလွန်အကျွံ သောက်သူများသည် ကော်ပီ မသောက်သူများထက် နှလုံးထောင့်ပြစ်ပွားနှုန်း သုံးဆနီးပါး ပိုများဖွယ်ရာ ရှိကြောင်း နယူးအင်္ဂလန် ဆေးပညာဂျာနယ်တွင် ဖော်ပြသည်။

၂၀ စတုတ္ထ အကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် တတိယအစည်းအဝေးက အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော လောင်းကစား ဥပဒေနှင့် နိုင်ငံရေးပင်စင်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေတို့ကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

မိုဇမ်ဘစ်နိုင်ငံသမ္မတ ဆာမိုရာ မာဆယ်သည် ခရီးထွက်စဉ် လေယာဉ် ပျက်ကျ၍ ကွယ်လွန်သည်။

အစွဲရေးနိုင်ငံ လက်ယာလီကွတ် ပါတီ ခေါင်းဆောင် ယစ်ဇက် ရှမ်းယားသည် အစွဲရေးနိုင်ငံ၏ နဝမမြောက် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။

၂၁ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခနှင့်အဖွဲ့သည် မွန်ပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ထန်းပင်ချောင်းဆားစခန်း၊ ဘီလပ်မြေစက်ရုံ (ဘားအံ)၊ တာယာနှင့် ရော်ဘာပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံများသို့ လှည့်လည် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

အမေရိကန် သံတမန် ငါးဦးအား ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခဲ့မှုကို တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ဆိုဗီယက်သံရုံးနှင့် ကောင်စစ်ဝန်ရုံး အမှုထမ်း ၅၅ ဦးအား ပြန်လည်နှင်ထုတ်သည်။

သကြား စားသုံးခြင်းကြောင့် သွားပိုးစားခြင်းမှလွဲ၍ မည်သည့်အန္တရာယ်မျှ မရရှိနိုင်ကြောင်း အမေရိကန် ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များ၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်ကို အမေရိကန် အစိုးရ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်၌ ဖော်ပြသည်။

၂၂ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ဖာဂျစ် ဂနီသည် ၎င်း၏ အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းသည်။

၂၃ ဘက်လားဒေ့ရှ် နိုင်ငံမှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိုဟာမုက် အာရုတ်သည် စစ်ဘက်ဝတ်စုံကိုချွတ်၍ အရပ်ဘက် သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ နေ့အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ မြို့တော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် ကုလသမဂ္ဂ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆုတံဆိပ်ကို ဝါရှင်တန်မြို့တွင် ဌာနချုပ်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဒီမိုကရေစီ ဗဟိုဌာန၏ ဥက္ကဋ္ဌ အယ်လင် ဝိန်းစတီနီးအား ချီးမြှင့်သည်။

၂၅ ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ်အတွက် ရွေးချယ်ခြင်း ခံရသော စံပြုလုပ်သားများ၏ စာရင်းကို စံပြုလုပ်သားစီမံကိန်း ဗဟိုကော်မတီက ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် ဂေါ်ဘာချော့ဗ် အဆိုပြု တင်ပြခဲ့သည့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် နျူကလီးယား လက်နက် အားလုံး ဖျက်သိမ်းရေးကိစ္စကို ရစ်ခေယာဗစ် ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲတွင် သမ္မတ ရေဂင်က လက်ခံသဘောတူထားကြောင်း ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုက ကြေညာသည်။

အရက် အလွန်အကျွံ သောက်ခြင်းသည် အရက် လုံးဝ မသောက် သူများထက် ဦးနှောက်သွေးကြောထောင့် (လေသင်တန်းထောင့်) ဖြစ်နိုင်စွမ်း ပိုသော်လည်း အရက်အနည်းငယ်သောက်သုံးခြင်းသည် ထိုထောင့်ကို တားဆီး ကာကွယ်နိုင်ကြောင်း မြိတ်သျှဆေးဝါး သုတေသီများက တွေ့ရှိသည်ဟု နယူးအင်္ဂလန် ဆေးပညာဂျာနယ်က ဖော်ပြသည်။

၂၈ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်မိုင်ခွဲရှိ မြန်မာစာအဖွဲ့ ဦးစီးဌာနသို့သွား၍ စစ်ဆေးလမ်းညွှန်သည်။

ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကန်သိပ္ပံပညာရှင်များသည် တစ်နိုင်ငံ၏ နျူကလီးယား စမ်းသပ်မှုကို အခြားတစ်နိုင်ငံက ချက်ချင်းသိနိုင်မည့် ကွန်ပျူတာတစ်မျိုးကို တီထွင်ထုတ်လုပ် တပ်ဆင်ပြီးဖြစ်ကြောင်း အမေရိကန် သိပ္ပံပညာရှင် တစ်ဦးက ပြောကြားသည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၆၀ ကျော်မှ ထင်ရှားသော စာရေးဆရာပေါင်း ၂၀၀ ခန့် တက်ရောက်

သည် ခြောက်ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာ စာရေးဆရာများ ညီလာခံကို ဗဟိုဌာနများ နိုင်ငံ ဆိုဗီယာမြို့တော်၌ ကျင်းပသည်။

ရှေးခေတ် မက်ဆိုပိုတေးမီးယားမှ ဆရာဝန်များသည် ဘီစီ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ပတ်ဝန်းကျင် ကာလအတွင်းကပင် လူဦးနှောက်ခွဲစိတ် ကုသမှုများ ပြု လုပ် ခဲ့ ကြ ကြောင်း အနောက်ဂျာမနီ ပါမောက္ခ တစ်ဦးက ပြောကြားသည်။

၂၉ ဩစတြေးလျ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် စင်ကာပူတို့ကို ဆက်သွယ်ပေးထားသည့် ၂,၈၃၃ မိုင် ရှည်လျားသော ရေအောက်ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးလိုင်းကို စင်ကာပူ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးက ဖွင့်လှစ်ပေးသည်။

၃၀ ဖောက်ကလင်ကျွန်း ပတ်ဝန်းကျင် ၁၅၈ မိုင်အထိကို ငါးဖမ်းခွင့် နယ်နိမိတ်အဖြစ် သတ်မှတ်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိသျှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဆာဂျက်ဖရီးဟောင်းက ပြောကြားသည်။

၄ အမေရိကန် သမ္မတ ရေဂင်သည် ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ မာရီယာနာ မြောက်ကျွန်းစုကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ဓနသဟာယ အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ကြေညာပြီး မိုက်ကရိုနီးရှားနှင့် မာရှယ်ကျွန်းစု သမ္မတနိုင်ငံများကို လွတ်လပ်သော သင်္ဂဟ နိုင်ငံများအဖြစ် ကြေညာသည်။

၅ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းယု ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မော်လတာ သမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဒေါက်တာ အာဂါသာဘာဘရာနှင့်အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ညွှန်ကြားတော်အဖြစ် အလည်အပတ် ရောက်ရှိသည်။ ၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုနှင့် တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

၆ (၃၇)နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ်နေ အခမ်းအနားကို ကျင်းပသည်။ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတော်အစိုးရတို့ ချုပ်ဆိုကြသည့် ပထမအကြိမ် မြန်မာ - တရုတ် နယ်နိမိတ် ပူးတွဲ စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ အခြေပြစာချုပ်

ကို နှစ်နိုင်ငံအစိုးရတို့၏ အာဏာကုန် လွှဲအပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များက ပီကင်းမြို့၌ လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

တောင် ယေမင် နိုင်ငံ ပါလီမန် သည် ယာယီသမ္မတ ဟေဒါအဗူဘေကာ အယ်အတက်စ်ကို သမ္မတအဖြစ် ငါးနှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးချယ် တင်မြောက်လိုက်သည်။

၉ အီဂျစ်သမ္မတ မူဘာရက်သည် နုတ်ထွက်သွားသော ဝန်ကြီးချုပ် အလီလော့ဖီ၏နေရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ်သစ်အဖြစ် စီးပွားရေးပညာရှင် အတက်ဖ် ဆက်ကီကို အစားထိုး ခန့်အပ်သည်။

၁၀ ဆီးရီးယားနိုင်ငံသို့ လက်နက် တင်ပို့ရောင်းချမှုကို ပိတ်ပင်ရန် ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက သဘောတူကြသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံတွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည်။

၁၂ ကမ္ဘာ့ ဖလား ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲတွင် ခြေစွမ်းပြနိုင်ခဲ့သည့် အာဂျင်တီးနားဘောလုံးသမား မာရာဒိုနှင့် အား ကမ္ဘာ့ဖလား ရွှေဘောလုံးဆုကို ချီးမြှင့်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၁

နိုဝင်ဘာလ

၁ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ် ထုတ်ဝေရေး ကော်ပိုရေးရှင်း စာပေဗိမာန်အဖွဲ့၏ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် စာမူဆုပေးပွဲကို ကျင်းပသည်။

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၏ ဒုတိယ အကြီးဆုံးသော ဓာတုနှင့် ဆေးဝါးစက်ရုံကြီးဖြစ်သော ဘာဆဲမြို့ရှိ ဆန်ဒိုစက်ရုံတွင် မီးလောင်မှုဖြစ်ပွား၍ ရိုင်းမြစ်တွင်းသို့ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်း တန် ၃၀ ခန့် ရောက်ရှိသွားရာ ၃၅ မိုင်ရှည်လျားသော အဆိပ်ပြင်ကြီးသည် ပြင်သစ်နှင့် အနောက် ဂျာမနီနယ်စပ် တစ်လျှောက် ၁၀ ရက်ကြာမျှ မျောပါသွားပြီး နယ်သာလန် နိုင်ငံမှ တစ်ဆင့် မြောက်ပင်လယ်ထဲသို့ ဝင်သွားခဲ့သည်။

၂ မိုဇမ်ဗစ်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ယိုအာကွန် ချစ်စနိုး သည် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသည်။

နိုင်ငံအာ ၁၄ - ၁၈

၁၄- မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် အဖွဲ့သည် အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် နယ်မြေ အတွင်းရှိ မဟာ လယ်တီကျောင်း တိုက်နှင့် သတ္တု တူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းများ ကို လှည့်လည် ကြည့်ရှုသည်။

၁၄- ပြင်သစ် ကိုလိုနီ နှင့် ယူး ကာ လီ ခိုးနိုး ယားကျန်း လွတ်လပ်ရေး ရရှိစေရန် ကုလသမဂ္ဂ ကြားဝင် ဆောင်ရွက်ပေးရေး အတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည့် တောင်ပစိဖိတ် ဒေသ ၁၄ နိုင်ငံတွင် အဓိက ဦးဆောင် ပါ ဝင်ခဲ့သည့်ပြင် ယင်းဒေသတွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ နျူကလီးယား ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်ခြင်း ကို အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်လျက်ရှိသည့် ဆော်လမွန် ကျွန်း စု၏ ဝန်ကြီး ချုပ် ဆာ ပီတာ ကနိုလိုရီးယားသည် မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ ဇာတိကျေးရွာကို ပြန်လည် ထူထောင်ရေး အတွက် ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ဒေါ်လာ ၁,၂၉,၀၀၀ ဖိုး အကူအညီ လျှို့ဝှက် ရယူခဲ့မိ၍ ဇာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုက်ရသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်မှစ၍ မာတင် လူသာ ကင်း၊ ခန်းအဗွဒူ ဂဟားခန်း၊ ယေဟူဒီ မိနကင်၊ မာသာ ထရီဆာ၊ ဂျိုးဇက် ဖရော့ တီးတိုး နှင့် အင်ဒီရာ ဂန္ဒီတို့အား ချီးမြှင့်ခဲ့ပေးသော ဂျဝါဟာလာနေရူးအထိမ်းအမှတ်ဆုကို ကွယ် လွန်သူ ဆိုဒင်ဝန်ကြီးချုပ် အိုလော့ ပါးမား အား ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နားလည်မှုအတွက် ၎င်း၏ ကြိုးပမ်းဆောင်

ရွက်ခဲ့မှုကို ဂုဏ်ပြု သော အားဖြင့် ချီးမြှင့် လိုက်သည်။ ယင်း ဒေါ်လာ ၁,၂၀,၀၀၀ တန် ဆုကို ၎င်း၏ ကျန်ရစ်သူ မိသားစုအား အပ်နှင်းသည်။

၁၉- ဒုတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဆမဟာ နာယကအဖွဲ့ ၄၇ ပါးစုံညီ သတ္တမ ၂၀ အစည်းအဝေးကိုကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ဇေယျဒီပကျောင်းဆောင်၌ ကျင်းပသည်။

၁၉- မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ၂၄ ကြိမ် မြောက် မြန်မာ့ ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ ခင်းကျင်းပြသမှုများကို သွားရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

၂၀- လွန်ခဲ့သည့် ပြေလအတွင်းက လစ်ဗျ နိုင်ငံကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သည့်လုပ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံက ထောက်ခံမဲ ၇၉ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၂၈ မဲဖြင့် မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်၍ အပြစ်တင်လိုက်သည်။ ယင်း ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် မဲမပေးဘဲ နေသည့် နိုင်ငံ ၃၃ နိုင်ငံရှိခဲ့သည်။

အာဖဂန်စတန် နိုင်ငံတွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလမှ စ၍ အာဏာရရှိလာခဲ့သော ဘာဘရက် ကာမဲသည် သမ္မတ အဖြစ်မှ

လည်းကောင်း၊ ပါတီပေါ်လစ်ဗျူဂိုမှ လည်း ကောင်း နုတ်ထွက် လိုက် ရ သည်။ ကာမဲ သည် ယခုနှစ် မေလကပင် ပါတီအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဘဏ္ဍာကို စွန့်လွှတ် ခဲ့ရ ပြီး ဖြစ်သည်။

အိတလီသမ္မတ ကော်ဆီဂါသည် ကုလ သမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီး ရုံး (ယူအင်အိပ်ချ်စီအာ)အား ၁၉၆၆ ခုနှစ် ဘော်လဇန် ဖောင်ဒေးရှင်း ငြိမ်းချမ်းရေး ဆုကို ချီးမြှင့်သည်။

၂၀- တောင်သူလယ်သမား အစည်းအရုံး ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အစည်း အဝေးကို ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာစံ ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၂၂- ကုလသမဂ္ဂ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်း ချမ်းရေးနှစ်ဟု သတ်မှတ် ကြေညာ ထားသော ၁၉၆၆ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ များသည် လက်နက်တပ်ဆင်ရန် အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၉၀,၀၀၀ နီးပါး သုံးစွဲ ခဲ့ကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ လက်နက် စရိတ်သည် တစ်မီလီယံလျှင် ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၇ သန်း နှုန်း ကုန်ကျနေပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အား လုံး အမျိုးသား အသားတင် ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏ၏ ခြောက်ဆယ့်နှစ်နှင့် ညီမျှ နေကြောင်း၊ မဟာအင်အားကြီး နှစ်နိုင်ငံ သည် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၁၁ ဆနှင့် နှုန်းမျှ ပင် မပြည့်သော်လည်း ကမ္ဘာ့လက်နက်ကိုင်

တပ်ဖွဲ့များ၏ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းကို ပိုင်ဆိုင်ကာ နျူကလီးယားထိပ်ပူးများနှင့် ဗုံးအားလုံး၏ ၉၇ ရာခိုင်နှုန်းကို လက်ဝယ်ထားရှိနေကြကြောင်းဖြင့် အမေရိကန် လက်နက်ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အေဂျင်စီ စီးပွားရေးဌာန အကြီးအကဲဟောင်း ရှယ်လီ ဂါဆီဗက်၏ အစီရင်ခံစာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတ မစ္စက် အကီနိုသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အင်ရီလေး၏ နုတ်ထွက်လွှာကို လက်ခံလိုက်သည်။

တရုတ်ပြည် သူ့ သမ္မတ နိုင်ငံ တွင် ၂၅ အကြီးမားဆုံးသော အဘိဓာန် စာအုပ်၏ ပထမတွဲကို ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ၁၂ တွဲ ထုတ်ဝေမည့် ယင်း အဘိဓာန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ နှစ် ၅၀၀၀ သမိုင်းကြောင်း တစ်လျှောက် ဖန်တီးခဲ့သမျှ တရုတ်အက္ခရာ ၅၀၀၀ နီးပါးကို စုဆောင်း၍ ပထမတွဲတွင် ဝေါဟာရ ရှင်းလင်းချက် ၃၂,၀၀၀ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပြီး အဘိဓာန် တစ်ခုလုံးတွင် ဝေါဟာရ ရှင်းလင်းချက် ၃,၇၀,၀၀၀ ထည့်သွင်း ဖော်ပြမည် ဖြစ်သည်။

၂၆ (၆၆) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားများကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပသည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု ၂၇ ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာ ကိုယ် ၃၀ စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ပြည်သူ့ သမ္မတ နိုင်ငံသို့ ချစ်ကြည်ရေး အလည်အပတ် သွားရောက်ခဲ့ရာ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သမ္မတကြီး ဟိုစီနို မိုဟမုက် အာရှတ် ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့ဝင်များနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ၂၉ ရက်နေ့တွင် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု အား ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ဝန်ကြီးချုပ် မိဇာ နူး ထမန် ချောင်ဒုရိက တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက်သည်။

တောင်ပစိဖိတ်ဒေသတွင် နျူကလီး ၂၇ ယားနှင့် သမားရိုးကျ လက်နက်များ ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု ဆိုးဆိုးရွားရွား ပေါ်ပေါက်မှုများ လျော့ချ ကန့်သတ်ရေးအတွက် အမေရိကန်နှင့် ပြင်သစ် နိုင်ငံတို့သည် ယင်းဒေသရှိ နိုင်ငံ များနှင့် သဘောတူညီချက် ရယူကာ စာချုပ် တစ်ရပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ

၁ လောနိုင်ငံတွင် မမာမကျန်း ဖြစ်နေသော သမ္မတကြီး ဆူဗန်နိုဗောင်သည် ယခုနှစ် အောက်တိုဘာလက သမ္မတ ရာထူးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီးနောက် အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးကိုပါ ထပ်မံစွန့်လွှတ်လိုက်၍ ယာယီ လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဆီဆွမ်ပွန် လိုဗန် ဆိုင်းက လည်းကောင်း၊ ယာယီ သမ္မတအဖြစ် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဖမိ ဗွန်ဗိချစ်က လည်းကောင်း တာဝန်ဆက်ခံသည်။

၂ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး ကော်ပိုရေးရှင်း၊ စာပေဗိမာန် အဖွဲ့၏ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွက် အမျိုးသားစာပေ ဆုနှင်းပွဲကို ကျင်းပသည်။

ရန်ကုန်တိုင်း စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားနှင့် သက်ကြီး စာပေ ပညာရှင်ကြီးများအား ပူဇော် ကန်တော့ပွဲကို ရန်ကုန် မြို့တော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

ခဲမဖြူ ထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံ များအဖွဲ့ (အေတီပီစီ) ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသော မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ ဗိုလစ်ဗီးယား၊ ဩစတြေးလျ၊ ဇိုင်ယာနှင့် နိုင်ဂျီးရီးယား တို့သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ခဲမဖြူ တန်ချိန် ၁,၀၃,၀၀၀ ထုတ်လုပ်ခဲ့သော်လည်း

၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန် ၉၆,၀၀၀ သာ ထုတ်လုပ်ရန် သဘော တူညီလိုက်ကြပြီးနောက် လန်ဒန် ခဲမဖြူဈေးကွက်တွင် တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၄,၆၃၀ / ၄,၆၇၀ နှုန်း ပေါက်ဈေးရှိနေရာမှ ဒေါ်လာ ၆,၆၂၀ ဈေးသို့ မြင့်တက်သွားသည်။

၆ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ခုနှစ် နှစ်တာ ကာ ၇ လအတွင်း လူပေါင်း ၁၆,၂၅၆ ဦး ထက်မနည်း သေဆုံးစေခဲ့သော ဖိလစ်ပိုင် ကွန်မြူနစ် သောင်းကျန်းမှုကြေမှုကို အဆုံးသတ်စေရန် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်းကို ထောက်ခံကြောင်းဖြင့် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖိဒယ်ဗီ ရာမိုစ်ကကြေညာသည်။ ယင်းသောင်းကျန်းမှုကြေမှု စတင်ဖြစ်ပွားသည့် ၁၉၆၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အသေအပျောက်စာရင်းကို ပထမဆုံးအကြိမ် တရားဝင် ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်မြို့တွင် ဘိန်းဖြူ ၉ ၁၃၆ ကီလို (၂၉၃ ဒဿမ ၂ ပေါင်) ပိုင်ဆိုင်မှုဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှ တရုတ်လူမျိုး ရှာဖွေရင် (၃၄ နှစ်) ကို ထိုင်း ရဲတပ်ဖွဲ့က ဖမ်းဆီး လိုက် သည်။ ယင်းဖမ်းဆီးမိသည့် ဘိန်းဖြူ ပမာဏသည် ဗန်ကောက်မြို့တွင် လေး နှစ် အတွင်း အများဆုံးဖမ်းမိခြင်းဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးဘတ် ၂၀ ဒဿမ ၄ သန်း (ဒေါ်လာ ၇,၇၅,၀၀၀) ရှိသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၂၄

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

၁၀ စံပြုလုပ်သားစီမံကိန်း ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ လူမှုဝန်ထမ်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်က ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ် အတွက် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသော ဆိုရှယ်လစ်လုပ်သား ကောင်းများနှင့် စံပြုလုပ်သား များအား ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း အတွင်းရှိ ပြည်ထောင်စုခန်းမ၌ လက်ပြုညစာဖြင့် တည်ခင်းညှိခဲ့သည်။

၁၄ ချင်းပြည်နယ် ဖလမ်းမြို့နှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ကျေးရွာများ သို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကိလိုဝပ် ၁၀၀၀ ထုတ်လုပ် ပြန်ပေးမည့် ငစစ်ဗား ရေအား လျှပ်စစ် စီမံကိန်းစက်ရုံဖွင့်ပွဲကိုကျင်းပသည်။

၁၅ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် စာပေလုပ်သား အဖွဲ့၊ စာရေးဆရာအဖွဲ့ခွဲ၊ သတင်းစာဆရာ အဖွဲ့ခွဲတို့၏ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး များကို ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာစံခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

၁၂ ကြိမ်မြောက် ရခိုင် ပြည်နယ် နေ့အခမ်းအနားကို ပြည်နယ် တစ်ဝန်း တွင် ကျင်းပသည်။

၁၆ ဗြိတိန်နိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်း ကင်းဘရစ်ရှိုင်းယားရှိ ပက်ဝပ်ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်များသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် အပြစ် အသက် ၃၅ နှစ် အရွယ်ရှိ ကလေးတစ်ယောက် မိခင်လူနာအမျိုးသမီး တစ်ဦးအား နှလုံး၊ အဆုတ်နှင့် အသည်း တို့ကို

ဒီဇင်ဘာ ၂၆

တစ်ပြိုင်နက်တည်း အစားထိုး ကုသပေးလိုက်ရသည်။

၁၈ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခြောက် ကြိမ်မြောက် ပါတီညီလာခံတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်သစ်အဖြစ် ငယင်ဗန်လင်းကိုရွေးချယ်တင်မြောက်လိုက်သည်။

၂၀- မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ကြီး ဦးနေဝင်းသည် အဖွဲ့ဝင်များ ၂၅ လိုက်ပါလျက် အရှေ့မြောက်တိုင်းနှင့် အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ်နယ်မြေများ အတွင်း လှည့်လည် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

၂၀ ဆိုက်ဗီးရီးယား အလယ်ပိုင်းတွင် ၂၀ ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့က ကျရောက်ခဲ့သော တွန်ဂတ်ခံ ဥက္ကာခဲသည် ကြယ်တံခွန် တစ်ခု၏ ဝတ်ဆံ ဖြစ်ခဲ့မည် ဟု ဟယ်လီကြယ်တံခွန် စူးစမ်းလေ့လာ တွေ့ရှိချက်များကို ကိုးကား၍ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုက သတင်း ထုတ်ပြန်သည်။ မိုင် ၅၀၀ အကွာမှ ကြားနိုင်လောက်သော အသံနက်ကြီးမြည်ဟီး၍ ၁၈ မိုင် ပတ်လည်ရှိ သစ်ပင်များ ပြိုလဲ လောက်သော အရှိန် အဟုန်ဖြင့် ကျဆင်းခဲ့သည့် ယင်းဥက္ကာခဲ၏ ဖွဲ့စည်းမှုသည် ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံ ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် ဆင်တူသည်ဟု ဆိုသည်။

၂၄ လောင်စာဆီ ထပ်မံဖြည့်ခြင်း မရှိဘဲ ကမ္ဘာကို တစ်ပတ် ပတ်နိုင်ကြောင်း ပြသရန်အတွက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ထွက်

ခွာပျံသန်းလာသောဗိုလ်ယောကျာ လေယာဉ်သည် ပြန်လည် ရောက်ရှိ သည်။ လေယာဉ်ပျံသန်းချိန် ၂၁၆ နာရီကြာမြင့်ပြီး မိုင်ပေါင်း ၂၆,၀၀၀ ကျော် (တရားဝင် ၂၅,၀၁၂ မိုင်) ပျံသန်းခဲ့သည်။ လောင်စာဆီဂါလံ ၁,၀၉၀ တင်ဆောင်သွားရာ ၉၈ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း သုံးစွဲခဲ့သည်။

၂၆ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွက် အကောင်းဆုံး မြန်မာ့ရုပ်ရှင် ထူးချွန်ဆု ချီးမြှင့်သည့် အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ဒင်လမ်းရှိ ယဉ်ကျေးမှု လဟာပြင် ဇာတ်ရုံ၌ ကျင်းပသည်။

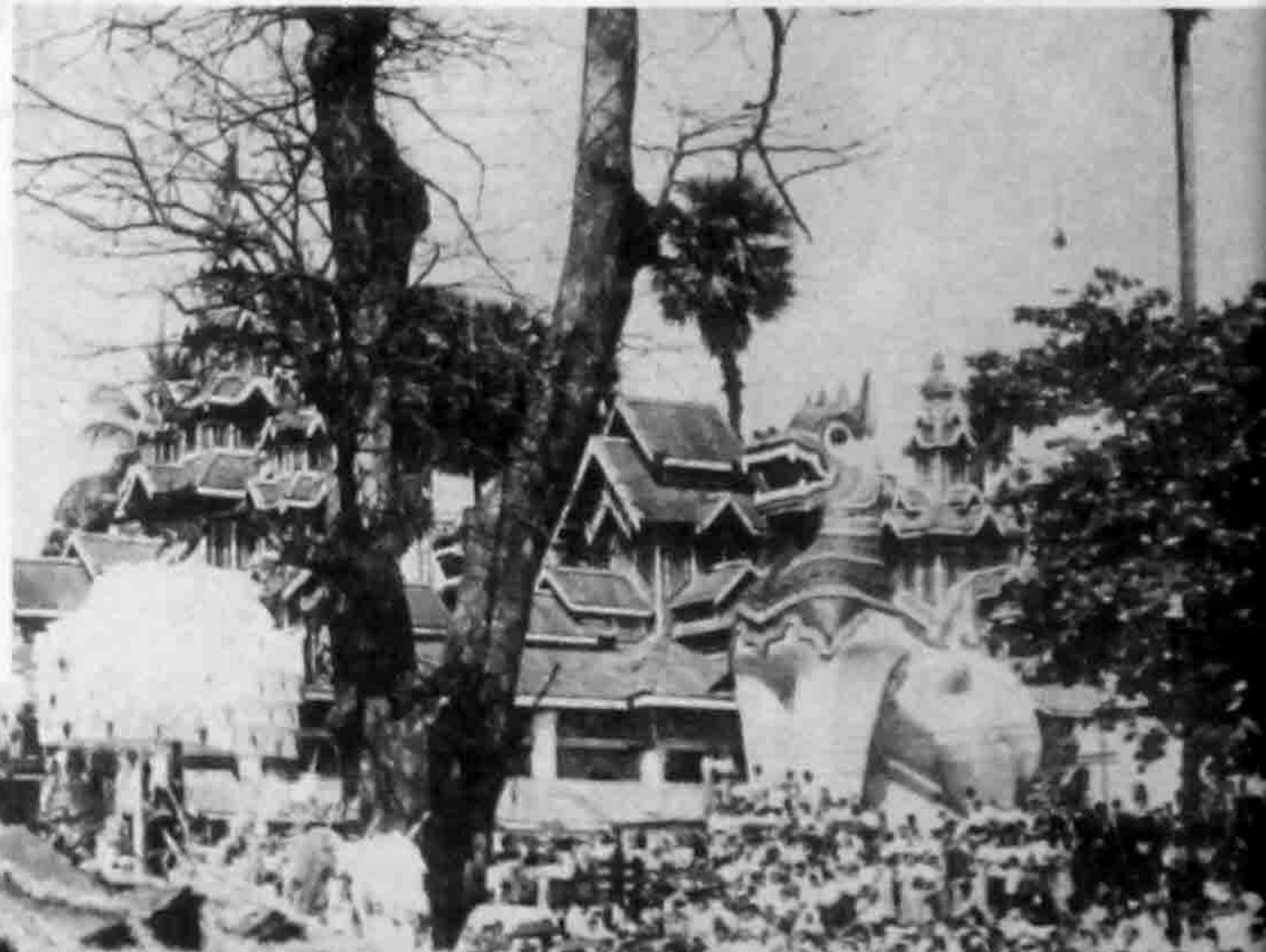
၃၀ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ ဌာနချုပ်မှ ထုတ်ပြန်ထားသော ပေါး အထွက်တိုး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် ဝယ်ယူရေး လမ်းညွှန်ချက် အရ စပါးဝယ်ယူရေးနှင့် ဆန်ဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်း စီမံချက်နှင့်အညီ ရန်ကုန်တိုင်း စည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ် အတွင်းရှိ မြို့နယ်များတွင် ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ စ၍ လည်းကောင်း၊ ကျန်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများတွင် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ လည်းကောင်း ကုန်ဝယ် စာအုပ်ဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အလွတ် သဘောဖြင့် အခြေခံ သမဝါယမ အသင်းဆိုင်နှင့် သမဝါယမ အိမ်ဆိုင်များမှ ဆန်ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချ သွားရန် စီစဉ်ထားကြောင်းဖြင့် မြန်မာ့သတင်းစဉ်က သတင်း ထုတ်ပြန်သည်။

၃၁ ၂၇၂၆ ခုနှစ် က ရင် အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးနေ့ အခမ်း အနား ကို ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့၌ ကျင်းပသည်။

နှစ်ချုပ် အထူးဆောင်းပါးများ

မဟာဝိဇယစေတီတော်	ဦးအံ့မောင်	...၂၆
မြန်မာနိုင်ငံ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့	ရဲဘော်စိုးတင့်	...၃၂
မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ	ဦးသော်ကောင်း	...၃၈
ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ	မောင်ရဲဝင်း	...၄၈

မဟာဝိဇယစေတီတော်

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးပွဲကြီး ထမြောက် အောင်မြင်ခြင်းနှင့် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ညီညွတ်မှုရရှိခြင်း အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ် တည်ရှိရာ သိဂုံတွဲကုန်းတော်၏ တောင်ဘက် ကိုက်ငါးရာခန့် အကွာအဝေး၌ တည်ရှိသည့် ဓမ္မရက္ခိတ ကုန်းတော်ပေါ်တွင် မဟာဝိဇယစေတီတော်ကို ရဟန်း ရှင်လူ့ပြည်သူအများက အောင်မြင်စွာ စုပေါင်းတည်ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ဓမ္မရက္ခိတကုန်းတော် ဟူသည်မှာ တရားစောင့်သော ကုန်းတော်ဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ မွန် ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုသည် ထိုကုန်းတော် ပေါ်တွင် ဥပုသ် သီတင်းသီလစောင့်သုံး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား စီးဖြန်းအားထုတ်ဖူးသည့်အတွက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူသားတို့ တရားကို စောင့်ကြံလျှင် တရားတော်က လူသားတို့ကို ပြန်လည်စောင့်ရှောက်သည်ဆိုသည့် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်ကို နောင်လာနောက်သားတို့ သိမှတ် စေလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထိုကုန်းတော်ကို ဓမ္မရက္ခိတကုန်းတော် ဟူ၍ အမည်ပေးတော်မူခဲ့သည်။

မဟာဝိဇယဟူသောဝေါဟာရကို (မဟာ+ဝိ+ဇယ) ဟု သုံးပုဒ်ခွဲခြား၍ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်လျှင် (မဟာ=ကြီးကျယ်သော၊ ဝိ=ထူးခြားသော၊ ဇယ=အောင်ပွဲ) ဟု တစ်ပုဒ်စီ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထူးခြားသောအောင်ပွဲကြီးဟုဆိုလိုသည်။ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာ့သမိုင်းတွင် မကြုံစဖူး ကြီးကျယ်ထူးခြားလှသော ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာတော်များ စည်းလုံးညီညွတ်မှုအောင်ပွဲရရှိခြင်း အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တည်ဆောက်သောစေတီတော်ဖြစ်သောကြောင့် တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စေတီတော်

၏ ဘွဲ့တော်ကို မဟာဝိဇယစေတီတော်ဟု သတ်မှတ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

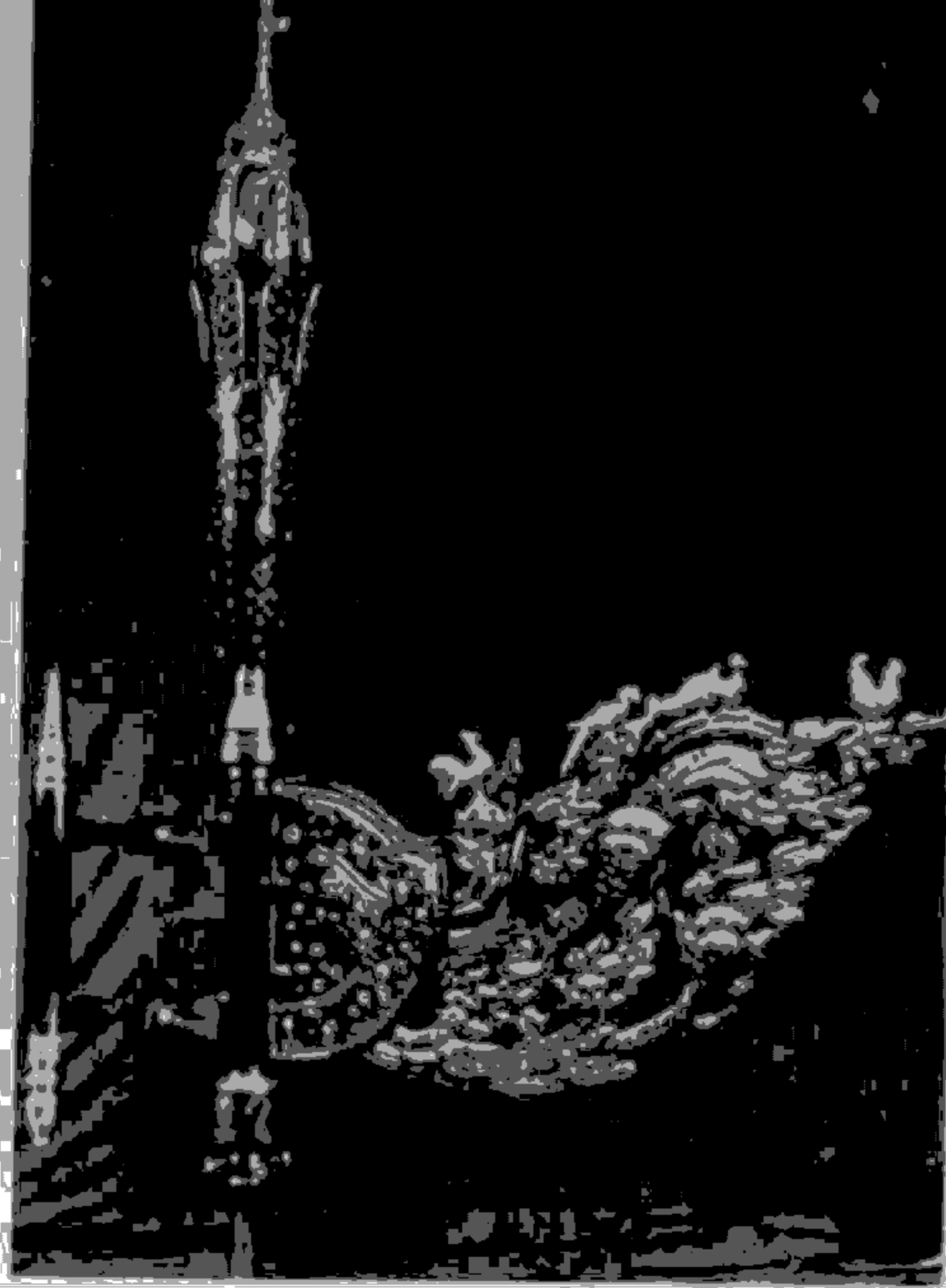
စေတီပုံသဏ္ဍာန်များ

✓ စေတီတော် တည်ထား ကိုးကွယ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စေတီပုံသဏ္ဍာန်များမှာ အကျဉ်းအားဖြင့် အမြောင့်ပုံနှင့် အဝိုင်းပုံဟူ၍ရှိကြသည်။ အမြောင့်ပုံတွင် လေးမြောင့်ပုံ၊ လေးမျက်နှာစေတီ၊ ငါးမြောင့်ပုံ၊ ငါးမျက်နှာ စေတီနှင့် ရှစ်မြောင့်ပုံ၊ ရှစ်မျက်နှာစေတီဟူ၍ သုံးမျိုးတည်ထားလေ့ရှိကြသည်။ အဝိုင်းပုံမှာ စပါးပုံနှင့် ပြောင်းတိုင်ပုံဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ သီရိဓမ္မာ သောကမင်းကြီး တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဂါယာ မဟာဗောဓိ စေတီတော်ကြီးသည် လေးမြောင့်ပုံ (ကုလားကျောင်းခံ) လေးမျက်နှာ စေတီမျိုးဖြစ်၍ စေတီရံ လေးဆူနှင့် လိုဏ်မုခ်ဝ တစ်ဘက်ပါရှိသည်။ ယင်းစေတီတော်ပုံကို အခြေခံ၍ ဗိသုကာပညာရှင်တို့က ငါးမြောင့်ပုံ၊ ငါးမျက်နှာစေတီ၊ ရှစ်မြောင့်ပုံ၊ ရှစ်မျက်နှာစေတီများကို တည်ထားခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ယခုမဒယာပရာဒေရှ်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဘိုပါးမြို့နှင့် မဝေးလှသော (ဥဇ္ဇေနီဝိဒိသာမြို့၏အနီး) စေတီယတောင်ပေါ်ရှိ အသောကမင်းကြီး တည်ထားခဲ့သည့် ဆံချီစေတီတော်သည် စပါးပုံ ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်သည်။ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးမှုမရှိနိုင်ဘဲ အရှည်ခိုင်ခံ့ တည်တံ့စေရန် ရဟန္တာမထေရ်ကြီးများက စေတီတော်ကို စပါးပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် တည်ရမည်ဟု မိန့်မှာတော်မူခဲ့ကြသည်။ ယင်းကို ဗိသုကာ မျက်စိဖြင့် ပြုပြင်တည်ဆောက်ခဲ့ကြရာ ဗာရာဏသီမြို့ မိဂဒါဝုန် တောရှိ ဓမ္မေခစေတီတော်နှင့်ပုဂံပြည် ကျွဲနားရွှေငှက်စေတီတော်ကဲ့သို့ ပြောင်းတိုင်ပုံ စေတီတော်များ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

အဆိုပါ မူလစေတီတော်ပုံများကို အခြေခံ၍ အဝိုင်းပုံ ပစ္စယံသုံးဆင့်ပေါ်၌ စပါးပုံ ပုံသဏ္ဍာန်၊ ယင်းအပေါ်၌ လေးမြောင့်ပုံခတ်တော်တိုက်၊ ယင်းအပေါ်၌ ထီးတော်ပုံသဏ္ဍာန် ပြုလုပ်ထားသည့် ဖောင်းရစ်များ စသည်ဖြင့်

ထီးတော်ကို အနီးကပ် ဖူးတွေ့ရပုံ

အနီးကပ်ဖူးတွေ့ရသော စိန်ဖူးတော်နှင့်
ငှက်မြတ်နားတော်

မဟာဝိဇယ စေတီတော်၏
တောင်ဘက်မုခ်ဝ

ဗိသုကာပညာဖြင့် မွမ်းမံခြယ်လှုပ်ခဲ့ကြသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ဒုဠဂါမဏိမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော်မဟာစေတီကို ဤအစီအစဉ်အတိုင်း တည်ထားခဲ့သည်။ အလားတူပင် လေးမြောင့်ပုံ၊ ငါးမြောင့်ပုံ၊ ရှစ်မြောင့်ပုံရှိသော ပစ္စယံသုံးဆင့်ပေါ်၌ စပါးပုံ ပုံသဏ္ဍာန် (ဓာတ်တော်ကြုတ်ပုံ) ကို တည်ထားခဲ့ကြသည်။ ယင်း စပါးပုံ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ သပိတ်ကိုမှောက်ထားသည်နှင့် တူသောကြောင့် သပိတ်မှောက်ဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ရှည်မျောမျောပုံပြောင်းလာ၍ ခေါင်းလောင်းပုံဟု ခေါ်တွင်ခဲ့ကြသည်။ သပိတ်မှောက်၏ အထက်တွင် ဖောင်းရစ်များ၊ ကြာမှောက်၊ ကြာလန်၊ ငှက်ပျောဖူးတို့ကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြ၍ ယခု မြန်မာနိုင်ငံတော် အရပ်ရပ်ရှိ စေတီတော်ပုံများဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

စေတီတော်တစ်ဆူ၏ အစိတ်အပိုင်းများ

ဤနည်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ထားသော စေတီများကို လေ့လာပါက စေတီတော် တစ်ဆူတွင် ဖိနပ်တော်၊ ပန်းတင်ခုံ၊ ပစ္စယံ၊ ရှစ်မြောင့်ပုံနှင့် ကျည်းဝန်း၊ ခေါင်းလောင်းပုံ (သပိတ်မှောက်)၊ ဖောင်းရစ်၊ ကြာမှောက်၊ ကြာလန်၊ ချောင်းသီး (ငှက်ပျောဖူး) နှင့် ထီးတော်ဟူ၍ အဓိက အစိတ်အပိုင်းကြီး ကိုးခုရှိသည်။
 ဖိနပ်တော် - စေတီတော်၏ ပန္နက်အတိုင်း မြေဝင်အုတ်မြစ်ကို ဖိနပ်တော်ဟုခေါ်သည်။
 ပန်းတင်ခုံ - စေတီတော်၏ အုတ်မြစ် အကျယ်အဝန်းအတိုင်း မြေပေါ်သို့ မြင့်တက်လာခဲ့သည့် အုတ်ခုံဖြစ်သည်။ စေတီတော်အား ကပ်လှူသည့်ပန်းများကို ယင်း

အုတ်ခုံပေါ်၌ တင်လှူလေ့ရှိကြသဖြင့် ပန်းတင်ခုံဟူ၍ ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်း ပန်းတင်ခုံ၏ ထောင့်များ၌ စေတီရံများ တည်ထားလေ့ရှိကြသည်။
 ပစ္စယံ - ပစ္စယံဟူသော ပါဠိဝေါဟာရသည် အထောက်အပံ့ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ စေတီတော်ကြီး ခိုင်ခံ့စေရန် ထောက်ပံ့သည့်အုတ်ခုံဟု ဆိုလိုသည်။ များသောအားဖြင့် ပစ္စယံအဆင့်ကို သုံးဆင့်တည်ထားလေ့ရှိကြ၍ ယင်းပစ္စယံများ၏ထောင့်တွင် စေတီရံများ၊ ကလသာအိုးခေါ် ပန်းစိုက်ရေချမ်းအိုးများ တည်ထားလေ့ရှိကြသည်။
 ရှစ်မြောင့်ပုံနှင့်ကျည်းဝန်း - ပစ္စယံ သုံးဆင့်၏ အထက်တွင် ရှစ်မြောင့်ပုံနှင့် ကျည်းဝန်း (စက်ဝန်းပုံ) တစ်ခုကို ပြုလုပ်ထားရှိသည်။ ခေါင်းလောင်းပုံ၏ နှုတ်ခမ်းကို ပေါ်လွင်စေရန် အောက်ခံအဖြစ် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။
 ခေါင်းလောင်းပုံ (သပိတ်မှောက်) - ခေါင်းလောင်းပုံ၏ အလယ်ခါးစည်းကို ရင်ဖွဲ့တော်ဟုခေါ်သည်။ ရင်ဖွဲ့တော်၏အထက်ပိုင်းမှာ သပိတ်မှောက်ထားသည်နှင့် တူသောကြောင့် သပိတ်မှောက်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ရင်ဖွဲ့တော်၏ အထက်အောက်တွင် ညောင်ရွက်ပုံများဖြင့် မွမ်းမံလေ့ရှိကြသည်။ များသောအားဖြင့် ရင်ဖွဲ့တော်၏ အောက်တွင် ဘိလူးပန်းဆွဲဖြင့် တန်ဆာဆင်လေ့ရှိကြ၍ ရင်ဖွဲ့တော်၏အထက်တွင် ပန်းဆွဲများဖြင့် တန်ဆာဆင်ကြသည်။
 ဖောင်းရစ် - ခေါင်းလောင်းပုံသည် ဓာတ်တော်တိုက်ဖြစ်၍ ယင်းဓာတ်တော်တိုက်အထက်၌ ထီးအဆင့်ဆင့်ဖြန့်မိုးထားသည့် အနေဖြင့် ဖောင်းရစ်များ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဖောင်းရစ်ကို ငါးရစ်၊ ခုနစ်ရစ်၊ ကိုးရစ်၊ ဆယ့်တစ်ရစ် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပြုလုပ်ကြသည်။

မဟာဝိဇယစေတီတော်

ကြာမောက်၊ ကြာလန် - ကြာပွင့်များကို မောက်ထား သည့်ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြာမောက်ဟု ခေါ်၍ ကြာပွင့်လှန် ထားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြာလန်ဟု ခေါ်သည်။ ကြာမောက်နှင့်ကြာလန်အကြား၌ ရွဲလုံးများဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ခြယ်လှယ်ထားသည်။

ချရာသီး (ငှက်ပျောဖူး) - စေတီတော်၏ ထိပ်ဆုံး အပိုင်းဖြစ်၍ ချရာသီး (ခရေသီး) ပုံနှင့်တူလျှင် ချရာသီး ဟုခေါ်၍ ငှက်ပျောဖူးပုံနှင့် တူပါက ငှက်ပျောဖူးဟုခေါ် ကြသည်။

ထီးတော် - ရှေးခေတ်က ချရာသီး (ငှက်ပျောဖူး) သည် စေတီတော်တစ်ခု၏ ထိပ်ဆုံးအပိုင်းဖြစ်၍ နောက် ထပ် ထီးတော်ထပ်ဆင့်တင်လှူခြင်း မပြုကြချေ။ အမှန် စင်စစ် ယခုပြဆိုခဲ့သည့် စေတီတော်၏ အစိတ်အပိုင်းများ အနက် ခေါင်းလောင်းပုံခေါ် သပိတ်မောက်အပိုင်းသည် သာလျှင် ဓာတ်တော် မွေတော် ဌာပနာရာ ဌာနဖြစ်၍ စေတီတော်အစစ် ဖြစ်သည်။ ပန်းတင်ခုံနှင့် ပစ္စယံတို့ သည် ယင်း စေတီတော်အစစ်၏ အောက်ခံခုံသဘောကို ဆောင်လေသည်။ ခေါင်းလောင်းပုံ (သပိတ်မောက်) ၏ အထက်ရှိ အစိတ် အပိုင်းများသည် စေတီတော်၏ ထီးတော်အဖြစ်ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖောင်းရစ်များ သည် ထီးများဖြစ်ကြ၍ ကြာမောက်ကြာလန်နှင့် ချရာ သီးတို့သည် ထီး ၏ ခေါင်း၊ ထီး၏ အထွတ် သဘောကို ဆောင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် စေတီတော် တစ်ခုလုံးကို အောက်ခံခုံ၊ ဓာတ်တော်တိုက်၊ ထီးတော်ဟူ၍ သုံးပိုင်း ခွဲဝေ၍ ကြည့်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်အား သဒ္ဓါကြည်ညိုမှုလွန်ကဲသဖြင့် ဖော်ပြပါထီးများဖြင့် ပူဇော် ပြီးသော်လည်း အားမရ တင်းမတိမ် နိုင်သဖြင့် သံထီး၊ ကြေးထီး၊ ငွေထီး၊ ရွှေထီး စသော ထီးတော်အမျိုးမျိုး ပြုလုပ်၍ ထပ်ဆင့်ပူဇော်ကြပြန်သည်။

ထီးတော်၏ အစိတ်အပိုင်းများ

ထီးတော်နှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများမှာ ပိန္နဲ တိုင် (ပန်းလည်တိုင်)၊ စလောင်း၊ ဘုံဆင့်များ၊ ဆပ်သွားဖူးနှင့်စိန်ပွင့်၊ ငှက်မြတ်နားနှင့် စိန်ဖူးတော်တို့ဖြစ် ကြသည်။

ပန်းလည်တိုင်နှင့်ထီးတိုင် - ထီးတော် အထွတ် တင်လှူ နိုင်ရန်အတွက် ဖောင်းရစ်မှစ၍ ချရာသီးအထိ စေတီ၏ အလယ် ဗဟိုတွင် (ပန်းလည်တိုင်) ကို စိုက်ထူရသည်။ ရှေးခေတ်က ကျွန်းသား၊ အင်ကြင်းသား စသည်တို့ကို ပန်းလည်တိုင်အဖြစ် စိုက်ထူကြသည်။ ယင်းပန်းလည်တိုင် ၏အထက်တွင် ထီးတော်တပ်ဆင်ရန် အတွက် ထီးတိုင် သံလုံးရှည်တစ်ခုကို စိုက်ထူကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်

သံပိုက်လုံးကိုပန်းလည်တိုင်အဖြစ် အသုံးပြုလာကြ၍သံထီး တိုင်ကို ယင်းသံပိုက်လုံး၌ တပ်ဆင်စိုက်ထူကြသည်။ ယင်း သံထီးတိုင်တွင် ထီးတော်၏ ဘုံဆင့်များ၊ ဆပ်သွားဖူး၊ ငှက်မြတ်နားနှင့် စိန်ဖူးတော်များ တပ်ဆင်ထားရသည်။ သံထီးတိုင်မှာ အရင်းပိုင်း၌ လုံးပတ်ကြီးမား၍ အဖျား ပိုင်း၌ တဖြည်းဖြည်းသေးသွားသည်။

စလောင်း - စလောင်းဖုံးကို ပက်လက်လှန် ထားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ အောက်ပိုင်းကျဉ်း၍ အပေါ်ပိုင်းကား သည်။ ထီးတော်၏ ထောက်များ ညွတ်မကျစေရန်နှင့် ချရာသီး (ငှက်ပျောဖူး) ပေါ်တွင် ထီးတော်ဟန်ချက် ညီညီ တည်နေစေရန် ကျားကန်သည့်သဘော ထောက်ခံ ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ ဒေသများတွင် စေတီတော် ငှက်ပျောဖူးထိပ်ကို မိုးရေမဝင်စေရန် ဖုံးအုပ်ထားသည့် သံအုပ်ဆောင်း၊ ကြေးအုပ်ဆောင်းကို စလောင်းဟုခေါ် ကြသေးသည်။

ဘုံဆင့်များ - ဘုံဆင့်များကို ငါးဆင့်၊ ခုနစ်ဆင့်၊ ကိုး ဆင့်၊ ဆယ့်တစ်ဆင့်ဟူ၍ အမျိုးမျိုးပြုလုပ်ကြသည်။

ဆပ်သွားဖူးနှင့်စိန်ပွင့် - ငှက်မြတ်နားတော်၏ အောက်ခံ အဖြစ်ထည့်သွင်းထားသည်။ ဆပ်သွားဖူး၏ အောက်ပိုင်း မှာကျယ်၍ အလယ်တွင် သိမ်နေပြီး အထက်ပိုင်းတွင်ချွန်း သွားသည်။ ယင်းဆပ်သွားဖူး၏ အထက်တွင် ကျောက် မျက်ရတနာများ စီခြယ်ထားသည့် ပန်းခိုင်သဖွယ်ပြုလုပ် ထားသော စိန်ပွင့်ကို ထားရှိသည်။

ငှက်မြတ်နား - ဘုရားအလောင်း ဟင်္သာမင်း၊ ကြက်မင်း၊ ကျေးမင်း၊ ဇာမဏီငှက်မင်းဟူသော ငှက်မြတ်လေး ကောင် ရုပ်တုများ တပ်ဆင်ထားသဖြင့် ငှက်မြတ်နားဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သင်္ဘော၏ လင်းယဉ်တိုင်ထိပ်၌ တပ်ဆင်ထားသော ကုက္ကလံသည် လေတိုက်ရာ အရပ် ရှစ်မျက်နှာကို ပြုသကဲ့သို့ ငှက်မြတ်နားသည်လည်း လေတိုက်ရာအရပ်ကို ညွှန်ပြသည်။ လေတိုက်ရာသို့လွင့်ပါ နေသည့် အလံတံခွန် သဘောကို ဆောင်သည်။ လေတိုက် ရာဘက်သို့ လိုက်ပါ လည်ပတ်နိုင်စေရန် ငှက်မြတ်နားကို ဆုံလည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကြရသည်။ ငှက်မြတ်နားသည် တစ် ဖက်သတ် အလေးချိန် စီးနေပါက ထီးတိုင် သံချောင်း ကောက်ကွေးသွားနိုင်သဖြင့် အလေးချိန် ညီမျှနေစေရန် ငှက်မြတ်နား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တူရုံတွင် ချိန်သီး အလေး ကို တပ်ဆင်ထားလေသည်။

စိန်ဖူးတော် - စိန်ဖူးတော်သည် စေတီတော် တစ်ဆူလုံး နှင့် ထီးတော် အထွတ်အထိပ်ဖြစ်၍ ကြာဖူးပုံ ရှိသည်။ စေတီတော်ဒါယကာတို့ စွမ်းအားအလိုက် သံ၊ ကြေး၊ ငွေ၊ ရွှေတို့ကို စိန်ဖူးပုံသဏ္ဍာန် ပြုလုပ်၍ စိန်စသော ရတနာ များဖြင့် စီခြယ်ထားသည်။ များသောအားဖြင့် သလင်း

ကျောက်တုံးကို ကြာပူးပုံအကွက်ဖော် အရောင်တင်၍ ရတနာများစီခြယ်ကာ စိန်ဖူးအဖြစ် တင်လှူကြသည်။

မဟာဝိဇယစေတီပုံတော်

မဟာဝိဇယစေတီတော်ကို တည်ဆောက်ရန် အတွက် ဗိသုကာ ပညာရှင်များက ပုံတော်အမျိုးမျိုး ရေးဆွဲ၍ စေတီတော်ဖြစ်မြောက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်သံသ မဟာနာယကအဖွဲ့သို့တင်ပြပြီး ယခုပုံတော်ကို ရွေးချယ်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစေတီတော်၏ ပုံတော်မှာ မွန်မြန်မာ ယဉ်ကျေးမှုနှစ်ရပ်ကို ပေါင်းစပ်၍ ခေတ်သစ်ဗိသုကာပညာ ဖြင့် မွမ်းမံထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မွန်တို့ တည်ထားလေ့ရှိ သည့် စေတီပုံများမှာ အောက်ခြေပန်းတင်ခုံနှင့် ပစ္စယံ များကို ရှစ်မြောင့်ခုံနန်းချိုး၊ ထပ်တူနန်းချိုးများ ပြုလုပ် ထား၍ ဖောင်းရစ်အမြောက်အမြားထည့်ခြင်းဖြင့် စေတီ တော်မှာ သေးသွယ် ချွန်တက်သွားပြီး မိုးကောင်းကင်ကို ထိုးထွက် ပျံတက်တော့မည့် အသွင်ကို ဆောင်နေသည်။ ရှေ့တိုက် စေတီတော်မြတ်ကြီးတွင် မွန်ယဉ်ကျေးမှုဗိသုကာ ပညာကို အပြည့်အစုံ လေ့လာ တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ပုဂံ ခေတ် အနော်ရထာမင်းကြီးနှင့် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးတို့ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သည့် ရှေ့စည်းခုံ စေတီတော်၊ မင်းတုန်းမင်း၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတော် စသည်တို့မှာ စေတီ၏လုံးပတ်ကို ကြီးမားခိုင်ခံ့စွာတည်၍ ဖောင်းရစ် အနည်းငယ်သာ ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် စေတီတော်မှာ အားမာန်အပြည့်ဖြင့် တောင့်တင်း ခိုင်မာသည့်အသွင်ကို ဆောင်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဝိဇယ စေတီတော်ကို တည်ဆောက်ရာ၌ အောက်ခြေ ပန်းတင်ခုံနှင့် ပစ္စယံများ ကို မွန်ယဉ်ကျေးမှုအတိုင်း ရှစ်မြောင့်ခုံနန်းချိုး၊ ထပ်တူနန်း ချိုးများဖြင့် ပျော့ပျောင်းစွာတည်ဆောက်ထား၍ ခေါင်း လောင်းပုံ၏ အထက်ပိုင်းတွင် ဖောင်းရစ်ကိုးရစ်သာထည့် သွင်းလျက် ကောင်းမှုတော်ပုံကိုယူပြီး တောင့်တင်းခိုင်မာ စွာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်။ မဟာဝိဇယ စေတီတော် ၏ ဥာဏ်တော်အမြင့်မှာ ၁၃၄ ပေ ရှိ၍ စိန်ဖူးတော်အထိ ၁၅၈ ပေ၊ ၂ ဒသမ ၅ လက်မရှိသည်။

မဟာဝိဇယ စေတီတော်တွင် အောင်ခြင်း ရှစ်ပါး အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် မုခ်ဦးရှစ်ခု ထားရှိ၍ အတွင်းပိုင်း တွင် လိုက်နှစ်ထပ်ပါရှိသည်။ အလယ်ဗဟို လိုက်ကြီးသည် အာရုံခံ (ဂန္ဓကုဋီ) တိုက်ကြီးဖြစ်သည်။ ယင်းဂန္ဓကုဋီ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် စကျင်ကျောက်ဖြူဖြင့် ထုလုပ်ထားသည့် အပရာဇိတ ပလ္လင်တော်မှာ ရှစ်မြောင့်ပုံ ရှစ်မျက်နှာရှိ သည်။ တစ်မျက်နှာစီတွင် မုဒြာတစ်မျိုးစီကို ဖော်ဆောင် သည့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တစ်ဆူစီ ထုလုပ်ပူဇော်ထား

သည်။ ယင်း အပရာဇိတ ပလ္လင်တော်၏ အထက်ပိုင်းမှာ ဓာတ်တော်ကြုတ်ပုံ ပြုလုပ်ထားသည်။ ယင်းဓာတ်တော် ကြုတ်၏ လေးမျက်နှာတွင် မုခ်ဝလေးခု ထွင်းထုထား၍ ယင်းမုခ်လေးခု၌ နာဂစိဝရာပဏ္ဍိတ မှာ ဆင်းတုတော် တစ်ဆူစီ သီတင်းသုံးတော်မူကြမည် ဖြစ်သည်။ နာဂစိ ဝရာပဏ္ဍိတ မှာ ဆင်းတုတော်မှာ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုပေါဘုရင်မင်းမြတ် ဘီရင်ဒရာနှင့်မိဖုရားကြီးတို့က ပြည် ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် ဇနီး ဒေါ်နီနီမြင့်တို့ထံသို့ ပေးပို့သည့် ဓမ္မပဏ္ဏာတော်ဖြစ်သည်။

မဟာမင်္ဂလာသဘင်အခမ်းအနားများ

မဟာဝိဇယစေတီတော်ကြီး တည်ဆောက်ရာ၌ ကုန်း ဘောင်ခေတ် ဗိသုကာကျမ်း၊ ဌာပနာပုံကျမ်း၊ စေတီ ဘုရားတည်ထားနည်းကျမ်း စသော ကျမ်းများနှင့် အညီ မင်္ဂလာ အခမ်းအနား သဘင်ကို အဆင့်ဆင့် ပြုလုပ်ခဲ့ရာ စေတီတော်တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ မင်္ဂလာသဘင်အခမ်း အနား ကိုးဆင့်ရှိသည်။

ပထမအဆင့် ဖြစ်သော စေတီတော်တည်ထားရန် မြေနေရာရွေးချယ်ခြင်း၊ မြေသန့်စင်ခြင်း၊ သာသနာစောင့် နတ်၊ မြေစောင့်နတ် စသောသမ္မာဒေဝနတ်တို့အား ဗလီ နတ်စာကျေးမွေး အမျှဝေ ခွင့်ပန်ခြင်း၊ မြေညှိခြင်း၊ ရာဇ မတ်ကာနေရာသတ်မှတ်ခြင်း မင်္ဂလာပရိကမ္မအကြို အခမ်း အနားကို ၁၃၄၂ ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလပြည့် (၁၉၈၀ ပြည့် နှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်) တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၉ နာရီ ၇ မိနစ်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

ဒုတိယအဆင့်ဖြစ်သော စေတီတော်ပန္နက်တင် မဟာ မင်္ဂလာအခမ်းအနားကို ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့် (၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်) တနင်္ဂနွေနေ့ည သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် မင်္ဂလာအခါတော် သတ်မှတ်၍ ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

တတိယအဆင့်ဖြစ်သော စေတီတော်ရတနာ အုတ်မြစ် ချမင်္ဂလာ အခမ်းအနားကို ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့် (၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်) သောကြာနေ့ နံနက် ၇ နာရီ ၃၁ မိနစ် ၅၇ စက္ကန့်အချိန် တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

စတုတ္ထအဆင့် ဖြစ်သော စေတီတော်အခြေခံ မူလ ဌာပနာတော်တိုက် ဖွင့်လှစ်ထည့်သွင်းခြင်း အခမ်းအနား နှင့် ပဉ္စမအဆင့်ဖြစ်သော သတ္တဌာန ဖွင့်လှစ် ထည့်သွင်း ခြင်း အခမ်း အနားကို ၁၃၄၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန် လပြည့် (၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်) သောကြာနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

မဟာဝိဇယစေတီတော်

ဆဋ္ဌမအဆင့်ဖြစ်သော စေတီတော် အထက်ဌာပနာ တော်တိုက် ဖွင့်လှစ်ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ပန်းလည်တိုင်စိုက် ထူခြင်း မင်္ဂလာအခမ်းအနားကို ၁၃၄၆ ခုနှစ်၊ နတ်တော် လပြည့် (၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်) သောကြာ နေ့ နံနက် ၈ နာရီ ၁၉ မိနစ် အချိန်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပ ခဲ့သည်။

သတ္တမအဆင့်ဖြစ်သော ထီးတော်တင် မင်္ဂလာအခမ်း အနားနှင့် ငှက်မြတ်နားစိန်ဖူးတော်တင် အခမ်းအနားကို ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်ကျင်းပခဲ့ရာ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်) တနင်္လာနေ့နံနက် ၁၁ နာရီ ၁၉ မိနစ် ၃၆ စက္ကန့် အချိန်တွင် မင်္ဂလာအခါ တော်ယူ၍ ထီးတော်ပထမဘုံကို တင်လှူခဲ့သည်။ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော် ဝါရီလ ၂၅ ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ထီးတော်ဒုတိယဘုံ၊ တတိယဘုံ၊ စတုတ္ထဘုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၂ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ထီးတော် ပဉ္စမဘုံ၊ ဆဋ္ဌမဘုံ၊ သတ္တမဘုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၃ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်) ကြာသပတေးနေ့တွင် ထီးတော်အဋ္ဌမဘုံ၊ နဝမဘုံ၊ ဒသမ ဘုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့် ကျော် ၄ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်) သောကြာနေ့တွင် ထီးတော် ကောဒသမဘုံကို လည်း ကောင်း၊ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၅ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်) စနေနေ့တွင် စေတီတော် ဆပ်သွားဖူးနှင့် စိန်ပွင့်များကို လည်းကောင်း တင်လှူခဲ့ သည်။ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၆ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ ရက်) တနင်္ဂနွေနေ့ နေ့လယ် ၁ နာရီ ၁၀ စက္ကန့် အချိန်တွင် ငှက်မြတ်နားနှင့် စိန်ဖူးတော်ကို တင်လှူပူဇော်ခဲ့သည်။

အဋ္ဌမအဆင့် ဖြစ်သော (စိဝရဒါန) ရွှေကြာသင်္ကန်း ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားကို ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၇ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်) တနင်္လာနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီ ၅၇ မိနစ် အချိန်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

နဝမအဆင့်ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓါဘိသေကမင်္ဂလာ အနေ ကဇာတင်ပွဲ အခမ်းအနားကို ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၈ ရက် (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်) အင်္ဂါနေ့ နံနက် ၅ နာရီအချိန်တွင် နိုင်ငံတော် သံသမဟာနာယက ဆရာတော်ကြီး ၄၇ ပါးတို့ ကိုယ်တိုင် ကြွရောက်၍ ဆင်ယင်ကျင်းပခဲ့သည်။

✓ အဆိုပါမင်္ဂလာသဘင်အခမ်းအနားကိုးခုကို နိုင်ငံတော်

သံသမဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများ၏ သြဝါဒကို ခံယူ လျက် မဟာဝိဇယစေတီတော် ဖြစ်မြောက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့ ဝင် လူကြီးများနှင့် နာယကကြီးများ ကိုယ်တိုင် ကြီးကြပ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ဒက္ခိဏသင်္ခါဗောဓိပင်

သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီးဗန္ဓုနှင့်ဇနီးတို့က ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ ၂၁ ရက် နေ့တွင် လာရောက်လှူဒါန်းခဲ့သည့် ဒက္ခိဏသင်္ခါ မဟာ ဗောဓိပင်ငယ်ကို ၁၃၄၆ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့် (၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၄ ရက်) တနင်္လာနေ့ နံနက် ၉ နာရီ ၅၇ မိနစ် ၃၆ စက္ကန့် အချိန်တွင် မဟာဝိဇယစေတီတော်၏ အရှေ့တောင်ထောင့် အရပ်တွင် နိုင်ငံတော် သံသမဟာ နာယက ဆရာတော်ကြီးများ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် မဟာ ဝိဇယစေတီတော် ဖြစ်မြောက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့လူကြီးများနှင့် နာယကကြီးများက စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။

ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများ

ယခုအခါတွင် မဟာဝိဇယ စေတီတော်အား ရွှေပြား သင်္ကန်းတော် ကပ်လှူပူဇော်ရန်အတွက် အောက်ခံကြေး ပြားများ သွန်းလုပ် တပ်ဆင်လျက် ရှိသည်။ နေရာသိ မွန်းတည့် နေပူရှိန်အောက်မှာပင် ဘုရားဖူးများ အပူဒဏ် မခံရစေရန် စေတီတော် ရင်ပြင်ကို စကျင်ကျောက်ဖြူ ကျောက်ပြားများ ခင်းကျင်းလျက်ရှိသည်။ တစ်မျက် နှာလျှင် ၂၉၇ ပေရှိသော စတုရန်းပုံ မဟာရံတံတိုင်းကြီး ကိုလည်း တည်ဆောက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဘုရားဖူးလာသူ များအား နေဒဏ် မိုးဒဏ် မခံရစေရန် စေတီတော်၏ အရပ် လေးမျက်နှာမှ မုခ်ဦး စောင်းတန်းနှင့် အာရုံခံ တန်ဆောင်းများ ဆောက်လုပ်ထားရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ စေတနာရှင် ပါရမီရှင် ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူ ပြည်သား အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ တတ်စွမ်းသမျှ အုတ် တစ်ချပ်၊ သဲတစ်ပွင့်မှစ၍ သိန်းဂဏန်းအထိ အလှူတော်ငွေ ပါဝင်ကြလျက် စုပေါင်း တည်ထား ကိုးကွယ်အပ်သော ဤ မဟာဝိဇယ စေတီတော်မြတ်ကြီးသည်ကား ကမ္ဘာ တည်သရွေ့ ဝေနေယျ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကြည်ညို သဒ္ဓါ စိတ်ကို ယုံဖိတ်စေလျက် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို အမြဲတမ်း ထုတ်ဖော် ပြသနေမည် ဖြစ်ပါသတည်း။

ဦးအံ့မောင်

ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ညီလာခံပထမနေ့၌ လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး မိန့်ခွန်းပြောကြားစဉ်နှင့် တက်ရောက်သူများ

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီသည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးမရမီက လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ အသီးသီး၌ ပါဝင်အမှုထမ်းခဲ့သည့် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ၊ နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနှင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး တိုက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည့် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများကို ၎င်းတို့၏ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအတွက် တိုင်းချစ်၊ ပြည်ချစ် စိတ်ဓာတ်ဖြင့် အမိန့်နှင့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်တတ်သည့် ကောင်းမွန်သော အရည်အသွေး အတွေ့အကြုံများကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း၍ နောင်လာနောက်သား လူငယ်များအား စံနမူနာယူနိုင်စေရေးအတွက် ရွှေ့ဆောင်လမ်းပြုလုပ်သွားရန်နှင့် နိုင်ငံတော်၏အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ စဉ်ဆက်မပြတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အဖွဲ့ဝင် ၁၆ ဦးပါဝင်သော ဗဟိုဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်များတွင် အဖွဲ့ဝင်သုံးဦးမှ ခုနစ်ဦးအထိပါဝင်သော မြို့နယ်ဆော်ဩရေး အဖွဲ့များကို စတင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။

ဗဟိုဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်ဆော်ဩရေးအဖွဲ့များသည် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီက ချမှတ်ပေးခဲ့သော စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းမူကြမ်းကို လမ်းညွှန်အဖြစ်ခံယူလျက် နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးစည်းရုံးလှုပ်ရှားခဲ့ရာ ၃၁၄ မြို့နယ်အနက် မြို့နယ် ၁၉၀ တွင် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ၏ စာရင်းများကို ကောက်ခံရယူခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှ ၂၅ ရက်နေ့ထိ ဆော်ဩရေး အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားသည့်မြို့နယ် ၁၉၀ မှ ကိုယ်စားလှယ် ၂၉၃ ဦး တက်ရောက်လျက် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပဏာမအစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်တိုင်း၊ သုဝဏ္ဏမြို့သစ် ဆောက်လုပ်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်း ဗဟိုသင်တန်းကျောင်း ခန်းမဆောင်တွင် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ယင်းအစည်းအဝေးကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ ၁၉၇၃ ခုနှစ်

စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှစ၍ ဗဟိုဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ကို ဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြို့နယ် ဆော်ဩရေး အဖွဲ့များကို မြို့နယ်စည်းရုံးရေး ကော်မတီများအဖြစ် လည်းကောင်း အသွင်ကူးပြောင်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ဗဟိုနှင့်မြို့နယ် စည်းရုံးရေးကော်မတီများသည် ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်ထိ နှစ်နှစ်သက်တမ်းကာလအတွင်း ၂၇၃ မြို့နယ်တွင် စည်းရုံးရေးကော်မတီများ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၄၃,၅၀၅ ဦးအထိ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့သည် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုကိုခံယူ၍ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီမှ ချမှတ်ပေးသော မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဆိုရှယ်လစ်ဒီမိုကရေစီ အဆောက်အအုံနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေး

သို့ဖြစ်၍ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုကိုခံယူလျက် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းထားသည့် ၂၇၃ မြို့နယ်တွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ နိုဝင်ဘာလအထိ ပထမအကြိမ် မြို့နယ် မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးများကျင်းပ၍ မြို့နယ်အမှုဆောင်ကော်မတီနှင့် မြို့နယ်စာရင်းစစ်အဖွဲ့များ ရွေးချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မြို့နယ်တစ်ခုတွင် မြို့နယ်အမှုဆောင်ကော်မတီဝင် ခုနစ်ဦး၊ မြို့နယ်စာရင်းစစ်အဖွဲ့ဝင် သုံးဦးနှင့် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ အချိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားသော ဗဟိုဦးစီးဝင်များ ရွေးချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်း၍ မြို့နယ်စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ အဖွဲ့ဝင် ၃၀ မရှိသောမြို့နယ်များတွင် အဖွဲ့ဝင်သုံးဦးပါဝင်သော ယာယီစည်းရုံးရေးကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းကြသည်။ မြို့နယ် မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးမှ ရွေးချယ်တင်မြောက်လိုက်

စတုတ္ထအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ ဗဟို အမှုဆောင် ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြင့်မောင်က သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်စဉ်

သော ဗဟိုဦးစီးဝင်များ၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီက ရွေးချယ်စေလွှတ်သော စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ဝင် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ၅၈၄ ဦးဖြင့် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ပထမအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၁၉ ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးတွင် ဗဟိုအမှုဆောင်ကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဗဟိုစာရင်းစစ်အဖွဲ့ကို အဖွဲ့ဝင်ငါးဦးဖြင့် လည်းကောင်း ရွေးချယ်တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ အခြေခံစည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစည်းမျဉ်းတွင် ရည်ရွယ်ချက် သုံးရပ်နှင့် အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ် ခြောက်ရပ်ပါရှိသည်။ ရည်ရွယ်ချက်သုံးရပ်မှာ -

- စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ စည်းလုံး ညီညွတ်စွာဖြင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန်အကူအညီပေးရန်၊
- ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် စုစည်းညီညွတ်စွာဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်သိသိဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့၏ အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ် ခြောက်ရပ်မှာ -

- စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ အချင်းချင်း မိတ်ဆွေဖြစ်ရေး၊ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေးနှင့် ကူညီယိုင်းပင်းရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
  - စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ၏ သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် လူမှုရေးကိစ္စများတွင် တတ်နိုင်သည့်ဘက်မှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
  - တိုင်းပြည် တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
  - အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လည်းကောင်း၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် လည်းကောင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရန်၊
  - နောင်လာနောက်သားများ နမူနာကောင်းပြုနိုင်ရန် စစ်မှုထမ်းဟောင်းတို့၏ ကောင်းသောအစဉ်အလာများကို ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန့်ပွား ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
  - စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ ဆိုရှယ်လစ် အသိပညာ တိုးပွားရေးနှင့် အရည်အသွေး မြင့်မားစေရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။
- စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် အဖွဲ့၏ရည်

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့

ရွယ်ချက်၊ အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးက ချမှတ်လိုက်သည့် ရွှေလုပ်ငန်းစဉ် များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ကို ကျစ်လျစ်ခိုင်မာအောင် ဖွဲ့ စည်း တည်ဆောက်ရင်း စစ်မှုထမ်းဟောင်းတိုင်း စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ဝင်ရောက်ရေးနှင့် မိမိအဖွဲ့ရန်ပုံငွေဖြင့် ရပ်တည်နိုင်ရေး အတွက်ကျယ်ပြန့်စွာ စည်းရုံးလှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ ပထမအကြိမ်သက်တမ်းကာလဖြစ်သည့် ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ် အတွင်း ၂၈၆ မြို့နယ်အထိ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၆၂,၅၈၀ ဦးအထိ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ကြသည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းများသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကျရာအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သောင်းကျန်းသူ အဖျက်သမား ချေမှုန်းရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဒေသ အလိုက် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်များ၏ သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကူညီရေး လုပ်ငန်းများကို ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေး

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစည်းမျဉ်းနှင့် အညီ ဒုတိယအကြိမ် မြို့နယ်မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် မတ်လမှ ပြီလအထိ ကျင်းပခဲ့ပြီး မြို့နယ်မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးက ရွေးချယ်စေလွှတ်

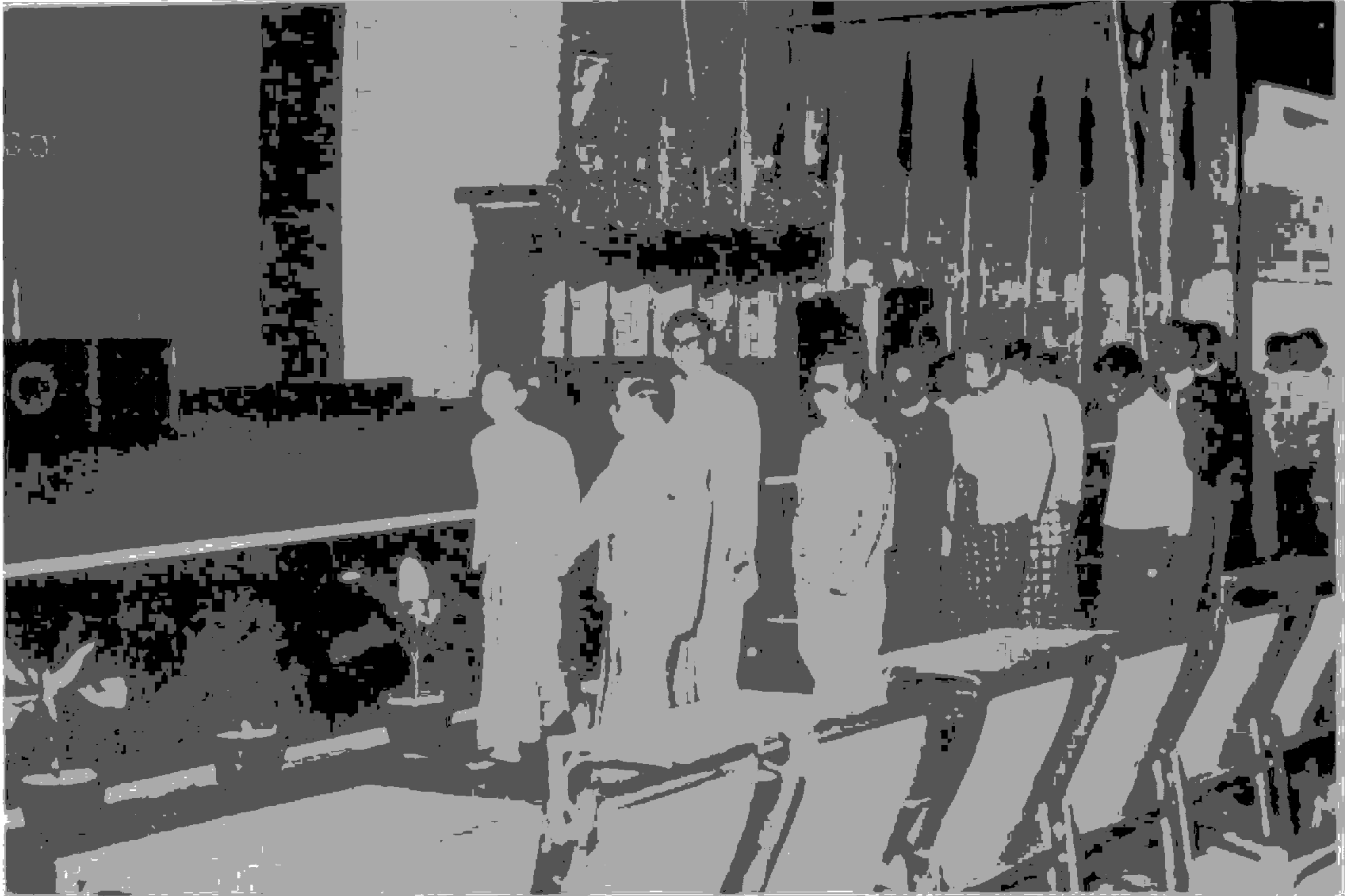
လိုက်သော ဗဟိုဦးစီးဝင် ၆၈၂ ဦး၊ ဗဟိုအမှုဆောင် ကော်မတီဝင် ၁၃ ဦးနှင့် ဗဟိုစာရင်းစစ် အဖွဲ့ဝင်လေးဦး၊ ပေါင်း ၆၉၉ ဦးဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေးကို ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာ့အေးကုန်းမြေ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေး၏ အဓိကဆောင်ရွက်ချက်များမှာ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစန်းယု (ယခု ပါတီဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးဦးစန်းယု) မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်း၊ ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးသက်တမ်းကို နှစ်နှစ်မှ လေးနှစ်ဟု ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ရွှေလုပ်ငန်းစဉ်ကိုးရပ်ကို ချမှတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ရွှေလုပ်ငန်းစဉ်များကို တက်ကြွစွာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ယင်း ဒုတိယအကြိမ် သက်တမ်းကာလဖြစ်သည့် ၁၉၇၈ ခုနှစ် မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ် အတွင်း ၂၉၁ မြို့နယ်တွင် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၈၇,၉၃၀ ဦးအထိ တိုးတက်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ဗဟိုအမှုဆောင် ကော်မတီဝင်များသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ၁၄ ခုသို့ သွားရောက်၍ မြို့နယ်စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ၂၅၈ ဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံကာ စည်းရုံးလှုပ်ရှားရေး လုပ်ငန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ စည်းရုံးရေး၊ လှုံ့ဆော်

နေ့ လယ် ပိုင်း သဘာပတိအဖြစ် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ ဗဟိုအမှုဆောင် ကော်မတီ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအုန်းကြည်က ဆောင်ရွက်စဉ်

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့

ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ညီလာခံ ကျင်းပရေး ကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြင့်မောင်နှင့် အဖွဲ့ဝင်များက ဆရာဝံ အစည်းအဝေးခန်းမကြီးကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးစဉ်

ပညာပေးရေး၊ သက်သာချောင်ချိရေး လုပ်ငန်း ကော်မတီများဖွဲ့စည်းကာ ကဏ္ဍအလိုက် စီမံချက်ချမှတ်၍ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့သည် မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကာ အရည်အချင်းနှင့် အရည်အသွေးထက်မြက်သော အင်အားအသစ်များဖြင့် အဖွဲ့၏ တာဝန်များကို အရှိန်အဟုန်မပျက် ထမ်းဆောင်ရင်း ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေး ခရီးတွင် တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ချီတက်ခဲ့ကြသည်။

တတိယ အကြိမ် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေး

တတိယအကြိမ် မြို့နယ်များနှာစုံညီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် မတ်လမှ မေလအတွင်း ကျင်းပခဲ့ပြီး တတိယအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့မှ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာဝံခန်းမတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး တက်ရောက်လျက် တပ်မတော်သမိုင်းကို မိန့်ကြားခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် ဒုတိယအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးက ချမှတ်ခဲ့သည့် ရွှေလုပ်ငန်းစဉ် ၁၀ ရပ်ကို အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်

ရွက် နိုင် ခဲ့ကြ သည်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆိုရှယ်လစ် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ စတုတ္ထအကြိမ် ပါတီညီလာခံက အတည်ပြုချမှတ်ခဲ့သည့် စတုတ္ထလေးနှစ် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့များက ကျရာကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဗဟိုအမှုဆောင် ကော်မတီဝင်များသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း အားလုံးသို့ သွားရောက်ပြီး မြို့နယ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ၂၇၅ ဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ကျယ်ပြန့်စွာ စည်းရုံးလှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ တတိယအကြိမ် သက်တမ်းကာလဖြစ်သည့် ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ၂၉၅ မြို့နယ်အထိ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၁,၁၅,၁၂၁ ဦးအထိ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။

သောင်းကျန်းသူ အဖျက်သမားများကို ပြည်သူ့စွမ်းအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစွမ်းကုန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တစ်နိုင်စုပေါင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ရင်း သမဝါယမ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ၏ အကျိုးခံစားခွင့် ကိစ္စရပ်များ ကူညီဆောင်ရွက်၍ နေထိုင်မှုအဆင်ပြေရေးအတွက် အပြန်အလှန် ကူညီကြသည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့

စတုတ္ထအကြိမ် ဗဟိုဦးစီးအစည်းအဝေး

မြို့နယ်များတွင် ၂၉၆ မြို့နယ် ဖွဲ့စည်းထားသည့်အနက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ တတိယပတ်မှ မေလ ကုန် အထိ စတုတ္ထအကြိမ် မြို့နယ်များနှာစုံညီ အစည်းအဝေးများကို မြို့နယ် ၂၉၀ တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ စတုတ္ထအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးကို ဗဟိုဦးစီးဝင် ကိုယ်စားလှယ် ၈၉၉ ဦး တက်ရောက်လျက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်မှ ၂၉ ရက်အထိ ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်း ဆရာစံခန်းမတွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေး၏ အဓိက ဆောင်ရွက်ချက်မှာ စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ချက်ကို အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ညီလာခံ

စတုတ္ထအကြိမ် ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးပြီး နောက် ယင်း အစည်းအဝေးက အတည် ပြုလိုက်သော စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ စည်းမျဉ်း နှင့်အညီ ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့၏ ညီလာခံ ကို ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် ၉၀၁ ဦး တက်ရောက်လျက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့မှ ၃၁ ရက်နေ့အထိ တစ်ဆက်တည်း ကျင်းပခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ သည် ဖြစ်မြောက်ရေးကာလမှ စည်းရုံးရေးကာလ၊ ဗဟို ဦးစီး အစည်းအဝေး ကာလများအထိ တစ်ဆင့်ပြီးတစ် ဆင့် ကျစ်လျစ်ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီးလျှင် ညီလာခံ အဆင့်သို့ အသွင်ကူးပြောင်း၍ တိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်း တည် ဆောက်ခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့

ညီလာခံကျင်းပချိန်တွင် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၁,၁၇,၅၉၂ ဦး အထိ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ညီလာခံပထမ နေ့တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မိန့်ခွန်း ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီးနောက် စစ်မှုထမ်းဟောင်း ဗဟိုဦးစီး အဖွဲ့ကို အဖွဲ့ဝင် ၁၅၀ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗဟို အမှုဆောင်ကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင် ၂၁ ဦးဖြင့် လည်း ကောင်း၊ ဗဟိုစာရင်းစစ်အဖွဲ့ကို အဖွဲ့ဝင် ခုနစ်ဦးဖြင့် လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပထမအကြိမ် ညီလာခံသက်တမ်းအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင် ရွက်ရမည့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀ ရပ်ကို ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အနှစ်သာရမှာ စစ်မှုထမ်း ဟောင်း အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်သည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည် ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံး ညီညွတ်မှု တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် စည်းလုံး ညီညွတ်စွာဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် စစ်မှုထမ်း ဟောင်းတိုင်း အဖွဲ့ဝင်ရောက်ရေးကို ကျယ်ပြန့်စွာ စည်းရုံး ဆောင်ရွက်ရင်း မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ပဉ္စမ အကြိမ် ပါတီညီလာခံက ချမှတ်လိုက်သည့် ပဉ္စမလေးနှစ် စီးပွားရေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ရာတွင် ဒေသအလိုက် လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းသို့ဖြင့် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်သည် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုနှင့် လမ်း ညွှန်မှုကိုခံယူ၍ တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အဆိုအမိန့်များ၊ ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး၏ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကျရာကဏ္ဍမှ အားသွန်ခွန်စိုက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြသည်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်း ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များ ကတိသစ္စာပြုနေကြစဉ်

ရဲဘော် စိုးတင့်

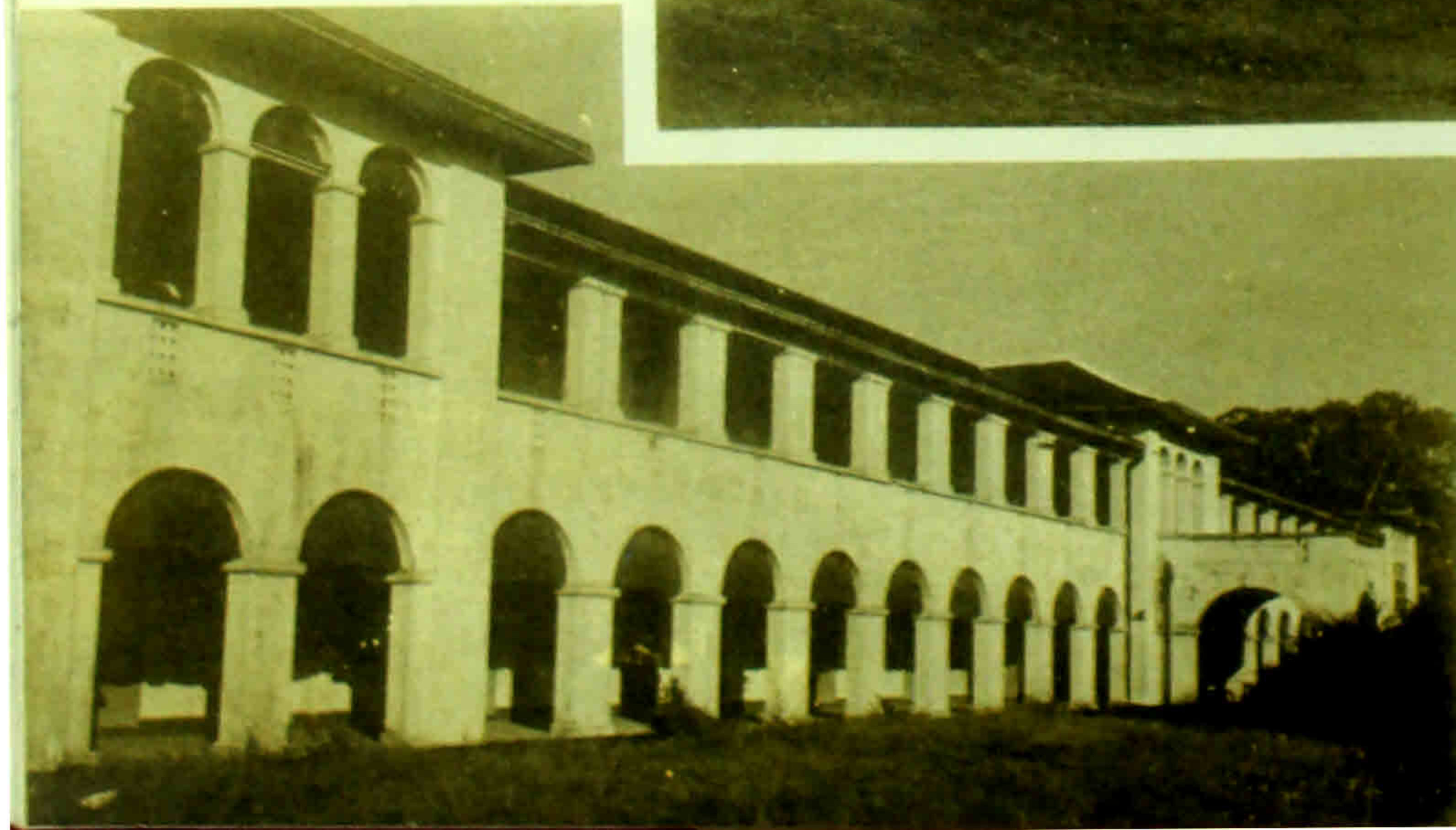

မြစ်ကြီးနားဒီဂရီကောလိပ်

မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်

တောင်ကြီးဒီဂရီကောလိပ်

ဝစ်တွေဒီဂရီကောလိပ်

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်မှစ၍ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းများတွင် တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များ သီးသန့်မရှိ သေးချေ။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များအနက် မြန်မာ နိုင်ငံနှင့် အနီးကပ်ဆုံးတက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ကာလကတ္တား တက္ကသိုလ်၏ စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုနိုင်ရန် ၁၈၇၈ ခုနှစ်မှ စ၍ ၁၉၁၉-၂၀ စာသင်နှစ်အထိ ရန်ကုန်မြို့၌ သင်ကြား ပို့ချပေးသည့်သင်တန်းများအဖြစ် စခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကောလိပ်နှစ်ခုရှိလာသည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍သာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မှပင် အခြားတက္ကသိုလ် ကောလိပ်များ ပေါက်ပွားလာ ခဲ့သည်။ ရန် ကုန် တ က္က သို လ် တည်ထောင်ပြီး ၃၈ နှစ် အကြာ၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်ကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်အဖြစ် တိုးမြှင့်တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၈ နှစ်ကြာသောအခါ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော် ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မွန်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည့် မော်လမြိုင်မြို့တွင် မော်လမြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်ကို မော်လ မြိုင် တက္ကသိုလ်အဖြစ် တိုးမြှင့် တည်ထောင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံ ပညာရပ်များကို သင်ကြား ပို့ချပေးနေသည့် တက္ကသိုလ် ကြီး သုံးခုရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ်များကိုမူ ၁၉၆၄ ခုနှစ်ကပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ၏ မဟာဌာနများကို တိုးချဲ့ပြီး သီးသန့် တက္ကသိုလ်များ အဖြစ် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ (မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ ၁၁၊ ပ-နိပ်၊ ၁၉၇၀၊ စာ၊ ၂၆၁-၂၆၇-၉။)

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း အဆင့်မြင့် ပညာရေးလောက၌ အဓိက တိုးတက်မှုသုံးရပ် ရှိခဲ့သည်။ ထိုတိုးတက်မှုသုံးရပ် မှာ-

-တက္ကသိုလ်တစ်ခု အသစ်တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်နိုင် ခြင်း၊

-ဒီဂရီကောလိပ်သုံးခု အသစ် တည်ထောင် ဖွင့်လှစ် နိုင်ခြင်း၊

-တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အားလုံးတွင် တက္ကသိုလ်ပညာ ရပ်အသီးသီးကို ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းမီအောင် သင် ကြားပို့ချပေးနိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအသစ်များ သတ်မှတ် ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှစ၍ မော်လ မြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်ကို မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် အဖြစ် အ ဆင့် တိုး မြှင့် ခဲ့ ရာ မြန် မာ နိုင် င် ၏ တတိယမြောက် တက္ကသိုလ်အဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ တစ်ချိန် တည်း၌ပင် နှစ် နှစ်သင်ကောလိပ်သုံးခုကို လေးနှစ်သင် ဒီဂရီကောလိပ်များအဖြစ် အဆင့်မြင့်ပေးခဲ့သည်။ ထိုဒီဂရီ ကောလိပ်အသစ်သုံးခုမှာ ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေဒီဂရီ ကောလိပ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးဒီဂရီကောလိပ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီးနားဒီဂရီကောလိပ် တို့ ဖြစ်ကြ သည်။

မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်

တည်နေရာ - မွန်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သော မော်လ မြိုင်မြို့တွင် မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် တည်ရှိသည်။ အကျယ် အဝန်း ၅၀၀ ဒသမ ၉၀ ဧကရှိသော မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် ပင်မနယ်မြေသည် မော်လမြိုင်မြို့၏ တောင်ဘက် တောင် ဝိုင်းတောင်တန်းအနီး လေယာဉ်ပျံကွင်း၏ အနောက်ဘက် ၌ တည်ရှိသည်။ မော်လမြိုင်မြို့တွင်း ရွှေတောင်ရပ်ရှိ လေးဧက ကျယ်ဝန်းသော ဥတ္တရနယ်မြေနှင့် သံဖြူဇရပ် မြို့နယ် စက်စဲခန်းရှိ ၁၆၃ ဒသမ ၃၉ ဧကကျယ်ဝန်းသော စက်စဲနယ်မြေတို့ကိုပါ ပေါင်းလျှင် မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် နယ်မြေ စုစုပေါင်း အကျယ်အဝန်းသည် ၆၆၈ ဒသမ ၂၉ ဧက ဖြစ်သည်။

သမိုင်း- ဥပစာကောလိပ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်ဟု အဆင့်ဆင့် တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းပြီးနောက် မော်လမြိုင် တက္ကသိုလ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ မော်လမြိုင် ဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ကိုယ်ပိုင်နယ်

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

မြေနှင့် အဆောက်အအုံမရှိသေးဘဲ မော်တလီနန်း အထက် တန်းကျောင်းကို သင်ကြားရေး အဆောက်အအုံအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ညောင်ဝိုင်းရပ် ဦးထွန်း-ဒေါ်ဖွားစိန် နေအိမ်ကို ကောလိပ်ရုံးအဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုခဲ့ သည်။ မော်လမြိုင် ဥပစာကောလိပ်၌ ဝိဇ္ဇာ ပညာရပ် များ၊ သိပ္ပံပညာရပ်များနှင့် စီးပွားရေး ပညာတို့ကို ဘာသာတရားစနစ်ဖြင့် သင်ကြားခဲ့သည်။ ဥပစာကောလိပ် အဖြစ် စတင်ဖွင့်သည့်နှစ်၌ ဥပစာ(က)တန်းတွင် ကျောင်း သား ကျောင်းသူ ၃၀၁ ဦးနှင့် ဥပစာ (ခ) တန်းတွင် ကျောင်းသားကျောင်းသူ ငါးဦးရှိသည်။ ကောလိပ်ဆရာ၊ ဆရာမ ၁၉ ဦးနှင့် ရုံးဝန်ထမ်း ရှစ်ဦးရှိသည်။

ယခု ပင်မနယ်မြေဟု ခေါ်သော နေရာတွင် သုံးထပ် ရှိသော ကောလိပ်အဆောက်အအုံကြီးကို ၁၉၅၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အုတ်မြစ်ချ၍ စတင် တည် ဆောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် မေလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဥပစာကောလိပ်ကို အဆောက်အအုံသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင်များကိုလည်း ဆက်လက် တည် ဆောက်ခဲ့ရာ သုံးထပ်တိုက်ဖြစ်သော ရွှေမြိုင် အမျိုးသမီး ဆောင်ကို ရှေးဦးစွာ တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ကျောင်း သားများအတွက် သစ်သားဖြင့် နှစ်ထပ်ဆောင်ပေါင်း သုံးဆောင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး မောရ၊ သံလွင်နှင့် တနင်္သာရီ ဆောင်များဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင် အားလုံးကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် စတင် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် အဆောက်အအုံသစ်များ ဆက်လက်တိုးပွားလာခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်ကား ကျောင်း သား ကျောင်းသူပေါင်း ၆,၀၅၁ ဦးကို သင်ကြားပေးနိုင် သော စာသင်ခန်းများနှင့် ပြည့်စုံလာသည်။ ကျောင်း ဆောင်ပေါင်းလည်း ၁၃ ဆောင်အထိ တိုးတက်လာပြီး အဆောင်နေ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားပေါင်း ၂,၅၃၉ ဦး ရှိလာခဲ့သည်။ စာကြည့်တိုက်၊ စာအုပ်ဆိုင်၊ ဆေးခန်း အဆောက်အအုံ၊ ဆရာ ဆရာမများ နေအိမ်၊ အမှုထမ်း များ နေအိမ်၊ ရေကူးကန်၊ အားကစားရုံ၊ အားကစား ကွင်း၊ ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်ခြံ၊ သတ္တဗေဒ ငါးသုတေသန စခန်းနှင့် မွေးမြူရေးကန်တို့ဖြင့်လည်း ပြည့်စုံလာသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင် ဥပစာ ကောလိပ်ကို လေးနှစ်သင်ကောလိပ်အဖြစ် အဆင့်မြှင့်ပြီး မော်လမြိုင် ကောလိပ်ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၌ ပညာရေး စနစ်သစ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ မော်လမြိုင်ကောလိပ် တွင် ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံပညာများကို အဓိကဘာသာစနစ်ဖြင့် သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင် ကောလိပ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်ဒေသကောလိပ်ကို ပေါင်းပြီး မော်လမြိုင်ဒီဂရီကောလိပ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မော်လ

မြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်တွင် မွန်ပြည်နယ်မှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအပြင် ပဲခူးကောလိပ်၊ ဘားအံကောလိပ် နှင့် ထားဝယ်ကောလိပ်တို့မှ ဒုတိယနှစ် အောင်လာသော ကျောင်းသား ကျောင်းသူ များကိုလည်း လက်ခံ သင်ကြားပေးသည်။

မော်လမြိုင်ကောလိပ်အဖြစ် ရှိစဉ် ၁၉၇၅ ခုနှစ်ကတည်း က အဏ္ဏဝါဇီဝဗေဒပညာကို မော်လမြိုင် ကောလိပ်၌ သင်ကြားပေးသည်။ အဏ္ဏဝါဇီဝဗေဒပညာကို ပထမဘွဲ့ အတွက်သာမက မဟာသိပ္ပံဘွဲ့အတွက်ပါ သင်ကြားပေး သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှစတင်ပြီး အဏ္ဏဝါဇီဝဗေဒ ဂုဏ် ထူးတန်းကို သင်ကြားပေးသည်။ မော်လမြိုင်ကောလိပ် အဏ္ဏဝါသိပ္ပံသင်ကြားရေးနှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ရေး စီမံကိန်း အရ စက်ဝဲ ကမ်းခြေ၌ အဏ္ဏဝါသိပ္ပံ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသုတေသနစခန်းကို ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ တွင် ပြီးစီးခဲ့သည်။ ပင်လယ်ပြင်တွင် အဏ္ဏဝါသိပ္ပံဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ရေးနှင့် သုတေသန ပြုလုပ်နိုင်သော “အဏ္ဏဝါ သိပ္ပံ” အမည်ရှိ သင်္ဘောကို နော်ဝေးနိုင်ငံ၌တည်ဆောက် ပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှစ၍ မော်လမြိုင် ဒီဂရီကောလိပ် အဏ္ဏဝါသိပ္ပံဌာနမှ အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ လက်ရှိအခြေအနေ - မော်လမြိုင် ဒီဂရီ ကော လိပ် ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မော်လမြိုင် တက္ကသိုလ်အဖြစ် အဆင့်မြှင့်ခဲ့သည်။ ပဲ ခူး ကော လိပ်၊ ဘားအံကောလိပ်၊ ထားဝယ်ကောလိပ်တို့သည် မော်လမြိုင် တက္ကသိုလ်နှင့် ပေါင်းစည်းထားသော ကောလိပ်များ ဖြစ် လာသည်။ မော်လမြိုင် တက္ကသိုလ်တွင် ဝိဇ္ဇာပညာနှင့် သိပ္ပံပညာများအတွက် ဘွဲ့ကြိုနှင့် ဘွဲ့လွန် သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးသည်။

၁၉၈၅-၈၆ ပညာသင်နှစ်တွင် မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်၌ ကျောင်းသား ကျောင်းသူပေါင်း ၆,၀၅၁ ဦး ရှိသည်။ ဆရာ ဆရာမပေါင်း ၂၃၀ ဦးရှိပြီး အခြားသင်ကြားရေး ဝန်ထမ်းပေါင်း ၁၈၂ ဦး နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အခြား ဝန်ထမ်း၆၁၄ ဦး ရှိသည်။ မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် အချိန် ပြည့်သင်တန်းများအပြင် စာပေးစာယူ သင်တန်းများ လည်း ရှိသေးသည်။ စာပေးစာယူသင်တန်း ကျောင်း သား ကျောင်းသူပေါင်း ၂,၈၆၄ ဦးရှိသည်။ ၁၉၈၅-၈၆ ပညာသင်နှစ်မှစ၍ သိပ္ပံပညာယူသော ပထမနှစ် စာပေး စာယူသင်တန်း ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို အပတ် စဉ် သောကြာ၊ စနေနှင့် တနင်္ဂနွေ နေ့များတွင် မော်လ မြိုင် တက္ကသိုလ်၌ လက်တွေ့အနီးကပ်သင်တန်းများ ပို့ချ လျက်ရှိသည်။

မော်လမြိုင် တက္ကသိုလ်တွင် အချိန်ပြည့် ကျောင်းသူ

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

ကျောင်းသားပေါင်း ၈၀၀၀၊ စာပေး စာယူ သင်တန်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားပေါင်း ၈၀၀၀ ကို သင်ကြား ပေးရန် စီမံချက် ရေးဆွဲထားသည်။ လိုအပ်သော သင် ကြားရေး ဝန်ထမ်းများနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး ဝန်ထမ်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ခန့်ထားနိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံလည်း ရရှိ ပြီး ဖြစ်လေသည်။ စာသင်ခန်း၊ ဓာတ်ခွဲခန်း၊ ကျောင်း ဆောင်၊ ဆရာ ဆရာမများနေအိမ်၊ အားကစားရုံ၊ အား ကစားကွင်းများ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် စီမံကိန်း ရေးဆွဲပြီး ဖြစ်သည်။ အဏ္ဏဝါသိပ္ပံ၊ သတ္တဗေဒ၊ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ ပထဝီဝင်ပညာရပ်များတွင် သီးသန့်သုသေသန ရန်ပုံငွေဖြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများလည်း ပြုလုပ်လျက်ရှိ သည်။ သင်ကြားရေးဘက်တွင် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် စီမံ ချက်များ ရှိသကဲ့သို့ သုတေသန လုပ်ငန်းများဘက်တွင် လည်း စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် တိုးချဲ့ဆောင် ရွက်ရေးအတွက် စီမံချက်များ ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။

စစ်တွေ ဒီဂရီကောလိပ်

စစ်တွေ ကောလိပ်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ် ပညာ၏ပထမနှစ်ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံပညာရပ်များ သင်ကြား ပို့ချပေးသည့် ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်နှင့် တွဲဖက် ထားသော ကောလိပ်ဖြစ်သည်။

စစ်တွေ ကောလိပ် မဖွင့်မီ ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်းမှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများသည် ကျောက်ဖြူမြို့တွင်

ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ကျောက်ဖြူ ကောလိပ်တွင် တက်ရောက် ပညာသင်ကြားနိုင်ခဲ့ပြီး ထိုကောလိပ်ကို ပိတ်ပြီးနောက် ပုသိမ် ကောလိပ်သို့ တက်ရောက် ခဲ့ရသဖြင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များသည် ခရီး လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲတွေ့ကြုံရသောကြောင့် ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန က ၁၉၇၃-၇၄ ပညာသင်နှစ်မှ စ၍ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သော စစ်တွေမြို့တွင် ကောလိပ်သစ် တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကောလိပ်၏ တည်နေရာသည် စစ်တွေမြို့၏ အလယ် ဗဟိုနေရာတွင် ဖြစ်သဖြင့် သွားလာရေးလွယ်ကူသည်။ စစ်တွေမြို့၏ မောလိပ်၊ ကျေးပင်ကြီး၊ အင်ဘာလာ၊ ကျောင်းကြီးလမ်း ရပ်ကွက်တို့ကြားတွင် တည်ရှိသည်။ မောလိပ်ရပ်ကွက် ပြည်သူ့ကောင်စီ၏ အုပ်ချုပ်မှုနယ် အတွင်းဖြစ်ပြီး လမ်းမကြီး၊ ကျောင်းတက်လမ်း၊ အောင် ထွန်းဦးလမ်း၊ ဦးသာဘန်းလမ်းတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ် လျက်ရှိသော မြေဧရိယာ ၁၁ ဒသမ ၆၇ ဧကတွင် ကော လိပ် အ ဆောက် အ အုံ များ ကို ဆောက်လုပ်ထား သည်။ ထို့ပြင် စစ်တွေကောလိပ်ပိုင်မြေဖြစ်သော ဝေသာ လီဆောင် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရာမြေနေ ရာမှာ ၅ ဒသမ ၃၂၄ ဧကရှိသည်။ ဈေး၊ ဆေးရုံ၊ ပြည်နယ်အဆင့် ရုံးကြီးများနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိသည့် အပြင် ကုလားတန်မြစ်ကမ်းခြေနှင့်လည်း ကိုက်တစ်ရာခန့် သာ ဝေးသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှ စ၍ စစ်တွေဒီဂရီကောလိပ်အဖြစ် အဆင့်တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင့်သဘင်ခန်းမ

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

လိုက်ပြီးဖြစ်ရာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် တွဲဖက်ထားသည့် ဒီဂရီကောလိပ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။

စစ်တွေကောလိပ်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်သည့် ၁၉၇၃ - ၇၄ စာသင်နှစ်တွင် ကျောင်းသူကျောင်းသား ၂၂၃ ယောက်သာ ရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၆ - ၈၇ စာသင်နှစ်တွင်မူ ၁,၈၆၈ ယောက် ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။ ဆရာ ဆရာမဦးရေသည် စတင်ဖွင့်လှစ်သည့်နှစ်က ၂၅ ဦးသာရှိခဲ့ပြီး လက်ထောက်ကထိကများက ဌာနမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှ ယခုအခါတွင် ဆရာ ဆရာမ ၉၉ ဦး ရှိလာပြီး တွဲဖက်ပါမောက္ခများက ဌာနမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

တောင်ကြီး ဒီဂရီကောလိပ်

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဒီဂရီကောလိပ်အဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင် ဖွင့်လှစ်လိုက်သော တောင်ကြီးဒီဂရီကောလိပ်ကို လွန်ခဲ့သည့် ၂၅ နှစ်ကာလဖြစ်သည့် ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့က ရှမ်းပြည်နယ် ဥပစာကောလိပ်အဖြစ် စတင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သီးသန့်အဆောက်အအုံများမရှိသေး၍ တောင်ကြီးမြို့ရှိ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာပြတိုက် အဆောက်အအုံကို အသုံးပြုခဲ့ရသည်။ ဒီဂရီကောလိပ် မဖြစ်မီ ကာလအတွင်း၌ ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ် တက္ကသိုလ်သင်တန်းများကိုသာ သင်ကြားပို့ချပြီး ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် တတိယနှစ်မှစ၍ မန္တလေးတက္ကသိုလ်သို့ပြောင်းရွှေ့ပြီး ပညာဆက်လက်သင်ကြားရသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစ၍ ဒီဂရီကောလိပ်အဆင့်သို့ မြှင့်တင်လိုက်ပြီဖြစ်ရာ တတိယနှစ်နှင့် စတုတ္ထနှစ်သင်တန်းများကိုလည်း တောင်ကြီး မြို့၌ပင် ဆက်လက် သင်ကြားနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ တောင်ကြီး ဒီဂရီကောလိပ်သည် မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် တွဲဖက်ထားသော ဒီဂရီကောလိပ်တစ်ခု ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ယင်း ဒီဂရီကောလိပ်မှ အောင်မြင်သူများသည် သင်ကြားသည့် ဘာသာရပ် အလိုက် မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ ဝိဇ္ဇာ၊ သို့မဟုတ် သိပ္ပံဘွဲ့တစ်ခုခုကို ဆွတ်ခူးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သမိုင်း - ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှစ၍ ရှမ်းပြည်နယ် ဥပစာကောလိပ်အဖြစ်ဖွင့်လှစ်ပြီး ၁၉၆၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင်မူ စနစ်သစ် ပညာရေးကို စတင်အကောင်အထည် ဖော်သော အခါ ဥပစာကောလိပ်၊ တောင်ကြီး ဟု အမည်ပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၇-၆၈ စာသင်နှစ်တွင် မြေဓိယာ ၉၆ ဒသမ ၅၁၁ ကေရှိသော ကောလိပ်နယ်မြေကို တောင်ကြီးမြို့လယ်မှ နှစ်မိုင်ကျော်ကွာဝေးသည့် ဂနိုင်းရပ်၊ တောင်ကန်

ရပ်နှင့် မြောက်ကန်ရပ်ဟူသော တစ်ဆက်တည်းရှိသည့် အရပ်ဒေသတွင် ဝယ်ယူပြီး အဆောက်အအုံ သစ်များ တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်၍ စာသင်ဆောင်များကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ၁၉၇၂-၇၃ စာသင်နှစ်တွင် တောင်ကြီးကောလိပ်ဟု အခေါ်အဝေါ်ပြောင်းလဲလာသည်။ ၁၉၇၆-၇၇ စာသင်နှစ်၌ ဒေသကောလိပ် ပညာရေးစနစ် စတင်အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေလ ၂၃ ရက်နေ့မှစ၍ ရှမ်းပြည်နယ် ဒေသကောလိပ်၊ တောင်ကြီးဟူသောအမည်ဖြင့် သင်ကြားရေးစနစ် ပြောင်းလဲ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဒေသကောလိပ်များကို ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်သို့ သွတ်သွင်း ဖွဲ့စည်းလိုက်ရာ ရှမ်းပြည်နယ် ဒေသကောလိပ်၊ တောင်ကြီးကိုလည်း ၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ စတင်၍ တောင်ကြီးကောလိပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်စေခဲ့သည်။

၁၉၈၅-၈၆ စာသင်နှစ်တွင် ပထမနှစ်၌ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၁,၁၃၈ ယောက်၊ ဒုတိယနှစ် ၈၁၆ ယောက်၊ စုစုပေါင်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၁,၉၅၄ ယောက် ရှိသည်။ ၁၉၈၆ - ၈၇ စာသင်နှစ်မှ စ၍ တတိယနှစ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကို လက်ခံသင်ကြားပေးနေပြီဖြစ်ရာ လာမည့်နှစ်နှစ် သုံးနှစ်အတွင်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားဦးရေမှာလည်း နှစ်ဆကျော် တိုးတက်လာဖွယ်ရာရှိလေသည်။

မြစ်ကြီးနား ဒီဂရီကောလိပ်

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်ထောင်စုသား ညီအစ်ကိုသွေးချင်းများ၏ အဆင့်မြင့်ပညာ ဆည်းပူးရာဌာနဖြစ်သော မြစ်ကြီးနားကောလိပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဒီဂရီကောလိပ်အဆင့်သို့ မြှင့်တင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ဒီဂရီကောလိပ်အဖြစ်မရောက်မီ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် သက်ကြီးတက္ကသိုလ်တစ်ခုကို ကချင်ပြည်နယ်မှ အရာရှိများ၊ အမှုထမ်းများ၊ ကျောင်းဆရာ ဆရာမများ၊ မြို့မမြို့ဖများနှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူများက ဦးစီး၍ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပြည်နယ် ဥပစာ ကောလိပ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

စတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်က မြစ်ကြီးနားမြို့၌ ယခုအခါတွင် အမှတ် (၆) မူလတန်းကျောင်းအဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် အဆောက်အအုံကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး ၁၉၆၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စိတာပူကျေးရွာမြောက်ဘက်ရှိ ကောလိပ်အဆောက်အအုံသို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဗိုလ်တထောင်နယ်မြေ

က ကချင်ပြည်နယ်တွင် အဆင့်မြင့်ပညာဆည်းပူးနေသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ နည်းပါးနေသေး၍ ကချင်ပြည်နယ်အပြင် ရွှေဘို၊ မုံရွာနှင့် အခြား အထက်မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်များမှ ကျောင်းသူကျောင်းသားများကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်လက်ခံခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင်မူ မြစ်ကြီးနား ဒီဂရီကောလိပ်တွင် မြစ်ကြီးနား၊ ဝိုင်းမော်၊ ဗန်းမော်၊ ရွှေဂူ၊ မိုးမောက်၊ ပူတာအို၊ မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ ဆွမ်ပရာဘွမ်၊ မချမ်းဘော စသည်တို့အပါအဝင် ကချင်ပြည်နယ် ၁၈ မြို့နယ်မှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ ၁,၁၈၆ ဦး ပညာသင်ကြားလျက်ရှိသည်။

ကျောင်း၏ တည်နေရာ အကျယ်အဝန်းသည် ၂၄၆ ဒသမ ၈၄ ဧကရှိပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အသုံးပြုခဲ့သည့် စီတာပူ လေယာဉ်ကွင်းဟောင်း နေရာပင် ဖြစ်သည်။ မြစ်ကြီးနားမြို့၏ မြောက်ဘက် သုံးမိုင်ကွာဝေးသော ဤနေရာသည် အရှေ့ဘက်တွင် ဧရာဝတီမြစ်၊ အနောက်ဘက်တွင် စီတာပူတိုးချဲ့ကျေးရွာနှင့် တပ်ကုန်းကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် စီတာပူကျေးရွာနှင့် မြောက်ဘက်တွင် မန်ခိုင်ကျေးရွာတို့တည်ရှိပြီး အထူးသာယာအေးမြ ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာဖြစ်သည်။

ဒီဂရီကောလိပ်အဆင့်သို့ မတိုးမြှင့်မီ ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကချင်ပြည်နယ် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရည်ရွယ်၍ မြစ်ကြီးနားဥပစာကောလိပ်ကို ကချင်ပြည်နယ် ဒေသကောလိပ် အဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အခြား

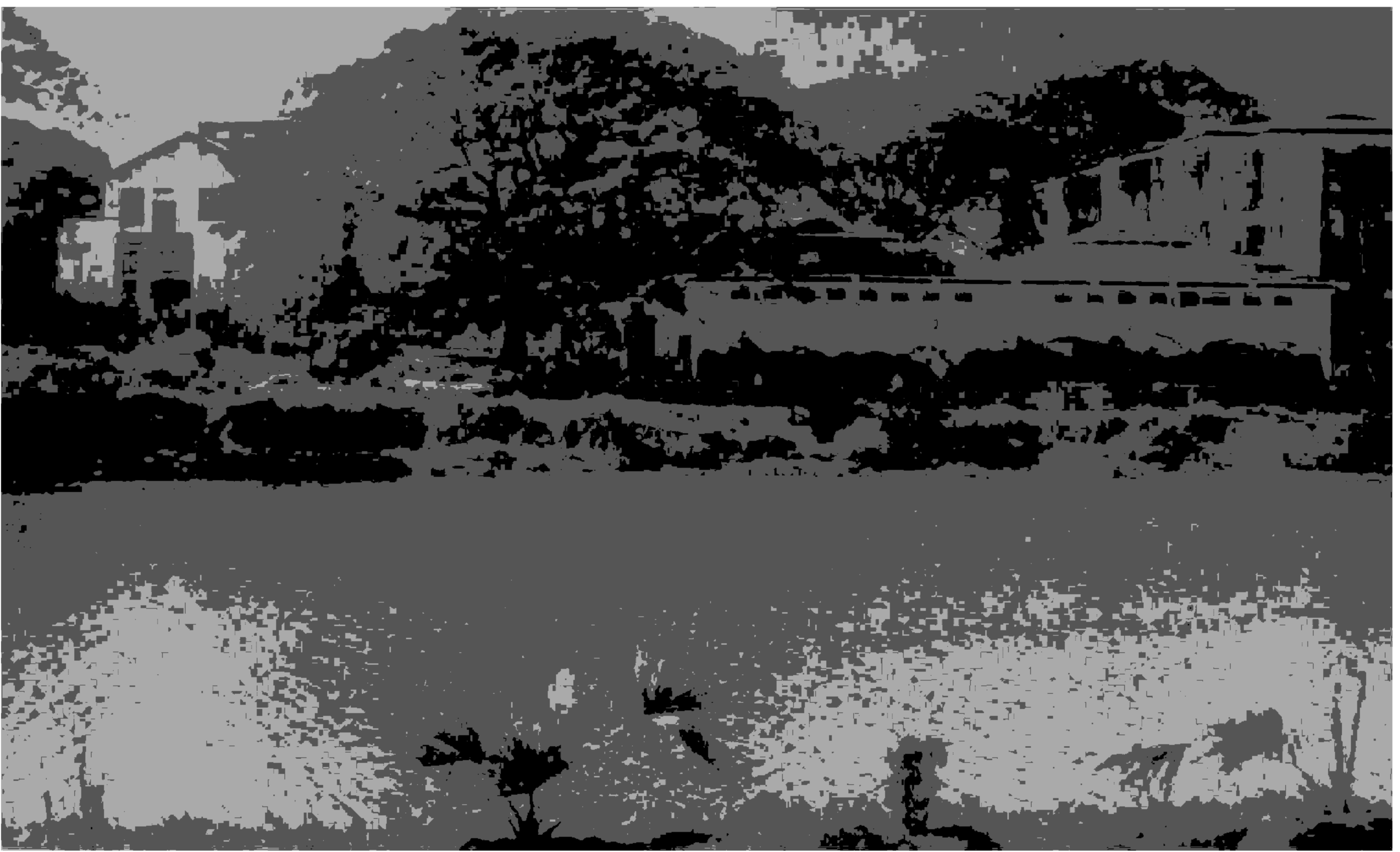
ဒေသကောလိပ်များ နည်းတူ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အဆင့်မြင့်ပညာ ဦးစီးဌာနက တိုက်ရိုက် တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှစ၍ နှစ်နှစ်သင် ကောလိပ်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၅-၈၆ စာသင်နှစ်မှစ၍ ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ အပြင် တတိယနှစ်သင်တန်းများကိုလည်း စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် ဝိဇ္ဇာ/သိပ္ပံ ဒီဂရီတစ်ခုခုရရှိသည်အထိ မြစ်ကြီးနား ဒီဂရီကောလိပ်၌ပင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။

သင်ကြားရေးအတွက် ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး ဝန်ထမ်းများကိုလည်း တိုးချဲ့ ခန့်အပ်လျက် ရှိရာ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် ဝန်ထမ်း ဦးရေ ၁၅၀ ကျော်ရှိသည်။ နောင်တွင် ပထမနှစ်မှ စတုတ္ထနှစ်အထိ ရှိလာမည်ဖြစ်ရာ သင်တန်းအရေအတွက်များပြားလာသည်နှင့်အမျှ လက်ရှိ ဝန်ထမ်းဦးရေထက် ငါးဆမျှ တိုးချဲ့ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအသစ်ကိုလည်း ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များ၏ နောက်ခံသမိုင်း အကျဉ်းချုပ်

စစ်ကြိုခေတ် (၁၉၂၀-၁၉၄၂)-၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် တည်ထောင်စနစ်၌ ရန်ကုန် ကောလိပ်နှင့် အမေရိကန် နှစ်ခြင်းကောလိပ်နှစ်ခုသာလျှင် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်နှင့် ဂျပန်ဆင်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လိုင်နယ်မြေ

ကောလိပ်ဟူသော အမည်သစ်များဖြင့် ဆက်စပ် ပါဝင် ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့်တွဲထားသော ကောလိပ်များ ဆက်လက် တိုးပွားလာသည်။ ပထမ ဦးဆုံး မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၂၅ ခုနှစ်၌ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်က ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်သည့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပထမနှစ်နှစ်သင် ကောလိပ်အဖြစ် စတင်တည်ထောင် ခဲ့သည်။

ဆေးကောလိပ်နှင့် ဆရာဖြစ်သင် ကောလိပ်တို့ကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ ဖက်စပ် ကောလိပ်များအဖြစ် သီးခြားခွဲ၍ တည်ထောင်ရာ ဆရာ ဖြစ်သင် ကောလိပ်ကို ၁၉၃၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်လည်း ကောင်း၊ ဆေးကောလိပ်ကို ၁၉၃၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ တွင်လည်းကောင်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ မန္တလေးမြို့ရှိ စိုက် ပျိုးရေးကောလိပ်ကို ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ၏ အပေါင်းပါ ကောလိပ်တစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီး မြန်မာပြည်သို့ ကူးစက်လာ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီးကို ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ခံ၏အမိန့်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်း ခဲ့ရသော အချိန်အထိ ဖက်စပ်နှင့် အပေါင်းပါ ကောလိပ် များမှာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်၊ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်၊ ဆေး ကောလိပ်၊ ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်၊ စိုက်ပျိုးရေးကောလိပ် နှင့် မန္တလေး ဥပစာ ကောလိပ်တို့ ဖြစ်၍ စုစုပေါင်း ကောလိပ် ခြောက်ခုသာရှိသည်။ တည်နေရာမှာ ရန်ကုန် မြို့၌ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်၊ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်၊ ဆေး ကောလိပ်နှင့် ဆရာဖြစ်သင် ကောလိပ် ဟူ၍ ကောလိပ်

လေးခု ရှိပြီး မန္တလေးမြို့၌ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကောလိပ်ဟူ၍ ကောလိပ်နှစ်ခု ရှိသည်။

စစ်အတွင်း (၁၉၄၃-၁၉၄၄)-ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ဂျပန် ခေတ်က စိန်ဂျန်း မိန်းကလေးကျောင်း (ယခု လသာ အထက်တန်းကျောင်းအမှတ် ၂) တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး နောက် ဗျိုင်းရေအိုးစင်လမ်းသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ခေတ္တ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ပင်မ နယ်မြေရှိ အဆောက်အအုံများသည် ဂျပန် စစ်ဆေးရုံကြီး အဖြစ် အသုံးပြုထား၍ ထိုနယ်မြေ၌ မဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ချေ။ ဂျပန် ခေတ်တက္ကသိုလ်တွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များကိုသာ သင်ကြား ခဲ့သည်။ သိပ္ပံပညာရပ်များ မသင်ကြားနိုင်ခဲ့ပေ။ အပေါင်း ပါကောလိပ်များလည်း မရှိချေ။

စစ်ပြီးခေတ် (၁၉၄၅-၁၉၆၂) - စစ်ပြီးစ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရက ရန်ကုန်တွင် အစည်း အဝေးကျင်းပ၍ အရေးပေါ် တက္ကသိုလ်သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သြဂုတ်လတွင် မင်္ဂလဒေ (ယခု ရွှေဘိုသာလမ်း)ရှိ ရမ်းဒေးရီးယားဟိုက် စကူး၌ အီးယူစီခေါ် အရေးပေါ် တက္ကသိုလ်သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ သည်။ ဝိဇ္ဇာ သိပ္ပံ ပညာ ရပ် များ အားလုံး သင်ကြားခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ၁၉၄၆ ခု ဇွန်လတွင် ကြားဖြတ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဟု ခေါ်ပြီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေရှိ ဘီအို စီကောလိပ်အဆောက်အအုံ (ယခုတက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်နှင့် တက္ကသိုလ် ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး ဌာနများ တည်ရှိရာနေရာ)နှင့် ပြည်ကျောင်းဆောင်နှင့် တကောင်း

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

ကျောင်းဆောင်အကြား ဆောက်လုပ်ထားသော စာသင် တဲများတွင် စတင်၍ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ပြန်လည်ဖွင့် လှစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် အဆောက် အအုံကို ပြင်ဆင်ပြီး ယင်းစာသင်အဆောက်အအုံသို့ ရွှေ့ ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈-၄၉ စာသင်နှစ်တွင် ယခင်တက္ကသိုလ် ကောလိပ် စာသင်အဆောက်အအုံ (ယခုသိပ္ပံအဆောက် အအုံ) များကိုလည်း ပြုပြင်မှုများပြီးဆုံး၍ ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ အစပြု၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေ ဖြင့် စနစ်တကျ ပြန်လည် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်း ပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေအရ အပေါင်းပါ ကောလိပ်များပါဝင် သည့်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး ယူနစ်ထရီစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ သည်။ စစ်ကြိုခေတ်က ရှိခဲ့သော အပေါင်းပါကောလိပ် များသည်လည်း မဟာဌာနများ ဖြစ်လာသည်။ စတင် တည်ထောင်သည့် မဟာဌာနများမှာ ဝိဇ္ဇာ-သိပ္ပံနှင့် ဥပဒေ မဟာဌာန၊ ဆေးပညာမဟာဌာန၊ အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာန နှင့် ပညာရေးမဟာဌာနတို့ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေး၊ လူမှုရေးသိပ္ပံနှင့် သစ်တော ပညာဆိုင်ရာ မဟာဌာနများကို ဆက်လက်ဖွင့်လှစ်သည်။ မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစတင်၍ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် အဆက်အသွယ် ပြုသော ကောလိပ်အဖြစ် တည်ရှိလာသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် တွင် ဒီဂရီအဆင့်အထိ သင်ကြားလာပြီး မန္တလေး တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ဟူ၍ တွင်လာခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်

တွင် သီးခြားတက္ကသိုလ် ဖြစ်လာသည်အထိ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုသည့် ကောလိပ်အဖြစ် တည်ရှိခဲ့သည်။ (မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ ၉၊ ပ-နိပ်၊ စာ၊ ၃၂၂-၃၄၄--၅။)

မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင်လည်း ကောင်း၊ ကျောက်ဖြူဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ထိုနှစ်၌ပင် ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်း ဥပစာ ကောလိပ်များကိုလည်းကောင်း၊ မကွေး ဥပစာကောလိပ် ကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း၊ ပုသိမ်ဥပစာကောလိပ် ကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုသော ကောလိပ်များအဖြစ် အသီးသီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ မကွေးဥပစာကောလိပ်သည် ၁၉၅၈ ခုနှစ် မှစ၍ မန္တလေး တက္ကသိုလ်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသော ကောလိပ်အဖြစ် တည်ရှိခဲ့သည်။

စနစ်သစ်တက္ကသိုလ်ပညာရေး (၁၉၆၄)

၁၉၆၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၁၉ ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမဆောင်၌ တက္ကသိုလ် ပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတစ်ရပ်ကို ကျင်းပ ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ ထောက်ခံတင်ပြ ချက်များကို ပြန်လည်စိစစ်ကာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၉ အဖြစ် “၁၉၆၄ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတက္ကသိုလ် ပညာရေးဥပဒေ”ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကြည့်မြင်တိုင်နယ်မြေ

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်

ယင်းဥပဒေတွင် တက္ကသိုလ် ပညာရေး၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ပေးထားခဲ့သည်။

- (က) မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လောကတည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မည့် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော ပညာရှင်များ မွေးထုတ်ပေးရန်။
- (ခ) ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်း အရပ်ရပ်တွင် တိုးတက်မှုရှိအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည့် ပညာရှင်များ မွေးထုတ်ပေးရန်။
- (ဂ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကို အထောက်အကူပြုမည့် အတတ်ပညာနှင့် သိပ္ပံပညာကို ဦးစားပေး၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်။
- (ဃ) ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုကို ရှေးရှု၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။
- (င) ဆိုရှယ်လစ်အတွေးအခေါ်နှင့် လျော်ညီသည့် စိတ်နေသဘောထား ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများနှင့် ပြည့်စုံအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်။
- (စ) လုပ်အားကို ဂုဏ်ယူစိတ်ရှိအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်။

(ဆ) မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လောကတည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်နေကြသော လုပ်သားပြည်သူတို့၏ ပညာဉာဏ်အမြော်အမြင်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုကိုလည်းကောင်း အစဉ်မပြတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် စီမံဆောင်ရွက်ရန်။

ထို့ပြင် တက္ကသိုလ်များ၏ တာဝန် ဝတ္တရားများကိုလည်း ယင်းဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များကို စနစ်သစ်အရ ၁၉၆၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်များကို ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံပညာရေးဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရေးဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဤသို့လျှင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ဟူသော ပင်မတက္ကသိုလ်ကြီးနှစ်ခုမှ တက္ကသိုလ်ဆယ်ခု ပေါက်ဖွားလာခဲ့လေသည်။

စနစ်သစ်တက္ကသိုလ်များမှာ -

- (၁) ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- (၂) ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးမြို့။
- (၃) ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- (၄) စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- (၅) ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- (၆) စိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးမြို့။

မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များ

(၇) တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေးနှင့် ဆေးကုသရေး တက္ကသိုလ်၊ အင်းစိန် ရန်ကုန်မြို့။
 (၈) ဆေးတက္ကသိုလ် (၁)၊ ရန်ကုန်မြို့။
 (၉) ဆေးတက္ကသိုလ် (၂)၊ မင်္ဂလာဒုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။
 (၁၀) ဆေးတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးမြို့ တို့ဖြစ်ကြသည်။
 ယင်းတက္ကသိုလ်များနှင့် ပညာရေးအားဖြင့်ဆက်သွယ်၍ စီမံခန့်ခွဲရေးအားဖြင့် သီးခြားကင်းလွတ်သော ကောလိပ် ခုနစ် ခု ရှိလေသည်။ ယင်းတို့မှာ ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံ တက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်နှင့် ဆက်သွယ်သော မော်လမြိုင် ကောလိပ်၊ ပုသိမ် ကောလိပ်၊ လှိုင်သား များ ကောလိပ်၊ ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်မန္တလေးနှင့်ဆက်သွယ်သော မကွေး ကောလိပ်၊ တောင်ကြီးကောလိပ်၊ မြစ်ကြီးနား ကောလိပ်၊ ဆေးတက္ကသိုလ် (၁) ရန်ကုန်နှင့် ဆက်သွယ်သော သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးကောလိပ် ရန်ကုန်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဒေသကောလိပ်များ (၁၉၇၆-၁၉၈၀)

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ဦးရေတိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ ဒေသအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရည်ရွယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် တက္ကသိုလ်ပညာ၏ ပထမနှစ်နှစ်သင်တန်းများကို သင်ကြားပို့ချပေးသည့် ဒေသကောလိပ်များကို ၁၉၇၆-၇၇ စာသင်နှစ်၌ ၁၇ ခု စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၇-၇၈ စာသင်နှစ်၌ တစ်ခုနှင့် ၁၉၇၈-၇၉ စာသင်နှစ်တွင် နှစ်ခုကိုတိုး၍ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ကချင်ပြည်နယ် - မြစ်ကြီးနားဒေသကောလိပ် (၁၉၇၆-၇၇ စတင်) (ယခင် မြစ်ကြီးနား ဥပစာကောလိပ်)
- ၂။ ကရင်ပြည်နယ် - ဘားအံဒေသကောလိပ်
- ၃။ စစ်ကိုင်းတိုင်း - မုံရွာ ။
- ၄။ ။ - ရွှေဘို ။
- ၅။ တနင်္သာရီတိုင်း - ထားဝယ် ။
- ၆။ ပဲခူးတိုင်း - ပဲခူး ။
- ၇။ ။ - ရွှေတောင် ။ (နောင်တွင်ပြည်)
- ၈။ မကွေးတိုင်း - ပခုက္ကူ ။
- ၉။ ။ - ရေနံချောင်း။
- ၁၀။ မန္တလေးတိုင်း - မန္တလေး ။
- ၁၁။ ။ - မိတ္ထီလာ ။
- ၁၂။ မွန်ပြည်နယ် - မော်လမြိုင်ဒေသကောလိပ်
- ၁၃။ ရခိုင်ပြည်နယ် - စစ်တွေဒေသကောလိပ် (ယခင်ဥပစာကောလိပ်)

- ၁၄။ ရန်ကုန်တိုင်း - ဒေသကောလိပ်အမှတ်(၁)၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်။
- ၁၅။ ။ - ဒေသကောလိပ်အမှတ်(၂)၊ လှိုင်မြို့နယ်။
- ၁၆။ ။ - ဒေသကောလိပ်အမှတ်(၃)၊ ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ် (၁၉၇၈-၇၉ စတင်)
- ၁၇။ ရှမ်းပြည်နယ် - တောင်ကြီးဒေသကောလိပ် (ယခင် တောင်ကြီး ဥပစာကောလိပ်) (၁၉၇၆-၇၇ စတင်)
- ၁၈။ ။ - လားရှိုးဒေသကောလိပ် (၁၉၇၇-၇၈ စတင်)
- ၁၉။ ဧရာဝတီတိုင်း - ပုသိမ်ဒေသကောလိပ် (၁၉၇၆-၇၇ စတင်)
- ၂၀။ ။ - ဟင်္သာတဒေသကောလိပ် (၁၉၇၈-၇၉ စတင်)

အထက်ဖော်ပြပါ ဒေသကောလိပ်များတွင် တက္ကသိုလ်၏ ပထမနှစ်သင်တန်းများကိုသင်ကြားပို့ချပေးရာ သာမန် ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံပညာရပ်အတွဲများကို ရွေးချယ်သင်ယူကြပြီး ဒုတိယနှစ်၌မူ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ ဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေး၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ စာရင်းအင်း၊ လျှပ်စစ်၊ လူထုဆက်သွယ်ရေး၊ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း၊ ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်း၊ အိမ်တွင်းမှုသိပ္ပံ၊ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်း စသော ပညာရပ် အမျိုးပေါင်း နှစ်ဆယ်မှ ပညာရပ်အတွဲလိုက် ရွေးချယ်သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဒေသကောလိပ် အားလုံးကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာနက တိုက်ရိုက်တာဝန်ယူပြီး ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံပညာရပ်များကို တက္ကသိုလ်ပညာ၏ ပထမနှစ်နှစ်အတွက် သင်ကြားပို့ချပေးသည့် ကောလိပ်များအဖြစ် ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လက်ရှိတက္ကသိုလ်/ကောလိပ်များ (၁၉၈၆) - မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များသည် လွန်ခဲ့သည့် ၆၆ နှစ်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တစ်ခုတည်းရှိသည့် အခြေအနေမှ ယခုအခါတွင် ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံပညာရပ်များ သင်ကြားပို့ချပေးနေသည့် တက္ကသိုလ်ကြီးသုံးခု၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ သင်ကြားပို့ချပေးနေသည့် တက္ကသိုလ်ကြီး ၁၂ ခု၊ ဒီဂရီကောလိပ် ခြောက်ခု၊ နှစ်နှစ်သင်ကောလိပ် ၁၁ ခု ရှိလာသည်အထိ တိုးတက်လာပြီ ဖြစ်လေသည်။

ဦးသော်ကောင်း

၁၃ ကြိမ်မြောက်

ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ

ဘောလုံးကစားနည်းသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် အထူးရေပန်းစား လူကြိုက်များလှသော အမျိုးသား အားကစား နည်းတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲများကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အများအပြားတွင် အထူး အားပေးကြည့်ရှုကြသည်။ နိုင်ငံတကာ ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲများအနက် ကမ္ဘာ့ ဖလား ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲသည် တစ်ကမ္ဘာလုံး အထူးစိတ်ဝင်စားသည့် ပြိုင်ပွဲတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘောလုံး ဗိုလ်လုပွဲကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်၍ လေးနှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျစီ ပြုလုပ်ရန် ကမ္ဘာ့ ဘောလုံးအဖွဲ့ချုပ်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဥရုဂွေးနိုင်ငံ၌ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် မက္ကဆီကို ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲအထိ ၁၃ ကြိမ် ရှိသွားပြီ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သော နိုင်ငံ များနှင့် ဗိုလ်စွဲခဲ့သော အသင်းများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အမှတ်စဉ်	ကျင်းပခဲ့သည့်နှစ်	ကျင်းပသည့်နိုင်ငံ	ဗိုလ်စွဲသည့်အသင်း
၁	၁၉၃၀	ဥရုဂွေး	ဥရုဂွေးအသင်း
၂	၁၉၃၄	အီတလီ	အီတလီအသင်း
၃	၁၉၃၈	ပြင်သစ်	အီတလီအသင်း
၄	၁၉၅၀	ဗရာဇီး	ဥရုဂွေးအသင်း
၅	၁၉၅၄	ဆွစ်ဇာလန်	အနောက်ဂျာမနီအသင်း
၆	၁၉၅၈	ဆွီဒင်	ဗရာဇီးအသင်း
၇	၁၉၆၂	ချီလီ	ဗရာဇီးအသင်း
၈	၁၉၆၆	ဗြိတိန်	ဗြိတိန်အသင်း
၉	၁၉၇၀	မက္ကဆီကို	ဗရာဇီးအသင်း
၁၀	၁၉၇၄	ပြည်ထောင်စုသမ္မတဂျာမနီ	အနောက်ဂျာမနီအသင်း
၁၁	၁၉၇၈	အာဂျင်တီးနား	အာဂျင်တီးနားအသင်း
၁၂	၁၉၈၂	စပိန်	အီတလီအသင်း
၁၃	၁၉၈၆	မက္ကဆီကို	အာဂျင်တီးနားအသင်း

မှတ်ချက်။ ။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲနှင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဘောလုံးပြိုင်ပွဲများကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကြောင့် ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။

ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ

ကစားပွဲ နိုင် သရေ ရှုံး အမှတ် အဆင့်						
အုပ်စု (၁)						
အာဂျင်တီးနား	၃	၂	၁	၀	၅	(၁)
အီတလီ	၃	၁	၂	၀	၄	(၃)
ဗူလဂေးရီးယား	၃	၀	၂	၁	၂	(၈)
တောင်ကိုရီးယား	၃	၀	၁	၂	၁	ရှုံးနိမ့်
အုပ်စု (၂)						
မက္ကဆီကို	၃	၂	၁	၀	၅	(၁)
ပါရာဂွေး	၃	၁	၂	၀	၄	(၃)
ဗယ်လဂျီယမ်	၃	၁	၁	၁	၃	(၈)
အီရတ်	၃	၀	၀	၃	၀	ရှုံးနိမ့်
အုပ်စု (၃)						
ဆိုဗီယက်	၃	၂	၁	၀	၅	(၁)
ပြင်သစ်	၃	၂	၁	၀	၅	(၃)
ဟန်ဂေရီ	၃	၁	၀	၂	၂	ရှုံးနိမ့်
ကနေဒါ	၃	၀	၀	၃	၀	ရှုံးနိမ့်
အုပ်စု (၄)						
ဗရာဇီး	၃	၃	၀	၀	၆	(၁)
စပိန်	၃	၂	၀	၁	၄	(၃)
မြောက်အိုင်ယာလန်	၃	၀	၁	၂	၁	ရှုံးနိမ့်
အယ်ဂျီးရီးယား	၃	၀	၁	၂	၁	ရှုံးနိမ့်
အုပ်စု (၅)						
ဒိန်းမတ်	၃	၃	၀	၀	၆	(၁)
အနောက်ဂျာမနီ	၃	၁	၁	၁	၃	(၃)
ဥရဂွေး	၃	၀	၂	၁	၂	(၈)
စကော့တလန်	၃	၀	၁	၂	၁	ရှုံးနိမ့်
အုပ်စု (၆)						
မော်ရော့ကို	၃	၁	၂	၀	၄	(၁)
အင်္ဂလန်	၃	၁	၁	၁	၃	(၃)
ပိုလန်	၃	၁	၁	၁	၃	(၈)
ပေါ်တူဂယ်	၃	၁	၀	၂	၂	ရှုံးနိမ့်

၁၃ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကြီးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၃၁ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့အထိ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲကြီးကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က ပထမအကြိမ် လက်ခံပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ယခု ဒုတိယအကြိမ် ပြုလုပ်ခွင့် ရရှိလိုက်ရာ နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်နိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် စပိန်နိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ၁၂ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲ သို့ ၂၄ နိုင်ငံ တက် ရောက် ခွင့် ပြု ခဲ့ ပြီး မက္ကဆီကို ပြိုင်ပွဲ တွင်လည်း ၂၄ နိုင်ငံ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ပြုခဲ့သည်။

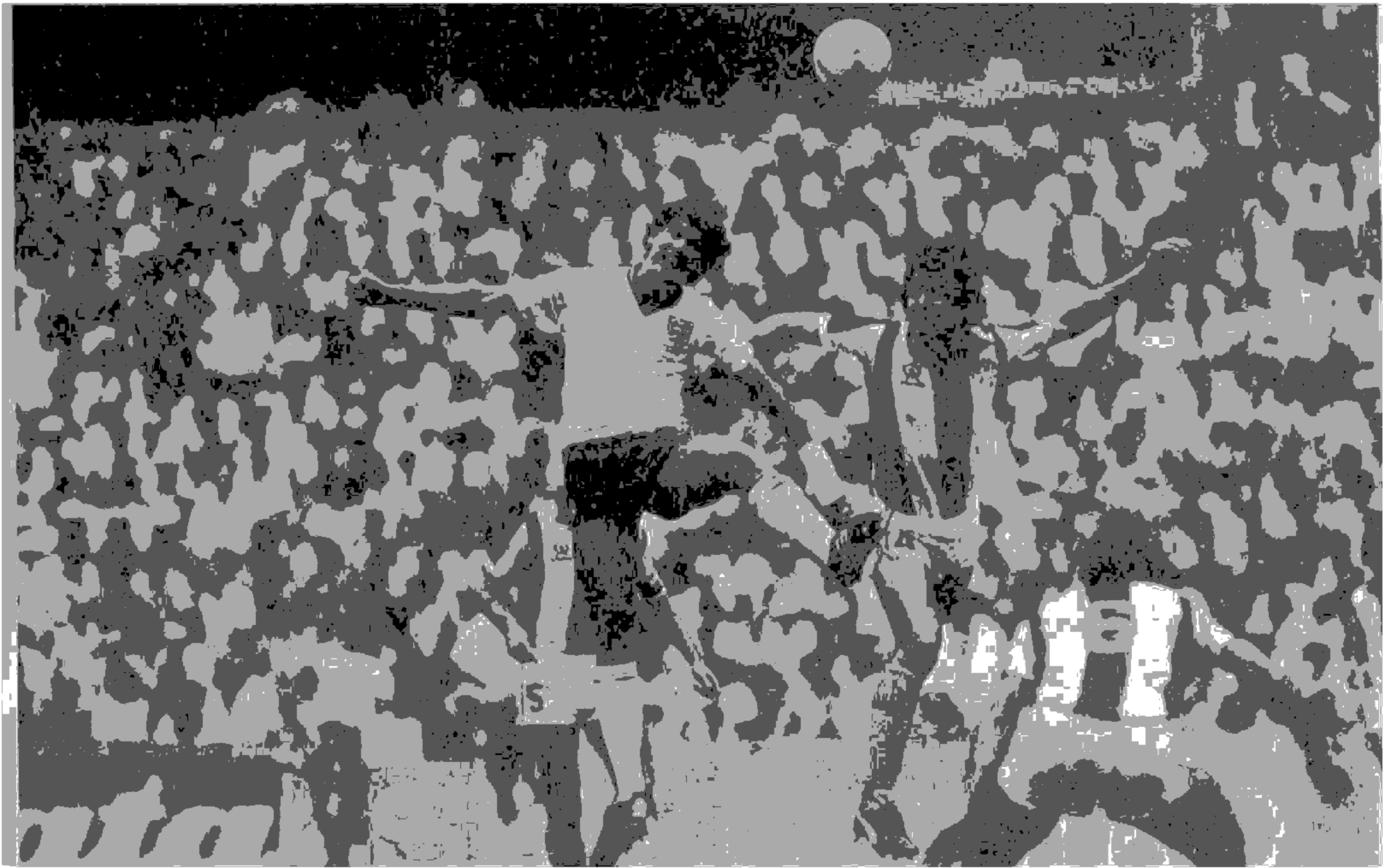
၁၉၈၆ ခုနှစ် မက္ကဆီကို ပြိုင်ပွဲအတွက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း ၁၂၂ နိုင်ငံ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကာ ခြေစစ်ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲများ ကစား ခဲ့ ကြ သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဘောလုံးချန်ပီယံ အီတလီနှင့် အိမ်ရှင် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံတို့ ခြေစစ်ပွဲများ မကစားဘဲ ဗိုလ်လုပွဲသို့ တက်ရောက်ခွင့်ပြု ထားရာ ၂၂ နေရာအတွက် ၁၂၂ နိုင်ငံ ယှဉ်ပြိုင်ကစား ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြိုင်ပွဲဝင်နိုင်ငံ အများဆုံး စံချိန် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ မက္ကဆီကိုပြိုင်ပွဲသို့ အပြီးသတ် တက်လာ ကြသူတို့မှာ ချန်ပီယံအီတလီ၊ အိမ်ရှင်မက္ကဆီကို၊ ဥရောပမှ ပိုလန်၊ အနောက်ဂျာမနီ၊ ပေါ်တူဂယ်၊ အင်္ဂလန်၊ မြောက် အိုင်ယာလန်၊ ပြင်သစ်၊ ဗူလဂေးရီးယား၊ ဟန်ဂေရီ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၊ စပိန်၊ ဗယ်လဂျီယမ်၊ စကော့တလန်၊ တောင်အမေရိကမှ ဗရာဇီး၊ ဥရဂွေး၊ အာဂျင်တီးနား၊ ပါရာဂွေး၊ အာရှမှ အီရတ်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ အာဖရိကမှ မော်ရော့ကို၊ အယ်ဂျီးရီးယား၊ အမေရိက မြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းမှ ကနေဒါတို့ ဖြစ်သည်။

မက္ကဆီကိုပြိုင်ပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြသော ၂၄ နိုင်ငံ အတွက် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ပွဲစဉ်များကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် မက္ကဆီကိုစီးတီးဗွို မဲနိုက်ရေးဆွဲ ခဲ့သည်။ ပထမအဆင့် အုပ်စုပွဲစဉ်များကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၃၁ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ အုပ်စုအလိုက် အနိုင်အရှုံးစာရင်းမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအဆင့် ပွဲစဉ်များသို့ အုပ်စုပထမနှင့် ဒုတိယ ရသည့် ၁၂ သင်းနှင့် အုပ်စုခြောက်စုမှ အကောင်းဆုံး တတိယရသည့် လေးသင်း (အမှတ်များပြီး ဂိုးကွာခြားမှု သာသည့်အသင်း) စုစုပေါင်း ၁၆ သင်း တက်လာခဲ့သည်။

ဒုတိယအဆင့် ပွဲစဉ်များကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့မှ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ မက္ကဆီကိုက ဗူလဂေးရီးယားကို နှစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗယ်လဂျီ

အင်္ဂလန်မှ လီနေကာနှင့်
ပါရာဂွေးမှ ရှက်တီနာဘို
လေတွင် ခုန့်ပုံလျက်
ဘောလုံးကို
ယှဉ်လှနေကြစဉ်

ယမ်က ဆိုဗီယက်ကို လေးဂိုး-သုံးဂိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဗရာဇီးက ပိုလန်ကို လေးဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့် လည်းကောင်း၊
အာဂျင်တီးနားက ဥရူဂွေးကို တစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ ပြင်သစ်က အီတလီကို နှစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ အနောက်ဂျာမနီက မော်ရော့ကို ကို တစ်ဂိုး-ဂိုး
မရှိဖြင့် လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်က ပါရာဂွေးကို သုံးဂိုး-
ဂိုးမရှိဖြင့် လည်းကောင်း၊ စပိန်က ဒိန်းမတ်ကို ငါးဂိုး-
တစ်ဂိုးဖြင့် လည်းကောင်း အသီးသီး အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

ကွာတားဖိုင်နယ်ပွဲစဉ်များသို့ အနိုင်ရရှိသည့် ရှစ်သင်း
တက်လာခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့နှင့် ၂၂
ရက်နေ့တို့တွင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့သည်။ ပြင်သစ်နှင့် ဗရာဇီး
တို့ပွဲတွင် ဗိုလ်စွဲမည်ဟု ရေပန်းစားနေသည့် ဗရာဇီးကို
ပြင်သစ်က လေးဂိုး-သုံးဂိုးဖြင့် အနိုင်ရရှိသွားသည်။ မိနစ်
၉၀ အချိန်စေ့သွားသည်အထိ တစ်ဂိုးစီ သရေကျနေ
သောကြောင့် အချိန်ပို ၁၅ မိနစ်စီ ကစားခဲ့ရသည်။ ဂိုး
ထပ်မသွင်းနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေပြန်သဖြင့် ပယ်နယ်တီ ငါးလုံးစီ
ကန်သွင်းရာ ပြင်သစ်အနိုင်ရရှိသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗရာ
ဇီးနိုင်သင့်သောပွဲဖြစ်သော်လည်း ပယ်နယ်တီကို မည်သူ
ကန်ရမည်ဟု စနစ်တကျ စီစဉ်ထားမှု မရှိခြင်းကြောင့်
ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။

အနောက်ဂျာမနီနှင့်မက္ကဆီကိုတို့ပွဲတွင်လည်း ပယ်နယ်
တီ အဆုံးအဖြတ်ဖြင့် အနောက်ဂျာမနီက လေးဂိုး-တစ်
ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရသည်။ နှစ်သင်းစလုံး ကစားပုံအဆင့်အတန်း
မမြင့်လှချေ။ ကြွခိုင်တောင့်တင်းသန်မာပြီး သက်လုံပြည့်
ဝကောင်းမွန်သည့် အနောက်ဂျာမနီ အနိုင်ရရှိသွားခြင်း
ဖြစ်သည်။ ဗယ်လဂျီယမ်နှင့် စပိန်တို့ပွဲတွင်လည်း အချိန်ပို
ကစားပြီးသည်အထိ တစ်ဂိုးစီ သရေကျနေသောကြောင့်
ပယ်နယ်တီ အဆုံး အဖြတ် ဖြင့်ပင် ငါးဂိုး-လေးဂိုးဖြင့်
ဗယ်လဂျီယမ်အနိုင်ရရှိသည်။ အာဂျင်တီးနားနှင့် အင်္ဂလန်

ပွဲတွင်မူ အာဂျင်တီးနားခြေသာ၍ အင်္ဂလန်ကို နှစ်ဂိုး-
တစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရသည်။ ပထမဂိုးကို အာဂျင်တီးနားမှ
နာမည်ကျော် ဘောလုံးသမား မာရာဒိုနာက လက်ဖြင့်
ပုတ်သွင်းခဲ့သည်ဟု အင်္ဂလန်ဂိုးသမားကပြောသော်လည်း
ဒိုင်က ဂိုးပေးခဲ့သည်။ ပွဲပြီးသည့်နောက် မာရာဒိုနာက
သူ့လက်ဖြင့် ပုတ်ပြီး ပထမဂိုး သွင်း ခဲ့ သည် ဟု ဝန်ခံ
ပြောကြားသည်။

အကြံဗိုလ်လုပွဲ

ဤသို့ဖြင့် အ ကြံ ဗိုလ် လု ပွဲ စဉ် များ သို့ ပြင်သစ်၊
အနောက်ဂျာမနီ၊ ဗယ်လဂျီယမ်နှင့် အာဂျင် တီး နား
အသင်းတို့ တက်လာသည်။ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အကြံ
ဗိုလ်လုပွဲများ ယှဉ်ပြိုင် ကစားရာ အနောက်ဂျာမနီ နှင့်
ပြင်သစ်တို့ပွဲတွင် အနောက်ဂျာမနီက နှစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့်
အနိုင်ရသည်။ ဗိုလ်စွဲမည်ဟု ရေပန်းစားနေသော ပြင်သစ်
ဘောလုံးအသင်း ရှုံးနိမ့်သွားရသည်။ ပြင်သစ်ကစားကွက်
ပိုကောင်းပြီး ခြေသာသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း ခွန်အား
နှင့်ခြေစွမ်းတို့မှာ ဗရာဇီးနှင့်ပွဲကပင် ကုန်ခန်းသလောက်
ဖြစ်သွားသောကြောင့် အရေးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ ဂျာမနီတို့
ဇူစီတ်ဓာတ်၊ အားမာန်ကောင်းသောကြောင့် အနိုင်ရခြင်း
ဖြစ်သည်။ အနောက်ဂျာမနီအသင်း နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲသို့
ပဉ္စမအကြိမ် တက်လာနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အာဂျင်တီးနားနှင့် ဗယ်လဂျီယမ်တို့ပွဲတွင် အာဂျင်
တီးနားအသင်း ခြေစွမ်းပြပြီး နှစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့် အနိုင်ရ
သည်။ ကွင်းလယ်ကစားကွက် အာဂျင်တီးနား သာလွန်
သောကြောင့် ဗယ်လဂျီယမ်တိုက်စစ် မဆင်နိုင်ဘဲ ဖြစ်ရ
သည်။ အာဂျင်တီးနားတိုက်စစ်ကို ဗယ်လဂျီယမ် ကောင်း
စွာ ဖျက် နိုင် ရာ မာရာဒိုနာ တစ်ကိုယ်တော် အစွမ်းပြ
ထိုးဖောက်မှသာ ပေါက်ထွက်ခဲ့သည်။ မာရာဒိုနာကို

ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ

ဗယ်လဂျီယမ်နှစ်ဦး အသေလိုက်ကပ်ခဲ့သော်လည်း နေရာစုံ ရွှေပြောင်းကစားနေသူ မာရာဒိုနာအား မထိန်းနိုင်ခဲ့ချေ။ မာရာဒိုနာ အစွမ်းပြကစားနိုင်သဖြင့် အာဂျင်တီးနား အသင်း အောင်ပွဲဆင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲ

ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲကို မက္ကဆီကိုစီးတီးမြို့၌ ကျင်းပရာ အာဂျင်တီးနားနှင့် အနောက်ဂျာမနီတို့ ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့ ကြသည်။ အာဂျင်တီးနား အသင်း ခြေစွမ်းပြနိုင် ကာ သုံးဂိုး-နှစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရသည်။ အာဂျင်တီးနားအသင်း ခြေအသာ၊ ဘောလုံးပညာအသာဖြင့် ကစား နိုင် ပြီး အနောက် ဂျာမနီအသင်း ငဲ့၊ စိတ်ဓာတ်၊ အားမာန် အပြည့်အဝဖြင့် ကစားပြသွားနိုင်သည်။ အာဂျင်တီးနား နောက်တန်း တောင့်တင်းပြီး အလယ်တန်းတွင်လည်း ကွင်းလယ်ကစားကွက် အသာစီးရအောင် ကစားနိုင်ခဲ့ သည်။ ရှေ့တန်းလူများလည်း ထိုးဖောက်နိုင်ပြီး ဂိုးသွင်း ခြေ ရှိသည်။ ဂျာမနီအသင်း နောက်တန်းတောင့်တင်းမှု ကြောင့် ဂိုးအရုံးနည်းရခြင်း ဖြစ်သည်။

အာဂျင်တီးနားပထမဂိုးကို ပထမပိုင်း ၂၁ မိနစ် ၅၅ စက္ကန့်တွင် အာဂျင်တီးနားနောက်ခံလူ ဂျော့ဘရောင်းက သွင်းယူခဲ့သည်။ ပထမပိုင်းပြီးသည်အထိ အာဂျင်တီးနား က တစ်ဂိုး-ဂိုးမရှိဖြင့် ဦးဆောင်နေသည်။ အာဂျင်တီး နားအသင်းအတွက် ဒုတိယဂိုးကို ဒုတိယပိုင်း ၁၀ မိနစ်၊ ၄၀ စက္ကန့်၌ ဗာလ်ဒါနိုက သွင်းယူခဲ့သည်။ ဂျာမနီအသင်း ပထမချေပဂိုးကို ဒုတိယပိုင်း ၂၈ မိနစ်တွင် ထောင့်ကန် ဘောရရှိရာ ရှုမေနစ်ဂါက သွင်းယူခဲ့သည်။ ဂျာမနီအသင်း အတွက် ဒုတိယချေပဂိုးကို ဒုတိယပိုင်း ၃၆ မိနစ်၊ ၂၆ စက္ကန့်တွင် ရဒီဖိုလာက ခေါင်းတိုက်သွင်းယူခဲ့သည်။ ပွဲမှာ အကြိတ်အနယ်ရှိနေစဉ် ပွဲပြီးကာနီး ငါးမိနစ်အလို ဒုတိယ ပိုင်း မိနစ် ၄၀ တွင် အာဂျင်တီးနား အသင်းအတွက် အနိုင်ဂိုးကို ဘာရချာဂါက ကန်သွင်းလိုက်သဖြင့် အာဂျင် တီးနားအသင်းက သုံးဂိုး-နှစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရဗိုလ်စွဲသွား သည်။ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့က ယှဉ်ပြိုင် ကစားခဲ့သော တတိယ နေရာ လုပွဲတွင် ပြင်သစ်က ဗယ်လဂျီယမ်ကို လေးဂိုး-နှစ်ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရပြီး တတိယရရှိသွားသည်။

ဗိုလ်လုပွဲ ပြီး သည့် အခါ ကမ္ဘာ့ ဘော လုံး ချန်ပီယံ ရွှေဖလားကို မက္ကဆီကိုသမ္မတက အာဂျင်တီးနားအသင်း ခေါင်းဆောင် မာရာဒိုနာအား ချီးမြှင့်လိုက်ပြီး ချန်ပီယံ ရွှေတံဆိပ်ဆုများကို ကမ္ဘာ့ဘောလုံး အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌက ချီးမြှင့် သည်။ အနောက်ဂျာမနီ အသင်း ကို လည်း ဆုတံဆိပ်များ ချီးမြှင့်လိုက်သည်။

ဂိုးသွင်းအများဆုံး ဘောလုံးသမားမှာ အင်္ဂလန်မှ ဂယ်ရီလီနေကာဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်း ခြောက်ဂိုးသွင်းခဲ့သည်။ အာဂျင်တီးနားမှ မာရာဒိုနာမှာမူ ငါးဂိုးသွင်းပြီး ဒုတိယ ရရှိသွားသည်။ အကောင်းဆုံးဘောလုံးသမားအဖြစ် မာရာ ဒိုနာအား အမှတ်ပေါင်း ၁၂၇၂ မှတ်ဖြင့် ရွေးချယ်လိုက် သည်။ မာရာဒိုနာနှင့် ရွှေဖိနပ်ဆုရသည့် လီနေကာတို့ကို သီးခြားဆုချီးမြှင့်သည်။

မောင်ရဲဝင်း

အကောင်းဆုံး ဘောလုံးသမားဆုရ အာဂျင်တီးနားမှ မာရာဒိုနာ၏ ကစားဟန်

သိပ္ပံ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
အခြားသုတေသနပေါင်းများ

- ၁။ တိပိဋကဓရဘွဲ့ရ ဆရာတော်များ မောင်အံ့ ၅၄
- ၂။ ထူးခြားသောအမြွှာများ ဆရာဝန်တင်ရွှေ ၆၀
- ၃။ လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း
နတ်မောက်ထွန်းရှိန် ၆၈
- ၄။ အဏုမြူဓာတ်ပေါင်းဖိုများတွင် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး
ဒေါက်တာတင်အောင် ၇၄
- ၅။ မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ
ဒေါက်တာကျော်စိုး ၈၁
- ၆။ ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် ဒေါက်တာစိန်ထွန်း ၈၇
- ၇။ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေများ
တက္ကသိုလ်တင်အေးကြည် ၉၃

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရဆရာတော်များ

ထေရပုတ္တိ

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော တရားဒေသနာတော်များကို သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ဟူ၍ ပထမသက်၊ ယနာတင် ရဟန္တာမထေရ်ကြီးများက ခွဲခြားသတ်မှတ်တော်မူခဲ့ကြသည်။ သုတ္တန်ပိဋကတ်တွင် ကျမ်းသုံးကျမ်း၊ ဝိနည်းပိဋကတ်တွင် ကျမ်းငါးကျမ်းနှင့် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တွင် ကျမ်းခုနစ်ကျမ်း ပါရှိသည်။ ထိုသုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာကျမ်းစာတို့ကို ပိဋကသုံးပုံဟု ခေါ်၍ ကျမ်းစာအုပ်စုစုပေါင်း အုပ်ရေ ၂၀ ရှိပြီး စာမျက်နှာအားဖြင့် ၈,၀၃၂ မျက်နှာ၊ စာလုံးရေ အားဖြင့် ၅၉,၁၂,၇၈၀ ခန့်ရှိသည်။ ထိုမျှ အရေအတွက် ရှိသော ကျမ်းစာတို့ကို စာအုပ်မကြည့်ဘဲ နှုတ်ငံဆောင်နိုင်ရုံမက သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတို့ကို တတ်သိနားလည်အောင် လေ့လာ၍သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို အရအမီ ဆောင်နိုင်တော်မူသော ရဟန်းတော်များသည် တိပိဋကဓရ သာသနာ့အာဇာနည်များပင် ဖြစ်ပေသည်။

တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲဝင် ရဟန်းတော်အား ပိဋကသုံးပုံကို လေးပိုင်းခွဲ၍ လေးနှစ်ပြန်ဆိုခွင့်ပေးသည်။ အာဂုံပြန် ၁၈ ရက်၊ သဘောရေးဖြေငါးရက် သတ်မှတ်၍ နားရက်များပေးကာ စုစုပေါင်း ၃၃ ရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပပေးသည်။ အာဂုံပြန်ဆိုရာတွင် အထစ်အငေါ့မရှိ အလွတ်ပြန်ဆိုနိုင်မှ အောင်မြင်သည်။ သဘောရေး ဖြေပွဲတွင် ပိဋကသုံးပုံ ပါဠိတော်အုပ်ရေ ၂၀ အပြင် သက်ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာဋီကာ အုပ်ရေ ၃၀ ကျော်ကိုပါ လေ့လာဖြေဆိုရပြီး အောင်မှတ် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း ရမှ အောင်မြင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲကို ၁၃၁၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်ကျင်းပခဲ့ရာ ၁၃၄၇ ခုနှစ် ၃၈ ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲအထိ တိပိဋကဓရအောင် သာသနာ့အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ငါးပါးသာ ပေါ်ထွန်းခဲ့သေးသည်။ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ (အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုဏ္ဍ)၊ အရှင်နေမိန္ဒ၊ အရှင်ကောသလ္လ၊ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

နှင့် အရှင် သီရိန္ဒာ ဘိဝံသတို့သည် တိပိဋကဓရအောင် သာသနာ့အာဇာနည် ဆရာတော်ငါးပါး ဖြစ်သည်။

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသကို မြင်းခြံ မြို့နယ်၊ ကျည်ပင်ရွာသူကြီး ဦးဆုံနှင့် ဒေါ်ဒေါ်ဆင်တို့ က ၁၂၇၃ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၁ ရက်နေ့ တွင် ဖွားမြင်သည်။ ဆရာတော်သည် ရှင်သာမဏေ ဘဝ သက္ကရာဇ် ၁၂၈၈ ခုနှစ်တွင် ပထမငယ်တန်းကို လည်း ကောင်း၊ ၁၂၈၉ ခုနှစ်တွင် ပထမလတ်တန်းကို လည်း ကောင်း၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူပြီးနောက် ၁၂၉၃ ခုနှစ်တွင် ပထမကြီးတန်းကိုလည်းကောင်း၊ ၁၂၉၅ ခုနှစ် တွင် မန္တလေးမြို့၊ ပရိယတ္တိ သာသနာဟိတ အသင်းကြီးက ကျင်းပသော (သကျသီဟ)စာသင်တန်းကိုလည်းကောင်း၊ ၁၂၉၆ ခုနှစ်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာဟိတအသင်း(သကျသီ ဟ) စာချတန်းကိုလည်းကောင်း ဖြေဆိုအောင်မြင်တော် မူ၍ ပရိယတ္တိသာသနာဟိတ ဓမ္မာစရိယဝဋ္ဋသကာ ဘွဲ့ထူး ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲ၌ ပထမကျော်ဘွဲ့ထူးကို ဆွတ်ခူးခဲ့ပြန်သည်။ တစ်ဖန် ၁၃၀၂ ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး စတင်ကျင်းပသည့် အစိုးရဓမ္မာစရိ ယစာချတန်း စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ကျမ်းရင်း

သုံးကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူးငါးကျမ်းကို တစ်နှစ်တည်းဖြင့် ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့၍ သာသနဇာတိပရိပဝရ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့တံဆိပ် တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ပိဋကသုံးပုံကိုပြန်ဆိုရာတွင် ၁၃၁၂ ခုနှစ်တွင် ဝိနည်းငါးကျမ်းကို စတင်ပြန်ဆိုရာအထစ်အငေါ့ မရှိ ပြန်ဆိုတော်မူနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ အာဂုံပြန်ဆိုရာတွင် အထစ်အငေါ့မရှိခြင်း၊ မေ့နေသဖြင့် ထောက်ပေးရသည် မရှိခြင်း၊ စာမူကွဲများရှိနေပါက ယင်းမူကွဲများကိုညွှန်ပြ၍ မည်သည့်မူက မှန်ကြောင်း အမှားအမှန် အဆုံးအဖြတ် ပေးခြင်းများကို ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ပညာဉာဏ် ကြီးကျယ် ထက်မြက်ပုံကို တွေ့မြင်ရသော တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲ သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကြီးများသည် ဉာဏ် စမ်းသည့်အနေဖြင့် ခုန်ကျော်၍ ပြန်ဆိုခိုင်းတော် မူကြ သည်။ အစကိုပြန်ဆိုနေစဉ် အဆုံးကိုပြန်ဆိုခိုင်းကြသည်။ အဆုံးကိုပြန်ဆိုနေစဉ် အလယ်သို့ တစ်ဖန်ပြန်ဆိုခိုင်းကြ သည်။ ဤကဲ့သို့ အမျိုးမျိုး ပြန်ဆိုခိုင်းကြသော်လည်း အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသသည် ဆိုင်းငံ့နေခြင်းမရှိ၊ အမှား အယွင်းအထစ်အငေါ့မရှိ လွယ်လွယ်ကူကူ သက်သက်သာ သာဖြင့် ပြန်ဆိုတော်မူနိုင်သည်။ သဘောရေးဖြေစာမေး ပွဲတွင်လည်း အောင်မှတ် ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိတော်မူသော ကြောင့် ဆရာတော်အား ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ (ဝိသိဋ္ဌ) ဝိနယဓရ (မဟာ) ဝိနယကောဝိဒ ဘွဲ့လက်မှတ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ၁၃၁၃ ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မာ ရှေ့ပိုင်းငါးကျမ်းကို ဝင်ရောက်ပြန်ဆိုဖြေဆို အောင်မြင် တော်မူခဲ့၍ ၁၃၁၄ ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မာနောက်ပိုင်း နှစ် ကျမ်းကို ပြန်ဆိုဖြေဆို အောင်မြင်တော်မူသဖြင့် ဗုဒ္ဓ သာသန(ဝိသိဋ္ဌ) အဘိဓမ္မိက(မဟာ) အဘိဓမ္မကော ဝိဒ ဘွဲ့လက်မှတ်တော်ကို ဆက်ကပ်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၃၁၅ ခုနှစ်တွင်ကျင်းပသည့် တိပိဋကဓရ ရှေးချယ်ရေး စာမေးပွဲတွင် သုတ္တန်ပိဋကတ် ဒီဃနိကာယ် သုံးကျမ်းကို ပြန်ဆို ဖြေဆို အောင်မြင်တော် မူသဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသန (ဝိသိဋ္ဌ) ဒီဃဘာဏက (မဟာ) ဒီဃနိကာယကောဝိဒ ဘွဲ့လက်မှတ်ကို ဆက်ကပ်ခံယူရရှိတော်မူသည်။ ဤကဲ့သို့ ပိဋကသုံးပုံ နှုတ်တက်အာဂုံပြန်ဆို၍ သဘောရေးဖြေ စာမေးပွဲတွင်လည်း ၉၅ ရာခိုင်နှုန်း အောင်မှတ် ရရှိခဲ့ခြင်း ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသန (ဝိသိဋ္ဌ) တိပိဋကဓရ(မဟာ) တိပိဋကကောဝိဒဘွဲ့ထူးကို ဆက်ကပ်ခြင်းခံရတော်မူသည်။ ထို့ပြင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲ၌ အမေးအဖြေကဏ္ဍတွင် အဖြေပုဂ္ဂိုလ် (ဝိသဇ္ဇက)အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်းကြောင့် “ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက (တရားဘဏ္ဍာစိုး)” ဟူသောဘွဲ့ထူးဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချီးမြှောက်ပူဇော် ခဲ့သည်။

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

ဆရာတော်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်းကောင်း အလှူခံရရှိကော်မူသည်။ ဆရာတော်သည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ပထမအကြိမ် သံဃာ့ ဝန်ဆောင် အစည်းအဝေးကြီးက ရွေးချယ်တင်မြောက် သည့် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့တွင် အကျိုး တော်ဆောင် ဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် တော်မူခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၂၄၄-ရှု။)

၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးက ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းသည့် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့တွင်လည်း အကျိုးတော်ဆောင် ချုပ် ဆရာတော်အဖြစ် ဆက်လက် ထမ်းဆောင်တော် မူလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့ကချမှတ်သည့် ပရိယတ္တိပညာရေး စီမံကိန်းနှင့်အညီ မန္တလေးနှင့်ရန်ကုန်မြို့များ၌ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့ တက္ကသိုလ်ကြီးများ တည်ဆောက်ရာတွင် ဦးစီးဦးကိုင် အကြီး အမှူး ပြုလုပ်၍ ကြိုးပမ်း တည်ဆောက်လျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက် ရှိပေသည်။

တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်နေမိန္ဒ

တိပိဋကဓရ သာသနာ့အာဇာနည်အဖြစ် ၁၃၂၁ ခုနှစ် တွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သော အရှင်နေမိန္ဒကို မကွေးတိုင်း၊ မြိုင်မြို့နယ် ဘင်းဂန်ကျေးရွာ၌ ခမည်းတော် ဦးဘိုးတစ်၊ မယ်တော်ဒေါ်ထွားတုတ်တို့က ၁၂၈၉ ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၈ ရက် စနေနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

မြိုင်မြို့နယ် ဂွေးပင်တိုင်းရွာ ပေတောကျောင်း ဆရာ တော် အရှင်နာရဒထံ၌ ပညာသင်ယူ၍ ၁၀ နှစ်သား အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေ ပြုခဲ့သည်။ သာမဏေဘွဲ့မှာ ရှင်နေမိန္ဒဖြစ်သည်။ ၁၅ နှစ်သား အရွယ်တွင် မြိုင်မြို့ အမျိုးသားစာပြန်ပွဲကို ဝင်ရောက်ပြန်ဆိုရာ အောင်မြင်ခဲ့ သည်။ ၁၈ နှစ်အရွယ်တွင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ ရောက်ရှိခဲ့၍ ၁၃၀၉ ခုနှစ် ဝါဆို လဆုတ် ၁ ရက်နေ့တွင် မဟာဝိသုတာရာမတိုက် သိမ် တော်ကြီး၌ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်းဒါယကာမှာ ဘကြီးတော် ဦးဘိုးမြစ်၊ ဒေါ်ဖွားရှင် သမီး မခင်ညွန့်တို့ဖြစ်သည်။

ပါဠိပထမပြန် စာမေးပွဲ များတွင် ပထမငယ်တန်း၊ ပထမလတ်တန်းနှင့် ပထမကြီးတန်းတို့ကို ဖြေဆိုအောင်မြင် ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အစိုးရဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲ၌

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်နေမိန္ဒ

ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်းနှင့်တကွ ဂုဏ်ထူးဆောင် ခြောက်ကျမ်း ကိုပါ တစ်နှစ်တည်း အပြီး ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့၍ သာသန ဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၁၆ ခုနှစ်တွင် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေး စာမေးပွဲ၌ ဝိနယပိဋကကို ဝိသိဋ္ဌမဟာ ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့် ဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၃၁၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၃၁၈ ခုနှစ်များတွင် သုတ္တန္တပိဋက ဒီဃနိကာယ် သုံးကျမ်းကို ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူးဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၃၁၉ ခုနှစ်မှ ၁၃၂၁ ခုနှစ်များတွင် အဘိဓမ္မာပိဋကကို ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူးဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့၍ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်အရှင်နေမိန္ဒသည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာ ရာမကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် စာပေပို့ချမှုကိုလည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ တင်ပွဲတွင် ပဋိဝိသောဓက တာဝန်ကို လည်းကောင်း၊ ပခုက္ကူမဟာဝိသုတာရာမိက ဂဏဝါစက နိကာယ၏ ဂိုဏ်းဝန်ဆောင် တာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူကျောင်းတိုက် ဝိနယာနုဂ္ဂဟအသင်း ကြီး၏ နာယကတာဝန်ကိုလည်းကောင်း ထမ်းဆောင် တော်မူလျက်ရှိသည်။

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ကောသလ္လ
တိပိဋကဓရဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် ရရှိ တော်မူသော သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်ကောသလ္လကို

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ကောသလ္လ

ပြည်မြို့နယ်၊ ဝက်ထီးကန် ဝါးရုံဆိပ်ရွာ၌ ခမည်းတော် ဦးဘိုးရင်၊ မယ်တော် ဒေါ်ဒေါင်းစိန် တို့က ၁၂၇၉ ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း ၁၀ ရက် တနင်္လာနေ့တွင် ဖွားမြင် သည်။ ငယ်မည် မောင်ကျော်စိန်ဖြစ်၍ သတ္တမတန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၃၀၂ ခုနှစ် ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် ဝါးရုံဆိပ်ရွာ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒာစက္ကထံ၌ ရှင်သာမဏေ ပြုသည်။ ဘွဲ့အမည်မှာရှင်ကောသလ္လဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ကြီးထံ၌ ဆက်လက်၍ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ၁၃၀၈ ခုနှစ် တပေါင်း လပြည့်နေ့တွင် ပြည်မြို့ ရတနာသီရိပွင့်လှ သိမ်တော် (ရဟန္တာသိမ်)၌ ဝေဠုဝန် နိကာယဂိုဏ်းချုပ် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ပွင့်လှသိမ်ကုန်းဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈယ်ပြု ၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်းဒါယကာ မှာ ဝါးရုံဆိပ်ရွာ ဦးချစ်စု၊ ဒေါ်မယ်တင်ဖြစ်သည်။

အရှင်ကောသလ္လသည် အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲများ ၌ ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းတို့ကို အောင် မြင်ခဲ့သည့်အပြင် အစိုးရစာချတန်းတွင် ဒုတိယအမှတ် အများဆုံးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့၍ သာသနဓဇသီရိပဝရ ဓမ္မာ စရိယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၂၀ ပြည့်နှစ် တွင် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေးစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုရာ ဗုဒ္ဓသာသနဝိသိဋ္ဌ ဒီဃဘာဏက ဒီဃနိကာယ ကောဝိဒဘွဲ့၊ ၁၃၂၁ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓ သာသနဝိနယဓရ ဝိနယ

ကောဝိဒဘွဲ့များ ရရှိတော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၂၃ ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မာပိဋက ရှေ့ပိုင်းငါးကျမ်း အောင်မြင်၍ ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် ပိဋကသုံးပုံလုံး အောင်မြင်ပြီးစီးခဲ့သဖြင့် တိပိ ဋကဓရ တိပိဋကကောဝိဒ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။

အရှင် ကော သလ္လသည် ပြည် မြို့၊ ပွင့် လှ သိမ် ကုန်း ကျောင်းတိုက်တွင် စာပေပို့ချခဲ့၍ ဝေဠုဝန် နိကာယ တွဲဖက်အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၃၂၆ ခုနှစ် သာသနာတော်သန့်ရှင်းပြန့်ပွားရေး သံသ့အစည်း အဝေး ၂၁ ပါး ဦးစီးဆရာတော်များအဖွဲ့တွင် တွဲဖက် အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သာသ နာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံသ့ အစည်းအဝေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးသံသ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ ၏ အကြံပေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့၍ ပထမ အကြိမ်နှင့် ဒုတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံသ့ဝန် ဆောင်အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက် တော်မူလျက်ရှိသည်။ ယခုအခါ ရန်ကင်းမြို့နယ် ကံဘဲ ဘူတာလမ်း ပဉ္စနိကာယ သာသနာ့ဗိမာန် ကျောင်းတိုက် ကြီးကို ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်လျက် စာပေပို့ချခြင်း၊ တိပိဋက ဓရ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆက်လက် ပေါ်ထွက်ရေးအတွက် အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ပံ့လျက်ရှိခြင်း၊ နိကာယ် စာမေးပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း စသည့် သာသနာ့တာဝန် အရပ်ရပ်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်တော်မူလျက်ရှိသည်။

တိပိဋကဓရ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ

တိပိဋကဓရဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ၁၃၃၅ ခုနှစ် သက်တော် ၂၇ နှစ်တွင် ရရှိတော်မူခဲ့သော သာသနာ့ အာဇာနည် အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရကို စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ဝက်လက်မြို့ နယ်၊ အင်ကြင်းပင်ရွာ ခမည်းတော် ဦးအောင်၊ မယ် တော် ဒေါ်ခင်ကြည်တို့က ၁၃၀၈ ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၀ ရက် သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၃၂၀ ပြည့် နှစ်တွင် အင်ကြင်းပင်ရွာ ရွှေစည်းခုံဆရာတော်ဘုရားထံ၌ ရှင် သာ မ ဏေ ပြု ခဲ့ သည်။ ရွှေစည်းခုံဆရာတော်ထံတွင် အခြေပြုစာပေများ သင်ယူပြီးနောက် ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး၊ တောင်ရေဦး အနောက် တိုက်ကြီး ဆရာတော်နှင့် စာချဆရာတော်များထံ စာပေသင်ယူခဲ့ သည်။ ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင် အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ထံ၌ နေထိုင်၍ စာပေသင်ယူခဲ့သည်။ မန္တလေး မြို့ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ အသင်းမှ ကျင်းပသော သာမဏေစာမေးပွဲ၌ သုံးဆင့်လုံးအောင်မြင်၍ ပရိယတ္တိ သာသနာ့ လင်္ကာရ သာမဏေကျော်ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲများတွင် ပထမငယ်တန်း၊ ပထမ လတ်တန်း၊ ပထမကြီးတန်းတို့ကို ရှင်သာမဏေဘဝဖြင့်ပင်

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၃၂၈ ခုနှစ်တွင် အစိုးရစာချုပ် တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်၍ သာသနဓဇသိရိပဝရဓမ္မာ စရိယဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၂၈ ခုနှစ် ပထမဝါဆိုလဆန်း ၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်ကုန်း မဟာဗောဓိ ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ အမရပူရမြို့၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသကို ဥပဇ္ဈယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်း ဒါယကာမှာ ကမ္ဘာအေး၊ မာလာရာမ သီလရှင် စာသင် တိုက်၊ တိုက်အုပ်ဆရာကြီး ဒေါ်ဂူပမာလာ (ပထမကျော်၊ ဓမ္မာစရိယ) ဖြစ်သည်။

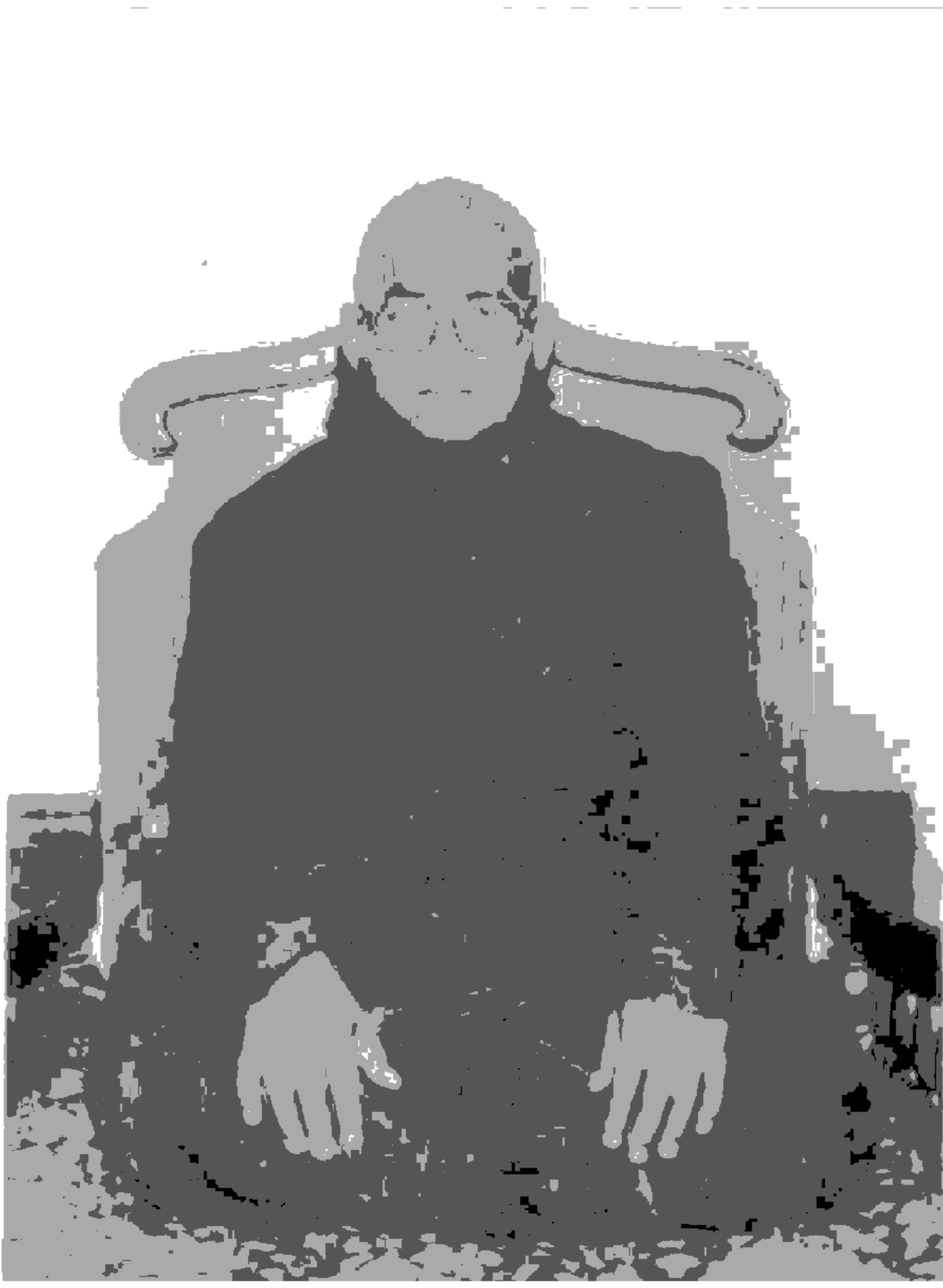
၁၃၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် တိပိဋကဓရစာမေးပွဲ၌ ဝိနည်းငါး ကျမ်း ဖြေဆိုအောင်မြင်၍ ဝိနယဓရ ဝိနယကောဝိဒ ဘွဲ့လက်မှတ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၃၁ ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မာ ရှေ့ပိုင်းငါးကျမ်း အာဂုံရေးဖြေအောင်မြင်၍ ၁၃၃၃ ခုနှစ် တွင် အဘိဓမ္မာ နောက်ပိုင်း နှစ်ကျမ်းကို အောင်မြင် သဖြင့် အဘိဓမ္မိက အဘိဓမ္မကောဝိဒ ဘွဲ့လက်မှတ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၃၅ ခုနှစ်တွင် ဒီဃနိကာယ်သုံးကျမ်း ဖြေဆိုအောင်မြင်သဖြင့် ဒီဃဘာဏက ဒီဃနိကာယ ကောဝိဒဘွဲ့လက်မှတ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ အရှင်သုမင်္ဂလာ

လင်္ကာရသည် သက်တော် ၂၇ နှစ်အရွယ်တွင် ပိဋကသုံးပုံ လုံးကို ပြန်ဆို ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သဖြင့် တိပိဋကဓရ တိပိဋက ကောဝိဒ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၃၃၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာအေး ရေကူး ဝါယာလက် ၂ လမ်း၌ မဟာဂန္ဓာရုံတိုက်ဟူသော အမည်ဖြင့် စာသင် တိုက် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်၍ သံဃာတော် ၁၇၀ ကျော် တို့အား အာမိသာနဂ္ဂဟ ဓမ္မာနဂ္ဂဟတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ လျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူလျက်ရှိ သည်။

တိပိဋကဓရ အရှင်သိရိန္ဒာဘိဝံသ

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ၁၃၄၆ ခုနှစ်တွင် ရရှိ တော်မူခဲ့သော သာသနာ့ အာဇာနည် အရှင်သိရိန္ဒာ ဘိဝံသကို မကွေးတိုင်း ဂန့်ဂေါမြို့နယ် လက်ပံရွာ၌ ခမည်း တော် ဦးရဲနိုင်၊ မယ်တော်ဒေါ်တုတ်ခိုင်တို့က ၁၃၀၄ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၆ ရက် သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၃၂၄ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၈ ရက် စနေနေ့တွင် ဂန့်ဂေါမြို့နယ်ကန်တောရကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍ သိမ်၌ ကန်တောရကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးဝိသုတကို

တိပိဋကဓရ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာ

တိပိဋကဓရ အရှင်သိရိန္ဒာဘိဝံသ

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေး စာမေးပွဲ၌ အောင်မြင်တော်မူကြသော သံဃာတော်များအား အောင်လက်မှတ်များ ဆက်ကပ်စဉ်

ဥပဇ္ဈယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်းဒါယကာများမှာ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်နှင့် ဘိုးဘွားများဖြစ်ကြသည်။

အစိုးရ ပါဠိပထမပြန် စာမေးပွဲများ၌ ပထမငယ်တန်း၊ ပထမလတ်တန်း၊ ပထမကြီးတန်း တို့ကို ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲတွင် အမှတ်အများဆုံးရရှိခဲ့သဖြင့် သာသနဓဇသိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ အဂ္ဂမဟာအကျော်ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ပါဠိဘာသာဖြင့်ဖြေဆိုရသည့် ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲတွင် ဝိနယပါဠိ ပါရဂူ ဘွဲ့နှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပါဠိပါရဂူ ဘွဲ့များကိုလည်း ရရှိခဲ့သည်။ မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိ သာသနာ့ဟိတအသင်း စာမေးပွဲ၌ အဋ္ဌကထာကြီးသုံးကျမ်းကို အောင်မြင်သဖြင့် ပရိယတ္တိ သာသနာ့ဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဘွဲ့ကိုရရှိခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့ စေတီယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိသာသနာ့ဟိတအသင်း စာချတန်းကို ဖြေဆိုအောင်မြင်သဖြင့် စေတီယင်္ဂဏ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကိုလည်း ရရှိခဲ့သည်။

၁၃၃၂ ခုနှစ် ၂၃ ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေးစာမေးပွဲ၌ ဝိနယဓရ ဝိနယကောဝိဒဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၃၃ ခုနှစ် ၂၄ ကြိမ်မြောက် စာမေးပွဲ၌ အဘိဓမ္မာ

ရွှေပိုင်းငါးကျမ်း ပြန်ဆိုခဲ့၍ ၁၃၃၆ ခုနှစ် ၂၇ ကြိမ်မြောက် စာမေးပွဲတွင် ရေးဖြေအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၃၃၈ ခုနှစ် ၂၉ ကြိမ်မြောက်စာမေးပွဲ၌ အဘိဓမ္မာပိဋက နောက်ပိုင်းနှစ်ကျမ်း အာဂုံရေးဖြေအောင်မြင်သဖြင့် အဘိဓမ္မိက အဘိဓမ္မကောဝိဒ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၄၀ ပြည့်နှစ် ၃၁ ကြိမ်မြောက် စာမေးပွဲ၌ ဝိနယကောဝိဒဘွဲ့နှင့် ဒီဃဘာဏကဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၄၆ ခုနှစ် ၃၇ ကြိမ်မြောက် စာမေးပွဲတွင် သုတ္တန္တပိဋက ဒီဃနိကာယ် သုံးကျမ်းကို သဘောရေးဖြေ အောင်မြင်တော်မူသဖြင့် ဒီဃနိကာယကောဝိဒဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရရှိသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အရှင်သီရိန္ဒာဘိဝံသသည် သင်ရိုးပိဋကသုံးပုံကို ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခဲ့သဖြင့် တိပိဋကဓရ တိပိဋကကောဝိဒဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ယခုအခါ ရန်ကုန်တိုင်း ဗဟန်းမြို့နယ်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်သစ်၌ စာသင်သားသံဃာတော်များအား ပရိယတ္တိ စာပေပို့ချလျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူလျက် ရှိသည်။

မောင်အံ

ထူးခြားသော အမြွှာများ

ဆေးပညာ

အမြွှာပူးမွေးသည် ဆိုရာ၌ နှစ်မျိုးရှိသည်။ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အစစ အရာရာ တူညီသော ဆင်တူအမြွှာနှင့် သာမန် ညီအစ်ကိုမောင်နှမကဲ့သို့ တူညီသော အမြွှာဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဆင်တူအမြွှာဖြစ်ခြင်းမှာ သားဥတစ်လုံးကို သုက်ပိုးတစ်ကောင်တည်းက ထိတွေ့၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော သားလောင်းသည် ချက်ချင်း နှစ်မြွှာကဲ့သို့ ကလေးနှစ်ယောက် အဖြစ် သန္ဓေတည်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးနှစ်ယောက်သည် အမြဲတမ်း လိင်တူရုံမျှမက မိဘနှစ်ဘက်စလုံးမှ ပါသော မျိုးရိုးဗီဇများပါ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် တူကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ရုပ်အင်္ဂါ အရည်အချင်းမှအစ စိတ်နေသဘောထားပါ အစစအရာရာ တူညီနေတတ်သည်။ နောင် အသက်ကြီးလာမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လိုက်၍ ကွဲပြားခြားနားသွားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။

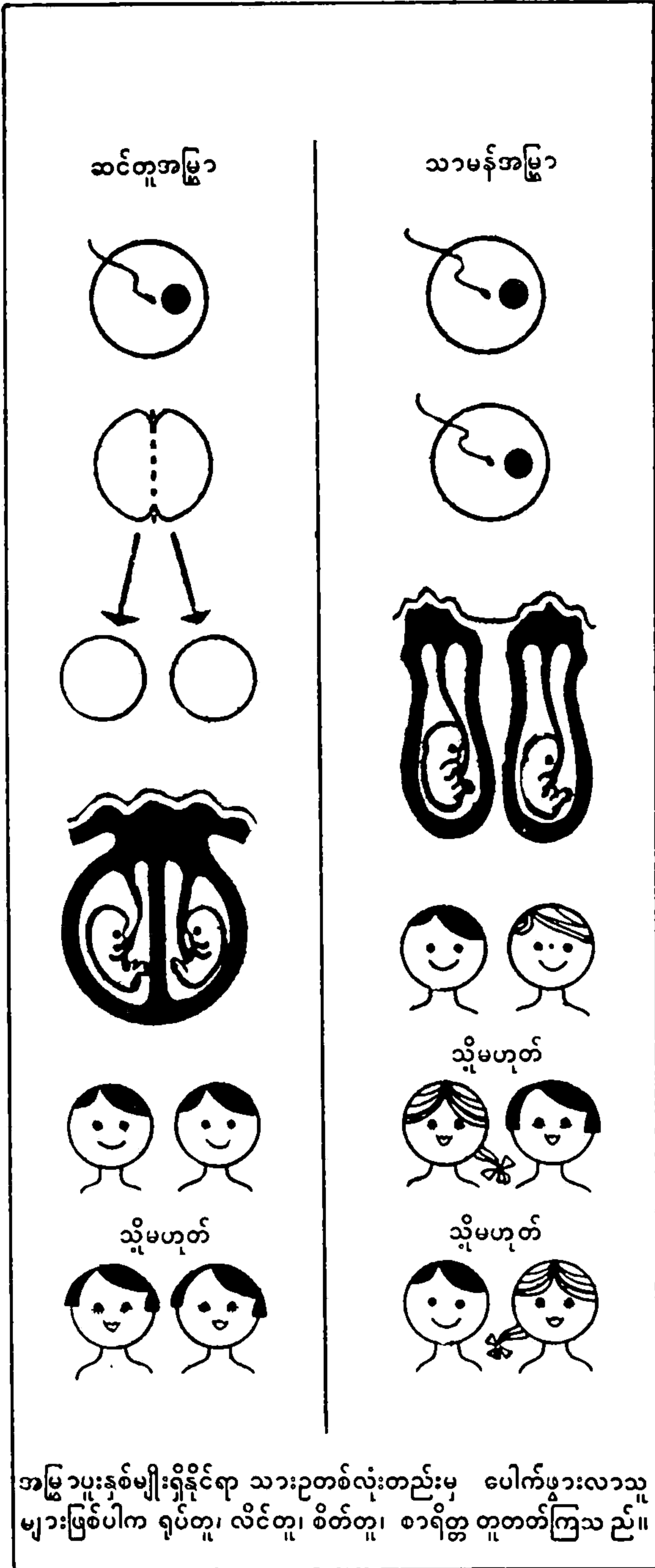
ဤသို့သော အမြွှာတို့၏ ထူးခြားချက်မှာ တစ်ဦးထံမှ ရသော သွေးသာမက နှလုံးကျောက်ကပ် စသည်တို့ကို နောက်တစ်ယောက်သို့ လိုအပ်ပါက ပြောင်းလဲ တပ်ဆင်ပေးသော် မိမိကိုယ်တိုင်မှ ပစ္စည်းကို တပ်ဆင်သကဲ့သို့ အစစ အရာရာ အဆင်ပြေသည်။ အခြား ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ ၎င်းအမြွှာတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မှန်ထဲမှ ပုံရိပ်အတိုင်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်

ဆက်သွယ်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပမာ တစ်ယောက်တွင် မွေးရာပါ အမှတ်တစ်ခု ဝဲဘက်တွင် ရှိက နောက်တစ်ယောက်တွင် ယာဘက်၌ ရှိ၏။ တစ်ယောက်၏ ညာအံသွားသည် အပြင်သို့ ငေါထွက်နေက နောက်တစ်ယောက်၏ ဝဲဘက်အံသွားသည် အပြင်သို့ ငေါထွက်နေတတ်၏။

သာမန် အမြွှာရိုးရိုး မွေးဖွားခြင်းမှာ မိခင်လောင်းထံမှ တစ်လလျှင် သားဥတစ်လုံး ကျဆင်းရမည့်အစား နှစ်လုံး တစ်ပြိုင်တည်း ကျဆင်းရာမှ သုက်ပိုးနှစ်ကောင်နှင့် တခြားစီ ထိတွေ့မိပြီး ကလေးနှစ်ယောက် ပေါက်ဖွားရခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကလေးများသည် လိင်တူချင်မှ တူကြသည်။ စိတ်နေ စိတ်ထား၊ သဘောထားနှင့် ရုပ်ဆင်းရူပကာ သာမန် ညီအစ်ကို မောင်နှမ ဆင်သလောက်သာ တူညီကြသည်။ ဤအမြွှာမျိုးသည် အစစ အရာရာ တူညီသော အမြွှာမျိုးထက် ပိုမိုပေါများသည်။ အမြွှာ ၁၀၀ လျှင် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် သာမန် အမြွှာမျိုးဖြစ်၍ ကျန် ၃၀ သာ ဆင်တူအမြွှာမျိုး ဖြစ်ကြသည်။

အမြွှာတစ်တွဲကို တွေ့ရုံနှင့် မည်သည့်အမြွှာ အမျိုးအစားဖြစ်သည်ကို အတိအကျပြောရန် မလွယ်ချေ။ သွေးအမျိုးအစား တူ မတူ စစ်ဆေး ပေးရုံနှင့် လည်း မလုံလောက်။ မျက်လုံး အရောင်အသွေး၊ အရေပြား အရောင်အဆင်း၊ ခြေလက်အင်္ဂါများပါမကျန် စစ်ဆေးပြီးမှ ပြောနိုင်သည်။

ထူးခြားသောအမြွှာများ

အမြွှာပူးနှစ်မျိုးရှိနိုင်ရာ သားဥတစ်လုံးတည်းမှ ပေါက်ဖွားလာသူ များဖြစ်ပါက ရုပ်တူ၊ လိင်တူ၊ စိတ်တူ၊ စာရိတ္တ တူတတ်ကြသည်။

အမြွှာပူးမွေးသည့်နှုန်းသည် လူမျိုး တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး မတူကြချေ။ အကြမ်းအားဖြင့် ကပ္ပလီလူမျိုးတို့တွင် အမြွှာပူးမွေးသည့်နှုန်း အမြင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံမှ လူမျိုးတစ်မျိုးတွင် အမြွှာပူးမွေးသည့်နှုန်း လေးရာခိုင်နှုန်း ရှိ၏။ မြန်မာအပါအဝင် မွန်ဂိုလီယန်းလူမျိုးတို့တွင် အမြွှာပူးမွေးခဲ၏။ ဂျပန်နိုင်ငံသည် အမြွှာပူးမွေးသည့်နှုန်း အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ လူတစ်ရာလျှင် သုညဒသမခုနစ်ရာခိုင်နှုန်းသာ အမြွှာပူးမွေးတတ်သည်။

အသက် အပိုင်းအခြား - အမြွှာပူး မွေးသည့် ကိစ္စသည် မိခင်လောင်း၏ အသက်အရွယ်နှင့် ဆက်စပ်လေ့ ရှိ၏။ အသက်ကြီးသည့် မိခင်လောင်းများတွင် အမြွှာပူးပိုပြီး မွေးတတ်သည်။ အသက် ၄၀ နီးပါးရှိနေပြီး ကလေးငါးယောက်ခန့်မွေးပြီးသော မိခင်တစ်ယောက်၏အမြွှာပူးရတတ်သောနှုန်းမှာ သာမန် အသက် ၂၀ အောက် သားဦးမွေးမည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ထက် ခြောက်ဆပိုသည်။

အစစ အရာရာတူသော ဆင်တူ အမြွှာကလေးမျိုးကိုမူ မည်သည့် အသက် အရွယ်တွင်မဆို ကွဲခြားခြင်း မရှိဘဲ မွေးဖွားတတ်ကြသည်။ မွေးရခြင်းသည် မိခင်၏ မျိုးရိုးဗီဇနှင့် အထူး စပ်ဆိုင်နေတတ်သည်။ အမြွှာပူးသော မိခင်၏ မျိုးရိုးကို လေ့လာက တစ်ယောက်ယောက်တွင် အမြွှာပူးထားပြီး ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ပြင် မိခင် တစ်ယောက်သည် အမြွှာတစ်ကြိမ် မွေးဖူးပါက နောက် တစ်ကြိမ် အမြွှာပူးနိုင်ကိန်းသည် အခြား မိန်းမများထက် အဆများစွာ ပိုတတ်ပေသည်။

သုံးမြွှာပူး၊ လေးမြွှာပူးနှင့် ငါးမြွှာပူးမွေးသော ကိစ္စများသည်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ အချို့ ကလေးများသည် သုံးလေးမြွှာပူးပင် ဖြစ်စေကာမူ မူလ သားဥတစ်ဥနှင့် သက်ပိုးတစ်ကောင်တည်းမှ ကွဲထွက်သွားသည့် အခါ အစစ အရာရာ တူညီနေတတ်သည်။ သို့သော် များသောအားဖြင့် သားဥ သုံးလေးလုံး ကျဆင်းလာရာမှ သက်ပိုး သုံးလေးကောင်နှင့် ထိတွေ့ပြီး သားသမီး တစ်ယောက်မက ထွန်းကားလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကလေးအမြွှာ မွေးနိုင်ကိန်း အချိုးအစား

နှစ်မြွှာပူး -	$2 \times 20 =$ ကလေး ၂၀ မွေးလျှင် တစ်ကြိမ်
သုံးမြွှာပူး -	$3 \times 20 =$ ကလေး ၆၀ မွေးလျှင် တစ်ကြိမ်
လေးမြွှာပူး -	$4 \times 20 \times 20 =$ ကလေး ၁၆,၀၀၀ မွေးလျှင် တစ်ကြိမ်
ငါးမြွှာပူး -	$5 \times 20 \times 20 \times 20 =$ ၆,၅၆,၀၀၀ မွေးလျှင် တစ်ကြိမ်

ထူးခြားသောအမြွှာများ

မည်သည့် နေရာတွင်မဆို အမြွှာပူး မွေး ပြီ ဆိုလျှင် ၎င်းတို့ အသက်အရွယ်ကြီးသည်အထိ သိပ္ပံပညာရှင်များက အကြိမ်ကြိမ် လာရောက် လေ့လာတတ်ကြသည်။ မကြာခဏ စစ်ဆေးခံရသဖြင့် အမြွှာကလေးများမှာ စိတ်ညစ်တတ်ကြသည်။

ထောက်တစ်မျိုးမျိုးသည် မျိုးရိုးကြောင့် ဖြစ်ရသလော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကြောင့် ဖြစ်ရသလောဟူသည့် အချက်ကို သိရှိရန် အမြွှာပူးများကို လေ့လာရသည်။

လက်ဗေဒကိုစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် သားဥတစ်လုံးတည်းမှ ပေါက်ဖွားလာသူ ဟုတ်မဟုတ် ခွဲခြားနိုင်သည်။ သားဥတစ်လုံးတည်းမှ ပေါက်ဖွားလာသူတို့သည် လက်ဗေဒတူလေ့ရှိသည်။

အမြွှာပူးများအနက် ကမ္ဘာတွင် စံပြုထားရလောက်အောင် ထူးခြားသည့် အမြွှာများ ရှိသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် သားဥကျဆင်းစေသော ဦးနှောက် ပီကျူထရီဂလင်းမှ ထုတ်လုပ်သည့် ဆေးတစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းဆေးကို အသုံးပြုရာမှ ကလေး ၁၅ ယောက် တစ်ပြိုင်တည်း သန္ဓေတည်ခဲ့သည်။ အိတလီနိုင်ငံ တွင် ဒေါက်တာ ဂျင်နို ရှိ မှန်တာနီဆိုသူက ကလေး ၁၅ ယောက် တစ်ပြိုင်တည်း သန္ဓေတည်သော အမျိုးသမီး တစ်ယောက်အား ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ခွဲစိတ်မွေးဖွားပေးခဲ့ရသည်ဟု ဆို၏။ ယောက်ျားကလေး ငါးယောက်နှင့် မိန်းကလေး ၁၀ ယောက်ရှိသော ယင်း အမြွှာပူး ကလေးများသည် သေးငယ်လွန်းသဖြင့် အသက်မရှိကြချေ။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်နှောက်ပိုင်းတွင် ယင်းဆေးအကြောင်းကို ပိုမို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရာ ယခင်ကဲ့သို့ ကလေး အပြုလိုက်မွေးသူ မရှိတော့ချေ။

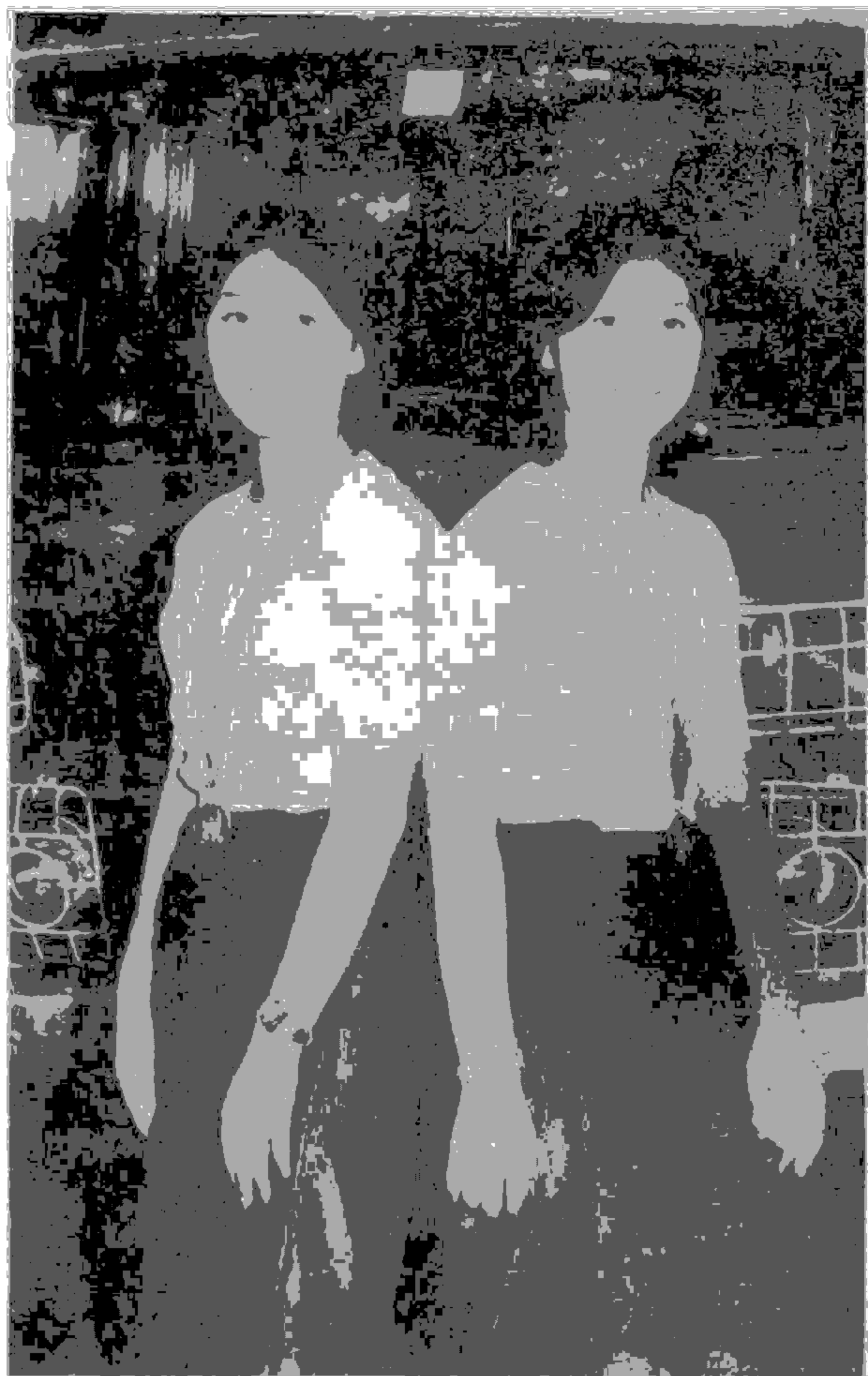
ကမ္ဘာ့အမြွှာပူး စံပြုမတ်တမ်း

တစ်ကြိမ်တည်း ၁၀ မြွှာပူး - ဗရာဇီးနိုင်ငံ၌ ၁၀ မြွှာပူး (ကျား-ရှစ်၊ မ-နှစ်) ကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်

နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ (စပိန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ၁၉၃၆ ခု မေလ ၁၂ ရက်နေ့တို့တွင် ၁၀ မြွှာပူး မွေးဖွားမှုရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းရှိသည်။)

တစ်ကြိမ်တည်း ကိုးမြွှာပူး - ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၊ ဆစ်ဒနီမြို့၊ တော်ဝင်ဆေးရုံကြီး၌ မစ္စက်ဂျရယ်ဒင်း ဘရော့ဒရစ်က ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကိုးမြွှာပူးကလေးများ (ကျား-ငါး၊ မ-လေး) ကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၂ အောင်စလေးသော ကလေးတစ်ယောက်သာ ခြောက်ရက်အထိ အသက်ရှင်သည်။ ယောက်ျားလေးနှစ်ယောက်မှာ အသေမွေးဖြစ်ပြီး ကျန်ကလေးအားလုံး ခြောက်ရက်မတိုင်မီ သေဆုံးခဲ့သည်။

အသက်ရှင်သော အများဆုံးအမြွှာပူး - တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၊ ကိပ်တောင်းမြို့တွင် မစ္စက်ဆူဇန်ဂျိန်း ရိုဇင်ကိုဝစ်က ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ခြောက်မြွှာပူး (ကျား-သုံး၊ မ-သုံး) ကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ မွေးကာစ

ပညာအရည်အချင်း၊ ဝါသနာမှအစ တူလျက် စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်၌ အတူပညာသင်ကြားလျက်ရှိသော ဆင်တူ အမြွှာညီအစ်မနှစ်ဦး

ထူးခြားသောအမြွှာများ

အသက်မရှင်ရှာသော ဦးခေါင်းနှစ်လုံးနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုဖြစ် နေသောအမြွှာ

ကလေးများ၏ စုစုပေါင်း အလေးချိန်မှာ ၂၄ ပေါင် တစ် အောင်စ ဖြစ်သည်။ အီတလီနိုင်ငံ ဖလော့ရင့်စ်မြို့တွင် လည်း မစ္စက်ရိုဆန်နာ ဂျီယန်နီနီက ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ခြောက်မြွှာပူး (ကျား- လေး၊ မ-နှစ်) မွေးဖွားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ လစ်ဗာပူမြို့ အမျိုးသမီး ဆေးရုံကြီးတွင် မစ္စက်ဂျနက် ဝီလ်ဆင်က ၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ခြောက်မြွှာပူး (အားလုံး မိန်းကလေး) မွေးဖွားခဲ့သည်။

အလေးဆုံး ငါးမြွှာပူး - ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့ တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၌ မွေးဖွားသော ငါးမြွှာပူးကလေးများ နှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယ နိုင်ငံ ပွန်ဒီချယ်ရီမြို့၌ မွေးဖွားသော ငါးမြွှာပူးကလေး များမှာ စုစုပေါင်း ၂၅ ပေါင်စီရှိကြ၍ အလေးဆုံး ဖြစ် သည်။

အလေးဆုံး လေးမြွှာပူး - ၁၉၇၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ ကာဂိုရီးမားမြို့၌ မစ္စက်အေ ယာကို တာကီဒါးမှ မွေးဖွားသော လေးမြွှာပူးကလေး များမှာ ၂၂ ပေါင် ၁၃ အောင်စ အလေးချိန်ရှိသည်။

အလေးဆုံး သုံးမြွှာပူး - ၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လ ၁၈ ရက် နေ့တွင် အီရန်နိုင်ငံ၌ မွေးဖွားခဲ့သော သုံးမြွှာပူး(ကျား- နှစ်၊ မ-တစ်) မှာ ၂၆ ပေါင် ၆ အောင်စ လေးသည်။

အလေးဆုံး နှစ်မြွှာပူး - အမေရိကန်နိုင်ငံ အာကင်ဆပ် ပြည်နယ်တွင် ၁၉၂၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ က မစ္စက်ဂျေ၊ ပီ ဟတ်စကင်က မွေးဖွားခဲ့သော အမြွှာပူး ကလေးငယ်နှစ်ဦးမှာ ၂၇ ပေါင် ၁၂ အောင်စ လေး သည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လင်းဆက်ဆေးကျာနယ်၌ ၁၈၈၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့က မုတ်တမ်းတင်ထားသော ကလေးနှစ်ယောက်မှာ ၁၈ ပေါင်နှင့် ၁၇ ပေါင် ၈ အောင်စ အသီးသီး ရှိကြသည်။

အမြွှာပူး အများဆုံးမွေးသူ - ဆိုဗီယက် ပြည် ထောင်စု၊ မော်စကိုမြို့ အရှေ့ဘက် မိုင် ၁၀၅ မိုင် အကွာတွင်ရှိသော ရှူယာမြို့မှ လယ်သမားတစ်ဦး၏ ဇနီးဖြစ်သော မစ္စက် ဗာဆီလ်ယက်သည် နှစ်မြွှာပူး ၁၆ တွဲ၊ သုံးမြွှာပူး ခုနစ်တွဲနှင့် လေးမြွှာပူးလေးတွဲ စုစုပေါင်း ကလေး ၆၉ ယောက် မွေးဖွားခဲ့သည်။

အပေါ့ဆုံး အမြွှာပူး - ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ မစ္စက် ဖလော့ရင့်စ် စတင်ဆန်က ၁၉၃၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သော အမြွှာပူး မိန်းကလေး နှစ် ဦးမှာ ၁၆ အောင်စနှင့် ၁၉ အောင်စစီသာ ရှိကြပြီး နှစ်ဦးစလုံး အသက်ရှင်ခဲ့သည်။

အသက်အရှည်ဆုံး အမြွှာပူး - အမေရိကန်နိုင်ငံ ဗာဂျီးနီး ယားပြည်နယ် အဖင်တန်မြို့တွင် ၁၈၀၃ ခုနှစ် ဖေဖော်

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ်က မွေးဖွားခဲ့သော အသက်ရှင်လျက်ရှိဆဲ ခြောက်မြွှာပူးကလေးများ

ထူးခြားသောအမြွှာများ

ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့က မွေးဖွားခဲ့သော အမြွှာနှစ်ဦး အနက် အယ်လီသည် အသက် ၁၀၈ နှစ် ၉ ရက်အကြာ၊ ၁၉၁၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး ထိုအချိန်တွင် ကျန်အမြွှာ ဂျန်ဖစ်မှာ အသက်ရှင်နေထိုင်ဆဲ ဖြစ်သည်။

အသက်အရွယ်ဆုံး ငါးမြွှာပူးအတွဲမှာ ကနေဒါနိုင်ငံမှ မစ္စက် အိုလီဗီယာဒိုအိုနိုက ၁၉၃၄ ခုနှစ် မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သောအတွဲ ဖြစ်သည်။ ကလေးများ၏ အလေးချိန် စုစုပေါင်းသည် ၁၃ ပေါင်နှင့် ၆ အောင်စ ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ သုံးယောက် အသက်ရှင် လျက် ရှိသည်။

အရွယ်ရောက်ပြီး အလေးဆုံး အမြွှာ-အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့က မွေးဖွားခဲ့သော ဘီလီနှင့် ဘင်နီ အမြွှာညီအစ်ကိုမှာ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ၇၄၃ ပေါင်နှင့် ၇၂၃ ပေါင်စီ အလေးချိန် ရှိကြသည်။ ကြီးလာမှ အလေးချိန် တိုးလာကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဘီလီသည် ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် နှလုံးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ယိုးဒယားအမြွှာ

ငှက်ပျောသီး နှစ်လုံးပူးကဲ့သို့ ရင်ချင်းဆက်နေသော အမြွှာမျိုးကို ယိုးဒယား အမြွှာဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ယိုးဒယားအမြွှာဟူသော စကားပေါ်လာရခြင်းမှာ ချိုင်းနှင့် အင်းဘန်ကာအမည်ရှိ ယိုးဒယား (ထိုင်း) လူမျိုး အမြွှာညီနောင်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူတို့နှစ်ဦးကို ထိုင်းနိုင်ငံ မက်လောင်မြို့၌ ၁၈၁၁ ခုနှစ် မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ မွေးဖွားလာကတည်းက ရင်ဘတ်၌ အရိုးနုတစ်ချောင်းဖြင့် ဆက်နေကြသည်။ ၎င်းတို့ကို ဆပ်ကပ်အဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့် ကမ္ဘာအနှံ့ လိုက်လံပြသရာမှ ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သည်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဇနီးတစ်ယောက်စီ ယူကြသည်။ တစ်ယောက်က ကလေး ၁၀ ယောက်၏ဖခင်ဖြစ်လာ၍ ကျန်တစ်ယောက်မှာလည်း ကလေး ၁၂ ယောက်၏ဖခင် ဖြစ်လာသည်။ ယင်းအမြွှာညီအစ်ကိုသည် အသက် ၆၂ နှစ်အရွယ် (၁၈၇၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့) တွင် သုံးနာရီ အချိန်ခြား၍ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ယိုးဒယား အမြွှာများထဲမှ ဒုတိယ လူသိများသော အတွဲမှာ ပြိတိန်နိုင်ငံမှ ဒေစီနှင့် ဗိုင်အိုလက် ဟီလတန် အမည်ရှိ အမြွှာညီအစ်မ ဖြစ်သည်။ သူတို့ကို ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ တင်ပါးတွင် ဆက်နေသောအတွဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အသက်

နှစ်ယောက်ပေါင်း ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် ၁,၅၀၀ နီးပါးရှိသော အမြွှာညီအစ်ကို ဘင်နီနှင့်ဘီလီ

၆၀ အထိ အသက်ရှင်နေထိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အရှားပါးဆုံးဖြစ်ရပ်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် လက်ရှိ အသက်ရှင်နေကြသော အမြွှာအတွဲမှာ ရုရှားနိုင်ငံမှ မရှာဒါရှာ အမည်ရှိ အတွဲ ဖြစ်သည်။ ဦးခေါင်းနှစ်လုံး၊ လက်လေးဘက်နှင့် ခြေနှစ်ချောင်း ရှိသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။

ဗရာဇီးနိုင်ငံ၌ အလားတူ အမြွှာဆန်း မိန်းကလေး နှစ်ယောက်ကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူတို့တွင် အူတစ်စုံနှင့် ကျောက်ကပ်တစ်စုံသာ ပါရှိသဖြင့် သက်ဆိုးမရှည်ပေ။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်အထိ ဆယ်ပါးမြို့ဆေးရုံပေါ်၌သာ နေထိုင်ခဲ့ပြီး သေဆုံးသွားကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ယိုးဒယားအမြွှာများ

မြန်မာနိုင်ငံမှ လူသိအများဆုံး ရင်ချင်းအပ်၍ ဆက်နေသော ယိုးဒယားအမြွှာမှာ မနန်းစိုး၊ မနန်းစံ အမြွှာညီအစ်မ ဖြစ်သည်။ အတွင်းအင်္ဂါအချို့ ဆက်နေသော အတွဲ ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ပုသိမ်ခရိုင် ဘီလူးကျွန်းရွာ၌ တောင်သူလယ်သမား ဇနီးမောင်နှံက ရင်ချင်းဆက် အမြွှာညီအစ်မကို

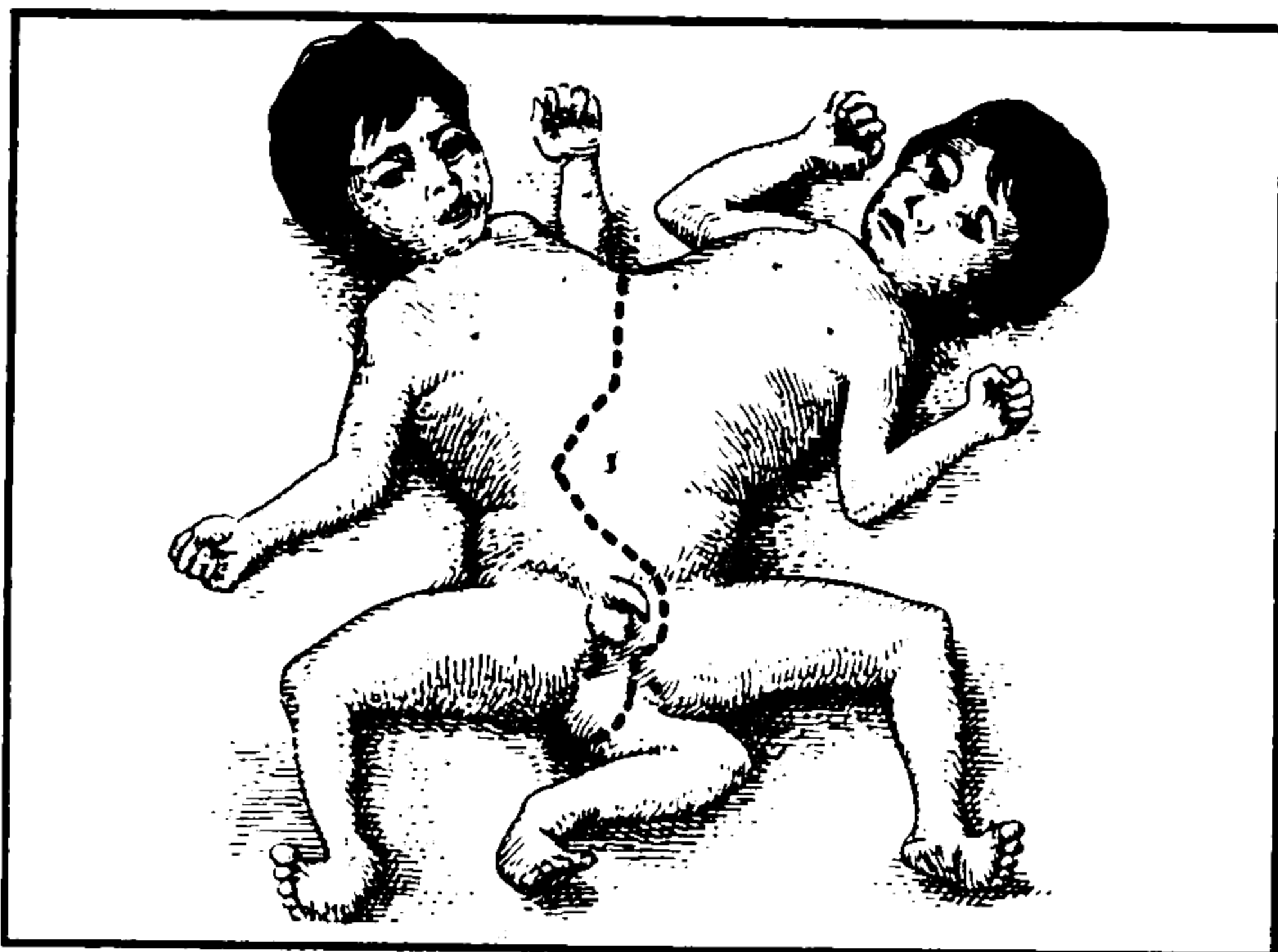
ထူးခြားသောအမြွှာများ

မြန်မာဝမ်းဆွဲ လက်သည်တစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၊ ကလေးဆေးရုံနှင့် တပ်မတော် စစ်ဆေးရုံတို့မှ သမားတော်ကြီးများ ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်လျက် ဆရာဝန်ကြီး ဦးဖေညွန့်၊ ဆရာဝန်ကြီး ဦးထွန်းဆိုင်တို့ ကြီးမှူးသော ဆရာဝန်၊ ဆရာမများအဖွဲ့က ယင်းအမြွှာညီအစ်မကို ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက် နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်နိုင်ခဲ့သည်။ မနန်းစိုးသည် အသက်ရှင်ခဲ့၍ မနန်းစံကလေးမှာ ခွဲစိတ်ပြီး ရက်အတန် ကြာမှ အဖျားဝင်ကာ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဤခွဲစိတ် ကုသမှုသည် မြန်မာ့ဆေးသိပ္ပံလောက၏ ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ အောင်မြင်မှုတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

မနန်းစိုးတို့ကို အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက် မကြာမီ ရန်ကုန် အမျိုးသမီးဆေးရုံကြီး၌ ရင်ချင်းအပ် အမြွှာတစ်တွဲ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ခွဲစိတ်ကုသရန် စီစဉ်နေဆဲ မွေးရာပါ ရောဂါတစ်ခုကြောင့် သေဆုံးသွားခဲ့ကြသည်။

တတိယအတွဲသည် သာစည်မြို့မှ အမြွှာ မိန်းကလေး နှစ်ယောက်အတွဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့သည်လည်း အသက် လေးလ အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့ကြသည်။ စတုတ္ထ အတွဲသည် မုံရွာမြို့မှ ဖြစ်သည်။ မုံရွာမြို့နယ် ဆရာဝန်က ရန်ကုန် ကလေးဆေးရုံကြီးသို့ ကလေးများကို ပို့ပေးရန် စီစဉ် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ လက်ခံရန် စီစဉ်ပြီး ကလေး များကို ပို့ခဲ့ရာ လမ်းခုလတ် မန္တလေးအရောက်တွင် ကွယ် လွန်သွားခဲ့ကြသည်။

ပဉ္စမအတွဲသည် စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ရွာထောင် အမှတ် (၂) ဒီဇယ်ရထား စက်မှု လက်မှု သင် တန်း ကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးညီထွတ်၊ ဒေါ်တင်တင်မြင့် တို့၏ ရင်သွေးများဖြစ်ကြသည်။ ဤကလေးနှစ်ဦးမှာမူ ကနေဒါ နိုင်ငံ အကူအညီဖြင့် အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လင်းထွတ်၊ ဝင်းထွတ် မောင်နှမ ခန္ဓာကိုယ်ချင်းဆက်နေပုံ

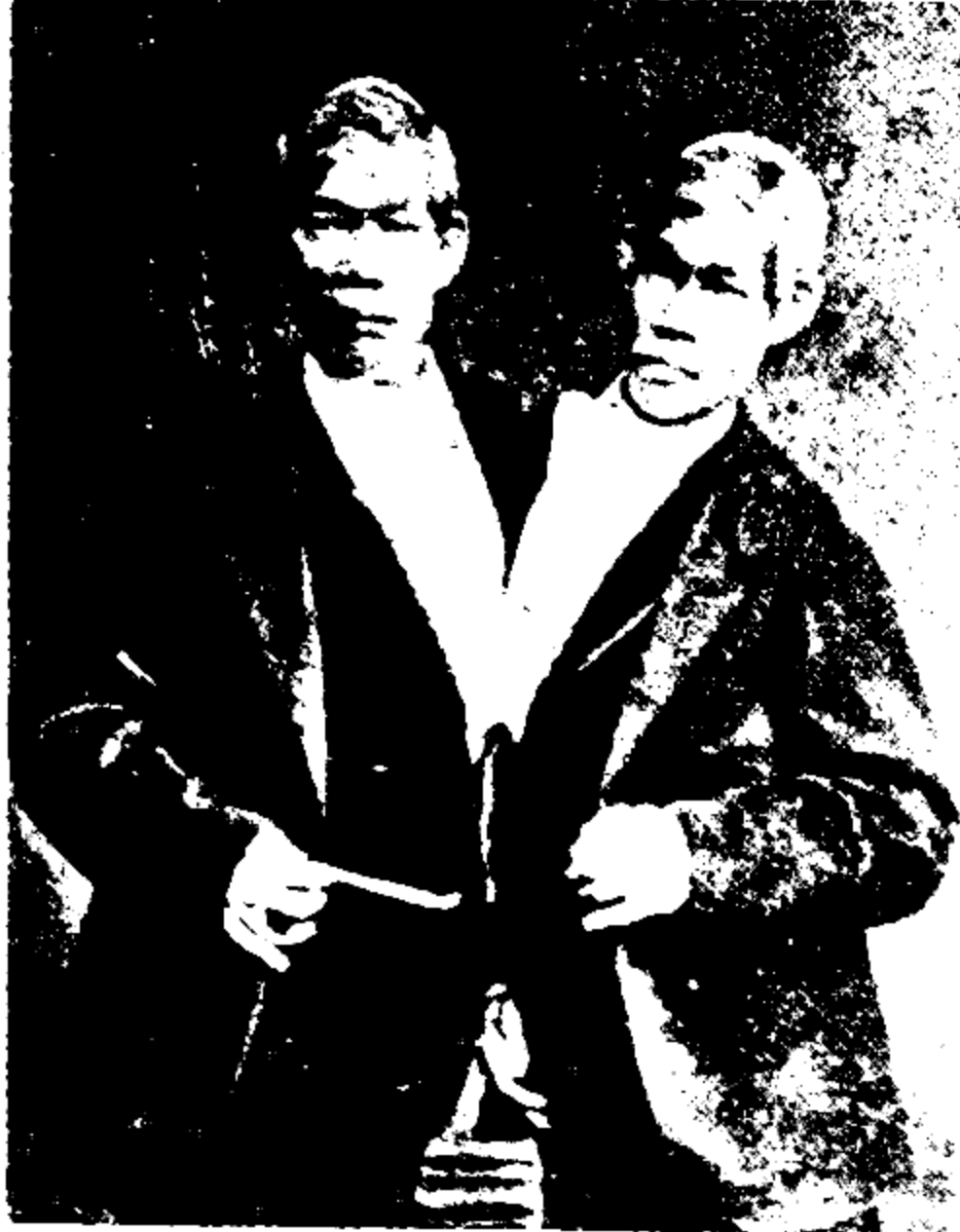
ဆဋ္ဌမမြောက် အတွဲသည် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း ပင်လောင်းမြို့နယ် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ နေ့လယ်က မွေးဖွားခဲ့သော ရင်ချင်းဆက် အမြွှာညီအစ်မနှစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ကလေး များ၏ မိဘများမှာ ပင်လောင်းမြို့နယ် နောင်တရား ကျေးရွာအုပ်စု တပဲ့ပင်ကျေးရွာမှ မောင်ကျော်နှင့် မတင် မေတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယခု မွေးဖွားရာတွင် သားဦး အဖြစ် မွေးဖွားခြင်းဖြစ်ပြီး မိခင်မှာ အသက် ၁၉ နှစ် ရှိသည်။ ကလေးနှစ်ဦး၏ အလေးချိန်မှာ ရှစ်ပေါင်ခွဲရှိပြီး ခွဲစိတ်ကုသမှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပို့ရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်နေဆဲ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ကြသည်။

ယိုးဒယားအမြွှာ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း

ယိုးဒယားအမြွှာကို မွေးရာပါ ချွတ်ယွင်းချက်ပါလာ သော ကလေးများဟု ဆိုနိုင်သည်။ အကြမ်းအားဖြင့် ကလေး ၁၀၀ လျှင် ၁ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မွေးရာပါ ချွတ်ယွင်းချက် ပါလာတတ် သည်။ ယင်းသို့ ချွတ်ယွင်းချက်တစ်မျိုးမျိုး ပါလာသော ကလေးများသည် အချိန်မကျမီမွေးပြီး အသက်မရှင်တတ် ကြချေ။ အနည်းငယ်မျှသော ခန္ဓာကိုယ် ချွတ်ယွင်းချက် ပါလာသူများသာ အသက်ရှင်တတ်ကြသည်။

ဖြစ်ပေါ်နေသော လက္ခဏာများ အမျိုးမျိုးကွာခြား တတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းများကိုလည်း တိတိကျကျ အ ဖြေ ပေး ရန် မ လွယ် ချေ။ သို့ ရာ တွင် အောက်ပါ အချက်များနှင့် ဆက် စပ် လျက် ရှိ ကြောင်း ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များက ယူဆထားကြသည်။

အသက်ကြီးသော မိခင်များ၊ မျိုးရိုး၊ ဆွေမျိုးနီးစပ် ချင်း အိမ်ထောင်ပြုထားသူများ၊ အချို့သော ဆေးဝါး

ပထမဆုံး ကမ္ဘာသိ ယိုးဒယားအမြွှာ ချိုင်းနှင့် အင်းဘန်ကာ

ထူးခြားသောအမြွှာများ

ဥပမာ ယခုကမ္ဘာ၌ အသုံးမပြုတော့ရန် ပိတ်ပင်ထားပြီး ဖြစ်သော ဘာလီဒိုမိုက်ဆေး၊ ကိုယ်ဝန်နုစဉ် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရခြင်း၊ ဖျားခြင်း၊ အောက်ဆီဂျင် မလုံလောက်ခြင်း၊ ဓာတ်ရောင်ခြည်နှင့် ထိတွေ့ခြင်း၊ ဂျိုက်သိုးခေါ် ဆင်ဝက် သက်ရောက်၊ ဆစ်ဖလစ်ကာလသားရောဂါ၊ တော့ဆိုပလာ စမားရောဂါ စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်ဟု ယူဆ ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ကိုယ်ဝန်သုံးလမတိုင်မီ လန့်စဉ်ကာလ၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင် များသည် မိမိတို့၏ ရင်သွေး ကျန်းမာရေးအတွက် အထက်ပါ အချက်များကို ရှောင်နိုင် သ၍ ရှောင်ရှားကြရန် လိုပေသည်။

ကမ္ဘာတွင် ကျော်ကြားခဲ့သည့် ခွဲစိတ်ကုသမှုများ

ယခုခေတ်တွင် ခွဲစိတ်ကုသမှုပညာသည် တစ်ရှိန်ထိုး တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရင်ချင်းအပ် အမြွှာ များကို တိုးလိုးတန်းလန်းအဖြစ်နှင့် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဝဋ်ဒုက္ခကို မခံစားစေတော့ပေ။ ငယ်စဉ်ကာလ ကလေး ဘဝမှာပင် အပြီးအပြတ် ခွဲစိတ်ပေးကြသည်။

ပထမဆုံး ယိုဒယားအမြွှာ ခွဲစိတ်ခြင်းကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ရှိကာဂို တက္ကသိုလ်ဆေးရုံ၌ ဒေါက်တာ အက်စတက် ဦးဆောင်သောအဖွဲ့က ၁၉၅၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ၁၉၅၃ ခုနှစ် မေလအတွင်းက မွေးဖွားသော ပရစ်စနားနှင့် နပစ်အမည်ရှိ အမြွှာအတွဲကို ခွဲစိတ်နိုင်ခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယိုဒယား အမြွှာဟူသည် အဆင့် အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ အချို့မှာ အရေပြားလောက်သာ ဆက်နေသည်။ ဤ အ ဆင့်တွင် ခွဲစိတ်ရ လွန်စွာလွယ်ကူသည်။ အချို့မှာမူ အသည်းစသည့် အတွင်းကလီစာများပါ တစ်ခုတည်း ဖြစ် နေတတ်သည်။ ဤသို့သော အမြွှာမျိုးကိုမူ ခွဲပေးရ မလွယ်ချေ။ တစ်ယောက်မဟုတ် တစ်ယောက် ဖိတ်စဉ် သွားတတ်သည်။

အမြွှာများ ခွဲစိတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျော်ကြား ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်နှစ်ခု ရှိခဲ့သည်။ ပထမဖြစ်ရပ်သည် အမေ ရိကန် ပြည်ထောင်စု ယေးတက္ကသိုလ်ဆေးရုံမှ အောင်မြင် စွာ ခွဲစိတ်နိုင်ခဲ့ကြသော အသက် ၁၉ လရှိ လီဇာနှင့် အယ်လီဇာ အမည်ရှိ ဦးနှောက်ချင်းဆက် အမြွှာ ဖြစ် သည်။ ခွဲစိတ်မှုပေါင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ကြ ၍ နောက်ဆုံး ခွဲစိတ်မှုသည် ၁၆ နာရီ ကြာသည်။ (စွယ်စုံ နှစ်ချုပ် ၁၉၇၂-စာ၊ ၁၂၃-ရှု။) ဒုတိယဖြစ်ရပ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံမှ လင်းထွတ်နှင့် ဝင်းထွတ်အမြွှာကို ခွဲစိတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

လင်းထွတ်နှင့် ဝင်းထွတ် အမြွှာ မောင်နှမ၏ မူလ အမည်မှာ ပြည့်ဖြိုးလင်း (ကျား) နှင့် ပြည့်ဖြိုးဝင်း (မ) တို့ဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ ရွာထောင် ရထား စက်မှု လက်မှု သင်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးညီထွတ် နှင့် ဒေါ်တင်တင်မြင့်တို့၏ ရင်သွေးများ ဖြစ်ကြသည်။

ကလေးများကို ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက် နေ့တွင် မန္တလေး ဆေးရုံကြီး၌ သားဖွားနှင့် မီးယပ် ပါရဂူ ဆရာဝန်ကြီးဦးစိုးမြင့်က အောင်မြင်စွာ မွေးဖွားပေးခဲ့ သည်။ မွေးဖွားလာသော ကလေးများသည် ရင်ချင်း အပ်၍ ဝမ်းဗိုက်မှ တင်ပါးဆုံအထိ ဆက်စပ်လျက်ရှိရာ အင်္ဂလိပ်စာလုံး ဝိုင်ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်နေပြီး မွေးဖွားစက ၁၁ ပေါင် ရှိသည်။ မွေးဖွားပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ က လေး ဆေးရုံကြီး သို့ ပို့ဆောင် ပြုစု စောင့်ရှောက် ခဲ့ကြသည်။

ကလေးများတွင် ခြေထောက် နှစ်ချောင်းနှင့် အပို အငယ် တစ်ချောင်းပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း အင်္ဂါ များပါ ဆက်စပ်နေသောအတွဲဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကို ခွဲစိတ်ခဲ့ သော် ကလေးနှစ်ယောက်စလုံး အသက်ရှင်ရန် မလွယ် သောကြောင့် ဤအတိုင်း ပြုစုပေးထားခဲ့ရသည်။ ကလေး များသည် တဖြည်းဖြည်း ကြီးပြင်းလာသောအခါ တစ် ယောက်က အိပ်နေစဉ် ကျန်တစ်ယောက်က ထိုင်နေ ရသည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကနေဒါနိုင်ငံမှ မေဆေး ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ အလင် ကွန်းသည် ရန်ကုန်မြို့သို့

ကနေဒါနိုင်ငံသို့ ထွတ်မောင်နှမကို သယ်ဆောင်သွားစဉ်

လင်းထွတ်နှင့်ဝင်းထွတ်ထို့ကို သူတို့အားခွဲစိတ်ပေးခဲ့သော ဆရာ
ဝန်ကြီး ဖီလာနှင့်အတူ အောင်မြင်စွာခွဲစိတ်အပြီး တွေ့ရပုံ

အလည်အပတ်ရောက်ခဲ့ရာမှ ကလေးများကို တွေ့မြင်သွား
သည်။ ကနေဒါနိုင်ငံ တိုရွန်တိုမြို့ ကလေးဆေးရုံကြီးတွင်
ရင်ချင်းအပ် အမြွှာများ ခွဲစိတ်ခြင်းကို အထူး စိတ်ဝင်စား
သောအဖွဲ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများကို ဤအတိုင်း
ပြုစုပေးနေမည့်အစား ခွဲစိတ်ကုသနိုင်ရန် အကူအညီပေး
ခဲ့သည်။ ဒတ်ချ်လေကြောင်း ကုမ္ပဏီက ကလေးများ
အတွက် ခရီးသွားလာစရိတ် ကူညီသည်။ ကနေဒါနိုင်ငံ
နိုင်ငံတကာ ထောက်ပံ့ရေး အေဂျင်စီနှင့် ဟာဘီရန်ပုံငွေ
အဖွဲ့ (တိုရွန်တိုမြို့ ကလေးများ ကူညီထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့)
တို့မှ ဆေးရုံ၊ ဆေးဝါးစရိတ် ဒေါ်လာတစ်သိန်း စုပေါင်း
ကူညီကြသည်။

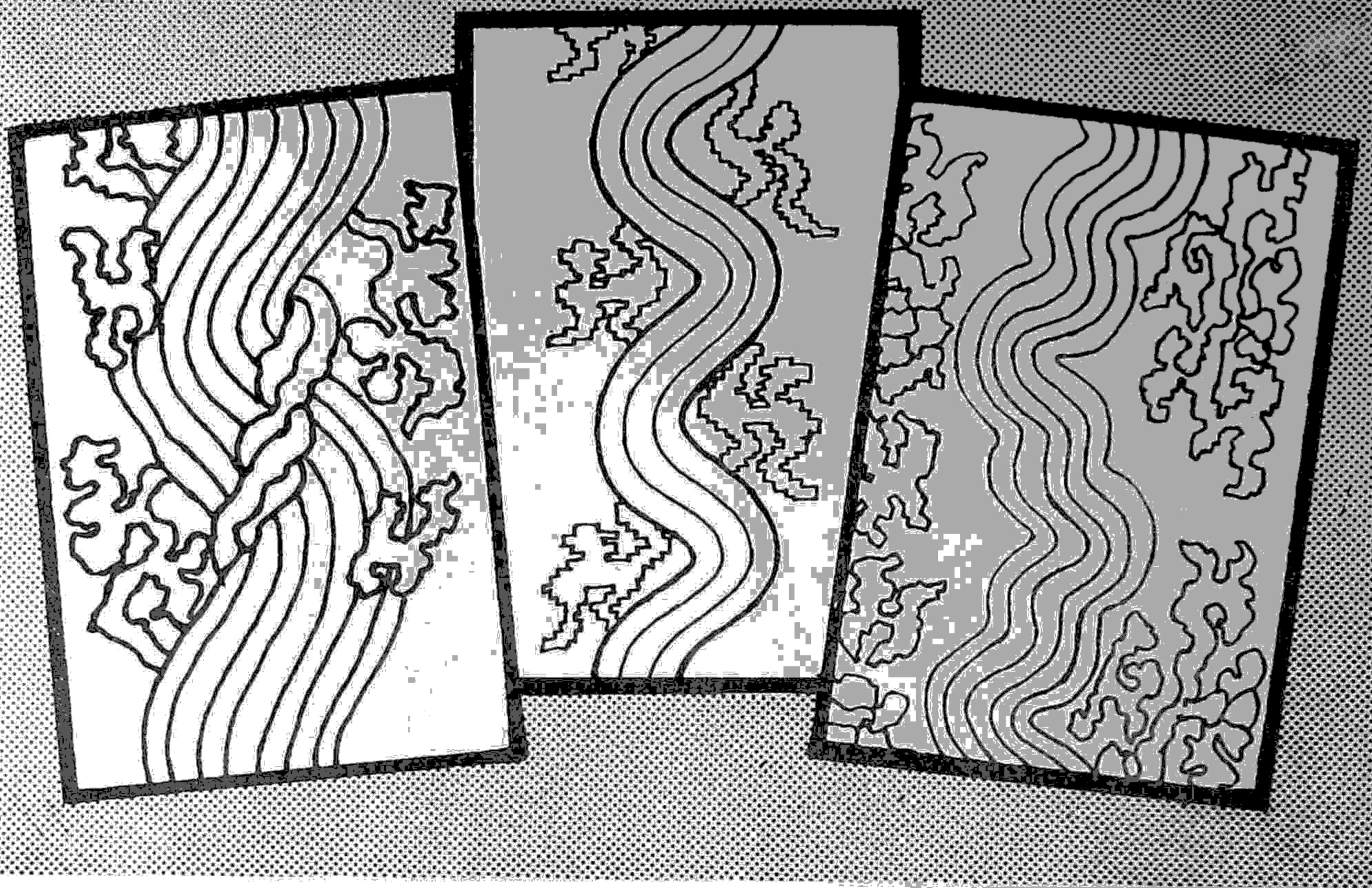
ဒေါက်တာ ရောဗတ် ဖီလာ ခေါင်းဆောင် သည့်
ပညာရှင် ၄၃ ယောက် ပါဝင်သော ခွဲစိတ်ကုသရေးအဖွဲ့က
ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့သည်။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် စမ်းသပ် လေ့
ကျင့်ပြီးမှ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကလေး
များကို ခွဲစိတ်ပေးခဲ့ကြသည်။ ရှေးဦးစွာ အသည်းကို
နှစ်ပိုင်းခွဲရသည်။ ထို့နောက် ကျောက်ကပ်နှင့် ဆီးလမ်း၊

နောက်ဆုံး တင်ပါးဆုံကို တစ်ဝက်စီဖြစ်အောင် ခွဲပေးရ
သည်။ ကလေးနှစ်ယောက်ဖြစ်သွားအောင် ခွဲစိတ်ပေးရ
သောအချိန်မှာ ငါးနာရီကြာသည်။

ကလေးတစ်ယောက်စီကို အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့က ဒဏ်ရာပြန်ချုပ်
ပေးရာတွင် ၁၂ နာရီ ထပ်ကြာသည်။ ခွဲစိတ်ပညာရှင်
နှစ်ဖွဲ့က တစ်လှည့်စီ တာဝန်ယူခဲ့ကြရသည်။ ဆေးရုံတစ်
ထပ်လုံးကို ဤကိစ္စအတွက် အသုံးပြုခဲ့၍ သွေးပုလင်း
ပေါင်း ၅၀၀၀ ခန့် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ဓာတ်ခွဲခန်း အကူ
အထောက် ဝန်ထမ်း ၂၀ စီပါသော အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့က အချိန်
ပြည့် ကူညီပေးခဲ့သည်။ ခွဲစိတ်ပြီး တစ်လတိုင်အောင်
အထူးခန်းများ၌ ထား၍ ပြုစုပေးခဲ့ရသည်။ နှစ်ယောက်
စလုံး အသက်ရှင်ကြသည်။

တစ်ယောက်က ယောက်ျားတန်ဆာ အပြည့်ရ၍ ကျန်
တစ်ဦးမှာ မိန်းကလေးတန်ဆာ အသစ် ပြုလုပ်ပေးခဲ့ရ
သည်။ ခြေထောက် တစ်ချောင်းစီ အတုပြုလုပ် တပ်ဆင်
ပေးရသည်။ ဖခင်၏ အမည်ကိုပါထည့်၍ လင်းထွတ်နှင့်
ဝင်းထွတ်ဟု ဆေးရုံတွင် ခေါ်ခဲ့ကြရာက ယင်းအမည်တို့
ဖြင့် ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သည်။

ဆရာဝန် တင်ရွှေ

လွန်းရာကျော် မြန်မာ့အချိတ်ထည် လုပ်ငန်း

ယဉ်ကျေးမှု

မြန်မာမှုရက်ကန်းလုပ်ငန်းတွင် သိမ်မွေ့ညွှန်ခက်ခဲလှသော ရက်ကန်းအတတ်ပညာမှာ လွန်းရာကျော် အချိတ်ထည်လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ပဲတိုင်းဝင် ဆင်တိုင်းတင့်တယ်လှသော အချိတ်ထည်သည် မြန်မာ့ဂုဏ်ဆောင် အနုပညာလက်ရာလည်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးများအကြိုက်အမြတ်တနိုး မရိုးနိုင်သော ပဲနေပဲထိုင် အထည်လည်းဖြစ်သည်။ ချိတ်ထဘီဝတ်ဆင်ထားလျှင် မြန်မာလူမျိုးဟူ၍ မပြောဘဲနှင့် သိနိုင်သည်။ ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် မတုပနိုင်သော မြန်မာ့အဝတ်ရတနာ၊ နိုင်ငံတိုင်းက စိတ်ဝင်စားခြင်းခံရသော မြန်မာ့အနုပညာလက်ရာ ဟူ၍လည်း တင်စားခေါ်ဆိုထိုက်သည်။

လွန်းရာကျော်၊ လွန်းရာကျ အချိတ်ထည် များသည် အဆင်အသွေးကောင်းသလောက် လက်ဝင်၍ တန်ဖိုးကြီးလှသောအထည်မျိုး ဖြစ်ရာ ရှေးအခါက ပင်လျှင် လူတိုင်း မဝတ်ဆင်နိုင်ကြ။ အလှူမင်္ဂလာပွဲ မင်းပွဲစိုးပွဲတို့လောက်သာ ဂုဏ်ယူဝတ်ဆင်ကြခြင်းဖြစ်၍ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် တစ်ထည်စီ လောက်သာ ဝယ်ယူ ဝတ်ဆင်နိုင်ကြသည်။

လွန်းရာကျော်အချိတ်ထည်များကို ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်၌ အတွင်ကျယ်ဆုံး ထုတ်လုပ်နေသည့် နေရာမှာ ရက်ကန်းမြို့တော်ဖြစ်သော အမရပူရမြို့ဖြစ်သည်။ မန္တလေးနန်းရွှေနှင့် စစ်ကိုင်းမြို့ နတ်ပန်းရပ်တို့တွင်လည်း အချိတ်ရက်ကန်းပညာရှင်အဆက်ဆက်တို့ ပညာအမွေ ထိန်းသိမ်း၍ ယနေ့တိုင် ရက်လုပ်လျက် ရှိကြသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။

သမိုင်းနောက်ကြောင်း

ဤအချိတ်ထည်သည် ရှေးခေတ်က တွင်တွင် ကျယ်ကျယ်ရှိခဲ့ပုံမပေါ်ခဲ့ဘဲ မင်းစိုးရာဇာ နန်းတွင်းသုံးအထည် မှန်အဖြစ်သာ ရက်လုပ်သုံးစွဲဝတ်ဆင်ခဲ့ပုံ ပေါ်လေသည်။ ဘုရင့်ပုဆိုး ပိုးချည်းပဲဆိုသော အသုံးအနှုန်းသည်လည်း ရှေးခေတ်ကမြန်မာလူမျိုးတို့ ပိုးထည်ကို အမြတ်တနိုးဝတ်ဆင်တန်ဖိုးထားခဲ့ကြောင်း တင်စား ပြောဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ပိုးဖြင့်ရက်လုပ်ရသည့် အဆင်ဆန်း အချိတ်ထည်မှာမူ သာမန်ပိုးထည်ရိုးရိုးထက် အသွင်ဆန်း အမြင်ဆန်း

လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း

နေသဖြင့် ယောက်ျားမိန်းမ မဟူ မြင်ရသူတိုင်း စွဲမက် ကြလေသည်။

မြန်မာတို့ ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ လွန်းရာကျ လွန်းရာကျော် မြန်မာ့အချိတ်ထည်များကို မဏိပူရ ကသည်းလူမျိုး ရက်ကန်း ပညာသည်များက စတင် ရက်လုပ်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် သမိုင်း ကြောင်းအရ ဤအချိတ်ထည်အဆင်မျိုးသည် ပျူခေတ် ပျူလူမျိုးတို့ သုံးစွဲခဲ့ကြသော အိုးခွက်များပေါ် ရေးခြစ် ထားသည့် ရေလှိုင်းပုံတို့နှင့်သဏ္ဍန်တူကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပုဂံခေတ်ရေဆေးနံရံဆေးရေးပန်းချီများတွင်လည်း ဤသို့ သော အချိတ်အဆင်ပုံသဏ္ဍာန်များတွေ့နိုင်သည်။ အပယ် ရတနာလိုက်ဂူဘုရား နံရံဆေးရေးပန်းချီတွင် မဟာယာဉ် ဂိုဏ်း ရုပ်ပုံများမှ တာရာဒေဝီ နတ်သမီး ဝတ်ဆင်သော ထဘီမှာ ကြိုးကြီးချိတ်အဆင် ရေးဆွဲထားလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပုဂံခေတ်၌ပင် အချိတ်ထည်သွင်ပြင်ပေါ်ပေါက် ခဲ့လေပြီဟု မှတ်ယူဖွယ်ဖြစ်သည်။

လွန်းရာကျအချိတ်ထည် ရက်လုပ်မှုအတတ်ပညာသည် အင်းဝခေတ်၊ ညောင်ရမ်းခေတ်တို့တွင် ရုပ်လုံးပေါ်ပေါက် လာခဲ့ပြီး ကုန်းဘောင်ခေတ် တစ်လျှောက်လုံး ထွန်းကား လာခဲ့လေသည်။ ယင်းတို့ကို ထိုခေတ်စာဆိုပညာရှင်များ ရေးဖွဲ့စပ်ဆိုခဲ့သည့် ပျူကဗျာ၊ ရတုတို့ကအထောက်အထား ပြုလျက်ရှိသည်။ သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ကျော် အင်းဝခေတ် ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှုကို ရဟန်းပညာရှိ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ပုရေနိသင် ချီရတုနှင့် စတုဓမ္မ သာရကုံးခန်းပျို့၊ ရှင်တေ ဇောသာရ၏ ရွှေဟင်္သာမင်းပျို့ စသည်တို့တွင် ဖွဲ့ဆိုထား ရာ၌ ရက်ကန်းအတတ်ပညာ၊ အချိတ်ထည် အဆင်အသွေး တို့ကို ထည့်သွင်းစပ်ဆိုထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် ညောင်ရမ်း မင်းတရားကြီး လက်ထက် စာဆို တော်ဖြစ်သော ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ သူဇာပျို့၊ ဟံသာ ဝတီပါမင်း၏အမှားတော်ပုံနှင့် ဦးတိုး၏ ရာမရကန်တို့တွင် လည်း အချိတ်ပုဆိုးအကြောင်း ထည့်သွင်း စပ်ဆိုထား သည်။ ထို့ပြင် ရွှေကိုင်းသား၏ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု စာအုပ် တွင် အချိတ်ပုဆိုးပုံများကို ပုဂံဥပါလိသိမ် ဆေးရေးကား မှစတင်တွေ့ရှိရသော်လည်း ပုဂံခေတ်အဝတ်အစားမဟုတ် ဘဲ အင်းဝခေတ် အဝတ် အစားဟု ခန့်မှန်း ရကြောင်း၊ အချိတ်ပုဆိုးခေတ်သည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၀၉၅-၁၁၁၃ အတွင်းဟု ခန့်မှန်းရကြောင်း ရေးသားထားသည်။

ရှေးခေတ်ကမူ ရာကျချိတ်၊ ရာကျပုဆိုးဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ လွန်း ၁၀၀ အောက် လွန်း ၅၀၊ ၇၀၊ ၈၀ စသည်ဖြင့် ရက်လုပ်ထားသော အချိတ်ထည်ကိုလည်း ရှေးခေတ်ကသုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ လွန်းရာကျချိတ်ဝေါဟာရ သည် လွန်းရာကျနှင့်အချိတ်ဟူသောဝေါဟာရနှစ်ခုပေါင်း

စပ်ထားခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။ ရှေးအခါက အထည်အနံ မှာ အနံသေးနှစ်နံစပ် ရက်ခတ်ကြသည် ဖြစ်၍ အထည် တစ်နံအတွက် လွန်းကလေးများမှာ အချိတ်ဆင်ဒီဇိုင်း အလိုက် လွန်း ၉၀၊ ၁၀၀ ကျော်စသည်ဖြင့် ရက်ခတ်ကြ သည်ဖြစ်ရာ ၎င်းလွန်း ၁၀၀ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အမှီပြု၍ လွန်းရာကျဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြဟန်တူသည်။

ထို့ကြောင့် လွန်းရာကျ ဆိုသည်မှာ အထည် တစ်နံ တည်းတွင် လွန်းကလေးပေါင်း ၁၀၀၊ ၁၀၀ ကျော်ကို ထည့်သွင်း ရက်ခတ်ထားသည်ကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

အချိတ်ဟူသည်မှာ တစ်လွန်းနှင့်တစ်လွန်း ချိတ်ဆက် ရက်ခတ်ထားသည်ကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်း အားဖြင့် လွန်းရာကျချိတ်ဆိုသည်မှာ တစ်ပင်ကျော်တစ် ပင်ကျ ဗလာနမူနာ အထည်သားပေါ်တွင် လွန်းကလေး ပေါင်းများစွာဖြင့် ဖောက်ယပင်များ တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် လင်းမြွေထိုးသဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ တွဲမိအောင် တစ်လွန်းနှင့် တစ်လွန်း ချိတ်ယူ ရက်ခတ် ထားသည်ကို ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ထပ်၍ဆိုရသော် လွန်းရာကျအချိတ် ထည်သား ပေါ်တွင်ရှိသော ကြိုးဂမုန်းအပွင့်များ အတွက် တစ်ကြိုး တစ်သွေး၊ တစ်လွန်းကျဖြင့် မိမိနှစ်သက်ရာအသွေးအရောင် ကို လွန်းကလေးပေါင်း များစွာဖြင့် ကြိုးဂမုန်းပေါင်းများ စွာ အဖောက်ယပင်များ မရောထွေးစေဘဲ တစ်ပင်နှင့် တစ်ပင် တွဲချိတ်မိအောင် ရက်ခတ်ထားခြင်းကြောင့် လွန်းရာကျချိတ်ထည်ကို ရာကျချိတ် (သို့မဟုတ်) ကြိုးကြီး ချိတ်ဟု တင်စားခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် အချိတ်ထည် ရက်ကန်းပညာသည် ကုန်း ဘောင်ခေတ် အလောင်းမင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၂၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း မဏိပူရကသည်းကို အောင်တော် မူရာ သူပန်းအဖြစ် ခေါ်ဆောင်လာသော ကသည်းရက် ကန်းသည်အချို့ ပါရှိသဖြင့် ယင်းတို့ထံမှ မြန်မာလူမျိုးတို့ ရက်ကန်းပညာ ဆည်းပူး ရ လေသည်။ ရက်ကန်းပညာ သည်တို့ကို အင်းဝသို့ ရွှေ့ပြောင်းစေကာ ရက်ကန်းပညာ သင်ကြားပေးစေခဲ့သည်။ အင်းဝ၊ စစ်ကိုင်း၊ အမရပူရတို့ တွင် ရက်ကန်းပညာ ထွန်းကားခဲ့သည်မှာ ကုန်းဘောင် ခေတ်ဦးက အစပျိုးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။

အချိတ်ထည်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှေးကပင်ပေါ်ပေါက် ခဲ့သော်လည်း ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ပိုမိုထွန်းကားလာ သည်မှာ မငြင်းကွယ်နိုင်ချေ။ ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက် တွင် အချိတ်ထည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာရာ “အချိတ်အစ ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက်က” ဟူ၍ပင် အဆိုရှိခဲ့သည်။ ထိုခေတ်ကထွန်းကားသော အချိတ်ထည်များသည် နန်း တွင်းဝတ် အဆင်အထည်များအဆင့်သာ ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်း ရသည်။

လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း

အမရပူရခေတ်တွင် နန်းတွင်း ဝတ်ဆင်သော ထဘီ အမျိုးအမည်များတွင် လွန်းရာကျထဘီ၊ လွန်း ၉၀ ကျ ထဘီ၊ စိန်ပန်းထဘီစုံ၊ စိန်ပန်းအလတ်နှင့် အငယ်ထဘီစုံ စည်းပွင့်ထဘီစုံ၊ ဗလာထဘီစုံ၊ အာဠဝီ ပန်းကုံးလတ်နှင့် ချည်ပန်းစပ်ထဘီနှင့် ပိုးတောက်ဖဲကျစ်ထဘီ၊ ပုလဲထဘီတို့ ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ရှေးခေတ် လွန်းရာကျ အခေါ် အဝေါ်များမှာ လွန်းရာကျလုံချည်၊ လွန်း ၉၀ ကျ၊ လွန်း ၈၀ ကျ၊ လွန်း ၇၀ ကျ၊ လွန်း ၅၀ ကျ၊ လွန်း ၄၀ ကျ၊ လွန်း ၃၀ ကျ၊ လွန်း ၂၅ ကျ လုံချည် စသည်ဖြင့် တွေ့ရှိမှတ်သားရသည်။

ရှေးခေတ်အချိတ်ထဘီခတ်ရက်သက်တမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှာဖွေရာ ရှေးမြန်မာမင်းများ လက်ထက်က ဝတ်လဲ တော်ဆက်များ၏ ရေးသွင်း လျှောက်ထားချက် ရှေးဟောင်းပေစာမှတ်တမ်းများကို ကိုးကားသော ဦးမောင်မောင်တင်၏ မှတ်စုတွင် ဤသို့တွေ့ရှိရသည်။

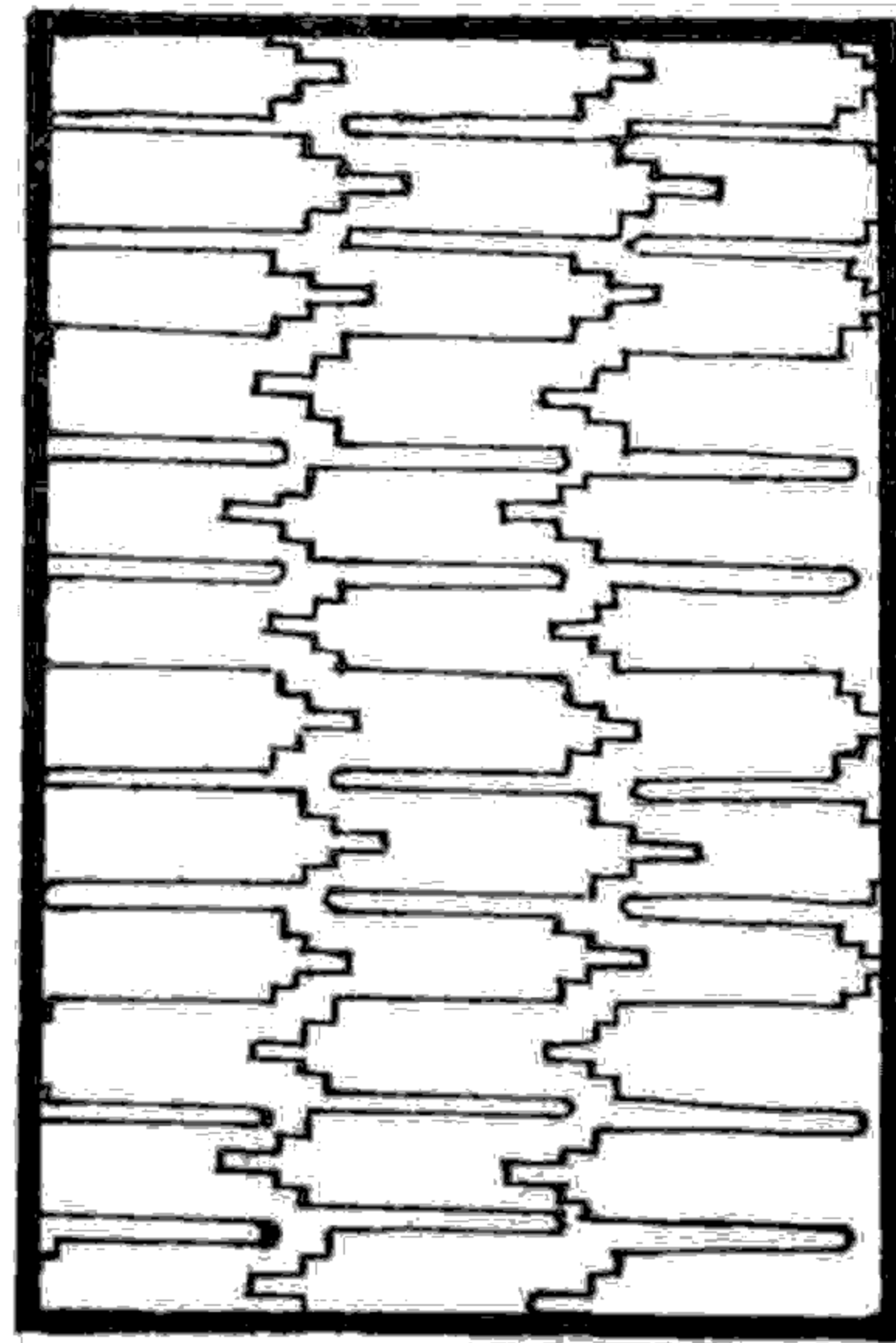
“လွန်း ၅၀ ကျ ပုဆိုးတစ်ထည်ရက်လို့လျှင် လူ နှစ်ယောက်ရက်လျှင် ရက်ပေါင်း ၄၅ ရက်၊ တစ်လခွဲ ဖြစ်ပါသည်။ လွန်း ၇၀ ကျပုဆိုး တစ်ထည်ကို လူ နှစ်ယောက် ရက်လျှင် နှစ်လနှင့် ရက်ပေါင်း ၂၀ ရက်ရပါသည်။ လွန်း ၈၀ ကျ ပုဆိုးတစ်ထည်ကို လူနှစ်ယောက် ရက်ရလျှင် သုံးလ ပြတ်ပါသည်။ လွန်း ၁၀၀ ကျ ပုဆိုးတစ်ထည် လူနှစ်ယောက် ရက်ရလျှင် သုံးလနှင့် ၁၀ ရက် ပြတ်ပါသည်။ လွန်း ၁၀၀ ကျ ပုဆိုးကောင်း သုံးထည် လက်ခစရိတ် တစ်ထည် လျှင် ၅၀ ပြား၊ သုံးထည်သင့်ငွေ ၁၅၀

ပြား၊ ပိုးဖိုး ၆၅ ပြား ၈ မှုး၊ လက်ခနှင့်ပိုးဖိုး နှစ်ခု ပေါင်း ၂၁၅ ပြား ၈ မှုး၊ ယခုရောင်းဝယ်ကြသည်မှာ ၁၀၀ ကျ ပုဆိုးကောင်း တစ်ထည်လျှင် ဒင်္ဂါး ၁၆၀ ပြား၊ သုံးထည် ၄၈၀ ပြား သင့်ပါသည်။ ၂၁၅ ပြား ၈ မှုးနုတ်လျှင် ၂၆၄ ပြား ၈ မှုး အကျိုးတော်ဖြစ်သည်။ ပိုးချတ်ပြီးအချိန် ၂၄ ကို လွန်း ၅၀ ကျထဘီ၊ လွန်း ၈၀ ကျထဘီ၊ လွန်း၁၀၀ ကျထဘီ လေးထည် ရက်လျှင် ပိုးဖိုး ၁၃ ပြား၊ ဆိုးခ၊ ချခ၊ ရှည်ရက်ခ ၁၇ ပြား၊ နှစ်ခု ၃၀ ပြား၊ ယခုရောင်းဝယ် ကြသည်မှာ ၅၀ ကျထဘီတစ်ထည်လျှင် ၈ ပြား၊ ၇၀ ကျကို တစ်ထည် ၁၂ ပြား၊ ၈၀ ကျကို တစ်ထည် ၁၈ ပြား၊ လွန်း ၁၀၀ ကျကို တစ်ထည် ၂၅ ပြား လေးထည် ဖိုးသင့် ဒင်္ဂါး ၆၃ ပြား ကျန်ရှိပါကြောင်းကိုရွှေဖဝါးတော်မြတ်အောက် ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်လျှောက်ပါသည်”

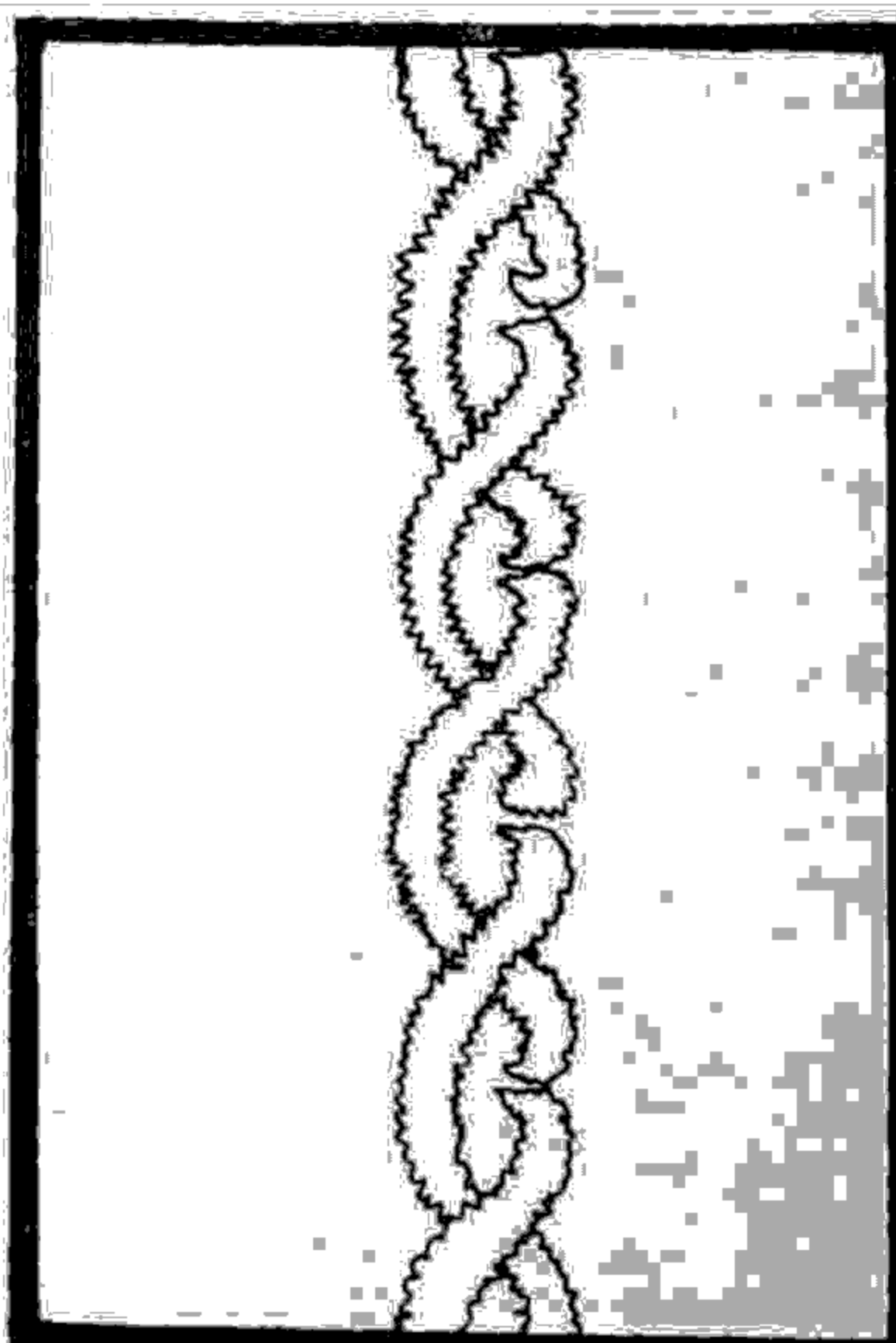
ဟူ၍ ရှေးဟောင်းပေစာမှတ်တမ်းတစ်ခုတွင် တွေ့ရှိရသည် ဟု ဆိုသည်။

ဤကိုထောက်ထား၍ ရှေးမင်းများလက်ထက်၌ ရာကျ အချိတ်ထည်များကို စနစ်တကျ ရက်လုပ် သွင်းစေခဲ့ပြီး နန်းတွင်းနန်းပြင်၌လည်း အပြိုင်အဆိုင် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာ ဆင်မြန်း ဝတ်ဆင်ခဲ့ကြမည်မှာ ထင်ရှားသည်။

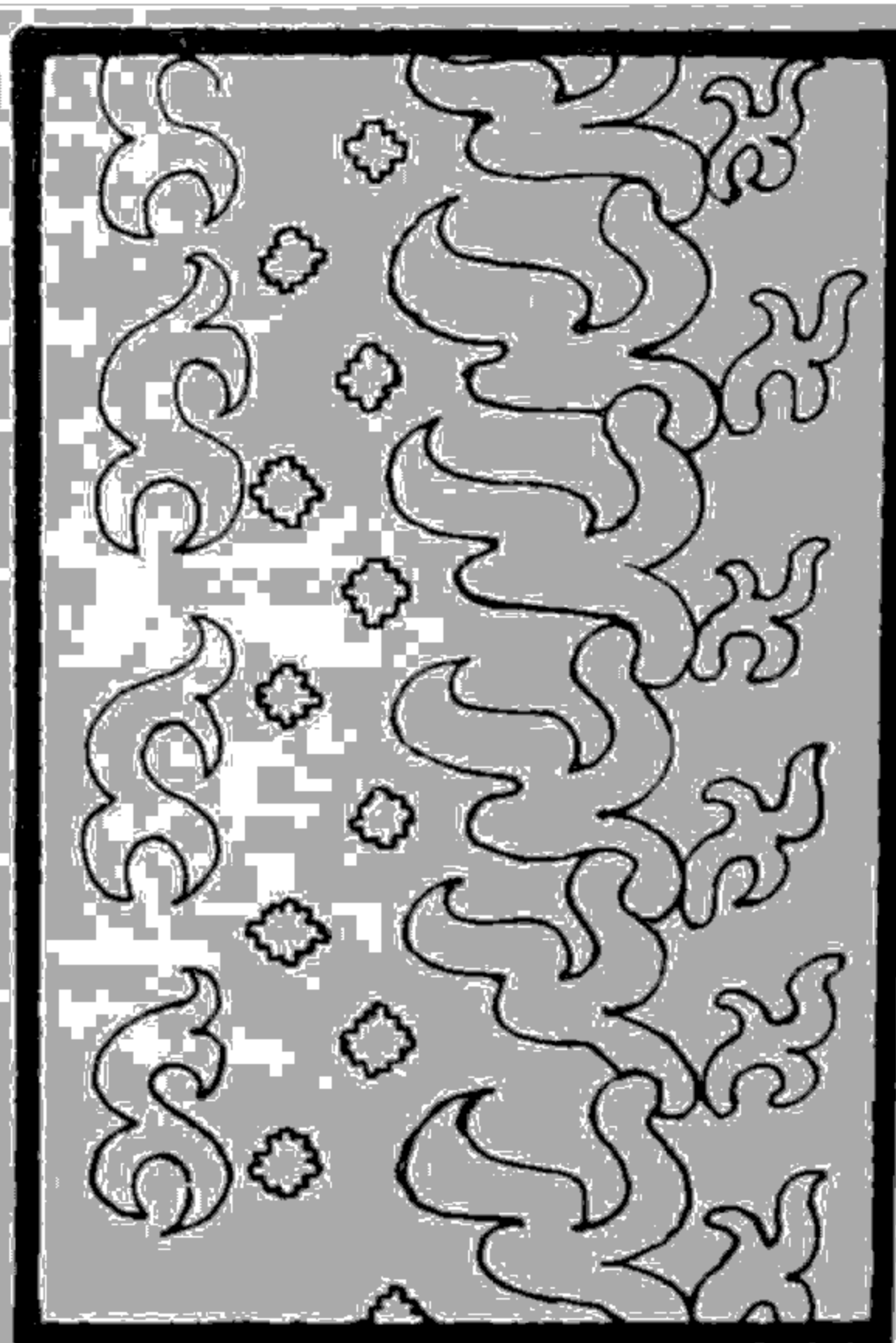
လွန်းရာကျချိတ်ထည်များကို ရတနာပုံမန္တလေးခေတ် တွင် အများဆုံး ရက်ခတ်သုံးစွဲကြသည်။ ရက်ကန်းသည် များကလည်း အချိတ်ပုဆိုးများ ရက်ခတ်၍ မင်းတရားထံ ဆက်သကြလေသည်။ အချိတ်ပုဆိုး ထဘီများသာမက

ရေလှိုင်းချိတ်

ဆောင်တော်ဦးဂမုန်းကြိုး

ရွှေတစ်လိမ် ငွေတစ်လိမ်ကြိုး

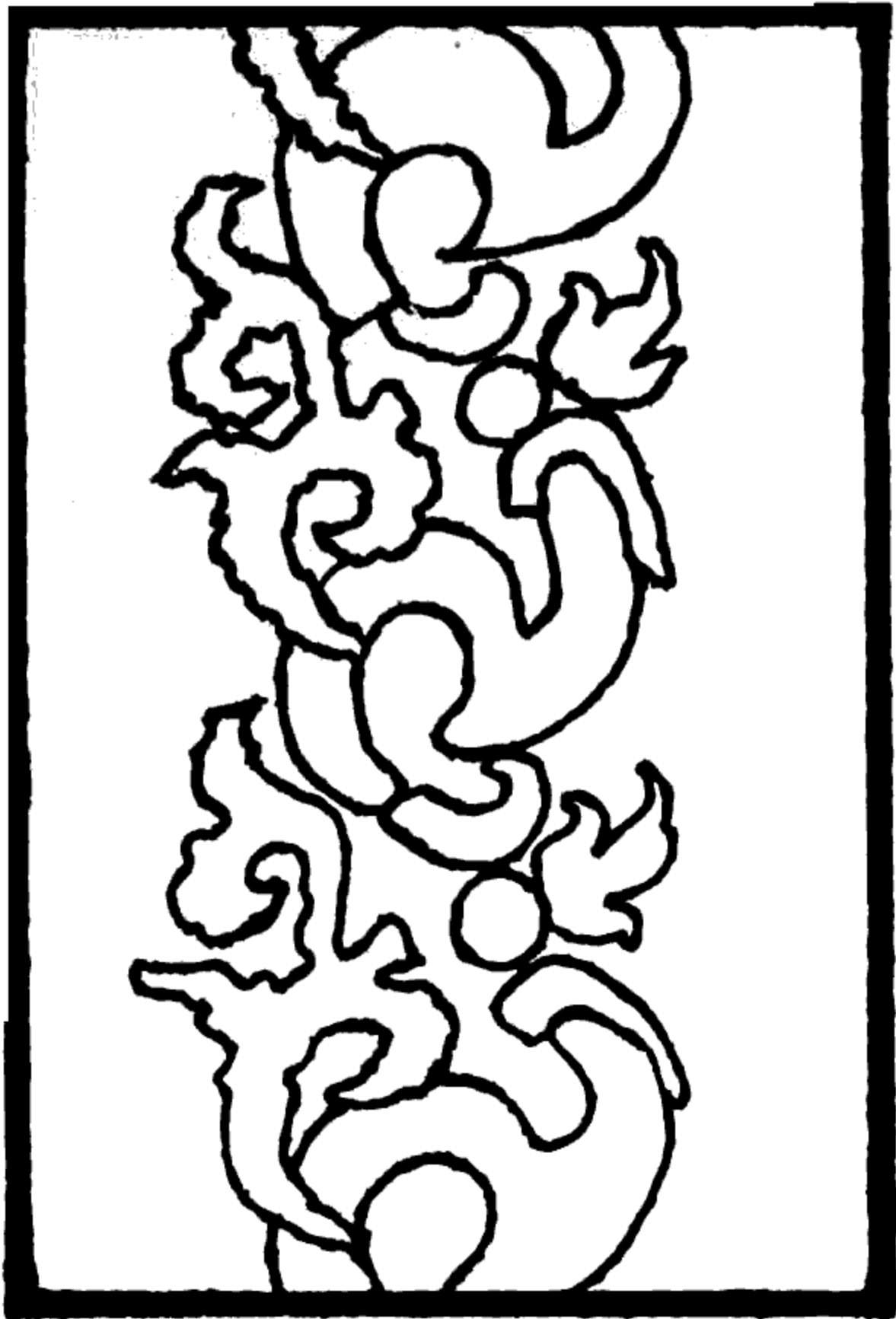

လွန်းရာကျော်ကြီးကြီးချိတ်အထည်ကို အမျိုးသမီးများ ရက်လုပ်စဉ်

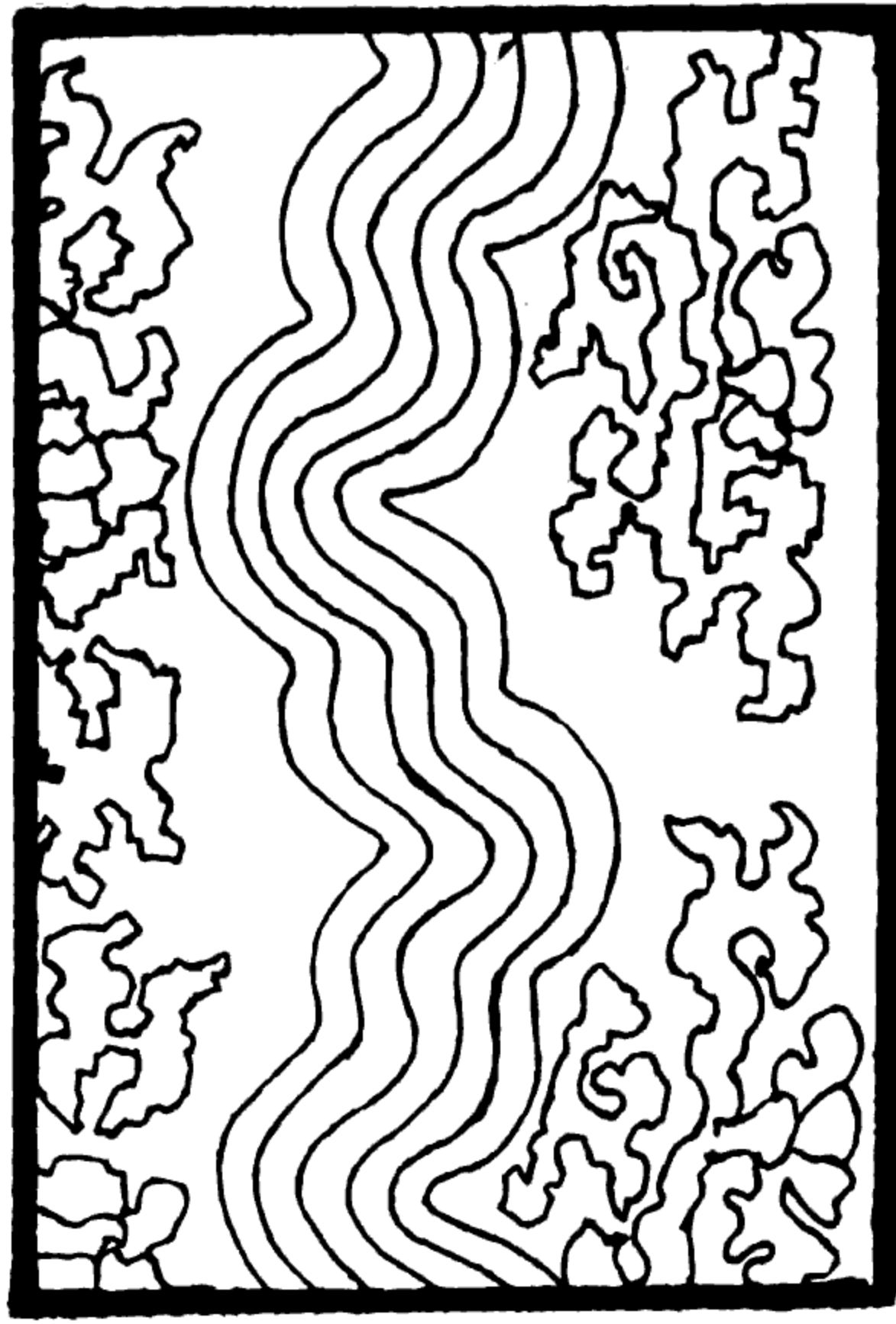

လွန်းရာကျော် ကြိုးကြိုးချိတ် ဒီဇိုင်းအမျိုးမျိုးကို တွေ့မြင်ရစဉ်

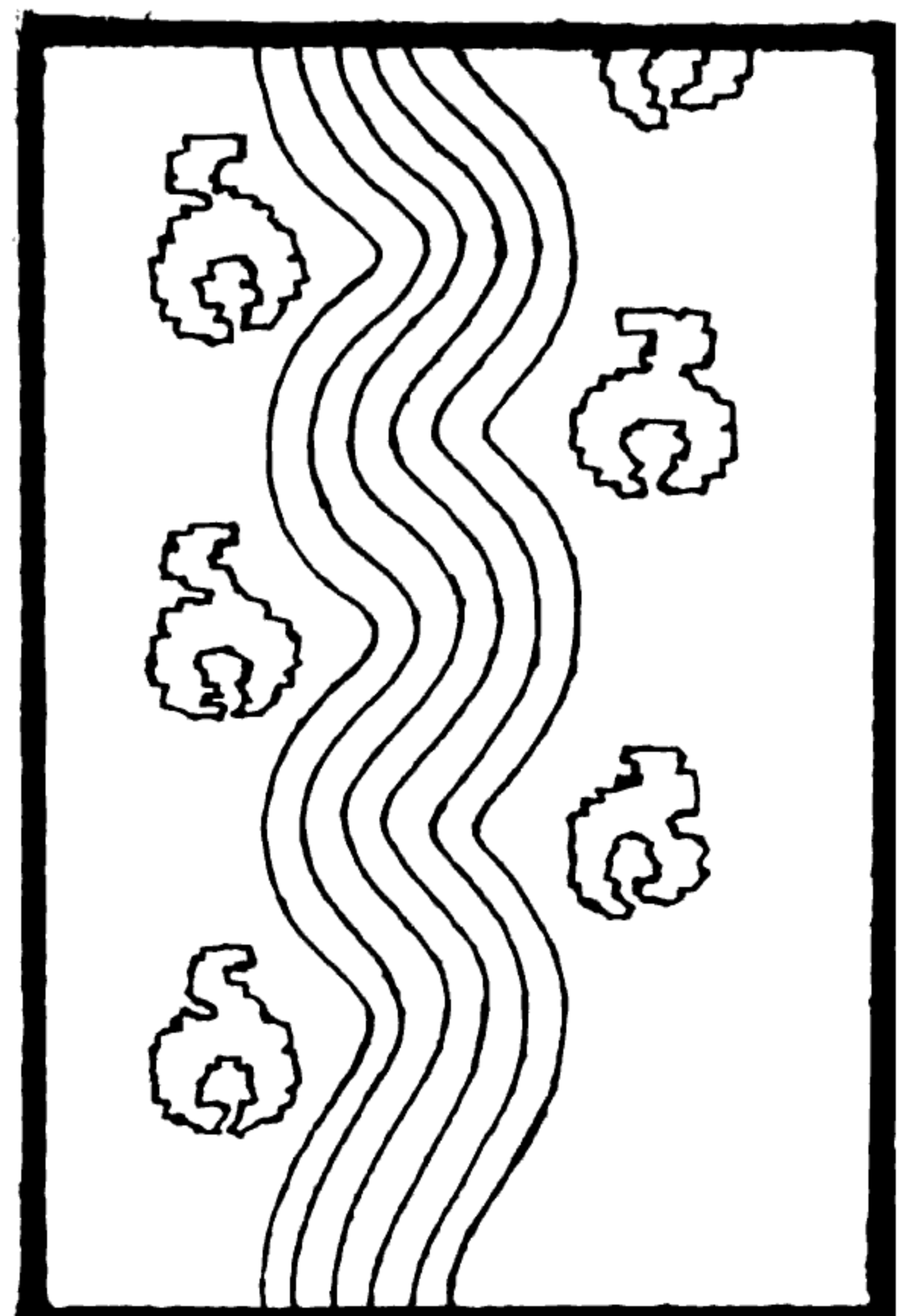
လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း

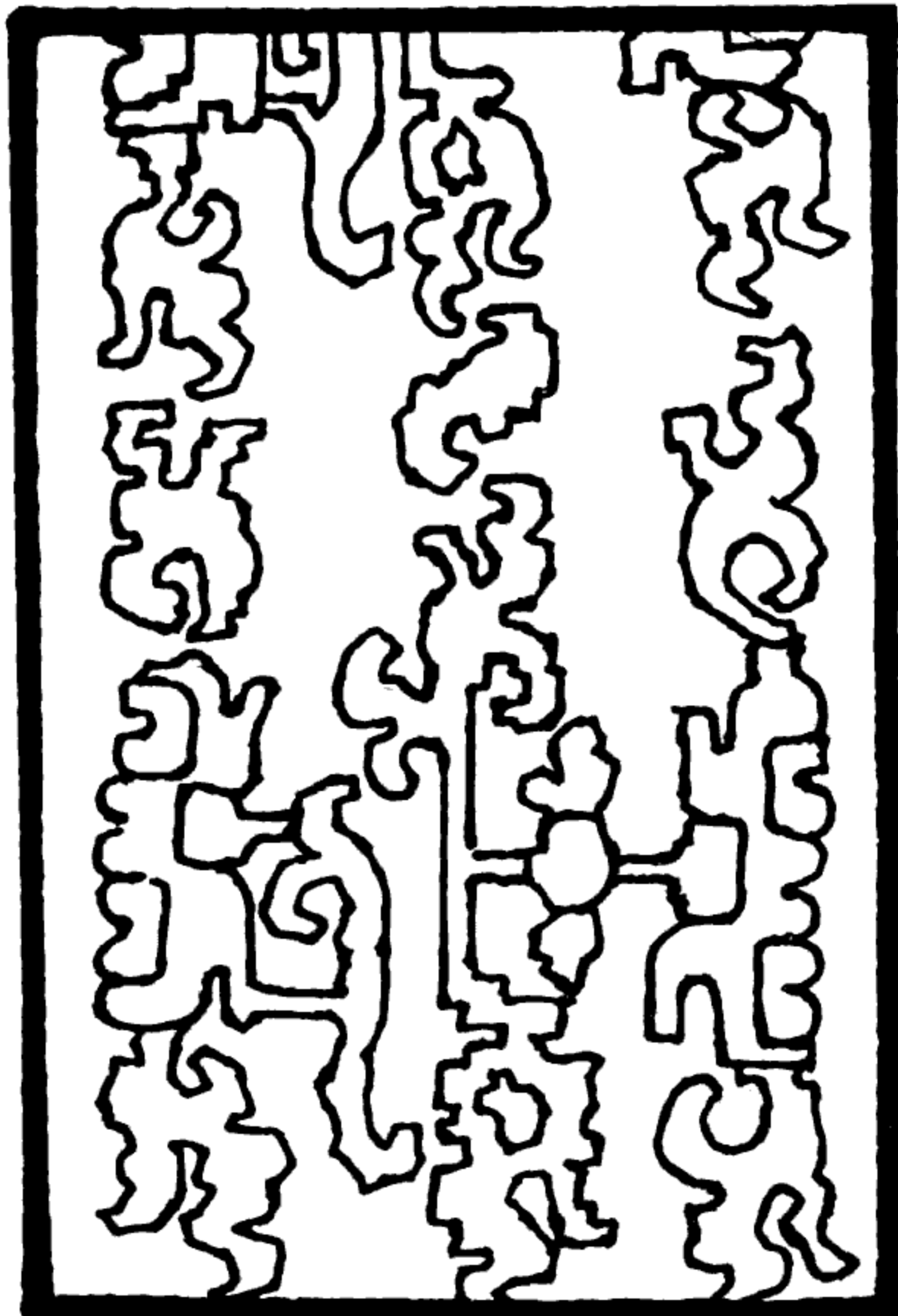
ပတ္တမြားရွက်ဆက်ကြိုး

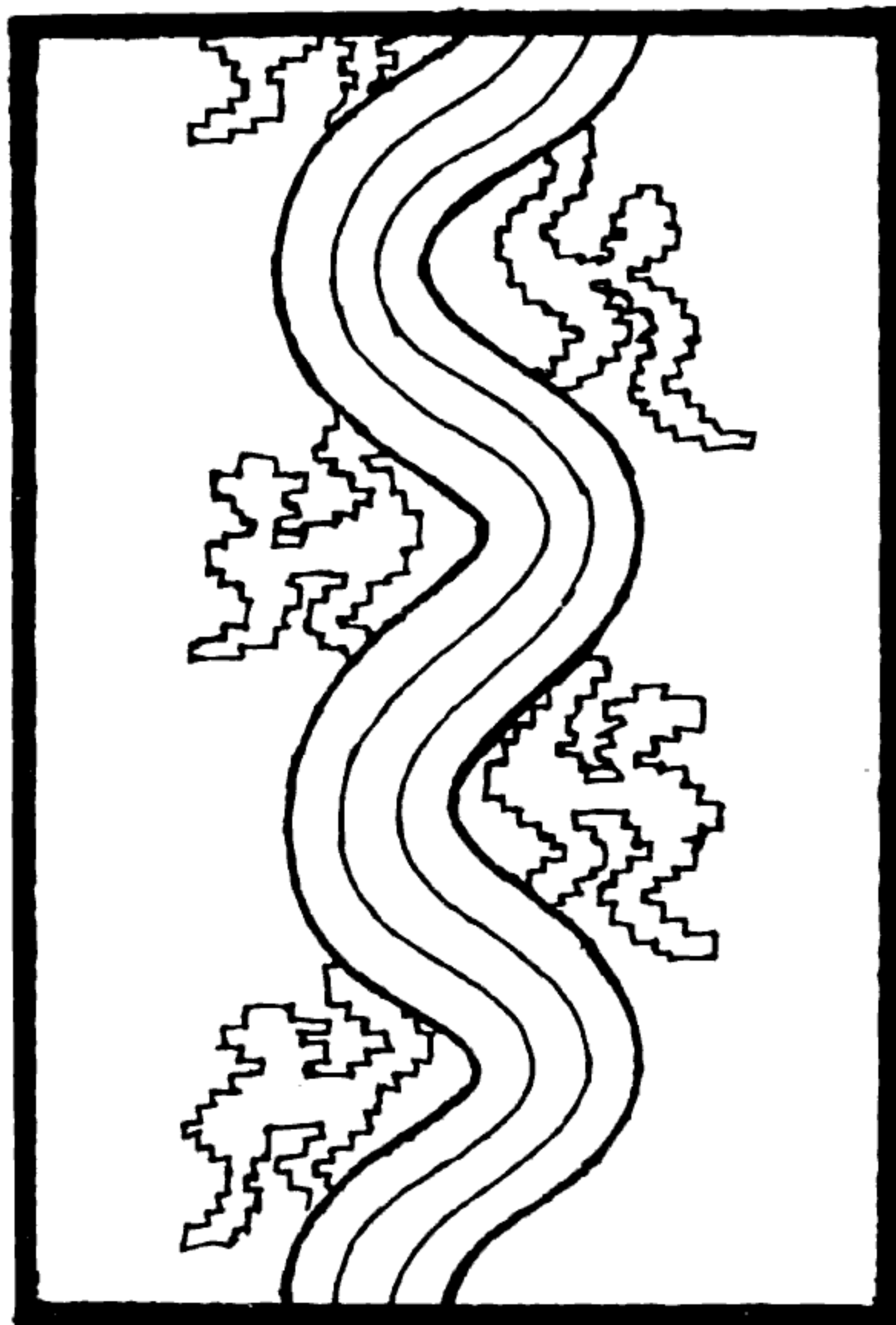
ငါးစင်းမြင်းမိုရ်ကြိုး (အပွင့်မပါ)

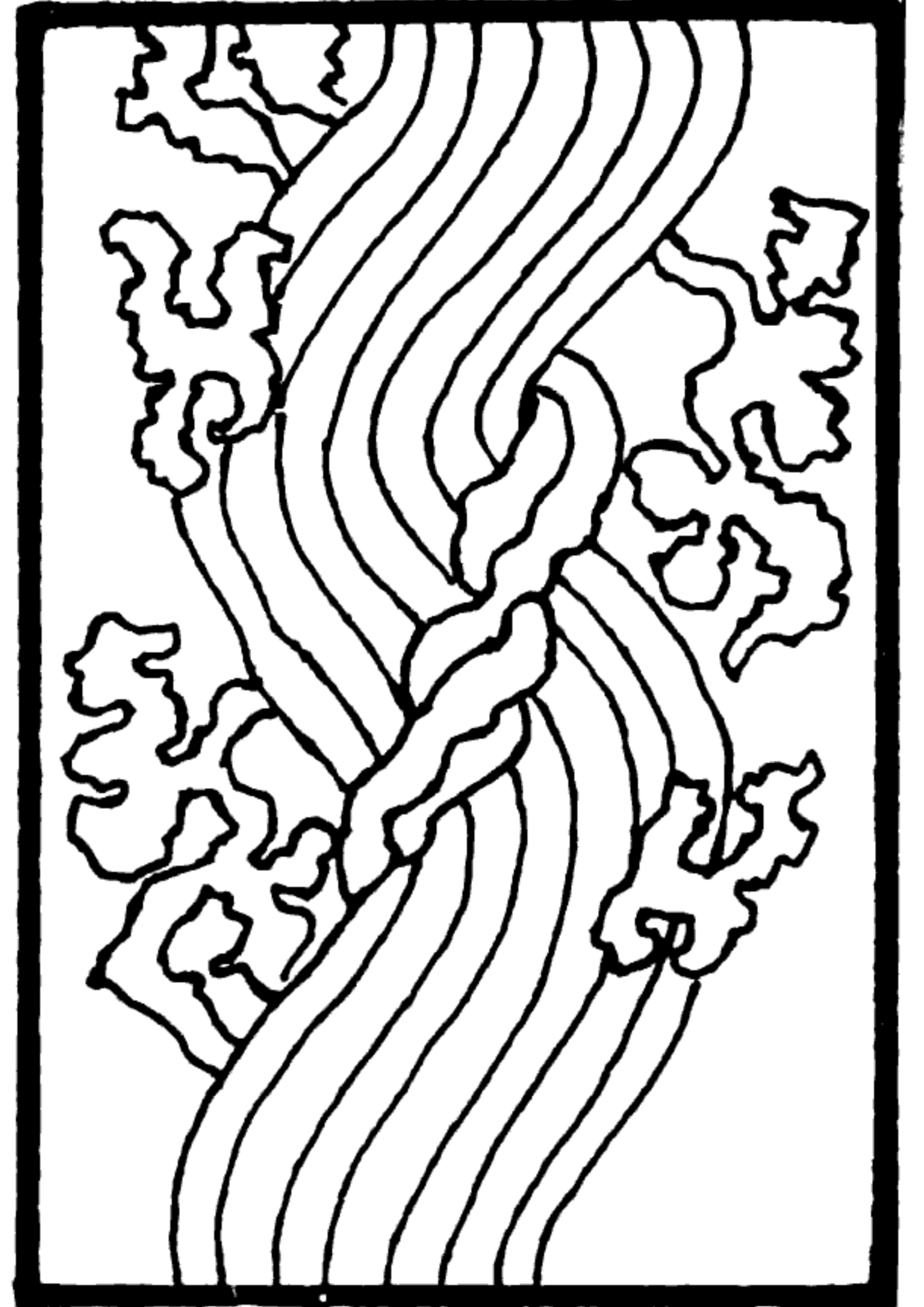
ငါးစင်းဂမုန်းကြိုး

ဂမုန်းပန်းဆက်ကြိုး

သုံးစင်းပန်းစပ်ကြိုး

ခုနစ်စင်းဂမုန်းစပ်ကြိုး

ဒေါင်း၊ ဟင်္သာ၊ ခြင်္သေ့ အစရှိသော ရုပ်လုံးများရက်ခတ်၍ လည်း ဆက်သကြလေသည်။ ရွှေနန်းတော်ကလည်း ရက်ကန်းသည် ပညာသည်များအားနေရာချထားပေး၍ ချီးမြှောက်သည်။ အမရပူရနေပြည်တော်မှ မန္တလေးရတနာပုံရွှေမြို့တော်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်အထိ ရက်ကန်းပညာသည်များသည် နေသားတကျဖြစ်နေလေပြီ။ ပိုးစစ်ပိုးထည် ရက်ကန်း လုပ်ငန်းမှာလည်း ရက်ကန်းရုံများ၊ မဲနယ်ဆိုးကန်များတည်ဆောက်ပေးရသည်အထိ ထွန်းကားလာခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၈၈၅ ခုနှစ် သီပေါမင်း ပါတော်မူသွားပြီးနောက် ဤရက်ကန်းလုပ်ငန်းများမှ အချိတ်ထည်ရက်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ မှေးမှိန်သွားသလို ရှိခဲ့လေသည်။ အချိတ်ပညာ

ရှင် သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ကသာ ဘိုးဘွားစဉ်ဆက်ထိန်းသိမ်းလာခဲ့ကြသည့် အခြေအနေကို တွေ့ရှိရသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် အချိတ်ထည်လုပ်ငန်းအခြေအနေ

ချိတ်လုံချည် သို့မဟုတ် ကြိုးကြီးချိတ်ဟု လူသိများသော ဤ အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း အခြေအနေမှာ မျက်မှောက်ခေတ်၌ ပညာရှင်များက ထိန်းသိမ်းပြီး စစ်ကိုင်း၊ အမရပူရ၊ မန္တလေးတို့တွင် ရက်ကန်းစင်ပေါင်းများစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် တိုးတက် ထွန်းကားနေဆဲဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

အမရပူရမြို့နယ်သည် ရက်ကန်းလုပ်ငန်းနှင့် အသက်

လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း

မွေးသောမြို့နယ်ဖြစ်၍ လွန်း ရာ ကျော် အချိတ် ထည် ရက်ကန်းရုံများသည် ရွှေခဲရပ်၊ ကြံတန်းရပ်၊ ပွဲတော်ရပ်၊ အိုးတော်ရပ်၊ လေးစု၊ ကွမ်းသီးတန်း၊ မှန်တန်းရပ်တို့၌ ရက်ကန်းရုံတစ်ရုံစီ ရှိကြသည်။ အိုးတော်ရပ်နှင့် ရွှေခဲရပ် တွင် အချိတ်ပညာသည်များ အများအပြားရှိ၍ ဤပညာ သည် များသည် မန္တလေးနန်းရှေ့စစ်ကိုင်း ဝါးချက်ရွာနှင့် နတ်ပန်းရပ်တို့မှ ပညာရှင် အစဉ်အဆက်၏ လက်မှုပညာ အမွေကို ထိန်းသိမ်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အမရပူရ ဆောင်းဒါးရက်ကန်းကျောင်းဆင်း ပညာသည်တို့ကလည်း ဤလုပ်ငန်းတွင် ပညာပြန့်ပွားပေးကြလေသည်။

ဆောင်းဒါး ရက်ကန်းကျောင်းမှ အချိတ်ဆင်များ ရှာဖွေထိန်းသိမ်းခဲ့သဖြင့် ယနေ့မျက်မှောက် အချိတ်ထည် များကို ရှေးခေတ် အရောင်အသွေး ပုံဟန်များအတိုင်း လက်တွေ့ရက်ခတ်နိုင်ကြလေသည်။ ဆောင်းဒါးရက်ကန်း ကျောင်းမှ အချိတ်ဆင် ၃၃ မျိုး ရှာဖွေ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ သည်။ ဆောင်းဒါးရက်ကန်းကျောင်း နည်းပြဆရာမကြီး ဒေါ်ထွေးကျင်သည် အငြိမ်းစားယူပြီးနောက် ဆက်လက် ရှာဖွေရာ အချိတ်ဆင် ၂၀ ထပ်မံတွေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အချိတ်ဆင်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ဆောင်းဒါးကျောင်းမှ အချိတ်ဆင် ၃၃ မျိုး အနက် ရက်လုပ် သုံးစွဲနေသော အဆင်အချို့မှာ စပ်ကြိုး၊ ဖဲလှိုင်း

ကြိုး၊ နှစ်စင်းလိမ်ကြိုး၊ ဆောင်တော်ဦးဂမုန်းကြိုး၊ သရက် ကင်း လိမ်ကြိုး၊ နှစ်စင်းကြိုး (မဟာကြိုး ဟုလည်း ခေါ် သည်)၊ ဂမုန်းဆက်ကြိုး၊ နှစ်စင်းခါးဆီးကြိုး၊ မဟာကြိုးနှင့် ငွေကိုက်ကြိုး၊ သုံးဂဏန်းရွက်ဆက်ကြိုး၊ ပတ္တမြားရွက်ဆက် ကြိုး၊ တစ်စင်းဂမုန်းကြိုး၊ ငါးစင်းဂမုန်းကြိုး၊ သုံးစင်းပန်း စပ်ကြိုး၊ ရွှေတစ်လိမ် ငွေတစ်လိမ်ကြိုး၊ တစ်ပါးထိပ်တင် ကြိုး၊ ဟင်္သာဂမုန်းကြိုး၊ ရေလှိုင်းချိတ်ကြိုး၊ ဂမုန်းပန်းဆက် ကြိုး၊ သုံးစင်းဂမုန်းနွယ်ကြိုး၊ စံပယ်နွယ်ကြိုး၊ ငါးစင်းမြင်းမိုရ် ကြိုး၊ သဇင်ခေခေါ်နယားပန်းနွယ်ကြိုး၊ ငါးစင်းဂမုန်းနွယ် ကြိုး၊ ခုနစ်စင်းဂမုန်းကြိုး၊ မြင်းမိုရ်ကြိုးကြီး၊ ၁၁ စင်းဂမုန်း ခေါ် ကြိုးကြီးချိတ်စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဆရာမကြီး ဒေါ်ထွေးကျင် နောက်ထပ် တွေ့ရှိသော အချိတ်ဆင်များမှာ ပိုးတီဆင်၊ ဖဲလှိုင်းညွန့်၊ လှိုင်းကြိုး၊ တစ်စင်းလိမ်နှစ်စင်းပွင့်ဆက်၊ သုံးစင်းကြိုး လေးစင်းချိတ်၊ နှစ်စင်းဂမုန်းဆက်၊ သုံးစင်းကြိုးနှင့် စံပယ်ပွင့်၊ ခုနစ်စင်း ကြိုး၊ စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီး၊ ဂမုန်းပန်းလိမ်၊ ကြက်မီးဖယောင်း ပန်း၊ ငါးစင်းကြိုးနှင့်ဂမုန်းခက်၊ စိန်နားပန်၊ စိန်တိုင်ဆင်၊ ရှစ်ပွင့်ဆိုင်ကြိုးကြီး၊ ၁၀ စင်းခါးဆီး၊ ထိပ်ခေါင်တင်ဂမုန်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအခါ ရွှေခဲရပ် အချိတ်လုပ်ငန်းရုံတွင် ရှေးဝတ်လဲ တော်တစ်ခုဖြစ်သော ရွှေဘိုမင်း၏မိဖုရား သီရိသုရတနာ

ပိုးချည်မျှင်ဖြင့် ရက်ပောက်ယောက်နေ စဉ်

လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း

စန္ဒာဒေဝီ၏ ချိတ်ထဘီအဆင်ဖြစ်သည့်အထည်ကို စင်တင် ရက်လုပ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းအဆင်ကို ရှေးပေစာထုပ် ကြိုးမှ ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုမင်း၏မိဖုရား ချိတ်ထဘီ မှာ အရောင်အသွေးစုံလင်လှသည်။ သုံးစင်း ဖဲလှိုင်းစပ်၊ လေးစင်းလိမ်၊ နှစ်စင်းလိမ်၊ မဟာကြိုး၊ လေးစင်းလိမ်စပ် ကြိုး အဆင်အသွေးများ ပါဝင်ကြပြီး အလွန် လှပလေ သည်။ ထဘီအထည် ၃၀ ကို စတင်ရက်လုပ်နေလေသည်။ ဆက်လက်၍လည်း မန္တလေးနန်းရွှေစင်များတွင် ရက်ခတ် မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း ရက်ခတ်ပုံအဆင့်ဆင့်

လွန်းရာကျော် အချိတ်ထည်လုပ်ငန်း ရက်ခတ်ပုံများ မှာ များစွာ ခက်ခဲ နက်နဲလှပေသည်။ ကျွမ်းကျင်သူနှင့် ပညာသင်များ ပူးတွဲထားရသည်။ ကုန်ကြမ်းပိုးချည်များ အဖြစ် မေမြို့ပိုးချည်စက်ရုံမှ ပိုးချည်များနှင့် နိုင်ငံခြားဖြစ် ပိုးချည်များကို အသုံးပြုကြသည်။ မေမြို့ပိုးချည်စက်ရုံမှ ၂၀/၂၂ ဒင်နီယာပိုးကို ငါးပင်ကျစ်အတိုင် ပြုလုပ်ကြ သည်။ အဖောက်ပိုးကို ၆၀/၆၀ ကျစ်ပြီးအသုံးပြုသည်။ အဖောက်ပင် သုံးစည်းကို လိုသည့်အရောင်အသွေး ဆိုးရ သည်။

ပိုးတစ်ပိဿာ အတိုင် ၇၅ ကျပ်သား အသားတင် ပြုတ်ရသည်။ အဖောက်ပိုးကို ၇၀ ကျပ်သားကျအောင် ပြုတ်ယူရသည်။ ပိုးချည်ပြုတ်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်သူပိုးပြုတ် သမားကို ခိုင်းစေရသည်။ ပိုးပြုတ်ပညာရှင်သည် တစ်နေ့ ပိုးငါးပိဿာအထိပြုတ်ပေးနိုင်သည်။ ပြုတ်ပြီးပိုးကို ရစ်လုံး သွင်းရသည်။

အဆင့်ဆင့် လုပ်ငန်းများမှာ ပိုးကျစ်ခြင်း၊ အတိုင်ပိုး ပြုတ်ခြင်း၊ အဖောက်ပိုးပြုတ်ခြင်း၊ ဆေးဆိုးခြင်း၊ ပိုးချ ခြင်း၊ အတိုင်ချားပုတ်ခြင်း (ရက်ကန်းရှယ်ဟုခေါ်သည်)၊ နှပ်ကော်ခြင်း၊ ယသွားသွင်းခြင်း၊ စင်တင်ခြင်း၊ ယပင် ကော်တင်ခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်ကြလေ သည်။ စင်တင်ပြီးသောအခါ လွန်းရာကျ ပုံချရလေသည်။ လိုသော ဒီဇိုင်းအတိုင်း ရက်ခတ် ပုံဖော်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အထည်ဒီဇိုင်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အထည်တစ်မျိုးတည်းတွင် ဒီဇိုင်းပုံအဆင့် လေးခုမှ ငါးခုထိ ထည့်သွင်း ပုံချကြလေ သည်။ ဥပမာ-ထိပ်ခေါင်တင် ကြိုးကြီးအတွက် နှစ်စင်း လိမ်၊ ခြောက်စင်းလိမ်၊ ပတ္တမြားရွက်ဆက်၊ ဆောင်တော် ဦးဂမုန်း၊ ထိပ်ခေါင်တင် ဒီဇိုင်းပုံများ ထည့်သွင်းခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ အချို့အထည်များမှာ ခုနစ်မျိုးအထိ အသွေး

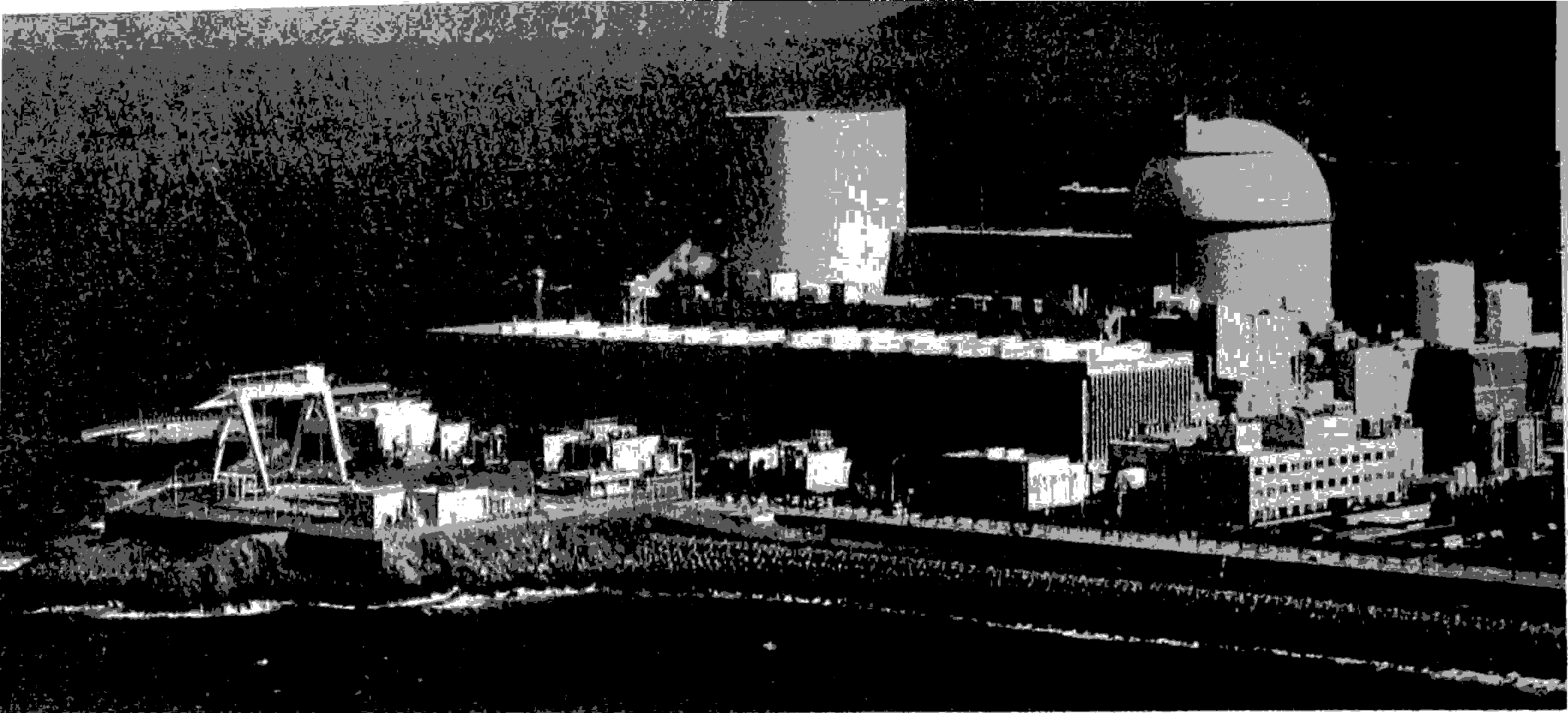
အရောင်စုံအောင် ထည့်သွင်းရက်ခတ်ပေးကြသည်။ လွန်း ၁၀၀ ကျော်လျှင် ပို၍အရောင်အသွေးစုံလင်လှပြီး ရက်ခတ် မှုအချိန်ကာလလည်း ကြာမြင့်တတ်သည်။ မြန်မြန်လိုချင် သူများအတွက် လွန်းနည်းနည်းနှင့် ရက်ခတ်ပေးကြသဖြင့် တစ်လအတွင်း ရရှိနိုင်ပေသည်။ ရက်ခတ်သူ ဦးရေလည်း တိုးပေးရသည်။ ရှေးက လွန်းနည်းနည်းနှင့် ချိတ်ထည် ရက်ခတ်လေ့ရှိကြသဖြင့် အထည်မှာ ပါးလွှာခြင်းဖြစ်သည်။

လွန်းရာကျချိတ်အထည်များ လှပနေခြင်းမှာ အထည် များသည် သဘာဝပုံတူ ပန်းခက်ပန်းနွယ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ သွဲ့ပျောင်းနွဲ့နောင်းသော၊ တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ကူးဖြင့် ပြင်ဆင်တီထွင်ထားသော ကြိုးဂမုန်းပန်းနွယ် ကနုတ်တက် များစပ်ထားခြင်း ဖြစ်ရာ အဝတ် အထည်နှင့် လိုက်လျော သည့် မြန်မာ့ဟန်ပါလာသော ပုံစံများ ဖြစ်လေသည်။ အမျိုးသမီးများ အချိတ်ဆင်ရက်လုပ်ပုံကို ရက်ကန်းစင် ပေါ်တက်ပြီး ကြည့်ရှုပါက အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း လှပေသည်။ ပုပုရွရွလွန်းကလေးပေါင်းများစွာဖြင့် အတိုင် ချည်ကို ထိုးကာ ဖောက်ကာ ဆက်ကာ ရက်လုပ်ကြရ သည်။ ထိုလွန်းကလေးများ သွားလာပုံကို ကျုပ်ပင်ကြို ကျုပ်ပင်ကြား လောင်း လှေကလေးနှင့်သွား ဟူ၍ပင် ရက်ကန်းစကားထာ ဖွဲ့ဆိုထားလေသည်။

ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ် အမရပူရ၌ အခတ်အများ ဆုံး အချိတ်ထည်များမှာ ရှစ်ပွင့်ဆိုင်ကြိုးခေါ် လွန်း ၃၀၀ ချိတ်၊ စံပယ်နွဲ့ကြိုး၊ ထိပ်ခေါင်တင်ခေါ် လွန်း ၂၀၀ ချိတ်၊ သုံးစင်းကြိုးနှင့်ဂမုန်းပွင့်၊ လွန်း ၁၀၀ ချိတ်၊ ရွှေဘို မင်းမိဖုရား ဝတ်လဲတော်၊ ငါးစင်းဂမုန်းပွင့်ကြိုး၊ ၁၀ စင်း ခါးဆီးကြိုးနှင့် မြင်းမိုရ်ကြိုးအဆင်များဖြစ်သည်။ အချိတ် ထည်များ၏ လက်ရှိဈေးနှုန်းမှာ ၁,၄၀၀ ကျပ်မှ ၂,၅၀၀ ကျပ်အထိရှိသည်။

ဤမျှ အဖိုးတန်လှသော မြန်မာ့အချိတ်ထည်များကို ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အသစ်မှာယူဝတ်ဆင်သူများ လည်းမနည်းလှကြောင်းတွေ့ရသည်။ မင်္ဂလာဆောင် သတို့ သမီး သတို့သားအတွက် အသစ်မှာယူ ဝတ်ဆင်ကြသဖြင့် လည်း အချိတ်ထည်လုပ်ငန်းပညာသည်များ အလုပ်မပြတ် ရရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြားသား ဧည့်သည် များအတွက် ရက်ခတ် ပေးသွင်းနေရသဖြင့်လည်း မြန်မာ့ အချိတ်ထည်သည် မြန်မာ့ အနုပညာ လက်ရာကို ကမ္ဘာ့ အရောက် မြှင့်တင်ပေးလျက်ပင် ရှိနေလေသည်။

နတ်မောက် ထွန်းရှိန်

အဏုမြူစွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများ

အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး

နည်းပညာ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း လုပ်ဆောင်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအရ အဏုမြူ စွမ်းအင် ကို အဏုမြူဗုံးဖောက်ခွဲရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ နျူကလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖိုများ ဆောက်လုပ်၍ ထိန်းချုပ် ထုတ်ယူသုံးစွဲရန်အတွက် လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ စစ်အတွင်း၌ အဏုမြူဗုံးနှင့် နျူကလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖိုတို့ကို ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ အဏုမြူစွမ်းအင်ကို စစ်မက်ဆိုင်ရာ အဖျက်လုပ်ငန်းအတွက် သုံးစွဲသည် ဖြစ်စေ၊ လူသား အကျိုးပြုလုပ်ငန်းအတွက် သုံးစွဲသည် ဖြစ်စေ၊ ကြီးမားသော အန္တရာယ် ရောပြွမ်းပါရှိလာသည်။ အဏုမြူဗုံး ဖောက်ခွဲရာတွင် တစ်ဖက်ရန်သူကို အတတ်နိုင်ဆုံး အန္တရာယ်ပြုရန်ဖြစ်ရာ အဏုမြူစွမ်းအင်နှင့် ရောယှက်နေသည့် အန္တရာယ်ကို ထိန်းကွပ် ကာကွယ်ရန် မလိုပေ။ အစွမ်းကုန် ထုတ်လွှတ်ပေးရန်သာ ဖြစ်သည်။ အဏုမြူစွမ်းအင်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်ယူသည့် လုပ်ငန်းအတွက်မူ အန္တရာယ်ကို သတိကြီးစွာ ကာကွယ်ရန် လိုအပ်လာသည်။

ရေဒီယိုသတ္တိကြွ အိုင်ဆိုတုပ်များ

အဏုမြူဗုံး ဖောက်ခွဲခြင်းနှင့် နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူခြင်း တို့တွင် နျူကလီးယား ဖစ်ရှင်းဟု ခေါ်တွင်သည့် နယူကလီယကွဲခြင်း ဖြစ်ရပ်သည် အခြေခံပင် ဖြစ်သည်။ နယူကလီယ

ကွဲခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပစ္စည်း အစအန များတွင် ရေဒီယိုသတ္တိကြွအက်တမ် အမြောက်အမြား ပါရှိသည်။ ဓာတ်ဒြပ်စင် အမျိုးပေါင်း ၄၀ ၏ စုစုပေါင်း ၂၀၀ နီးပါး မျှသည် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ အိုင်ဆိုတုပ် များ ဖြစ်ကြောင်း တိုင်းတာတွေ့ရှိရသည်။ ထိုဒြပ်စင်များ၏ အက်တမ်နံပါတ်သည် ၃၀ မှ ၆၆ အထိ ဖြစ်သည်။ (အက်တမ်နံပါတ်ဆိုသည်မှာ အက်တမ်တွင်ပါသည့် ပရိုတွန်၊ သို့မဟုတ် အီလက်ထရွန် ဦးရေ ဖြစ်သည်။)

ရေဒီယိုသတ္တိကြွအိုင်ဆိုတုပ်များမှ အယ်လဖာ၊ ဘီတာနှင့် ဂမ္မာရောင်ခြည်များကို ထုတ်လွှတ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အယ်လဖာရောင်ခြည် ထုတ်လွှတ်သည့် အိုင်ဆိုတုပ်တစ်ခုသည် ဘီတာကို ထုတ်လွှတ်လေ့ မရှိသကဲ့သို့ ဘီတာရောင်ခြည် ထုတ်လွှတ်သည့် အိုင်ဆိုတုပ်သည် အယ်လဖာကို ထုတ်လွှတ်လေ့ မရှိချေ။ ဂမ္မာရောင်ခြည်ကိုမူ ရေဒီယိုသတ္တိကြွ အိုင်ဆိုတုပ်တိုင်းက ထုတ်လွှတ်သည်။ ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်းတို့မှ ထုတ်လွှတ်သည့် ဤရောင်ခြည်များသည် လူသားတို့အား အန္တရာယ်ပြုနိုင်ကြောင်းကို ရေဒီယိုသတ္တိကြွဖြစ်ရပ် စတင် တွေ့ရှိချိန်ကတည်းက သိရှိခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရှေးဦးမဆွကပင် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ရောင်ခြည်များ၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန် ဂရုတစိုက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အစဉ်အလာရှိခဲ့သည်။

နယူကလီယကွဲခြင်းဖြစ်ရပ်မှ အထက်ဖော်ပြပါ ရောင်

အကျဉ်းချုပ်အင် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ

ခြည်သုံးမျိုးအပြင် နျူထရွန်များလည်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဤလျှပ်စစ်မဲ့အမှုန်များသည်လည်း ကြီးမားသော အန္တရာယ်ပြုနိုင်စွမ်း ရှိသည်။

နယူကလိယကွဲခြင်းမှဖြစ်ပေါ်လာသည့်ရေဒီယိုသတ္တိကြွ အိုင်ဆိုတုပ် ၂၀၀ နီးပါးအနက်မှ အများစုသည် ဒြပ်ထု နံပါတ် ၈၅ မှ ၁၀၅ အကြားနှင့် ၁၃၀ မှ ၁၅၀ အကြားရှိ အိုင်ဆိုတုပ်များ ဖြစ်သည်။ (ဒြပ်ထုနံပါတ်သည် ပရိုတွန် နျူထရွန် အရေအတွက်ကို ပြသည်။) ထိုအိုင်ဆိုတုပ် များသည် ဘီတာနှင့် ဂမ္မာရောင်ခြည် ထုတ်လွှတ်၍ ယိုယွင်းဆိတ်သုဉ်းသည်။ နျူကလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖို၏ မတော်တဆ ဖြစ်မှုမှ ပေါ်ထွန်းလာသည့် ကိစ္စကို ခန့်မှန်း အကဲဖြတ်ရာတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အိုင်ဆိုတုပ် များအနက်မှ အနည်းငယ်သည်သာလျှင် အရေးပါသည်။ အိုင်ဆိုဒင်း ၁၃၁၊ ဆထရွန်ဂျီယမ် ၉၀၊ ဆီဆီယမ် ၁၃၇ တို့မှာ အထူး အရေးပါသည်။ မတော်တဆဖြစ်မှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကို တွက်ချက်ရာ တွင် အိုင်ဆိုဒင်း ၁၃၁ ကြောင့် အကျိုးသက်ရောက်မည့် အန္တရာယ်ကို စံအဖြစ်ထား၍ တွက်ချက် ခန့်မှန်းလေ့ ရှိသည်။ ဤအိုင်ဆိုတုပ်သည် လည်ချောင်းကင်ဆာ ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ လူကို အန္တရာယ်အပြုနိုင်ဆုံး အိုင်ဆိုတုပ်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ ဇီနွန် ၁၃၅ နှင့် ဗေရီယမ် ၁၄၀ တို့သည်လည်း အန္တရာယ်ရှိသော အိုင်ဆိုတုပ်များ ဖြစ်သည်။ ဇီနွန် ၁၃၅ သည် နျူထရွန် အဆိပ် အတောက်ကို ဖြစ်စေသည်။ ဗေရီယမ် ၁၄၀ သည် ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ကျန်ရှိသော အိုင်ဆိုတုပ်များမှာလည်း အန္တရာယ်မကင်းပေ။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ ယိုယွင်းရာမှ ပေါက်ဖွားလာနိုင်သည့် အိုင်ဆိုတုပ်များသည် လည်းကောင်း သက်တမ်း တိုတောင်းကြပြီး တိုတောင်းသော ကာလအတွင်း ဆိတ်သုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားသဖြင့် အန္တရာယ် မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပင် ပပျောက်သွားသည်။

နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖို ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ကာကွယ်ထားပုံ

နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ “အူ” ဟု ခေါ်သည့် အတွင်းအကျဆုံးပိုင်းတွင် ဂရုတစိုက် လျှို့ဝှာ လှောင်ပိတ်ထားရာမှ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်း များ ယိုစိမ့်၍သော် လည်းကောင်း၊ ထိုးဖောက်၍သော် လည်းကောင်း ပြင်ပလေထု၊ မြေထု၊ ရေထုသို့ ရောက်ရှိ လွင့်ပျံ့သွားခြင်းကို နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုတွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် မတော်တဆဖြစ်မှုဟု ခေါ်ဆိုသည်။ နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖို ပြင်ပသို့

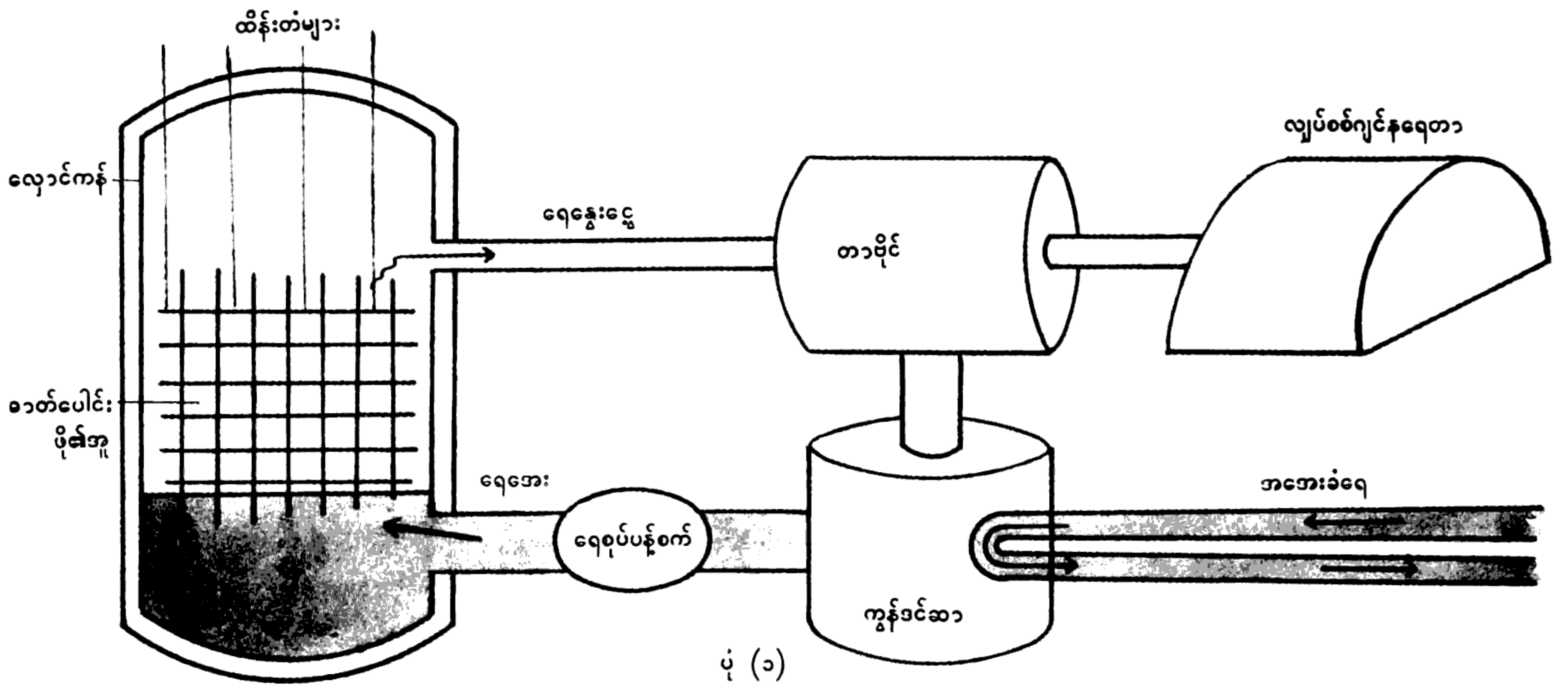
ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ လွင့်ပျံ့မထွက်စေရန် ကာကွယ်ထားသည့် အဆင့်များမှာ ဤသို့ ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့်တွင် နယူကလိယကွဲခြင်းပျား ဖြစ်ပျက်နေသည့် ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အပိုင်းရှိ အားဖြည့်လောင်စာ (ယူရေနီယမ်၊ သို့မဟုတ် ပလူတိုနီယမ်၊ သို့မဟုတ် သိုရီယမ်) တွင်းမှ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ အားဖြည့်လောင်စာပါ အလုံပိတ်လှောင်ကန်မှယိုစိမ့်မထွက်စေရန် တားဆီးထားရမည်။ အကယ်၍ ယိုစိမ့် ထွက်လာ သည့် တိုင် ဓာတ်ပေါင်းဖို အဆောက်အအုံပြင်ပသို့ ရောက်ရှိမသွားစေရန် ကာကွယ်ထားရမည်။ ပထမအဆင့် အကာအကွယ်တွင် အားဖြည့်လောင်စာရှိရာ ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အူအတွက် အအေးခံစနစ်ကို မပျက်စီးစေရန် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ ထို့နောက် ဒုတိယအဆင့် အကာအကွယ်အဖြစ် ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို ကွန်တိမ်းမင့်အဆောက်အအုံခေါ် ခိုင်ခံ့သည့် ကွန်ကရစ် အဆောက်အအုံကြီးဖြင့် ငံ့၍ ဆောင်းအုပ်ထားရမည်။ ပထမအဆင့် ချွတ်ယွင်း၍ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ ယိုဖောက်ထွက်လာသည့်တိုင် ဤကွန်တိမ်းမင့် အဆောက်အအုံက အန္တရာယ်ရှိ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ ပြင်ပသို့ ပျံ့လွင့်မသွားစေရန် ပိတ်လှောင်ထားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ရာတွင် သုံးစွဲသည့် နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုများကို ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ စတင် အသုံးပြုခဲ့သည့် ပထမမျိုးဆက် ဓာတ်ပေါင်းဖို၊ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ စတင် အသုံးပြုလာသည့် ဒုတိယမျိုးဆက် ဓာတ်ပေါင်းဖိုနှင့် နောင် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း စတင် သုံးစွဲမည်ဟု ခန့်မှန်း ထားသော တတိယမျိုးဆက် ဓာတ်ပေါင်းဖိုဟူ၍ ခွဲခြား နိုင်သည်။ ပထမမျိုးဆက် ဓာတ်ပေါင်းဖို အမျိုးအစားတွင် ပုံစံကွဲများ ရှိသည်။ အအေးခံစနစ်အတွက် ရေ သို့မဟုတ် ဓာတ်ငွေ့သုံးစွဲသဖြင့် ကွဲပြားမှုရှိသကဲ့သို့ မော်ဒရေတာခေါ် နျူထရွန် အနှေးပြုပစ္စည်းမှာလည်း ရေ သို့မဟုတ် ဂရက်ဖိုက်ဟူ၍ ကွဲပြားနိုင်သည်။

မတော်တဆ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အကြောင်းရင်းများ

ရှေးကျသည့် ပထမမျိုးဆက် ဓာတ်ပေါင်းဖို အမျိုးအစား တစ်ခုတွင် မတော်တဆ ဖြစ်မှုကြောင့် ပြင်ပသို့ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ လွင့်ပျံ့သွားနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခုကို ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဓာတ်ပေါင်းဖိုတွင် အားဖြည့်လောင်စာအဖြစ် ယူရေနီယမ်၊ မော်ဒရေတာအဖြစ် ဂရက်ဖိုက်ကို သုံး၍ အအေးခံစနစ်တွင် သုံးစွဲသည့် အရည်မှာ ရေဖြစ်သည် ဆိုပါစို့။ ဤဓာတ်ပေါင်းဖိုမျိုးကို ပုံ (၁) တွင် သရုပ်ဖော်ထားသည်။

အကျဉ်းစွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ

ပုံ (၁)

အားဖြည့်လောင်စာတွင် နယူကလီယက်ခြင်း စဉ် တိုက်ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ နယူကလီယက်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်နှုန်းကို ထိန်းတံများနှင့် ထိန်းကွပ်ထားသည်။ နယူကလီယက်ခြင်းမှ စွမ်းအင်အမြောက်အမြား ထွက်လာသည်။ ထိုစွမ်းအင်များမှမြင့်မားသော အပူပမာဏကိုရရှိသည်။ အပူချိန်မြင့်မားသည့် ဓာတ်ပေါင်းဖိုအူ အဖြစ်သည့် အပိုင်းကို ရေဖြတ်စီးစေရာမှ ရေနှေးငွေ့ကိုရရှိသည်။ ဖိအားကောင်း ရေနှေးငွေ့ကို တာဗိုင်သို့ ပို့လွှတ်လည်ပတ်စေပြီး လျှပ်စစ်ထုတ် ကိရိယာဖြစ်သည့် ဂျင်နရေတာကို မောင်းနှင်စေသည်။ သုံးပြီး ရေနှေးငွေ့ကို အအေးခံစနစ်ဖြင့် ပေါင်းခံအိုးဖြစ်သည့် ကွန်ဒင်ဆာတွင် ရေအေးအဖြစ်သို့ ပြန်ပြောင်းယူသည်။ ထိုရေအေးကို တစ်ဖန် ရေစုပ်ပန်စက်ဖြင့် ဓာတ်ပေါင်းဖိုအူအတွင်းသို့ ပြန်စီးစေသည်။ ဤတွင် ရေစီးကြောင်း၏ သံသရာတစ်ပတ်ပြည့်သည်။ ဤသို့ စဉ်ဆက် မပြတ် ထပ်ခါတလဲလဲ လည်ပတ်စေခြင်းဖြင့် လျှပ်စစ်ကို ဆက်တိုက်ထုတ်ပေးသည်။ ယင်းလည်ပတ်မှု ချောမွေ့စွာ ဖြစ်နေခြင်းကို နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးစေနိုင်သော ပထမအချက်မှာ ရေ/ရေနှေးငွေ့ ပိုက်လိုင်းပေါက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ အအေးခံစနစ် ပျက်စီးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့သော မတော်တဆဖြစ်မှုမျိုး ပေါ်ပေါက်လာပါက ဓာတ်ပေါင်းဖိုအူသည် တစ်ဟုန်ထိုး အပူချိန်မြင့်တက်လာမည်။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကို အချိန်မီ ဟန့်တားထိန်းချုပ်ရန်လိုသည်။ ဟန့်တားထိန်းချုပ်ရန် နည်းလမ်းမှာ ရေပန်းများဖွင့်လိုက်၍ ဓာတ်ပေါင်းဖိုအူကို ပက်ဖျန်းအအေးခံခြင်းဖြစ်သည်။ အအေးခံ ရေပိုက်လိုင်း

အပျက်အစီးကို ဆောလျင်စွာ ပြင်ဆင်ပေးရမည်။ အကယ်၍ ထိန်းမရဘဲ အအေးခံ ရေများ ခန်းသွားသည်ရှိသော် ဓာတ်ပေါင်းဖိုအူ၏အပူချိန်သည် မြင့်တက်လာကာ ၂,၆၀၀ ဒီဂရီဆဲလ်ဆီးယ(စင်တီဂရိတ်)ကိုပင် ကျော်လွန်သွားပြီး အားဖြည့်လောင်စာကို အရည်ပျော်စေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကို အရည်ပျော်ကျခြင်း (meltdown) ဟုခေါ်သည်။ ထို့နောက် ရေနှေးငွေ့နှင့် အားဖြည့်လောင်စာ၏အကာမှ ဇာကိုနီယမ်တို့ဓာတ်ပြုကာ ပေါက်ကွဲလွယ်သော ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ဒုတိယဓာတ်ပြုခြင်း ဖြစ်သော မော်ဒရေတာပစ္စည်းဖြစ်သည့် ဂရက်ဖိုက်နှင့်ရေနှေးငွေ့တို့ ဓာတ်ပြုခြင်းမှ ဟိုက်ဒရိုဂျင်နှင့် ကာဗွန်အောက်ဆိုဒ်များဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ဤဓာတ်ငွေ့များနှင့် အောက်ဆီဂျင်ပေါင်းစပ်မိသောအခါ ပေါက်ကွဲမှုကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်မည်။ ဤပေါက်ကွဲမှုမှာ နျူကလီးယား ပေါက်ကွဲမှုမဟုတ်ဘဲ ဓာတ်ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်သည်။ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဓာတ်ပေါင်းဖို အဆောက်အအုံ၏အမိုး ပွင့်ထွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဂရိုက်ဖိုက်သည် မီးလောင်ကျွမ်း၍ ကျောက်မီးသွေးကဲ့သို့ မီးရှိန်ကောင်းသည့် မီးကျီခဲမျိုးကိုရမည်။ ထိုအခါ ဝန်းကျင်ရှိ အငွေ့ပျံနေပြီဖြစ်သော ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းတို့သည် အငွေ့စွမ်းအင် တိုးပွားရရှိလာကာ အပေါ်သို့ တက်မည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို အုပ်ဆောင်းထားသော ကွန်တိမ်းမင့် အဆောက်အအုံမရှိပါက ပွင့်ထွက်နေသော ဓာတ်ပေါင်းဖိုအမိုး၏အပေါက်မှ ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများ ကောင်းကင်သို့တက်သွားမည်။ အမြင့် တစ်မိုင်ခန့်

အကျဉ်းစွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ

အထိ တက်ရောက်နိုင်သည်။ ရှေးကျသည့် အချို့လျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ၏ ဓာတ်ပေါင်းဖိုတွင် ကွန်တိမ်း မင့် အဆောက်အအုံမရှိကြချေ။ လေထုအတွင်း ရောက် သွားသော ရေဒီယိုသတ္တိကြွ အမှုန်များသည် လေဟုန်စီး၍ လေကြောင်းသွားရာအတိုင်း လွင့်ပျံ၍ ပါသွားမည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အနီးဝန်းကျင်သာမက အခြားဒေသ အခြားနိုင်ငံများသို့ပင် ပျံလွင့်သွားမည်။

ယခင်အတွေးနှင့် ယခုအမြင်

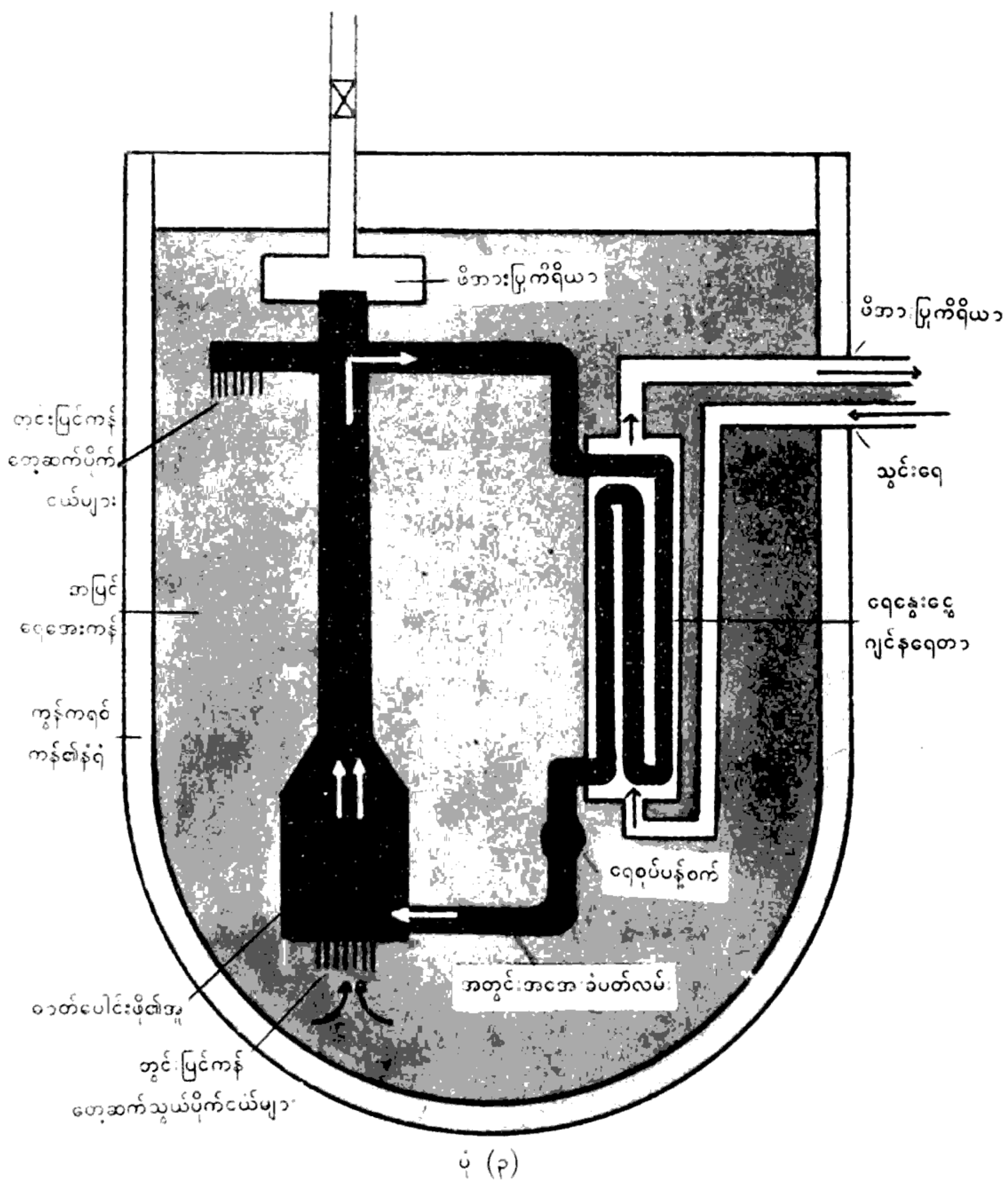
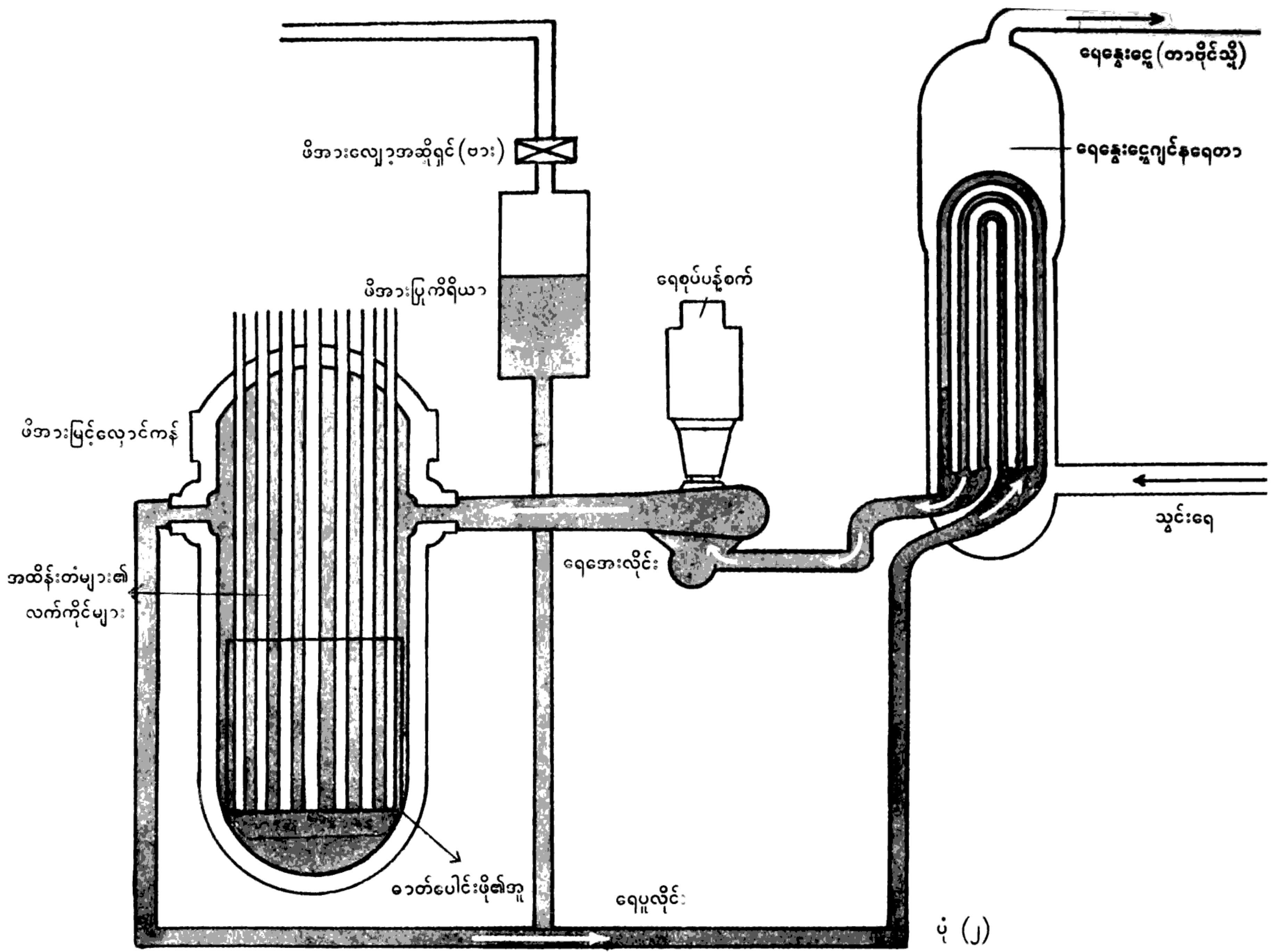
ယခင်ကမူ အကျဉ်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ၌ အန္တရာယ်ပြုနိုင်သည့် မတော်တဆဖြစ်မှု ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်တန်ကိန်း အလွန်နည်းကြောင်း တွက်ချက်ကိန်းများ အပေါ် အခြေခံ၍ ပြောခဲ့ကြသည်။ နှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းနေမှ တစ်ခါဖြစ်ကိန်းရှိသည်။ ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများ၌ ဆိုးဝါးသော မတော်တဆဖြစ်မှုမျိုး ကင်းရှင်း ခြင်းမှာ အံ့ဩချီးကျူးဖွယ်ရာပင် ဖြစ်သည်ဟု သက်ဆိုင် ရာ ပညာရှင်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူများက အားပါးတရ ပြောဆို ကြားဝါခဲ့သော်ငြားလည်း ၁၉၇၉ ခုနှစ် အမေ ရိကန် ပြည်ထောင်စု သရီးမိုင် အိုင်လင်းနှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ချာနိုဘီလ် အရေးအခင်းများ ခနာက်ပိုင်းတွင် အယူအဆ၊ တွက်ချက်ခန့်မှန်းကိန်းများ ကို သိသာထင်ရှားစွာ ပြောင်းလိုက်ကြရသည်။ ဤသို့ ကြီးမားသော ဘေးအန္တရာယ်မျိုးများ ထပ်မံ မကြုံရ ခဲ့စေရန် မည်သို့ဆောင်ရွက်ကြမည်။ အကာအကွယ် အထပ် ထပ် ပြုထားသည့် အကြားမှ ကြိုကြိုကာကြာပြန်သည် နှင့်သော် နိုင်ငံတကာမှ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း၍ မည်သို့ အရေး ပါ ဆောင်ရွက်ကြမည်တို့ကို ဥပဒေ၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှု ဝါဒ၊ ကျန်းမာရေး ရှုထောင့်တို့မှ ဆင်ခြင် သုံးသပ်၍ နည်းလမ်းရှာဖွေ သတ်မှတ်နေကြပေပြီ။ ချာနိုဘီလ်ကိစ္စ ဖြစ်ပေါ်မီကပင် ဓာတ်ပေါင်းဖိုများ ပိုမို အန္တရာယ် ဝင်စေရန် မည်သို့ ပုံစံသစ်ထုတ်၍ ဆောက်လုပ်ကြမည် ဟု အလေးထား စဉ်းစားကြံဆခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ကြံဆ ခဲ့စမ်းရာမှ အလားအလာကောင်းသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ် အားထုတ် ဓာတ်ပေါင်းဖိုပုံစံသစ်များ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ သည်။

အနာဂတ်ဓာတ်ပေါင်းဖို ပုံစံသစ်များ

ပိုမို အန္တရာယ်ကင်းဝေးစေမည့် အနာဂတ် ဓာတ် ပေါင်းဖို ပုံစံသစ်များအနက်မှ သုံးခုသည် ဖော်ပြပါ တိုင်းဖြစ်သည်။ ပထမပုံစံသည် စင်စစ်၌ ရှိယင်းစွဲ သိပ်ခံ ရေသုံး ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို မှမ်းမံထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အဆင့်မြင့် ဖိသိပ်ခံ ရေသုံး ဓာတ်

ပေါင်းဖိုဟု ခေါ်သည်။ ဤဓာတ်ပေါင်းဖိုပုံစံကို ပုံ (၂) တွင် ပြထားသည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖိုအားကို ဖိအားမြင့် လှောင်ကန်၏ အောက်ခြေဖျားတွင် ထားရှိသည်။ ဤတည်နေရာသည် ရှိယင်းစွဲ ဓာတ်ပေါင်းဖိုမှထွက် လှောင်ကန်အတွင်း ပို၍နက်သော တည်နေရာဖြစ်သည်။ လှောင်ကန်အတွင်း ရေအပြည့် ဖြည့်ထားသည်။ ရေအေး သည် လှောင်ကန်အတွင်းသို့ အပေါ်ဘက် ပိုက်လိုင်းမှ ဝင်သည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖို၏အပူ အပူကို စုပ်ယူခြင်းဖြင့် လှောင်ကန်အတွင်းမှရေသည် ပူပြင်းလာသည်။ ရေပူကို လှောင်ကန်မှထုတ်ယူ၍ အောက်ဘက်ပိုက်လိုင်းမှ ရေနှေး နှေး ဂျင်နရေတာခေါ် ရေနှေးငွေ့ထုတ် တိုင်ကိုသို့ ပို့လိုက် သည်။ ယင်းတိုင်ကိစ္စအတွင်းသို့ အခြား ပိုက်လိုင်းတစ်ခုမှ ရေသွင်းပေးသည်။ ထိုရေသည် ရေနှေးပူမှ အပူကို အပူ ဖလှယ်စနစ်မှ တစ်ဆင့်ရရှိကာ ရေနှေးငွေ့ဘဝသို့ ပြောင်း သွားသည်။ ရေနှေးငွေ့ကို တာဗိုင်သို့ပို့လွှတ်၍ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားထုတ်ရန် သုံးစွဲသည်။ အပူဆုံးရှုံးပြီးရေသည် ရေနှေးငွေ့ဂျင်နရေတာမှ ထွက်လာသည်။ ထိုအချိန်တွင် ၎င်းရေသည် ရေအေးပြန်ဖြစ်နေချေပြီ။ ရေအေးကို ရေ စုပ်ပန်စက်မှတစ်ဆင့် ဖိအားမြင့် လှောင်ကန်အတွင်းသို့ ပြန်ပို့သည်။ ဤပတ်လည်သံသရာကို ဆက်တိုက်ထိန်းထား ခြင်းဖြင့် နျူကလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖိုကို ခုတ်မောင်းပေး သည်။

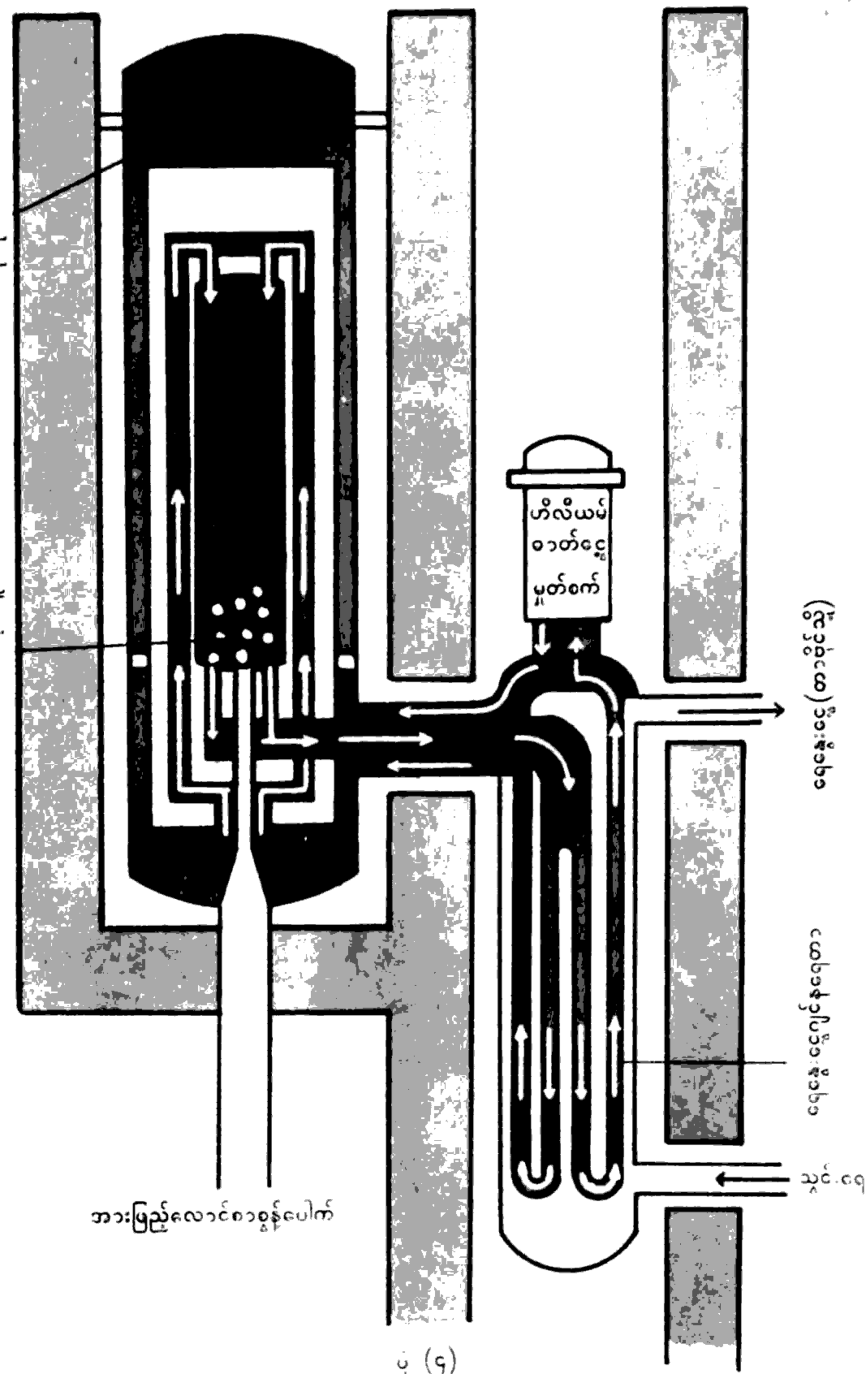
ဤပုံစံသစ်သည် ရှိရင်းစွဲ ပုံစံထက် ပိုမို၍ အန္တရာယ် ကင်းနိုင်လေသည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖို၏အပူသည် အရွယ်ပိုကြီး သည်။ သို့ဖြစ်ရာ စွမ်းအင် သိပ်သည်းခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်းများ၏ သိပ်သည်းခြင်း သည်လည်းကောင်း လျော့နည်းသွားသည်။ ထို့ကြောင့် အအေးခံစနစ် ပျက်ခဲ့သည်ရှိသော် အူ၏ အပူချိန်ကို ပိုမို ဖြည်းဖြည်းစွာ တက်စေသည်။ လှောင်ကန်အတွင်း ဓာတ် ပေါင်းဖို၏အပူကို ထားရာနေရာသည် ပို၍နက်သဖြင့် ရေ ပိုက်လိုင်း အနည်းငယ် ပေါက်၍ ရေယို ထွက်သည့်တိုင် အူသည် ရေမြုပ်နေရာမှ ရုတ်ခြည်းပေါ်လာမည် မဟုတ်။ မည်သည့်နည်းနှင့် အအေးခံစနစ် ပျက်စီးသွားသည် ဖြစ်စေ အူ၏အပေါ် ဖုံးထားသည့် ရေထုထည်မှာ ပိုမို ကြီးမားသဖြင့် ရေဆူ၍ ခန်းသွားရန် အချိန် ပိုကြာမည်။ ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် အချိန်ပိုရရှိမည်။ ရသမျှအချိန် ပိုသည် တန်ဖိုးရှိလှသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ မှမ်းမံမှုများ အပြင် ဤပုံစံသစ် ဓာတ်ပေါင်းဖို အတွက် အားဖြည့် လောင်စာတန်ဖိုး လျော့နည်းလာစေရန်၊ ဓာတ်ပေါင်းဖို လည်ပတ်မောင်းနှင်ရာတွင် ပိုမိုထိရောက် ကောင်းမွန်လာ စေရန်နှင့် ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ပိုမို လွယ်ကူလာစေရန် တို့ကိုလည်း ကြံဆရပေဦးမည်။

အကျဉ်းချုပ်အား ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ

ဒုတိယ ပုံစံသစ်မှာ ပုံစံ အသစ်စစ်စစ် ဖြစ်သည်။ (ပုံ-၃ ကို ရှုပါ။) ရှိရင်းစွဲ ပုံစံကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်း မဟုတ်ချေ။ ဤဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အူနှင့် အဓိကအအေးခံ စနစ်သည် သမားရိုးကျ ဖိသိပ်ခံ ရေသုံး ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အူနှင့် အအေးခံစနစ်ပုံစံတို့နှင့် ဆင်တူသည်။ ကဲ့လဲ့သည် မှာ အအေးခံစနစ်နှင့် ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အူထည့်ထား သည့် လှောင်ကန်တို့ကို ဗိုရွန်ထည့်ဖျော်ထားသော ရေဖြင့် ဖြည့်ထားသည့်အပြင် လှောင်ကန်တစ်ခုအတွင်း နှစ်မြှုပ် ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အအေးခံ ရေပတ်လည် လမ်း ကြောင်းပါရှိရာ အတွင်း ဆားကစ်နှင့် ဗိုရွန်ပါသည့် ရေ ကန်အကြား ပိုက်ပြန်ချောင်းများနှင့် ဆက်သွယ်ချက် ပြုလုပ်ထားသည်။ သို့သော် ဗိုရွန်ပျော်ဝင်နေသော ရေ သည် အတွင်းဆားကစ်ပိုင်းသို့ စီးဝင်ခြင်း မရှိချေ။ ဝင်လှောင်ခင် အခြေအနေ၌ ချိန်ဆ၍ ထိန်းထားသည်။ အအေးခံပတ်လမ်းတွင် ချွတ်ယွင်းမှု ဖြစ်ပေါ်လာသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အပြင်ကန်မှ ဗိုရွန်ပါရှိသည့် ရေသည် အတွင်း ဆားကစ်ပိုင်းသို့ ဆက် သွယ် ချက်ပြု ပိုက်ပြန် ချောင်းများမှတစ်ဆင့် တိုး၍ ဝင်လာမည်။ ထိုဝင်လာ မည့်ရေတွင် ပါလာသော ဗိုရွန်သည် နျူထရန်များကို စုပ်ယူမည်။ နျူထရန်များ ကုန်သွားသောအခါ ကွင်း ဆက် နျူကလီးယား တုံ့ကန်မှုများ ရပ်ဆိုင်းပြီး နယူ ကလီယ ကဲ့ခြင်းဖြစ်စဉ်များ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်တော့ မည် မဟုတ်ချေ။ ဓာတ်ပေါင်းဖို ခုတ်မောင်း ခြင်း ကို ရပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အတွင်း ဆားကစ်အပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော ရေထုပမာဏမှာ အတန်ပင် ကြီးမား ပေရာ ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို ရက်ပေါင်းများစွာ အအေးခံ ထားပေးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ ဤသို့လျှင် စက်ကိရိယာသော် လည်း ကောင်း၊ အော်ပရေတာ ခေါ် ဓာတ် ပေါင်း ဖို မောင်းသော ကျွမ်းကျင်လုပ်သား တစ်ဦးဦးသော်လည်း ကောင်း ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိဘဲ အရေးပေါ် အကာ အကွယ်ကို အလိုအလျောက် ပြုလုပ် လိုက် နိုင် သည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖို၌ မတော်တဆ ဖြစ်မှုသည် အများအားဖြင့် လူ၏အမှား၊ အနည်းအကျဉ်းအားဖြင့် ကိရိယာချွတ်ယွင်း မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်တတ်ပေရာ လူနှင့်ရော ကိရိယာနှင့်ပါ ကင်းသည့် ယခုဖော်ပြပါ အကာအကွယ်ပြုသည့် နည်း လမ်းမှာ စိတ်ချရသော နည်းလမ်းကောင်း တစ်ခု ဖြစ် ကြောင်း အသိအမှတ် ပြုထားသည်။

တတိယ ပုံစံသစ်မှာ ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသော ဓာတ်ငွေ့ဖြင့် အအေးခံသော အပူချိန်မြင့် ဓာတ်ပေါင်းဖို ဖြစ်သည်။ ဤဓာတ်ပေါင်းဖိုတွင် အအေးခံရန် ဖိအား ကြီး ဟိလီယမ် ဓာတ်ငွေ့ကို သုံးထားသည်။ အသုံးပြု သော အားဖြည့်လောင်စာကို ဤသို့ ဖန်တီးထားသည်။

ယူရေနီယမ် အစအနကလေး တစ်ခုချင်းကို ဂရက်ဖိုက် နှင့် ဆီလီကွန် ကာဗိုက် အလွှာများ အုပ်ငုံပြီးနောက် ဂရက်ဖိုက်တွင် ဌာပနာ၍ စက်လုံးငယ်ပုံသဏ္ဍာန် လုံးယူ သည်။ လောက်စာလုံး အ သေး စား ပုံစံ ဖြစ်သည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဤယူရေနီယမ် လောက်စာ လုံးများနှင့် ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အူကို ဖွဲ့စည်းထားသည်။ သုံးစွဲပြီး လောက်စာလုံးကလေးများကို ဓာတ်ပေါင်းဖို လှောင်ကန် အောက်ဘက်ရှိ စွန့်ပစ်ပေါက်မှ ထုတ်ယူပြီး လောက်စာလုံး အသစ်များဖြင့် ဖြည့်တင်း အစားထိုး သည်။ ဓာတ်ပေါင်းဖို ခုတ်မောင်းခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခြင်း မပြုရဘဲ ဤနည်းဖြင့် အားဖြည့် လောင်စာအသစ်ကို ဖြည့်ပေးသွားနိုင်သည်။ လောက်စာလုံးကလေးများသည် မြင့်မားသော အပူချိန်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ ဓာတ်ပေါင်း

အဏုမြူစွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ

ဖိုအရွယ်မှာ ငယ်သဖြင့် မျက်နှာပြင် ရေိယာနှင့် ထူထည် အချိုးမှာ ကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် လေဖြင့်အအေးခံခြင်း၊ အပူဖြာလွတ်ခြင်း နည်းများဖြင့် အပူကို ဆုံးရှုံးစေပြီး ဓာတ်ပေါင်းဖို ခံနိုင်ရည်ရှိ အပူချိန်တွင် ထိန်းထားနိုင် သည်။ ဤအရွယ်အစား ဓာတ်ပေါင်းဖိုသည် မဂ္ဂါဝပ် ၁၀၀ ခန့်သာ ထုတ်ပေးနိုင်သဖြင့် အကြီးစား လျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ တစ်ရုံတွင် ဤဓာတ်ပေါင်းဖိုမျိုး အများအပြားကို တပ်ဆင်သုံးစွဲရမည် ဖြစ်သည်။

အခြားဘေးအန္တရာယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်မှု

ချူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုသုံးပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ် အား ထုတ်ယူရာ၌ အန္တရာယ်ရှိမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကနဦး ကတည်းက အငြင်းပွားခဲ့ရာ ယနေ့တိုင် ငြင်းခုံမှုများ အဆုံး မသတ်သေးချေ။ တစ်ဘက်စွန်းတွင် ချူကလီး ယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုများတွင် အန္တရာယ် အလွန်ကင်း သည်မှာ မတော်တဆ ဖြစ်မှု အလွန် နည်းပါးသည်ကို ထောက်ရှုခြင်းဖြင့် ထင်ရှား ပေါ်လွင်နေသည်ဟူ၍ ယုံကြည် လက်ခံထားသူများ ရှိသကဲ့သို့ အခြား တစ်ဘက် စွန်း၌လည်း မဆင်မခြင်ဖြင့် အဏုမြူစွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ထုတ်ယူခြင်းတွင် အန္တရာယ် ကြီးမားလွန်း သည်ဟု ခံယူထားသူများ ရှိကြသည်။

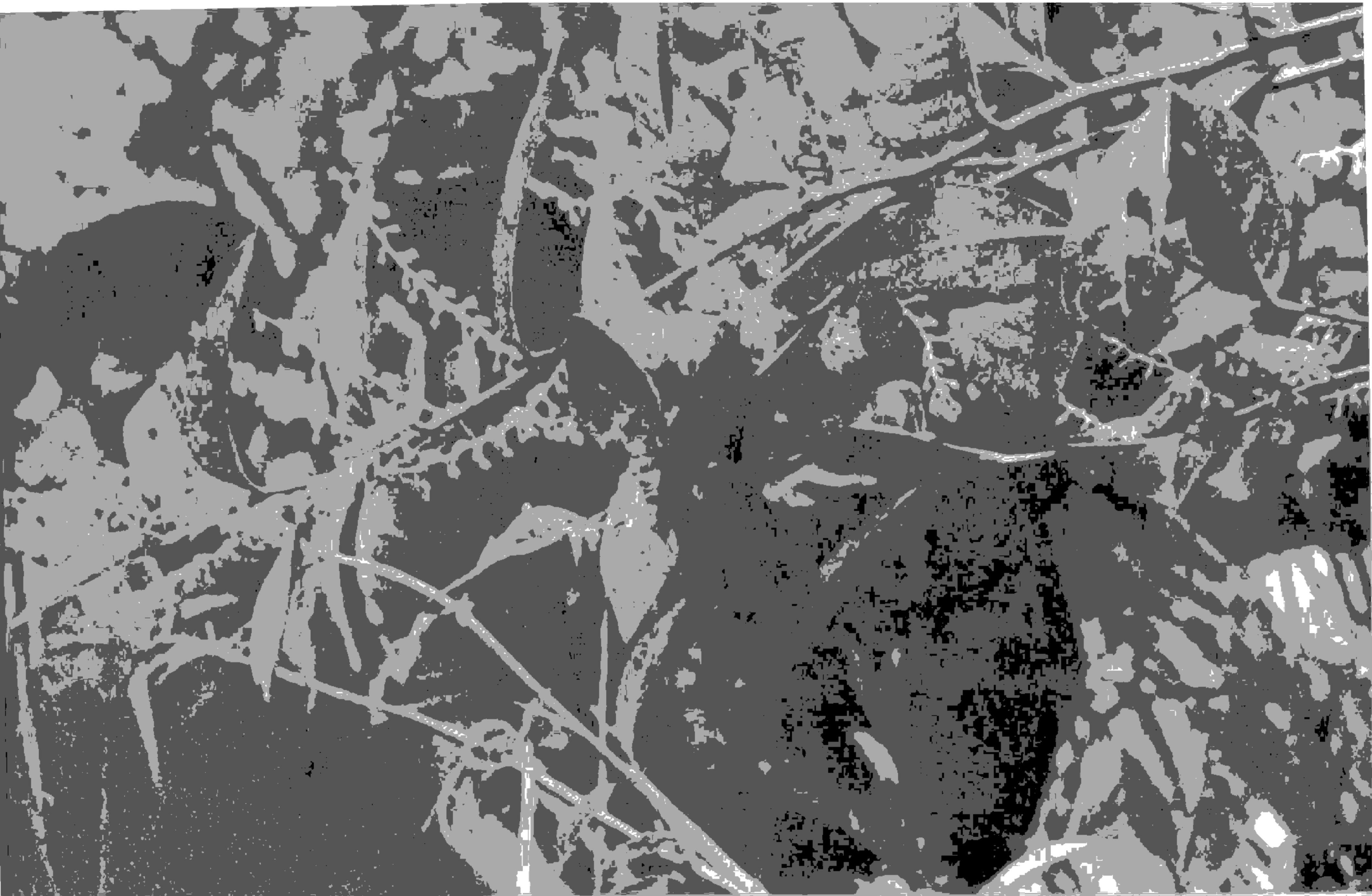
အဏုမြူစွမ်းအင်ဘက်မှ ရှေ့နေလိုက်သူများက ဓာတ် ပေါင်းဖို မတော်တဆ ဖြစ်မှုများကြောင့် သေကြေသူ ဦးရေမှာ အလွန်နည်းပါးကြောင်း၊ မြေကိုက်ခံရရှိလည်း ကောင်း၊ ယာဉ်တိုက်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဘာဝ ဘေးဒဏ် ဖြစ် သော ငလျင် လှုပ် ခြင်း ကြောင့် လည်း ကောင်း၊ ရောဂါဘယ စွဲကပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း သေဆုံးသူ ဦးရေတို့က အဆပေါင်းများစွာ ပိုမိုမြင့်မား ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလာကြသည်။ သို့သော် အဏုမြူစွမ်းအင်နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ဘေးအန္တရာယ် ကို သုံးသပ်ဆွေးနွေးရာတွင် အခြားသော သဘာဝနှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ဆိုးကျိုးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မရစကောင်းပေ။ မနှိုင်း ယှဉ်အပ်ပါချေ။ လူစီးယာဉ်များ တိုက်ခိုက်မှု၊ ပျက်စီး မှုများကိုပင်လျှင် တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး စံတစ်ခုတည်း ထား၍ နှိုင်းယှဉ်ရန် မလွယ်ကူပေ။ ဥပမာ မီးရထား၊ မော်တော်ကား တိုက်မှုတွင် ထိခိုက်သေကြေသူ ဆယ် ဂဏန်းမှ ရာဂဏန်းထိ များသည့်တိုင် ဖြစ်စဉ် ခဏတာ လောက်တွင်သာ သတင်းအဖြစ် တည်ရှိမည်။ မကြာမီ မေ့ပျောက်ကြမည်သာ ဖြစ်သည်။ လေယာဉ် ပျက်ကျ လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်နှစ်စီး ကောင်းကင်၌

တိုက်ခိုက်မိလျှင်သော်လည်းကောင်း သတင်းမှာ အနည်း ငယ်ပို၍ ထူးမည်။ သို့သော် အာကာသ လွန်းပုံယာဉ် တစ်စီးပျက်၍ အသေအပျောက် ၁၀ ဦး မကျော်သည့် တိုင် ကမ္ဘာအနှံ့ ဟိုးလေးတကျော် ပျံ့နှံ့သွားမည် ဖြစ် ပေသည်။ ရက်လ မဆိုထားဘိ၊ နှစ်ချီ၍ ကြာသည့်တိုင် ထိုကိစ္စကို မေ့ပျောက်ကြမည် မဟုတ်ချေ။

တစ်ဖန် မြေပြင်သွားယာဉ်များ တိုက်မိလျှင် ဖြစ် ပျက်ရာ ဒေသဝန်းကျင်၌သာ ကိစ္စများပေမည်။ ဒဏ်ရာ ရသူ ဆေးရုံပို့ခြင်း၊ ယာဉ်ထိန်းများက စစ်ချက်ယူခြင်း နှင့် အာမခံကိစ္စ၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ထိုဒေသမှ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များကသာလျှင် ဆောင် ရွက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ လေယာဉ်တစ်စီး ပင်လယ်ထဲသို့ ပျက်ကျသွားပါက အလှမ်းမီရာတိုင်းပြည်များက အသက် ကယ်လုပ်ငန်း၊ လေယာဉ်ပျက်ကို ဆယ်သည့် လုပ်ငန်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ရာ ကိစ္စပိုများမည်။ အလုပ်ပိုရမည်။ ပါဝင် ပတ်သက်ရသည့် အဖွဲ့အစည်း များ ပိုမိုကျယ်ပြန့်မည်။ အာကာသယာဉ်တစ်စီး ပျက် စီးလျှင်မူ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်။ နောက် နောင် မဖြစ်ပျက်ရန် ပြင်ဆင် ကာကွယ်မှုများ အထပ် ထပ် လုပ်ရမည်။ အမေရိကန် လွန်းပုံ အာကာသယာဉ် ချယ်လင်ဂျာ ပျက်စီးပြီး နောက်ပိုင်း နှစ်နှစ်မျှ လွန်းပုံ အာကာသယာဉ် ပျံသန်းမှုကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ ပြုပြင် မှမ်းမံမှု ၄၀၁ ခန့်ကို လုပ်ဆောင်ရမည် ဟူ၏။ ချူက လီးယား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံမှ ဓာတ်ပေါင်း ဖို၌ အန္တရာယ်ကြီးသော မတော်တဆ ဖြစ်မှုကြီးတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာသော် တစ်ဒေသ၊ တစ်တိုင်း တစ်ပြည်သာ မက အပြည်ပြည်၌ ကိစ္စများကြရကြောင်းကို ချာနိုဘီလ် အရေးအခင်းက သာဓကပြလျက်ရှိသည်။ အဏုမြူဓာတ် ပြာများ လေကြောင်းသင့်ရာ အတိုင်းတိုင်း အနယ်နယ် အပြည်ပြည်သို့ ပျံ့နှံ့သွားရုံမက ထိုဓာတ်ပြာ ကျရာနယ် များ၌ အခြေအနေလိုက်၍ အန္တရာယ်သည် နှစ်ပေါင်း အတန်ကြာ ဆက်လက်ရှိပေဦးမည်။ (ချာနိုဘီလ် ချူက လီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ ပေါက်ကွဲမှု — ရှု။)

အဏုမြူစွမ်းအင်သည် လူသားတို့အား အထူးအကျိုး ပြုနိုင်သကဲ့သို့ အထူးတလည်လည်း အန္တရာယ်ပြုနိုင်ပေရာ အဏုမြူစွမ်းအင် သုံးစွဲရေး၊ ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ် တားဆီးရေးကိစ္စ အဝဝကို ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် သိမ်သိမ်မွေ မွေ ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်သွားရမည်သာ ဖြစ်ပါတော့ သတည်း။

ဒေါက်တာ တင်အောင်

မြန်မာ့ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ

ဆေးပညာ

ဤကမ္ဘာ၌ လွန်ခဲ့သည့်နှစ် နှစ်သန်းနီးပါးက စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် လူသားတို့သည် ကျန်သတ္တဝါတို့ထက် ဦးနှောက် ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးကြသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အပင်များကို စားဝတ် နေရေး အတွက် ပိုမို၍ အသုံး ချတတ်ကြသည်။ လူတို့အတွက် မရှိမဖြစ်သော ဆေးဖက် ဝင်အပင်များကိုလည်း အနာ၊ ရောဂါဝေဒနာနှင့် ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များကို လုံးဝပျောက်ကင်းစေရန် ထူးချွန်စွာ အသုံးချတတ်ကြသည်။

ရှေးပဝေသဏီကပင် ရှေးအကျဆုံး လူသားတို့မှစ၍ လူသမိုင်း တစ်လျှောက် လုံးတွင် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အသက်တို့ကိုအရင်းပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အပင် များကို အစာအတွက် စမ်းသပ် စားသုံးကြည့်ယင်း ယနေ့ လူသားတို့ စားသုံးနေသော အစားအစာများအပြင် အပင်များ မည်သို့ဆေးဖက်ဝင်ကြောင်းကိုလည်း သိရှိ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

အပင်တို့တွင် လူတို့၌ဖြစ်ပေါ်သော အနာ၊ ရောဂါ၊ ဝေဒနာမျိုးစုံတို့ကို ပျောက်ကင်းစေနိုင်သော တကယ် အားထူးထိုက်သည့် ဆေးဖက်ဝင်သည့် အာနိသင်မျိုးစုံ ရှိနေသည်ဟူသော မှန်ကန်သည့်အသိပညာတို့ကို သိရှိ ယုံကြည်ပြီး ဤအသိပညာကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြု၍ မိမိဝန်းကျင်ရှိ မကျွမ်းသေးသော အပင်ရိုင်း များ၏ အစွမ်းအာနိသင်ကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဆက်လက်ဖော်ထုတ် ခဲ့ကြသည်မှာ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ထိုအသိဉာဏ်တို့ကို ဤကမ္ဘာဦးလူသားတို့က အဆင့် ဆင့်ဆွေစဉ်မျိုးဆက် လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ခြင်းဖြင့် ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသားတို့သည် မိမိတို့ ဆိုင်ရာလူမျိုးစု အလိုက် သေရေးရှင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းဆေးများရ သော ဆေးဖက်ဝင် အပင်များကို မှန်မြတ်သောအမေ့ အဖြစ် ဆက်ခံခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ရာတွင် အများစုသည် အဓိက

မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ

အားဖြင့် အလွန်ရှေးကျသောမိသားစု ဆွေစဉ်မျိုးဆက် လက်ဆင့်ကမ်းသည့်နည်းသာဖြစ်ခဲ့ပြီး အချို့ သာ လျှင် ကျောက်စာ၊ ပေစာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရေးထားခဲ့ကြ သည်။ ဤကျောက်စာ၊ ပေစာတို့မှာလည်း နှစ်ပေါင်း ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်းဖြင့်ချီသောအခါတွင် ရေ၊ လေ၊ မီးဘေး၊ စစ်မက်ဘေးတို့ကြောင့် မြောက်မြားစွာတို့မှာ ပျက်ပြုန်းခဲ့သည်။ မိသားစုများသိထားသော အသိပညာ များစွာတို့မှာလည်း စနစ်မကျသေးရုံမျှမက လျှို့ဝှက်စွာ ထားကြသဖြင့်ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာကွယ်ပျောက်ခဲ့ကြရသည်။

ထိုသို့ ဆေးဖက် ဝင်သည့် အပင်တို့ကို အသုံးပြုသည့် အသိပညာကို အခြားလူမျိုးစုတို့နှင့်နှိုင်းစာလျှင် ပိုမို၍ ကောင်းစွာ စနစ်ကျစွာ သိမ်းဆည်းနိုင်ခဲ့သော စာပေ များကျန်ရစ်ခဲ့သည့် လူမျိုးစုအချို့လည်း ရှိသေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဥရောပတိုက်၌ ထိုစာပေရှိနေသေးသော လူမျိုးစုအချို့တို့က ခေတ်သိပ္ပံ ထွန်းကား လာသည့်အခါ ထိုသိထားသောအသိပညာတို့ကို ဆက်လက် အသုံးပြု၍ ယနေ့သိထားသော ဆေးဝါးသိပ္ပံပညာ သိပ္ပံဘာသာရပ် ကြီးတစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့သည်။

သို့သော် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ ထောင်ဖြင့်ချီ၍ ကျန်ရှိ နေသေးသော ဒေသအလိုက်၊ လူမျိုးစုအလိုက် ဆေးဖက် ဝင်အပင်များနှင့် ၎င်းတို့ကိုအသုံးချသည့် အသိပညာ များမှာ ယနေ့တိုင် ထိုဒေသအသီးသီးတို့၌ ဆက်လက်၍ အသုံးဝင်ဆဲဖြစ်သည်။

ထိုသို့ တိုင်းရင်းဆေးပညာနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဖက်ဝင် အပင်တို့ဆိုင်ရာ အသိပညာအမွေအနှစ်များသည် မြန်မာ နိုင်ငံ၌လည်း အလွန်ကြွယ်ဝစွာရှိသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသအလိုက် လူမျိုးစု ၁၀၀ ကျော်တို့က တိုင်းရင်းဆေးပညာတွင် အသုံးပြုနေသော မြန်မာ့ဆေး ဖက်ဝင်အပင်တို့မှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြွယ်ဝဆုံး၌ ပါဝင် နေသည်။ ဒေသတစ်ခု၌ပေါက်သောအပင်တို့သည် တစ်မျိုး ဆန်းသစ်ပြီး ထိုဒေသရှိ လူမျိုးစုတို့၌ ဖြစ်ပေါ် သော ရောဂါတို့မှာလည်း တစ်မှုထူးခြားနိုင်သည်။

အပင်မှထွက်သောဆေးဝါးများသည် အပင်မျိုးစိတ် သာ မှန်ကန်ပါက ထိုဆေးဝါး၏ ဆေးဖက်ဝင်သော အာနိသင်ရှိသည်ဆိုသောအချက်မှာ သေချာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအပင်မျိုးစိတ်တစ်ခု၏ လက္ခဏာကိုသာ မှန်ကန်တိကျစွာမှတ်မိပါက ယေဘုယျအားဖြင့် တိုင်း ရင်းဆေးပညာရှင်များပင်မဆိုထားဘိ သာမန်အရပ်သား များပင်လျှင် ဆေးဝါးမှန်ရနိုင်သည်။

တိုင်းရင်းဆေးနည်းများဖြင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ကို အသုံးပြုသောအခါ ရှုပ်ထွေးသော ပြုပြင်ခြင်းများ ရှိသင့်သလောက်ရှိသော်လည်း ပြုပြင်ပြီးဆေးဝါးများကို

လည်းကောင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်၏ အစိတ်အပိုင်းများ ကို လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်အစိမ်းစားခြင်း၊ ချက်စား ခြင်း၊ ကျို၍သောက်ခြင်း၊ တစ်ခုခုနှင့် ရော၍စားခြင်း၊ အငွေ့ရှူခြင်း၊ အငွေ့လှုံ့ခြင်း၊ သုတ်လိမ်းပေးခြင်း၊ အံ့ ပေးခြင်း အစရှိသည့်နည်းများဖြင့် ကုသရာတွင် ရောဂါ ပျောက်ကင်းနိုင်စွမ်းရှိသဖြင့် အလွန်လွယ်ကူသည်။

မြန်မာ့ ဆေး ဖက် ဝင် အပင် မြောက်မြားစွာ တို့ ကို “အစာလည်းဆေး၊ ဆေးလည်းအစာ” ဟူသော အယူ အဆဖြင့် မီးဖိုချောင်တွင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုပြင် စားခြင်းဖြင့် အစာလည်းဝ၊ ဆေးကုပြီးလည်းဖြစ်အောင် ဂရုစိုက်စားသုံးကြသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ မီးဖိုချောင် သုံး အပင်နှင့် အပင်ထွက်အစားအစာများမှာ လွန်စွာ မျိုးစုံလှသည်။ သီးသန့်ဆေးမစားရဘဲ လူ၏ကျန်းမာ ရေးကို အစာဖြင့် ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲသွားခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆေးဖက်ဝင်သည့် အပင်ပေါင်းမှာ သိပြီးပင်လျှင် ထောင်ဖြင့်ချီ၍ရှိပြီး မသိရသေးသည်တို့ မှာလည်း ထောင်ဖြင့်ချီ၍ ရှိနိုင်သေးသည်။ သို့သော် မြန်မာ့တိုင်းရင်းဆေးပညာတွင် အဓိကထား၍ သုံးသော ထင်ရှားသည့် အပင်အများစုတို့မှာ အရိုင်းပေါက်ပင် များဖြစ်ကြ၍ အချို့ကိုစိုက်ပျိုးကြပြီး အနည်းငယ်ကို သာ ပြည်ပမှတင်သွင်းရသည်။

အရိုင်းပေါက်သော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအနက် အချို့မှာ ကရဝေး၊ ကလိမ်၊ ကင်းပုံ၊ ကွတ်ကရာ၊ ကံကော်၊ ကန့်ချုပ်နီ၊ ကလော၊ ကရမက်၊ ကြစု၊ ကြက်မအုပ်၊ ကြောင်လျှာ၊ ကြောင်ပန်း၊ ကျွေး၊ ကုက္ကို (မြန်မာ)၊ ကန့်ကလာ၊ ကြိတ်မှန်၊ ကတ်မ၊ ကျီးအာ၊ ခရာ၊ ခန်းတောက်၊ ခတ္တာ၊ ခပေါင်း၊ ချေး၊ ခွေးတောက်၊ ခံတက်၊ ဂုံခါး၊ ငစိုင်ရှင်၊ င၊ ငပြေရှင်၊ ငဖုန်းဆေး၊ စတုခါး၊ စိန်တပေါ်၊ စုလာနုဖာ၊ စရို၊ စောင်ချမ်း၊ ဆီးဖြူ၊ ဆိတ်ဖူး၊ ဆေးပုစွန်တုပ်၊ ဆူးကောက်နက်၊ ဆင်နွာမောင်း၊ ဆူးလေ၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ တမာ၊ တောင်ကန်စွန်း၊ ထိမ်၊ ထင်းရှူး၊ ဒဟတ်သကိုင်း၊ နိပဆေး၊ နွားလျှာကြီး၊ နွားမြေရင်း၊ ပိတ်ချင်း၊ ပရနွေဝါ၊ ပဲစိမ့်နီ၊ ပညာလက်၊ ဖာလာနုဖိတ်၊ ဖွားဖက်၊ ဖုံးမသိန်၊ ဘုမ္မရာဇာ၊ မင်းကိုကာ၊ မဏိဩသ၊ မိုးနံ၊ မုရိုး၊ မအူ၊ မဟာကာကြံဆစ်၊ မြတ်လေး၊ ရင်းပြား၊ ရိုးထုံးရင်ခတ်၊ လက်ထုတ်၊ သင်းဝင်၊ သက်ရင်း၊ ကတိုး၊ သီတစန္ဒြ (သိလာစန္ဒနု)၊ အော်လဲ၊ အကျော်၊ ဥပါသကာ၊ ဣဿရမူလီတို့ ပါဝင်သည်။

စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသော အပင်အချို့မှာ ကနခို၊ ကြက် သွန်ဖြူ၊ ချင်း၊ ငရုတ်ကောင်း၊ စမုံမျိုးငါးပါး၊ ဆေးမခန်း၊ တရုတ်စံကား၊ နနွင်း၊ နံ့သာဖြူ၊ နံ့သာနီ၊ ပဲနံ့သာ၊ ပတ်ကော၊ ပွေးကိုင်း၊ ပိန်းမဟူရာ၊ ဖာလာ၊ ဘိန်း၊

မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ

မုရားကြီး၊ မြတ်လေး၊ မက်လင်၊ ရေသကျည်း၊ လင်းလေး၊ လင်းလေစုန်း၊ သစ္စာပန်း၊ အလိုကျူတို့ ပါဝင်သည်။

အချိုမှာ နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းရသည်။ ဥပမာ ကတ္တရသခွေ၊ ကံကုမ၊ ရှိန်းခို၊ ကန့်ပလူ၊ ဆောင်းမေးခါး၊ ဇာတိပွိုလ်၊ နွယ်ချို၊ ပရတ်၊ လေးညှင်း၊ ပန်းနုဆီ၊ ဇီရာတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကန့်ပလူ၊ ပရတ်၊ ရှိန်းခို၊ လေးညှင်းတို့ကို ယခုစတင်၍ စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးနေပြီဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအရိုင်းပေါက်ပင်များနှင့် စိုက်ပျိုးပင်များမှာ မြန်မာ့သစ်တောများ၌ ပေါများစွာ အရိုင်းပေါက်သော အဓိက ဆေးဖက်ဝင် အပင်များသာ ဖြစ်သည်။ ဤအချက်က ဖော်ပြနေသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ ရှိခဲ့သော ရှေးပဝေသဏီက လူမျိုးစုတို့သည် မိမိတို့၌ ရှိသော ရောဂါဝေဒနာများ၊ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကို

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ပေါက်သည့် ဂျင်ဆင်းနှင့် နိုးနွယ်သောအပင်မျိုးများစွာရှိသည်အနက်မှ တစ်မျိုးကို ကချင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၌ ဤသို့တွေ့ရသည်။

မိမိတို့ဝန်းကျင်ရှိ အပင်များဖြင့်သာ ထိရောက်စွာအသုံးချနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ပြသနေပေသည်။

မြန်မာ့တိုင်းရင်းဆေးပညာက အများဆုံးသုံးသော ဖော်ပြပါ အရိုင်းပေါက်ပင်နှင့် စိုက်ပျိုးပင်အားလုံးနီးနီးမှာ ပြည်တွင်းဖြစ်စေပေါ်သော အပင်များ ဖြစ်ပြီး အချိန်မရွေး လွယ်ကူစွာ ဝယ်ရခြင်း၊ အညွှန်းဖတ်ရုံဖြင့် မိမိဘာသာအသုံးချနိုင်ခြင်းကြောင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင် သို့မဟုတ် ပင်ထွက်ဆေးဝါး သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသော ဆေးဝါးများသည် မြန်မာ နိုင်ငံ အစွန်အဖျား ဒေသရှိ ရွာငယ်ကလေးများ၊ အိမ်စုကလေးများအထိ လူတန်းစားမရွေး၊ အသက်အရွယ်မရွေး လူတိုင်းအတွက် အသုံးဝင်လျက်ရှိသည်။ ဆေးဝါး၏အာနိသင်ကို အရှိအတိုင်း ခံစားခွင့်ရသူတို့အတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုထက်မြက်သောကြောင့် လူကြိုက်များပြီး လူသုံးများသည်ထက် များလာကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ တိုင်းရင်းဆေးပညာများ၌ အသုံးပြုသော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ စွာတို့၏ အစွမ်းအာနိသင်တို့ကို ယနေ့သိပ္ပံပညာရှင်များက စနစ်တကျ ပိုမိုခေတ်မီသော သိပ္ပံနည်းများဖြင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးသုတေသနပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် များစွာတို့မှာ တကယ်အားထူးဖွယ်ရာ မှန်ကန်ကြောင်း သို့မဟုတ် အလားအလာအလွန်ကောင်းကြောင်း တွေ့ရှိထားပေသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဆေးဖက်ဝင်အပင် မြောက်မြားစွာတို့အနက် အချို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါများစွာရှိသည်။ ထင်ရှားသော ဆေးဖက်ဝင် အပင်အချို့ကို ဖော်ပြရလျှင် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကင်ဆာရောဂါ အမျိုးမျိုးရှိရာ ထိုရောဂါတို့မှ အချို့ကို ပျောက်ကင်းစေနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ရသော သို့မဟုတ် အလားအလာရှိသော ထင်ရှားသည့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်တို့တွင် သင်္ဘောမညှိုးအရွက်၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ဆင်ဂွင်နေးရီးယား အမြစ်၊ ပိုဒိုဖီလန်မြေအောက်ပင်စည်၊ ရှမ်းခန်းတောက်မျိုးစိတ်များ၊ ဆင်နာမောင်းပင်တို့မှာ ထင်ရှားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လယ်ပတူ၊ တပင်တိုင်မြုန်း၊ ဟုန်းပင်တို့ကို အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

လူတို့၏ နပ်အာရုံကြောကို ထိရောက်၍ အကိုက်အခဲ ပျောက်စေသော ဆေးဝါးကို ဘိန်း၊ ကတ်မအခေါက်၊ ဆန်ယူးအရွက်တို့မှရသည်။ ငြိမ်ဆေးအဖြစ် ပဒိုင်းအစေ့များ၊ ပင်မှည့်အပွင့်များ၊ ကန့်ပလူမှ အဆီများကို သုံးသည်။

အဖျားရောဂါအတွက် ကတ်ဖိုအရွက်၊ ပင်စည်၊ စုလာနုဖာ၊ မိုးမခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငှက်ဖျားရောဂါအတွက်

ပြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ

စင်ကိုနာ၊ ဒေါနရိုင်း (အာတီမီးစီးယားအင်းကျူးယား) တို့ကိုလည်းကောင်း အသုံးပြုသည်။

နှလုံးအားဆေးအဖြစ် ဒိဂျစ်တယ်လစ်အရွက်၊ ရှမ်းနှား လျှာကြီးအစေ့၊ နွယ်သင်္ကေအရွက်၊ ဆယ့်နှစ်ရာသီအရွက်၊ ပင်လယ်ကြက်သွန်ဥမှ အရွက်များမှာ ထင်ရှားသည်။ သွေးတိုးကျစေရန် ဘုမ္မရာဇာမြေအောက် ပင်စည်သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ သွေးတက် ဆေး အဖြစ် ကြီးပေါင်းပင်များ၊ အဖီဒရာ၊ ဟော့ပင်၊ ကလဗီဆက် မှိုတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဆီ လျှော့ ချ ဆေး အဖြစ် ဖျောက်ဆိပ်သည်လည်းကောင်း ထင်ရှားသည်။

ဆီးချိုရောဂါအတွက် သဘောမညှိုး၊ စိန်တံချူ၊ သီဟိုဠ် သရက်၊ တရုတ်နံနံ၊ နံနံ၊ မုန်လာဥဝါ၊ ဘုမ္မရာဇာ၊ ဂျင်ဆင်း၊ အုန်းသီး၊ ဒေါနရိုင်း၊ ပိစပ်၊ ဆလပ်ရွက်၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ကန်စွန်းဥ၊ ပွေးကိုင်း၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီ၊ ပျဉ်းမမျိုး စိတ်များ၊ ငှက်ပျော (ရွက်နှင့်အူ)၊ ဂံပျံ၊ ပြောင်း၊ ငရုတ်သီး၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ ချင်း အစရှိသည်တို့သည် ဆီးတွင်သကြား ပါဝင်မှုကို လျော့စေသည်ဟု သိထားရသည်။

သွားများသန့်ရှင်းစေရန် တည်ပင်အမျိုးမျိုး၊ ကင်ပ လင်း၊ ဆီးဖြူသပြေ၊ တမာ၊ ရှောက်၊ ဥသျှစ်တို့၏အကိုင်းငယ် နှင့် အညွန့်များကို သုံးသည်။ သွားကိုက်ရောဂါပျောက် စေရန် သစ်ကြံပိုးဆီ၊ ကွမ်း၊ ပိတ်ချင်း အရွက်ပြုတ်ရည်၊ အကြောပေါင်းတစ်ထောင်၊ သရက် (အခေါက်)၊ ကြက် သွန်ဖြူဥ၊ ကညွတ်အမြစ်၊ စိန်တပေါ်မျိုးစိတ်အခေါက်၊ ပတ်ကောမြေအောက်ပင်စည်၊ ကွမ်းစားဂမုန်းမြေအောက် ပင်စည်နှင့် လင်းလေအမြစ်ဆုံတို့မှာ ထင်ရှားသည်။

အသည်းအားတိုးစေရန် ဆီးဖြူသီးသည် အကောင်း ဆုံးဟု သိထားရသည်။ သန်ချဆေးအဖြစ် ကွမ်းသီး၊ အုန်းနှီး၊ အုန်းမြစ်၊ ဒေါနရိုင်း၊ ရွှေဖရုံစေ့၊ တောသီတင်းပေါက်၊ သဖန်း အစေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမီးဗားသတ်ဆေး အဖြစ် မြူအရွက်၊ လက်ထုတ်ကြီးအခေါက်၊ သဘောပင်မှ နို့စေးတို့ကိုလည်းကောင်း အသုံးပြုသည်။

လိပ်ခေါင်း ရောဂါအတွက် ကတ္တရသင်္ချေ၊ ကိုခိုင်၊ တောင်ကမက၊ စမြိတ်၊ လင်းလေ၊ နံနံ၊ မင်သာဆီ၊ ချင်းတို့မှာ ထင်ရှားသည်။

အသက်ရှူကျပ်၍ အဆုတ်လေပြွန် ချောင်လည်ချော မှတ်စေရန် အဖိုးဒရာ၊ လက်ဖက်၊ ကျွဲကျောင်းမင်ဆေး၊ နွယ်ချို၊ ပဒိုင်း၊ ပတ်ကောတို့ကို သုံးသည်။ ရင်ကျပ် ပျောက်ဆေး၊ ချွဲရှင်းဆေးအဖြစ် ဆီဖဲလစ်အက်ပီကာကူ ဝမ်းဟား၊ ယူကလစ်ဆီမှ ဆီနီ အော၊ ထင်းရှူးပင်မှ တာပင်တိုင်၊ မုရားကြီးအရွက်၊ လင်းလေအမြစ်တို့ကို သုံးသည်။ ချောင်းဆိုး ပျောက်ဆေးအတွက် ဘိန်း၊ မင်သော်၊ ယူကလစ်ဆီ၊ လင်းလေ၊ သပြေဖြူခေါက်တို့ကို

အပင်၏အခေါက်မှ အဖိုးတန် ဝင်းတားဂရင်းနှင့် အဆီထွက်သော ကတ်မပင်ကြီးများကို ရှမ်းပြည်နယ် အောင်ပန်းမြို့အနီး ပလောင်တောင်တန်းပေါ်၌ တွေ့ရပုံ

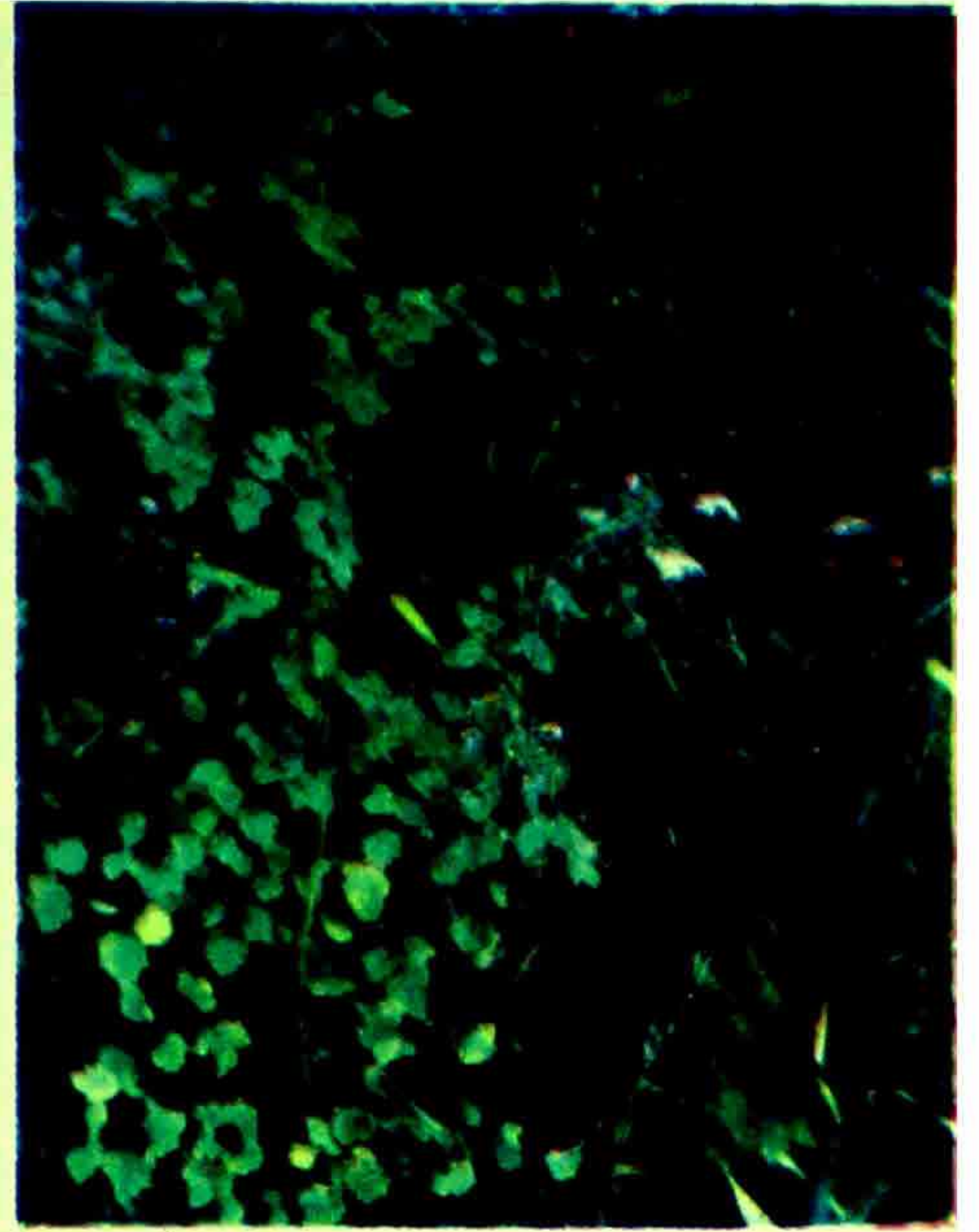
သုံးသည်။ နှာခေါင်းနှင့်အဆုတ်ရောဂါများ ကုသရန် လင်းလေ၊ ကြက်ဟင်းခါး၊ ကတ်မအခေါက်တို့ကို သုံးသည်။

အသက်ရှည်ဆေး (ပင်နေးစီးယား) အတွက် ဂျင်ဆင်း အမြစ်နှင့် ၎င်းအပင်နှင့် နှီးနှယ်သော အပင်များ၊ ကန်စွန်းဥ၊ ကလိမ်စေ့၊ ဆူးကောက်အမြစ်၊ ဒန်ကျဲအစေ့၊ ပိစပ်အရွက်အပွင့်များ၊ ဣဿရမူလီအမြစ်၊ ကချင်ခန်း တောက်မြစ်၊ စင်ကိုနာတို့ကို အသုံးပြုသည်။

အမျိုးသမီးရာသီပေါ် ဆေးအဖြစ် ကိုကုမံအပွင့်သည် ထင်ရှားသည်။ အမျိုးသားများကမအားတိုးဆေးအဖြစ်

ဝိတိုရိယတောင်ပေါ်၌တွေ့ရသော ဆေးပုစွန်တုပ်ပင်များ (အပေါ်ပုံ)၊ ပဲခူးရိုးမနှင့် တနင်္သာရီတောင်စောင်း နိမ့်များ၌ ပေါများစွာပေါက်လေ့ရှိသော ဘုမ္မရာဇာပင် များ (အလယ်ပုံ)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့အပြား လျှိုကြား စိမ့်စမ်းရုံရာ၌ ပေါများစွာပေါက်လေ့ရှိသော ပိတ်ချင်းပင် များ (အောက်ဆုံးပုံ)

နိုင်ငံခြားတွင်ကင်ဆာရောဂါအမျိုးမျိုး ကုသရန်စမ်းသပ် ဆဲအပင်အချို့အနက် ရှမ်းခန်းတောက်ပင်ကို မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်း အမြင့်ပေ ၅၀၀၀ အထက် စိမ့်စမ်းများတွင် တွေ့ရသည် (အပေါ်ပုံ)၊ တစ်ပင်တိုင်မြန်နန်းကို ရှမ်းပြည် နယ်၊ အထူးသဖြင့် အောင်ပန်းနှင့် ကလောတစ်ဝိုက်တွင် ပေါများစွာတွေ့ရသည် (အလယ်ပုံ)၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ် တောင်မြင့်များပေါ်၌ တွေ့ရသော ပဲရစ် အပင်ဆန်းများ (အောက်ဆုံးပုံ)

ဂျင်ဆင်းနှင့် နီးနွယ်ပြီး ငှက်ဖျားရောဂါအတွက်သုံးကြောင်း သိရသော အခွန်းမြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်၌ ပေါက်သည့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်ဆန်းတစ်မျိုး(အပေါ်ပုံ)၊ အမြင့်ပေတစ်သောင်းခန့်နှင့်အထက်တွင် ပေါက် ထေ့ရှိသော အဆိပ်ပြင်းစာည့် အော့နီနီအပင်ဆန်းတစ်မျိုး(အောက်ဝဲပုံ)၊အမြစ်ပျားကို အားတိုးဆေး အဖြစ်သုံးသည်ဟုသိရသော ပေါ်လီဂါးလားအပင်ဆန်းပျားကို အခွန်းမြစ်ဝှမ်း ရေခဲတောင်ခြေ၌ ဤသို့ တွေ့ရသည်။(အောက်ယာပုံ)

မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ

လယ်ပတူ၊ ဆူးပဒေါင်း၊ ထောလပတ်၊ ဣဿရမူလီမြေ
အောက်ပင်စည်၊ ဆေးခြောက်၊ ပဒိုင်းအစေ့၊ ဒဟတ်သ
ကိုင်းအမြစ်၊ ပတဲကောအမြစ်၊ ဆူးလေအသီးနှင့်အစေ့တို့
မှာ ထင်ရှားသည်။ ကညွတ်ဥ၊ မြန်မာကုက္ကိုစေ့၊ ကစွန်း
ဥ၊ ကလိမ့်စေ့၊ ခွေးလှေးယားစေ့၊ ကုက္ကိုအခေါက်၊
ကျည်းသီးဆံ၊ ပေါက်ပန်းဖြူတို့ကိုလည်းသုံးသည်။ ကာလ
သား ရောဂါအတွက် ဆူးလေ၊ သဘောလက်ပံ၊ ရှဉ့်မတက်
မြစ်၊ ကြစုအသီး၊ ဆင်တုံးမနွယ်တို့သည် ထင်ရှားသည်။

မီးလောင်ခံရလျှင် ကတ်မအခေါက်၊ မီးမလောင်ပင်
တစ်ပင်လုံး၊ ရှားစောင်းလက်ပတ် (မုတ်ခါး) တို့ကိုသုံး
သည်။ မြေကိုက်ပျောက်ဆေးအမြစ် ဣဿရမူလီအမြစ်၊
သဘောမယ်ဇလီအရွက်၊ ပင့်ကူထိပ်ပိတ်အရွက်တို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ အင်းဆက်ကိုက်ပျောက်ဆေးအတွက် အကြော
ပေါင်းတစ်ထောင်အရွက်၊ ပိစပ်အရည်တို့ကိုလည်းကောင်း
သုံးသည်။ ကင်းကိုက် (ကင်းမြီးကောက် အပါအဝင်)
ပျောက်ဆေးအတွက် ကြက်မောက်ဆူးပြန် အမြစ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌနုနာရောဂါအတွက် ကလောပင်အစေ့၊
ကစောပုပ်၊ ဒန်ကျဲအစေ့၊ ကြာဖက်ကြီး၊ ထောလပတ်
အမြစ်၊ အရွက်၊ အစေ့တို့ကိုလည်းကောင်း အသုံးပြုသည်။

မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးပညာက သုံးသောဆေးဖက်ဝင်
အပင်များမှာ တစ်ပင်ချင်းအနေနှင့် အာနိသင်တစ်မျိုး
ရှိပြီး ပေါင်းစပ်သုံးစွဲလျှင် အာနိသင် တစ်မျိုးဖြစ်နိုင်
သည်။ အလွန်ကောင်းသော ဥပမာတစ်ခုကိုတင်ပြရလျှင်
အပင်တစ်ခုချင်းအနေနှင့် လူမဆိုထားဘိ အပင်မျိုးစုံကို
ခပ်ကြမ်းကြမ်းစားလေ့ရှိသော နွားများပင်လျှင် တုံးခနဲ
လဲသေနိုင်အောင် ပြင်းထန်လှသည့် အပင်များ (နှင်းပန်း
ဥ၊ ကျွေးဥ၊ ဆီမီးတောက်ဥ၊ ပိန်းမဟူရာဥ၊ ခတ္တာဥ၊
ပဒိုင်းနက်အမြစ်စသည်တို့)အပါအဝင် အဆိပ်ပြင်းလှသော
ဆေးဖက်ဝင်အပင်တို့ကို အဓိကထားပြီး အခြား ဆေးဖက်
ဝင်အပင်အချို့နှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ အလွန်အံ့ဩ
ဖွယ်ရာ မြန်မာ့ဆေးဝါးတစ်ပါးဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုဆေးကို
ပုခက်တွင်းလသားကလေးငယ်များ ဝမ်းနာခြင်းနှင့် ဖျားနာ
ခြင်းအတွက် အခြားဆေးများသုံး၍ လက်မြောက်ရသော
အခါ လျှာပွတ်ပေးရသောဆေးဖြစ်သည်။ အလွန်အစွမ်း
ထက်လွန်းသဖြင့် သာ မန် အရပ်သားများသာမဟုတ်ဘဲ
နန်းတော်အတွင်း၌ အထူး လေးစားစွာ အသုံးပြုခဲ့သော
ကြောင့် အများကထိုဆေးဝါးကို နန်းတွင်းလျှာပွတ်ဆေး
ဟုခေါ်သည်။ ဤသဘာဝမျိုးကိုယနေ့ကမ္ဘာ၏ ထင်ရှား
သော သိပ္ပံပညာရှင်များပင်လျှင် လွယ်ကူစွာနားလည်
မည်မဟုတ်ပေ။ ဤသို့အထူးအဆန်းမျိုးမှာ မြန်မာတိုင်း
ရင်းဆေးပညာနှင့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်တို့၌သာ ရှိသည်
မဟုတ်၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌လည်း သိပ္ပံပညာရှင်များ

အား အယူအဆများ၊ မူများ၊ ဥပဒေများကို လုံးဝ
ပြောင်းလဲစေနိုင်ခဲ့သော သာဓက များလည်းရှိခဲ့သည်။

ဥပမာ တစ်ခုကိုပြရလျှင် တရုတ်ပြည် အရှေ့မြောက်
ပိုင်း မန်ချူးရီးယားနယ်၌ ထွက်သော ဂျင်ဆင်းဟူသော
အပင်တစ်မျိုးကို နှစ်ပေါင်းထောင်နှင့်ချီ၍ ၉၆ ပါး ရောဂါ
အားလုံးနီးနီး စွယ်စုံပျောက်စေနိုင်သော အစွမ်း ရှိသည်ဟု
ယုံကြည်ခဲ့သဖြင့် ဂျင်ဆင်းသည် သန်းပေါင်းများစွာ
သော အာရှတိုက်သားတို့အတွက် အသည်းစွဲသက်စောင့်
ဆေးတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ တကယ်အစွမ်းထက်သော ဂျင်
ဆင်းမျိုးကို ရှေ့နှင့် တန်ဖိုးတူချိန်စက်၍ ဝယ်ယူသုံးစွဲရ
သည့်အထိ လူကြိုက်များခဲ့သည်။ သို့သော် ဥပဒေပတ်ဝန်း
ကျင်အပေါ် ကျန်ကမ္ဘာ့ ဆေးလောကအဖို့ ထိုကိစ္စမှာ
စိတ်ကူးယဉ်သော မှားယွင်းမှုတစ်ခု၊ ဟားကွက်တစ်ခုအ
ဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး သိပ္ပံပညာရှင်အများစုတို့ကလည်းလုံးဝ
မယုံကြည်ခဲ့၊ လက်မခံခဲ့ကြချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်
ထိုဂျင်ဆင်း အမြစ်ကို ရှေးပဝေသဏီက စတင်အသုံးပြု
ရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ ထိုအပင်၏ အမြစ်သည် နှစ်ခု
ရှိပြီး လူတစ်ယောက်၏ ပုံနှင့် တူသောကြောင့် ဤအပင်
ကို သဘာဝက လူတို့အတွက် အထူးရည်ရွယ်ထားသော
ဆေးဝါးဟူ၍အလွန်သိပ္ပံမဆန်သောအယူအဆကို အခြေပြု
၍ စတင်သုံးစွဲခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယနေ့
ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ရုရှနှင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု တို့မှ
သိပ္ပံပညာရှင်တို့၏ အသေးစိတ်ထပ်မံ စမ်းသပ်ချက်အရ
၎င်းတို့အာနိသင်ရှိသည်ဆိုသော ခြပ်ပေါင်းများကို တကယ်
တွေ့ရှိနေသဖြင့် နဂိုကရှိသည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သော အာနိ
သင်တို့ တကယ်ရှိသည်မှာမှန်ကန်ကြောင်း လက်ခံကြရ
သည်။ ဤနည်းဖြင့် သိပ္ပံပညာရှင်အချို့သည် ၎င်းတို့၏
အမြင်ကျဉ်းမှုနှင့် အမှားတို့ကို ဝန်ခံခဲ့ကြရဖူးသည်။

အလားတူနောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခုမှာ ကာရစ်ဘီယံ
ကျွန်းများမှ ကပ္ပလီလူမည်းတို့ကျင့်သုံးခဲ့သော အထူးခြား
ဆုံးသော နည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ် သိပ္ပံနည်းကျ
ခေတ်ဆရာဝန်တို့က အဆိပ်သင့်၍ သေသွားသော လူ
တစ်ဦးကို ခေတ်သိပ္ပံနည်းဖြင့် စမ်းသပ်ကြည့်ပြီး တကယ်
သေသွားပြီဟု အားလုံးကလက်ခံ အသိအမှတ်ပြု၍
ထိုလူသေကို သုဿာန်တွင် မြှုပ်နှံပြီး ဂူသွင်းထားခဲ့သည်။
ထို့နောက်အချိန်ကာလ အတော်အသင့်ရှိမှဒေသခံတိုင်းရင်း
သား ဆေးပညာရှင် အယူအဆအရ ထိုလူသေမှာ ခေတ္တ
သေသွားသည့် သဘောဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်၍ တိုင်းရင်း
ဆေးနည်းများဖြင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို အဓိက
ထား၍ အသုံးပြုပြီးကုသခဲ့ရာ လုံးဝပြန်ရှင်၍ လူကောင်း
ပကတိအဖြစ် ကောင်းမွန်ကျန်းမာစွာ နေထိုင်လျက်ရှိ
ကြောင်း (ဇွန်းဘီးတို့အကြောင်း) ကို မကြာသေးမီက

မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ ဆေးဖက်ဝင် အပင် လေ့လာသည့် ပါရဂူ ကျောင်းသားတစ်ယောက်က အသေးစိတ်လေ့လာ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာရှင်တို့အနေနှင့် သေသည်ဟူသော အခြေအနေကိုပင်လျှင် မှန်ကန်အောင် တိကျစွာ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြရန် လိုအပ်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် သင်ခန်းစာ တစ်ခုမှာ အဆိပ် ရှိလျှင် အဆိပ်ဖြေဆေးရှိသည်ဟူသော အစဉ်အလာအတွေးအခေါ် သည် မှန်ကန်ကြောင်း ယနေ့သိပ္ပံပညာရှင်တို့ တွေ့ရှိလက်ခံကြရသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် အပင်မှထွက်သော ခြပ်ပေါင်း အသစ်အဆန်းများကို တစ်နှစ်လျှင်ထောင်နှင့်ချီ၍ တွေ့ရှိဖော်ထုတ်နေသည်။ ထိုခြပ်ပေါင်းသစ်တို့၏ ဆေးဖက်ဝင်သည့် မော်လီကျူးအဓိကအပိုင်းကို အမြဲတစေရှာဖွေလျက်ရှိကြသည်။ ယနေ့ခေတ်နည်းပညာသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးသဖြင့် ထိုရှာဖွေဖော်ထုတ်မှုများနှင့် ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များ၏ နှုန်းမှာအလွန်မြန်လာသည်။ ဓာတုသိပ္ပံအတွက် ဤကမ္ဘာပေါ်ရှိ အထူးဆန်းဆုံး ခြပ်ပေါင်းများကို အပင်များကသာ ပေးနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးဖက်ဝင်သော ဓာတုဗေဒအသစ်အဆန်း ရှာဖွေရေးနှင့် အာနိသင်အသစ်အဆန်းဖော်ထုတ်ပေးရေး၊ ဓာတုအယူအဆ သစ်များနှင့် နည်းပညာသစ်များ ပေါ်ပေါက်ရေး ကိစ္စ များစွာတို့မှာ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်သာ အဓိကသက်ဆိုင်နေသည်။ ယနေ့ ဆေးမရှိသေးသော ရောဂါ ဝေဒနာ တို့အတွက် ဆေးပေးမည့် အရင်းအမြစ်မှာလည်း ဆေးဖက်ဝင်အပင်များပင် ဖြစ်သည်။

ဓာတုသိပ္ပံပညာရှင်တို့က တီထွင်လိုသော အာနိသင်အသစ်ရှိသည့် ခြပ်ပေါင်းအသစ်အဆန်းများ စတင်ရန် ကုန်ကြမ်းခြပ်ပေါင်း မော်လီကျူးတို့မှာလည်း ဆေးဖက်ဝင်အပင်များမှသာ ပေါများစွာ၊ ဈေးပေါစွာရနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်အားဖြင့် ရှေးအပင်တို့မှ ဆင်းသက်လာသော ရေနံမှသာရရှိနိုင်သည်။

ယနေ့ အက်စပရင် ဟုခေါ်သော အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးသည် ရှေးဂရိများ၊ အမေရိကန်ကြက်တောင်စီးအင်ဒီးယန်းများ၊ ရှေးအာရှတိုက်သားများ၊ သီးခြားစွာ မိမိဘာသာ လွတ်လပ်စွာသိထားကြသော အပင်မျိုး၌ တွေ့ရသောမိသိုင်းဆစ်လစ်ဆလိတ်ခြပ်ပေါင်းကိုပြုပြင်ထားသော အက်ဆီတိုင်ဆစ်လစ်ဆလိတ်အက်စစ်ခြပ်ပေါင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမိသိုင်းဆစ်လစ်ဆလိတ်ထွက်သော အပင်မျိုး တစ်ခုဖြစ်သည့် ကတ်မ ဟူသော မြန်မာ့ဒေသရင်းပင်မျိုး၏အခေါက်ကို အကိုက်အခဲ ပျောက်ဆေးအဖြစ် ဆွေစဉ်မျိုးဆက် သုံးခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင်

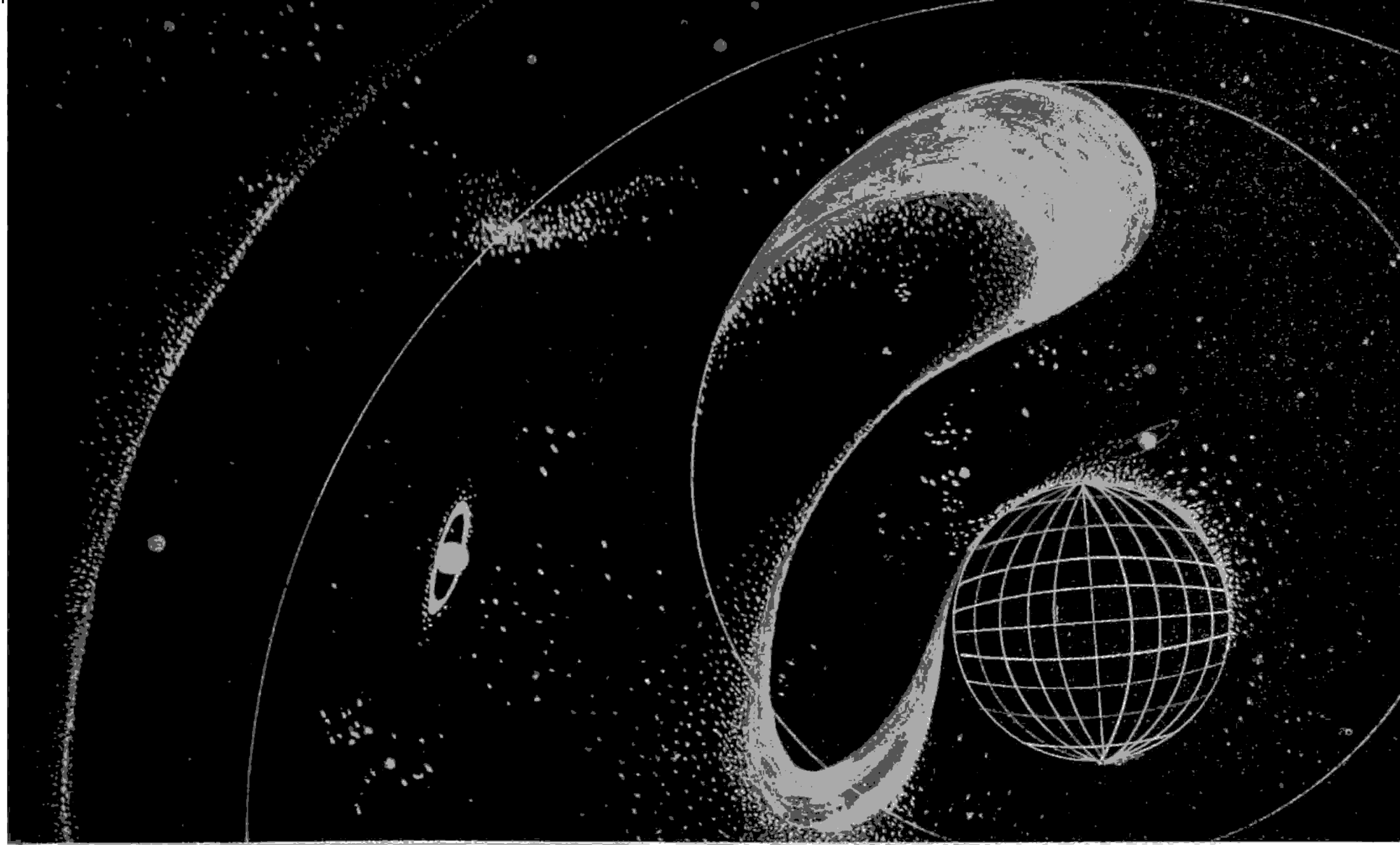
မှသာ ထိုကတ်မကို ရှမ်းပြည်နယ်မှလည်းကောင်း၊ ၁၉၇၁ခုနှစ်တွင် မိသိုင်းဆစ်လစ်ဆလိတ်အရည်အချင်းနှင့် အထွက်နှုန်းပို၍ကောင်းသောဆန်ယူး(ဂေါလ်သီးရီးယား)ဟူသော အပင်များကို ကချင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း မေခမြစ်ဝှမ်းမှလည်းကောင်း၊ မြန်မာ သိပ္ပံသုတေသနအပိုင်းက တွေ့ရှိဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤခြပ်ပေါင်းကို ပြုပြင်ဖော်ထုတ်ရင်း သိပ္ပံပညာရှင်တို့အတွက် ဆေးဝါး အာနိသင်ရှိသော လူလုပ် ဆင်သက်တစ် ခြပ်ပေါင်းပြုလုပ်နည်း အစောဆုံးအသိပညာကို ဤဆေးဖက်ဝင်အပင်တို့မှရရှိခဲ့သည်။

မြန်မာ့တိုင်းရင်းဆေးအပါအဝင် ကမ္ဘာ့တိုင်းရင်းဆေးများစွာတို့က အသုံးပြုနေသော ဆေးဖက်ဝင် အပင်တစ်မျိုးထက် ပို၍ပါပြီး စုပေါင်းအသုံးပြုထားသော စုပေါင်းအာနိသင်အသစ်များကို ကမ္ဘာ့ဓာတုဗေဒသိပ္ပံတွင် အထူးအဆန်း ဖြစ်နေသဖြင့် ခြပ်ပေါင်း တစ်မျိုးတည်းကို သန့်ထုတ်၍ အာနိသင်ရှာသည့်နည်းအပြင် ခြပ်ပေါင်းများစွာ စုပေါင်းထားသော အာနိသင် အသစ်အဆန်းများကို ဖော်ထုတ်သည့်ကိစ္စမှာလည်း ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် မကြာသေးခင်ကမှ စတင်၍ အထူးလေ့လာလျက်ရှိကြသည်။

ယနေ့တိုးတက်နေသော ဇီဝနည်းပညာများ အသုံးပြု၍ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များမှ လူတို့အတွက် အသုံးဝင်သော ဆေးဝါးအာနိသင် အသစ်အဆန်းများကို စနစ်တကျဖော်ထုတ်လျက်ရှိကြသည်။ ရှေးအတိတ်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ အသုံးချရေးကိစ္စမှာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အပင်မျိုးစိတ် လေးသိန်းခန့်နှင့် မျိုးပြားအပါအဝင်ဆိုပါက ခြောက်သိန်းခန့် ရှိသော အတိုင်းအတာနှင့်စာလျှင် အစပျိုးရုံမျှသာရှိသေးသည်။ ယနေ့ သိပ္ပံနည်းပညာသစ်များ ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် နယ်ပယ်နှင့် အတိုင်းအတာတို့မှာ နဂိုက သိထားသည်ထက် ပိုမိုနက်နဲကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းလှသည်။

ရောဂါရှိလျှင် ဆေးရှိရမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ယနေ့တိုးတက်နေသော သိပ္ပံနည်းပညာများကို စနစ်တကျ အသုံးပြု၍ အရေးကြီးသော သုတေသနများကို နက်ရှိုင်းစွာ ဆောင်ရွက်ဖော်ထုတ်ပါက တစ်နေ့တွင် ဤကမ္ဘာပေါ်၌ ကု၍မရသောရောဂါဟူ၍အလွန် ရှားပါးသွားမည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင် အများစုက ယုံကြည်ကြသည်။ ဤယုံကြည်ချက်ဖြင့် ယနေ့သုတေသန ဆောင်ရွက်ဖော်ထုတ်၍ရသော ရလဒ်များသည် မနက်ဖြန်လူသားတို့၏ ကျန်းမာချမ်းသာရေး၊ အနာရောဂါ ဝေဒနာကင်းဝေးရေး၊ အသက်ရှည်ရေး၊ သာယာဝပြောရေး အတွက် အဓိကအရင်းအမြစ်ကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။

ဒေါက်တာကျော်စိုး

ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်

သိပ္ပံ

ရိုးရိုး ဟင်းလင်းပြင်တွင် ဦးတည်ဘက်သုံးခု သို့မဟုတ် ဒိုင်မင်းရှင်း သုံးခုရှိသည်။ ဥပမာ အလျား၊ အနံ၊ အမြင့် ရှိသော ဝတ္ထုတစ်ခုကို သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်ဝတ္ထုဟု ခေါ်ဆိုသည်။ သင်္ချာပညာရှင်များသည် ဒိုင်မင်းရှင်းပေါင်း တစ်သိန်း ကိုးသောင်း ခြောက်ထောင် ရှစ်ရာရှစ်ဆယ့်သုံး (၁,၉၆,၈၇၃) ရှိသော ဟင်းလင်းပြင်တွင် ဝင်ရိုးပေါင်း 10^{54} ကို လည်ပတ်နိုင်သော ခေါက်ချိုးညီ ပစ္စည်း တစ်ခုကို ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ လေ့လာနေကြသည်။ အထင်ရှားဆုံး ပညာရှင်မှာ ကိန်းဗရစ် တက္ကသိုလ်မှ သင်္ချာပညာရှင် ဂျန် ကွန်ဝေးဖြစ်သည်။ ကွန်ဝေးက ယင်းသင်္ချာပစ္စည်းကို ရောမ အကောင်ကြီး (monster) ဟု အမည် ပေးခဲ့ရာ ယင်း အမည်အတိုင်းစွဲမြဲလျက်ရှိသည်။ သိပ္ပံပညာ၏ ဘုရင်မဟု အခေါ်ခံရသော သင်္ချာ ပညာ၏ အသီး အပွင့်များကို နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာတွင် ဆက်လက် တွေ့ရှိခံစားရမည် မှာမလွဲပေ။

ရူပဗေဒပညာသုံး ဟင်းလင်းပြင် - ရူပဗေဒ ဘာသာရပ် နယ်ပယ် အများ တွင် အသုံးပြုသော ဟင်း လင်း ပြင်မှာ ၁၉၀၅ ခုနှစ်မတိုင်မီ ဒိုင်မင်းရှင်းသုံးခုသာ ရှိခဲ့သည်။ ဂျီဩ

မေတြီပညာပိုင်းတွင်လည်း တစ်ချိန်က သုံးဘက်တိုင်းဝတ္ထု များကိုသာ ဦးစားပေးလေ့လာခဲ့၍ ဒိုင်မင်းရှင်းသုံးခုထက် ပိုသော ဒိုင်မင်းရှင်းကို ဟိုက်ပါ (သာလွန်) ဟင်းလင်းပြင် ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ရူပဗေဒ ပညာရှင် ဒေါက်တာအိုင်စတိုင်း (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၀-စာ၊ ၁၆၈၊ နှစ်ချုပ် ၁၉၈၁-စာ၊ ၂၃၉၊ နှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၁၁၃- ရှု။) သည် သီးသန့် ရီလေတီဗီတီ သီအိုရီကို တင်ပြခဲ့ သည်။ ယင်း သီအိုရီတွင် အချိန်ကို အလင်းအလျင်နှင့် မြောက်ပြီး လေးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင်၏ ကိုဩဒိနိတ် တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုထားသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ရူပဗေဒ ပညာရှင် တို့သည် (x, y, z, ict) လေးဘက်တိုင်း ဟင်း လင်းပြင် သို့မဟုတ် လေးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင်-အချိန် (spacetime) ဟု စတင်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ (ပုံ ၂-က နှင့် ခ)။ အခြေခံ အမှုန်ရူပဗေဒနှင့် စွမ်းအင်မြင့် ရူပဗေဒ (ပလာစမာနှင့် ဖျူးရှင်းရူပဗေဒ အပါအဝင်) ရူပဗေဒ နယ်ပယ်များတွင် သီအိုရီနှင့် လက်တွေ့ နှစ်ရပ်စလုံးတွင် မပါမ ပြီးသော အခြေခံမှာ သီးသန့် ရီလေတီဗီတီပင် ဖြစ်သည်။ နောက် ၁၀ နှစ်ခန့်ကြာသော် ရူပဗေဒပညာရှင်

ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်

ဒေါက်တာအိုင်စတိုင်းကပင် လေးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင် ခုံးကို ယေဘုယျ ရီလေတီဗီတီ သီအိုရီဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့ သည်။

ဟိုက်ပါ သို့မဟုတ် လေးဘက်တိုင်းလွန် ဟင်းလင်းပြင် - သီးသန့်နှင့်ယေဘုယျရီလေတီဗီတီသီအိုရီများတွင် အသုံးပြု ခဲ့သော လေးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင် (သို့မဟုတ် ဟင်း လင်းပြင်-အချိန်) ပြားနှင့် လေးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင် ခုံးတို့ထက် ဒိုင်မင်းရှင်း သာလွန်သော ဟင်းလင်းပြင်ကို ရူပဗေဒ ပညာတွင် ဟိုက်ပါဟင်း လင်း ပြင်၊ သို့မဟုတ် သာလွန်ဟင်းလင်းပြင်ဟု ခေါ်သည်။ အမှန်မှာ ဟိုက်ပါ ဟင်းလင်းပြင်ကိုထုတ်ခဲ့သူမှာ ဂျာမန်သင်္ချာပညာရှင်ဂျီဘီ ရိုင်းမန်းဖြစ်သည်။ ရိုင်းမန်းသည် ၁၈၅၄ ခုနှစ်တွင် ဟင်း လင်းပြင်ခုံး၏ ဒိုင်မင်းရှင်းကို အကန့်အသတ်မပြုဘဲ ထား နိုင်ကြောင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်အခါတွင် နယူတန်၏ရူပဗေဒသာရှိသေး၍ သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်း ပြင်ထက် ဒိုင်မင်းရှင်းများသည့် ဟင်း လင်း ပြင် များ ကို သာလွန်ဟင်းလင်းပြင်ဟု ခေါ်ဆိုကြရမည် ဖြစ်သည်။

နှစ်ဆယ်ရာစုတွင် ကွန်ပျူတာများကို တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလာကြသည်နှင့်အမျှ သုံးဘက်တိုင်းထက်သာလွန် သော ဒိုင်မင်းရှင်းရှိသည့်ပုံများကို ရေးဆွဲပြီး ဓာတ်ပုံရိုက် နိုင်၍ ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်၏ ပုံရိပ်များဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ သည်။ သိပ္ပံပညာရှင်များသာမက အနုပညာနယ်ပယ်မှပါ

(၁) ဒိုင်မင်းရှင်းပေါင်း ၁,၉၆,၈၈၃ ရှိသောသင်္ချာပစ္စည်းကို လေ့လာနေသည့် သင်္ချာပညာရှင် ဒေါက်တာ ဂျန်ဟော့တန်ကွန်ဝေ

ဆွဲဆောင်မှုရသရှိသည့် ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် ပုံရိပ်များ (ပုံ ၃ နှင့် ၄) ကို စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြသည်။ ကွန်ပျူ တာများဖြင့် လေးဘက်တိုင်း ပုံဖော်သူများတွင် အမေရိ ကန်သင်္ချာပညာရှင် ဒေါက်တာတီဗန်ကော့ဖ်မှာ အထင် ရှားဆုံးဖြစ်သည်။ ပုံ (၄) တွင် ချိန်သီးနှစ်ခု၏ အလျင် နှင့် တည်နေရာများ ပြောင်းလဲပုံကို ကွန်ပျူတာဖြင့် ပုံဖော်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

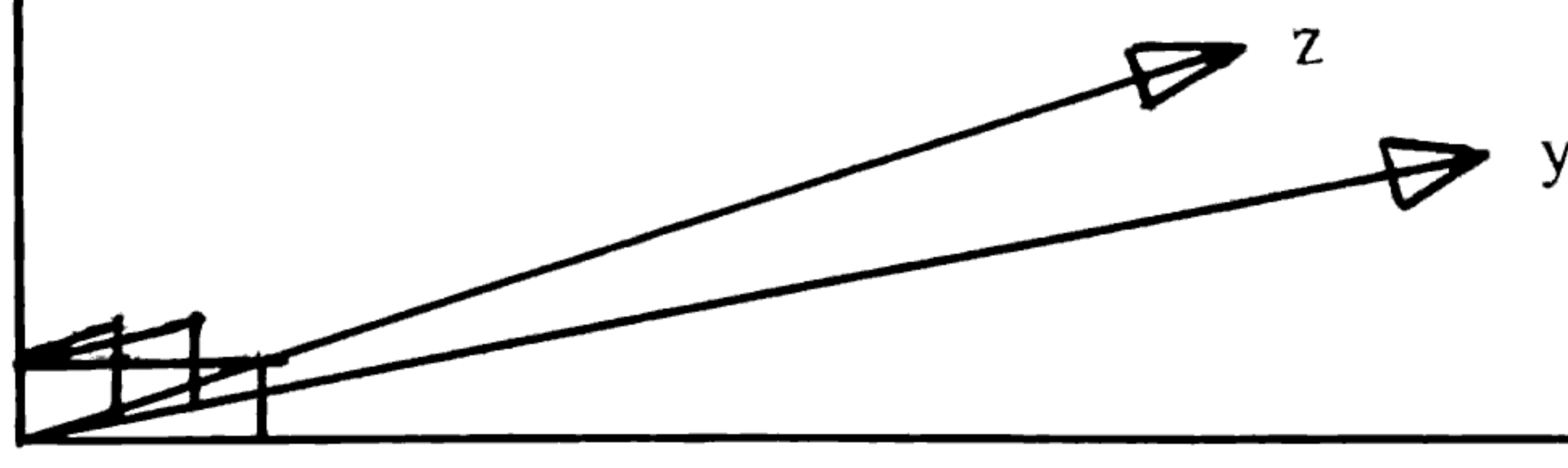
အချိန်

ict

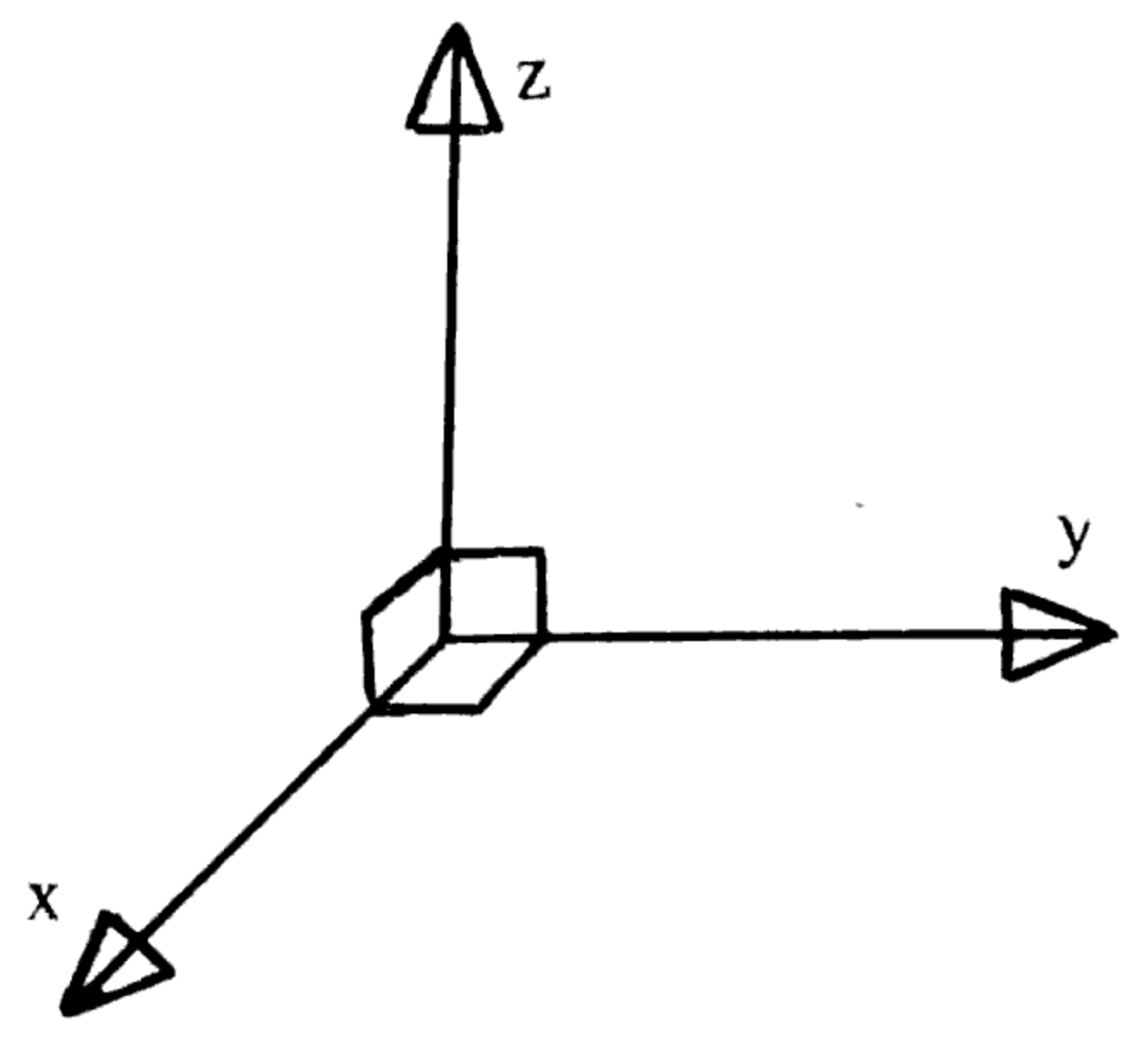
$$i^2 = -1$$

c = အလင်း၏အမြန်

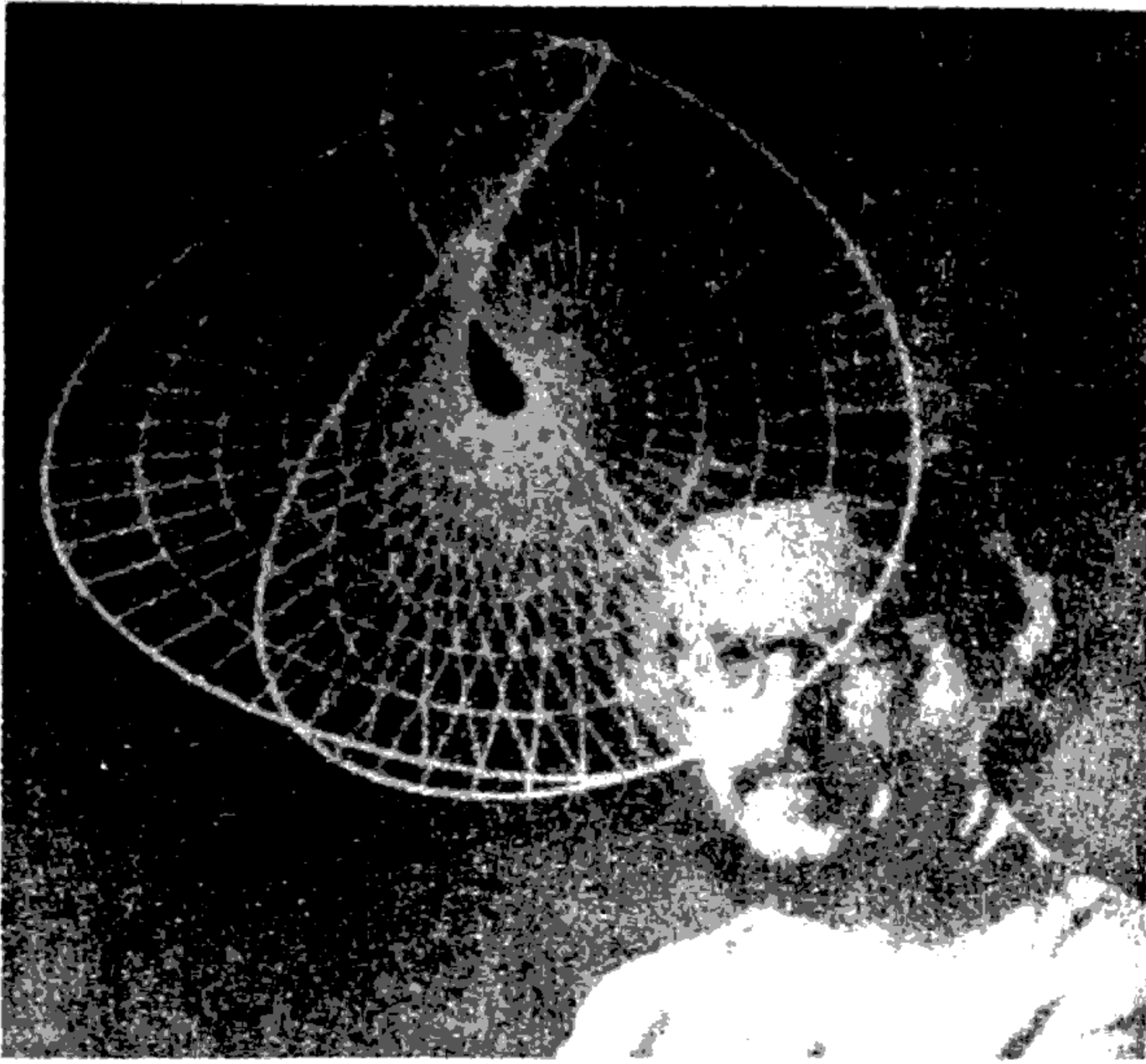
(x, y, z) = သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်

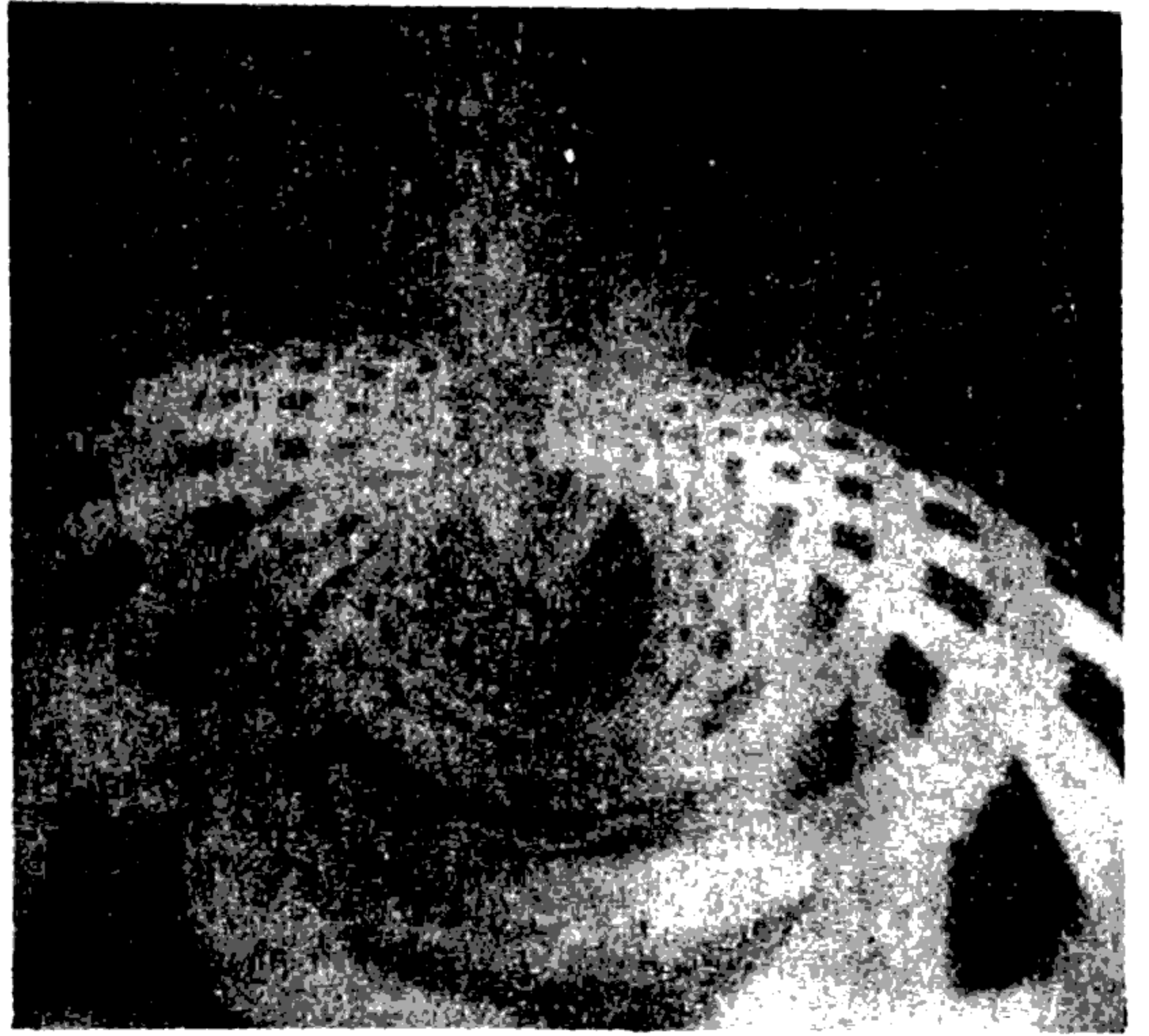
ပုံ (၂) (က) လေးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်-အချိန် (အိုင်စတိုင်းဟင်းလင်းပြင်-အချိန်)

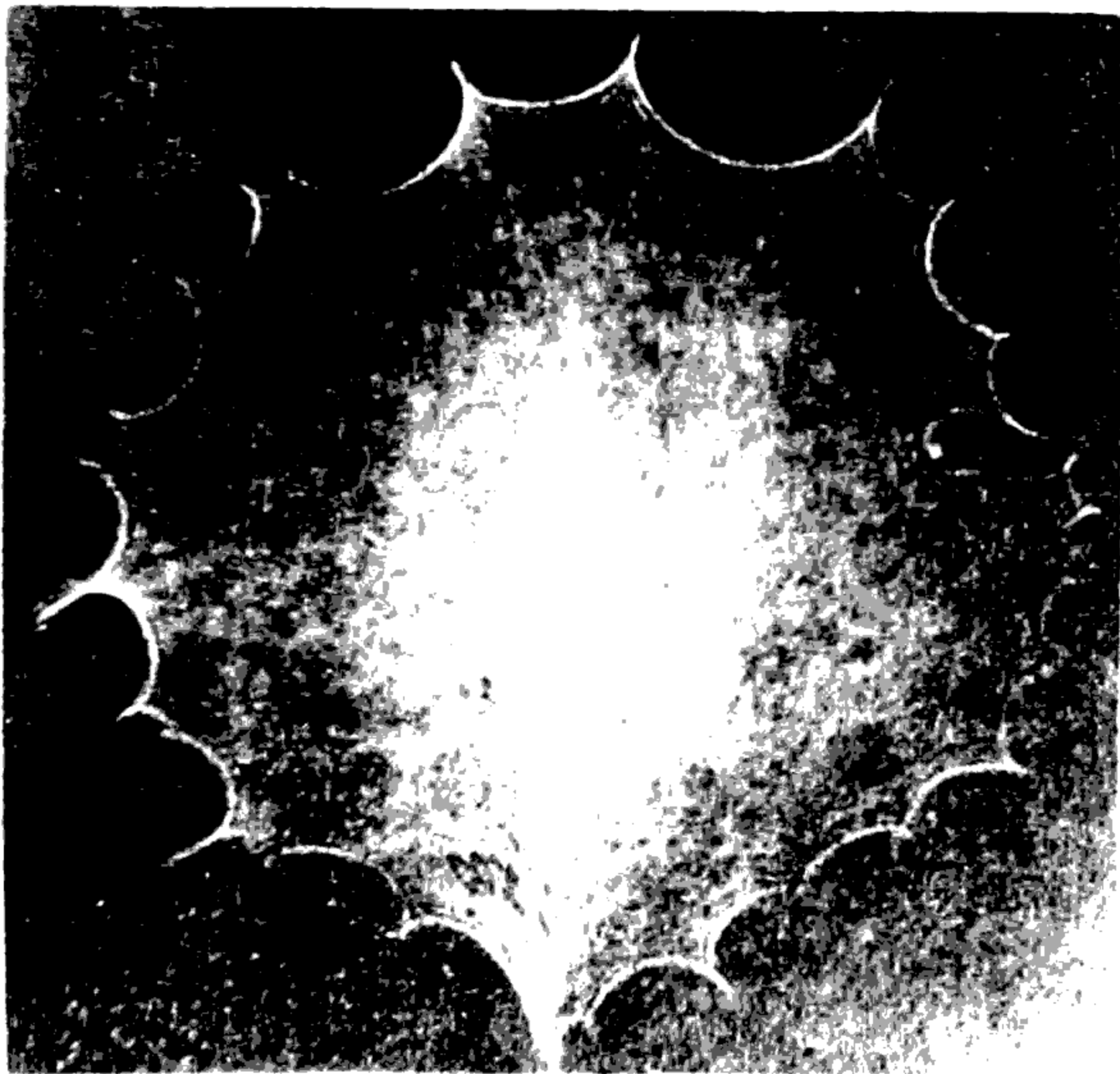
ပုံ (၂) (ခ) သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင် (နယူတန် ဟင်းလင်းပြင်)

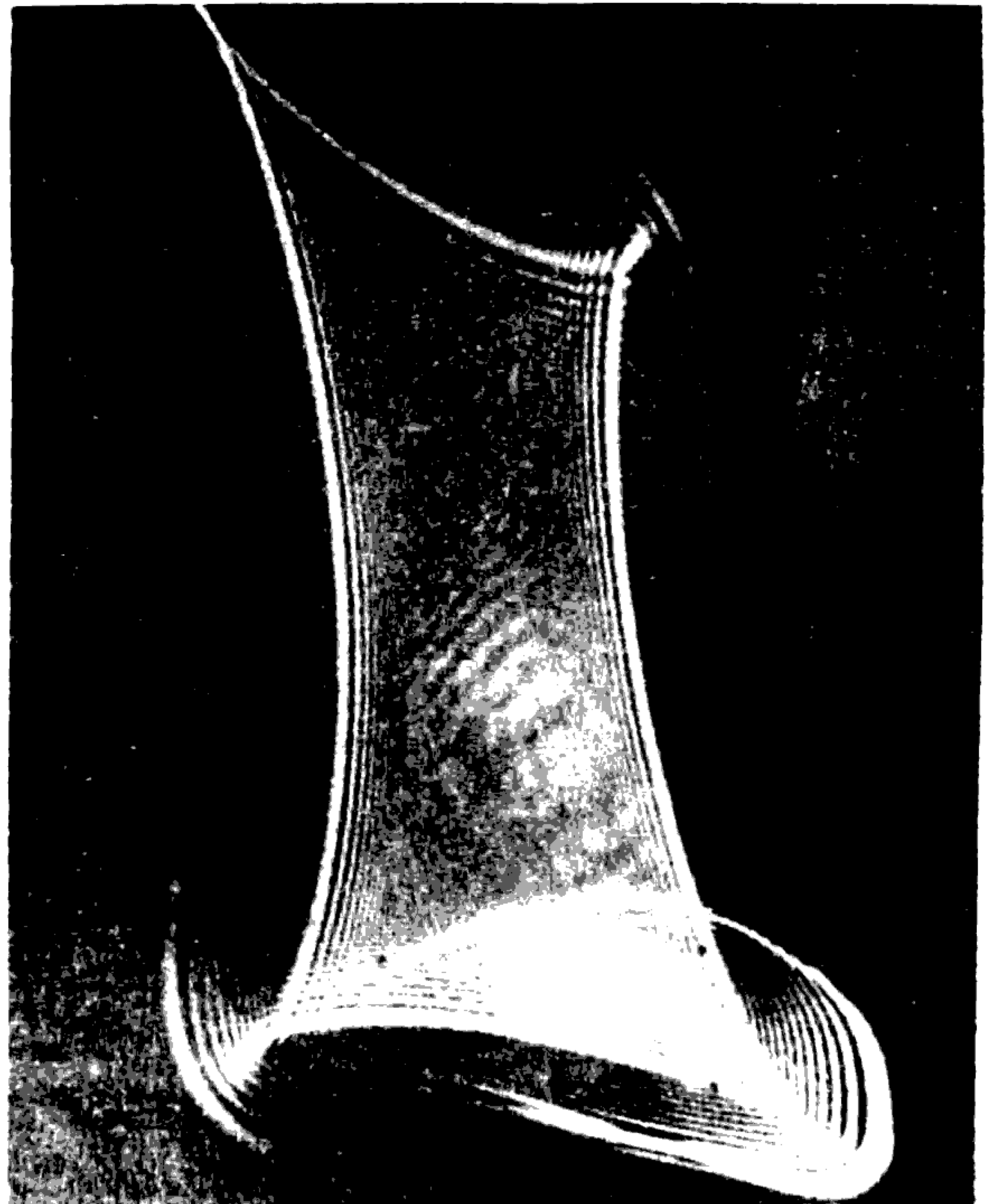
ပုံ (၃) ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် ပုံရိပ်တစ်ခုနှင့် သင်္ချာပညာရှင် ဒေါက်တာ ဗန်ကော့ဖ်

ပုံ (၄) ချိန်သီးနှစ်ခေါ်အလျင်နှင့် တည်နေရာ ပြောင်းလဲပုံကို ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်ပုံရိပ်ဖော်ထားပုံ

ပုံ (၅) နှစ်ဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်သုံး၍ ကော့စတစ်ခေါ် လှိုင်းတိုဖြစ်စဉ်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်ထားပုံ

ပုံ (၆) သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်သုံး၍ ကော့စတစ်ခေါ် လှိုင်းတိုဖြစ်စဉ်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်ထားပုံ

ဟိုက်ပါ ဟင်း လင်း ပြင် ပစ္စည်းသည် နှစ် ဘက် တိုင်း သတ္တဝါများအတွက် သုံးဘက်တိုင်းပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ နှစ်ဘက်တိုင်း သတ္တဝါများ၏ ကမ္ဘာသို့ သုံး ဘက် တိုင်း စက်လုံး ရောက်သွားလျှင် ပထမဦးစွာ အမှတ်စက်အဖြစ် စက်လုံးကိုမြင်ရမည်။ နောက်ကြီးထွား၍ လာသောစက်ဝိုင်း များကိုတွေ့ရမည်။ အကြီးဆုံးစက်ဝိုင်းမြင်ပြီးနောက် သေးငယ်သေးငယ်၍ သွားသော စက်ဝိုင်းများကို မြင်ရမည်ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် အမှတ်စက်ကိုတွေ့ရပြီး အမှတ်စက်မှာ လည်းပျောက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ လေးဘက်တိုင်းစက်လုံး (4-sphere)၊ သို့မဟုတ် ဟိုက်ပါစက်လုံးသည် သုံးဘက်

တိုင်းလောက (ကျွန်ုပ်တို့၏လောက) သို့ သက်ဆင်းလာခဲ့လျှင် မည်သို့မြင်ရမည်နည်း။ ဟိုက်ပါစက်လုံးကို အလွန် သေးငယ်သော သုံးဘက်တိုင်းစက်လုံး အဖြစ် ပထမ မြင်ရမည်။ တဖြည်းဖြည်းကြီးလာသည်ကိုတွေ့ရမည်။ အကြီးဆုံး အရွယ်ကို သုံးဘက်တိုင်းစက်လုံးရောက်ရှိပြီးလျှင် တဖြည်းဖြည်းသေးငယ်သွားပြီး ပျောက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စာရင်းအင်းပညာတွင် လွတ်ကိန်းရှင်လေးခုသုံး၍ ရှင်းရသော ပြဿနာများအတွက် ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် သီအိုရီကို အသုံးပြုနိုင်ပြီး အဏ္ဏဝါ ဗေဒ ပညာရှင် များလည်း လေးဘက်တိုင်းပုံဖော်၍ ပင်လယ်အတွင်း ဖြတ်သွားသော

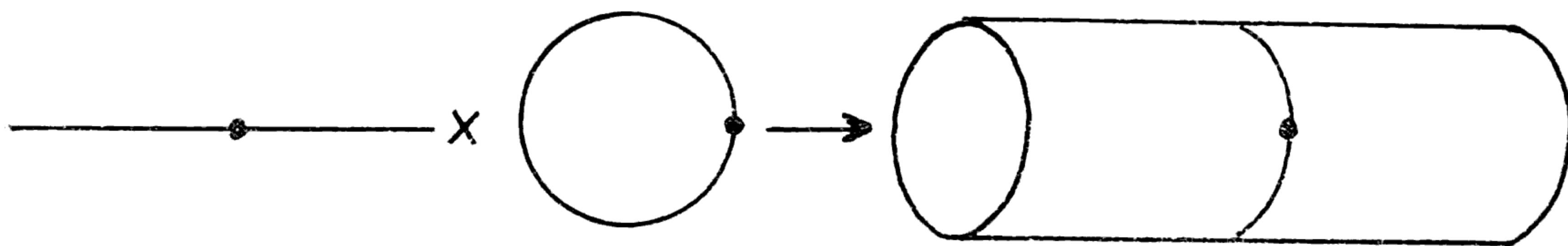
ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်

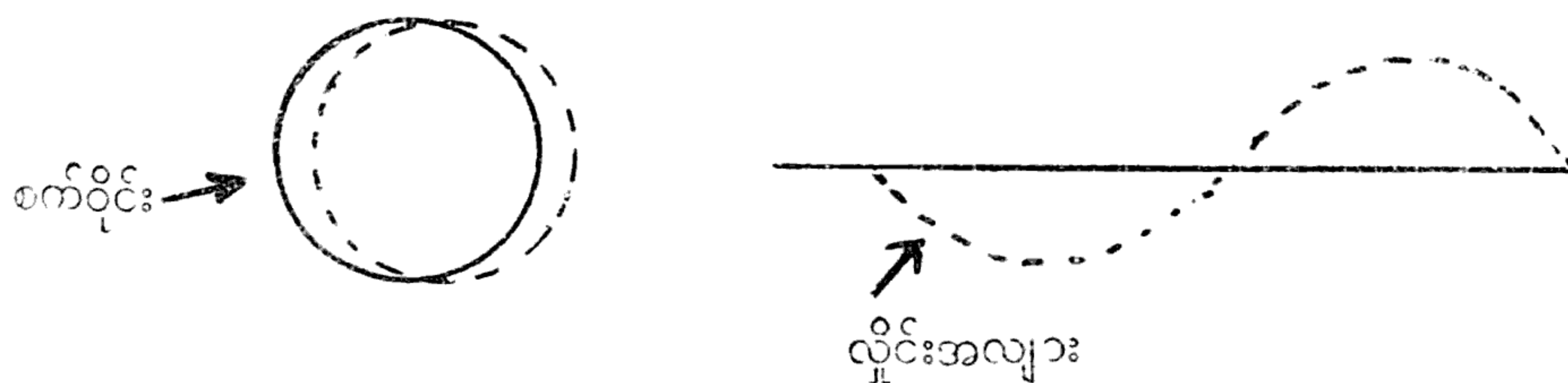
ပုံ (၇) ငါးဘက်တိုင်း ရီလေတီဗီတီသီအိုရီကို စတင်ဖော်ထုတ်ခဲ့သူ ရှုပဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာ အော်စကာကလိုင်း

အသံလှိုင်းများကို ဖမ်းယူ လေ့လာနိုင်သည်။ ဘူမိဗေဒပညာရှင်များနှင့် အခြား ပညာရှင်များလည်း ရှေးပဝေသဏီက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ရာသီဥတု အခြေအနေတို့ကို လေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ပြဿနာတိုင်းတွင် ကိန်းရှင်လေးခုကို ဖော်ထုတ် နိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အဏ္ဏဝါဗေဒပညာရှင်များအတွက် အပူချိန်၊ ဆားငန်သတ္တိ၊ ဇီဝဒြပ်ထုနှင့် ပင်လယ်ရေစီးကြောင်းပြင်းအားတို့၏ဆက်စပ်မှုကို ကွန်ပျူတာဖြင့် ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင် သီအိုရီအရ ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဟင်းလင်းပြင်၏ဒိုင်မင်းရှင်းပေါ်တည်ပြီး အလင်းပုံရိပ် (caustics) အချို့ကိုလည်း ကတက်စထရိုမီ သီအိုရီကို အခြေပြု၍လေ့လာနိုင်သည်။ ပုံ (၅) မှာ နှစ်ဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်တွင် အလင်းလှိုင်းတိုများထပ်ပြီး စုဆုံကာ ဖြစ်ပေါ်သောပုံကို ဓာတ်ပုံ ရိုက်ထားသော ပုံဖြစ်သည်။ သုံးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင် အတွက် လှိုင်း ရွေ့ရှားမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သောပုံကို ဓာတ်ပုံရိုက်ထားပုံကို ပုံ (၆) တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဓာတ်ပုံများဖြင့် လေ့လာခြင်းမှာ ကွန်ပျူတာဖြင့် တွက်၍ မရနိုင်သော အမှတ်ထူးများ (singularities) ပါဝင်သော လှိုင်းရွေ့ရှားမှုပြဿနာများ ဖြစ်နေ၍ဖြစ်သည်။ ယင်းပြဿနာများမှာ ဟင်းလင်းပြင်၏ ဒိုင်မင်းရှင်းပေါ်တည်သဖြင့် ကတက်စထရိုမီ သီအိုရီသုံး၍

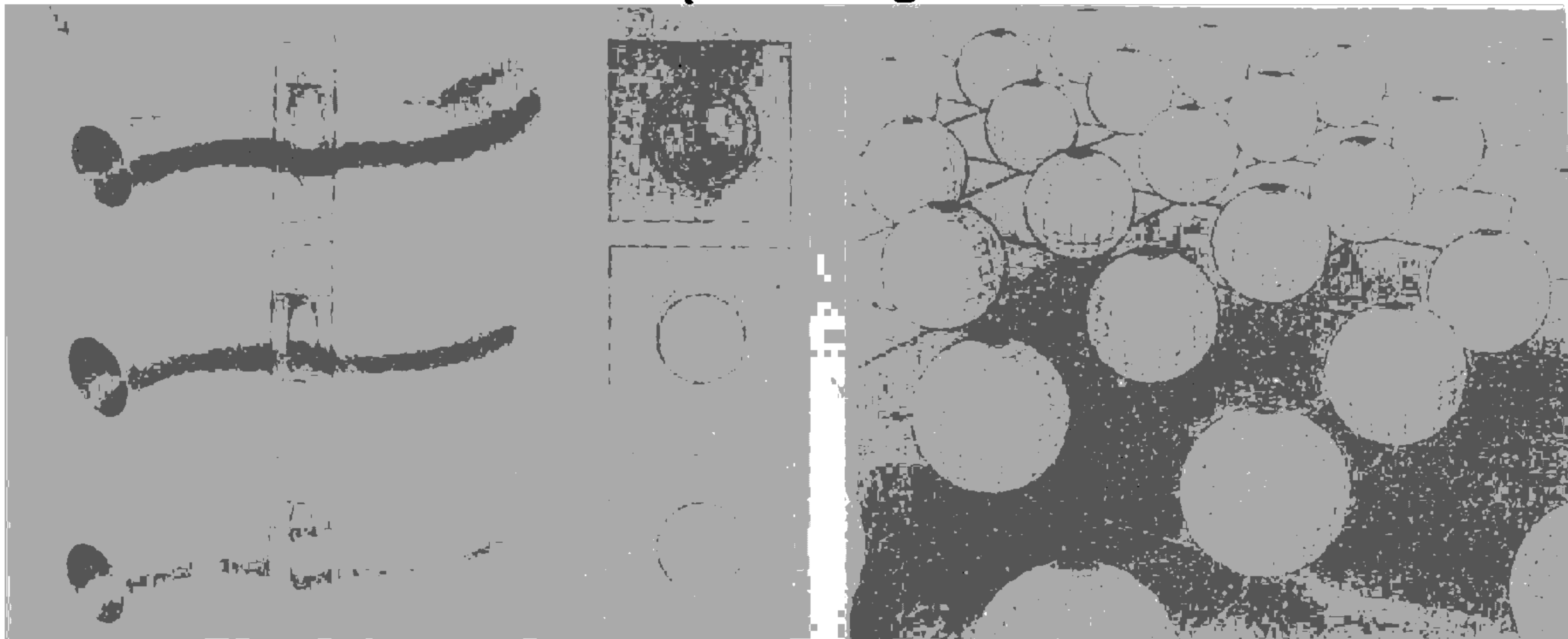

ပုံ (၈) (က) ကလူဝေ-ကလိုင်းသီအိုရီတွင် မျဉ်းပြောင့်ပေါ်ရှိ အမှတ်တစ်ခုကို စက်ဝိုင်းတစ်ခုနှင့် အမြဲဆက်သွယ်ထား၍ ဆလင်ဒါပုံစံ ဟင်းလင်းပြင်အချိန်ကိုရ၏။

ပုံ (၈) (ခ) ထို့ကြောင့် စက်ဝိုင်းကိုအမှန်တစ်ခုပတ်နေပုံကို ကွမ်တမ်သီအိုရီအရ အမှန်နှင့်ဆက်စပ်သည့်လှိုင်းအလျားတစ်ခုဖြင့် စက်ဝိုင်းကိုကပ်လျက်ရှိစေနိုင်၏။ ဒီဗျိုင်း (နှစ်ချုပ် ၁၉၈၀-၈၁၊ ၂၄၁-၅၅) ၏ လှိုင်းအမှန်ဒီသဘာဝအရ အမှန်တိုင်း၌ လှိုင်းသဘာဝ ရှိနိုင်သည်။

ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်

ပုံ (၉) ငါးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင်ကို ဆလင်ဒါကောက်ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်ကြောင်း ရူပဗေဒပညာရှင် ကလူဇာနှင့် ကလိုင်တို့က ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ယာဘက်ပုံများမှာ ခြပ်ထုညှညနှင့်ခြပ်ထု ဆောင်အမှုန်များကို ဂျီသြမေတြီအရ ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ (၁၀) ကလူဇာကလိုင်၏ ၁၁ ဒိုင်မင်းရှင်းမဟာဒြပ်ဆွဲသီအိုရီ အရ လေးဘက်တိုင်းအမှတ်တစ်ခုတွင် ခုနစ်ဘက်တိုင်းစက်လုံး ရှိရမည်ဟုဆိုထားသည်။

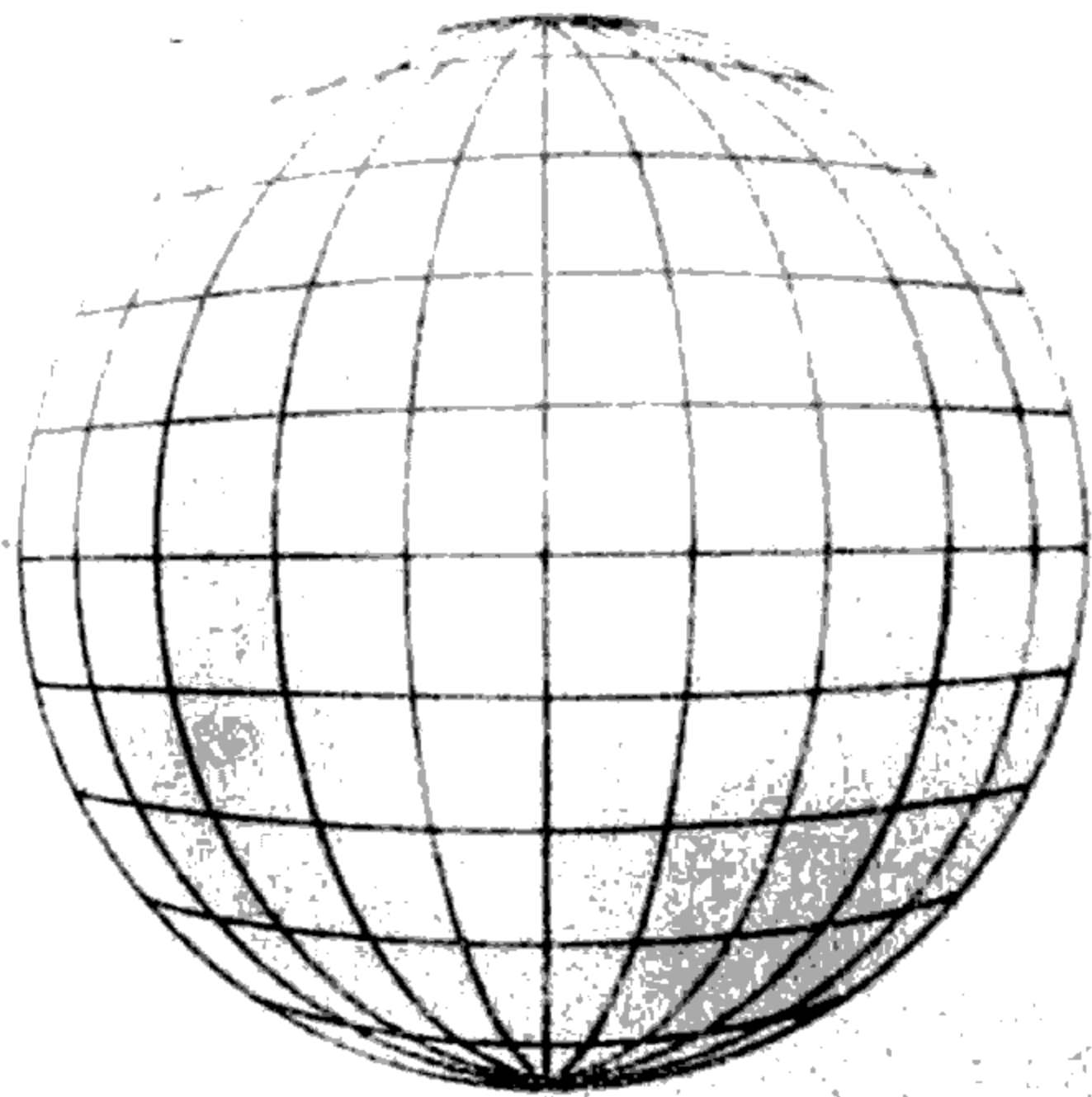
ရှင်းလင်းနိုင်သော ရူပဗေဒနှင့် အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံပြဿနာ များ ဖြစ်သည်။

၁၁ ဘက်တိုင်း ကလူဇာ-ကလိုင် မဟာဒြပ်ဆွဲ သီအိုရီ - အိုင်စတိုင်းသည် စတုတ္ထမြောက် ဒိုင်မင်းရှင်းကို ရူပဗေဒ ပညာတွင်စတင်အသုံးပြုစဉ်က သုံးဘက်တိုင်း သတ္တဝါတို့ သည် လေးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်ကို စိတ်ကူးနှင့်သာ တွေးတောနိုင်မည်၊ သင်္ချာဖြင့်သာတွက်ချက်နိုင်မည်ဖြစ်၍ အချိန်ကို ict (i မှာ $imaginary$ ခေါ် ကိန်းယောင်ဖြစ်ပြီး ပမာဏမှာ တစ်ယူနစ်ဖြစ်သည်။ c မှာ အလင်း၏အမြန်၊ t မှာအချိန်ဖြစ်သည်)။ ct မှာ ကိန်းစစ်ဖြစ်၍ ict သည် ကိန်းစစ်တန်ဖိုးဆောင်ဝင်ရိုးများနှင့် ထောင့်မတ်ကျရမည် လည်းဖြစ်သည်။ (ပုံ ၂ က)။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာ သီအိုဒိုကလူဇာနှင့် ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာအော်စကာ ကလိုင်ဆိုသူ ဥရောပတိုက်မှ ရူပဗေဒပညာရှင် နှစ်ဦးက ပဉ္စမမြောက် ဒိုင်မင်းရှင်းကို ရူပဗေဒပညာတွင် စတင် အသုံးပြုကြသည်။ ဒေါက်တာကလိုင်မှာ ၉၂ နှစ်အရွယ်ရှိ နိုဗဲဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ (ရူပဗေဒ) တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည့် ဆွီဒင်ပြည်သား ရူပဗေဒ ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ကလူဇာမှာ ယခင် ဂျာမန်ဩစတြီးယား နွယ်ဝင် ဥရောပ တိုက်သား တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာ အိုင်စတိုင်းထံ မိမိပြုစုထားသော ငါးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်း ပြင် သီအိုရီကို ပေး ပို့ ပြီး ထောက်ခံ ခိုင်း လေ သည်။ ထိုစဉ်အခါ ကွန်းနစ်စဘတ် တက္ကသိုလ် (ယခု ကာလီနင် ဂရက်၊ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု) တွင် အချိန်ပိုင်း ကထိက အဆင့်ဖြင့် ရူပဗေဒဘာသာရပ် ပို့ချနေသူ တစ်ဦးဖြစ်သူ

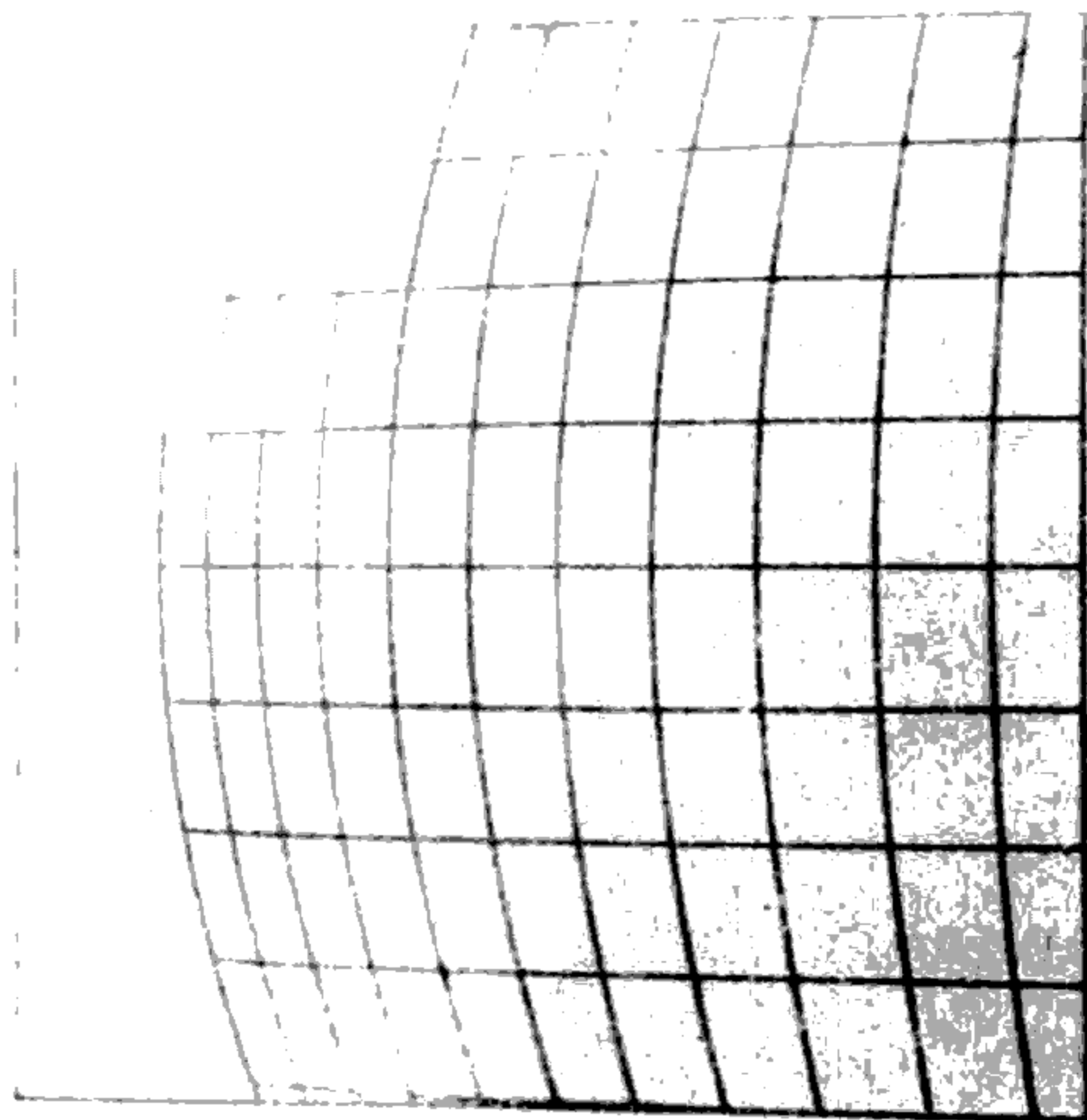
ကလူဇာသည် ယေဘုယျရီလေတီဗီတီနှင့်မက်ဆွဲ၏လျှပ်စစ် သံလိုက်သီအိုရီကို ပေါင်းစပ်ရန်ကြိုးစားပြီး စာတမ်းပြုစု ထားသူဖြစ်သည်။ အိုင်စတိုင်း၏ထောက်ခံချက်ဖြင့် ၁၉၂၁ ခုနှစ် တွင် ဘာလင် သိပ္ပံ အကယ်ဒမီ ထုတ် သုတေသန စာစောင်တွင် ထည့်သွင်းခွင့် ပြုလိုက်သည်။ ကလိုင် မှာမူ ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ် သဘာဝ နှင့် ငါးဘက်တိုင်း သီအိုရီကို ညှိ၍ စာတမ်းပြုစုခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်အခါက ငါးဘက် တိုင်းသီအိုရီကို လက်ခံခဲ့သူများတွင် အိုင်စတိုင်းအပါအဝင် ပညာရှင်ပေါင်းလေးငါးယောက်သာရှိခဲ့သည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် ကလိုင်၏ လုပ်ဆောင်ချက် မှာ ကလူဇာ - ကလိုင်သီအိုရီတွင် လျှပ်စစ် သံလိုက်စက် ကွင်းနှင့်ဆက်နွယ်သော ဗက်တာဗိုလ် (စပင်ယူနစ်တန်ဖိုး ဆောင်ဗိုလ်) ကို စတင်ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ် ရူပဗေဒသီအိုရီ အမြင်အရ ဗက်တာဗိုလ်များ လေလေ ဒိုင်မင်းရှင်း များလေလေ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။ ဗက်တာခေါ် ဖလှယ်မှုန်အရေအတွက်နှင့် ဒိုင်မင်း ရှင်း အ ရေ အတွက် မှာ တူ ရမည် ဟူ၍ ကား မဆိုနိုင် သေးချေ။

ဂျီသြမေတြီပုံစံဖြင့် သရုပ်ဖော်ရသော် မျဉ်းပြောင့် ပေါ်ရှိအမှတ်တစ်ခုချင်းကို စက်ဝိုင်းတစ်ခုစီဖြင့် ဆက်သွယ် ရလျှင် ကလူဇာ-ကလိုင် သီအိုရီအရ ဟင်းလင်းပြင်မှာ ဆလင်ဒါပုံစံ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ (ပုံ ၈-ကနှင့်ခ)။ ကွမ်တမ် မက္ကင်းနစ်အရ အမှုန်တစ်ခုကို လှိုင်းအဖြစ်နှင့်လည်းဖော်ပြ နိုင်၍ ကလူဇာ-ကလိုင်သီအိုရီတွင် အမှုန်ကိုစက်ဝိုင်းတစ် ခုအဖြစ် ဖော်ပြနိုင်သည်။ စက်ဝိုင်း၏ စက်ဝန်းကိုကပ်၍

ပုံ (၁၁) (က) စကြဝဠာကို လေးဘက်တိုင်း စက်လုံးအဖြစ် စဉ်းစားနိုင်သည်။

ပုံ (၁၁) (ခ) စကြဝဠာဖောင်းပွခြင်း သီအိုရီအရ (နှစ်ချုပ် ၁၉၇၅-၈၁၊ ၁၀၇-၉၈) အဆပေါင်းများစွာဖောင်းပွ၍ မျက်နှာပြင် ပြားလာပုံ

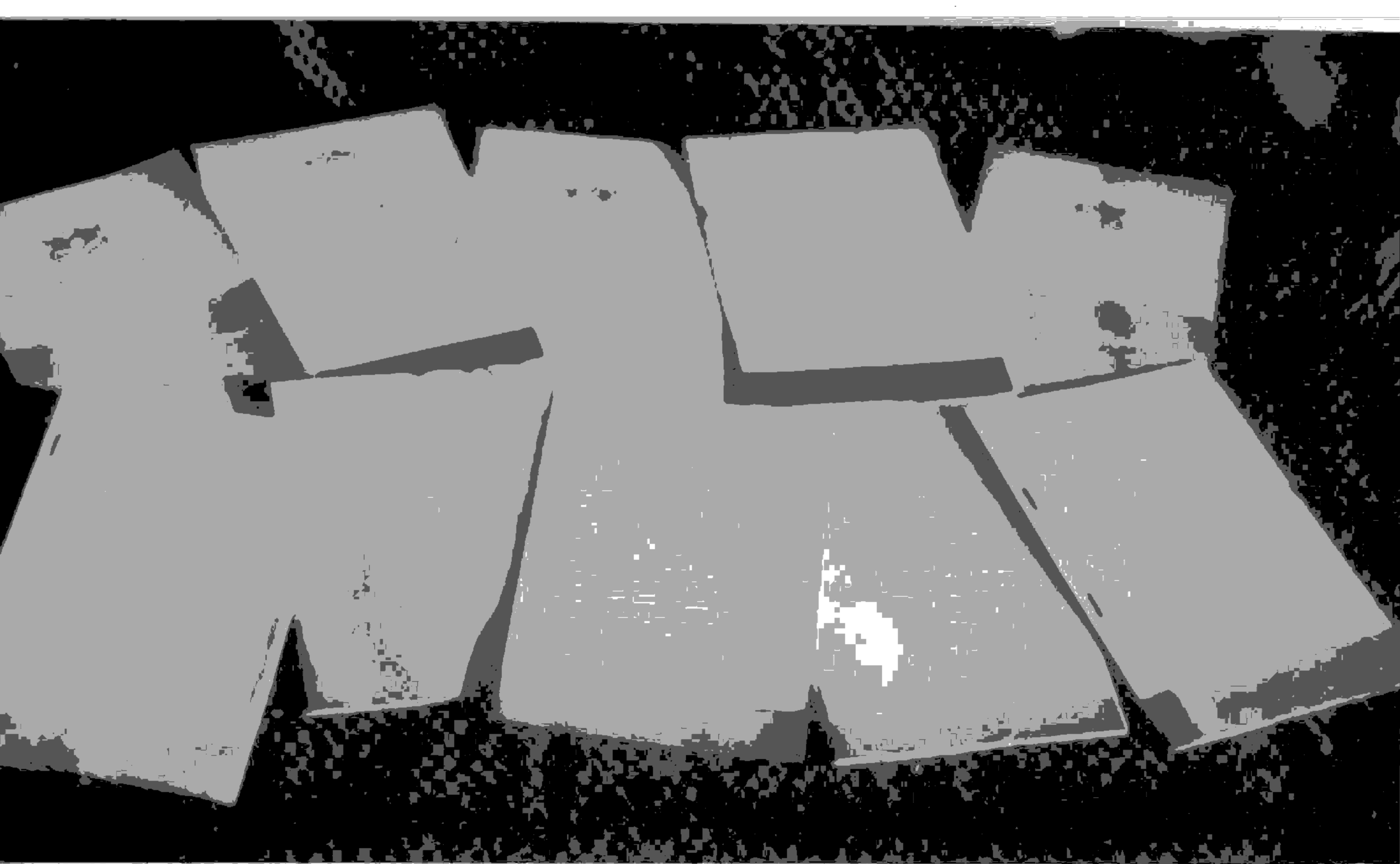

ပုံ (၁၁) (ဂ) စကြဝဠာ ဖောင်းပွခြင်းကြောင့် မျက်နှာပြင် ပြားသွားပုံ

လှိုင်းအလျားတစ်ခု၏ ကိန်းပြည့်မြောက်လဒ်များကိုဆွဲ၍ ဖော်ပြနိုင်သည်။ အကယ်၍ လေးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်-အချိန်ကို မျဉ်းကောက်တစ်ခုဖြင့် ဖော်ပြနိုင်လျှင် ငါးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင်ကိုဆလင်ဒါကောက်ဖြင့်ဖော်ပြနိုင်သည်။ (ပုံ ၉)။ အပေါ်ဆုံးပုံတွင် လှိုင်းအလျားတစ်ခုဖြင့် ဖော်ပြထားသော အမှန်သည် ဒြပ်ထုကင်းသည်။ လှိုင်းအလျားသည် စက်ဝိုင်းကိုအပြင်မှ ပတ်ထား၍ ဒြပ်ထုမဲ့သည်။ အလယ်ပုံတွင် လှိုင်းအလျားတစ်ခုကို စက်ဝန်းနှင့် ကပ်၍ တိကျစွာထည့်နိုင်၍ ဒြပ်ထုရှိသည်။ အောက်ဆုံးပုံတွင် လှိုင်းအလျားနှစ်ခုကို စက်ဝန်းနှင့်ကပ်၍ ထည့်နိုင်၍ ဤအမှန်၏ ဒြပ်ထုမှာ အလယ်ပုံဖော်ပြသည့်အမှန်၏ဒြပ်ထုထက် နှစ်ဆမျှပို၍ လေးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ နောက်ဆုံးပေါ် ကလူဇာ-ကလိုင်သီအိုရီတွင် လေးဘက်တိုင်းဟင်းလင်းပြင်အချိန်ကို အမှတ်တစ်ခုအဖြစ်ယူဆထားပြီး ယင်းအမှတ်၌ ခုနစ်ဒိုင်မင်းရှင်းစက်လုံး (7-sphere) ကိုဆက်နွယ်၍ ထားသည်။ (ပုံ ၁၀)။ ပင်မ ယေဘုယျရီလေတီဗီတီမှ လေးဒိုင်မင်းရှင်းနှင့် ကလူဇာ-ကလိုင်စက်လုံးမှ ခုနစ်ဒိုင်မင်းရှင်း စုစုပေါင်း ၁၁ ဒိုင်မင်းရှင်း သီအိုရီအဖြစ် ကလူဇာ-ကလိုင် သီအိုရီကို ယူဆနိုင်သည်။

ဟိုက်ဇင်ဗတ် (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၇၅-၈၁၊ ၁၁၁-၉၈) ၏မရေရာမှုနိယာမအရ အဟုန်၊ သို့မဟုတ် စွမ်းအင် မြင့်သော အမှန်များ ရှိနိုင်သောစက်လုံးမှာ သေးငယ်ရမည်ဖြစ်၍ ကလူဇာ-ကလိုင်စက်လုံးမှာ လွန်စွာသေးငယ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အတိုင်းအတာအားဖြင့် အချင်းဝက် 10^{-42} မီတာခန့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ စွမ်းအင်မြင့်ဖြစ်စဉ်များအတွက် သာ ကလူဇာ-ကလိုင် စက်လုံးပါ ဒိုင်မင်းရှင်း ခုနစ်ခုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုပြီး စွမ်းအင်နိမ့်ပိုင်းတွင်မူ လေးဘက်တိုင်း ဟင်းလင်းပြင်ခုံး သီအိုရီဖြစ်သော ယေဘုယျရီလေတီဗီတီကိုသာ စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဟင်းလင်းပြင်ခုံးကိုလည်း စကြဝဠာကို လေ့လာသည့် အပိုင်းတွင် အသုံးပြုရ၍ စကြဝဠာကို လေးဘက်တိုင်းစက်လုံးအဖြစ် စဉ်းစား နိုင်သည်။ ပုံ ၁၁ (က) - ၉။ စကြဝဠာသည် အတိုင်းအဆကြီးကြီးဖြင့် ဖောင်းပွလိုက်လျှင် ခုံးနေသော မျက်နှာပြင်မှာ အတော်အတန် ပြားသော မျက်နှာပြင် (ပုံ ၁၁) (ခ) ကိုရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ပို၍ အဆများစွာဖောင်းပွစေလျှင် ပြားသောမျက်နှာပြင် ပုံ (၁၁) (ဂ) ကိုရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်ကို သီးသန့်ရီလေတီဗီတီ သီအိုရီမှ မဟာဒြပ်ထုသီအိုရီအထိ တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုပြီး စွမ်းအင်မြင့် ရူပဗေဒသီအိုရီနှင့် အခြေခံအသိသညာ အသစ်အဆန်းများကို ဖော်ထုတ်လျက်ရှိကြသည်။

ဒေါက်တာ ဝိန်ထွန်း

ပထမအကြိမ်ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေများ

ဥပဒေ

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲဖြင့် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂ အရ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို နိုင်ငံသားများက လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲဖြင့် တိုက်ရိုက် ရွေးချယ် တင်မြောက်သော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့ စည်း ရ မည် ဖြစ် သည့် အ တိုင်း ပထမ အကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲများကို ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့မှ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။ ပထမ အကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ပထမ အစည်းအဝေးကို ၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ တွင် စတင် ကျင်းပသည်။

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် သက်တမ်းကာလ အတွင်း ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပုံမှန် အစည်းအဝေး ရှစ်ကြိမ်နှင့် အထူး အစည်းအဝေးတစ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပြီး ဥပဒေကြမ်း၊ နည်းဥပဒေကြမ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း

တင်သွင်းခြင်း ၇၀ နှင့် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ၆၅ ခု ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

ပထမ အစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ

၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်အလံဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပထမအစည်းအဝေး ၏ နဝမနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်း နှစ်ရပ်လုံးကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ယင်းဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ တွင် နိုင်ငံတော်အလံသည် အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၀ အရ သတ်မှတ်ထားသောအလံဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းအလံ၏ အချိုးအစားသည် အလျား ၉ ပေနှင့် အနံ ၅ ပေရှိပြီး အောက်ခံအရောင်သည် အနီရောင်ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ဝဲ ဘက် အထက်ထောင့်တွင် အလျား ၄ ပေနှင့် အနံ ၂ ပေ

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

ပထမ အစည်းအဝေးတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး (ယခု မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်း)က အစီရင်ခံစာတင်သွင်း၍ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ပြည်သူ့ လွှတ်တော်သို့ လွှဲပြောင်း အပ်နှင်းစဉ်

ခြင်း၊ မလေးမစားပြုခြင်း စသည့် အပြုအမူများကို မပြုလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေကို ဆန့်ကျင်သူအား ချမှတ်မည့် ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ်တို့ကို လည်း ဖော်ပြထားသည်။

၆ လက်မရှိ အပြာရင့်ရောင် လေးထောင့်ခန်း အောက်ခံ တွင် အရွယ်တူ ကြယ်ဖြူ ၁၄ လုံး ဝန်းရံထားသော ပင်နယ်နှင့် စပါးနှံရှိကြောင်း၊ ယင်းတို့၏ အရွယ်အစား၊ အတိုင်းအတာနှင့် အရောင်တို့မှာ နည်းဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်အလံကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ နေအိမ်၊ နိုင်ငံအသီးသီးရှိ မြန်မာသံရုံးများ၊ အစိုးရရုံးများ၊ စက်ရုံ အလုပ်ရုံများနှင့် စာသင်ကျောင်းများတွင် လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့၊ ပြည်ထောင်စုနေ့ စသော နေ့ကြီး ရက်ကြီးများတွင် နေအိမ် အဆောက်အအုံများ၌ လည်းကောင်း၊ မြန်မာ သံအမတ်ကြီးများ စသူတို့၏ ယာဉ်များပေါ်၌ လည်းကောင်း လွှင့်ထူနိုင်ကြောင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အလံ လွှင့်ထူခြင်း၊ ဆင်ယင်ပြသခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရမည့် အချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။

တားမြစ်ချက်မှာ နိုင်ငံတော် အလံပေါ်၌ စာလုံး၊ ရုပ်ပုံ စသည်တို့ ရေးသား ခြယ်လှယ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အလံကို ကုန်ပစ္စည်း အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ်၊ သို့မဟုတ် ကြော်ငြာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ အလံကို ဆုတ်ဖြဲ ဖျက်ဆီး

၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေနှင့်နည်းဥပဒေ

ပထမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်းတို့ကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ နိုင်ငံတော် အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်သည် အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ အရ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထိမ်းအမှတ်ပုံသဏ္ဍာန် ပါဝင်သည့် တံဆိပ်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ယင်းတံဆိပ်ပါ အမှတ်အသားများကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်ကို နိုင်ငံတော် အစည်းအဝေးများ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ တရားရုံးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံသံရုံးများ စသည်တို့တွင် အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်မည့် နေရာ၊ ဌာနများကို အသေးစိတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်ကို အတုအပ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကြော်ငြာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အသုံးပြုခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ထားသည်။ ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေတို့ကို ဆန့်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

ကျင်လျှင် ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် ချမှတ်မည့် အကြောင်း ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်၏ ဦးဆောင်ပါတီဖြစ်သော မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီအတွက် ထောက်ပံ့ကြေး ပေးရေး ဥပဒေ

ပထမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ယင်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ နိုင်ငံတော်၏ နှစ်စဉ် ရ-သုံးမှန်းခြေငွေ စာရင်းတွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီသို့ ထောက်ပံ့ရန် ကျပ်ခြောက်ကုဋေထက် မပိုသော ငွေကို ထည့်သွင်း လျာထားပေးရန်၊ ပါတီသည် ရန်ပုံငွေ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲ၍ ယင်း ထောက်ပံ့ငွေကို ပါတီရန်ပုံငွေ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ သုံးစွဲရန် စသည်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ပါတီသည် မိမိက ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းထားသော လူထု လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်းများသို့ ထောက်ပံ့ငွေကို ခွဲဝေပေးခွင့် ရှိကြောင်း၊ နိုင်ငံတော် ကောင်စီသည် ပါတီနှင့် ညှိနှိုင်း၍ လုပ်ထုံး လုပ်နည်း သတ်မှတ် နိုင် ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် စီးပွားရေး စီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဥပဒေ

ပထမအစည်းအဝေး၏ ၁၅ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေ ကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ယင်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပုံမှန် ဈေးနှုန်းများနှင့် တွက်ထားသော တန်ဖိုးများအရ ပြည်တွင်းစုပေါင်းအသားတင် ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှုတန်ဖိုး ၆ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက် လာရန်နှင့် လယ်ယာ၊ သားငါး၊ သစ်တော၊ စက်မှု လက်မှု၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ပို့ဆောင် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ အလိုက် တိုးတက်ရန် လျာထားချက်များကို ဖော်ပြပါရှိ သည်။ ယင်းသို့ တိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်ကြရမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၊ ညွှန်ကြားမှု ဝန်ကြီးအဖွဲ့က တာဝန်ပေးမည့် ကော်မတီ ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများ၊ ဦးစီးဌာနများဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။

၁၉၆၉-၇၀ ခုနှစ် ပုံမှန်ဈေးနှုန်းများဖြင့် ဖော်ပြထား သော ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု ကျပ်သိန်းပေါင်း

၁,၁၉,၃၄၄ အနက် ကျပ်သိန်းပေါင်း ၁,၀၇,၅၃၈ ကို စား သုံးရန် လျာထား၍ ကျပ်သိန်းပေါင်း ၁၀,၆၂၉ ကို ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် လျာထားသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ- အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

ပထမ အစည်းအဝေး၏ ၁၅ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် ဗဟို အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်၏ ရငွေ- သုံးငွေများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဦးစီးဌာနများ၏ ရငွေ- သုံးငွေများ၊ ပြည်သူပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ရငွေ- သုံးငွေများ၊ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၏ ရငွေ - သုံးငွေများကို ဖော်ပြပါရှိသည်။

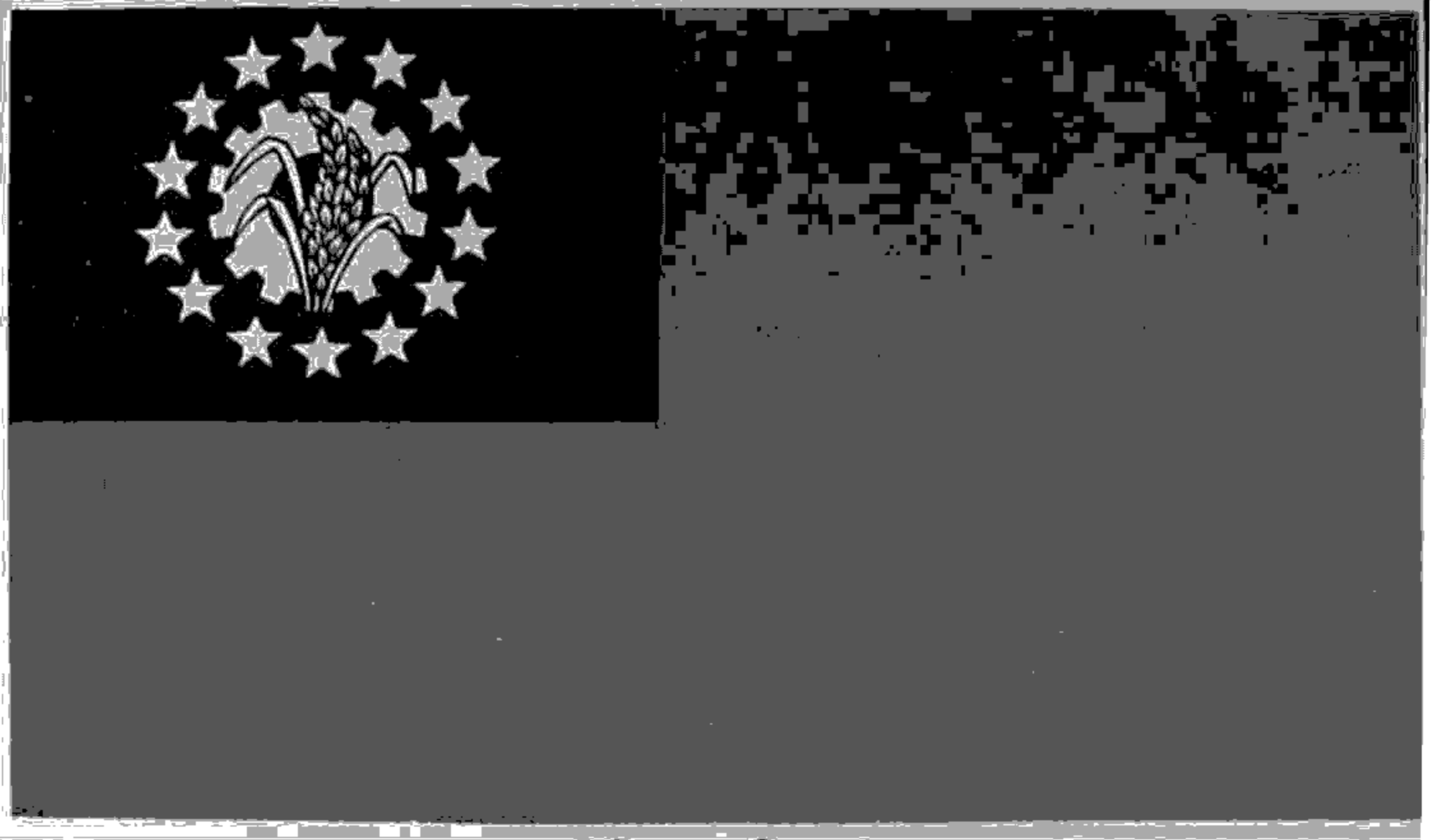
ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပရေးဆိုင်ရာ ကော်မရှင် ဥပဒေ

ပထမအစည်းအဝေး၏ ၁၆ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့လွှတ် တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်တွင် လစ်လပ်သော နေရာများကို ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲဖြင့် ဖြည့်တင်းနိုင် ရန် ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပရေးဆိုင်ရာ ကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းရန်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် ယင်း ကော်မရှင်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ် စား လှယ် များ၊ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်း ပြီး လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ အ တည် ပြု ချက် ရ ယူ ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယင်း ကော် မ ရှင် ၏ သက်တမ်းမှာ နောက်တစ်ကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ် တင် မြောက် ပွဲ များ ကျင်းပရေး ကော်မရှင်တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းသည့်နေ့အထိ ဖြစ် ကြောင်း၊ ကော်မရှင်၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပရေး ကော် မရှင် ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ကော်မရှင်သည်ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲများနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ လိုအပ်သော အမိန့်များ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း ကော်မရှင်သည် မိမိ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်း

နိုင်ငံတော် အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်

နိုင်ငံတော်အလံ

အဝေးများသို့ နိုင်ငံတော်ကောင်စီမှ တစ်ဆင့် အစီရင်ခံ ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

အမျိုးသား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ ဥပဒေ

ပထမ အစည်းအဝေး၏ ၁၆ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ အမျိုးသား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ကို ဝန်ကြီးချုပ်၏တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲမှု အောက်တွင် ထားရှိရန်၊ ယင်းအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဝန်ကြီးချုပ် ပါဝင်၍ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးတို့ပါဝင်သော ကြီးကြပ် ရေးအဖွဲ့ကလမ်းညွှန် ဦးဆောင်ရန်၊ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် အရေးကြီးသောကိစ္စများ ကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီ အတွင်း ရေးမှူးထံ တင်ပြ၍ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း၊ လိုအပ်သော အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ နည်းဥပဒေ အကြမ်း ရေးဆွဲတင်ပြခြင်း၊ ထောက်လှမ်းရေးမှူးချုပ် တစ်ဦး ခန့်ထားရန်နှင့် ရုံးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန်၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီသို့ တင်သွင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြပါရှိသည်။

ဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်းများကို စိစစ်မှုမ်းမံ နိုင်ရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နိုင်ငံတော်ကောင်စီအား တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ပထမ အစည်း အဝေး၏ တတိယနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက်နေ့) နှင့် စတုတ္ထနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၆ ရက်နေ့) များတွင်

၁၉၇၄ ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းနှင့် ယင်း နည်းဥပဒေကြမ်း၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥပဒေကြမ်း၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ ဥပဒေကြမ်းနှင့် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဥပဒေကြမ်း တို့ကို သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ဖတ်ကြား တင်သွင်းသည်။

အစည်းအဝေး၏ သတ္တမနေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့) တွင် အထက်ပါ ဥပဒေကြမ်းလေးရပ်နှင့် နည်း ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်တို့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များ အချိန်ယူ လေ့လာ နိုင် ရန် နှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ညှိနှိုင်း စိစစ်ပြီး ပြန်လည် မှမ်းမံနိုင်ရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နိုင်ငံတော်ကောင်စီ အား တာဝန်ပေးအပ်သည်။

ဒုတိယအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ များနှင့် နည်းဥပဒေ

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ

ပထမအစည်းအဝေး၏တာဝန်ပေးချက်အရနိုင်ငံတော် ကောင်စီက ပြင်ဆင်မှုမ်းမံထားသော ဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်းတို့ကို ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၃ ရက် မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့) နှင့် ၁၄ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့) တွင် အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် ယင်းနည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသည့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို ဖွဲ့စည်းရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် တစ်ရပ်၏

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

ပုံမှန်သက်တမ်းသည် ယင်း၏ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပသည့်နေ့မှ လေးနှစ်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ယာယီ သဘာပတိနှင့် သဘာပတိ အဖွဲ့ တင်မြောက်ပုံအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ နေ့စဉ်အစည်း အဝေးကို အလှည့်ကျ သဘာပတိက ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲ ရမည့် အကြောင်းနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များသည် ယာယီ သို့မဟုတ် အလှည့်ကျ သဘာပတိ ရွေးမှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည့်အကြောင်း၊ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့် စည်းကမ်းများကို လိုက်နာ စောင့်ထိန်း ရမည့် အကြောင်း၊ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခွင့် အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ခံစားခွင့် ရရှိ ကြောင်း ကို လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ထို့ပြင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီ၊ ဝန်ကြီး အဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ဥပဒေ အကျိုး ဆောင်အဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ရေးရာ ကော်မတီများနှင့် လိုအပ်သည့် ကော်မရှင်များ၊ ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ကြောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပုံမှန် အစည်းအဝေးကို နိုင်ငံတော် ကောင်စီက သဘာပတိအဖွဲ့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ် ခေါ်ယူ ကျင်းပရန်နှင့် အထူးအစည်း အဝေး၊ အရေးပေါ် အစည်းအဝေးများကို လိုအပ်သလို ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်ကြောင်းနှင့် ကိုယ်စားလှယ် အားလုံး၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း တက်ရောက်မှု အစည်းအဝေး အထ မြောက်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့ကောင်စီ တစ်ရပ်ရပ် တွင် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အကြောင်း တစ်ခုခု ဖြစ်ပေါ်လျှင် ယင်း ပြည်သူ့ကောင်စီအား ဖျက်သိမ်းနိုင် ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေတွင် နိုင်ငံတော် ကောင်စီ၊ ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဥပဒေကြမ်း၊ နည်းဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြဋ္ဌာန်း ခြင်း၊ ပြည်သူ့ကောင်စီများ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေး များ စသော ကိစ္စရပ်များအတွက် အသေးစိတ် ပြဋ္ဌာန်းထား သည်။

နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥပဒေ

ပထမ အစည်းအဝေး၏ တာဝန်ပေးချက်အရ နိုင်ငံ တော်ကောင်စီက ပြင်ဆင်မွမ်းမံထားသော ဥပဒေကြမ်း

ကို ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၅ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ၁၄ ခု၏ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက မိမိတို့အထဲမှ တစ်ဦးကျစီကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စား လှယ် အားလုံးက မိမိတို့အထဲမှ ၁၄ ဦးကို လည်းကောင်း ရွေးချယ် တင်မြောက်ပြီး ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး အပါအဝင် ၂၉ ဦးဖြင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းရန်၊ နိုင်ငံတော် ကောင်စီသည် ဗဟို အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရေးရာ ကော်မတီ များတွင် ပါဝင်မည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ရွေးချယ် တင်မြောက်နိုင် ရန် အမည်စာရင်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်း ရန်၊ ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီး များ၏ အမည်များနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးရာ ကော်မတီတွင် ပါဝင်ရန် လိုအပ်သော နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်များ၏ အမည် စာရင်းတို့ကို ပြည်သူ့ လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရန် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့က တင်သွင်းသော ဒုတိယ ဝန်ကြီးများစာရင်းကို စိစစ်ခန့်ထားနိုင်ပြီး တာဝန်မှလည်း ရပ်စဲနိုင်ကြောင်း၊ ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြီး အကဲများနှင့် သံတမန်များကို ခန့်အပ်နိုင်ပြီး တာဝန်မှ လည်း ထုတ်ပယ်နိုင်ကြောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်းသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ဥပဒေကြမ်း၊ နည်း ဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ်များ အပ်နှင်းခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ လွတ်ငြိမ်းချမ်း သာခွင့်ပေးခြင်း၊ အခြေခံ ဥပဒေမှအပ အခြားရှိရင်းစွဲ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

နိုင်ငံတော် ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်၏ အကြီးအကဲအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စားပြုခြင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ဂုဏ်ထူး ဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ်များကို ကြေညာ ခြင်း၊ အပ်နှင်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော် အခမ်းအနားများတွင် ဦးဆောင်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖော်ပြထား သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်း ရေးမှူးတို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်များ၏ တာဝန်၊ ကျင့်ဝတ်နှင့် စည်းကမ်းများကို လည်းကောင်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထား သည်။

ဝန်ကြီးအဖွဲ့ ဥပဒေ

ပထမအစည်းအဝေး၏ တာဝန် ပေးချက်အရ နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ပြင်ဆင်မှုမီးမံထားသော ဥပဒေကြမ်းကို ဒုတိယ အစည်းအဝေး၏ ၁၅ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ရွေးချယ်တင်မြောက်ဖွဲ့စည်းရန်၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် နိုင်ငံတော်၏ အမြင့်ဆုံး ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ထမ်းဆောင်ရန်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် နိုင်ငံ တော်ကောင်စီတို့က ချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များအရ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး စီမံကိန်းနှင့် ရ-သုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းများကို ရေးဆွဲ၍ နိုင်ငံတော်ကောင်စီမှ တစ်ဆင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းများကို ညှိနှိုင်း လမ်းညွှန် ဆက်သွယ်ပေးရန်၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် စည်းကမ်းသေဝပ် တည်ငြိမ်ရေးတို့ကို တာဝန်ယူ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်တာဝန်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဝန်ကြီး အဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့အထဲမှတစ်ဦးကို ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက်ရန်၊ ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်မှုပေးရန် ဖော်ပြထားပြီး ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၊ ဝန်ကြီး တစ်ဦးချင်းစီနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ၏တာဝန်နှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဥပဒေ

ပထမအစည်းအဝေး၏ တာဝန် ပေးချက်အရ နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ပြင်ဆင်မှုမီးမံထားသော ဥပဒေကြမ်းကို ဒုတိယ အစည်းအဝေး၏ ၁၆ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့

လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကောင်စီများက လည်းကောင်း ရွေးချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းရန်၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကချမှတ်သောမူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ဥပဒေအရ စစ်ဆေးခံရမည့် အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ မရှိ၊ ယင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင် ရွက် ချက် များ သည် ပြည်သူ့တို့အတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိ မရှိ၊ လူတစ်စု သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့တစ်ခု၏ အကျိုးအတွက် မတရားလုပ်ဆောင်မှု၊ မသမာ ကိုယ်ကျိုးရှာမှု ရှိ မရှိ၊ လုပ်ငန်းတွင်ကျယ်မှု၊ အောင်မြင်မှု၊ လေလွင့်ပြုန်းတီးမှု၊ ယိဖိတ်မှု၊ ပျက်စီးမှု၊ နစ်နာဆုံးရှုံးမှု၊ အလွဲသုံးစားမှု ရှိ မရှိ စသည်တို့ကို စစ်ဆေးရန် ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၊ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ငယ်များသည် ဗဟိုအဆင့်ရုံးများ၊ ဦးစီးဌာနများ၊ ဘုတ်၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများ၏ ဗဟိုအဆင့်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းများ၊ ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် ယင်းတို့၏ အဖွဲ့အစည်းများ၊ သမဝါယမအသင်းများ စသည်တို့ကို စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်၊ တိုင်း လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ် လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တို့က စစ်ဆေးရမည့် အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း သတ်မှတ် ဖော်ပြ ထား သည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ လုပ် ငန်း စစ် ဆေး ရေး အဖွဲ့နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ လုပ် ငန်း စစ် ဆေး ရေး အဖွဲ့ များသည် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တာဝန်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအရ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ ဥပဒေ

ဒုတိယ အစည်းအဝေး၏ ၁၆ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ တရား သူ ကြီး အဖွဲ့ များ ကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည် သူ ကောင်စီ များ က လည်း ကောင်း ရွေး ချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် ဖွဲ့စည်းရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ မူများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ချမှတ်သော တရားစီရင်ရေး လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပြည်သူတို့၏ အရေးအခင်းကို ပြည်သူတို့ကိုယ်တိုင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

ပါဝင်သောအဖွဲ့က ဥပဒေနှင့်အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် စသည် တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဤဥပဒေတွင် တရားစီရင်ရေး အခြေခံ မူများကိုလည်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ပြည်သူ့ တရားသူကြီးအဖွဲ့သည် ဗဟို တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ များကို လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ တရားသူကြီး အဖွဲ့ များသည် သက်ဆိုင်ရာတရားစီရင်ရေး အဖွဲ့များကို လည်း ကောင်း ဖွဲ့စည်းရမည့် အကြောင်း အသေးစိတ် အချက် အလက်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ပြည်သူ့ ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့ ဥပဒေ

ဒုတိယ အစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ် တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့ဥပဒေ အကျိုး ဆောင် အဖွဲ့ ကို ပြည် သူ့ လွှတ် တော် က ရွေး ချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းကြောင်းနှင့် ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ် ချက်ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့၏ တာဝန်များမှာ ဆိုရှယ်လစ် စနစ်နှင့် လုပ်သားပြည်သူတို့၏ ရပိုင်ခွင့်များ၊ အခွင့်အရေး များကိုကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် ပတ်သက် သော အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံလာလျှင် အကြံဉာဏ် များပေးခြင်း၊ ဗဟိုနှင့် အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင် ရွက် ချက် များသည် ဥပဒေနှင့် မညီညွတ် ကြောင်း တွေ့ရှိပါက နိုင်ငံတော် ကောင်စီသို့ တင်ပြခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်း များ၏ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိ မရှိစိစစ်၍၊ မညီညွတ်ကြောင်းတွေ့ရှိက သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းအား အကြံဉာဏ်ပေးရန်၊ တရားစီရင်ရေး အဖွဲ့ များ၏ စီရင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ဥပဒေနှင့် မညီညွတ် ကြောင်းတွေ့ရှိပါက အယူခံမှုတင်သွင်းရန် ဥပဒေဝန်ထမ်း များကို ညွှန်ကြားရန်နှင့် စောဒကတင်သွင်းရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းမည့် ဥပဒေကြမ်းများ၊ နည်းဥပဒေကြမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ သို့ တင်ပြရန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ကောင်စီဥပဒေ နှင့်နည်းဥပဒေ

ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာ ၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေ ကြမ်းကို လည်းကောင်း၊ ၁၈ ရက် မြောက် နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၅ ရက်နေ့) တွင် နည်းဥပဒေ ကြမ်းကိုလည်းကောင်း အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဥပဒေနှင့်နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့များသည် ဆိုရှယ်လစ် လူနေမှုစနစ်ကို လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနိုင်ရန်၊ နိုင်ငံတော်ရှိ ဒေသအသီးသီး၏ အရေး ကိစ္စများကို သက်ဆိုင်ရာ ဒေသရှိ လုပ်သားပြည်သူများ ကိုယ်တိုင် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် မိမိတို့ဒေသ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ တရား စီရင်ရေး၊ လုံခြုံရေး စသည့်ကိစ္စများကို ဥပဒေဘောင် အတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ ကောင် စီ အဆင့် ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်း ထား ကြောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီ၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ၊ ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီတို့ကို ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသည့် ပြည်သူ့ ကိုယ်စား လှယ် များ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ပြည်သူ့ ကောင်စီနှင့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီအသီးသီးတွင် သဘာ ပတိ အဖွဲ့၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့နှင့် ရေးရာကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီတွင် သဘာပတိအဖွဲ့၊ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့နှင့် တရားသူကြီးအဖွဲ့တို့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ် ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပြည်သူ့ ကောင်စီ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက် များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်သူ့ကောင်စီ နည်းဥပဒေတွင် သဘာပတိအဖွဲ့၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ စသည်တို့ ရွေးချယ် တင်မြောက် ဖွဲ့စည်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ပုံ နည်းလမ်းများကို အသေးစိတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

နိုင်ငံတော်ကို ဦးဆောင်သော ပါတီအား ကာကွယ်သည့် ဥပဒေ

ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များတွင် လမ်းစဉ်ပါတီနှင့် ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းများအား ပျက်စီးရာ၊ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်စေရန် ကြံစည်၊အားထုတ် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဤဥပဒေကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန် သူအား ထောင် ဒဏ်၊ ငွေ ဒဏ် ချမှတ်မည့် အကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပါတီစည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ

ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့) တွင် ဥပဒေကြမ်းကို

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် လမ်းစဉ် ပါတီ ပျက်စီးစေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်၊ ကြံစည်၊ အားထုတ်ခြင်း၊ ပါတီ၏လမ်းညွှန် သဘောတရားနှင့် ဆန့်ကျင်ရန် ဟောပြော ပို့ချခြင်း၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ ပါတီ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကိုဖွဲ့ဖျက်ရန်စည်းရုံးလှုံ့ဆော်၊ ကြံစည်အားထုတ်ခြင်း၊ ပါတီကလျှို့ဝှက်ချက်များအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်များကို ပေါက်ကြားခြင်းစသည့် ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်သည့် ပါတီဝင်အား ထောင်ဒဏ် ချမှတ်မည့် အကြောင်းဖော်ပြပါရှိသည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် အမြဲတမ်း ကူးပြောင်းသွားသူများ၊ စိတ်ပေါ့သွပ်နေသည်ဟု သတ်မှတ်ခံရသူများ၊ ထောင်ဒဏ်ကျခံရသူများနှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲ သွားသူများသည် ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ခွင့် မရှိကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

တာဝန်မှ နုတ်ထွက်ခြင်းနှင့် အစားထိုးရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ

ဒုတိယအစည်းအဝေး၏ ၁၇ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် မိမိတာဝန်မှ နုတ်ထွက် လိုလျှင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ သို့မဟုတ် ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းသို့ရက်ပေါင်း ၃၀ ကြိုတင်၍ နုတ်ထွက်လွှာ တင်သွင်းရမည့်အကြောင်း၊ နုတ်ထွက်ခြင်း၊ ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခြင်းစသည့် အကြောင်းများကြောင့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် နေရာလပ်လပ်လျှင် ယင်းနေရာအတွက် အစားထိုးရွေးချယ်တင်မြှောက်ရန် ကြားဖြတ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲ ကျင်းပရမည့်အကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပထမအထူးအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ

၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်၏ နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေအရ-အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပထမ အထူး အစည်းအဝေး၏ ပထမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က

ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ ရငွေကျပ် ၇၂ ကုဋေ ၉၈ သိန်းနှင့် သုံးငွေကျပ် ၉၁ ကုဋေ ၇၂ သိန်းခွင့်ပြုရန် တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံသားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ

ပထမ အထူးအစည်းအဝေး၏တတိယနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် အခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများနှင့် ရှိရင်းစွဲဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝ ရရှိစေရန်နှင့် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တရားဝင် ခံစားခွင့် ရှိသော အခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန် နိုင်ငံတော်က ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နစ်နာချက်ရှိက တိုင်တန်း နိုင်ကြောင်း၊ တိုင်တန်းလွှာရရှိသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းသည် နစ်နာချက်များကို အမြန်ဆုံးစုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်၊ သို့မဟုတ် အထက်အဖွဲ့အစည်းသို့ တင်ပြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗဟိုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ ဝန်ထမ်းများသည် နိုင်ငံသားတို့၏ တရားဝင်ခံစားခွင့်ရှိသော အခွင့်အရေးများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေရန် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

နိုင်ငံတော်အား နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးလိုသူများ၏ ဘေးအန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ရန် ဥပဒေ

ပထမ အထူးအစည်းအဝေး၏ စတုတ္ထနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာနှင့်နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကို ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူတို့၏ အေးချမ်းသာယာ ရေးကိုဖြစ်စေ ထိပါးမည့်အန္တရာယ်မှကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် ဒေသတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ဒေသအချို့တွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင်ဖြစ်စေ အရေးပေါ် အခြေအနေကြေညာနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်း လိုအပ်သလို ကန့်သတ်သည်ဟု ကြေညာနိုင်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဤဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းခံရသူ တစ်ဦးဦးသည် ကန့်သတ်မိန့်၊ တားဆီးမိန့်ကို ဆန့်ကျင်ဖောက်ဖျက်လျှင် လည်းကောင်း၊ မလိုက်နာလျှင်လည်းကောင်း စီရင်ခြင်းခံရမည့် ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ်ကိုလည်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

တတိယအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့်

ဥပဒေများ

၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ စီးပွားရေးစီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်

ဆောင်ရွက်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဥပဒေ

တတိယအစည်းအဝေး၏ ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ တစ်မျိုးသားလုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြည်တွင်းအသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှု တန်ဖိုးကို ယခင်နှစ်ကထက် ၆ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လျာထားကြောင်းနှင့် လယ်ယာ၊ သားငါး၊ သစ်တော၊ သတ္တု၊ စက်မှုလက်မှုစသော ကဏ္ဍများအလိုက် တိုးတက်ရန် လျာထားချက်များကို ဖော်ပြပါရှိသည်။ ထို့ပြင် ပြည်ပပို့ကုန် တန်ဖိုးကိုလည်း ယခင်နှစ်ကထက် ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန် အသေးစိတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ-အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

တတိယအစည်းအဝေး၏ သတ္တမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် ဗဟိုအာဏာပိုင်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဦးစီးဌာနများ၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ ပြည်သူ့ပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၏ ရငွေ-သုံးငွေများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။

စတုတ္ထအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

တာဝန်မှ နုတ်ထွက်ခြင်းနှင့် အစားထိုးရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

စတုတ္ထ အစည်း အဝေး၏ တတိယနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၄၊ ၅၊ ၆ တို့တွင် ပါရှိသည့် “ရက်ပေါင်း ၃၀” အစား “၁၅ ရက်” ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲ ကျင်းပရေးဆိုင်ရာ

ကော်မရှင်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

စတုတ္ထ အစည်းအဝေး၏ အဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၅ တွင် အပိုဒ် လေးပိုဒ် ဖြည့်စွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲတစ်ခုခု၏ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တွေ့ရှိလျှင် ဥပဒေနှင့် အညီ ပယ်ဖျက်ပိုင်ခွင့်၊ ပြင်ဆင်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း၊ ကော်မရှင်သည် ဆက်ခံဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်များကို ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲများအား အပ်နှင်း နိုင်ကြောင်း စသည့် ဖြည့်စွက် ချက် များ ဖြစ်သည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်၏ ၁၉၇၅ - ၇၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေအရ - အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

စတုတ္ထအစည်းအဝေး၏အဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ရငွေကျပ် ၄၆၈ ဒသမ ၄၅ ကုဋေနှင့် သုံးငွေကျပ် ၄၆၈ ဒသမ ၉၄ ကုဋေ ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ဥပဒေ

စတုတ္ထအစည်းအဝေး၏ ၁၁ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး၊ မြန်မာစာအဖွဲ့နှင့် သတ်မှတ်ထားသောဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ တက္ကသိုလ်မြန်မာစာဌာနများမှ ပါမောက္ခများ၊ သို့မဟုတ် ဌာနမှူးများ၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ခန့်ထားသော နိုင်ငံသားများ စသည်တို့ ပါဝင်သော မြန်မာစာအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန်၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ပေးရန်၊ အဖွဲ့ဝင်များ၏ ဦးရေနှင့် သက်တမ်းကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့က သတ်မှတ်ပေးရန် စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ အဖွဲ့သည် စာလုံးပေါင်း သတ်ပုံအရာ၌ ထုံးစံမမျှဖြစ်သော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် တိကျမှန်ကန်သော၊ ပြည့်စုံ၍ စနစ်ကျသော

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

မြန်မာ အဘိဓာန်များနှင့် မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်းကို ပြုစုရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

တာဝန်မှ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းဥပဒေ

စတုတ္ထအစည်းအဝေး၏ ၁၂ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၅၅ ခု ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးဦးသည် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ (ခ) (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လျှင် မဲဆန္ဒရှင်များက တာဝန်မှပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၊ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးသည် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က) (ခ) (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လျှင် ရွေးချယ် တင်မြောက်လိုက်သည့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် များက တာဝန်မှ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခွင့် ရှိကြောင်းနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန် အသေးစိတ်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်း ရွေးချယ် တင်မြောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

စတုတ္ထ အစည်းအဝေး၏ နဝမနေ့ (၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် က ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (မူကြမ်း) ကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များတွင် ယာယီ သဘာပတိ၊ သဘာပတိအဖွဲ့၊ နိုင်ငံ တော် ကောင်စီနှင့် ဗဟို အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လွှတ်တော်ရေးရာ ကော်မတီများ ရွေးချယ် တင်မြောက် ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ခံစားခွင့်ဥပဒေ

စတုတ္ထ အစည်းအဝေး၏ ၁၂ ရက်မြောက်နေ့ (၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့ကိုယ်စား လှယ်များ၏ခံစားခွင့်ရှိသည့် ထောက်ပံ့ကြေး၊ ချီးမြှင့်ငွေ၊ လုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ်၊ နေ့တွက်စရိတ်၊ ခရီး စရိတ်၊ ကရုဏာကြေးနှင့် အခြား ခံစားခွင့်များကို သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ဘဏ်ဥပဒေ

စတုတ္ထအစည်းအဝေး၏နဝမနေ့(၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက် များ တွင် ဝန်ကြီး အဖွဲ့ သည် လက် ရှိ ဘဏ် ကို

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဏ်၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၊ မြန်မာ့ နိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်မှုဘဏ်နှင့် မြန်မာ့ စိုက်ပျိုး ရေးဘဏ်ဟု ပြင်ဆင် တည်ထောင်ရန်၊ ယင်းဘဏ် အသီး သီးကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးက တာဝန်ယူ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံဘဏ်ကို ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျန် ဘဏ်အသီးသီးကို စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဖြင့် လည်းကောင်း စီမံ ခန့်ခွဲရန်၊ ဘဏ် အသီးသီးသည် နိုင်ငံတော်၏ နှစ်စဉ်၊ နှစ်တို နှစ်ရှည် စီးပွားရေး စီမံကိန်းပါ ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာ ငွေအခြေအနေ ပြေလည်ရေး အတွက် စီစဉ်ရေးနှင့် ရှင်သန် တိုးပွားစေရေးအတွက် အားပေး ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပတွင် မြန်မာ့ကျပ်ငွေ အခြေအနေ ခိုင်ခံ့ တည်မြဲစေရန်နှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ တိုး တက် အောင် ဆောင်ရွက်ရန် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

အာမခံလုပ်ငန်း ဥပဒေ

စတုတ္ထ အစည်းအဝေး၏ ၁၁ ရက်မြောက်နေ့(၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် လက်ရှိ ဘဏ်၏အာမခံလုပ်ငန်းဌာနကို မြန်မာ့အာမခံကော်ပိုရေး ရင်းအဖြစ် ပြင်ဆင် တည်ထောင်ရန်၊ ကော်ပိုရေးရှင်းကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးက ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရန်တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ကော်ပိုရေးရှင်း၏ ရည် ရွယ်ချက်များကိုပါ ဖော်ပြပါရှိသည်။ ယင်းဥပဒေအရ စစ်သည်မှအပ ဝန်ထမ်းများသည် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း အ သက်အာ မ ခံ ထား ရ မည် ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံတွင်းရှိ စက်တပ်ယာဉ်အားလုံးသည် သူတစ် ပါးထိခိုက်မှု အာမခံထားရှိရေး အတွက် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကော်ပို ရေးရှင်း၏ မူလ မတည်ငွေကျပ် သန်းပေါင်းတစ်ဆယ်ကို နိုင်ငံတော်က ထည့်ဝင်မည် ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော် အတွင်း အာမခံလုပ်ငန်း၊ အထွေထွေ အာမခံလုပ်ငန်းနှင့် တစ်ဆင့်အာမခံလုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးကို ကော်ပိုရေးရှင်းက သာ လုပ်ကိုင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ လူမှုဖူလုံရေး အက်ဥပဒေအတွက် “၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့အလုပ်သမားများ၏ အခြေခံ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ၏ နည်းဥပဒေများကို ပြင်ဆင်သည့် နည်းဥပဒေ

စတုတ္ထအစည်းအဝေး၏နဝမနေ့(၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့) တွင် ပြည် သူ့ လွှတ် တော် က

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆေးဇွေးချက်များကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစန်းယု(ယခုနိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု) က ပြန်လည်ရှင်းလင်းတင်ပြစဉ်

နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပါ “ပြည်သူ့အလုပ်သမားကောင်စီ” ဟူသည့် စကားရပ် အသီးသီးကို နုတ်ပယ်၍ “ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း” ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရန်နှင့် အလုပ်သမားတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်နိုင်သည့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် နည်းဥပဒေများဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်ဟု ပြင်ဆင် အစားထိုးရန်တို့ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ခွင့်ရက်နှင့် အလုပ်ပိတ်ရက် အက်ဥပဒေအတွက် “၁၉၆၄ ခုနှစ် ပြည်သူ့ အလုပ်သမားများ၏ အခြေခံ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ”၏ နည်းဥပဒေများကို ပြင်ဆင်သည့်နည်းဥပဒေ

စတုတ္ထ အစည်းအဝေး၏ နဝမနေ့ (၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်) နေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ် လူမှုပူလုံရေး ဥပဒေတွင် ပါရှိသော ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(၁) နှင့် ပုဒ်မ ၃၁ တို့ပါ “လေးရက်မြောက်သောနေ့ (စောင့်ဆိုင်းရမည့် ကာလအပိုင်းအခြား)” ဆိုသော စကားရပ်ကို နုတ်ပယ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) နှင့် (၄) တို့ကိုလည်း ပယ်ဖျက်သည်။ ပုဒ်မ ၃၅ ပါ စကားရပ်များကို ပယ်ဖျက်၍ “ပုဒ်မ ၁၅ [၁၆ (၁) နှင့် (၃)] ၁၉ နှင့် ၂၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ယာယီ မသန်မစွမ်းမှုနှင့် ဆိုင်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် သက်ဆိုင် နိုင် သ မှု သက်ဆိုင်စေရမည်” ဆိုသော စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးထားသည်။

ပဉ္စမ အစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ

၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ စီးပွားရေး စီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ

ပဉ္စမအစည်းအဝေး၏ အဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းအသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုးကို လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ကထက် ၆ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်အောင် ထုတ်လုပ်ရန် လျှာ ထားကြောင်း၊ လယ်ယာကဏ္ဍမှ ၅ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ သားငါးကဏ္ဍမှ ၅ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ သစ်တောကဏ္ဍမှ ၂၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ သတ္တုကဏ္ဍမှ ၁၇ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ စက်မှုကဏ္ဍမှ ၁၀ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးတိုးတက် ထုတ်လုပ်ရန် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ-အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ နဝမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

များ၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဦးစီးဌာနများ၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရငွေ-သုံးငွေများ၊ စည်ပင်သာယာသာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ရငွေ-သုံးငွေများကို ဖော်ပြပါရှိသည်။

ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုခွန် ဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က တံခါးပိတ် အစည်းအဝေးကျင်းပကာ ယင်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ဤဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုန်ထုတ်သမဝါယမအသင်းများ၊ ယင်း အသင်းစုများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အသင်းများက ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့် ကုန်စည်အပေါ် တွင် နိုင်ငံတော်က သတ်မှတ်သော စက်ရုံ လက်ကား ရောင်းဈေးနှုန်းနှင့် စက်ရုံဈေးနှုန်းတို့၏ ခြားနားငွေကို အခွန်အဖြစ် ကျသင့်စေရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ်တွင် ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲ ဇယားများ၌ ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း အခွန်ကျသင့်စေမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းသော ကုန်စည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိပ်ကမ်းရောက် တန်ဖိုးပေါ်တွင် ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲ ဇယားများ၌ ဖော်ပြ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး ပထမနေ့ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးစတင် ကျင်းပနေစဉ်

ထားသည့်အတိုင်း အခွန်ကျသင့်စေမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျသင့်သောအခွန်ကို သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း၊ သို့မဟုတ် အသင်းက ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

အမြတ်ခွန် ဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က တံခါးပိတ် အစည်းအဝေး ကျင်းပကာ ယင်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သော အနည်းဆုံးဝင်ငွေ ၈,၀၀၀ ကျပ်မှ ၃,၀၀,၀၀၀ ကျပ်အထိ ကျသင့်သည့် အခွန်ငွေ အချိုးအစားမှာ ဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲ ဇယားပါအတိုင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝင်ငွေကျပ် ၃,၀၀,၀၀၀ အထက်ရှိလျှင် ကျသင့်သောအခွန်သည် ကျပ် ၁၉,၇၃,၄၀၀ တွင် ကျပ် ၃,၀၀,၀၀၀ ထက် ပိုမိုသည့် ဝင်ငွေအပေါ် ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ငွေနှုန်းရပ်ပေါင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အခြေပစ္စည်းကို ရောင်းချ၊ လဲလှယ်၊ လွှဲပြောင်းသည့် တန်ဖိုးသည် ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်ပိုမူ အခွန်ကျသင့်စေကြောင်း၊

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

အခြေပစ္စည်းအတွက် အခွန်နှုန်းသည် အခြေပစ္စည်းမှ မြတ်စွန်းငွေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းသည့် ပစ္စည်းအတွက် အခွန်နှုန်းသည် ယင်းပစ္စည်းကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုး၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ရုပ်ရှင် ပြသခြင်းအတွက် အခွန်နှုန်းသည် ရုပ်ရှင်ပြသခြင်းကြောင့် ရရှိသည့် ငွေအားလုံး၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အခြား ဖြေဖျော်မှုမှ ရရှိခြင်းဖြစ်ပါက ရငွေအားလုံး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆားထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် အခွန်နှုန်းသည် ဆားတစ်ပိဿာလျှင် ၁၀ ပြားနှုန်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ငွေစုဘဏ်တွင် ငွေစုသူများ လိုက်နာရန် နည်းဥပဒေများကို ပြင်ဆင်သည့် နည်းဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ မည်သူမဆို ဘဏ်စာရင်းများကို တစ်ဦးတည်းဖြစ်စေ၊ အစုစပ်ဖြစ်စေ မိမိကြိုက်နှစ်သက်သလောက် ဖွင့်နိုင်ကြောင်း၊ အသက်မပြည့်သေးသူနှင့် စိတ်ပေါ့ သူပျံ့အတွက် အုပ်ထိန်းသူက ဖွင့်လှစ်နိုင်ပြီး၊ ဘဏ်အတိုးနှုန်းကို တစ်နှစ်လျှင် ၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်ခွင့်ပြုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ငွေစုလက်မှတ် နည်းဥပဒေများကို ပြင်ဆင်သည့် နည်းဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ငွေစုလက်မှတ်များပိုမို စုဆောင်းလာနိုင်စေရန် ငွေစုလက်မှတ်များအပေါ် အတိုးနှုန်းများ တိုးမြှင့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

အသက်အာမခံနည်းဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏အနည်းဆုံး ထားရမည့် အာမခံငွေသည် လစာကျပ် ၅၀၀ မှ အထက်ကို ကျပ် ၈၀၀၊ လစာကျပ် ၄၀၀ မှ ၅၀၀ အထိ ကျပ် ၇၀၀၀ ဖြစ်ပြီး လစာကျပ် ၁၀၀ မှ ၂၀၀ အထိ ကျပ် ၁၀၀၀ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းများက ပေးသွင်းရမည့် ပရီမီယံ ၄ ရာခိုင်နှုန်းကို

ထည့်ဝင်ငွေအဖြစ် ကော်ပိုရေးရှင်းက ပေး သွင်း ရ မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပေါ်လစီ တစ်ခုလျှင် အမ်းငွေကို ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကော်ပိုရေးရှင်းက ထုတ်ချေးနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြ ပါရှိသည်။

သူတစ်ပါးထိခိုက်မှုအာမခံ နည်းဥပဒေ

ပဉ္စမ အစည်းအဝေး၏ ဒသမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် နိုင်ငံတော်အတွင်း စက်တပ်ယာဉ်အားလုံးအား သူတစ်ပါးထိခိုက်မှုနှင့် ထိခိုက်ခံရမှု အာမခံထားရှိစေရန် စက်တပ်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည် အာမခံကြေးအဖြစ် ပရီမီယံကို ပေးဆောင်ရန်၊ စက်တပ်ယာဉ်မောင်းသူသည် မောင်းနှင်ရန် လိုင်စင်ထုတ်ယူသည့်အခါ သို့မဟုတ် လဲလှယ်သည့် အခါ ပရီမီယံကို ပေးဆောင်စေရန်၊ စက်တပ်ယာဉ်ကြောင့် ဒဏ်ရာရခြင်း၊ ထိခိုက်သေဆုံးခြင်းနှင့် ပစ္စည်းပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းတို့အတွက် နှစ်နာကြေးများကို ကော်ပိုရေးရှင်း ထံမှ တောင်းခံရန် ဖော်ပြပါရှိသည်။ ထို့ပြင် သေဆုံးခြင်းအတွက် အများဆုံး ရပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နှစ်နာကြေးမှာ ကျပ် ၁၀,၀၀၀ ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်နှစ်ဖက်လုံး ပြတ်ခြင်း၊ ခြေနှစ်ဖက် လုံး ပြတ်ခြင်း၊ မျက်စိနှစ်ဖက် လုံးဝကွယ်ခြင်းနှင့် ထာဝစဉ် မသန်မစွမ်းဖြစ်ခြင်း စသော ဒဏ်ရာရရှိမှု တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်လျှင်နှစ်နာကြေး ကျပ် ၁၀,၀၀၀ အထိ အများဆုံး ရပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းကိုလည်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။

ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ

ပြည် သူ လွှတ် တော် နှင့် ပြည် သူ ကောင် စီ အ ဆင့် ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မရှင် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ

ဆဋ္ဌမ အစည်းအဝေး၏ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် အခြေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်သို့ ပြည် သူ ကိုယ် စား လှယ်များကို ရွေးချယ်တင်မြောက်နိုင်ရန်၊ လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ကောင်စီတစ်ရပ်ရပ်ကို သက်တမ်းမကုန် ဆုံးမီ ဖျက်သိမ်းခံလျှင် အစားထိုးရွေးချယ်တင်မြောက် နိုင်ရန်နှင့် ပုံမှန် သက်တမ်းအတွင်း တစ်စုံ တစ်ရာသော အကြောင်းကြောင့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်နေရာ လစ်လပ်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

လျှင် ရွေးချယ်တင်မြောက်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လူထု လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်း များမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သော အမည်စာရင်းကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရန်၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲများကို သင့်လျော်သော နိုင်ငံ သားများဖြင့် ကော်မရှင်က ဖွဲ့စည်းပေးရန်၊ ကော်မရှင် အနေဖြင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲများအား လမ်းညွှန်ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရန်၊ ပုံမှန်ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲများ အတွက် ဖွဲ့စည်းသည့် ကော်မရှင်သည် လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်များကို သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း၊ ရွေးချယ် တင်မြောက်ပွဲ မကျင်းပ နိုင်သည့်လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်များကို ဖျက်သိမ်းကြောင်း ကြေညာခြင်းနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီမဲဆန္ဒ နယ်များကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့ကို အတည် ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ

ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏သတ္တမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ယင်းဥပဒေကြမ်းနှင့် နည်းဥပဒေကြမ်းတို့ကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်သို့ ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ် တင်မြောက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် နေထိုင်ကြ၍ အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်သည့် နိုင်ငံသားတိုင်းက လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲဖြင့် တိုက်ရိုက် ရွေးချယ် တင်မြောက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်သူများ၊ စိတ်ပေါ့သွပ်နေသူများနှင့် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကြောင့် ထောင် ဒဏ်ကျခံနေရသူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို မြို့နယ်တစ်ခုစီမှ တစ်ဦးကျစီ၊ လူဦးရေ တစ် သိန်းနှင့် အထက်ရှိသော မြို့နယ်တိုင်းမှ နောက်ထပ် တစ်ဦးကျစီ၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်းပြည်နယ်များရှိ သတ်မှတ်ထား သော မြို့နယ်များမှ နောက်ထပ် တစ်ဦးကျစီဖြင့် ရွေးချယ်တင်မြောက်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့် ဆင့်ကို ဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲ၌ ဖော်ပြ ထား သည့် မဲဆန္ဒနယ် အရေအတွက်များအရ ရွေးချယ် တင်မြောက် လိုက်သည့် ပြည်သူ့ ကောင်စီဝင် များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည့် သူများ

မှာတိုင်းရင်းသား မိဘနှစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသား မိဘ နှစ်ပါးမှ မွေးဖွား၍ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက် များ နှင့် မဆန့်ကျင်သော နိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြောင်း၊ အသက် ကန့်သတ်ချက်အနေဖြင့် ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်နှင့် မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီဝင်အတွက် အသက် ၂၀ နှစ်၊ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီဝင်အတွက် အသက် ၂၄ နှစ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အတွက် အသက် ၂၈ နှစ်ပြည့်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက် ခံပိုင်ခွင့် မရှိသူများနှင့် ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက် ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိသူများကိုလည်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့အလုပ်သမားများ၏ အခြေခံ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ ၇၊ ၈ နှင့် ၉ တို့ကို အစားထိုးခြင်းဖြစ်သည်။ “အလုပ်သမား ကောင်စီ” ဟူသော စကားရပ်ကို “အလုပ်သမား အဖွဲ့ အစည်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မူလပုဒ်မ ၉ ပါ “မိမိ စိတ် တိုင်းကျ ပါဝင်နိုင်၍” ဟူသောစကားရပ်အစား “မိမိဆန္ဒ အလျောက် ပါဝင်နိုင်၍” ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြင်ဆင် ထားသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်၏ နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေအရ- အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏သတ္တမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ဦးစီးဌာနများ၊ စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ များ၏ဘဏ္ဍာငွေအရ- အသုံးစာရင်းတွင် ရငွေ ကျပ်ကုဋေ ပေါင်း ၃၄၅ ဒသမ ၃၃ ရှိ၍ သုံးငွေကျပ် ကုဋေပေါင်း ၁၅၁ ဒသမ ၃၆ ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း နည်းဥပဒေ

ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ ဆဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၆ ခုနှစ်အောက် တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နည်း ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ နည်းဥပဒေ

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် အလုပ်သမားများသည် လူမျိုးခွဲခြားခြင်း၊ ဘာသာခွဲခြားခြင်း မရှိဘဲ၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်း သော အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ တွင် အချိန်ပြည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူများ၏ ခံစား ပိုင်ခွင့်များ၊ အချိန်ပိုင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူများ၏ ခံစားပိုင်ခွင့်များကိုလည်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

သတ္တမအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများ

၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ စီးပွားရေးစီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဥပဒေ

သတ္တမအစည်းအဝေး၏ အဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ၁၉၇၇-၇၈ ခုနှစ် စီမံကိန်းတွင် တစ်ပြည်လုံး၏ ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုးကို ၆ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သည့် ဌာနများ၏ အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုကို လယ်ယာကဏ္ဍမှ ၆ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ သားငါးကဏ္ဍမှ ၅ ဒသမ ၂ ရာခိုင် နှုန်း၊ သစ်တောကဏ္ဍမှ ၁၂ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ သတ္တုကဏ္ဍ မှ ၁၂ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍမှ ၆ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးထုတ်ရန် လျာထားကြောင်း၊ ၁၉၇၆-၇၇ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် လူတစ်ဦးစီ၏ ဝင်ငွေမှာ ၅ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ စားသုံးမှုအခြေအနေမှာ ၄ ဒသမ ၆ ရာခိုင် နှုန်း တိုးတက်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူပိုင် အခန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ကျပ် ၃၂၇ ကုဋေသိန်း ၈၀ အထိ တိုးမြှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် လျာထားကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍငွေအရ-အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

သတ္တမအစည်းအဝေး၏ အဋ္ဌမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ယင်းဥပဒေကြမ်း ကိုအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဦးစီးဌာနများ၊ စီးပွားရေး အဖွဲ့ အစည်းများ၊ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၏ ရငွေ ကျပ်ကုဋေ ၂,၀၃၇ ဒသမ ၃၇ ရှိကြောင်း၊ သုံးငွေကျပ်ကုဋေ ၂,၀၆၄ ရှိကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပိုင်နက်ပင်လယ်နှင့် ပင်လယ်ဇုန်များဥပဒေ

သတ္တမအစည်းအဝေး၏ သတ္တမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပိုင်နက်ပင်လယ်သည် အခြေခံမျဉ်း များမှ ပင်လယ်ဘက်သို့ ရေမိုင်တစ်ဆယ့်နှစ်မိုင်အထိ ကျယ် ဝန်းပြီး နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာသည် ပိုင်နက် ပင်လယ်နှင့် ယင်းအောက်ရှိပင်လယ်ကြမ်းပြင်၊ အောက်ခံ မြေထုနှင့် ယင်းအထက်ရှိ လေထုအထိ သက် ရောက် ကြောင်း၊ လိုအပ်လျှင် ပိုင်နက်ပင်လယ်အတွင်း သတ်မှတ် သည့် ဒေသများတွင် နိုင်ငံခြားရေယာဉ်များ၏ ဖြတ်သန်း မှုကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကခေတ္တ ရုပ်ဆိုင်းထားနိုင်ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏အတိအလင်းခွင့်ပြုချက်ကြိုတင်မရရှိဘဲ မည် သည့် နိုင်ငံခြားစစ်ရေယာဉ်မျှ ပိုင်နက်ပင်လယ်အတွင်း ဖြတ်သန်းသွားလာမပြုရကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ဆက်စပ် ဇုန်သည် ပိုင်နက် ပင်လယ်နှင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ပြီး အခြေခံမျဉ်းများမှ ပင်လယ်ဘက်သို့ ရေမိုင် ၂၄ မိုင်အထိ ကျယ်ဝန်းကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်သည် ဆက် စပ် ဇုန် တွင် လိုအပ်သည့်ထိန်းချုပ်မှုများ ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း၊ အခြေခံ မျဉ်းများမှ ပင်လယ်ဘက်သို့ ရေမိုင် ၂၀၀ အထိ အကျယ် အဝန်းသည် နိုင်ငံတော်၏ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင် သီးသန့်အချုပ် အခြာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးကြောင်း၊ ဝန်ကြီး အဖွဲ့၏ အတိအလင်း ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ကမ်းလွန်ရေတိမ် ပိုင်းတွင် ရှာဖွေခြင်း၊ ဖမ်းယူခြင်း၊ တူးဖော်ခြင်း၊ ဆောက် လုပ်ခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ခြင်းစသည်များကို မပြုလုပ်ရ ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ သီးသန့်စီးပွားရေးဇုန်သည် အခြေခံ မျဉ်းများမှ ပင်လယ်ဘက်သို့ ရေမိုင် ၂၀၀ အထိ ကျယ်ဝန်း ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

ဝန်ထမ်းရွေးချယ်လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေ

သတ္တမအစည်းအဝေး၏ သတ္တမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ပြထားပြီး အဖွဲ့ကို သင့်လျော်သော နိုင်ငံသားများဖြင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပါဝင်ရမည့်အဖွဲ့ဝင် ဦးရေကို သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များသည် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လိုက်နာရမည့်အကြောင်း၊ အဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ က တာဝန်ခံ၍ ဆောင်ရွက်ချက်များကို နိုင်ငံတော်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

ကောင်စီသို့ တင်ပြရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။

နိုင်ငံတော်အလံ ဥပဒေကြမ်းကို ဒိုက်ဦးမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁)ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးတင်အောင်ဟိန်း က ဆွေးနွေးစဉ်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် ဘဏ်အဖွဲ့ အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ
 သတ္တမအစည်းအဝေး၏ အငွေမနေ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့က ဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ်အဖွဲ့ကဖြစ်စေ အခါ အားလျော်စွာ ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုသည့် ရန် ပုံ ငွေ အဖွဲ့ စာချုပ်ပြင်ဆင်ချက်များ သို့မဟုတ် ဘဏ်အဖွဲ့စာချုပ် ပြင်ဆင်ချက်များ ဆိုင်သင့်ရာကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် လက်ခံနိုင်ကြောင်း၊ ထိုသို့လက်ခံ ခြင်းကို အနီးကပ်ဆုံး လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ အတည်ပြုချက် ရယူရမည့်အကြောင်း၊ ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ(၁-ခ)၌ပါသည့် “ရွှေ” ဟူသည့် စကားရပ် ကို နုတ်ပယ်၍၊ “အထူးငွေထုတ်ယူခွင့်များ၊ သို့မဟုတ် အခြား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သုံးငွေများ” ဟူသည့် စကား ရပ်ဖြင့် အစားထိုးပြင်ဆင်ရန် ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူ့ကောင်စီဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ
 သတ္တမအစည်းအဝေး၏ အငွေမနေ (၁၉၇၇ ခုနှစ်မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို

အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီများ၏ ပုံမှန်အစည်းအဝေးများကို တစ်နှစ်လျှင် လေးကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်ဟု ပြည်သူ့ ကောင်စီ ဥပဒေပုဒ်မ ၈၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို တစ်နှစ်လျှင် ပုံမှန်အစည်းအဝေး အနည်းဆုံးနှစ်ကြိမ် မပျက်မကွက် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်ဟု ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အငွေမအစည်းအဝေးက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ

ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင် အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ

အငွေမအစည်းအဝေး၏ ဆငွေမနေ (၁၉၇၇ ခုနှစ် ဩဂုတ် လ ၃၁ ရက်နေ့) တွင် ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်း သည်။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီသည် နိုင်ငံတော်ကို ဦးဆောင်သည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ သည် ပါတီဗဟိုကော်မတီနှင့် ဗဟို အလုပ် အမှု ဆောင် ကော်မတီတို့၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုကို ခံယူသည်နှင့်အညီ ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့်သည် သက်ဆိုင်ရာပါတီ အဖွဲ့

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

အစည်းအဆင့်ဆင့်၏ ဦးဆောင်မှုကိုခံယူ၍ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီများသည် ပြည်သူ့ကောင်စီဥပဒေပါ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပြင် အခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့၏ ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသေးစိတ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ ပဉ္စမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရခြင်း အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြထားပြီး ပြည်သူ့ပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းများကသာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသောလုပ်ငန်းများကို ဥပဒေ၏ ဇယား(က) တွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားများသာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသော လုပ်ငန်းများကို ဥပဒေ၏

ဇယား(ခ) တွင် လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပြီး ကျန်လုပ်ငန်းများကို မည်သူမဆို ရှိရင်းစွဲဥပဒေများနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြောင်း၊ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် စက်မှုလက်မှုနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ နောက်ဆုံးနှစ် ဖြစ်သည့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်ကုန်အထိ ပြည်သူ့ပိုင်လုပ်မည်မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကိုအလွဲသုံးစား ပြုလုပ်ပြီး ကုန်ဈေးနှုန်း ကမောက်ကမဖြစ်စေရန် လုပ်ကိုင်သူများ၊ နိုင်ငံတော်မှကူညီသည့် ကုန်ကြမ်းများနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို အလွဲသုံးစား ပြုလုပ်သူများနှင့် အခြားစည်းကမ်းဖောက်သူများကို ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူမည့်အကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာတိုက်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏စတုတ္ထနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကိုအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစံသာအောင် (စစ်တွေ-၂) ဆွေးနွေးနေစဉ်

ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေများ

မူလဥပဒေပုဒ်မ ၄၅ ၏ခြင်းချက်တွင် “ကျပ်တစ်ဆယ်ထက် မပိုသော ဆိုသည့် စကားရပ်အစား “ကျပ်တစ်ရာထက်မပို သော” ဟု ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ ပဉ္စမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေ၏ပထမဇယား ဒုတိယပိုင်းတွင်ပါရှိသည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများနှင့်တရားမမှုများအတွက် အဆင့်ဆင့်သော တရားရုံးများသို့ အယူခံ ရောက်ရှိရန် ခွင့်ပြုထားသော ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို ဇယားအသစ်ဖြင့် အစားထိုးပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသားထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏စတုတ္ထနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၅ တွင် အမှတ်စဉ် (၆) အဖြစ် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ရွေးချယ်ပေးသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဖြည့်စွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ပဉ္စမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၇ နှင့် ၈ တို့ကို အစားထိုးခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီများကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီက သတ်မှတ်ထားသည့် မဲဆန္ဒနယ်များမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်သော ပြည်သူ့ကောင်စီဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန်၊ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းရှိလျှင် ယင်းပါဝင်မည့် မြို့နယ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီဝင်ဦးရေကို လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်တစ်ခုကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းရှိလျှင် ယင်းပါဝင်မည့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်ပြည်နယ်၊ တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီဝင်ဦးရေကိုလည်းကောင်း လိုအပ်လျှင် ပြင်ဆင်ပေးရန် ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူ့လုပ်ငန်း စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

အဋ္ဌမအစည်းအဝေး၏ ပဉ္စမနေ့ (၁၉၇၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့) တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းချုပ်မှာ မူလဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အစား “သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတို့က မည်ကဲ့သို့ အရေးယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်းကို ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သို့ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း အကြောင်းပြန်ရမည်။ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက် မပြီးပြတ်ပါက ပြီးပြတ်သည်အထိ ရက်ပေါင်း ၆၀ လျှင် တစ်ကြိမ် တိုးတက်မှု အခြေအနေကို ဆက်လက် ပေးပို့ရမည်” ဟု အစားထိုးပြင်ဆင်ရန်နှင့် ပုဒ်မ ၆၄ (က) အဖြစ် “လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာအရ ဝန်ထမ်းများအား အရေးယူသည့် အခါတွင် ပဏာမစုံစမ်းမှုကို ပြန်လည်ပြုလုပ်ခြင်းမပြုဘဲ လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်ကို စွဲချက်တင်ရန် အထောက်အထားတစ်ရပ်အဖြစ် မှတ်ယူ၍ ဌာနဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ရမည်” ဟု ဖြည့်စွက်ရန်ဖြစ်သည်။

အကျဉ်းချုပ်

ဤသို့ဖြင့် ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက တင်သွင်းသည့်ဥပဒေကြမ်း ၂၁ ခုအနက် ၁၉ ခုကိုလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့က တင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်း ၂၉ ခုအနက် ၂၈ ခုကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့က တင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်း တစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ဥပဒေ အကျိုးဆောင်အဖွဲ့က တင်သွင်းသည့်ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က တင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်း နှစ်ခုအနက် တစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီက တင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်းနှစ်ခုကို လည်းကောင်း စုစုပေါင်းဥပဒေကြမ်း ၅၂ ခုကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက တင်သွင်းသည့် နည်းဥပဒေကြမ်း လေးခုအနက် သုံးခုကိုလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကတင်သွင်းသည့် နည်းဥပဒေကြမ်း ကိုးခုကိုလည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီက တင်သွင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခုကိုလည်းကောင်း အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။

တက္ကသိုလ် တင်အေးကြည်

အပိုင်း လေး

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်ရပ်များ

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မြန်မာနှင့်
နိုင်ငံတကာ အကြောင်းရပ်များကို အကွာစဉ်၍
ရေးသားပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။

ကရိသျှနမုတ္တိ, ဂျေဒု

ကရိသျှနမုတ္တိ, ဂျေဒု (ခရစ် ၁၈၉၅-၁၉၈၆)။ ။

အိန္ဒိယဒဿနပညာရှင်၊ တရားဟောဆရာနှင့် စာရေးဆရာကြီးဂျေဒုကရိသျှနမုတ္တိသည် ၁၈၉၅ ခုနှစ် မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း မဒရပ်မြို့ မြောက်ဘက် မိုင် ၁၅၀ အကွာရှိ မဒနာပါလေအရပ်၌ ဗြဟ္မဏမိဘမျိုးရိုးမှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ရှစ်ယောက်မြောက်သားဖြစ်သည်။ ဖခင်သည် သီအိုဆိုဖီ (ပရမတ္ထ ဉာဏဓမ္မ) အသင်းသားလည်း ဖြစ်သည်။ ဂျေဒု ကရိသျှနမုတ္တိ အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် ဖခင်သည် အစိုးရအလုပ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး မဒရပ်မြို့ အနွှာအရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရာ သီအိုဆိုဖီ အသင်းဌာနချုပ်၌ လက်ထောက် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ဟိန္ဒူအယူဝါဒ၊ ဒိဗ္ဗဉာဏ်ဝါဒ (Occultism) တို့ အပါအဝင် ဘာသာရေးအယူဝါဒအမျိုးမျိုးကို ပေါင်းရုံးလေ့လာသည့် သီအိုဆိုဖီ အသင်းလူကြီးများသည် ကရိသျှနမုတ္တိ၏ ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါနှင့်အမှုအရာကိုကြည့်ကာ အလောင်းအလျှာဖြစ်သည်။ ယောက်ျားမြတ်လက္ခဏာ ပါသည်ဟု နိမိတ်ဖတ်ကြလေသည်။ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် သီအိုဆိုဖီ အသင်းဥက္ကဋ္ဌသည် အိုင်းရစ်အမျိုးသမီးကြီး ဒေါက်တာ အနီ ဗီဆင့်ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာဗီဆင့်သည် ကရိသျှနမုတ္တိနှင့် ညီဖြစ်သူ နီတျာ နန္ဒတို့နှစ်ဦးကို မွေးစားခဲ့သည်။ ကရိသျှနမုတ္တိသည် အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်နှင့် ဆွစ်ဇာလန် နိုင်ငံတို့၌ ပညာဆည်းပူးခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဗီဆင့်သည် လူလောက၌ တရားပြမည့် အချိန်အခါအတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်နိုင်ရန်ရည်ရွယ်၍ အသင်းလူကြီး အချို့နှင့် အတူ အရှေ့ဘက်ကကြယ်အဖွဲ့ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ကရိသျှနမုတ္တိသည် အဖွဲ့ကြီး၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တင်မြောက်ခံခဲ့ရပြီး ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ အဖွဲ့ဝင်တစ်သိန်းထက်မနည်း ရှိလာသည်။

ကရိသျှနမုတ္တိသည် ညီငယ် နီတျာ နန္ဒ အဆုတ်ရောဂါ ဖြင့်ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် အလွန်ပူဆွေးသောကရောက်ပြီး မှ သတိပြန်လည်ကာ တရားပွဲများဆက်တိုက် ဟောကြားနေခဲ့သည်။ အမေရိကန်၊ ဟော်လန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ အင်္ဂလန်၊ သြစတြေးလျ၊ အိန္ဒိယစသည့် နိုင်ငံအသီးသီး၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုသူများက တရားရိပ်သာစခန်းများ လှူဒါန်းပေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၂၉ ခုနှစ် သြဂုတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ဟော်လန်နိုင်ငံ အိုမန်တရားစခန်း၌ ကျင်းပသော အရှေ့ဘက်ကကြယ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကြီးသို့တက်ရောက်လာကြကုန်သော ပရိသတ် ၃၀၀၀ ၏ရှေ့မှောက်၌ ကရိသျှနမုတ္တိသည် “အမှန်တရားကို အစည်းအရုံးအကူအညီအားဖြင့်မတွေ့နိုင်။ မိမိကိုယ်ကို မိမိအားကိုး၍သာ အမှန်တရားကိုရှာတွေ့နိုင်သည်။ ကျွန်ုပ်၏နောက်သို့ တပည့်ခံ၍

အိန္ဒိယ ဒဿနပညာရှင် ဂျေဒု ကရိသျှနမုတ္တိ

လိုက်မနေကြပါနှင့်။ ကျွန်ုပ်ကို မှီ၍ မိမိအတွက် လှောင်ချိုင့်မဖန်တီးပါလေနှင့်” ဟူ၍ ဟောပြောခဲ့ပြီး မိမိကိုယ် မိမိလောကကို လမ်းညွှန်သည့် ဆရာရှင်ဟူသော ဂုဏ်ဒြပ်နှင့်မထိုက်ကြောင်း ကြေညာကာ ယင်းအဖွဲ့ကြီးကို ဖျက်သိမ်းပစ်ခဲ့သည်။ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် သီအိုဆိုဖီ အသင်းမှ နုတ်ထွက်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် တရားနာလိုသူတိုး၍သာ များလာလေရာ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းသို့ ခရီးလှည့်၍ အတွေးအမြင်များကို ဆက်လက်ဟောပြောနေခဲ့သည်။

ကရိသျှနမုတ္တိ၏တရားအချို့ကား “လူတို့တွင်ရှိနေတတ်သော ငါနှင့်သူခွဲခြားမှု၊ ငါနှင့်သူအယုတ်အမြတ်နှိုင်းယှဉ်မှု စသည့် ဥပါဒါန်များသည် အတိတ်မှပစ္စုပ္ပန်သို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်လာသည့်ပြင် အနာဂတ်ကို လှမ်းမျှော်လျက်ရှိနေသည်။ ဤသို့ဖြင့် မိမိတို့သန္တာန်တွင် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး သဖွယ် ဖိစီးနေသည်။ ထိုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမှ လွတ်အောင် နုတ်ဖြင့် ဆုတောင်း၍လည်း မရနိုင်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်၍လည်းမထူး။ ကျမ်းဂန်သက်သက်ဖတ်ရှု၍လည်း အချည်းနှီးပင်ဖြစ်၏။ ညီမျှသောမေတ္တာဖြင့် အချင်းချင်း ဆက်ဆံပါမူ မိမိအတွင်းစိတ်ကို စေ့စေ့ငုကြည့်၍ သုံးသပ်ပါမူ အာရုံယူသူနှင့် ယူစရာအာရုံ၊ သိစရာ ဥေယျနှင့် သိသူဉာဏာ၊ ပြုလုပ်သောကတ္တားနှင့် အပြုခံကမ္မတို့ အတူတူသဘောကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာမြင်မည်။ ဉာဏ်အမြင် ပေါ်မည်” ဟူ၍ဖြစ်သည်။ စာအုပ် ၄၀ ကိုလည်း ရေးသားပြုစုခဲ့ရာ ပညာနှင့်ဘဝ၏ ထူးခြားသောအဓိပ္ပာယ် (၁၉၅၃)၊ တစ်သက်တာဦးက (သုံးတွဲ) (၁၉၅၆-၆၀)၊ ပြောင်းလဲခြင်း၏အရေးကြီးပုံ (၁၉၇၀) စာအုပ်တို့သည် အထူးထင်ရှားသည်။

ကရိသျှနမုတ္တိသည် တပည့်သာဝကနောက်လိုက်ခြေရံများပြားသော်လည်း မိမိကိုယ်ကိုအစဉ်နှိမ့်ချနေထိုင်ကျင့်

ကြံ့သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်ရေးရာကိုလည်း မျက်ခြည် မပြတ်လေ့လာသည်။ တရားဖြန့်ဖြူးနိုင်အောင် အနေ အထိုင်၊ အစားအသောက်မှစ၍ ခန္ဓာကိုယ်ကို စနစ်တကျ စောင့်ရှောက်လေ့ရှိသည်။ တရားပွဲမဝင်ခင် ဆံပင်တစ်ပင် တလေမျှပင် အစထောင်မနေရအောင် ဂရုစိုက်သည်။ ဗြိတိသျှ စာရေးဆရာကြီး ဂျော့ဘားနဒ်ရှော့ (၁၈၅၆-၁၉၅၀) ကပင်လျှင် မြင်တွေ့ဖူးသမျှ လူသားအားလုံးထံ တွင် ကရစ်သျှနမုတ္တိသည် ဥပဓိရုပ်အကောင်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

အတွေးအခေါ် ပညာရှင်ကြီး ဂျေဒု ကရိသျှနမုတ္တိ သည် ၁၉၀၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အိုဂျေမြစ်ဝှမ်းဒေသနေအိမ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်။ ။၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပ သောအကြိမ် ၄၀ မြောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ကြီးကို ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ခေတ္တရပ်နား ပြီးနောက် ယင်းညီလာခံ အစည်းအဝေးကို ၁၉၀၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်မှ မေလ ၉ ရက်နေ့အတွင်း ပြန်လည် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအစည်းအဝေးကြီးက ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်၏ အသုံးစရိတ်များတွင် အတော်ပင် ဘက်သာမှုဖြစ်စေမည့် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က တင်ပြသည့် ခြီးခြံသုံးစွဲရေးစီမံချက်များကို သဘောတူညီ ခဲ့သည်။ ယင်းညီလာခံကြီးက မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၄၀/၄၇၂ ကို မဲမခွဲဘဲ အတည်ပြု ချမှတ်ကာ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ လက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေး အကျပ် အတည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏

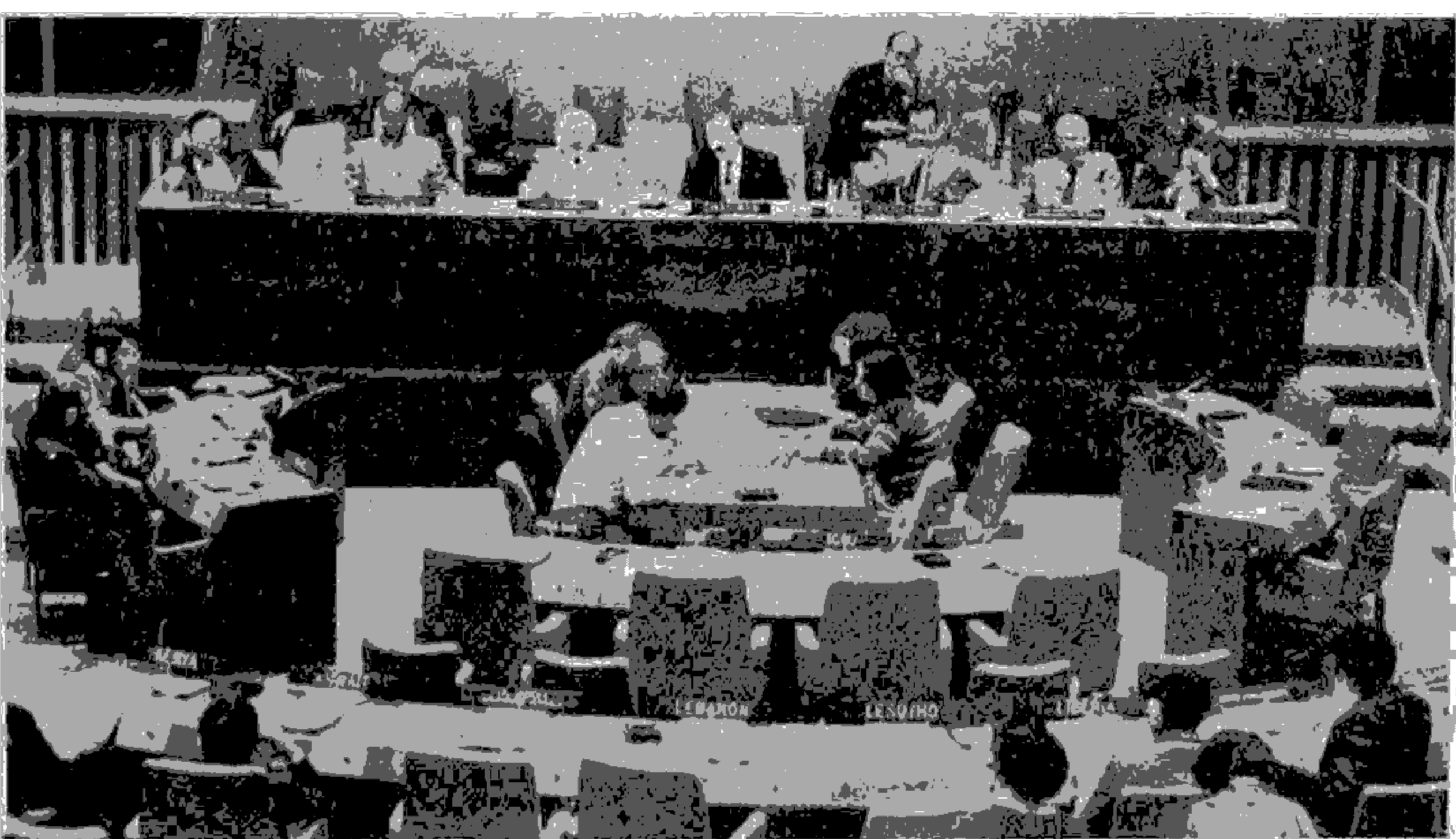
အစီရင်ခံစာပါ အဆိုပြုချက်များအတိုင်း ဖော်ဆောင် လုပ်ကိုင်သွားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဤပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချို့က ကုလ သမဂ္ဂ ရန်ပုံငွေသို့ထည့်ဝင်ရန် ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ဖြစ် ပေါ်လာသော ကြွေးကျန်စုစုပေါင်းမှာ ၁၉၀၆ ခု ဇန်န ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒေါ်လာ ၂၄၂ ဒသမ ၄ သန်း ရှိရာ ၁၉၀၆ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ဒေါ်လာ ၂၇၅ သန်း အထိ တိုးပွားလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရကြောင်း အတွင်း ရေးမှူးချုပ်က တင်ပြခဲ့သည်။

အကြိမ် ၄၀ မြောက် အထွေထွေညီလာခံက ၁၉၀၅ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုခဲ့သော ဆုံးဖြတ် ချက်အမှတ် ၄၀/၄၀ အရ အထွေထွေ ညီလာခံကြီး၏ ၁၃ ကြိမ်မြောက် အထူးအစည်းအဝေးကို ၁၉၀၆ ခု မေလ ၂၈ ရက်မှ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့အထိ နယူးယောက်မြို့ ဌာန ချုပ်တွင် ကျင်းပပြီးလျှင် အာဖရိကတိုက်၏ စီးပွားရေး အခြေအနေပြဿနာကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ယင်းအစည်း အဝေး၌ ၁၉၀၆-၁၉၉၀၊ အာဖရိကစီးပွားရေး နာလန်ထူ ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ကို မဲမခွဲဘဲ အတည်ပြုချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအစီအစဉ်ကို အပြည့်အဝ ဖော်ဆောင်ရာ၌ ငါးနှစ်အတွင်း ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁,၂၀,၀၀၀ ကုန်ကျဖွယ်ရှိသည်။

လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ
အကြမ်းဖက်မှုအရေးအခင်းများ - ၁၉၀၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင် များက ကြေညာချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်၍ ၁၉၀၅ ခုနှစ်

ကုလသမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းလျော့ပေါ့သက်သာစေရန် ခြီးခြံချွေတာရေး အစီအစဉ်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် ၁၈ နိုင်ငံ အုပ်စုအစည်းအဝေးကျင်းပနေပုံ။ ယင်းအစီအစဉ်အရ ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်အဆောက်အအုံ၏ ရေပန်းကိပ် ပိတ်ထား ခဲ့ရသည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်

ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရောမမြို့လေဆိပ်နှင့် ဗီယင်နာမြို့လေဆိပ်များတွင် အပြစ်မဲ့သူလူပေါင်းများစွာတို့အား အသက်ဆုံးရှုံးစေသည့် မတရားအကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်မှုများကို ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ယင်းသတ်ဖြတ်မှု ကျူးလွန်သူများအား တရားဥပဒေအရ စစ်ဆေးအရေးယူရန် တိုက်တွန်းပြောကြားပြီး သက်ဆိုင်ရာအားလုံးတို့အနေဖြင့် စိတ်လိုက်မာန်ပါမပြုလုပ်ကြရန် ပန်ကြားခဲ့ကြသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆ - စာ၊ ၂၁၁ - ရှု။) အယ်လ်-အက္ကဆာဗလီကျောင်းအရေး - ဂျပန်းဆလမ်းမြို့ရှိ အစုလာမ်ဘာသာဝင်တို့၏ တတိယ အမြင့်မြတ်ဆုံးဘုရားရှိခိုးကျောင်းဖြစ်သည့် အယ်လ်-အက္ကဆာဗလီကြီးအတွင်း သို့အစုရေးပါလီမန်အမတ်များက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီးနောက် မကြာမီတွင် အစုရေးရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက မူဆလင်များကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြောင်း ဂျော်ဒန်နိုင်ငံ၏ တိုင်ကြားချက်ကို လုံခြုံရေးကောင်စီက ကြားနာဆွေးနွေးပြီးလျှင် အစုရေးတို့၏ရန်စလို့သော အပြုအမူများကို ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချရန် အဆိုမူကြမ်းကို ၁၉၈၆ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် မဲခွဲရာ အမေရိကန်နိုင်ငံက ကန့်ကွက်မဲပေးသဖြင့် ယင်းအဆိုမှာ အတည်မဖြစ်ခဲ့ချေ။

လစ်ဗျလေယာဉ်ကိုဟန့်တားမှု - လစ်ဗျလေယာဉ် တစ်စင်းကို အစုရေးလေယာဉ်များက ဟန့်တားခေါ်ဆောင်၍ အတင်းအဓမ္မ ဆင်းသက်စေခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်ကို လုံခြုံရေးကောင်စီက ရှုတ်ချရန်အဆိုမူကြမ်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်မဲခွဲရာ ပြင်သစ်၊ ဩစတြေးလျ၊ ဗြိတိန်နှင့် ဒိန်းမတ် တို့က ကြားနေပြီး အမေရိကန်က ဗီတိုဖြင့်ပယ်ချခဲ့သည်။ (အစုရေးသမ္မတနိုင်ငံ - ရှု။)

မြေထဲပင်လယ် တောင်ပိုင်း အခြေအနေ - ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လအတွင်းတွင် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် အစည်းအဝေးလေးကြိမ်ကျင်းပပြီး မြေထဲပင်လယ်တောင်ပိုင်းရှိ ဆီဒရာပင်လယ်အော်ဒေသ၌ အမေရိကန်နှင့် လစ်ဗျနိုင်ငံ တို့၏ တပ်ဖွဲ့များအချင်းချင်း ဖြစ်ပွားသော အရေးအခင်းကို ကြားနာဆွေးနွေးခဲ့သော်လည်း ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဗူလဂေးရီးယားနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတို့က တင်သွင်းခဲ့သော အဆိုမူကြမ်းတစ်ရပ်ကို မဲခွဲခြင်းမပြုဘဲ ထားရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက်အမေရိကန်နိုင်ငံက လစ်ဗျနိုင်ငံ၏ ထရီပိုလီမြို့နှင့် ဘင်ဂါဇီမြို့တို့ကို လက်နက်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမေရိကန်နိုင်ငံအား ရှုတ်ချရန် အဆိုမူကြမ်းတစ်ရပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မဲခွဲရာလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်သုံးဦးဖြစ်သော အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်နှင့်ပြင်သစ်တို့က ဆန့်ကျင်မဲပေးကြသဖြင့် ယင်းအဆိုမှာအတည်မဖြစ်

ခဲ့ပေ။ (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု - ရှု။)၊ (ဗြိတိန်နိုင်ငံ - ရှု။) (ပြင်သစ်သမ္မတနိုင်ငံ - ရှု။)

အီရန် - အီရတ်ပဋိပက္ခ - ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၅၇၂ (၁၉၈၆)ကို တည်တညွတ်တည်းချမှတ်၍ အီရန်နှင့် အီရတ်နိုင်ငံတို့အား အချင်းချင်း ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများအားလုံးကို ချက်ချင်းရပ်စဲပြီး တပ်ဖွဲ့များ အားလုံးကို နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော နယ်နိမိတ်များသို့ မဆိုင်းမတူရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ယင်းတို့၏ ပဋိပက္ခကို စေ့စပ်ဖျန်ဖြေမှု သို့မဟုတ် အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းကြရန် ပန်ကြားခဲ့သည်။

လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးပြဿနာ

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၄၀ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်ဖရင့်၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ်ဆိုင်ရာ မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေး၏ ပထမပိုင်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ဂျီနီဗာမြို့၌ စတင်ကျင်းပပြီး ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင်ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြင်ပအာကာသအတွင်း၌ လက်နက်ပြိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်း ကော်မတီကို ပြန်လည်တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းရန် သဘော တူညီခဲ့ကြသည်။ ဤ ကွန်ဖရင့်ကြီး၏ ဒုတိယပိုင်း အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၀ ရက် နေ့တွင် ဂျီနီဗာမြို့၌ ဖွင့်လှစ်ကျင်းပခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကော်မရှင် အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်မှ ၂၃ ရက်နေ့အထိ နယူးယောက်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးမှ အချင်းချင်း ယုံကြည်စိတ်ချမှု တည်ဆောက်ရေးအတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုအမျိုးအစားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်ချက် မူကြမ်း တစ်ရပ်ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ဤကော်မရှင် အဖွဲ့ကြီးသည် ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှစ၍ ဖော်ပြပါလမ်းညွှန်မှုများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၄၁ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ၄၁ ကြိမ်မြောက် အထွေထွေညီလာခံ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် စတင် ဖွင့်လှစ်ကျင်းပရာ ညီလာခံသဘာပတိအဖြစ် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီး မစ္စတာ ဟူမာယွန် ရာရှစ် ချောင် ဒူရီအား ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခဲ့သည်။

ထိုနေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်ဖြစ်သည့် စက်တင်ဘာလ ၁၅

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်

ယူနိုဆက်အဖွဲ့ကကြီးမား၍ နိုင်ငံပေါင်း ၄၅ နိုင်ငံ၊ မြို့ကြီးပေါင်း ၆၅ မြို့ကို ဖြတ်သန်းလျက် ၈၆ ရက်ကြာ မရပ်မနားသယ်ဆောင် လာခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးမီးရှူးတိုင်ကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား လွှဲပြောင်းပေးအပ်စဉ်

ရက်နေ့တွင် အကြိမ် ၄၀ မြောက် အထွေထွေညီလာခံ၏ နောက်ဆုံး အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့ရာ ယင်း ညီလာခံ၏ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်မှ အကြောင်းအရာ ခုနစ်ရပ်ကို ၄၁ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံသို့ လွှဲပြောင်းပေး ခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေး၌ အကြိမ် ၄၀ မြောက် ညီလာခံ သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ မစ္စတာဂျိမ်း ဒီ ပီနိုး (စပိန်နိုင်ငံ) က နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်းစကား ပြောကြားရာ၌ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးအား ခွန်အားဆုတ်ယုတ်အောင် မပြု လုပ်ကြဘဲ ပိုမို ခိုင်မာ တောင့်တင်းအောင် ပြုလုပ်ကြရန် တိုက်တွန်းပြောကြားပြီး ၄၁ ကြိမ်မြောက် အထွေထွေ ညီလာခံကြီးက ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး အနေဖြင့် ရင်ဆိုင် နေရသော ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်းကို အလေးအနက် စဉ်းစား ဆွေးနွေး၍ အဖြေရှာကြရန် တင်ပြခဲ့သည်။

၄၁ ကြိမ်မြောက် အထွေထွေ ညီလာခံကြီး၏ အစည်း အဝေး အစီအစဉ်၌ ဆွေးနွေးရန် အကြောင်းအရာများ သည် ညီလာခံ စတင်သည့် အချိန်၌ ၁၄၂ ခု ပါဝင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အကြောင်းအရာသုံးခုကို ထပ်မံဖြည့်စွက် သဖြင့် အကြောင်းအရာပေါင်း ၁၄၅ ခုသို့ တိုးပွားလာ ခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊ ၁၂၄-၅၅။)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေး နေ့ - ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံကြီးသည် အစည်းအဝေး စတင် ဖွင့် လှစ်သည့်နေ့ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေး နေ့ အဖြစ် ဆင်ယင် ကျင်းပ မြဲဖြစ် ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်ဖြစ်သည့်အပြင် ကုလ သမဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ကြီး (ယူနိုဆက်) ၏ နှစ် ၄၀ ပြည့်မြောက်သော အခါသမယလည်း ဖြစ်သဖြင့် ယခု နှစ်တွင် ထိုနေ့အခမ်းအနားကို ပိုမို သိုက်မြိုက် တက်ကြွစွာ ကျင်းပခဲ့သည်။

အထွေထွေ ဆွေးနွေးပွဲ - ၄၁ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ၌ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကမ္ဘာ့ရေးရာ ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ မူဝါဒ သဘောထားများကို အသီးသီး တင်ပြ ဆွေးနွေးကြသည့် အထွေထွေ ဆွေးနွေး ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် စတင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပြီးဆုံး ခဲ့သည်။ ဤအတောအတွင်း၌ နိုင်ငံ အကြီးအကဲ ၁၂ ဦး တို့က အထွေထွေ ညီလာခံသို့ မိန့်ခွန်းပြောကြားကြပြီး ဝန်ကြီးချုပ် ခုနစ်ဦး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ရှစ်ဦး၊ ဝန်ကြီး သုံးဦးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ၁၀၃ ဦးတို့ ပါဝင် ဆွေး နွေးခဲ့ကြသည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်

အထက်ပါ ဆွေးနွေးပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ၄၁ ကြိမ် မြောက် အထွေထွေ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်သည့် မြန်မာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဌာန ဝန်ကြီး ဦးရဲခေါင်က အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့ တွင် အထွေထွေ မူဝါဒရေးရာ မိန့်ခွန်းတစ်ရပ် ပြောကြား ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမြင်နှင့် သဘောထားများကို ဆွေး နွေး တင်ပြခဲ့သည်။

လုံခြုံရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင် အသစ်များ ရွေးချယ် တင် မြှောက်ခြင်း- ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက် နေ့တွင် ၄၁ ကြိမ်မြောက် အထွေထွေ ညီလာခံကြီးသည် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးမည့် အမြဲ တမ်းမဟုတ်သော အဖွဲ့ဝင် ငါးနိုင်ငံ၏ နေရာတွင် အစား ထိုးရန် ဇမ်ဗီယာ၊ အာဂျင်တီးနား၊ အီတလီ၊ ပြည် ထောင်စု သမ္မတ ဂျာမနီနှင့် ဂျပန်တို့ကို ရွေးချယ် တင် မြှောက်ခဲ့သည်။

လက်ရှိအတွင်းရေးမှူးချုပ်အားသက်တမ်းတိုးခန့်အပ်ခြင်း- အထွေထွေ ညီလာခံကြီးသည် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူး ချုပ် ရာထူးကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ စတင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော မစ္စတာ ဟာဗီးယား ပဲရက် ဒေ ကွေးလျားအား ယင်းရာထူး၌ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ စ၍ ဒုတိယ ငါးနှစ်သက်တမ်း အတွက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် တစ်ခဲနက် ဩဘာ ပေး၍ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

အာဖရိကတိုက်၏ အရေးတကြီး စီးပွားရေး အခြေအနေ- အထွေထွေ ညီလာခံကြီးသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဆွေးနွေး သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့ရာ အာဖရိက တိုက်တွင် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အရေးတကြီး စီးပွား ရေး အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အထွေထွေ ဆွေးနွေး ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် စတင် ဖွင့်လှစ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲတွင် အထွေထွေ ညီလာခံကြီး၏ ၁၃ ကြိမ်မြောက် အထူး အစည်းအဝေးက အတည်ပြု ချမှတ်ခဲ့သည့် ၁၉၈၆ - ၁၉၉၀၊ အာဖရိကတိုက် စီးပွားရေး နာလန်ထူရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ် ကို ဆွေးနွေးပြီးလျှင် အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို မဲမခွဲဘဲ အတည်ပြု ချမှတ်ကာ နိုင်ငံအားလုံးတို့အား အာဖရိကနိုင်ငံများ၏ အရေးတကြီး လိုအပ်ချက်များကို ကူညီ ဖြည့်ဆည်းပေးကြရန် ပန်ကြား ခဲ့သည်။

အတ္တလန္တိတ်တောင်ပိုင်းဒေသကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဒေသအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း - ၄၁ ကြိမ် မြောက်အထွေထွေညီလာခံကြီးသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်

ကိုကို ဦး (ဆန်းစစ်) စာရေးဆရာနှင့်သတင်းစာဆရာ

တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက် တစ်ရပ်ကို အတည်ပြု ချမှတ်၍ အတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာ တောင်ပိုင်း ဒေသကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဒေသ အဖြစ် ကြေညာပြီး ထိုဒေသ၏ နိုင်ငံရေး လွတ်လပ်မှု၊ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်မှုနှင့် နယ်မြေ တည်တံ့မှုတို့ကို လေးစားရန် နိုင်ငံအားလုံးသို့ ပန်ကြားခဲ့သည်။ ဤကြေ ညာချက်မှာ ထောက်ခံမဲ ၁၂၄ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၁ မဲ (အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု) နှင့် ကြားနေ ၈ မဲဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၈၆ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်- ကုလသမဂ္ဂ နေ့ ဖြစ်သည့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့ တွင် အထွေထွေ ညီလာခံကြီးက ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို မဲမခွဲဘဲ အတည်ပြု ချမှတ်ပြီး “၁၉၈၆ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်း ရေးနှစ်” အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး တိုး တက် မြှင့်တင်ရန် ကိစ္စများအလို့ငှာ တည်ထောင်ခဲ့သော ရန်ပုံ ငွေကို အသုံးပြုရန် အတွင်းရေးမှူးချုပ်အား အပ်နှင်း လိုက်သည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်း - အထွေထွေ ညီလာခံကြီးသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင်ရည်များကို လေ့လာ သုံး သပ် ရေး အ တွက် အဆင့်မြင့် ကျွမ်းကျင်သူများအဖွဲ့သို့ တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပြီး နောက် ထိုအဖွဲ့မှ တင်ပြသော အစီရင်ခံစာကို အောက်တို ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့မှ စ၍ လေးရက်တိုင်တိုင် စဉ်းစား ဆွေးနွေးခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၇၅ နိုင်ငံတို့ ပါဝင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ယဉ်ကျေးမှု ဆယ်စုနှစ် သတ်မှတ်ခြင်း - ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် အထွေထွေ ညီလာခံကြီးက ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇ ခုနှစ်အထိ ၁၀ နှစ်တာ ကာလကို “ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆယ်စုနှစ်” အဖြစ် သတ် မှတ်ရန် အတည်ပြု ကြေညာခဲ့သည်။

ညီလာခံ ရွှေဆိုင်ခြင်း - ၄၁ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံကြီးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ခေတ္တ ရပ်နားခဲ့သည်။

ကိုကို ဦး (ခရစ် ၁၉၁၃-၁၉၈၆) ။ ။ စာရေးဆရာ၊ အယ်ဒီတာနှင့် မြန်မာစာ အဖွဲ့၊ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန် ပြုစုရေးဝန်ဆောင်အဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သူ ဦးကိုကို ကို ရန်ကုန်မြို့၊ ကုန်ဈေးတန်း၌ ၁၉၁၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးဘဝင်း၊ အမိ ဒေါ်ဖြူတို့က မွေးဖွား သည်။ မွေးချင်း ခြောက်ယောက်တွင် အကြီးဆုံး ဖြစ် သည်။

ငယ်စဉ်မှစ၍ စိန်ပေါအထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာ

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးကိုကို

သင်ကြားခဲ့ရာ ခုနစ်တန်းနှင့် ၁၀ တန်း၌ ပညာသင်ဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ၁၀ တန်းအောင်၍ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားသည်။ ၁၉၃၄ ခု နှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို အင်္ဂလိပ်စာဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ရ ရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဥပဒေဝိဇ္ဇာ (ဘီအယ်လ်) ကိုလည်း ကောင်း၊ စီမံကိန်းနှင့်အုပ်ချုပ်မှုပညာရေးဆိုင်ရာ ဒီပလိုမာ ဘွဲ့ (ဒီအမ်အေ) ကို လည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး ဒီပလိုမာဘွဲ့ (ဒီအိုင်အာ) ကို လည်းကောင်း အသီးသီး ရရှိခဲ့သည်။

ပညာသင်ကြားပြီးနောက် အစိုးရအမှုထမ်းခဲ့ရာ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၂ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း (အကြီး တန်း) (ဘီစီအက်စ်) အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၆ ခုနှစ်အထိ ကုန်စည်ဖြန့်ဖြူးရေးနှင့်ဈေးနှုန်းကန့်သတ် ရေး ဌာန၌ ညွှန်ကြားရေးဝန်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်အထိ မြင်းခြံ ခရိုင်ဝန်အဖြစ်လည်း ကောင်း အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် အထူးစီမံကိန်းများ ရုပ်လုံးဖော်ရေးဌာန အမှုဆောင်အရာ ရှိချုပ်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၉ ခုနှစ်အထိ ဘီပီအိုင် အမှု ဆောင် အရာရှိချုပ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ဆေးတိုက် အထွေထွေ မန်နေဂျာအဖြစ် အသီးသီး အမှုထမ်းခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဦးကိုကိုသည် အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာန လူမှုရေးကော်မရှင်၌ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ၁၉၄၉ ခု နှစ်မှ ၁၉၅၂ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံကြက် ခြေခိုဌာနချုပ်၌ အမှုဆောင်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်ထိလည်းကောင်း၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်အထိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထက်တန်းကျောင်း၌ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အမှုထမ်းနေစဉ်အတွင်း နိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စားပြု၍ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ သွားရောက်ခဲ့ရာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် တွင် ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၇ ခု နှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံများ သို့ အသီးသီး ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ဦးကိုကိုသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကပင် စာ ပေများကို ရေးသားခဲ့ရာ ယူရိုကာလီဗာစာအုပ်မဂ္ဂဇင်း၌ အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရင်း ကောလိပ် ဥဩ (College Cuckoo) အမည်ဖြင့် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ကြက်ခြေနီစာစောင်ကို စတင်တည် ထောင် ပေးခဲ့ပြီး ယင်းစာစောင်၏ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ လုပ်သားပြည် သူ့နေ့စဉ် (အင်္ဂလိပ်) သတင်းစာတွင် Motley Ko Ko ကလောင်အမည်ဖြင့် အကျိုးပြုဆောင်းပါးများကို ရေး သားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် Sun Sit ကလောင် အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပညာပေးဆောင်းပါးများကိုလည်း My Word အမည်ပေး၍ အပတ်စဉ် ရေးသားခဲ့သည်။ လူငယ်များ အင်္ဂလိပ်စာပေ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် တတ် မြောက်လာစေရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဆိုင်ရာများကို လူငယ်များအား ကွယ်လွန်ချိန် အထိ သင်ကြား ပို့ချ ပေးခဲ့သည်။ ဖောဝပ်၊ ရွှေသွေး စာစောင်များတွင်လည်း ဆောင်းပါး၊ ပုံပြင်၊ ဝတ္ထုများကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ပေးခဲ့သည်။

ဦးကိုကိုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ခင်သန်းနှင့် သား လေးယောက် သမီး နှစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

ကက်ကိုနှင့် ယူရို ကာလီဗာ (ခရစ် ၁၉၀၀-၁၉၈၆) ။ ။ ဖင်းလန်နိုင်ငံကို သမ္မတ အဖြစ်နှင့် ၂၅ နှစ် ကျော်မျှ ဦးဆောင်ခဲ့သော ယူရို ကာလီဗာ ကက်ကိုနှင့်ကို ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ် စက်ကင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ သစ်တော လုပ်သားတစ်ဦး၏ သားဖြစ်၍ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကြီးပြင်းခဲ့ရသည် ကိုဂုဏ်ယူသူ ဖြစ်သည်။ ဟဲလဆင်းကီး တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၂ ခုနှစ်အထိ လေ့လာလက်လှူထုသမဂ္ဂ၏ ဥပဒေအကြံ ပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂရဲရီး ယန်းပါတီ (လယ်သမားပါတီ) ကို ကိုယ်စားပြုသော ပါလီ မန်အမတ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၇ ခုနှစ် အထိ တရားရေးဝန်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၃၇ ခု

ဖင်းလန်နိုင်ငံခေါင်းဆောင် ကာလီဗာ ကက်ကီနှင့်

နှစ်မှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်အထိ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ထို့နောက် တရားရေး ဝန်ကြီး အဖြစ် ၁၉၄၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၆ ခုနှစ်အထိ ထမ်းဆောင်ပြီး လွှတ်တော်၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူအဖြစ် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြန်သည်။ တစ်ဖန် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိကာလအတွင်း ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို အကြိမ်ကြိမ်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုကာလအတွင်း အဂ္ဂရဲရီးယန်းပါတီဝင်များနှင့် ဆိုရှယ် လစ် ဒီမိုကရက်များ ပူးတွဲပါဝင်ဖွဲ့စည်းသော အစိုးရအဖွဲ့ အဆက်ဆက်ကို ဦးဆောင်ခဲ့ရာမှ ထင်ရှားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂရဲရီးယန်း ပါတီခေါင်းဆောင် ကက်ကီနှင့်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရ သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်မှစ၍ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သူ ယူဟိုကုစတီ ပါးစီးကီဗီ၏တာဝန်ကို ဆက်ခံခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပါးစီး ကီဗီ၏ လက်ထက်မှာကဲ့သို့ပင် ကက်ကီနှင့်၏ လက်ထက် မှာလည်း ဆိုဗီယက်နှင့်ရော အနောက်အုပ်စုနှင့်ပါ အစဉ် တစိုက် မိတ်ဝတ်မပျက်ဆက်ဆံသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်သော ဆိုဗီယက်နှင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုခဲ့သော နှစ်နိုင်ငံ ချစ်ကြည်ရေး၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် အပြန်အလှန် ကူညီရိုင်းပင်းရေး သဘောတူစာချုပ်သည် နောင်တွင် ပါးစီးကီဗီ-ကက်ကီနှင့်လမ်းစဉ်ဟု အမည်တွင် သည့် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒသစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ရာ၌ အထူးပင်အရေးပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကက်ကီနှင့်သည် ဖင်းလန်နိုင်ငံ တစိုက်မတ်မတ်ကျင့်သုံးလာသည့် တက်ကြွ သော ဘက်မလိုက်မူဝါဒ၏ ဗိသုကာတစ်ဦးဟုဆိုနိုင်သည်။

စေ့စပ်ပြေငြိမ်းမှုကို ရွေးရှုသော သူ၏ နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒကြောင့်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေး၊ ငြိမ်းချမ်းမှု

ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် လူမှုအခွင့်အရေး တိုးမြှင့် ရေးတို့အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်၊ ဆိုဗီယက်၊ ကနေဒါနှင့် ဥရောပ ၃၂ နိုင်ငံတို့လက်မှတ်ရေးထိုးကြခြင်း အားဖြင့် ဟဲလဆင်းကီးစာချုပ် ပေါက်ဖွားစေခဲ့သည့် ဥရောပ လုံခြုံရေးနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ဆိုင်ရာ ညီလာခံ(စီအက်စ်စီအီး)ကို စီစဉ်ကျင်းပပေးသော သူ၏ အခန်းကဏ္ဍကြောင့် လည်းကောင်း ကက်ကီနှင့်သည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတကာ လီနင်ငြိမ်းချမ်းရေးဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

သမ္မတကက်ကီနှင့်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်တစ်ကြိမ် ထပ်မံရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် ပါလီမန်က ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အတည်ပြု ပေးခဲ့သည်။ ထိုနောက် ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလက ကျင်းပသော ရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတ တာဝန်ကို ဆက်လက်အပ်နှင်း ခံရပြန်သည်။ သို့သော် မကျန်းမမာဖြစ်လာသဖြင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် အနားယူခဲ့သည်။

ဖင်းလန်နိုင်ငံအား တိကျသော ဘက်မလိုက်မူဝါဒကို မယိမ်းမယိုင်ကိုင်စွဲနိုင်ရန် နှစ်တာရှည်စွာ ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့ သော သမ္မတကြီး ကက်ကီနှင့်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဘာလတွင် ဟဲလဆင်းကီးမြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ကက်ဂနီ၊ ဂျိမ်း (ခရစ် ၁၈၉၉-၁၉၈၆) ။ ။ ထင် ရှားသော အမေရိကန်ရုပ်ရှင်အနုပညာရှင် ဂျိမ်း ကက်ဂနီကို ၁၈၉၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် နယူးယောက်မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ဖခင်က အရက်စွဲ၍ အိမ်တွင် အနေနည်း သည့် အလျောက် ကက်ဂနီသည် လမ်းပေါ်တွင် ရန်ပုံတိုင်း လိုလို၌ ပါဝင်ကာ ဆိုးသွမ်းနေခဲ့ရာမှ အသက် ၂၀ ပြည့် သောအခါ ကပွဲရုံတစ်ရုံ၌ တစ်ပတ်လျှင် ၃၅ ဒေါ်လာ ရသော ကပြဖျော်ဖြေသူအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့သည်။ အတု မြင်အတတ်သင်နည်းဖြင့်ပင် တူရိယာ တီးမှုတ် တတ်လာ ခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့ တွင် နယူးယောက်မြို့၌ သဂျတ်ဆင်းဂါးဇာတ်ကားဖြင့် အသံထွက်ရုပ်ရှင်ခေတ်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည့် (မြန် မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ ၁၁ စာ၊ ၂၉၃-၅။) ဝါးနား ဘားသား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီသည် ကက်ဂနီကို ၁၉၃၀ ပြည့် နှစ်မှစ၍ ဂီတသမားတစ်ဦးအဖြစ် ပုတ်ပြတ်စာချုပ်ဖြင့် ခန့်ထားခဲ့ရာမှ ကက်ဂနီသည် ဟောလီဝုဒ်သို့ စတင် ခြေချမိသည်။

အသံ ထွက် ရုပ် ရှင် ကား များ ပေါ် ပေါက် လာ ခြင်း

ကက်ဂနီ၊ ဂျိမ်း

ကြောင့် အသံတိတ်ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အများအပြား အခြေပျက်ကြရသော်လည်း ကက်ဂနီအတွက် စန်းပွင့်စေ ခဲ့သည်။ အပြောအဆို၊ လေယူလေသိမ်းဖြင့် ရုပ်ရှင် ပရိသတ်ကို ညှိစွမ်းနိုင်ခဲ့သည့် ပထမဦးဆုံးသော ရုပ်ရှင် အနုပညာရှင်များထဲတွင် ကက်ဂနီသည် တစ်ဦးအပါ အဝင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ကက်ဂနီသည် ပြည်သူ့ရန်သူအမည်ရှိဇာတ်ကားဖြင့် အထူးကျော်ကြား လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း လူစုဝေး၍ ဖတ်ကြားသည် (၁၉၃၂)၊ ရေတပ်မတော် ချီလာပြီ (၁၉၃၄)၊ ဂျီမင်း (၁၉၃၅)၊ နွေလယ်ညအိပ်မက် (၁၉၃၅)၊ ညစ်နွမ်းသော မျက်နှာနှင့် နတ်မိမယ်များ (၁၉၃၈) စသည့်ဇာတ်ကားများတွင် ကက်ဂနီ၏သရုပ်ဆောင်မှုကို ပရိသတ်က များစွာနှစ်ခြိုက်ခဲ့သည်။ စထရော်ဘယ်ရီ လုံမပျို (၁၉၄၁)၊ ယန်းကီးဒူဒယ်ဒန်တီ (၁၉၄၂)၊ သင့် ဘဝတစ်သက်တာ (၁၉၄၈)၊ ပူထန်ပြင်း (၁၉၄၉) တို့သည် ၁၉၄၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ကက်ဂနီ၏ အအောင် မြင်ဆုံးသော ဇာတ်ကားများဖြစ်သည်။ ယန်းကီးဒူဒယ် ဒန်ဒီဖြင့် အမေရိကန် ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (အော်စကာ အကယ်ဒမီဆု) ကိုဆုတ်ခူးခဲ့သည်။ နွေလယ်ညအိပ်မက် တွင် သရုပ်ဆောင်မှုထူးချွန်လှ၍လည်း ဒါရိုက်တာ မက်စ် ရိုင်းဟတ်က ကက်ဂနီသည် ဟောလီဝုဒ် လောကတွင် အကောင်းဆုံး ရုပ်ရှင် သရုပ်ဆောင် ဖြစ်သည်ဟု အတိ အလင်းကြေညာခဲ့သည်။ ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲစံတင်လောက် သော အနုပညာရှင် လွန် ချာနေး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရိုက်ကူးသည့် မျက်နှာတစ်ထောင်နှင့်လူ (၁၉၅၇) တွင် ချာနေးအဖြစ် ပီပြင်စွာသရုပ်ဆောင်နိုင်သည့်ပြင် မစ္စတာ ရောဗတ်တိုတစ်တွေ (၁၉၅၅) တွင်လည်း ဒေါ့ပူနိုထလွယ်

ကန်တရိုဗစ်ချ်၊ လီယိုနစ် ဗစ်တာလီယံဗစ်ချ်

သော သဘောကက်ပတိန်ကြီးအဖြစ် ပိုင်နိုင်စွာ သရုပ် ဆောင်ခဲ့ဖူးသည်။ နှလုံးလှ (၁၉၆၀) နှင့် တစ်၊ နှစ်၊ သုံး (၁၉၆၁) တို့တွင် ပါဝင်ရိုက်ကူးပြီးသောအခါ ရုပ်ရှင် လောကမှအနားယူခဲ့သည်။

ရုပ်ရှင်နယ်ပယ်တွင် ကျင်လည်ခဲ့စဉ်က အနုပညာ စွမ်းရည်ကြောင့်သာမက ဟောလီဝုဒ်၏ အပျော်အပါး လောကနှင့်ကင်းရှင်းသည့် အကျင့် သိက္ခာကြောင့်လည်း ထင်ရှားခဲ့ရသောကက်ဂနီသည်ရုပ်ရှင်နယ်၏ပြင်ပသို့ရောက် သောအခါ ပန်းချီဆွဲခြင်း၊ မြင်းမွေးခြင်း၊ ရှေးဟောင်း အနုပညာလက်ရာများစုဆောင်းခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်နေ ခဲ့သည်။ အရင်းနှီးဆုံးမိတ်ဆွေ မီလို့စ် ဖော့မန်း ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရက်တိုင်းတေးသံ အမည်ရှိ ဇာတ်ကား တွင် ပါးနပ်သော ရဲအရာရှိ တစ်ဦး အဖြစ် ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ပရိသတ်၏နှစ်ခြိုက်မှုကို ခံယူနိုင်ခဲ့သည်။ ကက်ဂနီ၏ဘဝတာတွင် ဇာတ်ကား ၆၀ ကျော်ရိုက်ကူးခဲ့ရာ နောက်ဆုံးဇာတ်ကားသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ် မတ်လက ရုပ်မြင်သံကြားမှ ထုတ်လွှင့်ဖျော်ဖြေ ခဲ့သောဇာတ်ကားဖြစ်သည်။ ယင်းဇာတ်ကား သည်ပင် ကက်ဂနီ၏သရုပ်ဆောင်ဟန်ကို စံပြုအတုယူ ခဲ့ကြသော ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အများ အပြားထက် ကက်ဂနီ ၏ ပင်ကို အရည်အသွေးက သာလွန်ကြောင်း သက်သေထူ ခဲ့သည်ဟု ရုပ်ရှင် အနုပညာ အကဲဖြတ် သမား များက မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ကက်ဂနီအား အမေရိကန် ရုပ်ရှင် ပညာရှင်အသင်းက ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် စွမ်းဆောင်အောင် မြင်မှုဆုကိုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ် ရေးဂျက်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ်ချီးမြှင့်ခံရသည်။

အမေရိကန် ရုပ်ရှင် လောကတွင် အထူး ချွန်ဆုံး ထိပ်တန်းအနုပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဂျိမ်း ကက်ဂနီ သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် နယူး ယောက်မြို့အနီးရှိ သူပိုင်ယာတောလေး၌ ကွယ်လွန် ခဲ့သည်။

ကန်တရိုဗစ်ချ်၊ လီယိုနစ် ဗစ်တာလီယံဗစ်ချ် (ခရစ် ၁၉၁၂-၁၉၈၆) ။ ။ နိုဗဲဆုရ ဆိုဗီယက် သံချာပညာရှင် နှင့် စီးပွားရေးပညာရှင် လီယိုနစ် ဗစ်တာလီယံဗစ်ချ် ကန် တရိုဗစ်ချ်ကို ၁၉၁၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် စိန့် ပီတာစဘတ်မြို့ (ယခု လီနင်ဂရက်မြို့) ၌ မွေးဖွားသည်။ အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ်တွင် လီနင်ဂရက်တက္ကသိုလ်မှဘွဲ့ရပြီး ယင်းတက္ကသိုလ်မှာပင် ဆရာအဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့ရာ လေးနှစ် အကြာ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ပါမောက္ခဖြစ်လာခဲ့သည်။ လီနင်ဂရက်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အထိသင်ကြား ပို့ချနေစဉ်မှာပင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု သိပ္ပံပညာတံခွန်

အမေရိကန်ရုပ်ရှင် အနုပညာရှင် ဂျိမ်း ကက်ဂနီ

ကန်တရီပစ်ချ်, လီယိုနစ် ဗစ်တာလီယံဗစ်ချ်

အသင်းတွင် သင်္ချာဌာန၏ ဌာနအကြီးအကဲအဖြစ်လည်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ကန်တရီပစ်ချ်သည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် အဆင့်မြင့် စိစစ်ခြင်းအတွက် ခန့်မှန်းခြေတွက်ချက်နည်းများ စာတမ်းကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဖွဲ့စည်းခြင်းဆိုင်ရာ သင်္ချာနည်းများ စာတမ်းကိုလည်းကောင်း ရေးသားပြုစု ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယခုအခါ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပြဿနာဖြေရှင်း အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင် သုံးစွဲလေ့ရှိသည့် အဖြောင့်စိစစ်မှု သင်္ချာနည်းကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ရေးသားသောစာတမ်း၌ ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းသင်္ချာနည်းကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် တိုင်အောင် လူသိ မများလှသေးချေ။ ပြင်သစ် သင်္ချာပညာရှင် ယွန်းဘက်ပတ်စ် ဂျိုးဇက် ဖူရီယေ က ယင်းသင်္ချာနည်း အသုံးပြုနိုင်ခြေရှိပုံကို ၁၈၂၃ ခုနှစ်က အကျဉ်းမျှ တင်ပြခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ကန်တရီပစ်ချ် တင်ပြသည့်အချိန်အထိ ယင်းသင်္ချာနည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခိုင်ခိုင်မာမာ ခြေခြေမြစ်မြစ် တင်ပြသည့် စာတမ်းမျိုး မပေါ်ပေါက်ခဲ့ချေ။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေသော ကန်တရီပစ်ချ်၏ စာတမ်းတွင် စနစ်တကျ စာရင်းဇယားပြုစုထားသော ပြဿနာများကို မျိုးတူစုအလိုက် သရုပ်ခွဲစိစစ်လေ့လာကြည့်လျှင် အဓိပ္ပာယ်ပီပြင်ထင်ရှားသော သင်္ချာဖွဲ့စည်းပုံများကို တွေ့နိုင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ခြင်းသည် သင်္ချာပညာ နယ်ပယ်၌ ဦးဦးဖျားဖျားပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ တင်ပြချက်များကို ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှာပင် မသိကျိုးကျွံပြု ခံရလေရာ အခြားနိုင်ငံများကလည်း ဂရုမမူမိခဲ့ချေ။

ကန်တရီပစ်ချ်၏ ဆန်းသစ်သောတင်ပြချက်များသည် စီးပွားရေး အတိုင်းအတာ ပညာနယ်ပယ်တွင် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံကို အနောက်နိုင်ငံများထက် ရှေ့ရောက်နေအောင် စွမ်းဆောင် နိုင်သည့် အဆင့် ရှိသော်လည်း ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် ဂျိုးဇက် ဗစ္စာရီယိုနစ်ချ် စတာလင် (၁၈၇၉-၁၉၅၃) ၏ လက်ထက်တွင် အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခံခဲ့ရချေ။ စာတမ်းပြုစုတင်ပြခဲ့ပြီးနောက် ဆယ်စုနှစ်နှစ်စုကြာမှ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် လီနင်ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု ချီးမြှင့်ခံရသည်။ ကန်တရီပစ်ချ်သည် အမျိုးသားစီးပွားရေး ထိန်းကိုင်မှုဆိုင်ရာ သုတေသနဌာနအကြီးအကဲအဖြစ် ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျ သုတေသနအဖွဲ့၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကန်တရီပစ်ချ်သည် နိုင်ငံ၏ သယံဇာတ အရင်းအမြစ် ဓနအင်အားကို အသင့်ဆုံး နေရာချထား ဖြန့်ဖြူးရေးဆိုင်ရာ သီအိုရီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနပြုစုရေးသားတင်ပြ

လီယိုနစ် ကန်တရီပစ်ချ်

ရာတွင် ထူးချွန် ပြောင်မြောက် သဖြင့် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ဖွား အမေရိကန်နိုင်ငံသား တီဂျောလင်း ချား ကွပ်မန်း (၁၉၁၀-) နှင့်အတူ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဘောဂဗေဒဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိသည်။ နှစ်ဦးစလုံးသည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုများကိုလေ့လာအသုံးချရန် စာရင်းအင်း သင်္ချာနည်းပညာများကို လက်စွဲပြုသည့် စီးပွားရေးပညာ ရပ်ခွဲတစ်ခုဖြစ်သော စီးပွားရေးအတိုင်းအတာ ပညာရပ် တွင်ပါရဂူမြောက်တတ်ပွန်သူများအဖြစ်ထင်ရှားကြသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် တွင်ပင် ဆိုဗီယက် နျူကလီးယား ရူပဗေဒပညာရှင် အန်ဒရေ ဒမီထရီယေဗစ်ချ် ဆခါးရော့ (၁၉၂၁-) သည်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး နိုဗဲဆုကို ချီးမြှင့်ခံရသည်။ သို့ရာတွင် ကန်တရီပစ်ချ်သာလျှင် နှစ်ဦးစလုံး သို့ သွားရောက်၍ ဆုလက်ခံယူရန် ခွင့်ပြုခြင်းခံရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကန်တရီပစ်ချ်သည် ဘောဂဗေဒဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို ရရှိသည့် ပထမဦးဆုံးသော ဆိုဗီယက်နိုင်ငံသားဖြစ်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာရှိ တက္ကသိုလ် အများအပြားမှ ချီးမြှင့်သော ဂုဏ်ထူးဆောင် ပါရဂူဘွဲ့များကိုလည်း ရရှိသည်။

ကန်တရီပစ်ချ်သည် မှီချက်ကိန်း သင်္ချာစိစစ်နည်းနှင့် အသုံးချ သင်္ချာ (၁၉၄၈)၊ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ် ဓန အင်အားကို အကောင်းဆုံး အသုံးချခြင်း (၁၉၅၉)၊ စီးပွားရေးပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာ အရပ်ရပ်၏ အသင့်ဆုံး အဖြေ (၁၉၇၂)၊ အသင့်ဆုံး စီမံကိန်း ချမှတ်ခြင်း (၁၉၇၆)၊ မှီချက်ကိန်း သင်္ချာ စိစစ် နည်းပညာ (၁၉၇၇) စသည့် စာအုပ်စာတမ်းများကိုလည်း ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

စီးပွားရေး စီမံကိန်း ရေးဆွဲ ချမှတ်ရာတွင် ရှုပ်ထွေးသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် ထိရောက်သော စီမံကိန်း စိစစ်မှု နည်းပညာများကို သုတေသန ပြုကာ ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သူ လီယိုနစ် ကန်တရီပစ်ချ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၌ ကွယ်လွန်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဆု(ဆာဆာကာဝါဆု) ရ အရာတော်မြို့နယ်

ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေး ဆု (ဆာဆာကာဝါဆု) ရ အရာတော်မြို့နယ်။ ။ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ အရာတော် မြို့နယ်အား ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီးက ၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွက် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး ဆုကြီးကို ချီးမြှင့်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၅ ရက်နေ့တွင် ဂျီနီဗာမြို့၌ ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ညီလာခံသို့ မြန်မာ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်၍ အဆိုပါ ကျန်းမာရေး ဆုကြီးကို လက်ခံ ရယူခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ကျန်းမာရေးဆုကြီးကို ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအား တီထွင် ကြံဆ လုပ် ကိုင်သော လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ လူစု လူဝေး စုပေါင်း ဆောင်ရွက်ချက် သုတေသနလုပ်ငန်း ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးစီမံချက်ကြီး တွင် ပြည်သူအများ ပါဝင် ကူညီ ဆောင်ရွက်လျက် ကျန်းမာရေး အခြေအနေ မြင့်မား တိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် တိုင်းပြည် တစ်ပြည်၊ သို့မဟုတ် ဒေသ တစ်ခုခု၊ သို့မဟုတ် ကော်မတီ တစ်ရပ်ရပ်ကို သော်လည်း ကောင်း ချီးမြှင့်ရန် မူချမှတ် ထားခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ကျန်းမာရေးဆု ချီးမြှင့် နိုင်ရေးအတွက် မတည်ငွေ အလှူရှင်မှာ ဂျပန်နိုင်ငံမှ သဘော တည်ဆောက်ရေး ကုမ္ပဏီ ပိုင်ရှင် သူဌေးကြီး မစ္စတာဆာဆာကာဝါ ဖြစ်သည်။ မစ္စတာဆာဆာကာဝါ သည် ဘဏ်သို့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ဘီလီယံပေါင်း မြောက်မြားစွာ အပ်နှံထားပြီး ဆုချီးမြှင့်ရေး ကော်မတီ

တစ်ရပ်ဖွဲ့လျက် တစ်နှစ်အတွင်းရရှိသည့် အတိုးငွေများဖြင့် ဆုပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ကျန်းမာရေး ဆုကိုလည်း ဆာဆာကာဝါ ကျန်းမာရေးဆု ဟူ၍ အမည် ပေးခဲ့သည်။ မစ္စတာ ဆာဆာကာဝါသည် ယခုအချိန်တွင် အသက် ၈၆ နှစ် ရှိပြီ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၇၈ - ၇၉ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေး စီမံချက်ကို လေးနှစ်တာ ကာလစီ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်လျက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ တတိယ အကြိမ်မြောက် ကာလသို့ပင် ရောက်ရှိပြီ ဖြစ် သည်။ နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်း များကို အရေအတွက် သာမက အရည်အသွေးပါ တိုးတက် လာစေရေး အတွက် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများကို လေ့ ကျင့် ပညာပေးခြင်း၊ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ လုပ်ငန်း တိုးတက်မှု ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း စသည့် လုပ်ငန်း များကို စီမံ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး စီမံချက်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တစ်နိုင်လုံး အတိုင်းအတာအရ အောင်မြင် တိုးတက်မှု များကို တွေ့ရသကဲ့သို့ မြို့နယ်တစ်ခုချင်း အနေနှင့် ထူးထူး ခြားခြား အောင်မြင်ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ အထူးသဖြင့် ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းရပ်များသာမက ကျန်း မာရေးနှင့် ဆက်နွှယ်နေသည့် လူမှုရေး၊ စီပွားရေးလုပ်ငန်း ရပ်များပါ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့မြင် ရပေ သည်။ ထိုကဲ့သို့ ထူးခြားသည့် မြို့နယ်များတွင် အရာတော် မြို့နယ်သည် အအောင်မြင်ဆုံး မြို့နယ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

အရာတော်မြို့နယ်သည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး စီမံချက်

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝေက အရာတော်မြို့နယ်ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးစီမံချက် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌအား ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးဆုကြီးကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်စဉ်

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ချီးမြှင့်သော ဆာဆာကာဝါဆု

စတင်ခဲ့သည့် ၁၉၇၀-၇၉ ခုနှစ်မှစ၍ စီမံချက်တွင် ပါဝင် ခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေးစီမံချက် လုပ်ငန်းများကို ဒေသခံပြည်သူ များက စိတ်ဝင်စားစွာ ပါဝင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သည်။

အရာတော်မြို့နယ်တွင် သန့်ရှင်းသော ရေကို အသုံးပြု နိုင်သည့် လူဦးရေမှာ ၉၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သန့်ရှင်း၍ ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အိမ်သက် အသုံးပြုနိုင်သူ မှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး၏ ပျမ်းမျှနှုန်း ဖြစ်သော ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် များစွာ သာလွန်သည်။ အရာတော်တွင် မွေးသမျှ ကလေးများကို သင်တန်းဆင်း အရပ်လက်သည်အရန်သားဖွားဆရာမနှင့် သားဖွားဆရာမ တို့က မွေးပေးနေပြီး ကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံပြီးသော ကလေး ငယ်များမှာလည်း ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရှိသည်။

ရေကောင်းရေသန့် ရရှိရေး၊ သောက်သုံးရေ စနစ်တကျ သုံးစွဲရေး၊ ကျေးရွာ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ယင်လုံ အိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲရေး လုပ်ငန်းများကွင်လည်း အရာတော် မြို့နယ်သည် စံပြု ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ အရာတော်မြို့နယ် တွင် ကာလဝမ်းရောဂါ၊ ပုလိပ်ရောဂါ စသည့် ကပ်ရောဂါ များလည်း ပပျောက်ခဲ့သည်။ ဝမ်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ရောဂါ ဖြစ်ပွားနှုန်းမှာလည်း ကျဆင်းလျက် ရှိသည်။

ပဏာမ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းတွင် ရေကောင်း ရေသန့်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး၊ အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ မိခင်နှင့်ကလေး ကျန်းမာရေး စောင့် ရှောက်မှု၊ ကာကွယ်ဆေး ထိုးခြင်း၊ ကျန်းမာရေး ပညာ ပေးခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖြစ်များသော ရောဂါများ ကာကွယ် နှိမ်နင်းရေး၊ ကုသရေးနှင့် လိုအပ်သော အခြေခံ ဆေးဝါးများ ပံ့ပိုးခြင်း ဟူသည့် လုပ်ငန်းရပ် ရှစ်ရပ် ပါဝင် ရာ ထိုလုပ်ငန်းရပ် အားလုံးကိုလည်း အရာတော်မြို့နယ်၌ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့မှ လာရောက် လေ့လာ စုံစမ်းသူများအား အရာတော်မြို့နယ်၏ ကျန်းမာ ရေး လုပ်ငန်းများကို စံပြုအဖြစ် ပြသခဲ့ကြရပြီး ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီး၏ မြင်တွေ့၊ စုံစမ်း၊ ကြည့်ရှု၊ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အရာတော်မြို့နယ်သည် ဆာဆာကာဝါ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး ဆုကြီးကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် ဆာဆာကာဝါ ကျန်းမာရေးဆု ကြီး ချီးမြှင့်ရေး ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်တွင် “ပြည်သူ တို့၏ ပါဝင် ကူညီ ဆောင်ရွက်မှုကို အခြေခံလျက် ပြည်သူ ကျန်းမာရေး စီမံချက် လုပ်ငန်းများကို ပြောင်မြောက် အောင်မြင်စွာ စံပြု အဖြစ် ဆောင်ရွက် နိုင်ခဲ့သော အရာတော်မြို့နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး စီမံချက် ကော်မတီ အား ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်

ရွက်သွားနိုင်ရန် ဆာဆာကာဝါ ကျန်းမာရေးဆုကြီးကို အပ်နှင်းခဲ့သည်” ဟူ၍ ဖော်ပြထား ပေသည်။

ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကောက်ပဲသီးနှံ အထွက်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ထွက်ရှိခဲ့သည့်ပမာဏထက် အနည်းငယ် လျော့ နည်းဖွယ်ရာရှိသည်။ ကမ္ဘာ့ကောက်ပဲသီးနှံအထွက် စုစု ပေါင်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က တန်ချိန် ၁,၇၃၇ သန်းရှိရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန်သန်း ၁,၇၂၀ သို့ ကျဆင်းသွား မည်ဟု မျော်လင့်ရကြောင်း ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့(အက်ဖ်အေအို) က ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ခန့်မှန်း ပြောကြား ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်မည့် ကောက်ပဲ သီးနှံပိုလုံမှုနှင့်သိုလှောင်မှုပမာဏသည် စံချိန်တင်လောက် အောင် တိုးတက် များပြားလာမည်ဟု ယင်းအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အက်ဒွပ် ဆာအူးမားက ဆိုသည်။

ကမ္ဘာ့ကောက်ပဲသီးနှံ အရန်သိုလှောင်မှု ပမာဏသည် တန်ချိန် ၃၇ သန်း တိုးကာ စုစုပေါင်း တန်ချိန် ၄၃၃ သန်းရှိမည်ဖြစ်၍ နှစ်စဉ်စားသုံးမှု၏ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းအဖြစ် မကြုံစဖူး ထူးကဲသော ပမာဏမျိုးအထိ ရောက်ရှိမည် ဖြစ်ရာ ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အရန်ရိက္ခာအဖြစ် ဖူလုံမည် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ ကောက်ပဲသီးနှံ သိုလှောင်မှု တိုးတက်လာခြင်း သည် လူဦးရေ အထူထပ်ဆုံးဖြစ်၍ စားသုံးရန် ရိက္ခာ အမြောက်အမြား လိုအပ်သည့် နိုင်ငံအချို့တွင် သီးနှံထုတ် လုပ်မှုများ တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းနိုင်ငံမျိုး အချို့တွင် သီးနှံအထွက် ကျဆင်းခြင်းကို လည်း တွေ့ရှိရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ရိက္ခာသီးနှံထုတ်လုပ်မှု သည် ပြည်တွင်းစားသုံးမှုအတွက် ဖူလုံသည့်အပြင် ပိုလျှံ သောအဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ရိက္ခာသီးနှံ တန်ချိန် ၁၄၆ ဒသမ ၂၉ သန်း ထုတ်လုပ်ခဲ့၍ ၁၉၈၅ - ၈၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် သီးနှံအထွက်သည် ယခင်နှစ်ကထက် ကျော်လွန်ဖွယ်ရှိသည် ဟု သိရှိရသည်။ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံသည်လည်း ၁၉၈၄ ခု နှစ်တွင် ဆန်ကို ကိုယ်ပိုင်ဖူလုံအောင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့ရာ လွန်ခဲ့သည့် ၁၅ နှစ်ကထက် နှစ်ဆကျော်၍ ဆန်တန်ချိန် ၂၅ ဒသမ ၈ သန်း ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဆန်တန်ချိန် ၂၆ ဒသမ ၅ သန်း ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်၌မူ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် သီးနှံအထွက် တန်ချိန် ၄၀၇ သန်းအထိ စံချိန်တင် ထွက် ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်ကား ရာသီဥတု ဆိုးရွားခြင်း၊ စိုက်ကေ လျော့နည်းခြင်းနှင့် ဆည်မြောင်း မလုံလောက်

ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

ခြင်းတို့ကြောင့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်ကထက် မက်ထရစ်တန် ၂၅ သန်း လျော့နည်းသွားခဲ့သည်။

ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၏ ဂျူစိုက်ပျိုးသော ဒေသ များတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်းက ရာသီဥတု ပြောင်းခြောက်သွေ့ခဲ့သဖြင့် ယခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဂျူထုတ်လုပ် မှုသည် မူလမျှော်မှန်းထားသည်ထက် လျော့နည်းမည်ဟု နိုင်ငံတကာ ဂျူကောင်စီ (အိုင်ဒီအယ်ဂျူစီ) က ၁၉၈၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွက် ဂျူထုတ်လုပ်မှုကို အိုင်ဒီအယ်ဂျူစီက တန်ချိန် ၅၂၃ သန်း လျာထားခဲ့ရာ အထက်ပါအခြေအနေကြောင့် တန်ချိန် ၅၁၅ သန်းသို့ လျော့ချခဲ့သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဂျူထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန်ထက် ပိုမည်ဖြစ်သည်။

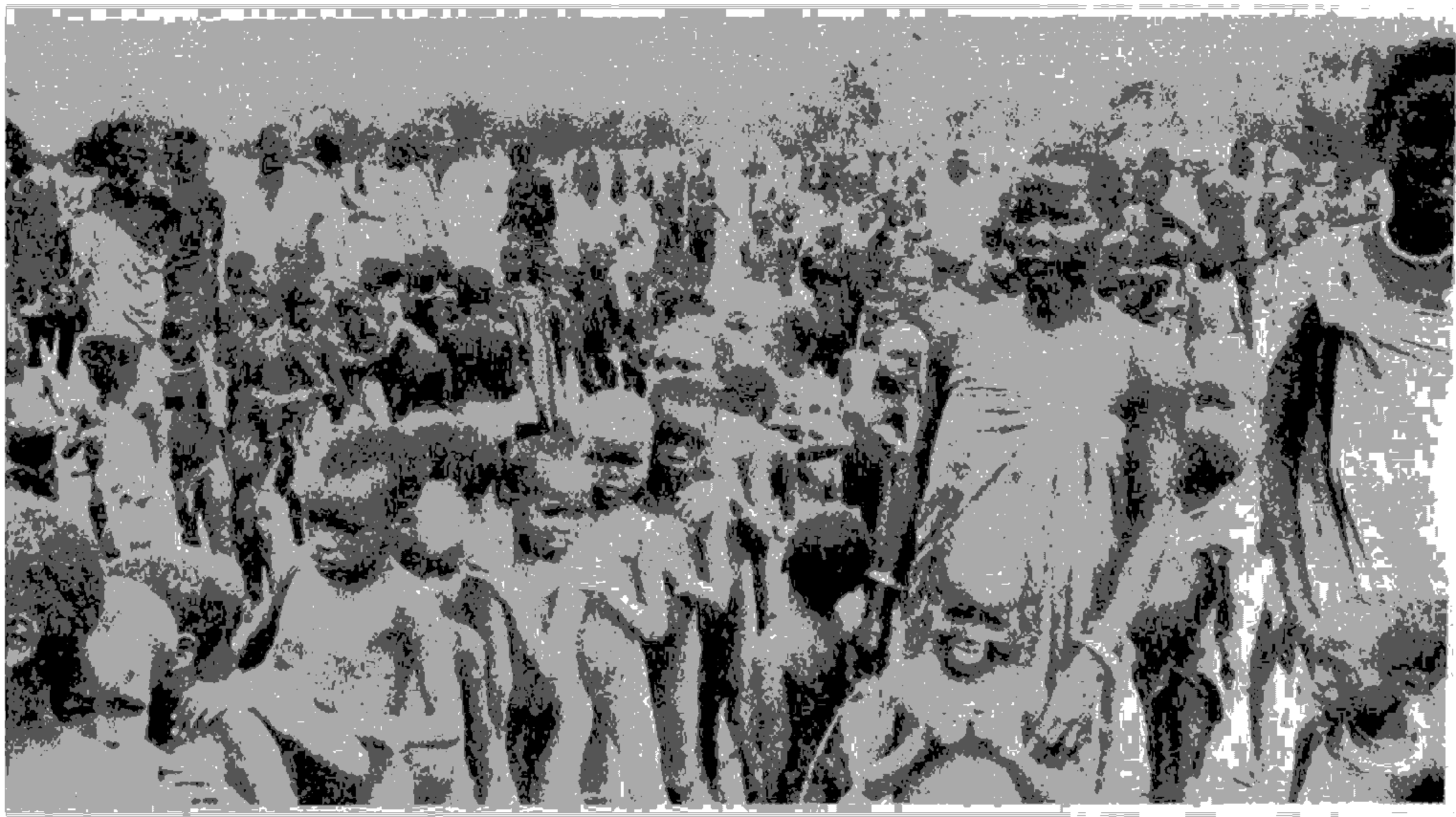
အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌လည်း ဂျူထုတ်လုပ်မှု သည် ဂျူစိုက်ဒေသများတွင် ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှုနှင့် အစိုးရက ဂျူထုတ်လုပ်မှုလျော့ချရန် ကြိုးပမ်းမှုတို့ကြောင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အနိမ့်ဆုံးသော အခြေအနေ သို့ ရောက်ရှိလာမည်ဟု အိုင်ဒီအယ်ဂျူစီက ခန့်မှန်းသည်။ အမေရိကန် စိုက်ပျိုးရေးဌာန (ယူအက်စ်ဒီအေ) ကမူ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္ဘာ့သီးနှံ အားလုံး၏ လေးပုံတစ်ပုံနီးပါးကို သိုလှောင်ထားသည်ဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းချိန်ခန့်တွင် သုံးသပ် ဖော်ပြ လိုက်သည်။ ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုသည် တန်ချိန်သန်းပေါင်း ၁,၆၆၇ သန်းကျော်အထိ ရှိမည်ဟု ယင်းဌာနက ခန့်မှန်းသည်။ ယမန်နှစ် သိုလှောင်မှု အပါ အဝင် ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့သီးနှံ စုစုပေါင်းသည်

တန်ချိန် သန်းပေါင်း ၁,၉၀၀ နီးပါးရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းပြီး အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် တန်ချိန် ၄၃ ဒသမ ၅ သန်းကို သိုလှောင်ထားရှိမည်ဟု ဆိုသည်။

ဤကမ္ဘာ့အတွက် စားနပ်ရိက္ခာ ရရှိမှုအခြေအနေသည် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အာဟာရချို့တဲ့မှုအခြေအနေမှာ ပိုမိုဆိုးဝါးလာနေသည်ဟု ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာကောင်စီ၏ ၁၉၈၆ ခု ဇွန်လ ၁၆ ရက်မှ ၁၉ ရက်နေ့အထိ ရောမမြို့၌ ကျင်းပသော ၁၂ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးတွင် အက်ဖ်အေအို၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တင်ပြခဲ့သည်။ စားနပ်ရိက္ခာ အလုံပယ်ဖြစ်နေစဉ် အာဟာရချို့တဲ့သူဦးရေ တိုးတက်နေ ခြင်းမှာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့် ကမောက်ကမနိုင်လှသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်ဟုလည်း သုံးသပ်ပြသည်။ စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်သည့် ဝင်ငွေနှုန်းနိုင်ငံ ထက် ဝက်မျှတွင် တစ်ဦးချင်းစားသုံးမှု ပမာဏသည် လျော့နည်း သွားမည်ဟု ခန့်မှန်းထားကြောင်း၊ အာဟာရ ချို့တဲ့မှု သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေး ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သုံးသပ်တင်ပြခဲ့သည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ အချို့၌ စားနပ်ရိက္ခာ အကြီးအကျယ် လိုအပ်နေသည့် တစ်ချိန်တည်းတွင် ဖွံ့ဖြိုး ပြီး နိုင်ငံ များ၌ စားနပ်ရိက္ခာ အကြီးအကျယ် ပိုလျှံနေသည့် ဝိရောဓိများကို ကမ္ဘာကြီးက ကြုံ တွေ့ နေ ရ သည် ဟူ၍ နယ်သာလန်နိုင်ငံ သည်ဟိဂ်မြို့တွင် နှစ်ရက်ကြာ ထိပ်သီး အစည်းအဝေး ကျင်းပပြီးနောက် ဥရောပတိုဇွေးအဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံမှ ခေါင်းဆောင်များက ပြောကြားခဲ့ကြောင်း

စားနပ်ရိက္ခာအတွက် တန်းစီနေကြသော ဆူဒန်နိုင်ငံ ဒုက္ခသည်စခန်းတစ်ခုမှ ကလေးသူငယ်များ

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံခြား သတင်း ဌာနတစ်ခုက ဖော်ပြသည်။ စားနပ်ရိက္ခာ ပေါများခြင်း နှင့် အာဟာရ ချို့တဲ့မှုသည် အချိန်အတန် ကြာအထိ တစ်ပြိုင်တည်း တည်ရှိနေကြဦးမည် ဖြစ်သည် ဟူ၍ ကမ္ဘာ့ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ်က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် စားနပ်ရိက္ခာ အထူးချို့တဲ့၍ အများ ဆုံး လိုအပ်နေသော ဒေသမှာ အာဖရိက တိုက်ပင် ဖြစ်လျက် ရှိသေးသည်။ အာဖရိကတိုက်၏ စားနပ်ရိက္ခာ အခြေအနေသည် လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်းက တိုးတက် ကောင်းမွန်လာသော်လည်း ယင်း၏ ရိက္ခာ ပြဿနာများသည် တစ်ရာသီမျှ မိုးကောင်းသဖြင့် ပျောက် ကွယ်သွားဦးမည်မဟုတ်ဘဲ အာဖရိကတိုက်သား လူပေါင်း သန်းပေါင်းများစွာတို့မှာ အရေးပေါ်ထောက်ပံ့မှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အကူအညီများကို လိုအပ်လျက်ပင် ရှိသေးသည်။ အာဖရိကတိုက်တွင် မိုးခေါင်မှုအန္တရာယ် ကျရောက်ခဲ့သည့် နိုင်ငံ ၂၀ အနက် အများစုတွင် သီးနှံ စိုက်ပျိုး ရိတ်သိမ်းမှုအခြေအနေများ တိုးတက်လာစေကာ မူ လူပေါင်း ၁၉ သန်းမျှ မိုးခေါင်မှု၏ဒဏ်ကို ခံနေကြရ သည် ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတိုက်၏ ဒေသ အများ တွင် တိုးတက်မှုများ ရှိလာသဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အနေဖြင့်

သွေးအေး မသွားသင့်ကြောင်း၊ ရာသီဥတု အနည်းငယ် ဖောက်ပြန်မှုဖြင့် နိုင်ငံပေါင်းများစွာပင် လေ့ကွဲစီးအခြေ အနေသို့ ပြန်လည် ဆိုက်ရောက်သွားနိုင်သည်ဟု ကုလ သမဂ္ဂ၏ အာဖရိကတိုက်အတွင်း အရေးပေါ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေးရုံး (အိုအီးအိုအေ) က တင်ပြခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးအကူ အညီ ဒေါ်လာ ၈၀၀ သန်းဖိုးခန့် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းအနက် စားနပ်ရိက္ခာ အကူအညီမှာ ဒေါ်လာသန်း ပေါင်း ၃၃၀ ဖိုးလိုအပ်ကြောင်း၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် ထောက်ပံ့ ကူညီမှု၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အခြေအနေ ဆိုးရွားလျက်ပင် ရှိသေးသော ခြောက်နိုင်ငံ (အန်ဂိုလာ၊ ဗော့ဆွာနာ၊ ကိပ်ဗာဒီ၊ အီသီအိုးပီးယား၊ မိုဇမ်ဘစ်နှင့် ဆူဒန်) အတွက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျန်ရှိသော ၁၄ နိုင်ငံ အတွက်လည်း ရိက္ခာ အကူအညီများ ဆက်လက်လိုအပ် နေသေးကြောင်းဖြင့် အိုအီးအိုအေက ၎င်း၏အစီရင်ခံစာ တွင် တင်ပြခဲ့သည်။

အာဖရိကတိုက်တွင် အရေးပေါ် အခြေအနေသည် ပြီးဆုံးခြင်း မရှိသေးချေ။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် အတွင်းက ငတ်မှုတ်ခေါင်းပါးမှု ဘေးဒဏ်သည် လူပေါင်း သန်း ၁၀၀ ကျော်ကို ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ သေဆုံးသူများမှာ မရေ

မတွက်နိုင်အောင်ရှိခဲ့ပြီး ကလေးငယ်များမှာ မစွမ်းမသန် ဖြစ်၍ ချည့်နဲ့သွားခဲ့ရသည်။ အရေးပေါ် အခြေအနေကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ ငတ်မှုတ် ခေါင်းပါးမှု ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရုံသာမက အာဖရိကတိုက်၏ စီးပွားရေး ပြန်လည်တိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ဖန်တီး ပေးခြင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဟူ၍ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က ပြောကြားခဲ့သည်။

အာဖရိကတိုက်၏ ဒေသအများအပြားကို ခြိမ်းခြောက် နေသော အန္တရာယ်တစ်ခုမှာ ကျိုင်းကောင်းနှင့် နံကောင် များပင် ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတောင်ပိုင်းသည် အန္တရာယ် ရှိသည့် ဒေသအဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေသေးသည်။ ဗော့ဆွာနာနိုင်ငံသည် ဒုတိယနှစ်မြောက် အညှီရောင် ကျိုင်းကောင်းများ ကျရောက်မှုအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့နေ ရသည်။ ကျိုင်းကောင်းများသည် အန်ဂိုလာ၊ လီဆိုသို၊ နမီးဗီးယား၊ မိုဇမ်ဘစ်၊ ဆွာဗီလီနှင့် ဇင်ဗာဗွေနိုင်ငံများ သို့လည်း ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ အန္တရာယ်ကျ ရောက်နေဆဲဖြစ်သော်လည်း ယင်းဘေးရန်ကို အတော် များများ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်သည်ဟု အက်ဖ်အေအိုက ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲ (၁၉၈၆)။ ။

မော်စကို မြို့တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သော ကမ္ဘာ့စစ်တုရင် ဗိုလ်လုပွဲ၌ အနိုင်ရရှိချန်ပီယံဖြစ်လာသူ ဂယ်ရီ ကက်စ် ပါရော့ (၂၃)နှစ် နှင့် စိတ်မကျေပွဲ ပြန်လည်ယှဉ်ပြိုင် ကစားလိုကြောင်း ချန်ပီယံဟောင်းကားပေါက် ကမ္ဘာ့ စစ်တုရင်အဖွဲ့ချုပ်သို့ တောင်းဆိုခဲ့သောကြောင့် ကမ္ဘာ့ စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-စာ၊ ၁၃၄-ရ။)

ကမ္ဘာ့စစ်တုရင် ဗိုလ်လုပွဲတွင် ပွဲငယ်ပေါင်း ၂၄ ပွဲ ကစားရပြီး လက်ရှိချန်ပီယံက အမှတ်ပေါင်း ၁၂ မှတ် ရရှိလျှင် ချန်ပီယံဘွဲ့ကို ထိန်းထားနိုင်ပြီး စိန်ခေါ်သူက ချန်ပီယံဘွဲ့ကိုရရှိရန် အမှတ်ပေါင်း ၁၂ မှတ်ခွဲရရှိရမည် ဖြစ်သည်။ ပွဲငယ် ၂၄ ပွဲကစားရာတွင် နိုင်သောပွဲ တစ်ပွဲတိုင်းအတွက် တစ်မှတ်ရ၍ သရေဖြစ်ပါက အမှတ် တစ်ဝက်စီရကြသည်။

ကမ္ဘာ့စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲ ပထမပွဲငယ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့ရှိ ပတ်လီနိုးဟိုတယ် ၌စတင်ကျင်းပရာ အနိုင်အရှုံးမပေါ်ဘဲ သရေပွဲဖြစ်သွား သည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်ကျင်းပသော ဒုတိယပွဲစဉ်၊ တတိယပွဲစဉ်၊ ဆဋ္ဌမပွဲနှင့် သတ္တမပွဲစဉ်များ၊ နဝမပွဲစဉ်၊ ဒသမပွဲစဉ်၊ ပွဲစဉ် ၁၁ နှင့် ပွဲစဉ် ၁၂ များတွင်လည်း

ကမ္ဘာ့စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲအပြီးတွင် ကားပေါ့နှင့် ကက်စ်ပါရော့ တို့ ပွဲသိမ်းနှုတ်ဆက်နေပုံ

မည်သူမျှမနိုင်ဘဲ သရေပွဲများဖြစ်သွားသည်။ စတုတ္ထ ပွဲစဉ်ကို နှစ်ရက်ဆက်တိုက်ကျင်းပရပြီး ကက်စ်ပါရော့ အနိုင်ရရှိသည်။ ပဉ္စမပွဲစဉ်တွင်မူ စိန်ခေါ်သူ ကားပေါ့ အနိုင်ရရှိသည်။

လန်ဒန် မြို့တွင် ကျင်းပသည့် ပွဲစဉ်များ အပြီးသတ် သွားပြီဖြစ်ရာ ကက်စ်ပါရော့က ခြောက်မှတ်ခွဲ၊ ကားပေါ့ က ငါးမှတ်ခွဲရရှိနေသည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၊ လီနင်ဂရက်မြို့ရှိ စကာယာ ဟိုတယ်၌ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် စတင်ကျင်းပ သော ပွဲစဉ် ၁၃ နှင့် ဆက်လက်ကျင်းပသော ပွဲစဉ် ၁၄၊ ၁၅ တို့တွင် အနိုင်အရှုံးမပေါ်ဘဲ သရေပွဲဖြစ်သွားသည်။ ပွဲစဉ် ၁၆ တွင်မူ ကက်စ်ပါရော့ အနိုင်ရရှိသည်။

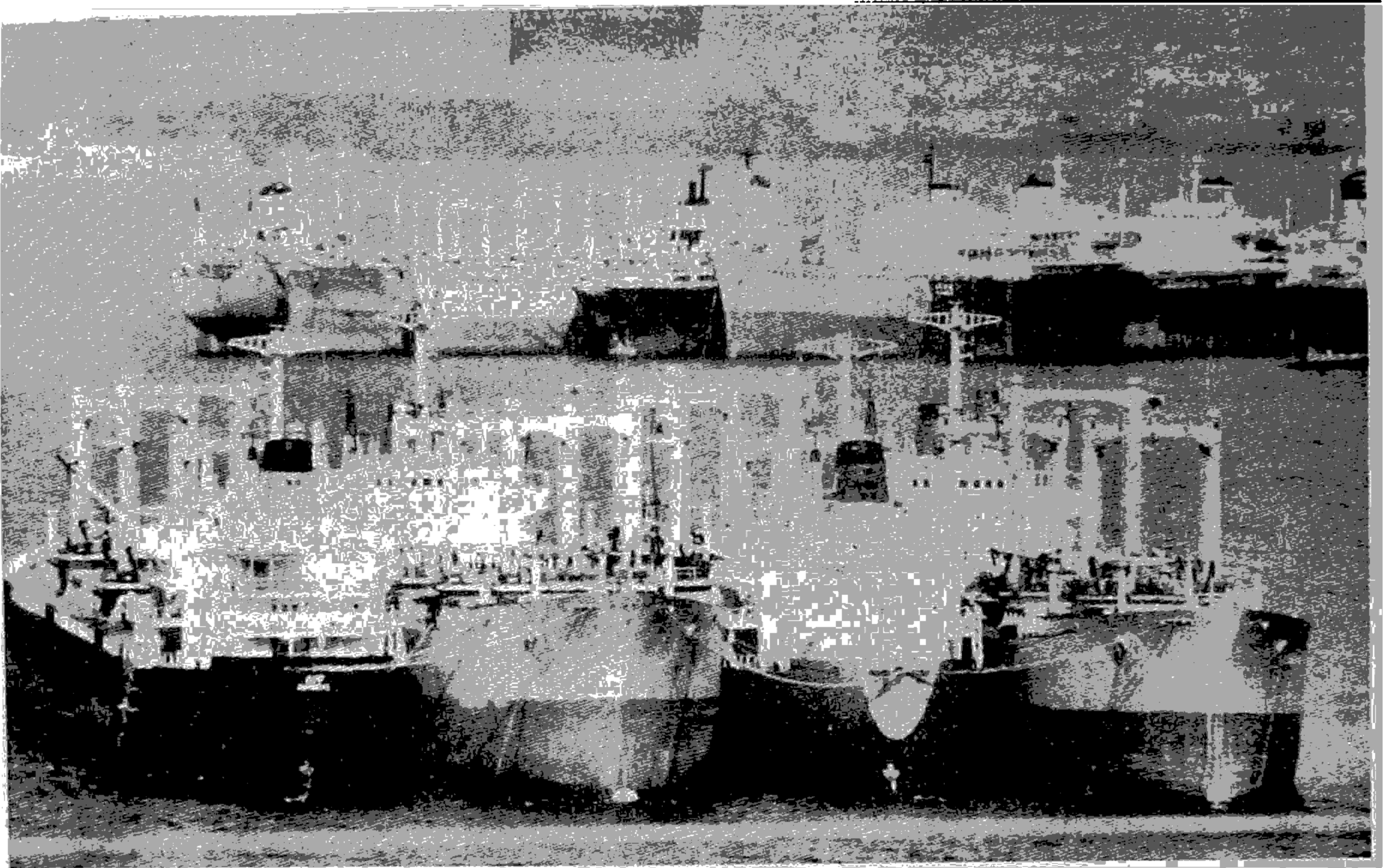
ထို့နောက် စိန်ခေါ်သူကားပေါ့သည် ပွဲစဉ် ၁၇၊ ၁၈ နှင့် ၁၉ သုံးပွဲစလုံး ဆက်တိုက်အနိုင်ရရှိသွားရာ ချန်ပီယံ ကက်စ်ပါရော့နှင့် ကိုးမှတ်ခွဲစီ အမှတ်တူဖြစ်သွားသည်။ ပွဲစဉ် ၂၀ နှင့် ၂၁ တွင် အနိုင်အရှုံးမပေါ်ဘဲ သရေပွဲ ဖြစ်သွားသည်။ ပွဲစဉ် ၂၂ တွင် ကက်စ်ပါရော့အနိုင် ရရှိ၍ ၁၁ မှတ်ခွဲ၊ ၁၀ မှတ်ခွဲဖြင့် ဦးဆောင်နေပြီး ချန် ပီယံဘွဲ့ကိုဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရန် အမှတ်ဝက်သာရရှိရန် လိုတော့သည်။ ထို့နောက် ပွဲစဉ် ၂၃ တွင် သရေကျ သွားသဖြင့် ကက်စ်ပါရော့သည် ၁၂ မှတ်ရကာ ချန်ပီယံ ဘွဲ့ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ့ စစ်တုရင်ဗိုလ်လုပွဲ၌ ပွဲငယ် ၂၄ အထိ ကစားရမည့် စည်းကမ်းချက်အတိုင်း ပွဲစဉ် ၂၄ ကို အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နှင့် ၉ ရက်နေ့များတွင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားရာ သရေပွဲဖြစ်သွားပြန်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကက်စ်ပါရော့က

၁၂ မှတ်ခွဲရရှိပြီး ကားပေါ့က ၁၁ မှတ်ခွဲရရှိသဖြင့် ကမ္ဘာ့ စစ်တုရင်ချန်ပီယံသရဖူကို လက်ရှိချန်ပီယံ ကက်စ်ပါရော့ က ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့လေသည်။

ဂယ်ရီ ကက်စ်ပါရော့နှင့် အနာတိုလီ ကားပေါ့တို့၏ ကမ္ဘာ့စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲ အခြေပြဇယား			
ယှဉ်ပြိုင်သူ	နိုင်ပွဲ	ရမှတ်	သရေပွဲ
ကက်စ်ပါရော့	ပွဲစဉ်-၄၊ ၈၊ ၁၄၊ ၁၆၊ ၂၂	၁၂ $\frac{၁}{၂}$	ပွဲစဉ်-၁၊ ၂၊ ၃၊ ၆၊ ၇၊ ၉၊ ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂
ကားပေါ့	ပွဲစဉ်-၅၊ ၁၇၊ ၁၈၊ ၁၉	၁၁ $\frac{၁}{၂}$	၁၃၊ ၁၅၊ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၃၊ ၂၄

ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက်။ ။ ကမ္ဘာ့ရေနံ လိုအပ်မှုထက် လက်ရှိထုတ်လုပ်မှုက တစ်နေ့လျှင် ရေနံစည် နှစ်သန်းပိုမို နေသည်ဟု ဆိုကာ ရေနံတင်ပို့ ရောင်းချသော နိုင်ငံများ အဖွဲ့ (အိုပက်)သည် ရေနံအမြင့်ဆုံး ထုတ်လုပ်မှုကို တစ် နေ့လျှင် (၁၅၉ လီတာဝင်) စည်ပေါင်း ၁၆ သန်းထုတ်လုပ် သည့် အနေအထားသို့ ၁၉၈၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလက လျော့ချခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅- စာ၊ ၂၂၈- ရှု။) ဆအူးဒီအာရေဗျနိုင်ငံက လိုတိုးပိုလျော့ ခဲ့တမ်းဖြင့် 'အရှင်'သတ်မှတ်ထုတ်လုပ်သူအဖြစ် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ကုန်ဆုံးချိန်မှ စ၍ မဆောင်ရွက် ပေးနိုင်တော့ကြောင်း ကြေညာ ခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄-စာ၊ ၂၅၈- ရှု။) နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ၁၉၈၅ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် အသားတင် ပြန်ရသည့်စနစ် (a netback basis) အခြေခံဖြင့်ရေနံရောင်း စာချုပ်သစ်များ ချုပ်ဆို၍ တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း စည် ၁၆ သန်း ခွဲတမ်းစနစ်သည် ဈေးနှုန်း ကျားကန်ရေး အတွက် မထိရောက်ဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှ ဧပြီလအထိ ကာလ၌ အိုပက် အဖွဲ့ ဝင် ၁၃ နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုသည် အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ်ချက် တစ်နေ့လျှင် စည် ၁၆ သန်းထက် စည် ၅,၀၅,၀၀၀ ပိုသည်။ ထိုကာလ၌ (ဆအူးဒီအာရေဗျမပါ) ကျန် ၁၂ နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုသည် ၎င်းတို့၏ ခွဲတမ်းစုစုပေါင်းထက် တစ်နေ့လျှင် စည် ၁၀,၈၇,၀၀၀ ပို သည်။ နိုင်ဂျီးရီးယား တစ်နိုင်ငံတည်း၏ ပိုလှုံ ထုတ်လုပ် မှုသည်ကျန် ၁၂ နိုင်ငံ ပိုလှုံထုတ်လုပ်မှုမာဏ၏ သုံးပုံ တစ်ပုံခန့်ရှိသည်။

ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက်

ကမ္ဘာ့ရေနံပိုလျှံမှုကြောင့် ဝယ်လိုအားကျဆင်းသွားခဲ့သဖြင့် ရေနံတင်သင်္ဘောအများအပြား အေသင်မြို့အနီး ဆာသာမစ် ကျွန်းတွင် စပြုရပ်နားနေကြရပုံ

အိပက်အဖွဲ့၏ ရေနံဈေးနှုန်းကို အခိုင်အမာဆုံး ထိန်း ထားပြီး အဖွဲ့ကြီးတွင် ရေနံအများဆုံး ထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချသော ဆအူးဒီအာရေဗျ နိုင်ငံသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်းက ရေနံစိမ်းများကို ရေနံထွက် ပစ္စည်းများဈေးကွက် အခြေအနေကိုလိုက်၍ နှုန်းရှင်စနစ် ဖြင့် ရောင်းချခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျင့် သုံးသော အသားတင် ပြန်ရသည့် စနစ်အရ ရောင်းဝယ်ရာ တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဈေးကွက်၌ ရောင်းချသည့် ရေနံများကို လက်ငင်းဈေးကွက်တွင် ပေါက်နေသော ပျမ်းမျှ ပေါက်ဈေးနှုန်းနှင့် ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊ ရေနံချက် စက်ရုံ၏အထွက်နှုန်းပုံစံကို အခြေခံ၍ သဘောတူညီချက် ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ရေနံချက်လုပ်ခစရိတ်၊ ရေနံစိမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ခ စရိတ်နှင့် သင်္ဘောတင်မည့်ဆိပ်ကမ်းမှ အာမခံစရိတ် စသည်တို့ကို သက်သာစေခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိသည်။ ဆအူးဒီ အာရေဗျ နိုင်ငံ သည် ယင်းစနစ်အရ ရေနံကုမ္ပဏီများနှင့်ညှိနှိုင်းရောင်းချ ခဲ့ရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ နှောင်းပိုင်းတွင် ရေနံ တင်ပို့ရောင်းချမှု ပမာဏသည် တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၈,၆၀,၀၀၀ သို့ ရောက်ရှိသည်။ ဆအူးဒီ အာရေဗျနိုင်ငံ သည် ခွဲတမ်း၏ ၉၆ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း (တစ်နေ့စည်ပေါင်း

၄၂,၀၀,၀၀၀)သာ ထုတ်လုပ်ခဲ့သော်လည်း အိပက်အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့လုံးသည် နိုဝင်ဘာလတွင် ခွဲတမ်း တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁,၆၀,၀၀,၀၀၀ ထက်စည်ပေါင်း ၁၉,၀၅,၀၀၀ ပို၍ထုတ်ခဲ့သည်။ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် မြောက် ပင်လယ်ဘရင့် ၃၇ ဒသမ ၄ ဒီဂရီ အမျိုးအစား ရေနံစိမ်း သည် တစ်စည်လျှင် ၃၀ ဒသမ ၈ ဒေါ်လာမှ ၂၉ ဒေါ်လာ သို့ ကျဆင်းသည်။ ဒီဇင်ဘာလတွင် ၂၇ ဒသမ ၇၅ ဒေါ်လာသို့ ကျဆင်းသည်။ ဆအူးဒီအာရေဗျ ၃၄ ဒီဂရီ ရေနံအကျစားသည် နိုဝင်ဘာလက ဈေးနှုန်းထက် ၉၄ ဆင့် ကျဆင်းကာ တစ်စည်လျှင် ၂၆ ဒသမ ၉၂ ဒေါ်လာဈေးသို့ ကျဆင်းသည်။

အိပက်အဖွဲ့၏ ရေနံ ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပျမ်းမျှစည်ပေါင်း ၁၇ ဒသမ ၃၅ သန်း ရှိ၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထက် တစ်နေ့လျှင် စည် ပေါင်း ၉,၉၀,၀၀၀ လျော့နည်း လာသည်။ သို့ရာတွင် ဘရင့်ရေနံစိမ်းသည် တစ်စည်လျှင် ၂၆ ဒေါ်လာသာသာ ရှိနေရာမှ ၁၉ ဒေါ်လာနှုန်းသို့ ကျဆင်းသည်။ တစ်ဖန် ဘရင့်ရေနံစိမ်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် ၁၃ ဒသမ ၇၄ ဒေါ်လာဈေးသို့ ကျဆင်း လာပြန်သည်။ ယင်းသို့ ရေနံဈေးနှုန်း တစ်ရှိန်ထိုးကျဆင်းနေချိန်တွင် အိပက်အဖွဲ့

ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက်

ဝင် ဗင်နိုဇွဲလား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အီရတ်၊ ကူဝိတ်နှင့်အာရပ်
စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု တို့က လက်ရှိ အမြင့်ဆုံး
ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ သတ်မှတ်ချက် နေ့စဉ်စည်ပေါင်း ၁၆
သန်းထက် ပိုမို များပြားသော ကမ္ဘာ့ ရေနံဈေးကွက်
ခွဲတမ်းသတ်မှတ်ရေးမူကို တောင်းဆိုလာကြသည်။ သို့ရာ
တွင် ပိုမို မြင့်မားသော ပမာဏ သတ်မှတ်ရေး အတွက်
သဘောတူညီချက် တစ်စုံတစ်ရာလည်း မရရှိခဲ့ကြသည့်ပြင်
ယင်း မဟာဗျူဟာ အတွက် တိကျရေရာသော အဆိုပြု
ချက်များလည်း တင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ကြချေ။ လစ်ဗျာ၊
အီရန်နှင့် အယ်ဂျီးရီးယားတို့ကမူ လက်ရှိ အမြင့်ဆုံး
ထုတ်လုပ်မှုပမာဏသတ်မှတ်ချက် နေ့စဉ် ၁၆ သန်းအောက်
လျော့ထုတ်ကြရန် သဘောတူညီကြသည်။ ယင်း သုံးနိုင်ငံ
က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပူးတွဲ
ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ကမ္ဘာ့ ရေနံဈေးကွက်
လျော့ကျစေရန် ဆအူးဒီ အာရေဗျ နိုင်ငံက အားတက်
သရော လုပ်ဆောင်နေသည်ဟူ၍ စွပ်စွဲခဲ့ကြသည်။

ဆအူးဒီ အာရေဗျ နိုင်ငံ ရေနံ ဝန်ကြီး ယာမာနီက
အိုပက်အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်မှုမှာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် အဖွဲ့
ကြီးအတွက်မျှတသောဝေစုကို ကာကွယ်သွားရေးအတွက်
မူဝါဒတစ်ရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရေနံ
ဈေးနှုန်းများ မည်သို့ပင်ကျဆင်းသွားစေကာမူ အိုပက်အဖွဲ့
က ရသင့်ရထိုက်သောမျှတသည့် ဈေးကွက်ဝေစု ပြန်လည်
ရရှိရေးအတွက် အိုပက် အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် ရေနံရောင်း
နိုင်ငံများက ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက်တွင် ရရှိထားပြီးသော
ယင်းတို့၏ ဈေးကွက်ဝေစုတစ်စိတ်တစ်ဒေသကို စွန့်လွှတ်
ပေးစေရန် ကြိုးပမ်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အယ်
ဂျီးရီးယား၊ ဂါဗွန်၊ လစ်ဗျာနှင့် နိုင် ဂျီးရီးယားတို့သည် အာဖ
ရိကရှိ ရေနံရောင်းနိုင်ငံများဖြစ်သော အန်ဂိုလာ၊ အီဂျစ်၊
ကျူးနစ်ဇီးယားနှင့် ကွန်ဂိုတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်
ရည်ရွယ်၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင်
ဟိုက်ဒရိုကာဗွန် ထုတ်လုပ်သော အာဖရိက နိုင်ငံများ
မဟာမိတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေး အဆိုကို တင်ပြ ခဲ့ကြသည်။
အိုပက်အဖွဲ့၏ ရေနံတင်ပို့ရောင်းချမှုတစ်ရပ်လုံးကို နှစ်ပတ်
မှ လေးပတ်အထိ ယာယီ ရပ်ဆိုင်းထားပြီး၊ တစ်ဆက်
တည်းပင် လက်ရှိအမြင့်ဆုံး ထုတ်လုပ်မှုပမာဏ သတ်မှတ်
ချက်ကို သိသိသာသာ လျော့ချလိုက်ခြင်းဖြင့် ရေနံ
ဈေးကွက်ကို ပြန်လည် တည့်မတ်စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်
ကြောင်း အီရန်နိုင်ငံက တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ယင်းအဆိုကို
အယ်ဂျီးရီးယားနှင့် လစ်ဗျာတို့က ထောက်ခံသည်ဟု
ဆိုသည်။ ပယ်လယ်ကျွန်းပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကောင်စီ
(ဂျီစီစီ)၏ ရေနံကော်မတီကမူ ဗြိတိန်နှင့် နော်ဝေးအပါ
အဝင် အိုပက်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် ရေနံထုတ်လုပ်သူ နိုင်ငံ

များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရရှိဘဲ အိုပက်အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့
တည်းက ရေနံဈေးနှုန်း ပြန်လည် မြင့်တက်အောင်
မဆောင်ရွက်နိုင်၊ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် တိုင်လည်း ခက်ခဲ
မည်ဟူ၍ တင်ပြခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ၇၇ ကြိမ်မြောက် အိုပက်
ညီလာခံပထမပိုင်း အစည်းအဝေးကျင်းပချိန် ၁၉၈၆ ခုနှစ်
မတ်လတွင် အစဉ်အလာသမား အာရပ်ပင်လယ်ကျွန်းနိုင်ငံ
များနှင့်ပြင်းထန်သော အယူအဆရှိသော အီရန်၊ အယ်ဂျီး
ရီးယားနှင့် လစ်ဗျာ သုံးနိုင်ငံ အုပ်စုတို့သည် ဆက်ဆံရေး
တင်းမာနေခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ရေနံဈေးနှုန်း ကျဆင်းမှု
ကာကွယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာလည်း မချနိုင်၊
ထုတ်လုပ်မှုလျော့ချရေးအတွက်လည်း ညှိနှိုင်းမရဘဲရှိကာ
၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ရေနံစိမ်း ဈေးနှုန်း
သည် တစ်စည်လျှင် ၁၀ ဒေါ်လာအောက်သို့ ပထမဆုံး
အကြိမ် ထိုးကျသွားခဲ့သည်။ ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့မှ ၂၁
ရက်နေ့ထိ ဂျီနီဗာမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ၇၇ ကြိမ်မြောက်
အိုပက်ညီလာခံ ဒုတိယပိုင်းအစည်းအဝေးက ၁၉၈၆ ခုနှစ်
တစ်နှစ်လုံးအတွက် အိုပက်၏ ပျမ်းမျှဈေးကွက် ဝေစုကို
စည်ပေါင်း ၁၆ ဒသမ ၇ သန်း သတ်မှတ်၍ ဈေးကွက်
တည်ငြိမ်မှုကို ကြိုးပမ်း သွားမည်ဟု ဆုံးဖြတ် ခဲ့သည်။
သုံးလပတ် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလ
အထိ ကာလအတွင်း တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၆ ဒသမ
၃ သန်း၊ အောက်တိုဘာလမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ ကာလ
အတွင်း တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၇ ဒသမ ၃ သန်း
အသီးသီး သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အယ်ဂျီးရီးယား၊
လစ်ဗျာနှင့် အီရန်တို့ကမူ အိုပက်၏ ရေနံ ထုတ်လုပ်မှုကို
ဒုတိယ သုံးလပတ်တွင် တစ်နေ့လျှင် စည် ၁၄ သန်း၊
တတိယ သုံးလပတ်တွင် တစ်နေ့လျှင် စည် ၁၄ ဒသမ
၅ သန်း၊ စတုတ္ထသုံးလပတ်တွင် တစ်နေ့လျှင် စည် ၁၆
ဒသမ ၈ သန်း အသီးသီး ကန့်သတ်ထားမှသာ ဈေးကွက်
တည်ငြိမ်နိုင်မည်ဟူသော အယူအဆကို ကိုင်စွဲထားခဲ့ကြ
သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလတွင် ဘရင့်ရေနံစိမ်းသည်
တစ်စည်လျှင် ၁၄ ဒသမ ၁၅ ဒေါ်လာဈေးသို့ မြင့်တက်
လာခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း တစ်လချင်းဈေးနှုန်း ပထမ
ဆုံး မြင့်တက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဇူလိုင်လတွင်
၁၁ ဒသမ ၅၉ ဒေါ်လာဈေးသို့ ပြန်လည်ကျဆင်းသွား
ခဲ့ပြန်သည်။ အိုပက်၏ရေနံထုတ်လုပ်မှုသည် ဇူလိုင်လတွင်
တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း သန်း ၂၀ ထိ စံချိန်တင် ရောက်ရှိ
လာခဲ့ရာ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနောက်ပိုင်းတွင် ပထမ
ဆုံးအကြိမ် မြင့်တက်ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ မြောက်
ပင်လယ် ဘရင့် ရေနံစိမ်း အမျိုးအစား၏ ဈေးနှုန်းသည်
ဇူလိုင်လတွင် ၉ ဒသမ ၆၃ ဒေါ်လာသို့ ကျဆင်းသွား၍
၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးပင် ဖြစ်သည်။

အိပက်အဖွဲ့ ၇၇ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံ၏ ဒုတိယပိုင်း အစည်းအဝေးက အိပက်အဖွဲ့၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ လနှင့် အောက်တိုဘာလ အတွက် ထုတ်လုပ်မှုကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း တစ် နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၆ သန်းသာ အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ် ထားရှိရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ရေနံဈေးကွက် အခြေအနေကို အမြန်ဆုံး အပြုသဘော အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် အိပက် ရေနံထုတ်လုပ်မှုကို ယာယီလျှော့ချမည်ဟု သြဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ကြေညာ နိုင်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် သြဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့က တစ်စည်လျှင် ၉ ဒသမ ၄ ဒေါ်လာနှုန်းရှိသော မြောက်ပင်လယ် ဘရင့် ရေနံစီမံသည် ထိုကြေညာချက် ထွက်လာချိန်တွင် သုံးလအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ဈေးတက်သွားရာ တစ်စည်လျှင် ၁၄ ဒေါ်လာ နှုန်းသို့ ရောက်ရှိသည်။

အိပက်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့မှ ၂၂ ရက်နေ့ထိ ဂျီနီဗာမြို့တွင် တွေ့ ဆုံကာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ ရေနံ ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏသတ်မှတ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ပြန် သည်။ ဆအူးဒီ အာရေဗျနိုင်ငံက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား သစ်လွင်သော သိပ္ပံနည်းကျသော ထုတ်လုပ်မှု ခွဲတမ်း ပုံသေ သတ်မှတ်နိုင်ရေးကို ကြိုးပမ်း ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သြဂုတ်လက ဆုံးဖြတ် နိုင်ခဲ့သည့် ယာယီ သဘောတူညီ ချက်ကိုပင် ပြုပြင်မွမ်းမံရန်သာ သဘောတူညီမှု ရသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးသည် အိပက် အဖွဲ့၏ ၂၆ နှစ်တာ သက်တမ်းကာလအတွင်း အရှည်ကြာဆုံး ကျင်းပရသော အစည်းအဝေးဖြစ်သည်။ သြဂုတ်လက သဘော တူညီ ချက်ကို စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့ထိ အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာလ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တစ်စည်လျှင် ၁၄ ဒေါ်လာဈေးမှ ၁၇ ဒေါ်လာဈေးသို့ မြင့်တင်နိုင်မည် ဟု ရည်မှန်းထားကြသည်။ သြဂုတ်လ သဘောတူညီချက် တွင် အီရတ်နိုင်ငံကို ကင်းလွတ်ခွင့် ပြု ထား သ ကဲ့ သို့ အောက်တိုဘာလ သဘောတူညီချက်တွင်လည်း ကင်း လွတ်ခွင့်ပြုထားသည်။ အီရတ်နိုင်ငံမှအပ အိပက်အဖွဲ့ဝင် အားလုံး၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုပမာဏကို နိုဝင်ဘာလ တွင် တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၄ ဒသမ ၉၆ သန်းနှင့် ဒီဇင်ဘာလတွင် တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၅ ဒသမ ၀၄ သန်း သတ်မှတ်ထားသည်။

ဆအူးဒီ အာရေဗျနိုင်ငံ ရေနံဝန်ကြီး အာမက် ဇာကီ ယာမာနီ၏ နေရာတွင် စီမံကိန်းဝန်ကြီး ဟာရှင် နာဇာကို အောက်တိုဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် အစားထိုး ခန့်အပ်ခဲ့ သည်။ ယာမာနီသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ စ၍ ရေနံဝန်ကြီး

တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၃ ခုနှစ်က ရေနံဈေးနှုန်း မြင့်တက် စေခဲ့သည့် အာရပ်ရေနံ ပိတ်ဆို့မှုကို ကြိုးကိုင် ဖန်တီးခဲ့သူ အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ့ ရေနံဈေးကွက်တွင် အိပက်အဖွဲ့ကြီး အတွက် မျှတသော ဝေစုကို ကာကွယ်သွားရေး မူဝါဒကို ဆအူးဒီ အာရေဗျ နိုင်ငံက ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ ရေနံ ဈေးနှုန်း သည် သုံးလတာ ကာလအတွင်း ထက်ဝက်မျှ ကျဆင်း သွားခဲ့ခြင်း အတွက် ယာမာနီသည် အရေးမလှဘဲ ရှိခဲ့ သည်။ ဆအူးဒီအာရေဗျနိုင်ငံ၏ ရေနံမူဝါဒကို ဘရင်ဖာဒ် ဦးဆောင်သော ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်သည်ဟု ဆိုသော် လည်း ယာမာနီသည် အဓိကအခန်းက ပါဝင်ခဲ့သည်။

အိပက်အဖွဲ့အသိုင်းအဝိုင်း၏ ပြင်ပတွင် မက္ကစီကိုနိုင်ငံ သည် အိပက်အဖွဲ့၏ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု အစီအစဉ်နှင့် လက်တွဲသောအားဖြင့် ၎င်း၏ ရေနံ တင်ပို့မှု အမြင့်ဆုံး ပမာဏကို စက်တင်ဘာလနှင့် အောက်တိုဘာလ အတွင်း တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁၃,၅၀,၀၀၀ သို့ရောက်အောင် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချ ပေးမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ တတိယကမ္ဘာရှိ အိပက်၏ မိတ်ဖက် နိုင်ငံများကလည်း အလားတူ ဆောင်ရွက် ပေးလိုကြောင်း ကြေညာသည်။ ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးချုပ် ရူးဇကော့ကလည်း ဆိုဗီယက် ပြည် ထောင်စုက လက်ရှိ တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း ၁ ဒသမ ၃ သန်းမှ ၁ ဒသမ ၅ သန်း အတွင်း တင်ပို့ရောင်းချနေရ သော ကွန်မြူနစ် မဟုတ်သော နိုင်ငံများ၏ ရေနံ ဈေး ကွက်တွင် တစ်နေ့လျှင် စည်ပေါင်း တစ်သိန်း လျှော့ချ ပေးခြင်းဖြင့် အိပက်အဖွဲ့ကို ကူညီမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ နော်ဝေး နိုင်ငံကလည်း နိုဝင်ဘာလတွင် ၎င်း၏ ရေနံ တင်ပို့ရောင်းချမှုကို ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းလျှော့ချပေးရန် ဆုံးဖြတ် ခဲ့သည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံကမူ အိပက်နှင့် မည်သည့် ပုံစံမျိုး နှင့်မျှ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုဟူသော မူဝါဒကို ဆက်လက် ကိုင်စွဲထားသည်။

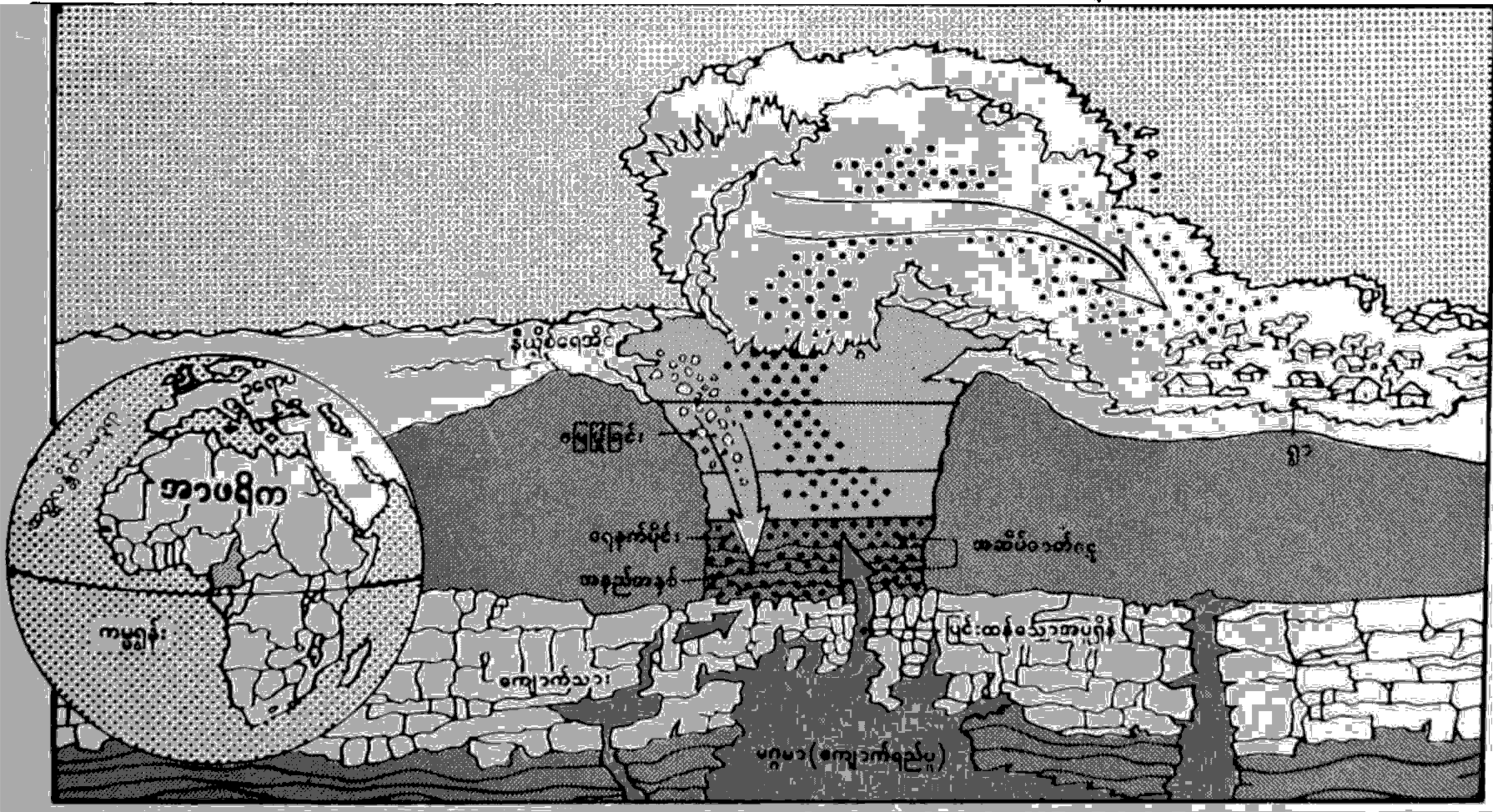
ကမ္ဘာ့ရေနံ ဈေးကွက် ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ ကမ္ဘာ့ရေနံ နိုင်ငံတွင် သမ္မတ အမာဒူ အဟိဂျီက မကျန်းမာ၍ နုတ် ထွက်သွားခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၈၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက် နေ့တွင် အသက် ၄၉ နှစ်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ် ပေါ ဗီယာက သမ္မတသစ်အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ၁၉၈၃ ခုနှစ် သြဂုတ်လတွင် ကမ္ဘာ့ရေနံ အမျိုးသားသမဂ္ဂ (ယူအင်စီ) ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ အဟိဂျီ နုတ်ထွက်သွား ပြန်သောအခါ ပေါဗီယာကပင် ယင်းတာဝန်ကို ဆက်ခံ သည်။ ကမ္ဘာ့ရေနံနိုင်ငံ၏ တစ်ခုတည်းသော တရားဝင်ပါတီ ဖြစ်သည့် ယူအင်စီ၏ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ပါတီညီလာခံ ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့မှ ၂၄ ရက်နေ့ထိ

ကမ္ဘာ့ရွှန်းပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ

ကျင်းပခဲ့သည်။ ပေါ ဗီယာ ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် သဘာပတိတာဝန်ယူရသော ပါတီညီလာခံပင်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးနှင့် လူ့ဘောင်သစ် ဖန်တီးရေးကို ရည်မှန်းသည်ဆိုသော “နယူးဒီ” မူဝါဒများအရ ယူအင် စီကို ကမ္ဘာ့ရွှန်း ပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ် လှုပ်ရှားမှုပါတီ (အာဒီပီစီ) ဟူ၍ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး ယင်းပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပေါ ဗီယာကိုပင် ညီလာခံက ရွေးချယ် တင်မြောက်သည်။ ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဝင် ၆၅ ဦးကို လည်း ရွေးချယ် တင်မြောက်သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှ မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ထိ ကာလအတွင်း ဌာနဆိုင်ရာများတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်နေရာ ၁၄၉ နေရာ အတွက် လျှို့ဝှက် ဆန္ဒမဲပေးစနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်တင် မြောက်ပွဲများ ကျင်းပသည်။ နိုင်ငံရေးဘဝတွင် ဒီမိုကရေစီ ရှင်သန်စေရမည်ဟူသော ပေါဗီယာ၏ ကတိ အတိုင်း စမ်းသပ် အကောင်အထည်ဖော်သော လုပ်ငန်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာ အများစုတွင် အကျိတ် အနယ် ယှဉ်ပြိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းနေရာများကို မရဖူး သောသူများက ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အနိုင်ရသွားကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင် ၂၀ ခန့်သည် ပြန်လည် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း မခံကြရ သဖြင့် ထူးလက်လွတ်ဖြစ်ကြရသည်ဟု ဆိုသည်။

ကမ္ဘာ့ရွှန်းတွင် လူမျိုးစု ၂၀၀ ကျော်ရှိ၍ အာဖရိက ဘာသာစကား ၂၄ မျိုးကို ပြောဆိုနေကြသည်။ သို့ရာတွင်

တရားဝင် ဘာသာစကားအဖြစ် ပြင်သစ် ဘာသာစကား နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတို့ကို သတ်မှတ်ထားရသည်။ လူဦးရေ ငါးပုံ လေးပုံသည် ပြင်သစ်စကားသုံးနှုန်းသော နိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း၌ နေထိုင်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ် စကား သုံးနှုန်းသော နိုင်ငံအနောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းရှိ အထူး သဖြင့် ဘာမင်ဒါဒေသနှင့် ဆန်ဂမီလီမာ ဒေသတို့တွင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှုများ တစ်ထက်တစ်စ များပြား လာခြင်းမှာ အစိုးရက အင်္ဂလိပ် စကား သုံးနှုန်းသော လူနည်းစုအပေါ် အနိုင်အထက်ပြုနေကြောင်းကို ထင်ရှား စေသည်ဟူ၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလဆန်းက စွပ်စွဲမှု များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စကား သုံးနှုန်းပြော ဆိုကြသော လူနည်းစုသည် ပြင်သစ်စကား သုံးနှုန်းပြောဆို သူများနှင့် နှိုင်းစာကြည့်သော် ပညာ သင် ကြား ရေး၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး၊ နိုင်ငံရေးအရ ပြည်သူ့ကို ကိုယ်စား ပြုခွင့်ရရေး စသည့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးနေသည်ဟု ယူဆကြသည့်အလျောက် မကျေနပ်မှု များ ရှိနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ကမ်းလွန်ရေနံတူးဖော်မှုကို ၁၉၇၇ ခုနှစ်က စတင် နိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ခန့်တွင် တစ်နှစ်လျှင် ရေနံစည်ပေါင်း ၁,၀၀,၀၀၀ ခန့် ထုတ်နိုင်ခဲ့ ၍ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ရေနံချက်စက်ရုံကြီး တည်ဆောက် ပြီးစီးသွားသောအခါ အစိုးရသည် ဝင်ငွေ၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း ကို ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့မှ ရလာခဲ့သည်။ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ သိုက် တွေ့ ရှိ သော ဒေသများသည်

ကမ္မရွှန်းပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ

အင်္ဂလိပ်စကားသုံးနှုန်းသူတို့ နေထိုင်ရာဒေသများဖြစ်လင့်ကစား အင်္ဂလိပ်စကားသုံးနှုန်းသူတို့သည် အခွင့်အရေးတန်းတူညီမျှမှု မခံစားကြရကြောင်းဖြင့် ယင်းဒေသမှ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များက တင်ပြကြသည်။

ပေပေါင်း ၁၃,၃၅၀ မြင့်၍ အာဖရိကတွင် ဒုတိယအမြင့်ဆုံး မီးတောင်ဖြစ်သော ကမ္မရွှန်းမီးတောင်ကြီးတည်ရှိသည့် ကမ္မရွှန်းနိုင်ငံတွင် ယင်းမီးတောင်မှ မြောက်ဘက် နိုင်ဂျီးရီးယား နယ်စပ်အထိ ရှည်လျား ကျယ်ပြန့်သော ဒေသတစ်ခုခုသည် မီးတောင်မြေ ဖြစ်သည်။ တချို့မီးတောင်များသည် မီးတောင်သေများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းမီးတောင်ဟောင်းတို့၏ ထိပ်ဝများတွင် ရေတင်ကာ မီးတောင်ဝရေအိုင်များ ဖွဲ့တည်နေကြသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်က မိုနောင်းအမည်ရှိ မီးတောင်ဝ ရေအိုင်ဝန်းကျင်၌ မြေလျင်လှုပ်ရာ ရေအိုင်၏အောက်ခြေမှ ဓာတ်ငွေ့များ ထွက်လာ၍ အနီးအနားရှိရွာများတွင် လူပေါင်း ၃၇ ဦး သေဆုံးခဲ့ကြရပူးသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့ ည ၉ နာရီနှင့် ၁၁ နာရီအကြားတွင် နီယိုစ်အမည်ရှိ မီးတောင်ဝ

ရေအိုင်ဝန်းကျင်၌ မြေလျင် လှုပ်ပြီးနောက် ရေများ ဆူပွက်လာကာ အရောင်မဲ့ အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့များထွက်လာကြသည်။ ‘မင်္ဂလာ ရေအိုင်’ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ်ရသော နီယိုစ် ရေအိုင်ထဲမှ ထွက်လာကြသော ယင်းဓာတ်ငွေ့များ အနက် တချို့သည် ကောင်းကင်၌ တိမ်ဖွဲ့ကြသည်။ တချို့က လွင်ပြင်ဘက်သို့ လေယူရာ လွင့်ကြသည်။ ထိုချိုင့်ဝှမ်းလွင်ပြင်ရှိ နီယိုစ်ရွာ၊ ချာရွာ၊ ဆုဗမ်းရွာတို့တွင် အဆိုးဝါးဆုံး အဆိပ်ငွေ့သင့်ကုန်သည်။ ဂျီနီဗာမြို့မှ ကုလသမဂ္ဂကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ ခန့်မှန်းချက်အရ စုစုပေါင်းသေဆုံးရသူဦးရေ ၁,၇၄၆ ယောက် ဖြစ်သည်။ ကျွဲနွားစသည့် တိရစ္ဆာန်များ ထောင်ချီ၍ သေကြေပျက်စီးကြရသည်။

မီးတောင်ဝရေအိုင်ကြီး၏ အောက်ခြေတွင် နှစ်ရှည်လများကြာလာ၍ အနည်ထိုင်လာစဉ် လျင်ဒဏ်ကြောင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ မြေလွှာ၏ အောက်ပိုင်း၌ မီးတောင်ချော်ကျောက်များ အက်ကွဲပြီး အပေါ်သို့တိုးတက်လာသော ချော်ရည်ပူတို့သည် မြေလွှာတို့၏ တုန်ခါမှု၊ ပွတ်တိုက်မှု တို့ကြောင့် ရေအိုင်၏အနယ်အနှစ်များကိုပင် ထိုးဖောက်ကာတက်လာ

ကမ္မရွှန်းနိုင်ငံ နီယိုစ်ရေအိုင်ဝန်းကျင်ရွာတစ်ရွာတွင် အဆိပ်ငွေ့သင့်ပြီးစ မြင်ကွင်း

သည်။ ထိုအခါ ရေအိုင်၏ အပေါ်ယံ မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ အောက်ခြေမှ ဓာတ်ငွေ့နှောအစုအဝေးများလည်း လွင့်ပျံ တက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်မှပင့်တင်ပေးလိုက်သော အပူရှိန်ကြောင့် ရေမျက်နှာပြင်ကို တိုးတက်လာရလင့် ကစား အပြင်ဘက်လေထုထဲသို့ ရောက်လာသောအခါ လေထက်လေးသော ယင်းဓာတ်ငွေ့တို့သည် ရုတ်တရက် အေးသွားပြီး ရေအိုင်ကမ်းဘောင်အပြင်ဘက်သို့ လိမ့်ဆင်း သွားကြခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းကြော့ဆိုး ကျရောက်နေစဉ် ကမ္မရွှန်းနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးကိစ္စ တစ်ရပ်ကို လုံးပန်းနေချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင် သည်။ ကမ္မရွှန်းနိုင်ငံနှင့် အစွဲရေးနိုင်ငံတို့ အနှစ် ၂၀ ကာလ အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် သံတမန်ဆယ်သွယ်ရေးကို ပြန်လည်ထူထောင်ကြရန် အစွဲရေးဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကမ္မရွှန်း သမ္မတတို့ လက်မှတ်ရေးထိုးမည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုံးပန်း နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသဘာဝဘေးဒဏ်အကြောင်း ကြားသိလိုက်ရသော အစွဲရေးဝန်ကြီးချုပ်သည် ကမ္မရွှန်း နိုင်ငံ မြို့တော် ယအွန်ဒီသို့လာသောအခါ ဆေးဝါးပစ္စည်း များနှင့် ဆေးပညာရှင် ၁၇ ဦး ပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကိုပါ ခေါ်ဆောင် လာ ခဲ့ သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ဒေါ်လာ ၂,၅၀,၀၀၀ ဖိုး ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ တင်ပို့ ခဲ့သည်။ ဥရောပဘုံစေ့အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ဒေါ်လာငွေ ၁၅,၃၀၀ ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ ကနေဒါ၊ ဗြိတိန်၊ ဂရိစပိန်နှင့် အနောက်ဂျာမနီတို့ကလည်း ရိက္ခာနှင့်ဆေးဝါးပစ္စည်းများ ကူညီပံ့ပေးခဲ့ကြသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်ပေါ် ပေါက်ပြီး သီတင်း တစ်ပတ် အကြာ၌ ဂျပန်အစိုးရက စူးစမ်းလေ့လာရေး ပညာရှင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ စေလွှတ်ခဲ့ရာ ယင်းအဖွဲ့မှ ဆေးပညာ ရှင်တို့သည် ကမ္မရွှန်းရှိဆေးရုံနှစ်ရုံတွင် ယင်းအဆိပ်ငွေ့သင့် လူနာများကို ၁၀ ရက်ကြာမျှ ပြုစုကုသပေးခဲ့ကြသည်။

ယင်းအဖွဲ့မှ ယာဆုဟိရို ယာမာမိုတိုအမည်ရှိ ဂျပန် ဆရာဝန်တစ်ဦးက ယင်းအဆိပ်ငွေ့၌ ရောနှောပါဝင်သော ဓာတ်ငွေ့တို့ကို အမျိုးအမည် ခွဲခြားပြနိုင်ပြီဟူ၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့က ကြေညာခဲ့သည်။ သက်ရှိ တို့ကိုသေကြေပျက်စီးစေခဲ့သော ယင်းဓာတ်ငွေ့တွင်ကာဗွန် နှစ် အက်ဆစ်ဓာတ်ငွေ့၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဆာလဖိုင်ဓာတ်ငွေ့နှင့် ဆာလဖျူရတ်အက်ဆစ်ဓာတ်ငွေ့တို့ ရောနှောပါဝင်သည် ဟူ၍ တိုကျိုမြို့ နှစ်ပွန် ဆေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခဖြစ်သူ ယာမာမိုတိုက ရှင်းပြခဲ့သည်။ ယအွန်ဒီမြို့တော်မှ မိုင် ၂၄၀ အကွာရှိ နီယွစ် မီးတောင်ဝရေအိုင်မှထွက်လာပြီး အသက် ပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးစေခဲ့သော ယင်းဓာတ်ငွေ့၏ဖွဲ့စည်းပုံ ကို ယင်းသို့ အတိအကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ရှင်းလင်းပြနိုင် ခြင်းသည် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်း မီးတောင်ဝရေအိုင်မှ ထွက်လာသော အဆိပ်ငွေ့သင့်ခံရသူ

တို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာများမှ တစ်သျှူးများကို ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ယူလာပြီး နှစ်ပွန် ဆေးတက္ကသိုလ် ရောဂါဗေဒဌာန၌ သုတေသနပညာရှင်များက ယင်းတစ်သျှူးများကို စိစစ် လေ့လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ သာမန် တစ်သျှူးများမှာ ထက် ယင်းတစ်သျှူးများပေါ်၌ ဆာလဖာအစုအဝေး ငါးဆမျှ ပိုမိုများပြားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သေဆုံးသူ များတွင် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ ကာဗွန်နှစ်အက်ဆစ်ဓာတ်ငွေ့ အမြောက် အမြားကြောင့် အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့ ပြတ်လပ်ကာ တစ်မဟုတ်ချင်း သေဆုံးကြရသူများဖြစ်သည်။ ဒုတိယ တစ်မျိုးမှာ ဆာလဖျူရတ်အက်ဆစ်ဓာတ်ငွေ့ကြောင့်ဖြစ် စေ၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဆာလဖိုင်ဓာတ်ငွေ့ကြောင့်ဖြစ်စေ အရေ ပြားနှင့် အခွံဖုံး အမြှေးပါးတို့ကို ထိခိုက်ဓာတ်ပြုလောင် ကျွမ်းကာ ဝေဒနာခံစားရပြီးမှ မကြာမီသေဆုံးကြရသူများ ဖြစ်သည်။ ယင်းအဆိပ်ဓာတ်ငွေ့ ရေအိုင်အောက်ခြေမှ တက်လာခဲ့ပြီးနောက် ရေနှင့်ဓာတ်ပြုသောအခါ ယင်း ဆာလဖျူရတ်အက်ဆစ်ဓာတ်ငွေ့နှင့်ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဆာလဖိုင် ဓာတ်ငွေ့တို့သည် ပိုမိုပြင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

ကျော်ငြိမ်း၊ ဦး (ခရစ် ၁၉၁၃ - ၁၉၈၆) ။ ။ မော် ကွန်းဝင် ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ပထမဆင့်) ရ ဦးကျော်ငြိမ်းကို ပျဉ်းမနားမြို့၌ ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အဖ အထက်တန်းရှေ့နေ ဦးဖိုးတုတ်နှင့် အမိ ဒေါ်ဒေါ်သုတို့က မွေးဖွားသည်။

ဦးကျော်ငြိမ်းသည် မိဘများပြောင်းရွှေ့ရာ ဒိုက်ဦးမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းမှ ခုနစ်တန်း အောင်သည်။ ထို့နောက် အဒေါ်တော်သူ ဒေါ်ဒေါ်မုံနှင့် နယ်စီးသစ် တောအုပ် ဦးအောင်ကြွယ်တို့က မွေးစားသဖြင့် ကသာ မြို့သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်၌ သိပ္ပံ ပညာရပ်ကို ဆည်းပူးသည်။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက မန္တလေးကောလိပ်ကို ဘဏ္ဍာရေး ကျပ်တည်း၍ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ပိတ်ရန်စီစဉ်သည်ကို ဦးကျော်ငြိမ်း သည် ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဦးလှမောင် (သံအမတ်ဟောင်း) တို့နှင့်အတူ ကန့်ကွက် အရေးဆိုခဲ့ရာ အာဏာပိုင်များ အလျှော့ပေးခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် ဝိဇ္ဇာ ဘာသာတံ့သို့ ပြောင်း၍ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်တက်ခဲ့ရာ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဘီအေကို အင်္ဂလိပ်စာဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်သည်။ ဦးကျော်ငြိမ်း သည် ၁၉၃၆ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသား များသမဂ္ဂ အသင်းကြီးကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်တွင် အင်္ဂလိပ်စာ နည်းပြ ဆရာအဖြစ်

နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ပထမဆင့်ရ ဦးကျော်ငြိမ်း

ထမ်းရွက်ရင်း ဥပဒေပညာကို ဆက်လက်ဆည်းပူးရာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဘီအယ်လ်ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အကောက်တော်ဌာနတွင် ရာဖြတ်အရာရှိအဖြစ် အမှုထမ်းသည်။ ရာဖြတ် အရာရှိအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရင်း တစ်ဘက်မှ သခင်လူငယ်များနှင့် ဆက်သွယ်၍ နိုင်ငံရေးလုပ်ခဲ့သည်။

ဂျပန်ခေတ် ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ကက်ဘီနက် အတွင်းဝန်၊ ရှမ်းပြည်နယ် အတွင်းဝန်နှင့် နိုင်ငံခြားရေး ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ဦးဆောင်၍ ဘီ၊ အာရ်၊ ပီ ခေါ် ဗမာ့တော်လှန်ရေး တပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလတွင် ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ဂျပန်တို့ ဖမ်းထားသော ဦးဗဆွေကို ကယ်တင် ထုတ်ယူရန် ဦးလှမောင် (သံအမတ်ဟောင်း) နှင့်အတူ တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ဖ-ဆ-ပ-လ အဖွဲ့ကြီး ပေါက်ဖွားလာချိန် ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိ ဖဆပလ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး အတွက် နန်းရင်းဝန် အက်တလီနှင့် ဆွေးနွေးရန် ဗြိတိန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့သို့ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းသွားရောက်ခဲ့ရာတွင် ဦးကျော်ငြိမ်း အတူ လိုက်ပါခဲ့ရသည်။ လန်ဒန်မြို့မှအပြန်တွင် လွတ်လပ်သော ဗမာပြည်၏အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခြင်း စသော အရေးပါသည့် ကိစ္စများတွင် ဦးကျော်ငြိမ်း ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗမာပြည် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ၏ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှစတင်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထဲရေးနှင့် တရားရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဌာန

တာဝန်ကို ပူးတွဲယူခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ရာထူးမှ ထွက်၍ ဖ-ဆ-ပ-လ အဖွဲ့ချုပ်၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် အချိန်ပြည့်ပြန်လည် ထမ်းရွက်သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ သိမ်ဖြူတောင်ပိုင်းမှ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရပြန်ရာ သမဝါယမ ဝန်ကြီးအဖြစ် အစိုးရအဖွဲ့သို့ ဝင်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် တွင် စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် သိမ်ဖြူတောင်ပိုင်းမှပင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရပြီး ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံမှ စစ်လျော်ကြေးရရှိရေး အတွက် တိုကျိုမြို့သို့သွားရောက်ဆွေးနွေးရာ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ခေါ် ယူတွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး ၃၃ ဦးတွင် ဦးကျော်ငြိမ်းလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ တွင် ယူဂိုစလားဗီးယား သမ္မတကြီး မာရှယ်တီးတိုး၏ ပထမတန်း အောင်လံတော် ဆုတံဆိပ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၏ အမြတ်ဆုံး ဆင်ဖြူတော် ဘွဲ့တံဆိပ် အပ်နှင်းခံရသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်းဝင်ပထမဆင့် ချီးမြှင့်ခံရသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေး မစ်ရှင်အဖွဲ့၏ ဒုတိယ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗီယက်နာမြို့တွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ကွန်ဖရင့်နှင့် ရောမမြို့တွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ဆိုရှယ်လစ် ကွန်ဖရင့်များသို့လည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဦးကျော်ငြိမ်းအား နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ကို အပ်နှင်းသည်။

ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ရီနှင့် သားသမီး ခုနစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ (၁၉၈၆)။ ။

မြန်မာ့ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပုလဲရတနာများကို ခင်းကျင်းပြသ၍ ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချသော မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာ ပြပွဲများကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှ စ၍ သာမန်အားဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ ခင်းကျင်း

ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ (၁၉၈၆)

ပြသရောင်းချခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်မူ ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲကို တစ်နှစ်အတွင်း နှစ်ကြိမ်ကျင်းပခဲ့ရာ ၂၃ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၅ ရက်နေ့အထိလည်းကောင်း၊ ၂၄ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့မှ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့အထိလည်းကောင်း အသီးသီး ကျင်းပခဲ့သည်။

၂၃ ကြိမ်မြောက်ပြပွဲတွင် ရောင်းချရန် ခင်းကျင်းပြသခဲ့သည့် ကျောက်မျက် ၁၄၇ တွဲ၊ ကျောက်စိမ်း ၂၆၂ တွဲ၊ ပုလဲအတွဲပေါင်း ၂၀၄ တွဲ၊ လက်ဝတ်လည်ဆွဲရတနာပစ္စည်းပေါင်း ၈,၄၄၄ ခုနှင့် ကျောက်စိမ်းရုပ်တုပေါင်း ၂,၆၇၃ ခုတို့၏ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးမှာ မြန်မာ့ကျွန်း ၉၂ သန်းကျော်၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂ သန်းခန့် ဖြစ်သည်။

ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲသို့ နိုင်ငံပေါင်း ၁၅ နိုင်ငံရှိ ရတနာကုမ္ပဏီ ၂၀၂ ခုမှ ရတနာကုန်သည် ၄၁၅ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြပြီး ရတနာများကို ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်၊ ၂၁ ရက်နှင့် ၂၂ ရက်များတွင် ကျောက်စိမ်းတွဲများကို လည်းကောင်း၊ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကျောက်မျက်တွဲများကို လည်းကောင်း၊ ၂၄ ရက်နှင့် ၂၅ ရက်နေ့များတွင် ပုလဲ တွဲများကို လည်းကောင်း၊ ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့သည်။ လက်ဝတ်ရတနာနှင့် ကျောက်စိမ်းရုပ်တုများကိုမူ နေ့စဉ် ရောင်းချပေးခဲ့သည်။

ယခင်နှစ် ၂၂ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပုလဲရတနာပြပွဲကို အထူးကျောက်စိမ်း နှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ ကျောက်စိမ်းများကို အထူးတလည် ခင်းကျင်းရောင်းချခဲ့သည့် နည်းတူ ယခုနှစ် ၂၃ ကြိမ်

မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပုလဲ ရတနာပြပွဲကို အထူးပုလဲနှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ ပုလဲ များကို အထူးအစီအစဉ်အဖြစ် ခင်းကျင်းရောင်းချခဲ့ရာ ရွှေထောင်၊ ငွေထောင်၊ ပန်းနုထောင် စသည့် ထောင်စုံဖြာ ပုလဲလုံး အမျိုးပေါင်းစုံသော ပုလဲအတွဲပေါင်း ၂၀၄ တွဲ ပါဝင်သည်။

၂၃ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပုလဲရတနာပြပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံထွက် ရွှေကို သွန်းလုပ်ထားသည့် ရွှေဒင်္ဂါးများကို ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ် ထူးထူးခြားခြား တင်ပြရောင်းချခဲ့သည်။ ရွှေဒင်္ဂါး၏ မျက်နှာတစ်ဘက်တွင် မန္တလေးနန်းမြင့်ပုံနှင့် ကျောဘက်တွင် ဟင်္သာရုပ်တို့ကို ခတ်နှိပ်ထားပြီး တစ်ကျပ်သားခန့် ရွှေဒင်္ဂါးနှင့် ငါးမူးသားခန့် ရွှေဒင်္ဂါးပြားအဖြစ် သွန်းလုပ်ကာ ၂၃ ကြိမ်မြောက် ရတနာပြပွဲ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရောင်းချခဲ့သည်။

၂၃ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲသို့ တက်ရောက်ကြသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးမှ ရတနာကုန်သည်များအား ၂၃ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ ဗဟိုကော်မတီက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အင်းလျားကန်ဟိုတယ်၌ ညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံခဲ့သည်။ ညစာစားပွဲတွင် ကျောက်မျက်ရတနာ ပြပွဲသို့ ပြပွဲစတင်သည်မှ စ၍ ဆက်တိုက် တက်ရောက်ခဲ့သော ရတနာကုန်သည်နှစ်ဦးအားလည်းကောင်း၊ အကြိမ် ၂၀ အထိ တက်ရောက်ခဲ့သော ရတနာကုန်သည်နှစ်ဦးအား လည်းကောင်း၊ ၁၅ ကြိမ် ဆက်တိုက် တက်ရောက်ခဲ့သော ရတနာကုန်သည် ခုနစ်ဦးအားလည်းကောင်း၊ ၁၀ ကြိမ် ဆက်တိုက် တက်ရောက်ခဲ့သည့် ရတနာကုန်သည် ခုနစ်ဦးအားလည်းကောင်း၊ သတ္တုတွင်း

၂၃ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲတွင် ရောင်းချရသည့် ကျောက်မျက်ရတနာများ

နေ့စွဲ	ရတနာအမည်	အတွဲပေါင်း	မြန်မာကျပ်ငွေ	အမေရိကန်ဒေါ်လာ
၂၀-၂-၈၆ မှ ၂၂-၂-၈၆	ကျောက်စိမ်း	၁၄၄	၂,၅၁,၄၆,၈၂၇	၃၂,၄၄,၄၁၇
၂၀-၂-၈၆ မှ ၂၅-၂-၈၆	ကျောက်စိမ်းရုပ်ထုရုပ်ထွင်း	-	၅,၇၉,၁၀၉	၇၄,၇၁၆
၂၀-၂-၈၆ မှ ၂၅-၂-၈၆	လက်ဝတ်ရတနာ	-	၁၆,၃၅,၄၅၈	၂,၁၁,၀၀၅
၂၃-၂-၈၆	ကျောက်မျက်	၄၄	၁၉,၂၂,၁၈၃	၂,၄၇,၉၉၈
၂၄-၂-၈၆ မှ ၂၅-၂-၈၆	ပုလဲ	၁၅၀	၂,၈၈,၃၃,၃၃၂	၃၇,၂၀,၀၄၆
-	စုစုပေါင်း	-	၅,၈၁,၁၆,၉၀၉	၇၄,၉၈,၁၈၂

ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ (၁၉၈၆)

ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးများက ဂုဏ်ပြုလက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးအပ်ခဲ့သည်။

မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာပွဲ စတင်ကျင်းပခဲ့သော ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ၂၃ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာ ပြပွဲအထိ မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာ ရောင်းချရငွေ စုစုပေါင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၆၉,၁၀,၇၈,၄၀၄ ကျပ်၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀,၅၀,၆၆,၈၃၂ ဒေါ်လာ ဖြစ်သည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပုလဲရတနာပြပွဲ၏ ခင်းကျင်းပြသမှုများကို မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် လာရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သည်များကိုလမ်းညွှန်မိန့်ကြားခဲ့သည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် ရတနာပြပွဲတွင် ကျောက်မျက်၊ ကျောက်စိမ်းနှင့်ပုလဲ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးငွေ ကျပ်ငွေ ၉၅ ဒသမ ၅၂ သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃ ဒသမ ၆၁ သန်းရှိသော မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာအတွဲပေါင်း ၆၄၆ တွဲကိုဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ကျပ်ငွေ ၂၄ ဒသမ ၈၁ သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၅၄ သန်း တန်ဖိုးရှိသော အသင့်ပြုလုပ်ပြီး လက်ဝတ်ရတနာများနှင့် ကျောက်စိမ်းရုပ်တုအမျိုးပေါင်း ၉,၃၀၀ ကိုပါ ခင်းကျင်းပြသရောင်းချခဲ့သည်။ ရတနာပြပွဲသို့ နိုင်ငံပေါင်း ၁၆ နိုင်ငံမှ ရတနာကုန်သည် ၃၁၈ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ကျောက်စိမ်း ၂၈၁ တွဲကို နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်၊ ၃၀ ရက်နှင့် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့များတွင် ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့ရာ ကျပ်ငွေ ၃၁ ဒသမ ၅၀ သန်း၊

အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၄၃ သန်း တန်ဖိုးရှိသော ကျောက်စိမ်းအတွဲပေါင်း ၁၂၁ တွဲ ရောင်းချခဲ့ရသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ကျောက်မျက် များကို ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့ရာ ကျပ်ငွေ ၂ ဒသမ ၀၅ သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၀ ဒသမ ၂၈ သန်းတန်ဖိုးရှိသော ကျောက်မျက် အတွဲပေါင်း ၄၆ တွဲကို ရတနာကုန်သည်များက ဝယ်ယူသွားကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နှင့် ၄ ရက်နေ့များတွင် မြန်မာ့ပုလဲများကို ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့ရာ ကျပ်ငွေ ၁၀ ဒသမ ၄၀ သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၄၆ သန်းတန်ဖိုးရှိသော ပုလဲအတွဲပေါင်း ၂၂ တွဲကို ရတနာကုန်သည်များက ဝယ်ယူသွားကြသည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက် ရတနာ ပြပွဲတွင် လက်ဝတ်ရတနာများနှင့် ကျောက်စိမ်းရုပ်တုများကို နေ့စဉ် ရောင်းချပေးခဲ့ရာ ကျပ်ငွေ ၁ ဒသမ ၀၁ သန်း၊ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၀ ဒသမ ၁၄ သန်း တန်ဖိုးရှိသော လက်ဝတ်ရတနာများကိုလည်းကောင်း၊ ကျပ်ငွေ ၀ ဒသမ ၁၉ သန်း၊ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၇,၀၀၀ ဖိုးခန့်ရှိသော ကျောက် စိမ်း ရုပ်တုများကို လည်းကောင်း ရောင်းချခဲ့ရသည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲကို အထူးကျောက်မျက်နှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ အလေးချိန် ၅ ဒသမ ၅၆ ကရက်ရှိသော မိုးကုတ်သရဖူခေါ် ပြစ်စင်ဂေါ်စင် ပတ္တမြားကြီး တစ်လုံးကို မင်း ခမ်း မင်း နား ဖြင့် ရွှေပလ္လင်ပေါ်တင်ကာ ပြသခဲ့သည်။

ထို့ပြင် လည်ဆွဲရတနာ ပြုလုပ်ထားသော အလေးချိန် ၃၂၉ ကရက်ရှိသည့် ကြီးမားလှပသော ပြောင်ခေါင်းစိမ်းကြီးတစ်လုံးကိုပါ ပြသထားခဲ့သည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲတွင် ရောင်းချရသည့် ကျောက်မျက်ရတနာများ

ရောင်းချသည့်နေ့	ရတနာအမည်	အတွဲပေါင်း	မြန်မာကျပ်ငွေ	အမေရိကန်ဒေါ်လာ
၂၉-၁၁-၈၆ မှ ၁-၁၂-၈၆	ကျောက်စိမ်း	၁၂၁	၃,၁၅,၀၃,၀၉၀	၄၄,၃၂,၀၆၁
၂-၁၂-၈၆ -	ကျောက်မျက်	၄၆	၂၀,၅၀,၁၈၂	၂,၈၈,၄၃၃
၃-၁၂-၈၆ မှ ၄-၁၂-၈၆	ပုလဲ	၂၂	၁,၀၄,၀၅,၀၆၇	၁၄,၆၃,၈၅၃
၂၉-၁၁-၈၆ မှ ၄-၁၂-၈၆	လက်ဝတ်ရတနာ	-	၁၀,၁၄,၂၇၆	၁,၄၂,၆၉၅
၂၉-၁၁-၈၆ မှ ၄-၁၂-၈၆	ကျောက်စိမ်းရုပ်ထုရုပ်ထွင်း	-	၁,၈၉,၈၇၆	၂၆,၇၁၃
-	စုစုပေါင်း	-	၄,၅၁,၆၂,၄၉၁	၆၃,၅၃,၇၅၅

၂၃ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲတွင် တွေ့မြင်ရသော ပြကွက်အချို့

ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ (၁၉၈၆)

၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ တွင် ပဲခူးတိုင်းရွှေတောင်မြို့နယ်မှ တွေ့ရှိခဲ့သော ရှေးမြန်မာ ကြီးများ၏ ထူးခြား ပြောင်မြောက်လှသည့် ပန်းထိမ် လက်ရာ မြန်မာ့ရွှေထည်အချို့ကို အထူးပြသခဲ့သည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲသို့ တက် ရောက်ကြသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှ ရတနာကုန်သည် များအား ၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာ ပြပွဲကော်မတီက ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် အင်းလျား ကန်ဟိုတယ်၌ ညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်းညှိခဲ့သည်။ ည စာ စား ပွဲ တွင် သတ္တု တွင်း ဝန် ကြီး ၄၁ နှင့် ဝန် ကြီး ဦးသန်းတင်နှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ ဦးဆောင်ညွှန်ကြား ရေးမှူးနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များက ပြပွဲ စတင်သည် မှစ၍ ဆက်တိုက်တက်ရောက်ခဲ့သော ရတနာကုန်သည် နှစ်ဦးတို့အား လည်းကောင်း၊ အကြိမ် ၂၀ တက် ရောက် ခဲ့သည့် ရတနာကုန်သည် နှစ် ဦး အား လည်း ကောင်း၊ ၁၀ နှစ်ဆက်တိုက် တက်ရောက်ခဲ့သည့် ရတနာကုန်သည် ကိုးဦးအား လည်းကောင်း ဂုဏ်ပြုလက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ကွယ်လွန်သူထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ(၁၉၈၆)။ ။
ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော်တွင် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာတွင်လည်းကောင်း သာသနာ့ အကျိုး သယ်ပိုးထမ်းရွက်ရင်း ပုံလွန်တော်မူသွားကြသည့် ရဟန်းတော်များလည်း ရှိသကဲ့သို့ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေအနုပညာ၊ သိပ္ပံပညာနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ထင် ရှားခဲ့ပြီးမှ ကွယ်လွန်ကြရသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိသည်။

မြန်မာ

ရဟန်းတော်များ

- စန္ဒာ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၅ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ မန္တလေးမြို့၊ ဒက္ခိဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက် သံဃ မဟာ နာယက၊ ဦးရန်ကုန် ကျောင်းဆရာတော်။
(၁၃၄၇ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၃ ရက်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)
- စိန္တာ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၆ နှစ်)
နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်ဟောင်း၊ မန္တလေး တိုင်း ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့ သုခဝတီ စာသင်တိုက် ကြီး၏ ဦးစီးပဓာန နာယက။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် တန်ခူးလတွင် ပုံလွန်တော်မူသည်။)

ကွယ်လွန်သူ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ (၁၉၈၆)

- ဇောတ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၄ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ အလုံမြို့နယ် ပရိယတ္တိ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် ဦးစီးနာယက။
(၁၃၄၇ ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့ တွင် ပုံလွန်တော်မူသည်။)
- ဇောတိက၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၂ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ဝေဠု ဝန် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)
- ဓမ္မာနန္ဒ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၇၅ နှစ်)
နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ရှမ်းပြည် နယ် မိုးမိတ်မြို့ ရွှေကျောင်း ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် ကြီး၏ မဟာနာယက။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)
- နန္ဒိယ၊ ဘဒ္ဒန္တ (တောင်ပုလုဆရာတော်) (သက်တော် ၉၀ နှစ်)
ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဆရာတော်။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် ကဆုန်လကွယ်နေ့တွင် ပုံလွန်တော် မူသည်။)
- ရေဝတာဘိဝံသ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၆ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မန္တလေး အနောက်ပြင် တောင်သမန်ကျောင်းတိုက်။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့ တွင် ပုံလွန်တော်မူသည်။)
- ဝိလာသ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၉၅ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ သုံးဆယ်မြို့၊ တောင်ပန်းဆွဲ ရွာ အသင်းကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာန နာယက။
(၁၃၄၇ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၄ ရက်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)
- ဝိသုဒ္ဓါစာရာ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၆၅ နှစ်)
နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ မန္တလေးအနောက် မြောက်မြို့နယ် မဟာဒီပံယင်းတိုက်၏ ဦးစီးနာယက။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် ၉ ရက်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)
- သုဇန၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၉၂ နှစ်)
နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုဝန်းသို့ မြို့ ခန္တီးစာသင်တိုက်ကြီး၏ ဦးစီးနာယက။
(၁၃၄၈ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၈ ရက်နေ့တွင် ပုံလွန် တော်မူသည်။)

ကွယ်လွန်သူ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ (၁၉၈၆)

- သုဇာတ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၇၄ နှစ်)
နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံသရာဝန်ဆောင်၊ ဘားအံမြို့ ရွှေဘို
ကျောင်းတိုက်၏ ဦးစီးနာယက။
(၁၃၄၇ ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁ ရက်နေ့တွင် ပံ့ပိုး
တော်မူသည်။)
- သုန္ဒရ၊ ဘဒ္ဒန္တ (သက်တော် ၈၇ နှစ်)
နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ စစ်ကိုင်း
မြို့၊ ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ ဦးစီးနာယက။
(၁၃၄၇ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၁ ရက်နေ့ တွင်
ပံ့ပိုးတော်မူသည်။)

လူပုဂ္ဂိုလ်များ

- ကိုကို၊ ဦး (၇၅ နှစ်)
စာရေးဆရာ (ကလောင် အမည် Motley Ko Ko,
Sun Sit) မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် ပြုစုရေး
ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ကြက်ခြေနီဌာနချုပ် အမှု
ဆောင် အတွင်းရေးမှူးဟောင်း။
(၁၂-၆-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ကျော်၊ ဦး (၉၁ နှစ်)
၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် သပိတ် မှောက် ကျောင်း သား ကြီး၊
အနောက်ပိုင်းရာဇဝတ်နယ်ပိုင် တရားသူကြီးဟောင်း။
(၂၆-၄-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ကျော်ငြိမ်း၊ ဦး (၇၃ နှစ်)
ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း၊ မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်
နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ။
(၂၉-၆-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ကျော်သိန်း၊ ဦး(ခေါ်) ရဲအောင်၊ ဦး(၆၆ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ။
(၂၉-၃-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ကြွယ်၊ ဦး (ကာဘန်းကြွယ်လေး) (၆၈ နှစ်)
မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ အငြိမ်းစား လက်ထောက် အယ်ဒီတာ။
(၁၄-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ခင်ခင်ဝင်း၊ ဒေါ် (၅၇ နှစ်)
ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး။
(၁၉-၅-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ခင်မောင်မြင့်၊ ဦး (၆၀ နှစ်)
ရုပ်ရှင်၊ ပြဇာတ် သရုပ်ဆောင်။
(၁၈-၁၀-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ချစ်စိန်၊ ဦး (ရှုမဝ) (၆၀ နှစ်)
ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာနှင့် ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်။
(၂၇-၄-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)

- စိန်ခင်၊ ဒေါ် (၆၆ နှစ်)
အကယ်ဒမီဆုရ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး။
(၂၆-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- စင်ခွန်ကြီး (၇၆ နှစ်)
သူရဲကောင်း ငွေဓားရ မှတ်တမ်းဝင် အငြိမ်းစား
ဗိုလ်ကြီး။
(၁၄-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- စင်ခွန်ရီ (၇၆ နှစ်)
ရွှင်စော်ဘွားကြီးဟောင်း။
(၁၉-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- စင်ထွန်းဇေ (၇၃ နှစ်)
မဟာသရေစည်သူဘွဲ့နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ၊
သာမိုင်းခမ်း စော်ဘွားကြီးဟောင်း။
(၂၆-၇-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- စင်နွဲ့၊ (၈၂ နှစ်)
သရေစည်သူဘွဲ့နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ၊
လဲချား စော်ဘွားကြီးဟောင်း။
(၈-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- စင်ဝဏ္ဏ၊ (၆၀ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ၊ ကယားပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌ
ဟောင်း။
(၁၃-၇-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- တိုးလွင်၊ ဗိုလ်မှူး (၆၃ နှစ်)
မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ၊
ကမာရွတ်မြို့နယ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။
(၁၆-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ် (၆၃ နှစ်)
စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ
(၁၅-၁၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- တင်၊ သခင် (ကျုံးမင်း) (၇၁ နှစ်)
မော်ကွန်းဝင် တတိယဆင့်ရ။
(၃၀-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- တင်ဇေ၊ ဦး (၈၀ နှစ်)
ခေတ်ဟောင်း နာမည်ကျော် ရုပ်ရှင် စတန့်မင်းသား
ကြီး။
(၁-၆-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- တင်အုံး၊ ဦး (၅၀ နှစ်)
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေပညာဌာန ပါမောက္ခ။
(၁၆-၆-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ထွန်းလွင်၊ ဦး (ထွန်းနေနွယ်) (၆၄ နှစ်)
မြဝတီမဂ္ဂဇင်း အငြိမ်းစား စာတည်းချုပ်။
(၂၅-၅-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)

ကွယ်လွန်သူ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ (၁၉၈၆)

- ဗစောကြည်၊ ဦး (၆၆ နှစ်)
ဂီတဝိဇ္ဇာ။
(၃-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ဘကျော်၊ ဦး (၇၀ နှစ်)
အတိုင်ပင်ခံ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ်ဟောင်း၊ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာ
ဆရာ။
(၄-၅-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ဘကြည်၊ ဦး (၇၀ နှစ်)
ရုပ်ရှင်ကောင်စီ စည်းရုံးရေး ကော်မတီဝင်၊ ရုပ်ရှင်
ဓာတ်ပုံ အကယ်ဒမီဆုရှင်။
(၂၁-၅-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ဘဆွေ (ရန်ကုန်) (၇၀ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ။
(၁၇-၉-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မေမြင့်၊ ဒေါ် (၆၅ နှစ်)
အကယ်ဒမီဆုရ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး။
(၂၉-၁၀-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မင်းရှင် (၅၉ နှစ်)
စာရေးဆရာ။
(၇-၈-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မောင်မောင်ညွန့် (၄၇ နှစ်)
အဆိုတော် ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ် ဂီတ
နှင့် သဘင်ကောင်စီဝင်။
(၁၁-၁၀-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မန်းအောင်ရှိန် (၈၂ နှစ်)
ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဟောင်း။
(၂၇-၅-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မျိုးညိုမိုး၊ ဦး (၅၈ နှစ်)
ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်။
(၁၁-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- မြတ်ဆိုင်၊ သခင် (၇၈ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ဒုတိယဆင့်ရ။
(၁၀-၇-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- ရွှေဒုံးဘိအောင်၊ ဦး (၈၁ နှစ်)
စာရေးဆရာနှင့်အကယ်ဒမီဆုရ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာကြီး။
(၁၁-၃-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- လှကျော်၊ သခင် (၇၁ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ။
(၁၇-၇-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- လှထွန်းဖြူ၊ ဦး (၈၆ နှစ်)
စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ၊ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမ
ဆင့်ရ၊ နိုင်ငံ့တော်ကောင်စီဝင်ဟောင်း။
(၆-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- လှဘော၊ ဦး (ဒဂုန်) (၈၈ နှစ်)
စာရေးဆရာကြီးနှင့် မြန်မာစာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်။
(၉-၇-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- သာခင်၊ သခင် (မိုးကုတ်) (၆၉ နှစ်)
မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမ
ဆင့်ရ၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး
ဟောင်း။
(၁၉-၄-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- သန်းနိုင်၊ ဦး (၆၅ နှစ်)
မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ဒုတိယ
ဆင့်ရ၊ မန်းရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်။
(၅-၁၀-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- သန်းအောင်၊ ဦး (၈၅ နှစ်)
သတိုးမဟာသရေစည်သူဘွဲ့ရ၊
ပညာရေး ဝန်ကြီးဟောင်း။
(၁၄-၁-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- သိန်းမောင်၊ ဦး (၆၉ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ၊ အငြိမ်းစား သံအမတ်ကြီး။
(၂၈-၁၂-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- သိန်းဟံ၊ ဦး (၇၆ နှစ်)
အငြိမ်းစား နည်းပြ ပန်းချီဆရာကြီး၊ ရန်ကုန် ပန်းချီ
ပန်းပုကျောင်း။
(၂၈-၉-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- အေးမောင်၊ သခင် (မိုးကုတ်) (၇၄ နှစ်)
လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်ရ။
(၄-၉-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- အေးသွယ်၊ သခင် (၇၀ နှစ်)
လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်ရ။
(၁၄-၂-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- အောင်ဆင့်၊ ဦး (၆၂ နှစ်)
နိုင်ငံ့တော်ကောင်စီဝင်။
(၂၂-၁၀-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- အောင်ဖေ၊ ဦး (၆၁ နှစ်)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ။
(၁၅-၄-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)
- အောင်သိန်း၊ သခင် (၇၃ နှစ်)
လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်ရ။
(၁၈-၈-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)

ကွယ်လွန်သူ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ (၁၉၈၆)

- အောင်သိန်း၊ ဦး (၆၆ နှစ်)
လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်း စိစစ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ မော်ကွန်း
ဝင် ပထမဆင့်နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ။
(၆-၆-၈၆ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။)

နိုင်ငံတကာ

- ကရိသျှနမုတ္တိ၊ ဂျေဒု (၉၀ နှစ်)
အိန္ဒိယ တွေးခေါ်ပညာရှင်နှင့် စာရေးဆရာ။
- ကက်ကိုနှင့် ယူရို (၈၅ နှစ်)
ဖင်းလန်သမ္မတဟောင်း။
- ကက်ဂနီ၊ ဂျိမ်းစ် (၈၆ နှစ်)
အမေရိကန်ရုပ်ရှင် အနုပညာရှင်။
- ကန်တရိုဗစ်ချို၊ လီယိုနစ် (၇၄ နှစ်)
စီးပွားရေး နိုဗဲဆုကို ဆိုဗီယက် နိုင်ငံသားများထဲမှ
ပထမဆုံး ဆွတ်ခူးခဲ့သူ။
- ဂရန့်၊ ကယ်လီ (၈၂ နှစ်)
အမေရိကန်ရုပ်ရှင်အနုပညာရှင်။
- ဂလပ်၊ ဆာဂျွန်ဘော့ဂေါ့ (၈၈ နှစ်)
အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ၌ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၅၆ ခု
နှစ်အထိ အာရပ်တပ်များနှင့် လက်တွဲ တိုက်ခိုက်ခဲ့
သည့် ဗြိတိသျှစစ်ဗိုလ်နှင့် စာရေးဆရာ။
- ဆအစ်ဖူဒင်၊ ဆာအိုမာအလီ (၇၁ နှစ်)
ဘဂ္ဂူးနိုင်ငံ နိုင်ငံကို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၆၇ ခုနှစ်ထိ
အုပ်စိုးခဲ့သော စူလတန်ဘုရင်။
- ဆေမီယိုနော့၊ နီကိုလိုင် နီကိုလယ်ဗစ်ချို (၉၀ နှစ်)
ဆိုဗီယက် နိုင်ငံသားများထဲမှ နိုဗဲဆုကို ဗေဒဆိုင်ရာ
ဆွတ်ခူးသူ။
- ဆိုင်းဖတ်၊ ယာရိုစလပ် (၈၄ နှစ်)
၁၉၈၄ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ ချက်ကိုစလိုဗက် က ဗျာဆရာ။
- ဇင့်-ဂျော်ဂျီ၊ အဲလဗတ် (၉၃ နှစ်)
၁၉၃၇ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ ဟန်ဂေရီဖွား အမေရိကန်
ဓာတုဗေဒပညာရှင်။
- တန်ဇင်းနော်ဂေး (၇၁ နှစ်)
၁၉၅၃ ခုနှစ်က ဆာအက်ဒမန် ဟီလာရီနှင့်အတူ ဝေ
ရက်တောင်ထိပ်ကို ပထမဆုံးအောင်မြင်စွာတက်ခဲ့သူ။
- ဒွိုင်စီ၊ အက်ဒွပ် အဒဲဗတ် (၉၂ နှစ်)
၁၉၄၃ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ အမေရိကန် ဓာတုဗေဒပညာရှင်။
- ပရီမင်ဂျာ၊ အော့တို လုဗစ် (၈၀ နှစ်)
ဩစတြီးယားနိုင်ငံဖွား အမေရိကန်ရုပ်ရှင် ဒါရိုက်
တာ။
- ပါပါနှင့်၊ အီဗန် (၉၁ နှစ်)
၁၉၃၇ ခုနှစ်က ရေခဲစိုင်းမျောကြီးပေါ်တွင် ၂၇၅ ရက်

- ကြာ လိုက်ပါလျက် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဒေသမှ ဂရင်
လန်ကျွန်းသို့ မိုင် ၁,၃၀၀ ကျော် ခရီးနှင့်ရင်း မိုးလေ
ဝသနှင့် သမုဒ္ဒရာဆိုင်ရာ သုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့သည့်
ဆိုဗီယက် ပထဝီဝင်ပညာရှင်။
- ပါးမား၊ အိုလော့ (၅၉ နှစ်)
ဆွီဒင်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်။
- ဘော်ဂျက်စ်၊ ယော်ဂေး လူဝီ (၈၆ နှစ်)
အထင်ရှားဆုံး လက်တင်အမေရိကန် စာပေပညာရှင်
စာရင်းဝင်၊ အကျင့်တီးနားလူမျိုး မျက်မမြင် စာရေး
ဆရာကြီး။
- ဘိုဗား၊ စီမုန်ဒီ (၇၈ နှစ်)
ဖြစ်တည်မှု ပဓာနဝါဒီ ပြင်သစ် စာရေးဆရာမကြီး။
- မာရှယ်၊ ဆာမိုရာ မိုင်ဆက်စ် (၅၃ နှစ်)
မိုဇမ်ဗစ်နိုင်ငံ သမ္မတ။
- မာဒဲ၊ အယ်လဗာ (၈၄ နှစ်)
၁၉၈၂ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေး နိုဗဲဆုရ ဆွီဒင် လူမှုရေး
ပညာရှင်။
- မာလီကင်၊ ရောဗတ် အက်စ် (၉၀ နှစ်)
၁၉၆၆ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ အမေရိကန် ဓာတုဗေဒ
ပညာရှင်။
- မိုလိုတော့၊ ဗယာချက်စလပ် (၉၆ နှစ်)
၁၉၁၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်
ခဲ့သော ဆိုဗီယက် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း။
- မိုး၊ ဟင်နရီ (၈၈ နှစ်)
ဗြိတိသျှ ပန်းပုပညာရှင်။
- မက္ကမီလန်၊ ဟယ်ရီ (၉၂ နှစ်)
ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း။
- ယဲကျန်ယင်း၊ မာရှယ် (၉၀ နှစ်)
တရုတ်နိုင်ငံ နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲဟောင်း။
- ရမ်း၊ ဂျက်ဂျီဗန် (၇၈ နှစ်)
အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဟာရီဂျန် မျိုးနွယ်စု၏ ခေါင်းဆောင်၊
နိုင်ငံရေး သူခမိန်။
- ရှရိုးဒါး၊ ဝီလျံ (၅၄ နှစ်)
ယာဗစ်-၇ နှလုံးတုကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၅
ရက်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၆၂၀ ကြာ တပ်ဆင်လျက်
အသက်ရှင်နေခဲ့သူ။
- လေဇွမ် (၇၈ နှစ်)
ဗီယက်နမ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်းရေးမှူးချုပ်။
- လိုဝီ၊ ရေမုန် (၉၂ နှစ်)
အမေရိကန် စက်မှုဒီဇိုင်းပညာရှင်။
- လစ်မန်း၊ ဖရစ်အေ (၈၇ နှစ်)
၁၉၅၃ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ အမေရိကန် ဗေဒပညာရှင်။

ကွယ်လွန်သူ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ (၁၉၈၆)

- လျှူပိုင်ချင်း၊ မာရှယ် (၉၄ နှစ်)
တရုတ်နိုင်ငံ သမိုင်းဝင် ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲနှင့် ဂျပန်ခုခံ
စစ်ပွဲတို့တွင် ပါဝင်ဦးဆောင်ခဲ့သူ။
- ဟာချီရိုတာကာဟာချီ၊ မစ္စတာ(၇၂ နှစ်)
မြန်မာနိုင်ငံမှချီးမြှင့်သော အောင်ဆန်းတံခွန်အဖွဲ့။
- ဟာရီမန်း၊ ဝီလျံအက်ဗရဲ (၉၅ နှစ်)
အမေရိကန် နိုင်ငံရေးသုခမိန်။
- အီဇူမီ၊ ရှီဂေချီယို (၁၂၀ နှစ်)
ဂျပန်နိုင်ငံမှ ကမ္ဘာ့အသက်ရှည်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး။
- အိုကိဖို၊ ဂျော်ဂျီယာ (၉၉ နှစ်)
အမေရိကန် ပန်းချီအနုပညာရှင်။
- အစ်ရှားဝုဒ်၊ ခရစ္စတိုဖာ (၈၁ နှစ်)
ဗြိတိန်နိုင်ငံဖွား အမေရိကန် စာရေးဆရာကြီး။

ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ ပေါက်ကွဲမှု။ ။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ယူကရိန်းပြည်နယ်မှ ချာနိုဘီလ်နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ယင်းသည် ကမ္ဘာ့နျူကလီးယား မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှု သမိုင်းတွင် လူ့အသေအပျောက် အထိအခိုက်နှင့် ဆုံးရှုံးမှု အများဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။

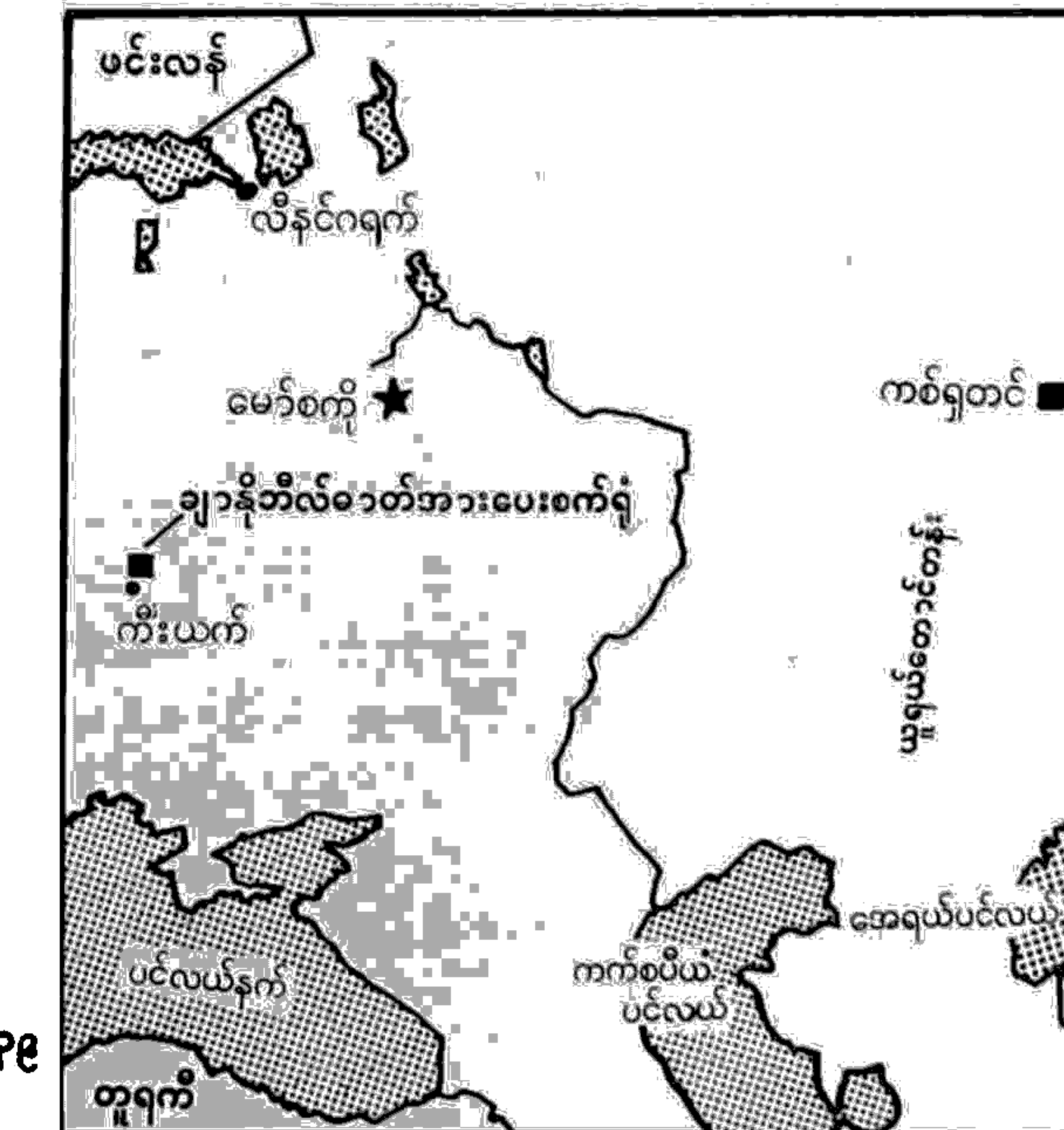
မိဂါဝပ်၁၀၀၀ ရှိသော ယင်းနျူကလီးယားဓာတ်အား ပေးစက်ရုံသည် ယူကရိန်းပြည်နယ်၏မြို့တော် ကီးယက်မြို့ ၏ မြောက်ဘက် မိုင် ၈၀ ခန့်အကွာ ချာနိုဘီလ်မြို့အနီး တွင် တည်ရှိသည်။ အရေးပေါ်အအေးပေးစနစ်ကို ရပ်ပစ် ခဲ့သဖြင့် အပူချိန်ကို မထိန်းနိုင်ဘဲ ဓာတ်ပေါင်းဖိုပေါက်ကွဲ ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့်စက်ရုံအမှီးတစ်ခုလုံး ပွင့်ထွက်သွားပြီး ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်းများ လေထဲသို့ ပျံ့လွင့်သွားခဲ့သည်။ တရားဝင်ထုတ်ပြန်သော သတင်းအရ ပေါက်ကွဲစဉ်က စက်ရုံအတွင်းနှင့် ဝန်းကျင်တွင် ရှိနေ ကြသော လူ ၃၁ ဦးသေဆုံးခဲ့ပြီး လူပေါင်း ၅၀၀ ခန့်ကို ဆေးရုံတင်ခဲ့ရသည်။ ဆုံးရှုံးမှုငွေကြေးတန်ဖိုးမှာ ဒေါ်လာ နှစ်သမကျိုးဘီလီယံ(ကုဋေ ၂၉၀)ခန့်ရှိသည်။ စက်ရုံအနီး ဧရိယာ ၃၀၀ စတုရန်းမိုင် အတွင်းရှိ လူပေါင်း ၁,၃၅,၀၀၀ ကိုလည်းဘေးလွတ်ရာသို့ပြောင်းရွှေ့ပေးခဲ့ရသည်။ ပြောင်း ရွှေ့လာသူများကို ကျေးရွာ ၅၂ ရွာတွင် နေရာချပေး ခဲ့သည်။ ယင်းကျေးရွာအများစုမှာ ကီးယက်မြို့အနောက် ဘက် မာခါရော့ဒေသတွင်ရှိသည်။ ကျေးလက် စုပေါင်း လယ်ယာ အသင်း ကဲ့သို့သော အသင်း အဖွဲ့များက ပြောင်းရွှေ့လာသူများကို စားစရာနှင့် အဝတ်အထည်များ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းကြသည်။ ၎င်းတို့သည် စက်ရုံပေါက်ကွဲ

ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယားဓာတ်အားပေးစက်ရုံပေါက်ကွဲမှု

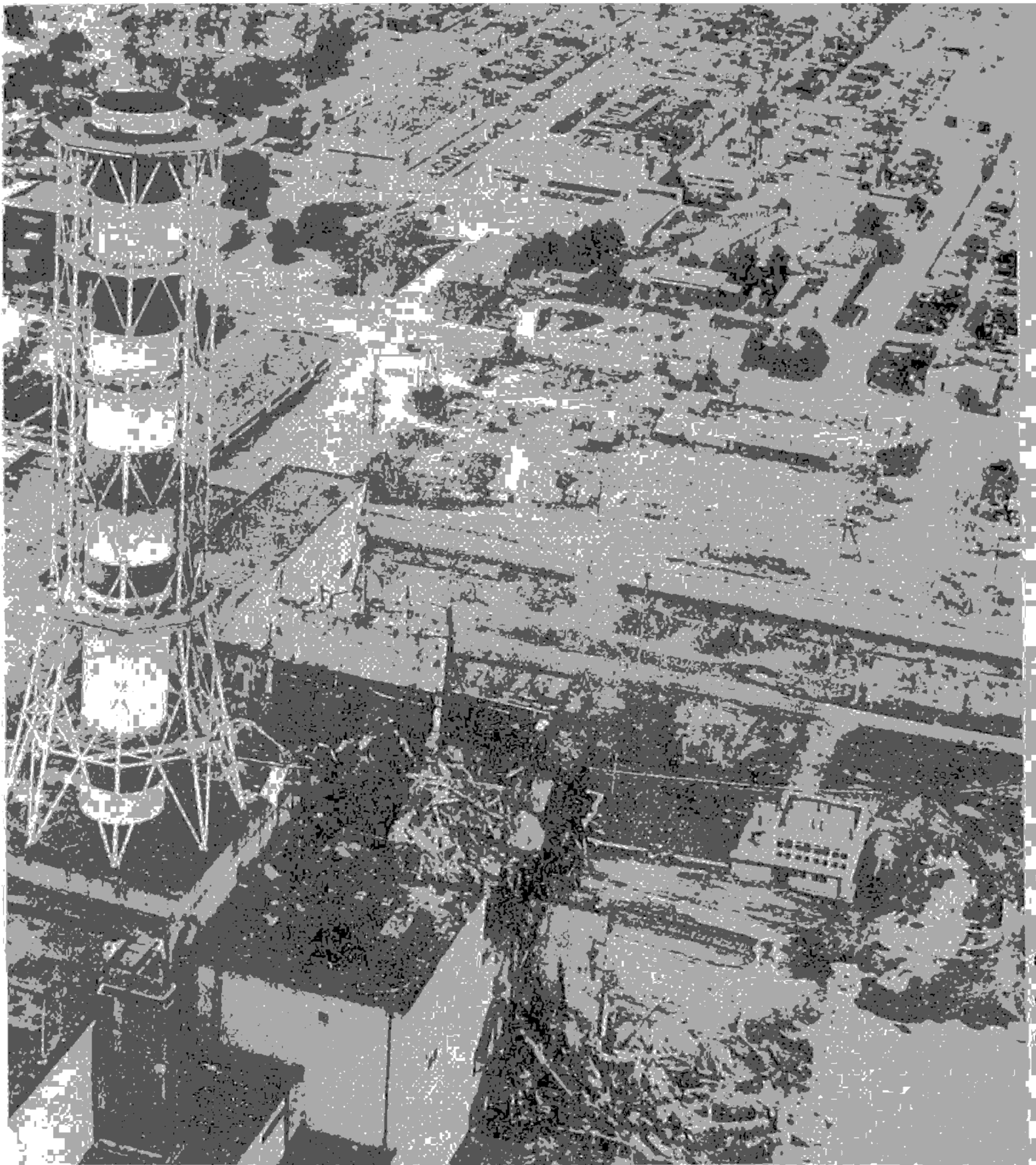
စဉ်က အိုးပစ်အိမ်ပစ် လက်လွတ်ထွက်ပြေး လာခဲ့ကြ ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုသည် ယင်းပေါက်ကွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ကို နိုင်ငံတကာ အကျွမ်းဝမ်းအင် အေဂျင်စီ (အိုင်အေအီးအေ) သို့ တင်ပြ ခဲ့သည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာတွင် သမိုင်း၌ အဆိုးရွားဆုံး ဖြစ်ခဲ့သော ဤနျူကလီးယား မတော်တဆဖြစ်ရပ်အတွက် ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို ကိုင်တွယ် ထိန်းသိမ်းသော ဝန်ထမ်းအမျိုးသား အမျိုးသမီးများ၌ တာဝန်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အစီရင်ခံစာအရ အမည်ဖော်ပြမထားသော ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း တစ်စုသည် အောက်ပါအများ ခြောက်ခုကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်။

- စမ်းသပ်မှုတစ်ခုပြုလုပ်ရန် အရေးပေါ် အအေးပေး စနစ်ကို ပိတ်ထားမိသည်။
- ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ အထွက်စွမ်းအားကို မစဉ်းစား မဆင်ခြင်ဘဲ အလွန်အမင်း လျော့ချလိုက်ရာ ထိန်းချုပ်၍မရနိုင်အောင် ဖြစ်သွားသည်။
- လှည့်ပတ် စီးဆင်းနေသော ရေပိုက် အားလုံးကို ဖွင့်ထားရာ ရေစီးနှုန်း လွန်စွာများလာသည်။
- လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုရပ်ဆိုင်းသွားပါက ဓာတ်ပေါင်း ဖိုကို ပိတ်ပစ်မည့် အလိုအလျောက် အချက်ပြ စနစ်သည်လည်း ပိတ်ဆို့ပျက်စီးနေသည်။
- အထိန်းချောင်း အားလုံးနီးပါးကို အတွင်းသား အူတိုင်ထဲမှ ဆွဲထုတ်ထားသည်။
- ရေနှေးငွေ့ဖိအား၊ သို့မဟုတ် ရေမျက်နှာပြင် ပုံမှန် အနေအထားထက် လွန်ကဲလာပါက ဓာတ်ပေါင်း ဖိုကို အလိုအလျောက် ပိတ်ပေးမည့် လုံခြုံရေး ကိရိယာများကိုလည်း ပိတ်ထားသည်။

ချာနိုဘိလ် နျူကလီးယားဓာတ်အားပေးစက်ရုံပေါက်ကွဲမှု

ချာနိုဘိလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ ပေါက် ကွဲပြီးနောက် တွေ့မြင်ရပုံ

ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားစေမည့် အခြေအနေများသည် ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့ကပင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ တာဘိုင်စက်ကို စမ်းသပ်လည်ပတ်ကြည့်ရန်အတွက် စက်ရုံဝန်ထမ်းများသည် ဓာတ်ပေါင်းဖို၏ စွမ်းအင်အခြေကို နှိမ်ချလိုက်သည်။ စွမ်းအင်နှိမ်အခြေတွင် စက်လည်ပတ်နိုင်ရန်အတွက် အလိုအလျောက်ထိန်းချုပ်စနစ်ကိုလည်း ပိတ်ထားလိုက်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဓာတ်ပေါင်းဖိုထိန်းမနိုင်သိမ်းမရမဖြစ်အောင် ကာကွယ်တားဆီးရန် တပ်ဆင်ထားသော အရေးပေါ် ထိန်းချုပ်ကိရိယာများကို ဖြုတ်ထားလိုက်ကြသည်။ စွမ်းအင်အခြေကို နှိမ်ချရာမှ စွမ်းအား အလွန်အမင်းကျဆင်းသွားသော အခါ စမ်းသပ်မှု ပြုလုပ်ကြသော ကျွမ်းကျင်သူများသည် ပြန်လည်မြှင့်တင်ရန် ကြိုးပမ်းကြပြန်သည်။ သူတို့သည် အရေးကြီးသော အထိန်းချောင်းများကိုလည်း ဖြုတ်ပစ်ကြသည်။ ဆင့်ကဲဓာတ်ပြုမှုဖြစ်စဉ်ကိုပုံမှန်ရှိစေရန် ထိန်းချုပ်ပေးသော အထိန်းချောင်း ၃၀ ထည့်သွင်းထားရမည်ဖြစ်သော်လည်း အလုပ်သမားများက

ရှစ်ချောင်းမျှသာချန်၍ အားလုံးကို ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ စက်ခလုတ် မောင်းသူများကလည်း တာဘိုင်စက်ရပ်လျှင် ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို အလိုအလျောက် ပိတ်ပေးမည့် အခြားလုံခြုံမှုစနစ်တစ်ခုကို ပိတ်လိုက်ကြပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့ နံနက် ၁ နာရီ ၂၃ မိနစ်တွင် စမ်းသပ်မှုစတင်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ စမ်းသပ်မှုမလုပ်မီ ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို အေးစေသော ရေစီးဆင်းမှုကို လျော့ချထားပြီး ဖြစ်သည့်ပြင် အန္တရာယ်ကင်းရေးအချက်ပြ ခလုတ်များလည်း ချွတ်ယွင်း နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် စမ်းသပ်မှု စသောအခါ အပူချိန်အလွန်အမင်းမြင့်တက်လာပြီး စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း၌ပေါက်ကွဲမှုကြီးနှစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာကာစက်ရုံပတ်လည်အနှံ့နေရာ ၃၀ ကျော်တွင် မီးများ တောက်လောင်ခဲ့သည်။

ယင်းပေါက်ကွဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္ဘာသို့ ချက်ချင်း သတင်းမပို့ခဲ့သောကြောင့် ဥရောပနိုင်ငံများက မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၆

ခုနှစ် ပြေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်မှ ဆိုဒင်နိုင်ငံက ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသို့ ရေဒီယို ဓာတ်ရောင်ခြည်လှိုင်းများ ရောက်ရှိလာကြောင်း ကြေညာမှု ကမ္ဘာက သိကြရသည်။ ဆိုဒင်က ကြေညာပြီး အချိန်အတန်ကြာမှ ဆိုဗီယက်က ကြေညာခဲ့သည်။ ရေဒီယို သတ္တိကြွ ရောင်ခြည်လှိုင်းများသည် ပိုလန်၊ ဖင်းလန်၊ ဒိန်းမတ်နှင့် နော်ဝေးနိုင်ငံများသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဥရောပနိုင်ငံ အများအပြားတွင် မိုးရေ မသောက်ရန်၊ အရှေ့ဥရောပမှလာသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် နွားနို့များ မစား မသောက်ရန် တားမြစ်ခဲ့သည်။ ချာနိုဘီလ်နှင့် အနီးဆုံးဖြစ်သော အိမ်နီးချင်း ပိုလန်နိုင်ငံ တွင် အသက် ၁၆ နှစ်အောက် ကလေးများကို အစိုးရက အိုင်အိုဒင်းဆေး ကျွေးခဲ့သည်။

အစီရင်ခံစာပါ အချက်များကို အထောက်အထားပြုလျက် အမေရိကန် ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များက ဓာတ်ရောင်ခြည်သင့်မှုကြောင့် ဖြစ်သော ကင်ဆာရောဂါဖြင့် လူ ၅၀၀၀ ကျော်သည် အချိန်မတိုင်မီ သေဆုံးနိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားကြသည်။ စက်ရုံဝန်းကျင် ဒေသသည် ပုံမှန်အနေအထားထက် ရေဒီယိုသတ္တိကြွမှု အဆ ၂,၅၀၀ မျှရှိနေသောကြောင့် နှစ်ပေါင်း အတန်ကြာသည့် တိုင် အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့်အတွက် ဘူဒိုဇာမြေညှိစက်ကြီး များဖြင့် မြေလှန်ပြုပြင်ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆိုးထဲမှ အကောင်းထုတ်ယူနိုင်သော အချက်များလည်း ရှိခဲ့သည်။ မဆင်မခြင်ပြုမိသော အမှားကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသော ဤအဖြစ်ဆိုးသည် နောင်တွင် ယင်းထက် ပိုမိုဆိုးရွားသော အဖြစ်မျိုး ထပ်မံမပေါ်ပေါက်စေရန် သတိပေးသကဲ့သို့ ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံမတော် တဆ ဖြစ်ပွားမှုသည် သိပ္ပံပညာရှင်များအား ပိုမိုလုံခြုံစိတ်ချရပြီး ပိုမိုစွမ်းအားရှိသည့် အဏုမြူဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ တီထွင်ထုတ်လုပ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်ကြောင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗီယင်နာမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော အဖွဲ့ဝင် ၁၁၃ နိုင်ငံ ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတကာ အဏုမြူစွမ်းအင် အေဂျင်စီ (အိုင်အေအီးအေ) နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံအဖွဲ့မိန့်ခွန်းတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဟန်ဘလစ်က ပြောကြားခဲ့သည်။ ယခုအခါ ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွင် ဓာတ်ပေါင်းဖိုအသစ် နှစ်လုံးကို တည်ဆောက်လျက်ရှိရာ ပြီးစီးလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ယင်းစက်ရုံ ညွှန်ကြားရေးမှူးက အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။

ဦးညွှန်ဝင်း

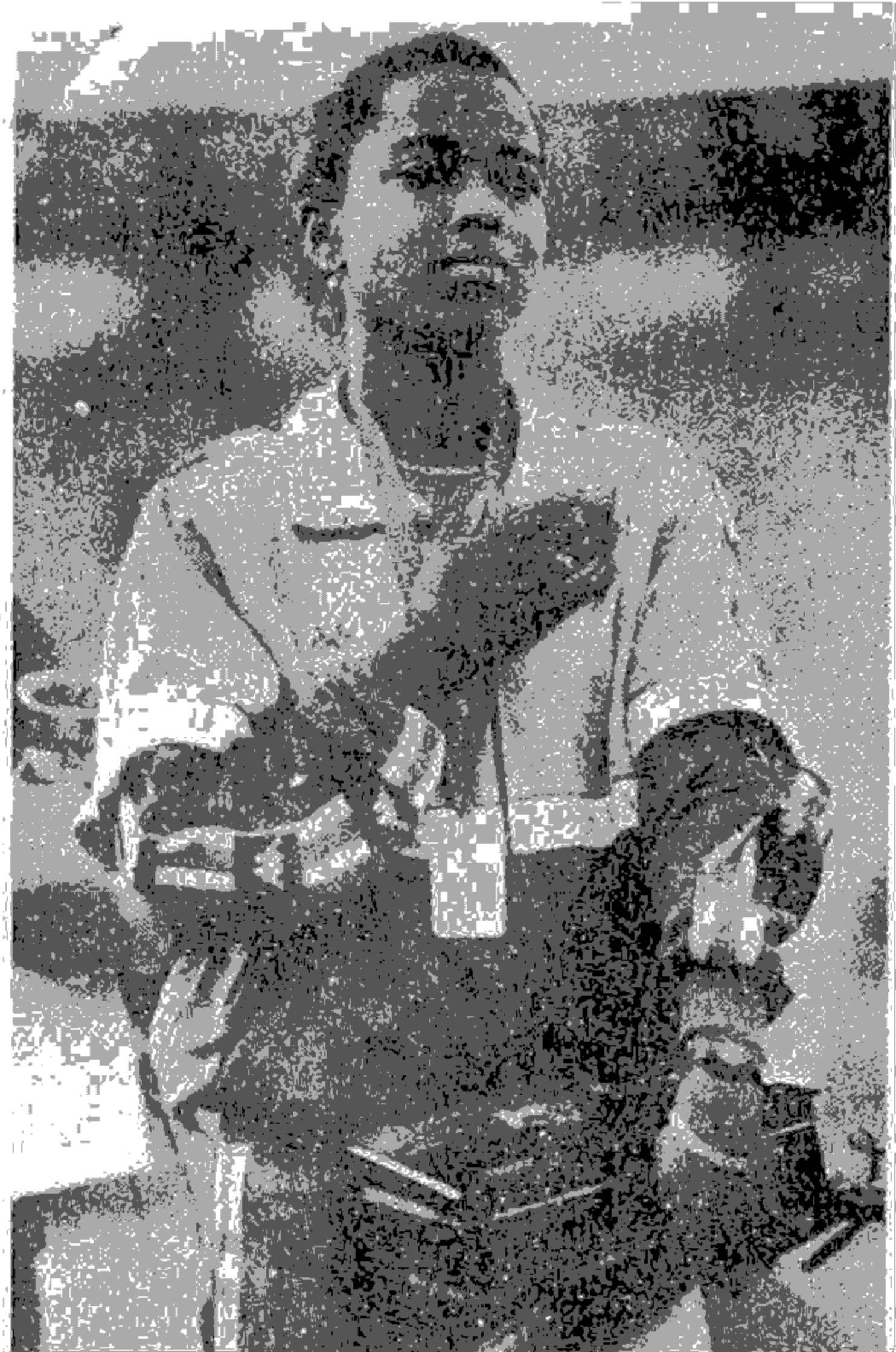
ချစ်ကြည်ရေးအားကစားပွဲတော် (ပထမအကြိမ်)

။ ။ ကမ္ဘာ့ အိုလင်းပစ်ပြိုင်ပွဲ၊ ကမ္ဘာ့တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ စသော အားကစားပြိုင်ပွဲကြီးများကို ပုံမှန်ကျင်းပလျက် ရှိရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၊ မော်စကိုမြို့၌ ကျင်းပသော ပထမအကြိမ် ချစ်ကြည်ရေးအားကစားပွဲတော်ကြီးသည် ထူးခြားသော အားကစားပြိုင်ပွဲကြီး တစ်ခုဖြစ်သည်။

ယင်း အားကစားပွဲတော်ကြီးကို အမေရိကန် နိုင်ငံမှ တီဘီအက်စ် ရုပ်မြင်သံကြား ကုမ္ပဏီကြီးနှင့် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုတို့က ပူးတွဲတာဝန်ယူကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နှင့် ဆိုဗီယက် အားကစားသမား အကျော်အမော်များသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် မွန်ထရီရယ် အိုလင်းပစ် အားကစားပွဲတော်ကြီးတွင် နောက်ဆုံး ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပြီး သည့်နောက် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၁၉၈၄ ခုနှစ် အိုလင်းပစ်ပြိုင်ပွဲကြီး နှစ်ရပ်တွင် တွေ့ဆုံ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မပြုခဲ့ကြချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကန်အားကစား သမားများ ပြန်လည်တွေ့ဆုံ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးအတွက် ချစ်ကြည်ရေး အားကစားပွဲတော်ကို ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။

ချစ်ကြည်ရေးအားကစားပွဲတော်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ဆာဂျီဘူကာက ၎င်း၏ ကမ္ဘာ့တုတ်ထောက်ခုန် စံချိန်ကို ၁၉ ပေ ၈ နှိ လက်မသို့ ထပ်မံ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ အိဗလင်း အက်ရှ်မိုက အမျိုးသမီး မိတာ ၁၀၀ အပြေးပြိုင်ပွဲတွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့သည်။

ချစ်ကြည်ရေး အားကစား ပွဲတော်ကို မော်စကိုမြို့ လီနင် အားကစားပြိုင်ကွင်းကြီးတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့ သည်။ ချစ်ကြည်ရေး အားကစားပွဲတော်သို့ နိုင်ငံပေါင်း ၈၀ မှ အားကစား သမားပေါင်း ၃၀၀၀ ကျော် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။

ယင်း အားကစား ပြိုင်ပွဲတွင် ဘတ်စကက်ဘော (အမျိုးသမီး)၊ လက်ဝှေ့၊ စက်ဘီး (အမျိုးသား/အမျိုး သမီး)၊ ဝါတာပိုလို၊ ဘော်လီဘော (အမျိုးသား/အမျိုး သမီး)၊ ကျွမ်းဘား (အမျိုးသား/အမျိုးသမီး)၊ လှေ လှော် (အမျိုးသား/အမျိုးသမီး)၊ ဂျူဒို၊ ပြေးခုန်ပစ် (အမျိုးသား/အမျိုးသမီး)၊ ရေကူး (အမျိုးသား/အမျိုး သမီး)၊ ဒိုင်ဗင် (အမျိုးသား/အမျိုးသမီး)၊ လက်ပစ် ဘော (အမျိုးသား/အမျိုးသမီး)၊ တင်းနစ် (အမျိုး သား/အမျိုးသမီး) နှင့် သရုပ်ပြပွဲများ အဖြစ် ရေခဲပြင် လျှောစီးအကနှင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဘောလုံးကစား နည်းတို့ ပါဝင်သည်။

ပြိုင်ပွဲတွင် ကမ္ဘာ့ထိပ်သီး အားကစား သမားများ အားတက်သရော ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် လည်း ကမ္ဘာ့စံချိန်သစ် ခြောက်ခု တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြေး ခုန်ပစ်တွင်နှစ်ခု၊ စက်ဘီးပြိုင်ပွဲတွင် သုံးခုနှင့် ရေကူးပြိုင်ပွဲ

တွင်တစ်ခုတို့ဖြစ်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာစံချိန် ရှစ်ခုနှင့် နိုင်ငံ အလိုက် အမျိုးသား စံချိန်သစ်ပေါင်း ၉၁ ခု ကိုလည်း တင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ပွဲကြည့် ပရိသတ်ပေါင်း ၁၀ သိန်း ကျော် အားကစားပြိုင်ပွဲ အသီးသီးတွင် ကြည့်ရှု အားပေး ခဲ့ကြသည်။

ချစ်ကြည်ရေး အားကစားပွဲတော်တွင် အကောင်းဆုံး ကမ္ဘာ့အားကစားစံချိန် နှစ်ခုတင်နိုင်ခဲ့ရာ တုတ်ထောက် အမြင့်ခုန်တွင် ဆိုဗီယက်မှ ဆာဂျီဘူကာက ၆ ဒေမ ၀၁ မီတာခုန်ပြီး စံချိန်သစ် တင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီး ခုနစ် မျိုးစုံပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကန်မှဂျက်ကီ ဂျိုင်နားက အမှတ် ပေါင်း ၇,၁၄၈ မှတ်ဖြင့် ကမ္ဘာ့စံချိန်သစ်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးအား အကောင်းဆုံးအားကစားသမား နှစ်ဦး အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ အထူး ဆုကိုလည်း ကနေဒါ နိုင်ငံမှ တာတို အပြေးသမား ဘင် ဂျန်ဆင်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ သည်။ ဘင် ဂျန်ဆင်သည် မိတာ ၁၀၀ ပြေးပွဲတွင် ၉ ဒေမ ၉၅ စက္ကန့်ဖြင့် ပြေးကာ ပထမရရှိခဲ့သည်။

ချစ်ကြည်ရေး အားကစားပြိုင်ပွဲကြီးကို လေးနှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ရာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ချစ်ကြည်ရေး အားကစား ပြိုင်ပွဲကြီးကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ ကျင်းပမည် ဖြစ်သည်။

ဂရန့်၊ ကယ်ရီ (ခရစ် ၁၉၀၄-၁၉၈၆) ။ ။အမေရိကန် ရုပ်ရှင်အနုပညာရှင် ကယ်ရီ ဂရန့်ကို ၁၉၀၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဗရစ်စတိုးမြို့၌ မွေးဖွား ခဲ့သည်။ ငယ်မည်မှာ အာချီဗား အလက်ဇန္ဒားလီချီဖြစ် သည်။ ဖခင်သည် အရက်စွဲ၍ မိခင်သည် စိတ္တဇရောဂါ ဖိစီးသဖြင့် ငယ်စဉ်က အထီးကျန်ဘဝနှင့် ကျင်လည်ခဲ့ရ သည်။ အာချီဗားသည် အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် ကဇာတ်ရုံတစ်ရုံသို့ ရောက်သွားခဲ့ရာ လူငယ်ကျွမ်းဘားအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သော ဘော့ ပင်ဒါနှင့် ဆက်သွယ် မိသည်။ ထိုအခါ အာချီဗားသည် သဏ္ဍာန်လုပ် သရုပ် တူ ဟန်မူရာသက်သက်ဖြင့် ဖျော်ဖြေသည့် မိုင်းအနုပညာ (Mime) နှင့် ဘားကျွမ်းပညာတို့ကို ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဇာတ်သဘင် လောက၌ ကျင်လည်နေခဲ့ပြန် သည်။ အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ပါရ မောင်ရုပ်ရှင် ကုမ္ပဏီ၌ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်ရန် စာချုပ်ခွဲ ရာမှ ဟောလီဝုဒ်တွင် ခြေချမိသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ တောင်း ဆိုချက်အရ ကယ်ရီ ဂရန့်ဟု အမည် ပြောင်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူသည်။ ဂရန့်သည် ရုပ်ရှင်ကားပေါင်း ၇၂ ကားတွင် ပါဝင် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် တွင် ရိုက်ကူးခဲ့သည့်

သတိလက်လွတ် အမည်ရှိကားသည် အအောင်မြင်ဆုံးဖြစ် သည့်ပြင် ဂရန့်ကိုယ်တိုင်လည်း အနှစ်သက်ဆုံးသောဇာတ် ကားဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်အကဲဖြတ်ပညာရှင်တို့၏ အလိုအရ ဆီလဗီးယားစကားလက် (၁၉၃၅)၊ စူဇီ (၁၉၃၆)၊ သွေး ထွက်အောင်မှန်သောစကား (၁၉၃၇)၊ ဂွန်ဂါဒင် (၁၉၃၉)၊ ဖီလာဒဲလဖီးယားပုံပြင် (၁၉၄၀)၊ ကျွန်ုပ်၏အနှစ်သက်ဆုံး ဇနီး (၁၉၄၀)၊ ပျားရည်ဆမ်းခရီးထွက်ခဲ့စဉ်က (၁၉၄၂)၊ တိုကျိုသို့အရောက် (၁၉၄၃)၊ ဖိုးကံကောင်း (၁၉၄၃)၊ ဟိုရှေးရှေးတုန်းက (၁၉၄၄)၊ အထီးကျန်လုံးသားသာ လျှင် (၁၉၄၄)၊ နေနှင့်ည (၁၉၄၅)၊ မိန်းမပျိုတိုင်းကြင်ယာ ရသင့်သည် (၁၉၄၆)၊ ကျဉ်းထဲကျပ်ထဲ (၁၉၅၀)၊ သူခိုး ဖမ်းရန် (၁၉၅၅)၊ ပိုစိမ်းသောမြက် (၁၉၆၀) တို့တွင် လည်း ဂရန့်၏ သရုပ်ဆောင်မှုသည် ပရိသတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ အင်းဂရစ် ဘာ့ဂမင် (၁၉၁၅-၁၉၈၂)နှင့်တွဲဖက်ပါဝင်သော ဒုစရိုက်ဖြင့်ကျော် ကြားသူ (၁၉၄၆) သည် လျှို့ဝှက်သည်းဖို ရုပ်ရှင်ဒါရိုက် တာကြီး အဲလဖရက် ဟစ်ချကော့ (၁၈၉၉-၁၉၈၀) ၏ ထင်ရှားသောလက်ရာဖြစ်သည်။ ဟစ်ချကော့၏ ဇာတ် ကားများထဲတွင် သံသယ (၁၉၄၁) နှင့် အနောက်မြောက် ဘက်မှသည် အနောက်ဆီသို့ (၁၉၅၉) တို့တွင်လည်း ဂရန့်သည် ထူးချွန်စွာ သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဂရန့်သည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်ကရိုက်ကူးသော လမ်းလျှောက် သွားပါ မပြေးပါနဲ့ ဇာတ်ကားတွင် သရုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း ကျဆင်းလာခဲ့ပြီးနောက် ရုပ်ရှင်လောကမှ အနားယူခဲ့ သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်က ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ဗာဂျီးနီးယား ချယ်ရီနှင့် ပထမဆုံး လက်ထပ်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင်

ဘာဘရာဟဲရစ်နှင့် နောက်ဆုံးလက်ထပ်ခဲ့သည်အထိ အိမ် ထောင်ငါးဆက်ရှိခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်လောကမှ အနားယူခဲ့ ပြီးနောက် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်ဖြစ်လာကာ ဖားဗဲ၊ ဟောလီဝုဒ်ပါး၊ အမ်ဂျီအမ်ယူအေနှင့် အမ်ဂျီအမ်ဂရင်း ဟိုတယ်တို့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ ဘုတ်အဖွဲ့တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

မိမိ၏သရုပ်ဆောင်ဟန်သည် အင်္ဂလိပ်ဂီတ ဇာတ်မြူး အနုပညာရှင် ဂျက်ဘူချာနန် (၁၈၉၁-၁၉၅၇)၊ အမေရိ ကန်ရုပ်ရှင်ပညာရှင် နိုဝယ်ကောင်းဝပ် (၁၈၉၉-၁၉၇၃) နှင့် ရက်စ်ဟယ်ရစ်ဆင် (၁၉၀၈-) တို့ သုံးဦးပေါင်း နှင့်ညီပါသည်ဟူ၍ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့သည့် အမေရိကန်ရုပ်ရှင်အနု ပညာရှင် ကယ်ရီဂရန့်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အိုင်ယိုးဝါးပြည်နယ် ဒါဗင်ပို့မြို့၌ အလှူပွဲတစ်ရပ် ခင်းကျင်းရန် ပြင်ဆင်နေစဉ် နှလုံးရောဂါဖြင့် ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

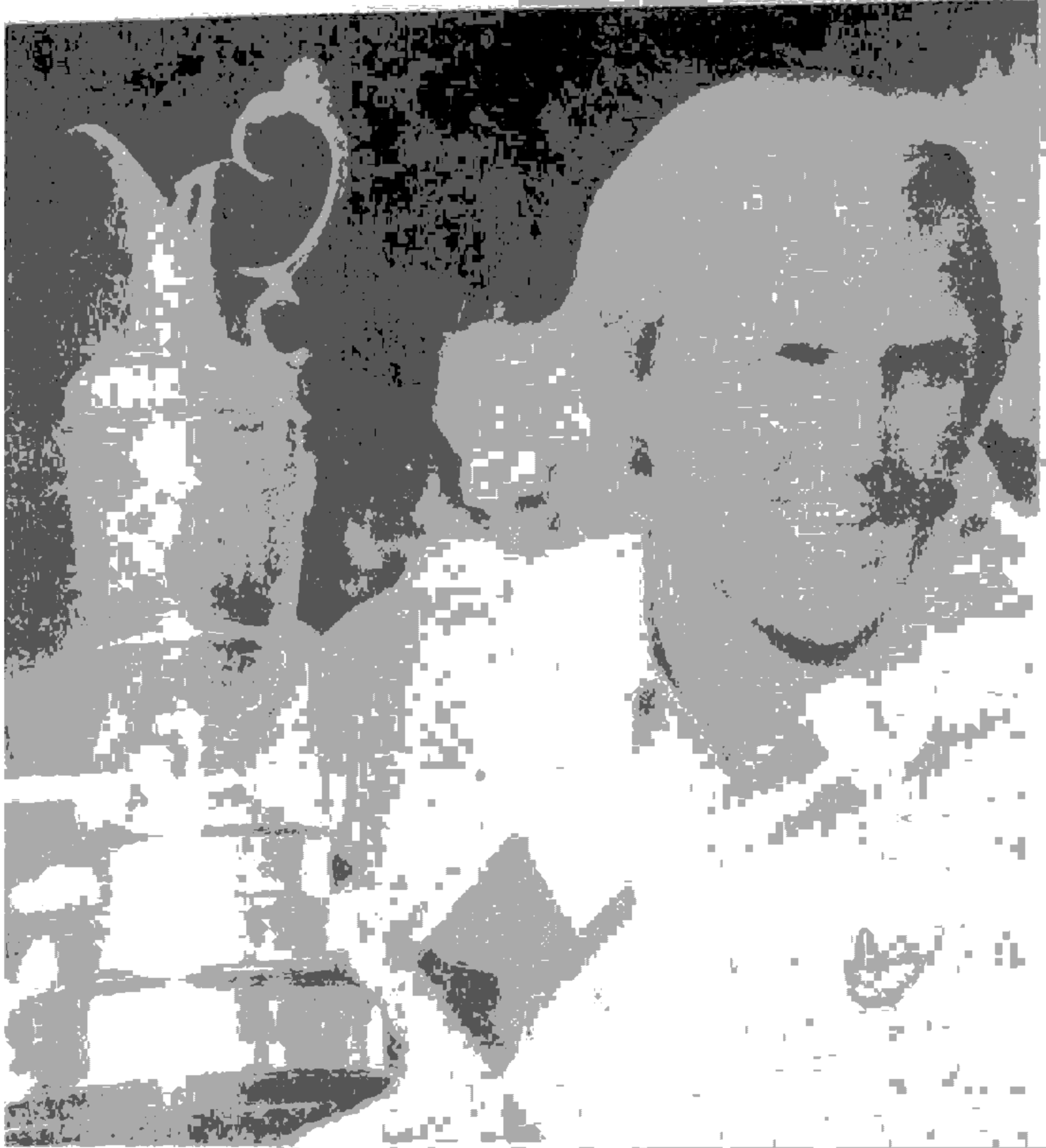
ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲများ။ ။ ကမ္ဘာ့ ဂေါက်သီး လောက၌ ဆုကြေးစား ဂေါက်သီးပြိုင်ပွဲများ တစ်နေ့ တခြား များပြားလာရာ ဆုကြေးငွေများလည်း မြင့်တက် လာခဲ့သည်။ ဆုကြေးငွေများ အလွန်ကောင်းမွန်ခြင်း ကြောင့် ဆုကြေးစား ဂေါက်သီးသမား အရေအတွက် ရာနှင့်ချီ၍ များပြားလာသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နှစ်လုံးပေါက် လှည့်ပတ်ကစားကြရသည့် ပတ်လည်ဂေါက်သီးပြိုင်ပွဲများ သည် အကြိတ်အနယ် ကစားရသည့်ပွဲများ ဖြစ်လာ သည်။ အမေရိကန်ပတ်လည်ပွဲများ၊ ဥရောပပတ်လည်ပွဲ များ၊ ဩစတြေးလျပတ်လည်ပွဲများ၊ အာရှပတ်လည်ပွဲ များ၊ ဂျပန်ပတ်လည်ပွဲများ၊ အာဖရိကပတ်လည်ပွဲများ နှင့် ဆာဖာရီ ပတ်လည်ပွဲများသည် အထင်ရှားဆုံး ပတ်လည် ဂေါက်သီးပြိုင်ပွဲများ ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါပြိုင်ပွဲများအနက်အမေရိကန်ပြိုင်ပွဲများတွင် ပွဲပေါင်း ၄၀ ကျော်ရှိပြီး ဆုငွေအားဖြင့်လည်း အများ ဆုံးဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လုံး ဆုကြေးငွေများလည်း အဆ မတန် များပြားလာခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီက ပြိုင်ပွဲများ အရေ အတွက်နည်းပါးခဲ့ပြီး တစ်နှစ်လုံးဆု ကြေးငွေသည်လည်း ဒေါ်လာတစ်သန်းပင် မပြည့်ခဲ့ချေ။ ယခုအခါတွင် အမေရိကန်ဂေါက်သီးပြိုင်ပွဲများ၏ တစ်နှစ် တာ ဆုကြေးငွေများသည် ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းပင်ကျော် ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ပြိုင်ပွဲ တစ်ပွဲတည်းမှာ ဆုကြေးငွေ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာတစ်သန်းပေးသည့် အထူးပွဲကြီးများ ပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ပြိုင်ပွဲများ များပြားလာ ခြင်းနှင့် ဆုကြေးငွေများအဆမတန် ကောင်းမွန်လာခဲ့ခြင်း တို့ကြောင့် ယခုခေတ် ဆုကြေးစားဂေါက်သီးသမားများ

အမေရိကန်ရုပ်ရှင်အနုပညာရှင် ကယ်ရီ ဂရန့်

ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲများ

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဂေါက်သီးပြိုင်ပွဲများမှ ဆုကြေးငွေပေါင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာ ခြောက်သိန်းခွဲ ကျော် ရရှိခဲ့သည့် သြစတြေးလျမှဂေါက်သီးသမား ဂရက်ခ် နော်မင်

၏ ဂေါက်သီးယှဉ်ပြိုင်ပွဲစွမ်းရည်အဆင့်အတန်းသည်လည်း အံ့မခန်းလိမိ တိုးတက်လာသည်။ မည်သူ့ဗိုလ်စွဲမည်ကို ကြိုတင်ထင်ကြေးပေးရန်ပင် မလွယ်ကူတော့ချေ။

ဖော်ပြပါ ပတ်လည်ပြိုင်ပွဲများအပြင် ကမ္ဘာ့ဂေါက်သီး ပြိုင်ပွဲ အားလုံးအနက် ဂန္ဓဝင် ဂေါက်သီးပွဲကြီးများဟု အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ပြိုင်ပွဲကြီးလေးပွဲရှိသည်။ အမေရိကန် ဂေါက်ဝိဇ္ဇာများ တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ၊ အမေရိကန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ၊ ဗြိတိသျှတံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲနှင့် အမေရိကန် ဆုကြေးစား ဂေါက်သီးသမားများအသင်း တံခွန်စိုက် ပြိုင်ပွဲတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဂေါက်သီးတွင် မည်မျှပင်တော်သည်ဟု ဆိုစေကာမူ အထက်ပါဂန္ဓဝင်ပြိုင်ပွဲကြီး တစ်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိဖူးမှ သာလျှင် ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးဂေါက်သီးသမား စာရင်းဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ဤပွဲကြီးလေးပွဲကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဂရင်း စလင်း (Grand Slam) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အဓိကတံခွန် စိုက် ပြိုင်ပွဲကြီးများဟုလည်း ခေါ်သည်။ ယနေ့အထိ ယင်းပြိုင်ပွဲကြီးအားလုံးကို အနိုင်ရခဲ့ဖူးသော ဂေါက်သီး

ဝိဇ္ဇာ လေးဦးသာ ရှိသေးသည်။ ဂျင်း ဆာရာဇင် (အမေရိကန်) ၊ ဘင် ဟိုဂင် (အမေရိကန်)၊ ဂယ်ရီ ပလေးယား (တောင်အာဖရိက) နှင့် ဂျက်နစ်ကလောက်စ် (အမေရိကန်) တို့ဖြစ်ကြသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ အကျော်အမော် ဂေါက်သီးသမား များ အားလုံးသည် အဆိုပါပြိုင်ပွဲကြီးလေးပွဲတွင် တစ်ပွဲ ပွဲ၌ ဗိုလ်စွဲအနိုင်ရရန် အစွမ်းကုန်ကြိုးစား ယှဉ်ပြိုင်ကြ သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ယင်း ပြိုင်ပွဲကြီးလေးပွဲတွင် ကမ္ဘာ့ထိပ်သီး ဂေါက်သီးသမား အကျော်အမော်များ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြရာ အမေရိကန် ဂေါက်သီးဝိဇ္ဇာကြီးများ တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကန် ဂေါက်သီးသမား နစ်ကလောက်စ်ဗိုလ်စွဲခဲ့သည်။ အမေရိကန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကန်ဂေါက်သီးသမား ရေး ဖလွိုဒ်က ဗိုလ်စွဲခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှတံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတွင်မူ သြစတြေးလျဂေါက်သီးသမား ဂရက်ခ်နော်မင်က ဗိုလ်စွဲ ခဲ့သည်။ အမေရိကန် ဆုကြေးစားဂေါက်သီးသမားများ အသင်းတံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကန်လူငယ် ဂေါက် သမား ဘော့ဗ် တွေးက နာမည်ကြီးများကိုကျော်လွှား၍ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ချန်ပီယံလေးဦးပေါ်ထွက်ခဲ့ပုံ ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လက်ရှိကမ္ဘာ့ဆုကြေးစား ဂေါက် သီးပြိုင်ပွဲများ မည်မျှမည်မျှ အကြိတ်အနယ်ယှဉ်ပြိုင်ရမည် ကို အကဲခတ်နိုင်လေသည်။ ရိုက်ချက်တစ်ချက်ကလေး ကွာရုံဖြင့် ဆုကြေးငွေတွင်လည်း ထက်ဝက်နီးပါး ကွာ သွားနိုင်သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဆုကြေးစားဂေါက်သီးဝင်ငွေ အကောင်းဆုံးစံချိန်တင်နိုင်ခဲ့သူမှာ ဗြိတိသျှနှင့် ဥရောပ တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ များ တွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့သူ သြစတြေးလျ ဂေါက်သီးသမား ဂရက်ခ် နော်မင်ပင် ဖြစ်သည်။ သူ၏ နှစ်ချုပ် ဂေါက်သီးဝင်ငွေသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ခြောက်သိန်း ငါးသောင်းကျော်ဖြစ်သည်။ ဂရက်ခ် နော် မင်သည် ငွေရောင်ဆံပင်ရှိပြီး ၎င်း၏ တိုက်စစ်အားမာန် တို့ကို အကြောင်းပြု၍ သြစတြေးလျတိုက်က ငမန်းဖြူကြီး ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ပထမပတ်အတွင်း တောင်အာဖရိက ဆန်းစီးတီးမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ဆုကြေးငွေဒေါ်လာ တစ်သန်းပြိုင်ပွဲသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဆုကြေးငွေ အများဆုံးပြိုင်ပွဲဖြစ်သည်။ ယင်းပြိုင်ပွဲတွင် တောင်အာ ဖရိက မှ ဂေါက် သီး သမား မတ်မက်နာလ်တီက ဗြိတိန်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အာရှနိုင်ငံများမှ လက်ရွေး စင် ဂေါက်သီးသမားအကျော်အမော်များကို ကျော်လွှား အနိုင်ယူကာ ပထမဆုငွေဒေါ်လာ ၃,၀၀,၀၀၀ ကိုဆွတ်ခူး ရရှိခဲ့သည်။

ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ်များ

(၁၉၈၆)။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် စာပေ ပရိယတ်အရာတို့၌ ထူးချွန်သည့် အပြင် အကျင့် သီလ၊ သိက္ခာ သမာဓိတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ၊ နိုင်ငံတော် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး နှင့် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ် တိုးတက် ဖြစ်ပေါ် ရေးတို့အတွက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံ ဆောင်ရွက်သူများ၊ နိုင်ငံတော် ၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကိုယ်ကျိုးမဖက် စစ်မှန်သော စေတနာသက်သက်ဖြင့် ထူးခြားပြောင်မြောက်စွာ ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူး သစ္စာကို စောင့်သိလျက် ပေးအပ်သော လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများအား ထိုက်သင့်သည့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ်များကို နိုင်ငံတော်က နှစ်စဉ် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း၊ ချီးမြှင့် အပ်နှင်းခြင်း ပြုသည်။

၃၈ နှစ်မြောက် လွတ်လပ်ရေးနေ့ဖြစ်သည့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သော နိုင်ငံ တော် ကောင်စီ၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာများအရ ၁၉၈၆ ခုနှစ်၌ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ် များ ဆက်ကပ်ခြင်း ခံရသည့် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် အပ်နှင်းခြင်း ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါအတိုင်း အမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြား၍ တွေ့ရှိရသည်။

ချီးမြှင့်သည့်ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့၊ တံဆိပ်	ချီးမြှင့်ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဦးရေ
- အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုဏ်ဘွဲ့တံဆိပ်တော်	၁
- အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်	၇
- နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ပထမဆင့်)	၇၄
- နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ဒုတိယဆင့်)	၃၉
- သူရဘွဲ့	၂
- သူရဲကောင်းမှတ်တမ်းဝင်တံဆိပ်	၅၀
- လယ်ယာစီးပွားထူးချွန်တံဆိပ် (တတိယဆင့်)	၁
- လူမှုထူးချွန်တံဆိပ် (ဒုတိယဆင့်)	၁
- လူမှုထူးချွန်တံဆိပ် (တတိယဆင့်)	၃၆
- ရဲသူရတံဆိပ်	၂
- ရဲဗလတံဆိပ်	၂
- ရဲကျော်သူတံဆိပ်	၁
- စစ်မှုထမ်းကောင်းတံဆိပ်	၁၅၆၂

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုက စွမ်းရည် သတ္တိ ဆိုင်ရာ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ဆုတံဆိပ်အား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ချီးမြှင့်နေပုံ

- ရဲမှုထမ်းကောင်းတံဆိပ်	၁၈
- ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကောင်းတံဆိပ်	၄၀၂
- ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတံဆိပ်	၁၉၈၇၄
- ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးတံဆိပ်	၃၉၅၃၃
- နိုင်ငံတော် ရဲမှုထမ်းတံဆိပ်	၁၄၀၂
- ပြည်သူ့ရဲ ပူးတွဲတိုက်ပွဲဝင်တံဆိပ်	၅၂၅

ဂျပန်နိုင်ငံ

ဂျပန်နိုင်ငံ။ ။ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄ - စာ၊ ၁၄၃ - ရှု။) ၌ မြို့ပြမဲဆန္ဒနယ်တချို့၏ မဲဆန္ဒရှင်အရေအတွက်သည် လူဦးရေ အကျဆုံးကျေးလက် မဲဆန္ဒနယ်တို့၏ မဲဆန္ဒရှင် အရေအတွက်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် ငါးဆမျှများပြားနေခြင်းကြောင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှင့် မညီကြောင်းဖြင့် ဟိုကိုင်ဒိုကျွန်းရှိ ဆက်ပိုရိုမြို့ တရားရုံးက ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် စီရင်ချက်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းစီရင်ချက်ကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု ပေးခဲ့သည်။ မလိုလားအပ်သော ရှုပ်ထွေးမှုဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိစေရန် ယင်းရွေးကောက်ပွဲအနိုင်အရှုံးစာရင်း ပျက်ပြယ်သည်ဟုကား မကြေညာခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် ပြုပြင်မှုမလုပ်လျှင် နောင်ကျင်းပသမျှ ရွေးကောက်ပွဲများ၏ အနိုင်အရှုံးစာရင်းများကို ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာမည်ဟု ဖော်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒနယ်မြေများ ပြင်ဆင်ခွဲဝေသတ်မှတ်ရေးအတွက် ဒိုင်းယက်လွှတ်တော်တွင် ညှိနှိုင်းခဲ့ကြရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် သဘောတူညီမှု ရခဲ့သည်။ အောက်လွှတ်တော်တွင် တစ်နေရာ ထပ်တိုးကာ ၅၁၂ နေရာ ရှိလာခဲ့သည်။ မဲဆန္ဒနယ်မြေ ခွဲဝေသတ်မှတ်မှုကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့မှ ရက် ၃၁ ခွာ၍ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်ကို သတ်မှတ်ကြေညာရသည့်အလျောက် အောက်လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲကို ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုနေ့သည် အထက်လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသည်။

အောက်လွှတ်တော်၌ ၅၁၂ နေရာအတွက် အမတ်လောင်း ၈၃၈ ဦး ဝင်ပြိုင်၍ အထက်လွှတ်တော်၌ ၁၂၆ နေရာအတွက် အမတ်လောင်း ၅၀၆ ဦး ဝင်ပြိုင်ကြသည်။ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ ၈၇ သန်းအနက် ၇၁ ဒသမ ၄ ရာခိုင်

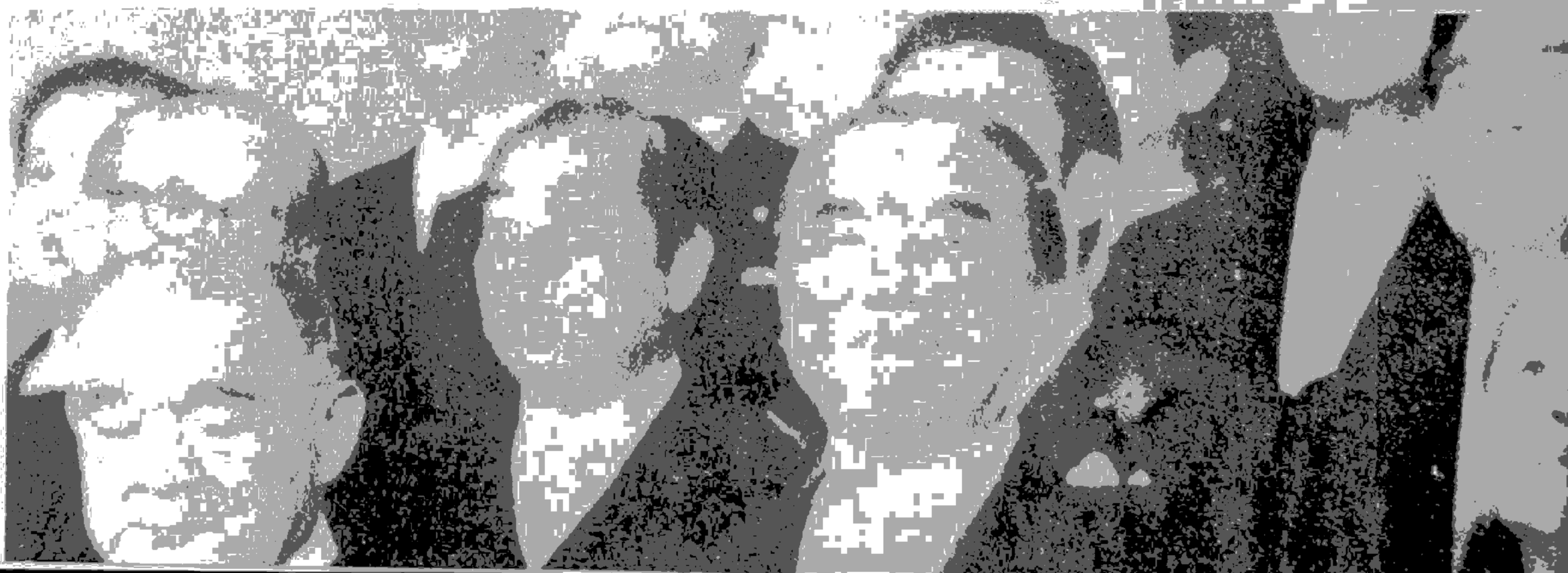
နှုန်းက မဲပေးကြသည်။ အနိုင်အရှုံး စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ပါတီ	အောက်လွှတ်တော်		အထက်လွှတ်တော်	
	နိုင်	ယခင်	နိုင်	ယခင်
လစ်ဗရယ်				
ဒီမိုကရက်တစ်	၃၀၄	(၂၅၀)	၁၄၃	(၁၃၁)
ဂျပန် ဆိုရှယ်လစ်	၈၆	(၁၁၁)	၄၂	(၄၁)
ကိုမေတို	၅၇	(၅၉)	၂၅	(၂၆)
ဒီမိုကရက်တစ်				
ဆိုရှယ်လစ်	၂၆	(၃၇)	၁၂	(၁၄)
ဂျပန် ကွန်မြူနစ်	၂၇	(၂၇)	၁၆	(၁၄)
နယူးလစ်ဗရယ်ကလပ်	၆	(၈)	၂	(၂)
အခြား	၆	(၈)	၁၁	(၁၃)
လစ်ကလပ်	-	(၁၁)	၁	(၁၁)
	၅၁၂	(၅၁၁)	၂၅၂	(၂၅၂)

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်း (ဒိုင်းယက်) တွင် လစ်ဗရယ် ဒီမိုကရက်တစ် (အယ်ဒီပီ)ပါတီသည် ၄၄၇ နေရာရှိသည့် အနက် တာနာကာဂိုဏ်းက ၁၄၁ နေရာ၊ ဆူဇူကီးဂိုဏ်းက ၈၈ နေရာ၊ ဖူကူဒါဂိုဏ်းက ၈၂ နေရာ၊ နာကာဆိုနေဂိုဏ်းက ၇၇ နေရာ၊ ကိုမိုတိုဂိုဏ်းက ၃၄ နေရာ၊ အသီးသီး ရရှိသည်။ ဂိုဏ်းစွဲမရှိသော အယ်ဒီပီအမတ် ၂၅ ဦးအနက် ၁၁ ဦးက နာကာဆိုနေကို ထောက်ခံသည်။

ဖူကူဒါဂိုဏ်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ရာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ထိ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ တာကီအိုဖူကူဒါက ဂိုဏ်း

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် နာကာဆိုနေအား ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ကာနေမာရူး(ဝဲစွန်)၊ မိယာဇာဝါ (ယာစွန်) တို့ အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့သစ်တင်ပါဝင်သမားနှင့်အတူ တေမြင်ရပုံ

ဂျပန်နိုင်ငံ

ခေါင်းဆောင် တာဝန်ကို နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဟောင်း ရှင်တာရီအာဘေးအား တရားဝင် လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။ အာဘေးက နာကာဆိုနေ၏ ဥက္ကဋ္ဌ သက်တမ်း တိုးခဲ့ခွင့် ပြုရေးကို ထောက်ခံမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် နာကာဆိုနေသည် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဟောင်း နိုဘူရှု တာကေရှိတာအား အယ်ဒီပီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အာဘေးကို ပါတီ အလုပ်အမှုဆောင် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် တာဝန်အပ်နှင်းသည်။ လက်ရှိ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ရှင်ကာနေမာရူးသည် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဌာနလက်ကိုင်မရှိ ဝန်ကြီးဖြစ်လာသည်။

ဂျပန် အမျိုးသား သန်းခေါင်စာရင်း ယာယီကိန်းဂဏန်းများကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်ရာ စုစုပေါင်း လူဦးရေမှာ ၁၂,၁၀,၄၇,၁၉၆ ဦး ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် လူဦးရေထက် ၃ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ဂျပန်၊ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်နှင့် အနောက်ဂျာမနီ (ငါးနိုင်ငံအုပ်စု) မှ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးများနှင့် ဗဟိုဘဏ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့က နယူးယောက်မြို့တွင် တွေ့ဆုံပြီး ဂျပန်ကုန်သွယ်ရေး၏ တစ်ဘက်စောင်းနင်း အားသာနေမှုကို လျှော့ချရန် ငွေကြေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းဗျူဟာအရ ဂျပန်သို့ တင်သွင်းသည့် ပြည်ပပို့ကုန်များ သိသိသာသာ ဈေးနှုန်းသက်သာစေပြီး ဂျပန်မှ ပို့ကုန်များလည်း အပြိုင်အဆိုင်ဈေး လျှော့ရခြင်း မဖြစ်ရေးအတွက် ဒေါ်လာနှင့် ဖလှယ်သော ယန်းငွေ တန်ဖိုးကိုတိုးမြှင့်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့က တစ်ဒေါ်လာလျှင် ၂၃၉ ဒသမ ၈ ယန်းရှိနေခဲ့ရာမှ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် တစ်ဒေါ်လာလျှင် ၂၁၆ ယန်းသို့ ယန်းငွေ တန်ဖိုး တစ်ရှိန်ထိုး မြင့်တက်သွားခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတို့တွင် ယန်းငွေ တန်ဖိုး ဆက်လက်မြင့်တက်ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် တစ်ဒေါ်လာလျှင်ယန်း ၁၆၀ နှုန်းသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ယန်းငွေတန်ဖိုးခိုင်မာနေခြင်းနှင့် ရေနံဈေးနှုန်းကျဆင်းမှုကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့၏ လူနေမှုစရိတ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်သုညဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်သွားခဲ့သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး ငွေကြေးဖောင်းပွမှု၏ အချက်အခြာဖြစ်သော တိုကျိုမြို့၏ စားသုံးသူဈေးနှုန်း အခြေအနေကို လေ့လာကြည့်ရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ၁၀၀ ဖြစ်လျှင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၁၀၀ ဒသမ ၉ သို့ တက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အလားတူ သုညဒသမ

၉ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်ခဲ့သော ၁၉၅၆ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ယင်း မြင့်တက်နှုန်းသည် အနိမ့်ဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ လန်ဒန်မြို့ရှိ ပြည်ပနိုင်ငံများအလုပ်အကိုင် နေရာချထားမှု အခြေအနေ လေ့လာရေးအဖွဲ့က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဆန်းစစ်ချက်စာတမ်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူနေမှုစရိတ် အမြင့်ဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဂျပန်ယန်းငွေ တန်ဖိုး မြင့်တက်မှုကြောင့် အဓိကကျသော ဈေးကွက်များတွင် ဂျပန် မော်တော်သင်္ဘောများ ရောင်းချရမှု ကျဆင်းခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ၅,၁၆,၉၂၈ စီးသာ ရောင်းချရ၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ထက် ၁၅ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အဆိုးရွားဆုံး ကျဆင်းမှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ စုစုပေါင်းပို့ကုန်အားဖြင့်လည်း နိုဝင်ဘာလတွင် ၇ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားကို တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး မှန်မှန်မြင့်တက်နေမှုကို ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင်လည်း ဆက်လက် ထိန်းထားရန် ရည်မှန်းထားသည်ဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်၌ ဖော်ပြ ထားသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသား အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး (ဂျီအင်ပီ) ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၀၈ ထရီလီယံရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထား၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ၄ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းတိုးစေကာ ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၁၇၆ ထရီလီယံသို့ ရောက်စေမည်ဟု ဆိုသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လေ့လာချက်အရ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ပြီးလျှင် စီးပွားရေးအင်အား ဒုတိယ အကြီးမားဆုံးဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ အမေရိကန်နှင့်ငွေပေးငွေယူ ရှင်းတမ်းတွင် ဂျပန်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ပိုငွေ ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၅၀,၀၀၀ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ပိုငွေ ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၇၅,၀၀၀ ရှိလာမည်ဟု သိရသည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်သွယ်ဘက်နိုင်ငံများက ဂျပန်နိုင်ငံ၏ တင်းကျပ်သော သွင်းကုန်မူဝါဒကို လျှော့ချရန် တောင်းဆို လာကြသည့်ပြင် ၎င်း၏ ကိုယ်ကျိုး စီးပွားက ကာကွယ်မူဝါဒကို တုံ့ပြန်ရန် ပြင်ဆင်လာကြသည်။ အဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံပါဝင်သော ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့နှင့်ကုန်သွယ်ရာတွင်လည်း ဂျပန်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ပိုငွေ ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁၁,၀၀၀ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ပိုငွေဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၁၈,၀၀၀ ရှိလာမည်ဟု ခန့်မှန်း ထားသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးသော နိုင်ငံစုံဘဏ်ကြီး ၁၀ ခုအနက် ခုနှစ်ခုသည် ဂျပန်နိုင်ငံ အိုဆာကာမြို့နှင့် တိုကျိုမြို့တို့တွင် ဌာနချုပ်များ ဖွင့်လှစ်ထားပြီ ဖြစ်သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ၁၉၈၁

ခုနှစ်က ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁၀,၀၀၀ သာ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၆၂,၀၀၀ သို့ တစ်ရှိန်ထိုး မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဒေါ်လာသန်း ၄၄,၀၀၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ဗြိတိန်နှင့် ဒေါ်လာသန်း ၃၆,၀၀၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော နယ်သာလန် နိုင်ငံတို့ပြီးလျှင် ဒေါ်လာ သန်း ၁၉,၀၀၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ဂျပန်နိုင်ငံက တတိယအများဆုံး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိနှုန်းထားအတိုင်း ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်သွားလျှင် မကြာမီ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ယင်းနှစ်နိုင်ငံကိုပါ ကျော်ဖြတ်သွားမည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

စကင်ဒီနေး ဗီးယားဒေသ။ ။ဥရောပတိုက် မြောက်ပိုင်း၌ ရှိ၍ ရှေးက စကင်ဒီဗီးယား ဒေသဟု တွင်ခဲ့သော စကင်ဒီနေးဗီးယားဒေသတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် စကင်ဒီနေးဗီးယန်းကျွန်းဆွယ်ရှိ နော်ဝေးနှင့် ဆွီဒင်တို့ ပါဝင်သည်။ မိုင်ပေါင်း ၁,၁၅၀ ခန့်ရှည်၍ မိုင်ပေါင်း ၂၃၀ မှ ၅၀၀ အထိကျယ်ဝန်းသည့် စကင်ဒီနေးဗီးယန်း ကျွန်းဆွယ်ကြီးနှင့် အနီးဆုံးတည်ရှိသော ဒိန်းမတ်နိုင်ငံလည်း အကျုံးဝင်သည်။ ဘူမိဗေဒအနေအထား၊ စီးပွားရေး အကြောင်းအရာ၊ မနုဿဗေဒ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာဗေဒ အခြေခံအချက်များကို ထောက်ရှု၍ ဖင်းလန်နိုင်ငံ၊ အိုက်စလန်နိုင်ငံနှင့် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံပိုင် ဖရိုးကျွန်းစုတို့ကိုပါ အချို့ပညာရှင်တို့က ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ကြသည်။ စကင်ဒီနေးဗီးယားဟူသော ဝေါဟာရထက် ဒိန်းမတ်၊ ဖင်းလန်၊ အိုက်စလန်၊ နော်ဝေးနှင့် ဆွီဒင်တို့ ခြောက်နိုင်ငံ လုံးကို ခြုံငုံမိအောင် ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ နော့ဒင်း (Norden)ဟူသော ဝေါဟာရကို ယခုအခါ ပိုမိုတွင်ကျယ်စွာ သုံးနှုန်း ကြသည်။ ယင်းခြောက်နိုင်ငံတွင် ၁၉၇၅-၇၆ ခုနှစ် အတွင်း နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ပြောင်းလဲမှုများ ရှိသည်။

နော်ဝေး

နော်ဝေးနိုင်ငံတွင် ကမ်းလွန်ရေနံတွင်း လုပ်သားများက လစာကို ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၈ ရာခိုင်နှုန်း အတွင်း တိုးမြှင့်ပေးရန် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့၌ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။ ယင်း သပိတ်ကြောင့် ကမ္ဘာ့နေ့စဉ်ဝယ်လိုအား၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် (နေ့စဉ် ရေနံစည်ပေါင်း ၉,၀၀,၀၀၀ ခန့်) ထုတ်လုပ်မှုသည် ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် မြောက်ပင်လယ် ဒေသ၏ ရေနံစီး အတွက် ဈေးကွက် စံဈေးနှုန်း သတ်မှတ်ရာတွင် သုံးသော ဘရင့်ရေနံစီးသည် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့က တစ်စည်လျှင် ၁၀ ဒေါ်လာနှုန်းအောက် ကျဆင်းနေရာမှ တစ်စည်လျှင် ၁၄

ဒေသမ ၅ ဒေါ်လာသို့ မြင့်တက် သွားခဲ့သည်။ (ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက် — ရှု။) နှစ်ပတ်မျှ ကြာသော် မြောက်ပင်လယ်ဒေသရှိ ဗြိတိန်-နော်ဝေး နယ်ခြား မျဉ်းပေါ်တွင် ကန့်လန့်ဖြတ်၍ တည်ရှိသော ဖရစ် ရေနံမြေ၌ ဗြိတိန်ပိုင် သည့်ဘက်သို့ ယင်းသပိတ်သည် ကူးစက်သွားခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ပြင် သတ္တုလုပ်ငန်း၊ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း၊ ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်ုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း တို့မှ လုပ်သား တစ်သိန်းတို့ကလည်း လစာတိုးမြှင့်ပေးရေး သပိတ်များ ဆင်နွှဲသဖြင့် အလုပ်ရှင်တို့က အလုပ်ခွင်ကို ပိတ်၍ တန်ပြန်ထိုးနှက်ရာမှ ၁၉၇၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အပြင်းထန်ဆုံးသော အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမား ပဋိပက္ခပေါ်ပေါက်သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှစ၍ တစ်ပတ်လျှင်ပျမ်းမျှ အလုပ်ချိန် နာရီ ၄၀ မှ ၃၇ နာရီခွဲသို့ လျော့ ချ ပေး ရန်၊ လုပ်ခကို တစ် နာရီလျှင် တစ်ကရိုနာ တိုးပေးရန် စသည့်အချက်များတွင် သဘောတူညီမှုရရှိ ပြီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အလုပ်သမားတို့က သပိတ် လှန်လိုက်သည်။

ကမ္ဘာ့ ရေနံဈေးနှုန်း ဖရိုဖရဲ ဖြစ်မှုကြောင့် နော်ဝေး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဆိုးကျိုး ပေါ်ပေါက် နေခြင်းကို အပြောင်းအလဲဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းသည့် အနေဖြင့် ခြိုးခြံချေတာရေး အစီအစဉ်တစ်ရပ် ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ပါလီမန်(စတော့တင်း) သို့ အစိုးရက အဆိုပြုလာသော ရေနံခွန် တိုးမြှင့်ရေး အစီအစဉ်အပေါ် ၁၂ နာရီကြာမျှ ဝေဖန် ဆွေးနွေး ကြပြီး ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် မဲခဲ့သည်။ အစိုးရ၏ အဆိုသည် ၇၉ မဲ၊ ၇၈ မဲဖြင့် အရေးနိမ့်သွားသဖြင့် ၁၉၇၆ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ကား ဝီလော့သည် ဘုရင်အိုလော့ထံ နုတ်ထွက်လွှာ တင်သွင်းလိုက်ရသည်။ နော်ဝေးနိုင်ငံတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်ကလည်း လေဘာ အစိုးရသည် အယုံအကြည်မရှိ အဆိုကို ရှုံးနိမ့်၍ နုတ်ထွက်ပေးခဲ့ရဖူးသည်။ ဝီလော့သည် ၁၉၇၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့မှစ၍ ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန် ယူလာခဲ့သည်။ ဝီလော့သည် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇွန်လမှစ၍ ၎င်း၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကို ခရစ်ယန် ပြည်သူ့ပါတီနှင့် ဗဟိုပါတီတို့နှင့် ညွှန်ပေါင်းအစိုးရဖွဲ့ကာ ဦးဆောင်နေရသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရပြီးသား နေရာများ လက်လွှတ်လိုက်ရသဖြင့် တိုးတက်ရေးပါတီမှ နှစ်နေရာကို အားကိုးအားထားပြုကာ ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့ထားခဲ့ရသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့က ပါလီမန်တွင် အရေးနိမ့်ခဲ့ခြင်းမှာ ယင်း အမတ်နှစ်ဦးက လေဘာပါတီနှင့် လက်ဝဲဆိုရှယ်လစ်တို့နှင့် အတူ ကန့်ကွက်မဲ ပေးခဲ့ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် လေဘာပါတီ ခေါင်းဆောင် မစ္စက(ဒေါက်တာ)ဂရို ဟာလံဗရန့်လန်းက အဖွဲ့ဝင် ၁၈ ဦး ပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ ယင်းအစိုးရ အဖွဲ့တွင် အမျိုးသမီး ရှစ်ဦး ပါဝင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် တို့၏ ပျမ်းမျှအသက်သည် ၄၇ နှစ်သာ ရှိ၍ နော်ဝေး နိုင်ငံသမိုင်းတွင် အနုပျိုဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ မစ္စက(ဒေါက် တာ)ဗရန့်လန်းသည် ဝီလော့အာဏာမရမီက ၁၉၈၁ ခုနှစ် အတွင်း ရှစ်လတာမျှ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက ကမ္ဘာ့ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်အပ်နှင်းခံရ၍ ယင်းကော်မရှင်သည် “ဗရန့်လန်း” ကော်မရှင်ဟုတွင်သည်။

ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ

ဒိန်းမတ် နိုင်ငံတွင် လက်ယာ ယိမ်းသော လေးပါတီ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှစ၍ တာဝန်ယူလာခဲ့သော ပေါ့ ရှလွတ်တာသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလက အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်နေရာ အသာဖြင့်သာ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥရောပ ဘုံဈေးအဖွဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ ‘သီးခြား ဥရောပ အက်ဥပဒေ’ကို ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ လက်မှတ်ထိုးသင့်၊ မထိုးသင့်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ပါလီမန် (ဖော့ကက်တင်း) ၌ အဆုံးအဖြတ် ခံယူရာ ထောက်ခံမှုမရ၍ လက်မှတ်မထိုးရဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ဥရောပ ဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံအနက် ကိုးနိုင်ငံက လက်မှတ် ထိုးပြီးဖြစ်သော ယင်းအက်ဥပဒေကို အီတလီနှင့် ဂရိနိုင်ငံ တို့ကလည်း လက်မှတ်မထိုးဘဲ နေကြသည်။ ဒိန်းမတ် ပါလီမန်တွင် ယင်း အက်ဥပဒေပါ ပြန်လည် ပြုပြင်ရေး အချက်များကို ပယ်ချရန်နှင့် ယင်းအစီအစဉ်ကို ပြန်လည် ညှိနှိုင်းရန် အတိုက်အခံတို့ တင်ပြသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်များ၊ တစ်ယူသန်ဝါဒီများ၊ လက်ဝဲ ဆိုရှယ်လစ်များနှင့် ဆိုရှယ်လစ် ပြည်သူ့ ပါတီ အဖွဲ့ဝင် များ၏ ထောက်ခံမဲ ၈၀ ရ၍ ကန့်ကွက်မဲ ၇၅ မဲ၊ ကြား နေ ၂၃ မဲသာရှိသဖြင့် အနိုင်ရရှိကာ အတည်ပြုခြင်း ခံရ သည်။ ယင်းကိစ္စကို ပါလီမန်သို့ ဒုတိယအကြိမ် တင်ပြ သောအခါ ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပ၍ အဆုံး အဖြတ် ခံယူရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

ယင်းဆန္ဒခံယူပွဲသည် သီးခြား ဥရောပ အက်ဥပဒေကို လက်ခံသင့် လက်မခံသင့် ပြဿနာကိုသာမက ဥရောပ ဘုံဈေး အဖွဲ့တွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ဆက်လက် ပါဝင်သင့်၊ မသင့်ကိုပါ အဆုံးအဖြတ် ပေးရာရောက်သည်ဟု ခံယူကာ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများ ပြင်းထန် လာသည်။ ဒိန်းမတ် နိုင်ငံ၏ ပြည်ပပို့ကုန်အားလုံး၏ထက်ဝက်ခန့်သည် ဘုံဈေး

ဆွီဒင်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်အသစ် အင်ဂဗာ ကားလဆင်

အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရခြင်းဖြစ်၍ ဘုံဈေး အဖွဲ့မှ နုတ်ထွက်လိုက်သည် ရှိသော် တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂,၉၀၀ နှစ်နာဆုံးရှုံး ရမည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက် နေ့တွင် ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပရာ လာရောက် မဲပေးသူ ၇၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း မဲပေးကြသည်။ ဘုံဈေး အဖွဲ့၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစီအစဉ်ကို ၅၆ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းက ထောက်ခံ၍ ၄၃ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းက ကန့်ကွက်သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလတွင်ဥရောပ ဘုံဈေးသို့ ဝင်ရောက်ရေးအဆိုအပေါ် ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပ ခဲ့စဉ်က မဲပေးသူ ၉၀ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဆန္ဒခံယူပွဲမှာမူ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ သမိုင်းတွင် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် အတိုင်ပင်ခံ ပြည်သူ့ဆန္ဒ ခံယူပွဲဟု ဆိုနိုင်သည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်က ကျင်းပသော ပထမဦးဆုံး အတိုင်ပင်ခံ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲသည် ဒိန်းမတ်ပိုင်အနောက် အင်ဒီးစ်ကျွန်းစု (ဗားဂျင်း ကျွန်းစု)ကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ ဒေါ်လာ ၂၅ သန်းဖြင့် ရောင်းချရန် သဘောတူခဲ့သည်။

ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပ ပြီး မကြာမီ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဒိန်းမတ် နိုင်ငံကသာမက ဂရိနှင့် အီတလီတို့ကပါ သီးခြား ဥရောပ

ကောင်စီနေ့စဉ်ဇယားဒေသ

အက်ဥပဒေကို နယ်သာလန် နိုင်ငံ ဟိဂ်မြို့၌ လက်မှတ် ရေးထိုး လိုက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် လက်မှတ်ထိုးသော အဆင့် ပြီးဆုံး၍ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ရောမစာချုပ်ကို ပြောင်း လဲစေသည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး အဆိုများကို အဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံရှိ အမျိုးသားပါလီမန် အသီးသီးက အတည်ပြု ပေးကြရမည် ဖြစ်သည်။

ဒိန်းမတ် ဝန်ကြီးချုပ် ပေါ ရှုလွတ်တာသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် အစိုးရ အဖွဲ့ကို အကြီး အကျယ် ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ဝန်ကြီးသစ် ခြောက်ဦးကို ခန့်ထား၍ ဝန်ကြီးနေရာ ကိုးနေရာတွင် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်သွားသည်။

ဒိန်းမတ် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပါလီမန်၌ ကာကွယ်ရေး မူဝါဒနှင့် ဆက်စပ်သော အဆုံးအဖြတ် ခံယူမှုများတွင် အရေးနိမ့်မှုများ ကြုံတွေ့ရသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ လက ကုလသမဂ္ဂ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကော်မတီတွင် နျူကလီးယား လက်နက်များကို လက်ဦးမူယူ၍ သုံးစွဲ ခြင်းကို ပိတ်ပင်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မူကြမ်း တစ်ရပ်ကို ကျူးဗား၊ အရှေ့ဂျာမနီနှင့်ဟန်ဂေရီတို့က ကမကထပြု၍ တင်သွင်းလာသော အခါ ဒိန်းမတ် အစိုးရသည် အခြား သော မြောက်အတ္တလန္တိတ် စာချုပ်အဖွဲ့(နေတိုး)အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့်လက်တွဲ၍ ကန့်ကွက်မဲပေးခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ရပ်

သည် ပါလီမန်၏ အဆုံးအဖြတ် တစ်ရပ်ကို ဆန့်ကျင်ရာ ရောက်၍ ပါလီမန်၌ အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် အတိုက်အခံဘက်က အစိုးရအပေါ် အယုံ အကြည် မရှိ အဆိုတင်သွင်းခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ တစ်ဖန် ဥရောပအရှေ့ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းတွင် ခေတ်မီဆန်းသစ် သော နျူကလီးယား လက်နက်များ ဖြန့်ကြက် ချထား ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ထိရောက်သော ကြိုးပမ်းမှုဟူသမျှ ကို အစိုးရက ထောက်ခံ အားပေးသွားရန် တိုက်တွန်း ထားသည့် အဆိုတစ်ရပ်ကို ၁၉၆၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့က ဒိန်းမတ်ပါလီမန်၌ ထောက်ခံမဲ ၆၇ မဲ၊ ကန့်ကွက် မဲ လေးမဲ၊ ကြားနေ ၅၇ မဲဖြင့် အတည်ပြု ခဲ့သည်။ ထောက်ခံသူ များတွင် အဓိက အင်အားမှာ ဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကြားနေသူ များသည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများ ဖြစ်ကြသည်။

ထို့ပြင် ၁၉၆၆ ခုနှစ် မေလ ၂၀ ရက်နေ့ကလည်း နေတိုး တပ်ဖွဲ့ ရည်မှန်းချက်များအရ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သည် ဓာတုလက်နက်များကို ပြန်လည်ထုတ်လုပ်သင့် သည်ဟု အဆိုတင်သွင်းသည့် လုပ်ရပ်တွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ မပါဝင်ရန် ပါလီမန်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုအဆုံးအဖြတ် တွင်လည်း ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များက ကြားနေခဲ့ ကြသည်။

ဒိန်းမတ်နိုင်ငံလွှတ်တော်(ဖော့ကက်တင်း)၌ ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့တွင် ဆက်လက်ပါဝင်သင့်မသင့် ဆွေးနွေးနေစဉ်၊ ဝန်ကြီးချုပ် ရှုလွတ်တာ(အတွင်းပုံ)

ဒိန်းမတ်နိုင်ငံတွင် ခိုလှုံလာကြသော ဒုက္ခသည်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပျော့ပျောင်းသောလက်ရှိဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့က ပါလီမန်၌ ထောက်ခံမဲ ၁၁၂ မဲ ကန့်ကွက်မဲ ၃၂ မဲဖြင့် အတည်ပြုခဲ့သည်။ ယင်းပြင်ဆင်ချက်များအရ ခိုလှုံခွင့်ပေးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပိုမိုတင်းကျပ်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံသို့ ရောက်လာကြသော ဒုက္ခသည်များတွင် လက်ဗန္ဓာ၊ အီရန်၊ တူရကီ တို့မှ အများစုဖြစ်ပြီး ပိုလန်နိုင်ငံမှ အနည်းငယ်ပါဝင်သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်က ၁,၃၃၂ ဦးသာရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ၄,၃၁၂ ဦးသို့ တစ်ရှိန်ထိုး များပြားလာသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က ၈,၇၀၀ နီးပါးဝင်ရောက်လာကြသည့်အနက် ၆,၃၁၃ ဦးကို ခိုလှုံခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ တစ်လတည်းမှာပင် ဒုက္ခသည် ၂,၉၁၅ ဦး ဝင်ရောက်လာရာ သြဂုတ်လက ဝင်လာသူဦးရေ၏ နှစ်ဆ ရှိသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ကိုးလတာ ကာလတွင်း ၈၀၀၀ ကျော် ဝင်ရောက်လာသဖြင့် ၃၀၀၀ ကို နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့် ပေးခဲ့သည်။ ယင်းသို့တစ်စထက်တစ်စ များပြားလာသော ဒုက္ခသည်အရေအတွက် လျော့ကျသွားစေရန် ပါလီမန်၌ ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ကို အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုလိုက်သည်။ အဓိကအားဖြင့် အနောက်ဂျာမနီမှ ဝင်လာသော နိုင်ငံမဲ့ ပါလက်စတိုင်းများနှင့် တမီလူမျိုး တို့ကို ခိုလှုံခွင့်ပေးမှု လျော့ချခြင်းအားဖြင့် ဒုက္ခသည် အရေအတွက် ထက်ဝက် လျော့ကျ သွားလိမ့်မည်ဟု တွက်ဆထားသည်။ ဥပဒေသစ်အရ ဒိန်းမတ်သံအဖွဲ့များက ထုတ်ပေးထားသော တရားဝင် ပတ်စပို့ လက်မှတ်နှင့် အထူးဗီဇာကို လက်ဝယ်ရှိထားမှသာ ခိုလှုံခွင့် လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ယခင်က ခိုလှုံခွင့်တောင်းသူများသည် ၎င်းတို့၏လျှောက်လွှာများကို စိစစ်နေစဉ်အတောအတွင်း ဒိန်းမတ်ပြည်တွင်း၌ နေထိုင်နိုင်ခွင့်ရသော်လည်း ယခု ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေအရ လျှောက်လွှာအပေါ် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက် မရသေးဘဲ ဒိန်းမတ် ပြည်တွင်း၌ နေထိုင်ခွင့် မရှိချေ။

အိုက်စလန်

အိုက်စလန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှစ၍ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂိုင်ယာဟောဂရင်းဆင်သည် နုတ်ထွက်သွားတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် အစိုးရအဖွဲ့ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ရသည်။ ဟောဂရင်းဆင်သည် ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ထိ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဧပြီလက ပါလီမန် (အဘူလတင်း) သို့ ပြန်လည်ရွေးချယ်

တင်မြှောက်ခြင်း မခံရ၍ လွတ်လပ်ရေးပါတီ (အိုင်ပီ) ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှပါ နုတ်ထွက်ခဲ့ရသည်။ ဟောဂရင်းဆင်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် အိုက်စလန်ဗဟိုဘဏ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဖြစ်လာသည်။ ဟောဂရင်းဆင်နုတ်ထွက်မှုနှင့် အစားထိုးခန့်အပ်မှုသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့မှစ၍သာ အကျိုးသက်ရောက်သော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းမှုမှာမူ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့မှစ၍ တရားဝင်အတည်ဖြစ်သည်။ တိုးတက်ရေးပါတီ (ပီပီ) မှ စတိုင်း ဂရီမာ ဟာမန်ဆင်ဦးဆောင်၍ ၁၉၇၃ ခုနှစ် မေလမှစ၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ယင်းအစိုးရအဖွဲ့တွင် အိုင်ပီပါတီဝင်ဝန်ကြီး ခြောက်ဦးပါဝင်သည်။

အိုက်စလန်နိုင်ငံ ရစ်ခေယာဗစ်မြို့၌ ၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့နှင့် ၁၂ ရက်နေ့တို့တွင် အမေရိကန်သမ္မတ ရော်နယ်ရေဂင်နှင့် ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် မီခါယီး ဂေါ်ဘာချော့တို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသော ထိပ်သီးအစည်းအဝေးပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပခဲ့သည်။

ဖင်းလန်နိုင်ငံ

ဖင်းလန်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (အက်စ်ကေပီ) ဗဟိုကော်မတီသည် စတာလင်ဝါဒီ လူနည်းစုကိုသစ္စာခံသူ ခရိုင်အဆင့်ပါတီအဖွဲ့ရှစ်ခုကို ပါတီမှ ထုတ်ပယ်ရန် ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့က တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်သည်။ ဥရောပကွန်မြူနစ်ဝါဒီ လူများစုနှင့် စတာလင်ဝါဒီတို့သည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှစ၍ သဘောထားကွဲလွဲလျက်ရှိရာမှ ၁၉၇၄ ခုနှစ် မေလကကျင်းပသော ပါတီညီလာခံတွင် ဥရောပကွန်မြူနစ်ဝါဒီတို့က လွှမ်းမိုးစပြုလာကာ ၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လကကျင်းပသော အရေးပေါ်ညီလာခံ၌ ပိုမိုသြဇာညောင်းလာသည်ဟု ဆိုသည်။

အက်စ်ကေပီ၏ အစီအစဉ်သစ်တစ်ရပ်ကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့က ပါတီဗဟိုကော်မတီက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းအစီအစဉ်တွင် ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အရှေ့ဥရောပ ကွန်မြူနစ်ပါတီတို့နှင့် ဆက်ဆံရေးသည်လည်း အထူးပင်အရေးကြီးလှသည့်နည်းတူ အနောက်ဥရောပ ကွန်မြူနစ်ပါတီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကိုလည်း မစွက်ဖက်ရေးနှင့် တစ်နိုင်ငံကရွေးချယ်ထားသည့် လမ်းစဉ်ကို အခြားတစ်နိုင်ငံက လေးစားရေးမူနှင့်အညီ အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်သွားအပ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

လူနည်းစု စတာလင်ဝါဒီတို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် အက်စ်ကေပီမှခွဲထွက်၍ ဒီမိုကရက်တစ်အော်လတာနက်တစ်ပါတီကို ထူထောင်သည်။ အက်စ်ကေပီ ဗဟိုကော်မတီတစ်ရပ်လုံး၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဟောင်း

တာရုစတိုဆီနစ်ဆာလိက ယင်းပါတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၂ ခုနှစ်က အက်စ်ကေပီဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို လက်လွှတ်ခဲ့ရသော ဂျိုကို ကာဂျာနိုဂျာက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ အက်စ်ကေပီနှင့် ဖင်းနစ်ပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်အဖွဲ့ချုပ် (အက်စ်ကေဒီအယ်) တို့၏ မဟာမိတ်အဖွဲ့က ပါလီမန်တွင် ဖွဲ့ထားသော အမတ် ၂၇ ဦးအဖွဲ့မှ လူနည်းစုဂိုဏ်းခွဲကို ထောက်ခံသူအမတ် ၁၀ ဦးကို ထုတ်ပယ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်း ၁၀ ဦးက ပါလီမန်၌ ဒီမိုကရက်တစ် အော်လတာနက်တစ်အုပ်စု သီးခြားထူထောင်သည်။

ဖင်းလန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှစ၍ သမ္မတအဖြစ် ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် နုတ်ထွက်ခဲ့သော ဒေါက်တာကက်ကိုနှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့ (အသက် ၈၆ နှစ်မပြည့်မီ သုံးရက်အလို) တွင် ကွယ်လွန် သွားသည်။ (ကက်ကိုနှင့် အာဟို—ရှု။)

ဆွီဒင်နိုင်ငံ

ဆွီဒင်နိုင်ငံတွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိနှင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတို့တွင် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ယူခဲ့သော အိုလော့ ပါးမားသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့က စတော့ဟုမ်းမြို့တော်ရှိ ရုပ်ရှင်ရုံတစ်ရုံမှ လမ်းလျှောက် ပြန်လာစဉ် လူမသမာ တစ်ဦးက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်လုပ်ကြံသဖြင့် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ပါးမားနှင့်အတူ လျှောက်လာသော ဇနီးသည် ဒဏ်ရာအနည်းငယ် ရရှိသည်။ ပါးမား၏ ဆန္ဒအရ မြို့ထဲတွင် လွတ်လပ်စွာလျှောက်လည်စဉ် သက်တော်စောင့် ကိုယ်ရံတော် ခေါ်လေ့မရှိချေ။ ပါးမားသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ တတိယကမ္ဘာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများကြောင့် နိုင်ငံတကာတွင် လေးစားခံရသူဖြစ်သည်။ (ပါးမား၊ အိုလော့—ရှု။) ပါးမားကိုလုပ်ကြံသည်ဟု ကြေညာသော အကြမ်းဖက်ဝါဒီအဖွဲ့များမှာ အနောက်ဂျာမန် တပ်နီဂိုဏ်း (အာအေအက်ဖ်)၊ အာအေအက်ဖ်ဂိုဏ်းကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သူ၏ အမည်ကိုစွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်ထားသော ဟိုလဂါ မိုင်း ကွန်မန်ဒို၊ ဥရောပ အမျိုးသားဝါဒီသမဂ္ဂအမည်ရှိ မထင်ရှားလှသော ဥရောပနာဇီအုပ်စုတစ်စုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဟိုလဂါ မိုင်း ကွန်မန်ဒိုသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်က စတော့ဟုမ်းရှိ အနောက်ဂျာမန်သံရုံးကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြောင်း ကြေညာခဲ့ဖူးသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သတ်ဖြတ်လုပ်ကြံခြင်း၏

အကြောင်းရင်းကို လုံးဝမသိရသေးသည့်ပြင် တရားခံကို လည်း ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။

ဝန်ကြီးချုပ်သစ်အဖြစ် အင်ဂဗာ ကားလဆင်အား တာဝန်ပေးခြင်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပါလီမန် (ရစ်ဒတ်) က ထောက်ခံမဲ ၁၇၈ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ မရှိ၊ ကြားနေ ၁၅၉ မဲဖြင့် အတည်ပြုသည်။ ထောက်ခံသူများမှာ ဆိုရှယ်လစ်ဒီမိုကရက်ပါတီဝင်များနှင့် ကွန်မြူနစ် လက်ဝဲပါတီဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကြားနေသူများမှာ လက်ယာယိမ်းသော အတိုက်အခံသုံးပါတီအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကားလဆင်သည် အလုပ်သမားလူတန်းစား မိသားစုမှ မွေးဖွားခဲ့ပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် အယ်လန်းဒါး (၁၉၀၁ - ၁၉၈၅) ၏ အတွင်းဝန်အဖြစ် စတင်အမှုထမ်းပြီး နိုင်ငံရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကားလဆင်၏ အစိုးရအဖွဲ့တွင်မူ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် ခန့်ထားခြင်း မပြုဘဲ ကားလဆင် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည့် ကာလတွင် အစိုးရအဖွဲ့ အတွင်းရှိ အသက်အကြီးဆုံး ဝန်ကြီးက ကိုယ်စားတာဝန်ယူပေးမည်ဟု ဆိုသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယ အစည်းအဝေး။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယ အစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၁၄ ရက်နေ့ အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစန်းယု အမှုပြုသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယ အစည်းအဝေး ပထမနေ့နှင့် ဒုတိယနေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၄၈၅ ဦးစီ၊ တတိယနေ့နှင့် စတုတ္ထနေ့တွင် ၄၈၃ ဦးစီနှင့် ပဉ္စမနေ့တွင် ၄၈၂ ဦး အသီးသီး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယ အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ အစီရင်ခံစာ၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပဉ္စမလေးနှစ်စီမံကိန်း ရည်မှန်းချက်များ၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စီးပွားရေးစီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းနှင့် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အတွက် နိုင်ငံတော်၏ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့ တရားသူကြီးအဖွဲ့၏

စတုတ္ထအကြိမ်ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယအစည်းအဝေး

အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာနှင့် ရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာများကို သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက အသီးသီး တင်သွင်းခဲ့သည်။

ထို အစီရင်ခံစာများ အပေါ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ခံဆွေးနွေးခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း ပြုကြသည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆွေးနွေးချက်များကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဆန္ဒ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အကြံပြုချက်၊ မေးမြန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက ပြန်လည်ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယ အစည်းအဝေးကို ငါးရက်တိုင် ကျင်းပခဲ့ရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ငါးရပ်၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ငါးရပ်၊ အတည်ပြုခြင်း နှစ်ရပ်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ကိုးရပ်နှင့် တင်ပြခြင်းတစ်ရပ် တို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့သည်။

ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ငါးရပ်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ အမြတ်ခွန် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို အရေးယူသည့် ဥပဒေ၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စီးပွားရေးစီမံကိန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရည်မှန်းချက်များဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရ အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ငါးရပ်မှာ သဘာပတိအဖွဲ့ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း၊ ပြည်သူ့တရားသူကြီး အဖွဲ့ဝင် သုံးဦး ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဥပဒေ အကျိုးဆောင်အဖွဲ့ဝင်သုံးဦး ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်သုံးဦး ရွေးချယ် တင်မြောက်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရေးရာကော်မတီဝင် တစ်ဦး ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ရွေးချယ် တင်မြောက်ခြင်းခံကြရသော ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့နှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ဝင်များမှာ ဖော်ပြပါဇယားအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အတည်ပြုခြင်းနှစ်ရပ်မှာ စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဒုတိယအစည်းအဝေးတစ်ရပ်လုံး အစီအစဉ်နှင့် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉-၉၀ ခုနှစ်အထိ ပဉ္စမလေးနှစ် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များကို အတည်ပြုခြင်း ဖြစ်သည်။

မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ကိုးရပ်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်

ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့	
၁။ ဒေါက်တာမန်းသက်စံ	ချောင်းဆုံမဲဆန္ဒနယ် (၂)
၂။ ဦးမျိုးမြင့်	ကို ကိုးကျွန်းမဲဆန္ဒနယ်
၃။ ဦးဝင်းမောင်	ဝေါမဲဆန္ဒနယ် (၂)
ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့	
၁။ ဦးကျော်ခင်ဝင်း	ဘားအံမဲဆန္ဒနယ် (၂)
၂။ ဦးစိုးမြင့်	သာယာဝတီမဲဆန္ဒနယ် (၁)
၃။ ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်ဝင်း	လယ်ဝေးမဲဆန္ဒနယ် (၁)
ပြည်သူ့လုပ်ငန်း စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့	
၁။ ဒေါက်တာမောင်ရှိန်	ပုလဲမဲဆန္ဒနယ် (၁)
၂။ ဦးမောင်စံး	ပန်းတောင်းမဲဆန္ဒနယ် (၂)
၃။ ဦးအေးကို	မေမြို့မဲဆန္ဒနယ် (၁)

ရေးရာကော်မတီဝင် တစ်နေရာ လစ်လပ်ကြောင်း တင်ပြချက်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ အစီရင်ခံစာ၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့ တရားသူကြီး အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အတွက် နိုင်ငံတော်၏ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့ဥပဒေ အကျိုးဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲကျင်းပရေး ကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာနှင့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ရေးရာ ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ပေးအပ်ကြောင်း တင်ပြချက်တို့ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

တင်ပြချက်တစ်ရပ်မှာ ပြင်သစ်အမျိုးသားလွှတ်တော် နိုင်ငံခြားရေးရာ ကော်မရှင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ခေါင်းဆောင်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ချစ်ကြည်ရေးခရီး လာရောက်ခဲ့ခြင်းကိစ္စတင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

စပါးအထွက်တိုး စိုက်ပျိုးရေး လှုပ်ရှားမှု။ ။ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည်လည်း လယ်ယာကဏ္ဍပေါ်တွင် အခြေခံပေသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍ စိုက်ပျိုးသီးနှံများအနက် စပါးသီးနှံသည် ပြည်သူတို့၏ အဓိက စားသုံးသီးနှံ ဖြစ်သည်သာမက ပြည်ပ ပို့ကုန် အဖြစ်အရေးပါသည့် သီးနှံလည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စပါးစိုက်ကေမှာ လက်ရှိအခြေအနေ တွင် ၁၂ သန်းကျော်ရှိသည်။ မြေသစ်များဖော်ထုတ်ပြီး

စပါး စိုက်ပျိုး နိုင်မည့် ကေမှာ ၁၅ သန်းခန့် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ ယင်းကေ ၁၅ သန်းကို အပြည့်အဝ တိုးချဲ့ဖော်ထုတ်ပြီး တစ်ကေပျမ်းမျှစပါးတင်း ၆၀ နှုန်းထွက် ရှိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ နောင်တိုးပွားလာမည့် လူဦး ရေအတွက် လုံလောက်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် စပါးအထွက်နှုန်း တိုးတက်စေရေးအတွက် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် နိုင်ငံ တော်သည်စပါးအထွက်တိုးစီမံချက်ချမှတ်ကာ ၁၉၇၄-၇၅ ခုနှစ်မှစ၍ စမ်းသပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၄-၇၅ ခုနှစ် တွင် တိုက်ကြီးမြို့နယ် စပါး အထွက်တိုးရေး လုပ်ငန်းကို ကေ ၄၀၀ နီးပါးခန့် စမ်းသပ်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့ သည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၅-၇၆ ခုနှစ် တွင် ကေ ၄၀၀၀ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြန်ရာအောင်မြင်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၇၇- ၇၈ ခုနှစ်တွင် ကေ ခြောက်သိန်းခွဲအထိ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခဲ့ ပြီး စပါးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ကေ ပျမ်းမျှစပါးတင်း ၆၀ ကျော်အထိ ထွက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် စပါးတင်း သိန်း ပေါင်း ၁၆၀ သိန်းခန့် အထိ ပိုမိုထွက်ရှိခဲ့ရာ လယ်ယာ ကဏ္ဍ၏ အောင်မြင်မှုသည် ထိုနှစ်ကပင် စတင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံရေးနှင့် ပြည်ပသို့ ပို့မိတ်ပို့ နိုင်ရေးအတွက် စပါး အထွက်နှုန်း တိုးတက် လာစေရန် ၁၉၇၇-၇၈ ခုနှစ်တွင် တစ်မြို့နယ်လုံးစပါးအထူးအထွက်တိုး စိုက်ပျိုးမှုကို မြို့နယ် နှစ်မြို့နယ်တွင် စမ်းသပ် အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၈၂ မြို့နယ် အထိ တိုးချဲ့ အကောင် အထည်ဖော်သည်။ ထို့ပြင် ရေမြေ ရာသီဥတု အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော အခြားမြို့နယ်များတွင်လည်း အထွက်တိုးစပါး စိုက်ပျိုးမှု ကို ဆောင်ရွက်သည်။

ထို့ကြောင့် တစ်နိုင်ငံလုံး၏ အထွက်တိုးစပါးစိုက်ပျိုးမှု မှာ ၁၉၇၇-၇၈ ခုနှစ်တွင် စိုက်ကေ ၄ ဒသမ ၇၃ သန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် အထွက်တိုးကေ ၉ ဒသမ ၄၄ သန်းအထိ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့သည်။

စပါး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စပါး အထွက်တိုး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ဝယ်ယူရေး လမ်းညွှန်ချက် ကို မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ ဌာန ချုပ်ကထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ စပါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရသည့် လုပ်ငန်းကို စနစ်တကျ ဆောင် ရွက်နိုင်ရန် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ် တွင် စပါး အထွက်တိုး စိုက်ပျိုးရေး ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီများကို ဗဟိုအဆင့်မှ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်အထိ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ဗဟိုအဆင့်စပါးအထွက်တိုး ကြီးကြပ်မှုကော်မတီများ နှင့် အထောက်အကူပြုအဖွဲ့များသည် တာဝန်ကျရာဒေသ

အသီးသီးသို့သွားရောက်၍ စပါးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရေးကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ချိန် ကာလ၊ မြေယာပြုပြင်သည့် ကာလ၊ ပျိုးထောင်ချိန်ကာလနှင့် စိုက်ပျိုးချိန်ကာလများမှ စတင် ၍ မျက်ခြည်မပြတ် ကွင်းဆင်း ကြပ်မတ်သည်။ ထို့ပြင် နယ်မြေဒေသ အလိုက် တာဝန်ရှိသည့် ပါတီနှင့် ပြည်သူ့ ကောင်စီတို့မှပုဂ္ဂိုလ်များသည် စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး တွင်စနစ်တကျရှိအောင် ကွင်းဆင်းပြီးဒေသနှင့် ပြည်နယ် တိုင်းအဆင့်မှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည်။

ထိုမျှမက စပါး အထူး အထွက်တိုး စိုက်ပျိုးနိုင်မည့် မြေ အမျိုးအစား၊ ရာသီဥတု၊ လုပ်ကိုင်နိုင်မှု စသည်တို့ကို အခြေခံကာ စပါးအထူးအထွက်တိုး စိုက်ပျိုးရေးကို တစ် နိုင်ငံလုံး စပါးစိုက်ပျိုးနိုင်သည့် မြေရေယာ၏ သုံးပုံတစ်ပုံ စိုက်ပျိုးရန်ရည်မှန်းထား၍ အကောင် အထည်ဖော်လျက်ရှိ သည်။ လယ်သမားတစ်ဦးချင်း အနည်းဆုံး စိုက်ပျိုးရန် သတ်မှတ်သည့်စံထက် ပိုမို စိုက်ပျိုးနိုင်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတုအခြေအနေပေးမှု ရှိပါက လယ်သမား၏ဆန္ဒနှင့် အညီ ပိုမိုစိုက်ပျိုးနိုင်ရေးကို အားပေးဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ထိုကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရာတွင် အထူးအထွက်တိုး တစ်ကေ လျှင် ၇၅ တင်းနှုန်း၊ သာမန်အထွက်တိုး တစ်ကေလျှင် ၅၅ တင်းနှုန်း၊ ရိုးရိုးတစ်ကေလျှင် ၃၅ တင်းနှုန်း ထွက်ရှိ ရန် အနိမ့်ဆုံးစံအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပေးသည်။ ထိုသတ် မှတ်ချက်နှင့်အညီ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်က လိုအပ်သည့်ကူညီပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း ပြုလုပ် ဆောင်ရွက် ပေးသည်။ ထို့ပြင် လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်မှုများကို မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီ ဌာနချုပ်က ချမှတ်ပေးထားပြီး ဖြစ်သည်။ ထို လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အညီ ပါတီ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်း များသည် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ် စပါးစိုက်ပျိုးရေး အပါအဝင် သီးနှံအားလုံး၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်လာအောင် ကျရာအခန်းကဏ္ဍမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။

စပိန်နိုင်ငံ။ ။စပိန်နိုင်ငံသည် အရှေ့ဥရောပ အုပ်စုသို့ အစွမ်းထက်သော နည်းပညာများကို ဥပဒေကြောင်းအရ သာမက နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုအရပါ ထပ်ဆင့် လွှဲပြောင်းတင်ပို့ ရောင်းချနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသော အနောက်နိုင်ငံကြီး ဖြစ်လာဖွယ်ရှိသည်ဟူ၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုသည်။ စပိန်နိုင်ငံက ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အာမခံချက်ပေး သည့်တိုင် အမေရိကန်က စိတ်မချသေးဘဲ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇွန်လက စပိန်ဟွင် နိုင်ငံ ပေါင်းစုံ ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းမှုကော်မတီ

စပိန်နိုင်ငံ

(ကိုကွမ်း) ၏ မူဝါဒ စည်းမျဉ်း များကို ကျယ်ပြန့်စွာ အခြေခံလျက် ပို့ကုန်ဆိုင်ရာဥပဒေ တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့ သည့်တိုင် အမေရိကန်အာဏာပိုင်တို့သည် အမေရိကန်တယ် လီဖုန်းနှင့် ကြေးနန်း (အက်အင်တီ) မှ စပိန်သို့အဆင့်မြင့် မိုက်ကရို ချစ် နည်းပညာ တင်ပို့ရောင်းချရေးကို ခွင့်ပြုရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ဇူလိုင်လတွင် စပိန်က ကန့်ကွက်လိုက်မှု ဩဂုတ်လတွင် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်က တစ်စိတ်တစ် ဒေသပိုင်ဆိုင်သော စပိန်တယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီ (စီတီအင် အီး)နှင့် အက်အင်တီတို့ ပူးတွဲရင်းနှီးမြှုပ်နှံထုတ်လုပ်ခြင်း ဖြစ်၍ စပိန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမေရိကန်နှင့် ဂျပန်ပြီးလျှင် မိုက်ကရိုချစ်တတိယအများဆုံး ထုတ်လုပ် သော နိုင်ငံဖြစ်လာမည်ဟုဆိုသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင် ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးများ ကောင်စီသည် ကိုကွမ်းသို့ စပိန်နိုင်ငံ ဝင်ရောက်ရန် သဘောတူလိုက် သည်။ ကိုကွမ်းသည် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများသို့ အနောက် နိုင်ငံ၏ နည်းပညာတင်ပို့ရောင်းချမှုကို ကြီးကြပ်ပေးရန် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်က ထူထောင်ခဲ့၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၅ နိုင်ငံပါဝင်သည်။

စပိန်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ လမှစ၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်လာခဲ့သော ဖိလစ်ပီ ဂွန်ဇာ လေ့ မားကွက်ဇ်သည် မဲဆွယ် ခဲ့စဉ်က စပိန်နိုင်ငံကို မြောက်အတ္တလန္တိတ်တစ်စာချုပ်အဖွဲ့ (နေတိုး)မှ နုတ်ထွက် စေမည်ဟု ပြောကြားသော်လည်း ယင်း သဘောထား သည် ယခုအခါပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဂွန်ဇာလေ့ က ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့က အတိအလင်း ဝန်ခံလိုက်ရသည်။ ထိုသို့ဝန်ခံပြီး နာရီပိုင်းမျှအကြာတွင် စပိန်၌ နေတိုးဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒပြပွဲများ ဖြစ်ပွားသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မေလက မက်ဒရစ်မြို့သို့ အမေရိကန်သမ္မတ ရေဂင် သွားရောက် လည်ပတ်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း၌ နေတိုး ဆန့်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြပွဲ အကြီးအကျယ် ဗေ့ဆော်ဦး ပေါ်ပေါက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

စပိန်ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်၌ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့ကမဲခွဲရာတွင် နေတိုးအဖွဲ့တွင် ဆက်လက်ပါဝင် ရေးကို ထောက်ခံမဲ ၂၇၈ မဲဖြင့်အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ စပိန်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (ပီအက်စ်အီး) နှင့် ဘက်စံခံ လက်ပဲ ပါတီ (အီးအီး) တို့ကသာ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ဒီဇင် ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့က ဂွန်ဇာလေ့ ခေါင်းဆောင်သော စပိန် ဆိုရှယ်လစ် အလုပ်သမားပါတီ (ပီအက်စ်အိုအီး)၏ သဘောထားရပ်တည်ချက်ကို အတည်ပြုထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ် သည်။ စစ်ရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မလုပ်ဆောင်ဘဲ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်းဖြင့် ဥရောပတွင် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် လုံခြုံရေးရရှိစေရန် စပိန်နိုင်ငံက

စပိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ပြန်လည်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသော ဂွန်ဇာလေ့

လိုလားကြောင်းဖြင့် ပီအက်စ် အိုအီး ၏ သဘောထား ရပ်တည်ချက်တွင် ရှင်းလင်းထားသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ၁၉၈၄ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းက ဂွန်ဇာလေ့ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည့် နည်းတူ အစိုးရသည် စပိန်နိုင်ငံရှိ အမေရိကန်စစ်သည်အင်အား ၁၂,၅၀၀ ကို လျှော့ချစေရန် နှစ်နိုင်ငံသဘောတူစာချုပ်ကို ထပ်မံပြု ပြင်ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြန်သည်။ ယင်းစာချုပ် ကို ၁၉၈၂ ခုနှစ်ကပင် တစ်ကြိမ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲထား ပြီးဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယင်းကိစ္စရပ်မှာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ထူးထူးခြားခြား တိုးတက်မှုမရှိခဲ့ချေ။

နေတိုးအဖွဲ့၏ စုစည်းထားသော စစ်ရေး အဆောက် အအုံထဲတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိစေရဟုလည်းကောင်း၊ အဏုမြူ လက်နက်များ တပ်ဆင်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း စတင်ထုတ် လုပ်ခြင်းတို့ကို ဆက်လက် ပိတ်ပင် ထားမည်ဟုလည်း ကောင်း၊ စပိန်နိုင်ငံ၌ရှိနေဆဲဖြစ်သော စစ်သည်အင်အား ကို ဆက်လက်လျှော့ချ သွားစေမည်ဟု လည်းကောင်း၊ ကြေညာလျက် နေတိုးအဖွဲ့တွင် ဆက်လက်ပါဝင်ရေးအဆို အပေါ် ပြည်လုံးကျွတ် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့က ကျင်းပသောအခါ ထောက်ခံမဲ ၅၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း (၉၀,၅၄,၅၀၉ မဲ) ကန့်ကွက်မဲ ၃၉ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း (၆၈,၇၂,၄၂၁ မဲ) ရရှိသည်။ ယင်း အောင်ပွဲကို ဂွန်ဇာလေ့၏ အောင်ပွဲဟူ၍ နိုင်ငံရေး အကဲ ခတ်သမားများက သုံးသပ်ကြသည်။

အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသောအခါ ဂွန်ဇာလေ့၏ ပီအက်စ်အိုအီး ပါတီက ထောက်ခံမဲ ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အနိုင်ရရှိသည်။ ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်၌ အမတ်နေရာ ၃၅၀ ရှိသည့်အနက် ၁၉၈၂

ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၂၀၂ နေရာ လွှမ်းမိုးခဲ့သော ပီအက်စ်အိုအီးသည် ၁၈၄ နေရာ ရရှိသည်။ အဓိက အတိုက်အခံပါတီဖြစ်သော ပေါ်ပြူလာမဟာမိတ် (အေပီ) က ၁၀၆ နေရာမှ ၁၀၅ နေရာသို့ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဂွန်ဇာလေ့ကို ဝန်ကြီး ချုပ်အဖြစ် လွှတ်တော်က ပြန်လည်ရွေးချယ်တင်မြှောက် သည်။ ဂွန်ဇာလေ့သည် ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယ လေးနှစ် သက်တမ်းအတွက် ဘုရင်ဝှမ်းကာလို့စ်၏ ရွှေမှောက်၌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည်။

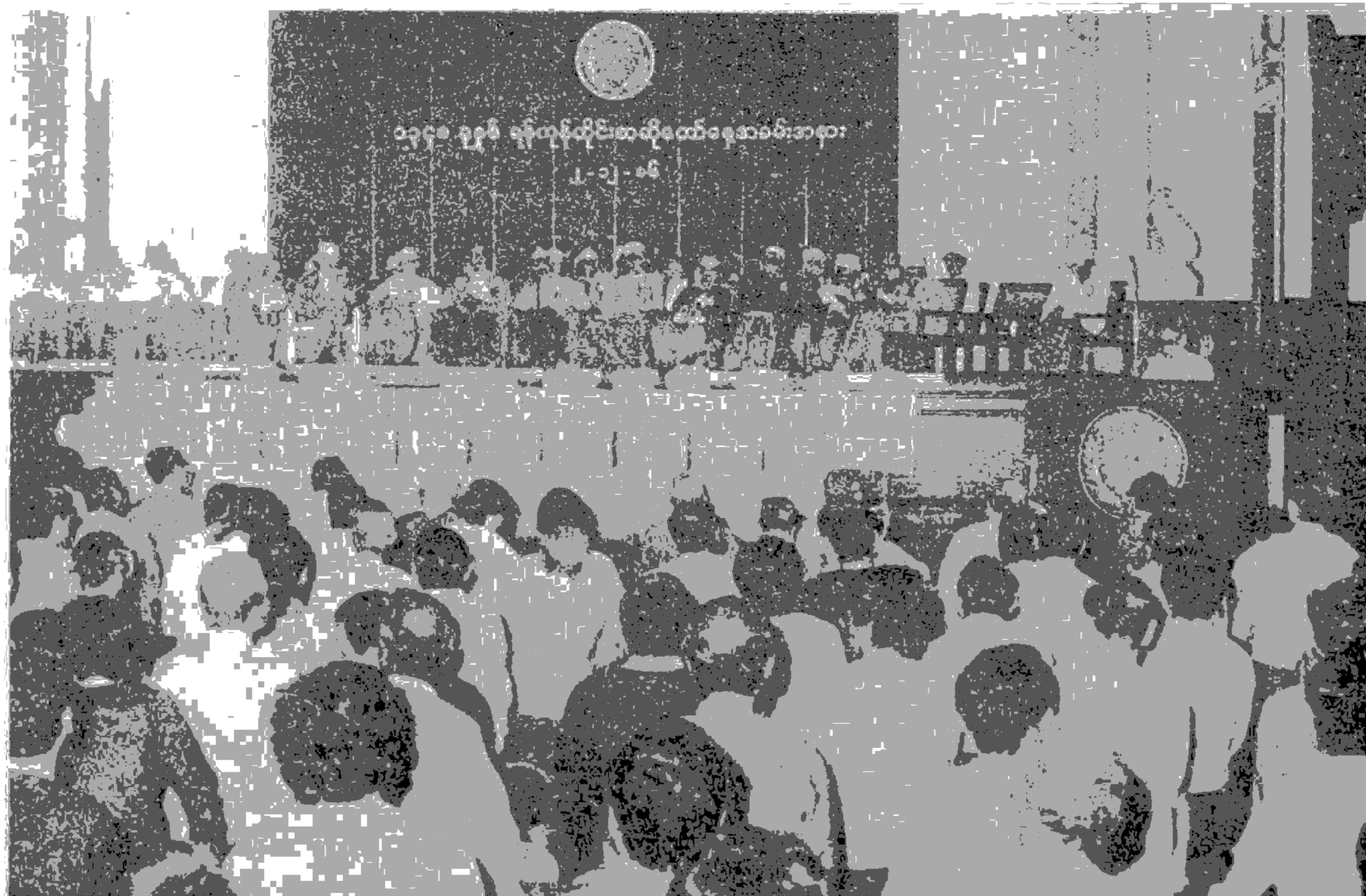
စာဆိုတော်နေ့ (၁၉၈၆) ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက်နေ့ ရောက်တိုင်း စာဆိုတော် နေ့အခမ်းအနားများကို နိုင်ငံအဝန်း ကျင်းပမြဲ ဖြစ်သည်။ နတ်တော်လသည် နတ်တို့ကို ပူဇော်ပသသောလ၊ နတ်လ ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ရွေးအခါက နတ်တော်လတွင် မဟာ ပိန္နဲနတ်ကို ပူဇော်ပသသော ပွဲသဘင်များ ဆင်ယင်ကျင်း ပလေ့ရှိသည်။ သို့သော် ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက်တွင် မဟာပိန္နဲနတ် ပူဇော်ပွဲအစား စာဆိုပညာရှိကြီးများအား ချီးမြှင့် မြှောက်စားသော ဘွဲ့နှင်းသဘင်ပွဲများ ပြုလုပ်စေ ခဲ့သည်။ ထိုအစဉ်အလာကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသော အားဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ် စာဆိုတော်နေ့ကို ၁၃၀၆ ခုနှစ်

နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက် နေ့တွင် ကန်တော်ကြီးစောင်း မြိုင်ဇာတ်ရုံ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

ဆိုရှယ်လစ် ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးကာလ နောက် ပိုင်းတွင် စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားများသည် မြန်မာ နိုင်ငံတစ်ဝန်း ကျယ်ပြန့် များပြားလာရုံမျှမက နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ စာဆိုတော်နေ့တွင် အမျိုး သား စာပေဆုနှင်းသဘင်ပွဲ ကျင်းပကာ စာပေ ပညာရှင် များအား နှစ်စဉ် ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့် လာခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် စာဆိုတော်နေ့တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသား စာပေဆုနှင်းသဘင်ကို ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီး ဌာန၊ ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး ကော်ပိုရေးရှင်း၊ စာပေဗိမာန်အဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ဒဝင်လမ်း၊ ယဉ်ကျေးမှု လဟာပြင်ဇာတ်ရုံ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ (မြန်မာ နိုင်ငံ စာပေဆုများ — ရှု။)

ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တော် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားနှင့် သတ္တမအကြိမ် သက်ကြီးစာပေပညာရှင် များအား ပူဇော်ကန်တော့ပွဲကို နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ မြို့တော်ခန်းမ(ပထမထပ်) ၌ ကျင်းပ ခဲ့သည်။ ထိုအခမ်းအနားတွင် အသက် ၇၉ နှစ်နှင့် အထက် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ စာပေပညာရှင်များ ဖြစ်

စာဆိုတော်နေ့ (၁၉၈၆)

စာပေဗိမာန်စာတမ်းဖတ်ပွဲ (၁၉၈၆)

ကြသော ဆရာကြီးဦးဘိုးသွယ်(၉၁)နှစ်၊ ဦးတိုးမြိုင်(၈၉)နှစ်၊ ဦးမောင်မောင်ကြီး (ဒဂုန်နတ်ရှင်) (၈၈)နှစ်၊ ယူပီအိုင် ဦးဘသန်း (၈၇)နှစ်၊ ဦးမြင့်သိန်း (၈၆) နှစ်၊ ဦးမေဒါ (၈၅)နှစ်၊ ဦးဘသန်း (သျှင်သန်းမေ) (၈၄)နှစ်၊ ဦးသိန်းမောင် (ရတနာပုံသိန်းသိန်း) (၈၄)နှစ်၊ ဦးဟိန်စွန်း(၈၄)နှစ်၊ ဦးခင်မောင်ကြီး (ပုဂံခင်မောင်ကြီး) (၈၃)နှစ်၊ ဦးစံထွား (၈၃)နှစ်၊ ဦးသိန်း(ကြီးပွားရေးဦးသိန်း) (၈၃)နှစ်၊ ဦးအုန်းခင်(မိုးကြိုး) (၈၃)နှစ်၊ ဒေါ်ခင်မလေး(ဒဂုန်ခင်လေးဆွေ) (၈၂)နှစ်၊ ဦးရန်အောင်(ရန်အောင်) (၈၂)နှစ်၊ ဦးဘအုန်း (ရွှေသစ္စာ) (၈၁)နှစ်၊ ဦးငွေဆိုင်(ငွေစိုး) (၈၁) နှစ်၊ ဦးချစ်သိမ်း (၈၁) နှစ်၊ ဦးခင်ဇော် (ကေ) (၈၁)နှစ်၊ ဒေါ်မမခင်(၈၁)နှစ်၊ ဦးကြွယ်ငြိမ်း(ဘို ကလေးဦးကြွယ်) (၈၀)နှစ်၊ ဒေါ်စောရင် (၈၀)နှစ်၊ ဦးသန်းဖေ (ကာယဗလဦးသန်းဖေ) (၈၀) နှစ်၊ ဦးလွန်းမောင်(ဒဂုန်လွန်း) (၈၀)နှစ်၊ ဦးဘညွန့် (၈၀) နှစ်၊ ဦးသိန်းဟန်(ဇော်ဂျီ) (၇၉)နှစ်၊ ဦးသန်းတင့် (ခင်) (၇၉) နှစ် တို့အား စာပေလုပ်သားများကလှူဖွယ် ပစ္စည်းများနှင့် ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။ အကန်တော့ခံ စာပေပညာရှင်ကြီးများကိုယ်စား ဆရာကြီးဦးခင်မောင်ကြီး (ပုဂံခင်မောင်ကြီး) က သြဝါဒဖကားပြောကြားသည်။

မန္တလေးမြို့တွင်လည်း စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားနှင့် စာပေပညာရှင်ကြီးများ ပူဇော်ကန်တော့ပွဲကို မန္တလေးဆရာ အတတ်သင်သိပ္ပံခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ သက်ကြီးစာပေပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးခင်မောင်(၉၅)နှစ်၊ ဦးချမ်းမြ (၇၅)နှစ်၊ ဦးရွှေဆင့် (၇၅)နှစ်၊ ဒေါ်အုန်း(၇၄)နှစ်၊ ဦးမြင့်ထွန်း (၇၃)နှစ်၊ ဦးတင်အုန်း (၇၂)နှစ်၊ ဦးဘသိန်း(၇၁)နှစ်၊ ဦးလှ(၇၁)နှစ် (အရေးပေါ်သတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ်ဟောင်း)၊ ဒေါ်အမာ(၇၁)နှစ်၊ ဒေါ်မာလာ(၇၁)နှစ်၊ ဦးမောင်မောင်တင် (၇၀)နှစ်၊ ဦးတင်ညို(၇၀)နှစ်၊ ဦးကြည်မြ(၆၇)နှစ်၊ ဦးမြင့်ဦး(၆၇)နှစ်နှင့် ဦးကိုလေး(၆၆)နှစ်တို့အား စာပေလုပ်သားများက ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။ ထို့နောက် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ ဗဟိုအမှုဆောင်ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ သဝဏ်လွှာကို အခမ်းအနားမှူးက လည်းကောင်း၊ ရှေးစာဆိုတော်ကြီးများ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့်ကလည်းကောင်း၊ စာဆိုတော်နေ့ဦးတည်ချက် သုံးရပ်ကို မြို့နယ်စာပေလုပ်သားများ ဖြစ်ကြသော နတ်မောက်ထွန်းရှိန်၊ ဦးအောင်ဆန်းနှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင်တို့က လည်းကောင်း ဖတ်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားများကို ပြည်နယ်တိုင်းများနှင့် မြို့နယ်များတွင်လည်း ကျင်းပခဲ့ကြရာ စာပေပြိုင်ပွဲများ၊ စာပေဟောပြောပွဲများ၊ စကား

စစ်ထိုးပွဲများနှင့် စာတမ်းဖတ်ပွဲများကို ထည့်သွင်းကျင်းပခဲ့ကြသည်။

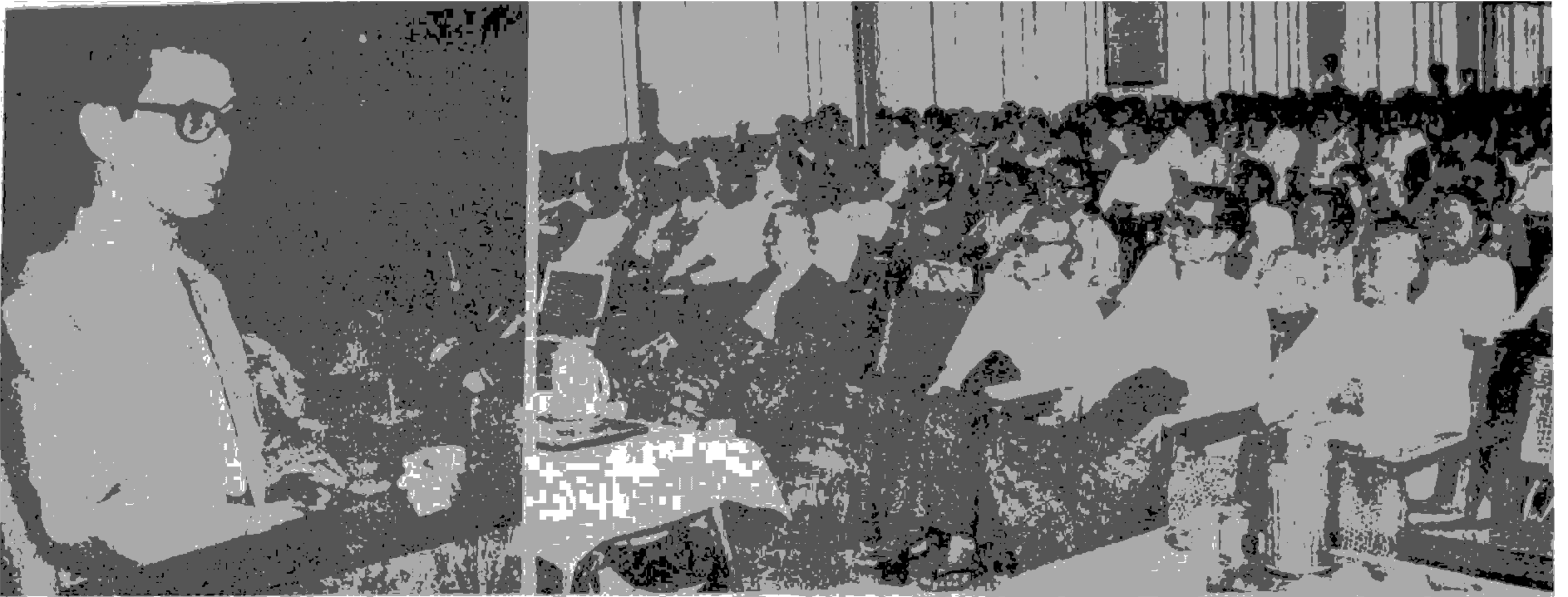
စာပေဗိမာန် စာတမ်း ဖတ်ပွဲ (၁၉၈၆) ။ ။ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးကော်ပိုရေးရှင်း စာပေဗိမာန် အဖွဲ့သည် စာပေဦးနှောက်ဖလှယ်ပွဲများ၊ စာတမ်းဖတ်ပွဲများကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှ စတင်ကျင်းပလာခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စာတမ်းဖတ်ပွဲ အထိ ၁၉ကြိမ် ကျင်းပပြီး ဖြစ်သည်။ စာတမ်းဖတ်ပွဲ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းများ အရေအတွက်ရောအရည်အချင်းပါ မြင့်မားတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ စာပေဦးနှောက်ဖလှယ်ပွဲ၊ စာပေဟောပြောပွဲ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပရန် ဟူသည့် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းဖတ်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ ကုန်သည်လမ်း၊ စာပေဗိမာန်၊ ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်ခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

စာတမ်းငယ်ဟူသည် စာတမ်းတွင် စာတမ်းငယ်ဆိုသည်မှာ အက်ဆေးမှတစ်စတစ်စဖွံ့ဖြိုးလာသော စာပေအဖွဲ့မျိုး ပင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် တွေးမြင် ခံစားရသကဲ့သို့ ရသပါအောင်ရေးဖွဲ့ထားသော မတိုမရှည် စကားပြေအဖွဲ့မျိုး ဖြစ်ကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုကာ စာတမ်းငယ်နှင့်စာစီစာကုံး၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတို၊ စာတမ်း အရေးအဖွဲ့များ ခြားနားပုံ၊ စာတမ်းငယ်၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ စာတမ်းငယ်အမျိုးအစားနှင့် စာတမ်းငယ်ဂုဏ်ရည်တို့ကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။

နိုင်ငံခြားစာတမ်းငယ် စာတမ်းတွင် စာတမ်းငယ်၏ ဇစ်မြစ်၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တင်ပြနည်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာ၊ အမျိုးအစား၊ အရေးအသား၊ သဘောလက္ခဏာ စသည် တို့ကို အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ပြင်သစ်၊ ဆိုဗီယက်၊ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်စသည့် စာပေအလိုက် သာဓကများနှင့်တကွ ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် မတိုင်မီကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ် စာတမ်းတွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတိုင်မီကာလကထုတ်ဝေခဲ့သည့် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများမှ ရှာဖွေဖတ်ရှုရသော စာတမ်း သဘောလက္ခဏာပါသည့် စာများနှင့် စာတမ်းငယ်အကြောင်းများကို ကောက်နုတ်၍ ကိုးကားတင်ပြထားသည်။ တင်ပြရာ၌ အခြေတည်ပေါ်ထွန်းစ မြန်မာစာတမ်းငယ်နှင့် ထွန်းကားထင်ရှားလာသော မြန်မာစာ

စာတမ်းငယ် စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားစဉ်

တမ်းငယ်ဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းခွဲကာ ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ် စာတမ်းတွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းကာလ၌ များသောအားဖြင့် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြသည့်စာများ မှကောက်နုတ်၍ ကိုးကားတင်ပြထားသည်။ တင်ပြရာ၌ စာတမ်းငယ်အမျိုးအစားများကို သရုပ်ခွဲကာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားသည်။

စာတမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မရှင်း မလင်းသော အချက်များ၊ သိလိုသော အချက်များကို မေးမြန်းနိုင်ကြရန် မေးခွန်း ပုံစံများကို ကြိုတင်ပေးပို့ထားသည်။ စာတမ်းငယ်ဟူသည် စာတမ်းတွင် မေးမြန်းဆွေးနွေးသူ ၃၁ ဦး၊ နိုင်ငံခြားစာတမ်းငယ်စာတမ်းတွင် မေးမြန်း ဆွေးနွေးသူ ၁၂ ဦး၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတိုင်မီကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ် စာတမ်းတွင် မေးမြန်းဆွေးနွေးသူ ရှစ်ဦး၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်

နောက်ပိုင်းကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ် စာတမ်းတွင် မေးမြန်းဆွေးနွေးသူ ၁၈ ဦးတို့က မေးခွန်းပုံစံများဖြင့် အသီးသီးမေးမြန်းဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ထူးချွန်ဆု။ ။ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည် စီးပွားရေးစီမံကိန်းတွင် လယ်ယာ၊ သားငါး၊ သစ်တောကဏ္ဍများကို ပထမဦးစားပေးကဏ္ဍများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

လယ်ယာ၊ သားငါး၊ သစ်တောကဏ္ဍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အရှိန်အဟုန် မြင့်မားရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနေ့ အခမ်းအနားများ နှစ်စဉ် ကျင်းပ၍ သီးနှံစိုက်ပျိုးထူးချွန်ဆု၊ ငါးပုစွန်ထုတ်လုပ်မှု ထူးချွန်ဆုနှင့် ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်အောင်မြင်မှု ထူးချွန်ဆုများကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ဖတ်ကြားတင်သွင်းသောစာတမ်းများ

နေ့စွဲ	စာတမ်းအမည်	ဖတ်ကြားသူ
၁၈ - ၃ - ၈၆	စာတမ်းငယ်ဟူသည်	မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)
၁၉ - ၃ - ၈၆	နိုင်ငံခြားစာတမ်းငယ်	မြဇင်
၁၉ - ၃ - ၈၆	၁၉၄၅ ခုနှစ်မတိုင်မီကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ်	တက္ကသိုလ် ဝင်းမွန်
၂၀ - ၃ - ၈၆	၁၉၄၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းကာလ မြန်မာစာတမ်းငယ်	ကျော်အောင်

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုထူးချွန်ဆု

၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ၁၉၈၆ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနား၌ ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရာသီ သီးနှံများဖြစ်သော စပါး၊ ဂျုံ၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ကုလားပဲ၊ ထောပတ်ပဲနှင့် အာလူး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ထူးချွန်ဆု ရရှိသည့် မြို့နယ်များ၊ သားငါးကဏ္ဍ ငါးပုစွန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝယ်ယူမှု ထူးချွန်ဆု ရရှိသည့် မြို့နယ်များနှင့် ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်အောင်မြင်မှု ထူးချွန်ဆုရရှိသည့် မြို့နယ်များကို ဆုများအသီးသီး ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ သီးနှံအလိုက် ထူးချွန်ဆုရ မြို့နယ်များနှင့် စိုက်ကေ၊ အောင်ကေ၊ အထွက်နှုန်း စသည်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အများဆုံး ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့သည့် မြို့နယ်များကို ဆုများ ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
 ကြီးကြပ် ငါးသလောက်ဝိုင်းပိုက် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ပထမဆုကို ရန်ကုန်တိုင်း၊ အလုံမြို့နယ်မှ ဦးကျော်နိုင် ပိုင်ဆိုင်သော အောင်ထွန်းအေး ရေယာဉ်က ရရှိသည်။ အောင်ထွန်းအေးရေယာဉ်၏ စွမ်းဆောင်မှုသည် ဒီဇယ်ဆီ တစ်ဂါလံလျှင် ငါးသလောက် ၁၄ ဒသမ ၂ ပိဿာနှုန်း ဖမ်းဆီးရရှိခဲ့သည်။ သုံးနှစ်အတွင်း ငါးသလောက်ပိဿာ ချိန် သုံးသိန်းလေးသောင်းကျော် ဖမ်းဆီးရန်လျာထားခဲ့ရာ ပိဿာချိန် သုံးသိန်းရှစ်သောင်း ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့၍ လျာထားချက်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှု ၁၁၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။

၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရာသီအတွင်း သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ထူးချွန်ဆု

သီးနှံ အမည်	ဆု	ဆုရ မြို့နယ်	စိုက်ကေ	အောင်ကေ	တစ်ကေ အထွက်နှုန်း	စုစုပေါင်း အထွက် တင်းပေါင်း
စပါး	ပထမဆု	ဟင်္သာတ	၁,၃၄,၀၇၈	၁,၃၂,၅၃၇	၈၉.၀၁ တင်း	၁,၁၇,၉၆,၆၁၉
	ဒုတိယဆု	သာယာဝတီ	၈၃,၈၁၈	၈၃,၈၁၈	၈၇.၆၅ တင်း	၇၃,၄၆,၆၄၈
	တတိယဆု	မင်းလှ	၆၇,၅၇၇	၆၇,၃၇၀	၈၅.၃၈ တင်း	၅၇,၅၂,၃၃၆
ဂျုံ	ပထမဆု	တံတားဦး	၁၁,၀၄၄	၁၀,၉၇၂	၂၄ တင်း	၂,၆၃,၃၂၈
	ပထမဆု	မတ္တရာ	၁၈,၈၈၃	၁၈,၈၅၀	၆၀.၁၉ တင်း	၁၁,၃၄,၆၆၁
နှမ်း	ပထမဆု	ဝါးခယ်မ	၃၀,၀၀၀	၂၃,၈၈၈	၇.၅၀ တင်း	၁,၇၉,၁၆၀
	ပထမဆု	ရွှေတောင်	၁,၅၆၀	၁,၄၃၅	၄၁.၈၈ တင်း	၆၀,၀၉၇
နေကြာ	ပထမဆု	ဂန့်ဂေါ	၁၂,၅၈၅	၁၁,၀၉၇	၃၂.၁၅ တင်း	၃,၅၆,၇၆၉
ထောပတ်ပဲ	ပထမဆု	နတ္တလင်း	၁၄,၆၃၇	၁၄,၄၂၀	၁၇.၁၀ တင်း	၂,၄၆,၅၈၂
ကုလားပဲ	ပထမဆု	လားရှိုး				
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပထမဆု	ပေါက်	၁၄၈	၁၄၈	၄၀၀၀ ပိဿာ	၅,၉၂,၀၀၀ ပိဿာ

၁၉၈၆ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားတွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ထူးချွန်မှုနှင့် ရေချို ရေငန်ပုစွန် အများဆုံးဝယ်ယူမှုရရှိမှုများတွင်လည်း ဆုများ အသီးသီးချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ချီးမြှင့်ရာတွင် ၁၉၈၃-၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်အထိ သုံးနှစ်အတွင်း ငါးအများဆုံး ဖမ်းနိုင်ခဲ့သည့် ရေယာဉ်များနှင့် ပုစွန်

ကြီးကြပ် ငါးသလောက် ဝိုင်းပိုက် ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း ဒုတိယဆုကို ရန်ကုန်တိုင်းအလုံမြို့နယ်မှ ဦးစစ်စွမ် ပိုင်ဆိုင်သော ခိုင်စိုးဝင်းရေယာဉ်က ရရှိခဲ့သည်။ ခိုင်စိုးဝင်း ရေယာဉ်၏စွမ်းဆောင်မှုသည် ဒီဇယ်ဆီတစ်ဂါလံလျှင် ငါးသလောက် ၁၃ ဒသမ ၆ ပိဿာ ဖမ်းဆီးရရှိခဲ့သည်။ သုံးနှစ်အတွင်း ငါးသလောက်ပိဿာချိန် သုံးသိန်းရှစ်သောင်း

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုထူးချွန်ဆု

စိန်ခင်၊ ဒေါ် (အကယ်ဒမီ)

ကျော် ဖမ်းဆီးရန် လျာထားခဲ့ရာ ပိဿာချိန် လေးသိန်း နှစ်သောင်းကျော် ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှုရာခိုင်နှုန်း မှာ ၁၁၀ ဖြစ်သည်။

ကြီးကြပ်တရုတ်ဆွဲငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ပထမဆုကို အလုံ မြို့နယ်မှ ဦးဘရှန် ပိုင်ဆိုင်သော ငွှေးငွှေးဝင်း ရေယာဉ်က ရရှိသည်။ ငွှေးငွှေးဝင်း ရေယာဉ်၏ စွမ်းဆောင်မှုသည် ဒီဇယ်ဆီတစ်ဂါလံလျှင် ငါးမျိုးစုံ ၆ ဒသမ ၃ ပိဿာ ဖမ်း ဆီးရရှိခဲ့သည်။ သုံးနှစ်အတွင်း ငါးမျိုးစုံပိဿာချိန် လေး သိန်းတစ်သောင်းကျော် ဖမ်းဆီးရန်လျာထားခဲ့ရာ ပိဿာ ချိန် ငါးသိန်းသုံးသောင်းကျော်ဖမ်းဆီးမိခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှု မှာ ၁၃၇ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

ကြီးကြပ် တရုတ်ဆွဲ ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း ဒုတိယ ဆုကို ရန်ကုန်တိုင်း၊ အလုံမြို့နယ်မှ ဦးမြင့်လွင်ပိုင်ဆိုင်သော ခိုင် ရွှေရတနာရေယာဉ်က ရရှိသည်။ ခိုင်ရွှေရတနာရေယာဉ် ၏ စွမ်းဆောင်မှုသည် ဒီဇယ်ဆီ တစ်ဂါလံလျှင် ငါးမျိုးစုံ ၆ ဒသမ ၇၁ ပိဿာ ဖမ်းဆီးရရှိခဲ့သည်။ သုံးနှစ်အတွင်း ငါး မျိုးစုံ ပိဿာ ချိန် လေးသိန်း တစ်သောင်းကျော် ဖမ်းဆီးရန် လျာထားခဲ့ရာ ပိဿာချိန် ခြောက်သိန်းကျော် ဖမ်းမိခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှုရာခိုင်နှုန်းမှာ ၁၅၀ ဖြစ်သည်။

ကြီးကြပ်တရုတ်ဆွဲငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ထူးချွန် ဆုချီးမြှင့် ရာတွင် ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်သည့် ငါးမျိုး ဖမ်းဆီးရရှိမှုပေါ် တွင်လည်း မူတည်ပြီးချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရေချို ရေငန် ပုစွန်အများဆုံး ဝယ်ယူရရှိမှု ထူးချွန်ဆု များကို ရောဝတီတိုင်း ပျာပုံမြို့နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်ဖြူမြို့နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း၊ ကော့သောင်မြို့ နယ်တို့က ရရှိခဲ့ကြသည်။

ကျေးရွာပိုင်ထင်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်အောင်မြင်မှု ပထမဆုကို မန္တလေးတိုင်း ဝမ်းတွင်းမြို့နယ် ဘုရား စု ကျေးရွာက ရရှိသည်။ စိုက်ခင်းဧရိယာ ၁၀ ဧကရှိပြီး မြန်မာကုက္ကို၊ ရှား၊ မယ်ဇလီ၊ ဘောစကိုင်းနှင့် စိန်ပန်းပင် စုစုပေါင်းအပင် ၃,၀၂၀ စိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး ထင်းစိုက်ခင်း အောင်မြင်မှု ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့သည်။

ကျေးရွာပိုင်ထင်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်အောင်မြင်မှု ဒုတိယဆုကို ရန်ကုန်တိုင်း ထန်းတပင်မြို့နယ် ဆင်ခေါင်း ကျေးရွာကရရှိသည်။ ဆင်ခေါင်းကျေးရွာတွင် ဘောစ ကိုင်းပင်များကို တစ်ဧက အပင် ၁,၂၁၀ နှုန်းဖြင့် အပင် စုစုပေါင်း ၅,၁၀၀ စိုက်ပျိုးခဲ့ရာ စိုက်ခင်းအောင်မြင်မှု ၈၄ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့သည်။

ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်အောင်မြင်မှု တတိယဆုကို ရောဝတီတိုင်း ကျုံပျော်မြို့နယ် ဇရပ်ကွင်း ကျေးရွာက ရရှိခဲ့သည်။ ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာတွင် မဲဇလီ၊ ဆစ်၊ ကုက္ကိုနှင့် အညာကုက္ကိုပင် စုစုပေါင်းအပင် ၁၂,၁၀၀

ကို ၁၀ ဧကစိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး စိုက်ခင်းအောင်မြင်မှု ရာခိုင်နှုန်း ၈၀ ရှိခဲ့သည်။

စိန်ခင်၊ ဒေါ် (အကယ်ဒမီ) (၁၉၂၁-၁၉၈၆)။ ။

ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အကယ်ဒမီ ဒေါ်စိန်ခင်ကို ပဲခူးတိုင်း ကြံခင်းမြို့၌ ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးခိုးဆိတ်၊ အမိ ဒေါ်မယ်မြင့်တို့က မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းနှစ်ယောက်တွင် အကြီးဖြစ်၍ ငယ်နာမည် မစိန်မုံ ဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်ကတည်းက ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လာပြီး အဒေါ်ဖြစ်သူနှင့် အစ်ကိုဝမ်းကွဲအိမ်များ၌ တစ်လှည့်စီ နေထိုင်ရင်း၊ ဦးချစ်ခင်နှင့် အိမ်ထောင်ကျကာ မအူကုန်း အမဲဈေးတွင် ကုန်စုံဆိုင်ဖွင့်၍ အသက်မွေးခဲ့သည်။ သမီး နှစ်ယောက် ထွန်းကားချိန်တွင် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ကွယ်လွန် ခဲ့သည်။

၁၉၄၅-၄၆ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစ ပြဇာတ် များ ကပြနေချိန်တွင် ဒေါ်စိန်ခင်သည် ရန်ကုန်အနောက် ပိုင်း ကာ ငွှေး (ကေသွယ်) ရုံ၌ ဒါ ရိုက် တာ ရွှေ ဒုံး ဘီအောင် တင်ဆက်သော အ သွင် မ တူ ပြဇာတ်မှ စ၍ မစိန်ခင်အမည်နှင့် ပြဇာတ်လောကထဲသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ မစိန်ခင်ဟူသောအမည်ကို ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်က ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဒဂုန်ဆရာတင်၊ ကျွန် တော် ချစ်မောင်၊ ပျော်တော်ဆက် သန်းနွဲ့၊ လူရွှင်တော် မြင့်ဖေ၊ ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၊ ဂီတလုလင် မောင်ကိုကို တို့ တင်ဆက်သော ငယ်ကျွမ်းဆွေ၊ လင်းလုလုရောင်နီ၊ ဂီတလုလင်၊ ချစ်လင်းရောင်ခြည်၊ ဝါကျွတ်လက်ဆောင်၊ တူပျော်ပျော်၊ စန်းပွင့်ချိန်၊ ရွှေလမ်း ငွေလမ်း၊ တင့်တင့် တယ်တယ် စသည့် ပြဇာတ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်တွင် ပါဝင် ကပြခဲ့သည်။

အကယ်ဒမီ ဒေါ်စိန်ခင်

စိန်ခင်၊ ဒေါ် (အကယ်ဒမီ)

စဝ်နွံ (လဲချားစော်ဘွားကြီးဟောင်း)

ဒေါ်စိန်ခင်သည် စစ်ပြီးခေတ် ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင် အတွက် ဒါရိုက် တာ ရွှေ ခုံး ဘီ အောင် ရိုက် ကူး သော လောကမုန်တိုင်း အသံတိတ် ဇာတ်ကားမှစ၍ ရုပ်ရှင် လောကသို့ စတင်ရောက်လာခဲ့သည်။

ပြဇာတ်ခေတ်မှ ရုပ်ရှင်သို့ ကူးပြောင်းလာသည့်အချိန် တွင် ဒေါ်စိန်ခင်သည် ကွယ်လွန်သူ ဟာသ သရုပ်ဆောင် ဦးကြယ်နီနှင့် အများဆုံး တွဲဖက် ပါဝင်ခဲ့ရာ ကြယ်နီ-စိန်ခင်အဖြစ် ရေပန်းစားခဲ့သည်။

ဒေါ်စိန်ခင်သည် စာရေးဆရာ ဒါရိုက်တာ ဦးသုခ ရိုက်ကူးသော အကာကအချစ် အနှစ်ကမေတ္တာ ဇာတ် ကား၌ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း (ကိုရင်ဩ)၏ ညီမ အပျို ကြီးအဖြစ် ပြောင်မြောက်စွာ သရုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သော ကြောင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်အတွက် အကောင်းဆုံး အမျိုးသမီး ဇာတ်ပို့ သရုပ်ဆောင် အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆု ရခဲ့သည်။

ဒေါ်စိန်ခင်သည် ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ ရုပ်ရှင် ကားများကို ရိုက်ကူးခဲ့ရာ ရွှေမန်းမေ၊ ချဉ်သီးနဲ့ ဆား၊ ရင်ပွင့်လေသောအခါ၊ တိမ်ညိုနှင့် စန္ဒာ၊ သည်သောင်ယံက မခွာရက်နိုင်၊ ချစ်သူဝိုင်းဝိုင်းလည်၊ ကျောက်ဘီလူးနှင့် ပပဝင်း၊ အကာကအချစ် အနှစ်က မေတ္တာ စသည်ဖြင့် အသံတိတ်၊ အသံထွက် ဇာတ်ကားပေါင်း ၁၀၀ ကျော် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

ဒေါ်စိန်ခင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် သမီးနှစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

စဝ်နွံ (လဲချား စော်ဘွား ကြီး ဟောင်း) (ခရစ်

၁၉၀၆-၁၉၈၆)။ ။ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ လဲချားစော်ဘွားကြီးဟောင်း သရေစည်သူ စဝ်နွံကို လဲချားမြို့၊ လဲချားဟော်၌ ၁၉၀၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အဖ လဲချားစော်ဘွားကြီး စဝ်ခွန်လှိုင် နှင့် အမိ စဝ်နန်းဆိုင်မွန်းတို့က မွေးဖွားသည်။

ကိုးနှစ်သား အရွယ်မှစ၍ လဲချားမြို့ မြန်မာစာသင် ကျောင်းတွင် ပညာသင်သည်။ ထို့နောက် တောင်ကြီးမြို့ ရှမ်းစော်ဘွားသားမြေးများ ကျောင်းတွင် ၁၀ တန်း အောင်သည်အထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ် တွင် မန္တလေးမြို့၊ ရဲအရာရှိ သင်တန်းကျောင်းသို့ တက် ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် မိတ္ထီလာမြို့ ပရိတ် (လ်) ထရီမ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ဥပဒေပညာရပ်များကို ဆည်းပူးခဲ့သည်။

ထို့နောက် မိတ္ထီလာမြို့၌ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်အဖြစ် အမှုထမ်းသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဖခင်၏ အရိုက်အရာ လဲချားစော်ဘွားကြီးအဖြစ် ခံယူခဲ့သည်။ မိုင်းကိုင်စော်

နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ သရေစည်သူ စဝ်နွံ

ဘွားကြီး စဝ်ခွန်မုံနှင့် မဟာဒေဝီ စဝ်မြေပိုင်တို့၏သမီး စဝ်ရွှေအိမ်သည် လဲချားစော်ဘွားကြီး စဝ်နွံ၏ မဟာဒေဝီ ဖြစ်သည်။ မဟာဒေဝီစဝ်ရွှေအိမ်သည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ရှမ်းအပျော် တမ်းတပ် အမှတ် ၁၃ တွင် ဒုတိယဗိုလ်အဖြစ် မေမြို့၌ ရုံးစိုက်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဂျပန်ခေတ်တွင် လဲချားမြို့သို့ ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် မဟာ မိတ်တပ်များ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာသောအခါ ဂျပန်၏ ချုပ်နှောင်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်၍ မဟာမိတ်တပ် မဟာ(၁၀၁)နှင့် ပူးပေါင်းကာ ဂျပန်ကိုတော်လှန်ခဲ့သည်။

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်များ၌ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ချုပ်ဆိုရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်၍ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၂၃ ဦးကို စုစည်း ရာတွင် စဝ်နွံသည် ရှမ်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင် ၁၄ ဦးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ချုပ်ဆို သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အတူ စဝ်နွံသည် အမှတ်စဉ်(၅)၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံး၌ သောင်း ကျန်းသူများ အင်အားကြီးမားခဲ့ရာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ကေ၊ အင်၊ ဒီ၊ အို များက ဦးစီးခေါင်းဆောင်လျက် ရှမ်း ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်း၊ အရှေ့ပိုင်းရှိ မြို့အသီး သီးကို သိမ်းပိုက် ထားကြသည်။ ထို အခြေ အနေတွင် လဲချား စော်ဘွားကြီးစဝ်နွံသည် လဲချားနှင့် မိုးနဲ နယ်သူ

နယ်သား လူထုအများကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးပြီး လွယ်လင်မြို့ ကိုသောင်းကျန်သူများလက်မှ ပြန် လည် သိမ်းယူရာတွင် ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခဲ့သည်။

ထို့အပြင် သောင်းကျန်းသူများလက်တွင်း ကျရောက် လျက် ရှိသော ရှမ်းပြည်နယ်မြို့တော် တောင်ကြီးမြို့ကို တပ်မတော်နှင့်ပူးပေါင်း၍ လေးလကြာပြန်လည်တိုက်ခိုက် သိမ်းယူရာတွင်လည်း တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် စဝ်နွံအား ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရက သရေစည်သူဘွဲ့ ရွှေတံဆိပ်ကို ချီးမြှင့်သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

စဝ်နွံသည် ချစ်ကြည်ရေး အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ များသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။

လဲချားစော်ဘွားကြီးဟောင်း စဝ်နွံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် လဲချားမြို့၊ လဲချားဟော်တွင် ကွယ်လွန်သည်။

ဆေမိယိုနော့, နိုကိုလိုင် နိုကိုလေယေဗစ်ချ် (ခရစ် ၁၈၉၆-၁၉၈၆)။ ။ခေတ်သစ် ဓာတုဗေဒ ပညာကို ထွန်းကားအောင်ကြိုးပမ်းသူများထဲတွင် ရှေ့တန်းမှပါဝင်ခဲ့ သည့် နိုဗဲဆုရ ဆိုဗီယက်ဓာတုဗေဒပညာရှင်ကြီး နိုကိုလိုင် နိုကိုလေ ယေဗစ်ချ် ဆေမိနော့ကို ၁၈၉၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ဆာရာတော့ဗ်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့ သည်။ ငယ်စဉ်က လီနင်ဂရက် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်အထိ လီနင်ဂရက်မြို့ ရူပဗေဒ အသုံးချ စက်မှုတက္ကသိုလ် လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ်လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ခန်း မန်နေဂျာ အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှစ၍ ယင်းတက္ကသိုလ် တွင်ပင် တွဲဖက်ပါမောက္ခအဖြစ် သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှစ၍ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု သိပ္ပံပညာ တံခွန် အသင်းကြီးတွင် ဓာတုရူပဗေဒ ပညာအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန် ယူခဲ့သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် မော်စကိုတက္ကသိုလ်၌ ပါမောက္ခဖြစ်လာသည်။

ဆေမိယိုနော့သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ ဆိုဗီယက် ဦးစီး လွှတ်တော်ချုပ်သို့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အကြိမ်ကြိမ်ရွေးချယ်တင်မြောက်ခံရသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၆ ခုနှစ်အထိ ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ တွင် အရန်ဗဟိုကော်မတီဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရ သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်အထိ ဆိုဗီယက်

ပြည်ထောင်စု သိပ္ပံပညာတံခွန်အသင်း ဓာတုဗေဒအဖွဲ့၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဆေမိယိုနော့သည် အင်္ဂလန်တော်ဝင် ပညာရှင်အဖွဲ့ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာရှိ ပညာတံခွန်အသင်း အများ အပြားတွင် ဂုဏ်ထူးဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ် အပါအဝင် တက္ကသိုလ် အများ အပြား၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါရဂူဘွဲ့များ ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ လီနင် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ကို ခုနစ်ကြိမ် ဆွတ်ခူးသည်။ လုပ်သား အောင်လံနီ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့ကိုလည်း ချီးမြှင့်ခံရဖူး သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ဆိုရှယ်လစ် လုပ်သားကောင်း အဖြစ် ဂုဏ်ပြုခံရသည်။

ဆေမိယိုနော့သည် ဓာတ်လှုပ်ရှားမှု သိပ္ပံ ပညာရပ် သုတေသနပြုမှုအတွက် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင်ဆာဆီရိုဟင်းရှ်ဝုဒ် (၁၈၇၆-၁၉၆၇)နှင့်အတူ ဓာတုဗေဒနိုဗဲဆုကို ဆွတ်ခူး သည်။ အထူးသဖြင့် ချိတ်ဆက်ဓာတ်ပြုခြင်းနှင့် ဆက်တန်း ဖြာ ဓာတ်ပြုခြင်းတို့နှင့် ဆိုင်သော ယေဘုယျ သီအိုရီ တစ်ရပ်ကို လည်းကောင်း၊ လောင်ကျွမ်းမှု ဖြစ်စဉ်နှင့် ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့နှင့် ဆိုင်သော သီအိုရီ တစ်ရပ်ကို လည်းကောင်း လေ့လာ ထုတ်ဖော် နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ချီးမြှင့်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆေမိယိုနော့သည် နိုဗဲဆုကို ဗေဒဆိုင်ရာဆွတ်ခူးသည့် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံသားပင်ဖြစ်သည်။

ဆေမိယိုနော့သည် ချိတ်ဆက် ဓာတ်ပြုခြင်းများ စာစာမ်းကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဓာတ်လှုပ်ရှားမှုသိပ္ပံပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် အထူးပင်ဩဇာ ညောင်းသည့် ဓာတ်လှုပ်ရှားမှုသိပ္ပံနှင့် ဓာတ်ပြုနိုင်စွမ်း ဆိုင်ရာ ပြဿနာတချို့ စာအုပ်ကိုလည်း ထိုနှစ်တွင်ပင် ရေးသားကာ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် မွမ်းမံပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဓာတုရူပဗေဒ ပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် ဆောင်းပါး ၂၀၀ ကျော် ရေးသား ခဲ့သည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် သိပ္ပံပညာ တိုးတက်ထွန်း ကားစေရန် ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်ခဲ့၍ နိုင်ငံတကာသိပ္ပံပညာ ထွန်းကားမှုသမိုင်းတွင်လည်း မော်ကွန်းတင်လောက်သည့် နိုဗဲဆုရ ဆိုဗီယက်ဓာတုဗေဒပညာရှင်ကြီး နိုကိုလိုင် နိုကို လေ ယေဗစ်ချ် ဆေမိယိုနော့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင် ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် မော်စကိုမြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ဆိုဗီယက် ဆိုရှယ်လစ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံ
။ ။ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု ကွန်မြူနစ်ပါတီ (စီပီ အက်စ်ယူ)၏ ၂၇ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကို မော်စကိုမြို့ ကရင်မလင်နန်းတော်၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅

ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ

ရက်နေ့မှ မတ်လ ၆ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ် ၅၀၀၀ အနက် ၄,၉၉၃ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ သည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၁၁၃ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ၁၅၂ ဖွဲ့လည်းတက်ရောက်လေ့လာခဲ့သည်။ ညီလာခံသို့ တင်သွင်း သည့် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုစီးပွားရေး၏ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပုံသေ ရပိုင်ခွင့်များသည် ၅၅နှစ်တာကာလအတွင်းရာခိုင်နှုန်း၇၀၊ အမျိုးသားဝင်ငွေသည် ရာခိုင်နှုန်း ၃၀၀၊ စက်မှုကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းသည် ရာခိုင်နှုန်း ၄၀၀ နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ကုန် ထုတ်လုပ်မှုသည် ရာခိုင်နှုန်း ၇၀ အသီးသီး တိုးမြှင့်ခဲ့ ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန် နှစ်များအတွင်းတွင် အခက်အခဲများ သိသိသာသာကြုံ တွေ့ခဲ့ရပြီး စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်း ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း၊ နဝမနှင့် ဒသမ ငါးနှစ် စီမံကိန်း (၁၉၇၁-၇၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၇၆-၈၀ ပြည့်နှစ်) တို့မှာ လျာထားချက်များပြည့်မီခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်းဖြင့် သုံးသပ်တင်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀ ရာစုနှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် အမျိုးသားဝင်ငွေနှင့် ဖြစ်ဆဲ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အင်အားစု တို့ကို နှစ်ဆ တိုးစေရန်၊ လုပ်အား၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို ၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင် နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်သွားရန်၊ အမျိုးသားဝင်ငွေ တစ်ရှုဘယ် အတွက် သုံးစွဲရသည့် စွမ်းအင်ပမာဏကို ၂၀ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သတ္တု ပမာဏကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း နီးပါး အသီးသီး လျော့ချ သုံးစွဲရန်တို့ကို စီးပွားရေး မူဝါဒ လမ်းညွှန်ချက်များအဖြစ် တင်ပြထားသည်။

ယင်းအစီရင်ခံစာတွင် ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ပါတီ ဝင်အသစ် ၁၆,၀၀,၀၀၀ ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခဲ့၍ စုစု ပေါင်း ပါတီဝင်ဦးရေမှာ ၁၉ သန်းကျော်ရှိပြီဟု ဖော်ပြ ထားခဲ့သည်။ ပါတီစည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်သည့် စာတမ်းမူကြမ်းကို တင်ပြဆွေးနွေး ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်က ချမှတ်ခဲ့သည့် တတိယ အကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းစဉ်ပါ ရည်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ညီလာခံက ချမှတ်လိုက်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြင်ဆင်မှု များ ရှိလင့်ကစား တတိယအကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းစဉ် ဟု သာ ခေါ်တွင်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ တတိယအကြိမ်မြောက် ပါတီလုပ်ငန်းစဉ်ကို မွမ်းမံ၍ ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

စီပီအက်စ်ယူ ဗဟိုကော်မတီ ပေါ်လစ်ဗျူရီအဖွဲ့ဝင် နှင့် ဝန်ကြီးများကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နီကိုလိုင် ရူးဇကော့က လည်း ၁၉၈၆-၉၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ခရစ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကာလအတွက် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခြေခံလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း

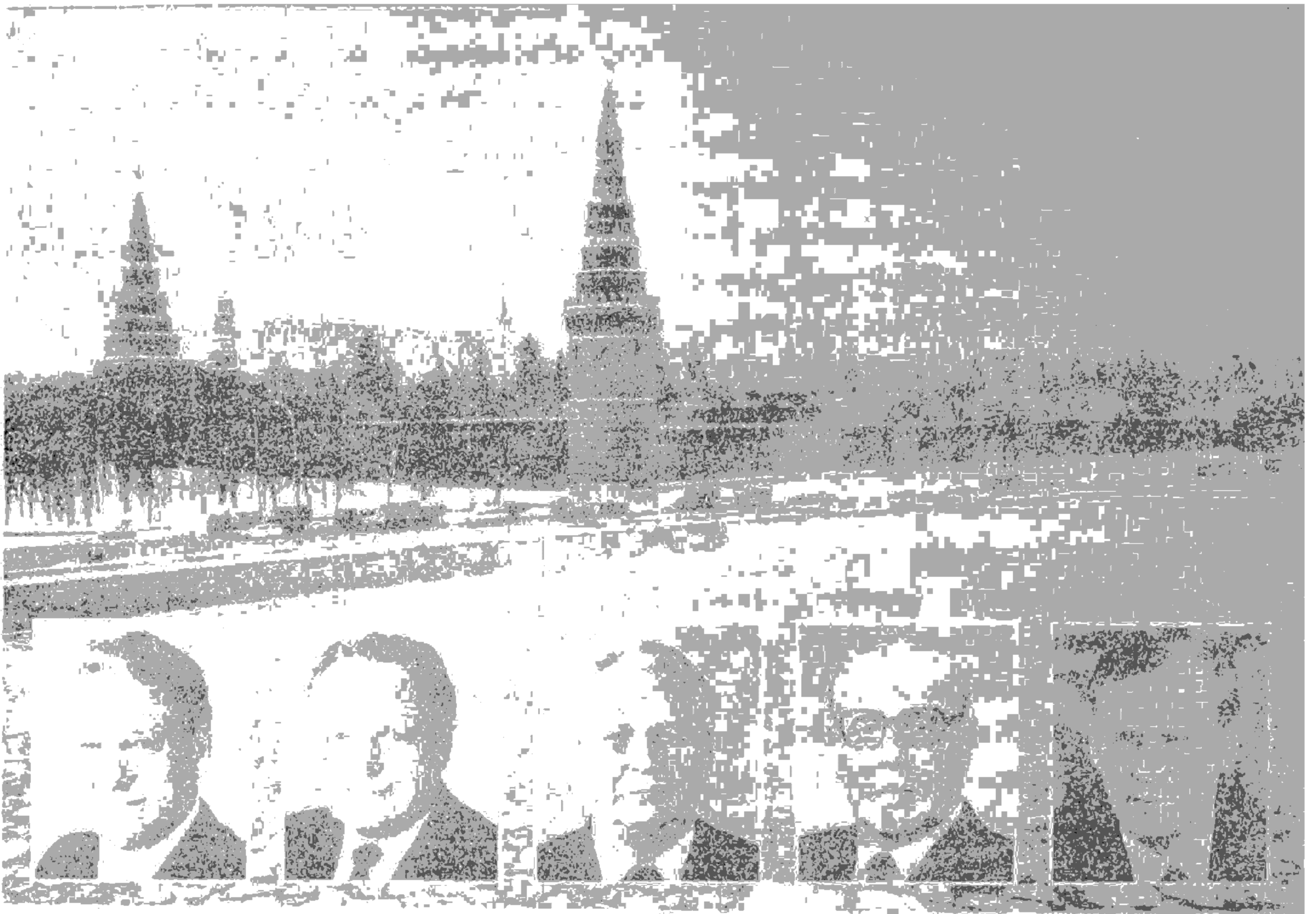
သော အစီရင်ခံစာကို ပါတီညီလာခံသို့ တင်သွင်းခဲ့သည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာတွင် ၁၉၈၁-၈၅ ခုနှစ်အတွင်း စီးပွား ရေး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

	စုစုပေါင်း(ရှုဘယ် သန်းပေါင်း)	၁၉၇၆-၈၀ ပြည့် နှစ် အပေါ် တိုး တက် မှု ရာ ခိုင် နှုန်း
အ မျိုး သား ဝင် ငွေ၊ စားသုံးမှုနှင့် စုဆောင်းမှု ရန်ပုံ ငွေဝေစု	၂၃,၉၈,၀၀၀	၁၇
စက်မှုကုန်ထွက် စိုက်ပျိုးရေးကုန် ထွက်	၃၇,၇၈,၀၀၀	၂၀
အခြေခံ ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းများ	၈,၁၅,၀၀၀	၂၂
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လက် လီ ကုန် သွယ်မှုဝင်ငွေ	၈,၄၂,၀၀၀	၁၇
	၁၄,၆၆,၀၀၀	၁၈

ထို့ပြင် ၂၇ ကြိမ်မြောက် ပါတီညီလာခံက အချိန် ပြည့်ကော်မတီဝင် ၃၀၇ ဦးနှင့် အရန်ကော်မတီဝင် ၁၇၀ ပါဝင်သော ဗဟိုကော်မတီတစ်ရပ်ကို ရွေးချယ်တင်မြောက် ခဲ့သည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးမိခါယီး ဂေါ်ဘာချော့၊ သမ္မတ အန်ဒရေ ဂရိုမီကို၊ ယေဂါလီဂါချော့၊ နီကိုလိုင် ရူးဇကော့၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဗစ်တာ ချာရီကော့၊ အက်ဒွပ် ရှီဗာနာဇေတို့အပါအဝင် အချိန်ပြည့် ပေါ်လစ်ဗျူရီအဖွဲ့ ဝင် ၁၂ ဦးကိုလည်း ရွေးချယ်တင်မြောက်ခဲ့သည်။

ဥရောပရုရှား မြောက်ပိုင်းဒေသနှင့် ဆိုက်ဗီးရီးယား ဒေသရှိ မြစ်များ၏ ရေစီးလမ်းကြောင်းကို ပြောင်းပစ် ရန် ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြေးလုပ်ငန်း ပြင်ဆင်ခြင်း တို့ကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရန် စီပီအက်စ်ယူ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးများကောင်စီက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၉ ရက် နေ့တွင် ပူးတွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု တောင်ပိုင်းရှိ ဆည်မြောင်းများ အတွက် ရေပမာဏ လျော့ကျမှု သက်သာစေရန်လည်း ကောင်းကန်စပီယန်ပင်လယ်နှင့် ရေယ်ပင်လယ်တို့၏ ရေ မျက်နှာပြင်နိမ့်ကျလာခြင်းကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်လည်း ကောင်း ယင်းမြစ်ရေစီးကြောင်း ပြောင်းလဲရေး စီမံကိန်း ကို ချမှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၏ မြစ်ရေစီးမှုမှာ နှစ်စဉ် ရေပမာဏ ၄၃,၀၀၀ ကုဗကီလိုမီတာ

ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ

ကရင်မလင်နန်းတော်တွင် ကျင်းပသော စီပီအက်စ်ယူ ၂၇ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံတွင် မိခါယီး ဂေါ်ဘာချော့၊ အန်ဒရေ ဂရိုမီကို တို့နှင့်အတူ အချိန်ပြည့်ပေါ်လစ်ဗျူရီအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည့် (ဝဲမုယာ) ဘောရစ် ယဲဆင်း၊ လက်ဇိုင်ကော့၊ ယေဂါလီဂါချော့၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဗစ်တာ ချာရီကော့နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် နီကိုလိုင်ရှူးဖကော့

နှင့် ၄၇,၀၀၀ ကုဗကီလိုမီတာကြား (၁၀၀၀ ကုဗကီလိုမီတာ = တန်ချိန်သန်းပေါင်း ၁၀၀၀) ရှိသည့်အပြင် ရေအိုင်အမျိုးမျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်။ ဗိုင်ကယ် ရေအိုင်ကြီးတစ်အိုင်တည်း၌ပင်လျှင် ကမ္ဘာ့မျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ ရေချိုစုစုပေါင်း၏ ၄၀ ပုံတစ်ပုံတည်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မြစ်ရေအားလုံး၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အာတိတ်သမုဒ္ဒရာထဲသို့ စီးဝင်သွားလေ့ရှိသည်။ မြောက်ပိုင်းရှိဒီဗီနာမြစ်၏ မြစ်လက်တက်တစ်ခုဖြစ်သော ဆူခိုနာမြစ်နှင့် အိုနီဂါမြစ်တို့ထဲမှ ရေကို တောင်ဘက်သို့ စီးဆင်းနေသော ဗော်လဂါမြစ်ထဲသို့ ပြောင်းပေးခြင်းဖြင့် ဗော်လဂါမြစ်ဝှမ်းနှင့် အနီးဝန်းကျင်ရှိ ဆည်မြောင်းများနှင့် ကက်စပီယန်ပင်လယ်တွင် ရေပမာဏတိုးလာစေမည်ဟူ၍ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က စီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့သည်။ အလယ်ပိုင်းအာရှရှိ ဆိုဗီယက်သမ္မတနိုင်ငံများသို့ ဦးတည်စီးဆင်းနေသော ဆိုက်ဗီးရီးယားဒေသမြောက်ပိုင်းရှိ အာတစ်ရှ်မြစ်၏ ရေစီးကြောင်းကို ပြောင်းပြန် ပြောင်းလဲပစ်ရန်လည်း စီစဉ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်မူ ကက်စပီယန် ပင်လယ်၌ ရေမျက်နှာပြင်လျော့ကျခြင်း မရှိတော့သည့်ပြင် မြင့်တက်လာပြီဖြစ်၍

လည်းကောင်း၊ ဆည်မြောင်း များ တွင် လည်း ရေစီမံရှာဖွေရေး ခေတ်မီနည်းပညာသစ်များ ရရှိထားပြီဖြစ်၍ လည်းကောင်း ဒေသအလိုက်ရေဖူလုံအောင် လုပ်နိုင်ပြီဟု သုံးသပ်ကာ မြစ်ရေစီးကြောင်း ပြောင်းလဲရေးစီမံကိန်းများကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယူကရိန်းမြောက်ပိုင်းရှိ ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့က အမှတ် ၄ ဓာတ်ပေါင်းဖို့၌ ရေဒီယိုဓာတ်ကြွမှု မတော်တဆ ပေါက်ကွဲထွက်လာ၍ လူ ၃၁ ဦးသေဆုံးခဲ့ရသည်။ (ချာနိုဘီလ် နျူကလီးယား ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ—ရှု။) ထို့ကြောင့် ယင်းစက်ရုံလည်ပတ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရာမှ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် အမှတ် ၁ ဓာတ်ပေါင်းဖို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် အမှတ် ၂ ဓာတ်ပေါင်းဖို့ကို လည်းကောင်း ပြန်လည်လည်ပတ် စေခဲ့သည်။ အမှတ် ၄ နှင့် တာဘိုင်စက်ခန်းတစ်ခန်းတည်း တွဲနေသော အမှတ် ၃ ဓာတ်ပေါင်းဖို့ကိုမူ ဆက်လက် ရပ်ထားဆဲဖြစ်သည်။

ယင်းအဏုမြူဓာတ်ပေါင်းဖို့ ပေါက်ကွဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍

ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ

ဆိုဗီယက်အစိုးရ၏ ကော်မရှင်က စုံစမ်းစစ်ဆေးလေ့လာခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် စာမျက်နှာ ၃၈၂ မျက်နှာရှိသော အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတကာ အဏုစမ်းအင် အေဂျင်စီ (အိုင်အေအီးအေ) က ကမကထပြု၍ ဩစတြီးယားနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့တွင် ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့မှ ၂၉ ရက်နေ့ထိကျင်းပသော နီးနှောဖလှယ်ပွဲ၌ ယင်းအစီရင်ခံစာကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ယင်းမတော်တဆဖြစ်ပွားသည့်နေရာနှင့် အနီးတစ်ဝိုက်တွင် ရေဒီယိုဓာတ်ကြွမှု ပမာဏ ၄၀၀ ရင် (rem) ရှိခဲ့သည်ဟု ယင်းအစီရင်ခံစာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ (၂၅ ရင်သည် ပျော့ပျောင်းသော ဓာတ်သင့်ဝေဒနာဖြစ်စေပြီး၊ ရင် ၂၀၀ သည် အသက်ဆုံးပါးစေနိုင်သည်။) ယင်းစက်ရုံနှင့် ကီလိုမီတာ ၃၀ ပတ်လည်အတွင်းရှိ လူတို့သည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် မီလီရင် ၁၂,၀၀၀ စီ ရေဒီယိုဓာတ်သင့်ကြရသည်။ မတော်တဆမှုဖြစ်ပွားပြီး နောက်တစ်နေ့တွင်ပင်လျှင် အနီး ဝန်းကျင်၌ ရေဒီယိုဓာတ်ကြွမှုသည် ပုံမှန်အဆင့်ထက် အဆပေါင်းတစ်သိန်းရှိနေသည့်ပြင် နှစ်ပတ်ကြာသည့်တိုင် အဆပေါင်း ၅၀၀ မျှ ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာတွင် ချာနိုဘီလ်မှ ရေဒီယိုဓာတ်ကြွမှုကို တိုက်ရိုက်အသင့်ခံရမှုကြောင့် လူပေါင်း ၅,၃၀၀ သည် နောင်အနှစ် ၇၀ တွင် ကင်ဆာရောဂါဖြင့် သေဆုံးရဖွယ်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ရေဒီယိုဓာတ်သင့်ရောက်သော အစားအစာကို စားသုံးခြင်းကဲ့သို့သော တစ်ဆင့်ခံ ဘေးသင့်မှုကြောင့် ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်နိုင်သူအရေအတွက်ကို ယင်းခန့်မှန်းချက်တွင် ထည့်တွက်ထားခြင်းမရှိချေ။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသည် အကောက်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေသဘောတူညီချက် (ဂတ်) အဖွဲ့သို့ တရားဝင် ချဉ်းကပ်မှု တစ်ရပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့က ပထမဆုံးအကြိမ် ပြုလုပ်လာခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ ဥရုဂွေးနိုင်ငံ ပွန်တာဒဲ အက်စတဲမြို့၌ ကျင်းပရန်ရှိသည့် အစည်းအဝေးတွင် ပါဝင်ခွင့်ပြုရန် ပန်ကြားချက်တစ်ရပ် တင်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသော ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား၊ ဟန်ဂေရီ၊ ပိုလန်နှင့် ရိုမေးနီးယားတို့သည် ဂတ်တွင်အချိန်ပြည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသည်လည်း ၉၃ နိုင်ငံမြောက် ဂတ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာသည်မှာ မကြာသေးချေ။ ဂတ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၇၄ နိုင်ငံမှ ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးများတက်ရောက်ကြသော ပွန်တာဒဲ အက်စတဲ အစည်းအဝေးက စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဆိုဗီယက်၏ ပန်ကြားချက်ကို ပယ်ချခဲ့သည်။

ပြည်ပစီးပွားရေး ဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေး အပိုင်းကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို စီပီအက်စ်ယူ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးများကောင်စီတို့က ချမှတ်လိုက်ကြောင်းဖြင့် တာ့စ်သတင်းစဉ်က စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန ၂၁ ခုနှင့် နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်း ၆၇ ရပ်အား ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ထိန်းချုပ်မှုနှင့် ကင်းလွတ်သည့် ကိုယ်ပိုင်ငွေစာရင်းဖြင့် သွင်းကုန်၊ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာအဆက်အသွယ်အဝဝကို ကြီးကြပ်ရန် ပြည်ပစီးပွားရေး ကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဂတ် အဖွဲ့ကို ချည်းကပ်နိုင်ရေးအတွက် အားပြည့်သောလုပ်ရပ်အဖြစ် အနောက်အုပ်စုလေ့လာသူများက ရှုမြင်ကြသည်။ ထို့ပြင် ဆိုဗီယက်၏ ပို့ကုန် ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်း၌ ပိုင်ဆိုင်မှု တိုးပွားလာစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုသာ ဦးစားပေးနေခြင်းကို ပြောင်းလဲပစ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ အနောက်နိုင်ငံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းထူထောင်ရေးအတွက် လမ်းခင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု လည်းကောင်း အနောက်အုပ်စုစီးပွားရေးပါရဂူများက တွက်ဆကြသည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းက လူဦးရေသန်းပေါင်း ၂၈၀ ရှိပြီဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ် အီကော်နောမစ် ချက်စကာယာဂ ဇာတ်တားဂျာနယ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကိုယ်ကျိုးရှာဖွေကံပြန်မှု တားဆီးကာ ကွယ်သည့် ဥပဒေများကို ပိုမိုတင်းကျပ်စွာ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းရန် စီပီအက်စ်ယူ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးများကောင်စီတို့က ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့ကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၈ ရက်နေ့ထုတ် ပရားဗဒါးသတင်းစာ၌ ဖော်ပြသည်။ လာဘ်စားသူများ၊ အလွဲသုံးစား ပြုသူများ၊ အမြတ်အစွန်းများများရရန် ငွေကြေးကစားသူများနှင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် မိမိရာထူးအဆင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုသူ အရာရှိကြီးများအပါအဝင် တရားဝင်မဟုတ်သော နည်းလမ်းဖြင့် စီးပွားဖြစ်နေသူဟူသမျှကို ဖော်ထုတ်ရေးယူသည့်လုပ်ငန်းတွင် အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်သွားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းပိုင်ငွေစာရင်းထိန်းသိမ်းမှုနှင့်အိုးအိမ်စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကိုပိုမိုစည်းကမ်းတင်းကျပ်ရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဥပဒေအရ အရေးယူမည့်အစီအစဉ်များကိုပါ တစ်ပါတည်းကြေညာခဲ့ရာ လာဘ်

စားသူများကို ပိုမိုပြင်းထန်သော ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ် သည့်ပြင် နိုင်ငံတော်ပိုင် မော်တော်ယာဉ်များကို ကိုယ် ကျိုးစီးပွားအတွက် သုံးစွဲလျှင် ဒဏ်ငွေရိုက်မည်ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။ ယင်းအစီအစဉ်များကိုဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဦးစီးလွှတ်တော်က အတည်ပြု ပေးခဲ့၍ ဇူလိုင်လ ၁ ရက် နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ခဲ့သည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့မှစ၍ အဏုမြူလက်နက် ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအားလည်း အလားတူ ရပ်ဆိုင်းရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ယင်းကမ်းလှမ်းချက်များကို ပယ်ချခဲ့သည့်ပြင် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ ၁၉ ကြိမ် ဖောက်ခွဲစမ်းသပ်ခဲ့သည်။ အကြိမ် ၂၀ မြောက် ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်မှုကို ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့် ပူးတွဲ၍ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အဏုမြူဖောက်ခွဲစမ်းသပ်မှု တစ်ကြိမ် ပြုလုပ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကလည်း တစ်ဖက် သတ် ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းကို စွန့် လွှတ် လိုက် တော့မည် ဟု ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့ သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့က ပထမဦး ဆုံးသော အက်တမ်ဗုံးဖောက်ခွဲခဲ့ပြီးချိန်မှစ၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် အကြိမ် ၇၇၀ ထက်မနည်း အဏုမြူ ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်ခဲ့သဖြင့် ဆိုဗီယက် ပြည် ထောင်စုထက် အကြိမ် ၂၀၀ ခန့်ပိုများသည်ဟု အမေရိကန်မှ သုတေသီ များက မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဂေါ်ဘာ ချော့နှင့် အမေရိကန်သမ္မတ ရော့ဂ်တို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့နှင့် ၁၂ ရက် နေ့တို့တွင် အိုက်စလန်နိုင်ငံ ရစ်ခေယာဗစ်မြို့၌ ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲငယ်တစ်ရပ် ကျင်းပခဲ့သည်။ အဓိကအားဖြင့် လက်နက်ထိန်းချုပ်ရေး ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြ သည်။ ဆိုဗီယက် ပြည် ထောင်စုနှင့် အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုတို့နှစ်နိုင်ငံက ပိုင်ဆိုင်ထားသော မဟာဗျူဟာ ထိုးစစ်သုံးလက်နက်များ အားလုံးကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ထက်ဝက်လျော့ချပြီးနောက် တစ်ဖန် နောက်ထပ် ငါးနှစ် တာကာလအတွင်း လုံးဝ ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် သဘော တူညီချက်ရအံ့ဆဲဆဲအခြေအနေ ရောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန်၏ မဟာဗျူဟာ ကာကွယ်ရေး ရွှေ့ပြောင်းစီ အစဉ် (အက်စ်ဒီအိုင်) (ကြယ်တာရာစစ်ပုံအစီအစဉ်) ကို သုတေသန စမ်းသပ်မှုအဆင့်တွင်သာထားရှိရန် ဆိုဗီယက် ခေါင်းဆောင် ဂေါ်ဘာချော့က အခိုင်အမာ တောင်းဆို ခဲ့ပြီး အမေရိကန် သမ္မတရော့ဂ်ကလည်း မလိုက်လျော

နိုင်ကြောင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ငြင်းဆိုရင်း ထိပ်သီး အစည်းအဝေးသည် ပြီးဆုံးသွားခဲ့ရသည်။

ဆိုင်းဖတ်, ယာရိုစလပ် (ခရစ် ၁၉၀၁ - ၁၉၇၆)။ ။

ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံသားများထဲမှ ပထမဦးဆုံး သော နိုဗဲဆုရှင် ကဗျာဆရာကြီး ယာရိုစလပ် ဆိုင်းဖတ် ကို ၁၉၀၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ချက်ကို စလို ဗက်ကီးယားနိုင်ငံ ပရာဟာမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဒီဗက်စီအနုပညာအသင်းကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဦးဆောင် ထူထောင်ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ထိ စာနယ်ဇင်း အမျိုးမျိုးတွင် စာတည်း အဖြစ်လည်း ကောင်း၊ စာတည်းမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ အလုပ်သမား လူတန်းစားမှ မွေးဖွားလာပြီး စာ ပေ တည်းဖြတ်မှုဝါရင့်သော ဆိုင်းဖတ်သည် ကဗျာများကို အစဉ်တစိုက် ရေးသား ထုတ်ဝေလာခဲ့ရာ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာများကြားတွင် လေးစားကြည်ညိုမှု ခံရသဖြင့် ချက်ကိုစလိုဗက် စာရေးဆရာ သမဂ္ဂ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်အထိ ရွေးချယ်တင်မြှောက် တာဝန်ပေးခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

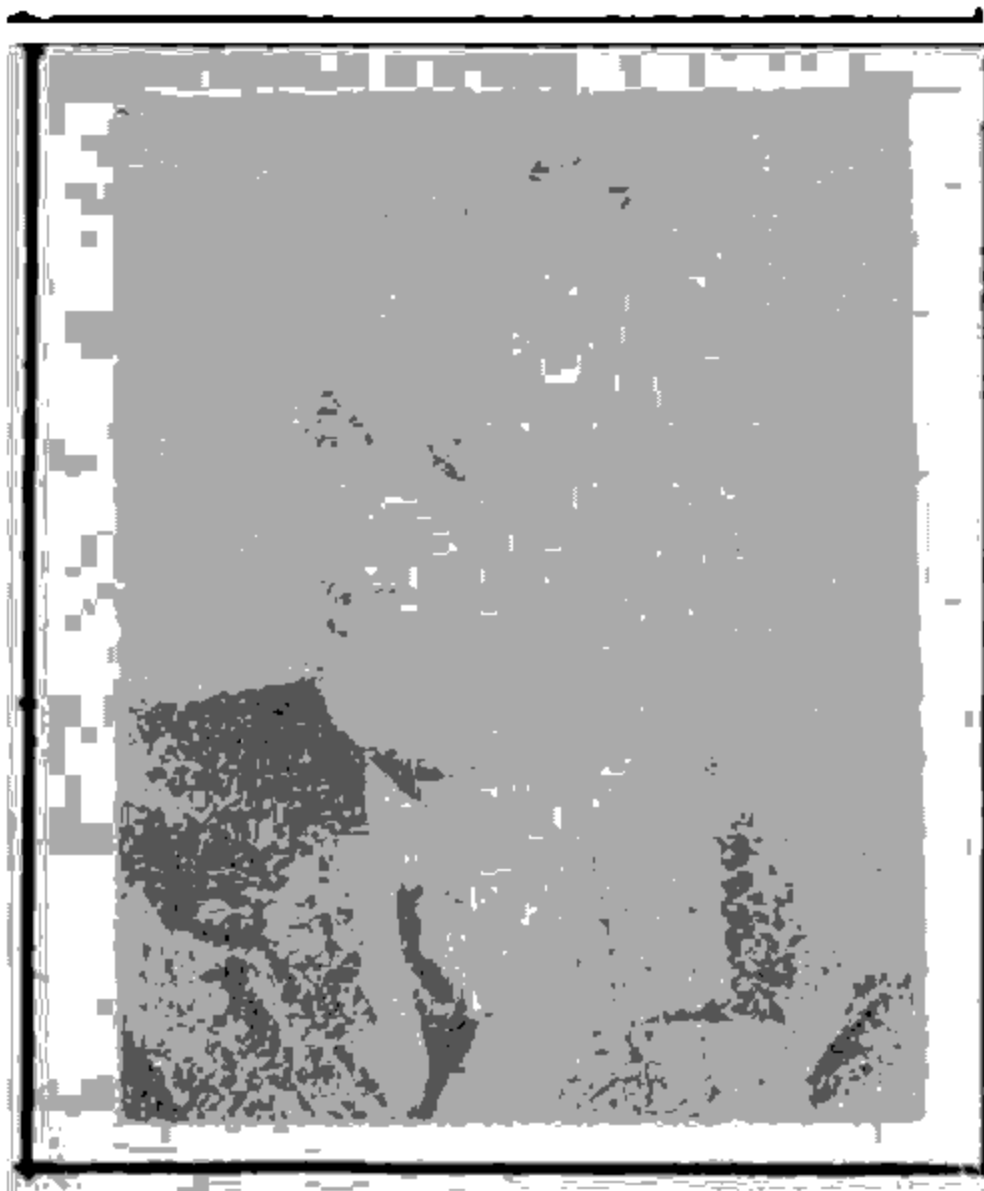
ဆိုင်းဖတ်၏ စာပေလက်ရာများအနက် ဗီးနပ်စ်၏လက် များ (၁၉၃၆)၊ အမေ (၁၉၅၄)နှင့် ကျွန်းကလေးပေါ်မှာ ပွဲခင်းသာ (၁၉၆၈)တို့သည် နိုင်ငံတော်က ချီးမြှင့်သော ဆုများကို ဆွတ်ခူးရရှိသည်။ ဂီတစာဆို ဗေဂုန်း အာဒီ ယပ်စ် မိုးဇတ် (၁၇၅၆-၁၇၉၁) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ တစ်စိတ်တစ် ဒေသကို ရေးဖွဲ့ထားသည့် “ပရာဟာရောက် မိုးဇတ်” (၁၉၇၀) စာအုပ်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ နှင့် ဂျာမန်ဘာသာတို့အပါအဝင် ဘာသာစကား အမျိုး မျိုးဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခြင်းခံရသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် လောကအလှူဟူသောစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်အတွက် စာပေနိုဗဲဆုကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ကဗျာ အုပ်တွဲပေါင်း ၃၀ ရေးသားခဲ့သည့်အနက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေပြီးသော အုပ်တွဲမှာ နှစ်တွဲသာရှိသေးသည့်အချိန်တွင် နိုဗဲဆုအပ်နှင်း ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသားစာပေနယ်ပယ်တွင်သာ ထင်ရှားသော စာပေပညာရှင်မျိုးကို စာပေနိုဗဲဆုကြီး အပ်နှင်းသင့်မသင့်ဟူ၍ နိုင်ငံတကာ စာပေဝေဖန်ရေး နယ်ပယ်တွင် အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ မည်သို့ ပင်ဖြစ်စေ ဆိုင်းဖတ်၏ ကဗျာများသည် “လန်းဆန်း တက်ကြွမှုရှိသည်၊ အာရုံခံစားမှုထက်မြက်သည်၊ တီထွင် ဆန်းသစ်မှုရှိသည်။ ထို့ပြင် လူသားတို့ တန်ဖိုးထားသည့် လွတ်လပ်မှုအတွက် သဘာဝနှင့် အခက်အခဲ အတားအဆီး ဟူသမျှကို အနိုင်မခံအရှုံးမပေးဘဲ ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်

ပုံကို ဖော်ကျူးရာ၌ ပီပြင်သည်” ဟု နိုဗဲဆုကော်မတီက မှတ်ချက်ပေးသည်။ ဆိုင်းဖတ်သည် မျက်မှောက်ခေတ် အကြောင်းအရာသစ်များကို ရေးသားလေ့ရှိသော်လည်း အနှစ်သက်ဆုံး၊ လက်အတွေ့ဆုံး အကြောင်း ရပ်မှာ ဆန်းသစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်သည့် မေတ္တာနှင့် သဘာဝ အကြောင်းရပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

နှလုံးရောဂါနှင့် ဆီးချိုရောဂါကုသရန် ဆေးရုံတက်နေ စဉ် စာပေနိုဗဲဆုကို ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည့် ချက်ကိုစကိုဗက်ကီး ယား စာပေပညာရှင်ကြီး ယာရိုစလပ် ဆိုင်းဖတ်သည် နှစ်ရှည်လများ မကျန်းမမာဖြစ်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပရာဟာမြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ဇင့်-ဂျော်ဂျီ, အဲလဗတ်ဖွန်နာဂီရာပို (ခရစ် ၁၈၉၃- ၁၉၈၆) ။ ။ ဆဲလ်တွင်းအာဟာရဓာတ်တိုးမှုတွင် အထူး သဖြင့် ဗီတာမင်စီအပါအဝင် ဇီဝဓာတ်ပေါင်း တချို့၏ အရေးပါပုံကို စတင်လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့သူ နိုဗဲဆုရ ဇီဝဓာတ် ပညာရှင် အဲလဗတ် ဇင့်-ဂျော်ဂျီကို ၁၈၉၃ ခုနှစ် စက်တင် ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဟန်ဂေရီနိုင်ငံ ဗူဒါပက်မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ဗူဒါပက်တက္ကသိုလ်နှင့် ကိန်းဗရစ်တက္ကသိုလ် တို့တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ်ထိ ကာလအတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံ ကိန်းဗရစ်တက္ကသိုလ် တွင်လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မင်နီဆို တာပြည်နယ် ရိုချက်စတာမြို့ မာရီးဖောင်ဒေးရှင်းတွင် လည်းကောင်း အလုပ်လုပ်နေခဲ့စဉ် ယခုအခါ အက်စ ကောဗစ်အက်ဆစ်ဟု ခေါ်သော ဇီဝဓာတ်လျှော့ပစ္စည်း တစ်မျိုးကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ သစ်သီးရည်နှင့် အဒရီ နယ်ဂလင်း ထုတ်နုတ်ပစ္စည်းတို့တွင် တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။

ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၅ ခုနှစ်အထိ ဟန်ဂေရီနိုင်ငံ ဇေးဂက်တက္ကသိုလ်တွင် ဆေးပညာဆိုင်ရာ ဓာတ်ပေးပါမောက္ခအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ် က ဂျာမန်ဆရာဝန် အက်ဇဲ ဟို့ နှင့် ဩစတြီးယားလူမျိုး ဆေးဝါးဗေဒပညာရှင် အဲလဗတ် ဖရိုးလစ်တို့ စတင် တွေ့ရှိခဲ့သော ဆကာဗီရောဂါချေဖျက်သည့် ဗီတာမင်စီ နှင့် ထပ်တူထပ်မျှတူသော အက်ဆစ်ဓာတ်တစ်မျိုး၏ အာ နိသင်ကို အခိုင်အမာရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်။ လူသားနှင့်ကျွန်းသား တို့၏ အဒရီနယ်ဂလင်းနှင့် သစ်သီးဝလံတို့တွင် ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းများကို သိပ္ပံနည်းကျဓာတ်ခွဲ၍ အမျိုးအမည် ဖော် ထုတ်ပြသည့် စာတမ်းတစ်စောင်ကို ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် စကော့တလန်၌ ကျင်းပသော ညီလာခံတစ်ရပ်၌ တင် သွင်းခဲ့ရာ သိပ္ပံပညာလောကတွင် လက်ဖျားခါခဲ့ရသည် ဟုဆိုသည်။

နိုဗဲဆုရ ဇီဝဓာတ်ပညာရှင် အဲလဗတ်ဖွန် နာဂီရာပို ဇင့်-ဂျော်ဂျီ

ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ် ပြိုကွဲခြင်းသဘော ကိုသာမက ဖူမာရစ်အက်ဆစ်၊ ဆပ်ဆီနစ်အက်ဆစ်၊ ဆစ် ထရပ်အက်ဆစ်တို့၏သဘောသဘာဝကိုလည်း နှိုက်နှိုက်နဲ့နဲ့ လေ့လာဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအက်ဆစ်သုံးမျိုးနှင့် စပ် လျဉ်းသော တွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံ၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် နိုဗဲ ဆုရှင် ဆာဟန်စ်ခရက်သည် “ခရက်သံသရာ” ဟု ထင်ရှားကျော်ကြားသော ထရိုင်ကာဗိုအောက်ဆီလစ် အက်ဆစ်လှည့်ပတ်ပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ထုတ်ရှင်းလင်းနိုင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗီတာမင်စီကို သီးသန့်ခွဲထုတ်ရှင်းလင်း ပြုနိုင်ခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက် ၁၉၃၇ ခုနှစ် တွင် ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် ဆေးပညာနှင့် ဇီဝဓာတ်ပညာကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် ကြွက်သားလှုပ်ရှား မှုဆိုင်ရာ ဇီဝဓာတ်ပေးကို လေ့လာခဲ့ပြန်ရာ ကြွက်သား တွင်းရှိ ပရိုတင်းဓာတ်ကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ပြင် အက်ဒီနိုဆင်ထရိုင်ဖော့စဖိတ် (အေတီပီ) ခြပ်ပေါင်းသည် ကြွက်သားကျုံ့ခြင်းအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော စွမ်းအင် ပင်ရင်းဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခရေစေ့တွင်းကျ ရှင်းပြနိုင် ခဲ့သည်။

ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် နာဇီဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တက် ကြွစွာလှုပ်ရှားခဲ့သဖြင့် ဗူဒါပက်မြို့ရှိ ဆွီဒင်သံရုံးသို့ ထွက် ပြေးခိုလှုံခဲ့ရဖူးသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ ဟန်ဂေရီနိုင်ငံ သမ္မတအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဆိုဗီယက်တပ်နီတော်က ဇင့်-ဂျော်ဂျီအား ကမ်းလှမ်းခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် ခဲ့သည်။ မက်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ် ဝုဒ်စ်ဟီးမြို့ရှိ ကြွက် သားဆိုင်ရာ သုတေသနအဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ဆဲလ်များခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် ကင်ဆာရောဂါ သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ဗီယက် နမ်ဆိုင်ရာ စစ်ရေးမူဝါဒကို ဆန့်ကျင်ခဲ့သူဖြစ်သည့်

ဇင့်-ဂျော်ဂျီ၊ အဲလဗတ်ဖန်နာဂီရာပို

အလျောက် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရှေးသွပ်နေသော မျောက်
လွဲကျော်အမည်ရှိ စာအုပ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ရေးသားခဲ့သည်။
ထင်ရှားသော အခြားစာအုပ်များမှာ ဓာတ်တိုးခြင်း၊
အချဉ်ဖောက်ခြင်း၊ ဗီတာမင်များ၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ရောဂါ
ဘယ (၁၉၄၀)၊ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် နှလုံးကြွက်သားတို့အတွင်း
ကျွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဓာတုဗေဒ (၁၉၅၃)၊ ကြွက်သား
ကျွဲခြင်း (၁၉၄၇)၊ အသက်ဇီဝသဘာဝ (၁၉၄၇)၊ ဇီဝ
စွမ်းအင်ပညာ (၁၉၅၇)၊ ဇီဝအီလက်ထရွန်းနစ်ပညာ
(၁၉၆၈)၊ နောက်ဘာလားဦးမည်နည်း (၁၉၇၁)၊ သက်ရှင်
အခြေ (၁၉၇၂)၊ အီလက်ထရွန်းနစ် ဇီဝဗေဒနှင့် ကင်ဆာ
ရောဂါ (၁၉၇၆)၊ သက်ရှင်အခြေနှင့် ကင်ဆာရောဂါ
(၁၉၇၈) တို့ဖြစ်သည်။

ဆေးပညာဆိုင်ရာ သုတေသန ဖော်ထုတ်ချက်များ
ကြောင့် ဇီဝဓာတုပညာ ရပ်နယ်ပယ်တွင် အထူးထင်ရှား
သည့် နိုဗဲဆရာသိပ္ပံပညာရှင်ကြီး အဲလဗတ်ဇင့်-ဂျော်ဂျီသည်
၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အမေရိ
ကန်ပြည်ထောင်စု၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

**ဉာဏာဘိဝံသ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊
မန္တလေးမြို့၊ မိုးကောင်းကျောင်းတိုက်၊ ဝါးတန်း
စာချကျောင်း (မြန်မာ ၁၂၈၀ --)။** ။ ဆရာတော်
ဘဒ္ဒန္တဉာဏာဘိဝံသကို မန္တလေးတိုင်း ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်
ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ၌ ခမည်းတော် ဦးဘိုးထွန်း၊ မယ်တော်
ဒေါ်ဒေါ်ကောက်တို့က မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၀ ပြည့်နှစ်
တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်
သည်။

ရှစ်နှစ်သားအရွယ်တွင် ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ၊ ညောင်
ပင်လှတိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးတေဇကို ဥပဇ္ဈာယ်
ပြု၍ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့်
ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ သာမဏေဘွဲ့မှာ
ရှင်ဉာဏ ဖြစ်သည်။

၁၂၉၉ ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့တွင်
ဖြူးမြို့ မင်းကျောင်း ဝေသင်တိုက် ခဏ္ဍာသိမ်တော်၌
မင်းကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တကုသလကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဖြူးမြို့ ဒေါ်ဗိုနှင့်သား
ဦးအုန်း၊ သမီး ဒေါ်ဖွားရှင်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကိုခံယူလျက်
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ၊ ညောင်ပင်လှ
တိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးတေဇနှင့် ဖြူးမြို့ မင်းကျောင်း
စာသင်တိုက် နာယကဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ
ကုသလတို့ထံတွင် လောကုတ္တရာစာပေများကို စတင်သင်
ကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် မန္တလေးမြို့ရှိ ပိဋကတ်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဉာဏာဘိဝံသ

အကျော်အမော် ဆရာတော်ကြီးများဖြစ်သော အဘိဓဇ
မဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့ရ ညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တရေဝတ၊
အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တလက္ခဏ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တဇောတိက၊ ဘုရားကြီးတိုက်ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာ
ပဏ္ဍိတဦးကြယ်၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးနာရဒ၊
ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ရ စည်ရှင် ဆရာတော်
ဦးကောသလ္လစသော ဆရာတော်ကြီးများထံတွင် ပါဠိ
အဋ္ဌကထာဋီကာ၊ နေဝါညဝါကျမ်းစာများကို ရဟန်းဘဝ
၁၅ ဝါရသည်အထိ သင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် စာပေပရိယတ္တိများကို သင်ကြား
ဆည်းပူးတော်မူရင်း စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆို
တော်မူရာ အမျိုးသားပရိယတ္တိစာမေးပွဲနှင့် အစိုးရ ပါဠိ
ပထမပြန်စာမေးပွဲများတွင် ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး တန်းများ
ကို အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ
စာမေးပွဲ၌ ဓမ္မာစရိယကျမ်းရင်း သုံးကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူး
ငါးကျမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန် စေတီယင်္ဂဏ စာမေး
ပွဲ၌ စာသင်တန်းနှင့် ဂဏဝါစက ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရ စာချတန်း
ကိုလည်းကောင်း၊ မန္တလေးပရိယတ္တိ (သကျသီဟ) စာမေး
ပွဲ၌ စာသင်တန်းနှင့် ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ
စာချတန်းတို့ကိုလည်းကောင်း အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။
ဆရာတော်သည် တိပိဋကဓရစာမေးပွဲ၌ ဒီဃနိကာယ်သုတ်
သုံးကျမ်း အာဂုံဂုဏ်ထူးနှင့် ဒီဃနိကာယ်သုတ် သုံးကျမ်း
သဘောရေးဖြေတို့ကို အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် လောကုတ္တရာစာမေးပွဲ အသီးသီးကို
အောင်မြင်တော်မူပြီးနောက် မန္တလေးမြို့အနောက်တောင်
မြို့နယ် မိုးကောင်းကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ပဓာနစာချပုဂ္ဂိုလ်
အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ညောင်ရမ်း ပါဠိတက္ကသိုလ်၏
ကထိက စာချအဖြစ်လည်းကောင်း စာလိုက်သံဃာများ
အား ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ နေဝါညဝါ၊ ကျမ်းစာများကို
နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ပို့ချသင်ကြားပေးတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် လောကုတ္တရာကျမ်းစာများကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ဓမ္မာစရိယ လမ်းညွှန်ကျမ်း၊ ဝိနည်းဓိရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း၊ သမထဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း စသော ကျမ်းများသည် ဆရာတော် ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းများဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော် တည်တံ့ပြန့်ပွားရေး အတွက်လည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ပွဲတော်တွင် ပါဠိဝိသောဓက၊ ပဋိဝိသောဓက၊ သြသာန သောဓေယျ၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂီ တိကာရက တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးတွင် သံဃသမ္မတိရ သံဃာ့ ကိုယ်စားလှယ်၊ နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ နိုင်ငံ တော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင် အဖြစ်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ဒုတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးတွင် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်တော်မူလျက်ရှိသည်။

ဤသို့ သာသနာတော်အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက် တော်မူသော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဉာဏာဘိဝံသသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စစ်ရေး ခေတ်မီတိုးတက်မှု အစီအစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက လေကြောင်းသုံးအဆင့်မြင့် အီလက်ထရွန်းနစ်ပစ္စည်းကိရိယာ ဒေါ်လာသန်း ၅၅၀ ဖိုး ရောင်းချပေးမည်ဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရေဂင်က ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်၌ တရားဝင် ကြေညာခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် နှစ်နိုင်ငံ သံတမန် အဆက် အသွယ် ပြန်လည် ထူထောင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း နှစ်နိုင်ငံကြားတွင် အကြီးမားဆုံးသော စစ်ပစ္စည်း အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလကလည်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ လက်နက်ကြီး ခဲယမ်းမီးကျောက်ထုတ်လုပ်မှု ခေတ်မီတိုးတက်လာစေ ခရေးအတွက် နည်းပညာနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာပေးမည့် ဒေါ်လာ ၉၈ သန်းတန် စာချုပ်တစ်ရပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ ပူးသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-စာ၊ ၁၇၉-ရှု။)

တရုတ်နိုင်ငံ ပြည်သူ့ လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် လေတပ်သည် လေဆာအီလက်ထရွန်းနစ် နည်းပညာအသုံး

ချသော စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုတစ်ရပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၁၇ ရက်နေ့က ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လေ့ကျင့်နေ သည့် အချိန်အတောအတွင်း ဗုံးများ၊ ဒုံးကျည်များ၊ အမြောက်ဆန်များ လုံးဝမသုံးဘဲ လေဆာရောင်ခြည် တန်းများ၊ အီလက်ထရွန်းလှိုင်းများကိုသာ လေ့ကျင့်ရေး လေ ယာဉ် များက ပစ် လွှတ် ခဲ့ ကြ သည် ဟု ဆို သည်။ ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်သောပစ်မှတ်များ၌ ထိမှန်သည့် ပစ်ချက် အရေအတွက်ကို ကွန်ပျူတာများက အလိုအလျောက် မှတ်တမ်းတင်ပေးကြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ အာကာသခရီး သွားလာရေးစက်မှုလုပ်ငန်းဌာနတည်ထောင်သည့် နှစ် ၃၀ မြောက်အခမ်းအနားကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ အတွင်းက ကျင်းပခဲ့ရာ ယင်းအခမ်းအနား၌ အာကာသ ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးက အာကာသစက်မှု လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နှစ်ဆတိုး ကြိုးပမ်းရဦးမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သော ၁၇ နှစ်တာကာလအတွင်း ဂြိုဟ်တု ၁၈ လုံးလွှတ်တင်နိုင်ခဲ့ပြီးအမျိုးသားကာကွယ်ရေးအတွက် ခေတ်မီသေနင်္ဂဗျူဟာသုံး ဒုံးပျံများကိုလည်း ထုတ်လုပ် ပေးခြင်းဖြင့် အကျိုးပြုနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်း ကာလမှစ၍ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ခဲ့ရာ လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒကို ချမှတ်ပြီး ကုန်သွယ်မှု တိုးတက်ရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေပေသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့က စီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့် တစ်ရပ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ကျောက်ကျီယန်က စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းလေးရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြော ကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းလေးရပ်မှာ -

- ပုံသေပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများနှင့် ငွေကြေးပမာဏများ တွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကို မက်ကရိုဘောဂဗေဒ (တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ခြုံ၍စဉ်း စားခြင်း) သဘောတရားအရ ထိန်းကွပ်ထားမှု မှန်သမျှကို တိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင် ဆောင်ရွက်သွားရန်။
- ဟင်း သီး ဟင်း ရွက် များ နှင့် အ မိ က အ စား အသောက်များ မဟုတ်သော ပစ္စည်းများ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှင့် ရောင်းလိုအားကို တည် ငြိမ်မှုရှိစေရန်။
- အကြီးစားနှင့်အလတ်စား နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများ အတွက် အခွန်များကို လျော့ချကောက်ခံသွား ရန်နှင့် ပြုန်းတီးမှုရန်ပုံငွေများကို တိုးမြှင့်ထားရန် ရန်။

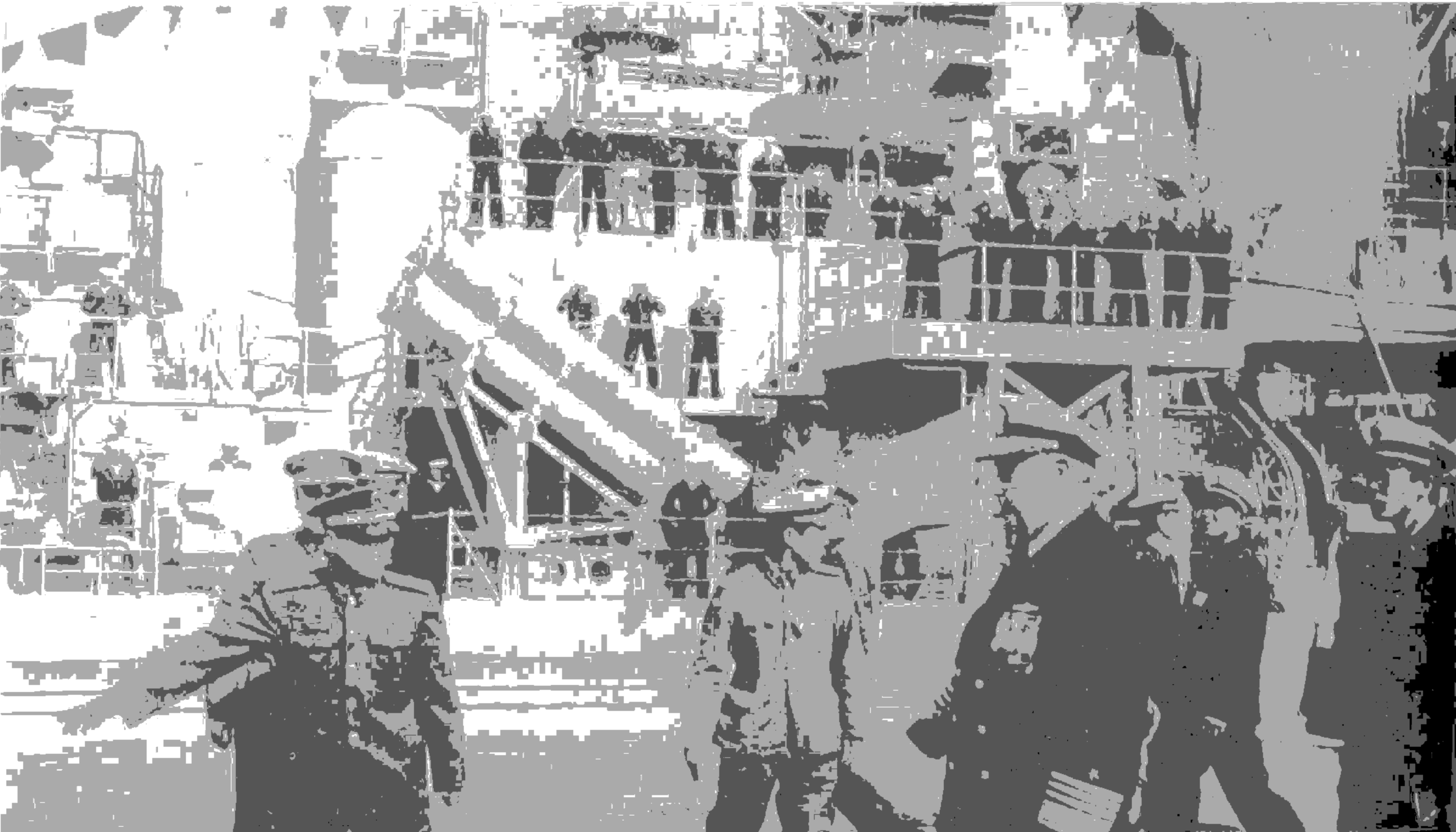
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ

- အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို နိုင်ငံတော်စီမံကိန်းဌာနများမှ လုပ်ငန်းဌာနတစ်ခုချင်းဆီသို့ မျှတစွာလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးရေးအတွက် ဒေသအလိုက်နှင့်ဌာနအလိုက် စီးပွားဆက်ဆံမှုများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်သွားရန် တို့ ဖြစ်ကြသည်။

တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် မှန်မှန်တိုးတက်လာကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့က ချိုင်းနားဒေလီ အမည်ရှိ အစိုးရ အာဘော် သတင်းစာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်မှမဟုတ်သော အလုပ်သမားများ၏ ဝင်ငွေသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်ကထက် ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းတိုးလာကာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၁,၃၁၀ ယွမ် (၃၅၄ ဒေါ်လာ) သို့ ရောက်ရှိလာမည်ဟု လည်းကောင်း၊ လယ်သမားများ၏ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေမှာမူ ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်းတိုးလာကာ ၄၂၅ ယွမ် (၁၁၅ ဒေါ်လာ) ဖြစ်လာမည်ဟု လည်းကောင်းမှန်းဆထားသည်ဟု ဆိုသည်။ စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်ကထက် ၈ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းတိုးလာကာ စုစုပေါင်း ယွမ်သန်း ၉,၈၀,၀၀၀ (ဒေါ်လာသန်း ၂,၆၅,၀၀၀) ဖိုး ရှိမည်ဟု တွက်ဆထားသည်။ စိုက်ပျိုးကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှာမူ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးလာ၍ ယွမ်သန်း ၇,၀၉,၀၀၀ (ဒေါ်လာသန်း ၁,၉၂,၀၀၀) ဖိုး ထွက်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရ ရုံးဌာနများအား

ရောင်းချသော စားသုံးကုန်ပမာဏသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်ထက် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ၂၆ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး တစ်ဖန်၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်ကထက် ၁၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြန်ဦးမည်ဟု တွက်ကိန်းထုတ်ထားသည်။ ပြည်ပပို့ကုန်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၂၇,၀၀၀ ဖိုးရှိမည်ဖြစ်၍ တရုတ်နိုင်ငံ၏ကုန်သွယ်မှုလိုငွေသည် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၇,၆၀၀ ရှိခဲ့သော ၁၉၈၅ ခုနှစ်ထက် ဒေါ်လာသန်း ၃၀၀၀ ခန့် လျော့နည်းလာမည်ဟု မျော်လင့်ထားသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဌာနက ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သော အစီရင်ခံစာတွင် မိုးခေါင်မှု၊ ရေနံဈေးနှုန်းကျဆင်းမှုနှင့် ပြည်ပကြေးမြီဝန်ပိမှုတို့ကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှေးကွေးနေသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကြားတွင် တရုတ်နိုင်ငံကို ချင်းချက်ထားရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် စီးပွားရေးထွက်ကုန် တိုးတက်မှုနှုန်း အမြန်ဆုံးသောနိုင်ငံဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၇ ခုနှစ် နှစ်နှစ်စလုံးတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ထွက်ကုန်သည် ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်မည်ဟု တွက်ကိန်းထုတ်ထားသည်။ အာဖရိကရှိ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် နှစ်စဉ် လူဦးရေတိုးနှုန်းသည် သုံးရာခိုင်နှုန်းရှိ၍ ထွက်ကုန်တိုးနှုန်းမှာ သုညဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိပြီး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများစု၏ ထွက်ကုန်သည် လူဦးရေတိုးနှုန်း

တရုတ်နိုင်ငံကမ်းခြေသို့ ၃၇ နှစ်တာကာလအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် ဆိုက်ကပ်ခွင့်ရသည့် အမေရိကန်စစ်သင်္ဘောကြီးကို တရုတ်နိုင်ငံ ရေတပ်မတော်က စစ်ရေးပြအခမ်းအနားဖြင့် ကြိုဆိုနေစဉ်

၏ ထက်ဝက်မျှသာ တိုးတက်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ထွက်ကုန်တိုးနှုန်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ၁၂ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် နှိုင်းစာလျှင် နည်းနေသည် ဟုဆိုနိုင်သော်လည်း လူဦးရေတိုးနှုန်း ၁ ဒသမ ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းထက် မြင့်မား၍နေသေးသည်ဟု သုံးသပ်ပြ ထားသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-စာ၊ ၁၇၈-ရှု။)

တရုတ် ဆိုဗီယက် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်လည်း ဆက်လက်တိုးတက်ကောင်းမွန်လျက်ရှိ သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅ - စာ၊ ၁၇၀-ရှု။) ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် အိမ် နီး ချင်း နိုင် ငံ ကောင်း ပီ သ သော ဆက် ဆံ မှု မျိုး ထူထောင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဟု ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ် ပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး မီခါယီး ဂေါ်ဘာချော့ က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးအဖွဲ့ ပထမဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နီကိုလိုင် တာလီဇင်သည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ လာရောက် လည်ပတ်ခဲ့ပြီး ကောင်စစ်ဝန်အဆင့် ဆက်ဆံရေးသဘော တူစာချုပ်တစ်ရပ်ကို စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပီကင်းမြို့၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

အရှေ့ဥရောပသို့ ၁၉၈၄ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းက တရုတ် ကုန်သွယ်ရေးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ သွားရောက် လည်ပတ် ခဲ့ပြီးနောက် သမ္မတလီရှန်နှင့်သည် ၁၉၈၄ ခုနှစ် သြဂုတ် လတွင် ရိုမေးနီးယား၊ ယူဂိုဆလားဗီးယား၊ အရှေ့ဂျာမနီ နှင့် ပိုလန်နိုင်ငံတို့သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မေလတွင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် လီပင်းက အရှေ့ဂျာမနီ၊ ပိုလန်နှင့် ဟန်ဂေရီတို့သို့ သွားရောက်လည် ပတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၇ ရက် နေ့တွင် ရိုမေးနီးယားသမ္မတ ချောင်ဆက်စကူးက တရုတ်နိုင်ငံသို့ အလည်အပတ်လာရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ပိုလန်နိုင်ငံ နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ပိုလန်ညီညွတ်သော အလုပ် သမားပါတီပထမအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဗိုဆီယက် ယာရှူဇယ်စကီးသည် ဆိုဗီယက်၊ မွန်ဂိုလီးယားနှင့်မြောက် ကိုရီးယား နိုင် ငံ တို့ သို့ အလည်အပတ်သွားရောက်ခဲ့ပြီး နောက် အပြန်ခရီးတွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တရားဝင်ဖိတ် ကြားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အရှေ့ဂျာမနီသမ္မတ အီးရစ် ဟွန်နက်ကာသည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ လာရောက် လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း တရုတ် နိုင်ငံသည် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် သဘောထားကွဲလွဲ ပြီးနောက် ရိုမေးနီးယားမှ အပ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများ အားလုံးနှင့်ပါ အဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် အရှေ့ ဥရောပနှင့် ပုံမှန်ဖြစ်လာအောင် ကြိုးပမ်းလာခဲ့သည်။ အရှေ့ဥရောပဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို ဆွေးနွေးချက်များအရ တရုတ်နိုင်ငံသည် လက်ရှိစီးပွား ရေးလုပ်ငန်းများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အရှေ့ ဥရောပ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများမှ နည်းပညာရပ်များတင် သွင်းရေး၊ ထိုနိုင်ငံများသို့ စက်မှုနှင့် သယံဇာတထွက်ကုန် များ၊ အသေးစားစက်ပစ္စည်းများ၊ အထည်အလိပ်များ၊ လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းစသည်များ ပြန်လည်တင်ပို့ရေး တို့အတွက် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နှင့်အရှေ့ဂျာမနီနှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးပင်လျှင် ဒေါ် လာသန်း ၅၀၀ ခန့်ထိ တိုးတက်လာသည်။ အရှေ့ဂျာမနီမှ ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ ဖိုးရှိသော သံလမ်းသွားမော်တော် ယာဉ် အစီး ၃၀၀ ဝယ်ယူရန် တရုတ်နိုင်ငံက သဘောတူညီ ထားသည်။ ဟန်ဂေရီရှိ ဂျီအားမော်တော်ယာဉ်စက်ရုံ သည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ရောင်းချရန် ကုန်တင်ကား ၁၂,၀၀၀ ထုတ်လုပ်ရန်ရှိရာ ယင်းစက်ရုံတွင် တရုတ်အမျိုးသား ၃၅၀ အလုပ်အကိုင်ရရှိထားသည်။ တရုတ်ဆိုဗီယက်နှစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေးမှာလည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်တိုးတက်လာကာ ဒေါ်လာသန်း ၃၀၀၀ ဖိုးနီးပါးရှိ မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၁၇၀-ရှု။)

တက္ကသိုလ် နန္ဒမိတ် (စာရေးဆရာ) (ခရစ် ၁၉၂၃ - ၁၉၈၆) ။ ။ စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ် နန္ဒမိတ်ကို ရခိုင် ပြည်နယ် တောင်ကုတ်မြို့၌ အဖ မြို့ပိုင် ဦးမောင်မောင်ကြီး၊ အမိ ဒေါ်ရွှေတို့က ၁၉၂၃ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်းသုံးယောက်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ အမည်ရင်း ဦးတင်အောင် (ခေါ်) မိုဟာမက်အလီ ဖြစ် သည်။

ငယ်စဉ်က တောင်ကုတ်မြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့ပြီး ပဉ္စမတန်း အောင်သည်အထိ ပညာ သင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သံတွဲမြို့ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း၌ ဆက်လက် ပညာသင်ခဲ့ သည်။ တက္ကသိုလ် နန္ဒမိတ်သည် ကွယ်လွန်သူ မန္တလေး တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ဦးကျော်ရင်နှင့်အတူ ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးကာလတွင် ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်း များ၌ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် သံတွဲမြို့မှပင် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲ ကို အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာသင်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ယူစဉ် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်

စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ် နန္ဒမိတ်

ဝိဇ္ဇာတန်း နောက်ဆုံးနှစ် အရောက်တွင် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ပြီး စာပေနယ်သို့ ခြေစုံပစ်ဝင်သည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်စဉ်ကပင် တက္ကသိုလ် နန္ဒမိတ် ကလောင်အမည် ခံ၍ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များ ရေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် တွင် ထုတ်ဝေသော နန္ဒာပုလဲ သည် တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်၏ ပထမဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ပြီးနောက် တိုးတက်ရေး သတင်းစာ ၌ လက်ထောက် အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သေး သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် သတင်းစာလောကမှ ထွက်၍ ဝါးခယ်မမြို့ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း၌ အထက်တန်း ပြဆရာ အဖြစ် အမှုထမ်းသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကျောင်း ဆရာဘဝမှ ထွက်လာပြီး မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတိုက်က ထုတ်ဝေ သော ရောင်ခြည်ဂျာနယ်၌ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် မြဝတီ မဂ္ဂဇင်း၌ တာဝန်ခံစာတည်းမှ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် စာတည်းချုပ် ဖြစ်လာသည် အထိ ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရုပ်ရှင်ပဒေသာမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ၊ နဝဒေးမဂ္ဂဇင်း စာတည်းချုပ်၊ စုံထောက်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီ တာ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း တွင် သံတွဲမြို့၌ သွားရောက်နေထိုင်သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးအဖြစ် အမှုထမ်း ခဲ့သည်မှာ ကွယ်လွန်သည် အထိ ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်သည် နန္ဒာပုလဲ ဝတ္ထုအပြင် မြဝတီ စစ်ကြောင်း (၁၉၆၇)၊ ပန်းဝါ စစ်ကြောင်း (၁၉၆၇)၊ ဗန္ဓုလခံတပ် (၁၉၆၈) စသည့် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုများ လည်း ရေးသားခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်စစ်မြေပြင် (၁၉၆၅)၊ အင်ဖာတိုက်ပွဲ (၁၉၆၅)၊ မန္တလေးကို ဖြတ်၍ (၁၉၆၅)၊ ထောင့်ကိုးရာ လေးဆယ်နှစ် (၁၉၆၇) စသော ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် စပ်ဆိုင်သော စစ်ပွဲ မှတ်တမ်းများကိုလည်း ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ အားနက် ဟဲမင်းဝေး၏ ဖော်ဟွန်းမိ သဘဲလ်တိုး ဝတ္ထုကိုမိုး၍လည်း

သင်ကြားပေးပါလေဦးဆရာ ဝတ္ထုကို ရေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် စာရေးချင်သူများသို့ (၁၉၆၁) အမည်ရှိ စာရေးခြင်း အတတ်ပညာဆိုင်ရာ စာအုပ် တစ်အုပ်ကိုလည်း ပြုစုခဲ့ သည်။

စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးနှင့် သားသမီး ငါးယောက် ကျန်ရစ် သည်။

တင်ငွေ ဦး (ရုပ်ရှင်စတန့် မင်းသား) (ခရစ် ၁၉၀၈- ၁၉၈၆)။ ။ တစ်ခေတ်ကရုပ်ရှင်လောကတွင် စတန့်မင်း သားအဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့သော ဦးတင်ငွေကို ဖျာပုံခရိုင် သမိန်ထောရွာ၌ အဖ မြေတိုင်းအင်စပက်တော် ဦးဆင်၊ အမိ ဒေါ်မြတို့က ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက် နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းလေးယောက်တွင် အကြီး ဆုံးဖြစ်၍ အမည်ရင်း မောင်သာဝေဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က ရန်ကုန်မြို့ စိန်ပေါအထက်တန်းကျောင်း တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ရှစ်တန်းအောင်ပြီးနောက် သမိန်ထောရွာသူကြီးသမီး မတင်နှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့ သည်။ ထို့နောက် တက္ကစီဒရိုင်ဘာအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့ သည်။ ထို့ခေတ်က စတန့်ဇာတ်ကြမ်းကားများ ရိုက်ကူး ရန်အတွက် မော်တော်ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ ငှားသောအခါ ဦးတင်ငွေ၏တက္ကစီကားကို ငှားလေ့ရှိသော ကြောင့် ဦးတင်ငွေသည် ရုပ်ရှင်ရိုက်ကွင်းများသို့ မကြာ ခဏ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ဒါရိုက်တာဦးအောင်မြတ်၏ သူခိုးကြီးဇာတ်ကားရိုက် ကွင်းတစ်ခု၌ မင်းသားမောင်မောင်အေးသည် ပေအစိတ်

စတန့်မင်းသား ဦးတင်ငွေ

ခန့် ကျယ်သော ချောက်ကမ်းပါးကို နွယ်ကြိုးနှင့်မကူးဝံ့ သဖြင့် ဦးတင်ငွေက လူစားထိုးဝင် လုပ်ပေးရာမှ ရုပ်ရှင် နယ်ထဲရောက်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံးပါဝင်ခဲ့ရသော ဇာတ်ကား မှာ ဝရမ်းပြေးဇာတ်ကား ဖြစ်ပြီး ဒုတိယခေါင်းဆောင် မင်းသားအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် နယ်ခြားမြိုင် ဇာတ်ကားတွင် မင်းသမီးခင်စန်းနှင့်တူ၍ ခေါင်းဆောင် မင်းသားအဖြစ် စတင်ပါဝင်ခဲ့ရသည်။

ဦးတင်ငွေသည် စတန်ဇာတ်ကြမ်းကားများကို ပါဝင် ရိုက်ကူးရာတွင် ကင်မရာလှည့်စားချက်မပါ၊ လူစားမထိုးဘဲ စွန့်စွန့်စားစား သရုပ်ဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ၁၅ ပေ ခန့်ချောက်ကြိုးကို မော်တော်ဆိုင်ကယ်နှင့် ဖြတ်ကျော်ခြင်း၊ မီးပုံကြားမှ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို အတင်းဖြတ် မောင်းခြင်း၊ ခုတ်မောင်းလာသော မီးရထားခေါင်းတွဲရှေ့မှ မလွတ်တလွတ်ဒိုင်ဗင်ထိုးဖြတ်ကူးခြင်း၊ လေယာဉ်မောင်း၍ အစွမ်းပြခြင်း စသည်ဖြင့် စွန့်စွန့်စားစား သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဂျပန်ခေတ်အတွင်း ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်းများရပ်ဆိုင်းနေချိန်၌ ဦးတင်ငွေသည် ခြေမြန်ရဲမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ပြီးခေတ်တွင် ရုပ်ရှင်နယ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိပြီး ဗမာ့သွေး၊ သွေးညီနောင်၊ သူနဲ့သူ၊ သွေးနဲ့သွေး၊ ကြယ်သုံးပွင့်၊ ထောင်မင်းသားစသော စတန်ကားများတွင် ခေါင်းဆောင်မင်းသားအဖြစ် ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရုပ်ရှင်လောကမှ ထွက်၍ ရေတပ်မတော်တွင် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခဲ့သည်။

ဦးတင်ငွေသည် ပထမအိမ်ထောင်ဖက် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီးဒေါ်သီတာခင်ထွေးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့သည်။ ဒေါ်သီတာခင်ထွေးသည် ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဦးတင်ငွေသည် ဝရမ်းပြေး၊ ယောက်ျားမ၊ နယ်ခြားမြိုင်၊ တိုင်းလုံးကျော်၊ ရုပ်ရှင်သူခိုး၊ တို့မိခင်၊ မယ့်သတ္တိ၊ တို့ကျေးရွာ စသည်ဖြင့် ဇာတ်ကားပေါင်းများစွာ ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ ဦးတင်ငွေ နောက်ဆုံးပါဝင်ရိုက်ကူးခဲ့သော ရုပ်ရှင်ကားမှာ ၁၉၆၆ ခုနှစ်အတွင်း ရိုက်ကူးလျက်ရှိသော ဒါရိုက်တာပြည့်စုံ၏ ညတိုက်ပွဲဇာတ်ကားဖြစ်ပြီး အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သောအရွယ် ရောက်နေသော်လည်း ထိုဇာတ်ကားတွင် စွန့်စားခန်းများကို လူစားမထိုးဘဲ သရုပ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။

ရုပ်ရှင်စတန်မင်းသားကြီး ဦးတင်ငွေသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

တင်အုံး၊ ဦး (ပါမောက္ခ) (ခရစ် ၁၉၃၆ - ၁၉၆၆)
။ ။ ဥပဒေပါမောက္ခ ဦးတင်အုံးကို မကွေးတိုင်း ပေါက်မြို့

ရုံးကြီးရပ်၌ အဖ ဦးမင်းခေါ် ဦးတင်ဦး၊ အမိ ဒေါ်သီတို့က ၁၉၃၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

ငါးနှစ်သား အရွယ်မှစ၍ ပညာသင်သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ပေါက်မြို့အထက်တန်းကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာ (ဂုဏ်ထူး) တန်းကို လူမှုရေးပညာဖြင့် ဒုတိယတန်း၊ ဒုတိယအဆင့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပထမနှစ် ဥပဒေ ဝိဇ္ဇာတန်းကို ဂုဏ်ထူး နှစ်ဘာသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် ဒုတိယနှစ် ဥပဒေဝိဇ္ဇာတန်းကို ဂုဏ်ထူးလေးဘာသာဖြင့် လည်းကောင်း ပထမရွှေတံဆိပ်ဆု ဆွတ်ခူးရရှိကာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် အထိ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဘာဆွမ်ဘွမ် ပါရီတက္ကသိုလ်နှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန် တက္ကသိုလ်တို့တွင် ဘွဲ့လွန် ဥပဒေပညာ သင်ယူရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပညာတော်သင်ဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် လန်ဒန် တက္ကသိုလ်မှ ပင်လယ်ရေကြောင်း ဥပဒေများကိုသင်ယူ၍ မဟာဥပဒေဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မနုဿဗေဒဌာန၊ အထူးအချိန်ပိုင်းနည်းပြဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၅ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ လားရှိုးမြို့များရှိ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဌာနတွင် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးအရာရှိအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေပညာဌာန၌ လက်ထောက်ကထိက တာဝန်ကို ကူးပြောင်း ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၂ ခုနှစ် တွင် ကထိက တာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ် တွင် ပါမောက္ခ တာဝန်ကို လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့် တိုးမြှင့် ထမ်းဆောင် ခဲ့ရသည်။ ပါမောက္ခ ဦးတင်အုံးသည် အသက် ၃၆ နှစ်၌ ပါမောက္ခတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ခွင့်ရသူဖြစ်ရာ တက္ကသိုလ် လောကတွင် အသက်ငယ်ငယ်နှင့် ပါမောက္ခဖြစ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ပါမောက္ခ ဦးတင်အုံးသည် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် မဟာဥပဒေဘွဲ့ ဖွင့်လှစ် သင်ကြား၍ ဘွဲ့အပ်နှင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများ အနက် တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို ဥပဒေရှုထောင့်မှ သုတေသန ပြုလုပ်ရန် စီစဉ် ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေကိုလည်း ပညာရှင်များနှင့် ဆွေးနွေး လေ့လာရေးသားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဥပဒေပညာဆိုင်ရာနယ်ပယ်မှ ဥပဒေသိပ္ပံနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေဘာသာရပ်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ရာ မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏ အခြေခံ သဘောတရားနှင့် မိတ်ဆက် ပေးနိုင်သူ ဖြစ်သည်။

ပါမောက္ခ ဦးတင်အုံး

ဥပဒေဘွဲ့ သင်ရိုးအတွက်လည်း ဥပဒေပညာအခြေခံ၊ ဥပဒေသိပ္ပံပညာ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ဥပဒေအချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်မှု ဥပဒေနှင့် သဘောများသွားလာရေး ဥပဒေဘာသာရပ် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့်ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

စာပေလုပ်သား အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဦးတင်အုံးသည် ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ စာပေ ရေးသားခြင်းသာမက မောင်တင်အုံး၊ မင်းသီမန် စသောအမည်များဖြင့် မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာများတွင် ဥပဒေရေးရာ ဆောင်းပါးများကို မြန်မာဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။ ပညာရပ် ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို စုစည်း၍ သုတဥပဒေ အထွေထွေ ဟူသော အမည်ဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ပါမောက္ခ ဦးတင်အုံးသည် ကမာရွတ် မြို့နယ် ပါတီ ယူနစ်၏ စည်းရုံးရေး နယ်မြေတွင် ပါတီစိတ်မှူး၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ပါတီဦးဆောင်အဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင် တာဝန်များထမ်းဆောင်ရင်း ပထမ အကြိမ်နှင့် ဒုတိယအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲများတွင် ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီဝင် အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်းခံရသည်။ ရန်ကုန်တိုင်း တရားသူကြီးအဖွဲ့ဝင်၊ တိုင်းလူမှု ပညာ ကျန်းမာ ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး၊ ရန်ကုန်တိုင်း အမြတ်ခွန်အယူခံအဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင်၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေ သင်တန်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေနှင့် အထက်တန်း ရှေ့နေစာမေးပွဲကျင်းပရေး ဘုတ်အဖွဲ့အဖွဲ့ဝင် စသော တာဝန် များကိုလည်း ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဥပဒေပါမောက္ခ ဦးတင်အုံးသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ကြည်ကြည်နှင့် သမီး တစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

တင်းနစ်အားကစား။ ။ တင်းနစ် ကစားနည်းသည် ယခင်က အထက်တန်းလွှာ အပျော်တန်းအားကစားနည်း တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်နောက်ပိုင်းတွင် လူကြီးလူငယ် ကျားမ မရွေး ကစားလာကြပြီး လူကြိုက် များသောအားကစားနည်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းတွင် တင်းနစ်ကစားသူ ဦးရေပေါများပြီး တင်းနစ် ပြိုင်ပွဲများမှာလည်း နှစ်လုံးပေါက်နီးပါး ကစားလျက်ရှိရာ ပွဲကြည့်ပရိသတ်များနှင့် ထိတွေ့မှုအဆက် မပြတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်နိုင်ငံတိုင်းတွင် တင်းနစ်ကစားခြင်းကို စိတ်ဝင်စားကြခြင်းဖြစ်သည်။

တင်းနစ်အကြောင်းပြောလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှတင်းနစ်ချန်ပီယံ ဂျက် ကရောမာ မပါလျှင် ပြည့်စုံမည် မဟုတ်ချေ။ သူ၏ကမကထဦးဆောင်မှုကြောင့် တင်းနစ် ချန်ပီယံများ ပေါ်ထွက်လာပြီး ဆုကြေးငွေများရရှိကာ တင်းနစ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုနိုင်သည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာ့အားကစားလောကတွင် ဆုကြေးစားလက်ဝှေ့ အားကစားနည်းပြီးလျှင် တင်းနစ်အားကစားနည်းသည် ဆုကြေးငွေအကောင်းဆုံးသော အားကစားနည်းဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ဝင်ဘယ်လ်ဒန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ၌ အပျော်တမ်းရောဆုကြေးစားသမားများပါ မည်သူမဆို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခွင့် ပေးလိုက်ရာ ဆုကြေးငွေများ တစ်ဟုန်ထိုး မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

ကမ္ဘာတွင်လူသိများပြီး ထင်ရှားသည့် တင်းနစ်ပြိုင်ပွဲများမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံဝင်ဘယ်လ်ဒန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ၊ ပြင်သစ်တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲ၊ အမေရိကန်တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲနှင့် ဩစတြေးလျတံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတို့ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းပြိုင်ပွဲလေးမျိုးစလုံးကို တစ်နှစ်တည်းတွင် ဗိုလ်စွဲအနိုင်ရသည့် တင်းနစ်သမားဆိုလျှင် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းနံပါတ်တစ် တင်းနစ် ဝိဇ္ဇာအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရသည်။ ယခုအချိန်အထိ အမျိုးသားများထဲတွင် အမေရိကန်မှ ဒေါ်နယ်ဘတ်ချ်နှင့် ဩစတြေးလျမှ ရော့ဒ်လေဗာတို့နှစ်ဦးသာ ရှိသေးသည်။ အမျိုးသမီးများထဲတွင် အမေရိကန်မှ မော်ရင်း ကွန်နိုလီ၊ ဩစတြေးလျမှ မာဂရက် ကုတ်စမစ်နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသူ ဖြစ်လာသည့် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံဖွား မာတီနာ နာဗရာတီလိုဗာတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါ ပြိုင်ပွဲကြီးလေးမျိုးကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် “ဂရင်းစလင်း” ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဆုကြေးငွေများပိုမိုရရှိသည့် အခြားပွဲများ ရှိစေကာမူ တင်းနစ် သမား တိုင်း သည် ဤ ပွဲကြီးလေးပွဲတွင် အနိုင်ရရှိရေးအတွက် သဲကြီးမဲကြီး ယှဉ်ပြိုင်ကြ စမြဲဖြစ်သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်ပြိုင်ပွဲများတွင် ချက်ကိုစလိဗက်ကီးယား မှ အိဗန်လင်ဒယ်လ်နှင့်အနောက်ဂျာမနီမှ ဘောရစ္စ ဘက် ကာတို့သည် အအောင်မြင်ဆုံး တင်း နစ် သမားများဖြစ် ကြသည်။ အိဗန်လင်ဒယ်လ်သည် ပြင်သစ်နှင့် အမေရိကန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲများတွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့ပြီး ဘောရစ္စ ဘက်ကာက ဝင်ဘယ်လ်ဒန်ပြိုင်ပွဲတွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးပြိုင်ပွဲ များတွင် နာဗရာတီလိဗာနှင့် ခရစ္စ အိဗတ်လို့က်တို့တွေ့ဆုံ သည့်ပွဲတိုင်းကို လူအများက စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ နာဗ ရာတီလိဗာသည်ပြင်သစ်တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတွင် ခရစ္စ အိဗတ် လို့က်ကို ရှုံးခဲ့သော်လည်း ဝင်ဘယ်လ်ဒန်နှင့် အမေရိကန် တံခွန်စိုက်ပြိုင်ပွဲတို့တွင် ထင်ထင် ရှားရှားဗိုလ်စွဲခဲ့သည်။ နာဗရာတီလိဗာသည် ဝင်ဘယ်လ်ဒန်ပြိုင်ပွဲတွင် ခြောက် ကြိမ်မြောက်ဗိုလ်စွဲခြင်းဖြစ်ရာ အထူးခြားဆုံးအောင်မြင်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ပြိုင်ပွဲကြီး လေးမျိုးအပြင် တစ်မြို့ဝင်တစ်မြို့ထွက်ယှဉ်ပြိုင်ရသည့် ဆုကြေးစားပတ်လည် ပွဲများကို အမေရိကန်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံတည်းတွင်သာ ပြုလုပ် ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တင်းနစ်အဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဂျက်ကရေမာတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုကြောင့် ဂရင်းပရေးပြိုင်ပွဲကြီးများ ပေါ်ပေါက် လာခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်းစုံရှိ မြို့ကြီးများတွင် လှည့်လည် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဂရင်းပရေးပြိုင်ပွဲ ပေါင်း ၈၀ ရှိပြီး စုစုပေါင်းဆုကြေးငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၃ သန်းကျော် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

နိုင်ပွဲ ၁၀၀၀ ကျော်သွားပြီဖြစ်သော အမျိုးသမီး တင်းနစ် ချန်ပီယံ မာတီနာ နာဗရာတီလိဗာ၏ ကစားဟန်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတင်းနစ်အဖွဲ့ချုပ်ကို ၁၉၁၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့စဉ်က အဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံသာ ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၁၆ နိုင်ငံရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ တင်းနစ်လောကတွင် ယခင်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်နှင့်ဩစတြေးလျနိုင်ငံများမှတင်းနစ်သမားများသာ ကြီးစိုးခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှစ၍ချက်ကိုစလိဗက်ကီးယား၊ ဗူလဂေးရီးယား၊ အနောက်ဂျာမနီနှင့်ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံများသည် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် တန်းတူရင်ဘောင်တန်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခဲ့ သည့် ထိပ်သီးတင်းနစ်နိုင်ငံများ ဖြစ်လာကြသည်။

တောင် ပု လု တော ရ ဆ ရာ တော် အရှင် နန္ဒိယ

(မြန်မာ ၁၂၅၈-၁၃၄၈) ။ ။မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာမက ကမ္ဘာသို့ပါ ဗုဒ္ဓသာသနာ ပြန့်ပွားထွန်းကားအောင် စွမ်း ဆောင်တော်မူသည့် တောင်ပုလုတောရ ကမ္ဘာအေးဆရာ တော်ဘုရားကြီးဟု ထင်ရှားတော်မူသော အရှင်နန္ဒိယကို မန္တလေးတိုင်း၊ ဝမ်းတိုင်းမြို့နယ် တဲစုကျေးရွာ၌ ခမည်း တော် ဦးရံ၊ မယ်တော် ဒေါ်ရွှေသဲတို့က ၁၂၅၈ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၃ ရက် စနေနေ့တွင် ဖွားမြင် ခဲ့သည်။

၁၃ နှစ်သားအရွယ်တွင် တဲစုရွာ၊ ရေဝန်းကျောင်း ဆရာတော် ဦးတေဇထံ၌ ရှင်နန္ဒိယဟူသော ဘွဲ့အမည်ဖြင့် ပဗ္ဗဇ္ဇ ရှင်သာမဏေပြုပြီး အခြေခံ ပိဋကတ်စာပေတို့ကို သင်ယူ ခဲ့ သည်။ သက်တော် ၂၀ တွင် ဆရာတော် ဦးတေဇကိုပင် ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ တဲစုရွာနေ ဦးထွန်း အေး၊ ဒေါ်ကြာမေးတို့၏ စတုပစ္စယဒါနကို ခံယူ၍ ဥပ သမ္ပဒကံဆောင် ရဟန်းဘောင်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဖြစ်သော သုံးပုံပိဋကတ် ပရိယတ်စာပေတို့ကို မန္တလေး မြို့ ဒက္ခိဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက်၊ ရွှေဘိုကျောင်း ဆရာ တော် ဦးအာစရ၊ ဘုရားကြီးတိုက်ဆရာတော် ဦးဇေယျ၊ ဦးတေဇဝန္တ၊ ဦးနာရဒ၊ ပခုက္ကူတိုက် ကျွဲပွဲအိုးဆိပ် ဆရာ တော် ဦးသာသနတို့ထံတွင် ပေါက်မြောက်စွာ သင်ယူ တတ်မြောက်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၂၈၇ ခုနှစ်တွင် ညီတော်ဖြစ်သူ သာစည် ရေလယ်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင် နန္ဒောဘာသ၏ တောင်းပန်ချက်အရ သာစည်မြို့ရေလယ်ကျောင်း စာသင် တိုက်ကြီး၌ စာသင်သား ၁၀၀ ကျော်ကို စာပေပို့ချ ပေးတော်မူခဲ့သည်။ စာချဆရာတော်အဖြစ် ရောက်ရှိလာ သောဆရာတော်သည်ဂဏဝါစကဟူသော စာချဆရာတော် များ၏ ဘွဲ့တော်ကိုလည်းကောင်း၊ မူလဓမ္မာစရိယ ဟူသော ဘွဲ့ထူးကိုလည်းကောင်း ရရှိတော်မူသည်။

တောင်ပုလုတောရဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာပြု တောင်ပုလုတောရ ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ

ဆရာတော်သည် ဝိပဿနာဓုရကို ငယ်စဉ်ကပင် ပိုမို စိတ်အားထက်သန်ခြင်း ရှိသောကြောင့် သိက္ခာတော် ၀ါ ၂၀ ရသည့်အချိန်တွင် စာပေပို့ချမှုကို စွန့်ကာ ပျော်ဘွယ်မြို့၊ တွင်းရွာ၊ သိမ်တောင် တောရကျောင်းသို့ ကြွသွားလျက် ဝိပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားများကို ကြိုးစားအားထုတ်တော် မူခဲ့သည်။

ထိုမှတစ်ဖန် တပည့်များဖြစ်ကြသော ထူးတွင်းဆရာတော်နှင့် အရှင် နန္ဒောဘာသတို့အား ခေါ်၍ သထုံမြို့ မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရှိရာသို့ သပိတ်တစ်လုံး၊ သင်္ကန်းသုံးထည်ဖြင့် တတ်စွမ်းသမျှ ဓူတင်ဆောင်ကာ ခြေလျင်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူခဲ့သည်။ မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် ပါတိမောက်ရခြင်း၊ ဆွမ်းခံစားရခြင်း၊ ဝတ်ဆောက်တည်ရခြင်းစသော စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက် များနှင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားတော်များကို နှစ်နှစ်တာမျှ အပတ်တကုတ် လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်သည် မော်လမြိုင်မြို့နှင့်ခြောက်မိုင်ခန့်ကွာသော ခံရွင်းရွာကျောင်းသို့ ကြွရောက်လျက် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နည်းများကို နှစ်နှစ်တာမျှ နည်းပေး ညွှန်ကြား ပြသတော်မူခဲ့သည်။ အောက်အရပ်ဒေသတွင် လေးနှစ်မျှ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် သင်ကြားပြီးနောက် ဇာတိရပ်ရွာ အညာဒေသသို့ ပြန်လည်ကြွရောက်လျက် ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်နှင့်တကွ ၁၃ ပါးသော ဓူတင်ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျင့်စခန်းကို ၁၂ နှစ်ကြာမျှ ကြိုးပမ်းအားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။

ကျောက်ဆောင် ချောက်ကမ်းပါးများနှင့် သစ်ပင်ဝါးပင်ရိပ်များကို ကျောင်းအမှတ် သီတင်းသုံး၍ ဓူတင်နှင့် ဝိပဿနာ တရားများကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်လျက် ရှိသော ဆရာတော်ဘုရားအား တောင်ပုလုဆည်ကို တည်ဆောက်နေသော ဒါယကာများက လျှောက်ထားတောင်းပန်၍ ၁၃၁၃ ခုနှစ်တွင် ကပ်မိုးကပ်ကာ ကျောင်းကလေး တစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။ ဆောက်လုပ်ပေးသည့် ကပ်မိုးကပ်ကာ ကျောင်းကလေးတွင် ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူသည့် အချိန်မှစ၍ တောင်ပုလု တောရဆရာတော်ဟု ထင်ရှားတော်မူလာခဲ့သည်။

၁၃၁၅ ခုနှစ်တွင် တောင်ပုလုတောရ ကမ္ဘာအေးဓမ္မရိပ်သာကြီးကို စတင် တည်ထောင်တော် မူခဲ့သည်။ တောင်ပုလုတောရ တွင် ကမ္မဋ္ဌာန ဆရာတော်အဖြစ် အပါး ၇၀ မက များပြားသော တပည့်သံဃာတော်များကို နှစ်စဉ်သွန်သင်ညွှန်ပြ နည်းပေးတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် တဲစုရွာတွင် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်က တည်ထားခဲ့သော မူလစေတီဟောင်းကို၎်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ရည်ညွှန်း ပူဇော်သောအားဖြင့် ဉာဏ်တော် ၁၁၁ တောင်၊ ၁ ထွာ၊ ၁ မိုက်၊ ၁ လက်သစ်ရှိသော မြမဉ္ဇူကျောက်စေတီတော်ကြီးကိုရွှေတိဂုံစေတီတော် ပုံစံအတိုင်း ၁၃၃၇ ခုနှစ်မှ ၁၃၄၂ ခုနှစ်အတွင်း အပြီးတည်ဆောက် ပူဇော်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ပရိယတ်စာပေ တတ်ကျွမ်းသည်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာဓုရ၊ ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်တွင် အထူးကျော်ကြားလူသိများလှသည်။ ရဟန်းမြတ်တို့ကျင့်ဆောင်အပ်သော ဓူတင်အကျင့် ၁၃ ပါးကို တစိုက်မတ်မတ် ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ခဲ့သည့် နည်းတူ တပည့် သံဃာတော်များအားလည်း ဓူတင် ၁၃ ပါး အကျင့်တရားကို အလေးထားကာ အားထုတ်စေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကာယဂတာ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်၊ သမ္မညပဗ္ဗ အားထုတ်နည်းတရား၊ ရာသက်ပန် သရဏဂုံတည်ဆောက်ပုံ၊ အမြတ်ဆုံးတရားနှင့် အမြင့်ဆုံးအကျင့်၊ သံဝေဂကထာဆုံးမစာ၊ ဒါနကထာ၊ သီလ အဖြာဖြာနှင့် ဘာဝနာတရားတော်များသည် တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် လိုရင်းကို သိစေနိုင်သော တရားအနှစ်သာရများ ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့နှင့် အရှေ့မြောက်အရပ်တို့တွင် မူဆည်၊ နမ့်ခမ်း၊ ရွှေလိတံတားနှင့် နယ်ခြားမှတ်တိုင် ၈၁ အထိ၊ အနောက်ဘက်တွင် ရခိုင်မြောက်ဦးအထိ၊ မြောက်ဘက်တွင် မြစ်ကြီးနား၊ ပူတာအိုအထိ ကြွရောက်သာသနာပြုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတောင်

ပိုင်းတွင်သာသနာပြုရာ၌ကော့သောင်နှင့် ရနောင်းကြားရှိ ရေလက်ကြားတွင်ရှိသော ရွှေကျွန်းသို့ပင် ထမ်းစင်နှင့် ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ကြွရောက်သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် နောက်ပါသံဃာများနှင့်အတူ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ်၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် စတုတ္ထအကြိမ် ကြွရောက်၍ သာသနာပြုခဲ့ရုံမျှမက ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ နီပေါနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံများသို့ပါ ကြွတော်မူလျက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို စွမ်းစွမ်းတမံ အားထုတ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဘိုလဒါကရီဒေသရှိ တောင်ပုလုကမ္ဘာအေးကျောင်းတော်ဝင်းအတွင်း၌ ရွှေသိမ်တော်ကမ္ဘာအေးစေတီတော်မြတ်ကို တည်ထားပေးတော်မူခဲ့သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားသာသနာပြုခရီးမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည် ကြွရောက်လာပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံဒေသအနှံ့အပြားသို့ ကြွရောက်တော်မူလျက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။

တောင်ပုလုဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယသည် ၁၃၄၈ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လကွယ်နေ့ (၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်) တွင် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊ တောင်ပုလု ဆုတောင်း ပြည့်ကျောင်း၌ ပျံလွန်တော်မူသည်။

တပည့်များက ဆရာတော်၏ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ဖွားရာဇာတိဖြစ်သော မန္တလေးတိုင်း၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်၊ တဲစရွာသို့ပင်ဆောင်ကြပြီး ၁၃၄၈ ခုနှစ် နယုန်လကွယ်နေ့တွင် အန္တိမဈာပနကို ပူဇော်ခြင်း ပြုခဲ့ကြသည်။

တောင်အာဖရိက သမ္မတနိုင်ငံ။ ။တောင် အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လကအရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာခဲ့ရပြီးနောက် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် နောက်ဆုံးကျန်ရှိသော ၂၃ ခရိုင်၌လည်း ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဝန်ကြီး လူဝီ လေဂရိန်ချိက ပြေလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ပါလီမန်၌ မေးခွန်းတစ်ရပ်ကို ဖြေကြားခဲ့စဉ် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် အမိန့်အရ ဆယ်ကျော်သက်လူငယ် ၃,၆၈၁ ဦးအပါအဝင် လူပေါင်း ၁၈,၅၆၉ ဦးကို ယာယီ ချုပ်နှောင်ခဲ့ရကြောင်း၊ ၇,၀၉၇ ဦးကိုဖမ်းဆီးအရေးယူခဲ့ရကြောင်း၊ ပုလိပ်အဖွဲ့၏လက်ချက်ကြောင့် လူ ၃၇၁ ဦး သေဆုံးပြီး ၁,၁၉၄ ဦး ဒဏ်ရာရခဲ့ကြောင်း၊ အခြားလူများ၏ လက်ချက်ကြောင့် ၄၁၆ ဦး သေဆုံးပြီး ၇၄၀ ဒဏ်ရာရခဲ့ကြောင်းဖြင့် ရှင်းလင်းခဲ့သည်။ ကျောင်း သပိတ်များ အရှိန် မြင့်တင် ဆင်နွှဲရန်၊

အဆောက်အအုံ တစ်ခုအတွင်း လူသူစုဝေးခြင်း မလုပ်ရန် ပိတ်ပင်သည့်အမိန့်ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ၌ စတင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ထပ်မံပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် တစ်နှစ်တိုးချဲ့ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ အလုပ်မဆင်းရေးကို လွှဲဆော် စည်းရုံးသည့် အစည်းအဝေးများ မကျင်းပရဟူ၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက စတင်ပိတ်ပင်ခဲ့သော အမိန့်ကိုလည်း တစ်နှစ်တိုးချဲ့ပြဋ္ဌာန်းပြန်သည်။ အားကစား လှုပ်ရှားမှုမှတစ်ပါး အဆောက်အအုံပြင်ပ စုဝေးခြင်းဟူသမျှ မလုပ်ရဟု ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှစ၍ ပိတ်ပင်ထားခဲ့သည့် အမိန့်ကိုမူ နောက်ထပ်နှစ်နှစ်တိုးချဲ့ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

လန်ဒန်မြို့တွင် အခြေစိုက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အဖွဲ့အမည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းကြီးက တောင်အာဖရိက၏ မျက်မှောက်အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်ကို သမ္မတဘိုသာထံ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ စာတစ်စောင်ဖြင့် တင်ပြခဲ့သည်။ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု နေ့စဉ်ရှိနေပြီး ယမန်နှစ်ကထက် ပိုမိုဆိုးရွားလာသည်ဟု သုံးသပ်ပြခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအကြောင်းပြချက်ဖြင့် တရားစီရင်မှုမရှိဘဲ လူထောင်ပေါင်းများစွာကို ဖမ်းချုပ်ထားကြောင်း၊ နှစ်စဉ် လူတစ်ရာကျော်ကို သေဒဏ် ပေးနေကြောင်း စသည်ဖြင့် ထောက်ပြထားသည်။

တောင်အာဖရိက အစိုးရတပ် (အက်စ်အေဒီအက်စ်) သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁၉ ရက်နေ့က ဇင်ဗာဗွေ၊ ဗော့ဆွာနာ၊ ဇမ္ဗီးယားနိုင်ငံတို့ရှိ အာဖရိကအမျိုးသား ကွန်ဂရက် (အေအင်စီ) ၏ ရုံးနှင့်စခန်းဟု ထင်မြင်သောနေရာများကို စီးနင်း တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ဗော့ဆွာနာတွင် လူတစ်ဦးသေ၍ သုံးဦး ဒဏ်ရာရပြီး ဇမ္ဗီးယားတွင် နှစ်ဦးသေ၊ ၁၀ ဦး ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ အေအင်စီ၏ စစ်ရေးအခြေစိုက်စခန်းများကို ၎င်းနိုင်ငံ သုံးနိုင်ငံလုံးတွင် ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိကြောင်းဖြင့် အစိုးရတို့က ငြင်းဆိုထားကြသည်။ သေဆုံးသူများမှာ အပြစ်မဲ့ပြည်သူများ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဟာဗီးယား ပဲရက် ဒေကွေးလျားက ယင်းသို့တိုက်ခိုက်မှုကို အပြင်းအထန်ရှုတ်ချခဲ့သည်။ မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင်ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီတွင် ယင်းတိုက်ခိုက်မှုများကို ရှုတ်ချရန်နှင့် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှု အခြားပိတ်ဆို့မှု အရပ်ရပ်တို့ဖြင့် တောင်အာဖရိကကို အရေးယူရန် ဆုံးဖြတ်ချက်မူကြမ်းတစ်ရပ်တင်သွင်းရာ အဖွဲ့ဝင် ၁၂ နိုင်ငံက ထောက်ခံ၍ ပြင်သစ်ကကြားနေခဲ့သည်။ အမေရိကန်နှင့် ဗြိတိန်တို့က ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ချ၍ အတည်မဖြစ်ခဲ့ရချေ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးမှု တိုးတက်လာစေရန် ကြိုးပမ်းလိုကြသော ဓန

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် အသားအရောင်ခွဲခြားရေးဝါဒီ အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြနေကြသော လူမည်း သတ္တုတွင်း လုပ်သားများ

သဟာယ ဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များအဖွဲ့ တောင် အာဖရိကသို့ လာရောက်ချိန်တွင်မှ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ယင်းသို့ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် လုပ်ရပ်အဖြစ် နိုင်ငံ တကာက ဝေဖန်ရှုတ်ချရာတွင်မူ အမေရိကန်နှင့်ဗြိတိန် တို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။

ကိတ်တောင်းမြို့ပြင်ဘက်ရှိ ခရော့စရစ် ကျူးကျော် ယာယီရပ်ကွက်တွင် မေလ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၈ ရက်နေ့ထိ တစ်ကြိမ်၊ ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့မှ ၁၁ ရက်နေ့ထိ တစ်ကြိမ် ဂိုဏ်းကွဲသင်းကဲ့ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားကြရာ လူပေါင်း ၆၉ ဦး ထက်မနည်း သေဆုံးပြီး လူ ၆၀,၀၀၀ ခန့် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ် ကြရသည်။ ယင်းရပ်ကွက်ကို ဖယ်ရှားမည့်အစိုးရ၏ အစီ အစဉ် စတင်ချိန် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလကလည်း အဓိကရုဏ်းများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလတွင် ကေ ၆၀ ကျယ်သော မြေကွက်ပေါ်ရှိ လူနေအိမ် များကို ဖျက်ဆီးပြီးနောက် မြေညီစက်ဖြင့် နင်းချေထိုး ညှိပစ်ခဲ့သည်။ ယင်းဖျက်ဆီးခံမြေကွက်တွင် မူလနေထိုင် ခဲ့သူများအား အရေးပေါ် ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်သာ ယာယီ နေခွင့်ပြုပြီး ထိုမြေကွက်သို့ ပြန်လာခွင့် မပြုတော့ကြောင်း အာဏာပိုင်တို့က ကြေညာသည်။ ယင်းမြေကွက်တွင် ရှေးကတည်းက နေထိုင်လာခဲ့သူများ မဟုတ်ဘဲ နောက်မှ အခြေစိုက် နေထိုင်လာကြသူတို့အား ခါယီလစ်ရှာအမည်ရှိ တည်ဆောက်ပြီးစ လူမည်းမြို့နယ်သစ်သို့ ပို့ခဲ့သည်။ ယင်း ဖျက်ဆီးခံ မြေကွက်ပေါ်တွင် ပိုမို အဆင့်မြင့်သော အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ပြီး တရားဝင်လူမည်း

မြို့နယ်အဆင့်သို့ တိုးမြှင့်လိုက်သည့်အခါ ဖျက်ဆီးမခံရဘဲ ကျန်ရှိသော ကျူးကျော်ရပ်ကွက် အပိုင်းရှိ နေထိုင်သူ များက အကျိုးခံစားရတော့မည်ဟူ၍ ယူဆကာ စိတ်ဝမ်း ကွဲကြရာမှ ယင်းအဓိကရုဏ်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ဇွန်လ ၁၂ နေ့တွင် သမ္မတဘိသက တစ်နိုင်ငံလုံး အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အမိန့်ကို ထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားသော ဂိုဏ်းဂဏ အသီးသီးကို ဘုန်းတော်ကြီး ဒက်စမုန်တူတူးက စေ့စပ်ညှိနှိုင်း ဖျန်ဖြေ ပေးခဲ့ရသည်။

လူဖြူလွတ်တော်က သဘောတူသော်လည်း အိန္ဒိယ အနွယ်နှင့် အသားရောင်ရှိ လူမျိုးစု၏ လွတ်တော်ကပယ် ချခဲ့သည့် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေး အက်ဥပဒေနှင့် အများ ပြည်သူ့အန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး အက်ဥပဒေတို့ကို တောင် အာဖရိက၏ မူဝါဒရေးရာတွင် အဆင့်မြင့်ဆုံး အကြံပေး အဖွဲ့ဖြစ်သည့် သမ္မတကောင်စီက ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ အခြေခံဥပဒေအရ လွတ်တော် သုံးရပ်က တညီတညွတ်တည်း သဘောတူညီခြင်း မရှိသည့် ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်ကို အဖွဲ့ဝင် ၆၁ ပါသော ယင်း ကောင်စီကဥပဒေအဖြစ် အတည်ပြုပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပထမအက်ဥပဒေကိုထောက်ခံမဲ၃၅မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၂၂ မဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအက်ဥပဒေကို ထောက်ခံမဲ ၃၅ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၂၁ မဲဖြင့်လည်းကောင်း အတည်ပြုပေး ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အသစ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော အရေးပေါ် အခြေအနေ

တောင်အာဖရိကသမ္မတနိုင်ငံ

အမိန့်အရ ပြဋ္ဌာန်းပြီး တစ်ပတ်အတွင်းမှာပင် လူပေါင်း ၂၀၀၀ နှင့် ၄၀၀၀ ကြား ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်း ခံရသည်ဟု ဆိုသည်။ အဖမ်းခံရသူများထဲတွင် ညီညွတ်သော ဒီမိုကရက်တစ် တပ်ဦး (ယူဒီအက်မ်)၊ အဇာပိုအဖွဲ့၊ ဆိုဝေတို လူငယ်ကွန်ဂရက်၊ တောင်အာဖရိက အလုပ်သမားသမဂ္ဂ များကောင်စီ (ကော့ဆာတူး) စသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ခေါင်းဆောင်များ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများ၏ အကျိုးဆောင်ရွှေနေများ ပါဝင်သည်ဟုဆိုသည်။ အများပြည်သူအန္တရာယ်ကင်းရှင်း ရေး အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးဝန်ကြီးက ဖမ်းဆီးအရေးယူထားရသူ ၈,၅၅၁ ဦး၏အမည်စာရင်းကို ပါလီမန်၌ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တင်ပြခဲ့ရသည်။ ကော့ဆာတူး အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဂျေနေဒူး၊ ယူဒီအက်မ် ခေါင်းဆောင် မာဖီမိုရိုဘေး စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အများအပြားမှာ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း ခံနေရသော် လည်း ယင်းအမည်စာရင်းတွင်ဖော်ပြမထားချေ။ ဆိုဝေတို အကြံမူ ၁၀ နှစ်မြောက် အခမ်းအနားနှင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် အေအင်စီ လွတ်လပ်ရေးကြေညာ စာတမ်းအထိမ်းအမှတ် အခမ်း အနားတို့အတွက် စည်းရုံးလှုပ်ရှားခြင်း မပြုရန် သီးခြား အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ တားမြစ်ခဲ့သည်။

ဂိုဏ်းအုပ်ဘုန်းတော်ကြီး တူတူးသည် ကိတ်တောင်း၏ ဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီးအဖြစ် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ရွေးချယ် တင်မြောက် ခံရ၍ အာဖရိက တောင်ပိုင်းဒေသ တစ်ခွင်၏ အင်္ဂလိကန် အသင်းတော် အကြီးအကဲ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဂိုဏ်းချုပ်ဘုန်းတော်ကြီး တူတူးသည် ခြောက်နှစ်တာ ကာလအတွင်း ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် သမ္မတဘိုသာနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က တောင်အာဖရိက ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များ ကောင်စီကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့စဉ်က ထိုအချိန်က ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သောဘိုသာနှင့်ဆွေးနွေးခဲ့ဖူးသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင်လည်းထပ်မံဆွေးနွေး ခဲ့ပြန်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးတူတူးသည် အရေးပေါ်အခြေ အနေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် လူမည်း ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးခြင်းတို့ကို ရှုတ်ချခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ဆိုဝေတိုမြို့၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့နှင့် ၂၇ ရက်နေ့တို့တွင် အဓိကရုဏ်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ တရားဝင် ထုတ်ပြန်သော စာရင်းအရ လူ ၂၀ သည် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ တို့၏ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။ လူမည်း ကောင်စီဝင်တစ်ဦးကို ယင်းမြို့နေလူထုက သတ် ဖြတ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယူဒီအက်မ်နှင့် ကော့ဆာတူး

တို့က ထုတ်ပြန်သော စာရင်းအရမူ လူ ၃၀ ခန့် သေဆုံး၍ လူ ၂၀၀ ခန့် ဒဏ်ရာရသည်ဟု သိရသည်။ အိမ်ငှားခများ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် ၁၁ ပတ်ကြာဆန္ဒပြ ပွဲများကို တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ၃၈ နေရာ၌ ဆင်နွဲခဲ့ကြရာ ဆိုဝေတိုမြို့လည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ ၁ ဒသမ ၂၅ သန်းနေထိုင်သော ၎င်းမြို့ရှိ ကျောင်းများတွင် နိုင်ငံ ရေး လှုပ်ရှားသူ ကျောင်းသားများကို ခွဲခြားရန် ကျောင်း သား မှတ်ပုံတင်ကတ်များ ထုတ်ပေးသည့်စနစ် တစ်ရပ်ကို အစိုးရက ချမှတ်ခဲ့ရာမှ တင်းမာမှုအရှိန် မြင့်မားလာခဲ့ရ ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းများတွင် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ တပ်စွဲထားခြင်းကို ဆန့်ကျင်သောအားဖြင့် ကျောင်းသား များက တစ်ပတ်လျှင် သုံးရက် ကျောင်းမတက်ဘဲ ဆန္ဒ ပြခဲ့ကြသည်။ အဓိကရုဏ်းများတွင် သေဆုံးကြရသူများ အတွက် လူစုလူဝေးနှင့် စျာပနအခမ်းအနား မပြုလုပ်ရန် စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဆိုဝေတို ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့ အကြီးအကဲက အမိန့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အသုဘ အရေ အတွက်၊ လိုက်လံပို့ဆောင်နိုင်သည့် လူဦးရေနှင့် သင်္ဂြိုဟ် ရာတွင် ကြာသင့်သည့်အချိန် စသည်တို့ကို သတ်မှတ်ခဲ့ရာ ပုလိပ်အကြီးအကဲသည် အစိုးရအာဏာပိုင် အဖွဲ့၏ လုပ်ပိုင် ခွင့်ကို ကျော်လွန်သည်ဟု ဥပဒေပညာရှင်တို့က ဝေဖန်၍ နက်တဲတရားရုံးချုပ်က ယင်းအမိန့်ကို ဥပဒေအရ တရား မဝင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့ သည် စျာပနအခမ်းအနားများကို အတင်းအဓမ္မဝင်ရောက် တားဆီးခဲ့ကြသည်။ သေဆုံးသူ ၂၄ ဦးကို သက်ဆိုင်ရာ မိသားစုမသိဘဲ ပုလိပ်အဖွဲ့က တိတ်တဆိတ် မြုပ်နှံလိုက်၍ ဆိုဝေတိုမြို့နေ လူထု ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းက ဆန္ဒပြခဲ့ကြပြန် သည်။

ဝန်ကြီး လေဂရိန်ချိက ၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ နောက်ပိုင်းတွင် အဓိကရုဏ်း များကြောင့် အရပ်သား ၁,၇၇၆ ဦးနှင့်၊ ပုလိပ်နှင့်လုံခြုံရေး တပ်ဖွဲ့ဝင် ၅၆ ဦးတို့ သေဆုံးခဲ့ကြရသည်ဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ပြည်ပကြွေးမြီ စုစုပေါင်း သန်းပေါင်း ၂၄,၀၀၀ နီးပါးရှိသည်ဟု ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ကြွေးမြီ ဆိုင်းငံ့မှု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌက ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကိုးလတာကာလအတွင်း ကြွေးမြီဒေါ်လာသန်း ၂၀၀၀ ကို ပေးဆပ်ပြီးပြီဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့ပြန်သည်။

ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့၏ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သော မြီတိန် နိုင်ငံခြားရေးနှင့် ဓနသဟာယဝန်ကြီး ဂျက်ဖရီ ဟောင်းနှင့် နယ်သာလန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟန့်စ်ဗန်

ဒင်္ဂါနဂါးတို့သည် ရွှေတန်းခြောက်နိုင်ငံ (အန်ဂိုလာ၊ ဗော့ဆွာနာ၊ မိုဇမ်ဘစ်၊ တန်ဇာနီးယား၊ ဇမ္ဗီယားနှင့်ဇင်ဗာဗွေ) တို့မှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများနှင့် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့က ဇမ္ဗီယားနိုင်ငံ လူ့ဆာကာမြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ၎င်းတို့နှစ်အုပ်စု ထိုသို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းသည် ပထမဆုံးအကြိမ် ဖြစ်သည်။ ပူးတွဲကြေညာချက်တွင် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံအား အသားအရောင်ခွဲခြားမှုစနစ် ဖြိုဖျက်ပစ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက ချမှတ်ခဲ့သော စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများဖြင့် မထိရောက်သေးလျှင် နောက်ထပ်အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ချမှတ်သွားရန် ဘုံစျေးအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တို့က သဘော တူညီခဲ့ကြသည်။ ဆာ ဂျက်ဖရီ ဟောင်းသည် အသားအရောင် ခွဲခြားမှု ဖျက်သိမ်းရေး ပန်းတိုင်သို့ ဦးတည်သည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲတစ်ရပ် တောင်အာဖရိကတွင် ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်မူကြမ်း တစ်ရပ် ရရှိစေရန် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအတွင်းတွင် ဇမ္ဗီယား၊ ဇင်ဗာဗွေ၊ တောင်အာဖရိက၊ ဗော့ဆွာနာ၊ ဆွာဇီလန်၊ လီဆိုသိုနှင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အသားအရောင်ခွဲခြားရေးမူဝါဒကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသူများကြားတွင် ဆာ ဂျက်ဖရီ၏ ခရီးစဉ်သည် ဥရောပဘုံစျေးအဖွဲ့က တောင်အာဖရိကအပေါ် အရေးယူရန်ရှိသည့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများကို တုံ့ဆိုင်စေရန် ရည်ရွယ်သော ခရီးစဉ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယူဆခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆာ ဂျက်ဖရီ၏ ခရီးစဉ်သည် မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ထို့နောက် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့နှင့် ၁၆ ရက်နေ့တို့တွင် ဗရပ်ဆဲမြို့၌ ကျင်းပသော ဘုံစျေးအဖွဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးတွင် တောင်အာဖရိက၏ သံ၊ သံမဏိနှင့် ရွှေဒင်္ဂါးများတင်သွင်းမှုကို ပိတ်ပင်ရန်နှင့် တောင်အာဖရိက၌ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အသစ်မပြုလုပ်ရန်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ (ဓနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့—ရှု။) သို့ရာတွင် ဘုံစျေးနိုင်ငံများသို့ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံမှ ပို့ကုန်စုစုပေါင်း၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည့် ကျောက်မီးသွေးကို ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိချေ။ တောင် အာဖရိကမှ ကျောက်မီးသွေးကို အများဆုံး တင်သွင်း နေရသော အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့် ပေါ်တူဂယ် နိုင်ငံတို့က ကန့်ကွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကုလသမဂ္ဂက ကမကထပြုလုပ်သော လူမျိုးခွဲခြားမှုဝါဒီ တောင်အာဖရိကကို ပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ညီလာခံကို ပါရီမြို့၌ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပခဲ့ရာ ပြင်သစ်နှင့် ဂျပန်အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၂၀ မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။ အခြားသော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီး အနောက်နိုင်ငံများ

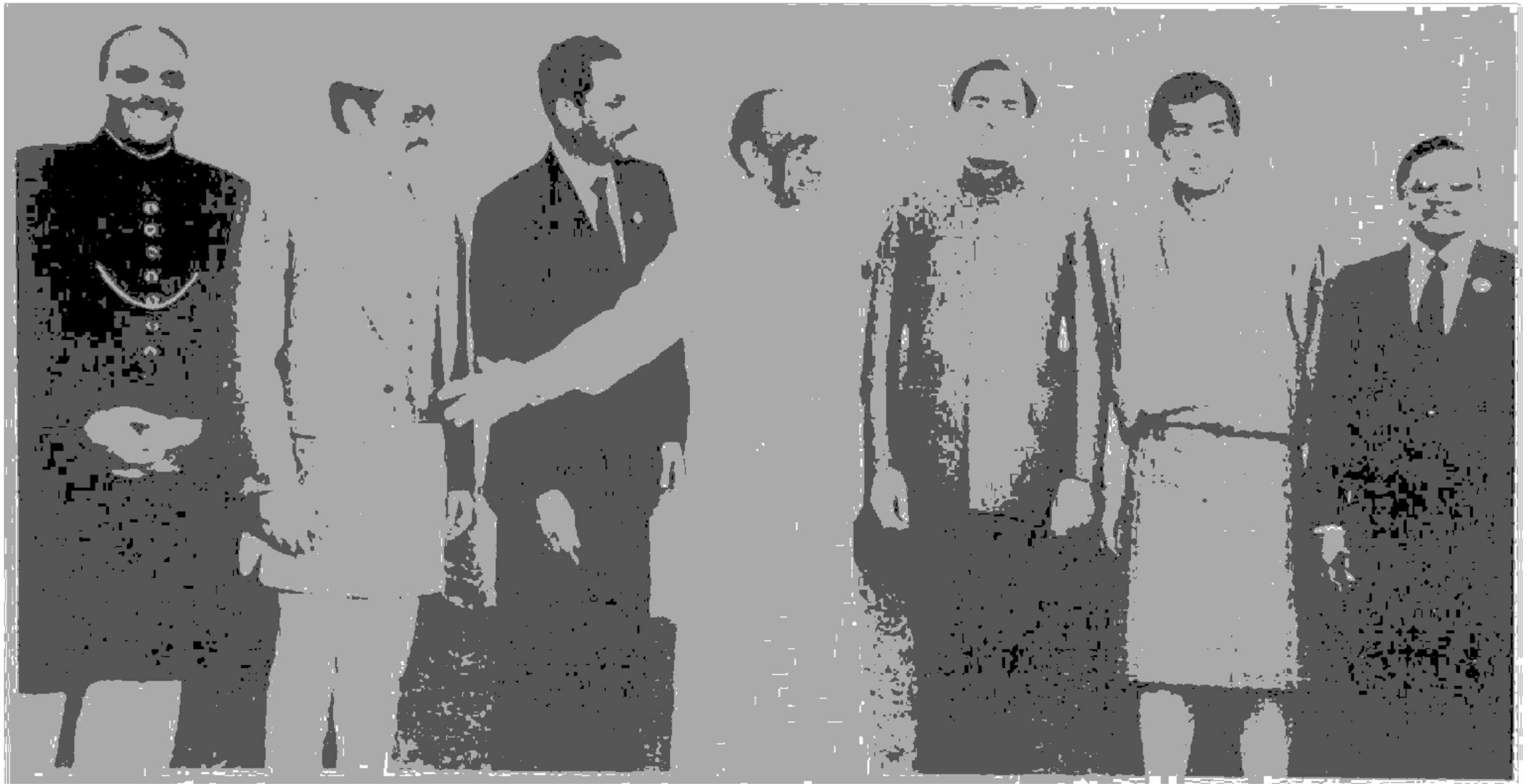
တက်ရောက်ခြင်းမရှိချေ။ ညီလာခံအပြီးတွင် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံမှ အသားအရောင် ခွဲခြားမှုဝါဒီ အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့် လုပ်ရပ်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေသောကြောင့် တောင်အာဖရိကအား ကွန်ပျူတာ၊ ရေဒါနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် နည်းပညာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း မပြုရန်၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် လက်နက်တင်ပို့မှု တင်းကျပ်စွာ ပိတ်ပင်သော အမိန့်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့်နည်းတူ ရေနံတင်ပို့မှုကိုလည်း တင်းကျပ်စွာပိတ်ပင်သည့် အမိန့်တစ်ရပ်ကို လုံခြုံရေးကောင်စီက ပြဋ္ဌာန်းပေးရန် စသည်ဖြင့် တောင်းဆိုထားသည်။

တောင်အာဖရိက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ပစ် ဘိုသာသည် ကုန်သွယ်ရေး တိုးမြှင့်နိုင်ရန် ဂျပန်၊ တိုင်ဝမ်နှင့် ဟောင်ကောင်တို့သို့ ၁၉၇၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက သွားရောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂျပန်အစိုးရသည် အခြားနိုင်ငံများနှင့် လက်တွဲ၍ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည့် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများကို ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာဒါရှိ ကူရာနာရိက ပြောကြားခဲ့သည်။ ဂျပန်သည် အမေရိကန်နှင့် အနောက်ဂျာမနီတို့ ပြီးလျှင် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံနှင့် တတိယအများဆုံး ကုန်သွယ်ဖက် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က တောင်အာဖရိကသို့ ဒေါ်လာသန်း ၁,၀၂၀ ဖိုး တင်ပို့ပြီး တောင်အာဖရိကမှ ဒေါ်လာသန်း ၁,၇၄၀ ဖိုးနီးပါး တင်သွင်းခဲ့သည်။

တောင်အာရှဒေသ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအသင်း

(ဆာအတ်) ။ ။ တောင်အာရှ ဒေသရှိ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ နီပေါ၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဘူတန်နှင့် မော်လဒိုက်နိုင်ငံတို့သည် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့က တောင်အာရှဒေသ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ (အက်စ်အေအာစီ) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက မော်လဒိုက်နိုင်ငံ မာလီမြို့၌ လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၅ ခုနှစ် မေလက ဘူတန်နိုင်ငံ သင်ဖူးမြို့၌လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးအဆင့် အစည်းအဝေးများကို ကျင်းပခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၇၅-၈၁၊ ၂၇၇-ရှု။) ယင်း အဖွဲ့ဝင်ခုနစ်နိုင်ငံမှ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးများ၏ အကြံပြုချက်အရ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံ ဒါကာမြို့တွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက နှစ်ရက်ကြာ ကျင်းပသည့် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးသို့ နိုင်ငံအကြီးအကဲများ ဖြစ်သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သမ္မတ ဟိစိန်မိုဟမုက်အာရှတ်၊ ပါကစ္စတန် သမ္မတ ဇီယာအူးလဟက်၊ ဘူတန်ဘုရင် ဂျစ်ဂမီ ဆင်ဂျီဝပ်ချပ်၊ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်ရာဂျစ်ဂန္ဒီ၊ မော်လဒိုက်သမ္မတ

တောင်အာရှပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအသင်း

ဆာအတ်အသင်းကို ထူထောင်လိုက်ကြသော (ဝဲမှယာ) ပါကစ္စတန်၊ နီပေါ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ အိန္ဒိယ၊ ဘူတန် နှင့် မောလဒိုက်နိုင်ငံတို့မှ နိုင်ငံအကြီးအကဲများ

မောမောင် အဗ္ဗဒူဂယွမ်း၊ နီပေါဘုရင် ဘီရင်ဒရာ ဘီယာ ဘီဂရမ်ရှားဒေဝနှင့် သီရိလင်္ကာသမ္မတ ဂျူးနီးယပ်စ်ဂျေယဝါဒီနီတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုထိပ်သီးအစည်းအဝေးက ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် တောင်အာရှဒေသ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအသင်း (ဆာအတ်) ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံမူများကို ဒါကာကြေညာချက် စာတမ်းအဖြစ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

လူသားတစ်ရပ်လုံး၏ ငါးပုံတစ်ပုံကို ကိုယ်စားပြုသော တောင်အာရှဒေသရှိ နိုင်ငံများတွင် ဆင်းရဲခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျခြင်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနိမ့်ကျခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ ထူပြောခြင်း စသည့် ပြဿနာများ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် ယင်းပြဿနာများအတွက် သင့်မြတ်သော အလှည့်အပြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု ဒါကာ ကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဆာအတ်၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် လုပ်ငန်းဘောင်ကို ပြုစုထားသော ပဋိညာဉ်စာချုပ် တစ်ရပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ဆာအတ်၏ ရည်မှန်းချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်-

- (၁) တောင်အာရှ ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွား မြှင့်မားလာစေရန်နှင့် လူနေမှု အဆင့်အတန်း တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်၊
- (၂) ဒေသအတွင်း စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန်နှင့် တစ်ဦးချင်း ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ အသက်မွေးမှု အခွင့်အလမ်း အပြည့်အဝပေးရန်၊

- (၃) တောင်အာရှနိုင်ငံများအကြား စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုဖြင့် ကိုယ်အားကိုယ်ကိုး၍ ရပ်တည်နိုင်စွမ်း တိုးတက်ခိုင်မာလာစေရန်၊
- (၄) အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု၊ နားလည်မှု၊ တစ်နိုင်ငံ၏ ပြဿနာများကို တစ်နိုင်ငံက အလေးထားမှုတို့ကို တည်ဆောက်ရန်၊
- (၅) စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နည်းပညာနှင့် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် စိတ်တူကိုယ်တူ တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန်၊
- (၆) ဒေသ တစ်ခုလုံး၏ အကျိုး စီးပွားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများတွင် အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ခိုင်မာစေရန်၊
- (၇) အလားတူ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဟူသမျှနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တို့ ဖြစ်သည်။

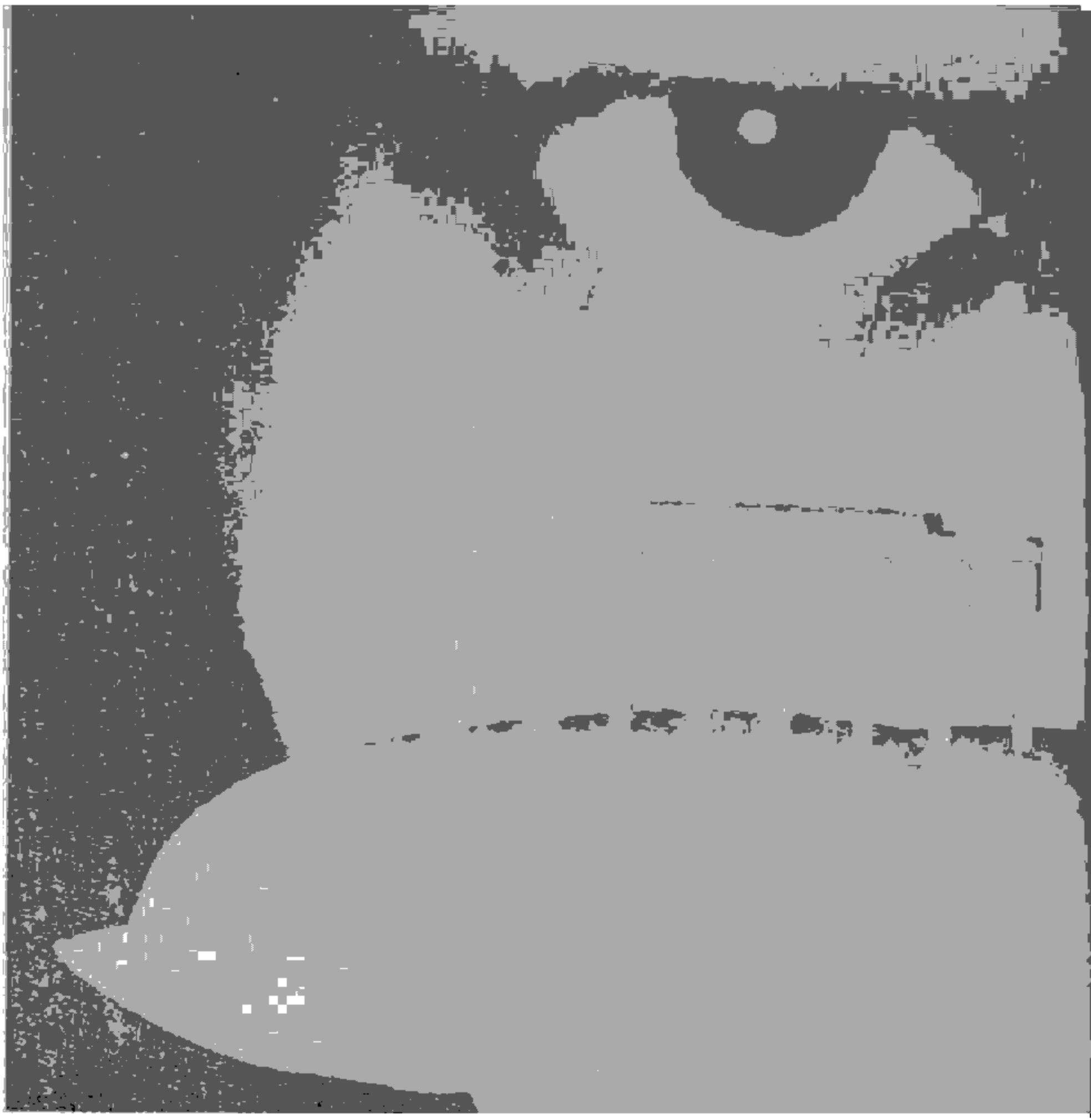
ယင်းပဋိညာဉ် စာချုပ်အရ ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းသည် ကန့်ကွက်သူမရှိ တညီတညွတ်တည်း သဘောတူညီရန် လိုအပ်၍ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတိုင်း ဗီတိုအာဏာ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စာပို့ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး၊ သိပ္ပံနှင့်စက်မှု၊ ဇလဗေဒ၊ အားကစား၊ အနုပညာ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရန်လည်းကောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါး

ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတို့ကို တိုက်ဖျက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများရှာဖွေရန် လည်းကောင်း နည်းပညာဆိုင်ရာ ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။ နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးပုံစံ သစ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ အကောက်ခွန်နှင့်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အထွေထွေ သဘောတူညီချက် (ဂတ်) အဖွဲ့ကြီးမှ တစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့ ကုန်သွယ်ရေးစနစ်တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင် ရေးအတွက် လည်းကောင်း ဆာအတ်အဖွဲ့ဝင် ခုနစ်နိုင်ငံ သည် သဘောတူညီကြသည်။

သို့ရာတွင် အကြမ်းဖက်မှုဟူသောဝေါဟာရကို အနက် ဖွင့်ရာတွင်မူ သဘောတူညီချက်တစ်စုံတစ်ရာ မရရှိသေး ချေ။ တစ်ခွဲထွက်ရေးသမားများကို အကြမ်းဖက်သမား များအဖြစ် ဖော်ပြရန် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၏ ကြီးပမ်းချက် ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံက ကန့်ကွက်သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင် ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့နှင့် ၁၇ ရက်နေ့တို့တွင် တောင် အာရှဒေသ၏ ထိပ်သီးအစည်းအဝေး တစ်ရပ်ထပ်မံကျင်းပ ခဲ့ပြန်သည်။ ယင်း အစည်းအဝေးအပြီး ထုတ်ပြန်သော ကြေညာချက်တွင် အကြမ်းဖက်ဝါဒကို ပြစ်မှုမြောက်သော အပြုအမူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တောင်အာရှဒေသပြည်သူ တို့၏ နိုင်ငံရေးဘဝနှင့် စီးပွားရေးဘဝတို့ကို ခြိမ်းခြောက် နေသော လုပ်ရပ်အဖြစ်လည်းကောင်း ရှုတ်ချခဲ့သည်။

တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးချစ်များ။ ။ ယခုခေတ်သည် မိုက်ခရို အီလက်ထရွန်းနစ်ခေတ် ဖြစ်သည်။ မိုက်ခရိုအီလက် ထရွန်းနစ် ဆိုသည်မှာ မိုနိုလစ်သစ် အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များ (monolithic integrated circuits)၊ အလွှာ ထူ ဟိုက်ဗရစ်ဆာကစ်များ (thick-film hybrid circuits) နှင့် အလွှာပါး ဟိုက်ဗရစ် ဆာကစ်များ (thin-film hybrid circuits) များ၏ ဒီဇိုင်းဆွဲခြင်း၊ တည်ဆောက် ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ဘာသာရပ် ကို ခေါ်သည်။

မိုက်ခရိုအီလက်ထရွန်းနစ် ဘာသာရပ်သည် တစ်ဟုန် ထိုး တိုးတက်လျက် ရှိနေသည်နှင့်အမျှ အင်တီဂရိတ် တက်ဆာကစ်များ၏ အရွယ်အစားသည် သေးငယ်လာပြီး စရိတ်လည်း သက်သာလာသည်။ အင်တီဂရိတ်တက်ဆာ ကစ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် တစ်ပိုင်း လျှပ် ကူး ပစ္စည်းများကို သေးငယ်နိုင်သမျှ သေးငယ်အောင် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။ ဆီလီကွန်ချစ် (chip) တစ်ခု ပေါ်တွင် တင်ထားနိုင်သော ထရန်စစ္စတာ၊ ဒိုင်အုတ်၊ လျှပ်ခံနှင့် လျှပ်သိုစသည့် ဆာကစ်အဲလီမင့် (circuit element) အရေအတွက်သည် အလွန်အမင်း တိုးတက်

ကွန်ပျူတာ ဦးကျောက်အဖြစ် အသုံးတွင်လာသော တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး ချစ်

လျက် ရှိနေသည်။ ချစ်တစ်ခုအပေါ်တွင် အဲလီမင့် ၆၀ ခန့် တင် ထား သော အ သေး စား အင် တီ ဂရေးရှင်း (small-scale integration)၊ အဲလီမင့်ပေါင်း ၂၀၀ မှ ၃၀၀ အထိ တင်ထားသော အလတ်စား အင်တီဂရေးရှင်း (medium-scale integration) နှင့် အဲလီမင့် ၁၀၀၀ ကျော် တင်ထားသော အကြီးစား အင်တီဂရေးရှင်း (large-scale integration) များမှ တစ်ဆင့် အဲလီမင့် ၁၀,၀၀၀ နှင့် အထက်ကို တင်ထားသော အလွန်ကြီး သော အင်တီဂရေးရှင်း (very-large-scale integration) များအထိ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီ ဖြစ် သည်။ ထိုထက်မကသော အဲလီမင့်ကို တင်ထားနိုင်သည့် အလွန်အလွန် အကြီးစား အင်တီဂရေးရှင်း (ultra-large-scale integration) ခေတ်သည် မဝေးလှတော့ဟုပင် ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

မိုနိုလစ်သစ် အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ် နည်းပညာ သည် တစ်ပိုင်း လျှပ်ကူးပစ္စည်းဖြစ်သော ဆီလီကွန်ပေါ် တွင် လုံးလုံးလျားလျား မှီခိုနေသည်။ ဆီလီကွန်ပုံဆောင် ခဲကို ချော့ကရားစက်နည်း (Czochralski method) ဖြင့် ထုတ်လုပ်လေ့ ရှိကြသည်။ ၁,၄၀၀ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အထိ အပူချိန်မြင့်ထားသော အရည်ပျော် ဆီလီကွန်မျက်နှာ ပြင်ပေါ်တွင် ခဲတံအရွယ်ရှိ ပုံဆောင်ခဲအစေ့ကို နှစ်ပြီ

တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး ချစ် များ

တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးချစ်များကို စံမီမမီ စမ်းသပ်သည့်အခန်း

အထက်သို့ တဖြည်းဖြည်း ဆွဲတင်ယူသည်။ ဆီလီကွန်ပုံဆောင်ခဲကို ကူးသန်းဇုန်နည်း (float-zone method) ဖြင့်လည်း ထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဆီလီကွန်ကို ကြိမ်နှုန်းမြင့်လှိုင်းဖြင့် အပိုင်းအခြားအလိုက် အပူပေးရင်း အရည်ပျော်သည့် ဆီလီကွန်ကို ပုံဆောင်ခဲ ဖြစ်လာအောင် ပြုလုပ်သည့်နည်းပင် ဖြစ်သည်။

ရရှိလာသည့် ဆီလီကွန်အတုံးမှာ အချင်း ၁၀ စင်တီမီတာမှ ၁၅ စင်တီမီတာ၊ အလျား ၁ ဒသမ ၅ မီတာမှ ၂ မီတာ ရှိသည်။ ယင်းကို အထူ ၀ ဒသမ ၃ မှ ၀ ဒသမ ၄ မီလီမီတာစီရှိ ဝေဖာ (wafer) များရရှိအောင် ခွဲစိတ်ယူသည်။ ယင်းဝေဖာပေါ်တွင် အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်များကို တည်ဆောက်ယူသည်။

အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်တစ်ခုသည် အလျားနှင့်အနံ ၁ ဒသမ ၅ မီလီမီတာခန့်စီရှိသော လေးထောင့်အရွယ်ရှိ ဆီလီကွန်ချစ် (chip) တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အချင်း ၁၀ စင်တီမီတာမှ ၁၅ စင်တီမီတာရှိ ဆီလီကွန်ဝေဖာတစ်ခုမှ အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်ပေါင်း တစ်သောင်းခန့်ကို တစ်ကြိမ်တည်း တည်ဆောက် ယူနိုင်သည်။ ဤမျှသေးငယ်သော ချစ်တစ်ခုထဲတွင် ထရန်စဖွဲ့တာစသည့် အဲလီ

မင့်များကို သောင်းချီပြီး တင်ထားနိုင်ရန် စီမံရသည်မှာ လွယ်ကူသည့်အလုပ် မဟုတ်ပေ။ ဆာကစ်ပတ်လမ်းတို့၏ လိုင်းအကျယ်မှာ ၀ ဒသမ ၅ မိုက်ခရုနီအထိ ကျဉ်းမြောင်းသွားနိုင်မည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက မျှော်မှန်းထားကြသည်။ (တစ်မိုက်ခရုနီသည် တစ်စင်တီမီတာ၏ တစ်သောင်းပုံတစ်ပုံ ရှိသည်။) ထို့အတွက် ယခုအချိန်အခါတွင် ကွန်ပျူတာ အထောက်အကူယူသည့် ဒီဇိုင်းစနစ် (computer-aided design system) ဖြင့် အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များကို ထုတ်လုပ်နေကြသည်။ ကွန်ပျူတာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်ကို ကွန်ပျူတာက စီမံခန့်ခွဲသည့်ခေတ်ဟု ခေါ်ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ဆီလီကွန် ဝေဖာပေါ်၌ တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးပစ္စည်းများကို ဖန်တီးယူပြီး အချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်၍ အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်ကို တည်ဆောက်ယူသည်။ ဆီလီကွန်ဖြင့်ပြီးသော ဝေဖာ၏ တစ်နေရာ၌ မီးစုန်း၊ သို့မဟုတ် ဗိုလ်ဂျီဒြပ်စင်အချို့ကို အပူချိန်တစ်ခု၌ စိမ့်ဝင်စေသည်။ ထို့ပြင် အလူမီနီယမ်သတ္တုကို အလွှာပါးတင်ပြီး လိုအပ်သောဆက်သွယ်မှုများကို ပြုလုပ်ရသည်။

တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး ချစ် များ

အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် ဝေဖာကိုပြုပြင်ရာ၌ ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီနှင့် ဖိုတိုအက်ချင်း နည်းပညာများကို အသုံးပြုရသည်။ မျိုးကွဲဒြပ်စင်အချို့ကို စိမ့်ဝင်စေပြီး အလူမီနီယမ်ကို အလွှာပါးတင်မည့် ဆီလီကွန်ဝေဖာ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ခရမ်းလွန်အလင်းဖြင့်ထိုးပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေသော လုပ်ငန်းကို ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီ (photolithography) ဟု ခေါ်သည်။ ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီ နည်းပညာထက် ပိုမို၍ အစွမ်းထက်သော အီလက်ထရွန်တန်း လစ်သိုဂရပ်ဖီ (electron beam lithography) နှင့် အိပ်ကစ်ရောင်ခြည် လစ်သိုဂရပ်ဖီ (X-ray lithography) တို့ကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။ အီလက်ထရွန်တန်း လစ်သိုဂရပ်ဖီ နည်းပညာကို အသုံးပြုလျှင် အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်အဆင် (pattern) ကို ဆင့်ပွားကူးပေးနိုင်သည့် အဖုံး (mask) ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထိုအဖုံးကို အသုံးပြု၍ အိပ်ကစ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဖြင့် ဝေဖာပေါ်တွင် ဆာကစ်အဆင်များကို ဖော်ယူနိုင်သည်။ အီလက်ထရွန်တန်းကို ၀ ဒသမ ၅ မိုက်ခရိုနီအရွယ်ရှိ အစက်တစ်စက်ဖြစ်အောင် စုဆုံစေပြီး ဆီလီကွန်မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် တိုက်ရိုက်အဆင်များ ဖော်ယူနိုင်သည့်နည်းများလည်း ရှိသည်။

ဖိုတိုအက်ချင်း နည်းပညာ (photoetching) မှာ အဆိုပါ ဆီလီကွန်ဝေဖာပေါ်၌ ဖိုတိုရီဇစ် (photoresist) ကို ဖုံးအုပ်ကာ အလင်းရောင်ဖြင့် ဓာတ်ပြုစေပြီး ဆာကစ်အဆင်များကို လိုအပ်သလို ပုံဖော်ယူသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ လျှပ်ထုတ်မှု (discharge) ကို အခြေပြုထားသော ပလာစမာအက်ချင်း (plasma etching) နည်းပညာကိုလည်း အသုံးပြု နေကြသည်။ အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်တစ်ခု ဖြစ်လာသည် အထိ လစ်သိုဂရပ်ဖီနှင့် အက်ချင်း လုပ်ငန်းကို ခြောက်ကြိမ်မှ ၁၀ ကြိမ်အထိ အဖန်တလဲလဲ ပြုလုပ်ကြရသည်။

အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်တစ်ခုကို ပါဝင်သော ထရန်စစ္စတာတည်ဆောက်ပုံ၊ အသုံးချပုံ၊ အသုံးပြုထားသော ပစ္စည်းတို့ကိုလိုက်၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်သည်။ ထရန်စစ္စတာ တည်ဆောက်ပုံအရ ခွဲခြားမည်ဆိုလျှင် သတ္တု-အောက်ဆိုဒ်-တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး (metal-oxide-semiconductor) အမျိုးအစားနှင့် ဒွီပိုလာ (bipolar) အမျိုးအစားဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ MOS အမျိုးအစားတွင် NMOS နှင့် CMOS ဟူ၍ နှစ်မျိုး ထပ်ခွဲခြားနိုင်သေးသည်။ NMOS အမျိုးအစားသည် ညှပ်သိပ်မှု ပိုကောင်းသဖြင့် DRAM (dynamic random access memory) အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ DRAM သည် ထရန်စစ္စတာ တစ်လုံးတည်းဖြင့် အချက်အလက်တစ်ခုကို

သိုလှောင်ပေးသဖြင့် အချက်အလက်ကို ဖတ်ပေးရင်း ရေးပေးနိုင်သည်။ NMOS အမျိုးအစားသည် စွမ်းအားဖြုန်းတီးမှုများသော အင်တီဂရိတ်ဆာကစ် ဖြစ်သည်။ NMOS အမျိုးအစားနှင့်စာလျှင် CMOS အမျိုးအစားသည် တုံ့ပြန်မှု နှေးကွေးပြီး စွမ်းအားဖြုန်းတီးမှု အလွန်နည်းသဖြင့် ဓာတ်ခဲကို ကြာရှည် အသုံးပြု နိုင်သော လက်ပတ်နာရီကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများတွင် အသုံးပြုလျက် ရှိ၏။ ဒွီပိုလာ အမျိုးအစား အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်မှာ စွမ်းအားဖြုန်းတီးမှု ကြီးသော်လည်း တုံ့ပြန်မှု အလွန်လျင်မြန်သည်။ ထို့အတူ အလွန်လျင်မြန်စွာ တွက်ချက်နိုင်သော ကွန်ပျူတာများတွင် အသုံးပြုကြသည်။

အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်ကို အသုံးချပုံကိုလိုက်၍ RAM နှင့် ROM ဟု ခေါ်ဆိုသော မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်များ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တွက်ချက်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သော မိုက်ခရိုပရိုဆက်ဆာအဖြစ်လည်းကောင်း ခွဲခြားနိုင်သည်။ ROM မှာ ဖတ်ပေးရုံ သက်သက် မှတ်ဉာဏ် ယူနစ်မျိုးဖြစ်ပြီး စွမ်းအား ပင်ရင်းကို ဖြတ်တောက် ပစ်လိုက်သော်လည်း အချက်အလက်များ မပျောက်မပျက်ဘဲ ဆက်လက် သိုလှောင်ထားနိုင်သည်။ ယခုအခါ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ကို အသုံးပြု၍ မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်ကို ဖျောက်ဖျက်နိုင်သော EPROM နှင့် လျှပ်စစ်ဖြင့် မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်ကို ဖျောက်ဖျက်နိုင်သော EEPROM စသည်တို့ ပေါ်ထွက်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသော ပစ္စည်းနှင့် ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသောပစ္စည်းများ ပါဝင်သည့် စင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များပေါ်ထွက် နေ သည်။ ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသော ပစ္စည်းများကို SOI (Silicon-on-Insulator) နည်းပညာများဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ ဆီလီကွန်အစား ဂဲလီယမ်အာစီနိုဒ် (GaAs)၊ ဂလီယမ် အလူမီနီယမ် အာစီနိုဒ် (GaAlAs) နှင့် အင်ဒီယမ်ဖိုစဖိုဒ် (InP) စသည့် ဒြပ်ပေါင်း တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးကို အခြေခံထားသော အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များမှာမူ လက်တွေ့ စမ်းသပ်သည့် အဆင့်တွင်သာ ရှိနေပြီး ဂျပန်နှင့် အမေရိကန်ပညာရှင်များက အထူးစိတ်ဝင်စားနေကြသည်။ SOI နည်းပညာကို အခြေပြုထားသော သုံးဘက်တိုင်း အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်များ၊ ဆူပါလက်တစ် ပစ္စည်းများ (superlattice devices) နှင့် စစ်မြေပြင်သုံး အကြမ်းခံ အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်များ၊ ဂျီဆက်ဆင်ဆင်ဆက် (Josephson junction) ပစ္စည်းများသည် မကြာမီအချိန်အတွင်း အသုံးချနိုင်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

ဒေါက်တာ ခိုင်ညွန့်

ထိုင်းနိုင်ငံ

ထိုင်းနိုင်ငံ။ ။ထိုင်းနိုင်ငံတွင် သက်တမ်း အရင့်ဆုံး နိုင်ငံရေးပါတီကြီး ဖြစ်သည့် ဒီမိုကရက် ပါတီ (ဒီပီ) မှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ခွဲထွက်ထူထောင်ခဲ့သော ဆိုရှယ်အက်ရှင် ပါတီ (အက်စ်အေပီ)၏ ခေါင်းဆောင် ကုကရစ် ပရာမို သည် ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ လတွင် နုတ်ထွက် သွားသည်။ ပရာမိုသည် ၁၉၇၅-၇၆ ခုနှစ်က ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ အက်စ်အေပီ ခေါင်း ဆောင်သစ် အဖြစ် လေတပ်ဦးစီးချုပ် မာရှယ် ဆစ်ဒီ ဆာဝက်ဆီလာက ဆက်ခံသည်။ ဆန်ဇေး တည်ငြိမ်ရန် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက စတင် ချမှတ်ခဲ့သော အစီ အစဉ်တစ်ရပ် မအောင်မြင် ဖြစ်ခဲ့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ရှိသည်ဟု ခံယူကာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး နုတ်ထွက် သွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်းဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ရာထူးမှ ဖယ်ရှား ခံရသော ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် ဘွန်သင် သုန် ဆာဝက် စဒီ၏ နေရာတွင် မာရှယ် ဆစ်ဒီ ဆာဝက် ဆီလာကို အစားထိုး ခန့်အပ်သည်။ မာရှယ်ဆစ်ဒီသည် လက်ရှိ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး တာဝန်အပြင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်ပါ တိုးမြှင့် ထမ်းဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ် တင်ဆူလာနွန်ဒါ၏ အစိုးရသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ယာဉ် စက် အခွန်အကောက် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပါလီမန်သို့ တင်သွင်း၍ မဲခွဲရာ အရေးနိမ့် ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်လွှတ်တော်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပရမ်က အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာ ၃၄၇ နေရာအတွက် နိုင်ငံရေး ပါတီ ၁၆ ပါတီမှ အမတ်လောင်း စုစုပေါင်း ၃,၈၁၃ ဦး ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၃၂၄ နေရာအတွက် ၁,၈၈၀ ဦး ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄-၈၅၊ ၁၈၇-၈၈) ၁၉၈၃ ခုနှစ်က မဲပေးသူ ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၆၁ ရာခိုင်နှုန်း ရှိလာခဲ့ သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်က ၅၆ နေရာသာ အနိုင်ရရှိခဲ့သော ဒီမို ကရက်ပါတီသည် နေရာ ၁၀၀ အနိုင်ရရှိသော်လည်း ချွတ် ထိုင်းပါတီမှာမူ ၇၃ နေရာမှ ၆၃ နေရာသို့လည်းကောင်း အက်စ်အေပီသည် ၉၂ နေရာမှ ၅၁ နေရာသို့လည်းကောင်း၊ ပရာချာကွန်း ထိုင်းပါတီသည် ၃၆ နေရာမှ ၂၄ နေရာသို့ လည်းကောင်း၊ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ ပါတီသည် ၁၅

နေရာမှ ၃ နေရာသို့ လည်းကောင်း အသီးသီး ကျဆင်း သွားခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်နေရာ မှ မရခဲ့သော ညီညွတ်သော ထိုင်းပါတီသည် ၁၉ နေရာ အနိုင်ရသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်သီး ပုဂ္ဂလ ၂၄ နေရာရခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် တစ် နေရာမျှ မရတော့ချေ။ ပါတီသစ်များဖြစ်သည့် ညီညွတ် သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ၃၈ နေရာ၊ ရပ်ဆာဒွန်းပါတီ က ၁၈ နေရာ၊ ကွန်မြူနစ် အက်ရှင်ပါတီ (စီအေပီ)က ၁၅ နေရာ အသီးသီး အနိုင်ရရှိကြသည်။

ဒီမိုကရက်ပါတီ၊ ချွတ်ထိုင်းပါတီ၊ အက်စ်အေပီပါတီနှင့် ရပ်ဆာဒွန်း ပါတီတို့သည် ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ်အား ဘုရင်ဘူမိ ဘောက ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် သြဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် တာဝန် ပေးလိုက်သည်။ လွှတ်တော် အမတ် အဖြစ် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်ကို တတိယအကြိမ်မြောက်ဆက်လက်ထမ်းဆောင် စေရန် ခန့်အပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရင် ဘူမိဘောက ခန့် အပ်သော အမတ် ၂၆၁ ဦးပါဝင်သည့် အထက်လွှတ်တော် ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်သြဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့က ဖွင့်လှစ်လိုက်ရာ အများစုသည် တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ်ဦးဆောင်သော အဖွဲ့ ဝင် ၄၄ ဦး ပါဝင်သည့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် သြဂုတ်လ ၁၁

ထိုင်းနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ပြန်လည်တာဝန်အပ်နှင်းခံရသည့် ပရမ် တင်ဆူလာနွန်ဒါ

တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး ချစ် များ

အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် ဝေဖာကိုပြုပြင်ရာ၌ ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီနှင့် ဖိုတိုအက်ချင်း နည်းပညာများကို အသုံးပြုရသည်။ မျိုးကွဲခြစ်စင်အချို့ကို စိမ့်ဝင်စေပြီး အလူမီနီယမ်ကို အလွှာပါးတင်မည့် ဆီလီကွန်ဝေဖာ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ခရမ်းလွန်အလင်းဖြင့်ထိုးပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေသော လုပ်ငန်းကို ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီ (photolithography) ဟု ခေါ်သည်။ ဖိုတိုလစ်သိုဂရပ်ဖီ နည်းပညာထက် ပိုမို၍ အစွမ်းထက်သော အီလက်ထရွန်တန်း လစ်သိုဂရပ်ဖီ (electron beam lithography) နှင့် အိပ်ကစ်ရောင်ခြည် လစ်သိုဂရပ်ဖီ (X-ray lithography) တို့ကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။ အီလက်ထရွန်တန်း လစ်သိုဂရပ်ဖီ နည်းပညာကို အသုံးပြုလျှင် အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်အဆင် (pattern) ကို ဆင်ပွားကူးပေးနိုင်သည့် အဖုံး (mask) ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထိုအဖုံးကို အသုံးပြု၍ အိပ်ကစ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဖြင့် ဝေဖာပေါ်တွင် ဆာကစ်အဆင်များကို ဖော်ယူနိုင်သည်။ အီလက်ထရွန်တန်းကို ၀ ဒဿမ ၅ မိုက်ခရိုနီအရွယ်ရှိ အစက်တစ်စက်ဖြစ်အောင် စုဆုံစေပြီး ဆီလီကွန်မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် တိုက်ရိုက်အဆင်များ ဖော်ယူနိုင်သည့်နည်းများလည်း ရှိသည်။

ဖိုတိုအက်ချင်း နည်းပညာ (photoetching) မှာ အဆိုပါ ဆီလီကွန်ဝေဖာပေါ်၌ ဖိုတိုရီစစ် (photoresist) ကို ဖုံးအုပ်ကာ အလင်းရောင်ဖြင့် ဓာတ်ပြုစေပြီး ဆာကစ်အဆင်များကို လိုအပ်သလို ပုံဖော်ယူသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ လျှပ်ထုတ်မှု (discharge) ကို အခြေပြုထားသော ပလာစမာအက်ချင်း (plasma etching) နည်းပညာကိုလည်း အသုံးပြု နေကြသည်။ အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်အထိ လစ်သိုဂရပ်ဖီနှင့် အက်ချင်း လုပ်ငန်းကို ခြောက်ကြိမ်မှ ၁၀ ကြိမ်အထိ အဖန်တလဲလဲ ပြုလုပ်ကြရသည်။

အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်တစ်ခုကို ပါဝင်သော ထရန်စစ္စတာတည်ဆောက်ပုံ၊ အသုံးချပုံ၊ အသုံးပြုထားသော ပစ္စည်းတို့ကိုလိုက်၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်သည်။ ထရန်စစ္စတာ တည်ဆောက်ပုံအရ ခွဲခြားမည်ဆိုလျှင် သတ္တု-အောက်ဆိုဒ်-တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး (metal-oxide-semiconductor) အမျိုးအစားနှင့် ဒွီပိုလာ (bipolar) အမျိုးအစားဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ MOS အမျိုးအစားတွင် NMOS နှင့် CMOS ဟူ၍ နှစ်မျိုး ထပ်ခွဲခြားနိုင်သေးသည်။ NMOS အမျိုးအစားသည် ညှပ်သိပ်မှု ပိုကောင်းသဖြင့် DRAM (dynamic random access memory) အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ DRAM သည် ထရန်စစ္စတာ တစ်လုံးတည်းဖြင့် အချက်အလက်တစ်ခုကို

သိုလှောင်ပေးသဖြင့် အချက်အလက်ကို ဖတ်ပေးရင်း ရေးပေးနိုင်သည်။ NMOS အမျိုးအစားသည် စွမ်းအား ဖြုန်းတီးမှုများသော အင်တီဂရိတ်ဆာကစ် ဖြစ်သည်။ NMOS အမျိုးအစားနှင့်စာလျှင် CMOS အမျိုးအစားသည် တုံ့ပြန်မှု နှေးကွေးပြီး စွမ်းအားဖြုန်းတီးမှု အလွန်နည်းသဖြင့် ဓာတ်ခဲကို ကြာရှည် အသုံးပြုနိုင်သော လက်ပတ်နာရီကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများတွင် အသုံးပြုလျက် ရှိ၏။ ဒွီပိုလာ အမျိုးအစား အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်မှာ စွမ်းအားဖြုန်းတီးမှု ကြီးသော်လည်း တုံ့ပြန်မှု အလွန်လျင်မြန်သည်။ ထို့အတူ အလွန်လျင်မြန်စွာ တွက်ချက်နိုင်သော ကွန်ပျူတာများတွင် အသုံးပြုကြသည်။

အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်ကို အသုံးချပုံကို လိုက်၍ RAM နှင့် ROM ဟု ခေါ်ဆိုသော မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်များ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တွက်ချက်မှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သော မိုက်ခရိုပရိုဆက်ဆာအဖြစ်လည်းကောင်း ခွဲခြားနိုင်သည်။ ROM မှာ ဖတ်ပေးရုံ သက်သက် မှတ်ဉာဏ် ယူနစ်မျိုးဖြစ်ပြီး စွမ်းအား ပင်ရင်းကို ဖြတ်တောက် ပစ်လိုက်သော်လည်း အချက်အလက်များ မပျောက်မပျက်ဘဲ ဆက်လက် သိုလှောင်ထားနိုင်သည်။ ယခုအခါ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ကို အသုံးပြု၍ မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်ကို ဖျောက်ဖျက်နိုင်သော EPROM နှင့် လျှပ်စစ်ဖြင့် မှတ်ဉာဏ်ယူနစ်ကို ဖျောက်ဖျက်နိုင်သော EEPROM စသည်တို့ ပေါ်ထွက်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသော ပစ္စည်းနှင့် ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသောပစ္စည်းများ ပါဝင်သည့် စင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များပေါ်ထွက် နေ သည်။ ဆီလီကွန်ကို အခြေခံထားသော ပစ္စည်းများကို SOI (Silicon-on-Insulator) နည်းပညာများဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ ဆီလီကွန်အစား ဂဲလီယမ်အာစီနိုဒ် (GaAs)၊ ဂလီယမ် အလူမီနီယမ် အာစီနိုဒ် (GaAlAs) နှင့် အင်ဒီယမ်ဖိုစဖိုဒ် (InP) စသည့် ခြစ်ပေါင်း တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးကို အခြေခံထားသော အင်တီဂရိတ်တက် ဆာကစ်များမှာမူ လက်တွေ့ စမ်းသပ်သည့် အဆင့်တွင်သာ ရှိနေပြီး ဂျပန်နှင့် အမေရိကန်ပညာရှင်များက အထူးစိတ်ဝင်စားနေကြသည်။ SOI နည်းပညာကို အခြေပြုထားသော သုံးဘက်တိုင်း အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်များ၊ ဆူပါလက်တစ် ပစ္စည်းများ (superlattice devices) နှင့် စစ်မြေပြင်သုံး အကြမ်းခံ အင်တီဂရိတ်တက်ဆာကစ်များ၊ ဂျီဆက်ဆင်ဆက် (Josephson junction) ပစ္စည်းများသည် မကြာမီအချိန်အတွင်း အသုံးချနိုင်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

ဒေါက်တာ ခိုင်ညွန့်

ထိုင်းနိုင်ငံ

ထိုင်းနိုင်ငံ။ ။ထိုင်းနိုင်ငံတွင် သက်တမ်း အရှည်ဆုံး နိုင်ငံရေးပါတီကြီး ဖြစ်သည့် ဒီမိုကရက် ပါတီ (ဒီပီ) မှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ခွဲထွက်ထူထောင်ခဲ့သော ဆိုရှယ်အက်ရှင် ပါတီ (အက်စ်အေပီ)၏ ခေါင်းဆောင် ကုကရစ် ပရာမို သည် ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ လတွင် နုတ်ထွက် သွားသည်။ ပရာမိုသည် ၁၉၇၅-၇၆ ခုနှစ်က ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ အက်စ်အေပီ ခေါင်း ဆောင်သစ် အဖြစ် လေတပ်ဦးစီးချုပ် မာရှယ် ဆစ်ဒီ ဆာဝက်ဆီလာက ဆက်ခံသည်။ ဆန်ဇွေး တည်ငြိမ်ရန် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက စတင် ချမှတ်ခဲ့သော အစီ အစဉ်တစ်ရပ် မအောင်မြင် ဖြစ်ခဲ့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ရှိသည်ဟု ခံယူကာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး နုတ်ထွက် သွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်းဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ရာထူးမှ ဖယ်ရှား ခံရသော ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် ဘွန်သင် သုန် ဆာဝက် စဒီ၏ နေရာတွင် မာရှယ် ဆစ်ဒီ ဆာဝက် ဆီလာကို အစားထိုး ခန့်အပ်သည်။ မာရှယ်ဆစ်ဒီသည် လက်ရှိ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး တာဝန်အပြင် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်ပါ တိုးမြှင့် ထမ်းဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ် တင်ဆူလာနွန်ဒါ၏ အစိုးရသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ယာဉ် စက် အခွန်အကောက် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပါလီမန်သို့ တင်သွင်း၍ မဲခွဲရာ အရေးနိမ့် ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်လွှတ်တော်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပရမ်က အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာ ၃၄၇ နေရာအတွက် နိုင်ငံရေး ပါတီ ၁၆ ပါတီမှ အမတ်လောင်း စုစုပေါင်း ၃,၈၁၃ ဦး ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၃၂၄ နေရာအတွက် ၁,၈၈၀ ဦး ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄-၈၅၊ ၁၈၇-၈၈) ၁၉၈၃ ခုနှစ်က မဲပေးသူ ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၆၁ ရာခိုင်နှုန်း ရှိလာခဲ့ သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်က ၅၆ နေရာသာ အနိုင်ရရှိခဲ့သော ဒီမို ကရက်ပါတီသည် နေရာ ၁၀၀ အနိုင်ရရှိသော်လည်း ချွတ် ထိုင်းပါတီမှာမူ ၇၃ နေရာမှ ၆၃ နေရာသို့လည်းကောင်း အက်စ်အေပီသည် ၉၂ နေရာမှ ၅၁ နေရာသို့လည်းကောင်း၊ ပရာချာကွန်း ထိုင်းပါတီသည် ၃၆ နေရာမှ ၂၄ နေရာသို့ လည်းကောင်း၊ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ ပါတီသည် ၁၅

နေရာမှ ၃ နေရာသို့ လည်းကောင်း အသီးသီး ကျဆင်း သွားခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်နေရာ မှ မရခဲ့သော ညီညွတ်သော ထိုင်းပါတီသည် ၁၉ နေရာ အနိုင်ရသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်သီး ပုဂ္ဂလ ၂၄ နေရာရခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် တစ် နေရာမျှ မရတော့ချေ။ ပါတီသစ်များဖြစ်သည့် ညီညွတ် သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ၃၈ နေရာ၊ ရပ်ဆာဒွန်းပါတီ က ၁၈ နေရာ၊ ကွန်မြူနီတီ အက်ရှင်ပါတီ (စီအေပီ)က ၁၅ နေရာ အသီးသီး အနိုင်ရရှိကြသည်။

ဒီမိုကရက်ပါတီ၊ ချွတ်ထိုင်းပါတီ၊ အက်စ်အေပီပါတီနှင့် ရပ်ဆာဒွန်း ပါတီတို့သည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ်အား ဘုရင်ဘူမိ ဘောက ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် သြဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် တာဝန် ပေးလိုက်သည်။ လွှတ်တော် အမတ် အဖြစ် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်ကို တတိယအကြိမ်မြောက်ဆက်လက်ထမ်းဆောင် စေရန် ခန့်အပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရင် ဘူမိဘောက ခန့် အပ်သော အမတ် ၂၆၁ ဦးပါဝင်သည့် အထက်လွှတ်တော် ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်သြဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့က ဖွင့်လှစ်လိုက်ရာ အများစုသည် တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရမ်ဦးဆောင်သော အဖွဲ့ ဝင် ၄၄ ဦး ပါဝင်သည့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် သြဂုတ်လ ၁၁

ထိုင်းနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ပြန်လည်တာဝန်အပ်နှင်းခံရသည့် ပရမ် တင်ဆူလာနွန်ဒါ

ထိုင်းနိုင်ငံ

ရက်နေ့တွင် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။ မာရှယ် ဆစ်ဒီ ဆာဝက်ဆီလာသည် အစိုးရအဖွဲ့သစ်တွင် ဒုတိယဝန်ကြီး ချုပ်တာဝန် မယူတော့သော်လည်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်သည်။ ဒုတိယဝန်ကြီး ချုပ် လေးဦးတွင် ယခင်အစိုးရအဖွဲ့ဟောင်း ပီးချိုင်း ရက်တာကူးလ် (ဒီမိုကရက်ပါတီ) တစ်ဦးသာ ပြန်ပါလာ ပြီး ကျန်သုံးဦးသည် အသစ်ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက် နေ့က ဖြစ်ပွားခဲ့သော အာဏာသိမ်းရန် ကြိုးပမ်းမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်ဟူ၍ တရားစွဲဆိုခံရသော ထိုင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်း ကရီယန်ဆတ် ချာမာနန်၊ ကာကွယ်ရေး ဦးစီး ချုပ်ဟောင်းနှင့်ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆီရင် နာ နာကွန်တို့နှင့် အပေါင်းပါ သုံးဦးတို့ကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့နှင့် ၂၈ ရက်နေ့ တို့တွင် ရုံးတင် စစ်ဆေးခဲ့သည်။ အမျိုးသား လုံခြုံရေး အတွက် အမှုကို အခန်းပိတ် စစ်ဆေးပေးရန် တရားလို ဘက်မှ လျှောက်ထားချက်တင်သွင်းလာသည်ကို ရုံးတော် က ပယ်ချခဲ့သည်။ ထကြွ ပုန်ကန်မှုဖြင့် ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ ဆက်လက်စစ်ဆေးခဲ့ပြီးနောက် ဖေဖော်ဝါရီ လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ၎င်းတရားခံ ငါးဦးစလုံးကို ဘတ်ငွေ ၂ ဒသမ ၅ သန်းတန် အာမခံ ပေးလိုက်သည်။

ကမ္ဘာ့ ဆန်ဈေးကွက်တွင် ၁၉၇၄-၇၅ ခုနှစ် ကာလ က ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် လွှမ်းမိုးထားနိုင်ခဲ့သော ထိုင်းနိုင်ငံ သည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ စားနပ်ရိက္ခာလုံခြုံရေး အက်ဥပဒေ(အက်ဖ်အက်စ်အေ)ကြောင့် ဆန်တင်ပို့မှုတွင် နှစ်နာလျက် ရှိသည်။ ယင်းဥပဒေကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင် ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရေဂင်က အတည်ပြု လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ပြီး ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်မှ စတင်၍ အာဏာတည်ခဲ့သည်။ ထိုအက်ဥပဒေအရ အမေ ရိကန် ဆန်ဈေးနှုန်း ချိုသာစေရန်နှင့် ဆန်ဝယ်ယူသော နိုင်ငံများအား ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် အမေရိကန် ဆန်တင်ပို့ ရောင်းချသူများအား တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀၀ ထောက်ပံ့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက်တွင် ဆန်ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းခဲ့သည်။ အမေ ရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ မူဝါဒသစ်ကြောင့်ဆန်စပါးဈေးနှုန်း များ ကျဆင်း လိမ့်မည် ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ဖောက်သည်နိုင်ငံများသည် ထိုင်းဆန်များကို ဝယ်ယူခြင်း မပြုတော့ဟု ဆိုသည်။ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ ရောင်းချရန် ချန်ထားသော ဆန်များ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၄၀ ကျော်မှာ မရောင်းရဘဲ ကျန်ရှိ နေသည်ဟု ဆိုသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ဆန်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်သည် တစ်တန်လျှင် ပျမ်းမျှဒေါ်လာ ၄၅၀ ကုန်ကျသည်ဟု ဆိုသည်။ အာရှ

ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ ကမ္ဘာ့ဆန် ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ် ခန့်မှန်းချက်မှာ တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၂၀၀ သာ ဖြစ်သည်။ အက်ဖ်အက်စ်အေ အရ အမေရိကန် အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့ ပေးမှုကြောင့် ဗရာဇီးသို့ ရောင်းချနိုင်သော ဈေးနှုန်းသည် တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၁၈၀ ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ၏ ဆန်ထုတ်လုပ်မှု စရိတ်ထက်ပင် လျော့နည်း နေပေသည်။ ထို့ပြင် အမေရိကန် ဆန်သည် ထိုင်းဆန်ထက် ပို၍ အရည်အသွေး ကောင်းသည်။ ဆန်သားဖြူ၍ အလုံးညီသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အတွက် ပြည်ပသို့ ဆန်တင်ပို့မှု ပမာဏသည် တန်ချိန် လေးသန်းရှိ၍ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကထက် ၁၁ ဒသမ ၁ ရာခိုင် နှုန်း လျော့ကျသွားသည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလက ဆန်တန်ချိန် ၉,၄၉,၂၂၀ တင်ပို့ခဲ့ရ၍ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က ယင်းနှစ်လ တင်ပို့ခဲ့သည့် ပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၁၆ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်း သွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ စက်တင်ဘာလ အထိ ဆန်တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်မှုမှာမူ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က ယင်းကိုးလ တင်ပို့ခဲ့သည့် ပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၉ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက် များပြား လာသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်း ကျဆင်းမှု ကြောင့် ဝင်ငွေမှာမူ လျော့နည်းသွားခဲ့သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း ဥတ္တရဒစ် ပြည်နယ်နှင့် လော နိုင်ငံ အနောက်ပိုင်း ဆာယာဗိုရီ ပြည်နယ်တို့ ထိစပ်ရာ နယ်စပ် ဒေသတွင် တည်ရှိသော ဘန်မေ၊ ဘန်ကလန်နှင့် ဘန်ဆဝမ် အမည်ရှိ ရွာသုံးရွာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွား မှုသည် ပြေလည်မှုမရရှိသေးချေ။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့က ထိုရွာများသို့ ထိုင်းတပ်များဝင်ရောက် တပ်စွဲ ခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းတပ်များ ရုပ်သိမ်းပေးပြီး ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ သည်။ သို့ရာတွင် ထိုင်းနှင့် လောတပ်ဖွဲ့ဝင် များသည် ယင်းဒေသ တစ်ဝိုက်တွင် ဆက်လက် ရှိနေကြပြီး မကြာ ခဏ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားလေ့ ရှိကြသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့မှ ဩဂုတ်လ ၃ ရက်နေ့အထိ လော နိုင်ငံမြို့တော် ဗီယင်ရှန်းမြို့၌ ယင်းနယ်စပ် ပြဿနာ အပါ အဝင် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေး ပြဿနာများကို ဆွေးနွေး ကြရန်နှင့် ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့က ဖွဲ့စည်း ခဲ့သော နိုင်ငံတကာ မဲခေါင် ယာယီ ကော်မတီ၏ ၂၁ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကိုတက်ရောက်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ သွားရောက် ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သဘောတူညီချက် တစ်စုံတစ်ရာ မရရှိခဲ့ချေ။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့က လောနိုင်ငံ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ သည် မဲခေါင်မြစ်ကို ဖြတ်ကျော် ခဲ့ကြပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ

ခေမာရယ်ခရိုင်ထဲရှိ ကျေးရွာများကို ဒုံးကျည်ဖြင့်ပစ်ခတ်၍ လူငါးဦး သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ယင်း တိုက်ခိုက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လောနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးက ငြင်းဆိုသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ်ရှိ ချီယန်ခန်းစခန်းကို ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့က လောတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ပြန်ရာ လူ ၃၅ ဦး သေဆုံးရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံထဲရှိ ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များ ဆိုင်ရာ မဟာ မင်းကြီးရုံး၏ အထောက်အပံ့ခံ ဒုက္ခသည် စခန်းများတွင် လော ဒုက္ခသည် ၈၉,၀၀၀ ခန့် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသည် လောနိုင်ငံသို့ ပို့ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့မှု ကန့်သတ်ချက်ကို လျော့ပေါ့ပေးရန် မူအားဖြင့် သဘောတူလိုက်ကြောင်း ထိုင်းနိုင်ငံ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးက ကြေညာသည်။

ထွက်နေနွယ် (စာရေးဆရာ) (ခရစ် ၁၉၂၄ - ၁၉၈၆)။

ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ ထွက်နေနွယ် အမည်ခံ ဦးထွန်းလွင်ကို ၁၉၂၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပေါင်းတည်မြို့၌ အဖ ကုန်သည် ဦးစံရွှေ၊ အမိ ဒေါ်ကုလားမ တို့က မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်း သုံးယောက်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

ပေါင်းတည်မြို့ ဦးဖိုးစံ မြို့နယ်ပယ်ကျောင်းတွင် မူလတန်းပညာသင်ခဲ့ပြီး ပေါင်းတည်မြို့ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း၌ ဆက်လက်ပညာသင်ခဲ့ရာ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆယ်တန်း အောင်သည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ ထွန်းကိုကို ကလောင်အမည်ဖြင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင် ရယ်ရှင်ဖွယ်များ ရေးပြီး ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်နှင့် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတို့၌ ကဗျာများ စတင်ရေးသည်။

ပေါင်းတည်မြို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ စာကြည့်တိုက်မှူး၊

စာရေးဆရာ ထွက်နေနွယ်

ဂျပန်ခေတ်တွင် အာရှလူငယ် စာကြည့်တိုက်မှူး၊ ပေါင်းတည်မြို့ စာရေးဆရာအသင်းစာကြည့်တိုက်ခွဲ အတွင်းရေးမှူး၊ ပွင့်သစ်စနှင့် ရွှေဥသြ လက်ရေးစာစောင် အယ်ဒီတာ၊ ဗမာ့ခေတ်နှင့် ဟံသာဝတီ သတင်းစာ သတင်းထောက်၊ ရုပ်ရှင်သတင်းထောက် စသည့်တာဝန်များကို ယူခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်၌ ထွက်နေနွယ် ကလောင်အမည်ခံ၍ ကဗျာများ ရေးသည်။ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်တွင် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ၁၉၄၉ - ၅၂ ခုနှစ်တွင် စစ်ရုံးချုပ် စစ်ဝန်ထမ်း တပ်ပေါင်းစု အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ငွေစာရင်းဌာနတို့၌ အမှုထမ်းသည်။ ၁၉၅၂ - ၅၄ ခုနှစ်တွင် မြဝတီမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၄ - ၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ခလေးဂျာနယ် အယ်ဒီတာနှင့် ရောင်ခြည်ဂျာနယ် မန်နေဂျာ၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစား ယူခဲ့သည်။

မောင်ထူးတင့်၊ မောင်သက်လွင် ကလောင်အမည်ပွားများဖြင့်လည်း ခလေးဂျာနယ်တွင် စာများရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် နှစ်နိုင်ငံယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေး အစီအစဉ်အရ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ လေ့လာရေး ခရီးသွားခဲ့သည်။ သူတို့ကမ္ဘာ (၁၉၆၃) အမည်ရှိ ခရီးသွားမှတ်တမ်း စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုလည်းရေးခဲ့သည်။

ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ ထွက်နေနွယ် အမည်ခံ ဦးထွန်းလွင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ခင်ခင်သိန်း (ယုဝတီ မာလာသိန်း) နှင့် သားသုံးယောက်ကျန်ရစ်သည်။

ဒွိုင်စီ, အက်ဒွပ်အဒဲဗတ် (ခရစ် ၁၈၉၃ - ၁၉၈၆)

။ အိစထရုန်းနှင့် အိစထရာဒိုင်အောဟု ခေါ်ဘွင်သော မ ဟော်မုန်းအသစ် နှစ်မျိုးစတင်တွေ့ရှိခဲ့ခြင်း အပါအဝင် ဇီဝဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ ရှေ့ဆောင်သုတေသနလုပ်ငန်းများဖြင့် ထင်ရှားခဲ့သူ နိဗ္ဗာန်သိပ္ပံပညာရှင် အက်ဒွပ် အဒဲဗတ်ဒွိုင်စီကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အီလီနိုက် ပြည်နယ်၌ ၁၈၉၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အီလီနိုက်တက္ကသိုလ်နှင့် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်တို့တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့ရခဲ့သည်။

ထိုနောက် ဒေါက်တာဒွိုင်စီသည် မစ်ဇူရီပြည်နယ် စိန်လူဝီမြို့ရှိ ဝါရှင်တန်ဆေးတက္ကသိုလ်၌ သင်ကြားပို့ချခဲ့သည်။ ယင်းတက္ကသိုလ်၌ သန္ဓေဗေဒပညာရှင် အဂ္ဂိအယ်လင် နှင့်အတူ လိင်ဟော်မုန်း သုတေသနလုပ်ငန်း ပိုမိုတင်ကျယ်လာစေရန် အထောက်အကူပြုသည့် ဓာတ်

ခွဲစမ်းသပ်နည်းများကို ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် အီစထရုန်းဟော်မုန်း၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် အီစထရီအောဟော်မုန်း၊ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် အီစထရဒိုင် အောဟော်မုန်းတို့ကို ပထမဆုံးစတင်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗီတာမင်များ၊ ပဋိဇီဝပစ္စည်းများ၊ သွေးကြားခံအဖွဲ့များ နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း ထူးခြားစွာစမ်းလေ့လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာဒွိုင်စီ၏ သုတေသနအရပ်ရပ်ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ယင်းတက္ကသိုလ် ၏ ဇီဝဓာတုဗေဒပညာဌာနကို ဒေါက်တာ ဒွိုင်စီဇီဝဓာတု ဗေဒဌာနဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။

ဒေါက်တာ ဒွိုင်စီသည် စိန့်လူဝီဆေးပညာရှင်အသင်း ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုတံဆိပ် (၁၉၃၅)၊ ဝီလဒ်ဂစ် ဂုဏ်ထူး ဆောင် ဆုတံဆိပ် (၁၉၄၁)၊ စကစ်ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု တံဆိပ် (၁၉၄၄) တို့အပါအဝင် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုအများ အပြားကို ရရှိခဲ့သည့်အပြင် ယေးတက္ကသိုလ်၊ ရှိကာဂို တက္ကသိုလ်၊ အီလီနွိုက်တက္ကသိုလ်၊ ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ်တို့ မှ ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါရဂူဘွဲ့များကိုလည်း အပ်နှင်းခံခဲ့ရ သည်။ ထို့ပြင် ကြက်များ၏ သွေးယိုစီးရောဂါတစ်မျိုးကို သုတေသနပြု ရင်း သွေးတိတ်စေသော ဗီတာမင်ကေကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့သဖြင့် ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာ ဟင်း နရစ် ဒမ်းနှင့်အတူ ဆေးပညာနှင့် ဇီဝကမ္မဗေဒပညာ ဆိုင်ရာ နိမ့်ဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ ဒွိုင်စီသည် သိပ္ပံဆိုင်ရာ စာနယ်ဇင်း အမြောက်အမြားတွင် သုတေ သနဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည့်ပြင် လိင်ဟော်မုန်း များ (၁၉၃၆) စာအုပ်ကိုလည်း ရေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အဂ္ဂါ အယ်လင်နှင့် ချား အိချ် ဒန်းဖို့တို့နှင့် တွဲဖက်၍ လိင်နှင့် ကိုယ်တွင်းစိမ့်ရည်များ အမည်ရှိစာအုပ် (၁၉၃၉) ကို လည်း ပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဒေါက်တာဒွိုင်စီသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မစ်ဇူ ရီပြည်နယ် စိန့်လူဝီမြို့၌ ၁၉၀၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

နေသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့။ ။နေသဟာယ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ယခင်က ဗြိတိသျှအစိုးရ လက်အောက်ခံ နိုင်ငံများ၊ အစောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေများ၊ အထိန်းသိမ်းခံ ဒေသများဖြစ်ခဲ့၍ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင်ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေး ရရှိခဲ့ကြ သော်လည်း မဖွံ့ဖြိုးသေးသော နိုင်ငံများဖြစ်သည့်အလျောက် ဗြိတိန် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးအရ ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် နေကြရသော နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည်။ ဗြိတိသျှနေသဟာ ယအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၄၉ နိုင်ငံရှိသည်။ ယင်းအနက် အမေရိကတိုက်နှစ်တိုက်တွင် ၁၄ နိုင်ငံ၊ အာဖရိကတိုက်

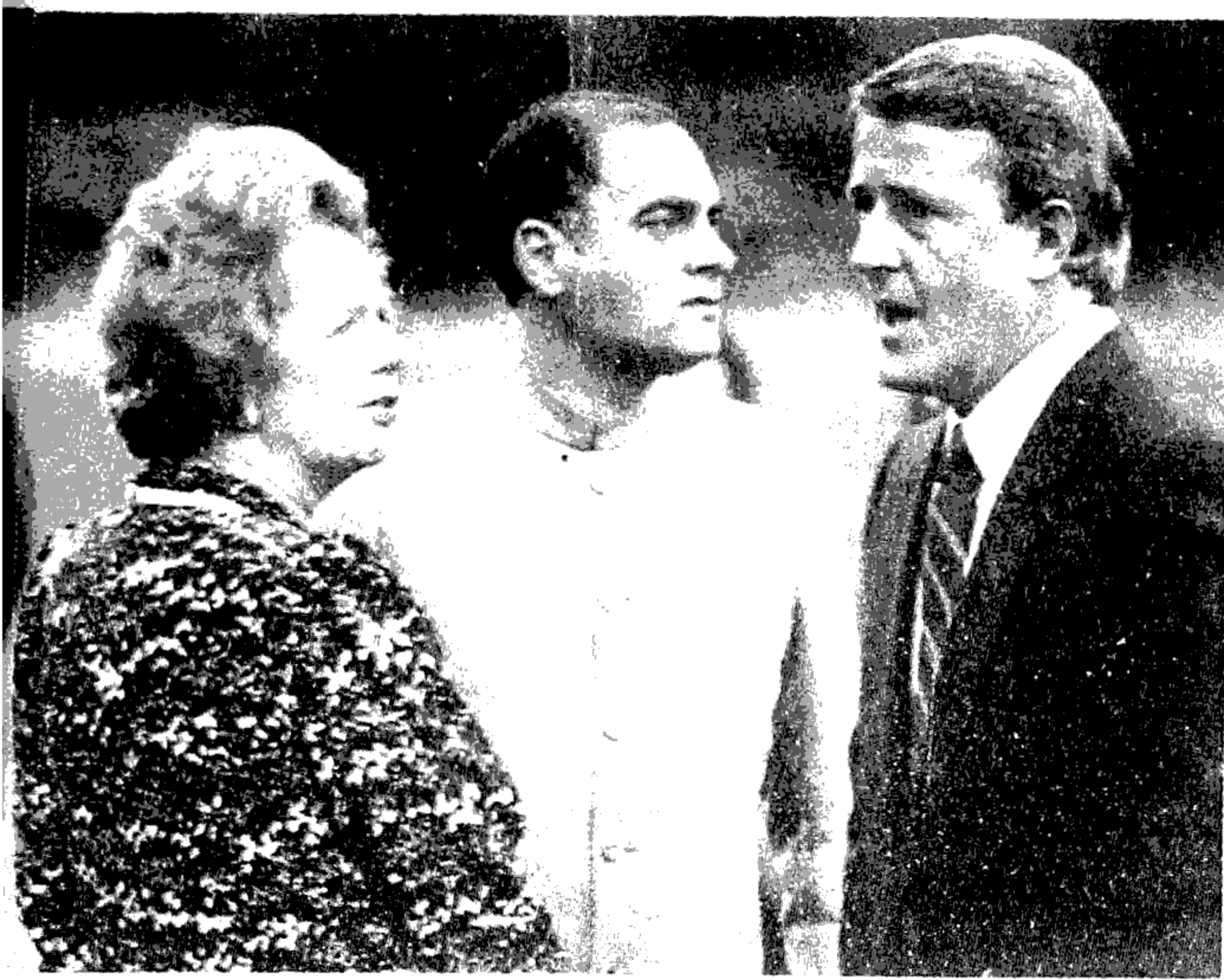
တွင် ၁၅ နိုင်ငံ၊ ဥရောပတိုက်တွင် သုံးနိုင်ငံ၊ အာရှတိုက် တွင် ခုနစ်နိုင်ငံ၊ ပစိဖိတ်ဒေသတွင် ၁၀ နိုင်ငံအသီးသီး ရှိကြသည်။

ဗြိတိသျှနေသဟာယ ထိပ်သီးညီလာခံများကို အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအသီးသီးတွင် နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ်အလှည့်ကျ ကျင်းပခဲ့ ရာ အဋ္ဌမမြောက် ထိပ်သီးညီလာခံကို ဗဟားမားနိုင်ငံ မြို့တော် နက်ဆောတွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၂၂ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုညီလာ ခံ၌ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ အသားအရောင်ခွဲခြားရေး ဝါဒကျင့်သုံးမှု အပေါ် အရေးယူရန် ဆွေးနွေး ခဲ့ကြပြီး ခြောက်လအတွင်း အသားအရောင် ခွဲခြားဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်မှု ကိုရုပ်သိမ်းရန်၊ မရုပ်သိမ်းလျှင် စီးပွားရေးအရ အရေးယူ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပူးတွဲကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၇၆-၈၁၊ ၁၉၁-၉၂။)

နက်ဆောထိပ်သီးညီလာခံ၏ တာဝန်အပ်နှင်းချက်အရ နိုင်ငံအကြီးအကဲ ခုနစ်ဦးက တင်သွင်းခဲ့သော အဆိုပြု ချက်များကို အခြေခံ၍ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ အဖွဲ့ (အီးပီဂျီ) ကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက် နေ့က ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ အဆိုတင်သွင်းသော နိုင်ငံ အကြီးအကဲ ခုနစ်ဦးမှာ ဇမ္ဗီးယားသမ္မတ ကအွန်းဒါးနှင့် သြစတြေးလျ၊ ဗဟားမား၊ ကနေဒါ၊ အိန္ဒိယ၊ ဗြိတိန်၊ ဇင်ဗာဗွေနိုင်ငံတို့၏ ဝန်ကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသည်။ အီးပီဂျီ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးနှင့် ဓနသဟာယဝန်ကြီး ဆာဂျက်ဖရီဟောင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နှစ်ဦးမှာ ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၇ ခုနှစ်အထိ သြစတြေးလျဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ မဲလကွန် ဖရေဇာနှင့် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၉ ခုနှစ်အထိ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံ အကြီးအကဲ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုလူဆေဂွန် အိုဘာဆန်ဂျီတို့ဖြစ်ကြသည်။

အီးပီဂျီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှစ်ဦးနှင့် အဖွဲ့ဝင် နိုတာဘားရီး တို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၂၂ ရက်နေ့အထိ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ကြ ပြီး တောင်အာဖရိက အစိုးရဝန်ကြီးများ၊ အတိုက်အခံ အမတ်များ၊ ခရစ်ယာန် အသင်းတော်နှင့် အလုပ်သမား သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်များ၊ အသားအရောင် ခွဲခြားရေးဝါဒ ကို ဆန့်ကျင်သည့် အဖွဲ့များ၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ တောင်အာဖရိကမှ ထွက်ခွာ လာပြီးနောက် လီဆိုသို၊ ဗော့ဆာနာ၊ ဇင်ဗာဗွေ၊ ဇမ္ဗီး ယားနှင့် အန်ဂိုလာနိုင်ငံတို့၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့်လည်း ကောင်း၊ အာဖရိက အမျိုးသားကွန်ဂရက် (အေအ်စီ) ၏ ဥက္ကဋ္ဌ အော်လီဗာတမ်ဘို (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၇၆-၈၁၊ ၁၈၈-၉၂။)နှင့်လည်း ကောင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် အီးပီဂျီ တစ်ဖွဲ့လုံးသည် မတ်လ ၂ ရက်နေ့မှ

ဓနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့

ဓနသဟာယ၏ နက်ဆော့ထိပ်သီးညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာကြသော ဗြိတိန်နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာ၊ အိန္ဒိယ ဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ်ဂန္ဒီ နှင့် ကနေဒါဝန်ကြီးချုပ် မာရှန်နီ

၁၃ ရက်နေ့ထိ တစ်ကြိမ်၊ မေလ ၁၃ ရက်နေ့မှ ၁၉ ရက်နေ့ထိ တစ်ကြိမ် တောင်အာဖရိကသို့ သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ တောင်အာဖရိကသမ္မတ ပီ ဒဗလျူ ဘိုသာနှင့် လည်း တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးသည့်ပြင် အကျဉ်းကျနေသော အအင်စီ ခေါင်းဆောင် နယ်လဆင် မန်ဒဲလာနှင့်လည်း ထောင်ထဲ၌ တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့မှ ၇ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပသော အီးပီဂျီ အစည်းအဝေးက “တောင်အာဖရိကသို့ တာဝန်ဖြင့် သွားခဲ့ခြင်းဆိုင်ရာ ဓနသဟာယ အစီရင်ခံစာ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံကိုပျက်သုဉ်းစေမည့် အခြင်းအရာကား စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများ မဟုတ်၊ အသားအရောင်ခွဲခြားမှုဝါဒ သက်ဆိုးရှည်နေခြင်း နှင့် အစိုးရအဖွဲ့က အခြေခံကျသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မလုပ်ခြင်းကြောင့်သာ နိုင်ငံပျက်သုဉ်းမည်။ တောင်အာဖရိကသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို စီးပွားရေးအရ အရေးယူဆောင်ရွက်လေ့ရှိရကား ၎င်းအားစီးပွားရေးအရ ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူ ဆောင်ရွက် လာမည့် အရေးကို စိုးရိမ်နေသည် စသည်ဖြင့် ယင်းအစီရင်ခံစာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများကို ဗြိတိသျှ အစိုးရက အတိုက်အခံပြုနေခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတကာ၏ သဘောတူညီမှုအားကောင်းနေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဗြိတိန်နိုင်ငံသည် ကဖျက်ယဖျက် လုပ်နေသည် ဟူ၍ အခြားသောဓနသဟာယ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများကြားတွင် ထင်မြင်လာကြသည်။ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ဟိဂ် မြို့၌ကျင်းပ

သော ဥရောပကောင်စီအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်တချို့ကြောင့် ယင်းထင်မြင်ချက် ပိုမို အားကောင်းလာသည်။ ဥရောပ ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် တောင်အာဖရိက၏ လက်ရှိအခြေအနေကို သုံးလအတွင်း အပြောင်းအလဲတစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိပါက တောင်အာဖရိကကို အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ်များ ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဓနသဟာယအဖွဲ့၏ ရပ်တည်ချက် သဘောထားကို အီးပီဂျီ အစီရင်ခံစာနှင့်အညီ ဆွေးနွေးရန် အဖွဲ့ဝင် ခုနစ်နိုင်ငံ၏ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲငယ်တစ်ရပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃ ရက်နေ့မှ ၅ ရက်နေ့အထိ ဗြိတိန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲမကျင်းပမီမှာပင် ဗြိတိန်၏ ရပ်တည်ချက်ကို ဆန့်ကျင်သည့်သဘောဖြင့် ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲ၌ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုရန် ၃၂ နိုင်ငံက ဆုံးဖြတ် ခဲ့ကြသည်။ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် စကော့တလန် အီဒင်ဘာရာမြို့၌ အားကစားအသင်း ၅၈ သင်းဖြင့် စတင်ကျင်းပရန်ရှိသည့် ယင်းပြိုင်ပွဲမှ နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့်ဂါနာ တို့က ဗဟိုဆော်ဗီးနုတ်ထွက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အာဖရိက နိုင်ငံမဟုတ်သော အဖွဲ့ဝင်များထဲမှ ပထမဆုံးနုတ်ထွက်သောနိုင်ငံမှာ မလေးရှားဖြစ်သည်။ ပြိုင်ပွဲဖွင့်လှစ်သော အခမ်းအနားတွင် ချီတက်အလေးပြုပြီးမှ နုတ်ထွက်သော ဘာမြို့ဒါ နိုင်ငံသည် နောက်ဆုံးနုတ်ထွက်သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အာဖရိကမှ မာလာဝီ၊ ဗော့ဆွာနာ၊ ဆာဇီလန်နှင့် လီဆိုသိုတို့ လေးနိုင်ငံသာ ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်ကြသည်။ ကာရစ်ဘီယံကျွန်းစု နိုင်ငံများထဲမှ ကေမန်ကျွန်းစုသာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည်။

အသားအရောင်ခွဲခြားရေးဝါဒကျင့်သုံးသော တောင်အာဖရိက နိုင်ငံကို စီးပွားရေးအရ အရေးယူရန် ဓနသဟာယ အဖွဲ့အား တိုက်တွန်းလျက်ရှိသည့် ဇမ္ဗီယားနိုင်ငံ သမ္မတ ကအွန်းဒါး

ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲငယ်ကို ကျင်းပသောအခါ နိုင်ငံအကြီးအကဲ ခြောက်ဦးက နက်ဆော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ တောင်အာဖရိကအား ဘဏ်ချေးငွေအသစ်ထပ်မံချေးမှုကို ပိတ်ပင်ရန်၊ တောင်အာဖရိကမှ ယူရေနီယံ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သံနှင့်သံမဏိတင်သွင်းမှုကို ပိတ်ပင်ရန်နှင့် တောင်အာဖရိကမှ သံအဖွဲ့များအား လုံး ရုပ်သိမ်းရန်တို့ကို သဘောတူညီကြသည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံကမူ တောင်အာဖရိကတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ တောင်အာဖရိက ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ရေးကို လည်းကောင်း ပိတ်ပင်ရာတွင် သဘောဆန္ဒအလျောက် လိုက်နာလိုမှလိုက်နာနိုင်သည့် အဆင့်မျိုး ဖြင့်သာ ပိတ်ပင်မည်ဟုဆိုသည်။ ဥရောပဘုံစွေးအဖွဲ့က ကျောက်မီးသွေး၊ သံ၊ သံမဏိနှင့် ရွှေတင်သွင်းမှုကို ပိတ်ပင်သည်ရှိသော် လိုက်နာဆောင်ရွက်မည်ဟုဆိုသည်။

ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲနောက်ဆုံးနေ့တွင် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံကို ပိတ်ဆို့အရေးယူရေးအတွက် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ဆန့်ကျင်မှုကြောင့် ဓနသဟာယ အဖွဲ့ကြီးတွင် ထာဝရနှစ်ခြမ်းကွဲသွားမည့် အရေးကို ရှောင်လွှဲသောအားဖြင့် သဘောတူညီချက် တစ်စုံတစ်ရာမချမှတ်ဘဲ ပူးတွဲ ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကြေညာချက်တွင် ဥရောပဘုံစွေးအဖွဲ့က စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင်ချမှတ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်အညီ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံအပေါ် အကန့်အသတ်နှင့်ပင်ဖြစ်စေကာမူ ချက်ချင်း အရေးယူဆောင်ရွက်သွားရန် အလေးထားဖော်ပြခဲ့သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဥရောပဘုံစွေးအဖွဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများက တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ သံ၊ သံမဏိနှင့် ရွှေဒဂါး တင်ပို့မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသစ်တို့ကို ပိတ်ပင်ရန်သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ တောင်အာဖရိက၏ ကျောက်မီးသွေး တင် သွင်း မှု ကို ပိတ်ပင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဗြိတိန်နိုင်ငံသည် တောင်အာဖရိကအပေါ် အရေးယူသည့် ယင်းလုပ်ငန်းစဉ် နှစ်ရပ်ကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဓနသဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲ။ ။ ၁၃ ကြိမ်မြောက် ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အိဒင်ဘာရာမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းပြိုင်ပွဲသို့ တစ်ချိန်က ဗြိတိသျှအင်ပါယာအတွင်း ရောက်ရှိခဲ့ပြီးနောက် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံများ ဖြစ်လာကြသည့် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီဟောင်း နိုင်ငံအများစု၊ ဟောင်ကောင်၊ ဖောက်ကလင်၊ ဂျီဗရော်တာ စသော လက်ရှိ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီနိုင်ငံများနှင့် ဗြိတိသျှတို့၏အစောင့်အရှောက်ခံနယ် မြေများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိသည့် ဓနသဟာယနိုင်ငံများ အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ကြသော နိုင်ငံများနှင့် ဒေသများမှ အားကစားအဖွဲ့များ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်။ ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲကို ဝေးနှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ကျ ကျင်းပလာခဲ့ရာ ၁၃ ကြိမ်ရှိသွားပြီဖြစ်သည်။

ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲသည် ၁၉၁၁ ခုနှစ်

ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲ အမျိုးသား မီတာ ၈၀၀ အပြေးပြိုင်ပွဲတွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ စတီးဗ်ကရင်းမ်(ယာစွန်)က ရွှေတံဆိပ် ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။

ဓနသဟာယနိုင်ငံများ အားကစားပြိုင်ပွဲ

မြီတိန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ပထမအကြိမ် မြီတိသျှအင်ပါယာ အားကစားပြိုင်ပွဲမှ အခြေခံခွဲခြားဖြစ် သည်။

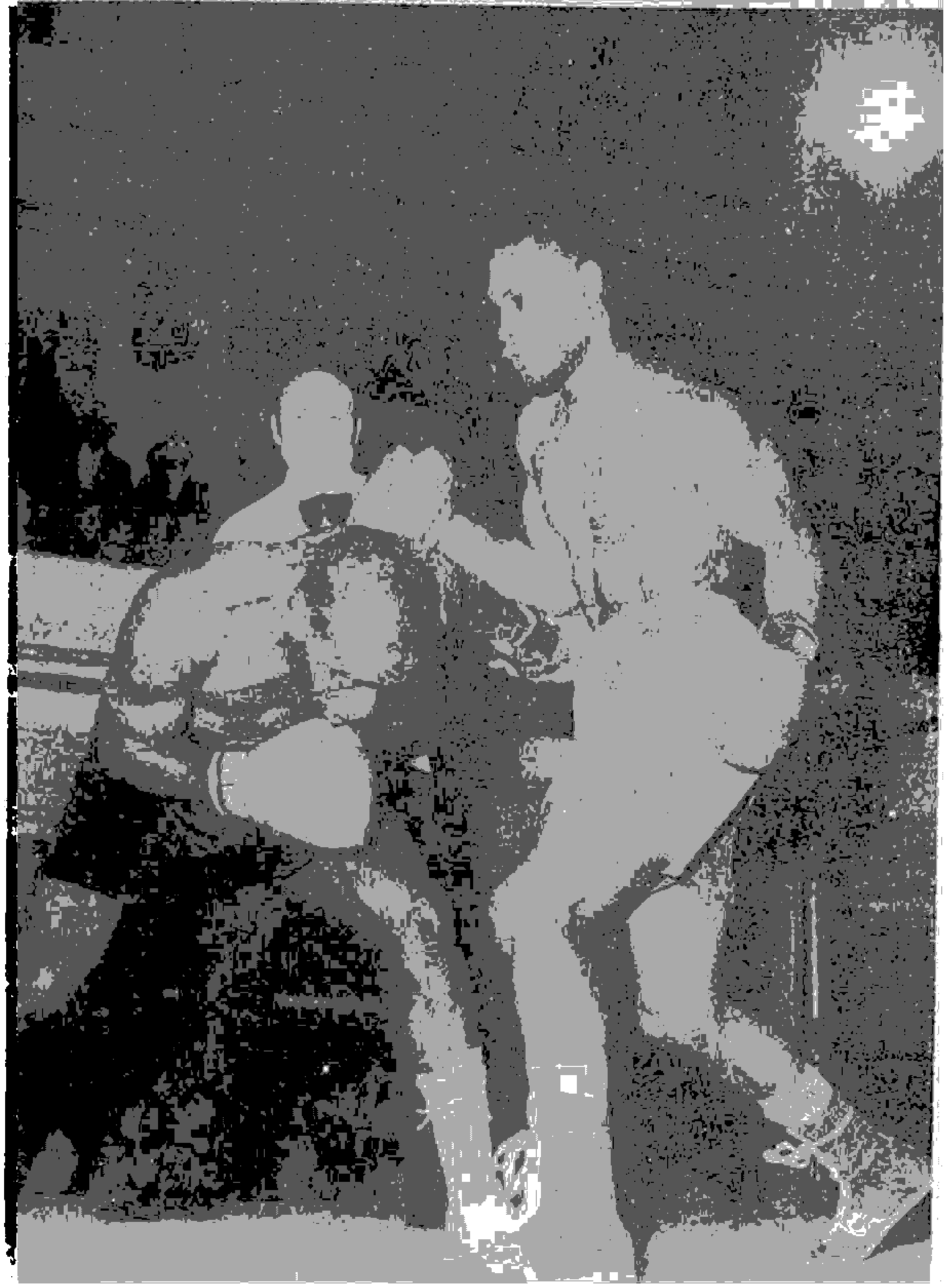
၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် အဆိုပါပြိုင်ပွဲကို ကနေဒါနိုင်ငံ ဟမ်မီလ်တန်မြို့၌ ကျင်းပပေးခဲ့ရာ ပြိုင်ပွဲဝင် ၁၁ နိုင်ငံမှ အားကစားသမား ၄၀၀ ကျော် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်း ပြိုင်ပွဲကို ပထမအကြိမ်မြောက် ဓနသဟာယအားကစား ပြိုင်ပွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ကျင်းပခဲ့သော ဓန သဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ် သည်။

ဓနသဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲများ

အကြိမ်	ခုနှစ်	ကျင်းပသည့်မြို့
ပထမ	၁၉၃၀	ဟမ်မီလ်တန်မြို့
ဒုတိယ	၁၉၃၄	လန်ဒန်မြို့
တတိယ	၁၉၃၈	ဆစ်ဒနီမြို့
စတုတ္ထ	၁၉၅၀	အော့ကလန်မြို့
ပဉ္စမ	၁၉၅၄	ဗင်ကူးပါးမြို့
ဆဋ္ဌမ	၁၉၅၈	ကာဒစ်မြို့
သတ္တမ	၁၉၆၂	ပါ့သ်မြို့
အဋ္ဌမ	၁၉၆၆	ကစ်စတန်မြို့
နဝမ	၁၉၇၀	အီဒင်ဘာရာမြို့
၁၀ ကြိမ်	၁၉၇၄	ခရိုက်စ်ချပ်မြို့
၁၁ ကြိမ်	၁၉၇၈	အက်ဒမန်တန်မြို့
၁၂ ကြိမ်	၁၉၈၂	ဘရစ္စဘန်မြို့
၁၃ ကြိမ်	၁၉၈၆	အီဒင်ဘာရာမြို့

၁၃ ကြိမ်မြောက် ဓနသဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲသို့ မူလကပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် စာရင်းသွင်းထားသော ပြိုင်ပွဲ ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၅၈ နိုင်ငံအနက်မှ ၂၇ နိုင်ငံမှ အားကစား သမား ၁,၆၀၀ ကျော်သာပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ၁၂ ကြိမ်မြောက်ပြိုင်ပွဲတွင် အားကစားသမား ပေါင်း ၂,၁၄၃ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဓနသဟာယ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် မြီတိန် နိုင်ငံသည် လူမျိုး ခွဲခြားရေးနှင့် အသားအရောင် ခွဲခြားရေးကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံလူဖြူလူနည်းစု အစိုးရအပေါ် စတိသဘောအရေးယူခြင်းကိုသာ လက်ခံပြီး စီးပွားရေးအရတားမြစ်ပိတ်ပင်အရေးယူရေးကို ဆန့်ကျင် သည့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပူးပေါင်းသွားခြင်းကို

ဓနသဟာယ အားကစားပြိုင်ပွဲတွင် ဝယ်လတာဝိတ်တန်း လက်ဝှေ့ပြိုင်ပွဲ၌ ဗိုလ်စွဲခဲ့သူ မြီတိန်နိုင်ငံမှ ဒါရင် ဒိုင်ယာ(ယာ) ၏ ထိုးသတ်ဟန်

မကျေနပ်သည့်နိုင်ငံများက ဓနသဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲ ကို သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသောကြောင့် ၁၃ ကြိမ်မြောက် ပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ပွဲဝင်နိုင်ငံနှင့် အားကစားသမားဦးရေလျော့ နည်းသွားသည်။ ဤသို့ဖြင့် အားကစား အဆင့်အတန်း တိုးတက် မြင့်မားနေသော နိုင်ငံအချို့မှ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း အားကစားသမားများ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမရှိ၍ ပြိုင်ပွဲ ပွဲစဉ်အချို့ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရပြီး ပွဲစဉ်အများအပြား ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့ရသည်။

ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီအနေဖြင့် အရှုံးပေါ်ခဲ့ပြီး ကြွေးစုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ခြောက်သန်းကျော် တင်သွား သည်။ အဆိုပါကြွေးများအတွက် လျော်ကြေးပေး ဆောင်ရန် သပိတ်မှောက်နိုင်ငံများသို့ ငွေအချိုးအစား အလိုက် ငွေတောင်းခံလွှာများ ပေးပို့ခဲ့ သော်လည်း သပိတ်မှောက်နိုင်ငံများက အရေးတယူ ဆောင်ရွက်တုံ့ပြန် ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။

ယခင်က နိုင်ငံရေးအငွေအသက် လုံးဝကင်းစင်သော အားကစားလှုပ်ရှားမှုများသည် ယခုအချိန်အခါတွင် နိုင်ငံ ရေးပယောဂများ ပူးကပ်ဝင်ရောက်လျက် ရှိလေသည်။

ဓာတုလေဆာနည်းပညာ

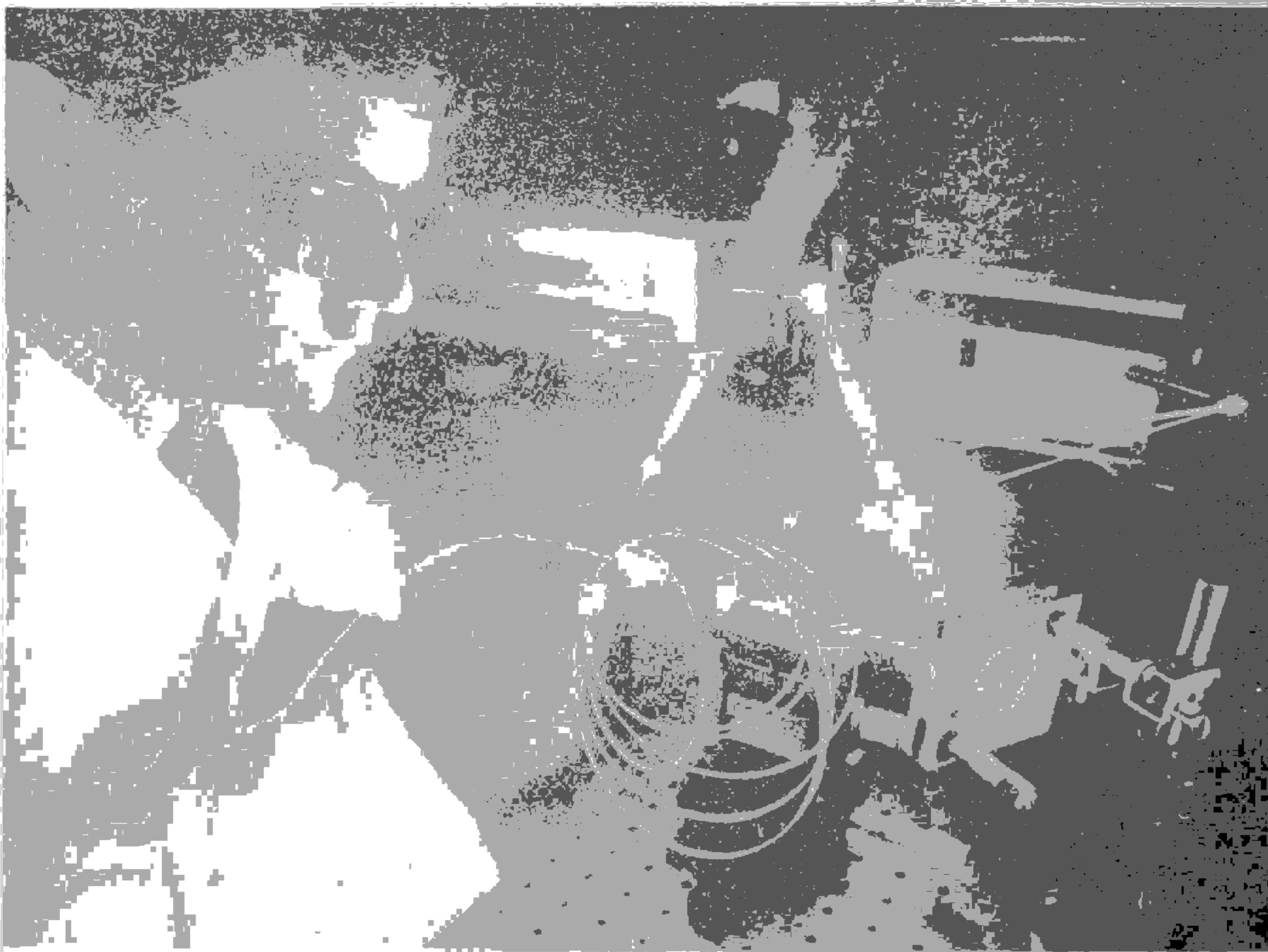
ဓာတုလေဆာ နည်းပညာ။ ။ လေဆာ (Laser) ဟုသည့်စကားသည် အင်္ဂလိပ်စကားစု တစ်ခုဖြစ်သော (Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation) မှ ဆင်းသက်လာသော အတိုကောက်ဝေါဟာရဖြစ်သည်။ လေဆာရောင်ခြည်၊ လေဆာလက်နက်ဟူ၍ မြန်မာတို့နားတွင် ယဉ်နေပြီဖြစ်သည်။ စိန်ကဲ့သို့မာကျောသည့်ပစ္စည်းကို လေဆာ ရောင်ခြည်ဖြင့် ဖောက်နိုင်၏။ သံမဏိပြားကိုလည်း အလွှာလိုက်လှီးဖြတ်နိုင်သော သတ္တိရှိသည်။ လေဆာရောင်ခြည်ကို အဖျက်လက်နက်များတွင် သုံးသည့်ဟု ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စရာအကြောင်းရှိသော်လည်း လျှောက်ပေးပြုလုပ်ငန်းများတွင် လေဆာကိုတစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုမိုအသုံးပြုလျက် ရှိနေပေသည်။ အခြေခံသုတေသနလုပ်ငန်း၊ စက်မှုနည်းပညာ၊ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ခွဲစိတ်ကုသရေးလုပ်ငန်းတို့တွင် လေဆာရောင်ခြည်သည် များစွာအသုံးတည့်လျက် ရှိပေသည်။

နေရောင်ခြည်သည် လည်းကောင်း၊ မီးသီးမှ အလင်းရောင်သည်လည်းကောင်း ပျံ့နှံ့သည့် သဘောရှိ၏။ အရပ်

ရှစ်မျက်နှာသို့ လင်းထိန် စေနိုင်သည်။ လျှပ်စစ် မီးသီးနှင့် နေရောင်ခြည်တို့တွင် အလင်းရောင်လှိုင်းများ အတိုအရှည် ရောထွေး၍ ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ လေဆာရောင်ခြည်သည် ပျံ့နှံ့နိုင်သည့်သဘောမရှိ၊ စုစည်းကျစ်လျစ်၍ မျိုးတူရောင်ခြည်လှိုင်းတစ်မျိုးသာပါဝင်သည်။ ဆံခြည်မျှင်ထက်ပင် သေးငယ်သော လေဆာရောင်ခြည်တန်းသည် ဖောက်ထွင်းနိုင်သော စွမ်းပကားများစွာရှိ၏။ ပစ္စည်းတစ်ခုပေါ်သို့လေဆာရောင်ခြည်စူးစိုက်ကျရောက်လျှင် အပူချိန်ဖာရင်ဟိုက်ဒီဂရီ တစ်သောင်းအထိ မြင့်တက်လာနိုင်သည်။

လေဆာရောင်ခြည်၏ လှိုင်းအလျားနှင့် စွမ်းပကားသည် အသုံးပြုသည့် ခြပ်ပစ္စည်းပေါ်တွင် များစွာမူတည်ပေသည်။ ရူဘီ (ပတ္တမြား) သုံးလျှင် ရူဘီလေဆာ (ပတ္တမြားလေဆာ)၊ အာဂွန်၊ သို့မဟုတ် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်သုံးလျှင် အာဂွန်လေဆာ၊ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်လေဆာဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိသည်။ ဤခြပ်ပစ္စည်းများသုံးရုံဖြင့် လေဆာရောင်ခြည်မရသေးပေ။ ယင်းခြပ်ပစ္စည်းများတွင်ရှိ မော်လီကျူးနှင့် အက်တမ်ဝန်းကျင်

မြီတိန်နိုင်ငံ ဆောက်သမ်တန်တက္ကသိုလ်တွင် ဓာတုလေဆာ ပညာရှင်တစ်ဦး လေဆာသုတေသနလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေပုံ

ဓာတုလေဆာနည်းပညာ

များ၏ စွမ်းအင်ခြေများကို လေဆာစွမ်းအင်ခြေအဆင့် သို့ရောက်ရန် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်အကူအညီဖြင့် တိုးမြှင့်ပေး ရသည်။ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်မှသည် အရွှေ့စွမ်းအင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ဒြပ်ပစ္စည်းတို့သည် လေဆာစွမ်းအင် ခြေအဆင့်သို့ ရောက်ရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အချို့ ဒြပ်ပစ္စည်းတို့သည် လေဆာစွမ်းအင်ခြေအဆင့်သို့ရောက်နိုင် သော်လည်း ကြာရှည်စွာမရပ်တည်နိုင်ဘဲ မူရင်းတည်ငြိမ် ခြေသို့ ပြန်လည်ဆင်းလာစမြဲဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ဆင်း လာသောအခါ အပြုံလိုက်တစ်ပြိုင်နက် ဆင်းလာကြရာမှ ထိန်းထားသည့် စွမ်းအင်များသည် လေဆာ ရောင်ခြည် အဖြစ် တစ်သားတည်း ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

လေဆာရောင်ခြည်ရရန် လေဆာကြားခံပစ္စည်း လို သည်။ ဥပမာ ရူဘီ၊ အာဂွန်နှင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့တို့သည် လေဆာကြားခံ ဒြပ်ပစ္စည်းများဖြစ် သည်။ အစိုင်အခဲဖြစ်သည့် ရူဘီကိုသုံးလျှင် အစိုင်အခဲ ရူဘီလေဆာဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဟီလီယမ်နီယွန်ဓာတ်ငွေ့ သုံးလျှင် ဟီလီယမ်-နီယွန်ဓာတ်ငွေ့ လေဆာ၊ ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုဒ်သုံးလျှင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်လေဆာဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပေသည်။

ဒြပ်ပစ္စည်းတို့၏ လေဆာစွမ်းအင်ခြေအဆင့်ထိရောက် ရန် မြှင့်တင်ပေးသော စွမ်းအင်အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ လည်း လျှပ်စစ်စွမ်းအင်လေဆာ၊ အလင်းရောင်ကို သုံးလျှင် အလင်းလေဆာ၊ ဓာတုစွမ်းအင်ကို သုံးလျှင် ဓာတုလေ ဆာဟူ၍ လေဆာကိုအမျိုးမျိုးခွဲခြားပြန်၏။ ဓာတုစွမ်း အင်ကိုမူ ဒြပ်ပစ္စည်းတို့၏ ဓာတ်ပြောင်းလဲခြင်းမှ ရရှိပေ သည်။ ဓာတုလေဆာနည်းပညာမှာ ပိုမိုရှုပ်ထွေး၏။ လေဆာရောင်ခြည်ကို သုံး၍ လေ့လာသောဓာတုဗေဒ နယ်ပယ်အချို့မှာ ဒြပ်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးတို့၏ အလင်းစုပ် ယူခြင်းနှင့် အလင်းပျံ့လွင့်ခြင်းဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများ၊ အလင်းဓာတုဗေဒလေ့လာမှုများ၊ ဇီဝဓာတုဗေဒမော်လီ ကျူးများ၊ သီးသန့်အလင်းကြောင့် ပြောင်းလဲသွားပုံ၊ အိုင်ဆိုတုပ်များ ခွဲထုတ်ပုံနှင့် ပေါ်လီမာ ဓာတုဗေဒ စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

ဓမ္မာနန္ဒ၊ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မိုးမိတ်မြို့၊ ရွှေကျောင်း ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် (မြန်မာ ၁၂၇၂-၁၃၄၈)။ ။ ဆရာ တော် ဘဒ္ဒန္တဓမ္မာနန္ဒကို မန္တလေးတိုင်း၊ မိုးကုတ်မြို့တွင် ခမည်းတော် ဦးဖုန်း၊ မယ်တော် ဒေါ်အိမ်တို့က မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၂ ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁ ရက် စနေနေ့၌ ဖွားမြင်သည်။

ဓမ္မာနန္ဒ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဓမ္မာနန္ဒ

၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် လေးမြို့ကိုးချုပ်၊ ပန်းမ လယ်ပြင်ကျောင်း ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ကုမာရထံတွင် အခြေခံပညာများကို သင်ယူခဲ့သည်။ ၁၂ နှစ်သား အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ကုမာရထံတော်၌ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၅ နှစ် သား အရွယ်တွင် ကျောင်းမှ ထွက်၍ မိုးကုတ်မြို့ ရှမ်းတောရပ် ဆရာကြီး ဦးဘမောင်ထံ၌ သဒ္ဒါ သင်္ဂြိုဟ် စသော ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းများနှင့် တက္ခ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းများကို ခုနစ်နှစ်တိုင် သင်ကြား ဆည်းပူးခဲ့သည်။

သက်တော် ၂၂ နှစ်တွင် မိုးမိတ်မြို့ ရွှေကြာပင်ကျောင်း ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တခေမိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် မိုးမိတ် မြို့နေ ဦးကျန်-ဒေါ်ကျော့၊ ဦးထွန်းမြတ်-ဒေါ်အုံးကြင်၊ ဦးလှသောင်း - ဒေါ်သန်းသန်း တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူ၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တကုမာရထံတွင် လည်းကောင်း၊ မိုးမိတ်မြို့၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ခေမိန္ဒ ထံတွင် လည်း ကောင်း၊ မုံရွာမြို့၊ အနောက် လယ်တီကျောင်းတိုက် စာချ ဆရာတော် များ ထံတွင် လည်းကောင်း၊ အမရပူရမြို့၊ တူးမောင်းတိုက် စာချ ဆရာ တော်များထံတွင် လည်းကောင်း ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာ နေ့ဝါညဝါ ကျမ်းစာများကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော် မူခဲ့သည်။

စာပေ ပရိယတ္တိများကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော် မူရင်း စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုတော်မူရာ အစိုးရ

ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းများနှင့် မုံရွာမြို့ ဝိနည်းငယ်လေးဆောင် စာမေးပွဲများကို အောင်မြင် တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ရဟန်းသိက္ခာ ခုနစ်ဝါအရတွင် မိုးမိတ် မြို့ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်၌ စာသင်သံဃာတော်များအား သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ် စသော ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းစာများကို သင်ကြားပေးတော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၂၂ ခုနှစ်တွင် နယ်ချုပ် ကြီး ဝဏ္ဏကျော်ထင် ကျောင်းဒါယကာကြီး ဦးစောမိန်း အမှူးပြုသော မြို့သူမြို့သား ကျောင်းဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ များ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ မိုးမိတ်မြို့၊ ရွှေကျောင်းကို လက်ခံတော်မူသည်။ ထိုနောက် ရွှေကျောင်း ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကို ဖွင့်လှစ်၍ ကိုယ်တော်တိုင် ကြီးမှူးပြီး တပည့်ရင်း ဓမ္မာစရိယ စာချဆရာတော်ငါးပါးနှင့် အတူ စာသင်သံဃာ ၁၅၀ ကျော်တို့အား ပါဠိ အဋ္ဌကထာ နေဝါ ညဝါ ကျမ်းစာများကို နေ့စဉ် ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။

စာပေကျမ်းဂန်များကို ပို့ချတော်မူရင်း အစုံငါးဖြာ တရားတော်၊ ဆ ဆက္ကသုတ္တန်ဟောစဉ်တရားတော် စသော လောကုတ္တရာ စာပေများကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူ ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ဆဋ္ဌ သင်္ဂါယနာ ပဋိဝိသောဓက၊ မိုးမိတ်မြို့ သာသနမာမကအသင်း၊ ဆုတောင်းပြည့်စေတီ တော်နှင့် ရွှေမြင်တင်ဘုရားများ၏ ဂေါပကအဖွဲ့နာယက၊ ပထမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးပွဲကြီး တွင် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်နှင့် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ဝင်၊ ဒုတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီးတွင် နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ စသည်ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာ့အကျိုးကို ဆောင်ရွက် တော် မူသော သီလ သမာဓိ ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ သည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဓမ္မာနန္ဒသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက် ကပ် လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဓမ္မာနန္ဒသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် မိုးမိတ်မြို့ ရွှေကျောင်း ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီး၌ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။

နရသီဟ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ စစ်တွေမြို့၊ ကျားရုပ်ကျောင်းတိုက် (မြန်မာ ၁၂၆၈ -)။ ။ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တနရသီဟကို ရခိုင်ပြည်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ နရသီဟ

နယ် ပေါက်တောမြို့နယ်၊ ရွာချောင်းကြီး ကျေးရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးလှဘော်သူ၊ မယ်တော် ဒေါ်ခွေးမတို့က ၁၂၆၈ ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၁၄ နှစ်သား အရွယ်တွင် ပေါက်တော မြို့ နယ်၊ ရွာချောင်းကြီးကျေးရွာ ကျောင်းဆရာတော် ဦးဥတ္တမကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၂၈၈ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့တွင် စစ်တွေ မြို့၊ ကျားရုပ်ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်၌ ကျားရုပ်ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တ အဂ္ဂမဟာထေရ်မြတ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာ နဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာတိုက်ကျောင်း ဆရာတော်ဦးပညာ၊ မန္တလေးမြို့ရှိ ဆရာတော်ကြီးများဖြစ် ကြသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဦးဉာဏုတ္တရာ၊ အဘိဓမ္မာပါရဂူ ဆရာတော် ဦးဝိမလ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးရေဝတ၊ အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ ဦးနန္ဒိမာစသော ဆရာတော်ကြီးများထံတွင် ပါဠိအဋ္ဌကထာကျမ်းစာများကို သင်ကြားတတ်မြောက် တော်မူခဲ့သည်။ စာပေပရိယတ္တိများကို သင်ကြားရင်း စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ အစိုးရပထမငယ်၊ ပထမလတ်တန်းနှင့် အမျိုးသား ပထမကြီးတန်းများကို ဖြေဆိုအောင်မြင်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၂၉၉ ခုနှစ်မှ ၁၃၀၆ ခုနှစ်ထိ ကျောက်ဆည်မြို့၌ ရွှေဂူကြီးတိုက်သစ်စာသင်တိုက် တည်

ထောင်ဖွင့်လှစ်၍ လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် စစ်တွေမြို့၌ တောင်တန်းသာသနာပြု ပရိယတ္တိစာသင်တိုက် သီးခြားထူထောင်၍လည်းကောင်း စာသင်သား ရဟန်းသာမဏေများအား စာပေကျမ်းဂန်များကို ပို့ချသင်ကြားပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထိုသို့ သင်ကြားပေးတော်မူရင်း မေတ္တယျအနာဂတဝင်ကျမ်း ပထမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲတို့ကိုလည်း ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်တွင် စစ်တွေမြို့နယ်၏ဝိနိစ္ဆယဌာနတာဝန်ခံ၊ ရခိုင်ပြည်နယ် တောင်တန်းသာသနာပြု အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်၊ ၁၉၅၃ နှစ်တွင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတာဝန်ခံ အမှုဆောင် သံဃာ့ဝန်ဆောင်ဆရာတော်၊ အစိုးရပါဠိပထမပြန်၊ ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲများ၌ သြဝါဒါစရိယနှင့် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့များ၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပထမအကြိမ်ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေးကြီး၏ မူလသံဃာ့ဝန်ဆောင်ဆရာတော်၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်ဆရာတော်၊ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက ဆရာတော်၊ နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော် စသည်ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာ့အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တနရသီဟသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

နိပေါနိုင်ငံ။ ။နိပေါနိုင်ငံတွင် အမတ်နေရာ ၁၄၀ ရှိသော ပါလီမန်တွင် ရွေးချယ် တင်မြောက်ရမည့် ဖြစ်သည့် ၁၁၂ နေရာအတွက် ရွေးကောက်ပွဲများကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ကြေညာခဲ့သည်။ ငါးနှစ်သက်တမ်းအတွက် ၁၉၈၁ ခုနှစ် မေလက နောက်ဆုံး ရွေးကောက်ပွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ပါလီမန် (ရပ်ရှ်တရီယာ ပန်ချာယတ်) ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရာ၌ နိုင်ငံရေးပါတီများကို ပိတ်ပင်ခဲ့သော ၁၉၆၁ ခုနှစ်က စတင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ပန်ချာယတ် အခြေခံမူနှင့်အညီ ဖြစ်စေရသည်။ ပါတီစုံစနစ် ပြန်လည်ပြဋ္ဌာန်းရေးကို ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ပြည်သူ့ဆန္ဒ ခံယူပွဲက ပယ်ချခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှစ၍ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သော လိုက်ဒါရာ ဗဟာဒူးချန်းသည် ရွေးကောက်ပွဲပြိုင်ပွဲဝင်ရေးကိုသာ အာရုံစိုက်နိုင်ရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဘုရင်ဘီရင်ဒရာထံ နုတ်ထွက်လွှာ တင်သွင်းသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄ -

စာ - ရှု။) မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် နာဂိန္ဒရာ ပရာဆတ်ရီဇယ် ဦးဆောင်သော အစိုးရသစ်က ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည်။ ပရာဆတ် ရီဇယ်သည် ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အထိ ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန် ယူခဲ့ဖူးသည်။

ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၁၁၂ နေရာအနက် ၁၀၈ နေရာကို ရွေးချယ်တင်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်။ အမတ်လောင်း တစ်ဦး သေဆုံးမှုကြောင့် မဲဆန္ဒနယ်လေးနယ်၏ ရွေးချယ်ပွဲကို ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ပြင်ဆင်ချက်တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အညီ ကျန်နေရာ ၂၈ နေရာကို ဘုရင်ဘီရင်ဒရာက လျာထားခန့်အပ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်အရှုံးစာရင်းကို ကြေညာလိုက်ရာ အနိုင်ရရှိသူများအနက် ၆၉ ဦးသည် အသစ်ဖြစ်ပြီး ၃၉ ဦးမှာမူ လက်ရှိ အမတ်များနှင့် တစ်ချိန်က အမတ် ဖြစ်ဖူးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ ၈ ဒသမ ၇ သန်းအနက် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း နီးပါး မဲပေးကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ပါလီမန်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မရစ်ချီမန်း ဆင်း ရှုရက်စသာကို ရွေးချယ်တင်မြောက်သည်။ ရှုရက်စသာ၏ အဆိုပြုချက်အရ ဘုရင်ဘီရင်ဒရာက အဖွဲ့ဝင် ၁၇ ဦးပါရှိသော ဝန်ကြီးများကောင်စီကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ပါလီမန် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းဖြစ်သော ရှုရက်စသာသည် နန်းတွင်းရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတို့ကိုလည်း တာဝန်ယူလိုက်သည်။

နိဗ္ဗေဒများ (၁၉၈၆) ။ ။ ဆွီဒင် ပညာတံခွန်အသင်းများနှင့် နော်ဝေးပါလီမန်နိဗ္ဗေဒကော်မတီတို့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိဗ္ဗေဒရှင်စာရင်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း ထုတ်ပြန် ကြေညာသည်။ ဆုတစ်ဆုစီအတွက် ဒေါ်လာ ၂,၉၄,၀၀၀ ခန့် (ဆွီဒင်ကရိုနာ ၂၀,၀၀,၀၀၀) ချီးမြှင့်သည်။

ရူပဗေဒဆု - ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အနောက်ဂျာမန် ရူပဗေဒပညာရှင်များဖြစ်သော ပါမောက္ခ အားနစ်ရှုစကာနှင့် ဒေါက်တာဂဲဘင်းနစ် တို့နှင့်အတူ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသား ရူပဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာ ဟိုင်းရစ် ရိုးရား တို့သည် အီလက်ထရွန်မိုက်ခရိုစကုပ်တီထွင်မှုအတွက် ရူပဗေဒနိဗ္ဗေဒကို ရရှိကြသည်။

ရူပဗေဒနိဗ္ဗေဒကို ၁၉၂၉ ခုနှစ်ကရရှိခဲ့သော ပြင်သစ် ရူပဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာ လူဝီ ဒီဗရိုင်းသည် အီလက်ထရွန်တွင် အမှန်သဘာဝအပြင် လှိုင်းသဘာဝလည်း ဆောင်နိုင်ကြောင်းကို သီအိုရီအရ ရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်။

နိုဗဲဆုရှင်များ (ရပ်လျက် ဝဲမှယာ) ၎ဲ ဘင်းနစ်၊ ယွန်ဇီလီ၊ ဂျိမ်းစ် မက်ဂီး၊ ဘူချာနန်၊ ဟိုင်းရစ် ရိုးရား၊ အားနစ်ရှ စကာ၊ ဂျန် ချားပိုလန်ညီ၊ ဒတ်ဒလီ ဟာရှဘက်၊ (ထိုင်လျက်ဝဲမှယာ)စတန်လီ ကိုဟင်၊ ဝိုး ဆိုယင်ကာ၊ ရီတာ လီဗီး၊ မွန်တယ်စီနို

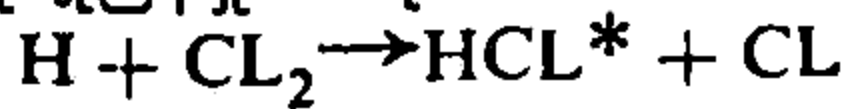
၁၉၃၇ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရှင်များဖြစ်သော အမေရိကန်ဂျပဗေဒ ပညာရှင် ဒေါက်တာဒေဗီဆင်နှင့် ဗြိတိသျှ ဂျပဗေဒပညာ ရှင် ဆာ ဂျီ ပီ သွမ်မဆင်တို့သည် အီလက်ထရွန် လှိုင်းကျေ ခြင်းကို လက်တွေ့ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ အီလက်ထရွန်မှာ အလင်းကဲ့သို့ လှိုင်းသဘာဝဆောင်၍ လှိုင်းအလျားရှိနိုင် သည်။ အလင်းမိုက်ခရိုစကုပ်ရှိသကဲ့သို့ အီလက်ထရွန်မိုက် ခရိုစကုပ်လည်း ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် အသက် ၂၃ နှစ်သာရှိသေးသော ဂျပဗေဒကျောင်းသား အားနစ် ရူစကာသည် ဘာလင်စက်မှုတက္ကသိုလ်တွင် ဆလင် ဒါပုံစံနန်းကြိုးကို ကြောင်လိမ်ပတ်ထားသော ဆိုလင်နိုက် သည် အီလက်ထရွန်တန်းစုကို စုဆုံစေနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ဝတ္ထုတစ်ခု၏ ပုံရိပ်ကို ရယူနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်း ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ရူစကာသည် ယင်းလုပ်ငန်း ကို ဒေါက်တာဘွဲ့ကျမ်းအဖြစ် ဆက်လက်သုတေသနပြုခဲ့ သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ချွဲကိန်းတစ်သောင်းနှစ်ထောင် ခန့်ရရှိစေသော သံလိုက်မှန်ဘီလူးနှစ်ခုပါ အီလက်ထရွန် မိုက်ခရိုစကုပ်ကို ရူစကာတီထွင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဘွဲ့ ပြီးသော ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ခွဲနိုင်စွမ်း (resolution) 50 nm (တစ်နယ်နီမီတာ = 10^{-9} m) ရှိပြီး အဆရှစ်ထောင်ချဲ့နိုင် သော အီလက်ထရွန်မိုက်ခရိုစကုပ်ကို တီထွင်နိုင်ခဲ့သည်။ အက်တမ်တစ်ခုချင်းခွဲနိုင်သည်အထိ ကိန်းဗရစ်တက္ကသိုလ် မှ ဂျပဗေဒပညာရှင်များက ဆက်လက်၍သုတေသနပြုခဲ့ ကြသည်။

ဒေါက်တာဘင်းနစ်နှင့် ဒေါက်တာရိုးရားတို့၏လုပ်ငန်း မှာ လိုဏ်ခေါင်းတူးအကျိုးပေါ်မီသော အီလက်ထရွန် မိုက်ခရိုစကုပ်အသစ်တစ်မျိုး တီထွင်သည့်လုပ်ငန်းဟု ယူ ဆနိုင်သည်။ ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာတွင် စွမ်းအင်မြင့် အတားအဆီးတစ်ခုကို စွမ်းအင်လုံလောက်စွာ မရှိသော အီလက်ထရွန်များသည် လိုဏ်ခေါင်းတူးခြင်းဖြင့် ကျော် လွန်နိုင်သည်။ ရှေးရိုးဂျပဗေဒအရကျော်လွန်နိုင်ရန်ကားမ ဖြစ်နိုင်ပေ။ မျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ အက်တမ်များကို “လိုဏ်ခေါင်းတူး အီလက်ထရွန်မိုက်ခရိုစကုပ်” ကို သုံး၍ စမ်းသပ်ပုံမှာ မျက်မြင်တစ်ဦးလက်ဖြင့် မျက်နှာပြင်တစ် ခုကို စမ်းသပ်ပုံနှင့်တူသည်။ ဓာတ်စက်တစ်ခုတွင်ဓာတ် ပြားနှင့် စတိုင်းလပ်(စ)အပ်တို့ ထိစေပြီး အသံကိုဖြစ်ပေါ် စေသကဲ့သို့ အက်တမ်ဒိုင်မင်းရှင်းရှိ အပ်ဖျားဖြင့် အက်တမ် မျက်နှာပြင်ကို ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန်ဖြတ်သန်းစေပြီး အက် တမ်မျက်နှာပြင်၏ အီလက်ထရွန်မိုက်ခရိုစကုပ်ဓာတ်ပုံကို တီဗီပုံစံကားချပ်ပေါ်တွင် ပေါ်စေနိုင်၏။ ဘင်းနစ်နှင့် ရိုးရားတို့မှာ လျှပ်ကူးလွန် ဂျပဗေဒပညာရှင်များဖြစ်သည့် အလျောက်အပ်ဖျားကို သယ်ဆောင်သောသံလိုက်များကို လျှပ်ကူးလွန်သတ္တုပေါ်တွင် ထိုင်စေပြီး တုန်ခါမှုကို ကင်း စေရန်ဖန်တီးထားသည်။ အပ်ဖျားထိပ်သို့ အက်တမ်မျက် နှာပြင်မှ ထုတ်လွှတ်သော အီလက်ထရွန်များရောက်လာ ရန် လိုဏ်ခေါင်းတူး အကျိုးဖြင့် ပို့ဆောင်ပေးရသည်။ အက်တမ် မျက်နှာပြင်တစ်ခုအတွက် မြေပြင်ညီခွဲနိုင်စွမ်း

နိဗ္ဗာန် (၁၉၈၆)

$2\text{Å} (2 \times 10^{-10} \text{ m})$ ဖြစ်ပြီး ထောင့်မှတ်ခွဲနိုင်စွမ်းမှာ 0.1 Å ဖြစ်သည်။ ဇီဝရူပဗေဒပိုင်းတွင် ဒီအင်အေနှင့် ဗိုင်းရပ်စ်များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ အခဲအခြေရူပဗေဒပိုင်းတွင် နှစ်ဖက်တိုင်း ပုံဆောင်ခဲများ၊ မဟာဩဇာများနှင့် မိုက်ခရိုအီလက်ထရွန် နှစ်သုတေသနပိုင်းတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်ဟု ယူဆရသည်။

ဓာတုဗေဒဆု - ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် ဓာတုဗေဒ နိဗ္ဗာန်ကို အမေရိကန်ရူပဗေဒပညာရှင်နှစ်ဦးနှင့် ကနေဒါပြည် ဖွား ဓာတုဗေဒပညာရှင်တစ်ဦးတို့ ရရှိခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပညာရှင်ပါမောက္ခဒတ်ဒလီဟာရှာဘက်နှင့် ထိုင်ဝမ်ဖွား အမေရိကန်နိုင်ငံသား ပါမောက္ခယွန်ဇီလီးတို့သည် ရူပဗေဒဘာသာရပ်တွင် အသုံးပြုမြဲဖြစ်သော မော်လီကျူးတန်းစုစနစ်ကို အသုံးပြုလျက် ဓာတုကင်နက်တစ်ခေါ် မော်လီကျူးများ တုံ့ပြန်မှုကို လေ့လာခဲ့ပြီး အလွန်တိုတောင်းသော အချိန် (10^{-12} s) တွင် မော်လီကျူးတစ်ခုချင်း၏ ပြောင်းလဲမှုကို လေ့လာခဲ့သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းမှ ရလဒ်များကို ပထမဦးဆုံး ဓာတုလေဆာတီထွင်မှုတွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။ အခြေခံအမှုန်ရူပဗေဒတွင် အမှုန်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တိုက်သည့်အခါ အလင်းအလျင်နီးပါးဖြင့် တိုက်စေသည်။ မော်လီကျူးများ တိုက်သောအခါမှ အသံအလျင်နီးပါးဖြင့် တိုက်စေသည်။ မော်လီကျူးအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံမှ လည်းကောင်း၊ စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ်ပမာဏ၊ စုပ်ယူပမာဏမှလည်းကောင်း လျင်မြန်သော ဓာတုတုံ့ပြန်မှုများ၏ သဘာဝကိုလေ့လာနိုင်သည်။ ကနေဒါနိုင်ငံသားပညာရှင်ပါမောက္ခ ဂျန်ချားပိုလန်ညီသည် အနီအောက် ရောင်စဉ်ပညာပေါ်အခြေခံပြီး ဓာတုတောက်ပမှုစနစ်ဖြင့် ဓာတုတုံ့ပြန်မှုကိုလေ့လာသည်။ ပိုလန်ညီသည် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဓာတုကင်နက်တစ်အမည်ရှိ စာအုပ်ကိုရေးသားခဲ့သည်။ ဟာရှာဘက်သည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် မော်လီကျူးတန်းစုစနစ်ဆိုင်ရာ စာတမ်းတစ်ခုကိုပြုစုခဲ့သည်။ ယင်းပညာရှင်သုံးဦးသည် ဓာတုဗေဒသက်သက်မဟုတ်ဘဲ ရူပဗေဒပညာကိုပါ တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုပြီး သုတေသနပြုကြရသည်။ ဓာတုလေဆာသည် ဒွိုမော်လီကျူးများ (ဥပမာ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ကလိုရိုဒ်) တွင် ဖြစ်ပေါ်သောတုန်ခါမှု၊ လည်ပတ်မှုနှင့် ရွေ့ရှားမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အခြေပြောင်းမှုများပေါ် အခြေခံသည်။ ဓာတုတုံ့ပြန်မှုများကြောင့် ယင်းဒွိုမော်လီကျူးဖြစ်စဉ်မှ စွမ်းအင်ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထွက်ပေါ်လာသော ဓာတုစွမ်းအင်ကို ဆီလျော်အလင်း စွမ်းအင်အဖြစ် ပြောင်းလဲပေးသည်။ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကို တိုက်ရိုက်အသုံးမပြုရဘဲ ချွဲကိန်းမြင့်သော ဖြာထွက်မှုစွမ်းအားကို ရနိုင်အောင် ဖန်တီးနိုင်သည်။ ဥပမာ-လေဆာဓာတုတုံ့ပြန်မှုတစ်ခု

ငြိမ်းချမ်းရေးနိဗ္ဗာန်ရှင် အီလီ ဗီဆယ်

တွင် ထွက်လာသော စွမ်းအင်မှာ ယူနစ်မိုးအတွက် $1.89 \times 10^5 \text{ J}$ ဖြစ်ပြီးလေဆာလှိုင်းအလျားမှာ $3.5-4.1$ မိုက်ခရိုမီတာဖြစ်သည်။ (တစ်မိုက်ခရိုမီတာတွင် 10^{-6} မီတာရှိသည်။) ဓာတု တုံ့ပြန်မှုမှ အလင်းလှိုင်းပြတ်များ ထုတ်ပေးနိုင်သောလေဆာများသည် စွမ်းအား (ပါဝါ) တစ်ကီလိုဝပ် (အချိန်မိုက်ခရိုစက္ကန့်အတိုင်းအတာ) ခန့် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းလုပ်ရပ်များမှာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဓာတုဗေဒနိဗ္ဗာန်ရှင်များ၏ ပြုဆောင်ချက်များပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ နျူကလီးယားရောယှက်ခြင်း သုတေသနတွင် အသုံးပြုရန်လည်း ဓာတုလေဆာသည် အလားအလာကောင်းကြောင်းတွေ့ရသည်။

ဆေးပညာဆု - ဆေးပညာ၊ သို့မဟုတ် ဇီဝကမ္မပညာရပ်ဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တင်နက်စီပြည်နယ် နက်ရှူးမြို့ရှိ ဗန်ဒါဘစ် ဆေးတက္ကသိုလ်မှ ဇီဝဓာတုဗေဒပညာ ပါမောက္ခ စတန်လီ ကိုဟင် (အမေရိကန်နိုင်ငံသား) နှင့် အီတလီနိုင်ငံ ရောမမြို့ရှိ သိပ္ပံသုတေသနဆိုင်ရာ အမျိုးသားကောင်စီမှ ဆဲလ်ဇီဝဗေဒ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ခန်း ညွှန်ကြားရေးမှူး ပါမောက္ခ ရီတာ လီဗီး-မန်တယ်စီနီ (အီတလီဖွား အမေရိကန်နိုင်ငံသား အဖြစ် ခံယူထားသူ) တို့အား ချီးမြှင့်သည်။ အာရုံကြော ကြီးထွားဝတ္ထု (အင်န် ဂျီ အက်မ်) နှင့် အက်ပီဒါမဲ ကြီးထွားဝတ္ထု (အီး ဂျီ အက်မ်) တို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိခြင်းကြောင့် ချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်န် ဂျီ အက်မ်နှင့် အီး ဂျီ အက်မ်တို့ကို လေ့လာခြင်းဖြင့် ဆဲလ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အဆင့်ဆင့်

ပြောင်းလဲမှုတို့ ပုံမှန်ဖြစ်စေရန် မည်သို့ထိန်းညှိသည်ကို သိနိုင်သည်။ သူငယ်ပြန်ရောဂါ၊ ကျူးမာ အကျိတ်ဖုရောဂါနှင့် အနာကျက်နှေးခြင်း စသည့်ဖွံ့ဖြိုးမှုဖောက်လဲဖောက်ပြန်ဖြစ်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပိုမို စူးစမ်း လေ့လာနိုင်သည်။ ပရိတ်တင်းတစ်မျိုးဖြစ်သော အင်န် ဂျီ အက်ဖ် ကို မြေဆိပ် တွင်လည်းကောင်း၊ ကြွက်၏ တံတွေးအိတ်တွင်လည်းတွေ့ရသည်။ အီးဂျီအက်ဖ်ကို မီးလောင်ခံလူနာအား အရေပြား အစားထိုးကုသပေးရာတွင် သုံးနိုင်သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးဆု - ဂျပန်အနွယ်ဝင် စာရေးဆရာ၊ လူ့အခွင့်အရေးအတွက် လှုံ့ဆော်ရေးဝါဒီနှင့် ဒဿနပညာရှင် ပါမောက္ခ အိလီ ဗီဆယ်က ငြိမ်းချမ်းရေးနိဗ္ဗာန်ကိုရရှိသည်။ ဗီဆယ်ကို ရိုမေးနီးယားနိုင်ငံ၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက နာဇီတို့၏အောက်ရူဗစ် (အော့စဗီစင်း) နှင့် ဘူးရှင်ဗား အကျဉ်းစခန်းတို့တွင် မိသားစုတစ်စုလုံး အသတ်ခံရပြီး ဗီဆယ်တစ်ဦးတည်းအသက်ရှင်ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဆိုဘွန်း တက္ကသိုလ်တွင် ဒဿနိကဗေဒ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ စစ်အတွင်းအတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ စာပေရေးသား ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီနှင့် စစ်အတွင်း ကာလက ဂျပန်လူမျိုးများကို ညှဉ်းပန်းခဲ့ခြင်း၊ သုတ်သင်ခဲ့ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းပေးရန် အတွက် အမေရိကန်သမ္မတ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်ကော်မရှင်တစ်ရပ် တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှစ၍ တာဝန်အပ်နှင်းခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

စီးပွားရေးပညာဆု - အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ရှိ ဂျော့မေဆင်တက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခ ဂျိမ်းစ် မက်ဂီး ဘူချာနန် (အမေရိကန်နိုင်ငံသား) အား စီးပွားရေးပညာဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုချီးမြှင့်သည်။ စီးပွားရေး နှင့်နိုင်ငံရေးတွင် အဆုံးအဖြတ်ပြုခြင်းဆိုင်ရာသိအိုရီအတွက် အခြေခံကျသော လေ့လာချက်များကြောင့် ဆုချီးမြှင့် ခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ပါမောက္ခ ဘူချာနန်သည် နိုင်ငံရေးအရ စီးပွားရေးကိုစိစစ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် အများပြည်သူ ရှေးချယ်မှုသိအိုရီ ကို စတင်ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့သူဖြစ်သည်။ စာပေဆု - ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွက် စာပေနိဗ္ဗာန်ဆုရရှိသူ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံသား ပါမောက္ခ ဝိုး ဆိုယင်ကာဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ဇာတ်ညွှန်းရေးဆရာ ဝိုး ဆိုယင်ကာသည် နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့် ဗြိတိသျှ နိုင်ငံတို့ရှိ တက္ကသိုလ်များတွင် ပညာ ဆည်းပူး ခဲ့သည်။ ဗြိတိန် နိုင်ငံ လီးဒ်စ်တက္ကသိုလ်မှ အင်္ဂလိပ်စာပေဖြင့် ဂုဏ်ထူးတန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံသို့ ပြန်သွားခဲ့သည့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်အထိ လန်ဒန်မြို့ တော်ဝင်ကဇာတ်ရုံတွင် သင်တန်းဆရာ၊ ဇာတ်ညွှန်းရေးဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့

သည်။ ၁၉၆၇ - ၇၀ ပြည်တွင်းစစ်ကာလတွင် ဗီအာဖရာ သူပုန်များကို ကူညီမှုဖြင့် နှစ်နှစ်နီးပါးမျှ ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရ သည်။ ထို့နောက် ဥရောပနှင့် ဂါနာနိုင်ငံတို့တွင် ခြောက်နှစ် တာမျှ လှည့်လည်နေထိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံသို့ ပြန်ခဲ့သည်။ အိုက်မ်တက္ကသိုလ်တွင် စာပေပါမောက္ခဖြစ်လာသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် စာပေရေးသားပြုစုခဲ့ရာ ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်နှင့် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ နှစ်အုပ်တို့အပါအဝင် စုစုပေါင်းစာအုပ် ၂၀ ပြုစုခဲ့သည်။ ကေသရာဇာနှင့်ရတနာ (၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် စင်တင်ရှ် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ပြဇာတ်) ၊ မြိုင်ဟေ ဝန်တို က ခုန့် ပွဲ (၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် စင်တင်ရှ် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ် ထုတ် ဝေ သော ပြဇာတ်) ၊ ကွန်ဂို၏ ကောက်ရိတ်ချိန် (၁၉၆၅ တွင်စင်တင်ရှ် ၁၉၆၇ တွင် ထုတ်ဝေသော ပြဇာတ်) တို့သည် အထူးထင်ရှားသည်။ စာပေစာတန်းငယ်များကိုစုစည်း၍ ဒဏ္ဍာရီ၊ အနုစာပေနှင့် အာဖရိက ကမ္ဘာ ဟူသောအမည်ဖြင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထောင်တွင်းမှ ကဗျာများ (၁၉၆၉) စာအုပ်နှင့် အိုဂွန် အဘီဘီမင်း ကဗျာရှည် (၁၉၇၆) စာအုပ်တို့သည် အထူးအောင်မြင်သည်။ ဆိုယင်ကာသည် ပထမဦးဆုံးသော အာဖရိကတိုက်သား စာပေနိဗ္ဗာန်ဆုရရှိသူ ဖြစ် သည်။

နိုင်ငံတကာ ခဲမပြုကောင်စီ (အိုင်တီစီ) ။ ။

နိုင်ငံ တကာ ခဲမပြုကောင်စီသည် ကမ္ဘာ့ခဲမပြုရောင်းဝယ်မှုကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတကာ ခဲမပြုသဘောတူညီချက် (အိုင်တီအေ) စာချုပ်များအရ နှစ်စဉ်မပြတ် ထိန်းကွပ် ပေးလာခဲ့သည်။

ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာ ခဲမပြုသဘောတူညီ ချက်ကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့မှစ၍ ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့သည်။ ယင်းစာချုပ်၏ ငါး နှစ် သက်တမ်း သည် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ တရားဝင်သည်။ ကမ္ဘာ့ထုတ်လုပ်မှု၏ရာခိုင်နှုန်း ၈၀ နှင့် ဝယ်လိုအား၏ရာခိုင် နှုန်း ၈၀ ကို ကိုယ်စားပြုသည့်နိုင်ငံများက အတည်မပြု မချင်း ယာယီအားဖြင့်သာ အ ကောင် အ ထည် ဖော်ရ မည်ဟု သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ လက်တွေ့အားဖြင့် ယင်း စံနှုန်းကိုမမီဘဲရှိလေရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဈေးနှုန်း ဖယ်ဖရဲ ဖြစ်ချိန်အထိ ယင်းစာချုပ်သည် ယာယီအဆင့်သာ ရှိနေ ခဲ့သည်။

ခဲမပြုအဓိကထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံများအနက် မလေး ရွား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ ဩစတြေးလျ၊ ဇိုင်ယာနှင့် နိုင်ဂျီးရီးယားတို့သည် ယင်းဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် အိုင်တီ အေစာချုပ်တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တတိယ

နိုင်ငံတကာခဲမဖြူကောင်စီ (အိုင်တီစီ)

မလေးရှားနိုင်ငံတွင် ခဲမဖြူထုတ်လုပ်နေစဉ်။ ရှစ်လကြာမျှမရောင်းရဘဲ စုပုံနေသော ခဲမဖြူများ (အတွင်းပုံ)

အများဆုံး ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံဖြစ်သော ဗိုလစ်ဗီးယားသည် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် အိုင်တီအေစာချုပ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် စာချုပ်တွင် မပါဝင်တော့ချေ။ ဗဏ္ဍားဇီး၊ တရုတ်၊ မြန်မာနှင့် တောင်အာဖရိက နိုင်ငံတို့မှာမူ ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် စာချုပ်တွင် မပါဝင်ခဲ့သည့်နည်းတူ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် စာချုပ်တွင်လည်း မပါဝင်ချေ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ခဲမဖြူသဘောတူညီချက်ပါအချို့သော သတ်မှတ်ချက်များကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ခဲမဖြူ တင်ပို့ရောင်းချမှု ကန့်သတ်ချက်ကို သဘောမတူကြောင်း ကြေညာကာ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက်စာချုပ်တွင် မပါဝင်ဘဲ နေသည်။ စီးပွားရေးအပြန်အလှန်ကူညီရေးကောင်စီ(စီးမီးယား) (ကိုမီကွန်) အဖွဲ့ဝင် များ အနက် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် စာချုပ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော အရှေ့ဥရောပ နိုင်ငံများသည် ပိုလန်မှအပ လုံးဝမဝင်ဘဲနေသည်။ ပိုလန်နိုင်ငံကမူ စာချုပ် စတင်ချုပ်ဆိုစဉ်က ဝင်ခဲ့ပြီးမှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယပြည်ထောင်စုသည် ခဲမဖြူဝယ်ယူ တင်သွင်းသူအဖြစ် ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

အခက်အခဲများတွေ့ကြုံနေသည့် ကမ္ဘာ့ခဲမဖြူဈေးကွက်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ခဲ့ကြသည့်အလျောက် ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် အိုင်တီအေစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများဖြစ်ကြသော မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် နိုင်ဂျီးရီးယားတို့သည် ထုတ်လုပ်သူများရော ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများအတွက်ပါ ဈေးနှုန်း

တည်ငြိမ်နိုင်စေရန် ၁၉၈၃ ခုနှစ် မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့၌ ခဲမဖြူထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံများအသင်း (အေတီပီစီ) ကို ထူထောင် ရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ဗိုလစ်ဗီးယားနှင့် ဇိုင်ယာတို့ပါဝင်လာပြီး မကြာမီ ဩစတြေးလျလည်း ဝင်ရောက်လာသည်။ အောက်တိုဘာလတွင် ယင်းအသင်း၏ ဌာနချုပ်ကို မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ယင်းအသင်းကို အချို့သော စာနယ်ဇင်းများက ရေနံတင်ပို့ရောင်းချသော နိုင်ငံများအဖွဲ့ (အိုပက်) ကို မှီးပြီး တင်းပက်ဟုခေါ်ဝေါ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ အထွေထွေ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဌာန(ဂျီအက်စ်အေ)သည်အရေးကြီးသော ကုန်စည်များကို စုဆောင်းသိုလှောင်ထားလေ့ရှိရာ ယင်းတို့တွင် ခဲမဖြူလည်းပါဝင်ပေသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ဂျီအက်စ်အေက ခဲမဖြူတန်ချိန် ၁၀,၀၀၀ နီးပါး ထုတ်ရောင်းလိုက်သောအခါ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ခဲမဖြူပိုလျှံမှုပြဿနာ ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာသည်။ ထို့နောက် ပိုင်း တွင် ကမ္ဘာ့ စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ခဲမဖြူအစား အလျှူမီနီယမ်ကို အစားထိုး သုံးစွဲမှုကြောင့် လည်းကောင်း ဝယ်လိုအား ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပိုလျှံနေသည့် ခဲမဖြူ ပမာဏမှာလည်း ပုံမှန်အားဖြင့် တစ်နှစ်တာ သုံးစွဲနိုင်သေးသည့် ပမာဏထိ တိုးတက် များပြားလာ

နိုင်ငံတကာခဲမဖြူကောင်စီ (အိုင်တီစီ)

သည်။ ခဲမဖြူရောင်းဝယ်မှုတွင် ထူးခြားသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ အမည်မသိ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့တို့သည် ခဲမဖြူအများအပြားကို ဝယ်ယူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလကုန်ပိုင်းမှစ၍ ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ၁၉၈၂ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအဆင့်နီးပါးသို့ ခဲမဖြူဈေးနှုန်းထိုးတက်ခဲ့သည်။ သတ္တုရောင်းဝယ်ရေး ပင်မဌာနဖြစ်သော လန်ဒန် သတ္တုဈေးကွက် (အယ်အမ်အီး) သည် ခဲမဖြူ ရောင်းဝယ်မှုကို ယင်း၏သမိုင်းတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ရသည့်ဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံရသည်။ ယင်းသို့ဈေးနှုန်းမတည်ငြိမ်မှုသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့ တစ်နေ့ တည်းမှာပင် စတုလင်ပေါင် ၄၃၅ ပေါင် တက်လာပြီးတစ်တန်လျှင် စတုလင်ပေါင် ၁၀,၃၂၅ ပေါင် သို့ရောက်သွား၍ အယ်အမ်အီး ဈေးကွက်တွင် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်များ ၂၄ နာရီ ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ရသည်။ နောက်နေ့တွင် စတုလင်ပေါင် ၆၅၀ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ ထို့နောက်ဈေးနှုန်းသည် တစ်ရှိန်ထိုး ကျဆင်းလာရာ နိုင်ငံတကာခဲမဖြူကောင်စီသည် ဈေးနှုန်း မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း ကြားခံ ခဲမဖြူဝယ်ယူသိုလှောင်ရေးကို ပြုလုပ်ရန် ငွေကြေးမရှိတော့သည့်အဖြစ်နှင့် ကြုံတွေ့ရသည်။ ခဲမဖြူထုတ်လုပ်ရာတွင် ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် မြင့်မားလာခြင်းနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု ကြီးထွားလာခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးနှုန်းမြှင့်တင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းကြခြင်းဖြစ်ရာ ဤသို့သော ဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံတွေ့သောအခါ အကျပ်အတည်း ပိုမိုနက်ရှိုင်း လာလေသည်။

ဂျီအက်စ်အေကလည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ တွင် လက်ဝယ်ရှိ ခဲမဖြူတန်ချိန် ၃၆,၄၃၀ ကိုဈေးကွက်သို့ ထုတ်ရောင်းရတော့မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်တွင်မူ လန်ဒန် သတ္တုဈေးကွက် ဘုတ်အဖွဲ့က ခဲမဖြူ အရောင်း အဝယ်ကို နိုင်ငံဘာလ ၁ ရက်နေ့အထိ ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်တော့မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ယင်းရပ်ဆိုင်းမှုကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ထပ်မံ၍ ကာလတိုးမြှင့်လိုက်ပြန်သည်။ ထိုနေ့တွင်ပင် အယ်အမ်အီးသည် တရားဝင် လန်ဒန် ခဲမဖြူဈေးကွက်ကိုပါ ပိတ်ထားလိုက်တော့သည်။ ထို့ပြင် ကွာလာလမ်ပူ ခဲမဖြူဈေးကွက်ကိုလည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့မှစ၍ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင်မူ ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ တရားမဝင်ခန့်မှန်းချက်များအရ အိုင်တီစီ ကြားခံကုန်စည်သိုလှောင်မှုပမာဏသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တန်ချိန် ၆၂,၀၀၀ ရှိခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းပမာဏမှာ သုံးလအတွင်း တရား

ဝင်ပေါက်ဈေးဖြစ်သော တစ်တန်လျှင် စတုလင်ပေါင် ၈,၅၀၀ နှုန်းဖြင့်တွက်လျှင် စတုလင်ပေါင် ၅၂၇ သန်းမျှ ရှိသည်။

သို့ဖြစ်၍ အိုင်တီစီသည် လန်ဒန်ကုန်သည်များထံတွင် စတုလင်ပေါင် သန်း ၃၅၀ နှင့် ငွေချေးဘဏ်များတွင် အကြွေး စတုလင် ပေါင် သန်း ၅၅၀ တင် ရှိသည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ ကြွေးအားလုံးအတွက် အိုင်တီစီက တာဝန်ယူပေးဆပ်သင့်ကြောင်းနှင့် အိုင်တီစီ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၂၂ နိုင်ငံသည် အိုင်တီစီအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် တာဝန်ယူသင့်ကြောင်းဖြင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံက အဆိုပြုသည်။ သို့ရာတွင် ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့တွင် ပြင်သစ်၊ အနောက်ဂျာမနီနှင့် နယ်သာလန်တို့ကမူ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အဆိုကို ဆန့်ကျင်သည်။ အိုင်တီစီသည် ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကဲ့သို့သော အဆင့်မျိုးဖြင့် သံတမန်ဆိုင်ရာ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသင့်သည့် အဖွဲ့မျိုးဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ထိုသုံးနိုင်ငံက ထောက်ပြသည်။ ထိုအကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် နယူးကို အစီအစဉ်ဟု ခေါ်တွင်သော ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို အိုင်တီစီနှင့် ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့တို့ နှစ်ဖွဲ့စလုံးတွင် ထောက်ခံမှုရရှိရေးအတွက် ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာက ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ နယူးကို၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ အိုင်တီစီ၏ ကြားခံ သိုလှောင်ထားသမျှအပါအဝင် ခဲမဖြူအမြောက်အမြားကို သုံးနှစ်တာကာလအတွင်း ဈေးကွက်အတွင်းသို့ တဖြည်းဖြည်း ထုတ်ရောင်းသွားရန် အလို့ငှာ လောလောဆယ်ဝယ်ယူထားမည့် နယူးကိုအမည်ရှိ ကုမ္ပဏီတစ်ခု ထူထောင်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကုမ္ပဏီကို အရင်းအနှီးမတည်ငွေ ပေါင်စတုလင် သန်း ၂၇၀ ဖြင့် ထူထောင်ကာ ယင်းမတည်ငွေဖြင့် ခဲမဖြူတန်ချိန် ၈၅,၀၀၀ ကို သိမ်းကျုံးဝယ်ယူပြီး ဈေးနှုန်းမကျဆင်းရန် တဖြည်းဖြည်း ထုတ်ရောင်းသွားမည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းမတည်ငွေ တွင် အိုင်တီစီအဖွဲ့ဝင်များက ပေါင်စတုလင် သန်း ၂၀၀၊ ပွဲစားများက ပေါင်စတုလင်သန်း ၅၀၊ ဘဏ်များက ပေါင်စတုလင်သန်း ၂၀ အသီးသီး ထည့်ဝင်ရန်ဖြစ်သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလ နှစ်လစလုံး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီးသောအခါ နယူးကိုအစီအစဉ်ကို အိုင်တီစီအဖွဲ့အတွင်းတွင် အဓိကအားဖြင့် ဝယ်ယူတင်သွင်းသူ နိုင်ငံများက တဖြည်းဖြည်း ထောက်ခံလာကြသည်။ ထုတ်လုပ်သူနိုင်ငံများအနက် ဇိုင်ယာနှင့် သြစတြေးလျတို့က ထောက်ခံကြသည်။ သို့ရာတွင် အိုင်တီစီအဖွဲ့ဝင်အားလုံး၏ ထောက်ခံမှုကို အပြည့်အဝမရသော မည်သည့်သဘောတူချက်မျိုးကိုမဆို ဆန့်ကျင်သည်ဟု သောအင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ တင်းမာသော ရပ်တည်ချက်ကြောင့်

မတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် နယူးကိုအစီအစဉ် အဆိုပြုချက် သည် ပျက်ပြားသွားခဲ့ရသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ပုံစံများ၊ ဘဏ်တိုက်များနှင့် ကုန်သည်များက အိုင်တီစီ အပေါ် အကြွေးမဆပ်မှုအတွက် နှစ်နာကြေးရလို့ကြောင်း တရားစွဲဆိုသည့်ဖြစ်ရပ်များ ပေါ်ပေါက်သည်။

ထိုင်း နိုင်ငံ သည် အိုင်တီအေစာချုပ်တွင် သဘော တူထားသော ပို့ကုန် ထိန်းချုပ်မှုများကို တစ်ဖက်သတ် ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီဟူ၍ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာ သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံကလည်း ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းကျဆင်းမှုကြောင့် ခဲမဖြူပို့ကုန်မှ ဝင်ငွေကျဆင်း ရခြင်းကို ထေမိစေရန် ကြိုးပမ်းသည့်သဘောဖြင့် တစ်နှစ် လျှင် တန်ချိန် ၂၃,၀၀၀ တင်ပို့နေရာမှ တန်ချိန် ၂၇,၀၀၀ သို့ တိုးမြှင့်တင်ပို့တော့မည်ဟု ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့တွင် ကြေညာ သည်။ ထိုနေ့တွင် ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် အိုင်တီအေ သဘောတူညီချက် လုံးဝ ပျက်ပြားသွားသည့်သဘောပင် ဖြစ်သည်။

ဈေးကွက်တွင် ခဲမဖြူဈေးနှုန်းကို ကျားကန်ပေးရန် အိုင်တီစီ၌ ငွေမရှိတော့သည့် အချိန်မှစ၍ ခဲမဖြူဈေးသည် ထိုးကျလာရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ နှောင်းပိုင်းတွင် စတာ လင် ပေါင် ၃,၇၀၀ နှုန်းဝန်းကျင်သို့ ရောက်ရှိ လာ ရာ ယင်းဈေးနှုန်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းက ဈေးနှုန်း ၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သာရှိတော့သည်။

ကြေးမြီ စုစုပေါင်း စတာလင်ပေါင် သန်း ၉၀၀ (ဒေါ် လာသန်း ၁,၃၄၀) ခန့် တင်ရှိသော အိုင်တီစီထံမှ ကြေး မြီ စတာလင်ပေါင် သန်း ၄၀၀ ခန့် ပြန်လည် ရရှိလိုကြ သော သတ္တုပုံစံ ၁၁ ဦးသည် တင်ကိုရီယမ် လိုက်ဇေး ရှင်း (ခဲမဖြူဈေးကွက် ထုတ်ရောင်းချရေး)အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း သည်။ ယင်းအဖွဲ့သည် လန်ဒန်အခြေစိုက် အိုင်တီစီကို ထုတ်ဖျက်သိမ်းယူခွင့်ပြုရန် ဗြိတိန်နိုင်ငံ တရားလွှတ်တော် ချုပ်ဆို ဦးတိုက် လျှောက် ထား မည် ဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်က လန်ဒန်သတ္တုဈေးကွက် (အယ်အမ်အီး) တွင် ခဲမဖြူများကို အမည်မဖော်ဘဲ လျှို့ဝှက်ဝယ်ယူသည် မှာ မလေးရှားနိုင်ငံ၏ လက်ရာဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် မဟာ သီယာ မိုဟာမက်က ထုတ်ဖော်ဝန်ခံလိုက်သည်။ ထိုသို့ ဝယ်ယူရန်အစီအစဉ်ကို မလေးရှားအစိုးရက သဘောတူ ညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ခဲမဖြူဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်စေရန် မလေးရှားအစိုးရသည် ဈေးလျှော့ ထုတ် ရောင်းနေသော ခဲမဖြူကို သတ္တုပုံစံ ၁၁ တစ်ဦးမှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် အယ်အမ်အီးသည် ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များ ကတိအတိုင်း လိုက်နာကြရတော့မည့်အချိန်

ကျမှ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက် များကို ပြင်ဆင်ကာ မမှန်မကန်လုပ်ခဲ့သဖြင့် မလေးရှား အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက် မအောင်မြင် ဖြစ်ရသည်ဟု ဝန်ကြီးချုပ်က ရှင်းလင်းသည်။ ထိုကိစ္စတွင် မလေးရှား နိုင်ငံသုံး ရင်းကပ်ငွေ သန်း ၁၀၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၄၀၀ ကျော်) အရှုံးပေါ်ခဲ့ပြီး ခဲမဖြူတန်ချိန် ၆၀,၀၀၀ မရောင်းရဘဲ ကျန်ရစ်သည်ဟုဆိုသည်။

ပညာရည်ချွန်ဆု။ ။ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် အခြေခံပညာရေး အဆင့်အတန်း ပိုမိုမြင့်မားလာစေရန်၊ ကျောင်းအလိုက် စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအင်အား အရှိန် ပိုမို ကောင်းမွန် လာစေရန် ကျောင်း အချင်းချင်း ကောင်းမွန်သန့်ရှင်းသော ပြိုင်ဆိုင်မှုအလေ့အကျင့် ပိုမို ရရှိလာစေရန်၊ ပညာရည် ထူးချွန်သော ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ ပိုမို ပေါ် ထွန်း လာ စေ ရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ပညာရည်ချွန်ဆုကို ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ စ၍ နှစ်စဉ်ချီးမြှင့်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ခြောက်ကြိမ် မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ပညာရည်ချွန်ဆု ချီးမြှင့်ရာတွင် ပညာရည် ထူးချွန်သော ကျောင်းသူကျောင်းသား များကိုလည်း ကောင်း၊ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း အမြင့်ဆုံး ရရှိသော ကျောင်းများကိုလည်းကောင်း ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ အသီးသီးချီးမြှင့်သည်။

ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ဆုချီးမြှင့်ရာတွင် ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် အခြေခံပညာအထက် တန်းစာမေးပွဲကို တစ် ကြိမ် တည်း ဖြင့် “က” စာရင်းမှ အောင်မြင်သူဖြစ်ခြင်း၊ ဘာသာရပ်တိုင်း၌ အနည်းဆုံး အမှတ် ၅၀ နှင့်အထက်ရရှိသူဖြစ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် အမိအဖများသည် နိုင်ငံသားများဖြစ်ခြင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ပြီး ကျောင်းစည်းကမ်းကို လေးစားလိုက်နာသူ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ပြီး ဘာသာရပ် အားလုံးပေါင်း၌ ပထမ အမှတ်အများဆုံး၊ ဒုတိယ အမှတ်အများဆုံးနှင့် တတိယ အမှတ်အများဆုံး အသီးသီးရရှိကြသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများအား ပညာရည်ချွန်ဆု ရွေးချယ်စိစစ်ရေးကော်မတီက ရွေးချယ် ကာ ရွှေတံဆိပ်၊ ငွေတံဆိပ်၊ ကြေးတံဆိပ်ဟူသော ပညာ ရည်ချွန်ဆုတံဆိပ်နှင့် ပညာရည်ချွန်ဆု လက်မှတ်များကို ရရှိသော အဆင့်အလိုက် ချီးမြှင့်သည်။

ကျောင်းများအား ဆုချီးမြှင့်ရာတွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာမေးပွဲတွင် အမှန် တကယ် ဖြေဆိုသူ ကျောင်း သား ဦး ရေ အနည်းဆုံး ၄၀ ရှိပြီး ဖြေဆိုသူ

ပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်း အမှာစကား ပြောကြားစဉ်

ကျောင်းသား ကျောင်းသူဦးရေအပေါ် အခြေခံ၍ “က” အောင်စာရင်းနှင့် “ခ” အောင်စာရင်းနှစ်ခုပေါင်း အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းအများဆုံးရရှိပြီး “က” စာရင်းတွင်အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း အနည်းဆုံး ၅၀ နှင့် အထက်ရရှိသည့် ကျောင်းများအား ပထမ၊ ဒုတိယ နှင့် တတိယ သတ်မှတ်၍ ပညာရည်ချွန်ဆု ချီးမြှင့်ရန် ပညာရည်ချွန်ဆု ရွေးချယ်စိစစ်ရေးကော်မတီက ရွေးချယ်ပေးသည်။

အခြေခံ ပညာအထက်တန်း စာမေးပွဲ၌ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း အမြင့်ဆုံး ပထမဆုရရှိသည့် ကျောင်းကို ပညာရည်ချွန်ရွှေစင်ရုပ်ဆု ချီးမြှင့်ရုံသာမက အဆိုပါကျောင်းတွင် လုပ်သက် ခြောက်လသက် ကျော်လွန်သောဆရာ၊ ဆရာမများအား နှစ်တိုးလစာတစ်ရစ် တိုးမြှင့်ပေးသည်။ ထို့ပြင် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာမေးပွဲအောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းအမြင့်ဆုံး ပထမ၊ ဒုတိယနှင့်တတိယ ရရှိကြသော ကျောင်းများမှ သက်ဆိုင်ရာစာသင်နှစ်တွင် အနည်းဆုံး ခြောက်လ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးကြသည့် ကျောင်းအုပ်ကြီးများနှင့် ဆရာ ဆရာမများအားလည်း ပညာရည်ချွန်ဆု ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်များ ပေးအပ်ချီးမြှင့်သည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး၏ ပညာရည်ချွန်ရွှေစင်ရုပ်ဆုသည် မီးရှူးတန်ဆောင် ပညာရောင်ကို ကိုယ်စားပြုရုပ်လုံးဖော်ထားသော ရွှေစင်ရုပ်ဖြစ်သည်။ ရုပ်လုံး၏ အောက်ခြေမှ မီးညွန့်ထိပ်အထိ အမြင့်မှာ ၂၇ လက်မရှိ၍ ရွှေဝါ၊ ရွှေနီ၊ ငွေတို့နှင့် လိုက်ဖက်သော ရှားအရင့်ရောင်၊ အနက်ရောင်၊ အနီရောင်တို့ကို အသုံးပြုထားသည်။ ရုပ်လုံး၏ အောက်ခြေတွင် ဆုရကျောင်းအမည် ရေးထိုးရန် ငွေပြားအကွက် ၁၄ ကွက်ပါရှိသည်။ ရွှေဝါရောင်အရစ်သုံးရစ်ကို ဖြက်ညီညီပြုလုပ်ထားသည်။ ဆီမီးခွက်ကို ရွှေအို

ရောင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ၁၄ ခု သရုပ်ဖော်အဆင်း ၁၄ စင်းကိုရွှေရောင်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ထားသည်။ ယင်းရွှေစင်ရုပ်တွင် ပါရှိသော မီးတောက်ကို ၁၄ ပဲ ၄ ရွှေး ရွှေရည်ရှိသော ရွှေသားစစ်စစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားလေသည်။

နှစ်အလိုက် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း အမြင့်ဆုံးပထမဆုရ ကျောင်းများ

ရရှိသောနှစ်	ကျောင်းအမည်
၁၉၈၁	ပညာရေး တက္ကသိုလ် လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်း၊ ကမာရွတ်
၁၉၈၃	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၁)၊ ဒဂုံ
၁၉၈၄	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ ကမာဝက် မုဒုံမြို့နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်
၁၉၈၅	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၃)၊ ပဲခူးမြို့
၁၉၈၆	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၃)၊ ပဲခူးမြို့

မှတ်ချက်။ ။၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် သတ်မှတ်ထားသော အောင်ချက်အဆင့် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သောကျောင်းမရှိသောကြောင့် ဆုမချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့ချေ။

နှစ်အလိုက် ပညာရည်ချိန်ဆ ရရှိကြသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ

ရရှိသောနှစ်	ကျောင်းသူ/ကျောင်းသား အမည်	ကျောင်းအမည်	အဆင့်
၁၉၈၁	မောင်ကိုကိုအောင်	ပညာရေးတက္ကသိုလ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၊ ကမာရွတ်	ပထမ
။	မလွင်မေအေး	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ ဗဟန်း	ဒုတိယ
။	မယုဂျနီဖြူအေးသွင်	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ ကမာရွတ်	တတိယ
။	မမြမိုးမိုးအောင်	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၄)၊ ဗိုလ်တထောင်	တတိယ
၁၉၈၂	မမြရတနာစိုး	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ မလိုင်မြို့နယ်	ပထမ
။	မောင်ဟန်ဝင်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ ကမာရွတ်	ဒုတိယ
။	မောင်မြတိုး	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၁)၊ လသာ	တတိယ
၁၉၈၃	မအေးအေးဝင်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ လသာ	ပထမ
။	မောင်မောင်ကြည်	ပညာရေးတက္ကသိုလ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၊ ကမာရွတ်	ဒုတိယ
။	မလေးမြိုင်	။	ဒုတိယ
။	မောင်လှမျိုးကျော်	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ ကမာရွတ်	တတိယ
၁၉၈၄	မောင်ငြိမ်းသူအောင်	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၆)၊ ဗိုလ်တထောင်	ပထမ
။	မောင်နေဝန်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ မြူးမြို့နယ်	ပထမ
။	မောင်ဇော်သိန်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၁)၊ ရေနံချောင်း	ဒုတိယ
။	မောင်မိုးအေး	ပညာရေးတက္ကသိုလ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၊ ကမာရွတ်	တတိယ
၁၉၈၅	မလတ်လတ်ဝင်း	ပညာရေးတက္ကသိုလ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၊ ကမာရွတ်	ပထမ
။	မမြသီတာအုန်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၃)၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်	ဒုတိယ
။	မမြတ်မာတင်	ပညာရေးတက္ကသိုလ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၊ ကမာရွတ်	တတိယ
၁၉၈၆	မောင်ဇော်မျိုးမင်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ ကမာရွတ်	ပထမ
။	မဇင်မေဝင်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ လသာ	ပထမ
။	မောင်အေးမင်း	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၁)၊ ဒဂုံ	ပထမ
။	မမြတ်မြတ်ဦး	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ လသာ	ဒုတိယ
။	မခင်စန္ဒာရီ	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၂)၊ လသာ	တတိယ
။	မောင်တင်အောင်	အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း(၁)၊ ဒဂုံ	တတိယ

ပါကစ္စတန် အစ္စလာမ္မစ်သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ပါကစ္စတန် အူးလဟက်သည် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းလိုက် နိုင်ငံ၌ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ဇူဖီကာ အလီဘူတိုထံမှ အာဏာသိမ်းယူပြီး စစ်အုပ်ချုပ် ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှာပင် အစိုးရအဖွဲ့က သမ္မတ ရေး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း လာခဲ့သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဇီယာ ဇီယာအူးလဟက်ထံ နုတ်ထွက်လွှာ တင်သွင်းခဲ့ကြသည်။

ပါကစ္စတန်အစွလာမုတ်သမ္မတနိုင်ငံ

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသိမ်းသောအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် သမ္မတဇီယာအူးလဟက်(ဝဲ)နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဂျူနောဂျီ

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မိုဟာမက်ခန် ဂျူနောဂျီကပင် ဆက်လက် တာဝန်ယူသည်။ (စွယ်စုံ နှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊ ၂၁၆ - ၅။)

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အာဏာရပါတီအဖြစ် ပါကစ္စတန် မူဆလင်အဖွဲ့ချုပ်ဟူသောအမည်ဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ ဝန်ကြီးချုပ် ဂျူနောဂျီကို ပါတီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တညီ တညွတ်တည်း ရွေးချယ်သည့် အစည်းအဝေးတွင်ပင် ပါတီဖွဲ့စည်းပုံကို အတည်ပြု ကြေညာခဲ့သည်။

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် အတိုက်အခံ ပါတီ ၁၀ ခု ပါဝင် သော ဒီမိုကရေစီပြန်လည် ထွန်းကားရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ (အမ်အာဒီ)က အစိုးရကိုဆန့်ကျင်သော ဆန္ဒပြပွဲများ လှူ ဆော်ကျင်းပခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတွင် မငြိမ်မသက် ဖြစ်ရ သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-၈၇၊ ၂၇၇ - ၅။) ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့က အမ်အာဒီက လူထုစည်းဝေးပွဲ တစ်ရပ်ကျင်းပခဲ့ရာ လူပေါင်း ၆၀,၀၀၀ ခန့် တက်ရောက် သည်ဟုဆိုသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် ပြေလတွင် ပါကစ္စတန်တရား

ရုံးချုပ်က သေဒဏ်ချမှတ်စီရင်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်းအလီဘူတို၏သမီး ဘီနဇာဘူတိုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက် ရှိလာပြန်ရာ လာဟိုမြို့၌ကျင်းပသော ဆန္ဒပြပွဲတွင် လူ ထောင်ပေါင်းများစွာက ကြိုဆိုအားပေးခြင်း ခံရသည်။ အတိုက်အခံ ပါကစ္စတန်ပြည်သူပါတီ (ပီပီပီ)၏ယာယီဥက္ကဋ္ဌ လည်းဖြစ်သောဘီနဇာဘူတိုသည်သမ္မတ ဇီယာအူးလဟက် အား ထူးထူးမှ နုတ်ထွက်ပေးရန်၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် စစ်အုပ် ချုပ်ရေးဥပဒေအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သောအမျိုး သားလွှတ်တော်ကို အစားထိုးရန် ရွေးကောက်ပွဲအသစ်တစ် ရပ်ကျင်းပပေးရန်တို့ကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်တွင် လှုပ်ရှားမှု ကျယ်ပြန့်လာပြီဖြစ်သော အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြပွဲများသည် အောင်မြင်သည်ဟူ၍ ဘီနဇာက ဇူလိုင် လ ၆ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမ်အာဒီ၏ ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခဝါဂျာခါအီရူဒင်နှင့် ဘီနဇာ တို့သည် သဘောထားကွဲလွဲမှုပေါ်ပေါက်ရာမှ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ခါအီရူဒင် နုတ်ထွက်သွားခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့ (ပါကစ္စတန် လွတ်လပ်ရေးနေ့)တွင် အစိုးရ

ပါကစ္စတန်အစ္စလာမ့်သမ္မတနိုင်ငံ

ဆန့်ကျင်ရေးစည်းဝေးပွဲများ ကျင်းပသည့် အမ်အာဒီအဖွဲ့
ဝင် အများအပြားကို အစိုးရကဖမ်းဆီးခဲ့ရာ ဘီနဇာလည်း
အဖမ်းခံခဲ့ရသည်။ အစိုးရက တားမြစ်သည့်အမိန့်ကိုဖိဆန်
၍ ဆန္ဒပြပွဲများ ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ လာဟိုမြို့ လူထုစည်း
ဝေးပွဲတစ်ရပ်တွင် ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းမှုပေါ်ပေါက်ကာ ဆန္ဒ
ပြသလေးဦး သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်နှင့် တစ်ဆက်
တည်းမှာပင် ဆင်းပြည်နယ်၌ကျင်းပသော ဆန္ဒပြပွဲများ
ကိုလည်း အစိုးရက နှိမ်နင်းခဲ့ရာ လူ ၂၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့ရ
ပြန်သည်။ နှစ်ပတ်ကြာမျှ နှိမ်နင်းအပြီးတွင် လူပေါင်း
၂၀၀၀ ခန့်ကို ထိန်းသိမ်း ထားကြောင်းဖြင့် ရဲအဖွဲ့က
ကြေညာသည်။

ထိန်းသိမ်းထားသော ဘီနဇာဘူတိုကို စက်တင်ဘာလ
၈ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်လွှတ်ပေးလိုက်သည်။ သမ္မတ
ဇီယာနုတ်ထွက်ရေးနှင့် ရွေးကောက်ပွဲသစ် ကျင်းပရေး
အတွက် ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်
သွားမည်ဟု ဘီနဇာက ကြေညာခဲ့သည်။ အစိုးရဘက်မှ
ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူများကလည်း ပါကစ္စတန် နိုင်ငံတွင်
ရွေးကောက်ပွဲများကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တိုင်အောင် ကျင်းပ
ဦးမည်မဟုတ်ကြောင်းဖြင့် ကြေညာခဲ့သည်။

ကရာချီလေဆိပ်မှ နယူးယောက်မြို့သို့ ထွက်ခွာမည့်
အမေရိကန် ပန်အမေရိကန် ဘိုးအင်း ၇၄၇ လေယာဉ်
တစ်စင်းကို စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် အာရပ်ပြောက်
ကျား လေးဦးက အပိုင်စီးခဲ့သည်။ ၎င်းပြောက်ကျားတို့
က ကရာချီမှ စိုက်ပျိုးရေးပုံသန်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြ
သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က အစ္စရေးရွက်လှေတစ်စင်း
ကို စီးနင်း၍ လူသတ်ခဲ့မှုဖြင့် ပါကစ္စတန်၌ အကျဉ်းချ
ထားခြင်း ခံရသော ပါလက်စတိုင်းသုံးဦးကို လွှတ်ပေးရန်
လည်း တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ လေယာဉ်ဝန်ထမ်းတို့သည်
အကြမ်းဖက်သမားတို့လက်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့ကြ
သည်။ အမေရိကန် ခရီးသည်တစ်ဦး အသတ်ခံရသည်။
လေယာဉ်အပိုင်စီးခံရပြီး ၁၇ နာရီမျှအကြာတွင် ပါကစ္စ
တန် ကွန်မန်ဒိုတပ်ဖွဲ့က စီးနင်းတိုက်ခိုက်၍ ခရီးသည်များ
ကို ကယ်တင်ရန် ကြိုးပမ်းသည်။ အပိုင်စီးသူ နှစ်ဦးကို
အသေဖမ်းမိပြီး ကျန်နှစ်ဦးကို အရှင်ဖမ်းမိသည်။ ထို့ပြင်
ယင်းလေယာဉ်ပေါ်သို့ မတက်ခဲ့သော်လည်း နောက်ကွယ်
မှ ညွှန်ကြားခဲ့သည်ဟု သက်သေခံသော လစ်ဗျာနိုင်ငံမှ
ဆာလမန် တာရာကိုကိုလည်း ဖမ်းဆီး ရမိသည်။ ယင်း
တရားခံသုံးဦးကို တရားစီရင်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်
ပြီးပြီဟု ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ
ခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန သတင်းရပ်ကွက်က ပြောကြား
သည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကြန့်ကြာနေခြင်းမှာ အရှင်ဖမ်း
မိသူ တရားခံတစ်ဦးသည် ဒဏ်ရာ ပြင်းထန်စွာ ရထား၍

ဆေးကုသမှုခံယူနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။
ယင်းလေယာဉ်အပိုင်စီးမှုတွင် လူပေါင်း ၂၁ ဦး သေဆုံးခဲ့
ပြီး ခရီးသည်များစွာ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ သေဆုံးသူများ
ထဲတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသား ၁၃ ဦးပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့်
ယင်းလေယာဉ်အပိုင်စီးမှုကို ပါကစ္စတန်အစိုးရ၏ ကိုင်တွယ်
ဖြေရှင်းပုံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ် ဂန္ဒီ
က ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကွင် ရာဂျာစတန် သဲကန္တာရ
၌ နျူကလီးယား ဖောက်ခွဲစမ်းသပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်
နျူကလီးယားလက်နက် ထုတ်လုပ်မှုအစီအစဉ် မရှိသေး
ကြောင်းဖြင့် အစဉ်တစိုက် ငြင်းဆိုလာခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်
ကလည်း နျူကလီးယားလက်နက်ထုတ်လုပ်ရန် ကြိုးပမ်း
နေသည်ဟူသော သတင်းမှာ မဟုတ်မမှန်ကြောင်းဖြင့်
ထပ်ဖန်တလဲလဲငြင်းဆိုလာခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်၏ ထိပ်တန်း
နျူကလီးယားသိပ္ပံပညာရှင်အဖြစ် အလေးထားခံရသော
ဒေါက်တာ အဘူ ကဒါ ခန်းက ပါကစ္စတန်သည် ပြည့်ဝ
ယူရေနီယမ် ခြပ်စင်ကို ထုတ်လုပ်ရာတွင် အောင်မြင်ပြီဟု
၁၉၈၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကြေညာခဲ့သည်။ အဏုမြူ
ဗုံးခလုတ်မောင်းအဖြစ်သုံးနိုင်သော ခရစ်တုန်ခေါ် အမြန်
နှုန်းမြင့် အီလက်ထရွန်းနစ်ခလုတ် ၅၀ ကို မှောင်ခိုထုတ်ရန်
ကြံစည်မှုဖြင့် ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလက အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စု ဟောက်စတန်မြို့၌ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံသား
တစ်ဦးသည် အရေးယူခြင်းခံရသည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၃
ခုနှစ်ထိ ကာလအတွင်းက နျူကလီးယား လက်နက်ထုတ်
လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သော မဟာဗျူဟာအရ အရေးပါ
သည့်ကိရိယာများကို ဒေါက်တာ ကဒါခန်းထံ ပေးပို့ခဲ့မှုဖြင့်
နယ်သာလန်နိုင်ငံ၌ ဒတ်ချ်အင်ဂျင်နီယာ တစ်ဦးသည်
၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ထောင်ဒဏ်တစ်နှစ်
အပြစ်ပေး ခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် တရုတ်နိုင်ငံသည်
ပါကစ္စတန်အား လက်နက်လုပ်နိုင်ရန် အဆင့်မီသည့်ယူရေ
နီယမ် ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကူညီနေကြောင်း၊ တရုတ်
နိုင်ငံရှိ နျူကလီးယားစမ်းသပ်ရာ လော့ဒိုးအရပ်ဒေသ၌
ပါကစ္စတန်သည် နျူကလီးယားလက်နက်တစ်ခု စမ်းသပ်
ဖွယ်ရှိကြောင်းဖြင့် အမေရိကန်ထောက်လှမ်းရေး အစီရင်
ခံစာတွင် ဖော်ပြလာခဲ့သည်။ နျူကလီးယားလက်နက်
မပြန့်ပွားရေးသဘောတူစာချုပ် (၁၉၆၈)ကို အိန္ဒိယရော၊
ပါကစ္စတန်ပါ လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိချေ။ ၁၉၈၅
ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန်တို့
ငြိမ်းချမ်းသော နျူကလီးယားပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး
စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားကြောင်းဖြင့် အတိအလင်း သတင်း
ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်သမ္မတ ဇီယာနှင့် အိန္ဒိယ
ဝန်ကြီးချုပ် ဂန္ဒီတို့သည် တစ်နိုင်ငံ၏ နျူကလီးယား

ပါတီ၏နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်မှု

ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံတို့ကို ကျန်တစ်နိုင်ငံက တိုက်ခိုက်ခြင်းမျိုး မပြုလုပ်ရန် သဘောတူညီချက် ရရှိထားပြီဟူ၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့အလည်အပတ်ထောက်ရှိနေသော ပါကစ္စတန်နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆာဟာန်ဇဒါ ယာကွတ်ခန်သည် နျူကလီးယားစွမ်းအင်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ယင်းစာချုပ်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်သာရည်ရွယ်ကြောင်းဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဂျူနေဂျီက ကြေညာခဲ့သည်။

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေသည် ၉၇ ဒသမ ၆ သန်းရှိကြောင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၇ ရက်နေ့က သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်က သန်းခေါင်စာရင်းအရ ရှိခဲ့သည့် လူဦးရေထက် ၁၃ သန်းခန့်ပိုလာကြောင်း သိရှိရသည်။

ပါတီ၏ နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တာဝန်များတွင် အရှိန် အဟုန်ဖြင့် ထိရောက်စွာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု။ ။ပြည်သူလူထု

တစ်ရပ်လုံး၏ စားဝတ်နေရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို အစွမ်းကုန် ဖြည့်ဆည်းပေးရေးသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၏ အခြေခံ စီးပွားရေး ဥပဒေသပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဥပဒေသနှင့် အညီ လမ်းစဉ်ပါတီသည် ပြည်သူတို့၏ စားဝတ်နေရေးအခြေအနေများ မြှင့်တက်လာစေရေးနှင့် လူမှုရေးအခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ဦးဆောင်မှုပေးကာ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ဤသို့ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် ပါတီ၏ နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထိရောက်စွာ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရေးသည် မျက်မှောက်ကာလ၏ အရေးပါဆုံးသော လုပ်ငန်းကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီက သတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများတွင် “လမ်းစဉ်ပါတီ၏ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းများ၊ လမ်းစဉ်လူငယ်အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်တို့” ပါဝင်သည်။

ပါတီ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် လူထု လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်းများတွင် စည်းရုံးထားပြီးသော အဖွဲ့အစည်းဝင်အင်အား ပမာဏမှာ ကြီးမား ကျယ်ပြန့်သော အင်အား ဖြစ်သည်။

ပြင် ဆိုရှယ်လစ် လူ့ဘောင် တည်ဆောက်ရေး၏ အမာခံအင်အားများအဖြစ်လည်း စုစည်းရရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ပါတီ၏ နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် စောက်ချလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်လာရခြင်းမှာ အခြေအနေအချိန်အခါ၏ တောင်းဆိုချက်အရပင် ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးအခြေအနေ

နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေးတွင် စီးပွားရေး အပိုင်းသည် အခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်သည်။ လမ်းစဉ်ပါတီသည် ဤအချက်ကို အလေးအနက်ထားသည့်အလျောက် ပထမလေးနှစ်စီမံကိန်း (၁၉၇၁-၇၂ မှ ၁၉၇၄-၇၅ အထိ) ကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ စတင် ဖွဲ့စည်းသည့် ပထမ အကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းနှင့်အညီဖြစ်စေရန် ပထမလေးနှစ်စီမံကိန်းကာလကို ၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် အဆုံးသတ်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် ပါတီညီလာခံက အတည်ပြု ပေးခဲ့သည့် အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများ ဘောင်အတွင်း မှ လေးနှစ် စီမံကိန်းများနှင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လာခဲ့သည်။

လမ်းစဉ် ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူ့လူထု၏ စားဝတ်နေရေး အပါအဝင် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးအခြေအနေများ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် ၁၉၇၄-၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၇-၇၈ ခုနှစ်အထိ ဒုတိယလေးနှစ် စီမံကိန်း၊ ၁၉၇၈-၇၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁-၈၂ ခုနှစ်အထိ တတိယ လေးနှစ် စီမံကိန်း၊ ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်အထိ စတုတ္ထ လေးနှစ် စီမံကိန်းများကို အသီးသီး အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အချိန်ကာလအားဖြင့် ကြည့်လျှင် ၁၂ နှစ်ကျော်ပြီ ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော် အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းကာလကြီး၏ သက်တမ်း ထက်ဝက်ကျော် ကာလသို့ ရောက်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉ - ၉၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဖြစ်သော ပဉ္စမ လေးနှစ် စီမံကိန်း၏ ပထမနှစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပေသည်။ ပဉ္စမလေးနှစ်စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ပြီးစီးသည့်အခါ အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည် စီမံကိန်းကာလ ပြီးမြောက်ရန် ဆဋ္ဌမလေးနှစ် စီမံကိန်း တစ်ရပ်သာ ကျန်ရှိတော့မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိသည့် ပဉ္စမလေးနှစ်စီမံကိန်းသည် အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏

ပါတီ၏နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်မှု

ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီနိုင်ရေးအတွက် အထူးအရေးပါသော လေးနှစ်စီမံကိန်းကာလ တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။

ပဉ္စမ လေးနှစ်စီမံကိန်း၏ လျာထားချက်များကို ပဉ္စမ အကြိမ်ပါတီညီလာခံက ချမှတ်ပေးထားသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် ၁၀ ရပ်နှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးသည် မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အခိုင်အမာဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး အင်အားစုကြီးများကို ပဉ္စမ လေးနှစ် စီမံကိန်းကာလမှ စတင်ကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပါဝင် ဆောင်ရွက်စေရန် လိုအပ်လာပေသည်။

လုပ်ငန်းအဆင့်လေးဆင့်

ပါတီ၏ နိုင်ငံရေး အင်အားစုကြီး များက နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း တာဝန်များတွင် အရှိန် အဟုန်ဖြင့် ထိရောက်စွာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည့် လုပ်ငန်းအဆင့် လေးဆင့်ရှိသည်။ ပညာပေးလှုံ့ဆော်ရေးလုပ်ငန်း၊ အခြေခံကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များ စုဆောင်းရေးလုပ်ငန်း၊ စည်းရုံး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းနှင့် စည်းရုံး လှုပ်ရှားမှုများကို စိစစ်သုံးသပ်ရေးနှင့် အားဖြည့် မွမ်းမံရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။

ပြည်သူများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် စိတ်ဝင်စားပြီး စိတ်ရောက်ပါဝင်စေရန် ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက် လာစေရန် ပညာပေး လှုံ့ဆော်ရေး လုပ်ငန်း များကို အစဉ် မပြတ် ဆောင်ရွက်သွားရေးသည် အထူးလိုအပ်ပေသည်။

ထို့ပြင် နယ်မြေနှင့် ပတ်သက်သည့် စီးပွားရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ လုံခြုံရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုအပ်သည့် စာရင်းဇယား အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံ မှန်ကန်စွာ စုဆောင်းရေးသည် စီမံကိန်း စီးပွားရေးစနစ် အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပေသည်။

တစ်ဖန် လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်နှင့် အညီ လူ့အင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားတို့ကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ သတ်မှတ် တာဝန်ပေးခြင်း၊ တာဝန် ခွဲဝေပေးထားသူတိုင်းက လုပ်အားအပြည့်အဝပေးရေးနှင့် ကိုယ်ရေစိတ်ပါ ဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် စည်းရုံး လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပေသည်။

အထက်ပါ စည်းရုံး လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှု တစ်ခုချင်း အလိုက် အောင်မြင်သည့်အခြေအနေရှိလျှင် အောင်မြင်မှု များကို အရှိန်အဟုန် တိုးမြှင့်သွားရန်နှင့် မအောင်မြင်မှု များဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင်လည်း အဓိက အကြောင်းရင်းများကို

ဖော်ထုတ်၍ စိစစ်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၎င်းအပြင် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းမှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် အားဖြည့်မွမ်းမံမှု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် သွားကြရန်လည်း လိုအပ်ပေသည်။

ပါတီ၏နိုင်ငံရေး အင်အားစုကြီးများသည် အထက်ပါ လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်နှင့် အညီ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တာဝန်များတွင် ပါဝင် အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိနေ ပြီဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထိရောက်စွာ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရန် ပါတီ၏ နိုင်ငံရေး အင်အားစုကြီးများတွင် အဓိကတာဝန်ရှိသည် မှန်သော် လည်း နိုင်ငံသား လုပ်သား ပြည်သူတို့ကလည်း ပါတီ၏ နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးများက အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထိရောက် စွာ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် စောင့်ထိန်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်အပ်သည့် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ လုပ်ငန်း တာဝန်များကို မိမိတို့ အသိတရားနှင့် လိုက်နာ စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် ပူးပေါင်း ကူညီရန်လည်း လိုအပ်ပေ သည်။

ပါးမား၊ အိုလော့ ယိုရှင်း (ခရစ် ၁၉၂၇-၁၉၈၆) ။ ။ ဆိုဒင် ဝန်ကြီးချုပ် အိုလော့ ပါးမားကို ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၉၆၉ ခု နှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်ထိ တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှစ၍ တစ်ကြိမ် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဗီယက်နမ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဝင်ရောက်စွက် ဖက်မှုကို အပြင်းအထန် ရှုတ်ချခဲ့၍ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်-ဆိုဒင် နှစ်နိုင်ငံ သံအဆက်အသွယ်အဆင့် လျော့ချမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပုံမှန်ပြန်လည် ဆက်သွယ်သည်။ ဆိုဗီယက်၊ ပိုလန်၊ အရှေ့ဂျာမနီ၊ ဟန်ဂေရီ၊ ဗုလဂေးရီးယား တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်နေ့က ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့စဉ်ကလည်း အိုလော့ ပါးမားသည် ဆန့်ကျင် ဝေဖန်ဖူးသည်။ ပါးမားကော်မရှင်ဟု ခေါ် စမှတ်ပြုကြသော လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး ပြဿနာများဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သောကော်မရှင် (၁၉၈၀) ၏ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲ ပြေငြိမ်းရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ စေ့စပ် ညှိနှိုင်း ရေး သံတမန်အဖြစ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည်။ ကွယ်လွန် ချိန်တွင် ဆိုရှယ်လစ် အင်တာနေရှင်နယ်အဖွဲ့ချုပ်၏ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက်

ခဲ့သော အိုလော့ ပါးမားသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မသမာသူ၏ လက်ချက်ဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ (ဆိုင်ဒင်နိုင်ငံ—၅။) (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၃-၈၁၊ ၂၀၇—၅။)

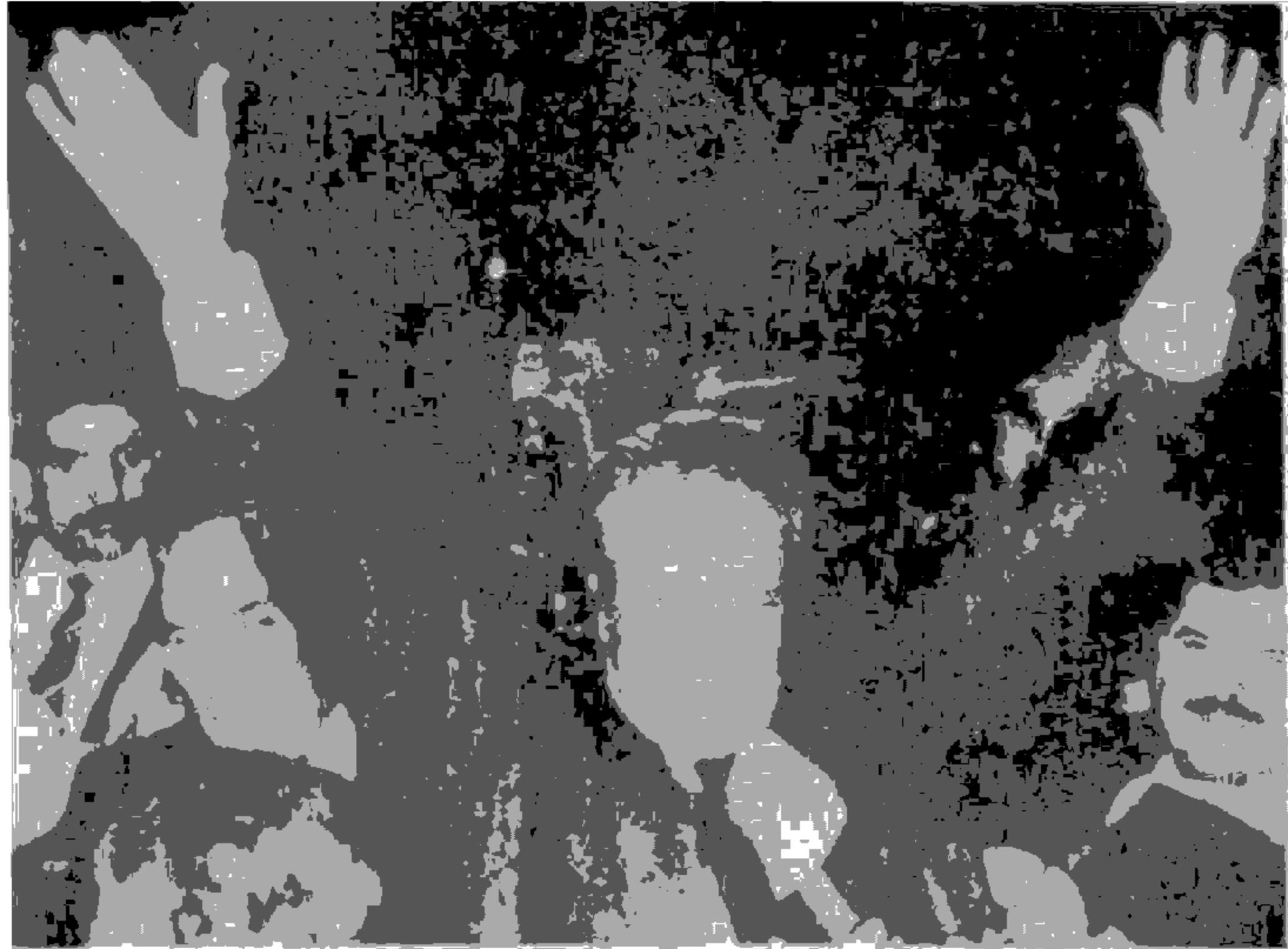
ပေါ်တူဂယ်သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့က ကျင်းပရာ ဆိုရှယ် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ (ပီအက်စ်ဒီ) က ထောက်ခံမဲ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး အနိုင်ရ၍ သမ္မတနိုင်ငံ လွှတ်တော်တွင် အင်အား အကြီးဆုံးသော ပါတီဖြစ်လာသည်။ ပီအက်စ်ဒီ ခေါင်းဆောင် ပါမောက္ခ အနီဗယ် ကာဗာဆို ဆီလဗာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။

သမ္မတ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အန်တိုနီယို ဒွီ ဆန်တို့ ရာမာဟို အန်းနက်စ်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်က တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ကတစ်ကြိမ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခံရကာ သက်တမ်းနှစ်ဆက် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ တတိယ သက်တမ်းအတွက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် မရတော့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့နှင့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တို့တွင် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ နှစ်ချီကျင်းပခဲ့ရသည်။ ပထမ ရွေးကောက်ပွဲ၌ သမ္မတလောင်း လေးဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရာ မည်သူမျှ ထောက်ခံမဲထက်ဝက်ကျော် မရရှိသဖြင့် ထောက်ခံမဲ ၄၆ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းရသူ ဒိုင်အိုဂို ဖရိုင်တက်စ် ဒွီ အမရဲ နှင့် ထောက်ခံမဲ ၂၅ ဒသမ ၄၄ ရာခိုင်

ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိသွားသော ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ်

နှုန်းရသူ ဒေါက်တာ မာရီယို ဆွာရက်စ် တို့နှစ်ဦးသည် ဒုတိယ အချိန်ရွေးကောက်ပွဲ၌ ထပ်မံယှဉ်ပြိုင်ရသည်။ ဒီမိုကရက်တစ် ဆိုရှယ်ဗဟိုပါတီ (စီဒီအက်စ်) ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း အမရဲသည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်အထိ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပြည်ထဲရေးနှင့်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ယူခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်သည်။ တစ်သီးပုဂ္ဂလ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း ပီအက်စ်ဒီ၏ ထောက်ခံမှုရသည်။ အမရဲကို သမ္မတလောင်းအဖြစ် အဆိုပြုခဲ့သူများ ထဲတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဆီလဗာလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပေါ်တူဂယ် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ (ပီအက်စ်ပီ) ၏ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ်သည် ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ် အထိ ကာလအတွင်းက နှစ်ကြိမ်၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ် အတွင်းက တစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ဖူးသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ်သည် ထောက်ခံမဲ ၅၁ ဒသမ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ အမရဲက ၄၈ ဒသမ ၇၂ ရာခိုင်နှုန်းရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။ ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သော ၁၂ နှစ်တာ ကာလအတွင်း အစိုးရအဖွဲ့ ၁၆ ဖွဲ့အထိ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ် သမ္မတဖြစ်လာခြင်းသည် နှစ်ပေါင်း ၆၀ နီးပါးကာလအတွင်း အရပ်သားသမ္မတတစ်ဦး ပထမဆုံးအကြိမ် တက်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာ ဆွာရက်စ်၏အောင်မြင်မှုသည် ဥရောပတောင်ပိုင်းဒေသတွင် လစွဲဗွန်းမှအောင်အထိ (ပေါ်တူဂီ မှုဂရီအထိ) သဘောထားပျော့ပျောင်းသော ဆိုရှယ်လစ်များ၏ နိုင်ငံရေးအင်အားကို ပိုမို တောင့်တင်းခိုင်မာစေခဲ့သည်ဟု နိုင်ငံတကာ လေ့လာသူများက ဝေဖန်ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ဆွာရက်စ်သည် ဥရောပ ဘုံစျေးအဖွဲ့သို့ ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ အဖွဲ့ဝင်ရေးကိုကြိုးပမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဘုံစျေးအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ပြင်သစ် သမ္မတ နိုင်ငံ။ ။ပြင်သစ် သမ္မတ ဖရန်စွာ မီးထရောင်းနှင့် ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာ တို့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့က ပြင်သစ်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ လီမြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီး အင်္ဂလိပ် ရေလက်ကြားကိုဖြတ်၍ မြေအောက် မီးရထားလမ်းဥမင် လိုက်ခေါင်း ဖောက်လုပ်ရန် သဘောတူကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။ ယင်းဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းကို ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် စ၍ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ထိမ်းရထား ဥမင်လိုက်ခေါင်းကို ဖွင့်လှစ်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။ နှစ်နိုင်ငံပေါင်း

ပြင်သစ်သမ္မတနိုင်ငံ

ပြင်သစ်နိုင်ငံသမ္မတ ဖရန်ဆွာမီးထရောင်း ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသို့ အလည်အပတ်ခရီးသွားရောက်စဉ် ဆိုဗီယက် ခေါင်းဆောင် မီးခါယီး ဂေါ်ဘာချောနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေပုံ

အလုပ်အကိုင် ၄၀,၀၀၀ မှ ၇၀,၀၀၀ ထိ ဖန်တီးပေးနိုင်မည် ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ပင်လယ် ကြမ်းပြင်အောက် ပျမ်းမျှ အနက် မီတာ ၄၀ တွင် ကီလိုမီတာ ၅၀ အရှည်ရှိ မီးရထား ဥမင်လိုက်ခေါင်း နှစ်ခုကို ယင်းတို့ထက် ကျဉ်း သော ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းသုံး ဥမင်လိုက်ခေါင်းငယ် တစ်ခုဖြင့် ဆက်စပ်၍ ဖောက်လုပ်ထားမည် ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေမှာ (၁၉၈၅ ခုနှစ် ကုန်ဈေးနှုန်းအရ) စတာလင်ပေါင် သန်းပေါင်း ၂,၃၃၀ ဖြစ်ပြီး မြေခ၊ အာမခံ ကြေး စသည့်စရိတ်စကမှာ စတာလင်ပေါင် သန်း ၂၂၀ ရှိမည်ဟု တွက်ချက် ခန့်မှန်းထားသည်။ အတိုးနှုန်း ပြောင်းလဲမှု၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှု အပေါ် ကြိုတင်လျာထားငွေ စတာလင်ပေါင် သန်း ၁၀၀၀ တို့ကိုပါ ခွင့်ပြုထားရာ မီးရထား ဥမင်လိုက်ခေါင်း စတင် ဖွင့်လှစ်ချိန် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ် ကုန်ကျငွေ စုစုပေါင်း စတာလင်ပေါင် သန်းပေါင်း ၅,၃၀၀ ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ တစ်နာရီလျှင် ရထားခရီးသည်ပေါင်း ၁၀၀၀ သယ်ပို့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ယင်းရထားများမှ ယာဉ်တင်တွဲ များ ပေါ်၌ မော်တော်ယာဉ်များကိုပါ တင်ဆောင်ပို့ပေး မည်ဟု ရည်ရွယ်ထားသည်။ သုံးမိနစ်ခြား ရထားတစ်စီး

နှုန်း ပြေးဆွဲပေးနိုင်လျှင် တစ်နာရီအတွင်း လူ ၄၀၀၀ ထိပင် သယ်ပို့ပေးနိုင်ဖွယ် ရှိသည်။ ယင်း ဥမင်လိုက်ခေါင်း ကို ဖြတ်သန်းရန် မိနစ် ၃၀ သာ ကြာမည်ဖြစ်၍ တစ် ခေါက်အတွက် ကျသင့်ငွေသည် ဈေးနှုန်းအချို့ဆုံး ကူးတို့ သဘောဖြင့် ဖြတ်ရာတွင် ကုန်ကျသောစရိတ်ထက် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း သက်သာမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသယ်ယူပို့ဆောင် ရေး လုပ်ငန်း၏ ဝင်ငွေသည် တစ်နှစ်လျှင် စတာလင်ပေါင် သန်း ၄၃၀ ရနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစ၍ မော်တော်ကားလမ်းများကိုပါ ဖောက် လုပ်သွားရန် စီစဉ်ထားသည်။ ယင်း ရေလက်ကြားဖြတ် ဥမင်လိုက်ခေါင်း ဖောက်လုပ်ဆက်သွယ်မှု လုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ရေးဆိုင်ရာ အရေး ကြီးသောအချက်များပါဝင်သည့် သဘောတူ စာချုပ် တစ်ရပ်ကို မစွက်သက်ချာနှင့် သမ္မတ မီးထရောင်းတို့သည် ကင့်နယ် ကင်တာဘာရီမြို့၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ပြင်သစ် အမျိုးသား လွှတ်တော်၌ အမတ် နေရာ အများစု ရထားသော ဆိုရှယ်လစ်ပါတီသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်

ပြင်သစ်သမ္မတနိုင်ငံ

မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့က အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာအများစု မရတော့ချေ။ သို့ရာတွင် တစ်ပါတီ ချင်းအရမူ အမတ်အင်အား အများဆုံးပင် ရှိသေးသည်။ ဂေါလ်ဝါဒီပါတီ (အာပီအာ)နှင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ (ယူဒီအက်မ်)တို့ နှစ်ပါတီ လက်ယာ ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့က လွှတ်တော်တွင် လွှမ်းမိုးနိုင်သော အဓိက အင်အားစုကြီး ဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းနှစ်ပါတီ ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့ သည် အမတ်နေရာ အများစု ရရှိရန်အတွက် အခြား လက်ယာယိမ်း ပါတီငယ်များက အမတ် အင် အား စု ၏ ထောက်ခံမှုကိုပါ ရယူလိုက်ရသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လက ကျင်းပခဲ့သော ဒေသန္တရ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီသည် အရေးနိမ့် မှုများကြုံတွေ့ရသည့်အလျောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အလားအလာ မကောင်းသည်ကို ချင့်တွက်မိသည့် သမ္မတ မီးထရောင်းသည် ယင်းအခြေ အနေကို အထိုက်အလျောက် ခုသာခံသာရှိစေခြင်းငှာ ရည်သန်၍လူဦးရေအချိုးအလိုက် အမတ်အင်အား သတ်မှတ် ရွေးချယ်ပုံစံကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည်။ လူဦးရေ ၁,၀၀,၀၀၀ တွင် အမတ်တစ်ဦးကျခွင့်ပြုသဖြင့် အမျိုးသား လွှတ်တော်၌ အမတ်နေရာ ၄၉၁ ဦးမှ ၅၇၇ ဦးသို့ တိုးလာ စေခဲ့သည်။ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာ ၅၇၅ နေရာအတွက် အနိုင်အရှုံးစာရင်းကို မတ်လ ၁၈ ရက် နေ့က ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်ခဲ့ရာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီက ၂၀၆ နေရာ၊ သီးခြားအာပီအာက ၇၆ နေရာ၊ သီးခြားယူဒီအက်မ် က ၅၃ နေရာ၊ အာပီအာ/ ယူဒီအက်မ် ညွှန်ပေါင်းက ၁၄၇ နေရာ၊ အမျိုးသားတပ်ဦး (လက်ယာဝါဒီ)က ၃၅ နေရာ၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီက ၃၅ နေရာ၊ အခြားပါတီငယ် များက ၂၃ နေရာ အသီးသီးရရှိကြသည်။ မဲပေးခွင့်ရှိသူ စုစုပေါင်း၏ ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းက ဆန္ဒမဲ ပေးခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၌ အမျိုးသမီးအမတ်ဦးရေ ၃၄ ဦး ပါဝင်လာခဲ့သည်။

အာပီအာ ခေါင်းဆောင် ဂျက် ရှီရက်သည် အာပီအာ/ ယူဒီအက်မ် မဟာမိတ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော ပါတီများနှင့် လည်းကောင်း၊ သမ္မတ မီးထရောင်းနှင့် လည်းကောင်း နှစ်ရက်ကြာ ဆွေးနွေးပြီး မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အစိုးရ အဖွဲ့သစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ရှာဘန် ဒဲလမားကို အာပီအာကရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဒဲလမား သည် ယင်းတာဝန်ကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၉ ခုနှစ်ထိ တစ် ကြိမ်၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်ထိတစ်ကြိမ် ထမ်း ဆောင်ခဲ့ဖူးသည့်ပြင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၂ ခုနှစ်ထိ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။

ဆိုရှယ်လစ်ပါတီသည် လွှတ်တော်အမတ်အများစုဖြင့်

လွှမ်းမိုးနေခြင်းကို လက်လွှတ်လိုက်ရသည့်ပြင် ဆိုရှယ် လစ် ပါတီ၏ သမ္မတသက်တမ်းမှာလည်း ကုန်ဆုံးရန် နှစ် နှစ်မျှသာ ကျန်ရှိတော့ရာ ပါတီ၏ရွေးချယ်မှု မရေမရာ ဖြစ်နေရသည်။ ထို့ပြင် လက်ဝဲယိမ်း သမ္မတနှင့် လက်ယာ ယိမ်း လွှတ်တော်တို့ လက်တွဲသွားနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိ၊ မရှိမှာ လည်း ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရသည်။ မီးထရောင်း သမ္မတ ဖြစ်ကာစ ၁၉၈၁ ခုနှစ်ကလည်း လွှတ်တော်၌ အလယ်အလတ် လက်ယာ အင်အားစုက လွှမ်းမိုးထားချိန်ဖြစ်၍ အလားတူ အခြေအနေမျိုး ရှိခဲ့ သည်။ သို့ရာတွင် သမ္မတသစ်က လွှတ်တော် ရွေးကောက် ပွဲအသစ်ကို ဆောလျင်စွာ ခေါ်ယူခဲ့ရာမှ ဆိုရှယ်လစ်တို့ က လွှတ်တော်အမတ် နေရာအများစုကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ်အသစ် ဂျက် ရှီရက်သည် သမ္မတ ဂျစ်စကတ် ဒက်စတိုင်း(ယူဒီအက်မ်)၏ လက်ထက်တွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှစ၍ ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်ယူခဲ့ဖူးသည်။ ထို့နောက် မူဝါဒဆိုင်ရာ သဘောကွဲလွဲမှု ကြီးထွားလာ ၍ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် နုတ်ထွက် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂေါလ်ဝါဒီ (အာပီအာ)ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ၍ ဦးဆောင်မှုပေးလာခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပါရီမြို့တော်ဝန် အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်က အာပီအာ၏ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ဖူးသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သမ္မတသည် လွှတ်တော်က အတည်ပြုပေးလိုက်သော ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်ကိုသတ်မှတ် ထားသော အချိန်ကာလတစ်ရပ် (များသောအားဖြင့် ၁၅ ရက်)အတွင်း လက်မှတ် ရေးထိုးပေးရန် တာဝန် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် အမိန့် ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန် နိုင်ရေးအတွက်မူ သမ္မတလက်မှတ်ပါရှိရန် လိုအပ်သော် လည်း ထိုသို့ တာဝန်ပိုင်း သတ်မှတ်သားခြင်းမျိုး ပြဋ္ဌာန်း မထားချေ။ ပြည်သူပိုင် သိမ်းထားသော ကုမ္ပဏီနှင့် ဘဏ် ၆၅ ခုကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် လွှဲပြောင်းပေးရေး အတွက် အမိန့်ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး မပေးနိုင်ကြောင်းဖြင့် သမ္မတ မီးထရောင်းက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ ထို့ကြောင့် ရှီရက်၏ အစိုးရအဖွဲ့က လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြု အာဏာအရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ လွှတ်တော် တွင်း ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပလိုက်ပြီးနောက် ယင်း အမိန့်ကြေညာစာပါ ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်အဖြစ် ပြုစုကာ ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့၌ အမျိုး သား လွှတ်တော်တွင် လည်းကောင်း၊ ၃၀ ရက်နေ့၌ အထက်လွှတ်တော်တွင် လည်းကောင်း အတည်ပြုချက်

ပြင်သစ်သမ္မတနိုင်ငံ

ရယူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ယင်း ဥပဒေကြမ်းကို မဲခွဲဆုံးဖြတ် ပြဋ္ဌာန်းပေး လိုက်သည်။ လူဦးရေ အချိုးကျအလိုက် အမတ်ဦးရေ သတ်မှတ် ရွေးချယ်ပုံစံကို ပြင်ဆင်ရန် ရှိရက်အစိုးရက ကြိုးပမ်း ထုတ်ဖော်မှု ငါးမဲပြင်ကပ်၍ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝါဒီ ဂရင်းပိစ်အဖွဲ့ပိုင် ရိန်းဘိုးဝါရီယာ (သက်တန်း စစ်သည် တော်) အမည်ရှိ သဘောကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့က နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း ဖောက်ခွဲ ခဲ့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြင်သစ် ထောက်လှမ်းရေးသမား နှစ်ယောက်ကို နယူးဇီလန်အာဏာပိုင်တို့က ဖမ်းဆီးအရေး ယူခဲ့ရသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊ ၂၂၁-၂၂၂) ယင်းကိစ္စကြောင့် နှစ်နိုင်ငံအကြား သံတမန်ရေးနှင့် စစ် ရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် သဘောတူ စာချုပ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆို၍ ဖြေရှင်းခဲ့ရသည်။

ပြင်သစ် အကောက်ခွန်ဌာနသည် သွင်းကုန် လိုင်စင် များပေးရန် ငြင်းဆိုခြင်း၊ သဘောတင်ကုန် ပစ္စည်းများကို ဖင့်နှံစွာ စစ်ဆေး ရှင်းလင်းပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြင့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံအပေါ် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုကို မသိ မသာ ပြုလုပ်နေသည်ဟူ၍ နယူးဇီလန်ဝန်ကြီးချုပ်ဒေးဗစ် လန်ဂေးက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ဖွင့်ပြောခဲ့သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (အိုအီးစီဒီ) သို့ တိုင်ကြားခဲ့ပြီး အကောက်ခွန်နှင့် ကုန် သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေ သဘောတူညီချက် (ဂတ်) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်ကြောင်းလည်း ကြေညာခဲ့သည်။ မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ ရှိရက် ဦးဆောင်သော အစိုးရသစ် တက်လာသောအခါ ထောက်လှမ်းရေးသမား နှစ်ဦး လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဖားဗြုတ်၏ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရထက် ပိုမို၍ ဖိအားပေး လုပ် ဆောင်လာခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့တို့သည် ရိန်းဘိုးဝါရီယာ အရေးအခင်းနှင့် နီးနွယ်သော ပြဿနာ အရပ်ရပ်ကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းနိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေး မှူးချုပ် ဟာဗီယား ပဲရက် ဒေကွေးလျားအား ကြားဝင် ဖျန်ဖြေပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ကြသည်။ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့ တွင် ပဲရက်ဒေကွေးလျားက သဘောတူလိုက်ရာ ပြင်သစ် နိုင်ငံက ပိုကုန် ပိတ်ဆို့မှု အားလုံးကို ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့၌ သဘောတူစာချုပ် တစ်ရပ်ကို ပါရီမြို့၌ လက်မှတ်ရေးထိုး ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းစာချုပ်အရ ဂရင်းပိစ်သဘောတူဖောက်ခွဲမှုအပြည်

ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေချိုးဖောက်မှုတို့အတွက် ပြင်သစ်နိုင်ငံက တရားဝင် ဝန်ချတောင်းပန်မှု ပြုလုပ်၍ လျော်ကြေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၀,၀၀,၀၀၀ ပေးရန်၊ နယူးဇီလန် နိုင်ငံက ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုနေသည်ကို အဟန့် အတားပြုနေခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များအဖွဲ့သို့ နယူးဇီလန်က ဆက်လက်ရောင်းချမည့် ပိုကုန်များကို ပိတ် ဆို့ရေးအတွက် တောင်းဆိုနေခြင်းကို လည်း ကောင်း ပြင်သစ်နိုင်ငံဘက်က ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရန်၊ ထောက်လှမ်းရေး သမားနှစ်ဦးကို ပြင်သစ်နိုင်ငံအား လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရန်၊ မူရူရီအား ကျွန်း၏ အနောက်ဘက် ဟာအိုသန္တာကျွန်း ပေါ်ရှိ ပြင်သစ် စစ်အခြေစိုက်စခန်းတွင် ၎င်းတို့နှစ်ဦးကို သုံးနှစ်ကြာ အကျဉ်းချထားရန်တို့ ပါဝင်သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံပါရီမြို့၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက် နေ့မှစ၍ ဗုံးပေါက်ကွဲမှု အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ လက်ဗနွန်နိုင်ငံတွင် ပြင်သစ်လူမျိုး ခုနှစ်ဦးထက်မနည်း ဓားစာခံ အဖြစ် ဖမ်းဆီး ထား သည့် ရှီယိုက်မုဆလင် ပြောက်ကျား အယ်ဂျီဟတ်အယ် အစ္စလာမီအဖွဲ့နှင့် ဆက် သွယ်မှုရှိပုံရသော အာရပ်နှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားနှင့် သွေးစည်းရေး ကော်မတီ (စီအက်စ် ပီပီအေ) က ၎င်းတို့ လက်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ထောင်ဒဏ် အပြစ်ပေးခံနေကြ ရသော ပါလက်စတိုင်း သုံးဦးကို လွတ်ပေးရန် တောင်းဆို ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ သုံးဦးမှာ လက်ဗနွန် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးဂိုဏ်း၏ အကြမ်းဖက်ဝါဒီ ခေါင်းဆောင်ဟု ယူဆရ၍ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဖမ်းမိထားသူ ဂျော့အီဗရာဟင် အဗ္ဗဒဲလား၊ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဇူလိုင်လက ပါရီမြို့တွင် အီရန် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဒေါက်တာ ရှာပူး ဘာ့ခတီးယားကို လုပ်ကြံရန် ကြံစည်မှုဖြင့် ထောင်ဒဏ်တစ်သက်တစ်ကျွန်း ကျနေသူ အနစ်နက္ကားရှေး၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့က အော်လီလေဆိပ်ကို တိုက်ခိုက်၍ လူရှစ်ဦး သေဆုံးခဲ့ရမှုဖြင့် ထောင်ဒဏ် တစ်သက်တစ်ကျွန်းကျနေသူ အာမေးနီးယား လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အာမေးနီးယန်း လျှို့ဝှက်တပ်ဖွဲ့ (အ ဆ လာ) မှ တပ်ဖွဲ့ဝင် ဗာရက်ဂျီးယန်း ဂါဘစ်ဂျီယန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရှီးယိုက်စစ်သွေးကြွဝါဒီ အယ်ဂျီဟတ်အယ် အစ္စလာမီ အဖွဲ့သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ပြန်ပေးဆွဲထားသော ပြင်သစ် လူမျိုးတစ်ဦးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။ အီရန်လိုလားသော အီရတ်နှစ်ဦးကို ပြင်သစ်အစိုးရက အီရတ်နိုင်ငံသို့ နှင်ထုတ်ခဲ့သည်ကို လက် တုံ့ပြန်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ပြင်သစ်အစိုးရသည် လက်ဗနွန်ရှိ ပြင်သစ် လူမျိုးဓားစာခံများ အသက်ဘေး လုံခြုံရေးကိုထိပါးမည်စိုး၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ဇွန်လက တီဒီဗလျူ

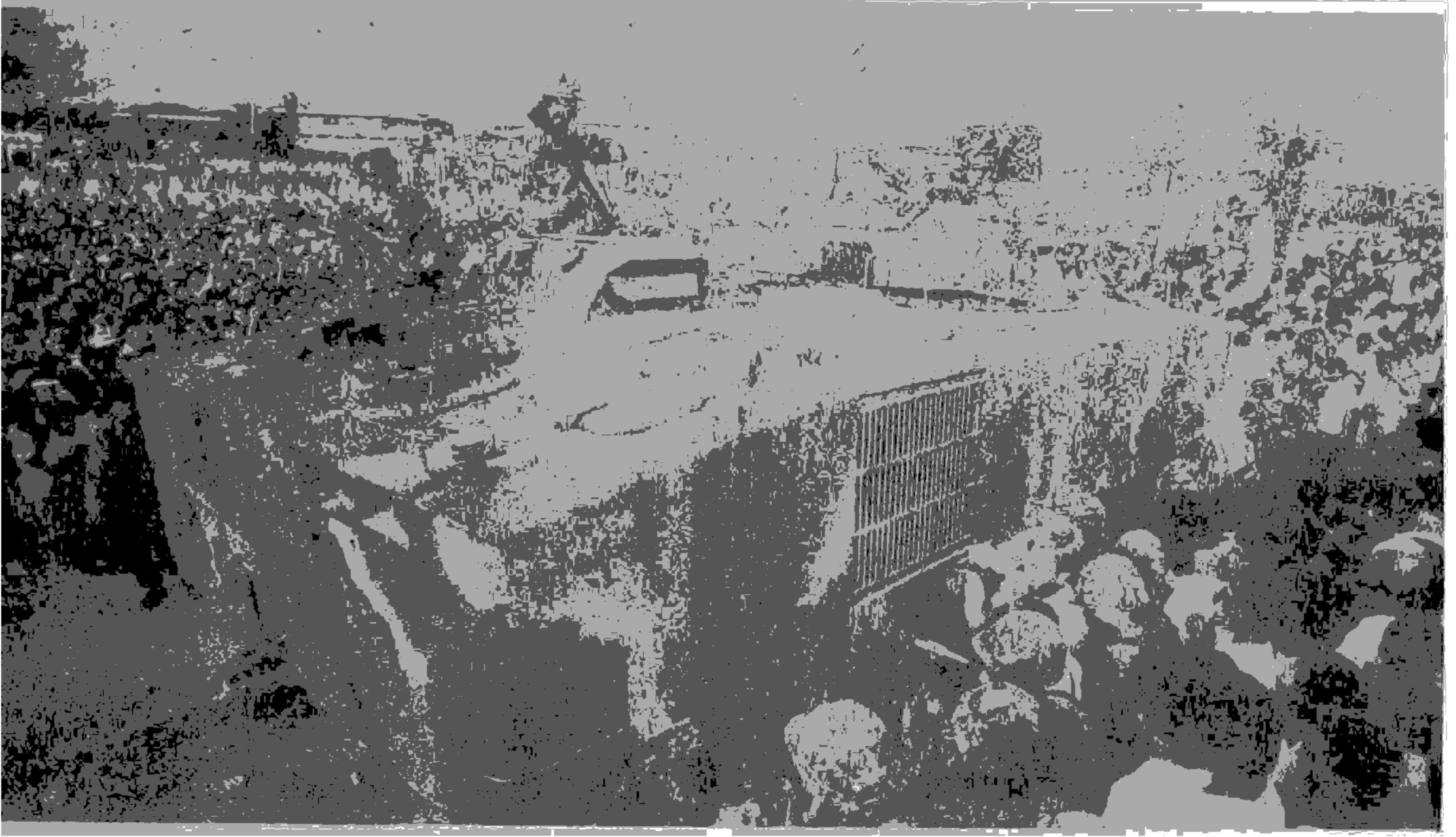
အေလေယာဉ်အပိုင်စီးမှုကို ကြီးကြပ်ညွှန်ကြားခဲ့သူ အီမက် မုန်နီယားကို ဖမ်းဆီးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းကို ပြင်သစ် ရဲတပ်ဖွဲ့က လက်လွှတ်ခံခဲ့သည်ဟု မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့က အမေရိကန် အာဏာပိုင်တို့က ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြင်သစ်နှင့် အိတလီအစိုးရ တို့သည် ၎င်းတို့နိုင်ငံပိုင်နက် အတွင်း၌ ပြောက်ကျား စစ်ဆင်နွှဲ ခံရမည့် အရေးကို ကြိုတင် ကာကွယ်သောအားဖြင့် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အတွင်းက လစ်ဗျနိုင်ငံနှင့်လည်းကောင်း၊ ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့ (ပီ အယ် အို) နှင့် လည်းကောင်း လျှို့ဝှက်စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည် ဟူ၍ အမေရိကန်က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၄ ရက်တွင် ကြေညာ ခဲ့သည်။ ဧပြီလ ၅ ရက်နေ့တွင် အနောက်ဘာလင်တွင် ဗုံးကွဲရာ အမေရိကန်စစ်သားတစ်ဦးနှင့် တူရကီ အမျိုးသမီး တစ်ဦး သေဆုံး၍ အမေရိကန် နိုင်ငံသား ၆၀ အပါအဝင် လူ ၂၀၀ ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်တွင် လစ်ဗျနိုင်ငံ၏ လက်ချက်နှင့်မကင်းဟူ၍ အမေရိကန်က စွပ်စွဲပြီး လစ်ဗျ သံတမန်များကို နှင်ထုတ် ရန် ဥရောပ နိုင်ငံ များ အား တိုက်တွန်းခဲ့ရာ ပြင်သစ်နိုင်ငံက လစ်ဗျ သံအရာရှိ နှစ်ဦး အပါအဝင် အာရပ်လူမျိုး လေးဦးကို နှင်ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့၌ အမေရိကန်က လစ်ဗျကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သောအခါတွင်မူ အမေရိကန်စစ်လေယာဉ် များအား ပြင်သစ်နိုင်ငံလေကြောင်းပိုင်နက်ကို ဖြတ်သန်း သွားခွင့် မပေးခဲ့ချေ။ ပြင်သစ် အာဏာပိုင်တို့က နိုင်ငံ တော်၏လွတ်လပ်သော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒ၏ အရေးပါမှု နှင့် လက်ဗနွန်ရှိ ပြင်သစ်လူမျိုး ဓားစာခံတို့၏ ကံကြမ္မာ အတွက် စိုးရိမ်ရမှုတို့ကြောင့် ထိုသို့ လေကြောင်းပိုင်နက် ဖြတ်သန်းခွင့်မပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရှင်းပြသည်။ ပြင်သစ် နိုင်ငံသည် ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင်မူ လစ်ဗျလူမျိုးလေးဦး ကို နှင်ထုတ်ခဲ့ပြန်သည်။ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လက် ဗနွန်နိုင်ငံ ဘေရွတ်မြို့အနောက်ပိုင်းတွင် ပြင်သစ်ဓားစာခံ နှစ်ဦးကို လွှတ်ပေးလိုက်သည်။ နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးရာ တာဝန်ယူသူအီရန်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး ဂျာဝတ် လာရီဂျာနီက ယင်း ပြင်သစ် ဓားစာခံ နှစ်ဦးလွတ်မြောက်ရေးတွင် အီရန်နိုင်ငံက ပါဝင်ကူညီခဲ့ ကြောင်း၊ လက်ဗနွန်ရှိ ဂိုဏ်းတချို့နှင့် သဘောတရားရေး ဆက်သွယ်မှု ရှိခြင်းကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း ပြော ကြားခဲ့သည်။ ပြင်သစ်အစိုးရသည် ဓားစာခံလွတ်မြောက် ရေး အတွက် အီရန်နိုင်ငံအား အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀၀ ပေးခဲ့ရသည်ဟူသော သတင်းများပေါ်ထွက်ခဲ့ရာ ပြင်သစ်အစိုးရက မဟုတ်မမှန်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက ဗုံးများ အကြိမ်ကြိမ်ပေါက်ကွဲပြန်ရာ လူ ၁၀ ဦး သေဆုံး၍ ၁၆၀

ကျော် ဒဏ်ရာရသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့ က ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဟိသရိုး လေဆိပ်၌ အစွဲရေး လေယာဉ် တစ်စင်းကို ဗုံးခွဲရန်ကြံစည်မှုတွင် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကာ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက် နေ့က လူဇင်းဗတ်တွင် ကျင်းပသော ဥရောပ ဘုံဈေးအဖွဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး၌ ဆီးရီးယား နိုင်ငံမှ ဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အသီးသီး၏ သံတမန်များကို ပြန်လည်ခေါ်ယူရန် ဗြိတိန်နိုင်ငံက အဆိုပြုခဲ့သည်။ ယင်း အဆိုကို ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် အနောက်ဂျာမနီ၊ စပိန်နှင့်ဂရိ တို့နှင့်အတူ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံက ဆီးရီးယားသို့ ပေးသွင်းရန် ကျန်နေသေးသည့် လက်နက် များနှင့် မကြာသေးမီကမှ ခွင့်ပြုထားသော လက်နက် ရောင်း စာချုပ်သစ်များတွင် ပါဝင်သောလက်နက်များကို ပို့ပေးခြင်းမပြုရန် အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်အစိုးရက ပိတ်ပင်လိုက်သည်။

အီရန်-အီရတ် စစ်ပွဲတွင် ပြင်သစ် နိုင်ငံသည် အီရတ် နိုင်ငံဘက်မှရပ်တည်ခဲ့ခြင်း၊ အီရန်နိုင်ငံ၏ လက်ရှိအစိုးရကို ဆန့်ကျင်နေသူ အီရန် လူမျိုးများကို ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်ခွင့် ပြုထားခြင်းနှင့် လက်ဗနွန် နိုင်ငံတွင် အီရန် လိုလားသောအုပ်စုတို့က ပြင်သစ်လူမျိုးများကို ဓားစာခံ အဖြစ် ဖမ်းဆီးထားခြင်းတို့ကြောင့် ယိုယွင်းနေသော ပြင်သစ်-အီရန် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမနှစ်ဝက်မှာပင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စ ပြုလာသည်။ နိုဝင်ဘာလဆန်းပိုင်းတွင် လက်ဗနွန်၌ ပြင်သစ်လူမျိုး ဓားစာခံ နှစ်ဦး ထပ်မံ လွတ်မြောက်လာခဲ့ပြီးနောက် ထိုလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံက အီရန်နိုင်ငံအား ပေးရန်ရှိသော ကြွေးမြီ ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀၀ အနက် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ဒေါ်လာသန်း ၃၃၀ ကို ပြန် လည် ပေးဆပ်ခဲ့သည်။ ယင်း ကြွေးမြီသည် ပြင်သစ် တောင်ပိုင်းတွင် နျူ ကလီးယား သန့်စင်စက်ရုံ ဆောက် လုပ်ရန် အီရန်နိုင်ငံဘုရင် ရှားမိုဟမ္မက် ရေဇာ ပါလာဗီ လက်ထက် ၁၉၇၄ ခုနှစ်က ချေးထားသောငွေ ဖြစ်သည်။

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ ။ ။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရန်သတ်မှတ်သော ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်တွင် ထောက်ခံမဲ ၇၇ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၄၁ မဲဖြင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့က အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-စာ၊ ၂၂၈ - ရှု။) ယင်းရွေးကောက် ပွဲကို နယူးနေရှင်နယ်လစ် မဟာမိတ်အဖွဲ့ (ဘယန်း)၊ အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး (အင်ဒီအက်ဖ်)၊ မေလ တစ်ရက်နေ့ လှုပ်ရှားမှုပါတီ၊ ဖိလစ်ပိုင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် သမ္မတ မားကိုကို ဆန့်ကျင်အုံကြွသော ပြည်သူလူထု၏အင်အားကို အံ့မတုနိုင်၍ ဆုတ်ခွာနေရသည့် မားကို ကြွလာခံတပ်ဖွဲ့၏ သံချပ်ကာယာဉ်တစ်စီး

စသည့် လက်ဝဲဝါဒီ အင်အားစုက သပိတ်မှောက်သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲကို တရားမျှတသောရွေးကောက်ပွဲဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် လွှတ်လပ်သော ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရေးလှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ (နမ်းဖရယ်)က သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသောနေ့တွင်လည်း ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၂၈၉-ရှု။) နမ်းဖရယ်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက ယင်းရွေးကောက်ပွဲတွင် မသမာမှုများရှိနေကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ (ကိုမီလက်) ဌာနချုပ်က မဲရေတွက်မှု နှောင့်နှေးသဖြင့် မသမာမှုများရှိနေပြီဟု အတိုက်အခံအင်အားစုက ယူဆလာကြသည်။ ယင်းဌာနချုပ်၏ ကွန်ပျူတာများမှ တွက်၍ရသော မဲစာရင်းနှင့် ဌာနချုပ်မှ ထုတ်ပြန်သော မဲစာရင်းများ ကွဲလွဲချက်ရှိနေသည်ကို ဆန္ဒပြသောအားဖြင့် ကွန်ပျူတာဝန်ထမ်းတစ်စုက နှုတ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ကွန်ပျူတာအဖြေအရ မစွက်အင်္ဂါနီက မဲသာနေသော်လည်း ထုတ်ပြန်သောမဲစာရင်းများတွင် သမ္မတမားကိုက အသာရနေသည်ဟု ဆိုသည်။ သမ္မတမားကို၏ လူ့ဘောင်သစ်လှုပ်ရှားမှုပါတီခေါ် ကိလူဆန်ဘာဂေါင်းလီပူနန်ပါတီ(ကေဘီအယ်) လွှမ်းမိုးသည့်လွှတ်တော်သည် မသမာမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုရန် အတိုက်အခံ တို့၏

တောင်းဆိုမှုကို လျစ်လျူရှုလျက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်ပင် သမ္မတမားကိုအနိုင်ရရှိကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး ရက် ၃၀ ကြာမှ ကြေညာလျှင်လည်း အထမြောက်သည်ဟု ခွင့်ပြုချက်ရှိပါလျက် တစ်ပတ်မျှအကြာတွင် အဆောတလျင် ကြေညာခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုမီလက်၏ မဲစာရင်းများအရ မားကိုက ၁,၀၈,၀၇,၁၉၇ မဲ၊ မစွက်အင်္ဂါနီက ၉၂,၉၁,၇၆၁ မဲဟု ဆိုသော်လည်း နမ်းဖရယ်၏မဲစာရင်းအရ မစွက်အင်္ဂါနီက ၇၅,၀၂,၆၀၁ မဲ၊ မားကိုက ၆၇,၈၇,၅၆၆ မဲဖြစ်နေခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ မားကို အနိုင်ရသည်ဟု ကြေညာထားခြင်းကို ဆန့်ကျင် ဆန္ဒပြသောလှုပ်ရှားမှုကို ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် တက်ကြွစွာဆင်နွှဲသွားမည်၊ မားကိုပြုတ်ကျသည်ထိ တစ်မျိုးသားလုံး ဆန္ဒပြပွဲကြီး ဆင်နွှဲသွားမည်ဟု မစွက်အင်္ဂါနီက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် လူပေါင်း သိန်းချီတက်ရောက်သော မနီလာမြို့ လူထုအစည်းအဝေး ပွဲကြီး၌ ကြေညာလိုက်သည်။

အမေရိကန်သမ္မတ ရေဂင်သည် ၁၉၈၁ ခုနှစ် မေလမှ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသဆိုင်ရာ အထူး သံတမန်အဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ဖူးသော ဖီးလစ်ဟာဘစ်ကို ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသို့ အထူးသံတမန်အဖြစ်စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ၌ အာဏာ

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ

ရပါတီက မသမာမှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားသည် ဟူ၍ သမ္မတရောင်က ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။

ဖိလစ်ပိုင်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အင်ရီလေးနှင့် ဒုတိယ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာမိုစ်တို့ သည် မနီလာမြို့ရှိ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ရုံးချုပ်တည်ရှိရာ အဂ္ဂိနယ်ဒီစခန်းကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သိမ်း ပိုက်သည်။ မစ္စတာမားကိုကို ဥပဒေနှင့်ညီသော သမ္မတ အဖြစ် မယူဆတော့ကြောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မစ္စက် အင်နီ အနိုင်ရရှိခဲ့ခြင်းကို လိမ်လည် ထားခဲ့ကြောင်း ဖြင့် ၎င်းတို့ကကြေညာသည်။ မားကိုကိုဆန့်ကျင်ပုန်ကန် သူများအား အကာအကွယ်ပေးရန် ရိုမန်ကက်သလစ်ကာ ဒီနယ်ဘုန်းတော်ကြီး ဆင်း၏တိုက်တွန်းနှိုးဆော်မှုကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ သီလရှင်များအပါအဝင် လူထောင် ပေါင်းများစွာတို့သည် ပုန်ကန်သောစစ်စခန်းများကို ဝိုင်းရံ ကာကွယ်ပေးထားခဲ့ကြသည်။ မားကိုသည် ပုန်ကန်ဆန့် ကျင်သူများကို အင်အားသုံး၍နှိမ်နင်းလျှင် အမေရိကန်၏ အကူအညီအားလုံးကို ဖြတ်တောက်ပစ်မည်ဟု အမေရိကန် သမ္မတရောင်က ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ခြိမ်း ခြောက်ခဲ့သည်။ မားကို သစ္စာခံ တပ်သားများသည် လမ်းပေါ်တွင်ပြည်သူထောင်ပေါင်းများစွာ၏ ပိတ်ဆို့ထား မှုနှင့် ကြုံတွေ့ရသောကြောင့် အဂ္ဂိနယ်ဒီစခန်းကို ထိုးစစ် မဆင်နိုင်ဘဲရှိခဲ့သည်။ ပုန်ကန်သောရဟတ်ယာဉ်တစ်ဆင်း သည် ၂၄ ရက်နေ့တွင် သမ္မတနန်းတော်ကို ဒုံးကျည်ဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပုန်ကန်သူစစ်သား များသည် အစိုးရ၏ အဓိကရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား အသံလွှင့်ဌာနကို သိမ်းပိုက်မိသည်။

မစ္စတာမားကိုသည် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အမိန့်ကို ထုတ်ပြန် သည်။ သမ္မတနန်းတော်အပြင်ဘက်ရှိ လူအုပ်အတွင်းသို့ မား ကို သစ္စာခံ တပ် များက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် လူပေါင်းများစွာ ဒဏ်ရာရရှိသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် မစ္စတာမားကိုနှင့် မစ္စက်အင်နီတို့ သည် သမ္မတအဖြစ် အသီးသီးစင်ပြိုင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆို ကြသည်။ အစိုးရတပ်တွင် ပုန်ကန်သူအင်အားစုဘက်သို့ ကူးပြောင်းသူ များပြားလာခြင်း၊ ပြည် သူ အများစု၏ အံ့ကြံ ဆန့်ကျင်မှုကြီးထွားလာခြင်းနှင့် အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုက မစ္စက်အင်နီကို သမ္မတအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု လိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် မစ္စတာမားကိုသည် ထိုနေ့ညပိုင်းတွင် ပင် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့သည်။

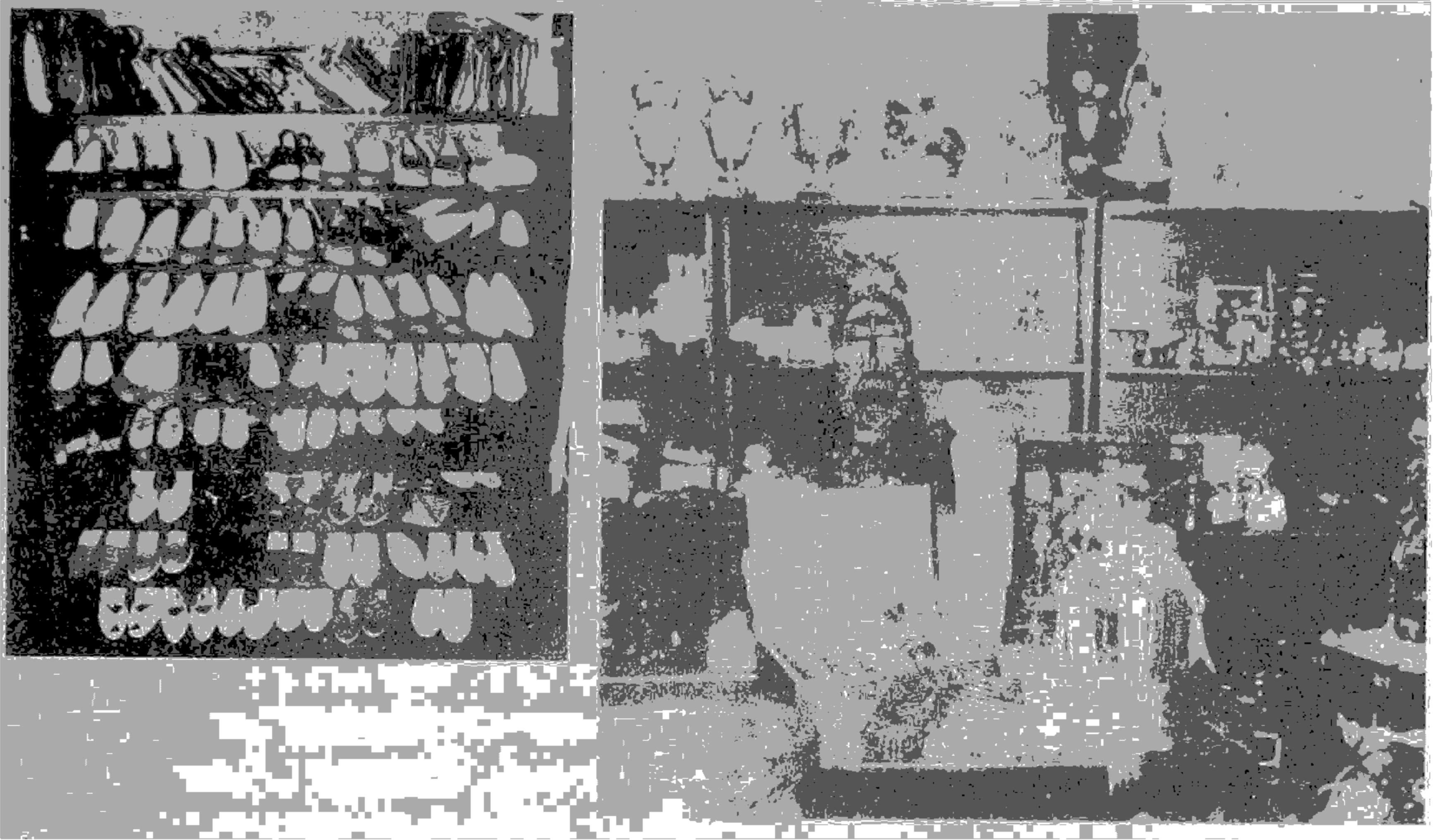
မစ္စက်အင်နီသည် ဒုတိယသမ္မတ ဆာဗေဒီ လော်ရဲ ကို ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အင်ရီလေးကို

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ပေး၍ အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာမိုစ်ကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဖြစ် ရာထူး တိုးမြှင့်ပေးလိုက်သည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူး တွင် လော်ရဲကိုပင် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

မစ္စက်အင်နီသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကို ဖျက်သိမ်းရန် ယာယီဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။ “လွတ်လပ်ခွင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ”ဟု ခေါ်တွင်သည့် ယင်းဥပဒေအရ မစ္စက်အင်နီသည် ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများ နှင့် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာ ရရှိသည်။ တည်ဆဲဖြစ်သော ပြည်သူ့ အခွင့်အရေးများ ဆက်လက်တည်ရှိရေးအတွက် ယင်းဥပဒေက အာမခံချက် ပေးသည်။ ယင်းဥပဒေအရ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကိုလည်း ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဖျက်သိမ်း သည့်လုပ်ရပ်ကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ယွန်ပွန်စီ အင်ရီလေး အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဝက်ခန့်က ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဒုတိယသမ္မတ မစ္စတာလော်ရဲ ဦးဆောင်သော ညီညွတ်သော အမျိုးသားဝါဒီ ဒီမိုကရက်တစ်အဖွဲ့ (ယူနီဒီ) ကလည်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုသည်။ မစ္စက်အင်နီသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ်ရေးဆွဲရန် အဖွဲ့ဝင် ၅၀ ပါဝင် သော ကော်မရှင်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်း လိုက်ကြောင်းဖြင့် မေလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ သမ္မတဟောင်း မားကိုကို ထောက်ခံသူများအတွက် ငါးနေရာချန်လပ်၍ အဖွဲ့ဝင် ၄၄ ဦးကို လျာထားပေးလိုက်သည်။ ကေဘီအယ် ပါတီဝင်ဟောင်းများ ဦးဆောင်၍ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့က ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသားဝါဒီပါတီ (ပီအင်ပီ) ၏ ခေါင်းဆောင် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဟောင်း ဘလတ်စ် အက်မ်အိုပလီသည် အခြားကေဘီအယ် အမတ် ဟောင်းလေးဦးနှင့်အတူ ကော်မရှင်သို့ဝင်ရောက် ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့ တွင် ယင်းကော်မရှင်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ် မူကြမ်းကို သမ္မတ မစ္စက်အင်နီထံ တင်ပြလိုက်သည်။ ယင်းဥပဒေသစ်မူကြမ်းကို ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပရန် ကော်မရှင်၏ အဆိုပြုချက်ကို အ ကီနီက လက်ခံသဘောတူလိုက်သည်။

မစ္စက်အင်နီသည် သမ္မတဟောင်း မားကိုကိုထောက် ခံသောအင်အားစုတချို့၏ ဆန္ဒ ပြုမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရ သည်။ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတဟောင်းမားကို ၏ ဒုတိယသမ္မတလောင်းအဖြစ် လက်တွဲပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ သော အာတူရို တိုလင်တီနီ သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့တွင် မိမိကိုယ်ကို ယာယီသမ္မတ အဖြစ်ကြေညာ

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ

ပြည်ပသို့ထွက်ပြေးသွားရသော သမ္မတမားကို၏ဇနီးပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည့် ထီး ၆၅ လက်၊ မင့်သားမွေးအင်္ကျီ ၁၅ ထည်၊ ဂါဝန်ရှည် ၅၀၈ ထည် လက်ကိုင်အိပ် ဂကလုံး၊ နေကာမျက်မှန် ၇၁ လက်နှင့် ဖိနပ်အရန် ၁,၀၆၀ အပါအဝင် ပစ္စည်းမျိုးစုံကို ခင်းကျင်းပြသထားပုံ

ခဲ့သည်။ အခြေခံဥပဒေသစ်အရ ဒီမိုကရေစီ ဆက်လက် ထွန်းကားစေရေး အတွက်ဟု ကြွေးကြော်ကာ မစ္စတာ အင်ရီလေးကို ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် အစိုးရအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ကို ကြေညာခဲ့သည်။ သမ္မတဟောင်းမားကို၏အမိန့် အရဟု ဆိုကာ မနီလာဟိုတယ်တွင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ သည်။ သမ္မတဟောင်းမားကိုကမူ ယင်းလုပ်ရပ်သည် မိမိ နှင့် မပတ်သက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ မစ္စတာအင်ရီ လေးကလည်း ယင်းပုန်ကန်မှုတွင် မပါဝင်ကြောင်း ကြေညာကာ မနီလာဟိုတယ်နှင့် မနီလာအသံလွှင့်ရုံတို့ကို သစ္စာခံ တပ်များနှင့် ဝိုင်းရံခဲ့သည်။ တိုလင်တီနိုသည် နောက်ထပ်ထောက်ခံသူ အင်အား တိုးလာအောင် မစွမ်း ဆောင်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပြီး နာရီပိုင်း အတွင်းမှာပင် တိုလင်တီနိုကို ထောက်ခံသူ စစ်သား အင် အား ၃၀၀ အနက် အများစုသည် လက်နက်ချခဲ့ကြသည်။ တိုလင်တီနိုကိုလည်း ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ပြီးမှ ယာယီဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို လိုက်နာပါမည်ဟူသော ခံဝန်ချက်ဖြင့် လွှတ်ပေးခဲ့သည်။

ဖိလစ်ပိုင်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ဆိုဗီယက်လိုလားသော ဂိုဏ်း (ပီကေပီ) နှင့် မော်ဝါဒီဂိုဏ်း (စီပီပီ) ဟူ၍ ကွဲခဲ့ ပြီးနောက် ခြောက်နှစ်အကြာ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ၏ လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် အမိန့်ကြောင့် ပီကေပီ ခေါင်း ဆောင်များက လက်နက်ချခဲ့ကြသော်လည်း စီပီပီသည် ပြည်သူ့တပ်မတော်သစ် (အင်ပီအေ) အမည်ဖြင့် ဆက်လက်

ပုန်ကန်နေခဲ့ကြသည်။ ယင်းစီပီပီနှင့် တရားဝင်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပသွားရန် နှစ်ဘက်သဘောတူညီမှု ရရှိပြီဟူ၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင်မစ္စတာအင်ရီက ကြေညာခဲ့သည်။ မတ်လမှဇွန်လလယ်အထိ ကာလအတွင်း နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား ၅၁၉ ဦးကို လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ တစ်ဘက်မှ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပ ရန် ကြိုးပမ်းနေဆဲမှာပင် အစိုးရတပ်များနှင့် အင်ပီအေ တို့သည် တိုက်ပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားသည်။ အင်ရီအို အမိန့်ရချိန်မှ ဇွန်လအထိ အင်ပီအေပြောက်ကျား ၃၇၅ ဦးကို သုတ်သင်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာမိုစ်က ကြေ ညာခဲ့သည်။ လက်ရှိအစိုးရ အဖွဲ့အတွင်းတွင် သမ္မတအင်ရီ နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အင်ရီလေးတို့သည် အမေရိကန် စစ်အခြေစိုက်စခန်းများကိစ္စ၊ သူပုန်တို့နှင့်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေး ရေးကိစ္စ၊ လွှတ်တော် ဖျက်သိမ်းသည့်ကိစ္စ စသည့်ကိစ္စရပ် အများအပြားတွင် သဘောထား ကွဲလွဲမှု ရှိနေသည်ဟု သတင်းများ ထွက်ပေါ် လာခဲ့ပြီးနောက် နိုဝင် ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် အင်ရီလေးသည် နုတ်ထွက်သွားခဲ့သည်။ အင်ရီလေး၏နေရာတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး ရာဖယ်အီလေတို့ကို အစားထိုးခန့်အပ်လိုက်သည်။ စစ်တပ်တွင်းမှ အင်ရီလေးကို ထောက်ခံသူများက စင်ပြိုင် အစိုးရအဖွဲ့တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်း ခဲ့ခြင်းကြောင့် အင်ရီလေးကို နုတ်ထွက်စေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ကွန်မြူနစ် ဦးဆောင်သော အင်ပီအေနှင့် ဒီဇင်ဘာလ

၁၀ ရက်နေ့မှစ၍ ရက် ၆၀ ကြာအပစ်အခတ် ရပ်စဲထားရန် သဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ်ကို နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ မူဆလင် ခွဲထွက်ရေးဝါဒီ ခေါင်းဆောင် နူးမစ်ဆူအာရီနှင့် ကော်ဒီလျာဒေသ လူမျိုးစုသူပုန်ခေါင်း ဆောင် ကွန်ရာဒိုဘဲဝက်တို့နှင့်လည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ်က မားကိုအစိုးရနှင့် မူဆလင်ခွဲထွက်ရေးဝါဒီသူပုန်တို့ ချုပ်ဆို ခဲ့သည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်တစ်ရပ်မှာမူ ယင်း သူပုန်တို့က အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ ရုံးတစ်ရုံးကို စီးနင်းတိုက်ခိုက်ခဲ့၍ လူပေါင်း ၃၄ ဦးသေဆုံး ခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်ကြောင့် ပျက်ပြယ်ခဲ့ဖူးသည်ကို သင်ခန်း စာယူလျက် အင်္ဂါနီ၏ အစိုးရဘက်က သတိကြီးစွာစောင့် ကြည့်နေရဆဲဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

ဗားဟိုင်း, ကွတ် (ခရစ် ၁၉၁၈-) ။ ။ ဩစတြီးယား နိုင်ငံ သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခံရသော ကုလ သမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ကွတ် ဗားဟိုင်း ကို ၁၉၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဩစတြီးယား နိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့အနီး စိန်အန်ဒရေ - ဗိုးရဒန်းမြို့လေး၌ မွေးဖွားသည်။ ဖခင်သည် ချက် ကို စ လို ဗက် အ နွယ် ကျောင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဗားဟိုင်းသည် အသက် ၁၉ နှစ် အရွယ်တွင် ဗီယင်နာမြို့ရှိ အပြည်ပြည် ဆိုင် ရာ ဆက်ဆံရေး တက္ကသိုလ်၌ ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် နာဇီအာဏာရှင် အဒေါ့ဟစ်တလာ (၁၈၈၉ - ၁၉၄၅) ၏ ဂျာမနီတပ်များက ဩစတြီးယား နိုင်ငံကို ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီးနောက် ဗားဟိုင်းသည် အမိန့်အာဏာဖြင့် စစ်တပ်ထဲသို့ သွတ်သွင်းခံခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဗားဟိုင်းက ၁၉၈၆ ခုနှစ် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ကြေညာလိုက်ပြီးနောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လပိုင်းတွင် ဗားဟိုင်း၏ စစ်အတွင်းဘဝဖြစ်စဉ် နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်သည်။ စစ်ကာလ အတွင်း ပထမဗိုလ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ်က ပြစ်မှုအမျိုး မျိုး ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံကလည်း ကောင်း၊ နောက်မကြာမီတွင် ကုလသမဂ္ဂ စစ်မက်ကာလ ပြစ်မှုများဆိုင်ရာ ကော်မရှင်ကလည်းကောင်း ဗားဟိုင်းကို စွပ်စွဲခဲ့ဖူးကြောင်းဖြင့် သတင်းတစ်ရပ် ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က နျူးရင်းဘတ် စစ်ခုံရုံး၏ တရားစီရင်မှုအပြီး တစ်နှစ်အကြာ ယင်းကော်မရှင်လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းရန် ငါးလအလို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင်မှ စွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်၍ ဗားဟိုင်း၏အမှုသည် ခုံရုံးတင်ခြင်းမခံရဘဲ တိမ်မြုပ် သွားရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကမ္ဘာ့ရဟုဒီကွန်ဂရက် (ဒဗလျူ

ဂျေစီ) က မှတ်ချက်ချသည်။ ကွတ်ဗားဟိုင်း ရေး၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်ထုတ်ဝေသော 'မုန်တိုင်း၏ အလယ်မှာ' အမည်ရှိ စစ်မက်ကာလဝန်းကျင် ၁၀ နှစ်တာ ဘဝအတွေ့ အကြုံ မှတ်တမ်းစာအုပ်အရမူ ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ထိ ကာလအတွင်း ဗီယင်နာတက္ကသိုလ်၌ ဥပဒေပညာ ဆည်းပူးနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ရုရှားရွှေတန်းစစ်မြေပြင်တွင် ဒဏ်ရာရ၍ စစ်တပ်မှ အနားယူခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြ ထားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဒဗလျူဂျေစီ၏ ဖော်ထုတ်ချက် အရမူ ဗားဟိုင်းသည် ကျောင်းသားဘဝကပင် နာဇီ ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ရှုပ်ညို (အက်စ်အေ) တပ်ဖွဲ့ဝင်ဖြစ် ခဲ့ကြောင်း၊ စစ်အတွင်းက ဘော်လကန်ဒေသကို သိမ်း ပိုက်ထားသော ဂျာမနီတပ်မဟာ၏ လက်အောက်ရှိ အိုင် စီ/အေအို ထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့တွင် ပထမဗိုလ်အဖြစ် အမှုထမ်းနေခဲ့ပြီး ထိုတပ်၏ စာရွက်စာတမ်း အများ အပြားပေါ်တွင် ဒဗလျူဟူ၍ လက်မှတ်တို့ ရေးထိုးလေ့ ရှိကြောင်း၊ ခိုဇရာတောင်တန်းဒေသတွင် ယူဂို စ လပ် လူမျိုးများကို ဂျာမနီ တပ်သားများက အစုအပြုံလိုက် သတ်ဖြတ် သုတ်သင်သည့် ဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပွားပြီးချိန်တွင် စစ်သား ၂၀,၀၀၀ ထဲမှ စစ်စွမ်းရည် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု ချီးမြှင့်ခံရသူ နှစ်ဦးရှိခဲ့ရာ တစ်ဦးသည် ကွတ် ဗားဟိုင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဂရိနိုင်ငံ ဆလွန်နီကာမြို့မှ အောက်ရူဗစ် အကျဉ်းစခန်းသို့ ရဟူဒီ ၄၅,၀၀၀ ကျော် ကို ဖမ်းဆီး ပို့ဆောင်ခဲ့သည့် ဖြစ် ရပ် တွင် လည်း ဗားဟိုင်း သည် တာဝန်မကင်းကြောင်းဖြင့် တင်ပြထားသည်။

ကွတ်ဗားဟိုင်းကမူ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့မှ ဇွန်လအထိ စစ်မှုထမ်းနေခဲ့ခြင်းကို ဝန် ခံ သော် လည်း ဘာသာပြန်အရာရှိနှင့် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ အရာရှိ တာဝန်ကိုသာ ယူခဲ့၍ နာဇီတို့၏ ပြစ်မှုမြောက်သော လုပ်ရပ်များကို မသိခဲ့ကြောင်းဖြင့် ငြင်းဆိုသည်။ ခိုဇရာ တောင်တန်းဒေသဖြစ်ရပ်မှာလည်း အစုအပြုံလိုက် သတ် ဖြတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပြင်းထန်သော တိုက်ပွဲကြီးများ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားသည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဗားဟိုင်း၏တပ်ဖွဲ့သည် ဆလွန် နီကာမြို့မှ လေးမိုင်အကွာရှိ ဂရိနိုင်ငံ အာဆက္ကလီမြို့သို့ ရွှေ့ပြောင်းတပ်စွဲရကြောင်း၊ ဗားဟိုင်းမှာမူ ၁၉၄၃ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့အထိ ခွင့်ယူထားခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ခွင့်မှ ပြန်လာချိန်တွင် ရဟူဒီများကို အကျဉ်းစခန်းသို့ ပို့သည့် လုပ်ရပ်သည် ပြီးစီးလှပြီဖြစ်ကြောင်းဖြင့် စွပ်စွဲ ချက်များကို ချေပခဲ့သည်။ လက်မှတ်တို့ ဒဗလျူသည် စစ်ရေးအခြေအနေ အစီရင်ခံစာများပေါ်တွင် ရေးထိုး ခြင်းသာဖြစ်ပြီး အစုအပြုံလိုက် ညှဉ်းပန်းသတ်ဖြတ်မှုများ၊ အကျဉ်းစခန်းသို့ ဖမ်းဆီးပို့ဆောင်မှုများပြုလုပ်ရန် အမိန့်

ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာ မရှိကြောင်းဖြင့်လည်း ရှင်းပြသည်။ နာဇီစစ်တရားခံများ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၇၆-၈၊ ၁၉၆-၉။) ကို ထောက်လှမ်းရှာဖွေ၍ စစ်ခုံရုံးတင်ရန် ကြိုးစားနေသော နာဇီ မှုဆိုး တစ်ဦး ဖြစ်သူ ဩစတြီးယားနိုင်ငံမှ ဒေါက်တာ ဆိုင်မွန် ဗီဆင်သယ်ကမူ ထိုသို့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် ပြစ်မှုမျိုးများကို ကွတ်ဗားဟိုင်း ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု အထင်အရှားပြဆိုနိုင်သော သက်သေခံအထောက်အထားများမရှိကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကွတ် ဗားဟိုင်းသည် ဂျာမန်စစ်တပ်က ယူဂိုစလပ်ပြည်သူများကို သုတ်သင်ခဲ့သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆလွန်နီကာမြို့မှ ရဟူဒီထောင်ပေါင်းများစွာကို အကျဉ်းစခန်းသို့ ပို့ခဲ့သည်ကို လည်းကောင်း သိရှိခဲ့မည်ကိုကား သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိကြောင်းဖြင့် ပြောကြားခဲ့သည်။

မစ္စတာ ဗားဟိုင်းသည် ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗီယင်နာ တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေပါရဂူဘွဲ့ရပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် သံတမန်အဖြစ် ဝင်ရောက် အမှုထမ်းသည်။ ဩစတြီးယားပြည်နယ်စာချုပ် ချုပ်ဆို နိုင်ရေးအတွက် ပါရီ၊ လန်ဒန်နှင့်မော်စကိုမြို့တို့သို့ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အထိကာလအတွင်း သွားရောက်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးသည့် ဩစတြီးယား ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၁ ခုနှစ်အထိ ပြင်သစ်နိုင်ငံရှိ သံရုံးတွင် ပထမအတွင်းဝန်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၅ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် အကြံ

ပေး အရာရှိနှင့် ဝန်ထမ်းရေးရာဌာန အကြီးအကဲအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဩစတြီးယားနိုင်ငံသည် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လွတ်လပ်ရေးရပြီး ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာသောအခါ ကွတ်ဗားဟိုင်းသည် ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

မစ္စတာဗားဟိုင်းသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကနေဒါနိုင်ငံရှိ ဩစတြီးယားသံရုံးတွင် သံအမတ်ကြီး အဆင့်ထိ အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၈ ခုနှစ်အထိ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတမ်း ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်အထိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပြည်သူ့ပါတီ၏ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ထောက်ခံမဲ ၄၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းသာရ၍ အရေးနိမ့်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်အထိ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၈ ခုနှစ်ထိ လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်အထိ လည်းကောင်း ကုလသမဂ္ဂ ပြင်ပ အာကာသ ရေးရာ ကော်မတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကွတ်ဗားဟိုင်းသည် ထိုစဉ်က တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၆၂,၅၀၀ ရရှိသော ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခံရသည်။ ဖင်းလန် သံအမတ်ကြီး မက်စ်ဂျက်ကော့ဆန်ကို ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ရရှိကာ ကုလသမဂ္ဂ သမိုင်းတွင် စတုတ္ထမြောက် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့၍ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အထိ ငါးနှစ် သက်တမ်းနှစ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တတိယသက်တမ်း အတွက် တာဝန်အပ်နှင်းခံရပါက ဆောင်ရွက်လိုကြောင်း ဆန္ဒ ပြုခဲ့သော်လည်း တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံက ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ချခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ (စွယ်စုံ နှစ်ချုပ် ၁၉၈၂-၈၊ ၁၄၀-၉။)

ကွတ်ဗားဟိုင်း(ဝဲမှစတင်)သည် စစ်အတွင်းက နာဇီဗိုလ်ထစ်ဦးစားဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝေဖန်ရှုတ်ချခံရသော်လည်း ဩစတြီးယားနိုင်ငံသမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည်။

မစ္စတာ ဗားဟိုင်းသည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ဝါရှင်တန် မြို့တော်ရှိ ဂျော့တောင်း တက္ကသိုလ်တွင် သံတမန်ပညာ ပါမောက္ခအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ချီးမြှင့်သော ဂျော့မာရှယ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်က ချီးမြှင့်သော ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များကိုလည်း ဆွတ်ခူးခဲ့ဖူးသည်။ ဩစတြီးယား၏ လမ်းစဉ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၏ စိန်ခေါ်သံ (၁၉၈၀)၊ အနာဂတ်လမ်းစဉ် တည်ဆောက်ခြင်း (၁၉၈၀)၊

မုန်တိုင်း ၏ အလယ်မှာ (၁၉၈၅) စသည့်စာအုပ်များကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

မစ္စတာ ဗားဟိုင်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့ တွင် ကျင်းပသော သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင် ရာ ထောက်ခံမဲ ၄၉ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရရှိ၍ ထောက်ခံမဲ ထက်ဝက်ကျော်မရသဖြင့် ထောက်ခံမဲ ၄၃ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယရရှိသော ဆိုရှယ်လစ် ဝါဒီ ကွတ် စတိုင်ရာနှင့် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယ အကြိမ် ပြန်လည်ယှဉ်ပြိုင်ရသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင်မူ ထောက်ခံမဲ ၅၃ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း (၂၄, ၆၄, ၅၉၈ မဲ) ရသဖြင့် ၄၆ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း (၂၁, ၀၇, ၃၁၇ မဲ) သာ ရရှိသော စတိုင်ရာကို အနိုင်ရရှိလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် မစ္စတာ ဗားဟိုင်း သည် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ သြစတြီးယားနိုင်ငံ၏ သမ္မတအဖြစ် တာဝန်စတင် ထမ်းဆောင်သည်။

ဗီယက်နမ် ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ဗီယက်နမ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ (စီပီဗီ) ပဉ္စမမြောက် ပါတီဗဟိုကော်မတီ၏ အဋ္ဌမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၀ရက် နေ့မှ ၁၇ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပရာ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်နှင့် ပါတီ ပိုင်းမှ လုပ်သားများ၊ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် အငြိမ်းစားတို့အား ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ ဗဟိုအဆင့်စီမံခန့်ခွဲမှု အခွင့်အာဏာဖြင့် စီးပွားရေး စီမံကိန်း ချမှတ် ဆောင်ရွက်နေခြင်းအစား ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ငွေရေးကြေးရေး စာရင်းအင်းနှင့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းအရ ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်သည့် စနစ်ကို အကောင်အထည် ဖော်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။ လုပ်ခစံနှုန်းကိုလည်း ကုန်ထုတ်နိုင်စွမ်းနှင့် လူနေမှု ကုန်ကျစရိတ်ကို မူတည်၍ သတ်မှတ်မည်ဟုဆိုသည်။ အဋ္ဌမအကြိမ် အစည်းအဝေးအပြီး ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကြေညာစာတမ်းတွင် ယင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစီအစဉ်များသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု နှင့် ကုန်သွယ်မှုကို တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ဆုံးခန်းတိုင် မလုပ်မဖြစ်သော အလှည့်အပြောင်းပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြ ထားခဲ့သည်။

ဝန်ကြီးများ ကောင်စီသည် လုပ်ခနှုန်း ပုံစံသစ် စတင် ပြဋ္ဌာန်းသော အမိန့်ကြေညာချက် တစ်ရပ်ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ လုပ်အားပေးသည်နှင့်အမျှခွဲဝေခံစားကြရာတွင်ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာမခံချက်ကို ပေးခြင်း၊ အမျိုးသား စီးပွားရေး ၏ နယ်ပယ်အသီးသီးနှင့် ကုန်သွယ်မှု အရပ်ရပ်ကို ပိုမို ထိရောက်စွာအကျိုးပြုစေနိုင်ခြင်း၊ လုပ်အား ပိုမိုစိုက်ထုတ်

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ထရောင်ချင်း(ဝဲ)နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဖမ်ဗန်ဒေါင်း

ကြိုးပမ်းရေးနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု မြင့်မားရေးကို ပို၍ တွန်းအားပေးနိုင်ခြင်းနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် တညီတညွတ်တည်းသော လုပ်ခပုံစံကို ဆက်လက် သတ်မှတ်ထားနိုင်ခြင်း စသည့် အင်္ဂါရပ်များကြောင့် ယင်းလုပ်ခပုံစံသစ်သည် ထူးခြားသည်ဟုဆိုသည်။

စီပီဗီ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှစ၍ တာဝန်ယူလာခဲ့သော လေဇွမ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့က ကွယ်လွန်သွားသည်။ (လေဇွမ် - ရှု။) ထို့ကြောင့် စီပီဗီ၏ ခေါင်းဆောင် ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ထရောင်ချင်းက ဆက်ခံသည်။ ထရောင်ချင်းသည် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူလာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

စီပီဗီ၏ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် အမျိုးသား ညီလာခံ၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့က ကျင်းပသော အစီအစဉ်တွင် ပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးသစ်အဖြစ် ငုယင်ဗန်လင်းကို ရွေးချယ် တင်မြှောက်လိုက်သည်။ ဗီယက်နမ် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ အမာခံခေါင်းဆောင်များအနက် တစ်ရှိန်ထိုး ထင်ရှားလာခဲ့သော ဗန်လင်းသည် အသက် ၇၁ နှစ် ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ ယခင်က ဆေးဂုံဟု တွင်ခဲ့သော ဟိုချီမင်းမြို့တော်၏ ပါတီအတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် တော်လှန်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစီအစဉ်များဖြင့် စီးပွားရေးကို လမ်းညွှန်မှု ပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အဓိက ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများမှာ အလုပ်သမားများအား လျှော့စျေးဖြင့် (တန်ဖိုး တချို့တစ်ဝက်ကို နိုင်ငံတော်က ကျခံပေးခြင်းဖြင့်)ဖြန့်ဝေနေသော ရိက္ခာနှင့် လူသုံးကုန် ပစ္စည်းများကို မရောင်းချတော့ဘဲ ငွေသားကို အစားထိုး၍ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ စက်ရုံ အလုပ်ရုံနှင့် ကုန်သွယ်ရေး မန်နေဂျာများအား လုပ်ပိုင်ခွင့် တိုးပေးခြင်း၊ အလုပ်

ဗီယက်နမ်ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ

သမား ၁၀ ဦးအထိ အသုံးပြုနေသော အလုပ်ရုံများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပြည်နယ်အဆင့် အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများအား သွင်းကုန်ပို့ကုန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း ပြည်ပပို့ကုန် ထုတ်လုပ်မှုဇုန်များ တည်ထောင်ရန် စီစဉ်ခြင်း၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ခွင့်ပြုပြီး နှစ်ဘက်သဘောတူ ကာလတစ်ရပ်အတွင်း ပြည်သူပိုင်မသိမ်းရန် အာမခံချက် ပေးခြင်းနှင့် ကြိုးနှိမ်စနစ် ကျင့်သုံးလာမှုကို ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းထိ လျှော့ချပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး အသစ် ငယ်ငယ်လင်းသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ ပေါ်လစီဗျူရိုအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ပေါ့ရေးကို ဦးတည်သော ၎င်း၏ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အဆိုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပါတီထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက လက်မခံနိုင်ဘဲရှိသဖြင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ပေါ်လစီဗျူရိုမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး လေဇွမ်၏ အရင်းနှီးဆုံး လက်ရုံး တစ်ဆူဖြစ်ခဲ့သော ဗန်လင်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပေါ်လစီဗျူရို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပြန်လည် တာဝန်အပ်နှင်း ခံခဲ့ရသည်။

စီပီဇီ၏ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် အမျိုးသားညီလာခံတွင် ဗဟိုကော်မတီဝင် ၁၂၄ ဦး၊ အရန်ဗဟိုကော်မတီဝင် ၄၉ ဦး ပါဝင်သော ပါတီဗဟိုကော်မတီ အသစ်ကို ရွေးချယ် တင်

မြှောက်ခဲ့သည်။ ထိပ်တန်း ပါတီခေါင်းဆောင်သုံးဦး ဖြစ်သော လက်ရှိပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ထရောင်ချင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ် ဖမ်ဗန်ဒေါင်းနှင့် ပေါ်လစီဗျူရိုအဖွဲ့ဝင် လီဒပ် သို့ တို့သည် နုတ်ထွက်သွားခဲ့ကြသည်။ အသက် ၇၉ နှစ်ရှိချင်း၊ အသက် ၈၀ ရှိ ဒေါင်းနှင့် ၇၆ နှစ်ရှိ သို့တို့သည် လွန်ခဲ့သော ၅၆ နှစ်က အင်ဒိုချိုင်းနား ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဟိုချီမင်းနှင့်အတူ ထူထောင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ပြီး ပြင်သစ်၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန် နယ်ချဲ့ဝါဒီတို့ကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည့် အပြင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ဟိုချီမင်းကွယ်လွန်သွားသောအခါ ဗီယက်နမ် ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် လေဇွမ်နှင့် အတူ ဦးဆောင်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ချင်း၊ ဒေါင်းနှင့် သို့တို့ သုံးဦးသည် အသက်အရွယ် အိုမင်းကာ မကျန်းမာသဖြင့် အနားယူသွားကြခြင်း ဖြစ်၍ ပါတီ ဗဟို ကော်မတီ၏ အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ အဖြစ် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ အဓိက မူဝါဒများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်မည့် အမှတ်စဉ် ၂ နေရာကို ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် ဖမ်ဟွန်းက ရရှိသည်။ ဖမ်ဟွန်းသည် ပြင်သစ် နယ်ချဲ့တို့ကို တော်လှန်ခဲ့စဉ်ကတည်းက ပါဝင် လှုပ်ရှားလာခဲ့သော ဝါရင့် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီး ငယ်ငယ်လင်းသည် အမှတ်စဉ် ၈ နေရာသို့ ရောက်လာသည်။

ဗီယက်နမ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးသစ် ငယ်ငယ်လင်း ပါတီညီလာခံ၌ အမှာစကားပြောကြားစဉ်

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များ(၁၉၈၆)

ဝိနည်းဓမ္မကံမှိုခင်းများကို နိုင်ငံတော် သံဃဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့များဖြင့် စစ်ဆေးရသည်။

ဗုဒ္ဓ သာ သ နာ တော်သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ (၁၉၈၆) ။ ။၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်း သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်က ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည့် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးစီး အောင်မြင်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရသည်။

ပွဲသမ်းသဘင် ကြည့်ရှုမှုကို တားမြစ်ခြင်း- ပွဲသမ်းသဘင် ကြည့်ရှုခြင်း၊ လောင်းကစားခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးမိဝဲခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ တစ်အိမ်တက်ဆင်းလှည့် လည်၍ ရွှေငွေအလှူခံခြင်း၊ ဈေး၊ လမ်းဆုံလမ်းခွာ ကား ဆိပ်၊ ရထားဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်၊ လေဆိပ်တို့၌ အလှူခံ ခြင်းစသော အမှုများသည် သာသနာတော်နှင့် မလျော် သဖြင့် ရဟန်းသာမဏေအားလုံး မပြုလုပ် မကျူးလွန်ကြ ရန် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် (၇၂) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးသို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ဝန်ကြီးက ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့ရာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ က သမဏသာရပုမဖြစ်သော အမှုများကို ကျူးလွန်သည့်

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းသာမဏေများအား အရေးယူ ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင် ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၀/၈၆ ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။ ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အရ သမဏသာရပုမဖြစ်သော အမှုများကို ကျူးလွန် သည့်ရဟန်းသာမဏေများကို သက်ဆိုင်ရာ သံဃနာယက အဖွဲ့များ၊ ပြည်သူ့ ကောင်စီများနှင့် သာသနာရေးဦးစီး ဌာနတို့က လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်း၍ အရေးယူ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

ဓမ္မအဓမ္မ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း- နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာ ယကအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းပေးသည့် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန် ဆောင် ဆရာတော်များ ပါဝင်သော နိုင်ငံတော်သီးခြား ဝိနည်းဓိရ် အဖွဲ့ အမှတ် (၈) က စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မြောင် မြို့နယ်၊ ကျောင်းဖြူကျေးရွာ၊ ထွန်တုံးလက်ကျန်ဦးတင်၏ ဝါဒကို ထေရဝါဒပိဋကတ်တော်လာ သာသနဓမ္မများနှင့် မလျော်ကန်အောင် ဖောက်ပြန်ယွင်းကွက် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေသော အဓမ္မဝါဒဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်အရ ထွန်တုံးလက်ကျန်ဦးတင်၏ အယူ ဝါဒကို လက်ခံခဲ့ကြသည့် ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယင်းဝါဒကို စွန့်လွှတ်ပါကြောင်း နိုင်ငံတော် သံဃမဟာ နာယကအဖွဲ့ ရှေ့မှောက်၌ ကိုယ်တိုင် ပဋိညာဉ်ပြု လက်

မှတ် ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ယင်းကိစ္စမှာ သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စဖြစ်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးရှိ ထွန်တုံးလက်ကျန် ဝါဒီများအား အဆိုပါ အဓမ္မဝါဒကို စွန့်လွှတ်ကြစေရန် မြို့နယ်သံဃာ့နာယကအဖွဲ့ များက ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် (၇၀) ကို ထုတ်ပြန်ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

ဝိနိစ္ဆယဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ- ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်း မှုခင်းများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ (ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်) နှင့် အညီ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန် ဆောင် ဆရာတော်ငါးပါးစီပါဝင်သော နိုင်ငံတော် သံဃ ဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့ သုံးဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေ အပရဂေါယာနကျောင်းဆောင်၌ လေးလတိတိ ရုံးထိုင်၍ နိုင်ငံတော် အယူခံဝိနည်း ဓမ္မကံ မှုခင်းများကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း နိုင်ငံတော် သံဃဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့ အမှတ် ၁ မှ ၁၂ အထိ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ယင်းအဖွဲ့ ၁၂ ဖွဲ့က ဝိနည်းဓမ္မကံ မှုခင်း ပေါင်း ၆၉ မှုကို စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် သံဃဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့များ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် နိုင်ငံတော် သံဃ မဟာနာယကအဖွဲ့က သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်း သံဃ နာယကအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်/တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ် အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် သံဃာနာယက အဖွဲ့၊ မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့တို့ အား အဆင့်ဆင့်ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့သည် ဂိုဏ်းတစ်ပါးနှင့် ဂိုဏ်း တစ်ပါးဖြစ်ပွားသော ဝိနည်းဓမ္မကံ မှုခင်း ကိုးမှု၊ ရဟန်း သာမဏေနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ပွားသော ဝိနည်း ဓမ္မကံ မှုခင်း ၃၀၊ ပြေငြိမ်းမှုနှင့် အယူခံ ပြီးဆုံး သွားသော ဝိနည်း ဓမ္မကံ မှုခင်း ၁၉ မှု၊ အယူခံလွှာများကို စိစစ် ညွှန်ကြားမှု ၃၄ မှု၊ ၄၇ ပါးစုံညီ အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ၍ အဆုံးအဖြတ် ခံယူမှု ၂၆ မှု၊ အထွေထွေ ဝိနိစ္ဆယမှုခင်း များ ဆောင်ရွက်မှု ၉၇ မှုတို့ကိုလည်း ဖြေရှင်း ဆောင် ရွက်ခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာမူများ စိစစ်ခြင်း- ပုံနှိပ်သူများနှင့် ဗဟိုမှတ်ပုံတင်အဖွဲ့မှ တင်ပြလာသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာမူပေါင်း ၂၉၃ စုံအနက် စာမူ ၁၀၆ ခုကို ထုတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့၍ စာမူ ရှစ်ခုကို ထုတ်ဝေခွင့်မပြုဘဲ စာမူ ၁၆၉ ခုကို ဖြုတ်ပယ် ပြင်ဆင်စေ၍ ထုတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့သည်။ စာမူ ၁၁ ခုကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသားတင်ပြစေရန်ညွှန်ကြား ခဲ့သည်။

ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ် ဖွင့်လှစ်ခြင်း- ပထမအကြိမ် နိုင်ငံတော် ဗဟို သံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ စတုတ္ထအစည်း အဝေးကြီးက အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် စီမံချက် စည်း မျဉ်းနှင့်အညီ ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့များ၌ နိုင်ငံတော် ပရိယတ္တိ သာသနာ့တက္ကသိုလ် စာသင်တိုက်ကြီး နှစ်တိုက် ကို ဖွင့်လှစ်လျက် တက္ကသိုလ်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပို့ချနေပြီဖြစ်သည်။

စာမေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း- ၁၉၈၆ ခုနှစ် ၃၈ ကြိမ် မြောက် တိပိဋကဓရ ရှေးချယ်ရေး စာမေးပွဲတွင် အာဂုံ ပြန် ၄၇ ပါး၊ ရေးဖြေ ၈၆ ပါး ဝင်ရောက် ဖြေဆိုတော်မူ ကြရာ အာဂုံပြန် ၃၂ ပါး၊ ရေးဖြေ ခုနစ်ပါး၊ စုစုပေါင်း ၃၉ ပါး အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲကို စာဖြေဌာန ၁၉ ဌာနတို့၌ ကျင်းပခဲ့ရာ ၃,၄၄၇ ပါး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခဲ့၍ ၁၃၉ ပါး အောင်မြင် ခဲ့သည်။ ပထမပြန်စာမေးပွဲကို စာဖြေဌာန ၁၇၂ ဌာန၌ ကျင်းပခဲ့ ရာ ၃၃,၀၈၉ ပါး ဝင်ရောက် ဖြေဆိုခဲ့၍ ၁၀,၉၆၄ ပါး အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အဘိဓမ္မာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာမေးပွဲများ ၌ ၁၁,၃၂၂ ဦး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုကြ၍ ၅,၇၄၈ ဦးအောင် မြင်ခဲ့သည်။ အခြေခံ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှု စာမေးပွဲ များကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၅ ရက်၊ ၂၆ ရက်နှင့် ၂၇ ရက်နေ့များ၌ ကျင်းပခဲ့ရာ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ဖြေဆိုသူ ပေါင်း ၂,၅၀,၀၀၀ ကျော်ရှိလေသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ။ ။ဗြိတိန် နိုင်ငံ၏ တစ် ခု တည်း သော ရဟတ်ယာဉ်ကုမ္ပဏီကြီးဖြစ်သော ဝက်စလင်းကုမ္ပဏီသည် လုပ်သား ၁၂,၀၀၀ ခန့်ဖြင့် လုပ်ငန်း လည်ပတ်နေခဲ့ရာမှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် အရှုံးပေါ်၍ ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်း ဆိုက်ခဲ့သည်။ ဝက်စလင်းကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာ ၂၉ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းကိုဝယ်ယူ၍ ကုမ္ပဏီကို ဦးစီးကာဆက် လက်လုပ်ကိုင်လိုကြောင်းဖြင့် အမေရိကန်၏အအောင်မြင် ဆုံးရဟတ်ကုမ္ပဏီဖြစ်သော ဆီကော့စကီးကုမ္ပဏီ၏ မိခင် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးဖြစ်သည့် ယူတီစီက ကမ်းလှမ်းသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အီတလီ ဖီးယက်ကုမ္ပဏီကလည်း ယူတီစီ နှင့် လာရောက်လက်တွဲသည်။ ထို့ပြင် အနောက်ဂျာမနီမှ မက်ဆာရှယ်မစ် ဗိုကိုးဗလုံးကုမ္ပဏီ(အမ်ဘီဘီ)၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ မှ နိုင်ငံတော်ပိုင် အယ် ရို စ ပယ် ရှယ် ကုမ္ပဏီ၊ အီတလီမှ အဂတ်စတား ကုမ္ပဏီတို့၏ ဥ ရောပ အုပ် စု ကလည်း အလားတူပင်ကမ်းလှမ်းသည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟောဆယ်တင်းက ဥရောပအုပ်စု ၏ အ ဆို ပြု ချက် ကို လက်ခံလိုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ယင်းဥရောပစီးပွားရေး အုပ်စုတွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံက အယ်ရိုစပေစ် ကုမ္ပဏီလည်းပါ ဝင်လာသည်။ ဥရောပ စီးပွားရေးအုပ်စုက ကနဦးတွင်

မြတ်နိုးနိုင်ငံ

စတာလင်ပေါင် ၇၃ သန်းဖြင့် ဝယ်မည်ဟု ကမ်းလှမ်းပြီး မှ စတာလင်ပေါင် ၇၅ သန်းထိ တိုးပေးသော်လည်းဝက် စလင်းကုမ္ပဏီဘုတ်အဖွဲ့က ပယ်ချခဲ့သည်။ ဥရောပက ကွယ်ရေးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းသည် အမေရိကန် ဥရောပမဟာမိတ်ဖွဲ့စည်းမှုတွင် ဟန်ချက်ထိန်းညှိမှုတစ်ရပ် အဖြစ် မရှိမဖြစ်ဟု သဘောထားသော ဟေဆယ်တင်း သည် ယူစီတီဖီးယက်အတွဲ၏လက်အောက်သို့ ဝက်စလင်း ကုမ္ပဏီကျရောက်သွားလျှင် ဥရောပ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း ကို ထိခိုက်မည်ဟု ရှုမြင်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာသည် ဥရောပ စီးပွားရေး အုပ်စုအတွက် ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပဆွေးနွေးရန်ရှိသည့် အစည်းအဝေးကို ဖျက်သိမ်း ခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ဝန်ကြီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေး၌ ဝက်စလင်း ပြာသနာအပေါ် ဆွေးနွေးချက်များမပါရှိအောင် ဝန်ကြီး ချုပ်က နည်းပရိယာယ်သုံးခုခြင်းသည်လည်း မိမိအားပိတ် ဆို့ရာရောက်သည်ဟုဆိုကာ ဟေဆယ်တင်းသည် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားခဲ့သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အတိုက် အခံပီတိအမတ်များက ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ ကြသည်။ ဆီကော့စကီးနှင့်ဖီးယက်အတွဲတို့ အောင်မြင်မှုရ စေရန် အစိုးရကမျက်နှာသာပေးသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက် ကို ငြင်းဆိုကြောင်း ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ကုန်သွယ် မှုနှင့် စက်မှုဝန်ကြီး လီယွန် ဘရစ်တန်က ပါလီမန်၌ ဖတ် ကြားခဲ့သည်။ ဝက်စလင်းကုမ္ပဏီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြတ်သျှ အယ်ရိုစပေ့စ်ကုမ္ပဏီက ဝန်ကြီးချုပ်ထံ ပေးပို့သောစာ တစ်စောင် အကြောင်းကို ဟေဆယ်တင်းက ပါလီမန်၌ မေးမြန်းရာ ဘရစ်တန်က ချွေနောက်မညီဘဲ မမှန်မကန် ဖြေဆိုရာမှ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု ပိုမိုပြင်းထန်လာရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အတိုက်အခံ လေဘာ အမတ်များကသာ မက ကွန်ဆာဗေးတစ် အမတ်များကပင် ဖိအားပေးလာ ကြ၍ ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးဘရစ်တန် နုတ်ထွက်သွားရသည်။

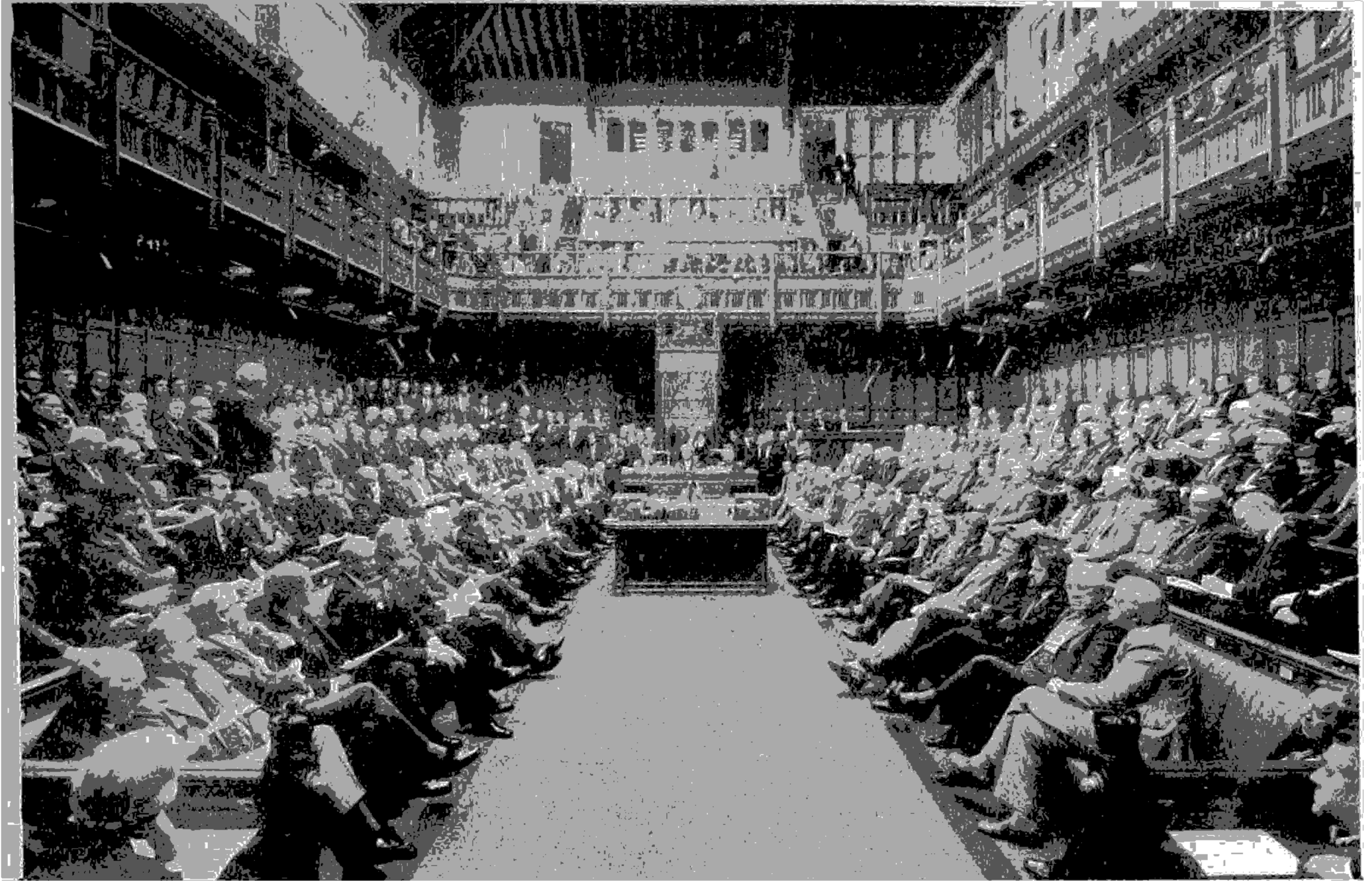
ဝက်စလင်းဘုတ်အဖွဲ့က အဆိုအောင်မြင်ရန် လိုအပ် သောထောက်ခံမဲကို ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်ထားခဲ့ရာ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့က အစုရှယ်ယာရှင်များအစည်း အဝေးတွင် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီအတွဲသို့ ရောင်းချရေးအဆို က ထောက်ခံမဲ ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းသာရ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် မကျဘဲရှိခဲ့သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ အစည်း အဝေးတွင် အဆိုအနိုင်ရရန် လိုအပ်သော ထောက်ခံမဲကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ချသတ်မှတ်ပေးခဲ့ရာ အမေရိကန် ကုမ္ပဏီအတွဲသို့ ရောင်းချရေးအဆိုက ထောက်ခံမဲ ၆၇ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အနိုင်ရသွားခဲ့သည်။

မြတ်နိုးနိုင်ငံတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်အစိုးရအာဏာရလာ သည့် ၁၉၇၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံပိုင် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးကဏ္ဍ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သော ကုမ္ပဏီ ကြီး ၁၂ ခုကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးပြီးပြီ ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပါလီမန်သို့ပြော ကြားခဲ့သည်။ လက်ရှိပါလီမန် သက်တမ်း ကုန်ဆုံး ချိန် (တစ်နည်း အားဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင်) နောက်ထပ် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ပုဂ္ဂလိကပိုင် အဖြစ် ပြောင်းလဲပေးပြီးဖြစ်မည်ဟုလည်း ရှင်းပြသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့က လစ်ဗျူနိုင်ငံ ထရီပိုလီမြို့နှင့် ဘင်ဂါဇီမြို့တို့ ကို လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့တိုက်ခိုက်ရာ တွင် မြတ်နိုးနိုင်ငံရှိ စစ်အခြေစိုက်စခန်းနှစ်ခုမှ အီလက်ထ ရွန်းနစ် လေယာဉ်များဖြစ်ကြသော အက်ဖ် ၁၁၁ လေ ယာဉ် ၁၈ စင်း၊ အီးအက်ဖ် ၁၁၁ လေယာဉ် လေး စင်း ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ယင်းစစ်ဆင်ရေးတွင် ပစ်မှတ်မလွဲဗုံးကြဲ နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်အလျောက် အက်ဖ် ၁၁၁ လေယာဉ် သည်သာ ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟူ ၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက အကြောင်းပြကာ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်အစိုးရနှင့်စပိန်အစိုးရ တို့က ၎င်းတို့၏လေကြောင်းပိုင်နက်ကို ဖြတ်သန်းခွင့်မပြု သဖြင့် မြတ်နိုးနိုင်ငံမှ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာအပေါ်ကျော် ကာ ဂျီဘရော်တာရေလက်ကြားကို ဖြတ်ခြင်းဖြင့် မြေထဲ ပင်လယ်အရောက် ကီလိုမီတာ ၅,၂၀၀ ခရီးကို နှင်ပြီးမှ ယင်းတိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြတ်နိုးနိုင်ငံ က အမေရိကန်ကို ထိုသို့ ကူညီခဲ့ခြင်းကို လက်စားချေသော အားဖြင့် “အာရပ်ကွန်မန်ဒိုအဖွဲ့” အမည်ခံ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံတွင် မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့မှစ၍ ပြန်ပေးဆွဲ ထားသော မြတ်နိုးနိုင်ငံသားကျောင်းဆရာနှစ်ဦးကို ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်မူဆလင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ (အာအိုအက်စ်အမ်) ကလည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လမှစ၍ ပြန်ပေးဆွဲထားသော မြတ်နိုးနိုင်ငံသား သတင်းစာဆရာတစ်ဦးကို ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် သတ် ခဲ့ပြန်သည်။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ပက်ရှာမြို့ရှိ မြတ်သျှလေ ကြောင်းဌာနကို ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်မြို့လယ်ရှိ မြတ်သျှလေကြောင်းဌာနကို ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ ဘေရွတ်မြို့ အနောက်ပိုင်းရှိ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသဆိုင်ရာ မြတ်သျှဘဏ်ကို ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ဗုံးခွဲဖျက်ဆီးမှုများလည်းပေါ် ပေါက်ခဲ့သည်။

ကဒတ်ဖီအစိုးရကို ထောက်ခံသော နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှား

ဗြိတိန်နိုင်ငံ

ဗြိတိန်နိုင်ငံ အောက်လွတ်တော်အစည်းအဝေးကျင်းပနေပုံ

မူများ ပြုလုပ်သည်ဟု မသင်္ကာသော လစ်ဗျ ၂၁ ဦးကို ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ပြေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် နှင်ထုတ်ခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ပြေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် မြို့ပြလေကြောင်း ပညာ တော်သင် လစ်ဗျကျောင်းသား ၃၀၀ ကိုလည်း သီတင်း ပတ် အနည်းငယ်အတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံမှထွက်သွားရန်အမိန့် ပေးခဲ့ပြန်သည်။ လစ်ဗျကလည်း ပြေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံသား ၁၉ ဦးကို နှင်ထုတ်ခြင်းဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဟိသရီးလေဆိပ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြေလ ၁၇ ရက်နေ့က အစ္စရေးလေယာဉ်တစ်စီးကို ဖောက်ခွဲရန် ကြံစည်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ လူပေါင်း ၃၇၅ ဦး စီးနင်း လိုက်ပါမည့် ယင်းလေယာဉ်ကို ဖောက်ခွဲ ဖျက်ဆီးရန် ကြံစည်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗြိတိသျှရဲအဖွဲ့က ဆီးရီးယားသံ အဖွဲ့ကို မေးမြန်းစုံစမ်းပိုင်ခွင့်ပြုရန် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ အစိုး ရထံ မေတ္တာရပ်ခံရာ ငြင်းဆိုခြင်းခံရသည်။ ထို့ကြောင့် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဆီးရီးယားသံရုံးမှ သံမှူးသုံးဦးကို မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် နှင်ထုတ်ခဲ့သည်။ ဆီးရီးယားအစိုးရကလည်း ဗြိတိန်သံတမန် သုံးဦးကို နှင်ထုတ်ခဲ့ပြန်သည်။ တစ်ဖန် ဗြိတိန်အစိုးရသည် ဆီးရီးယား နိုင်ငံ ဒမတ်စကတ်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှသံရုံးမှ ဗီဇာများ ထုတ်ပေးနေမှုကို မေလ ၂၃

ရက်နေ့တွင် ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ ဂျော်ဒန်အမျိုးသား နီဇာ ဟင်ဒါဝီဆိုသူကို ယင်း အစ္စရေး လေယာဉ် ပေါ်သို့ ဗုံး တစ် လုံး လျှို ဝှက် တင် ပေး လိုက် ရန် ကြိုးပမ်း မှု ဖြင့် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့ အိုးဗေလီ တရားရုံးက ထောင်ဒဏ် ၄၅ နှစ် စီရင်ခဲ့သည်။ တရားရုံး သက်သေခံ အထောက်အထားများအရ ယင်းပြစ်မှုတွင် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ ပါဝင်ပတ်သက်နေကြောင်း တွေ့ရှိရသည် ဟုဆိုကာ ဗြိတိန်နိုင်ငံသည်ဆီးရီးယားနှင့်သံတမန်အဆက် အသွယ် ဖြတ်တောက်ခဲ့သည်။ ယင်းဗုံးခွဲရန် ကြံစည်မှု မအောင်မြင် ဖြစ်ပြီးနောက် ဟင် ဒါ ဝီ ကို ဆီး ရီး ယား သံရုံးက ခိုလှုံခွင့်ပြုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသောကြောင့် ယင်း သို့ ဗြိတိန်နိုင်ငံက အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စာရင်းဇယားအရ ဗြိတိန်နိုင်ငံသည် ဆီးရီး ယားနိုင်ငံသို့ ဒေါ်လာ ၁၁၅ သန်းဖိုး တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ပြီး၊ ဆီးရီးယားနိုင်ငံက ဒေါ်လာ ၁၁၂ သန်းဖိုး ပြန်လည်တင် သွင်းခဲ့သည်အထိ ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်နေခဲ့ရာမှ ထိုသို့ သံအဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက် ကင်း ထောက်ရန် ၃၅ နှစ်ကြာမျှ အသုံးပြုလာခဲ့သော ပန်ကာ တပ် ရှက်ကဲတန် လေယာဉ်များ၏နေရာတွင် အမေရိကန်

ဗြိတိန်နိုင်ငံ

ဘကျော်၊ ဦး (သတင်းစာဆရာ M.B.K)

ဘိုးအင်းကုမ္ပဏီက ထုတ်လုပ်သော အေဝက်စ်ထောက်လှမ်းရေး (လေကြောင်းကြိုတင်သတိပေး ထိန်းချုပ်ရေးစနစ် သုံး) လေယာဉ်ခြောက်စင်းကို အ စား ထိုး အ သုံး ပြုရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အစိုးရက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံဂျင်နရယ်အီလက်ထရစ်ကုမ္ပဏီက ထုတ်လုပ်သည့် နင်းရော့ ထောက်လှမ်းရေး လေယာဉ်သည် ဘုရင့်လေတပ်မတော်၏ ၁၉၇၇ ခုနှစ်က ချမှတ်ပေးခဲ့သော လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၁,၃၀၀ ခန့် ကုန်ကျခံထားပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကြိုတင် လျာထားခဲ့သည့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းမဝင်နိုင်ခဲ့ရုံမက ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တိုင် လေတပ်မတော်၏ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်း ပေး နိုင် ဦး မည် မဟုတ်ဟု ဆိုသည်။ နင်းရော့ လေယာဉ်ကို တည်ဆောက်နေသော ဂျီအီးစီကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ဒေါ်လာ သန်း ၁,၁၀၀ ဖိုးလုပ်ငန်းအပ်နှံမှုကြားခဲ့သည်ကိုထောက်ရှုခြင်းဖြင့် အေဝက်စ်လေယာဉ်ကိုသုံးရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဂျီအီးစီကို ယုံကြည်အားထားမှု ကင်းမဲ့ခြင်းကြောင့်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာက ရှင်းလင်းသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် အလုပ်သမား ၂,၅၁၀ ခန့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မည်ဟု ဂျီအီးစီက တင်ပြခဲ့ရာ ဘိုးအင်းကုမ္ပဏီသည် အေဝက်စ်လေယာဉ် ရောင်းချရငွေ၏ ၁၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှတန်ဖိုးရှိသော ပုတ်ပြတ်လုပ်ငန်းစာချုပ်များကို ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီများနှင့် ချုပ် ဆို ဦးမည် ဖြစ်၍ အလုပ်အကိုင်သစ်များဖန်တီးနိုင်မည်ဟု အစိုးရပိုင်းက ရှင်းလင်းခဲ့သည်။ အေဝက်စ်လေယာဉ် ဝယ်ယူရန်ကိစ္စမှာ ဘိုးအင်းနှင့် ချုပ် ဆို ထားပြီးဖြစ်သော ဒေါ်လာ သန်း ၁,၂၃၀ အပြင် ဒေါ်လာ ၂၈၈ သန်း ထပ်ဆောင်း ပေးရဦးမည်ဖြစ်၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် သတ်မှတ်မည့် ကာကွယ်ရေးဘတ်ဂျက်ပေါ် တွင်မူတည်နေသေးသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အမေရိကန်လေတပ်၊ နေတိုး အဖွဲ့နှင့်ဆအူးဒီအာရေဗျနိုင်ငံတို့တွင် သုံးစွဲနေပြီဖြစ်သော အေဝက်စ်လေယာဉ်ကို ဗြိတိန်လေတပ်မတော်က ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် စတင်သုံးစွဲရန် ရည်မှန်းထားသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝက်စ်မင်တာဘုရားရှိခိုးကျောင်း၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့က အင်ဒရူးမင်းသားနှင့် မစ္စဆာရာဗာဂူဆန်တို့ လက်ထပ်ပြီးနောက် ဘုရင်မကြီးက အင်ဒရူးမင်းသားအား ယောမြို့စားအဖြစ် သူကောင်းပြုသည်။ ယင်းသူကောင်းဘွဲ့ကို မင်းသား၏ အဘိုးဖြစ်သူက ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ဆဋ္ဌမမြောက် ဂျော့ဘုရင်အဖြစ် ထီးနန်းဆက်ခံသော ၁၉၃၆ ခုနှစ်အထိ ခံယူထားခဲ့ဖူးသည်။

ထီးနန်းဆက်ခံပိုင်ခွင့် တန်းစီဇယားမှာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် (၁) အဲလစ်ဇဘက်ဘုရင်မကြီး၏ သား အကြီးဆုံး ချားမင်းသား (၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် နေ့ဖွား)၊ (၂) ချား၏ သားဦး ဝေ လ မင်း သား ဝီလျံ (၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇွန် ၂၁ ရက်နေ့ဖွား)၊ (၃) ချား၏ ဒုတိယ သား ဟင်နရီမင်းသား (၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့ဖွား)၊ (၄) အင်ဒရူးမင်းသား (၁၉၆၀ ပြည့် နှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉ ရက်နေ့ဖွား)၊ (၅) အက်ဒွပ်မင်းသား၊ (၆) အန်းမင်းသမီး၊ (၇) အန်း ၏ သား ပီ တာ ဖီး လစ် (၈) အန်း၏သမီး ဇာ ရာ ဖီး လစ်တို့ အ သီး သီး ဖြစ် ကြ သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ပဉ္စမမြောက်ဂျော့ဘုရင် ကွယ်လွန်ရပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုရင်ကြီး၏သမားတော် လော့ ဒေါ်ဆင် ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့သူ ဖရန့်ဝတ်ဆင်က ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထုတ် “ယနေ့သမိုင်း” ဂျာနယ်တွင်ဖွင့်ချရေးသားခဲ့သည်။ နာတာရှည်ရောဂါဖြင့် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော ဘုရင်ကြီးအား မိဖုရားကြီး မေရီနှင့် သားတော်ဝေလမင်းသား (အဋ္ဌမမြောက် အက်ဒွပ်ဘုရင် ဖြစ်လာမည့်နန်းလျာ)တို့၏ ဆန္ဒအလျောက် သမားတော် ကြီး လော့ ဒေါ်ဆင်က ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ ည ၁၁ နာရီတွင် မော်ဖိန်းနှင့် ကိုကင်းပါသော ဆေးနှစ်လုံး ထိုးပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် သေဆုံးစေခဲ့ကြောင်း ဖြင့် လော့ ဒေါ်ဆင်ကိုယ်တိုင်မှတ်တမ်းရေးသားထားရစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဘုရင်ကြီးနာတာရှည်ဝေဒနာကိုခံစားနေရသည်ကို ကရုဏာသက် လွန်း လှ ၍ သေ ဆုံး စေ ရန် စီစဉ်ပေးခဲ့ခြင်း (Mercy Killing) ဖြစ်သည့်အပြင် အနိစ္စရောက်ကြောင်းသတင်းကို ညနေထုတ်သတင်းစာများတွင် မပါလိုဘဲ နံနက်ထုတ်သတင်းစာများတွင်သာ ပါစေလို၍ လည်း ထိုသို့စီစဉ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဘကျော်၊ ဦး(ခရစ် ၁၉၁၆-၁၉၈၆)။ ။ သတင်းစာ ဆရာ၊ စာရေးဆရာနှင့် သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်း အတိုင်ပင်ခံ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် ဦးဘကျော်ကို ပြည်မြို့၌ အဖ ဦးဘိုးမြ၊ အမိ ဒေါ်ငွေအောင်တို့က ၁၉၁၆ ခုနှစ်ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

ငယ်စဉ်က မေမြို့ အေဘီအမ် မိန်းကလေးကျောင်း၊ ပြည်မြို့ ဦးဘိုးရုံ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းနှင့် ပြည်မြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ပြည်မြို့ အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်းမှ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ၁၀ တန်း အောင်ခဲ့ပြီး နောက် ပြည်မြို့ သစ်တောခရိုင်ဝန်ရုံးတွင် အကူစာရေး အဖြစ် စတင်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထိုရုံးတွင် အထက်တန်း

သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာ ဦးဘကျော်

စာရေး၊ ထိုမှ ရုံးအုပ်စာရေးကြီး ဖြစ်သည်အထိ အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပြည်ခရိုင်ခွဲ ကုန်စည် ကြီးကြပ်ရေးမှူးအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်သည်။ အမှုထမ်းနေစဉ် အတွင်း ပြည်မြို့၊ အရှေ့အာရှ လူငယ်များအစည်းအရုံး (ဗမာနိုင်ငံ) တွင် အသင်းဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဦးဘကျော်သည် ပြည်ခရိုင်၊ ရုံးစာရေးသမဂ္ဂ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပြည်ခရိုင် အမှုထမ်းပေါင်းစုံသမဂ္ဂ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ သပိတ်ကြီးကိုင်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် မဟာမိတ်တပ်များ ပြန်ဝင်လာသော အခါ၌ သစ်တောဌာနပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန် မှတ်တမ်းများရှာပေးနိုင်သဖြင့် အမှုထမ်းကောင်းလက်မှတ် ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် သစ်တောမင်းကြီးချုပ်ရုံးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့၍ သစ်တောရုံး အသီးသီးတွင်ဌာနခွဲစာရေးကြီး၊ ရုံးဝန်ထောက်စသည်ဖြင့် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး သစ်တောဌာန၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းတွင် ဝါဒဖြန့်ချိရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၆ - ၅၇ ခုနှစ်တွင် သတင်းစာပညာ ဒီပလိုမာ (အင်္ဂလိပ်) ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ - ၅၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမှုရေးသိပ္ပံမဟာဌာနမှ ဖွင့်လှစ်ပို့ချသော စာကြည့်တိုက်ပညာ အောင်လက်မှတ်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင် လက်မှတ်နှင့် လက်ပတ်နာရီဆုကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင်

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော ဂါဒီယန်သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းတိုက်၌ အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်ထားခံရသည်။

ဦးဘကျော်သည် သတင်းစာဆရာအဖြစ် ပြည်ပနိုင်ငံများသို့လည်း သွားရောက်ခဲ့ရာ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ သတင်းစာလုပ်ငန်း လေ့လာရန်လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာဟောင်ကောင်လေကြောင်းဖွင့်ပွဲတက်ရန် သတင်းစာအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်၍ ဟောင်ကောင်သို့ လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ သတင်းစာပညာ လေ့လာရန်လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်ဂျပန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ သတင်းစာ ဆရာအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်၍ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ချစ်ကြည်ရေး ခရီးအဖြစ် လည်းကောင်း အသီးသီးသွားရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဆန္ဒခံယူပွဲ အောင်မြင်ရေးအတွက် အခြားအနုပညာရှင်များနှင့်အတူ ချင်းဝိသေသတိုင်းတွင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော အရေးပေါ် ပါတီညီလာခံနှင့် ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော တတိယအကြိမ် ပါတီညီလာခံတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းထုတ်ပြန်ရေး ဆပ်ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုရေးအဖွဲ့ခွဲတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဒုတိယအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် သက်တမ်းကာလတွင် စစ်ကိုင်းမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁) မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။

အငြိမ်းစား ယူပြီးနောက် သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်းတွင် အတိုင်ပင်ခံ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂါဒီယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆက်လက် တာဝန် ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။

ဦးဘကျော်သည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ သတင်းစာများ၊ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဆောင်းပါးများကို အမ်-ဘီ-ကေ ကလောင်အမည် ခံ၍ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သော စာရေးဆရာတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဒဂုံမြို့နယ် စာပေလုပ်သား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပြီး ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဦးဘကျော်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ခင်ရီကျော်နှင့် သားတစ်ယောက် သမီးသုံးယောက် ကျန်ရစ်သည်။

ရုပ်ရှင်ဇာတ်ပုံပညာရှင် ထပ်ဆင့်အကယ်ဒမီ ဦးဘကြည်

ဘကြည်၊ ဦး(အကယ်ဒမီ) (ခရစ် ၁၉၁၆-၁၉၈၆)

။ ။ ရုပ်ရှင်လောကတွင် ဇာတ်ပုံပညာစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားခဲ့သော ထပ်ဆင့်အကယ်ဒမီ ဦးဘကြည်ကို ရန်ကုန်တိုင်း သင်္ကန်းကျွန်း မြို့နယ် သင်္ကန်းကျွန်း၌ အဖ ဦးအောင်ဘ၊ အမိ ဒေါ်တင်တို့က ၁၉၁၆ ခုနှစ် မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်း နှစ်ယောက်တွင် အငယ်ဖြစ်၍ ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကလေး ရပ်တွင် ကြီးပြင်း ခဲ့သည်။

အသက် ၁၅ နှစ်ခန့်အရွယ်တွင် ဦးဘကြည်ကို ဗြိတိသျှ ဘားမားရုပ်ရှင် (ယခု-ညွန့်မြန်မာ) ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်သူဌေး ဦးညွန့်က ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ခဲ့ပြီး ယင်းကုမ္ပဏီရှိဇာတ်ပုံ ဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးထွန်းကြိုင်၊ ဦးထွန်းရင်၊ ဦးဘကျော်နှင့် ဦးမောင်မောင် စသည်တို့ထံ၌ ဇာတ်ပုံ ပညာကိုအခြေခံမှစ၍ လေ့လာဆည်းပူး သင်ယူစေခဲ့သည်။

ဦးဘကြည်သည် ဇာတ်ပုံပညာသင်ယူ ရင်းထိုအချိန်က ဒါရိုက်တာကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဒါရိုက်တာ ဦးဘဇင်၏ ချစ်အာရုံ၊ ဒါရိုက်တာ ဦးဘထွန်း၏ တို့ကျေးရွာနှင့်ဒါရိုက် တာ ဆရာခန့်၏ ခေတ်ဆန်သူ အသံထွက် ဇာတ်ကားများ တွင် ဇာတ်ရံအဖြစ် ပါဝင်သရုပ်ဆောင် ခဲ့ဖူးသည်။

ဂျပန်ခေတ်ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း ဦးဘကြည် သည် ဗြိတိသျှ ဘားမားရုပ်ရှင်မှ ဇာတ်ပုံဆရာ ဦးမောင် မောင်၏ လက်ထောက်အဖြစ် ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် အခြား နယ်များသို့ သွားရောက်၍ မှတ်တမ်းတင် သတင်းကား များ စတင် ရိုက်ကူးခွင့်ရခဲ့သည်။

စစ်ပြီးနောက် ဗြိတိသျှ ဘားမားရုပ်ရှင်မှ ဇာတ်ပုံဆရာ ကြီး ဦးထွန်းကြိုင်၏ ဇာတ်ပုံလက်ထောက်အဖြစ် လုပ်ကိုင် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒါရိုက်တာ စာရေးဆရာ သုခ၏

သည်ဆောင်းဟောမာန် ဇာတ်ကားကို ဇာတ်ပုံဆရာ အဖြစ် ပထမဆုံး တာဝန်ယူ ရိုက်ကူးပေးခဲ့သည်။

ဦးဘကြည်သည် ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင်မှ ဒါရိုက်တာ ကြီးများဖြစ်ကြသည့် ဒါရိုက်တာချစ်ခင်၏ ချစ်ပန်းသဇင်၊ ဒါရိုက်တာ ရွှေခုံးဘီအောင်၏ သားဗိုလ်အောင်ဒင်၊ ဒါရိုက် တာ စာရေးဆရာ သုခ၏ ဩော်-မိန်းမ၊ ဒါရိုက်တာ ဦးအောင်ကြီး၏ မင်းအောင် မင်းနောင်၊ ဒါရိုက်တာဦးလှ ဦး(လူကြမ်း လှမောင်လေး)၏ ဖူးစာ နှစ်ခိုင်နှင့် စိမ်းလဲ့ မြေလွှာ၊ ဒါရိုက်တာ ဦးကျော်သန်း၏ ဗိုလ်အောင်နိုင်၊ ချိန်းမိလေသောညနှင့် ဒါရိုက်တာ ကျား- ဦးသိန်းမောင်၊ ဦးဘသာတို့ ရိုက်ကူးသော ဇာတ်ကားများ အပါအဝင် ရုပ်ရှင်ကားပေါင်း ၇၀ ကျော် ရိုက်ကူး ခဲ့လေသည်။

ယင်းကားများအနက် ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင်အတွက် ရိုက်ကူးပေးခဲ့သော ဗိုလ်အောင်နိုင် ဇာတ်ကားဖြင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ် အကောင်းဆုံးဇာတ်ပုံ အကယ်ဒမီရွှေစင်ရုပ်ဆူ ပထမ အကြိမ်ရရှိခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်အတွက် ရိုက်ကူး ပေးခဲ့သော ချိန်းမိလေသောည ဇာတ်ကားဖြင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ပုံဆူ အကယ်ဒမီရွှေစင်ရုပ်ဆူ ဒုတိယ အကြိမ် ရခဲ့သည်။

ဦးဘကြည်သည် ဇာတ်ပုံလှည့်စားမှု ပညာဖြင့် ရုပ်ရှင် ကားများတွင် နှစ်ကိုယ်ခွဲ ရှစ်ကိုယ်ခွဲများကို ထည့်သွင်း ရိုက်ကူးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဒါရိုက်တာ လှဦး၏ ဖူးစာနှစ်ခိုင် ဇာတ်ကားတွင် နှစ်ကိုယ်ခွဲ၊ ဒါရိုက်တာ ဝင်းဦး၏ ချစ်သူ ရွှေးမယ် ချစ်ဝဲလယ် ဇာတ်ကားတွင် ရှစ်ကိုယ်ခွဲများကို ကျွမ်းကျင်စွာ ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

ဦးဘကြည်၏ဇနီးမှာ ဒေါ်အေးညွန့်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် သားသမီးများ မထွန်းကား၍ သား တစ်ယောက် မွေးစားခဲ့သည်။ ဇနီးကွယ်လွန်သောအခါ မွေးစားသားဖြစ်သူနှင့်အတူ နေခဲ့သည်။

ဦးဘကြည်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံရုပ်ရှင် ကောင်စီ စည်းရုံးရေး ကော်မတီတွင် အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ကွယ်လွန်ချိန်ထိ တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။

ဦးဘကြည် နောက်ဆုံးရိုက်ကူးသွားသော ဇာတ်ကား မှာ ပန်တော်ဝင် ရုပ်ရှင်မှ ရင်နှင့်အောင်မွှေး ဖြစ်သည်။

ဦးဘကြည်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် မွေးစား သားတစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

ဘဆွေ (ရန်ကုန်-)(ခရစ် ၁၉၁၆ - ၁၉၈၆) ။ ။ နိုင်ငံ့ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ပထမဆင့်)ရ စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ ရန်ကုန်ဘဆွေကို ဒေးဒရဲမြို့နယ်၊ ရေပူဝ ကျေးရွာတွင်

ဘဆွေ (ရန်ကုန်-)

စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ ရန်ကုန်ဘဆွေ

၁၉၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့၌ အဖလယ်သမား ဦးကြာဖြူ၊ အမိ ဒေါ်သေးသေးတို့က မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းနှစ်ယောက်တွင် အငယ်ဖြစ်သည်။ အမည်ရင်း ဦးဘဆွေဖြစ်ပြီး ငယ်မည်များမှာ မောင်မောင်၊ လှမောင်၊ မောင်လှဆွေ၊ လှမောင်သွင်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က အတန်းပညာ မသင်ခဲ့ရသော်လည်း အစ်ကို ဖြစ်သူ၏ သင်ပြမှုနှင့် ကိုယ်တိုင်အားထုတ်မှုဖြင့် စာရေး စာဖတ် တတ်မြောက်လာသည်။ အသက် ဆယ့်လေးငါးနှစ် အရွယ်တွင် အိမ်မှထွက်ပြေးပြီး မြောင်းမြ၌ ပန်းချီပညာ လေ့ကျင့်သည်။ အက ပညာကိုလည်း သင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ရောက်လာသည်။ ၁၉၃၃ - ၃၄ ခုနှစ်ခန့်တွင် သက်စောင့်မဂ္ဂဇင်း၌ လှမောင် အမည်ဖြင့် ဝတ္ထုတိုများ ဖော်ပြခံရသည်။ နောင်တွင် ကြီးပွားရေးအသင်း စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ၌ ပထမဆုရသော အခါ အမည်ရင်း မောင်လှဆွေမှ ဆွေတစ်လုံးကိုယူ၍ သတိုးဆွေ (လူငယ်များ ကြီးပွားရေးအသင်း စာစီစာကုံး ပြိုင်ပွဲ ပထမဆု) ဟူသော ကလောင်အမည်ကို ပြောင်း ယူသည်။

ထိုအချိန်က ဂျပန်အိတ်တံဆိပ်ရိုက် သံပြားဖောက်ပန်းချီ ကုန်ကြော်ငြာဒီဇိုင်း၊ ရုပ်ရှင်ဆလိုက်ဒီဇိုင်းများ ရေးဆွဲ၍ အသက်မွေးသည်။ ရှင်ပျော်ပျော်စာအုပ် ထုတ်ဝေရေး တွင်လည်း ကလောင်နာမည်မခံဘဲ ဝတ္ထုနှစ်အုပ် ရေးခဲ့ သည်။ ၁၉၃၆ - ၃၉ ခုနှစ်အတွင်း ပုဇွန်တောင် ဆင်းဂါး စက်ချုပ်သင်တန်းကျောင်း၌ ဇာထိုးပန်းထိုးအထည်များ အတွက် ပန်းရေးအလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ရေကျော်ရီ ပန်းချီကိုမြတ်ဆိုင်၏ ဖိုတိုလက် ဓာတ်ပုံဆိုင်တွင် အလုပ် လုပ်သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် ရေကျော် ရုပ်ကွက်တွင်းရှိ တက္ကသိုလ်သမဝါယမဆိုင်မှဆရာချစ်နှင့် ရင်းနှီးလာပြီးနဂါး နိဂျာနယ်နှင့် အဆက်အသွယ်ရလာသည်။ ထိုအခါ နဂါးနီ

ဂျာနယ်တွင် ဝတ္ထုတိုများ၊ ဆောင်းပါးများရေးလာသည်။ ပထမတွင် ကလောင်အမည်ကို မိမိအမည်ရင်း လှမောင်ကို သုံး၍ ဝါးခယ်မလှမောင် အမည်ခံခဲ့သည်။ နောင်တွင် ဘဆွေအမည်ခံ၍ ရေးသားခဲ့ရာ ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်မှ ကိုဘဆွေကလည်း ဘဆွေအမည်ဖြင့် ရေးသားနေသော ကြောင့် နဂါးနီအယ်ဒီတာက တက္ကသိုလ်မှ ဘဆွေကို ထားဝယ်ဘဆွေ၊ ဝါးခယ်မလှမောင် ကလောင်အမည်မှ ပြောင်းလာသော ဘဆွေကို ရန်ကုန်ဘဆွေအမည်ဖြင့် သုံးစွဲခဲ့သည်မှစ၍ ရန်ကုန်ဘဆွေ အမည်တွင်လာသည်။

၁၉၃၉ - ၄၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၁၉၄၀ - ၄၁ ခုနှစ်များတွင် ရန်ကုန်ဘဆွေသည် နဂါးနီဂျာနယ် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာသည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရေး အင်အား စုတင်လည်း တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်လာသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကူး စက်အံ့ဆဲဆဲကာလ တွင် ပုဒ်မ ၁၄၄ (က) နှင့် အဖမ်းခံရပြီး မြောင်းမြ ထောင်သို့ အပို့ခံရသည်။ မြောင်းမြထောင်တွင် ရှိစဉ် နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် သိကျွမ်းလာသည်။ ဘီအိုင်အေ တပ်များ မြိတ်မြို့သို့ ဝင်လာသောအခါ မြောင်းမြထောင်မှ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများကို မြင်းခြံသို့အပို့ ရန်ကုန် ဘူတာအရောက်၌ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့သည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် ရန်ကုန်ဘဆွေသည် ဖက်စစ်ဆန့်ကျင်ရေး မြေအောက်ယူနစ် တာဝန်ခံတစ်ဦး အဖြစ် မော်လမြိုင်ကျွန်း၊ ဘိုကလေး၊ ကျိုက်လတ်၊ ဖျာပုံ၊ ဒေးဒရဲအပါအဝင် ဖျာပုံခရိုင် မြေအောက်တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဖက်စစ်တော်လှန်ရေး မစမီကပင် ဖက်စစ်ဆန့်ကျင်ရေး စာရွက်စာတမ်းများကို ပြုစုဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ တည်ထောင်သော အခါ ပါတီစည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး တာဝန်ကိုယူခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးသောအခါ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်း များကို စွန့်လွှတ်ပြီး ပန်းချီဆွဲ၊ စာ ရေး နေ ခဲ့ သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ပြဇာတ်နယ်သို့ ဝင်ရောက်၍ စစ်ပြန်နှင့် စံထူး ပြဇာတ်များကို နေသူရိန်ရုံ၌ တင်ဆက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် စစ်ရဲ (၄) ၏ အရန်တပ်ရင်းကို တာဝန်ယူ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ထားဝယ်မြို့ကို သောင်းကျန်းသူ လက်မှ ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲ၊ သာယာဝတီ ခရိုင် တိုက်ပွဲတို့တွင်လည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဂျာနယ်ပြာ ဂျာနယ်ကို ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင်နယ်သို့ ဝင်ရောက်၍ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် မာန် ရုပ်ရှင်ကားကို ရိုက်ကူးသည်။ ၁၉၅၆ - ၅၇ ခုနှစ်တွင် နာဂတောင်တန်း လေ့လာရေးခရီးကိုသွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် မီးဒုတ်ဂျာနယ်ကို တာဝန်ယူ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၅၉-၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်း

ဘဆွေ (ရန်ကုန်-)

အမှုဆောင်၊ ၁၉၆၀-၆၃ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာ အသင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ၁၉၆၃ - ၆၄ ဒုတိယ နှစ်ဝက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်တို့ကို ယူခဲ့ သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ပြည်ပသို့ထွက်သွား ခဲ့ပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ရန်ကုန် ဘဆွေသည် ချီလေးသော်လည်း (၁၉၆၃)၊ တိုက်ယူရသည့် မျက်ရည်တစ်ပေါက် (၁၉၆၃) စသော တိုက်ပွဲ မှတ်တမ်းတင် ဝတ္ထုများ၊ နန်းဟာဗီး (၁၉၆၄) ကဲ့သို့သော တိုင်းရင်းသား ချစ်ကြည်ရေးကို ဦးတည်သော ဝတ္ထုများ၊ သည်မိုးသည်လေ (၁၉၆၄) ခေတ်၏သားကောင် (၁၉၆၄) ကဲ့သို့သော ခေတ်သရုပ် ဖော် ဝတ္ထုများ၊ သေ သော် မှ တည့် ဩော်ကောင်း၏ (၁၉၆၄)၊ မြန်မာပြည်သား (၁၉၆၆)ကဲ့သို့သော သမိုင်း နောက်ခံဝတ္ထုများ၊ မင်းသားကိုကြီးကောင်း (၁၉၇၉)၊ ကဲ့သို့သော ပြဇာတ်၊ ချစ်ဇနီးသို့ (၁၉၆၃) ကဲ့သို့သော အိမ်ထောင်ရေးကျမ်း၊ စကားနက် (၁၉၆၆)၊ ပန်းသွင် သီကုံး ရေးနည်းထုံးကား (၁၉၆၆)၊ စာရေးခြင်းအတတ် (၁၉၆၈) ကဲ့သို့သော စာပေရေးသားမှုဆိုင်ရာ ကျမ်းများ ကို ပြုစုခဲ့သည်။ ဦးသော်ဇင်နှင့် တွဲဖက်၍ မိုးတိမ်တမန် မေတ္တဒူတ (၁၉၆၄) ကိုလည်း ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ စံနက် ကျော် ကလောင်အမည်ဖြင့်လည်း ဝတ္ထုဆောင်းပါးများ ရေးသည်။ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက်အဖြစ်လည်း ထင်ရှား ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ပထမဆင့်) ကို ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

စာရေးဆရာ ပန်းချီဆရာ ရန်ကုန်ဘဆွေသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ဘိုဗွား, စီမုန်လူစီ အားနက်စတင်းမာရီ ဘာထရန်ဒီ (ခရစ် ၁၉၀၈-၁၉၈၆)။ ။ပြင်သစ် စာရေး ဆရာမ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်တည်ခြင်းပဓာနဝါဒီ တွေးခေါ် ရှင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသမီးထု၏ ဘဝတိုးတက် ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုသော လှုပ်ရှားမှုတွင် ရှေ့ဆောင်ခဲ့သူ တစ်ဦးအဖြစ် လည်းကောင်း ထင်ရှားသူ စီမုန်လူစီ အားနက်စတင်း မာရီ ဘာထရန် ဒီ ဘိုဗွားကို ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီ မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ်က အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း များနှင့် ဆိုဘွန်းတက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ရာ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဒဿနိကဗေဒဘွဲ့ရသည်။ ဆိုဘွန်း တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးစဉ် ယွန်း ပေါ ဆတ် (၁၉၀၅-၁၉၈၀)နှင့် ကျောင်းနေဖက်အဖြစ် တွေ့ဆုံရင်းနှီး

ဘိုဗွား, စီမုန်ဒီ (ပြင်သစ်စာရေးဆရာမကြီး)

ခဲ့ရာမှ ပြင်သစ်နိုင်ငံရှိ ဖြစ်တည်ခြင်း ပဓာန ဝါဒီတို့၏ လှုပ်ရှားမှု၌ လက်တွဲမိကြသည်။

စီမုန် ဒီ ဘိုဗွားသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် မာဆေးမြို့သို့ သွားရောက်ကာ ကောလိပ်ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ဒဿ နိကဗေဒ ပို့ချနေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကောလိပ်ကျောင်း တစ်ကျောင်းမှတစ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ စာပေပို့ချ ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် စာပေသင်ကြား ပို့ချမှုကို စွန့်လွှတ်ပြီး စာပေနယ်သို့ ခြေစုံပစ်ဝင်လိုက်သည်။ ထိုနှစ် တွင် ရေးသားထုတ်ဝေသော ခဏတည်းခိုရန် သူလာခဲ့ သည်ဝတ္ထုသည် ပွဲဦးထွက်လက်ရာဖြစ်သည်။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးတည်းသာနေသောအိမ်သို့ မိန်းမပျိုတစ်ဦး လာ ရောက်တည်းခိုရာ ပြန်ရက်ကို နေ့ရွှေညရွှေ လုပ်နေရင်းမှာ ပင် အိမ်ထောင်ရေးသာယာမှု ယိုယွင်းသွားရပုံကို ဇာတ် လမ်းဖွဲ့ထားသည်။ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမှား အမှန်နှင့် အကောင်းအဆိုးကို ဝေခွဲမှုမြင်ရာ၌ မတူနိုင်ခြင်းကြောင့် ပြဿနာဖြစ်တတ်သည့် သဘောကို တင်ပြထားသည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်တည်ခြင်း ပဓာနဝါဒကို ရှင်းလင်း သော စာတမ်းငယ် တစ်စောင်နှင့် တစ်ပါးသွေးသွေး ဝတ္ထုကို ရေးသားထုတ်ဝေသည်။ ယင်းဝတ္ထုတွင် မိမိရည်မှန်းချက် ပေါက်မြောက်ရေးအတွက် တစ်ပါးသူလူအများ သွေးမြေ ကျစေခဲ့သည့် လူတစ်ယောက်၏ ဘဝနိဂုံး မလှပုံကို ဇာတ်အိမ် ဖွဲ့ထားသည်။ လွတ်လပ်လိမ္မာနှင့် တာဝန် ပိုင်း၏ ဝိရောဓိကို တင်ပြထားသည်။ လူအားလုံးသည် သေမျိုးဖြစ်သည်ဝတ္ထု (၁၉၄၇)မှာမူ သေခြင်းကြောင့်ပင် ဘဝသည် ဖြစ်တည်လျက်ရှိပြီး အဓိပ္ပာယ်လည်းရှိနေသည် ဟူသော ဖြစ်တည်ခြင်းပဓာနဝါဒ အယူအဆတစ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းသည့် စာတမ်းအဖြစ် ထင်ရှားအောင်မြင်သည်။

ဖြစ်တည်ခြင်းပဓာနဝါဒ တွေးခေါ်ရှင်၊ စာရေးဆရာမ စီမုန် လူစီ အားနက်စတင်း မာရီ ဘာထရန်ဒီ ဘိုဗွား (ယာ) နှင့် စာပေနှိမ့်ဆုကို ငြင်းပယ်ခဲ့သူ စာရေးဆရာ ယွန်းပေါဆတ်တို့ စာပေရေးရာ ဆွေးနွေးနေစဉ်

စိမ္မန်ဒီ ဘိဗ္ဗာသည် အမျိုးသမီးထု၏ အနှိမ်ခံဘဝကို ထက်မြက်စွာ ဆန်းစစ်တင်ပြထားသည့် ဒုတိယလိင်ဝတ္ထု (၁၉၄၉)ကို ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့် ရင်ဘောင်တန်း ပိုင်ခွင့် ရှိရမည် ဟူသော အယူအဆကို အုတ်မြစ်ချခဲ့သည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားအပေါ် ဖြစ်တည်မှုဝါဒီတို့ ရှုမြင်သောအမြင်ဖြင့် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်မှုမရှိလျှင် အမျိုးသမီးထုသည် လူသားတစ်ဦး၏ ဖြစ်တည်မှုကို အပြည့်အဝ မခံစားရသဖြင့် စစ်မှန်သော ဘဝဖြစ်တည်မှု မရရှိနိုင်သေးချေဟု တင်ပြခဲ့သည်။ ခေါင်းညိတ်နေသည့် ကြွေရုပ်များ ဝတ္ထု(၁၉၅၄)တွင် ပညာတတ်များသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် ခေါင်းညိတ်နေသည့်ကြွေရုပ်များ မဟုတ်တော့ဘဲ နိုင်ငံရေးတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားကြပုံကို ခြယ်မှုန်းထားသည်။ ယွန်း ပေါ ဆတ်နှင့်အဲလဗတ်ကမ္ပူး (၁၉၁၃-၆၀) တို့ အပါအဝင် ဖြစ်တည်ခြင်း ပဓာနဝါဒီ ပညာတတ်တစ်စု၏အကြောင်းကို ကျောရိုးပြု၍ ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုအတွက် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဂွန်ကိုး စာပေဆုကို ချီးမြှင့်ခံရသည်။

စိမ္မန်ဒီ ဘိဗ္ဗာသည် ဖြစ်တည်ခြင်း ပဓာနဝါဒအရ ရှုမြင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားကို ရှင်းလင်းသည့် ဒဿနဆိုင်ရာ စာတမ်းငယ်များ ပေါင်းချုပ်ကို နားလည်ရခက်သော ကျင့်ဝတ်နိတိ အမည်ဖြင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဂရိ၊ အီတလီ၊ ဥရောပအလယ်ပိုင်း၊ အာဖရိက၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တရုတ်နှင့် လက်တင်အမေရိက တစ်ခွင်တစ်ပြင်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ဖူးသည်။ အမေရိကမှာ နေ့စဉ်ရက်ဆက်(၁၉၄၈)နှင့် ခရီးရှည်ချီတက်ခြင်း (၁၉၅၇)တို့သည် ခရီးသွားစာပေလက်ရာများ ဖြစ်ကြသည်။ သမီးဝတ်ကျေပွန်သော သမီးတစ်ဦး၏ မှတ်တမ်းလွှာ (၁၉၅၈)၊ ဘဝနိဒါန်းအစ (၁၉၆၀)နှင့် မလွဲမကင်းသာသည့် အကြောင်းတရား (၁၉၆၃) တို့သည် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ စာပေလက်ရာများ ဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးဘရစ်ဂျစ် ဘားဒေါ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ (၁၉၆၀) သည်လည်း အထူး ထင်ရှားသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့သော ဘဝအတွေ့အကြုံမှတ်တမ်း စာပဒေသာ A Very Easy Death ကို အမျိုးသား စာပေဆုရ ဆရာ မြသန်းတင့်က ရေပွက်ပမာ ဟူသော အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ဆို၍ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လမှ အောက်တိုဘာလအထိ အခန်းဆက် ဖော်ပြသည်။

စိမ္မန်ဒီ ဘိဗ္ဗာသည် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ အမျိုးသမီးထု ဘဝလွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှု ပုံစံတကျ စပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ရှေ့တန်းမှပါဝင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများကို ညှဉ်းပန်း လှည့်ဖြား ချီးနှိမ်သည့်

ပြစ်မှုများဆိုင်ရာ ခုံရုံးတစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းသည့် လှုပ်ရှားမှုတွင် ဆော်ဩရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဘဝနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်သော အရာသည် မရဏမဟုတ်၊ ဇရာသာဖြစ်သည်။ ဇရာသည် ဘဝကို ရယ်ဖွယ်ကောင်းအောင် တုပနေသည်။ သေခြင်းမရဏကမူ ဘဝကို ကံကြမ္မာအလှည့်အပြောင်းတစ်ရပ်အဖြစ်သို့ အသွင်ပြောင်းပေးသည် ဟူ၍ ဖြစ်တည်ခြင်း ပဓာနဝါဒအမြင်ဖြင့် အရွယ်ရောက်ခြင်း (၁၉၇၀)အမည်ရှိ စာပဒေသာလက်ရာတွင် ရှုမြင်တင်ပြခဲ့သော စိမ္မန်ဒီ ဘိဗ္ဗာသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပါရီမြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဘက်မလိုက် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ ထိပ် သီး ညီ လာ ခံ (၁၉၈၆)

။အဖွဲ့ဝင် ၁၀၀ နိုင်ငံပါဝင်သော ဘက်မလိုက် လှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့ကြီးသည် ထိပ်သီး ညီလာခံကို သုံးနှစ် တစ်ကြိမ် ကျင်းပမြဲ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ် အဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးညီလာခံကို ဇင်ဗာဗေ့နိုင်ငံ ဟာရာရေးမြို့၌ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ ၇ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ နိုင်ငံအကြီးအကဲ ၅၀ အပါအဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ဇင်ဗာဗေ့ ဝန်ကြီးချုပ် ရောဗတ်မူဂါဗီက အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ် ဂန္ဒီထံမှ လွှဲပြောင်းယူသည်။

ကျူးပားနိုင်ငံ သမ္မတ ကတ်စထြိုက တတိယ ကမ္ဘာအပေါ် တင်ရှိသော ပြည်ပကြွေးမြီသည် ကမ္ဘာ့ စီးပွားရေး၏ကင်ဆာရောဂါ၊ အော့ဒ်စ်ရောဂါပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ပြည်ပ ကြွေးမြီပေးဆပ်မှု ပမာဏသည် လက်တင် အမေရိက၏ပို့ကုန် ဝင်ငွေ ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်း၊ အာဖရိက၏ ပို့ကုန်ဝင်ငွေ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်း ဝါးမျှပစ်ခဲ့ကြောင်း၊ မြီရှင်နိုင်ငံကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ စစ်ရေး အသုံးစရိတ်ကို ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချ၍ ယင်းကြွေးမြီများကို လျှော့ပစ် ပေးသင့်ကြောင်းဖြင့် ပြောကြားခဲ့သည်။

တတိယကမ္ဘာတွင် ရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကကျသည့် စီးပွားရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် တန်ဖေးနီးယားနိုင်ငံ သမ္မတဟောင်း ဂျူးလီးယပ်စ် ညီရေးရေး ဦးဆောင်သော လွတ်လပ်သည့် ကော်မရှင်တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းကြောင်းဖြင့် မလေးရှား ဝန်ကြီးချုပ် မဟာသီယာ မိုဟာမက်က ကြေညာသည်။ ယင်းကော်မရှင်ကို တတိယကမ္ဘာမှ ၁၂၅ နိုင်ငံက ထောက်ခံအားပေးသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းကော်မရှင်သည် ချမ်းသာသော ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက်ခြမ်း နိုင်ငံများအပေါ် မှီခိုနေခြင်းမှ ကင်းဝေးစေပြီး ဆင်းရဲ

ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ထိပ်သီးညီလာခံ

ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ထိပ်သီးညီလာခံတွင် အဖွဲ့၏အခြေအနေကို လစ်ဗျ ခေါင်းဆောင် ကဒတ်ဖီက ဝေဖန်ပြောကြားနေစဉ်(ဝဲပုံ) ညီလာခံသို့တက်ရောက်လာကြသော ဇင်ဗာဗေ ဝန်ကြီးချုပ် မူဂါဘီနှင့် နိုကရာဂွာ ခေါင်းဆောင် အော်တီကာ

သော ကမ္ဘာ့တောင်ဘက်ခြမ်း နိုင်ငံများ အချင်းချင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုတိုးမြှင့်နိုင်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းများ လျော့ပါး သက်သာ စေ ရေး ကို အဓိကထား၍ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

ညီလာခံ၏ စတုတ္ထနေ့ဖြစ်သော စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် စီးပွားရေးရာ ကြေညာချက် မူကြမ်းတစ်ရပ်ကို အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ဘက်မလိုက်အဖွဲ့ကြီး၏ စီးပွားရေးကော်မရှင်က ပြုစုသော ယင်းကြေညာချက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ပြည်ပကြွေးမြီ ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၈,၁၂,၀၀၀ တင်ရှိပြီး ထိုကြွေးမြီ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ထမ်းထားနိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘဲ နိုင်ငံ အချို့သည် လက်ရှိအခြေအနေအရ ယင်းကြွေးမြီများကို ပြန်လည်မပေးဆပ်နိုင်တော့ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် တတိယကမ္ဘာသို့ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ချေးငွေ ထုတ်ပေးရာတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် အထူး ထုတ်ယူခွင့် (အက်စ်ဒီအာရ်) သန်းပေါင်း ၁၅,၀၀၀ မှ ၃၀,၀၀၀ အထိ ငွေကြေးပမာဏကို ဖန်တီးပေးရန် ကမ္ဘာ့ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (အိုင်အမ်အက်ဖ်) အား တိုက်တွန်းထားသည်။

ထိုသို့ စီးပွားရေးကိစ္စရပ်ကိုဆွေးနွေးခဲ့သည့်ပြင် သတ္တမအကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးညီလာခံမှာ ကဲ့သို့ပင် (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄-စာ၊ ၂၃၂- ရှု။) အာဖရိကစတန်ပြဿနာ၊ ကမ်ပူချားနိုင်ငံ ပြဿနာ၊ အရှေ့ အလယ်ပိုင်း ဒေသငြိမ်းချမ်းရေးပြဿနာ၊ အီရန်-အီရတ် ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ ပြဿနာတို့ကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ညီလာခံကြီးသည် စက်တင်ဘာလ ၇ ရက် နေ့ တွင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည်။ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲကြီးက အာဖရိကတောင်ပိုင်း နိုင်ငံများ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ထူထောင်ရန် သဘောတူခဲ့သော်လည်း တောင်အာဖရိက

နိုင်ငံအား အရေးယူမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် တစ်နိုင်ငံချင်း သီးခြား တာဝန်သတ်မှတ်ပေးခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ လေကြောင်းနှင့် ရေကြောင်း အဆက်အသွယ်များ ဖြတ်တောက်ရေး အပါအဝင် အချက် ၁၃ ချက်ပါသော ဆန္ဒအလျောက် ဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ (တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ-ရှု။)

လစ်ဗျနိုင်ငံ ထရီပိုလီမြို့နှင့် ဘင်ဂါဇီမြို့တို့ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့က အမေရိကန်တို့ လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးနောက် လစ်ဗျနိုင်ငံဘက်မှ တတိယကမ္ဘာ့နိုင်ငံအားလုံး တစ်စုတည်း ရပ်တည်ပေးမှု မရှိခဲ့ခြင်းကို လစ်ဗျခေါင်းဆောင် ကဒတ်ဖီက ပြစ်တင် ဝေဖန်ခဲ့သည့်အပြင် ဘက်မလိုက် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့မှ နုတ်ထွက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ ဘက်မလိုက်အဖွဲ့ဝင် အီဂျစ်ကိုလည်း အမေရိကန်နှင့် အစ္စရေးတို့နှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံနေခြင်းကြောင့် ကဒတ်ဖီက ဝေဖန် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဧပြီလက အမေရိကန်တို့၏ လေကြောင်း တိုက်ပွဲတွင် အီဂျစ်က ကူညီခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့သည်။ အီဂျစ်က ယင်းစွပ်စွဲချက်ကို အကြိမ်ကြိမ်ငြင်းဆိုထားပြီးဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ရုန်းအိုင်ဗီရိုကို ဇိုင်ယာနှင့် လိုက်ဗီးရီးယားတို့သည်လည်း အီဂျစ်နှင့် အစ္စရေးတို့ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ဒေးဗစ်စခန်းသဘောတူညီချက် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ယင်းနှစ်နိုင်ငံနှင့် သံအဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်ခဲ့ပြီးကာမှမကြာသေးမီက ပြန်လည် ဆက်သွယ် နေကြ ခြင်း ကြောင့် ကဒတ်ဖီသည် ယင်းအာဖရိကလေးနိုင်ငံကို အပြင်းအထန်ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ထိပ်သီးညီလာခံ ကျင်းပစက နိုင်ငံအကြီးအကဲ ၅၀ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ညီလာခံမပြီးမီမှာပင် ၃၄ ဦးသည် ကိုယ်စားလှယ်များသာထားရစ်ခဲ့ပြီး ပြန်သွားခဲ့ကြသည်။ ညီလာခံနောက်ဆုံးနေ့တွင် ၁၉၇ မျက်နှာရှိသော ကြေညာချက်ကို

ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ထိပ်သီးညီလာခံ

ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းကြေညာချက်တွင် ဖြေလက လစ်ဗျူ နိုင်ငံကို အမေရိကန်တို့ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက ဦးစီးဆောင်ရွက်သော အကြမ်းဖက်မှုတစ်ရပ် အဖြစ် ပြစ်တင်ရှုတ်ချကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကြေညာ ချက်ကြီးတစ်ခုလုံးတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို အတိ အလင်း ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သည့် အချက် ၅၄ ချက် ပါဝင် သည်ဟု ဆိုသည်။

နဝမအကြိမ် ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ် (သို့မဟုတ်) ၁၉၈၈ ခုနှစ်၌ ကျင်းပမည့် ဘက်မလိုက် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ ဝန်ကြီးအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ရယူဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။ နဝမအကြိမ် ညီလာခံကို လက်ခံကျင်းပရေး အတွက် နီကရာဂွာနိုင်ငံတွင် လျာထားခြင်းကို စင်ကာပူ နိုင်ငံက ဆန့်ကျင်သည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြဿနာ ရှိနေသော နိုင်ငံဖြစ်၍ ဆိုဗီယက် ဘက်သို့ ဘက်မလိုက်အဖွဲ့ကို ယိမ်းသွားစေမည်ဟု နိုင်ငံအများစုက ယူဆကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံကို လျာထားခြင်းမှာမူ ထောက်ခံမှု များသည်ဟု ဆိုသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တီမော အမျိုးသားသူပုန်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် (လွတ်လပ် သော အရှေ့တီမော ဖရက်တီလင် တော်လှန်ရေးတပ်ဦး ဗဟိုကော်မတီဝင်) ဟိုစေး လူဝီ ဂူတာရက်စ်က အင်ဒိုနီး ရှားနိုင်ငံအား လျာထားခြင်းကို ကန့်ကွက်ထားသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ပေါ်တူဂယ် ကိုလိုနီဟောင်း အရှေ့ တီမောကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်က ကျူးကျော်ခြင်းဖြင့် ဘက်မလိုက် အခြေခံမူဝါဒ တစ်ရပ်ဖြစ်သော တစ်နိုင်ငံက အခြားတစ်နိုင်ငံကို မကျူးကျော်ရေးကို ချိုးဖောက်ခဲ့ သည်ဟု ထောက်ပြ ကန့်ကွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သမ္မတ နှင့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟိုစိန် မိုဟမ္မက် အာရှတ်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှ စ၍ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုမှန်သမျှကို ပိတ်ပင်ထားခဲ့ရာမှ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ စ၍ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း အားဖြင့် ပြန်လည် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ထိုပိတ်ပင် ထားသည့် အမိန့်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ တွင် လုံးဝ ပယ်ဖျက်ပေးရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှ စ၍ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ လှုပ်ရှားမှု ပိတ်ပင်သည့် အမိန့်ကို ရုပ်သိမ်းကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက် နေ့တွင် ကြေညာသည်။ ထို့နောက် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝန် ကြီး ဒေါက်တာ အမ်အေ မာတင်သည် ဂျာတီယ (အမျိုး သား) ပါတီဖွဲ့စည်းကြောင်းနှင့် ပါတီအထွေထွေ အတွင်း ရေးမှူး တာဝန်ကို ယူလိုက်ကြောင်းဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်

တပ်မတော်စစ်ဦးစီးချုပ်ရာထူးကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီးနောက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည့် ဟိုစိန် မိုဟမ္မက် အာရှတ်

ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် အားလုံးက ယင်းပါတီသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီး၊ အဖွဲ့ဝင် ၅၇ ဦး ပါဝင်သော အမျိုးသား ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အစိုးရကို ထောက်ခံ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အမျိုးသားတပ်ဦး အဖွဲ့ဝင် ငါးပါတီကပင် ဂျာတီယပါတီကို ပူးပေါင်း ဖွဲ့စည်း ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် မတ်လက သွေးမြေမကျ အာဏာသိမ်းပွဲဖြင့် ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာရှတ် အာဏာရ လာခဲ့ပြီးနောက် နောက်ပိုင်းတွင် ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်အထိ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်တွင် ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပ မည်ဟု ထိုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့ပြန် သည်။ ရွေးကောက်ပွဲရက် သတ်မှတ်တိုင်း ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင် ခြင်း မပြုဟု ငြင်းဆိုခဲ့သော အဓိက အတိုက်အခံ ပါတီ များဖြစ်သည့် အဝါမီအဖွဲ့ချုပ် အမည်ခံ ပါတီစုံညွှန်ပေါင်း အဖွဲ့နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အမျိုးသားပါတီ (ဘီအင်ပီ) အမည်ခံ ခုနစ်ပါတီညွှန်ပေါင်း အဖွဲ့တို့အား ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင် ကြရန် ထပ်မံ ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။

သမ္မတ အာရှတ်သည် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အတိုက်အခံများ ပါဝင်လာလျှင် မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့မှ စ၍ ဇန်နယ် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရာထူးနှင့် ရုံး များ ကို

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သမ္မတနိုင်ငံ

ဖျက်သိမ်းပေးခြင်း၊ စစ်ဥပဒေအရ စီရင်သော တရားရုံး များကို ပိတ်ပေးခြင်းနှင့် ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် ဝန်ကြီး များထူးမှ နုတ်ထွက်ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေး မည်ဟု ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အဝါမီနှင့် ဘီအင်ပီ နှစ်ပါတီစလုံးက ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်မည်ဟု ကြေညာပြန်သည်။ သမ္မတ အာရှတ်က ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်ကို မေလ ၇ ရက်နေ့သို့ ရွှေ့ပေးခဲ့ပြန် သည်။ ထိုအခါ အဝါမီပါတီနှင့် မူဆလင် အခြေခံဝါဒီ ဂျာမတ် အီ အစ္စလာမီပါတီတို့က ရွေးကောက်ပွဲ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ကြေညာ လာသည်။ ယင်းပါတီတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဘီအင်ပီ ဥက္ကဋ္ဌ ဘီဂ္ဂမ် ခါလေဒါ ဇီယာက ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ခါလေဒါ ဇီယာသည် ကွယ်လွန်သူ သမ္မတ ဇီယာရာမန်၏ ဇနီး ဖြစ်သည်။ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ တွင် အမတ်လောင်း ၁၅၂၇ ဦး ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ဂျာတီယ ပါတီနှင့် အဝါမီအဖွဲ့ချုပ်တို့သည် မဲဆန္ဒနယ် အားလုံး၌ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။

ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင် အရှုံး စာရင်းများကို မေလ ၈ ရက်နှင့် ၉ ရက်နေ့များတွင် အသံလွှင့် ကြေညာ နေခဲ့ပြီးမှ ရုတ်တရက် ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သည်။ ရွေးကောက် ပွဲတွင် မသမာမှုများ ရှိသည်ဟူ၍ အတိုက်အခံဘက်မှ စွပ်စွဲမှုများ ပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်သော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကော်မရှင်က ဂျာတီယ ပါတီသည် ပါလီမန်တွင် တိုက်ရိုက် ရွေးချယ် တင်မြောက်သည့်နေရာ ၃၀၀ အနက် ထက်ဝက်ကျော် အနိုင်ရရှိသည်ဟု ကြေညာသည်။ မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်က ကြေညာ သော အပြီးသတ် အနိုင် အရှုံးစာရင်းအရ ဂျာတီယပါတီ က ၁၅၃ နေရာ၊ အဝါမီအဖွဲ့ချုပ်က ၇၆ နေရာ၊ ဂျာမတ် အီ အစ္စလာမီပါတီက ၁၀ နေရာ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဘာရှာနီပါတီ တို့က ငါးနေရာစီ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ယှဉ်ပြိုင်သူများက ၃၂ နေရာ အသီးသီး ရရှိပြီး ကျန်နေရာများကို ပါတီငယ် ခြောက်ပါတီက ရရှိ ခဲ့သည်။

သမ္မတ အာရှတ်သည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အချို့ကို ပြန်လည် အသက်သွင်းမည်ဟူ၍ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တာဝန်အရ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်။ အဝါမီအဖွဲ့ချုပ်ခေါင်းဆောင် ရှိတ် ဟာရီနာ ဝါယက်ကမူ အာရှတ် အာဏာသိမ်းချိန်မှ စ၍ ရပ်ဆိုင်း ထားခဲ့သော ယင်းဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ တစ်ရပ်လုံးကို အပြည့်အဝပြန်လည် ပြဋ္ဌာန်းရန် တောင်းဆို ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပါလီမန်ကို အဝါမီအဖွဲ့ချုပ်၏ အမတ် များက သပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြင့် ဇွန်လ

၂၃ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့ တွင် ကျင်းပသည့် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပွဲသို့ ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသော အတိုက်အခံ အမတ် ၉၈ ဦးက မတက်ရောက်ဘဲ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရအဖွဲ့သစ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၉ ရက် နေ့တွင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရာ သမ္မတ အာရှတ် အာဏာ ရခဲ့သော ၁၉၈၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် အရပ်သားဝန်ကြီးချုပ် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာရှတ်က သမ္မတအဖြစ် တာဝန် ယူ၍ ဗီဇာနူး ရာမန် ချောင်ဒုရီက ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ သမ္မတ အာရှတ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော် ဦးစီးချုပ်ရာထူး ကို စွန့်လွှတ် လိုက်သည်။ အရပ်သား အစိုးရအဖွဲ့သို့ အာဏာအပြည့်အဝ လွှဲပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် အောက်တို ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပ ပေးမည်ဟု စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကြေညာ ခဲ့သည်။ ဂျာတီယပါတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သမ္မတအာရှတ်ကို စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ရွေးချယ် တင်မြောက် ပြီးနောက် ဂျာတီယပါတီ၏ သမ္မတလောင်းအဖြစ်လည်း လျာထားပေးခဲ့သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၌ ၁၉၇၈ ခုနှစ် နှင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ်တို့တွင် သမ္မတ ရွေး ကောက် ပွဲ များ ကျင်းပ ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသူ ဇီယာ ရာမန်သည် ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် လုပ်ကြံခံရပြီး၊ ဒုတိယအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတ ဖြစ်လာသူ အဗ္ဗဒပ်စ် ဆတ္တားမှာမူ အာရှတ်၏ ဖြုတ်ချမှုကို ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲပေးရန် မှတ်ပုံတင်ထားသူ ၄၈ သန်းအနက် ၅၄ ရာခိုင် နှုန်း မဲပေးကြပြီး မဲပေးသူများ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းက အာရှတ်ကို ထောက်ခံ မဲပေးကြသည်ဟု ဆိုသည်။ အာရှတ်က ထောက်ခံမဲ ၂၁ ဒသမ ၇ သန်းရပြီး ယှဉ်ပြိုင်သူ အတိုက်အခံ ၁၁ ဦးက ထောက်ခံမဲ ၄ ဒသမ ၁ သန်း သာ ရသည်။ အာရှတ်သည် ၁၆ နှစ်တာ ကာလအတွင်း တတိယမြောက် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခံရသော သမ္မတ အဖြစ် ငါးနှစ်သက်တမ်းကာလအတွက် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုလိုက်သည်။ ၎င်း၏ ယခင် စစ် အစိုးရအဖွဲ့ကိုပင် အရပ်သား အစိုးရအဖြစ် တာဝန်အပ်နှင်းလိုက်၍ ဝန်ကြီး ၂၆ ဦး၊ တွဲဖက်ဝန်ကြီး ခြောက်ဦးနှင့် ဒုတိယ ဝန်ကြီး သုံးဦးတို့သည် သမ္မတ အာရှတ်၏ ရှေ့မှောက်တွင် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုကြသည်။ ပြန်လည် ခန့်အပ်သော ဝန်ကြီး ၂၆ ဦးတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ရာမန် ချောင်ဒုရီနှင့် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် သုံးဦးလည်း

ပြန်လည် ပါဝင်ကြသည်။ ၄၁ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ၌ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက် ခံရသော ရာရှစ် ချောင်ဒူရီအား နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အဖြစ် ပြန်လည် ခန့်အပ်သည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်မှ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့အထိ အကောင် အထည်ဖော်မည့် တတိယငါးနှစ် စီမံကိန်း၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက် နေ့တွင် ထုတ်ပြန် ကြေညာသည်။ ယင်း စီမံကိန်းတွင် အဓိကကျသော ရည်မှန်းချက်များမှာ လက်ရှိ ၂ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိနေသော လူဦးရေတိုးနှုန်းကို ၁ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ချရန်၊ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ် လုပ်မှု တန်ဖိုး (ဂျီဒီပီ) ကို ဒုတိယ ငါးနှစ်စီမံ ကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ်က နှစ်စဉ် ၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင် နှုန်း တိုးမြှင့်ရန် ရည်မှန်းခဲ့ရာ ၃ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း သာ တိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ယခု တတိယ စီမံကိန်းတွင် ၅ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းတိုးမြှင့်စေရန်၊ ပြည်တွင်းစားသုံး ရန် ရိက္ခာ ဖူလုံရေးအတွက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အရောက် တွင် စားသုံးသီးနှံ နှစ်စဉ်တန်ချိန် ၂၀ ဒသမ ၇ သန်းထိ တိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်လာနိုင်စေရန်တို့ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ စီမံကိန်း ကာလက ၁၉၈၄-၈၅ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်အတွက် စားသုံး သီးနှံတန်ချိန် သန်း ၂၀ ထုတ်လုပ်ရန် လျာထားခဲ့ သော်လည်း တန်ချိန် ၁၅ ဒသမ ၈ သန်းသာ ထုတ်လုပ် နိုင်သဖြင့် ပြည်တွင်းစားသုံးမှု မဖူလုံဘဲ ရှိနေခဲ့သည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော အဏုမြူ သုတေ သန ဓာတ်ပေါင်းဖို စတင် လည်ပတ်နေပြီဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အဏုမြူ စွမ်းအင် ကော်မရှင်က ကြေညာသည်။ ဆေးဝါးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုမည့် ရေဒီယို အိုင်ဆိုတုပ် များ ထုတ်လုပ်မည့် ယင်း ဓာတ်ပေါင်းဖိုကို ဒါကာမြို့ တော်၏ အပြင်ဘက်ရှိ ဆာဗာမြို့၌ တည်ဆောက်ထား သည်။ သုံးမီဂါဝပ်အားရှိ ထရိုင်ဂါဓာတ်ပေါင်းဖိုကို အမေ ရိကန်မှ ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၃ သန်းဖြင့် ဝယ်ယူ တည် ဆောက် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး အနာဂတ် အဏုမြူ စက်ရုံများ အတွက် သုတေသနနှင့် လေ့ကျင့် ရေး အပိုင်း ကိုလည်း ယင်းဓာတ်ပေါင်းဖိုတွင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံသည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အရောက် တွင် စာတတ်မြောက်သူဦးရေကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ နှစ်ဆတိုးလာစေရန် မူလတန်းပညာရေးအတွက် အမေရိ ကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၈၀ နီးပါး အသုံးပြုသွားမည်ဟု ပညာရေး ဌာနက စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၉၈၃ ခုနှစ် စာရင်း

အရ) ၉,၆၅,၃၉,၀၀၀ ရှိသည့်အနက် အများစုသည် ကျေးလက်တွင် အနေများကာ ယင်း ကျေးလက်ဒေသရှိ မိဘများသည် သားသမီးများကို လယ်ထဲတွင်သာ ခိုင်းစေထားလေ့ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

မလေးရှား မာရသွန် ပြိုင်ပွဲ။ ။မလေးရှား နိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့တွင် တတိယကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာ မာရသွန်ဖိတ်ခေါ်ပြိုင်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၃ ရက် နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံမှ မာရသွန်အပြေးမယ် နှစ်ဦးဖြစ်သူ မဝိပုံနှင့် မသန္တာချိုတို့ သွားရောက်ယှဉ်ပြိုင် ခဲ့ကြသည်။ မာရသွန်ပြေးပွဲဆိုသည်မှာ ၂၆ မိုင်၊ ၃၈၅ ကီလိုမီတာ ရှိသော တာအဝေးကို အပြေးပြိုင်ရခြင်း ဖြစ်ပြီး ကီလိုမီတာအားဖြင့် ၄၂ ဒသမ ၁၉၅ ကီလိုမီတာရှိသည်။ ယခင်က မာရသွန်ပြေးပွဲကို အမျိုးသမီးများ ယှဉ်ပြိုင် ခွင့်မရရှိဘဲ ၁၉၈၄ ခုနှစ် လော့စ်အိန်းဂျလီး ကမ္ဘာ့ အိုလင်းပစ်ပြိုင်ပွဲမှစ၍ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ရာ အမျိုး သမီး မာရသွန်ပြေးပွဲသည် တရားဝင် အိုလင်းပစ်ပြိုင်ပွဲ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

မလေးရှား မာရသွန်ပြိုင်ပွဲ ကျင်းပရာတွင် အာရှနှင့် ဥရောပအပါအဝင် ပြည်ပ ၁၇ နိုင်ငံမှ အဆင့်မြင့် အမျိုး သမီး မာရသွန် အပြေးသမားများ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြ သည်။ မလေးရှားတစ်နိုင်ငံတည်းမှ အမျိုးသမီး ၁၀၀၀ ကျော် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ နံနက် ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ် တွင် ကွာလာလမ်ပူမြို့ရှိ တရုတ်ခန်းမဆောင်ရွှေမှ စတင် တာလွတ်သည်။ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံမှ အမျိုးသမီးက ၁၀ ကီလို မီတာခန့်အထိ ရှေ့မှဦးဆောင်ပြေးနေသည်။ ပြေးနှုန်းမှာ လွန်စွာမြန်သည်။ ၎င်းနောက်မှ အင်ဒိုနီးရှားမှ အမျိုး သမီး (ပဉ္စမပန်းဝင်ခဲ့သူ) က ကပ်လိုက်နေသည်။ ၁၀ ကီလိုမီတာ အကျော်တွင် အင်ဒိုနီးရှားမှ ဆူချင်း ရှေ့သို့ တက်လာပြီး မဝိပုံနှင့် မသန္တာချိုတို့က ကပ်လိုက်သည်။ ၂၀ ကီလိုမီတာ အရောက်တွင် မဝိပုံနှင့် ဆူချင်း ရှေ့မှ ဦးဆောင်၍ မသန္တာချို ကပ်လိုက်နေသည်။ ၂၀ ကီလို မီတာအကျော်တွင် မသန္တာချို ရှေ့ဆုံးသို့ တက်လာပြီး ၃၀ ကီလိုမီတာအထိ ဦးဆောင်နေသည်။ မဝိပုံနှင့် ဆူချင်းတို့ ဒုတိယ၊ တတိယနေရာများတွင် ကပ်လိုက်နေ သည်။ ၃၀ ကီလိုမီတာ အကျော်တွင် မဝိပုံက ပြန်၍ ဦးဆောင်နေသည်။ ၃၆ ကီလိုမီတာတွင် မဝိပုံနှင့်မသန္တာ ချိုတို့က ရှေ့မှဦးဆောင်ပြီး ဆူချင်းက တတိယနေရာတွင် လိုက်နေသည်။ ၃၈ ကီလိုမီတာတွင် အင်ဒိုနီးရှားမှ ဆူချင်းသည် မဝိပုံနှင့် မသန္တာချိုတို့အား ကျော်တက် နိုင်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားသည်။ မြန်မာ အပြေးမယ် နှစ်ဦးကလည်း ကျော်တက်မခံဘဲ ပြေးနှုန်းမြင့်ကာ ရှေ့မှ

ဦးဆောင်လျက် ပြေးသည်။ အင်ဒိုနီးရှား အပြေးမယ် ပြေးနှုန်းကျ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ပန်းဝင်မည့် နေရာသည် မာဒေးကား အားကစားပြိုင် ကွင်းကြီး အတွင်းဖြစ်ရာ နောက်ဆုံး ပန်းအဝင်မှာ ကုန်းတက်ကြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာအပြေးမယ် နှစ်ဦးယှဉ်၍ အားကစားကွင်းအတွင်း ဝင်ရောက်လာရာ ပရိသတ်များ အထူးအော်ဟစ် အားပေးကြသည်။ အပြေးမယ်များသည် အစွမ်းကုန်အပြိုင်ပြေးလာကြပြီး ပန်းအဝင်တွင် မဝိပွဲက ကိုယ်တစ်ခြမ်းအသာဖြင့် ပထမ၊ မသန္တာချိုက ဒုတိယ၊ အင်ဒိုနီးရှားမှဆူချင်းက တတိယ အသီးသီးရရှိကြသည်။ စံချိန်များမှာ မဝိပွဲက ၃ နာရီ ၀၂ မိနစ် ၄၃ စက္ကန့်၊ မသန္တာချိုက ၃ နာရီ ၀၂ မိနစ် ၄၄ စက္ကန့်၊ ဆူချင်းက ၃ နာရီ ၀၃ မိနစ်နှင့် ၁၅ စက္ကန့် ဖြစ်သည်။ မြန်မာ အပြေးမယ်နှစ်ဦးမှာ ဇ၊ စိတ်ဓာတ်၊ သတ္တိရှိရှိဖြင့် ယှဉ် ပြိုင်ခဲ့သဖြင့် အနိုင်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအောင်မြင်မှုမှာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့ပြေးခုန်ပစ် အားကစားသမား များ၏ ထူးခြားသော အောင်မြင်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်လေ သည်။

မလေးရှား မာရသွန် ပြေးပွဲတွင် ဗိုလ်စွဲပန်းဝင်လာကြသည့် မြန်မာနိုင်ငံမှ မဝိပွဲ(ယာ)နှင့် မသန္တာချို

မာဒယ်, အယ်ဗာ (ခရစ် ၁၉၀၂-၁၉၈၆)။ ။ကုလ သမဂ္ဂက လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရာတွင် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများကို ရှေ့ဆောင် လှုံ့ဆော် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းကြောင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေး နိဗ္ဗာန်ကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သူ မစ္စက် အယ်ဗာ မာဒယ်ကို ၁၉၀၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံ ဥပဆာလာမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ စတော့ဟုမ်း တက္ကသိုလ်နှင့် ဥပဆာလာ တက္ကသိုလ်တို့တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့် လွန်နှစ်များနှင့် ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ကုလ သမဂ္ဂ ပညာရေး၊ သိပ္ပံပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ (ယူနက် စကို) တွင် အဆင့်မြင့်တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ဖူးသည်။ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သီဟိုဠ် နိုင်ငံဆိုင်ရာ သံတမန်အဖြစ် တာဝန် ပေးခံရသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ထိ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဌာန၌ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဆိုင်ရာ အထူး လက်ထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ဂျီနီဗာမြို့တွင်ကျင်းပသော လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဆိုင်ရာ ညီလာခံသို့ ဆွီဒင်နိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ဦးဆောင်၍ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

မစ္စက် မာဒယ်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် အထက် လွတ်တော်အမတ်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခံရသဖြင့် ထိုနှစ်မှာပင် ဌာနလက်ကိုင်မရှိ ဝန်ကြီးဖြစ်လာသည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာပေါ်၌ ပထမဦးဆုံးသော လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာသည်။ ယင်းတာဝန်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်ထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၃ ခုနှစ်အထိ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ ဆွီဒင်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့၏ ဒုတိယခေါင်းဆောင်အဖြစ်လည်း တာဝန် ယူခဲ့ သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် တောင်အာဖရိက အရေးအခင်း ဖြေရှင်းရေးနည်းလမ်း စုံစမ်း လေ့လာသည့် ကုလသမဂ္ဂ ကော်မတီတစ်ရပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

မစ္စက် မာဒယ်သည် ဆွီဒင်နိုင်ငံ၏ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများအတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ် အဖြစ် အထောက်အကူပြုသော စာပေများကို ပြုစုခြင်း ကြောင့်လည်း ထင်ရှားသည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အထိ မသန်မစွမ်းသူများဆိုင်ရာ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ်အထိ မူကြို ပညာရေးဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်း ကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည့်ပြင် ပညာရေးနှင့် ကလေး သူငယ် ပြုစုပျိုးထောင်ရေး အကြောင်း စာပေများကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ လူဦးရေပြဿနာ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် မိသားစု၊ ကမ္ဘာ့ရေးရာဇ္ဇိကာ၊ အမျိုးသမီးထု၏ အခန်း

ကဏ္ဍနှစ်ရပ်၊ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် အားပြိုင်ပွဲ၊ စစ်ပြီးခေတ် စီမံကိန်း၊ ဥရောပ အဏုမြူလက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ လူမှုပြဿနာများဆိုင်ရာ စားပွဲ ဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ စသည့် စာအုပ်များသည် အထူး ထင်ရှား သည်။ စာပေရေးသားရာတွင် ဆွီဒင်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန် သုံးဘာသာကို အလျဉ်းသင့်သလို သုံးစွဲ ရေးသားခဲ့သည်။

အင်အားကြီးနိုင်ငံတို့၏ အပြိုင်အဆိုင် လက်နက်တပ် ဆင်နေမှုကို အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်ဝေဖန်ခဲ့သော မစ္စက မာဒယ်သည် ၁၉၇၂ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို မကွီစီကိုနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း အယ်ဖွန်ဆို ဂါစီယာရိုဗဲ (၁၉၁၁-) နှင့်အတူ ဆွတ်ခူး ရရှိခဲ့သည်။ မစ္စကမာဒယ်၏ ခင်ပွန်း ဂွန်နာ မာဒယ် (၁၈၉၈-) သည်လည်း ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ဘောဂဗေဒဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကြိုးပမ်းမှုသမိုင်းတွင် အထူး ထင်ရှားသည့် ဆွီဒင်လူမှုရေးပညာရှင်နှင့် သံတမန် မစ္စကမာဒယ်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဆွီဒင် နိုင်ငံ အဲစတာမြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မာလီကင်, ရောဗတ် ဆန်ဒါဆင် (ခရစ် ၁၈၉၆-၁၉၇၆)

။ ။ ဓာတုဗေဒ ပညာနယ်ပယ်တွင် 'မစ္စတာ မော်လီ ကျူး' ဟု ကျီစားခေါ်တွင်ခံရလောက်အောင် မော်လီ ကျူးတို့၏ အီလက်ထရွန်တည်ဆောက်ပုံနှင့် ဓာတုစည်း တို့ကို နှိုက်နှိုက်နဲ့နဲ့ လေ့လာခဲ့သော နိုဗဲဆုရ ဓာတုဗေဒ ပညာရှင်နှင့် ရူပဗေဒပညာရှင် ရောဗတ်ဆန်ဒါဆင် မာလီ ကင်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မက်ဆာချူးဆက် ပြည်နယ် နယူးဘာရီပို့မြို့၌ ၁၈၉၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့ က မွေးဖွားခဲ့သည်။ မက်ဆာချူးဆက် စက်မှုတက္ကသိုလ် (အမ်အိုင်တီ) နှင့် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်တို့မှ ဘွဲ့ရသည်။

မာလီကင်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း (၁၉၁၇- ၁၉၁၉) ခုနှစ် များတွင် အစိုးရဓာတုဗေဒ သုတေသန ဌာနတွင် ဓာတုစစ်ဆင်ရေး သုတေသနကို အဓိကထား၍ လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၁၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၃ ခုနှစ်အထိ အိုင်ဆိုတုပ်ခွဲထုတ်ခြင်း သုတေသနကို ပြုလုပ် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၆ ခုနှစ်အထိ ဒွီအက်တမ် ရောင်စဉ်များတွင် အိုင်ဆိုတုပ်၏ အကျိုး သက်ရောက်ခြင်း သုတေသနကို ပြု လုပ် ခဲ့ ပြန် သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဒွီအက်တမ်မော်လီကျူးနှင့် အက်တမ် အများပါ မော်လီကျူးတို့၏ အီလက်ထရွန်တည်ဆောက် ပုံနှင့် အီလက်ထရွန် ရောင်စဉ်များဆိုင်ရာ သုတေသနကို လည်းကောင်း၊ ပေါင်းစည်းကိန်း သီအိုရီအကြောင်းကို လည်းကောင်း လေ့လာခဲ့သည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၈

နိုဗဲဆုရ ဓာတုဗေဒပညာရှင်နှင့် ရူပဗေဒပညာရှင် ရောဗတ် ဆန်ဒါဆင် မာလီကင်

ခုနှစ်အထိ နယူးယောက်တက္ကသိုလ်မှ ရူပဗေဒပညာရှင် ရောဗတ် အေ မာလီကင်၏လက်အောက်တွင် ပညာဆည်း ပူးခဲ့ပြီးမှ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ် မဟာဘွဲ့လွန်ပညာဌာန၌ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အက်တမ်များအတွက် အီလက်ထရွန် ပတ်လမ်းများ သည် တည်ငြိမ်နေပြီး အက်တမ်များသည် အဆောက် အအုံတစ်ခုဖွဲ့တည်သည့် သစ်တုံးများပမာ ပေါင်းစည်း ဖွဲ့တည်ခြင်းဖြင့် မော်လီကျူးများ ဖြစ်ပေါ်လာရသည် ဟူသော အယူအဆမှခွဲထွက်၍ မာလီကင်က မော်လီကျူး ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ အက်တမ်များ၏ မူလ အီလက် ထရွန် ဖွဲ့တည်ပုံသည် မော်လီကျူး၏ အားလုံးခြုံဖွဲ့တည် ပုံသို့ ပြောင်းလဲသွားကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ ယင်းအဆို ကို ချဲ့ထွင်လေ့လာပြီးနောက် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် သီအိုရီ တစ်ရပ် တင်ပြခဲ့ပြန်သည်။ မော်လီကျူးများဖွဲ့စည်းရာ၌ အက်တမ်တို့၏ ပေါင်းစည်းပုံအမျိုးမျိုးကို ရှင်းပြသည့် အီလက်ထရွန် ပတ်လမ်း များ၏ သဘော သဘာဝကို လေ့လာဖော်ထုတ်သော သီအိုရီဖြစ်သည်။ ယင်းသီအိုရီ သည် ကွမ်တမ် မက္ကင်းနစ် ပညာနယ်ပယ်တွင် အထူး ထင်ရှားသည်။

မာလီကင်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် အက်တမ် ဗုံး ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း၏ အစိတ် အပိုင်း တစ်ရပ် ဖြစ်သော ရှိကာဂို တက္ကသိုလ်၏ ပလူတိုနီယမ် စီမံကိန်း သုတေသန၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံး၌ သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ သံမှူး အဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရှိကာဂို တက္ကသိုလ်၌ ပြန်လည်အမှုထမ်းခဲ့ပြီး ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်အထိ တဲလဟတ်ဆီးမြို့ရှိ ဖလော်ရီဒါ ပြည်နယ် တက္ကသိုလ် မော်လီကျူးဇီဝရူပဗေဒပညာဌာန၌ သုတေသနပါမောက္ခ အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

မာလီကင်သည် ဂီးလဗတ် အင် လူဝီ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ် (၁၉၆၀)၊ သီအိုဒို ဒဗလျူ ရစ်ချတ် ဂုဏ်ထူး ဆောင် ရွှေတံဆိပ် (၁၉၆၀)၊ ဂျေဂျီကတ်ဝုဒ် ဂုဏ်ထူး ဆောင် ဆုတံဆိပ် (၁၉၆၅)၊ ဂျေဝီလဒ်ဂစ် ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ် (၁၉၆၅) စသည့် ဆုတံဆိပ် အများအပြားကို ရရှိခဲ့သည့်ပြင် ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ဓာတုဗေဒပညာဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။

မော်လီကျူး စွမ်းအင် အခြေအနေ သုတေသနကို ထူးခြားပြောင်မြောက်စွာ လေ့လာဖော်ထုတ်ခဲ့သူ မာလီ ကင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် အာလင်တန်မြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မုသားဖော်စက်။ ။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် အစိုးရပိုင်း၌ ၁၉၇၃ ခုနှစ်က အကြိမ် ၇၀၀၀ ခန့်သာ အသုံးပြုစစ်ဆေးခဲ့ရာမှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်က အကြိမ် ၂၃,၀၀၀ ခန့်ထိ သုံးဆယ့်တိုးမြှင့် သုံးစွဲစစ်ဆေးခဲ့သော မုသားဖော် စက်သည် မုသားဖော်စက်ပညာရှင်များ၏အဆိုအရ တိကျ မှန်ကန်မှုနှုန်းထား ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရှိသည်ဟု သိရသည်။ သို့ရာတွင် မိဂျီဂန်ပြည်နယ် မှုခင်းတရားစီရင်ရေးတက္ကသိုလ် မှ ပါမောက္ခ ဖရန့်ဟောဗက်က ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ပါရဂူ ဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်းတွင်မူ မုသားဖော်စက် စစ်ဆေးချက်ဇယားများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်လေ့လာပြ ထားရာ မုသားဖော်စက်များသည် အပြစ်ရှိရိုးအမှန်ဖြစ် ကြောင်းကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာ၌ ၇၇ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိကျ မှန်ကန်သော်လည်း အပြစ်ကင်းစင်ရိုးအမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးကြည့်ရာ၌ ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းသာ (တစ်နည်း အားဖြင့် မျောက်ပန်းလှန်ကြည့်ခြင်းထက် တစ်ရာခိုင်နှုန်း သာသာမျှ) မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက်ပိုင်း တွင် မုသားဖော်စက်သုံးစွဲခြင်းအပေါ် လေ့လာဝေဖန်မှု များ တိုးပွားလာခဲ့သည်။

မုသားဖော်စက်ဟူသည် မုသားဖော်စက်ကို ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်စစ်ဆေးသူ၏ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုနေရသူ၏ သွေးဖိအား၊ နှလုံးခုန်နှုန်းနှင့် အသက်ရှူနှုန်းတို့ကို ဇီဝ ကမ္မပိုင်း ထူးခြားသောအခြေအနေများကို မှတ်တမ်းတင် ပေးသည့် ကိရိယာတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ယင်းမှတ်တမ်းပါ အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ စစ်ဆေးခံရသူသည် လိမ်ညာဖြေဆိုခြင်းရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ရာဇဝတ် ကောင်တစ်ယောက်ကို ၎င်း၏ ဦးခေါင်းခုံပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ခွဲခြားမှတ်မိနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်သူ အီတလီလူမျိုး စိတ် ရောဂါကုဆရာဝန်နှင့် မှုခင်းပညာရှင် ဆီဆာရေ လွမ်ဘရို ဆိုက သွေးခုန်နှုန်းကို တိုင်းတာခြင်းဖြင့် မုသားစကား

မုသားဖော်စက်သုံးစွဲမှုကို လူသိများလာအောင် ပြုလုပ်ပေးသည့် စိတ်ပညာရှင် ဝီလျံ မော်လတန် မာစတန်က လက်တွေ့ စစ်ဆေးပြနေပုံ

တစ်ခွန်းကို ထောက်လှမ်းဖော်ထုတ်နိုင်သည်ဟု ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် တင်ပြခဲ့သည်။ ပထမဆုံးသောမုသားဖော်စက် ကို ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့သော် လည်း ယင်းစက်ကို နှလုံးခုန်နှုန်းနှင့် သွေးဖိအားတိုင်းတာသည့် ဆေးပညာဆိုင်ရာကိရိယာအဖြစ်သာ သုံးစွဲခဲ့သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ထိုစက်ထက်ကောင်းသော မုသားဖော်စက် တစ်မျိုးကို ဂျွန် အေ လာဆန်က တည်ဆောက်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်မှစ၍ ရဲအဖွဲ့၏ မေးမြန်းစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု လုပ်ငန်းတွင် သုံးစွဲလာခဲ့သည်။ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရ စိတ် ပညာရှင် ဝီလျံ မော်လတန် မာစတန်က မုသားဖော်စက် သုံးစွဲမှုကို လူသိများလာအောင် လုပ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ရှေ့ဆောင်လေသူရဲ ချားလင်းဗတ် (၁၉၀၂- ၁၉၇၄) ၏ သားငယ်ပြန်ပေးဆွဲခံရမှု ဖြစ်ပွားသောအခါ ၎င်း၏မုသားဖော်စက်ကို သုံးစွဲစေလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်း ခဲ့သည်။ နောက် ၂၈ လအကြာတွင် ဘရူနို ဟော့မန်း

မုသားဖော်စက်

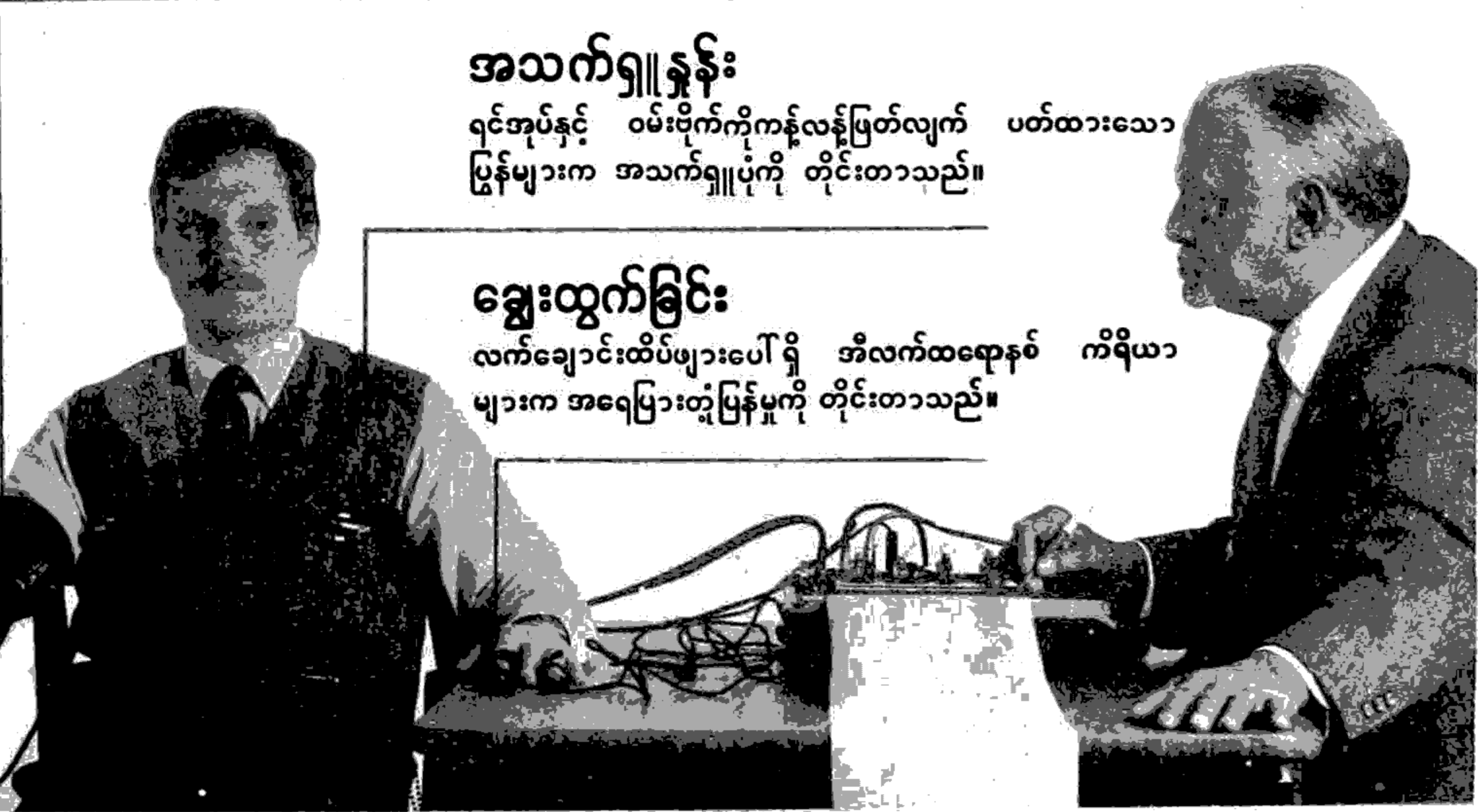
ဆိုသူကို ယင်းပြန်ပေးမှုဖြင့် ရုံးတင်စစ်ဆေးသောအခါ မုသားဖော်စက်ဖြင့်စစ်ဆေးကြည့်စေလိုကြောင်းကမ်းလှမ်း ခဲ့ပြန်ရာ အုတ်အော်သောင်းတင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဟော့မန်း သည် ယင်းစက်ဖြင့် စစ်ဆေးခံရခြင်းမရှိဘဲ သေဒဏ်အပြစ် ပေးခံခဲ့ရသည်။ ဟော့မန်း၌ အပြစ်ရှိမရှိဟူသော ပြဿနာ သည် ယနေ့တိုင်အငြင်းပွားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် လျှပ် အီးရိဒ်ဆိုသူက သွေးဖိအား၊ နှလုံး ခုန်နှုန်း၊ အသက်ရှူနှုန်းနှင့် အရေပြား၏ အလိုအလျောက် တုံ့ပြန်မှုတို့ကိုသာမက ကြွက်သားတို့၏ အတင်းအလျော့၊ အပြောင်းအလဲကိုပါ မှတ်တမ်းတင်သော မုသားဖော် စက်ကို တည်ဆောက်ခဲ့ပြန်သည်။ မုသားဖော်စက်အသုံးပြု ၍ စစ်ဆေးခံရသူသည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်နေရပြီး သွေးဖိအားနှင့် နှလုံးခုန်နှုန်းတိုင်းသောလက်ပတ်ကို လက် မောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ အသက်ရှူနှုန်းတိုင်းသောပြွန် ကို ရင်အုပ်ပတ်လည်တွင်လည်းကောင်း၊ အရေပြားတုံ့ပြန်မှု တိုင်းသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံး ကိရိယာတစ်မျိုးကို လက်ချောင်းထိပ်ဖျားများတွင်လည်းကောင်း စည်းထား ခြင်းခံရသည်။ ယင်းကုလားထိုင်တွင်ပင်လျှင် ကြွက်သား တင်းမှု လျော့မှု၊ လှုပ်ရှားမှုတို့ကို တိုင်းတာထောက်လှမ်း သော ကိရိယာများတပ်ဆင်ထားသည်ဟုဆိုသည်။ မေး မြန်းစစ်ဆေးနေသည့် ကာလတစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်ခန္ဓာ

လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးကို ရွေ့လျားနေသော ဂရပ် စာရွက်ပေါ်၌ နိမ့်ချည်မြင့်ချည်သွားနေသော အပ်များ ဖြင့် မရပ်မနား မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ မာစတန်၏ ပညာနယ်ဝင် ကလိမ် ဘက်စတားဆိုသူသည် ဇာတ်ခွဲစမ်း သပ်ခန်းအတွင်း အပင်များ၏တုံ့ပြန်မှုကို စမ်းသပ်နိုင် သည့် မုသားဖော်စက်တစ်မျိုးကို တီထွင်ခဲ့၍ ၁၉၇၀ ပြည့် နှစ်အတွင်း အထူးထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သည်။ မုသား ဖော်စက်၏အဖြေကို ထုတ်ယူရာ၌ ဆန္ဒစွဲကင်းနိုင်ရန် ဂရပ် စာရွက်ပေါ်မှာပင် ဂဏန်းအရေအတွက်ဖြင့် ရမှတ်ပြ သည့်စနစ်ကို ဘက်စတားက တီထွင်ပေးခဲ့သည်။

တစ်စုံတစ်ယောက်သည် လီဆယ်ထွက်ဆိုနေငြားအံ့။ ၎င်းကျူးလွန်ခဲ့သော မှုခင်းနှင့် စပ်ဆိုင်သောမေးခွန်းကို ဖြေဆိုနေချိန်၌ ယင်းမှုခင်းနှင့်မစပ်ဆိုင်သော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုနေချိန်ထက် ဇီဝကမ္မပိုင်းဆိုင်ရာတုံ့ပြန်မှု ပိုမိုပြင်း ထန်မည်ဟု ယူဆကာ “မဆိုင်ရာမေး- ဆိုင်ရာမေး၊ ရော ထွေးစစ်ဆေးနည်း” (အာအိုင်နည်း) ကို သုံးလေ့ရှိ သည်။ အမှန်အတိုင်းထွက်ဆိုနေသူကို အာအိုင်နည်းဖြင့် စစ်မေးသည့်အခါ မေးခွန်းအားလုံးကို တစ်ပြေးညီ တည် တည်ငြိမ်ငြိမ် တုံ့ပြန်မည်ဟု ဆိုသည်။ အာအိုင်နည်း၏ အမှားအယွင်းအချို့ကို အုပ်မိစေရန် “ထိန်းချုပ်စိတ်လျှင်၊ ကြိုပြင်ဆင်၊ နှိုင်းယှဉ်စစ်ဆေးနည်း” (စီကျူတီ) ကိုသုံး

သွေးဖိအား

နှလုံးသွေးကြော လှုပ်ရှားမှုကို တိုင်းသော လက်ပတ်ကို လက်မောင်းတွင် ပတ်ထားသည်။

အသက်ရှူနှုန်း

ရင်အုပ်နှင့် ဝမ်းဗိုက်ကိုကန့်လန့်ဖြတ်လျက် ပတ်ထားသော ပြွန်များက အသက်ရှူပုံကို တိုင်းတာသည်။

ရွေးထွက်ခြင်း

လက်ချောင်းထိပ်ဖျားပေါ်ရှိ အီလက်ထရောနစ် ကိရိယာ များက အရေပြားတုံ့ပြန်မှုကို တိုင်းတာသည်။

မုသားဖော်စက်

သည်။ မုသားဖော်စက်သုံး၍ မစစ်ဆေးမီ အကြိုမေးမြန်း စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ပြီးမှ ပညာသားပါပါ ထုတ်ထားသော မေးခွန်းများဖြင့် ထောက်ကွက်လုပ်၍ စစ်ဆေးခြင်းဖြစ် သည်။ ယင်းမေးခွန်းများကြောင့် အပြစ်ကင်းသူအဖို့ ထူးထူး ခြားခြား စိတ်လှုပ်ရှားရဖွယ်ရှိသော်လည်း ဟန်ဆောင် လှည့်ဖျားထွက်ဆိုနေသူအဖို့ စပ်ဆိုင်ရာမေးခွန်းကို ဖြေစဉ် က စိတ်လှုပ်ရှားမှုမျိုးလောက် မပြင်းထန်လှကြောင်း တွေ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ တတိယစစ်မေးနည်းမှာ “ထိန် ဝှက် စ ကား၊ ဖော် ထုတ် ငြား၊ ထွေ ပြား စစ် မေး နည်း” (စီအိုင်တီ) ဖြစ်သည်။ ပထမဆုံးမေးလိုက်သော မေးခွန်း ကို အခြေခံ၍ မတူကွဲပြားသောမေးခွန်းများ ထပ်ဆင့် မေးသွားခြင်းဖြင့် အပြစ်ကျူးလွန်ထားသူတစ်စု သိထား ကောင်းသိထားနိုင်သည့် မှုခင်းနှင့်စပ်ဆိုင်သော သတင်း စကားတစ်စုံတစ်ရာကို စစ်မေးခံရသူ သိထားခြင်းရှိမရှိကို ဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းသောနည်းဖြစ်သည်။ ယင်းမေး မြန်းစစ်ဆေးနည်းသုံးမျိုးကို မုသားဖော်စက် ကိုင်တွယ်စစ် မေးသူ၏ ကျွမ်းကျင်မှုအလျောက် အသုံးချသွားရခြင်း ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် မေးခွန်းကိုးခုခန့် မေးလေ့ ရှိသည်။ ယင်းတို့အနက် နှစ်ခု သုံးခုသည်သာ အမှန် တကယ်ဆွေးနွေးလိုသောဖြစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်မည်ဖြစ်ပြီး ကျန်မေးခွန်းတို့သည် အရေးမပါလှသော်လည်း စိတ်ထိန်း ချုပ်မှုအတွက် ရည်ရွယ်၍ ၎င်းတို့ကို ကြားညှပ်မေးမြန်း ခြင်းဖြစ်သည်။

အကြမ်းအားဖြင့် လူတစ်ယောက်သည် မေးခွန်းတစ်ခု ကို လိမ်ညာဖြေဆိုလိုက်သည်ရှိသော် သွေးဖိအားတိုးလာ တတ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်သက်ဖြစ်စေ ဝင်သက် ဖြစ်စေ တုံ့ဆိုင်းသွားတတ်သည်။ မှန်ကန်စွာ ဖြေနေချိန် တွင် ယင်းလက္ခဏာတို့ကိုမတွေ့ရတတ်ဘဲရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ထောင့်ဆန် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးရှိသူ တစ် ဦးသည် အပြစ်ကျူးလွန်ထားလင့်ကစား မုသားဖော်စက် ဖြင့် ဖော်ထုတ်သိရှိနိုင်လောက်သော ဇီဝကမ္မတုံ့ပြန်မှုမျိုး ဖြစ်လေ့မရှိကြောင်း၊ မပြုသင့်မပြုအပ်သော လုပ်ရပ်တစ်ခု ကို လုပ်မိငြားလည်း စိုးရိမ်ပူပန်စိတ် မထားတတ်ကြောင်း ဖြင့် စိတ်ပညာရှင်တစ်စုက ထောက်ပြသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၌ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက် နေ့တွင်အမေရိကန်စစ်သားတစ်စုက ဗီယက်နမ်လူမျိုး ၄၀၀ ခန့်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သော မိုင်လေရွာ အစုအပြုံလိုက် သတ် ဖြတ်မှုကို စုံစမ်းဖော်ထုတ်ခဲ့ရာတွင် မုသားဖော်စက်ပညာ ရှင်တို့ အရေးပါခဲ့သည်ဟု အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့မက်ကလဲလန်း စုံထောက်သင်တန်း ကျောင်းဝန်ထမ်း များက ဂုဏ်ယူပြောဆိုလေ့ရှိသည်။

ဦးမျိုးမြင့်သောင်း

မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေး (၁၉၈၆)

မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် တား ဆီး ကာ ကွယ် ရေး (၁၉၈၆)။ ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လူမျိုးနွယ်တစ်ရပ်လုံး ပျက်ပြုန်း စေနိုင်သည့် မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို တားဆီးကာကွယ်ရာတွင် အတက်ကြွဆုံးဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံ တော် လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ရှိသည့် အနာဂတ်ကို ဦးဆောင်မည့် လူငယ်များအား မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် မှ ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်း အသွယ်သွယ်ဖြင့် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ယင်းသို့ လုပ် ဆောင် ရာ တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုကို ခံယူ၍ ပြည်သူ့ တပ်မတော်၊ ပြည်သူ့ရဲနှင့် လုပ်သားပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် အားကြီးမာန်တက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

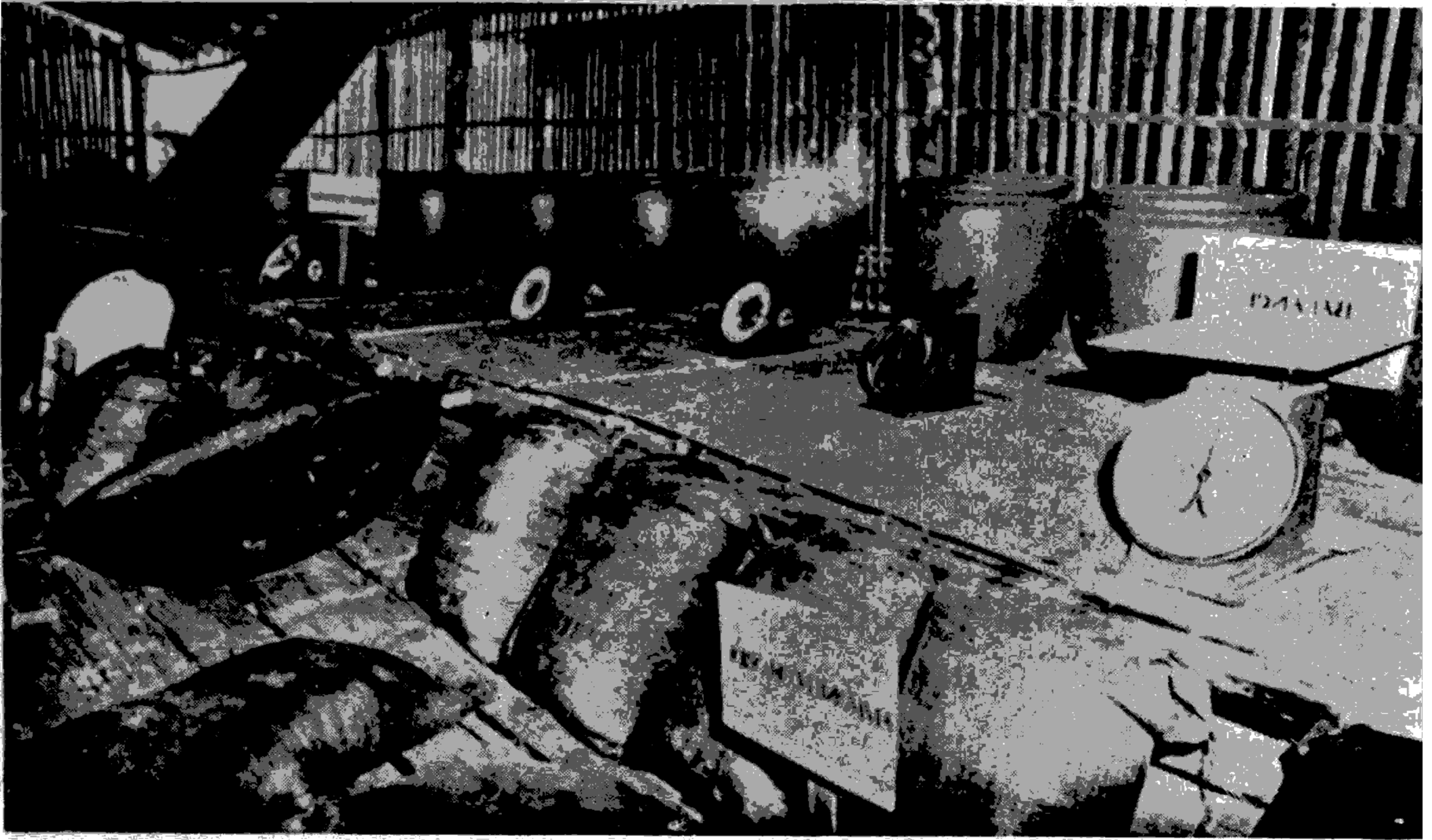
ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် စတုတ္ထ အစည်း အဝေးမှ ဆုံးဖြတ်ချက် များနှင့်အညီ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းပြီး ယင်းအဖွဲ့သည် မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို ထိရောက် အောင်မြင်စွာ တိုက်ဖျက် ချေမှုန်း နိုင် ရန် အတွက် အဖွဲ့ကြီး ကိုးဖွဲ့ကို ဖွဲ့ စည်း ပေး ခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆ - စာ၊ ၂၄၀ - ရှု။)

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ-မြန်မာ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် တားဆီး ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်အရ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၁ ခုနှစ်အထိ တတိယအဆင့် ကုလသမဂ္ဂ- မြန်မာ သဘောတူစာချုပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက် နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ယင်း စာချုပ်အရ ကုလသမဂ္ဂ မူးယစ်ဆေးဝါး အလုံ့လုံးစားမှု ကာကွယ်ရေး ရန်ပုံငွေမှ ဒေါ်လာ ၁၀ ဒသမ ၅၃၉ သန်း ထည့်ဝင်ပြီး နိုင်ငံတော်က ၉ ဒသမ ၅၅၂ ကုဋေ ထည့်ဝင်ခဲ့သည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို နှိမ်နင်း တိုက်ဖျက်ရာ တွင် ပင်မကို ဖြိုဖျက်သည့်အနေဖြင့် နယ်စွန် နယ်ဖျား ဒေသများတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းဖြင့် သက်ဆိုးရှည် နေကြသော သောင်းကျန်းသူ အဖျက်သမားများအား ချေမှုန်းလျက် ရှိပေသည်။ ဘိန်းခင်းနှင့် ဆေးခြောက်ပင် များကိုလည်း ရှာဖွေ ဖော်ထုတ် ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို မိုးဟိန်း စစ်ဆင်ရေးဖြင့် ဆင်နွှဲချေမှုန်းခဲ့ရာ မိုးဟိန်းအဆင့် (၁) မှ အဆင့် (၈) အထိ စစ်ဆင်ရေး အဆင့်ဆင့်ကို အောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲ ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၂၀၄ - ရှု။) မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေး အဆင့် (၉) ကိုလည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့မှ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည်။ (စွယ်စုံ

မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေး (၁၉၈၆)

မိုးဟိန်းအဆင့်(၁၀) စစ်ဆင်ရေးမှ ဖမ်းဆီးရမိသော ဘိန်းနှင့် ဘိန်းချက်ကိရိယာများ

နှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊ ၂၄၀-၅၅၀) ယင်းစစ်ဆင်ရေးများ တွင် ဘိန်းဖြူ၊ ဘိန်းညို၊ ဘိန်းမည်း၊ ဘိန်းချက် ပစ္စည်း ကိရိယာများ၊ ဓာတုဗေဒဆေးများနှင့် လက်နက်များ၊ ရိက္ခာများကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက် ရရှိခဲ့သည်။

မိုးဟိန်းအဆင့် (၁၀) စစ်ဆင်ရေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့မှ မတ်လ ၄ ရက်နေ့အထိ ဆင်နွဲ့ခဲ့ရာ မိုင်းဆတ်မြို့နယ် မိုင်းကွမ်းဒေသရှိ လွယ်မော် သောင်းကျန်းသူများကို ချေမှုန်းခဲ့သည်။ သောင်းကျန်း သူများ၏ ဘိန်းချက်စခန်း သုံးခုအပြင် လေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းကျောင်း တစ်ခုကိုပါ ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရန်သူ အလောင်း၊ လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ ဆက် သွယ် ရေး စက်၊ တရားမဝင်ငွေစက္ကူကျပ် တစ်ရာတန်များနှင့် မိုင်းမျိုးစုံ တို့ကိုသိမ်းဆည်းရရှိခဲ့သည်။

တောင်ရန်ရှင်းအဆင့် (၁/၂) နှင့် ငရဲပန်းအဆင့် (၆) စစ်ဆင်ရေးတို့ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့အထိ ဆင်နွဲ့ခဲ့ရာ လေယာဉ်ပေါ်မှ ဆေးဖျန်း၍ လည်းကောင်း၊ မြေပြင်မှ လူအင်အားဖြင့် လည်းကောင်း ဘိန်းခင်းကေ စုပေါင်း ၃၃,၅၉၈ ဒဿ ၈၄ ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တနင်္သာရီတိုင်း ဘုတ် ပြင်း မြို့နယ် တွင် ဆေးခြောက်ခင်းများ မြောက်မြားစွာ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိ သည်ဟု ခိုင်လုံသည့် သတင်းအရ ပြည်သူ့တပ်မတော်နှင့် ပြည်သူ့ရဲတို့ ပူးပေါင်း၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၃ ရက်

နေ့မှမတ်လ ၂၀ ရက်နေ့အထိ စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ် အသွင် ဖြင့် အောင်မြင် ထိရောက်စွာ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်း စစ်ဆင်ရေးတွင် ဆေးခြောက် အလေးချိန် ၆၅ ဒဿ ၇၄ တန်ကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ စက်တင်ဘာလအတွင်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းရှိ မြို့နယ်များတွင် မူးယစ်ဆေးဝါး သယ်ဆောင်သူ၊ လက်ဝယ် ထား ရှိ သူ များ ကို ပြည်သူ့ ကောင်စီ၊ ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် လုပ် သား ပြည် သူ များ ပူးပေါင်း၍ ရှာဖွေဖမ်းဆီး ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ မူးယစ် ဆေးဝါး ပစ္စည်းများကိုလည်း သိမ်းဆည်း ရရှိခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်ဘက်တွင် စစ်ဆင်ရေးများဖြင့် မူးယစ် ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို တိုက်ဖျက် ချေမှုန်းလျက်ရှိပြီး အခြား တစ်ဘက်မှလည်း မူးယစ် ဆေး ဝါး အန္တရာယ် တားဆီး ကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရေးကို အထောက်အကူ ပြုစေမည့် လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ပင်လောင်း မြို့နယ်၊ မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီ၊ မြို့နယ် တောင်သူလယ် သမား အစည်းအရုံးနှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကော်ပို ရေးရှင်းတို့ ပူးပေါင်း၍ ဘိန်းအစား အခြားသီးနှံများ

စိုက်ပျိုးရေး ဆင့်ပွားပညာပေးသင်တန်းကို အထက်တန်းကျောင်း ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပသည်။ သင်တန်းသို့ သင်တန်းသား ၁၁၀ တက်ရောက်ကြသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ပညာပေးသင်တန်း (၁/၈၆) ဖွင့်ပွဲကို ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း မိုင်းဆတ်မြို့နယ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတွင် ကျင်းပရာ သင်တန်းသို့ ကျေးရွာ ၁၀ အုပ်စုနှင့် တောင်ပေါ်ကျေးရွာ ၁၅ အုပ်စုတို့မှ သင်တန်းသား ၁၀၀ တက်ရောက်သည်။ ထို့အတူ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ပညာပေးသင်တန်းကို ကျိုင်းတုံမြို့နယ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကော်ပိုရေးရှင်း စပါး အထူးအထွက်တိုး ပင်မစခန်း၌ ကျင်းပသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ကွတ်ခိုင်မြို့နယ် ဘိန်းအစားအခြားသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရေး တောင်သူပညာပေးရက်တို သင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁/၈၆) ဖွင့်ပွဲကို တေဇခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။ သင်တန်းသို့ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးရွာ အုပ်စု ၅၁ ခုမှ သင်တန်းသား ၉၀ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။

ထို့ပြင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တားဆီး ကာကွယ်ရေး အသိဉာဏ်ပေးပြပွဲ ပြိုင်ပွဲများ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ဆန့်ကျင်ရေး ပညာပေးဟောပြောပွဲများကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်း များ တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် တားဆီး ကာကွယ်ရေး အသိဉာဏ်ပေးပြပွဲ ပြိုင်ပွဲများကို ရန်ကုန်တိုင်းတွင် ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် မအူပင်မြို့နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်တွင် မိုးညှင်းမြို့နယ်နှင့်မြစ်ကြီးနားမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းတွင် ပျဉ်းမနားမြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် လားရှိုးမြို့နယ်တို့၌ အသီးသီး ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ယနေ့ လူသားတစ်ရပ်လုံး၏ အကြီးမားဆုံး ရန်သူဖြစ်သည့် မူးယစ်ဆေးဝါးဘိန်းနှင့် ဘိန်းဖြူများကို စိုက်ပျိုးသည့် အဆင့်မှ သယ်ဆောင် ချက်လုပ် သုံးစွဲသည့် အဆင့်အထိ တားဆီးနှိမ်နင်းရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဓိကတာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

လူသားမျိုးနွယ် တစ်ရပ်လုံးကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပြီး အနာဂတ်မျိုးနွယ်ဆက် လူငယ်များကို အန္တရာယ် အမျိုးမျိုး ဒုက္ခအဖုံဖုံပေးလျက်ရှိသော မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းခြင်းသည် တစ်မျိုးသားလုံး လူညွန့်တုံးစေမည့် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ကို တားဆီးကာကွယ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

လူမှုထူးချွန်ဆု(တတိယဆင့်)ရ ဒေါ်မေမေခင်

မေမေခင်၊ ဒေါ် (ခရစ် ၁၉၀၁ - ၁၉၈၆)။ ။ မြန်မာအမျိုးသမီးများထဲတွင် ဘီအယ်လ်ဘွဲ့ကို ပထမဆုံးဆုတ်ခူးခဲ့၍ ဟိုက်ကုတ်လွတ်တော်တွင် ပထမဆုံးအမျိုးသမီးဝန်ထောက်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသော လူမှုထူးချွန်ဆု (တတိယဆင့်) ရ ဒေါ်မေမေခင်ကို ပုသိမ်မြို့၌ အဖဦးစောလှိုင်၊ အမိ ဒေါ်ဒေါ်ချစ် တို့က ၁၉၀၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ တွင် မွေးဖွားသည်။

ဒေါ်မေမေခင်သည် ပုသိမ်မြို့၊ အေဘီအမ်ကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ မက်သဒစ်ကျောင်းနှင့် ကြည့်မြင်တိုင်၊ အေဘီအမ်ကျောင်း တို့တွင် ပညာ သင်ကြားခဲ့ပြီး ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ၁၀ တန်းအောင်မြင်သည်။ ထို့နောက် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်တွင် ပညာ ဆက်လက်သင်ကြားရာ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဘီအေဘွဲ့၊ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ဘီအယ်လ်ဘွဲ့ ရသည်။ ဒေါ်မေမေခင်သည် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ကျောင်းသားသပိတ်တွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ၁၉၂၆-၂၇ ခုနှစ်များတွင် မြို့မကျောင်း၌ ဆရာမအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ဟိုက်ကုတ်လွတ်တော်၌ ပထမဆုံးအမျိုးသမီးဝန်ထောက် အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။ ဒေါ်မေမေခင်သည် ဟိုက်ကုတ်လွတ်တော်တွင် ရာထူးအဆင့်ဆင့်တက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် မူလဘက်ဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်အဖြစ်နှင့် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဗဟိုတရားရုံး ရှေ့နေအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ စာရွက်စာတမ်း မှန်ကန် ကြောင်း သက်သေခံ တံဆိပ် ခတ်နှိပ်သော အရာရှိ (နိုထရီပတ်ဘလစ်) အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဒေါ်မေမေခင်အား ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဘွဲ့ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ဒေါ်မေမေခင်သည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် စက်ရှင်မင်းကြီး ဦးမောင်မောင် (၁၇) နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ခင်ပွန်းဦးမောင်မောင် ကွယ်လွန်သည်။

ဒေါ်မေမေခင်သည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်းကြီး ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်း ငွေထိန်း အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့ပြင် မိခင်နှင့်ကလေးများ စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့၊ မိဘမဲ့ ကလေးများနှင့် အမျိုးသမီးများ စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့၊ ဒပ်ဖရင်ဆေးရုံ ကော်မတီ၊ ဘိုးဘွား ရိပ်သာ စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ စသည် တို့၏ အမှုဆောင် လူကြီး အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဂါယာ သာသနာပြု အဖွဲ့၏ နာယက အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဒေါ်မေမေခင်သည် လှူရေးတန်းရေးကို လည်း စေတနာသဒ္ဓါထက်သန်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက် ပြီးစီးခဲ့သည့် ပုသိမ် ဘိုးဘွား ရိပ်သာ အဆောက်အအုံအတွက် ကျပ်ငွေ ၃,၀၀,၀၀၀၊ ရန်ကုန် ဇီဝိတဒါနသံဃာ့ဆေးရုံအတွက် ကျပ်ငွေ ၃၀,၀၀၀၊ မူလရွှေကျင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာများ ပြန်လည်ထုတ်ဝေရေးအတွက် ကျပ်ငွေ ၃၀,၀၀၀ နှင့် အခြား သာသနာရေး ကိစ္စများအတွက် ကျပ်ငွေနှစ်သိန်းကျော်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လူမှုရေး အလှူဒါနတစ်ခုအဖြစ် ငွေလေးသောင်း သုံးထောင် ဖိုး ငွေစုလက်မှတ်များဝယ်ထားပြီး ယင်းမှ တိုးပွားငွေများဖြင့် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့တက်ရောက်မည့် ငွေကြေးအချို့တို့ ဆုံးသော ဆေးကျောင်းသား ခုနစ်ဦးကို တစ်လလျှင် ၇၅ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ပညာသင်ကာလဆုံးသည့်တိုင် လစဉ် ထောက်ပံ့လျက်ရှိသည်။

ဤကဲ့သို့ လူမှုရေး ဆောင်ရွက်မှု များကြောင့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဒေါ်မေမေခင်အား လူမှုထူးချွန်ဆု (တတိယဆင့်) ကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ဒေါ်မေမေခင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

မေမြင့်၊ ဒေါ် (အကယ်ဒမီ) (ခရစ် ၁၉၂၁ - ၁၉၈၆)

။ ။ တစ်ခေတ်က မြန်မာ့ရုပ်ရှင်လောကတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော အကယ်ဒမီမေမြင့်ကို မန္တလေးတိုင်း ပျဉ်းမနားမြို့၌ အဖ ဆရာဝန် ဦးဖြေ၊ အမိ ဒေါ်ထက်တို့က ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းလေးယောက်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ငယ်နာမည် မခင်မြင့် ဟု ခေါ်သည်။

ငယ်စဉ်က ဖခင်အလုပ်ပြောင်းရွှေ့ရာ ဝါးနက်ချောင်းနှင့် ယိုးဒယား (ထိုင်း) နိုင်ငံ မဲဆောက်တွင် နေခဲ့ဖူးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်သည့်အချိန်တွင် မိဘ

အကယ်ဒမီ ဒေါ်မေမြင့်

နှစ်ပါး ကွယ်လွန်သွားကြ၍ မေမြင့်ကို ဦးလေးတော်စပ် သူသစ်တောဝန်ထောက် ဦးစိန်က မွေးစားခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင်ကျောင်းတွင် ခုနစ်တန်းအထိပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။

အသက် ၁၃ နှစ်ခန့်အရွယ်ကပင် အဝမ်းရုပ်ရှင်ခြံသို့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မေသန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရောက်ရှိသွားပြီး တစ်လလျှင် လစာငွေ ၃၀ ကျပ်ဖြင့် ပညာသင်သရုပ်ဆောင် အဖြစ် အဝမ်းဖလင်မှ ဒါရိုက်တာ ဦးတင်နွယ်ရိုက်ကူးသော ကြယ်တာရာ အသံတိတ်ဇာတ်ကား၊ မဝိဇ္ဇာနှင့် မြွေခွာညှိ ဇာတ်ကားများတွင် မထင်မရှား ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခွင့် ရခဲ့သည်။

မေမြင့်အမည်နှင့် အဝမ်းဖလင်မှ ခေါင်းဆောင်တင် ရိုက်ကူးခဲ့သော ရုပ်ရှင်ကားမှာ ဒါရိုက်တာရွှေညာမောင် (ဦးချင်းစိန်) ရိုက်ကူးသည့် ကြင်သက်ဝေ အသံတိတ်ဇာတ်ကား ဖြစ်သည်။ စတန့်မင်းသား ရဲခေါင်ချစ်ဆွေနှင့် တွဲဖက်ရသည်။

ပွဲဦးထွက်တွင်ပင် ပဒိုသတ်အားပေးမှုရသဖြင့် အဝမ်းဖလင်မှဒါရိုက်တာရွှေညာမောင်ရိုက်ကူးသောမြေမျက်ချယ်၊ ဒါရိုက်တာ မောင်တင်မောင်ရိုက်ကူးသော အောင်သပြေနှင့် ဒါရိုက်တာရွှေညာမောင်ရိုက်ကူးသော စန်းရောင်ရှင်ဇာတ်ကားများကို မင်းသားရဲခေါင်ချစ်ဆွေနှင့် တွဲဖက်ကာ ဆက်တိုက်ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

မေမြင့်သည် ဒါရိုက်တာ ဦးလွန်းဖေ ရိုက်ကူးသော မြိုင်ယံဘွား တောတွင်းဇာတ်ကားတွင် အဝမ်းညွန့်မောင်နှင့် တွဲဖက် ပါဝင် ရိုက်ကူးခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ဦးသဘောတူ လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လုနီးကာလအတွင်း မင်းသားကြီး ဘတင့်နှင့် တွဲဖက်၍ အရိန္ဒမဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးသို့ စစ်ကြီးကူးစက်လာချိန်တွင် ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းသွား၍ မေမြင့်သည် ခင်ပွန်း

သည် အဝမ်းညွှန်မောင်ကိုယ်တိုင် သရုပ်ဆောင် ဒါရိုက် တာ အဖြစ် စင်တင်ကပြသော သူလိုလင် ပြဇာတ်တွင် ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ ပါဝင်ကပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒါရိုက် တာ စာရေးဆရာဦးသူခ၏ လင် ပြဇာတ်တွင် ဖိုးပါကြီး၊ မျိုးချစ်၊ ခင်အုန်းမြင့်၊ ကြယ်နီ၊ မစိန်ခင် တို့နှင့်လည်း ကောင်း၊ ဒဂုန်ဆရာတင်၏ ချစ်သူခေါ်ရာ နှင့် မိန်ရာသီ ပြဇာတ်တွင် လည်း ကောင်း၊ ဘိုက လေး တင့် အောင် ၏ မေတ္တာရေယာဉ် နှင့် ထိုက်သူတန်သူ ပြဇာတ်တွင်လည်း ကောင်း၊ ကျွန်တော်ချစ်မောင်၏ ချမ်းမြေ့ရိပ်မြုံ ပြဇာတ် တွင်လည်းကောင်း ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးအဖြစ် ပါဝင် ကပြခဲ့သည်။

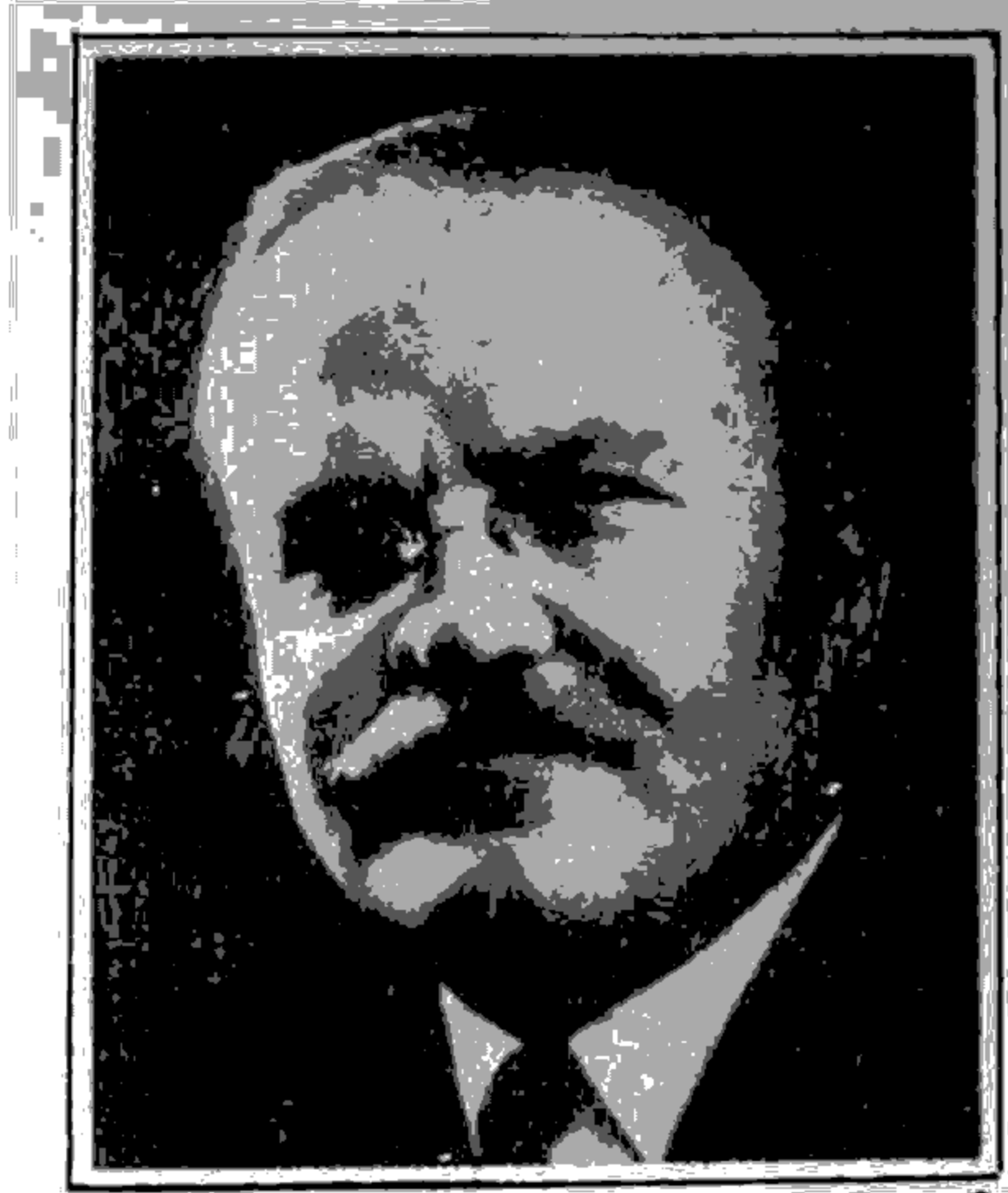
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့် ၁၉၄၅-၄၆ ခုနှစ် ကာလအတွင်း အဝမ်းဖလင်မှ ဒါရိုက်တာရွှေညာမောင် ရိုက်ကူးသော အထောက်တော် ဇာတ်ကားတွင် မင်းသား ကျော်ဆွေနှင့် တွဲဖက်၍လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးခေတ် ဦးကာလ အဝမ်းဖလင်မှ ဒါရိုက်တာမောင်တင်မောင် ရိုက်ကူးသော ချစ်အမျှ အသံထွက် ဇာတ်ကားတွင် မောင်တင်မောင်၊ မေရှင်တို့နှင့် တွဲဖက်၍ လည်းကောင်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစ၍ ခင်ပွန်းသည် ဗညာ ထောင် သော မင်္ဂလာညွှန်ဖလင်မှ တင်ဆက်သည့် သူလိုလင်၊ သမန်းကျား၊ အိုဘယ်တဏှာ၊ မိုက်သူထိုက်သူ နှင့် မြိုင်ယံရှင် ဇာတ်ကား များတွင် ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ တွဲဖက်ပါဝင်ခဲ့သည်။ မေမြင့်သည် အဝမ်းသဘင်ဝန်ဓာတ်ပြားခေတ်က ကိုယ် တိုင် သီဆိုနာမည်ကျော်ခဲ့သော ကလေးစိတ်အမည်ရှိ သီ ချင်းကို ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားအမည်ပေးပြီး ကိုယ်တိုင်ပါဝင်၍ အမျိုးသမီးဒါရိုက်တာအဖြစ် ညွှန်ကြားရိုက်ကူးခဲ့ဖူးသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင် (ညွှန်မြန် မာ) မှ ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင် ရိုက်ကူးသော ပွဲခါ ညောင်ရေ ဇာတ်ကားတွင် အကောင်းဆုံးအမျိုးသမီး သရုပ်ဆောင်ဆု အကယ်ဒမီရွှေစင်ရုပ် ရခဲ့သည်။

မေမြင့်သည် မေဓာဝီ၊ ရွှေနန်းကျင်၊ ယွင်းစေတသန် စသည့် အသံတိတ် အသံထွက် ဇာတ်ကားပေါင်းများစွာ ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး ၁၉၆၁ ခုနှစ်အတွင်း ဘုန်းဝင်းရုပ်ရှင်မှ ရိုက် ကူးသော အင်္ဂုလိမာလ နှင့် မင်္ဂလာညွှန်ဖလင်မှ အဝမ်း မောင်ဝေဇင် ပြန်လည်ဆန်းသစ်သော မြိုင်ယံဘွား ဇာတ် ကားများတွင် အဓိကဇာတ်ပို့နေရာမှ ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ နောက်ဆုံးပါဝင် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး အကယ်ဒမီ ဒေါ်မေမြင့်သည် ၁၉၆၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် သားသမီးလေးယောက် ကျန်ရစ်သည်။

ဆိုဗီယက် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဗယာချက်စလပ် မိခါယီလိဗစ်ချ် မိုလိုတော့

မိုလိုတော့, ဗယာချက်စလပ် မိခါယီလိဗစ်ချ် (ခရစ် ၁၈၉၀-၁၉၆၆) ။ ။ ဆိုဗီယက် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဗယာချက်စလပ် မိုလိုတော့ကို ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင် စု ဗယက်ကာပြည်နယ် ကူကာရကာမြို့ (ယခု ကီးရော့ နယ် ဆိုဗက်စ်ခါမြို့) တွင် ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၉ ရက် နေ့က မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်မည်မှာ ဆကာယာဘင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ကာဇန်မြို့၌ ဖြစ်ပွားသော ဇာဘုရင်ဆန့်ကျင်ရေး အကြံမှု၌ ပါဝင်ခဲ့ပြီး ဗော်ရှီဗစ် တစ်ဦးဖြစ်လာသောအခါ မိုလိုတော့ဟူသော အမည်ဝှက် ဖြင့် လှုပ်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

မိုလိုတော့သည် ၁၉၀၉ ခုနှစ်တွင် ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရပြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ်ထိ မိုလော့ဂဒါဒေသသို့ နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် စိန့်ပီတာစပတ် (ယခု လီနင်ဂရက် မြို့) ရှိ စက်မှုကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးရင်း ပါတီ စည်းရုံးရေးမှူးအဖြစ် လှုပ်ရှားပြန်သည်။ ဗော်ရှီဗစ်ပါတီ အဘော် ပရားဗဒါး သတင်းစာကို ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် စိန့်ပီတာစပတ်၌ စတင်ထုတ်ဝေလိုက်သောအခါ မိုလိုတော့ သည် စာတည်းအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ အဖမ်းခံရပြန်ပြီး အိုင်ရကွပ်စ်ခါ ပြည်နယ်သို့ နယ်နှင့်ခြင်းခံရသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၁၆ ခုနှစ် တွင် လွတ်မြောက်လာခဲ့သည်။

ဗော်ရှီဗစ်တို့ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် အောက်တိုဘာတော် လှန်ရေး ဆင်နွှဲအောင်မြင်၍ အာဏာရရှိလာခဲ့ပြီးနောက် ပြည်နယ်ဒေသပါတီအဆင့် တာဝန်များကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် အထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ပါတီဗဟို အဆင့် တာဝန် အပ်နှင်းခံရသည်။ ဗဟိုကော်မတီ အတွင်း ရေးမှူး အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပေါ်လစ်ဗျူရို အရန်အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင်

ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် ဗီအိုင်လီနင် (၁၈၇၀-၁၉၂၄) ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် ပါတီတွင်း အားပြိုင်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ မိုလို့တော့ သည် ဂျိုးဇက် စတာလင် (၁၈၇၉-၁၉၅၃)ဘက်မှ ပြတ် သွားစွာ ထောက်ခံရပ်တည် ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပေါ်လစ်ဗျူရီ အချိန်ပြည့်အဖွဲ့ဝင်အဆင့် သို့ တိုးမြှင့်ခံရသည်။ မော်စကိုပါတီကော်မတီကို ကြီးကြပ် လမ်းညွှန်ခဲ့ရာ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၁ ပြည့်နှစ်ထိ ကာလ အတွင်း စတာလင်ကို ဆန့်ကျင်သော ပါတီဝင်များကို ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် မေလတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာဝန်ကိုပါ ယူလိုက် ပြီး ထိုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ဂျာမန်-ဆိုဗီယက် မကျူး ကျော်ရေးစာချုပ် (မိုလို့တော့-ရစ်ဗင်ထရော့ စာချုပ်) ကို ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မေလတွင် စတာလင်က မိုလို့တော့အား ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်မှ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရာ မိုလို့တော့သည် ပထမ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် သာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဂျာမန်တို့က စတင်ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်လာသောအခါ မိုလို့တော့သည် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး ကော်မတီတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရ သည်။ ထိုအခါ မြိတိန်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တီဟီ ရန် ကွန်ဖရင့် (၁၉၄၃)၊ ယော်လတာကွန်ဖရင့် (၁၉၄၅) နှင့် ပို့စဒမ်ကွန်ဖရင့် (၁၉၄၅)တို့သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂကို ပေါ်ထွန်းစေခဲ့သော ဆန် ဖရန်စကို ကွန် ဖရင့် (၁၉၄၅) သို့လည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

မိုလို့တော့သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် မတ်လတွင် နိုင်ငံခြား ရေး ဝန်ကြီးထူးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၅၃ ခုနှစ် မတ်လတွင် စတာလင် ကွယ်လွန်သွားသောအခါ ယင်းထူးကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် စိုက် ပျိုးရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒများနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း ကောင်း၊ စတာလင်၏ အခန်းကဏ္ဍကို လျှော့ချသော လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ ပါတီ ခေါင်းဆောင် နီကီတာခရူးရှက် (၁၈၉၄-၁၉၇၀) နှင့် သဘောကွဲလွဲ၍ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးထူးမှနုတ်ထွက်သည်။ တစ်ဖန် ထိုနှစ်နိုဝင်ဘာလ တွင် ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်းခံခဲ့ရပြီးမှ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်းခရူးရှက်ကို ဖြုတ်ချရေးကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည်ဟု အစွပ်စွဲခံရသဖြင့် ပါတီနှင့် နိုင်ငံ တော် တာဝန် အားလုံးမှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ခံရသည်။ ထို့နောက် မွန်ဂိုလီးယား နိုင်ငံသို့ သံအမတ်ကြီး အဖြစ်

တာဝန်ပေးစေလွှတ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်အထိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဏုမြူစွမ်းအင် အေဂျင်စီ (အိုင်အေအီးအေ) သို့ ဆိုဗီယက်အမြဲတမ်း ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်စေလွှတ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့ တွင် ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှအပြီးအပိုင်ထုတ်ပစ်ခြင်းခံရ သည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပထမဆုံးသော ဆိုရှယ် လစ် နိုင်ငံကို ဖန်တီးခဲ့သည့် တော်လှန်ရေးသမားများ အနက် အသက်ထင်ရှား ကျန်ရစ်သူတစ်ဦးအဖြစ် ကွန်စ တန်တင် ချယ်ရနီယင်းကိုး၏ လက်ထက် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင် လတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော မော်စကို အပတ်စဉ်စာစောင်၌ မိုလို့တော့၏အကြောင်းကို ဖော်ပြ ခဲ့ရာ မီခါယီးဂေါ်ဘာချော့ဗ်၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ် ငန်းစဉ်များကို ထောက်ခံသူ ဝါရင့် ဗော်ရှီဗစ် တစ်ဦး အဖြစ် ရေးသားထားသည်။ မိုလို့တော့သည် ကျေးလက် ဒေသဆိုင်ရာ ပါတီ၏မူဝါဒ၊ ဆိုဗီယက်လွှတ်တော် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ပုံ၊ အလုပ်သမားရေးရာပြဿနာများ၊ ထရော့ စကီးဝါဒအကြောင်းစသည့် စာအုပ်များကို ရေးသားခဲ့ သည်။

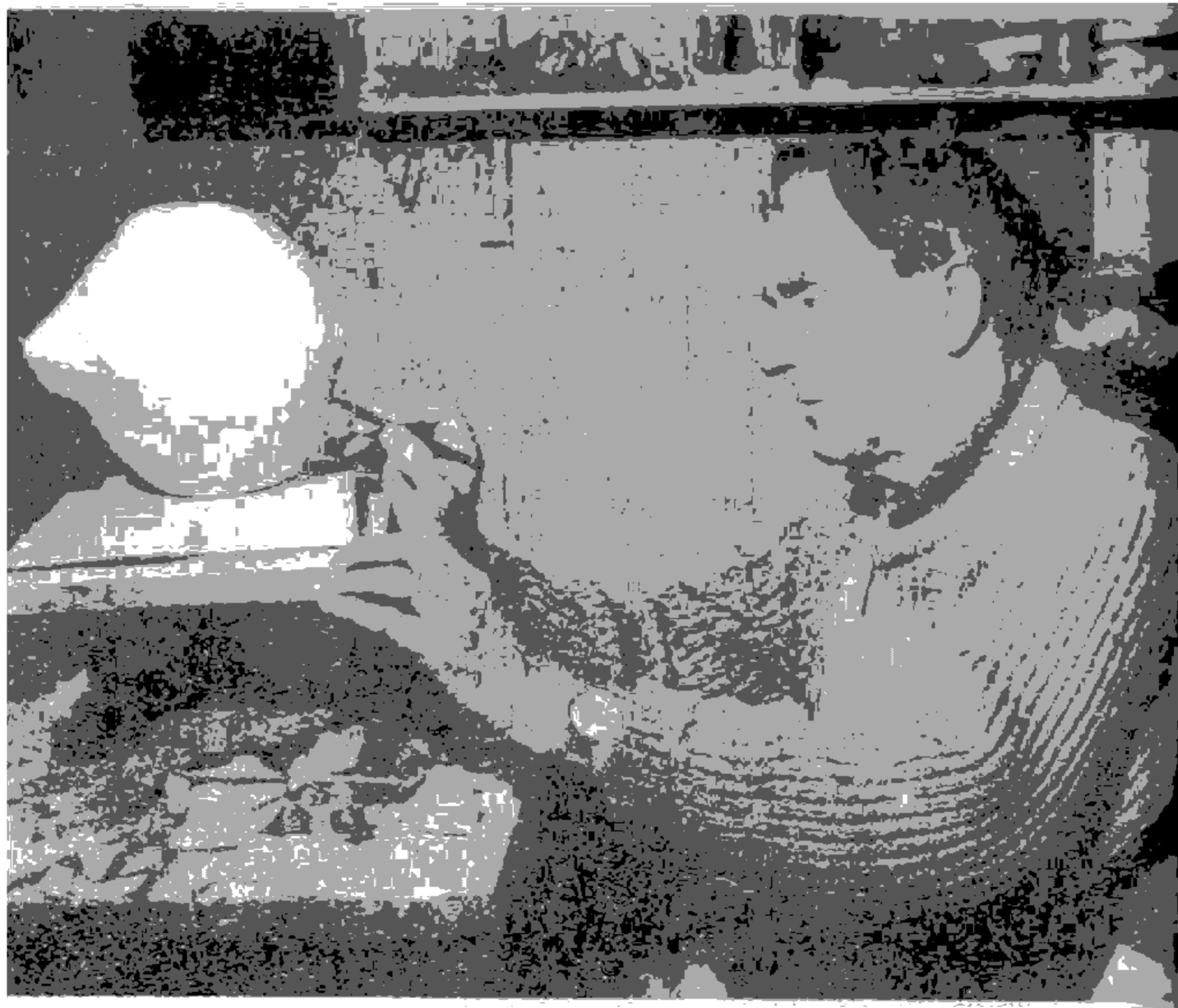
ဗော်ရှီဗစ်တို့၏ ၁၉၁၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ တော် လှန်ရေးတွင် ဦးဆောင်ပါဝင် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်၍ဂျိုးဇက်စတာလင်၏ လက်ရုံးတစ်ဆူအဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၃၀ မှု ဩဇာတိက္ကမ ရှိခဲ့ဖူးသူ မိုလို့တော့သည် ၁၉၈၆ ခု နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မိုး၊ ဟင်နရီ (ခရစ် ၁၈၉၈ - ၁၉၈၆) ။ ။ လူ့အဓိက ပြုဝါဒ ဩဇာလွှမ်းမောက်သော ပန်းပုပညာ၏ အစဉ်အလာကို နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ် အတွင်းမှာပါ အခွန်ရှည် တည်တံ့စေရန် သစ်လွင်သော ကိုယ်ပိုင်ဟန်ဖြင့် နိုင်ငံတကာ အဆင့် ထင်ရှားသည့် အနုပညာ လက်ရာများကို ဖန်တီးခဲ့သူ ဟင်နရီ မိုးကို ၁၈၉၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂ လန်နိုင်ငံယော့ရှိုင်းယားနယ်ရှိကျောက်မီးသွေးတွင်းတည် ရာ မြို့လေးတစ်မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ်က ပညာရည် ချွန်ဆူရသည်ထိ ထူးချွန်သည်။ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်လာ သောအခါ ပညာတစ်ပိုင်း တစ်စဖြင့် စစ်တပ်တွင် ဝင် ရောက်အမှုထမ်းသည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် တပ်မှထွက်ပြီး ကလေးသူငယ်များအား စာပေပို့ချနေခဲ့သည်။

မိုးသည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၁ ခုနှစ်ထိ လိဒ်စ် အနုပညာ သင်ကျောင်း၌ ပညာဆည်းပူးသည်။ လိဒ်စ် တက္ကသိုလ် ဒုတိယအဓိပတိ ဆာမိုက်ကယ် ဆက်ဒလာ စုဆောင်း ထားသော ပန်းချီကားများကို ကြည့်ရှုလေ့လာခွင့်ကြုံရာမှ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီနည်းစနစ်ကို အာရုံဝင်စားမိသည်။ ဆာ

မိုး၊ ဟင်နရီ (မြိတိသျှပန်းပုဆရာ)

ဆက်ဒလာသည် ရုရှားအမျိုးသား ဒြပ်မဲ့ ပန်းချီဆရာ ဗာစီလီ ကန်ဒင်စကီး (၁၈၆၆ - ၁၉၄၄) ရေးသားသော “အနုပညာပညာနှင့် စပ်လျဉ်း၍” ဟူသော ဒြပ်မဲ့ပန်းချီ ဆိုင်ရာ ဂန္ထဝင်ကြေညာစာတမ်း၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် စာမူ ၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့်ဖြစ်ရပ်၏ နောက် ကွယ်တွင် အားပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ မိုးသည် တော်ဝင် အနုပညာပြပွဲ ပညာသင်ဆု ချီးမြှင့်ခံရသဖြင့် ၁၉၂၁ ခု နှစ်မှ ၁၉၂၄ ခုနှစ်ထိ လန်ဒန်မြို့ရှိ တော်ဝင်အနုပညာ ကောလိပ်တွင် ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးသည်။ မိုးသည် ဥရောပ၏ ရှေးရိုးစဉ်လာ ပန်းပုပညာကိုသာမက သမိုင်း မတင်မီခေတ် အနုပညာနှင့် အီဂျစ်၊ အီထရူးစကင်း၊ မက္ကဆီကိုနှင့်အာဖရိကယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တို့မှ ဆန်းကြယ် သော နည်းစနစ်များကိုပါ လေ့လာခဲ့သည်။ ခေတ်သစ် ပန်းချီပန်းပုပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ပက်ဗလီ ပီကာဆို (၁၈၈၁ - ၁၉၇၃) နှင့် အယ်ဘာတို ဂီယာကို မက်တီ (၁၉၀၁ - ၁၉၆၆) တို့ထံတွင်လည်း နည်းခံပူး သည်။

မြိတိသျှပန်းပုပညာရှင် ဟင်နရီမိုး စိတ်ကူးကို နမူနာပုံစံထု၍ ပုံဖော်နေပုံ

မိုးသည် ၁၉၂၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်အထိ တော်ဝင် အနုပညာကောလိပ်နှင့် ချဲ့ဆီးအနုပညာ ကျောင်းတို့တွင် ပန်းပုပညာ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ပါရီသို့ အလည်အပတ် ရောက်သွားစဉ်က ပေါ်ဆေဇန်း (၁၈၃၉ - ၁၉၀၆) ၏ ပန်းချီကားများကို အထူးစိတ်ဝင် စားခဲ့သည့်မိုးသည် ပန်းချီ၊ ပန်းပုနှင့် ဗိသုကာပညာနယ် ပယ်တွင် နိုင်ငံတကာ ခေတ်ပေါ် နည်းစနစ် ထွန်းကားရေး လှုပ်ရှားမှုရှိနေကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်ပြည်သူတို့ သိရှိစေရန် ရည်သန်၍ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် လူငယ်ပန်းချီပန်းပုပညာရှင် များနှင့် စာပေ ဝေဖန်ရေး ဆရာ၊ ကဗျာဆရာ တစ်စုကို စုစည်းကာ ယူနစ်ဝမ်းအမည်ရှိ အဖွဲ့ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ မိုး၏အနုပညာသည် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်မတိုင်မီကမူ ဆန်းသစ် လိုသော သဘောဆောင်၍ ဒြပ်မဲ့ဝါဒီနှင့် ဆာရီယယ်လစ် ဝါဒီ (သရုပ်လွန်ဝါဒီ) တို့၏ လမ်းကြောင်းကိုလိုက်ခဲ့ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်ပွားချိန်မှစ၍ လူသားအဓိကပြုဝါဒ လွှမ်းလာခြင်းဖြစ်သည်ဟု အနုပညာအကဲဖြတ် ပညာရှင် တို့က မှတ်ချက်ချသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီက မိုးသည် ပန်းပုလက်ရာများကို တစ်ကိုယ်တော် ပြပွဲခြောက်ပွဲနှင့် အုပ်စုလိုက်ပြပွဲ အများအပြား ခင်းကျင်း ပြသခဲ့သည့်တိုင် အလားအလာရှိသော ပန်းပုပညာရှင် တစ်ဦးအဖြစ်သာ ရုန်းကန်နေရဆဲဖြစ်သည်။

သည့် ပန်းချီ လက်ရာများကြောင့် အထူးပင် ထင်ရှား အောင်မြင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် နယူး ယောက်မြို့ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီပြတိုက်၌ “နှောင်းအတိတ်ကို အောက်မေ့ဖွယ်ရာ” ပန်းချီပြပွဲ ခင်းကျင်းပြသ ခဲ့ခြင်း၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ဗင်းနစ်နိုင်ငံတကာ ပန်းပုဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ်ခံခြင်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ပါရီမြို့ရှိ ယူနက်စကိုဌာန ချုပ်အတွက် ပန်းပုလက်ရာများထုလုပ်ခဲ့ခြင်း၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ် တွင် နယူးယောက်မြို့ လင်ကွန်းစင်တာ အဆောက်အအုံ၌ ပန်းပု လက်ရာများ ဖန်တီးပေးခဲ့ခြင်း၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ရှီကာဂိုတက္ကသိုလ်၌ ကမ္ဘာ့ပထမဆုံး နျူကလီးယား ဖောက်ခွဲမှု အမှတ်တရ ပန်းပုလက်ရာ ဖန်တီးပေးခဲ့ခြင်းတို့ ကြောင့် တစ်စတစ်စ ကျော်ကြားလာခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း အစိုးရက တရားဝင်တာဝန် အပ်နှင်းသည့် စစ်မြင်ကွင်း ပန်းချီဆရာ ဖြစ်လာသော အခါမှသာ မိုးသည် လန်ဒန်မြို့ဗုံးကြဲခံရခိုက် ဗုံးခိုကျင်း အတွင်း ခိုလှုံနေကြသော ပြည်သူတို့၏ဘဝကို ခြယ်မှုန်း

မိုး၏ ပန်းပုလက်ရာများတွင် မိခင်နှင့် ကလေးငယ် (၁၉၂၄)၊ မြောက်လေ(၁၉၂၈)၊ လျောင်းနေသော အမျိုး သမီး (၁၉၃၀)၊ မဒေါ်န (၁၉၄၉)၊ လျောင်းပုံသွင် (၁၉၅၁)၊ ဘုရင်နှင့်မိဘုရား (၁၉၅၂)၊ ဒိုင်းလွှားကိုင်သည့် စစ်သည်တော် (၁၉၅၃)၊ ကျဆုံးသွားသောစစ်သည်တော် (၁၉၅၆) တို့သည် အထူးထင်ရှားသည်။ ရှီကာဂိုတက္က သိုလ်တွင် အက်တမ်ကိုခွဲနိုင်ခြင်း အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အက်တမ်ပိစ် အမည်ရှိ ပန်းပုရုပ်ကို ထုလုပ်ခဲ့ရာ၌ ထိပ်ဖျား တွင် မှိုပွင့်သဏ္ဍာန် တိမ်စိုင့် တိမ်လိပ်ကြီး ဖွဲ့နေသည့် သဏ္ဍာန်ဆောင်နေလေရာ ယင်းပန်းပုလက်ရာသည် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ၏ ဒြပ်မဲ့ပန်းပုပညာကို ကိုယ်စားပြုသည်

ဟူ၍ ဆိုစမှတ်ပြုကြရသည်။ လူသားအဓိကပြုဝါဒအရ တင်ပြလိုသည့် စိတ်ကူးထည်များကို အနုပညာခံစားသူ ပရိသတ်က နားလည်စေရန် ဆန်းသစ်သော ပန်းပုပညာ ဘာသာစကားကို သုံးစွဲတတ်သူဟု ချီးမွမ်းထောပနာပြုခံ ရသော မိုးသည် အီရေးမတ်စ်ဆု (၁၉၆၈)၊ အိုင်စတိုင်းဆု (၁၉၆၈)၊ ဘိုင်ယန်ကာမိုနိုဆု (၁၉၇၃)၊ ဂိုစလန်ဆု (၁၉၇၅) တို့အပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု အများအပြား ဆွတ်ခူးရရှိသည်။ မိုးသည် ဦးခေါင်း၊ ကိုယ်နေဟန်ထားနှင့် စိတ်ကူး (၁၉၅၈)၊ ပန်းပုပညာနှင့် ဟင်နရီမိုး (၁၉၆၆)၊ မြတ်သျှပြတိုက်က ဟင်နရီမိုး (၁၉၈၁) စသည့် စာအုပ်များ ကိုလည်း ရေးသား ပြုစုခဲ့သည်။ မြတ်နိုးနိုင်ငံ၏ ပြတိုက်နှင့် အနုပညာ ပို့ချမှုဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆာအန်ထော်နီအီဒင် (၁၈၉၇-၁၉၇၇) မှ မစ္စက်မာဂရက်သက်ချာ (၁၉၂၅ -) အထိ ဝန်ကြီးချုပ် များက မိုးထံမှ အကြံဉာဏ်များ ရယူလေ့ရှိခဲ့သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အထင်ရှားဆုံးသော နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ် ပန်းပုပညာရှင်ကြီးဟင်နရီ မိုးသည် ပကာသန အဆောင် အယောင်ကင်းမဲ့စွာ နှစ် ၄၀ ကျော်ကြာမျှ နေထိုင်လာ ခဲ့သော မတ်ချ်ဟက်ဒမ်း ရွာလေးတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လက ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မက္ကမီလန် (မောရစ်) ဟယ်ရဲ (ခရစ် ၁၈၉၄-၁၉၈၆)

။ ။ မြတ်သျှဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း၊ ရဲမက်စစ်သည်၊ နိုင်ငံ ရေး သုခမိန်နှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ ဟယ်ရဲ မက္ကမီလန်ကို ၁၈၉၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က အိတ်နီကောလိပ်တွင် ပညာ ဆည်းပူးခဲ့ပြီး ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်လာသောအခါ မြတ်သျှ ခြေလျင်တပ်၌ ဗိုလ်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ဒဏ်ရာသုံးကြိမ် ရခဲ့သည်။ စစ်ပြီးသော ၁၉၁၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၉ ခုနှစ်အထိ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ် ဘေးလယ်ကောလိပ်၌ ပညာဆက်လက် သင်ယူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကနေဒါဘုရင်ခံချုပ်၏ ကိုယ်ရံတော် အရာရှိ အဖြစ် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်ထိ အမှုထမ်းသည်။

ဟယ်ရဲ မက္ကမီလန်သည် ၁၉၂၃ ခုနှစ် ပါလီမန်ရွေး ကောက်ပွဲ၌ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့စဉ်က အရေးနိမ့်ခဲ့ သော်လည်း ၁၉၂၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း၊ ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ လည်းကောင်း အောက် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက် ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ် နှောင်းပိုင်းကာလအတွင်း နဲဗီးချိမ် ဘာလိန် (၁၈၆၉-၁၉၄၀) ၏ ကွန်ဆာပေးတစ် အစိုးရက နာဇီဂျာမနီကို ချော့မော့ဆက်ဆံသောမူဝါဒကို ချမှတ် ကျင့်သုံးသည်ကို မက္ကမီလန်က ရှုတ်ချခဲ့သည်။ အီသီအိုး

ပီးယားကို အီတလီက ကျူးကျော်သောအခါ မြတ်သျှ အစိုးရက ထောက်ခံသည့် အရိပ်အခြေ ရှိနေသည်ကို ဆန္ဒပြကန့်ကွက်သောအားဖြင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ကွန်ဆာ ပေးတစ်ပါတီမှ အခိုက်အတန့်နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်မေလတွင် ဆာဝင်စတန် လီယိုနဒ်စပင်ဆာချာချီ (၁၈၇၄-၁၉၆၅) က ညွှန်ပေါင်းအစိုးရဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ မက္ကမီ လန်သည် ထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပါလီမန်အတွင်း ဝန်ဖြစ်လာသည်။ မြေထဲပင်လယ်ဒေသ စစ်တိုင်းကြီးကို ကွပ်ကဲသော မဟာမိတ်စစ်ဌာနချုပ်၏ မြတ်သျှကိုယ်စား လှယ်အဖြစ်အမှုထမ်းရန် အာဖရိက အနောက်မြောက်ပိုင်း သို့ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် စေလွှတ်ခံရ သည်။ ထိုစဉ်က အမေရိကန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်၍ နောင်တွင် သမ္မတဖြစ်လာသော မဟာမိတ်စစ်ဦးစီးချုပ် ဒွိုက်ဒီအိုက် ဆင်ဟောင်းဝါး (၁၈၉၀-၁၉၆၉) နှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြိုင်ဘက်ပြင်သစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှစ်ဦးဖြစ်ကြသော ချားလ်စ် ဒီဂေါ (၁၈၉၀-၁၉၇၀) (နောင်တွင်သမ္မတဖြစ်လာသူ) နှင့် ဟင်နရီ ဂျီရောင်းတို့၏ သဘောထားကွဲလွဲမှုကို ကြားဝင် စေ့စပ်ပေးခဲ့ဖူးသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသောအခါ မက္ကမီလန်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်မေလမှ ဇူလိုင်လအထိ ချာချီ၏အိမ်စောင့်အစိုးရတွင် ဝန်ကြီးဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်ကျင်းပသော ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ၌ အရေးနိမ့်ခဲ့ပြီးခါမှ နိုဝင်ဘာလ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခု နှစ်တွင် ချာချီအာဏာပြန်လည်ရရှိလာသောအခါ အိုးအိမ် ဌာနဝန်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ် အောက်တို ဘာလတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း မက္က မီလန်အား တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း ထိုနှစ်ဒီဇင်ဘာ လတွင် ငွေတိုက်စိုးဝန်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီး ချုပ် ဆာအန်ထော်နီအီဒင် (၁၈၉၇-၁၉၇၇) က ခန့်အပ်ခဲ့ ပြန်သည်။ စူးအက်တူးမြောင်းကို အီဂျစ်က ပြည်သူပိုင် သိမ်းခြင်းကို တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ် အောက်တို ဘာလတွင် မြတ်နိုးက အီဂျစ်ကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခဲ့ သည်။ မြတ်သျှတပ်များကိုအီဂျစ်မှရှုပ်သိမ်း၍ ကုလသမဂ္ဂ တပ်များဖြင့် အစားထိုးခဲ့ရပြီးနောက် သီတင်းသုံးပတ် အကြာ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆာ အန်ထော်နီ အီဒင် ရာထူးမှနုတ်ထွက်သည်။ ထိုအခါ မက္ကမီလန်သည် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။

စူးအက်ပြဿနာကြုံစဉ်က တင်းမာခဲ့သော အမေရိကန် မြတ်နိုးဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် မက္ကမီလန် အားထုတ်ခဲ့ရသည်။ မက္ကမီလန်သည် အမေရိကန်သမ္မတ များဖြစ်ကြသော အိုက်ဆင်ဟောင်းဝါးနှင့် ဂျွန် အက်စ်

မြတ်နိုးနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဟယ်ရဲ မက္ကမီလန်

ကနေဒါ (၁၉၁၇-၁၉၆၃) တို့နှင့် အစည်းအဝေးအများ အပြားကျင်းပခဲ့ရာ နျူကလီးယားလက်နက်သေနင်ဗျူဟာ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဓိကထားဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် နီကီတာ ခရူးရှက် (၁၈၉၄-၁၉၇၁)နှင့် မော်စကိုမြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။

မက္ကမီလန်နှင့် ကနေဒါတို့ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သော နက်ဆောသဘောတူညီချက်အရ မြေတိသျှ ရေငုပ်သင်္ဘောများကို အမေရိကန်က နျူကလီးယား ဒုံးကျည်လက်နက်များတပ်ဆင်ပေးရန်စီစဉ်ခဲ့ရာ ပြင်သစ်က မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဥရောပဘုံစေ့သို့ မြေတိန်ဝင်ခွင့်ကို ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်ကမိတို့ဖြင့် ပယ်ချခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် မက္ကမီလန် ၏အစိုးရအဖွဲ့မှာ ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှစ၍ ငွေကြေးဖောင်းပွမှု လျော့ချရေးအတွက် တင်းကျပ်သောအစီအမံများကြောင့် လူထုထောက်ခံမှု ကျဆင်းနေချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဆိုဗီယက်စစ်သံမှူးနှင့် ငြိစွန်းနေသော အပျော်မယ် ခရစ္စတင်းကီးလားနှင့် ဝန်ကြီး ဂျန်ပရိုဗိုတို့ ရည်ငံသည့် အရှုပ်တော်ပုံကြောင့်လည်း အစိုးရအဖွဲ့ သိက္ခာကျဆင်း ရသည်။ သို့ရာတွင် မြေတိန်၊ အမေရိကန်၊ ဆိုဗီယက်တို့ ကမ္ဘာ့ လေထုအတွင်း နျူကလီးယားစမ်းသပ်မှု ပိတ်ပင်သည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အောင်မြင်စွာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် မက္ကမီလန် ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာပြန်လည်မြင့်တက်ခဲ့ရသည်။ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာရေးမကောင်း၍ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။

မက္ကမီလန်သည် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် နိုင်ငံတော်(၁၉၂၇) ပြန်လည်ထူထောင်ရေး (၁၉၃၃)၊ နောင်ငါးနှစ် (၁၉၃၅)

အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်(၁၉၃၈)၊ အလုပ်နေရာချထားရေး စီမံကိန်း(၁၉၃၈)၊ ကာကွယ်ရေး၏ စီးပွားရေးမျက်နှာစာ (၁၉၃၉)တို့ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အောက်လွှတ်တော်မှ အနားယူပြီးသောအခါ ဘဝ အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းငါးတွဲကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့မှစ၍ ပထမမြောက် စတော့တန်(အားလ်)မြို့စားကြီးဘွဲ့ဖြင့် သူကောင်းပြုခံရပြီး မူးမတ်လွတ်တော်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြန်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးများကို မမက်မော သောဝါရင့်နိုင်ငံရေးသုခမိန်ကြီးအဖြစ် ခေတ်သစ်ကွန်ဆာဗေးတစ်ဝါဒီအစိုးရက လေးစားရသည့်ဟယ်ရဲ မက္ကမီလန် (စတော့တန်မြို့စားကြီး) သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်တွင် မြေတိန်နိုင်ငံ ဆပ်စစ်မြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မင်းရှင် (စာရေးဆရာ) (၁၉၂၇ - ၁၉၈၆)။ ။

အနုပညာစာပေဆုရ စာရေးဆရာမင်းရှင်ကို ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့တွင် အဖ မီးရထားအရာရှိ ဦးတင့်နှင့် အမိ ဒေါ်ချောတို့က ရန်ကုန်မြို့၌မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်း လေးယောက်တွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အမည်ရင်း ဦးဝင်းမောင်ဖြစ်ပြီး နောင်တွင် ကလောင်အမည်မင်းရှင် ကိုပင် တရားဝင်အမည်ရင်းအဖြစ် ပြောင်းလဲခံယူသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် လေယာဉ်ပစ်အမြောက်ကြီးတပ်သို့ တပ်သားအဖြစ်ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကာလတွင် မင်းရှင်သည် တိုင်း(၁) မင်းလှစည်သူတပ်ရင်း၊ မင်းရှင်နောင်တပ်ခွဲသို့ ဝင်ရောက်၍ တော်လှန်ရေးကိုဆင်နွှဲသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကာလက ဝင်ရောက် အမှု ထမ်းခဲ့သော မင်းရှင်နောင်တပ်ခွဲကို အစွဲပြုကာ မင်းရှင်က လောင်အမည်ခံယူပြီး အလင်းရောင်မဂ္ဂဇင်း၌ ရွက်ဝါအခန်း ဆက်ဝတ္ထုရှည်ကို ရေး၍ စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်သည်။

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်တွင် မင်းရှင်သည် ကမာရွတ်တိုက် နယ် ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ စည်းရုံးရေးမှူးနှင့် ဖဆပလအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး တာဝန်တို့ကို ယူခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်သည်။ ၁၉၄၆ - ၄၇ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်၌ပညာသင်ရင်း သစ်ဆန်းမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ၊ တာရာ မဂ္ဂဇင်း တွဲဖက်အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၄၇- ၄၈ ခုနှစ်တွင် ရှုမဝရုပ်စုံ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၄၉-၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် တိုးတက်ရေးသတင်းစာ တွဲဖက် အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇွန်လမှ ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအထိ မြန်မာ့အသံ မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်လက်ထောက်၊ ၁၉၅၁-

စာရေး ဆရာ မင်းရှင်

၅၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအဖွဲ့ အမှုဆောင်နှင့် စာပေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် မြဝတီမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှ ၁၉၅၇ ခုနှစ်အထိ ဗမာ့တပ်မတော်၌ ဗိုလ်ကြီးအဆင့်နှင့် အမှုထမ်းစဉ် ၁၉၅၄-၅၆ ခုနှစ်တွင် မြဝတီမဂ္ဂဇင်း အမှုဆောင်အရာရှိအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်မှ ထွက်လာပြီးနောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့အသံစာပေဌာနနှင့် သောတရှင်မဂ္ဂဇင်းအမှုဆောင်အရာရှိ၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ နိုင်ငံခြားရုပ်ရှင် တင်သွင်းရေးအေဂျင်စီ၌ အမှုထမ်းခဲ့ပြီး ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ၁၉၆၃ - ၆၉ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင်ဆင်ဆာအဖွဲ့ဝင်၊ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှစ၍ လှိုင်မြို့နယ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ စည်းရုံးရေးမှူး၊ ၁၉၈၀-၈၄ ခုနှစ်တွင် လှိုင်မြို့နယ် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရုပ်မြင်သံကြားကြီးကြပ်ရေး အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ချစ်ဝဲလည် (၁၉၄၆)၊ ပွင့်ချပ်သုံးလွှာ (၁၉၄၇)၊ မေဘူးကွယ် သက်လယ် (၁၉၄၈)၊ ဝတ္ထုများနှင့် လမ်းပေါ်မှာ (၁၉၆၂) နှင့် တခါတုန်းက ဒွါရဲဘော် (၁၉၆၃) ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်တို့ကို ရေးခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် လမ်းပေါ်မှာ ဝတ္ထုတိုများဖြင့် အနုပညာစာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် တခါတုန်းက ဒွါရဲဘော် ဝတ္ထုတိုများဖြင့် အနုပညာစာပေ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ဒုတိယဆုတို့ကို ရရှိခဲ့သည်။ စာရေးဆရာ မင်းရှင်သည် မော်ကွန်းဝင် ဒုတိယဆင့်ကိုလည်း ရခဲ့သည်။

စာရေးဆရာ မင်းရှင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာ။ ။ မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာကို ကျယ်ပြန့်စွာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လှောင် သက်ရှိတို့မျိုးဆက်ပြန့်ပွားခြင်း၊ မျိုးရိုးဆက်ခံခြင်းတို့ကို လူ့အလိုကျထိန်းချုပ်ပေးခြင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာတွင် အောက်ပါလုပ်ငန်းရပ်အားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

- နှစ်သက်ရာဗီဇပါသည့် သက်ရှိတို့ကို ရွေးချယ်၍ သဘာဝအတိုင်းမျိုးစပ်ပေးခြင်းဖြင့် မျိုးသစ်များ ပေါ်ထွန်းလာစေခြင်း (ရွေးချယ်မွေးမြူခြင်း) ။
- သက်ပိုးဖိုမခွဲခြားပြီးနောက် မေထုန်မဲ့ သန္ဓေပေးနည်းဖြင့် ကျားမသန္ဓေသား လိုရာရစေခြင်း (လိင်ထိန်းချုပ်ခြင်း) ။
- ဖန်ပြန်ထဲတွင် မျိုးဥနှင့်သက်ပိုးတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးကာ၊ ဖန်ပြန်အတွင်း မျိုးအောင်စေပြီးနောက် သန္ဓေလောင်းကို နှစ်သက်ရာမိခင်လောင်း၏ ကိုယ်ခန္ဓာထဲသွင်း၍ သန္ဓေရင့်စေခြင်း (ဖန်ပြန် သန္ဓေပေးခြင်း၊ အငှားကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း) ။
- ဖန်ပြန်ထဲတွင် မွေးမြူထားသော သတ္တဝါ၊ သို့မဟုတ် အပင်ဆဲလ်တစ်ခုမှ အင်္ဂါစုံသတ္တဝါ၊ သို့မဟုတ် အပင်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းလာစေခြင်း (ပြန်လည်ကြီးပွားခြင်း) ။
- သက်ရှိတစ်ခုမှ ယင်းနှင့်ဗီဇတူ သက်ရှိအမြောက်အမြား ပွားယူခြင်း (ထပ်တူပွားခြင်း) ။
- သက်ရှိတို့၏ သန္ဓေပါဗီဇကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် သန္ဓေပါဗီဇအဖွဲ့ထဲသို့ ဗီဇသစ်များ သွင်းပေးခြင်း (မျိုးသစ်ဖန်တီးခြင်း) ။

သို့သော် မော်လီကျူး မျိုးရိုးဗေဒတွင် မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာကို ဘောင်ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် ပိုမိုတိကျစွာ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်လေ့ရှိသည်။ ယင်းအလိုအရ မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာဆိုသည်မှာ သက်ရှိတို့၏ဗီဇဖြစ်သော ဒီအင်အေ မော်လီကျူးနှစ်ခုကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဖန်ပြန်ထဲတွင် အင်ဇိုင်းများအကူအညီဖြင့် ဆက်စပ်ပေးပြီး ရလာသော ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေကို သက်ရှိအဖွဲ့တစ်ခုအတွင်း ထည့်ပေးကာ ဗီဇသစ်များသယ်ဆောင်ထားသော ဗီဇအဖွဲ့အဖြစ် ဆက်လက် မျိုးပွား စေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာဆိုသည်မှာ ဒီအင်အေ မော်လီကျူးကို ကိုင်တွယ်ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲပေးခြင်း၊ အသဘာဝနည်းဖြင့် ပွားယူခြင်း၊ ဇီဝဓာတုဗေဒနည်းဖြင့် ဒီအင်အေအသစ်ဖန်တီးယူခြင်း စသည်တို့ပြုလုပ်၍ သက်ရှိတို့၏ သန္ဓေပါဗီဇကို ပြောင်းလဲစေကာ ရုပ်လက္ခဏာ သစ်များ ပေါ်ထွက်လာအောင် လုပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

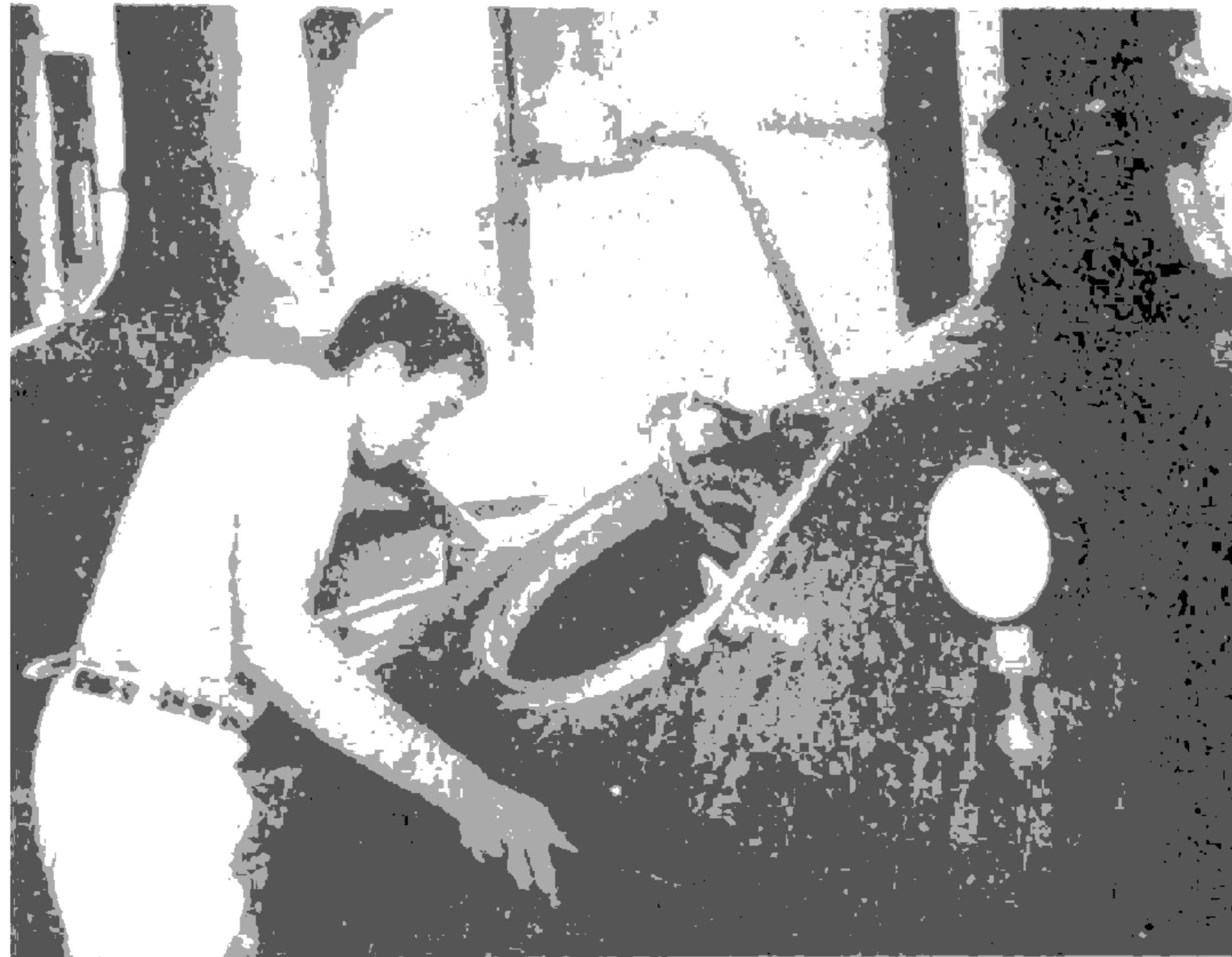
မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာ

ဗက်တီးရီးယားဗီဇပြောင်းခြင်း

မော်လီကျူးဗီဇဗေဒပညာရှင်တို့သည် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအစဦးတွင် ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်များမှ ဗီဇအဖွဲ့ဒီအင်အေမော်လီကျူးကို ထုတ်ယူကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးပြီး အခြား ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်များ အတွင်း ပြန်ထည့် ပေးနိုင်သည့် အံ့မခန်းဗီဇနည်း ပညာအသစ်အဆန်း များ ကို ရ ခဲ့ ကြ သည်။ နည်း စဉ် အ ကျဉ်း မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဗက်တီးရီးယားတို့တွင် ဗီဇအဖွဲ့ဖြစ်သော ခရိုမိုဆုမ်းသည် တည်ဆောက်ထားပုံ အလွန်ရှင်းလင်းသည်။ ယင်းသည် ဗီဇတုံးပေါင်း ၅၀၀၀ ခန့်ကို ပုတီးစေ့များ သဖွယ် ဆက်တိုက်ထားသည့် နှစ်ပင်လိမ် ပုတီးကုံးတစ်ခုနှင့် သဏ္ဍာန်တူသည်။ ထိုနှစ်လွန်းတင် ပုတီးကုံး၏ ကြိုးလွန်းတစ်ခုစီမှာ နယူကလီယိုတိုက်များကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဘေးချင်းကပ်ဆက်ထားသည့် ဒီအင်အေအမျှင်ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းနယူကလီယိုတိုက် နှစ်မျှင်လိမ် ဒီအင်အေ ကွင်းများကို ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်မှ ထုတ်၍ သန့်စင်ယူရသည်။ ထို့နောက် အမျှင်တစ်ခုစီတွင် ဘေးချင်း ကပ်ဆက်နေသော နယူကလီယိုတိုက် များအား ဗက်တီးရီးယားမှ ပင် ထုတ်ယူထားသော ပရိုတင်း တစ်မျိုး ဖြစ်သည့် ကန့်သတ်အင်ဇိုင်းခေါ် အင်ဒီနယူကလီယေ အင်ဇိုင်းများဖြင့် ဖြတ်ပစ်ရသည်။ အင်ဒီနယူကလီယေတို့သည် အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ ဒီအင်အေကြိုးမျှင်ကို သတ်မှတ်ထားသော နယူကလီယိုတိုက်အတွဲများပါရှိသည့်နေရာများတွင်

မျိုးရိုးဗီဇ အင်ဂျင်နီယာ ပညာဖြင့် ဖန်တီး ယူသော တဆေး(ယိစ်) မျိုးသစ်များကို သုံးစွဲခြင်းဖြင့် အရသာရှိပြီး ကယ်လိုရီနည်းသည့် ဘီယာတစ်မျိုးကို ထုတ်လုပ်နေပုံ

ဖြတ် တောက် ပေး ကြ သည်။ ထို အ ခါ ပုတီးကုံးသဏ္ဍာန် ဒီအင်အေနှစ်မျှင်လိမ် ခရိုမိုဆုမ်းကွင်းများပေါ်တွင် သတ်မှတ်ထားသောနေရာများ၌ ပြတ်ထွက်သွားပြီး ကြိုးလွန်းပြေသကဲ့သို့ ဒီအင်အေတစ်မျှင်သာရှိတော့သည့် အစများ ပြေထွက်လာသည်။ တစ်မျှင်စီဖြစ်နေသောအစများသည် ယင်းတို့၏ တွဲဖက်ဖြစ်သောအစများနှင့် ကြိုးလွန်းပြန်လိမ်သကဲ့သို့ လွယ်ကူစွာ ပြန်ပေါင်းနိုင်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ပြေနေသော အမျှင်များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အလွန်ကပ်အားကောင်းသည်။ ထို့ကြောင့်တစ်စစီပြေထွက်လာသော တွဲဖက်အမျှင်နှစ်ခုကို ဖန်ပြန်ထဲတွင် အတူရောပေးလျှင် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုပူးကပ်ပြီး ပြန်လိမ်သွားကြသည်။ ဖြတ်တောက်ထားသောနေရာတို့မှ ပြတ်နေသည့်နယူကလီယိုတိုက် အတွဲများကို လိုင်ဂေ့ခေါ် ပေါင်းစပ်မှုအင်ဇိုင်း (ဗက်တီးရီးယားမှပင်ရသည့် အင်ဇိုင်း) အကူအညီဖြင့် ပြန်ဆက်ပေးနိုင်သည်။ ထိုအခါဒီအင်အေနှစ်မျှင်လိမ်ကြိုးသည် နဂိုအတိုင်း ပုတီးကုံးသဏ္ဍာန် အကောင်းပြန်ဖြစ်ပြီး ခရိုမိုဆုမ်းအဖြစ် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းနိုင်သည်။

တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မျိုးမတူသော်လည်း အချို့နေရာများတွင် သတ်မှတ်ထားသော နယူကလီယိုတိုက်အတွဲများပါသည့် ဒီအင်အေမော်လီကျူး နှစ်ခုကို တစ်ခုတည်းသော အင်ဒီနယူကလီယေအင်ဇိုင်းဖြင့် အထက်ပါ နည်းအတိုင်း ဖြတ်တောက်ပြီးနောက် အတူပြန်ရောပေးခြင်းဖြင့် နယူကလီယိုတိုက်ကြိုးမျှင်များ အချင်းချင်းပြန်ပေါင်း (ပြန်လိမ်) စေနိုင်သည်။ ထိုအခါရလာသော ဒီအင်အေမော်လီကျူးတစ်ခုစီတွင် နယူကလီယိုတိုက်ကြိုးမျှင်များ ဖွဲ့စည်းပုံသည် နဂိုအတိုင်းမဟုတ်တော့ဘဲ အခြားဒီအင်အေ မော်လီကျူးမှ နယူကလီယိုတိုက်ကြိုးမျှင် အပိုင်းအစများပါ ပါလာလိမ့်မည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ရလာသော ဒီအင်အေမော်လီကျူးတစ်ခုစီတွင် ဗီဇသစ်များ ပါဝင်နေလိမ့်မည်။ ယင်းကိုပြန်ပေါင်းဒီအင်အေ (Recombinant DNA) ဟုခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေကို ကပြားဒီအင်အေ (Hybrid DNA) ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

သဘာဝတွင်လည်း ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေကို တွေ့ရသည်။ အဖိုမျိုးစေ့နှင့် အမမျိုးစေ့ဆဲလ်များ ကွဲပွားတိုင်း ယင်းတို့တွင်ပါသော ခရိုမိုဆုမ်းနှစ်မျှင် (ဒီအင်အေမော်လီကျူးများ) သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ကူးယှက်ဆက်တွဲကာ ဒီအင်အေပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ဗီဇချင်းဖလှယ်မှုဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအခါ ကွဲပွား၍ရလာသော မျိုးစေ့ဆဲလ်များတွင် ဗီဇသစ်များပါဝင်လာသည်။ သက်ရှိလောကကြီးတစ်ခုလုံး ဆင့်ကဲပြောင်းလဲတိုးတက်နေခြင်း၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းမှာ ဖိုမမျိုးစေ့ဆဲလ်များကွဲပွားချိန်တွင် ဒီအင်အေပြန်လည် ပေါင်းစည်းမှုပင် ဖြစ်သည်။

မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာ

သဘာဝတွင် ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေကို အချင်းချင်းမျိုးစပ်နိုင်သော မျိုးစိတ်များမှ အလွန်ဆင်တူသောဒီအင်အေမော်လီကျူးများတွင်သာတွေ့နိုင်သည်။ ထို့ပြင်ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေဖြစ်ပြီး ဗီဇသစ်များထွက်ပေါ်လာရန် အချိန်ကြာမြင့်စွာစောင့်ရသည်။ သို့သော် ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းသုံး၍ ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေကို မျိုးစိတ်ချင်းအလှမ်းကွာသော အပင်နှင့်သတ္တဝါများ၏ ဒီအင်အေမှ လုပ်ယူနိုင်သည်။ ဥပမာ ယုန်နှင့်ဖားတို့၏ ဒီအင်အေကို ဗက်တီးရီးယားဒီအင်အေနှင့် ပေါင်းပေးပြီး ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေလုပ်ယူနိုင်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ယုန်နှင့်ဖားတို့၏ ဗီဇများကို ဗက်တီးရီးယားခရိုမိုဆုမ်းတွင် ထည့်သွင်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူလူဗီဇများကို ဗက်တီးရီးယားခရိုမိုဆုမ်းတွင်ထည့်ပေးပြီး လူခန္ဓာကိုယ်က ထုတ်လုပ်သော ဟော်မုန်းများ ထုတ်လုပ်ရန် စေခိုင်းနိုင်သည်။

ဗက်တီးရီးယား ခရိုမိုဆုမ်းမသုံးဘဲ ဗက်တီးရီးယား၏ ပလတ်စမစ်ခေါ် ဗီဇမူနီများကိုသုံးခြင်းဖြင့် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းကို ပိုမိုထိရောက်စွာ လုပ်နိုင်သည်။ ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်တစ်ခုတွင် ဗီဇမူနီများ ၃၀ မှ ၄၀ ခန့်ပါရှိသည်။ ဗီဇမူနီအများစုသည် ဗက်တီးရီးယား အသက်ရှင်ရေးအတွက် မလိုအပ်။ သို့သော် အချို့ဗီဇမူနီများသည် ဗက်တီးရီးယား၏ သဘာဝကို အတော်အတန်ပြောင်းပေးနိုင်သော ဗီဇများကို သယ်ဆောင် ထားကြသည်။ ဗီဇမူနီတို့သည် ခရိုမိုဆုမ်းထက်အဆ ၁၀၀ မှ ၁၀၀၀ အထိ ပိုငယ်ပြီး သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ကွဲပွားနိုင်သည်။ သို့သော် ခရိုမိုဆုမ်းကဲ့သို့ပင် ဒီအင်အေ နှစ်မျှင်လိမ်ကွင်းငယ်ကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို ခရိုမိုဆုမ်းနည်းတူ ထုတ်ယူ သန့်စင်ပြီး အခြား သက်ရှိများမှ ဒီအင်အေမော်လီကျူးနှင့် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေ ပြုလုပ်ကာ ဗီဇသစ်များ ထည့်ပေးနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ရလာသော ပြန်ပေါင်းဗီဇမူနီများကို ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်အတွင်း ပြန်သွင်းပေးသောအခါ ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်သည် ပြန်ပေါင်း ဗီဇမူနီပေါ်ရှိ ဗီဇသစ်ကသတ်မှတ်ပေးသော ပရိုတင်းမော်လီကျူးများကို ထုတ်လုပ်လာနိုင်သည်။

ဗီဇမူနီများအစား ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်ထဲတွင် ကပ်ပါးကောင်အဖြစ် နေထိုင်ပေါက်ပွားသော ဗိုင်းရပ်ပိုးများ၏ ဒီအင်အေကို ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေပြုလုပ်ပြီး ဗက်တီးရီးယား၏ ဗီဇအဖွဲ့ကို အလားတူပြောင်းလဲပေးနိုင်သည်။ ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေသယ်ဆောင်ထားသော ဗိုင်းရပ်ပိုးသည် ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်အတွင်း ထိုးဖောက်ဝင်ပြီးနောက် ဗိုင်းရပ်ဒီအင်အေသည် ဗက်တီးရီးယား ခရိုမိုဆုမ်း၏ ဒီအင်အေတွင် ဝင်ရောက်ပေါင်းစည်းနိုင်သည်။ ဗက်တီးရီးယားဆဲလ်

ကွဲပွားတိုင်း ထည့်သွင်းထားသော ဗီဇသစ်သည် ဗက်တီးရီးယားခရိုမိုဆုမ်းပေါ်တွင် ရောက်နေသော ဗိုင်းရပ်ဒီအင်အေနှင့်အတူ ကွဲပွားသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဒီအင်အေအပိုင်းအစသစ်တစ်ခုကို ဗက်တီးရီးယား၏ ဗီဇအဖွဲ့တွင် သွင်းပေးပြီး ဗက်တီးရီးယားဗီဇကို ပြောင်းလဲယူနိုင်သည်။

ဗက် တီး ရီး ယား ဗီ ဇ အ ဖွဲ့ ကို ပြောင်းလဲပေးခြင်းဖြင့် အောက်ပါအကျိုးထူးများရနိုင်သည်။
အဆင့်မြင့်သက်ရှိတို့၏ ဗီဇဖွဲ့စည်းပုံကို လွယ်ကူစွာလေ့လာနိုင်ခြင်း - အဆင့်မြင့်သက်ရှိတို့၏ ဗီဇအဖွဲ့တွင် ဗီဇပေါင်းမြောက်မြားစွာပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဥပမာ လူဗီဇအဖွဲ့တွင် ဗီဇပေါင်း တစ်သိန်းကျော်ပါဝင်သည်။ ဗီဇတစ်ခုစီတွင် နယူကလီယိုတိုက်အတွဲများ အများအပြားပါဝင်နေပြန်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံလည်း အလွန်ရှုပ်ထွေးသည်။ သို့သော် ဗက်တီးရီးယားခရိုမိုဆုမ်းနှင့် ဗီဇမူနီများသည် ဖွဲ့စည်းပုံရှင်းလင်းသော နှစ်မျှင်လိမ် ဒီအင်အေကြိုးကွင်းများသာ ဖြစ်သည်။ ပါဝင်သောဗီဇအရေအတွက်မှာလည်း အဆင့်မြင့်သက်ရှိများမှာလောက် မများချေ။ ထို့ကြောင့် ယင်း၏ခရိုမိုဆုမ်းနှင့် ဗီဇမူနီများတွင် အဆင့်မြင့်သက်ရှိဗီဇများ ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေအဖြစ် ထည့်သွင်း ထားမည်ဆိုပါက ထိုဗီဇများကို လွယ်ကူစွာလေ့လာနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဗက်တီးရီးယားသည် မျိုးပွားအလွန်လျင်မြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေသယ်ဆောင်ထားသော ခရိုမိုဆုမ်းနှင့် ဗီဇမူနီများကို ပေါများလွယ်ကူစွာရနိုင်သည်။ လူတွင် ဗီဇချွတ်ယွင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသော ဗီဇဆိုးများကို ယခုအခါဤနည်းဖြင့် လေ့လာနေကြသည်။

အရေးပါသော ဇီဝဗြင်ပေါင်းများကို စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း - ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေ သယ်ဆောင်ထားသော ဗက်တီးရီးယားနှင့်အခြားအဏုဇီဝပိုးတို့ကို သုံး၍ဟော်မုန်းများ၊ ဗီတာမင်များ၊ ဆေးဝါးများ၊ ရောဂါပြိုဆေးများ၊ အင်ဇိုင်းများနှင့် စက်မှုသုံးဓာတုပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ယူနိုင်သည်။ ဥပမာ ဂျီနင်တက်အမည်ရှိ ဇီဝနည်းပညာကုမ္ပဏီသည် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် အင်ဆူလင်ဟော်မုန်းကို ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း၊ အင်တာဖာရွန်ကို ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ပရိုထရော့ပင်ခေါ်လူထွားဟော်မုန်းကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ခဲ့သည်။ ဂျီနင်တက်သည်အင်တာဖာရွန်နှင့် တွဲသုံးရသည့် တီအင်အက်ဖ်ခေါ် ကင်ဆာကျိတ်ကြောဆေးကို ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကပ်အားအလွန်ကောင်းသည့် ပရိုတင်းကော်တစ်မျိုးနှင့် ဗီတာမင်စီတို့ကို မကြာမီတွင် လည်းကောင်း ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ရန် စီစဉ်နေသည်။ အခြားဇီဝနည်းပညာကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည့် ခိုင်ရွန်ကော်ပိုရေးရှင်းသည်

မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာ

တဆေးဆဲလ် (ယိစ်) များသုံး၍ ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် အသည်းရောင်ရောဂါပြီးဆေးတစ်မျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဘီယာနှင့်ပေါင်မုန့်ကုမ္ပဏီအချို့ကလည်း ဘီယာထွက်နှုန်း ပိုကောင်းသော တဆေးမျိုးသစ်နှင့် ပေါင်မုန့်ပိုပူစေသော တဆေးမျိုးသစ်တို့ကို ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ ဗီဇအင်ဂျင်နီယာပညာစွမ်းဖြင့် နောင်တွင် အဏုဇီဝပိုးများကို ယခုထက်အဆပေါင်းများစွာ ပိုမိုအသုံးပြုနိုင်မည်မှာမလွဲချေ။

အပင်ဗီဇပြောင်းခြင်း

အာဟာရရရှိရန်တွင် မွေးမြူထားသော အပင်ဆဲလ်များထဲသို့ ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေထည့်ပေးပြီး ယင်းဆဲလ်တို့ကို အင်္ဂါစုံအပင်အဖြစ် ပြန်လည်ကြီးထွားစေခြင်းဖြင့် အလိုရှိသောဗီဇများကို အချို့အပင်များတွင် ထည့်သွင်းပေးနိုင်သည်။ ထိုနည်းသည် လိင်မဲ့နည်းဖြင့် မျိုးပွားနိုင်သော အပင်များအတွက် အထူးအသုံးဝင်သည်။ အပင်ဆဲလ်များထဲသို့ ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေ သယ်ယူထည့်သွင်းရန် အေဂရီဗက်တီးရီးယံ ကျူမီဖေစီယင်ခေါ် ဗက်တီးရီးယားတစ်မျိုးကို အများဆုံး သုံးကြသည်။ အချို့ကလည်း ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေသယ်ထည့်ပေးရန် ဗိုင်းရပ်ပိုးများကို စမ်းသပ်သုံးစွဲ နေကြသည်။ သို့သော် အေဂရီဗက်တီးရီးယံနှင့် ဗိုင်းရပ်ပိုးတို့သည် ဂျှုနှင့် ပြောင်းကဲ့သို့သော အရေးပါသည့် သီးနှံပင်အချို့၏ ဆဲလ်များအတွင်း ထိုးဖောက်မဝင်နိုင်သဖြင့် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာများ ထင်သလောက် ခရီးမပေါက်ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ ထိုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပိုးမွှားခံစပါး၊ ရေဝပ်ခံဂျှု၊ အာဟာရဓာတ်ကြွယ်ပြောင်း စသည်တို့အပြင် ထွက်နှုန်းအလွန်ကောင်းခြင်း၊ လေမှန်ထ ရိဂျင်ကိုတိုက်ရိုက် စုပ်ယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်းစသည့် အဖိုးတန်ဗီဇလက္ခဏာများပါရှိသည့် သီးနှံမျိုးသစ်များဖန်တီးကာ ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် မြစ်မီးရောင်တော်လှန်ရေး လုပ်နိုင်မည် ဟု အချို့သိပ္ပံပညာရှင်များက ယုံကြည်ထားကြသည်။ ယခုအခါ ပိုးသတ်ဆေးဒဏ်ခံနိုင်သောဆေးရွက်ကြီးပင်ကို ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီဖြစ်ရာ ထိုနည်းဖြင့် ဖန်တီးယူသော သီးနှံမျိုးသစ် အများအပြား လာမည့်ငါးနှစ်အတွင်း ပေါ်ထွက်လာမည်ဟု ဗီဇအင်ဂျင်နီယာ ပညာရှင်များက ခန့်မှန်း ထားကြသည်။

သတ္တဝါဗီဇပြောင်းခြင်း

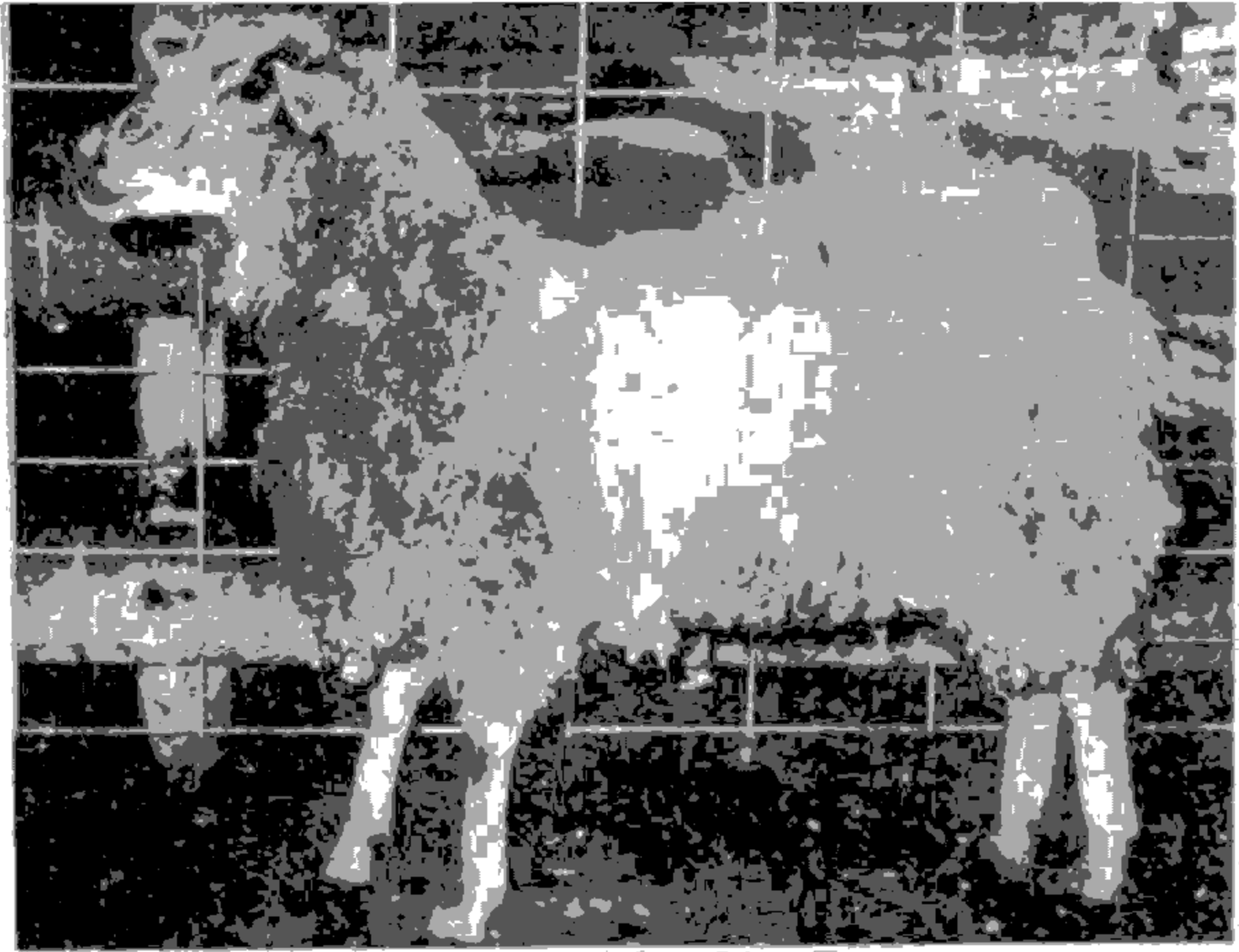
လူအပါအဝင် အဆင့်မြင့်သတ္တဝါများတွင် လိင်မဲ့မျိုးပွားမှုမရှိသောကြောင့် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် မျိုးနွယ်သစ်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် အလားအလာပို၍နည်းပါး

သည်။ ထို့ပြင် အဆင့်မြင့် သတ္တဝါတို့၏ ဆဲလ်များသည် သန္ဓေသားနုစဉ်အခါကပင် အရေပြားဆဲလ်၊ အရိုးဆဲလ်၊ အကြောဆဲလ်၊ ကြွက်သားဆဲလ် စသည်ဖြင့် တစ်မျိုးစီ သီးသန့် ကွဲပြား သွားကြသည်။ ထိုသီးသန့် ဆဲလ်များကို အာဟာရရရှိရန်တွင် မွေးမြူကာ ငယ်မူပြန်စေပြီး အင်္ဂါစုံသတ္တဝါတစ်ကောင်အဖြစ် ပြန်လည်ကြီးပွားအောင် နှိုးဆွပေးရန်ယနေ့အထိ မတတ်နိုင်သေးပေ။ ချွင်းချက်မှာ မျိုးဥလောင်းနှင့် သုက်ပိုးလောင်းဆဲလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ယင်းတို့ကို အာဟာရရရှိရန်တွင် မွေးမြူလေ့လာမှု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်မရှိသေးရာ ဗိုင်းရပ်ပိုးများ အကူအညီဖြင့် ယင်းတို့ကို ပြန်ပေါင်းဒီအင်အေထည့်ပေးပြီး ဗီဇပြောင်းယူ၍ ရနိုင်မရနိုင် အတိအကျမသိရသေးချေ။ ထို့ကြောင့် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် အဆင့်မြင့် သတ္တဝါမျိုးသစ်များ ဖန်တီးနိုင်ရန် အလှမ်းကွာ နေသေးသည်။

ဗီဇရောဂါများကုသခြင်း

ဗီဇအင်ဂျင်နီယာပညာရှင်များ၏ ရည်မှန်းချက်တစ်ခုမှာ လူတို့၏ဗီဇချွတ်ယွင်းမှုရောဂါများကို ဗီဇအစားထိုးကုသပေးရန်ဖြစ်သည်။ သွေးထွက်လွန်ရောဂါ၊ တံစဉ်ကွေးသွေးနီဥရောဂါ၊ အရောင်ကန်းခြင်း၊ ထိပ်ပြောင်ခြင်းစသည့် ဗီဇရောဂါများကို လူအချို့တွင် တွေ့ရသည်။ ယခုအခါ ဗီဇရောဂါမျိုးပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော် ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီးဖြစ်သည်။ မော်လီကျူးမျိုးရိုးဗေဒ နည်းပညာစွမ်းကြောင့် နောင်လည်းထပ်တွေ့ဦးမည်ဖြစ်သည်။ ဗီဇ ချွတ် ယွင်း မှုရောဂါတို့ကို သမားရိုးကျနည်းဖြင့် ကုသပေးရန်မလွယ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် ဗီဇအစား

မျိုးရိုးဗီဇ အင်ဂျင်နီယာ ပညာဖြင့် ဖန်တီးထားသည့် သိုးတစ်ပိုင်း ဆိတ်တစ်ပိုင်း ဂျီ သတ္တဝါသည် အသက် နှစ်နှစ် တင်းတင်း ပြည့်ပြီဖြစ်သည်။

ထိုးကုသရန် ကြိုးပမ်းနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ပြန်ပေါင်း ဒီအင်အေနည်းဖြင့် ရရှိသောလူဗီဇကို ထိုဗီဇ ချွတ်ယွင်းနေသော ဆဲလ်ထဲသို့ အောင်မြင်စွာ ထည့်ပေးနိုင် ပြီဖြစ်ရာ နောင်တွင်ဤနည်းဖြင့် ဗီဇရောဂါအချို့ကို ကုသ ပေးနိုင်မည်ဟု ဗီဇအင်ဂျင်နီယာများက မျှော်လင့်ထား ကြသည်။ သို့သော် မည်မျှအောင်မြင်မည်ကို ကြိုတင် ဟောကိန်းထုတ်ရန် မလွယ်ချေ။

ဗီဇအင်ဂျင်နီယာ၏အကျိုးဆက်များ

ဗီဇအင်ဂျင်နီယာသည် လူသားအားလုံးအတွက် ကိုယ် ကြံ့မာကိုယ်ဖန်တီးယူနိုင်မည့် မဟာအခွင့်အလမ်းပင်ဖြစ် သည်။ သို့သော် နောက်ဆက်တွဲလိုက်ပါလာမည့် မလိုလား အပ်သော လူမှုရေးပိုင်းနှင့် ဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးဆက် များလည်း ရှိနေသည်။ မလိုလားဖွယ်လူမှုရေးအကျိုး ဆက်များမှာ အခွင့်ထူးခံလူတန်းစားများ၊ အာဏာရှင် များ၊ စစ်ဝါဒီများက မိမိတို့လိုရာ ဗီဇလက္ခဏာများပါ သည့် လူမျိုးသန့်များ၊ ဥာဏ်ကြီးရှင်များ၊ လူစွမ်းကောင်း များ (သို့မဟုတ်လူအန္ဓုများ၊ မိုက်ရူးရဲများ) စသည့် သိပ္ပံ လူထူးများကို ဗီဇအင်ဂျင်နီယာနည်းဖြင့် မွေးမြူစေစား မည့် အရေးပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုသို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် အလွန်အလှမ်းဝေးသေးသည်ဟု ယူဆရသည်။ အကြောင်း မှာ လူ၏ဥပဓိရုပ်၊ ဥာဏ်ရည်ဥာဏ်သွေး၊ စိတ်နေသဘော ထားစသည်တို့မှာ ဗီဇတစ်ခုစီမဟုတ်ဘဲ ဗီဇပေါင်းများစွာ က ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော လက္ခဏာများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗီဇချွတ်ယွင်းမှု ရောဂါများကို ကုသသကဲ့သို့ ဗီဇတစ်ခုစီကို အစားထိုး၍ လူမျိုးသန့်များ၊ သိပ္ပံလူထူး များဖန်တီးနိုင်ရန် မလွယ်လှချေ။

ဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာမလိုလားအပ်သောအကျိုးဆက်များမှာ အဏုဇီဝပိုးများသုံးပြီး ဗီဇအင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းလုပ်စဉ် ဘေးပြုမည့်သီးနှံဖျက်ပိုးမွှားများ၊ ရောဂါပိုးများ မတော် တဆပေါ်ထွက်ကာ ရောဂါဆန်းများ ဖြစ်ပွားလာနိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ယင်းတို့ကို တမင်စီစဉ်ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းတွင် သုံးသော အဏုဇီဝ ပိုးများထံမှ ဆေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသည့် ဗီဇကဲ့သို့သော ဘေးပြုဗီဇများ ရောဂါပိုးများထံ ကူးစက်ပျံ့နှံ့သွားနိုင် သေးသည်။ ထိုအခါဆေးမတိုးသောရောဂါပိုးများ ပေါ် ထွက်လာကာ လူများအစုလိုက်အပြုံလိုက် ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပြီးရောဂန္ဓုရကပ်ဆိုက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်ယင်းအဖြစ် ဆိုးမျိုးကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရန် အချို့တိုင်းပြည်များတွင် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ထားသည်။ ဥပမာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဗီဇအင်ဂျင်နီယာ

သုတေသီတို့ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းချက်များကို အမျိုး သားကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနက ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ချမှတ် ပေးခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ခန့်မှစ၍ တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက် လာသော မျိုးရိုးဗီဇ အင်ဂျင်နီယာ ကျေးဇူးကြောင့် လူသားသည် မိမိလိုလားသော ဇီဝလောကကြီးအဖြစ် ဖန်တီးနိုင်မည့် အခွင့်အရေးကို တစ်နေ့သော အခါကွင် ရရှိပေလိမ့်မည်။ ထိုအခွင့်ထူးကို အလွဲမသုံးမိအောင် ဝိုင်းဝန်း ထိန်းချုပ်ပေးရန်မှာ သိပ္ပံပညာရှင်အားလုံး၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာ အာလော

မျက်ကပ်မှန်။ ။ မျက်ကပ်မှန်ဟူသည် မျက်မှန်အစား မျက်စိအခုံးပေါ်တွင် ကပ်၍ တပ်ထားရသော မှန်ခုံးငယ် ကလေးကို ခေါ်သည်။ မျက်စိကိုသာမန်အားဖြင့် အပြင် မှကြည့်လိုက်သောအခါ အဖြူနှင့်အနက်ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းမြင် ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အဖြူပိုင်းကို မျက်ဖြူခွံလွှာ (Sclera) ဟုခေါ်၍ အနက်ပိုင်းကို မျက်ကြည်လွှာ (Cornea) ဟု ခေါ်လေသည်။ မျက်ကြည်လွှာသည် မျက်ဖြူခွံတစ်ခုလုံး၏ အပိုခြောက်ပုံတစ်ပုံ အရွယ်မျှသာ ရှိသည်။ ၎င်းသည် ပကတိ ကြည်လင်နေပြီး အပြင်မှ အလင်းတန်းသည် မျက်ကြည်လွှာကိုဖြတ်ကာ မျက်စိတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ခြင်းဖြင့် မျက်စိသည်အမြင်အာရုံကို ရရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ် ၍ အတိအကျဆိုလျှင် မျက်ကပ်မှန်သည် ယင်းမျက် ကြည်လွှာပေါ်တွင် ကပ်၍ တပ်ဆင်ရသော မှန်ခုံးငယ် ကိုခေါ်ပေသည်။

မျက်မှန်တပ်ရန်လို၍ မျက်စိမှန်ခြင်းမျိုးတွင် အမြင် အာရုံကောင်းရန်အတွက် မျက်မှန်သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ် သော အရာတစ်ခုဖြစ်လေသည်။ မျက်မှန်ကိုမဖြစ်မနေ တပ်ဆင်ရသူတို့တွင် မျက်မှန်ဖြင့် ကစားခုန်စားပြုလုပ် သောအခါ၌လည်းကောင်း၊ အလုပ်သဘောအရ ကြမ်း ကြမ်းတမ်းတမ်းပြုလုပ်ရသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ အငွေ့ အသက် (Humidity) များသောနေရာများ၌ အလုပ် လုပ်ရသောအခါ၌လည်းကောင်း အခက်အခဲများစွာ တွေ့ ရတော့သည်။ ထိုသူများအတွက် သိပ္ပံပညာရှင်တို့ကမျက် မှန်အစား အမြင်အာရုံကို မျက်မှန်ကဲ့သို့ပင် ကောင်းစေ နိုင်သည့်ပစ္စည်းတို့ကို ကြံဆခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၈၀၁ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ဒေါက်တာ သောမတ်(စ်)ယန်း စ၍ အကြံပြုခဲ့သည့် မျက်ကပ်မှန်ကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် မှန်သားရိုးရိုးဖြင့် ပြုလုပ်လာကြပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ ပလတ်စတစ် သား ကို မျက်ကပ်မှန် အမာစား (Hard Lens)အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြသည်။

မျက်ကပ်မှန်

ရက် ၃၀ ကြာ မဖြုတ်တမ်းတပ်ဆင်ထားနိုင်သည့် မျက်ကပ်မှန်

မျက်ကပ်မှန်သည် မျက်စိမှန်သူတစ်ဦးကို မြင်အား ကောင်းအောင် အသုံးပြုရာတွင် မျက်မှန်ထက်သာလွန် ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရုပ်ရည်အားဖြင့်လည်း မျက်မှန်တပ် ဆင်ထားသည်ထက်ပိုကောင်းခြင်း၊ အငွေအသက်များဖြင့် စိုထိုင်းသောနေရာများတွင် မျက်မှန်ကဲ့သို့ အငွေမပြန်ဘဲ တပ်ဆင်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မျက်ကပ်မှန်ကို အသုံးပြုသူ များလာခဲ့ကြသည်။ ယင်းကြောင့်ပင် မျက်ကပ်မှန်ကို မျက်စိထဲတွင် သဘာဝနှင့်အညီ ပို၍ကြာကြာတပ်ဆင်နိုင် ရန် တိုးတက်ကြံဆခဲ့ကြပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် မျက်ကပ် မှန်အမာစားကို ပထမအသုံးပြုခဲ့ရာမှ အပျော့စား (Soft Lens) ကို ထပ်မံရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ခဲ့ကြသည်။ မျက် ကပ်မှန်အပျော့စားကို ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ချက်ကိုစလို ဗက်ကီးယားနိုင်ငံမှ မစ္စတာဝတ်တာလီဆိုသူက စတင်ပြု လုပ်နိုင်ခဲ့၍ ၎င်း၏တွေ့ရှိချက်ကို ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် အမေ ရိကန်နိုင်ငံနှင့်အခြား အနောက်နိုင်ငံများတွင် ကျယ်ပြန့် စွာအသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြပေသည်။

ယခုလက်ရှိ အသုံးပြုနေသော မျက်ကပ်မှန်အမျိုး အစားတွင် အမာစားနှင့် အပျော့စားဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ အမာစားကို ပိုလီမီသိုင်းမီသာကရီလိတ် (Poly Methy Metha Acrylate) ခေါ် ပလတ်စတစ်တစ်မျိုးမှ ပြုလုပ်၍ အပျော့ကို ဟိုင်ဒရိုဂျဲ (Hydrogel) ခေါ် ရေ ၄၀ ရာခိုင် နှုန်းမှ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါဝင်သည့် ပလတ်စတစ် အပျော့စားတစ်မျိုးမှ ပြုလုပ်ထားလေသည်။

မျက်ကပ်မှန်အမာစားတွင် အရွယ်အစားအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိရာ တစ်မျိုးမှာ မျက်ကြည်လွှာ (မျက်စိ၏ အနက်ပိုင်း) လောက်သာ အရွယ်အစားရှိသော အမျိုးနှင့် ကျန်တစ်မျိုးမှာ မျက်ကြည်လွှာတွင်သာမက မျက်စိ၏

အဖြူပိုင်းကိုပါ အနည်းငယ်ဖုံးအုပ်သော အမျိုးအစားတို့ ဖြစ်လေသည်။ ပထမအမျိုးအစားဖြစ်သည့် မျက်ကြည် လွှာလောက်သာ အရွယ်အစားရှိသော အမျိုးအစားကို ယခုအသုံးများလေသည်။ အပျော့စားတွင်မူ မျက်ကြည် လွှာတွင်သာမက မျက်စိ၏အဖြူပိုင်းကိုပါ အတော်အတန် ဖုံးထားသည့် အရွယ်အစား အကြီးမျိုးကိုသာ အသုံးပြု ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အပျော့စားအမျိုးမှာ အတော်အတန်လှုပ်ရှားမှုမျိုးဖြင့် မျက်စိထဲမှ ပြုတ်ကျရန် ခဲယဉ်းလေသည်။

မျက်ကပ်မှန်အပျော့စားမှာ တပ်ဆင်စကပင် တပ်ဆင် ရသူအတွက် သက်သောင့်သက်သာရှိခြင်း၊ တပ်ဆင်ရသူ အတွက် အဆင်ပြေ၍မြန်ဆန်ခြင်း၊ အချိန်ကြာကြာတပ် ထားနိုင်ခြင်း၊ ယခုနောက်ဆုံးပေါ်နေသည့်မျက်ကပ်မှန် အပျော့စားတစ်မျိုးမှာ အိပ်ချိန်တွင်လည်း တပ်ထားနိုင် ခြင်း၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း လှုပ်ရှားမှုကိုခံနိုင်ခြင်း၊ ရေ ကူးရာ၌ပင်အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ မျက်စိထဲသို့ ဆေးထည့်ရန်လို ပါက ယင်းမျက်ကပ်မှန်ကိုတပ်လျက်နှင့်ပင် ထည့်နိုင်ခြင်း၊ အချို့မျက်ကြည်လွှာ ရောဂါများတွင်လည်း ကုထုံးအနေ ဖြင့် ပူးတွဲအသုံးပြုနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ယင်းမျက်ကပ်မှန် အပျော့စားကို အမာစားထက် အသုံးများလာခဲ့လေ သည်။

မျက်ကပ်မှန် အမာစားမှာလည်း ၎င်းကိုပြုလုပ်သည့် ပီအမ်အမ်အေပလတ်စတစ်မှာ ကြာကြာခံခြင်း၊ အပွန်းအပဲ့ မရှိခြင်း၊ သင့်တော်သော မာကျောမှုရှိခြင်း (စိန်၊ ရိုးရိုး မျက်မှန်တို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်သော် စိန်ကအဆ (၁၀) မာသည် ဆိုလျှင် မျက်မှန်က ၄ ဒသမ ၅ ဆမာ၍ မျက်ကပ်မှန်အမာ စားက သုံးဆခန့်သာမာလေသည်။) အလင်းရောင်ကို

ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ မှ ၉၂ ရာခိုင်နှုန်းထိဖြတ်သန်းပေးစေနိုင်ခြင်း၊ နေထိုင်ရာ သိပ္ပံတု ဒဏ်တို့ကို ခံနိုင်ခြင်း၊ အက်ဆစ်၊ အယ်လကာလီတို့၏ဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ခြင်း၊ ဈေးသက်သာခြင်းစသော ကောင်းသည့် အချက်များရှိလေသည်။

မျက်ကပ်မှန် နှစ်မျိုးစလုံးတွင် ကောင်းသောအချက်များရှိသကဲ့သို့အားနည်းချက်များလည်းရှိသည်။ မျက်ကပ်မှန်အပျော့စားသည် ကြာကြာအသုံးမခံခြင်း၊ ခြစ်ရာများပေါ်၍ ပျက်စီးလွယ်ခြင်း၊ အချို့အန္တရာယ်ဖြစ်တတ်သော အရည်များကို ၎င်းမှန်က စုပ်ယူထားတတ်ခြင်း၊ ဈေးနှုန်းကြီးခြင်း၊ အက်ဆစ်နှင့်အယ်လကာလီတို့ဒဏ်ကို မျက်ကပ်မှန်အမာစားလောက် မခံနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်လေသည်။

မျက်ကပ်မှန်အမာစားတွင်မူ မာကျော၍ အဆင်မပြေသူတို့တွင် ခိုးလိုးခုလုဖြစ်နေခြင်း၊ ကဲ့လွယ်ခြင်း၊ မျက်စိထဲမှ ပြုတ်ထွက်ရန် လွယ်ကူခြင်း၊ မျက်ကြည်လွှာနှင့် မျက်မြှေးလွှာတို့တွင် အနာရောဂါရှိနေပါက လုံးဝတပ်ဆင်၍မရခြင်း၊ ညအိပ်စဉ်တွင် ချွတ်ထားရခြင်း၊ စတင်တပ်သူတို့အတွက် အဆင်ပြေရန် ကြာကြာအချိန်ယူရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

မည်သည့်အမျိုးအစားမဆို အကောင်းနှင့် အဆိုး၊ အကျိုးနှင့်အပြစ် ဒွန်တွဲလျက်ရှိနေရာ မိမိနှင့်အဆင်ပြေရာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ အမျိုးအစားကို ဆရာဝန်များ၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ တပ်ဆင်နိုင်ကြပေသည်။

မျက်ကပ်မှန် တပ်ဆင်လိုသူများသည် မိမိတပ်ရမည့် မျက်မှန်ပါဝါနှင့် မျက်ကြည်လွှာအခုံး တိုင်းတာခြင်းကို မျက်စိဆေးရုံများတွင် သေချာစွာပြုသတိုင်းထွာ၍ မိမိနှင့် သင့်တော်သော မျက်ကပ်မှန်ကို တပ်ဆင်သင့်သည်။ ထို့ပြင် မျက်ကပ်မှန် တပ်ဆင်သူများ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း တပ်ဆင်ခြင်း၊ ပြန်ဖြုတ်ခြင်း၊ မျက်ကပ်မှန် ဆေးကြောခြင်း၊ ဆေးရေစိမ်ခြင်း၊ ပိုးသေဆေးစိမ်ခြင်း စသည်တို့ကို မှန်ကန်စွာဂရုတစိုက်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုသည်။ ဤသို့ လိုက်နာပါကအန္တရာယ်မဖြစ်ဘဲ မျက်မှန် တပ်ထားရသည်ထက် အမြင်အား ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ မိမိ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

မျက်ကပ်မှန်ကို မဖြစ်မနေတပ်ဆင်သင့်သူများရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ အဝေးမှန်၍ အနုတ်လက္ခဏာမျက်မှန်ပါဝါများကို တပ်ဆင်ထားသူများ၊ မျက်စိအတွင်း တိမ်ခွဲထားသူများ၊ အနီးမှန်၍ အပေါင်းလက္ခဏာ မျက်မှန်ပါဝါများများ တပ်ထားရသူများ၊ မျက်မှန်တပ်ရသည့် အားကစားသမားများနှင့် အငွေ့အသက်များသော နေရာများတွင် အမြဲ အလုပ်လုပ်နေရသည့် မျက်မှန်တပ်ဆင်ရန် လိုသူများတို့ ဖြစ်ပါသည်။ မျက်စိအတွင်းတိမ်ကို တစ်ဘက်က ခွဲစိတ် ကုထားရ၍ ကျန်တစ်ဘက်က အကောင်းပကတိရှိသူများ တွင်လည်း မျက်စိပုံရိပ်ညီစေရန် တပ်ဆင်သင့်ကြပေသည်။

အချို့နိုင်ငံကြီးများတွင်မူ မျက်ကပ်မှန်ကို အရောင်းအမျိုးမျိုးပြုလုပ်၍ မျက်စိ၏အရောင်ကို ပြောင်းလဲလိုသူတို့လည်း တပ်ဆင်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။

မျက်ကပ်မှန်သည် မျက်ကြည်လွှာနှင့် မျက်မြှေးရောင်ရောဂါရှိသူများ၊ အစားအစာ၊ ရာသီဥတုတစ်ခုခုနှင့်မသင့်၍ ယားယံခြင်း၊ မျက်ရည်ထွက်ခြင်း မကြာခဏဖြစ်တတ်သူများ၊ မျက်လုံး အလွန်ပြူးထွက် နေသူများအတွက် တပ်ဆင်ရန်မသင့်ပါ။

ယခုမြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဆေးဝါးနှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်းကော်ပိုရေးရှင်းက မျက်ကပ်မှန်နှစ်မျိုးစလုံးကို ထုတ်လုပ် ရောင်းချနေပြီဖြစ်သဖြင့် မျက်မှန်အမြဲတပ်ဆင်ထားရသူများနှင့်အထက်ဖော်ပြပါ မျက်ကပ်မှန်မဖြစ်မနေတပ်ဆင် ထားသင့်သူများသည် လက်ရှိမိမိတပ်ဆင်ထားရသည့် မျက်မှန်များကို မျက်ကပ်မှန်ဖြင့် အစားထိုးတပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် အမြင်အားပိုမိုကောင်းမွန်ကာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ယခင်ကထက် အဆင်ပြေစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်ဖြစ် ပေသည်။

ဒေါက်တာ ကံညွန့်

မြန်မာနိုင်ငံစာပေဆုများ။ ။ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန သည် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီက ချမှတ်ပေးထားသော စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများအရ ပြည်သူ့အကျိုးပြု စာပေများ ထွန်းကားရေးကို ရှေ့ပြေးအရည်အသွေးပြည့်မီသည့် စာပေများကို ရွေးချယ်ကာ စာပေဆုများ ချီးမြှင့်လျက်ရှိသည်။

ထိုသို့ ချီးမြှင့်ရာတွင် အမျိုးသား စာပေဆုနှင့် စာပေဗိမာန် စာမူဆုဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲပြီး နှစ်စဉ် ဆုချီးမြှင့်ခဲ့ရာ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသား စာပေဆုကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက် (၁၃၄၈ ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက်၊ စာဆိုတော်နေ့) တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ဒွင်လမ်းရှိ လဟာပြင်ဇာတ်ရုံ၌ အမျိုးသား စာပေ ဆုနှင်းသဘင် ကျင်းပကာ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကျော်မြင့်က ဆုရရှိသူများအား ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

စာပေဆုများကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အထိ အနုပညာစာပေဆုများအဖြစ် ချီးမြှင့်ခဲ့ရာမှ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှစ၍ အမျိုးသားစာပေဆုဟူ၍ အမည်ပြောင်းကာ ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အမျိုးသား စာပေဆုအတွက် ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်း ပုံနှိပ်သူများနှင့် ထုတ်ဝေသူများ မှတ်ပုံတင်ရုံး၌ မှတ်ပုံတင် ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်များ အနက် ဘာသာရပ် ၁၃ မျိုးတွင် အကျိုးဝင်၍ ဆု စည်း

၁၉၇၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ဖာရေးဆရာများ
ဝဲမှယာ - ရာမညကိုကိုနိုင်၊ ပါရဂူ၊ စိန်ခင်မောင်ရီ၊ ရင်မောင်။

ကမ်းနှင့် ကိုက်ညီသော စာအုပ်များကို စိစစ် ရွေးချယ် ခဲ့ရာ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု၊ ဘာသာပြန် (ရသစာပေဆု)၊ ဘာသာပြန် (သုတစာပေ) ဆု၊ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေဆုဟူ၍ စုစုပေါင်း အမျိုးသား စာပေဆု လေးဆု ချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။

အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန် ဆု ချီးမြှင့်ရာ တွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ စ၍ ဘာသာပြန် (ရသစာပေ) ဆုနှင့် ဘာသာပြန် (သုတစာပေ) ဆုဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြား သတ်မှတ် ခဲ့သော်လည်း ဘာသာပြန် (သုတစာပေ) ဆုကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင်မှ ချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။

စာပေဗိမာန် စာမူဆုအတွက် စာမူဆု စိစစ် ရွေးချယ် ရေးအဖွဲ့သည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ပုံနှိပ်ထုတ် ဝေနိုင်ခြင်းမရှိသော စာပေလုပ်သားများ၏ ကောင်းမွန် ပြောင်မြောက်သည့် စာမူများကို စာအုပ်အဖြစ် ပေါ် ထွက်လာစေရေးနှင့် ယင်းစာအုပ်များကို အမျိုးသား စာပေဆုတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်ရန် မှုနှင့်ကိုက်ညီသော ပြိုင်ပွဲဝင်စာမူများမှ စိစစ် ရွေးချယ်ခြင်း ပြုခဲ့သည်။

စာပေဗိမာန် စာမူဆုကို ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ် ရွေးချယ်ချီးမြှင့်ခဲ့ရာ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အထိ ၁၇ နှစ် ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွက် စာပေဗိမာန် စာမူဆု ရရှိသူများအား ၁၉၇၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် စာပေဗိမာန် ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်ခန်းမ၌ စာမူဆုပေးပွဲ ကျင်းပကာ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး၊ စာပေဗိမာန်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတိုက်စိုးက ဆုများ ချီးမြှင့် သည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် စာမူဆုအတွက် ဘာသာ ရပ် ၁၁ မျိုးတွင် စာမူစုစုပေါင်း ၁၃၉ ခု ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ ဆုအရေအတွက်အားဖြင့် ဝတ္ထုရှည်နှစ်ဆု၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်း ချုပ်ဆုသုံးဆု၊ ပြဇာတ်စာပေဆု တစ်ဆု၊ စာပဒေသာဆု သုံးဆု၊ ကလေးစာပေဆု နှစ်ဆု၊ လူငယ်စာပေဆု သုံးဆု၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေတစ်ဆု၊ သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာပညာရပ်) ဆု တစ်ဆု၊ သုတပဒေသာ (သိပ္ပံနှင့် အသုံးချ သိပ္ပံပညာရပ်) ဆု သုံးဆု၊ စုစုပေါင်း ဘာသာရပ် ကိုးမျိုးအတွက် ဆု ၁၉ ဆု ချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။ စာပေဗိမာန် စာမူဆုပြိုင်ပွဲ သက်တမ်း ၁၇ နှစ်တာကာလ အတွင်း ယခုနှစ်သည် ဘာသာရပ်နှင့် ဆုအရေအတွက် အများဆုံး ချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည့် နှစ်ဖြစ်သည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် အမျိုးသား စာပေဆုများ		
ဆုအမည်	စာအုပ်အမည်	ဆုရသူ
ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု	အချစ်ဆုံး ဝတ္ထုတိုများ	ရင်မောင်
ဘာသာပြန် (ရသစာပေ) ဆု	ဂေါရီ	ပါရဂူ
ဘာသာပြန် (သုတစာပေ) ဆု	အနာတဟန်	စိန်ခင်မောင်ရီ
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာ ဆိုင်ရာ စာပေဆု	မြန်မာ့စောင်း သီကောင်းစရာနှင့် တတ်ကောင်းစရာ	ရာမည ကိုကိုနိုင်

စာပေဗိမာန် စာမူဆုများ (၁၉၈၅)

ဆုအမည်	ဆုအဆင့်	စာမူအမည်	ရေးသူ
(၁) ဝတ္ထုရှည်ဆု	ဒုတိယဆု	အရှေ့ကို လျှောက်ပါလို့၊ အနောက်ကို မျှော်လိုက်ရင်....	ထိုက်ထိုက်ဝေ
။	တတိယဆု	နှင်းတလိုက်နှင့် တိမ်တိုက်ကမောင်....	အောင်ခိုင်လင်း (မော်ကျွန်း)
(၂) ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု	ပထမဆု	အဖေခေသူ မဟုတ်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ....	မောင်သုန်
။	ဒုတိယဆု	အသည်းလွှာပြင်မှ ပုံရိပ်များနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ	မြတ်စု
။	တတိယဆု	ဗျိုင်းမည်းနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ	နေဝင်းမြင့်
(၃) ပြဇာတ်စာပေဆု	ပထမဆု	ပျော်ပျော်နေသော လူညာများ	ကိုတောမောင်
(၄) စာပဒေသာဆု	ပထမဆု	တိမ်စင်လနယ် ကြယ်များလယ်	ဒေါက်တာ လှဖေ
။	ဒုတိယဆု	တိုက်လေသူရဲ	လေသူရဲချစ်နီ
။	တတိယဆု	ထန်းတောထဲက သဲတစ်ပွင့်	စိုးလွင်ဦး
(၅) ကလေးစာပေဆု	ပထမဆု	အညာသူလေး ညိုမ	မောင်မြကြိုင်
။	ဒုတိယဆု	အနာဂတ်၏ ကြယ်ပွင့်ကလေးများ	မင်းနွယ်သိန်း
(၆) လူငယ်စာပေဆု	ပထမဆု	ရေဆန် လေဆန် ဘဝခရီး	အောင်ကိုမြင့်
။	ဒုတိယဆု	တောက အမေနှင့် အခြား ဝတ္ထုတိုများ	ကေတု မောင်ညိုလင်း
။	တတိယဆု	ဧရာဝတီကမ်းနံဘေးမှာ လွမ်းတေးမဆိုကြတော့ပါ	မျိုးသူရ (စစ်ကိုင်း)
(၇) မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေဆု	ဒုတိယဆု	မြန်မာ့ ရွှေပန်းထိမ်	မှတ်ကျောက်
(၈) သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာပညာရပ်) ဆု	ပထမဆု	ငါးရဲ့ငါးဆယ် သိမှတ်ဖွယ်	ဦးအေးချို (မဟာဝိဇ္ဇာ)
(၉) သုတပဒေသာ (သိပ္ပံနှင့် အသုံးချ သိပ္ပံပညာရပ်)	ပထမဆု	အစာအာဟာရ သိပ္ပံ	ဦးတိုင်းအုပ်
။	ဒုတိယဆု	ဆီအတွက် နှမ်းသီးနဲ့	ကိုလေး လှကျောက်
။	တတိယဆု	ကြိုတင်ကာကွယ် မီးအန္တရာယ်	မောင်ညွန့်လွင်

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ။ ။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟို ကော် မတီ စတုတ္ထအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၆ ရက်နေ့နှင့် ၇ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်း အဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ သဘာပတိအဖြစ် မြန်မာ့ဆိုရှယ် လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက ဆောင်ရွက် သည်။ အစည်းအဝေးတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပါတီ

လုပ်ငန်းစိစစ်ရေး ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပါတီ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာနှင့် ၁၉၈၆-၈၇ ဘဏ္ဍာနှစ် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ၏ ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းတို့ကို တင်ပြ၍ ဗဟိုကော် မတီဝင် ခန့်စစ်ဦးတို့က ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဗဟိုကော်မတီ စတုတ္ထအကြိမ် အစည်းအဝေးက အတည်ပြုသည်။ ထို့ပြင် အယူခံလွှာ စိစစ်ရေးအဖွဲ့ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး ကိစ္စကိုလည်း တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် အစည်းအဝေး

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ

ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကြေညာခြင်း၊ အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး အစည်းအဝေးကို အောင်မြင် စွာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ ပဉ္စမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့နှင့် ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေး ခန်းမ၌ ကျင်းပရာ သဘာပတိအဖြစ် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက ဆောင်ရွက်သည်။ အစည်းအဝေးတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အစီရင်ခံစာ၊ ပါတီလုပ်ငန်း စိစစ်ရေး ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာ၊ ပါတီ စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာတို့ကို တင်သွင်းရာဗဟိုကော်မတီဝင်ရှစ်ဦးကဆွေးနွေးပြီး အစည်း အဝေးကအတည်ပြုသည်။ ထို့ပြင် အယူခံလွှာ စိစစ်ရေးအဖွဲ့ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး ကိစ္စနှင့် ပါတီစည်းကမ်းထိန်းသိမ်း ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြင်ဆင်ရန်တင်ပြချက် များနှင့် ပါတီဝင်တပ်မတော်သားများနှင့် ပတ်သက်သည့် ပါတီစည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ ပြင်ဆင်ရန် တင်ပြချက်များကိုလည်းတင်ပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကြေညာ ခြင်း၊ အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး အစည်းအဝေးကို အောင်မြင်စွာ ရပ်သိမ်းခဲ့သည်။

ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများ ချီးမြှင့်ခြင်း - ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ် လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်၊ လွတ်လပ်ရေး အောင်ပွဲနေ့တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ ထုတ်ပြန်ကာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ၊ ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးနှင့် ဆုတံဆိပ်များကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ချီးမြှင့် အပ်နှင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် - ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ် လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ဒုတိယအစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၁၄ ရက်နေ့ အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ နိုင်ငံ တော် သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစန်းယု အမှူးပြုသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ် ၄၇၅ ဦး တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ငါးရပ်၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ငါးရပ်၊ အတည်ပြုခြင်းနှစ်ရပ်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကိုးရပ်နှင့် တင်ပြ ခြင်း တစ်ရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် တတိယအစည်းအဝေး

ကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့မှ ၁၆ ရက် နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံ တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစန်းယု အမှူးပြုသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၄၈၁ ဦးတို့ တက် ရောက်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း နှစ်ရပ်၊ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း တစ်ရပ်၊ အတည် ပြု ခြင်း တစ်ရပ်၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း တစ်ရပ်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ကိုးရပ် နှင့် တင်ပြခြင်းလေးရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ခရီးစဉ်- မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်း သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့နှင့် ၈ ရက်နေ့တွင် ကျိုက္ကဆံကွင်း အတွင်းရှိ ၃၉ နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ ပြခန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် အင်းလျား ကန် ဟိုတယ်၌ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်မှ ၂၅ ရက်ထိ ကျင်းပသည့် ၂၃ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ ကျောက်မျက် ရတနာပြပွဲ ခင်းကျင်းပြုသမှုများကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းက အနုပညာရှင် များအား ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် အလုံလမ်း သမ္မတအိမ်တော်ဝင်း၌ မိတ်ဆုံညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်းညှိခဲ့သည်။ အခမ်းအနားသို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစန်းယုနှင့်ဇနီး၊ နိုင်ငံတော် ဒုတိယသမ္မတနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအေးကိုနှင့် ဇနီး၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ အတွင်း ရေးမှူး ဦးစိန်လွင် အမှူးပြုသော နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင် များနှင့် ဇနီးများ၊ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟို အမှုဆောင် ကော်မတီဝင်များနှင့် ဇနီးများအပြင် ဗဟို အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဇနီးများနှင့် အခြား အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှ ဖိတ်ကြား ထားသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုတို့သည် မတ်လ ၄ ရက်နေ့ ညနေပိုင်း တွင် ပြည်လမ်းကုန်းမြင့်သာ၌ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ် ပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဦးအေးကိုက တည်ခင်း ညှိခဲ့သော ညစာ စားပွဲသို့ တက် ရောက် ကြ သည့် စစ်ကိုင်းရွာသစ်ကြီး ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုး များဖွံ့ဖြိုးရေး သိပ္ပံသင်တန်း၊ အမှတ်စဉ် ၁၇ မှ လေ့လာ ရေးသင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူများအား တွေ့ဆုံသည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး ဦးစန်းယု တို့သည် ဓမ္မရက္ခိတ

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် ဇနီးတို့က ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော် မဟာချက်ကရီသီရိဒုံ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ်လာရောက်စဉ် လက်ခံတွေ့ဆုံပုံ

ကုန်းတော်ပေါ်၌ တည်ထားလျက် ရှိသော မဟာဝိဇယ စေတီတော်ကြီးအား မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် သွားရောက် ဖူးမြော်ပြီး တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးမှာကြားခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် အဖွဲ့ဝင်များ လိုက်ပါလျက် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၁၉ ရက်နေ့အထိ အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် နယ်မြေအတွင်းရှိ ရေ လှောင် တံဆည်ကြီးများကို လှည့်လည်စစ်ဆေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အဖွဲ့ဝင်များလိုက်ပါလျက် ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့မှ ၈ ရက်နေ့အထိ အလယ်ပိုင်းတိုင်း၊ အနောက်ပိုင်းတိုင်းနှင့် အနောက်တောင်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် နယ်မြေ အတွင်းရှိ စက်ရုံကြီးများ၏ လည်ပတ်မှုအခြေအနေကိုလည်း လှည့် လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့ နာယကကြီး ဦးနေဝင်းသည် ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် စတင်ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ ညီလာခံ ပထမနေ့၌ မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် အဆောက်အအုံမှခွဲပြီး၌ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီး ဌာနက ခင်းကျင်းပြသထားသည့် ရွှေတောင်မြို့နယ် နွားမ ယံကျေးရွာအုပ်စု ဖိုးသိန်းတန်ကျေးရွာအနီးမှ ရရှိသော

ရှေးဟောင်းရွှေထည် ငွေထည် ပစ္စည်းများကို အောက်တို ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းယုနှင့် အဖွဲ့ဝင်များလိုက်ပါလျက် အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ တွင် မြန်မာစာအဖွဲ့ ဦးစီးဌာနသို့ သွားရောက်၍ မြန်မာ စာအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးလမ်းညွှန် မှာကြားခဲ့ သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းသည် အဖွဲ့ဝင်များ လိုက်ပါလျက် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့မှ ၁၈ ရက်နေ့ အထိ အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် နယ်မြေ အတွင်းရှိ မဟာ လယ်တီ ကျောက်စာတိုက်နှင့် သတ္တု တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းသည် အင်းလျားကန် ဟိုတယ်တွင် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်မှ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့ အထိ ကျင်းပသည့် ၂၄ ကြိမ်မြောက် မြန်မာ့ကျောက် မျက်ရတနာပြပွဲ ခင်းကျင်း ပြသမှုများကို နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်းသည် အဖွဲ့ဝင်များ လိုက်ပါလျက် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့မှ ၂၅ ရက်နေ့ထိ အရှေ့မြောက်တိုင်းနှင့် အနောက်မြောက်တိုင်း စစ်ဌာန ချုပ် နယ်မြေအတွင်း လှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ

နိုင်ငံခြား ဆက်ဆံရေး - နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီး ချုပ် ဦးမောင်မောင်ခ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ စင်ကာပူ သမ္မတ နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ လီကွမ်းယူနှင့် ဇနီးနှင့် အဖွဲ့ဝင် များသည် မြန်မာနိုင်ငံ သို့ ဧည့်သည်တော် အဖြစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ချစ်ကြည် ရေးခရီးရောက်ရှိခဲ့သည်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းသည် စင်ကာပူသမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီး ချုပ် မစ္စတာ လီကွမ်းယူအား ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ တွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော် ဒုတိယသမ္မတ ဦးအေးကို က ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ လီကွမ်းယူအား ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် လည်းကောင်း တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီး ဦးစန်းယု၏ ဖိတ်ကြားချက် အရ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ ဂျပန်နိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဒေါက်တာ ရစ်ချက် ဗွန်ဗိုက် ဆက်ကာနှင့် ဇနီးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ သို့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့မှ ၁၀ ရက်နေ့အထိ အလည် အပတ်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်း နှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးဦးစန်းယုတို့သည် အလည်အပတ် ရောက်ရှိလာသော ပြည်ထောင်စု သမ္မတဂျပန် နိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဒေါက်တာ ရစ်ချက် ဗွန်ဗိုက်ဆက်ကာအား ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် တည်းခိုနေထိုင်ရာ နိုင်ငံ တော်ညွှန်ဂေဟာသို့ သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ပြည် ထောင်စုသမ္မတဂျပန်နိုင်ငံသမ္မတကြီး ဒေါက်တာရစ်ချက် ဗွန် ဗိုက်ဆက်ကာသည် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့နံနက် ပိုင်းတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် သံတမန်ခန်းမသို့ သွားရောက် ရှိ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီး ဦးစန်းယုကိုယ်စား နိုင်ငံတော် ဒုတိယ သမ္မတနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးအေးကိုအား တွေ့ဆုံ နှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနေဝင်း၏ ဖိတ်ကြားချက် အရ ထိုင်းနိုင်ငံ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော် မဟာ ချက်ကရီသီရိဒိသည် အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ မတ်လ ၂၁ ရက် မှ ၃၁ ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် ဇနီး ဒေါ်နီနီမြင့်တို့က ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော် နှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား အလုံလမ်း သမ္မတ အိမ်တော်၌ မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ညစာတည်ခင်း ဧည့်ခံခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးဦးစန်းယုက ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်မင်းမြတ် ၏ သမီးတော်နှင့် အဖွဲ့အား မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် အဆောက်အအုံရှိ သံတမန်ခန်းမ၌ လက်ခံတွေ့ဆုံခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် ယူဂို

ဆလားဗီးယား ဆိုရှယ်လစ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံ ဖယ်ဒရယ်အမှုဆောင်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာဘရန်ကိုမီကူ လစ်ချ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရတရားဝင်လည်ပတ်ရန်အတွက် ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့မှ ၁၄ ရက်နေ့အထိ ယူဂိုဆလား ဗီးယားဆိုရှယ်လစ် ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ ဘဲဂရိတ်မြို့ သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ထိုနောက်ရိုမေးနီးယား ဆိုရှယ် လစ်သမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ကွန်စတင်တိုင်း ဒက်စကာလက်စကူး၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ရိုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံတွင် တရားဝင်လည်ပတ်ရန်အတွက် ဘဲဂရိတ်မြို့မှ တစ်ဆင့် ဘူခါရက်မြို့သို့ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက် နေ့တွင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးမောင် မောင်ခနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်သည် ဂျပန် နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာယာဆူဟိရို နာကာဆိုနေ၏ ဖိတ် ကြားချက်အရ အဖွဲ့ဝင်များလိုက်ပါလျက် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်မှ ၁၇ ရက်နေ့အထိ တရားဝင်သွား ရောက်ခဲ့သည်။ တစ်ဖန် စင်ကာပူသမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာလီကွမ်းယူ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ စင်ကာပူသမ္မတ နိုင်ငံတွင်စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိတရား ဝင်သွားရောက် လည်ပတ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်မောင်ခနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းယု၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မော်လတာသမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဒေါက်တာ အာဂါသာဘာဘရာနှင့် အဖွဲ့ဝင် များသည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တော်သို့ ဧည့်သည်တော်အဖြစ် အလည်အပတ်နေထိုင်ရန် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ မော်လတာ သမ္မတနိုင်ငံသမ္မတကြီး ဒေါက်တာ အာဂါသာဘာဘရာနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ မှ ပြန်လည် ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံ တော်သမ္မတကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းယု သည် ဇနီးဒေါ်သန်းရှိန်နှင့်အတူ အဖွဲ့ဝင်များလိုက်ပါလျက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဟူစိန် မိုဟမုက် အာရှတ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ ဧည့်သည် တော်အဖြစ် ချစ်ကြည်ရေးခရီး သွားရောက်ခဲ့ပြီး နိုဝင်ဘာ လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ပြည်ပပို့ကုန် - ၁၉၇၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပပို့ကုန်ကို ကျပ် ၄၂၈ ဒသမ ၁၇ ကုဋေ တင်ပို့ရန် သတ်မှတ်လျာထား

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ

ခဲရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ ကျပ် ၅၀ ဒသမ ၈၅ ကုဋေဖိုး တင်ပို့ခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိ ၁,၆၇၇ ဒသမ ၇ သန်း တင်ပို့ခဲ့သည်။

လယ်ယာ - မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နှစ်ရှည် နှစ်တိုနှင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်၍ အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြုလုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင်ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တို့မှ ချေးငွေများနှင့် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံခြားအစိုးရများထံမှ ထောက်ပံ့ငွေများကိုရယူ၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

ထို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော စီမံကိန်းများမှာ သီးနှံစိုက်ခင်းယာ တိုးတက်ရေး၊ သီးနှံအထွက်တိုးရေး၊ အလေအလွင့်အပျက်အစီး ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သီးနှံအရည်အသွေး တိုးတက် မြင့်မားရေးနှင့် နိုင်ငံတော်နှင့် တောင်သူလယ်သမားများအတွက် အကျိုးပြုရေး ရည်မှန်းချက်ပါ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိသည်။

သစ်တော - ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လ အတွင်း (ရောက်သစ်) ကျွန်းသစ်လုံးတန်ပေါင်း ၁,၃၇,၆၅၃ တန် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ သစ်မာသစ်လုံး (ရောက်သစ်) တန်ပေါင်း ၃,၂၉,၂၇၀ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယခြောက်လ အတွင်း (ရောက်သစ်) ကျွန်းသစ်လုံးတန်ပေါင်း ၁,၉၆,၀၃၅ တန် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ သစ်မာသစ်လုံး (ရောက်သစ်) တန်ပေါင်း ၁,၄၅,၁၆၉ တန် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ၈၈,၆၈၅ တန်ဖိုးကျပ် ၄,၄၆၅ ဒသမ ၅၈ သိန်းနှင့် သစ်မာ ၂၆,၈၉၄ တန်၊ တန်ဖိုးကျပ် ၂၈၃ ဒသမ ၅၁ သိန်း၊ ကျွန်းနှင့်သစ်မာတန်ပေါင်း ၁,၁၅,၅၇၉ တန်ဖိုးကျပ် ၄,၇၄၉ ဒသမ ၀၉ သိန်းနှင့် အခြားသစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တန်ဖိုးကျပ် ၂၀ ဒသမ ၆၅ သိန်း စုစုပေါင်းတန်ဖိုးကျပ် ၄,၇၆၉ ဒသမ ၇၄ သိန်းပြည်ပသို့တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယခြောက်လအတွင်း ကျွန်းသစ်တန် ၁,၀၆,၅၅၂ တန်၊ တန်ဖိုး ကျပ် ၅၅၇ သိန်းနှင့် သစ်မာ ၈,၉၃၄ တန်၊ တန်ဖိုးကျပ် ၁၀ သိန်း တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။

မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်း - ရေချို ရေငန် ငါးများကို ပြည်တွင်း၌အရောင်းဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ရောင်းချပေးလျက် ရှိရာ ပထမခြောက်လအတွင်း မူလရည်မှန်းချက်တန်ချိန်၏ ၄၉ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယခြောက်လအတွင်း မူလရည်မှန်းချက်တန်ချိန်၏ ၃၉ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အကောင်

အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ပုလဲ ဖော်ယူမှု လုပ်ငန်းတွင် စီမံကိန်း ရည်မှန်းချက်၏ ၅၉ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းကို ပထမ ခြောက်လအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

သတ္တု - ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း သတ္တုပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုမှာ ငွေစင်အောင်စ ထောင်ပေါင်း ၁၂၇ ဒသမ ၉၊ ခဲစင်တန် ၁,၃၃၇၊ သွပ်သတ္တုသန့်စင်တန် ၄,၃၃၇၊ ကြေးနီမက်တန် ၄၇၊ နီကယ်စပိုက်တန် ၁၅၊ ခနောက်စိမ်းခဲတန် ၂၉၉၊ ကြေးနီသတ္တုသန့်စင်တန် ၂၁,၆၉၉၊ ခဲမဖြူသတ္တုသန့်စင်တန် ၃၄၉ ဒသမ ၃၈၊ အမြိုက်နက်သတ္တုသန့်စင်တန် ၁၄၀ ဒသမ ၅၉၊ ခဲမဖြူ အမြိုက်နက် ရှီးလိုက်ရာရာ ၁,၃၁၁ ဒသမ ၃၆ တန်၊ ကျောက်စိမ်းကီလို ၁၈,၅၂၄ နှင့် ကျောက်မျက်ကရက် ၅၁,၄၇၇ ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ ခြောက်လအတွင်း ငွေစင် ၃,၆၁,၇၉၆ ထရိုဂရမ် အောင်စ၊ ခဲစင် မက်ထရစ်တန် ၂,၄၀၀၊ သွပ်သတ္တုသန့်စင် မက်ထရစ်တန် ၄၀၀၀၊ ကြေးနီသတ္တုသန့်စင် မက်ထရစ်တန် ၂၀,၄၂၀၊ နီကယ်စပိုက် မက်ထရစ်တန် ၃၉၅ တန်၊ အမြိုက်နက် သတ္တုသန့်စင် မက်ထရစ်တန် ၂၆၅၊ ခဲမဖြူ အမြိုက်နက် မက်ထရစ်တန် ၁,၂၈၀၊ ကျောက်စိမ်း ၁၂၁ တွဲနှင့် ကျောက်မျက် ၄၆ တွဲ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

စက်မှု - ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း စက်မှုကော်ပိုရေးရှင်းအားလုံး၏ ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးမှာ ကျပ် ၁၈၄ ဒသမ ၇၂ ကုဋေဖြစ်ပြီး၊ ရောင်းချမှုတန်ဖိုးမှာ ကျပ် ၁၉၀ ဒသမ ၀၈ ကုဋေဖြစ်သည်။ ဒုတိယခြောက်လအတွင်းစက်မှုကော်ပိုရေးရှင်းအားလုံး၏ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးမှာ ကျပ် ၁,၆၅၀ ဒသမ ၇၁ သန်း ဖြစ်ပြီး၊ ရောင်းချမှုတန်ဖိုးမှာ ကျပ် ၁,၆၅၀ ဒသမ ၂၇ သန်း ဖြစ်သည်။

စွမ်းအင် - ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လ အတွင်း ရေနံ မီးသွေး မက်ထရစ်တန် ၁၅,၅၉၉ ဒသမ ၉၅၀၊ ဓာတ်ငွေ့ရည် မက်ထရစ်တန် ၁,၀၅၀ ဒသမ ၇၇၂ နှင့် ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာ မက်ထရစ်တန် ၄၇,၅၈၃ ဒသမ ၉၅၀ တို့ကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ခဲ့ရာ စုစုပေါင်း နိုင်ငံခြားငွေကျပ် ၃၅ ဒသမ ၇၇၄ သန်းရရှိခဲ့သည်။ ဒုတိယခြောက်လအတွင်း ရေနံမီးသွေး မက်ထရစ်တန် ၁၉,၃၉၆ တန်နှင့် ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာ မက်ထရစ်တန် ၃၂,၆၁၉ တန် တို့ကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ခဲ့ရာ စုစုပေါင်း နိုင်ငံခြားငွေ ကျပ် ၂၁ ဒသမ ၉၇ သန်း ရရှိခဲ့သည်။

စာတတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှု - မြန်မာနိုင်ငံ စာတတ်မြောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီသည် စာတတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ စာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြို့နယ်ပေါင်းမှာ ၂၅၅ မြို့နယ်ဖြစ်ရာ အောင်ပွဲခံပြီးသည့် မြို့နယ်ပေါင်း

မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ

မှာ ၂၃၃ မြို့နယ်ဖြစ်သည်။ စာတတ်မြောက်သူ လုပ်သား ပြည်သူပေါင်းမှာ ၁၉,၃၄,၇၃၄ ဦးဖြစ်သည်။ မြို့နယ်ပေါင်း ၂၂ မြို့နယ်တွင် စာတတ်မြောက်မှု လုပ်ငန်း များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

လူငယ်လုပ်အားပေး စီမံကိန်း - လူငယ် လုပ်အားပေး စီမံကိန်းဗဟိုကော်မတီသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြေလတွင် တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ် ရေနုတ်ချောင်းမှ မြေပြန်လည် တူး ဖော်ခြင်း လူငယ်အခြေစိုက် လုပ်အားပေးစခန်း၊ ရွှေတောင်မြို့နယ် အထည်အချောကိုင်စက်ရုံ စီမံကိန်း လုပ်အားပေးစခန်းနှင့် မတ္တရာမြို့နယ် ဆည်တော်ကြီးရေ လှောင်တာတမံ စီမံကိန်းလူငယ်အခြေစိုက် လုပ်အားပေး စခန်းများကို ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လုပ်အားပေး စခန်းများတွင် စခန်းတစ်ခုစီ၌ လုပ်အားပေးလူငယ် အင်အား ၃၀၀ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အမျိုးသားအားကစားရုံကြီး-တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ အကူအညီဖြင့် အမျိုးသားအားကစားရုံကြီးတည်ဆောက် ရေးစီမံကိန်းကို ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရက သဘော တူခဲ့ရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ လတွင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စတင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြေလတွင် အားကစားရုံတည်ဆောက်မှုပြီးစီး၍ အားက စားနှင့် ကာယပညာဦးစီးဌာနက လွှဲပြောင်းလက်ခံခဲ့ သည်။

အမျိုးသားအားကစားပြိုင်ပွဲရုံ (၁) ၏ စုစုပေါင်းကုန် ကျစရိတ်ငွေမှာ ကျပ် ၃၁ ကုဋေဖြစ်သည်။ ပြိုင်ပွဲရုံ (၁) တွင် ဗဟိုလေအေးပေးစနစ်ကို အသုံးပြုထားပြီး ပွဲကြည့် ပရိသတ် ၁၀,၇၂၅ ဦးကြည့်ရှုနိုင်၍ အားကစားပြိုင်ပွဲ ၁၅ မျိုးထက်မနည်း ကျင်းပနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံထုတ် စာအုပ်စာတမ်းများ (၁၉၈၆)

။ ။ စာအုပ်ထုတ်ဝေခွင့်နှင့် ပုံနှိပ်ခွင့်လုပ်ငန်းကို ပြည်ထဲ ရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ စာပေ စိစစ်ရေးဌာနခွဲ အထွေထွေ ဦးစီးဌာနက တာဝန် ယူ၍ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း ဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ စိစစ် ထုတ်ဝေခွင့်ပြုသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ် စာတမ်းပေါင်း ၂,၁၁၉ အုပ်ရှိသည်။ အမျိုးအစားခွဲလိုက် ပါက အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

၁။ နိုင်ငံရေး	၅ အုပ်
၂။ ဘာသာရေး	၅၁၈ အုပ်
၃။ ပင်ကိုရေး လုံးချင်းဝတ္ထု	၃၈၅ ။
၄။ ဘာသာပြန်လုံးချင်းဝတ္ထု	၈၅ ။

မြန်မာနိုင်ငံထုတ် စာအုပ်စာတမ်းများ(၁၉၈၆)

၅။ တရုတ်သိုင်းဘာသာပြန် လုံးချင်းဝတ္ထု	၂၁၉ ။
၆။ ရုပ်ပြကာတွန်းလုံးချင်းစာအုပ်	၅၂၃ ။
၇။ ပညာရေး	၂၂ ။
၈။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား	၂၁ ။
၉။ သိပ္ပံ	၁ ။
၁၀။ စက်မှုလက်မှု	၂ ။
၁၁။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး	၃ ။
၁၂။ သမိုင်းနှင့်အတ္ထုပ္ပတ္တိ	၁ ။
၁၃။ လက္ခဏာဗေဒ	၁၆ ။
၁၄။ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ	၂၇ ။
၁၅။ ဘာသာစကား	၃ ။
၁၆။ တွေးခေါ်မြော်မြင်ရေး	၁၀ ။
၁၇။ ကဗျာသီချင်း	၁၃၁ ။
၁၈။ တရားဥပဒေ	၆ ။
၁၉။ လူငယ်နှင့်ကလေးစာပေ	၁ ။
၂၀။ အထွေထွေ	၁၄၀ ။

စုစုပေါင်း ၂,၁၁၉ အုပ်

နိုင်ငံရေးစာအုပ် ငါးအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရာ နိုင်ငံတကာ ရေးရာများကို အရေးအခင်း သမိုင်းကြောင်းနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပုံစံမျိုးဖြင့် ရေးသားပြုစုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘာသာရေးစာအုပ်ပေါင်း ၅၁၈ အုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ရာ အများဆုံးထုတ်ဝေခဲ့သော ဘာသာစာအုပ်မှာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာစာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ခရစ်ယာန်၊ တတိယ အစ္စလာမ်နှင့် စတုတ္ထ ဟိန္ဒူတို့ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေး တွင် အချိန်မှန်ထုတ်ဝေသော စာစောင်များနှင့် အခါ အားလျော်စွာထုတ်ဝေသော စာအုပ်များ ပါဝင်သည်။ အပတ်စဉ်နှင့် လစဉ်ထုတ်ဝေသော ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင် များမှာ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ ဓမ္မဗျူဟာ၊ ရတနာမုန့်၊ မြတ် မင်္ဂလာတို့ ဖြစ်ပြီး ရံဖန်ရံခါထုတ်ဝေသော စာစောင်များ မှာ ဉာဏ်လင်း ဓမ္မစာပဒေသာ၊ မြတ်မုန့်ရတနာ၊ မြတ် ရတနာ၊ ဓမ္မစာသဘင်နှင့် ဗုဒ္ဓကြေးမုံတို့ ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန် ဘာသာအနေဖြင့် ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ်ထုတ် စာစောင်တစ်စောင်၊ လစဉ်ထုတ်ရှစ်စောင်၊ နှစ်လတစ်ကြိမ် ထုတ်နှစ်စောင်၊ သုံးလတစ်ကြိမ်ထုတ် ၁၅ စောင်ရှိသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာစာစောင်များကို မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ကချင်ဘာသာတို့ဖြင့် ထုတ်ဝေ ကြသည်။ အစ္စလာမ်ဘာသာအနေဖြင့် အချိန်မှန်ထုတ် စာစောင်မရှိဘဲ ရံဖန်ရံခါထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်း များသာရှိသည်။ ဟိန္ဒူဘာသာအနေဖြင့် လစဉ်ထုတ်စာ စောင် တစ်စောင်ရှိ၍ သစ္စာရောင်ခြည် စာစောင်ဖြစ်

မြန်မာနိုင်ငံထုတ် စာအုပ်စာတမ်းများ(၁၉၈၆)

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

သည်။ အများဆုံးထုတ်ဝေခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားစိစစ်ကြည့်ရာတွင် ဝိပဿနာ၊ ဘုရားသမိုင်း၊ ဘုရားရှိခိုး အမျိုးမျိုးနှင့် ဝတ်ရွတ်စဉ်၊ ထေရုပ္ပတ္တိ၊ ပုတီးစိတ်နည်းနှင့် ကျင့်စဉ်များ၊ ဆယ်စောင်တို့နှင့် ရှင့်ကျင့်ဝတ်စာအုပ်များဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

လုံးချင်းဝတ္ထုများတွင် ပင်ကိုရေး ၃၈၅ အုပ်၊ ဘာသာပြန် ၈၅ အုပ်နှင့် တရုတ်သိုင်း ဘာသာပြန်ဝတ္ထု ၂၁၉ အုပ် ထုတ်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့တွင် ဝတ္ထုတိုများကို စုစည်းထားသော ပင်ကိုရေး လုံးချင်းစာအုပ်များလည်း ပါဝင်သည်။ ဘဝသရုပ်ဖော်၊ ချစ်မေတ္တာဖွဲ့၊ ဟာသ၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုနှင့် သမိုင်းနောက်ကြောင်းခံ ဝတ္ထုများလည်း ပါရှိသည်။ အများဆုံး တွေ့ရှိရသော ဝတ္ထုများမှာ ချစ်မေတ္တာဖွဲ့ ဝတ္ထုများဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်စာအုပ်များသည်လည်း စာဖတ်ပရိသတ်အကြိုက်တွေ့နေဆဲ ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လုံး ၃၀၄ အုပ်ထွက်ရှိခဲ့ရာ လစဉ်ပျမ်းမျှ ၂၅ အုပ်နှုန်း ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။ အရေအတွက်အားဖြင့် ချစ်မေတ္တာဖွဲ့ဝတ္ထုများနည်းတူ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

ရုပ်ပြနှင့် ကာတွန်းစာအုပ်ပေါင်း ၅၂၃ အုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ရုပ်ပြနှင့် ကာတွန်းစာအုပ်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားပါက အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရသည်။

၁။ မေတ္တာဖွဲ့ဇာတ်လမ်း	၁၁၁ အုပ်
၂။ ဘဝသရုပ်ဖော်ဇာတ်လမ်း	၂၃၁ အုပ်
၃။ ဟာသဇာတ်လမ်း	၅၉ အုပ်
၄။ အချစ်နှင့်လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဇာတ်လမ်း	၆၉ အုပ်
၅။ သမိုင်းနောက်ခံပြုထားသောဇာတ်လမ်း	၅၃ အုပ်
စုစုပေါင်း	<u>၅၂၃ အုပ်</u>

အထေထေပိုင်းဆိုင်ရာ စာအုပ်များကဏ္ဍတွင် စာအုပ်စာတမ်းမျိုးစုံ ထွက်ရှိခဲ့သော်လည်း လူငယ်နှင့်ကလေးများအတွက် ဖတ်စရာအလွန်နည်းသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အထောက်အကူပြုစာအုပ်များလည်း အထွက်နည်းသည်။ သို့သော် စတီရီယို တေးသီချင်း စာအုပ်များ အများအပြား ထွက်ခဲ့သည်။

ပုဂ္ဂလိက ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလျက်ရှိသော အချိန်မှန်ထုတ်စာနယ်ဇင်း ၄၆ မျိုးရှိရာတွင် အပတ်စဉ်ထုတ်စာစောင် ရှစ်မျိုး၊ ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ်ထုတ် ဂျာနယ်သုံးမျိုး၊ လစဉ်ထုတ်မဂ္ဂဇင်း ၃၅ မျိုး ရှိသည်။ အပတ်စဉ်ထုတ်စာစောင်များ တစ်ပတ်လျှင်တစ်မျိုးကို စောင်ရေ ၅၀၀၀ ခန့်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသည်။ ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ်ဂျာနယ်များကို တစ်မျိုးလျှင် စောင်ရေ ၄၀၀၀ ခန့် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ လစဉ်ထုတ်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်းများ၊ စာပေ

မဂ္ဂဇင်းများ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းများ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဂီတနှင့် အနုပညာမဂ္ဂဇင်းများ၊ သိပ္ပံနှင့် အား/ကာ မဂ္ဂဇင်းနှင့် ကာတွန်းလစဉ်ထုတ်များ ပါဝင်သည်။ မဂ္ဂဇင်းများကို စောင်ရေ ၄၀၀၀ မှ ၇,၅၀၀ အထိ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ။ ။ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံရှိပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ၁၄ ခု၏ ၁၉၈၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း လူမှုရေး စီးပွားရေး အခြေအနေများနှင့် ဆောင်ရွက်ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းများကိုအောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရသည်။

ကချင်ပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ် ကျော်ဘ
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး အမ်ဇော်ယော်

ကချင်ပြည်နယ်၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး စပါး၊ ဂျုံ၊ နံစားပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ မုန်ညင်းစေ့၊ ကြံနှင့် အာလူးတို့ကိုအဓိကထား စိုက်ပျိုးသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း၊ သစ်လုပ်ငန်း စီမံကိန်းနှင့် မန္တလေးတိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တို့နှင့်အတူ အထူးသတ္တု (၂) ရွှေရွာဖွဲ့ရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် နှစ်ရှည်လုပ်ငန်းကြီးများ ဖြစ်သော ပေါက်နက်ချောင်းဆည်နှင့် ပူတာအိုဆည်တို့ကို ကျပ်ငွေ သိန်း ၂၄၀ အကုန်အကျခံ၍ တည်ဆောက်လျက်ရှိသည်။ ထိုဆည်ကြီးများ ပြီးစီးသွားပါက မြေရေယာဇာ ၂၉,၀၀၀ ကို ဆည်ရေသွင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး လှုပ်ရှားမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပထမခြောက်လအတွင်း ဘိန်းခင်း ၅ ဒသမ ၅ ဧကကို ဒေသအလိုက် အစီအစဉ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ကျောင်းသားလူငယ်များ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် အသိဉာဏ်ပေးရေးပြပွဲ ပြိုင်ပွဲကိုလည်း ဗဟိုကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း သစ်တောကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးအတွက် စိုက်ခင်းဒေသသုံးခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ ကချင်ပြည်

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

နယ်သည် စိုက်ခင်းဒေသ(၃)တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မိမိနိုင်ငံနှင့်ကိုက်ညီမည့် ပျားမျိုးများလေ့လာဖော်ထုတ်၍ မွေးမြူနိုင်ရေးနှင့် ပြည်သူလူထုအား ပျားမွေးမြူရေးပညာ ရပ်များဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရေးအတွက် ဒေသခံ သစ်ခေါင်းပျား စမ်းသပ်မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းကို မြစ်ကြီးနား မြို့ နယ် တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လ ကာလအတွင်း သတ္တု ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို ဦးတည်လျက် ကချင်ပြည်နယ်၊ မိုးညှင်း နမားကံကုန်း ဒေသတွင် အထူး သတ္တု (၂) ရွှေ စမ်းသပ်ရှာဖွေ ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကိုအကောင်အထည် ဖော်လျက် ရှိသည်။

ပြည်နယ်အတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး တိုးတက် စေရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လ ကာလတွင် ပူတာအို လေဆိပ် လေယာဉ်ရပ်နားရန် နေရာ၊ ဗန်းမော်လေဆိပ် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ မြစ်ကြီးနား လေဆိပ် အရေးပေါ်လေယာဉ် စင်္ကြံလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပြည် နယ် ဒေ သ များ ပညာရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် အတွက် နိုင်ငံတော်က ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီးနား ကောလိပ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဒီဂရီ ကောလိပ်အဆင့်သို့ တိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားစာပေ ယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားပြော စာအုပ် ငယ်ပြုစုရေးအဖွဲ့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကချင်ဘာသာ စကားပြော စာအုပ်ငယ်မူကြမ်းကို ပြုစုပြီးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကချင်ပြည်နယ် ယဉ်ကျေးမှု ဌာနခွဲသည် ကချင်လူမျိုးနွယ် စု စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ ယဉ်ကျေးမှု ကိစ္စများကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ ဂျိန်းဖော လူမျိုးနွယ်စု အကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင် ဆောင်ရွက်ခြင်း များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ကယားပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးသာရှင်း
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးကျော်ဒင်

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ကယားပြည်နယ်၏ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ကယားပြည်နယ်တွင် သစ်တော ဧရိယာ ဧက ၁၅ ဒသမ ၁၃ သိန်းကျော်ရှိ၍ ရောင်းပန်းလှသော ပိတောက်နှင့် ထင်းရှူးသစ်များကို နိုင်ငံခြားသို့ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်း တိုးတက်ထုတ်လုပ်တင်ပို့

ခဲ့သည်။ သစ်တောကဏ္ဍထုတ်ကုန်များတွင် ကျွန်းနှင့် သစ်မာအပြင် ရှားစေး၊ အင်တွဲ၊ ပွဲလျက်၊ သနပ်ခါး၊ ပျားရည်၊ သစ်စေးနှင့် ချိပ် စသောသစ်တောထွက်ပစ္စည်း များလည်း ထွက်ရှိသည်။ ထို့ပြင်ပရိဘောဂတွင် နာမည် ကြီးသော အစင်းမည်းပါ ကျွန်းသစ်လည်း ကယားပြည် နယ်မှထွက်ရှိသည်။

ကယားပြည်နယ်အတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တည် ဆောက်ခဲ့သော မိုးဗြဲရေကာတာကြီးကြောင့် လောပိတ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံမှ တာဘိုင်စက်ကြီး ခြောက်လုံးဖြင့် ဓာတ်အားကီလိုဝပ် ၁,၆၈,၀၀၀ ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးထုတ် လုပ်ပေးလျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ဘီလူးချောင်း အမှတ် (၁) ရေအား လျှပ်စစ် စီမံကိန်းကို ဂျပန်နိုင်ငံပင်လယ်ရပ်ခြား စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက် မှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် စာချုပ် ချုပ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံတော်သည် သစ်တောစိုက် ခင်းများအတွက် ယာယီလူအင်အားစီမံချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ကယားပြည်နယ်သည် စိုက်ခင်း ဒေသ (၃) တွင် ပါဝင်သည်။

ကယားပြည်နယ် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၂,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေပေးခဲ့ရာ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ပါတီကောင်စီအဆင့်ဆင့်၏ လမ်းညွှန်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း ကယားပြည် နယ်တွင် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည့် စာတတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ကယားပြည်နယ်၊ ရှား တောနှင့် ဖားဆောင်းမြို့နယ်များ၌ အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းရင်းသားစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားပြော စာအုပ် ငယ် ပြုစုရေးအဖွဲ့သည် ကယားဘာသာစကားပြော စာ အုပ်ငယ်မူကြမ်းကို ပြုစုပြီးခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးစောဟန်သိန်း
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးစောအောင်ပွင့်

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ကရင်ပြည်နယ်၏ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အဓိက စိုက်ပျိုးသောသီးနှံ များမှာ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ ကြံ၊ ကြက်ပေါင် စေး၊ ငှက်ပျော၊ အုန်းနှင့်ငရုတ်တို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း လုပ်ငန်း စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ သားငါး ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုဦးတည်လျက် ကန်သာယာ ရေလှောင်တံမံ တွင် ငါးမျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ ပြန့်ပွားလာစေရန် ငါးမျိုးစိုက်ထည့်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဦးတည်လျက် ဘိလပ်မြေ စက်ရုံစီမံကိန်း (ဘားအံ) ကို အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ကုန်အထိ အဆောက်အအုံတည်ဆောက် ပြီးစီးမှုမှာ ၉၇ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပြီး စက်တပ်ဆင်သည့် လုပ်ငန်းပြီးစီးမှုမှာ ၈၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်လည်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ သစ်တောစိုက်ခင်း လုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာစေရန် ကရင်ပြည်နယ်ကို စိုက်ခင်းဒေသ (၂) အဖြစ် သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် သစ် တောကဏ္ဍ ထွက်ကုန်တစ်ခုဖြစ်သော ပျားရည် တိုးတက် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ဒေသခံ သစ်ခေါင်းပျား စမ်းသပ်မွေးမြူ ခြင်းလုပ်ငန်းကို သံတောင်မြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ သည်။

ပြည်နယ်၏ စက်မှုကဏ္ဍတိုးတက်ရေးအတွက် ဘိလပ် မြေစက်ရုံ (ဘားအံ) ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လကာလအတွင်း စက်ရုံဆိပ်ခံ တံတား တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းမှအပ ကျန်လုပ်ငန်း များ ပြီးစီးခဲ့သည်။ စက်စမ်းသပ် လည်ပတ်မှုကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့မှ စတင်ခဲ့ရာ မီးသင့်ကျောက်များ ထွက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ကရင် ပြည်နယ် ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံတော်က ကျပ်ငွေ ၂,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေပေးခဲ့ရာ ပြည်နယ်ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များကို ပါတီ ကောင်စီတို့၏ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်မှုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားပြော စာအုပ်ငယ် ပြုစုရေး အဖွဲ့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စကောကရင်နှင့်ပိုးကရင် ဘာသာစကားပြော စာအုပ်ငယ်မူကြမ်းကို ပြုစုနိုင်ခဲ့ သည်။

ချင်းပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအီးကေကင်မင်ငင်း
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးကြီးဆွင်ခိုင်

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ချင်းပြည်နယ်၏ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ချင်းပြည်နယ်အတွင်း မြေရိုင်းများကို စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေအဖြစ် ဖော်ထုတ် ခြင်း၊လယ်ရိုင်းများဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လှေခါးထစ်တူးဖော် ခြင်းလုပ်ငန်းများကို နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၅ - ၈၆ ခုနှစ်တွင် အသားတင်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်မြေမှာ ကေ နှစ်သိန်းသုံးသောင်းကျော်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်မြေရိုင်း မှာ ကေ ၄၂ သိန်းရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ ချင်းပြည်နယ်၏ ရေမြေသဘာဝအလျောက် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော သီးနှံ အမျိုးအစားမှာ ၃၀ ကျော်ရှိသည်။

ချင်းပြည်နယ်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကော်ပိုရေးရှင်းက ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ် အထိ တည်ထောင်ခဲ့သော လယ်ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ စိုက်ကွင်း၊ ဗဟိုခြံ၊ မျိုးသန့်ခြံနှင့် မျိုးပွားခြံ အကြီးအသေးပေါင်းမှာ ၂၁ ခုရှိပြီဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ခိုင်းကျုံ၊ ခိုင်းနွား၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် လယ်ယာ လုပ်ကိရိယာများကို ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့ပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေး ငွေများကိုလည်း နှစ်စဉ်ပို့ထုတ်ချေးလျက်ရှိသည်။

ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဦးတည်လျက် မတူပီမှ ပလက်ဝ သို့သွားသည့် ကားလမ်းဖောက်လုပ်ရန် အကြောင်းတူး ဖော် ရှာဖွေလျက်ရှိသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန က ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင် ပြည်နယ်အတွင်း လမ်းဖောက် လုပ်ရန် ကျပ်ငွေ ၂၃ သိန်း လျာထား သတ်မှတ်ထား သည်။ ချင်းပြည်နယ် အတွင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ သုတေသနလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက် ရန် ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ဟားခါး မြို့နယ်တွင် ဒေသ စမ်းသပ်ကွက်များ ဖွင့်လှစ်ပြီး သုတေသန ပစ္စည်းကိရိယာ များ ဖြည့်တင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ လူမှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို ဦးတည်လျက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ချင်း ပြည်နယ်၊ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်နှင့် ပလက်ဝမြို့နယ်များ တွင် စာတတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် မည်ဖြစ်သည်။

ချင်းပြည်နယ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပြည်နယ်အတွင်း လျှပ်စစ် ဓာတ်အားရရှိရေး အတွက် ငစစ်ဗား ရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင်အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပြီး လျှပ်စစ်စက်ရုံကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဒေသအလိုက် သင့်လျော်သည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်သွားနိုင်ရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဟားခါးမြို့နယ်တွင် ဒေသစမ်းသပ်ကွက်များ ဖွင့်လှစ်၍ သုတေသန ပစ္စည်း ကိရိယာများ ဖြည့်တင်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ပြည်နယ် ကျေးလက် ဒေသ

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အတွင်း ချင်းပြည်နယ် သည် ကျပ်ငွေ ၂,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။

လူမှု တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သော စာတတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လ တာကာလအတွင်း ပလက်ဝနှင့် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်များ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ဘာသာစကား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားပြော စာအုပ်ငယ်ပြုစုရေးအဖွဲ့သည် တီးတိန် ချင်း ဘာသာစကားပြော စာအုပ်ငယ် မူကြမ်းကို ပြုစု ပြီးခဲ့သည်။ ချင်းပြည်နယ် ယဉ်ကျေးမှု ဌာနသည်လည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဟားခါး၊ မတူပီနှင့် မင်းတပ်မြို့နယ် များမှ မြို့နယ်မှတ်တမ်းများကို ချင်းဘာသာမှ မြန်မာ ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပြီးခဲ့သည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ်ထွန်းကြည်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	သူရ ဦးကျော်စွာ

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းတို့သည် အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ

ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် စပါး၊ ဂျုံ၊ နှံစားပြောင်း၊ ပဲဒီစိမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ စွန်တာပြာ၊ ကုလားပဲ၊ မြေပဲ၊ နှမ်း တို့ကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုပ်ငန်း စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်း ဝါ၊ ဂျုံနှင့် မတ်ပဲသီးနှံတို့ ပိုမိုထွက်ရှိရန် စစ်ကိုင်း၊ မုံရွာ၊ ဘုတလင်နှင့် ချောင်းဦးမြို့နယ်တို့တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ် ချေးငွေဖြင့် မြေအောက် ရေရရှိရေးစီမံကိန်းကို ဆောင် ရွက်လျက် ရှိသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း စီမံကိန်းဝင် မြို့နယ်များ၌ ရွှေတန်းစခန်းနှင့် စံပြခြံများကို လျာထား ချက်အတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ရာ ချောင်းဦး၊ ဘုတလင်၊ မုံရွာမြို့နယ်တို့တွင် ရာနှုန်းပြည့် ပြီးစီးခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်းတွင်လည်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ မုံရွာ၊ ဘုတလင်နှင့် ချောင်းဦး မြို့နယ်များတွင် ဝါ၊ ဂျုံနှင့် ပဲဒီရွှေဝါသီးနှံတို့ ပိုမိုထွက် ရှိလာရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ချေးငွေဖြင့် ရေရရှိရေး စီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် သီးနှံတိုးတက်ထုတ်လုပ် ရေး စီမံကိန်း (၂) ကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ချေးငွေဖြင့် မြို့နယ် ခုနှစ်မြို့နယ်တွင် အကောင်အထည် ဖော်လျက် ရှိသည်။ ဇီဝနည်းဖြင့် သီးနှံကာကွယ်ရေး စီမံကိန်းကို လည်း ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် အကူအညီဖြင့်

လမ်းစဉ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးစန်းယုနှင့် ပါတီအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဦးအေးကိုတို့က ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံသင်တန်းအမှတ်စဉ်(၁၇)သင်တန်းသားများအား မေလ ၄ ရက်နေ့က ရင်းရင်းနှီးနှီး တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်စဉ်

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် လျက် ရှိသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း သတ္တုကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကို ဦးတည်လျက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အထူးသတ္တု (၂) ရွှေစမ်းသပ်ရှာဖွေထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကို စီမံချက်များ ချမှတ်လျက် ကောလင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ပုထိုးတောင် ဒေသ၌ တူးဖော်ထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။

စက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တစ်ရပ်အဖြစ် ဂျုံစက်ရုံ စီမံကိန်း (စစ်ကိုင်း)၊ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းနှင့် စက် တပ်ဆင်မှု လုပ်ငန်းများမှာ ပြီးစီးခဲ့ပြီး ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြေလမှစ၍ ပုံမှန်ထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စစ်ကိုင်းတိုင်း နယ်မြေများတွင် ရေပေးရေးစီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ရွှေဘိုနှင့် မုံရွာမြို့များ၌ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၆ - ၈၇ ခုနှစ်အတွက် စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ ကျေးလက် ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ရန် ကျပ်ငွေ ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လအတွင်း ဒေသခံလူထုအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင် ကြားနိုင်မည့် လက်မှုလုပ်ငန်း ပညာသင်ကျောင်း တစ် ကျောင်းကို ရွှေဘိုမြို့၌ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

တနင်္သာရီတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအောင်မြင့်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးသိန်းကြည်

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ဓာတ်သတ္တု ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းတို့သည် တနင်္သာရီတိုင်း၏ အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးတွင် စပါး၊ နှမ်း၊ ဆီအုန်း၊ အုန်း၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ ကွမ်းသီး နှင့် ပီလောပီနံများကို အဓိက စိုက်ပျိုးသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းသည် သယံဇာတ ပေါများ သည်။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ခဲမဖြူ သန့်စင်နှင့် အဖြိုက်နက် သန့်စင်တို့ကို တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်းမှ ရရှိသည်။ ခဲမဖြူ နှင့် အဖြိုက်နက်ရောရာ သတ္တုအထွက်နှုန်းမှာ တစ်နိုင်ငံ လုံး၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည်။ ဟိန္ဒူး၊ ဟာမြင်းကြီး၊ ကံပေါက်၊ ရာဝ၊ ကျောက် မဲတောင်၊ နန်း သီ တာ နှင့် ရတနာပုံ စသော သတ္တုတိုင်းများမှ သတ္တု အမြောက် အမြား ထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဦးတည် လျက် စီမံကိန်းဝင်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်း ရေိယာ ဖြစ်သော ရေဖြူမြို့နယ်၊ ပုကောဇွန်းခြံတွင် ကျွမ်းကျင်မှု ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ပေး ခဲ့သည်။ တနင်္သာရီတိုင်း အတွင်း စီမံကိန်းဖြင့် တည်ဆောက်သော ရေခဲစက်နှင့် အအေးခန်းများမှာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ပြီးစီးခဲ့သည်။ ကော့သောင်မြို့နယ်၊ ရပ်ဆယ်လ်ကျွန်းတွင် အထူးသတ္တု (၂) သိုက်များ ရှာဖွေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တနင်္သာရီ ကမ်းမြောင်ဒေသရှိ ကျွန်းပေါင်း ၈၀၆ ကျွန်းနှင့် ကမ်းလွန် ဒေသတို့တွင် ခဲမဖြူသတ္တု ရှာဖွေခြင်းကို လည်းကောင်း ပြု လုပ် ခဲ့ သည်။ ထားဝယ်လေဆိပ် အ ဆောက် အ အုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးခဲ့သည်။ လေယာဉ်ပြေးလမ်း ကတ္တရာ ကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ခြင်းအတွက် ၁၉၈၅ - ၈၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၅ ဒသမ ၀၀ သိန်းဖြင့် ပစ္စည်းများ စုဆောင်းလျက် ရှိသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လ တာ ကာလအတွင်း လူမှုရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်း တစ်ရပ်အဖြစ် တစ် မျိုး သား လုံး လူညွန့် တိုး စေ သည့် မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စစ်ဆင် ရေးအသွင်ဖြင့် ဆေးခြောက်အလေးချိန် ၆၅ ဒသမ ၇၄ တန်အား မီးရှို့ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။

တနင်္သာရီတိုင်း၊ တနင်္သာရီမြို့နယ် သိန္ဓောဒေသ၌ အထူးကျောက်မျက်(စိန်)ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှစ၍ တူးဖော် တွေ့ရှိခဲ့ရာ စတင် ထုတ်လုပ်သည့် အချိန်မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ ဌာနဆိုင်ရာမှ ၁၈၉ ပွင့်၊ ဒေသခံလုပ်သား များထံမှ ၄၅ ပွင့်၊ စုစုပေါင်း ၂၃၄ ပွင့်၊ အလေးချိန် ၁၉၂ ဒသမ ၀၇၇ ကရက် ရရှိခဲ့သည်။

တိုင်းအတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်အတွက် ထားဝယ်မြို့တွင် လေဆိပ် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လအတွင်း လေဆိပ် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်း ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး ပြီးစီးခဲ့သည်။ တိုင်းအတွင်းရှိ ကျေးလက် ဒေသများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ ကျပ် ၃,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။

ပဲခူးတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအောင်မြင့်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးလှဖေ

ပဲခူးတိုင်းသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ဒုတိယ စပါး အများဆုံးထွက်သော တိုင်းဖြစ်သည်။ အဓိကစီးပွားရေး

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

လုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်၍ သစ်လုပ်ငန်း၊ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ဂုန်လျှော်၊ ကြံနှင့် ကြက်ပေါင်စေးတို့ကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ရေစုပ်စက်ဖြင့် ရေပေးဝေစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းကို အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ချေးငွေနှင့် ဥရောပ ဘုံဈေးအဖွဲ့ ထောက်ပံ့ငွေ တို့ဖြင့် ပဲခူးတိုင်း၊ ရွှေတောင်မြို့နယ်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ပဲခူးတိုင်းတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းများရှိရာ ပဲခူးတိုင်း ပေါက်ခေါင်းမြို့နယ် အတွင်းရှိ တောင်နဝင်း ဆည်မြောင်း စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ဂျပန်နိုင်ငံ ပင်လယ်ရပ်ခြား စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် ချေးငွေစာချုပ် ချုပ်ပြီးခဲ့သည်။ အကြိုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော အဝင်အထွက် လမ်းဖောက်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ စခန်းအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် ၃၆ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးခဲ့သည်။

ငါး မျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ ပြန့်ပွားလာစေရေးအတွက် မြောက်နဝင်းဆည်နှင့် မိုးယင်းကြီးဆည်တို့တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ငါးမျိုး စိုက်ထည့်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပဲခူးတိုင်း ဒိုက်ဦးမြို့နယ်တွင် တည်ဆောက်လျက်ရှိသော စည်သွတ်စက်ရုံစီမံကိန်း (ဒိုက်ဦး) စက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများသည်လည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ပြီးစီးပြီဖြစ်သည့်အပြင် ဝက်သားနှင့် ဝက်သားအစားအစာထုတ် စက်ရုံ၏ ဝက်သားထုတ်လုပ်မှု အပိုင်းကို စက်စမ်းသပ် လည်ပတ်လျက်ရှိသည်။

ပဲခူးတိုင်းအတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စပါး၊ နှမ်း၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ အထွက်နှုန်း ပိုမိုရန် ရေစုပ်စက်ဖြင့် ရေပေးဝေရေး စီမံကိန်းကို ရွှေတောင်မြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဇီဝနည်းဖြင့် သီးနှံကာကွယ်ရေး စီမံကိန်းကိုလည်း ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်အထိသုံးနှစ်သတ်မှတ်လျက် ပဲခူးတိုင်းအတွင်း အကောင်အထည် ဖော်လျက် ရှိသည်။

တိုင်းအတွင်း သားငါးကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဘုရားကြီးကျေးရွာတွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ဝက်မွေးမြူထုတ်လုပ်ရေး ခြံသစ်၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လတာကာလအထိ ဝက်ရုံ ၁၃ ရုံဆောက်

လုပ် ပြီးစီးခဲ့၍ ဝက်ကောင်ရေ ၁,၉၀၀ မွေးမြူထားပြီ ဖြစ်သည်။

ပဲခူးတိုင်းအတွင်း စက်ရုံ စီမံကိန်း များကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ဇေယျဝတီသကြားစက်သစ် စီမံကိန်းမှာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း လုပ်ငန်းများအားလုံး ပြီးပြီဖြစ်သည်။ စက်လည်ပတ်မှုကို ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် စတင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံ အမှတ် (၂) လျှပ်စစ်ရထားစီမံကိန်း (ကြံခင်း) ကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီး လျှပ်စစ်ရထားစမ်းသပ်ပြေးဆွဲခြင်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရွှေတောင်မြို့တွင် အထည်အချောကိုင်စက်ရုံ (ရွှေတောင်) စီမံကိန်းကိုလည်း ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ ရှာဖွေစမ်းသပ်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုလည်း ပဲခူး တိုင်း တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ရွှေတောင်မြို့နယ်ရှိ ရွှေတောင် တိုင်းအမှတ် (၁) ကို တူးဖော်လျက်ရှိသည်။

တိုင်းအတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာ ပျံ့နှံ့ရေးအတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လ ကာလတွင် ပဲခူးတိုင်း တောင်ငူမြို့၌ အိမ်တွင်းမှ သက်မွေးလုပ်ငန်း ပညာသင်ကျောင်း တစ်ကျောင်းဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ပဲခူးတိုင်းအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ၁၉၈၆ - ၈၇ ခုနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေပေးခဲ့သည်။

မကွေးတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးစိန်အောင်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးမောင်ထူး

လယ်ယာ၊ သတ္တုနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသည် မကွေးတိုင်း၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဆီထွက်သီးနှံအထွက်များပြီး စားသုံးဆီအမြောက်အမြား ထုတ်လုပ်သဖြင့် ပြည်ထောင်စု၏ ဆီအိုးကြီးဟု ကျော်ကြားသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွင် စပါး၊ ဂျုံ၊ နှံစားပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ မုန်ညင်း၊ ဝါ၊ ဗာဂျီးနီးယားဆေး (ရွက်စိမ်း)၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်နီနှင့် အာလူးတို့ကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးသည်။

ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးတည်လျက် ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ရေစုပ်စက်ဖြင့် ရေပေးဝေစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ချေးငွေနှင့် ဥရောပဘုံဈေး

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် မကွေးတိုင်း၊ ချောက်မြို့နယ်နှင့် မြေထဲမြို့နယ်များတွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြားမှ ရေသွင်းအတတ်ပညာရှင်၏ အကူအညီဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းပေးသည်။

မကွေးတိုင်း တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်တွင် အဓိကသီးနှံများနှင့် သစ်သီးဝလံများ ပိုမိုထွက်ရှိစေရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ် ချေးငွေဖြင့် ကန်ငယ်များ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။ သီးနှံမျိုးစေ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

မင်းဘူး - စတုမြို့နယ်အတွင်း ကမ်းနီ ရေပေးဝေရေး စီမံကိန်းသည် ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးခဲ့၍ ရေသောက်ရေယာအတွင်း အပြည့်အဝ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် လယ်ကြားမြောင်းများနှင့် မြေပြုပြင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင်လည်း မကွေးတိုင်းအတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရှိခဲ့ရာ ရေစုပ်စက်ဖြင့် ရေပေးဝေရေး စီမံကိန်းကို ချောက်မြို့နယ်နှင့် မြေထဲမြို့နယ်များ၌ လည်းကောင်း၊ သစ်သီးဝလံများ ပိုမိုထွက်ရှိရေးအတွက် ကန်ငယ်များဆည်မြောင်းစီမံကိန်းကို တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၌လည်းကောင်း၊ ဇီဝနည်းဖြင့် သီးနှံကာကွယ်ရေးစီမံကိန်းကိုလည်းကောင်းအသီးသီး အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိသည်။

ထို့ပြင် ကျောက်ချဉ်ကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အဓိက ကုန်ကြမ်းတစ်မျိုးဖြစ်သော အလူနိုက် ရရှိရေးအတွက် မြိုင်မြို့နယ် ရှင်မတောင်ဒေသတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကွင်းဆင်းလေ့လာ တိုင်းထွာမှုများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လအတွင်း မြေထဲမြို့နယ်တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ စမ်းသပ်ရှာဖွေခဲ့ရာ တွင်းအမှတ်(၂၁)မှ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။

မကွေးတိုင်းတွင် လူမှုတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လအတွင်း ကလေးဦးရေ ၁၀၀ ဆံ့ ကလေးပြုစုရေးဌာနတစ်ခု ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၆ - ၈၇ ခုနှစ်အတွက် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ ကျပ် ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။

မကွေးတိုင်း မင်းဘူးမြို့တွင် လူထုဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သော ရုပ်မြင်သံကြား ထပ်ဆင့်ထုတ်လွှင့်စက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ပြီးစီးခဲ့ပြီး မေလ ၂၃ ရက်နေ့မှစ၍ ပုံမှန်အစီအစဉ်များ ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။

မန္တလေးတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးမြမောင်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးညိုဝင်း

မန္တလေးတိုင်း၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်သည်။ စပါး၊ ဂျုံ၊ နှံစားပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ မုန်ညင်းစေ့၊ ဝါ၊ ဗာဂျီးနီးယားဆေး (ရွက်စိမ်း)၊ ငရုတ်နှင့် ကြက်သွန်နီများကို အဓိကထွား စိုက်ပျိုးသည်။

မန္တလေးတိုင်းအတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ဆည်တော်ကြီး ဘက်စုံရေလှောင်တံစီမံကိန်းကို ၁၉၇၇-၇၈ ခုနှစ်မှစ၍ တည်ဆောက်လျက် ရှိသည်။ ဆည်တော်ကြီး ဆည်ရေသောက် ဒေသအတွင်း ကျေးရွာ မန်နေဂျာများအား စပါး၊ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ၊ နှမ်း၊ မြေပဲနှင့် ပဲမျိုးစုံသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးသင်တန်းများကို ပို့ချ၍ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် တောင်သူဦးကြီးများအား သိပ္ပံနည်းကျ စိုက်ပျိုးနည်း၊ သီးနှံပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်းများကို ပညာပေးပို့ချခဲ့သည်။

ဂျုံ၊ နှံစားပြောင်း၊ ထောပတ်ပဲနှင့် ကုလားပဲသီးနှံများ ပိုမိုထုတ်လုပ်ရေးအတွက် သီးနှံတိုးတက်ထုတ်လုပ်ရေးစီမံကိန်း (၂) ကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ချေးငွေဖြင့် မန္တလေးတိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်ငါးမြို့နယ်တွင် ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်မှစ၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံအစိုးရအကူအညီဖြင့် အရည်အသွေးကောင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်ရေးစီမံကိန်းကို မလိုင်နှင့် တပ်ကုန်းခြံတို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

မုန် တိုင် ကန် မှ မိတ္ထီ လာ ကန် သို့ ရေ သွယ် မြောင်း ခေ့ကန်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်း မြောင်းတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် ၈၂ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ တူးမြောင်းအုတ်စီ လုပ်ငန်းတွင် ပေ ၁၃,၄၅၀၊ ကွန်ကရစ်လိုင်နင်လုပ်ငန်းတွင် ပေ ၆,၃၀၀ ပြီးစီးခဲ့သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း မန္တလေးတိုင်းတွင် သားငါး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ငါးမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များပွားများစေရန် ကြက်ငှက်တောင်ဆည်၊ ရေဆင်းဆည်၊ ငလိုက်ဆည်၊ ကင်းတားဆည်နှင့် ချောင်းမကြီးဆည်တို့တွင် ငါးမျိုး စိုက်သည့်ပေးခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ထို့ပြင် ခိုင်းနွား မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ပြန့်ပွားရေး အတွက် ပျော်ဘွယ်၊ ပုသိမ်ကြီး စသော မြို့နယ်များရှိ ခိုင်းနွား သားစပ်စခန်းများ၌ သားစပ်လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

သတ္တုကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်လည်း ဆောင် ရွက်ခဲ့ရာ ပုသိမ်ကြီး မြို့နယ် ဖယောင်းတောင် ဒေသ၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ် ရဲယမန်းဒေသ၊ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် သရက်ခုံ ဒေသတို့တွင် အထူးသတ္တု (၂) သိုက်များကို ရှာဖွေ ထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင်သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်၊ ဝါးဖြူတောင်၊ တဲဆိုးကြီး ဒေသတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အထူးလိုအပ်လျက်ရှိသည့် ဖော့ဖိတ်ကျောက်ကို အခြေ စိုက်ဘူမိဗေဒအဖွဲ့များထူးရှိ၍ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်းတွင်လည်း စက်မှု၊ စိုက်ပျိုးနှင့် လူမှုရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လတွင် ကင်းတားရေလှောင်တံ မံ ဘက်စုံစီမံကိန်း ဝင် မြို့နယ်ဖြစ်သော ကျောက်ဆည်၊ မြစ်သား၊ ဝမ်းတွင်း နှင့် တံတားဦး မြို့နယ်များ၌ စံပြစမ်းသပ်ကွက် စုစုပေါင်း ၁၆၅ ဒဿမ ၈၀ ဧက စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းအတွင်း သီးနှံ တိုးတက်ထုတ်လုပ်ရေး စီမံကိန်း (၂)၊ အရည်အသွေးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ် ရေးစီမံကိန်း၊ ဇီဝနည်းဖြင့် သီးနှံကာကွယ်ရေး စီမံကိန်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများ သုတေသနလုပ် ငန်း၊ စီမံချက်ဖြင့် ပြုလုပ်သော သစ်တောစိုက်ခင်း လုပ်ငန်း စသော စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သတ္တုကဏ္ဍတွင် မေမြို့အမှတ် (၁) သံနှင့် သံမဏိစက် ရုံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လပတ်အတွင်း သံမဏိ တုံး ၅,၃၅၅ ဒဿမ ၇ တန် ထုတ်လုပ်ပြီး နိုင်ငံ၏ သံနှင့် သံမဏိလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းအတွင်းရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များကို ရှာဖွေခဲ့ရာ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့နယ်ရှိ ငရှန်တောင် ပေနက်အစမ်း တွင်းအမှတ် (၂) နှင့် (၄) ကို တူးဖော်ခဲ့ရာ တွင်းအမှတ် (၂) မှ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို စမ်းသပ် တွေ့ရှိခဲ့ သည်။ တိုင်းအတွင်း ရေပေးရေးစီမံကိန်းကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် တွင် ပျဉ်းမနား၊ ရမည်းသင်း၊ ပျော်ဘွယ်နှင့် သာစည်မြို့ များ၌ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

တိုင်းအတွင်း ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ် အတွက် ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ကျပ်ငွေ ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လူမှုတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများအဖြစ် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၌ စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံ (အဆင့်မြင့်) ကျောင်းတစ်ကျောင်း

တည်ဆောက်လျက်ရှိပြီး မန္တလေးမြို့၌ ကလေးဦးရေ ၁၀၀ ဆံ့ ကလေးပြုစုရေးဌာနတစ်ခု ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

မုန်ပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ်ဉာဏ်လင်း
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအောင်ထွန်း

စိုက်ပျိုးရေး၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း တို့သည် အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ အဓိက စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ ကြံ၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ ကွမ်းသီး၊ အုန်းတို့ဖြစ်သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း မုန်ပြည်နယ်တွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ လယ်ယာ ကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို ဖော်ထုတ် ခဲ့သည်။ သထုံနှင့် ဘီးလင်းမြို့နယ်များတွင် မြေလွတ် မြေရိုင်း စုစုပေါင်းဧက ၁၀,၀၀၀ ကျော် ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး ရော်ဘာ၊ မြေပဲနှင့်ရာသီသီးနှံများကို စတင် စိုက်ပျိုးလျက် ရှိသည်။ သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်နှင့် ရေးမြို့နယ်အကြားရှိ မြေ လွတ် မြေရိုင်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး နိုင်ငံပိုင်စိုက်ကွင်းများ တိုးချဲ့သွားနိုင်ရေးအတွက်လည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

အဓိကသီးနှံများနှင့် သစ်သီးဝလံများ ပိုမိုထွက်ရှိလာ စေရေးအတွက် ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်ချေး ငွေဖြင့် ကန်ငယ်များစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော် လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် မုဒုံမြို့ အစင်း ဆည်ရေသောက် ဒေသတွင် ဧက ၂၅၀ ရှိ နိုင်ငံပိုင်ဥယျာဉ်ခြံ တည်ဆောက် ရန် မြေဧက ၁၉၂ ဧက၌ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းရေးလုပ်ငန်း ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သားငါးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မုန်ပြည် နယ်တွင် ငါးမျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ ပြန့်ပွားစေရန် မော်လမြိုင် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝ ရေလှောင်ကန် များတွင် ငါးမျိုးစိုက်ထည့်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

မုန်ပြည်နယ်တွင်၁၉၈၆ခုနှစ်အတွင်းတွင်လည်းလူမှုရေး၊ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ ရာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မုဒုံမြို့ နယ်တွင် ကန်ငယ်များ ဆည် မြောင်း စီမံ ကိန်း ကိုလည်း ကောင်း၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်တွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ် သီးဝလံများ သုတေသန လုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း အသီးသီး အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ဒေသအတွင်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖူလုံစွာရရှိရေးအတွက် ရေနှေးငွေနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံ(သထုံ)ကို တည်ဆောက်လျက်ရှိရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လပတ်အတွင်း သဘာဝဓာတ်ငွေသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးအပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ပြီးစီးခဲ့ပြီး ရေနှေးငွေ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံပိုင်း၏ လုပ်ငန်း ၉၅ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးပြီဖြစ်သည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း လူမှုရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကလေးသူငယ် စောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ် အဖြစ် မော်လမြိုင်မြို့တွင် ကလေးဦးရေ ၁၀၀ ဆံ့ ကလေး ပြုစုရေးဌာနတစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်ကာလ အတွင်း ကျပ်ငွေ ၂,၀၀,၀၀၀ ခဲ့ဝေရရှိခဲ့သည်။

ပညာရေးကဏ္ဍ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မော်လမြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်ကို တက္ကသိုလ်အဆင့်သို့ တိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ကျိုက္ကသာ ကျေးရွာရှိ ကျိုက္ကသာမြို့ဟောင်း တူးဖော်ရာမှ ရရှိသောငွေဒင်္ဂါးများ အနက်ဒင်္ဂါးပြား၃၄ပြားကို အလေးချိန်အတိုင်းအတာများ ချိန်တယ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ဓာတုဗေဒဆေးဝါးများဖြင့် သန့်စင်ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ် မြသင်း
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးကျော်မောင်

အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် စပါး၊ အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစေ့၊ မုန်ညင်းစေ့၊ ဝါ၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ မြန်မာ့ဆေး၊ ငရုတ်၊ အာလူးနှင့် အုန်းတို့ကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိရာ ရခိုင်ပြည်နယ် ရေဘေးကာကွယ်ရေး အပိုင်း(၂)ကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းတွင် တာတမံတည်ဆောက်ခြင်း၌ ၈၆ ဒသမ ၄ ရာခိုင်

နှုန်း၊ ဆည်မြောင်း အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း၌ ၁၅ ခု တည်ဆောက်ရန်ရှိသည့်အနက် ၁၂ ခု ပြီးစီးပြီဖြစ်သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း စီမံကိန်းဖြင့်တည်ဆောက်သော ရေခဲစက်နှင့် အအေးခန်းများမှာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ပြီးစီးခဲ့၍ သားငါးများ မပုပ်မသိုးရန်အတွက် ရေခဲရရှိမှု ပိုမိုအဆင်ပြေခဲ့သည်။

လူမှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဘူးသီးတောင် မြို့နယ်နှင့် မောင်းတော မြို့နယ်များတွင် စာတတ် မြောက် ရေး လှုပ်ရှားမှုကို ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် ထိစပ်နေသော ရခိုင်ပြည်နယ်သည် စိုက်ပျိုးရေး အပြင် ရေလုပ်ငန်းကိုလည်း တွင်ကျယ်စွာလုပ်ကိုင်သည်။ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်တွင်ငါးပုစွန် ဖမ်းသင်္ဘော ၁၂ စင်းဖြင့် စီမံချက်ကာလ ၁၂ လအတွင်း ပုစွန်ပိဿာချိန် ၂,၈၀,၀၀၀ နှင့် ငါးပိဿာချိန် ၂,၅၀,၀၀၀ ကို ဖမ်းဆီး ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ပုစွန်ကုန်ချောတန်ချိန် ၂၀၀ ကိုလည်း ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်ရန် ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့သည်။

ရခိုင် ပြည်နယ်တွင် ငါးပုစွန်ဖမ်းဆီးရေး လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့လျက် ရှိရာ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ် အတွင်း ငါးပုစွန်ဖမ်း ရေယာဉ် ၁၈ စင်းဖြင့် မိုင် ၃၁ ခန့်စီသတ်မှတ်ထားသော ငါးဖမ်းကွက် ၂၈ ကွက် တိုးချဲ့ ဖမ်းဆီးသွားရန် စီမံချက် ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ စီမံချက်နှင့် အညီ ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ပုစွန်ပိဿာချိန် ခြောက်သိန်းနှင့် ငါးပိဿာချိန် လေးသိန်းကို ထုတ်လုပ်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။

ပြည်နယ်၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတိုးတက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ်ကျောက်ဖြူ လေဆိပ် လေဆိပ်အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလတွင် ပြီးစီးခဲ့သည်။

ပြည်နယ် အတွင်း ပညာရေးကဏ္ဍ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် နှစ်နှစ်သင်ကောလိပ်ဖြစ်သော စစ်တွေကောလိပ်ကို ဒီဂရီကောလိပ်အဆင့် သို့ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်နိုင်ခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးရဲဝင်း
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးကျော်သိန်း

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ရန်ကုန်တိုင်းသည် စီးပွားရေး အချက်အချာကျသော ဒေသဖြစ်သည်။ လယ်ယာနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း အများ အပြားရှိသည်။ စပါးကို တတိယအများဆုံး စိုက်ပျိုးသော ဒေသဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တိုင်း၏ အဓိက စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ဂုန်လျှော်၊ ကြက်ပေါင်စေးများ ဖြစ်သည်။

သာကေတမြို့နယ်တွင် ရေချိုပုစွန်တုပ်ကြီးသားပေါက် ထုတ်လုပ်ရေးစီမံကိန်းကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ရာ သာကေတသားပေါက်စခန်းမှ နှစ်စဉ် သားပေါက် ကောင်ရေ ၁၀ သန်းခန့် ဖြန့်ဖြူး ပေးနိုင်ခဲ့ သည်။

သန်လျင်မြို့နယ်တွင် တည်ဆောက်သော ထုပ်ပိုးပစ္စည်း စက်ရုံစီမံကိန်း (သန်လျင်) သည် စက်တပ်ဆင်ရေးလုပ် ငန်းများ ပြီးစီးပြီဖြစ်၍ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် စက် စမ်းသပ်လည်ပတ်လျက်ရှိသည်။

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း လှည်းကူးမြို့နယ် ဝါးနက်ကုန်း ကျေးရွာ၌ ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း ဗဟိုဌာနကို တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သည်။

စက်မှုကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုလျက် အင်းစိန်မြို့ တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း သံမဏိစက်ရုံ မှမ်းမံပြင်ဆင် ရေးစီမံကိန်း (အင်းစိန်) ကို အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် အင်းစိန်မြို့တွင် စက်မှုဆရာဖြစ်သင်ဌာန တစ်ဌာနကို ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်အတွင်း ဖွင့်လှစ်ရန် ဆောင် ရွက်လျက်ရှိသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၃,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေ ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ကလေး ဦးရေ ၁၀၀ ဆံ့သည့် ကလေး ပြုစုရေးဌာန တစ်ခုစီကို ချော်တွင်းကုန်းနှင့် ထောက်ကြန့်တွင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်

ပြည်နယ်ဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ်ထွန်းရွှေ
ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဘသန်း

စိုက်ပျိုးရေး၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် သစ်တောလုပ်ငန်း များသည် အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။ စပါး၊ ဂျုံ၊ နှံစားပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ ကြံ၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ အာလူး၊ လက်ဖက်၊ သနပ်ဖက်တို့သည် ရှမ်းပြည်နယ်၏ အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံများဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဟဲဟိုး ချိုင့်ဝှမ်းဆည်မြောင်း၊ ဘန်းယဉ်ဆည်မြောင်း၊ နန်းကပ် ဆည်၊ နန်းခွပ်ဆည်၊ မိုင်းပါလျှိုဆည်၊ နန်းရန်ရေလွှဲဆည်၊ မိုင်းဆတ် ချိုင့်ဝှမ်းဆည်၊ မိုင်းလီရေလွှဲဆည်နှင့် မိုင်းလုံ ဆည်တို့က လယ်မြေ ကေပေါင်း နှစ်သောင်းကျော်ကို ရေများဖြန့်ဝေပေးလျက် ရှိသည်။

ပြည်နယ်အတွင်းပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်အတွက် ဟဲဟိုးလေဆိပ် လေယာဉ် နားရပ်နေရာကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး လေဆိပ် အဆောက် အအုံဆောက်လုပ်ရန်အတွက် ၁၉၈၅ - ၈၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တွင် ကျပ် ၂ ဒသမ ၀၀ သိန်း လျာထားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဟဲဟိုးလေဆိပ်၏ ပေ ၅၀၀၀x၅၀ ရှိ လေယာဉ် ပြေးလမ်းဟောင်းကို ပေ ၆၀၀၀x၁၀၀ သို့ တိုးချဲ့ရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးတည်လျက် ရှမ်းပြည် နယ် မဘိမ်းမြို့နယ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စာတတ် မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ် ပေသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက် ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေး လုပ်ငန်းများရှိရာ အမျိုးသားရေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ် အဖြစ် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမခြောက်လပတ်တွင် ဘိန်းခင်း ဖျက်ဆီးခြင်း ငရဲပန်းအဆင့် (၆) နှင့် တောင်ရန်ရှင်း အဆင့် (၁)၊ (၂) စစ်ဆင်ရေးများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ ငရဲပန်းအဆင့် (၆) ဖြင့် ဘိန်းခင်း ၉,၃၅၂ ဒသမ ၈၄ ကေ၊ တောင်ရန်ရှင်းအဆင့် (၁)၊ (၂) ဖြင့် ဘိန်းခင်း ၂၄,၂၄၆ ကေ၊ စုစုပေါင်း ၃၃,၅၉၈ ဒသမ ၈၄ ကေကို ဖျက်ဆီး ပြီးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသား လူငယ်များ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် အသိပညာပေးရေး ပြပွဲများကို တောင်ကြီးမြို့နယ်နှင့် လားရှိုးမြို့နယ်များတွင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ မိုးမိတ်မြို့နယ် မိုးမောက် ဒေသ၌ စိန် စမ်းသပ်ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းကို ၁၉၈၁ ခုနှစ် မှ စတင်ခဲ့ရာ စတင်သည့် အချိန်မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အထိ ၅၁ ဒသမ ၈၈ ကရက်ရှိ စိန်ရိုင်း ၅၄ ပွင့်၊ ၃၆ ဒသမ ၈၈ ကရက်ရှိ စိန်ရိုင်း ၄၄ ပွင့်နှင့် ၁၆၂ ဒသမ ၄၀ ကရက်ရှိ စိန်ရိုင်း ၁၆၇ ပွင့် အသီးသီး ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မိုးမောက်ဒေသမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ပတ္တမြား၊ နီလာနှင့် ရောင်စုံကျောက်မျက်ရိုင်းများကိုပါ ရရှိခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ကျပ်ငွေ ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပညာရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး

မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

ရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် နှစ်နှစ်သင် ကောလိပ်ဖြစ်သော တောင်ကြီးကောလိပ်ကို ဒီဂရီကောလိပ်အဆင့်သို့ တိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားပြောစာအုပ်ငယ် ပြုစုရေးအဖွဲ့သည် ရှမ်းဘာသာစကားပြောစာအုပ်ငယ် မူကြမ်းကို ပြုစုနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ကျိုင်းတုံမြို့တွင် ကလေးဦးရေ ၁၀၀ ဆံ့သည့် ကလေးပြုစုရေး ဌာနတစ်ခုကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမ ခြောက်လတာအတွင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ လူထုဆက်သွယ်ရေး တိုးတက်မှုလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ရုပ်မြင်သံကြား ထပ်ဆင့်လှင့်စက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကိုလည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လမှစ၍ တောင်ကြီးမြို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိသည်။

ဧရာဝတီတိုင်း

တိုင်းဒေသပါတီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးချုပ် မြင့်အောင်
တိုင်းပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးကြီးတင်လှိုင် (လေ)

လယ်ယာ လုပ်ငန်းသည် ဧရာဝတီတိုင်း၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် စပါးအထွက်အများဆုံးတိုင်း ဖြစ်သည်။ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ဂုန်လျှော်၊ မြန်မာဆေး၊ ငရုတ်နှင့် အုန်းတို့ဖြစ်သည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အပြင် မြစ်ချောင်း အင်းအိုင်ချောင်းမြောင်းများ ပေါများသောကြောင့် ရေချိုရေငန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ပုစွန်ခြောက်စသော ရေထွက်ပစ္စည်းများ အလျှံပယ် ထွက်ရှိသောကြောင့် အခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းများသို့ တင်ပို့ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်သည်။ ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်း အင်းပေါင်း ၁,၇၆၆ အင်း ရှိသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ လယ်ယာ ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စပါးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု အပိုင်း (၁) နှင့် (၂) တို့ကို အကောင်အထည်ဖော် လျက် ရှိသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း စပါးစိုက်ပျိုးမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (၁) ကို ဧရာဝတီတိုင်း ငါးမြို့နယ်အတွင်း အကောင်အထည် ဖော်ရာ တာတမံ

ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ရေနုတ်မြောင်း တူးခြင်းနှင့် ရေထိန်း ရေထုတ် အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သားငါးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငါးမျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ ပွားများစေရေးအတွက် အင်းရံကြီး အောက် ဆည်ကျေးရွာ ဘေးမဲ့အိုင်ကြီး၊ သဇင်ရေကျော် ဘေးမဲ့ အိုင်ကြီး၊ အင်းမချောင်းနှင့် စက္ကောရေလယ် ထုံးအိုင်တို့ တွင် ငါးမျိုး စိုက်ထည့်ပေးခဲ့သည်။

ဒေသတွင်း သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် ပုသိမ် လေဆိပ် လေယာဉ် ပြေးလမ်း ပေ ၁၀၅၀ x ၁၀၀ ကို ပြုပြင်တည်ဆောက်ရန် ၁၉၈၅ - ၈၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၁၀ ဒသမ ၀၀ သိန်း လျာ ထားပြီးသည်။ ပုသိမ် - မုံရွာ လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အုတ်ရွှစ်ပင် - မင်းတုန်းအပိုင်း၊ မင်းတုန်း - ပဒန်းအပိုင်း၊ ပဒန်း - ကဇွန်းမအပိုင်း၊ ဖက်ရဲ-ရေကြည် အပိုင်းတို့တွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့သည်။

ဧရာဝတီတိုင်းတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း၌လည်း စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသော ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ လူမှုရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု တစ်ရပ်အဖြစ် ကျောင်းသားလူငယ်များအား မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် အသိဉာဏ်ပေးရေး ပြပွဲများကို ဘိုကလေးမြို့နယ်၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပညာရေးကဏ္ဍ တိုးတက်မှု တစ်ရပ်အဖြစ် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံကျောင်း တစ်ကျောင်းကို ပုသိမ်မြို့၌ ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

တိုင်းအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးတည်လျက် ၁၉၈၆ - ၈၇ ခုနှစ်အတွက် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ကျပ်ငွေ ၅,၀၀,၀၀၀ ခွဲဝေ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ဇီဝနည်းဖြင့် သီးနှံကာကွယ်ရေး စီမံကိန်းအရ ဇီဝနည်းသုံး၍ ပိုးမွှား နှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းအတွင်း စိုက်ခင်းဒေသ (၃) အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သစ်တောစိုက်ခင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း အသီးသီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ ရှာဖွေစမ်းသပ် ထုတ်လုပ်ခြင်းကိုလည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ မြန်အောင်မြို့နယ် အတွင်းရှိ မြန်အောင်တွင်း အမှတ် (၁၄၀) ကို ပေ ၃,၆၆၀ အထိ တူးဖော်ခဲ့ပြီး ရွှေပြည်သာတွင်းအမှတ် (၂၀)၊ (၂၁) နှင့် (၂၂) တို့ကို တူးဖော်ခဲ့ရာတွင် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအားကစား

မြန်မာနိုင်ငံ အားကစား (၁၉၇၆)။ ။မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ အားကစားနှင့် ကာယပညာ ဆိုင်ရာ မူဝါဒ ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ အားကစားနှင့် ကာယပညာ ဦးစီးဌာနသည် အားကစားနှင့် ကာယပညာ လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

ထိုသို့ ဆောင်ရွက် အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း အားကစားပြိုင်ပွဲ ၁၁ မျိုးကို နှစ်စဉ် ကျင်းပမြဲအတိုင်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်လည်း အချိန်အခါ အလိုက် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အားကစားတွင် အားထားရမည့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင် အားကစားထူးချွန်သူ လူငယ်များ ပေါ်ထွက်လာရေးအတွက် ပထမအကြိမ် အသက် ၂၀ နှစ်အောက် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း (အမျိုးသား/ အမျိုးသမီး) လူငယ်ဘော်လီဘောပြိုင်ပွဲကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် အတွင်း စတင် ကျင်းပပေးသကဲ့သို့ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း လူငယ် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကိုလည်း ဒုတိယအကြိမ် အဖြစ် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။

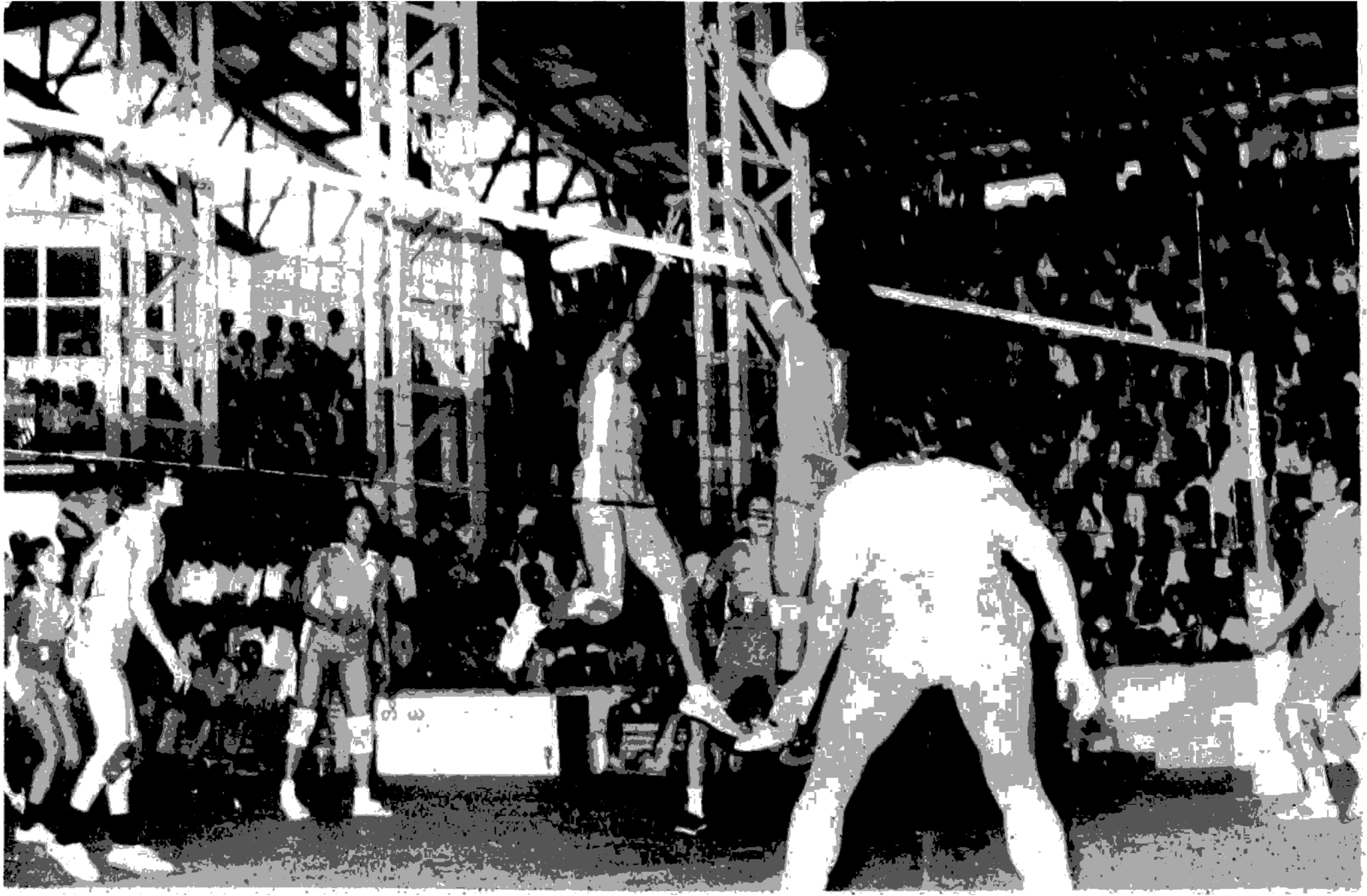
ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအားကစား အဖွဲ့ချုပ်များက မိမိတို့ အစီအစဉ်ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း အားကစား ပြိုင်ပွဲများလည်းရှိသည်။

အလားတူပင် ၁၉၇၆ ခုနှစ်အတွင်း အမျိုးသား တံခွန် စိုက် အားကစားပြိုင်ပွဲများ၊ တပ်မတော် (ကြည်း၊ ရေ၊ လေ) အားကစား ပြိုင်ပွဲများ၊ အခြေခံပညာ ကျောင်း ပေါင်းစုံ အားကစား ပြိုင်ပွဲများ၊ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ် ပေါင်းစုံ အားကစား ပြိုင်ပွဲများ၊ ဝန်ကြီးဌာန အလိုက် ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ အားကစားပြိုင်ပွဲများ၊ ပြည်သူ့ရဲ တပ်ဖွဲ့ အားကစား ပြိုင်ပွဲများကိုလည်း ကျင်းပခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဇုန်ပေါင်းစုံ၊ မြို့နယ်ပေါင်းစုံ အားကစား ပြိုင်ပွဲ များကိုလည်း မိမိတို့ဒေသအလိုက် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

လူထု အားကစား လှုပ်ရှားမှု ပြိုင်ပွဲတစ်ရပ် အဖြစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း အမျိုးသားများ ကန်တော်ကြီးပတ် အပြေးပြိုင်ပွဲ၊ အမျိုးသမီးများ ရန်ကုန်တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ် ပတ် အပြေးပြိုင်ပွဲများကို တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ကျင်းပပေး ခဲ့ရာ အနာဂတ်အတွက် အားထားရမည့် လူငယ်လူရွယ် အမျိုးသား အမျိုးသမီးကလေးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

အားကစားနည်းစနစ်များကိုအခြေခံမှစ၍ စနစ်တကျ တတ်မြောက်ရေးနှင့် အလားအလာရှိသော အားကစား သမားကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရေးတို့ အတွက် နွေရာသီအခြေခံ အားကစားနည်းစနစ် သင်တန်းများ၊

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း အမျိုးသမီး ဘော်လီဘောပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲအဖြစ် ရန်ကုန်တိုင်းနှင့်မွန်ပြည်နယ် အသင်းတို့ ယှဉ်ပြိုင်ကစားနေကြစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံအားကစား

ဆောင်းရာသီ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ အခြေခံ နှင့် အဆင့်မြင့် အားကစားနည်းစနစ် သင်တန်းများကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်၊ မေလနှင့် အောက်တိုဘာလ များတွင် အားကစားနှင့် ကာယပညာဦးစီးဌာန၊ မြန်မာ နိုင်ငံ အားကစား အဖွဲ့ချုပ်များနှင့် တက္ကသိုလ်များ အားကစားနှင့် ကာယပညာ ကော်မတီတို့ ပူးပေါင်း ညှိနှိုင်းလျက် အသီးသီး ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။

အလားတူပင် မြန်မာ့ အားကစား အဆင့်အတန်း တိုးတက် မြင့်မားရေးအတွက် အမာခံ အားကစား ကေဒါ ခေါင်းဆောင်များ ပေါ်ထွက်လာစေရန် အဆင့်မြင့် ဘော်လီဘောနည်းပြဆရာသင်တန်း၊ အဆင့်မြင့်ဘောလုံး နည်းပြဆရာ သင်တန်း၊ အခြေခံလက်ပစ်ဘော နည်းပြ ဆရာ သင်တန်းများကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေကြ သော ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ နည်းပြဆရာများ၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ဖွင့်လှစ်ပေး ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ ပြိုင်ပွဲအတွေ့အကြုံများ ပိုမို တိုးတက်ရရှိ ရေး၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ပိုမိုခိုင်မာ ကျယ် ပြန့်လာရေးတို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ အားကစားအသင်း အဖွဲ့များ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ နှစ်စဉ် စေလွှတ်ကစားစေ ခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်း ပြုလုပ်၍ မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မာရသွန် ပြိုင်ပွဲသို့ လည်းကောင်း (အဆိုပါပြိုင်ပွဲ၌ မြန်မာနိုင်ငံမှ မဝိပွဲနှင့် မသန္တာချိုတို့သည် ပထမနှင့် ဒုတိယ အသီးသီး ရရှိခဲ့ကြ သည်။)၊ ဇူလိုင်လအတွင်း မြန်မာ့လူငယ် လက်ရွေးစင် ဘောလုံးအသင်းသည် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၊ ပြည် ထောင်စု သမ္မတဂျပန် နိုင်ငံနှင့် စင်ကာပူ နိုင်ငံများသို့ ချစ်ကြည်ရေး ခြေစမ်းပွဲများ ယှဉ်ပြိုင်ကစားရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်း မြန်မာ့လက်ရွေးစင် ဂေါက်သီးရိုက်အဖွဲ့သည် ဟောင်ကောင်မြို့တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် (၂၆) ကြိမ်မြောက် အရှေ့တောင် အာရှ တံခွန်စိုက် ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ (ပူထရာဖလားပြိုင်ပွဲ) သို့ လည်းကောင်း၊ နိုဝင်ဘာလ အတွင်း၌ပင် မြန်မာ့လူငယ် လက်ရွေးစင်ဘောလုံးအသင်းသည် ကာတာနိုင်ငံ၊ ဒိုဟာ မြို့တွင် ကျင်းပသည့် ဒုတိယ အကြိမ်မြောက် အသက် (၁၆)နှစ်အောက် အာရှလူငယ် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲသို့ လည်း ကောင်း သွားရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့ကြသည်။

ပြည်ပနိုင်ငံများမှ အားကစားအသင်းအဖွဲ့များလည်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ကစားခဲ့ရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အတွင်း ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တင်းနစ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၊ ဘောလုံးအသင်း တစ်သင်း၊ ကိုရီးယား သမ္မတ နိုင်ငံမှ တိုက်ကွမ်းဒိုးအားကစားအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၊ တရုတ်ပြည်သူ့

သမ္မတနိုင်ငံ ဟေလုံကျိုင်းပြည်နယ်မှ ကျွမ်းဘားသရုပ်ပြ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၊ အမျိုးသားဘတ်စကက်ဘော အသင်း တစ် သင်း၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှ အမျိုးသား ဘော်လီဘော အသင်း တစ်သင်းတို့ လာရောက်ခဲ့ကြသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အားကစားပြိုင်ပွဲ တစ်ရပ်ဖြစ် သည့် ဒုတိယ အကြိမ်မြောက် အသက် ၁၆ နှစ်အောက် အာရှလူငယ်ဇုန် (၄) ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ခြေစစ်ပွဲကိုလည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် လက်ခံကျင်းပပြုလုပ် ပေးခဲ့ရာ အိမ်ရှင်မြန်မာ့လူငယ် လက်ရွေးစင် အသင်းနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ လူငယ်လက်ရွေးစင်အသင်းတို့ ယှဉ်ပြိုင်ကစား ခဲ့ကြ၍ မြန်မာ့လူငယ်လက်ရွေးစင် ဘောလုံးအသင်းက အနိုင်ရရှိပြီး ခြေစစ်ပွဲအောင်ခဲ့သည်။

မြန်မာ့အားကစား တိုးတက် မြင့်မားရေးအတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်း ပြည်ပနိုင်ငံများမှ အားကစား နည်းပြဆရာများကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ရာ ဆိုဗီယက် ပြည် ထောင်စုမှ စစ်တုရင်နည်းပြဆရာ တစ်ဦး၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှ ဂေါက်သီးရိုက် နည်းပြဆရာ နှစ်ဦးတို့ လာရောက်ခဲ့သည့်အပြင် ဂျပန်နိုင်ငံမှ ဘော်လီဘော နည်းပြဆရာ တစ်ဦးသည် တစ်နှစ်တာမျှ နည်းပြဆရာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့ကြသည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ

စဉ်	အားကစားပြိုင်ပွဲ	၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့ သော ပြည်နယ်/တိုင်း
၁	ဘောလုံး လူကြီး လူငယ်	ရန်ကုန်တိုင်း ရန်ကုန်တိုင်း
၂	ပြေးခုန်ပစ် အမျိုးသား အမျိုးသမီး	ရန်ကုန်တိုင်း စစ်ကိုင်းတိုင်း
၃	တင်းနစ်	ရန်ကုန်တိုင်း
၄	စက်ဘီး	မန္တလေးတိုင်း
၅	ဘတ်စကက်ဘော အမျိုးသား အမျိုးသမီး	မန္တလေးတိုင်း ရှမ်းပြည်နယ်
၆	ဘော်လီဘော အမျိုးသား (လူကြီး) အမျိုးသမီး (လူကြီး) အမျိုးသား (လူငယ်) အမျိုးသမီး (လူငယ်)	မန္တလေးတိုင်း ရန်ကုန်တိုင်း ရန်ကုန်တိုင်း ရန်ကုန်တိုင်း

၇	လက်ဇွေ	ရန်ကုန်တိုင်း
၈	အလေးမ	ရန်ကုန်တိုင်း
၉	ကြက်တောင်	
	အမျိုးသား	ရန်ကုန်တိုင်း
	အမျိုးသမီး	မန္တလေးတိုင်း
၁၀	စားပွဲတင်တင်းနစ်	
	အမျိုးသား	ရန်ကုန်တိုင်း
	အမျိုးသမီး	ရန်ကုန်တိုင်း
၁၁	ခြင်းလုံး	မန္တလေးတိုင်း

မြန်မာ့ကလေးပန်းချီ။ ။ နိုင်ငံတကာကလေးပန်းချီ ပြိုင်ပွဲများ၌ မြန်မာလူငယ်ကလေးများသည် မိမိတို့၏ ထူးခြားပြောင်မြောက်သော ပန်းချီအနုပညာ လက်ရာ များဖြင့် တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုး၏ ဂုဏ်ကျက်သရေကို ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သော ပြိုင်ပွဲ တိုင်း၌ ရွှေတံဆိပ်ဆု၊ ငွေတံဆိပ်ဆုများကို ရရှိခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်က အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ရှန်ကာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးပန်းချီ ပြိုင်ပွဲ၌ နေရူး ရွှေတံဆိပ်ဆု တစ်ခု၊ ငွေတံဆိပ်ဆု ၂၁ ဆု နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု ၅၅ ဆု စုစုပေါင်း ၇၇ ဆု ဆွတ်ခူး ခဲ့သည်။

ထိုပြိုင်ပွဲ၌ရရှိသော နေရူးရွှေတံဆိပ်ဆုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် ပဉ္စမမြောက် ရရှိသော နေရူး ရွှေတံဆိပ်ဆု ဖြစ်သည်သာမက သုံးကြိမ်မြောက် ဆက်တိုက်ဆွတ်ခူးရရှိ ခြင်းလည်း ဖြစ်သဖြင့် ထူးခြားသော အောင်မြင်မှုတစ်ရပ် အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပဉ္စမ မြောက် နေရူး ရွှေတံဆိပ်ကို ရန်ကုန်မြို့ ပန်းဘဲတန်း အမှတ် (၁) အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသူ ကလေး မမေဇော် (၁၅ နှစ်) က ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ရှန်ကာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေး ပန်းချီပြိုင်ပွဲ အထိမ်းအမှတ်စာအုပ်တွင် မမေဇော်၏ နေရူး ရွှေတံဆိပ်ဆုရ ပန်းချီလက်ရာကို ဆေးရောင်စုံဖြင့် မျက်နှာ ပြည့် ဖော်ပြထားသည်။

မမေဇော်၏ ရွှေတံဆိပ်ဆုရ ပန်းချီကားသည် မြန်မာ့ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်၏ အလှအပကို သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲ ထားသော ပန်းချီကားဖြစ်ရာ မြန်မာ့ကျေးလက်ဘဝကို သာယာကြည်နူးဖွယ် တွေ့မြင်ရရှိသာမက လှုပ်ရှားမှု၊ တက်ကြွမှု၊ စုစည်းညီညွတ်မှု အားမာန်များကိုပါ ထင်ဟပ် အောင် ရေးဆွဲထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ရွှေရောင် ဝင်းမှည့်နေသော လယ်ကွင်း၌ ကောက်ရိတ်သိမ်းနေကြပုံ မှာ လယ်သမားတို့၏ အပျော်ဆုံးနေ့တစ်နေ့ကို ဖော်ညွှန်း ထားဟန်ရှိသည်။

ငွေတံဆိပ်ဆုရ မစန္ဒာဝင်း၏ ပန်းချီကားမှာ သား ငါး ရောင်းသော ဈေးဆိုင်တန်းကို သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲသည့် ပန်း ချီ ကား ဖြစ်သည်။ ငွေတံဆိပ်ဆုရ ပန်းချီကား တစ်ကားဖြစ်သည့် မမြမြသစ်၏လက်ရာမှာ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးစံနှင့် ညီညွတ်စွာနေထိုင်တတ်သည့် မြန်မာအမျိုးသမီး ကလေးများအား ဘုရားခန်း၌ တွေ့မြင်ရပုံကို သရုပ်ဖော် ထားသော ပန်းချီကားဖြစ်သည်။ ငွေ တံ ဆိပ် ဆု ရှင် မမြမြသစ်နှင့် မစန္ဒာဝင်းတို့သည်လည်း ၁၉၈၃ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်များ၌ နေရူး ရွှေတံဆိပ် ဆွတ်ခူးထားသူများ ဖြစ်ကြသည်။

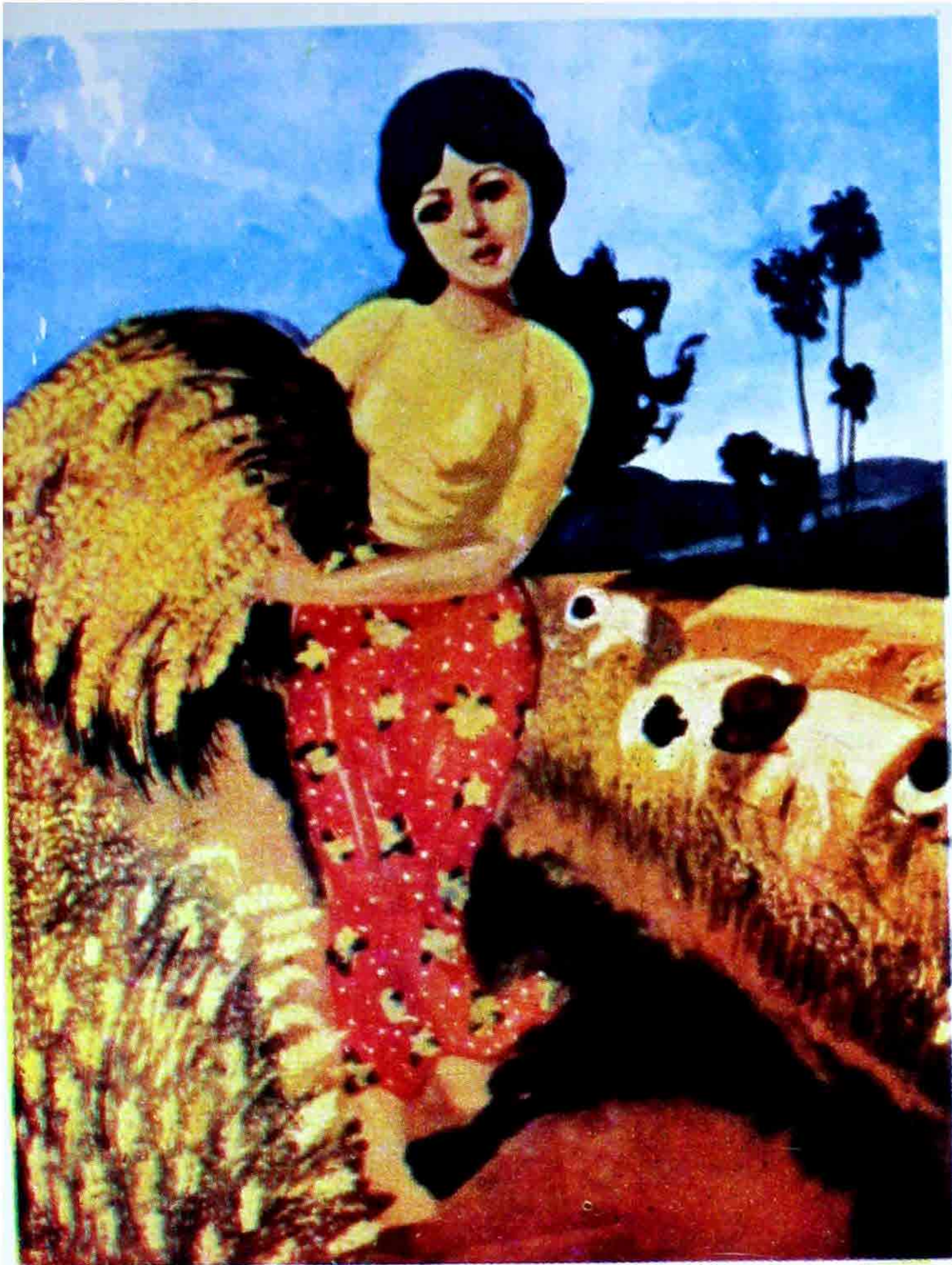
၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ် အတွင်း ၃၆ ကြိမ် မြောက် ရှန်ကာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးပန်းချီပြိုင်ပွဲ ၌လည်း လှိုင်မြို့နယ် အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်း အမှတ် (၂) မှ မကြည်ကြည်ဝင်း (၁၅ နှစ်) သည် မြန်မာ နိုင်ငံအတွက် ဆဋ္ဌမမြောက် နေရူး ရွှေတံဆိပ်ကို ဆွတ်ခူး ခဲ့ပြန်သည်။ မကြည်ကြည်ဝင်း၏ ရွှေတံဆိပ်ဆုရ ပန်းချီ ကားမှာ သုခုမအနုပညာရှင် သဘင်သည်မကလေးများ အား ဇာတ်ခုံ၏နောက်ပိုင်း၌ တွေ့မြင်ရဟန်ကို သဘာဝ ပေါ်လွင်အောင် သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲထားသည့် ပန်းချီကား ဖြစ်သည်။

အဆိုပါပြိုင်ပွဲတွင် နေရူး ရွှေတံဆိပ်အပြင် ငွေတံဆိပ် ၁၄ ဆုနှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု ၄၇ ဆုကိုပါ ဆွတ်ခူးနိုင် ခဲ့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံယိုကိုဟားမားမြို့တွင်ကျင်းပခဲ့သည့် တတိယ အကြိမ်မြောက် ကနာဂဝါ ကမ္ဘာ့ကလေးပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌ လည်း ယူနက်စကိုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အထူးဆု တစ်ဆု၊ ရွှေတံဆိပ်ဆု နှစ်ဆုနှင့် ငွေတံဆိပ်ဆု လေးဆုကို မြန်မာ ကလေးတို့ ဆွတ်ခူးခဲ့ကြပြန်သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ၁၄ ကြိမ် မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးများ အနုပညာ ပြပွဲ၌လည်း မြန်မာကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကလေး များသည် အထူးရွှေတံဆိပ် တစ်ဆု၊ ရွှေတံဆိပ်ဆု ကိုးဆု၊ ငွေတံဆိပ်ဆု ၁၈ ဆုနှင့် ကြေးတံဆိပ်ဆု ၇၃ ဆုကို ဆွတ် ခူးခဲ့ရာ ကျေနပ် အားရဖွယ် အောင်မြင်မှု တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့၌ ကျင်းပသည့် ၂၆ ကြိမ်မြောက် ကလေးပန်းချီပြိုင်ပွဲတွင်လည်း ရွှေတံဆိပ် တစ်ဆု၊ ကြေးတံဆိပ်နှစ်ဆုနှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု ၁၇ ဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ တွင် ကျင်းပသည့် ၁၃ ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးများ အနုပညာလက်ရာပြပွဲ၌ လိုက်ဒ်မြို့၏ နှင်းဆီ ဆုကြီးနှင့် ဒီပလိုမာဆု ရှစ်ဆုကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ရှန်ကာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကလေး
 ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌ နေရူး ရွှေတံဆိပ်ဆု
 ရရှိခဲ့သည်
 မကြည်ကြည်ဝင်း၏လက်ရာ
 (အောက်ပုံ)

ရှန်ကာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
 ကလေးပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌
 နေရူး ရွှေတံဆိပ်ဆု ရရှိခဲ့သည်
 မေဇော်၏လက်ရာ
 (အပေါ်ပုံ)

၁၉၇၅-၈၆ ပညာသင်နှစ် နိုင်ငံတကာကလေးပန်းချီ ပြိုင်ပွဲများတွင်လည်း ထူးခြားသည့် အောင်မြင်မှုများ ဆက်လက်ရရှိခဲ့ကြပြန်သည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု မော်စကိုမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့ သည့် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေး ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌ ပထမအကြိမ်မြောက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ ပြိုင်ပွဲ၏အမြင့်ဆုံးဆု တစ်ဆု၊ ရှေ့တံဆိပ် လေးဆု အပါ အဝင် ဒီပလိုမာဆု ၂၈ ဆု ဆွတ်ခူးပြီး မြန်မာကလေး တို့သည် အနုပညာ မှတ်တိုင်သစ် စိုက်ထူနိုင်ခဲ့သည်။

“I see the World” ဟူသည့် ခေါင်းစဉ်ပေးထားသော ထိုပြိုင်ပွဲ၏ အဆင့် အမြင့်ဆုံး ဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည့် အနုပညာရှင်ကလေးမှာ စမ်းချောင်းမြို့နယ် အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်း အမှတ် (၃) မှ ကျောင်းသူ မခင် ဆွေဦး ဖြစ်သည်။ ထိုပြိုင်ပွဲ၌ ဆုများဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ကြသည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ၂၈ ဦးအနက် ကိုးဦးမှာ စမ်းချောင်းမြို့နယ် လမ်းစဉ်လူငယ် နွေရာသီ လူငယ် ပန်းချီသင်တန်းမှ ဖြစ်ကြသည်။

ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ပန်းချီအနုပညာဖြင့် နိုင်ငံ၏ဂုဏ် ကို ဖော်ဆောင်ပေးကြသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ကလေးများအား အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာနက နှစ်စဉ် ဆုနှင်းပွဲအခမ်းအနားဖြင့် ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်သည်။

အပြည်ပြည် ဆိုင် ရာ ကလေးပန်းချီပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် မြန်မာကျောင်းသား လူငယ်များသည် ဆုတံဆိပ်များ မလွတ်တမ်း ရလျက်ရှိရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေး ပန်းချီပြိုင်ပွဲများသည် မြန်မာကျောင်းသား လူငယ်များ အောင်ပွဲခံယူရာ စင်မြင့်များ ဖြစ်၍နေပေသည်။

ယူနက်စကို။ ။ကုလသမဂ္ဂ ပညာရေး သိပ္ပံနှင့် ယဉ် ကျေးမှုအဖွဲ့ (ယူနက်စကို)သည် ၁၉၇၆ ခု နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်း ၄၀ နှစ်ပြည့်မြောက်ခဲ့သည်။

ယူနက်စကိုသည် နှစ်ပေါင်း ၄၀ တိုင်တိုင် လူသားတို့ အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ကမ္ဘာတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ရေး အတွက် အပတ်တကုတ် အားသွန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှုများမှာတစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့်အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် ရှိခဲ့ကြောင်းဟူ၍ ယူနက်စကို၏ နှစ် ၄၀ မြောက် နှစ်ပတ်လည်အတွက် အထူးထုတ်ပြန် သော စာတမ်းတစ်စောင်က ရေးသားတင်ပြလိုက်သည်။ ပညာရေးသည် လူသားတို့၏ အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ရပ် အဖြစ် နေရာမှန်သို့ ရောက်ရှိလာကြောင်း၊ အရေးအတွက် အားဖြင့် ပိုမိုများပြားသော သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ရှေး ယခင်ကထက် ယခုအချိန်တွင် အတူတကွ ပူးတွဲလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြသည့်အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ၊

ဂဟဗေဒ ရေးရာ၊ သဲကန္တာရ ပြန့်ပွားမှုရေးရာ၊ လေညစ် ညမ်းမှုရေးရာ၊ လေရေတိုက်စားမှုရေးရာ၊ သဘာဝဘေးဒဏ် များရေးရာစသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာ၌ ယင်း သိပ္ပံပညာရှင်များက သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတူ ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြကြောင်း၊ ယခုအချိန်၌ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးအသီးသီးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် များကို ပိုမို နက်ရှိုင်းစွာ သိရှိ နားလည် လာကြပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများနှင့် ဒေသ အားလုံးစပ်ကြားတွင် သတင်းဖလှယ်မှုနှင့် ဆက်သွယ်မှု များ တိုးတက်ပြုလုပ်ရေးကို ယခုအချိန်၌ တညီတညွတ် တည်း ထောက်ခံ အားပေးလာကြပြီ ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အထက်ပါစာတမ်းက ဖော်ပြသည်။

ယူနက်စကို၏ လုပ်ငန်းများတွင် ပညာရေးကို တိုးချဲ့ ခြင်းနှင့်လမ်းညွှန်ပြုခြင်းလုပ်ငန်းသည် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ် သည့်အလျောက် ကမ္ဘာပေါ်တွင် သက်ကြီးပညာရေးနှင့် စာမတတ်သူပပျောက်ရေး လုပ်ငန်းကို တက်တက်ကြွကြွ ဦးဆောင်မှုပေး၍ အားထုတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ စာမတတ်သူ ဦးရေသည် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် လူဦးရေ တစ်ရပ်လုံး၏ ၃၂ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ၂၆ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဒေသ တွင် စာမတတ်မြောက်သူဦးရေသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် လူဦး ရေ၏ ၅၃ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းရှိရာမှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ၆၃ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းသို့တိုးတက်လာခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်း တွင် စာမတတ်သူ ပပျောက်ရေး လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း အားထုတ်သော နိုင်ငံများကိုလည်း ယူနက်စကိုမှ ဆုများ နှစ်စဉ်ချီးမြှင့်ခဲ့ရာ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် မက္ကဆီကို၊ ကျူးဗား၊ တရုတ်နှင့် တူရကီနိုင်ငံတို့ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မော်ရော့ကို၊ လောနိုင်ငံ၊ ကမ္ဘာ့ရှမ်းနှင့်ဗင်နီဇွဲလားနိုင်ငံတို့ ရရှိခဲ့သည်။

ယူနက်စကို၏ သက်ကြီးပညာရေးဆိုင်ရာ စတုတ္ထ အကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၉ ရက်မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိပါရီမြို့ယူနက်စကိုဌာနချုပ်တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ အဖွဲ့ဝင် ၁၁၆ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် ၇၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးတွင် ယူနက်စကို ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် မစ္စတာ အာမာဒို မာတာ အမ် ဘောင်းက ကမ္ဘာပေါ်တွင် စာမတတ်သူ ဦးရေသန်းပေါင်း ၇၅၀ ရှိနေသေးကြောင်း၊ ယင်းတို့အနက် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း မှာ အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြောင်းတင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် ကိုယ်စားလှယ်အများအပြားတို့က စာမတတ်သူပပျောက် ရေးလုပ်ငန်းမှာ အတော်ပင် တိုးတက်လျက်ရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။

ယူနက်စကိုသည် ကမ္ဘာ့ လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ရေး

ယူနက်စကို

လုပ်ငန်းကိုလည်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ လူဦးရေ ဆိုင်ရာ ပညာရေးကို ယူနက်စကိုကဖော်ဆောင်၍ ကမ္ဘာ့ ပြည်သူများနှစ်သက်လက်ခံလာစေရန်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယခုအချိန်၌ အာရှတိုက်ရှိ ၁၄ နိုင်ငံနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသရှိ ၁၀ နိုင်ငံတို့တွင် လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ၌ လူဦးရေ ဆိုင်ရာ ပုံမှန်ပညာပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။

ယူနက်စကိုသည် ကမ္ဘာ့ပြည်သူလူထုနှင့် နိုင်ငံများ အကြား သတင်းနှင့် ပညာဗဟုသုတများဖလှယ်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းကို “အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်” (အိုင်ပီဒီစီ) ဖြင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ကျေးလက်ဒေသ ဆက်သွယ်မှု အတွက် ထူးခြားစွာအကျိုးပြုသော လှုပ်ရှားမှုများအား ချီးမြှင့်မည့် ဒေါ်လာ ၂၀,၀၀၀ တန်ဖိုးရှိ ဆုတစ်ဆုကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ ထိုဆုမှာအထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ထွန်းသော လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ရည်စူးခြင်းဖြစ် သည်။ ပညာဗဟုသုတ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ယူနက်စကို သည် စတင်တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းသည့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှစ၍ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်၊ ရုရှား၊ အာရေဗီနှင့် တရုတ် ဘာသာစကားများဖြင့်စာအုပ်အမျိုးပေါင်း ၇၀၀၀ ကျော် ကိုရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အပြင် ကမ္ဘာတစ်လွှားရှိ အခြားစာအုပ်တိုက်များနှင့် ပူးပေါင်း၍လည်း စာအုပ် ပေါင်းများစွာကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ အစိုးရ အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ကောင်စီ၏ ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေးကို ပါရီမြို့ ယူနက်စကို ဌာနချုပ်တွင် ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်မှ ၁၁ ရက်နေ့ အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ ယင်းအစည်းအဝေး၌ ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ် အတွင်း ဆက်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံချက် ၃၉ ခု အတွက် ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀,၀၀၀ ကို ထောက်ပံ့ရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။

ယခုအခါတွင် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၅၄၆ ဖွဲ့တို့သည် ယူနက်စကိုနှင့် ဆက်သွယ်မှုများ ထားရှိ ပူးပေါင်းကာ ယူနက်စကို၏ရည်ရွယ်ချက်များဖော်ဆောင် ရာ၌ ပါဝင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။ အစိုးရ မဟုတ် သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြိမ် ၂၀ မြောက် မျက်နှာ စုံညီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂ ရက်မှ ၆ ရက်နေ့အထိ ပါရီမြို့ ယူနက်စကိုဌာနချုပ်တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ယင်းအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၁၁၀ မှ ကိုယ်စားလှယ်များက ၁၉၈၈-၈၉ အစီအစဉ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများနှင့် အခြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများကို စိစစ်လေ့ လာခဲ့ကြသည်။ ယူနက်စကိုသည် ၎င်း၏ ရည်မှန်းချက် များ အောင်မြင်ရေးအတွက် အထူး အကျိုးပြုခဲ့သော

အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၃၉ ဖွဲ့အား ၁၉၈၆ ခုနှစ် ၁၉၈၇ ခုနှစ် နှစ်နှစ်တာအတွက် ဒေါ်လာ ၃၈,၅၇,၅၀၀ ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။

ယူနက်စကို၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုများကို “ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်မှု (ပူးတွဲလုပ်ဆောင်မှု) အစီအစဉ်” ဖြင့်လည်း ပေးလျက်ရှိရာ ယင်းအစီအစဉ်အရ ၁၉၈၅ ခု နှစ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများမှ စီမံချက် ၈၆ ခုအတွက် ဒေါ်လာ ၂၁,၂၁,၇၈၀ မှ ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ ဤအကူ အညီများမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အသင်းအဖွဲ့များအနေဖြင့် အရေးတကြီးလိုအပ်နေသော ပစ္စည်းကိရိယာများမှအစ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများအထိ ကိစ္စအမျိုးမျိုး အတွက် ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ယူနက်စကိုသည် “အက်(ဂ်) ဖန်း ရန်ပုံငွေ” ခေါ် အာရပ်ပင်လယ်ကွေ့ နိုင်ငံများ၏ကုလ သမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အစီအစဉ်မှလည်း ကူညီထောက်ပံ့မှုများပေးလျက်ရှိရာ ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှစ၍ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်တွင် ယူနက်စကို၏ စီမံချက် ၃၀ အတွက် ယင်းရန်ပုံငွေမှ ဒေါ်လာ ၁,၄၈,၉၀,၀၀၀ ထည့်ဝင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလတွင် ယင်းရန်ပုံငွေက စီမံ ချက် နှစ်ခုအတွက် ဒေါ်လာ ၉,၈၀,၀၀၀ ထောက်ပံ့ခဲ့ သည်။ ယူနက်စကိုသည် ပညာတော်သင်စရိတ် ထောက် ပံ့မှုများကိုလည်းပေးလျက်ရှိရာ ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်အတွင်း ၌ အထူးပညာရှင် ၃၀,၅၀၀ တက်ရောက်သည့်သင်တန်း ၈၃၈ ခုအတွက် နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီများ ပေးခဲ့သည်။ ပညာသင်ခရီးစဉ် ၈၉၀ အတွက်လည်း သင်တန်းသားနှင့် သုတေသီ ၃၀၀၀ အား ဒေါ်လာ ၂၈,၈၅,၀၀၀ ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။

ယူနက်စကိုသည် သိပ္ပံပညာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နိုင်ငံတကာ အဏ္ဏဝါဗေဒ လေ့လာရေး အစီအစဉ်၊ လူနှင့်ဇီဝသတ္တလေထုလွှာ လေ့လာရေး အစီ အစဉ်၊ ဘူမိဗေဒရေးရာဆက်သွယ်မှု လေ့လာရေး အစီအစဉ်၊ ဇလဗေဒလေ့လာရေးခရီးစဉ်၊ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုလေ့လာရေး သုတေသန အစီအစဉ် စသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိရာ နိုင်ငံတကာ ဘူမိဗေဒရေးရာ ဆက်သွယ်မှုအစီအစဉ် ဆိုင်ရာ ဘုတ်အဖွဲ့၏ ၁၃ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၅ ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျင်းပ ခဲ့သည်။ ယင်း မတိုင်မီ ၂၅ ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာ ပထဝီဝင် ပညာ ဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်ကို ၁၉၈၄ ခု ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပ ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့ ရာသီဥတု လေ့လာရေးအတွက် အပူပိုင်းဇုန် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာနှင့် ကမ္ဘာ့လေထုပြောင်းလဲမှုများဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာသိပ္ပံရေးရာ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

၅၁ နိုင်ငံပါဝင်သော ယူနက်စကိုအမှုဆောင်ဘုတ်အဖွဲ့

ယူနက်စကို

၏ အစည်းအဝေးကို ၁၉၈၆ ခု၊ မေလ ၇ ရက်မှ ၂၃ ရက်နေ့ အထိ ပါရီမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေး၌ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ယူနက်စကိုအဖွဲ့မှ ဗြိတိန် နိုင်ငံနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံတို့ နုတ်ထွက်ခဲ့ကြသဖြင့် ရန်ပုံငွေ လျော့နည်းသွားခြင်းကို ကာမိစေရန်အတွက် ယူနက် စကို၏ ၁၉၈၆-၁၉၈၇ အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်မှ ဒေါ်လာ ၈၁ သန်းနီးပါး ဖြတ်တောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန် တွင် ယူနက်စကိုမှ နုတ်ထွက်သွားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အမေရိ ကန်နိုင်ငံသည် ယူနက်စကို၏ ဘတ်ဂျက်သို့ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် ဒေါ်လာ ၈၇ သန်း ထည့်ဝင်ခဲ့ရာ အများဆုံး ထည့်ဝင်သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ထည့်ဝင်ငွေ မှာ ၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် ဒေါ်လာ ၁၇ ဒသမ ၅ သန်းခန့်ရှိ၍ စင်ကာပူနိုင်ငံက သုညဒသမ ၁ ရာခိုင် နှုန်း သို့မဟုတ် ဒေါ်လာ ၃,၆၅,၀၀၀ ထည့်ဝင်သည်။

(စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-၈၆၊ ၂၂၄-၅ ရှု။)

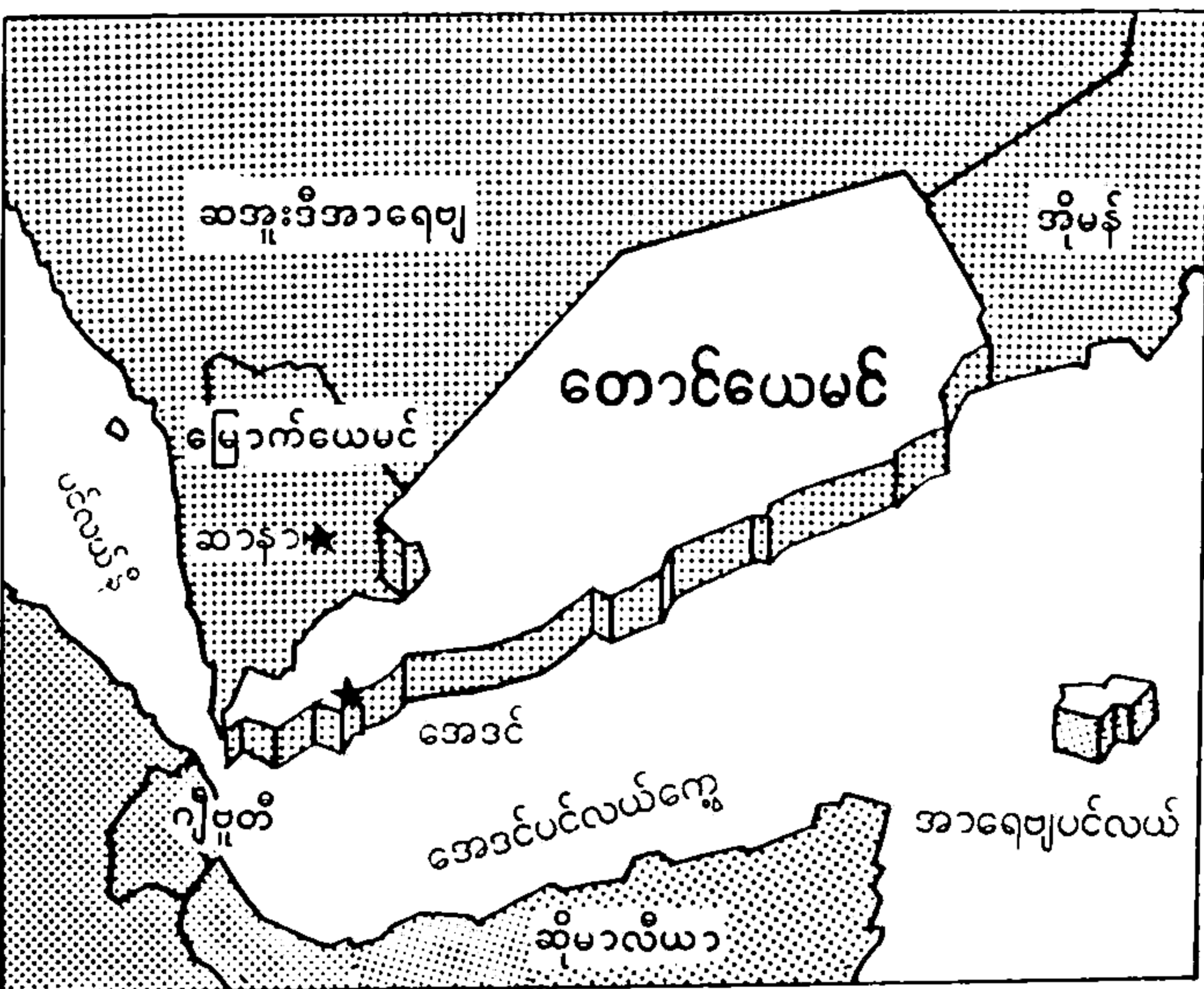
ယူနက်စကိုမှ အမေရိကန်နိုင်ငံ နုတ်ထွက်ပြီးနောက် ၁၉၈၅ ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင်ကျင်းပသော ယူနက်စကို အမှုဆောင်ဘုတ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးက အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအား အဖွဲ့တွင် လေ့လာသူအဖြစ် ပါဝင်ခွင့် ပြုပါရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုနည်းတူ ဗြိတိန် နိုင်ငံကိုလည်း လေ့လာသူအဖြစ် ပါဝင်ခွင့်ပြုရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလတွင် ကျင်းပသော ၎င်းဘုတ်အဖွဲ့ အစည်း အဝေးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ယေမင်ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ ယေမင် ဒီမို ကရက်တစ် သမ္မတ နိုင်ငံ (တောင်ယေမင် နိုင်ငံ) တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့က သမ္မတ အလီ နတ်ဆာ မိုဟမ္မက်၏ ကိုယ်ရံတော်တပ်ဖွဲ့ဝင်အများအပြား သည် ယေမင်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ (ဝိုင်အက်စ်ပီ) ဗဟို ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးရုံးချုပ်ရှိ ပေါ်လစ်ဗျူရီ အစည်း အဝေးခန်းမသို့ ဝင်ရောက်၍ ပစ်ခတ်လုပ်ကြံရာ ပေါ်လစ် ဗျူရီအဖွဲ့ဝင် သုံးဦးသေဆုံးသည်။ ကျန်ပေါ်လစ်ဗျူရီ အဖွဲ့ဝင်သုံးဦးဖြစ်သည့် အဗ္ဗဒဲ ဖတား အစ္စမေး (၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ထိ ဝိုင်အက်စ်ပီအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် သမ္မတဖြစ် ခဲ့ဖူးသူ)၊ ဆာလင် ဆာလီ မူဟာမက် (၁၉၈၂ ခုနှစ်ထိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဖြစ်ဖူးသူ) နှင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ်ဖေဖော် ဝါရီလမှစ၍ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး တာဝန်ယူ နေသူ အလီ ဆာလင် အယ် ဘစ် တို့သည် အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်သည်။ ထိုအချိန်တွင် သမ္မတ အလီနတ်ဆာမိုဟမ္မက်သည် အေဒင်မြို့တော်၏ ပြင်ပသို့ ရောက်နေသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်၏ နောက်ကွယ်

ယေမင်ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ

တွင် သမ္မတက တစ်ဖက်၊ သမ္မတဟောင်း အစ္စမေးနှင့် လက်ရှိဒုတိယသမ္မတ ဗိုလ်မှူးကြီး အလီ အာမက် နတ်ဆာ အန်းတား တို့က တစ်ဖက် သဘောထား ကွဲလွဲနေမှုကို တွေ့ရသည်။

ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က လွတ်လပ်ရေး ရခဲ့ပြီးနောက် ပထမဆုံးသမ္မတ ကာတန် အက်စ် ရှာမီကို လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလအတွင်း ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ တစ်စုက ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ဖြုတ်ချခဲ့သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကို မိုဟမ္မက်၊ ဗိုလ်မှူးကြီးအန်းတား၊ အစ္စမေးနှင့် ဆာလင်ရူ ဘေယာ အလီတို့ ဦးဆောင် ခဲ့ပြီး ရူဘေယာ အလီက သမ္မတ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ် တွင် အစ္စမေးက ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန် နှစ်များ အတွင်း သမ္မတ ရူဘေယာအလီက တစ်ဖက်၊ မိုဟမ္မက်နှင့် အစ္စမေးတို့ကတစ်ဖက် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားကြသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဂိုဏ်းကွဲ သင်းကွဲချင်း လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး ရူဘေယာ အလီ ပြုတ်ကျကာ မိုဟမ္မက် သမ္မတ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဝိုင်အက်စ်ပီကို ထူထောင်သည်။ နှစ်လကြာသော် မိုဟမ္မက် က အစ္စမေးအား သမ္မတရာထူးကို လွှဲအပ်သည်။ ပင်လယ် ကျွေနိုင်ငံများ အပါအဝင် ရှေးရိုးဝါဒီ အာရပ်နိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေးအဆင်မပြေဖြစ်ကာ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် မြောက် ယေမင်နှင့် စစ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မိုဟမ္မက်နှင့် အစ္စမေး သဘောထားကွဲလွဲသည်။ အစ္စမေးသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရာထူးမှနုတ်ထွက်၍ မော်စကိုမြို့သို့ ထွက်ခွာ သွားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မိုဟမ္မက်က သမ္မတနှင့် ပါတီ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဖြစ်လာပြန်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဒုတိယသမ္မတဖြစ်လာသော ဗိုလ်မှူး ကြီး အန်းတားက မစ္စတာ အစ္စမေးအား တိုင်းပြည်သို့ပြန် လာရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် မစ္စတာအစ္စ

ပြည်ပသို့ ထွက်ပြေးသွားရသော တောင်ယေမင် သမ္မတ အလီ နတ်ဆာ မိုဟမ္မက်

မေးပြန်လာသည်။ ဝိုင်အက်စ်ပီ၏ တတိယအကြိမ်မြောက် ပါတီညီလာခံတွင် သမ္မတမိုဟမ္မက်ကို ထောက်ခံသူအင်အား စုက ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းလွှမ်းမိုးအနိုင်ရရှိသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ဗိုလ်မှူးကြီး အန်းတားနှင့် အစွမ်းတိုက် မတရားသော ရှေးကောက်ပွဲ ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲ ကန့်ကွက် သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဂိုဏ်းဂဏသင်းကဲ့မူ ပြင်းထန် လာခဲ့ရာ ပါလက်စတိုင်းပြောက်ကျားအဖွဲ့ (ပီအယ်အို) ခေါင်းဆောင် ဟဝပ်မေးနှင့် ဒေါက်တာဂျော့ဟာဘက်တို့က ဝင်ရောက် ဖျန်ဖြေပေးရသည်ဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် အဆင်ပြေခြင်း မရှိဘဲ ထိုကဲ့သို့ ပါတီဗဟိုကော်မတီ ပေါ်လစ်ဗျူရီအတွင်း သတ်ဖြတ်လုပ်ကြံမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းဖြစ်ရပ်အတွက် အစွမ်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး အန်းတား၊ ဆာလင်အယ် ဘစ်နှင့် ဝိုင်အက်စ်ပီ အဆင့်မြင့်ကွပ်ကဲရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ အလီ ရှာယီ ဟာဒီတို့ကို ထိန်းသိမ်း လိုက်ကြောင်း အစိုးရရေဒီယိုက ကြေညာအပြီး မကြာမီ ပင် ပြည်တွင်းစစ်စတင်ဖြစ်ပွားသည်။ သမ္မတ မိုဟမ္မက်ကို ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်သူအင်အားစုက အနိုင်ရရှိသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဝိုင်အက်စ်ပီဗဟိုကော် မတီ အရေးပေါ် အစည်းအဝေးကျင်းပကာ မိုဟမ္မက်ကို ပါတီမှ ထုတ်ပယ်လိုက်ပြီး သမ္မတသစ် အဖြစ် လက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ် ဟေဒါ အဗူဘေကာ အယ် အက်တက်စ်အား လျှာထား လိုက်သည်။ အက်တက်စ်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလကမှ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆာလင်အယ် ဘစ်ကို ပါတီ အတွင်းရေးမှူးချုပ် အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဆာလင် ဆာလီ မူဟာမက်အား ဒုတိယ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း ရွေးချယ်တင် မြှောက်သည်။ ပြည်တွင်းစစ် အတွင်း ပြည်သူ ၂၀၀၀

ကျော် သေဆုံးခဲ့သည်ဟု တရားဝင်ကြေညာသည်။ သမ္မတ ဟောင်း မိုဟမ္မက်သည် အီသီအိုးပီးယားနိုင်ငံသို့ထွက်ပြေး ခိုလှုံသည်။ အစိုးရအဖွဲ့သစ်က မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့် ထုတ်ပြန်၍ မတ်လ ၃၀ ရက် နေ့ထိ အကျဉ်းသား ၂၀၀၀ ခန့်ကိုလွတ်ပေးခဲ့ပြီး မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ၅၅၂ ဦး ထပ်မံ လွတ်ပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် သမ္မတဟောင်း အလီ နတ်ဆာ မိုဟမ္မက်နှင့် ၎င်းအားထောက်ခံသူ ၁၄၁ ဦးကို နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက် မှုဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ တွင် တရားစီရင်မည်ဟု တရားရုံးချုပ်က နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ ကြေညာ ချက်ကို ထုတ်ပြန်သည်။ ဝိုင်အက်စ်ပီ ပါတီဝင်ဟောင်း များနှင့် ဝန်ကြီးဟောင်းများအပါအဝင် အဓိကအကျဆုံး ထောက်ခံသူ ၄၇ ဦးနှင့် သမ္မတဟောင်း မိုဟမ္မက်တို့သည် ပြည်ပသို့ရောက်ရှိနေသဖြင့် ၎င်းတို့ကို မျက်ကွယ်စစ်ဆေး စီရင်မည်ဟု ဆိုသည်။

နှစ်နှစ်ကြာမျှ သမ္မတဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီး လက်ရှိ သမ္မတ မိုဟမ္မက်ကို အံ့တုသူ အဗွဲဒဲဟား အစွမ်း

ယဲကျန့်ယင်း၊ မာရှယ် (ခရစ် ၁၈၉၉-၁၉၈၆)။ ။ တရုတ်နိုင်ငံ ခေတ်သစ် သမိုင်းတွင် အထူး ထင်ရှား၍ တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ တော်လှန်ရေးတွင် အရေးပါ သော စစ်ရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ မာရှယ်ယဲကျန့် ယင်းကို ကွမ်တုန်ပြည်နယ်၌ ၁၈၉၉ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့ သည်။ ယူနန်စစ်တက္ကသိုလ်နှင့် ဆွန်ယက်ဆင်တက္ကသိုလ်တို့ တွင်လည်းကောင်း၊ ဆိုဗီယက်၊ ပြင်သစ်နှင့် ဂျာမနီ နိုင်ငံတို့ တွင်လည်းကောင်း ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ဟွမ်ဖူး စစ်တက္က သိုလ်တွင် နည်းပြအဖြစ် အမှုထမ်းနေစဉ် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှား မှုလုပ်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ လွှတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်

(ပီအယ်အေ) ကို ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် စတင်ထူထောင်ခဲ့ရာ ဦးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ယဲကျန့်ယင်းသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ပီအယ်အေ၏ စစ်ကောလိပ်၌ ကျောင်းအုပ်ကြီးဖြစ်လာသည်။ ချန်ကေရိုတ် (၁၈၈၇-၁၉၇၅) သြဇာခံအစိုးရတပ်များ၏ ထိုးစစ်နှင့် ဂျပန်၏ ကျူးကျော်စစ်ကို ရင်ဆိုင်ရန် မိုင်ပေါင်း ၇,၇၅၀ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့သည့် သမိုင်းဝင်လှုပ်ရှားမှုကြီးကို မော်စီတုန်း (၁၈၉၃-၁၉၇၆) နှင့် ချူအင်လိုင် (၁၈၉၈-၁၉၇၆) တို့အပါအဝင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ စီမံကိန်းချပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ချန်ကေရိုတ်၏ ကူမင်တန် တပ်များ၏ ဝိုင်းရံထားမှုကို ထိုးဖောက်ကာ တရုတ်နိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းရှိ တော်လှန်ရေး အမာခံစခန်းများမှ မြောက်ပိုင်းရှိ ယီနန်အထိခရီးရှည်ချီတက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပြီး ယဲကျန့်ယင်းက ဒုတိယစစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ယင်းခရီးရှည် ချီတက်ပွဲကြီးအောင်မြင်သွားခဲ့ရာ တော်လှန်ရေးအင်အား စုများကိုလည်း စုစည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ချန်ကေရိုတ် သြဇာခံများကို တိုက်ခိုက်နိုင်သည့်အပြင် ဂျပန်တို့၏ ကျူးကျော် စစ်ကိုလည်း ခုခံနိုင်ခဲ့သည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် အာဏာရလာသည်အထိ ပြောက်ကျားစစ် ဆင်နွှဲရာတွင် ယဲကျန့်ယင်းသည် အရေးပါသော စစ်ရေး မဟာဗျူဟာပိုင်းကို ကွပ်ကဲခဲ့သည်။

ယဲကျန့်ယင်းသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၅ ခုနှစ်အထိ ကွမ်တန်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့၌ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာခဲ့ပြီး ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုကော်မတီ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးခံရသည်။ ကွယ်လွန်သူ ပါတီဥက္ကဋ္ဌ မော်စီတုန်း၏ဇနီး ချန်ချင်းအပါအဝင် လေးဦးဂိုဏ်း၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို အရေးယူနိုင်ခြင်းဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် အဆုံးသတ်စေခဲ့သည့် သမိုင်း အလှည့်အပြောင်းဖြစ်ရပ်တွင်လည်း မာရှယ် ယဲကျန့်ယင်း၏ ကူညီလမ်းညွှန်မှုနှင့်မကင်းဟု လေ့လာသူများက တွက်ဆကြသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၌ လျူရှောက်ချီ (၁၈၉၈-၁၉၇၄) ကို ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးနောက် အစားထိုးခန့်အပ်ခြင်းမပြုဘဲ လစ်လပ်ထားခဲ့သော သမ္မတရာထူးကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင် ပယ်ဖျက် ထားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ယဲကျန့်ယင်းကို ပဉ္စမအကြိမ် မြောက် အမျိုးသား ပြည်သူ့ကွန်ဂရက် (အင်ပီစီ) အမြဲတမ်းကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော

တရုတ်အမျိုးသား ပြည်သူ့ကွန်ဂရက် အမြဲတမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ယဲကျန့်ယင်း

အခါ ယင်းရာထူးသည် နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲအဆင့်နှင့် ညီသောတာဝန်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ချက်ချခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် မတ်လတွင် ယဲကျန့်ယင်းသည် ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ယင်းရာထူးမှ အနားယူခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၄-၈၅၊ ၁၇၅-၇၆။) သို့ရာတွင် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်အရ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် အင်ပီစီ၏ ဗဟိုစစ်ရေး ကော်မရှင်ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းသော အခါ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ လေးဦးအနက် တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ နိုင်ငံရေး ဦးဆောင် အဖွဲ့ အမြဲတမ်းကော်မတီဝင်အဖြစ်မှ အနားယူခဲ့သည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၏အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ရေးအတွက် နှစ်ပေါင်း ၆၀ နီးပါးမျှ စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မာရှယ် ယဲကျန့်ယင်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (မြန်မာ) (၁၉၈၅)။ ။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် အကောင်းဆုံးမြန်မာ့ရုပ်ရှင် ထူးချွန်ဆုများ ချီးမြှင့်သည့်အခမ်းအနားကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ဒဝင်လမ်းရှိ ယဉ်ကျေးမှုလဟာပြင်ကဇာတ်ရုံ၌ ကျင်းပသည်။

အခမ်းအနားတွင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးအောင်ကျော်မြင့်က အမှာစကားပြောကြားပြီး ဆုရရှိသူများအား ဆုအသီးသီး ချီးမြှင့်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်းရိုတင်ပြသခဲ့သည့်မြန်မာဇာတ်ကားပေါင်း ၆၂ ကားရှိရာတွင် အဖြူအမည်းဇာတ်ကား ၅၀၊ ဆေးရောင်စုံဇာတ်ကား ၁၂ ကားပါဝင်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် အကောင်းဆုံး မြန်မာ့ရုပ်ရှင် ထူးချွန်ဆုများအဖြစ် ဓာတ်ပုံဆု၊ ဒါရိုက်တာဆု၊ အမျိုး

ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (မြန်မာ)

သား ဇာတ်ပို့ဆု၊ အမျိုးသားဇာတ်ဆောင်ဆု၊ အမျိုးသမီး ဇာတ်ပို့ဆု၊ အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်ဆု၊ ဇာတ်ကားဆု စုစုပေါင်း ခုနစ်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ဆုရရှိသူများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရုပ်ရှင်ဇာတ်ပို့ဆရာ ချစ်မင်းလူသည် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ပို့ဆုကို ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က နွေရူပဇာတ်ကားဖြင့် ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် နှလုံးသားမြို့တော် ဇာတ်ကားဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ရရှိခဲ့ဖူးပြီး ယခု ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် သင်္ကြန်မိုး ဆေးရောင်စုံဇာတ်ကားဖြင့် ရုပ်ရှင်ဇာတ်ပို့ ထူးချွန်ဆု တတိယအကြိမ်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ချစ်မင်းလူသည် ရုပ်ရှင်ဇာတ်ပို့ဆရာများအနက် ဆေးရောင်စုံဇာတ်ကားဖြင့် အကောင်းဆုံးရုပ်ရှင်ဇာတ်ပို့ထူးချွန်ဆုကို ပထမဦးဆုံး ရရှိသူဖြစ်သည်။ သင်္ကြန်မိုး ဆေးရောင်စုံ ဇာတ်ကားတွင် ချစ်မင်းလူသည် ရုပ်ရှင်စက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာသာမက အနုပညာပိုင်းမှာပါ ဇာတ်ပို့ပညာစွမ်းပြ၍ ပြောင်မြောက်စွာ ရိုက်ကူးနိုင်သဖြင့် ဇာတ်ပို့အကောင်းဆုံးဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

နေအောင်သည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်က မိလာရီကာစိုင်းဗေဒါ ဇာတ်ကားဖြင့် ပထမအကြိမ်အမျိုးသားဇာတ်ပို့ဆု ရရှိခဲ့ပြီး ယခု ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ပန်းသီတဲကြိုးဇာတ်ကားဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် အကောင်းဆုံး အမျိုးသားဇာတ်ဆောင်ဆု ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

နေအောင်သည် ပန်းသီတဲကြိုးဇာတ်ကားတွင် ဆင်းရဲသောမိသားစုမှ ဆရာဝန်ဖြစ်လာကာ စည်းစိမ်ချမ်းသာနောက် လိုက်ပါသွားမိရာမှ ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံကြောင့် နောင်တတစ်ဖန်ပြန်ရသူ ဆရာဝန်တစ်ဦးအဖြစ် လေးနက်ပီပြင်အောင် သရုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆုကို ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ခင်သီတာထွန်းသည် အကောင်းဆုံးအမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်ဆုကို ၁၉၇၈ ခုနှစ်က တစ်ခါကတစ်ဘဝ ဇာတ်

ကားဖြင့် ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ဣတ္တိယခေါ် မိန်းမတို့သည်ဇာတ်ကားဖြင့် ဒုတိယအကြိမ်ရရှိခဲ့ပြီး ယခု ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ပန်းသီတဲကြိုးဇာတ်ကားဖြင့် အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်ဆုကို တတိယအကြိမ်မြောက် ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ခင်သီတာထွန်းသည် ပန်းသီတဲကြိုး ဇာတ်ကားတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော်လည်း ချစ်သူက သွေဖည်ပစ်ခွာသွားသည့်တိုင် ချစ်သူကို အပြစ်မယူဘဲစာနာ ခွင့်လွှတ်လျက် ဘဝ မှန်တိုင်းဒဏ်ကို ကြုံကြုံခံနိုင်သည့် သတ္တိခံမလေး အဖြစ် ပိုင်နိုင်ထိမိစွာ သရုပ်ဆောင်နိုင်သောကြောင့် ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ဒါရိုက်တာမောင်တင်ဦးသည် အကောင်းဆုံး ဒါရိုက်တာဆုကို ၁၉၇၂ ခုနှစ်က နေထွက်သောည ဇာတ်ကားဖြင့် ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် တစ်ခါကတစ်ဘဝ ဇာတ်ကားဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ရရှိခဲ့ဖူးပြီး ယခု ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် သင်္ကြန်မိုးဆေးရောင်စုံ ဇာတ်ကားဖြင့် တတိယအကြိမ်မြောက် ဆုချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ ဒါရိုက်တာမောင်တင်ဦးသည် သင်္ကြန်မိုး ဆေးရောင်စုံဇာတ်ကားတွင် ဇာတ်လမ်း၏ကာလ၊ ဒေသနှင့်သဘာဝတို့ကို ပေါ်လွင်ပီပြင်အောင်တင်ပြနိုင်ခဲ့ပြီး ဇာတ်ကား၏အနုပညာရသကိုပါ ပြည့်ဝလေးနက်စွာ သရုပ်ဖော်တင်ဆက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အကောင်းဆုံး ဒါရိုက်တာဆုကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထွန်းထွန်းနိုင်သည် ချစ်မီးလှံထဲကမေချို ဇာတ်ကားတွင် အလွန်တွယ်တာ သံယောဇဉ်ထားကြသည့် သူငယ်ချင်းသုံးယောက်တွင် မိမိချစ်သူ၏ အထင်လွဲမှုကိုခံယူကာ ချစ်သူငယ်ချင်းအတွက် စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံသော ရဲအရာရှိတစ်ဦးအဖြစ် ပြောင်မြောက်စွာ သရုပ်ဆောင်နိုင်သောကြောင့် ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆုရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ခင်စိုးပိုင်သည် ပန်းသီတဲကြိုးဇာတ်ကားတွင် ငွေကြေးချမ်းသာပြီး ခေတ်ဆန်လွန်းသည့် ပေါ့ပေါ့နေ ပေါ့ပေါ့

စဉ်	ဆုအမည်	ဆုရရှိသူ	ဇာတ်ကားအမည်
၁။	ဇာတ်ပို့ဆု	ချစ်မင်းလူ	သင်္ကြန်မိုး
၂။	ဒါရိုက်တာဆု	မောင်တင်ဦး	သင်္ကြန်မိုး
၃။	အမျိုးသား ဇာတ်ပို့ဆု	ထွန်းထွန်းနိုင်	ချစ်မီးလှံထဲကမေချို
၄။	အမျိုးသားဇာတ်ဆောင်ဆု	နေအောင်	ပန်းသီတဲကြိုး
၅။	အမျိုးသမီး ဇာတ်ပို့ဆု	ခင်စိုးပိုင်	ပန်းသီတဲကြိုး
၆။	အမျိုးသမီး ဇာတ်ဆောင်ဆု	ခင်သီတာထွန်း	ပန်းသီတဲကြိုး
၇။	ဇာတ်ကားဆု	သူရိယပညာရုပ်ရှင်	သင်္ကြန်မိုး

ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (မြန်မာ)

ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (အမေရိကန်)

စား အရာရာကို အလေးအနက်ထားသော မိန်းမပျိုလေးအဖြစ် ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ သရုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့၍ အမျိုးသမီးဇာတ်ပို့ဆုကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၈၀ ပြည့် နှစ် က ကြည် ပြာ ဇာတ် ကား သည် အကောင်းဆုံးဇာတ်ကားဆု ချီးမြှင့်ခံရပြီးနောက် ငါးနှစ်အကြာ ယခု ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် သူရိယပညာရုပ်ရှင်က ထုတ်လုပ်သော သင်္ကြန်မိုး ဆေးရောင်စုံ ဇာတ်ကားသည် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ကားဆု ရရှိ သည်။ သင်္ကြန်မိုး ဆေး ရောင် စုံဇာတ်ကား သည် မြန် မာ ဓ လေ့ ရိုး ရာ ရာသီပွဲတော် တာသင်္ကြန်ကို ဆေးရောင်စုံဖြင့် ခြယ်မှုန်းလျက် ဒေသန္တရအလှအပပသာဒ၊ ရွှင်မြူးဖွယ်တေးဂီတ၊ အကတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်ကာ အနုပညာရသမြောက်လှစွာ တင်ဆက်နိုင်သောကြောင့် ဇာတ်ကား ဆု ရရှိ ခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သော ၃၄ နှစ်အတွင်း ဇာတ်ကားဆု ၂၃ ဆု၊ ဒါရိုက်တာဆု ၂၁ ဆု၊ အမျိုးသားဇာတ်ဆောင်ဆု ၁၇ ဆု၊ အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်ဆု ၂၈ ဆု၊ အမျိုးသားဇာတ်ပို့ဆု ၁၉ ဆု၊ အမျိုးသမီးဇာတ်ပို့ဆု ၂၂ ဆု၊ ဓာတ်ပုံဆု ၂၄ ဆုနှင့် အထူးဆုသုံးဆု စုစုပေါင်း ဆု ၁၅၇ ဆု ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု (အမေရိကန်) ။ ။၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် ၅၈ ကြိမ်မြောက် အမေရိကန် ရုပ်ရှင်ထူးချွန်ဆု အော်စကာ ရွှေစင်ရုပ်ဆု ချီးမြှင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု လော့စ်အိန်ဂျလီးမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

အမေရိကန်ရုပ်ရှင်အနုပညာနှင့် သိပ္ပံအကယ်ဒမီအသင်း မှ ချီးမြှင့်သော ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် အော်စကာရွှေစင်ရုပ်ဆုများအနက် ဒါရိုက်တာ ဆစ်ဒနီ ပိုလက် ရိုက်ကူးသော အောက်အော့ဖ်အာဖရိကဇာတ်ကားက ဒါရိုက်တာဆုနှင့် အကောင်းဆုံးဇာတ်ကားဆု အပါအဝင် စုစုပေါင်း ဆုခုနစ်ဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။

ဝင်ငွေ အများဆုံးရရှိသော ဂျော၊ အီးတီ၊ ရေးဒါး အော့ဖ် သည် လော့စ်တီ အာ့ခဲ ဇာတ်ကားများကို ရိုက်ကူးခဲ့သည့် ဒါရိုက်တာ စတီဗင်စပီးလ်ဗတ်၏ ခရမ်းရောင်နု ဇာတ်ကားသည် ဆု ၁၁ ဆုအတွက် ပဏာမအရွေးခံခဲ့ရသော်လည်း ဆုစာရင်း ကြေညာသောအခါ ဆုတစ်ဆုမျှ မရခဲ့ချေ။

အကောင်းဆုံး အမျိုးသား သရုပ်ဆောင်ဆုကို ဗရာဇီးနိုင်ငံတွင် ရိုက်ကူးသော ပင့်ကူမ၏အနမ်း ဇာတ်ကားမှ ဝီလျံ ဟတ်က ရရှိသည်။ ထိုကား၏ ဒါရိုက်တာမှာ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံသား ဟတ်တာ ဘာဘင်ကို ဖြစ်သည်။

အကောင်းဆုံး အမျိုးသမီး သရုပ်ဆောင်ဆုကို အော်စကာဆုအတွက် ရှစ်ကြိမ်မျှ ပဏာမအရွေးခံခဲ့ရဖူးသော အသက် ၆၁ နှစ်ရှိ မင်းသမီးကြီး ဂျရယ်ဒင်း ပေ့ချ်က သည် ထရစ်တူ ဘောင်တီဖူးလ်ဇာတ်ကားတွင် ရရှိခဲ့သည်။ ထိုဇာတ်ကားတွင် သူမသည် သားနှင့် ချွေးမတို့၏ စိတ်ညစ်စရာကောင်းသော အိမ်ထောင် ရေး ဘဝအတွင်း၌ နေထိုင်ရသည့် အမေအိုတစ်ဦး အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

အကောင်းဆုံး အမျိုးသားဇာတ်ပို့ဆုကို အသက် ၇၅

အမေရိကန် ရုပ်ရှင် ထူးချွန်ဆုရ ပိုလက်ဟပ် စတန်၊ ပေ့ချ်နှင့် ဟတ် (ဝဲမှယာ)

၁၉၅၅ ခုနှစ်အတွက် အမေရိကန် ရုပ်ရှင်အနုပညာနှင့် သိပ္ပံအကယ်ဒမီအသင်းမှ ချီးမြှင့်သော အော်စကာရွှေစင်ရုပ်ဆူ ရသ့များ

ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားအမည်	ထူးချွန်ဆုများ	ဆုရရှိသူများ
အောက် အော့ဖ် အာဖရိက ပင့်ကူမ၏အနမ်း သည်ထရစ်တူဘောင်တီဖူးလ် ကိုကွန်း ပရစ်ဇီ၏ဂုဏ်ထူးဆောင် အောက် အော့ဖ် အာဖရိက အဖြူရောင်ညများ တရားဝင်ဇာတ်လမ်းလေး သက်သေ	ဒါရိုက်တာဆု အမျိုးသားသရုပ်ဆောင်ဆု အမျိုးသမီးသရုပ်ဆောင်ဆု အမျိုးသားဇာတ်ပို့ဆု အမျိုးသမီးဇာတ်ပို့ဆု အကောင်းဆုံးဇာတ်ကားဆု သီချင်းဆု ပြည်ပရုပ်ရှင်ဆု ဇာတ်ညွှန်းဆုနှင့် တည်းဖြတ်မှုဆု ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု	ဆစ်ဒနီ ပိုလက် ဝီလျံဟတ် ဂျရယ်ဒင်း ပေ့ချ် ဒွန် အမိချီ အန်ဂျီလီကာ ဟပ်စတန် လီယွန်နယ် ရစ်ချီ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ပေါ နယူး မင်း

နှစ် ရှိပြီဖြစ်သော ဒွန် အမိချီက ဒါရိုက်တာ ရွှေဟောင်း ဝက်ဒါရိုက်ကူးသောကိုကွန်းသိပ္ပံဇာတ်ကားတွင်ရရှိခဲ့သည်။ အမိချီသည် ထိုဇာတ်ကားတွင် စိတ်ပျိုကိုယ်နေစေသော ရေကန်ထဲသို့ ဆင်းကူးမိရာမှ လူငယ်တစ်ဦးကဲ့သို့ စိတ်ပြောင်းသွားသည့် အဘိုးအိုတစ်ဦးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

အကောင်းဆုံး အမျိုးသမီးဇာတ်ပို့ဆုကိုမူ ပရစ်ဇီ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဇာတ်ကားမှ သရုပ်ဆောင် အန်ဂျီလီကာ ဟပ်စတန်က ရရှိသည်။ ထိုဇာတ်ကားကို သူမ၏ ဖခင် ကမ္ဘာကျော် ဒါရိုက်တာကြီး ဂျွန်ဟပ်စတန် ကိုယ်တိုင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ထိုဇာတ်ကားသည် မာဖီးယား လူဆိုးလောကကို လှောင်ပြောင်ထားသည့် ဟာသဇာတ်ကား ဖြစ်သည်။

အကောင်းဆုံး ဇာတ်ညွှန်းနှင့် တည်းဖြတ်မှု ဆုကို ဩစတြေးလျနိုင်ငံသား ဒါရိုက်တာ ပီတာဝေယာ ရိုက်ကူးသော သက်သေဇာတ်ကားက ရရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ်အတွက် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုကိုမူ အော်စကာဆုအတွက် ခြောက်ကြိမ် မျှ ပဏာမ ရွေးချယ်ခံရဖူးသော ပေါ နယူးမင်းက ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အကောင်းဆုံး နိုင်ငံခြား ဇာတ်ကားဆုကို အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံမှ ရိုက်ကူးသော တရားဝင်ဇာတ်လမ်းလေး ဇာတ်ကားကလည်းကောင်း၊ အကောင်းဆုံး သီချင်းဆုကို အာဖရိက အငတ်ဘေး ရန်ပုံငွေ ရှာဖွေရေး ဂီတ ပွဲတွင် မိုက်ကယ် ဂျက်ဆင် နှင့် တွဲဆိုခဲ့ဖူးသော

လူမည်းအဆိုတော် လီယွန်နယ် ရစ်ချီ၏ ဆေးယူ ဆေးမိ သီချင်းအပါအဝင်ဇာတ်ဝင်ခန်းသီချင်းများအတွက်၊ အဖြူရောင်ညများ ဇာတ်ကားကလည်းကောင်း အသီးသီးရရှိခဲ့ကြသည်။

ရွှေဒုံးဘီအောင်၊ ဒါရိုက်တာ (ခရစ် ၁၉၀၆-၁၉၈၆)
 ။ ။ စာရေးဆရာ၊ ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်ကို ရော့တီတိုင်း၊ ညောင်တုန်းမြို့၌ ခရစ် ၁၉၀၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးဘိုးလှ ခေါ် ဦးဖိုးရွှေလ၊ အမိ ဒေါ်လှကေသိတို့က မွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းနှစ်ယောက်တွင် အကြီးဖြစ်၍ ငယ်နာမည် နေမျိုးကျော် သူအောင် ဖြစ်သည်။

ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်သည် ငယ်စဉ်က ညောင်တုန်းမြို့ ဟိုက်စကူးကျောင်း၌ ပညာသင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ၁၀ တန်းအောင်မြင်၍ ညောင်တုန်းမြို့ မြို့နယ်စိပယ်ရုံး၌ စာရေးအလုပ်ဝင်လုပ်ရင်း ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်း၌ ကံထူးဝတ္ထုကို စတင်ရေးခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတိုက်နှင့် အဆက်အသွယ်ရကာ ညောင်တုန်းမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လာပြီး ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၌ပင် ရွှေဒုံးဘီအောင်ကလောင်အမည်ဖြင့် ရေနတ်ဒေဝီ၊ ပဒမဏီ၊ ပြည်ကြီးမျက်ရှင်၊ ကာသိယောပီယ၊ လေးတော်ရှင် စသည့်ရှေးဟောင်း ဝတ္ထုကြီးများကို ရေးခဲ့

သည်။ ထိုအချိန်က ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေသော ဒဂုန်ဦးလှဘေ၏ လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ်၌ ပြောက်ကျား-၉၊ ဗိုလ်အောင်ဒင်ပြန်လာပြီနှင့် စိုးပါနဲ့မေလုံးချင်းဝတ္ထုများ ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၃၄-၃၅ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့တက္ကသိုလ်နှင့် ကိုယ်ပိုင် စာအုပ်တိုက်ဖွင့်ပြီး သုံးရောင်ခြယ် အမည်ရှိဝတ္ထုကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင် (ညွန့်မြန်မာရုပ်ရှင်) ၌ ဇာတ်ညွှန်းရေးဆရာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး သူပုန်းသွေး၊ ရီရီကုသိုလ်၊ ရွှေဘုန်းတော်စသော အသံတိတ်ကားများနှင့် အပျိုစင်၊ အချစ်ဆုံး၊ သူဇာ၊ ဒေဝီမေတ္တာနှင့် ဂုဏ် အသံထွက် ဇာတ်ကားများအတွက် ဇာတ်ညွှန်းရေးခဲ့သည်။

ဒါရိုက်တာရွှေဒုံးဘီအောင်သည် စစ်ကြိုခေတ် ၁၉၄၀-၄၁ ခုနှစ်အတွင်း ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်အတွက် ခင်မောင်ရင်၊ ဘချစ်၊ မေမေဝင်း တို့ပါဝင်သော ဗိုလ်အောင်ဒင်အသံထွက်ဇာတ်ကားကိုဒါရိုက်တာအဖြစ် စတင်ရိုက်ကူးခဲ့ရာ အောင်မြင်ကျော်ကြားခဲ့ပြီး မြန်မာ့ရုပ်ရှင်သမိုင်း၌ တွင်ကျန်ရစ်သောဇာတ်ကားတစ်ကား ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်သည် စစ်အတွင်း ကာလဖြစ်သော ဂျပန်ခေတ်အတွင်း၌ ကန်တော်ကြီး မြိုင်ရုံတွင် တကယ်စစ်သား ပြဇာတ်နှင့် စစ်ပြီးစအချိန်တွင် ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်း ကာဌေးရုံ၌ အသွင်မတူ ပြဇာတ်များတင်ဆက်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် စစ်ပြီးခေတ်တွင် မဟာဗန္ဓုလ (အပြီးမသတ်ခဲ့)၊ ခုနစ်စင်ကြယ်၊ လောဘမုန်တိုင်း စသောအသံတိတ်ကားများကိုရိုက်ကူးခဲ့ပြီး၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း ကာလများတွင် ပွဲခါညောင်ရေ၊ ဒေါက်တာအောင်ကျော်ဦး၊ သားဗိုလ်အောင်ဒင်၊ ဆု၊ ဤလူ့ဘောင်တွင်၊ ပတ္တမြားမယ်၊ ဘဝလက်ဆောင်၊ အတွေ့နှင့် ကိုယ်ပိုင် ရွှေဥဒေါင်း ရုပ်ရှင်မှ မောင့်ကရုဏာ၊ တိမ်ညိုနှင့်စန္ဒာ စသောဇာတ်ကားများရိုက်ကူးခဲ့သည်။

ဒါရိုက်တာရွှေဒုံးဘီအောင်ရိုက်ကူးခဲ့သော ရုပ်ရှင်ကားများအနက် မာလာရီဇာတ်ကားတွင် မင်းသားကျော်ဝင်းသည် အကောင်းဆုံးအမျိုးသားသရုပ်ဆောင် အကယ်ဒမီရွှေစင်ရုပ်ဆုကို ပထမဆုံးရရှိခဲ့၍ ပွဲခါညောင်ရေ ဇာတ်ကားတွင် မင်းသမီးမေမြင့်သည် အကောင်းဆုံးအမျိုးသမီးသရုပ်ဆောင် အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုနှင့် အတွေ့ဇာတ်ကားတွင် မင်းသမီးသိသိသည် အကောင်းဆုံးအမျိုးသမီးသရုပ်ဆောင် အကယ်ဒမီရွှေစင်ရုပ်ဆုများ အသီးသီးရခဲ့ကြသည်။

စာရေးဆရာ၊ ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်

ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင် ကိုယ်တိုင်လည်း ၁၉၅၇ ခုနှစ် တွင် ဒေါက်တာ အောင်ကျော်ဦး ဇာတ်ကားဖြင့် အကောင်းဆုံး ဒါရိုက်တာဆု အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုရရှိခဲ့သည့်အပြင် ဒေါက်တာ အောင်ကျော်ဦး ဇာတ်ကားသည် အကောင်းဆုံး ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကား အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုရရှိခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင်အမြုတေ အမည်ရှိ ရုပ်ရှင်ပညာပေးစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ လက်ထက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရုပ်ရှင်ကောင်စီ၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ တာမေ မြို့နယ် အခြေခံအလုပ်သမားအစည်းအရုံးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

မိမိကိုယ်တိုင်လည်း အကောင်းဆုံးဒါရိုက်တာ အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုရရှိ မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ ဇာတ်ကားများကိုလည်း အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုများ ရရှိအောင် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သူ ဒါရိုက်တာ ရွှေဒုံးဘီအောင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ရင်မေ၊ ဒေါ်တင်ရွှေနှင့် သားတစ်ယောက်ကျန်ရစ်သည်။

လေ့မှီ (ခရစ် ၁၉၀၈ - ၁၉၈၆)။ ။ ပေါင်းစည်းညီညွတ်သော ဗီယက်နမ်ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးသော အကြီးအကဲ လေ့မှီကို ၁၉၀၈ ခုနှစ် တွင် ယခင် တောင်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံထဲရှိ ကျူအန်ထရီပြည်နယ်၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ် ကပင် နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုကို တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အင်ဒိုချိုင်းနား ကွန်မြူနစ်

လေ့မှ

ပါတီကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဦးဆောင် ထူထောင်ရာ၌ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် တစ်ကြိမ် နယ်ချဲ့ပြင်သစ်တို့၏ ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခြင်းကို ခံရသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်က ဟိုချီမင်း (၁၈၉၀-၁၉၆၉) ထူထောင်ခဲ့သော မြောက်ဗီယက်နမ် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် ဗီယက်မင်းအဖွဲ့ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် အာဏာရရှိလာသောအခါ လေ့မှသည် ထောင်မှလွတ်လာသည်။

ထို့နောက် လေ့မှသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး အတွက် ဗီယက်မင်းသို့ ဝင်၍ လှုပ်ရှားခဲ့ရာ ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ဗီယက်မင်းကို လီယင်ဗီယက် တပ်ဦး (အဖနိုင်ငံတော် တပ်ဦး) အဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းပြီးသောအခါ စစ်ရေးတာဝန်ခံ တပ်ဦးအဖြစ်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ အရပ်သား ပြည်သူများ၏ အင်အားကို နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အတွက် စစ်ဗျူဟာ ခင်းကျင်းမှုတွင် စည်းရုံး၍ အသုံးပြုသည့်အစီအမံ၌ လေ့မှသည် အထူး ကျွမ်းကျင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဒိန်ဘင်ဖူးတိုက်ပွဲ၌ နယ်ချဲ့ပြင်သစ်တို့ အရေးနိမ့်သွား၍ ချုပ်ဆိုခဲ့သော ဂျီနီဗာ စစ်ပြေငြိမ်းရေး စာချုပ်အရ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ၁၇ မျဉ်းပြိုင်ဖြင့် နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည့် အခါ လေ့မှသည် နှစ်နိုင်ငံပြန်လည် ပေါင်းစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ တောင်ဗီယက်နမ်ရှိ အမျိုးသားရေးဝါဒီများ စုစည်း၍ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အမေရိကန် ဆန့်ကျင်ရေး တပ်ဦး ဖွဲ့ခဲ့သည့်ဖြစ်ရပ်တွင်လည်းကောင်း၊ ဗီယက်ကောင်းပြောက်ကျားများ၏ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ ဖြစ်သော အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်ဦး (အင်အယ်အက်ဖ်) ဖွဲ့ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်တွင် လည်းကောင်း နောက်ကွယ်တွင် လေ့မှ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားနေခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုသို့ နှစ်နိုင်ငံပေါင်းစည်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေစဉ် ကာလအတွင်း ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိ ဗီယက်နမ် အလုပ်သမား ပါတီ၏ ပထမ အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ပါတီအကြီးအကဲ ဟိုချီမင်းကွယ်လွန်သွားခဲ့သော အခါတွင်လည်း နှစ်နိုင်ငံ ပေါင်းစည်းရေး အတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် တောင်ဗီယက်နမ်အစိုးရ လက်နက်ချသဖြင့် နှစ်နိုင်ငံပေါင်းစည်းရေးအတွက် လမ်းပွင့်ခဲ့သည်။ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသား လွတ်တော် အစည်း အဝေးကို ကျင်းပ၍ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တရားဝင်ပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ လေ့မှသည် တစ်ခုတည်းသော ဦးဆောင်ပါတီ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

ဗီယက်နမ် ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံး အကြီးအကဲ လေ့မှ

အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက် ခံရသည်။ လီနင် ငြိမ်းချမ်းရေးဆုနှင့် လီနင် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ အပ်နှင်းခံရသည်။ လေ့မှသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေး မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ များနှင့် သမိုင်းစဉ် အကြောင်းကို ပါတီအာဘော် ညွှန်ဇန် သတင်းစာတွင် ရေးသား ခဲ့သည်။ ယင်း ဆောင်းပါးများကို စုစည်း၍ ဗီယက်နမ်တော်လှန်ရေး အခြေခံပြဿနာများနှင့် မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ (၁၉၇၁) ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသည်။ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး၊ နိုင်ငံတော် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းညီညွတ်ရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတော် ထူထောင်ရေးတို့တွင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ နီးပါးမျှ ဘဝကို မြှုပ်နှံ၍ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဗီယက်နမ် ခေါင်းဆောင် လေ့မှသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဟန့်ခြင်းမြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

လိဝီ၊ ရေမွန် (ခရစ် ၁၈၉၃ - ၁၉၈၆) ။ ။ လေ့မှ ကြောင်း၊ ရေစီးကြောင်းတို့ကို ယာဉ်ဆန်တက်ရာ၌ ခုခံအားနည်းနိုင်သမျှ နည်းစေရန် ယာဉ်ပုံပြုပြင်သည့် ဒီဇိုင်း ပညာ၏ ဖခင်ကြီးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ စက်မှု ဒီဇိုင်း ပညာကို ပညာရပ်တစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာနိုင်လောက်အောင် ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ထုတ်ကုန် ဒီဇိုင်း အမျိုးမျိုး စတင် ရေးဆွဲပေးခဲ့သည့် စက်မှု ဒီဇိုင်းပညာ ရှင်ကြီးအဖြစ် လည်းကောင်း ထင်ရှားသူ ရေမွန် လိဝီကို ၁၈၉၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ပါရီတက္ကသိုလ်တွင် လျှပ်စစ်

အင်ဂျင်နီယာပညာကို ဆည်းပူးခဲ့ရာ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘွဲ့ရသည်။ ဘွဲ့လွန် အင်ဂျင်နီယာသင်တန်း တက်ရောက် နေစဉ် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွား၍ ပြင်သစ်တပ်မတော် တွင် ဝင်ရောက် အမှုထမ်းခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် ပညာ ဆက်လက် ဆည်းပူးရာ လိဝီသည် ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ဘွဲ့လွန်သင်တန်းအောင်မြင်သည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ဒေါ်လာ ၄၀ မျှကို ဆောင်၍ ရောက်ရှိသည်။ ဗိုး(ခေတ်သစ်ဖက်ရှင်)အမည်ရှိ မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု သရုပ်ဖော် ပန်းချီဆရာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ နယူးယောက်မြို့ရှိ ကုန်ပဒေသာဆိုင်ကြီး များ၏ မျက်နှာစာ အဆင်အပြင် ဒီဇိုင်းပညာရှင်အဖြစ် လည်းကောင်းအခိုက်အတန့်အသက်မွေး၍ ငွေကြေးအရင်း အနှီး စုဆောင်းခဲ့ရသည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်ပိုင် ဒီဇိုင်းလုပ်ငန်း ထူထောင်သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုအတွက် ရေခဲသေတ္တာ ဒီဇိုင်းတစ်ခု ရေးဆွဲပေးခဲ့ရာ ယင်း ရေခဲသေတ္တာသည် စီးပွားရေးအရ အရောင်း တွင်ကျယ်ရံမျှမက ၁၉၃၇ ခုနှစ် ပါရီ နိုင်ငံ တ ကာ ကုန်စည်ပြပွဲ၌ ပထမဆုံးဆွတ်ခူးရရှိသဖြင့် လိဝီအဖို့လည်း ဗေဒဆော်ဦး အောင်မြင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင်မူ လိဝီ၏ စက်မှုဒီဇိုင်းလုပ်ငန်းသည် တစ်ချိန်ထိုး တိုးတက် အောင်မြင်လာခဲ့သည်။ စတူဒီဘေကာ မော်တော်ယာဉ် များနှင့် မီးရထား စက်ခေါင်းများ အတွက် ဒီဇိုင်းများ ရေးဆွဲခဲ့သည်။ လက်တွေ့ တည်ဆောက်မည့် အင်ဂျင် နီယာများနှင့် တရင်းတနှီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကာ စံတင် လောက်သော စက်မှုဒီဇိုင်းများကို ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။ လိဝီသည် ဘောပွိုင့်မင်တံများ၊ မုတ်ဆိတ်ရိတ် ကိရိယာများ၊ ရုံးသုံးကိရိယာများ၊ ကိတ်မုန့်များ စသည့် ရောင်းကုန်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးမှအစ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော ကြီးများအဆုံး ဒီဇိုင်းသစ်များ တီထွင်ရေးဆွဲပေးခဲ့သည်။ ထုကြီးမှုနှင့် ဝန်ကျယ်မှုကို လျော့ချကာ ရိုးရိုးနှင့် ကြည့် ကောင်းစေရန်သာမက ကိုင်တွယ် သယ်ပိုးရလွယ်စေရန်

စက်မှုဒီဇိုင်းပညာရှင် ရေမုန် လိဝီ

ကိုပါ ဦးစားပေး တီထွင်ရေးဆွဲခဲ့သဖြင့် အထူး ထင်ရှား သည်။ ‘ဒီဇိုင်း ကောင်းသော် သုံးသူပျော်’ ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို လက်စွဲပြု၍ တီထွင် ရေး ဆွဲ ခဲ့ သည် ဟု ဆိုသည်။

လိဝီသည် ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှစ၍ အမေရိကန် အမျိုးသား လေကြောင်းနှင့် အာကာသ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ (နာဆာ)၏ အတိုင်ပင်ခံ ပညာရှင်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ စကိုင်း လက် အာကာသယာဉ်၏ စက်မှု ဒီဇိုင်းကို ရေးဆွဲရာ၌ အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံ စက်မှု ဒီဇိုင်းကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်း ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ စ၍ ဆောင်ရွက်သည်။ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများ ကောင်စီ၏ စက်မှုဒီဇိုင်း အတိုင်ပင်ခံ ပညာရှင်အဖြစ်လည်း ကူညီခဲ့ဖူးသည်။ ဟား ဗတ် တက္ကသိုလ်၊ ကိုလံဗီယာ တက္ကသိုလ်၊ နယူးယောက် တက္ကသိုလ်၊ လီနင်ဂရက် တက္ကသိုလ်တို့တွင် သင်ကြားပို့ချ ပေးခဲ့သည်။

လိဝီသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာ အုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ‘တိုး၍ ကောင်းစိမ့် သောငှာ ပြုပြင်မွမ်းမံဖို့ မလိုအပ်လောက်အောင် ပြီးပြည့် စုံနေ ပြီ ဆိုသော အရာ ဟူ၍ မရှိနိုင်’ ဟု အမည်ပေး ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းအမည်သည်ပင် လိဝီ၏ စက်မှုဒီဇိုင်း ပညာဆိုင်ရာ ခံယူချက်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန် လူ့ဘောင်တွင် မော်ကွန်းတင် ကျန်ရစ် မည့် ယာဉ်နှင့် စက်ပစ္စည်း အမျိုးစုံ၊ လူသုံးကုန်ပစ္စည်း အမျိုးစုံတို့ကို ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ နီးပါးမျှ ဒီဇိုင်းပညာစွမ်းဖြင့် အကျိုးပြုခဲ့သူ ရေမုန် လိဝီသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် မွန်တီကာလို မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

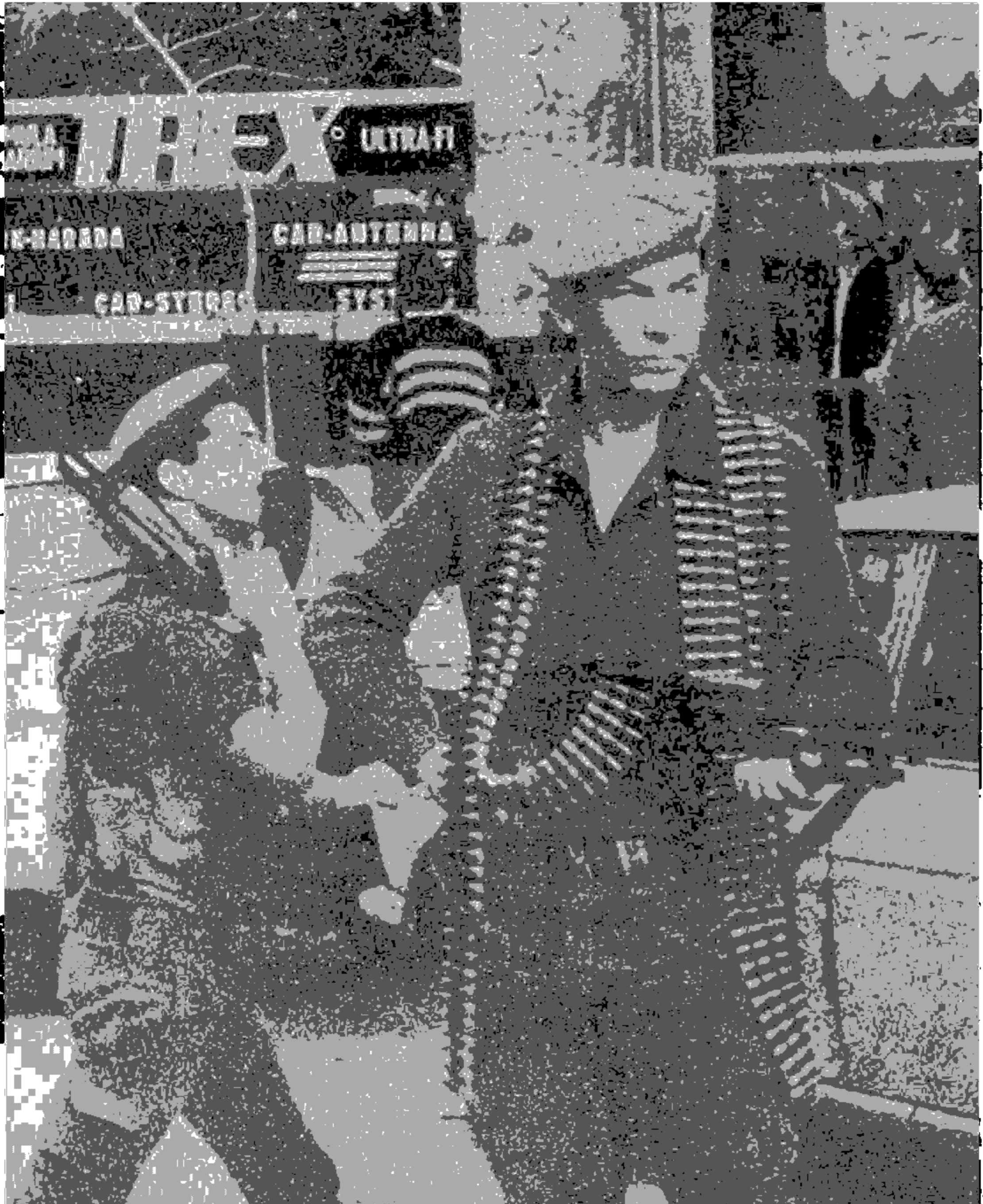
လက်ဗနွန်သမ္မတနိုင်ငံ။ ။ လက် ဗနွန် နိုင်ငံ တွင် ရှိယိုက်မူဆလင် အာမဲပြည် သူ စစ် ခေါင်းဆောင် နာဘီ ဘယ်ရီ၊ ဒရူဇ် မူဆလင် ပြည်သူ့စစ် ခေါင်းဆောင် ဝါလစ် ယွမ်ဘလတ်၊ ခရစ်ယာန် ဖလန်ဂေး လက်ဗနွန် ပြည်သူ့ စစ်တပ်မှူး အယ်လီ ဟိုဘေကာတို့သည် ငြိမ်း ချမ်း ရေး စာချုပ်တစ်ရပ်ကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ တွင် ဆီးရီးယားဒုတိယသမ္မတ အဗ္ဗဒယ် ဟာလင် ခက် ဒမ် ကမကထပြုသော အခမ်းအနားဖြင့် ဒမတ်စကတ်မြို့၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း ပြည်သူ့စစ် အဖွဲ့အားလုံးကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ တိုက်ပွဲသစ် ထပ်မံဖြစ်ပွား သည်ရှိသော် ဆီးရီးယား၏ စစ်ရေးအကူအညီကို ရယူ ဖြေရှင်းပိုင်ခွင့်အာဏာကို လက်ဗနွန်အစိုးရအား အပ်နှင်း ရန်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှစ၍ အပစ်အခတ် ရပ်စဲ

လက်ဗန္ဓန်သမ္မတနိုင်ငံ

လိုက်ကြရန် သဘောတူထားသော စာချုပ်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ခရစ်ယာန်တို့ လွှမ်းမိုးထားခြင်းကို အဆုံးသတ်စေမည့် နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများလည်း ပါဝင်သည်။ မူဆလင်နှင့် ခရစ်ယာန်ကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက် ညီတူပါဝင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့သစ်တစ်ရပ်ကို အဖွဲ့ဝင် ၂၀ ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းရန်၊ ယင်းအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လက်ရှိထက် အင်အားတိုးချဲ့ ထားသော ပါလီမန်တစ်ရပ်သို့တင်သွင်း၍ အတည်ပြုချက်ယူရန် တို့ကိုသဘောတူထားသည့် စာချုပ်ဖြစ်သည်။ သမ္မတသည် စီမံခန့်ခွဲရေးအစည်းအဝေးများတွင် သဘာပတိ လုပ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ လက်ရှိထက်လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာလျော့ကျ သွားမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တပ်မတော် အကြီးအကဲ ခန့်ထားပိုင်ခွင့်ကိုမူ ဆက်လက် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ယင်းသဘောတူစာချုပ်ကိုရှိယိုက်အခြေခံဝါဒီ ဟစ်ဇဗိုးလားအဖွဲ့က ပယ်ချသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်းက အာမဲနှင့် ဟစ်ဇဗိုးလားတို့သည် အစွဲရေးအပေါ်ထားရှိသောသဘောထားကွဲလွဲရာမှအငြင်းပွားကာ တိုက်ပွဲများဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ဂျမားယယ်နှင့် ဟိုဘောကာတို့အဖွဲ့ ခြုံခိုတိုက်ခိုက်ခံရ၍ လူပေါင်း ၂၅ ဦးသေဆုံးသည်။ ယင်းတိုက်ပွဲသည်

လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံ ဘေရွတ်မြို့အနောက်ပိုင်းတွင်တပ်စွဲထားသည့် ဆီးရီးယားစစ်သားများ

ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်အပေါ် ခရစ်ယာန်ပြည်သူစစ်အတွင်း သဘောကွဲလွဲခြင်း၏အစပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဖလန်ဂေးပါတီဥက္ကဋ္ဌကရာမေးက ယင်းစာချုပ်ကို ရုတ်ချသည်။

ဖလန်ဂေးပြည်သူစစ်တပ်မှူးဟောင်း ရှမ်းယား ဂီးဂါဦးဆောင်သော ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ဆန့်ကျင်သူဖလန်ဂေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဂီးဂါကိုဆက်ခံ၍ လက်ရှိတပ်မှူးဖြစ်နေသူ ဟိုဘောကာကို သစ္စာခံသူ ဖလန်ဂေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် တိုက်ပွဲများဖြစ်ကြသည်။ ဂီးဂါသည် သမ္မတဂျမားယယ်နှင့် သဘောထားကွဲ၍ တပ်မှူးရာထူးမှ နုတ်ထွက်ထားသူဖြစ်သည်။ လက်ဗန္ဓန် ဆီးရီးယား အမျိုးသားဆိုရှယ်လစ်ပါတီ (အက်စ်အင်အက်စ်ပီ) အဖွဲ့ဝင်များက လက်နက်ကြီးများဖြင့် ကူပစ်ပေးသော်လည်း ဟိုဘောကာတို့ဘက်မှအရေးနိမ့်ကာ ဟိုဘောကာသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးရသည်။ အက်စ်အင်အက်စ်ပီနှင့်အတူ ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်ထောက်ခံသူ သမ္မတဟောင်း စူလေမန် ဖရန်ဂျီး၏ မာရဒါပြည်သူစစ်အဖွဲ့တို့ မဟာမိတ်ပြုကာ ဂီးဂါ၏ တပ်ဖွဲ့ကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်သည်။

အာမဲခေါင်းဆောင် ဘယ်ရီနှင့် ဒရုဇ် ခေါင်းဆောင် ဝါလစ် ယွမ် ဘလတ် တို့ သည် ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် သမ္မတ ဂျမားယယ် နုတ်ထွက်ပေးရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တောင်းဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ဂျမားယယ်က နုတ်ထွက်ခြင်းမပြုခဲ့ချေ။ ဇန်နဝါရီလမှ မေလ အတွင်းတွင် ဟိုဘောကာကို လိုလားသော ဖလန်ဂေး တပ်ဖွဲ့များက ဖောက်ခွဲသည်ဟု ယူဆရသော ကားဗုံးများပေါက်ကွဲ၍ လူငါးဆယ်ခန့် သေဆုံးကာ လူ ၁၀၀ ကျော်ဒဏ်ရာရသည်။ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဖလန်ဂေးပါတီ၌ ဥက္ကဋ္ဌသစ်ရွေးချယ်ရာ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ဂျော့ ဆာဒေးက လက်ရှိ ဥက္ကဋ္ဌ ကရာမေးကို ၅၃ မဲ ၄၁ မဲဖြင့်အနိုင် ရရှိခဲ့သည်။

လက်ဗန္ဓန်တောင်ပိုင်းတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ပထမနှစ်ဝက် ကာလအတွင်းက ပါလက်စတိုင်း ပြောက်ကျားများနှင့် လက်ဗန္ဓန် ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တို့က တစ်ကက်၊ အစွဲရေးထောက်ခံ အားပေးသော လက်ဗန္ဓန် တောင်ပိုင်း တပ်ဖွဲ့ (အက်စ်အယ်အေ)နှင့် အစွဲရေးကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (အိုင်ဒီအက်စ်) တို့ကတစ်ဘက် တိုက်ပွဲများ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပွားနေခဲ့သည်။ အစွဲရေး နယ်ခြားဒေသကို ခက်ယူရှာခိုးကျည်များဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ပင်လယ်ကိုဖြတ်၍ အစွဲရေးနိုင်ငံကို ပြောက်ကျားစစ်ဆင်နွှဲရန်ကြံစည်ခြင်းတို့ကြောင့် အစွဲရေးရဟတ်ယာဉ်များက ဆီဒုံးမြို့အနီးရှိ ပါလက်စတိုင်း ပြောက်ကျား စခန်းများ၊ အိုင်းအယ်ဟီဝေနှင့်မီး ဒုက္ခသည်စခန်းများ၊ ဘေရွတ်အရှေ့တောင်ဘက် ကီလိုမီတာ ၂၀ အကွာရှိ ဒရုဇ်တို့ ထိန်းချုပ်ထားသော တောင်ကုန်း

လက်ဗန္ဓန်သမ္မတနိုင်ငံ

ဒေသများကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့ထိ ကာလအတွင်းတွင် အာမဲပြည်သစ်နှင့် ပါလက်စတိုင်း ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တို့သည် ဆီဒ်မြို့တွင် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်းကလည်း အလားတူ တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် စစ်ပြေငြိမ်းမှုရခဲ့ရာမှ မေလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဘေရွတ်မြို့ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းများအနီးဝန်းကျင်၌ အာမဲရှိယိုက်တို့နှင့် ပီအယ်အို ပြောက်ကျားတို့ ထပ်မံ၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရာ အယ်ဂျီးရီးယားနှင့် အီရန်နိုင်ငံတို့မှ စေ့စပ်ပြေငြိမ်းပေးရန် ကြိုးပမ်းသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ဇွန်လအတွင်းကလည်း ဆွန်နီမူဆလင် မိရာဘီတုန်ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့က အာမဲရှိယိုက်စစ်စခန်းများကို တိုက်ခိုက်ရာ အာမဲတို့က ဆွန်နီမူဆလင် “ဖေဖော်ဝါရီ ၆ ရက်” ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့စခန်းများကို ထိုးစစ်ဆင်သည်။ ထို့နောက် အာမဲနှင့် ဆွန်နီပြည်သူ့စစ်တို့ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ သီတင်း ခြောက်ပတ်ကြာမျှ ဖြစ်ပွားရာ လူပေါင်း ၁၇၀ ခန့်သေဆုံးခဲ့ရသည်။

တစ်ဖန် ဇွန်လနှောင်းပိုင်းတွင် အက်စ်အင်အက်စ်ပီ တပ်ဖွဲ့များနှင့် ဟစ် ဇီဗိုးလားတပ်ဖွဲ့တို့သည် ဘီကာတောင်ကြားရှိ မက်ရှာဂါရာနယ်အတွင်း၌ တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားသည်။ ထို့ပြင် အစ္စလာမ့်ညီညွတ်ရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ဝင် ဆွန်နီတော်ဝင်ပြည်သူ့စစ်များနှင့် အက်စ်အင်အက်စ်ပီ တပ်ဖွဲ့ဝင်တို့သည် ထရီပိုလီမြို့အနီးတွင် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားပြန်သည်။ ပါလက်စတိုင်းအမျိုးသားကယ်တင်ရေးတပ်ဦး (ပီအင်အက်စ်အက်စ်) နှင့် အာမဲတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ညှိနှိုင်း၍ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ်ကို ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။ ယင်းစာချုပ်အရ အာမဲ ရှိယိုက်နှင့် ဒရူဇ် မူဆလင် တို့သည် ဘေရွတ်မြို့ အနောက်ပိုင်းရှိ ၎င်းတို့၏ ပြည်သူ့စစ်ရုံးများကို ပိတ်လိုက်ကြောင်း ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ လက်ဗန္ဓန်စစ်သားနှင့် ရဲသား ၈၀၀ တို့ ပါဝင်သော အထူးတပ်ဖွဲ့သည် ဆီးရီးယားစစ်ရေးလေ့လာသူများနှင့် အရပ်ဝတ်ထောက်လှမ်းရေး အရာရှိ များနှင့်အတူ ဘေရွတ် အနောက်ပိုင်းတစ်ခွင်ရှိ အရေးကြီးသော ဂိတ်စခန်းများကို သိမ်းပိုက်လိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် ယူနိုဖောင်းဝတ်မထားသော ဆီးရီးယားစစ်သား ၅၀၀ ခန့်က လက်လွှဲယူ၍ ထိန်းချုပ်ထားလိုက်ကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သင်းကွဲ ဂိုဏ်းကွဲအချင်းချင်း တိုက်ခိုက်နေကြခြင်းမှာ အရှိန်လျော့ပါးသွားကြသည်ဟု ဆိုသည်။

သို့ရာတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့က လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းရှိစစ်ဗျူဟာအရ အရေးပါသော မက်ဂါဒီရီးရှာကို ပီအယ်အိုတို့သိမ်းပိုက်ခဲ့ရာမှ အာမဲရှိယိုက်

မူဆလင်နှင့် ပီအယ်အို ပြောက်ကျားတို့ တိုက်ပွဲများပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြန်သည်။ ယာဆာအာရဖတ်၏ ဖာတားလှုပ်ရှားမှုဂိုဏ်းအပါအဝင် ပီအယ်အိုတို့က အီရန်နှင့်လစ်ဗျတို့ကြားငင် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပေးသည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်ကို ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် လက်ခံခဲ့ပြီးနောက် မက်ဂါဒီရီးရှာဝန်းကျင်ရှိ စစ်စခန်းငါးခုကို အီရန်လိုလားသော ဟစ်ဇီဗိုးလား (ဘုရားပါတီ) တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏လက်သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။ လူပေါင်း ၄၃၁ ဦးသေဆုံးပြီး ၉၃၆ ဦးဒဏ်ရာရခဲ့သည့် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားပြီးမှ ထိုသဘောတူညီချက် ထွက်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ဗန္ဓန်တွင် ပါလက်စတိုင်းလူမျိုး သုံးသိန်းခန့် နေထိုင်လျက်ရှိရာ လက်ဗန္ဓန်မှ ပါလက်စတိုင်းလူမျိုးအား လုံးထွက်သွားစေရန် ဆီးရီးယားသမ္မတ ဟာဖက်အယ်အာဆတ်က ကြံစည်နေသည်ဟု အာရဖတ်က စွပ်စွဲခဲ့ပြီးနောက် ဘေရွတ်မြို့တွင်လည်းကောင်း၊ လက်ဗန္ဓန်၏ ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သော ဆီဒ်နှင့် တိုင်ယာတို့တွင် လည်းကောင်း အာမဲနှင့် ပီအယ်အိုတို့ တိုက်ပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြန်၍ ယင်းအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကြိုးပမ်းချက်မှာမအောင်မြင် ဖြစ်ခဲ့ရပြန်သည်။ လက်ဗန္ဓန် ပြောက်ကျားဂိုဏ်း ခြောက်ဖွဲ့မဟာမိတ်ပြု၍ ဆီးရီးယားတွင် အခြေစိုက်သည့် ပါလက်စတိုင်း အမျိုးသား ကယ်တင်ရေး တပ်ဦးသည် ပါလက်စတိုင်း ဒုက္ခသည် စခန်းများကို အာမဲရှိယိုက်တို့ တိုက်ခိုက်နေခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးစေ ရေး အတွက် ဝင်ရောက် စွက်ဖက် ဆောင်ရွက်ပေးကြရန် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၊ ဆီးရီးယား၊ လစ်ဗျနှင့် အီရန်တို့အား မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင်ရှာတီလာဒုက္ခသည်စခန်းသည် ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း ပျက်စီးသွားပြီး ဒုက္ခသည် ၁၄,၀၀၀ ခန့် ရှိသည့်အနက် ၉,၀၀၀ ခန့်မှာ ထွက်ပြေးသွားကြရသည်ဟု ဆိုသည်။ အစ္စရေးတို့ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံ တွင်းသို့ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခဲ့၍ လက်လွတ် ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရသော ခြေကုပ်စခန်းများကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် အာရဖတ်ခေါင်းဆောင်သောပီအယ်အိုတို့ကြိုးပမ်းချက်ကို ဟန့်တားမည်ဟု ဆီးရီးယား ထောက်ခံသော အာမဲတို့က ဆုံးဖြတ်ထားသည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လစ်ဗျခေါင်းဆောင် ဗိုလ်မှူးကြီး ကဒတ်ဖီက ရှိယိုက်တို့သည် လက်ဗန္ဓန် တောင်ပိုင်းတွင် အစ္စရေး ထောက်ခံ အားပေးသော နယ်မြေ ကျယ်ဝန်းလာစေရန် ကြိုးပမ်းနေသည်ဟုစွပ်စွဲခဲ့သည်။ ကဒတ်ဖီသည်ဆီးရီးယား၏ မဟာမိတ်ဖြစ်၍ အာမဲကို ထောက်ခံအားပေးနေသူ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်က ရှိယိုက် လှုပ်ရှားမှု ခေါင်းဆောင်အိမန် မူဆာ ဆာဒါလစ်ဗျနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ်သွားရင်း လျှို့ဝှက်စွာ ပျောက်ဆုံး သွားခဲ့ပြီး

နောက်ပိုင်းတွင်အာမဲရီယိုက်တို့က ကဒတ်ဖီကို ရန်လိုသော သဘောမျိုး ထားရှိလာခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပါလက်စတိုင်း သတင်းရပ်ကွက်တို့၏ အဆိုအရ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အတွင်းတွင် လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ပီအယ်အိုအမာခံ ပြောက်ကျား ၃,၅၀၀ ထက်မနည်း ပြန်လည်ဝင်ရောက် သွားခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ အာမဲတို့သည်၎င်းတို့ သြဇာ လွှမ်းမိုးထားသော တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ဂါလီလီဒေသ မြောက်ပိုင်းကို ပီအယ်အိုတို့သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် အစွဲရေးတို့က အာမဲစခန်းများကိုပါမချန် ကလဲစားချေ တိုက်ခိုက်လာအောင် စစ်မြို့သည့်သဖွယ် ဖြစ်နေခြင်းကို မလိုလားချေ။ ထို့ကြောင့် လက်ဗန္ဓန် တောင်ပိုင်းတွင် ပီအယ်အိုတို့၏ လျှို့ဝှက်ခြေကုပ် စခန်းများ မရှိစေရန် အာမဲတို့ ကြံစည်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံထရီပိုလီမြို့တွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ် နှစ်ကုန် ပိုင်းက ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ၁၉၇၅ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ် ပွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင်မူ အစွဲ လာမီဗ် ညီညွတ်ရေးလှုပ်ရှားမှု (အိုင်ယူအမ်) မှ ဆွန်နီ မူဆလင် တော်ဝိပြည်သူစစ်များနှင့် အာရပ်ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ (အေဒီပီ)မှ အာလဝိုက်မူဆလင် အာရပ်တပ်နီ ပြည်သူစစ်တို့သည် အပြင်းအထန် စစ်ခင်းကြသည်။ ထရီ ပိုလီတွင် ဆွန်နီမူဆလင် အများစုနေထိုင်သည်။ ဆီးရီး ယားနိုင်ငံခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင် အာလဝိုက်မူဆလင်များ က အများစုဖြစ်၍ အေဒီပီ ကို ဆီးရီးယား နိုင်ငံ က ထောက်ခံ အားပေးသည်။ ဆီးရီးယား တပ်များ က အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် အလုံးအရင်းနှင့်ဝင် ရောက်ကာ ပြည်သူစစ်နှစ်တပ်လုံးကို လက်နက်ချစေခဲ့ပြီး ထရီပိုလီ၌ တပ်စွဲထားခဲ့သည်။ လက်ဗန္ဓန်မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတွင် ဆီးရီးယားတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၅,၀၀၀ ခန့် တပ်စွဲ ထားပြီးဖြစ်သည်။ ထရီပိုလီတွင် ၁၅ လကြာမျှ တပ်စွဲ ထားသော ဆီးရီးယားတို့၏ တပ်စခန်းကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင်အမျိုးအမည်မသိ လူတစ်စုက ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့်ဆွန်နီမူဆလင်ပြည်သူစစ်များကို ဆီးရီးယား တပ်ဖွဲ့ဝင်များက ၃၆ နာရီကြာမျှ ပိုက်စိပ် တိုက် ရှာဖွေတိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ လူ ၃၀ ထက် မနည်းသေဆုံးပြီး ၆၀ ခန့်ဒဏ်ရာရသည်။ တော်ဝိပြည်သူ စစ်သည်အာရပ်တပ်၏ပီအယ်အိုနှင့် အဆက်အသွယ် ရှိသည့် အလျောက်ရှိယိုက်အာမဲတို့နှင့် ပီအယ်အိုတို့ ဒုက္ခသည် စခန်းတိုက်ပွဲများဆင်နွှဲနေချိန်တွင် အာမဲကိုထောက်ခံသူ ဆီးရီးယားကိုတော်ဝိတို့ကရန်ပြုတိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဆီးရီးယား နှင့် တော်ဝိတို့၏ တိုက်ပွဲသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ နောက်ပိုင်းတွင် အဆိုး

ရွားဆုံး ဖြစ်သည်။ ဆီးရီးယားတို့သည် တော်ဝိခေါင်း ဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သူ ရှိတ်ဟာရှင် မင်ကရားကိုဖမ်းဆီး ထားလိုက်သည်။

ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားနေသည်မှာ ၂ နှစ်ကြာလာပြီဖြစ် သော လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ်အတွင်းက စစ် ဘေးဒဏ်ကြောင့်လူစုစုပေါင်း ၂,၆၈၈ ဦး သေဆုံးခဲ့သည် ဟု ရဲတပ်ဖွဲ့၊ ဆေးရုံနှင့် နိုင်ငံရေးသတင်းရပ်ကွက်မှ ပြော ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်က သေဆုံးသူ စုစုပေါင်း ၃,၆၇၅ ဦးရှိခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်အစွဲရေးလက်နက်ကိုင် တပ်များနှင့် လက်ဗန္ဓန် ပြည်သူ စစ် မဟာ မိတ် များ ၏ လေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်မှု ကြောင့် လူ ၂၇၆ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ လက်ဗန္ဓန်တောင်ပိုင်းတွင် ပီအယ်အို ပြောက်ကျားများက အစွဲရေးရှစ်ဦးနှင့် အစွဲရေး လိုလားသော ပြည်သူစစ် ၇၈ ဦးကို သတ်ခဲ့သည်။ လက် ဗန္ဓန်ရှိ ကုလသမဂ္ဂကြားခံတပ်မှ တပ်သား ၁၃ ဦးသေ ဆုံးခဲ့သည်။ ကားဗုံးနှင့် အခြားပေါက်ကွဲစေနိုင်သည့်လက် နက်များကြောင့် လူ ၁၈၅ ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။ ကားဗုံး ဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူ ၁၃ ဦးကို မူဆလင် ပြည်သူ စစ်များက သတ်ခဲ့သည်။ ခရစ်ယာန်အချင်းချင်း တိုက်ပွဲများတွင် လူပေါင်း ၂၈၉ ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။ ပါလက်စတိုင်း ဒုက္ခသည်စခန်း ၄၆ခု ပတ်ဝန်းကျင် တွင် ကြိုးကြား ကြိုးကြား တိုက်ပွဲ များ ကြောင့် လူပေါင်း ၈၈၀ သေဆုံးခဲ့သည်။

လစ်မန်း,ဖရစ်အဲလဗတ် (ခရစ် ၁၈၉၉-၁၉၇၆) ။ ။ နိုဗဲဆုရ ဇီဝဓာတု ပညာရှင် အဲလဗတ်ဖရစ် လစ်မန်းကို ၁၈၉၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဂျာမနီနိုင်ငံ ကိုးနစ် ဇဗဲမြို့ (ယခု ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရှိ ကာလီနင်ဂရက်မြို့) ၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ်က ကိုးနစ်ဇဗဲ တက္ကသိုလ်နှင့် ဘာလင် တက္ကသိုလ်တို့တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။

လစ်မန်းသည် ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှစ၍ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဟိုက် ဒယ်ဗဲ တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၂၂ ခုနှစ် နိုဗဲဆုရ ဇီဝဓာတု ပညာရှင် အော့တို မေယာဟော့ (၁၈၈၄-၁၉၅၁) ၏ ဓာတ်ခွဲခန်း၌ သုတေသန လက်ထောက်အဖြစ် စတင် ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ကိုပင်ဟာဂင် မြို့ရှိ ကားလဗဲ ဖောင်ဒေးရှင်း ဇီဝဗေဒပညာရှင် အဖွဲ့တွင် လည်း ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်ထိ တွဲဖက်သုတေသန ပညာရှင်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ တစ်ဖန် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်မြို့ ကော်နဲဆေးတက္ကသိုလ် ဇီဝဓာတုဗေဒ ဌာနတွင် ၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၁ ခုနှစ် အထိ သုတေသန ပြုခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်မှ စ၍

နိုဗဲဆုရ ဇီဝဓာတုပညာရှင် ဖရစ်အဲလဗတ် လစ်မန်း

ဘော့စတုန်မြို့ ဟားဗတ် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းရာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ဇီဝဓာတုဗေဒ ပါမောက္ခ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ရော့ကဖဲလား တက္ကသိုလ်တွင် ပါမောက္ခအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြန်သည်။

လစ်မန်းသည် ဇီဝတိုင်း စွမ်းအင် ဖြစ်ပျက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထူးချွန်စွာသုတေသနပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ဗီတာမင် ဘီ များ၏ ဇီဝတိုင်းလုပ်ဆောင်ချက်ကို စူးစမ်းဖော်ထုတ် ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အသက်ရှိနေဆဲဖြစ်သော ဇီဝရုပ်များ၏ အသက်ရှင်သန်ရေး လုပ်ငန်း အသီးသီး အဆက်မပြတ် လည်ပတ်နိုင်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ဓာတုတုံ့ပြန်ခြင်းကို နှိုက်နှိုက်နဲ့နဲ့ လေ့လာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ဆဲလ်တိုင်း ဓာတု တုံ့ပြန်ရာတွင် အရေးပါသော ဓာတ်ကူပစ္စည်း ဖြစ်သည့် ကိုအင်ဇိုင်း အေကို စတင် တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဆေးပညာနှင့် ဇီဝဓာတုဗေဒ ဆိုင်ရာ နိုဗဲဆုကို ဆာဟန်စ်ခရက်စ်နှင့်အတူ ပူးတွဲဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ လစ်မန်း သည် အမျိုးသားသိပ္ပံပညာ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ်ကို ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ချီးမြှင့် ခံရသည်။

လစ်မန်းသည် ဇီဝဓာတုပညာရှင်တစ်ဦး၏ ရောက်ရာ ပေါက်ရာ ခရီးစဉ်များ(၁၉၇၁)၊ ဇီဝဓာတုပညာ တစ်နှစ် တာ လေ့လာသုံးသပ်ချက်(အခန်းဖွင့် စာတမ်း)(၁၉၈၄) တို့ကို ရေးသားသည်။

သက်ရှိဆဲလ်များ တည်ဆောက်ရန်နှင့် ပြုပြင်ရန် အတွက် ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ်၊ အဆီဓာတ်နှင့် အေမိနို အက်ဆစ်တို့ကို စွမ်းအင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရာ၌ သေ့ ချက်ကျသည့် ကိုအင်ဇိုင်းကို စတင်လေ့လာတွေ့ရှိသူ ဇီဝ ဓာတု ပညာရှင်ကြီး ဖရစ် အေ လစ်မန်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ (စတုတ္ထအကြိမ်)
။ ။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ပါတီညီလာ ခံများက ချမှတ်ခဲ့သော လူငယ်ဆိုင်ရာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်

များကို အဆက်အစပ်မိမိ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေး အတွက် လူငယ်နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ်နှင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ် အသီးသီးကျင်းပခဲ့ပြီး စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့မှ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ကျိုက္ကဆံ ကွင်း ဆရာစံခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ ပါတီ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းများမှ အကြီးအကဲများနှင့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လမ်းစဉ်လူငယ်စည်းရုံးရေး ဗဟို ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကော်မတီဝင်များ၊ အထူးဖိတ်ကြား ထားသူများ၊ မြို့နယ်နှင့် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်၊ သိပ္ပံ လမ်းစဉ်လူငယ် စည်းရုံးရေး ကော်မတီများမှ လူငယ် ကိုယ်စားလှယ် ၁၀၀၀ နှင့် လူငယ် လေ့လာသူပေါင်း ၁,၄၇၀ ကျော် အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၂,၆၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထအကြိမ်လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ စတင် ကျင်းပသည့် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ သဘာပတိ လမ်းစဉ်လူငယ် စည်းရုံးရေး ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းက အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောကြားပြီး လမ်းစဉ်လူငယ် စည်းရုံးရေး ဗဟိုကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး ဦးလှထွန်းက လမ်းစဉ် လူငယ် စည်းရုံးရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် နိဒါန်း၊ အပိုင်းခြောက်ပိုင်းနှင့် နိဂုံးတို့ပါဝင်သည်။ အပိုင်းတစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေး၊ အပိုင်းနှစ်တွင် လေ့ကျင့်ပညာ ပေးရေး၊ အပိုင်းသုံးတွင် ပညာ ပြန့်ပွားလှုံ့ဆော်ရေး၊ အပိုင်းလေးတွင် စည်းရုံးလှုပ်ရှားရေး၊ အပိုင်းငါးတွင် လူငယ် သုတေသနပြုလုပ်ရေးနှင့် အပိုင်းခြောက်တွင် စီမံ ခန့်ခွဲရေးတို့ပါဝင်သည်။

စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ တင်သွင်းသည့် လမ်းစဉ်လူငယ် စည်းရုံးရေးဗဟိုကော်မတီ ၏ အစီရင်ခံစာကို နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြ သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသပါတီအသီးသီးမှ လမ်းစဉ် လူငယ်များက တက်ကြွစွာ ဆွေးနွေး အကြံပြုထောက်ခံ ခဲ့ကြသည်။ အစီရင်ခံစာပါ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းစဉ်လူငယ် ၁၅ ဦးက လည်းကောင်း၊ လေ့ကျင့်ပညာပေးရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လမ်းစဉ်လူငယ် ၁၅ ဦးက လည်းကောင်း၊ ပညာပြန့်ပွား လှုံ့ဆော်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းစဉ်လူငယ် ၁၅ ဦးက လည်းကောင်း၊ စည်းရုံးလှုပ်ရှားရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လမ်းစဉ်လူငယ် ၁၅ ဦး က လည်းကောင်း အသီးသီးအကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

လမ်းစဉ်လူငယ်နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ(စတုတ္ထအကြိမ်)

စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှော ဖလှယ် ပွဲ၏ နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်သော ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် လမ်းစဉ် လူငယ် စည်းရုံးရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းစဉ်လူငယ် ကိုယ်စားလှယ် များ ၏ ဆွေးနွေးချက်များကို အတွင်းရေးမှူး ဦးလှထွန်းက ပြန်လည် ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ပဉ္စမအကြိမ် ပါတီညီလာခံက ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် လူငယ်ထုတစ်ရပ်လုံး ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး၍ သဘောတရားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စည်းရုံးရေးအရ အရည်အချင်း ပြည့်ဝသည့် လူကောင်းလူတော်များ ဖြစ်လာစေရေးကို ဆောင်ရွက် ရန်ဟူသော လူငယ်ဆိုင်ရာ ရွှေလုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်အဖြစ်ခံယူပြီး စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲက ရွှေလုပ်ငန်းစဉ်သုံးရပ်ဖြစ်သည့် စည်းရုံး ဖွဲ့စည်းမှု ကျစ်လျစ် ခိုင်မာ ရေး အတွက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရေး၊ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး၍ အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် လူကောင်းလူတော်များ ဖြစ်လာစေရေးအတွက် စည်းရုံး ရေးနှင့် ဟန်ချက်ညီသော လေ့ကျင့် ပညာပေးမှု လုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ရေး၊ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု လုပ်ငန်းများတွင် ပါတီဦးဆောင်မှုဖြင့် လူငယ် များ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို ချမှတ်ခဲ့ သည်။

ထို့နောက် စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ်လူငယ် နှီးနှော ဖလှယ်ပွဲသဘာပတိ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပရေး ဗဟို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌနှင့် လမ်းစဉ်လူငယ်စည်းရုံးရေး ဗဟိုကော် မတီဥက္ကဋ္ဌ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းက နိဂုံးချုပ်အမှာစကား ပြောကြားပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို

လယ်ယာမြေပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ(၁၉၈၆)

ကြွေးကြော်သံများဖြင့်ရုပ်သိမ်း၍စတုတ္ထအကြိမ် လမ်းစဉ် လူငယ်နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသည် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပ ပြီးစီး ခဲ့သည်။

လယ်ယာမြေ ပြည်သူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများ (၁၉၈၆-၈၇)။

။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီ ၏ လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် လူထုလှုပ်ရှားမှု ဖြင့် ပါဝင်လုပ်အားပေးဆောင်ရွက်ရေး လမ်းညွှန် ချက် အရ (ကြည်း၊ ရေ၊ လေ) တပ်မတော်သားများသည် လယ်ယာ မြေပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့် မြေယာ ပြုပြင်ရေး၊ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရေး၊ ရိတ်သိမ်းနယ်လှေ ရေးနှင့် အမိုးအကာအောက် အရောက်ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို လယ်ယာမြေ ဝစ်ဆင်ခရေးအမည်အမျိုး မျိုးဖြင့် နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့တပ်မတော်သားများသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်စစ်ဆင်ခရေး လယ်ယာမြေ ပြည်သူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို အဆင့်လေးဆင့် ခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သည်။ ပထမ အဆင့်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက် နေ့မှ ၁၈ ရက်နေ့အထိ လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအဆင့်ကို ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့မှ သြဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့အထိလည်း ကောင်း၊ တတိယအဆင့်ကို သြဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့မှ ၁၅ ရက်နေ့ အထိ လည်း ကောင်း၊ စတုတ္ထ အဆင့်ကို သြဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိလည်းကောင်း အသီးသီးဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူ့တပ်မတော်သားများသည် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် များ၊ ဒေသခံ ပြည်သူများနှင့် လက်တွဲ၍ မင်္ဂလာဒုံ၊

လယ်ယာမြေပြည်သူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ရွှေတဆုပ် စစ်ကြောင်းစတင် ထွက်ခွာစဉ်

တိုက်ကြီး၊ သံလျင်၊ ကျောက်တန်းနှင့် ကော့မွဲမြို့နယ် များ၌ မြစိမ်းရောင်စစ်ဆင်ရေးကို စစ်ကြောင်း ကြီး ငါးကြောင်းဖြင့်ဆင်နွှဲခဲ့ရာတွင် ပထမအဆင့်မှ စတုတ္ထ အဆင့်အထိ လယ်ယာအကျိုးပြုလုပ်ငန်း ပြီးစီးမှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- ကောက်စိုက်ခြင်း .... ၂,၂၂၉ ဒသမ ၄၅ ဧက
- လယ်ထွန်ခြင်း .... ၂,၁၄၀ ဒသမ ၅၀ ဧက
- ဓာတ်မြေဩဇာချခြင်း .... ၈၅၆ ဧက
- တမန်းနှိုးခြင်း .... ၁,၉၀၄ ဒသမ ၃၇ ဧက
- ပေါင်းမြက်ရှင်းခြင်း .... ၁,၃၉၃ ဒသမ ၅၅ ဧက
- ပျိုးနုတ်/ပျိုးသယ်ခြင်း .... ၁၃,၈၅,၅၂၀ စည်း
- ကန်သင်းပြုပြင်ခြင်း .... ၃,၄၇,၃၉၅ ကုဗပေ
- ရေနုတ်မြောင်းတူးဖော်ခြင်း ၂၁,၄၄,၇၅၆ ကုဗပေ
- တာတမံဖို့ခြင်း .... ၅,၇၇,၇၃၆ ကုဗပေ
- လယ်ပြုပြင်ခြင်း .... ၂,၉၆,၈၇၀ ကုဗပေ
- တောင်သူဦးကြီးများနှင့် ဒူးတိုက် ဆွေးနွေးပွဲအကြိမ်ပေါင်း ၁,၄၂၀ ကြိမ်
- ဒေသခံတောင်သူဦးကြီးများနှင့် လုပ်သားပြည်သူတို့အား ဆေးဝါး ကုသပေးမှုဦးရေ .... ၉,၄၄၉ ယောက်

မြစိမ်းရောင်စစ်ဆင်ရေးကို ဆောင်ရွက် ပြီး နောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စပါးရိတ်သိမ်းရာသီတွင် ပြည်သူတပ်မတော် သားများသည် ရွှေဝါမြေစစ်ဆင်ရေးကို စပါးအထူး အထွက်တိုးမြှင့်နယ်များဖြစ်သော မင်္ဂလာဒုံ၊ မှော်ဘီ၊ ခရမ်း၊ သုံးခွနှင့် တွံတေးမြို့နယ်များတွင် ဆက်လက် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ဆင်နွှဲရာတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့မှ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့အထိ အဆင့် လေးဆင့်ခွဲ၍ ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူ တပ်မတော် သားများသည် လယ်ယာ မြေ ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို ရန်ကုန်တိုင်းတွင်သာ မက အခြားပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများတွင်လည်း စစ်ဆင်ရေး အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ မန္တလေးတိုင်း တွင် ရွှေဝါရောင် စစ်ဆင်ရေးအဆင့်(၁)ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့မှ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့ အထိ ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ဆင်နွှဲရာတွင် မန်းရွှေဝါစစ် ကြောင်း၊ နှင်းရွှေဝါစစ်ကြောင်း၊ ဆင်းရွှေဝါစစ်ကြောင်း များမှ ပြည်သူတပ်မတော်သား ၈၀၀ ခန့်သည် ကျောက် ဆည်မြို့နယ်၊ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်၊ ပျဉ်းမနားမြို့နယ်၊ လယ်ဝေး မြို့နယ်များတွင် လယ်ယာမြေ ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ဧရာဝတီတိုင်း ပုသိမ်အရှေ့မြို့နယ်နှင့် အနောက်မြို့နယ် များ အတွင်း၌လည်း ပြည်သူ တပ်မတော်သားများသည်

ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် လက်တွဲ လျက် ၁၉၈၇ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့မှ ၂၃ ရက်နေ့အထိ ရွှေရော စစ်ဆင်ရေးအမည်ဖြင့် လယ်ယာမြေ ပြည်သူ့ အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူတပ်မတော်သားများသည် ပြည်သူ့အကျိုးကို ဦးထိပ်ထားလျက် လယ်ယာကဏ္ဍကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက် ရေး၊ လေလွင့်ပြုန်းတီးမှု လျော့ပါးရေးနှင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး တိုးတက် မြှင့်မားရေး အတွက် လယ်ယာမြေ ပြည်သူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို နှစ်စဉ် ဆောင်ရွက် လျက် ရှိလေသည်။

လှကျော်၊ သခင် (ခရစ် ၁၉၁၅ - ၁၉၈၆)။ ။

နိုင်ငံ့ ဂုဏ်ရည်ပထမဆင့်ရ သခင် လှကျော်ကို ဧရာဝတီတိုင်း၊ ရေကြည်မြို့နယ်၊ ဇရပ်လှရွာ၌ အဖ ဦးမြ၊ အမိဒေါ်စိန် တို့က ၁၉၁၅ ခုနှစ် မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

ငယ်စဉ်က ဇရပ်လှရွာ ဆရာကြီး ဦးသာဒွန်းကျောင်း၊ ရေကြည်မြို့ ဒီပါရုံအထက်တန်းကျောင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ရွာရှိ ကရင်ဆရာမကြီး ဒေါ်နေအောင် ကျောင်းတို့တွင် ပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားပထမပြန်စာမေးပွဲ ပထမငယ် တန်းအောင်မြင်သည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် ပဉ္စင်းခံ၍ ရဟန်း တစ်ဝါအရလူထွက်သည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် နိကလက်စ် စတီဗီဒို ကုမ္ပဏီ၌ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် စတီဗီဒို အလုပ်သမား များ သပိတ်မှောက်ရာ အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ခေါင်း ဆောင်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ သခင်လှကျော်

၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကြီးပေါ်ပေါက်ချိန် ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် သခင် လှကျော့သည် ပင်လယ်ကူး သင်္ဘော ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမားများအား ခေါင်းဆောင်၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ ချီတက်လာသော ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ အလုပ်သမားထုကြီးနှင့် ပူးပေါင်းကာ နယ်ချဲ့အစိုးရအား ဆန္ဒပြ ခဲ့သည်။ ထို အရေးတော်ပုံတွင် စည်းရုံးရေး နှင့် တိုက်ပွဲတာဝန် ယူခဲ့သည်။ သပိတ်တားတိုက်ပွဲတွင် အဖမ်း ခံရပြီး ထောင်ကျ ခဲ့သည်။ ထောင်မှ လွတ်သောအခါ ဆက်လက်သပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကြည့်မြင်တိုင်တိုက်နယ် တို့ဗမာ အစည်းအရုံး အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အလုပ်သမား အစည်းအရုံးတွင် စည်းရုံးရေး၊ ဖြန့်ချိရေး တွဲဖက်တာဝန်ခံနှင့် အလုပ်အမှုဆောင် တစ်ဦး အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် သခင်ချစ်၊ သခင်ဗိုလ်တို့က သခင် လှကျော့အား ကြည့်မြင်တိုင်နယ်မြေ၌ လျှို့ဝှက်တော်လှန် ရေးကလပ်စည်းများ စည်းရုံး ဖွဲ့စည်းရန် တာဝန်ပေးခဲ့ သည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်စီရင်စု တို့ဗမာအစည်း အရုံး၊ အလုပ် အမှုဆောင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စသော ခေါင်းဆောင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဖွင့်လှစ်သော သမဝါယမ စုပေါင်း ရောင်းဝယ်ရေး သင်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

သခင် လှကျော့သည် ၁၉၄၃ ခုနှစ် တွင် ဖွဲ့စည်းသော ဗဟိုစုပေါင်းရောင်းဝယ်ရေး သမဝါယမအသင်း၌ မန်နေဂျာ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းသော ဟံသာဝတီခရိုင် စုပေါင်းရောင်း ဝယ်ရေး သမဝါယမအသင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေး ကာလတွင် တော်လှန်ရေး အတွက် ရိက္ခာစုဆောင်းရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးတာဝန်များ ယူခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေး ပြီးသည့် နောက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအစည်းအရုံး ဌာန ချုပ်၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊ ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေး ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ၏ ဗဟို ကော်မတီဝင်၊ ဖဆပလ အဖွဲ့ ချုပ်၏ နိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ ဦးစီး အဖွဲ့ဝင်၊ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘော၊ ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမား အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ စသည့်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ကန်တော်မင်ပန်းခြံ၌ ကျင်းပသော ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ မြန်မာပြည်ကျန်သက်ရှည်စေမည့် စက္ကူ ဖြူစီမံကိန်းကို မီးရှို့ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်ပွဲ၌ သခင်မြနှင့်အတူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော တိုင်းပြု ပြည်ပြုလွှတ် တော် ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဖဆပလ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် ဗိုလ်တထောင် မဲဆန္ဒနယ်မှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင် ကြီးများ ကျဆုံး၍ ဖွဲ့စည်းသော နိုင်ငံတော် ဈာပန ကော်မတီတွင် သခင်လှကျော့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင် ကာလများတွင် ရန်ကုန် ခရိုင်နှင့် ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ် ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်း စုံစမ်းရေးကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်၊ အစိုးရဘဏ္ဍာရေး ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်နှင့် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး အကြံပေးအဖွဲ့ ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေးအစိုးရ လက် ထက် ပြည်တွင်း ညီညွတ်ရေးအတွက် အကြံ ပေး ရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ဖိတ်ခေါ် ချက်အရ ဖွဲ့စည်းသော ၃၃ ဦးကော်မတီ၌ သခင် လှကျော့ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက သခင် လှကျော့အား နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ပထမဆင့်) ချီးမြှင့်သည်။

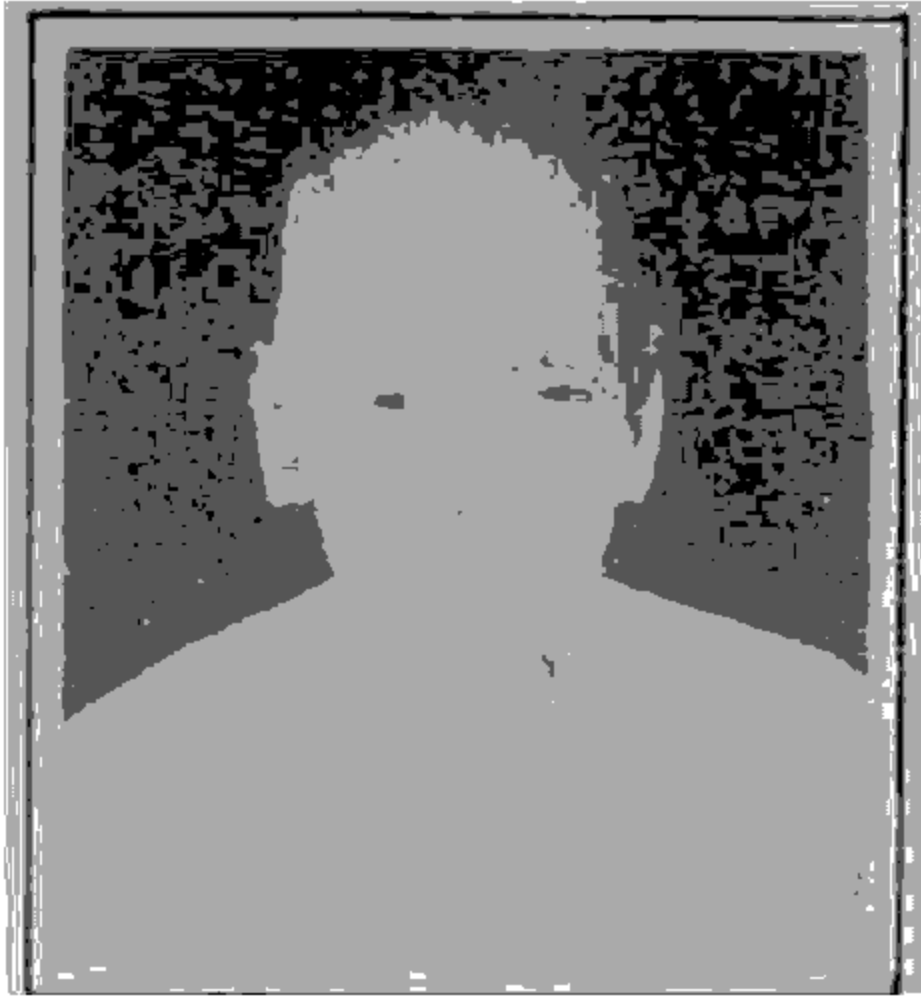
သခင် လှကျော့သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဒေါ်ခလေးမနှင့် သားနှစ်ယောက် သမီးနှစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

လှထွန်းဖြူ၊ ဦး (ခရစ် ၁၉၀၁-၁၉၈၆) ။ ။ နိုင်ငံ့ဂုဏ် ရည်(ပထမဆင့်ရ) နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်(အငြိမ်းစား) ဦးလှထွန်းဖြူကို ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ ပုဇွန် ခြေရွာ၌ အဖ ဦးမေအောင်၊ အမိ ဒေါ်ရွှေဘုံတို့က ၁၉၀၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

မြောက်ဦးမြို့ မူလတန်း ကျောင်းတွင် စတင်ပညာ သင်ကြားသည်။ ထို့နောက် စစ်တွေမြို့ သာသနာပြု စက်မှုလက်မှု ကျောင်းတွင် ဆက်လက် ပညာသင်သည်။ တစ်ဖန် မိတ္ထီလာမြို့ အေဘီအမ် အထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ၁၀ တန်းအထိ ပညာသင်ကြား ခဲ့သည်။

ဝံသာနု ဂျီစီဘီအေ နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် လက် ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတွင် လက်ထောက် အယ်ဒီတာနှင့် သတင်း ထောက်အဖြစ် လည်းကောင်း ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်ထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၄ ခုနှစ်အထိ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် သစ်တော အရာရှိ အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ပြန်သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဦးလှထွန်းဖြူသည် အထည်လုပ်ငန်း ဝါသနာပါသူ ၃၅ ဦးကို စုစည်း၍ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ရက်ကန်း အသင်းကြီးကို တည်ထောင်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်

နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ရ ဦးလှထွန်းဖြူ

ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တိုင်းတစ်ပါးသားများပိုင် ရိုးကုမ္ပဏီ ဝပ်ဆင်အင်ဆန်း ကုမ္ပဏီနှင့် ဝိုက်တဝေး ကုမ္ပဏီ စသော ကုမ္ပဏီများမှ အထည်အဝတ်များကို သပိတ်မှောက်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ဦးလှထွန်းဖြူသည် ရက်ကန်းလုပ်ငန်းကို နားလည်ကျွမ်းကျင်ပြီး မြန်မာ့ရက်ကန်းလုပ်ငန်းကို အမြဲ တစေ အားပေးသောကြောင့် ဦးလှထွန်းဖြူ (ရက်ကန်း) ဟူ၍ တွင်ခဲ့သည်။

ဦးလှထွန်းဖြူသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ကျောက်တော် တောင်ပိုင်း မဲဆန္ဒနယ် ပါလီမန် အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရ သည်။ တစ်ဖန် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မြောက်ဦးမြို့နယ် ပါလီ မန်အမတ်အဖြစ်ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၌ အတွင်းဝန် အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် တွင် အိမ်စောင့်အစိုးရက အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရာ မြောက်ဦးမဲဆန္ဒနယ်မှ ပါလီမန်အမတ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် စက်မှုလက်မှု ဌာန အထူးအရာရှိ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရက်ကန်းပညာပေး အရာရှိအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် မြောက်ဦးမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁)မှ ပြည်သူ့လွှတ် တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက် ခံရပြီး နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင် အဖြစ် တာဝန် ယူခဲ့သည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင် အဖြစ်မှ အငြိမ်းစား ယူသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် (ပထမဆင့်) ကို ရရှိခဲ့သည်။

ဦးလှထွန်းဖြူသည် မိမိနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြု၍ ပြည်ပ နိုင်ငံများသို့လည်း သွားရောက် ခဲ့ရာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ဗီယာနာမြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် တော်လှန်ရေး အစိုးရ လက်ထက်တွင် သတင်းစာ ဆရာများအသင်း ကိုယ် စား လှယ် အဖြစ် အနောက် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင်

ဟန်ဂေရီနိုင်ငံ ဗူဒါပက်မြို့၌ ကျင်းပသော နိုင်ငံတကာ ကုန်စည်ပြပွဲကြီးသို့ မြန်မာနိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

အဖွဲ့အစည်း များတွင်လည်း ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီ၊ ဥပဒေပြု လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ အာမခံ ကော်မတီနှင့် ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်မှု ကော်မတီများတွင် ကော်မတီဝင် အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲရေး ကော်မ ရှင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ပြည်လုံး ကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဦးလှထွန်းဖြူသည် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်က အမျိုးသား နွေစဉ် သတင်းစာကို ကိုယ်တိုင် အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသည်။ စာအုပ် စာပေများကို ရေးသားပြုစုခဲ့သော စာရေးဆရာတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ရေးသား ပြုစုခဲ့သော စာအုပ်များမှာ ရခိုင်ပြည်နယ် စီးပွားရေး ဘဏ္ဍာတိုက်၊ ကျွန်တော် တောသား၊ ရက်ကန်း ပညာဆိုင်ရာ ကိရိယာ အခြေပြသမိုင်း၊ လူ့ဘဝ အနှစ် သာရနှင့် အရက်ကြောင့် အပါယ်မကျဖို့ စသော စာအုပ် များ ဖြစ်သည်။

ဦးလှထွန်းဖြူသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၆ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်တီနှင့် သမီးတစ်ယောက် ကျန်ရစ်သည်။

လှဘော၊ ဦး (ဒဂုန်) (ခရစ် ၁၈၉၉-၁၉၈၆)။ ။

ပဲခူးတိုင်း၊ ရေတာရှည်မြို့တွင် အဖ တောင်သူ ဦးရေချမ်း၊ အမိ ဒေါ်ပန်းဥ တို့က ၁၈၉၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၄ ရက်တွင် မွေးဖွားသည်။ အမည်ရင်း ဦးလှဘော ဖြစ်သည်။

တောင်ငူမြို့ ဦးလက္ခဏာ နော်မန်ကျောင်းတွင် စတင် ပညာသင်ယူခဲ့ပြီး ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ ကိုးတန်း အောင်သည်။ ၁၉၂၀-၂၁ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး မြို့ရှိ သမဝါယမပညာနှင့် စာရင်းစစ်ပညာသင်ကျောင်းမှ အထက်တန်းသမဝါယမပညာနှင့် စာရင်းစစ်ပညာ အောင် မြင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မန္တလေးတိုင်း သမဝါယမအသင်း ဝန်ထောက် ဦးမောင်မောင်ပြားရုံးတွင် တွဲဖက် စာရင်း စစ်အဖြစ် အမှုထမ်းသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် ပြုစုနေ ကြသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး သုတေသီများနှင့် မြန်မာပညာရှိ တို့ ဆက်သွယ်၍ မြန်မာမှု မြန်မာစာပေဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ် များ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဦးလှဘောသည် အတွင်း ရေးမှူးအဖြစ် ဆောင် ရွက် ခဲ့ သည်။ ဦး လှ ဘော သည် ဦးမောင်မောင်ပြား၏ မြန်မာမှု မြန်မာစာပေ လုပ်ငန်းရပ်

လှဘော၊ ဦး (ဒဂုန်)

များ၌ တပည့်သားအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်ပြုစုသော မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း ငါးတွဲစလုံးကို ဦးမောင်မောင်ပြားက တည်းဖြတ်ပြုစုရာတွင်အကူအညီပေးခဲ့ရသည်။ ပါဠိ-မြန်မာပညာရှိကြီး ဆရာအိုထံမှလည်း ပါဠိ-မြန်မာ၊ ပျို့၊ ကဗျာ စာပေခက်ဆစ်များ သင်ယူခဲ့သည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်တုတ်နှင့် အိမ်ထောင် ပြုပြီးနောက် မြစ်သားမြို့တွင် အခြေစိုက် နေထိုင်သည်။ သစ္စာဝါဒီသတင်းစာနှင့် မန္တလေးထုတ် သမဝါယမဟိတဂျာနယ်တို့တွင် ဆောင်းပါးများ ရေးရာမှစ၍ စာအရေးအသား အလေ့အကျင့်ရလာသည်။

၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာပြီး ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၌ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရာ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၏ သားတပည့် ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ဒဂုန် ဦးလှဘော အမည်ခံလျက် ဆောင်းပါးများ ရေးသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒဂုန် ဦးလှဘောသည် ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်စာစောင်၏ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဟံသာဝတီသတင်းစာ တွဲဖက် အယ်ဒီတာအဖြစ် အမှုထမ်းသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်ပိုင်ပုံနှိပ်လုပ်ငန်းကို တည်ထောင်သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာ တည်ထောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။

၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာပြီး ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာကော်မရှင်ကို မြန်မာစာအဖွဲ့ဟု အမည်ပြောင်းလိုက်သောအခါ မြန်မာစာအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆက်လက် တာဝန်ယူခဲ့ရာ ကွယ်လွန်သည်အထိ ဖြစ်သည်။

ဒဂုန် ဦးလှဘော၏ ဆောင်းပါးများကို စုပေါင်း၍ စာတံခွန်၊ ရွှေပြည်တန်နီတိ၊ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု၊ တွေး

မြန်မာစာပေ ပညာရှင် ဒဂုန် ဦးလှဘော

ဝိမလာဘိဝံသ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ခေါ် သိမြင်မှု ဒဿနမြင်ကွင်း အမည်ရှိ စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဒဂုန် ဦးလှဘောသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝိမလာဘိဝံသ

ဝိမလာဘိဝံသ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ညောင်ရွှေမြို့၊ ကန်ကြီး ပရိယတ္တိစာသင်တိုက် (မြန်မာ ၁၂၇၃-)။ ။ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဝိမလာ ဘိဝံသကို ပဲခူးတိုင်း၊ သာယာဝတီ မြို့နယ်မာလ ကာကုန်းကျေးရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးဘိုးအောင်၊ မယ်တော် ဒေါ်စိန်ပွင့် တို့က ၁၂၇၃ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၀ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၁၂၈၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်၊ ကံသာကျောင်း ဆရာတော် အရှင် တေဇာမဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ခမည်းတော် မယ်တော်နှင့် ဦးရီးတော် ဦးနက်ကြီး၊ ဒေါ်ဇံတို့၏ ပစ္စယာ နဂ္ဂဟဖြင့် ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ သာမဏေဘွဲ့မှာ ရှင်ဝိမလ ဖြစ်သည်။ ၁၂၉၃ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကံမြို့၊ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ရေတွင်းကုန်း ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသူရိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ဦးရီးတော် ဦးနက်ကြီး၊ ဒေါ်ဇံတို့၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းအဖြစ် သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် မန္တလေးမြို့၊ အရှေ့ပြင်၊ အနောက်ပြင်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်တွင်ရမည်းသင်းကျောင်းဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဉာဏဝံသနှင့် နာနာဂန္ထကာရက အရှင်နိမ္မလတို့ထံ၌ ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာတို့ကို စနစ်တကျ သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့ရ ဆရာတော်

များဖြစ်ကြသော ဥက္ကံမြို့ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်၊ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိဇယ၊ ပဏ္ဍိတမြို့ မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာနှင့် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌ ဂုရုဘွဲ့ရ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက် ညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘုရားကြီး (အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု) စသည့် ဆရာတော် ကြီးများထံ၌ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းစာများကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၂၉၁ ခုနှစ်တွင် ပထမငယ်တန်း၊ ၁၂၉၂ ခုနှစ်တွင် ပထမလတ်တန်း၊ ၁၂၉၄ ခုနှစ်တွင် ပထမကြီးတန်း၊ ၁၂၉၈ ခုနှစ်တွင် သကျသီဟ စာသင်တန်း၊ ၁၃၀၂ ခုနှစ်တွင် သကျသီဟစာချတန်းနှင့် ၁၃၀၃ ခုနှစ် အစိုးရ စာချတန်းများကို အောင်မြင်တော် မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၃၀၃ ခုနှစ်တွင် ညောင်ရွှေမြို့နယ် အင်းလေးဒေသ အင်းလျားရွာ၌ သာသနာ ပဇ္ဇောကာရုံ စာသင်တိုက် တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ကာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုစာသင် သံဃာ ၄၀ ကျော်အား စာပေသင်ကြား ပို့ချပေးခြင်း၊ ၁၃၀၅ ခုနှစ်တွင် ညောင်ရွှေမြို့မ၊ ရန်ကုန် ကျောင်းကြီး၊ သာသနာဒေသ စာသင်တိုက်၌ ဝိနည်း သာသနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ကင်္ဂါဝိတရဏ်ကျမ်းကြီးကို တာဝန်ယူ ပို့ချပေးခြင်း၊ ၁၃၀၉ ခုနှစ်တွင် ညောင်ရွှေမြို့ ကန်ကြီး ကျောင်းတိုက်တွင် ဦးစီးပဓာန နာယက ဆရာတော်အဖြစ် အုပ်ချုပ်၍ ပရိယတ္တိ စာပေများသင်ကြား ပို့ချပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ တင်ပွဲကြီးတွင် ရှမ်းပြည်နယ် ပါဠိဝိသေသဓက အဖွဲ့၏ အကျိုးတော်ဆောင် အဖြစ်ဖြင့် မိလိန္ဒပဉ္စပါဠိတော်ကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ တစ်ဖန် ပါဠိပဋိဝိသေသဓက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် စူဠဝါပါဠိတော်ကိုထပ်မံ သုတ်သင်ပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ပထမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးတွင် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်၊ ဒုတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးတွင် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့၏ တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင် ဆရာတော် စသည်ဖြင့် သာသနာ့ တာဝန်များကို ထမ်းရွက်တော် မူခဲ့သည်။

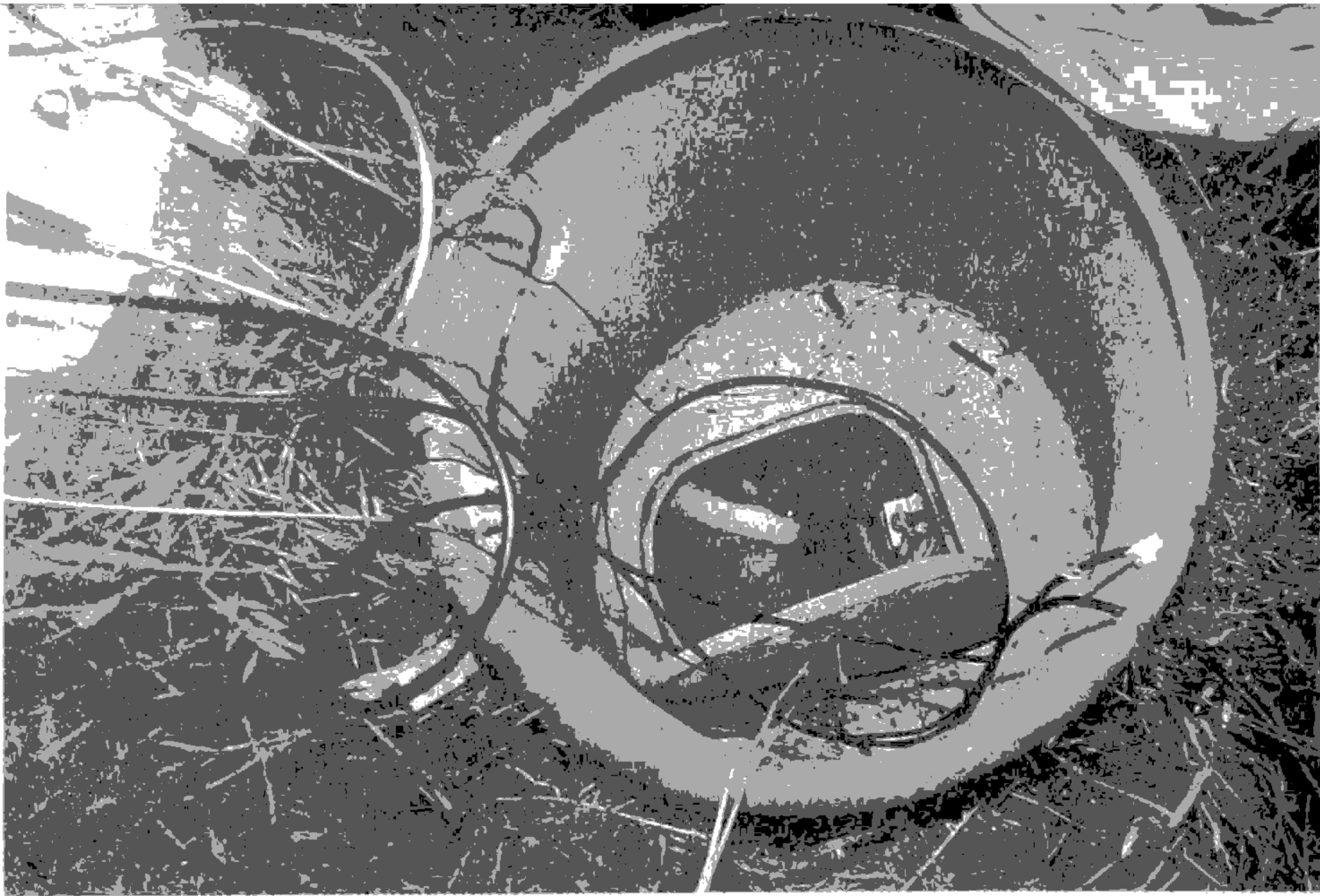
ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝိမလာဘိဝံသသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

သဘာဝဘေးဒဏ် (၁၉၈၆) ။ ။ သဘာဝဘေးဒဏ် အသီးသီးကိုခေတ်မီသိပ္ပံ နည်းပညာဖြင့် လေ့လာစူးစမ်းရာတွင် အချက်အလက်သစ်များ ရှာဖွေ တွေ့ရှိနေသည့် နည်းတူ တစ်ဘက်မှလည်း သဘာဝဘေးဒဏ်တို့ကြောင့် ဆိုးရွုံးမှုများရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်။

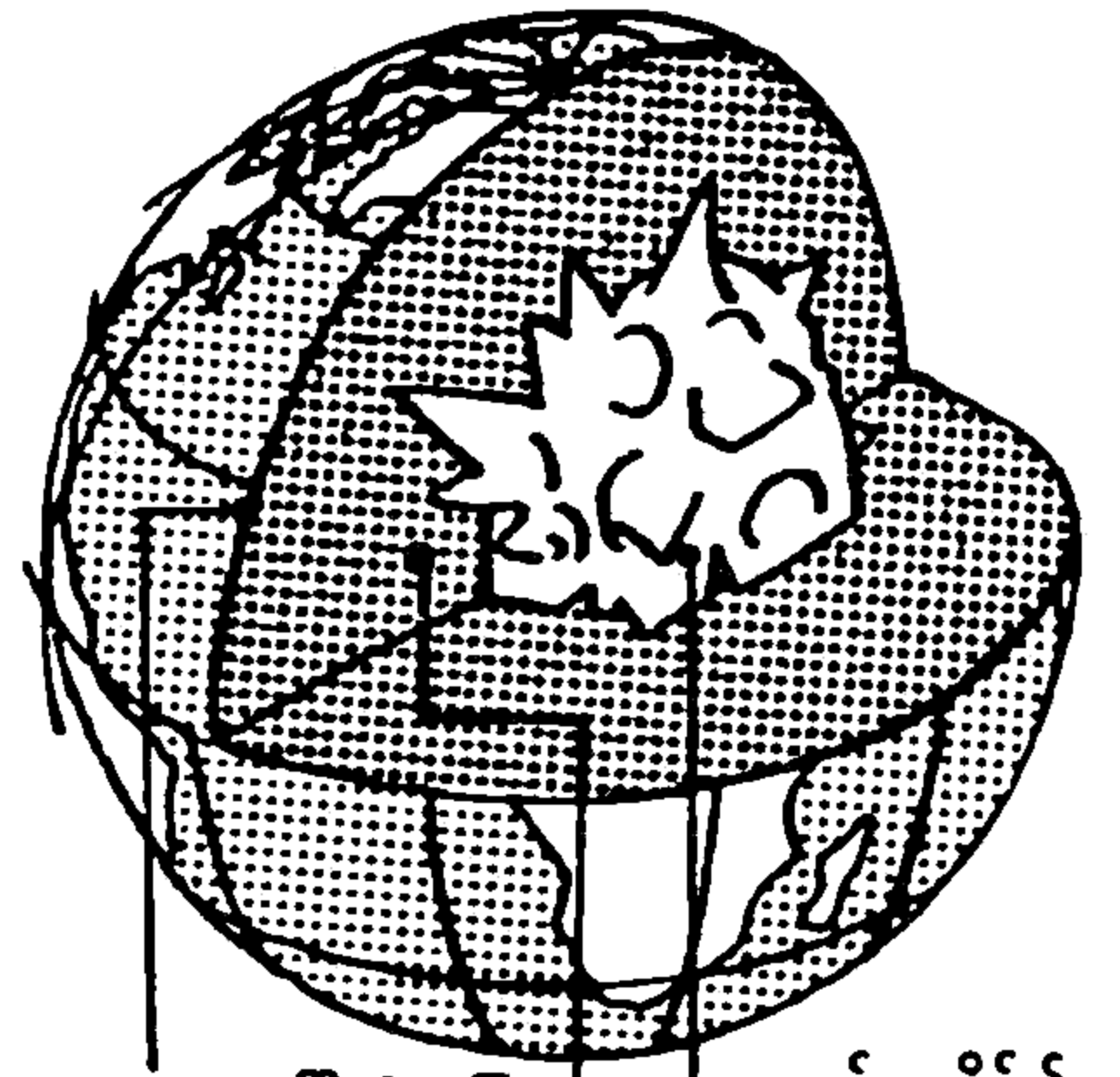
သဘာဝဘေးဒဏ်ကာကွယ်ရေးဆု - ဂျပန် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်နှင့် လူသားအချင်းချင်း ချစ်ခင် ကြင်နာရေး ဝါဒီ ရိုအီချီ ဆာဆာကာဝါသည် သဘာဝဘေးဒဏ် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများကို ဂုဏ်ပြုနိုင်ရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးအားနှစ်စဉ် ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ တန်ဆုချီးမြှင့်ရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့က လှူဒါန်းသည်။ သဘာဝဘေးဒဏ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများတွင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ လူတို့၏ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့်စေနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းမဆို ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှစ၍ ချီးမြှင့်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။ အသက် ၈၆ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော ဆာဆာကာဝါသည် ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ဆု တစ်ဆုအပါအဝင်အခြားသော ကုလသမဂ္ဂ ဆုသုံးဆုကိုလည်းမတည်ပေးထားသည်။ ဤစတုတ္ထမြောက် ဆုကို ကုလသမဂ္ဂ သဘာဝ ဘေးဒဏ်အန္တရာယ် ကယ်ဆယ်ရေး ပူးတွဲညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးက ရွေးချယ်ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်သည်။

ငလျင် - တရုတ်နိုင်ငံသည် ၂၀ ရာစု နှစ်ကုန်သွားသည့် တိုင် တုန်လှုပ်နေရမည့်ငလျင်ဒဏ်ပြင်း ကာလအတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်လာပြီဟူ၍ နိုင်ငံတော် ငလျင်ပညာဗျူရို ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ချင်ယွန်က ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကြေညာသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ကုန်ပိုင်းမှစ၍ အားပြင်းသောငလျင်များ မကြာခဏ လှုပ်ရှားနေရာ ထိုသို့ကြေညာချိန်အထိ ရစ်ချတာစကေး ငါးနှင့်အထက် ၁၅ ကြိမ်လှုပ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ငလျင်အားခြောက်အထက်မှာမူ နှစ်ကြိမ်လှုပ်ခဲ့ပြီး ယင်းနှစ်ကြိမ်စလုံးသည် တိဗက်တွင် လှုပ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ငလျင်ဒဏ်ကြောင့် အိုးအိမ် ၅၀,၀၀၀ ပျက်စီးသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့က ပီရူးနိုင်ငံတောင်ပိုင်း၊ ကပ်ကိုမြို့တွင် ရစ်ချတာစကေး ၅ ဒသမ ၈ ခန့်ရှိသော ငလျင်လှုပ်ခဲ့၍ လူသုံးဦးသေဆုံးပြီး လူ ၄၀ ခန့်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့ကလည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် ရစ်ချတာစကေး ၅ ဒသမ ၇ ခန့်ရှိသော ငလျင်တစ်ခု လှုပ်ရာ လူနှစ်ဦးသေဆုံးပြီး လူ ၃၀ ထက်မနည်း ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့က ဂရိနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် အင်အားပြင်းထန်သည့် ငလျင်တစ်ခု လှုပ်ခဲ့ရာ လူ ၁၀ ဦးထက်မနည်းသေဆုံးပြီး လူ ၃၀၀၀ ခန့် ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရသူများအနက် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်

မြေလျင်လှုပ်ခြင်းကို သုတေသနပြုနေသော သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦး

ကမ္ဘာ့အပေါ်ယံ မြေ အလယ်အတိုင်၏
လွှာအထူ မိုင် ၂၀ အချင်းမိုင် ၂,၁၀၀

ကမ္ဘာ့မြေလွှာအတွင်း
ပိုင်းအနက်မိုင် ၁,၈၀၀

လျှင်လှိုင်းသုတေသနပြုဖော်ထုတ်သော
ဗဟိုထုနှင့် ကမ္ဘာ့မြေလွှာထို့အကြား
ကမ္ဘာ့မြေ နယ်နိမိတ်ပြမြေပုံ

နေ့တွင် သုံးဦးထပ်ခံသေဆုံးခဲ့ရာ သေဆုံးသူစုစုပေါင်း ၂၀ ထက်မနည်းရှိခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့က အယ်ဆာဗေဒီနိုင်ငံ ဆန်ဆာဗေဒီမြို့၌ ပြင်းထန်သောလျှင် လှုပ်ရာ လူ ၁,၂၀၀ ကျော်သေဆုံးပြီး ၁၀,၀၀၀ ခန့်ဒဏ်ရာရရှိ ကာ လူပေါင်းနှစ်သိန်းကျော် အိုးအိမ်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ရေလွှမ်းမိုးခြင်းနှင့် မုန်တိုင်း - တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအထိ ကာလအတွင်း ရေလွှမ်း မိုးခြင်း၊ မိုးသီးမုန်တိုင်းနှင့် တိုင်ဖွန်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း တို့ကြောင့် လူ ၁,၀၆၁ ဦးအသက်ဆုံးရှုံးသည်ဟု သြဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ လူပေါင်း ၁၉,၁၀၀ လည်း ဒဏ်ရာရသည့်ပြင် အိုးအိမ် ၂ ဒသမ ၂ သန်းနှင့် စိုက် ပျိုးမြေကေပေါင်းများစွာ ပျက်စီးခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ယင်း ခုနစ်လတာ ကာလအတွင်းမှာပင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် ဒေါ်လာသန်း ၁၉၀ သုံးစွဲလိုက်ရ၍ ယင်းကုန်ကျငွေသည် တစ်နှစ်လုံးအတွက် လျာထားငွေ နီးပါးဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဇွန်လမှစ၍ သြဂုတ် လ ၇ ရက်နေ့အထိ ရေလွှမ်းမိုး၍ လူ ၂၅၀ ခန့် သေဆုံးပြီး လူသုံးသန်းကျော် အိုးအိမ်မဲ့ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နှင့် ၁၁ ရက်နေ့က ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း “ပက်ဂီ” ခေါ်တိုင်ဖွန်း မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ပြီး ရေလျှံမှုကြောင့် လူပေါင်း ၅၁ ဦးသေဆုံးသည့် မနီလာမြို့ တော်နှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်များမှ လူ ၂,၀၀,၀၀၀ ခန့်မှာ မြေမြင့်ရာအရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။ ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့ကလည်း ပါကစ္စတန် နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း တွင် မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှုကြောင့်လူ ၁၃ ဦးသေဆုံးပြီး ၂၄ ဦးဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ အလားတူပင် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့ သတင်းအရ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့်

ကောက်ပဲသီးနှံနှင့် ပစ္စည်း စုစုပေါင်းတန်ဖိုး အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၂၀၀ ခန့် နှစ်စဉ် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးလျက် ရှိပြီး ရေဘေးဒဏ်ကြောင့်လည်း နှစ်စဉ် လူ ၁,၅၀၀ မှ ၂,၀၀၀ အထိ သေဆုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက် နေ့မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိမိုးသည်းထန်ပြီးရေလျှံမှုကြောင့် လူ ပေါင်း ၁၀ ဦးခန့်သေဆုံးပြီး လူပေါင်း ၁,၀၀,၀၀၀ ကျော် မှာ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်ခဲ့သည်။ လူပေါင်း ၃၀,၀၀၀ ကျော်ကို လည်း ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများတွင် စောင့်ရှောက်ထား ရသည်။

အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာမြောက်ပိုင်းနှင့် ဖင်းလန် ပင်လယ် ကွေ့တို့ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်သော မုန်တိုင်းများကြောင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု နီဗာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ဒီရေ လှိုင်းများ ဖြစ်ပေါ်ကာ လီနင်ဂရက်မြို့တွင် ၁၆ နှစ်တာ ကာလအတွင်း အဆိုးရွားဆုံး ရေလွှမ်းမိုးခဲ့သည်ဟု ဒီဇင် ဘာလ ၇ ရက်နေ့က သတင်းထုတ်ပြန်သည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းရှိ ပြည်နယ် ငါးခုတွင် ရေလွှမ်းမိုးခဲ့ရာ လူပေါင်း ၁၆၅ ဦးခန့် သေဆုံး ပြီး သီးနှံစိုက်ကေ ထောင်ပေါင်းများစွာ ရေမြုပ်သွား ကြောင်းဖြင့် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက် နေ့တွင် ဗီအင်အေ သတင်းဌာနက ကြေညာသည်။

အီရန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းရှိ ဒေသများ တွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လူ ၂၃၀ ထက်မနည်းသေဆုံး ပြီး အိမ်ခြေပေါင်း ၇,၃၀၀ လုံးပျက်စီးသွားရာ စိုက်ပျိုး မြေနှင့် ကျွန်းအပါအဝင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁,၅၀၀ ဖိုး ဆုံးရှုံးရသည်ဟု ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ တွင် အီရန်အစိုးရက ကြေညာသည်။

ထင်ရှားသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ - ကမ္ဘာ့ဒေသ တချို့၏ ရာသီဥတုအပေါ် လျှင်ဒဏ်ကြောင့် ကမ္ဘာ့

အပေါ်ယံမြေလွှာ ပုံသွင်ပြောင်းလာမှုက သြဇာသက် ရောက်ကြောင်းဖြင့် ဆိုဗီယက် သိပ္ပံပညာရှင်များက လေ့ လာတွေ့ရှိသည်။ ယင်းတွေ့ရှိချက်ကို ကမ္ဘာနှင့် စကြာ ဝဋ္ဋာ အမည်ရှိဆိုဗီယက်ဂျာနယ်တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက ဖော်ပြထားသည်။ အားကောင်းသောမြေငလျင်များလှုပ် ခါနီးတွင် ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်း နေ့ရှိန်ပြာထွက်မှုများလာ ခြင်း၊ လေထုအပူချိန်နှင့် တိုက်လေ၏အလျင်နှုန်းမြင့်တက် လာခြင်း၊ စိုထိုင်းမှုလျော့ကျ၍ မိုးရွာသွန်းမှု နည်းလာ ခြင်း စသည်တို့ကို ယင်းဒေသတစ်ခုနှင့် ထူးထူးခြားခြား တွေ့မြင်ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက် တပ်ခမေးနီးယား၏ မြို့တော်အက်ရှာဘက်တွင် မြေငလျင် ပြင်းစွာလှုပ်ခဲ့စဉ်က ယင်းဒေသ၏ လေထုအပူချိန်သည်နှစ် များစွာ၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် သိသိသာသာ မြင့်တက် ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်က ဥဇဘက်ကစတန်ရှိ ဂါဇလီမြို့တွင် ပြင်းထန်သော ငလျင်များလှုပ်ခဲ့စဉ် လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၃၀ နှင့်နှိုင်းစာလျှင် မိုးရွာသွန်းမှု အနည်းဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြထားသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့တွင် ကျင်း ပသော အမေရိကန် ဘူမိဗေဒပညာအဖွဲ့ အစည်းအဝေး သို့ ကာလီဖိုးနီးယား စက်မှုနည်းပညာ တက္ကသိုလ်က သိပ္ပံ ပညာရှင်တစ်စုက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် စာတမ်းတစ်စောင် တင်သွင်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အထိကာလအတွင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် လှုပ်ခဲ့သော ရစ်ချတာစကေး ၄ ဒသမ ၅ အထက်ရှိ ငလျင် ပေါင်း ၂၅,၀၀၀ ခန့်၏ မှတ်တမ်းများကို လေ့လာတင်ပြ သော စာတမ်းဖြစ်သည်။ တစ်သျှူးအမျိုးမျိုးကို အိက်စ် ရောင်ခြည် ဖြတ်သွားစေခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ ပုံရိပ် အမျိုးမျိုး ဖမ်းယူကြည့်ရှုနိုင်သည့် ဆေးပညာသုံး ကက်စ ကင် ကိရိယာကို ငလျင်တိုမိုဂရာဖီစကင် ဟူ၍ ဘူမိဗေဒ သုံးကိရိယာအဖြစ် ပြောင်းလဲသုံးစွဲလေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။ ငလျင်လှိုင်းများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်း အချက် အလက်များကို ကွန်ပျူတာသုံး၍ စုဆောင်း နှိုင်းယှဉ် လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့မြေလွှာအတွင်းရှိ ကျောက်ရည်နှင့် ကျောက်စိုင် ကျောက်ခဲတို့ကို ဖြတ်သန်းသော ငလျင်လှိုင်းတို့၏ အလျင် နှုန်း ကွဲပြားမှုကိုလေ့လာ၍ ကမ္ဘာ့မြေမျက်နှာပြင်အောက် မိုင် ၂၀၀၀ အကွာရှိ ကမ္ဘာ့မြေဗဟိုထုနှင့် ကမ္ဘာ့မြေကြား လွှာတို့အကြား နယ်နိမိတ်ပြ မြေပုံကို ထုတ်ယူခြင်း ဖြစ် သည်။ ယင်း မြေပုံ သစ် များ အ ရှ ဩစတြေးလျ အရှေ့ ပိုင်းအတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာမြောက်ပိုင်း၊ အာရှ အလယ်ပိုင်း တောင်ဘက်စွန်းနှင့် ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာအရှေ့မြောက်ပိုင်း တို့၏ အောက်တည့်တည့်တွင် တောင်တန်းများရှိကြောင်း၊

အလာစကာ ပင်လယ်ကွေ့အောက်ရှိ တောင်တစ်လုံးသည် ခြောက်မိုင်ထက်မနည်း မြင့်မားကြောင်း တွေ့ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ (ဝေရက်တောင်ထိပ်၏ အမြင့် = ၂၉,၀၂၈ ပေ) ယင်းမြေအောက် တောင်တန်းများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့တိုက်ကြီးများ ရွေ့လျားပုံကို သိရှိနိုင်ပြီး ကမ္ဘာ့ မြေကြားလွှာကိုဖြတ်၍ မျောပါရွေ့လျားနေသော ရောမ မြေလွှာချပ်ကြီးများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ၎င်းတို့ရွေ့ လျားမှုကြောင့် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ မှသည် စိန့်ဟယ်လင် မီးတောင်ပေါက်ကွဲရပုံအထိ လေ့လာ ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဝေရက် တောင်ထက် မြင့်သောတောင်တန်းများ၊ အမေရိကန် ဂရင်းကင်ညွန် ချောက်ကြီး (အနက်ပေ ၅,၅၀၀)ထက် ခြောက် ဆ မျှ နက်သောကမ်းပါးချောက်ကြီးများကို ကျောက်ရည်ပူများ ဖြတ်သန်းစီးဆင်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပွတ်မှုအားကြောင့် ဆယ်နှစ်ကြာတိုင်းတစ်ရက်၏ အချိန်အတိုင်း အတာသည် ငါးမိလီစက္ကန့် (တစ်စက္ကန့်၏ တစ်ထောင်ပုံ ငါးပုံ) မျှ အတိုး အလျော့ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်းရှိ တိုက်လေ တို့၏ ပွတ်မှုအားကြောင့်လည်း တစ်နှစ်တာ၏ အချိန် ပမာဏသည် တစ်စက္ကန့်၏ တစ်ထောင်ပုံ တစ်ပုံခန့် အတိုး အလျော့ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းလေ့လာတွေ့ရှိချက် သည် ငလျင်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ရန် လူသားတို့ လေ့လာ ရာမှ ထူးခြားစွာ သိရှိလာရသော အချက်ဖြစ်သည်။

သခင်၊ သခင် (ခရစ် ၁၉၁၇-၁၉၈၆) ။ ။ မော်ကွန်း ဝင် (ပထမဆင့်) နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် (ပထမဆင့်) ရ သခင် သခင်ကို မိုးကုတ်မြို့နယ် ကင်းရွာ၌ အဖ မစ္စတာရမ်စွပ် (ဦးရာမသုခ)၊ အမိ ဒေါ်စွန်တို့က ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

ပညာသင်ချိန်မှ စ၍ စစ်ကိုင်းမြို့ အစိုးရ အထက် ဘန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ သခင် သခင်သည် ၁၉ နှစ်သားအရွယ်ကပင် နိုင်ငံရေးလောက သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံ ပါတီ၏ အလုပ်အမှုဆောင်နှင့် တို့ဗမာ အစည်းအရုံး၏အလုပ်အမှု ဆောင် သခင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးအား မတရားအသင်း ကြေညာသောအခါ မြေအောက် တော် လှန်ရေးသမား ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဂျပန်အစိုးရတက်လာသောအခါ ဘီအိုင်အေတပ်တွင် ပါဝင်ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရွှေဘိုခရိုင် ရဲမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရဲမှူးကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဂျပန်တော်လှန်ရေး စတင်သောအခါ ရှမ်းပြည်နယ်

တိုင်း (၆) မှ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်များ ပြန်ဝင်လာသောအခါ ဖမ်းဆီးခံရသည်။ အချုပ် လွတ်ပြီးနောက် မိုးကုတ်မြို့နယ် ဖဆပလအဖွဲ့၏ ခရိုင်တာဝန်ခံ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်၌ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် မိုးကုတ်မဲဆန္ဒနယ်မြေမှ ပါလီမန် အမတ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီး ကာကွယ်ရေးနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် ပါလီမန်အတွင်းဝန်အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည့်အပြင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ ပါလီမန်အတွင်းဝန်အဖြစ်လည်း ထမ်းဆောင်ရသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် မကျန်းမာ၍ ဝန်ကြီးအဖြစ်မှ အနားယူသည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးအဖြစ် ထပ်မံခန့်အပ်ခံရပြန်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မိုးကုတ်မဲဆန္ဒနယ်မြေမှ ပါလီမန် အမတ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီး ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာမှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် နုတ်ထွက်သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလနှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့ရာ သခင်သာခင်သည် ဆွေငြိမ်းခေါင်းဆောင်သော တည်မြဲဖဆပလ၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် မော်ကွန်းဝင် ပထမဆင့်ရသည်။

နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်(ပထမဆင့်)ရ သခင် သာခင်

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ မြန်မာနိုင်ငံရေးကို ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေး အစိုးရ လက်ထက် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ဆွေးနွေး အကြံပေးရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော ၃၃ ဦး ကော်မတီတွင် သခင်သာခင်သည်လည်း တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်ကို ချီးမြှင့်အပ်နှင်းသည်။

သခင်သာခင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဒေါ်မြသန်းတင့်နှင့် သားသုံးယောက်၊ သမီး လေးယောက် ကျန်ရစ်သည်။

သုဇန၊ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု၊

ဝန်းသိုမြို့၊ ခန္တီးစာသင်တိုက် (မြန်မာ ၁၂၅၆-၁၃၄၈) ။ ။ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသော ကျမ်းစာများကို ပါရဂူရောက် တတ်မြောက်တော်မူ၍ လောကုတ္တရာကျမ်းပေါင်း ၂၂ ကျမ်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသုဇန သည် တပည့် သံဃာများအား ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ကြားပို့ချပေးတော်မူခြင်း၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီး၌ ပါဠိဝိသောဓကနှင့် ဆဋ္ဌသံဂီတိဘာဏက တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူခြင်း၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ် မော်ဘီမြို့ သာသနာတော် သန့်ရှင်းပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း၊ ကသာခရိုင် ဝိနိစ္ဆယဌာနတွင် ခရိုင် ဝိနည်းဓိရိ ဆရာတော်အဖြစ် သာသနာရေးကို အားပေးတော်မူခြင်း၊ လောကုတ္တရာကျမ်းစာများကို ရေးသားပြုစုတော်မူခြင်း၊ ခန္တီးသာသနာ့ ရိပ်သာကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်၍ ရဟန်းရှင်လူ တို့အား မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားများကို အားထုတ်စေတော်မူခြင်း စသော သာသနာ့အကျိုးကိုဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ၁၃၂၃ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ ၁၃၄၁ ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လည်းကောင်း အလှူခံရရှိတော်မူခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၁-စာ၊ ၂၆၉ - ရှု။)

သက်တော် ၉၂ နှစ်၊ သိက္ခာတော် ၇၂ ဝါရှိ နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ သုဇန သည် ၁၃၄၈ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း (၈) ရက်နေ့တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။

သောဘိတ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ (အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု)

သောဘိတ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌ
ဂုရု၊ မြင်းခြံမြို့၊ ကိုးဆောင်တိုက် မဟာဝိသုတာ
ရာမိက ပခုက္ကူကျောင်းသစ်(မြန်မာ ၁၂၇၁-)။ ။
ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သောဘိတကို မန္တလေးတိုင်း ပုဂံ
ညောင်ဦးမြို့နယ်၊ သီရိပစ္စယာရွာ၌ ခမည်းတော် ဦးဘိုးခစ်၊
မယ်တော် ဒေါ်ကျော့တို့က မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၁
ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၃ ရက် သောကြာနေ့တွင်
ဖွားမြင်သည်။ သားသမီးခြောက်ယောက်တွင် ဒုတိယ
မြောက် သားရတနာဖြစ်၍ မောင်သာဝင်း အမည်တွင်
သည်။

၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏
ပစ္စယာနဂ္ဂဟဖြင့် သီရိပစ္စယာရွာ၊ သာယာဝတေ တောရ
ကျောင်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာ မဟာထေရ်ထံ၌
ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ သာမဏေဘွဲ့မှာ
ရှင်သောဘိတ ဖြစ်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၉၁ ခုနှစ် ပထမ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်
၃ ရက်နေ့တွင် မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်တိုက် ခဏ္ဍသိမ်၌
သာယာဝတေ တောရကျောင်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာ
မဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ကျောင်း ဒါယကာ
ဦးထွန်းခိုင်၊ ကျောင်းဒါယိကာမ ဒေါ်နန်းစိန်တို့၏ ပစ္စယာ
နဂ္ဂဟဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်
မူသည်။

ဆရာတော်သည် သာယာဝတေ တောရ ကျောင်း
ဆရာတော် ဦးပညာနှင့် စာချဆရာတော် ဦးဇနိတတို့ထံ၌
ပရိယတ္တိ အခြေခံကျမ်းစာများကို စတင် သင်ကြားတော်
မူသည်။ ထို့နောက် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်
ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်တော်မူကြသော အဘိဓဇ မဟာ
ရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တပညာ၊
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တနန္ဒဝံသတို့ထံတွင် လည်းကောင်း၊
မန္တလေးမြို့ရှိ မြတောင်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်၊ ဘုရား
ကြီးတိုက် ဆရာတော် ဦးဝိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အောင်မြေဘုံ
စံကျောင်းဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ၊ ဦးကောဏ္ဍည၊ ဦးစက္ကိန္ဒ
နှင့် ညောင်လေးပင်မြို့ရှိ တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော်
ဦးကေသရ စသော ဆရာတော်ကြီး များ ထံ၌ လည်း
ကောင်း၊ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကသုံးပုံ ပါဠိတော် အဋ္ဌ
ကထာ ဋီကာ နေဝါ ညဝါ ကျမ်းစာများကို ပါရဂူရောက်
တတ်မြောက်သည်အထိ သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

စာပေ ကျမ်းဂန်များကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော်
မူရင်း ရှင်သာမဏေ စာမေးပွဲ၊ အစိုးရ ပါဠိ ပထမပြန်
စာမေးပွဲများနှင့် ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်
ဖြေဆိုတော်မူခဲ့ရာ ကောင်းစွာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။

အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသောဘိတ

သက်တော် ၂၄ နှစ် သိက္ခာတော် ငါးဝါရ သည့်
အချိန်မှ စ၍ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီး၌
စာချဆရာတော်အဖြစ် စာလိုက်သံသာ ၃၀၀ ကျော်
အား နေဝါ ညဝါ ကျမ်းစာများကို ပို့ချသင်ကြားပေး
တော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် သက်တော် ၂၇ နှစ်တွင်
မြင်းခြံမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့တော်မူ၍ ကိုးဆောင်တိုက်ကြီး၌
မဟာဝိသုတာရာမိက ပခုက္ကူကျောင်းသစ် အမည်ဖြင့်
စာသင်တိုက်ကြီးကို တည်ထောင်ပြီး တပည့် သံသာ ၃၀၀
ကျော်အား စာပေ ကျမ်းဂန်များ ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။
ယခုအခါ ဆရာတော်၏ စာသင် ကျောင်း တိုက် ကြီး ၌
စာသင်သံသာ ၃၀၀ ခန့်အထိ တိုးပွားလျက် ရှိသည်။
ထို့ပြင် ဆရာတော်သည် ညောင်ဦးမြို့နယ်၊ သဲပြင်တော
ရွာ၊ ရွာရွှေကျောင်း၌ လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ သရက်
တောကျောင်းတိုက် သစ်တော်ကျောင်း၌ လည်းကောင်း
သံသာများအား စာပေကျမ်းဂန်များကို ပို့ချတော်မူခဲ့
သေးသည်။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော်အတွက် ကျေးဇူး
များသော ကျမ်းစာများကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူ
ခဲ့ရာ ဝိနယဗဟုသုတပကာသနိကျမ်းနှင့် ဝါကျသံသယ
ဝိသောဓနိကျမ်းတို့မှာ ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် မြင်းခြံ
မြို့တွင် ရွှေဘုံသာ အလယ်ကျောင်း စာသင် တိုက် နှင့်
ဇေယျသိမ်တိုက် ရတနာမှန်ကျောင်း၊ ရန်ကုန် မြို့ တွင်
အင်းစိန်ရွာမ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်နှင့် လမ်းမတော်မြို့နယ်
သရက်တောတိုက် ပရိယတ္တိ မာမကသစ်တော်ကျောင်း၊
တောင်ငူမြို့တွင် မြသီတာစာသင်တိုက်၊ ပေါင်းတည်မြို့နှင့်
ထန်းတပင်မြို့တွင် မဟာဝိသုတာရာမကျောင်းတိုက် များ
စသော စာသင်တိုက်ကြီးများကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်

တော်မူခဲ့သည်။ သာသနာရေးကိစ္စအဝဝကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ မြင်းခြံခရိုင် ဝိနည်းဓိရိ၊ ပါဠိပညာရေးအဖွဲ့ နာယက၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ သင်္ဂါတိကာ ရကနှင့် ဘာဏက၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ပါဠိဝိသေခက မဟာဝိသုတာရာမိက ဂဏဝါစက နိကာယကြီး၏ မဟာဝိနာယကနှင့် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပြီး ယခုအခါ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ (၁) အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူလျက်ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် ရဟန်းကိစ္စ နှစ်စုရရှိရာတွင် ဂန္ထဓုရဘက်တွင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော်မူသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဓုရဘက်၌လည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ မုံရွာမြို့ မိုးညှင်းတောရ ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ဟံသာဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်နှင့် စွန်းလွန်းဂူ ဝိပဿနာကျောင်းတိုက်များသို့ ကြွရောက်၍ ဝိပဿနာဓုရကို အချက်ကျကျ လေ့လာဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ ဖွားရာဇာတိ သီရိပစ္စယာရွာ၊ လောကနန္ဒာဘုရားတောင်ဘက်တွင် တရားနဲ့လုံးသွင်း၍ ဧကစာရီသီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။

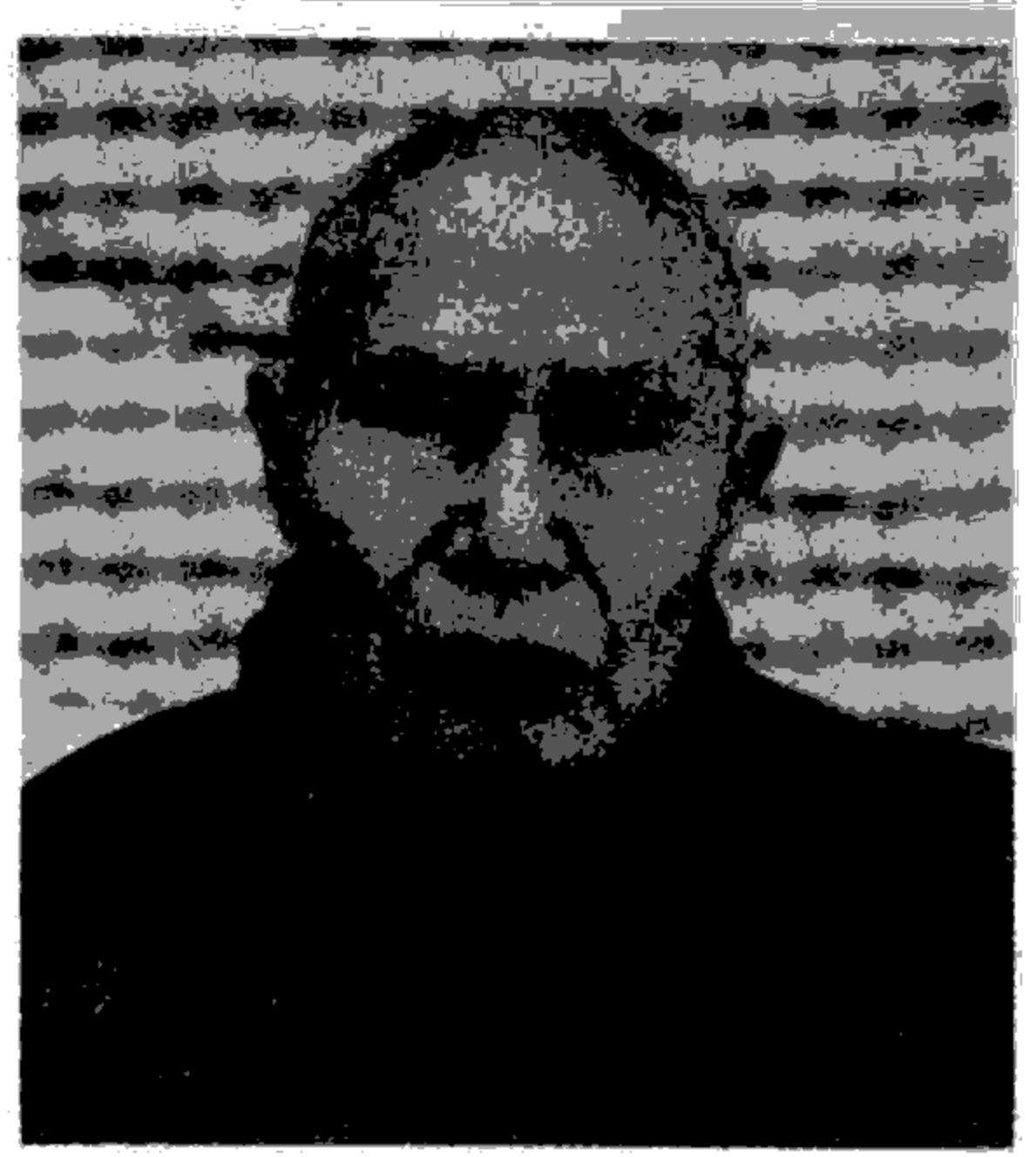
ဤသို့ သာသနာတော်အကျိုး သယ်ပိုး ဆောင်ရွက်တော်မူသောကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင်နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခဲ့သည်။

တစ်ဖန် သာသနာအကျိုးကို ဆတက်ထမ်းပိုး သယ်ပိုး ဆောင်ရွက်တော်မူသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်ဝတော်မူသည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သောဘိတသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသော အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

သောမန၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မန္တလေးတိုင်း၊ တပ်ကုန်းမြို့၊ ငွေတောင်တောရပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် (မြန်မာ ၁၂၇၀ -)။

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသောမနကို မန္တလေးတိုင်း၊ တပ်ကုန်းမြို့၊ ရွာသစ်ကျေးရွာ၌ ခမည်းတော် ဦးပု၊ မယ်တော် ဒေါ်ငြိမ်းတုတ်တို့က ၁၂၇၀ ပြည့်နှစ် တပေါင်းလဆန်း ၈ ရက် သောကြာနေ့တွင်ဖွားမြင်သည်။

၁၂ နှစ်သား အရွယ်တွင် ရွာသစ် ကျေးရွာ၊ ရွာဦးကျောင်း ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တကဝိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ သာမဏေဘွဲ့မှာ ရှင်သော

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သောမန

မန ဖြစ်သည်။ ၁၂၉၀ ပြည့်နှစ်တွင်တပ်ကုန်းမြို့၊ ညောင်လွန်တောရ ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကဝိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၀ နှစ်သား အရွယ်ကပင် ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တကဝိန္ဒ ထံ၌ သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂဟ စသောပိဋကတ်အခြေခံကျမ်းစာတို့ကို စနစ်တကျ သင်ယူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ညောင်လွန်တောရ ဒုတိယမြောက် ဆရာတော်ဦးမေဓာဝီ၊ ငွေတောင်တောရ ဒုတိယမြောက်ဆရာတော် ဦးလင်္ကာရာ၊ ပျော်ဘွယ်ကံမြင့် ဆရာတော် ဦးသီလာစာရာ၊ ဟံဇားခေမာသီဝံ ဆရာတော် ဦးသောပါကအစရှိသော စာချဆရာတော်များထံ၌ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းစာ အသီးသီးကို သင်ကြား တတ်မြောက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ရှင်သာမဏေ ဘဝကပင် ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာများကို ဆရာနည်းကျ ပို့ချနိုင်ခဲ့သည်။ ရဟန်းဖြစ်သော အခါ၌လည်း စာပေ ကျမ်းဂန်များကို မပြတ်မလပ် ပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ သင်ကြား ပို့ချရင်း တစ်ဖက်မှလည်း စာပေကျမ်းဂန်များကို ပိုမိုကြိုးစား သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ဝိနည်း ကျမ်းဂန်များကို ကား ဆရာတော် ဦးမေဓာဝီထံ၌ သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသောမနသည် စာပေ ကျမ်းဂန်အတန်တန်တို့ကို အားသွန်ကြိုးပမ်းပို့ချပေးခြင်း၊ တပည့်သံဃာတော်များအား ပထမပြန်စာမေးပွဲများ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုစေခြင်း၊ ဝိနိစ္ဆယဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဝိနည်းဓိရိတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငွေတောင်တောရ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီး၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို အဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်၍ သုံးမြို့နယ် ဝိနယဓမ္မပူဇာ စာတော်ပြန်ပွဲကြီးကို နာယကနှင့် ဒေသဆိုင်ရာဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကြီးမှူးကျင်းပတော်မူခဲ့ခြင်း၊ တပ်ကုန်းမြို့ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗိမာန်၊

မိုးကောင်းဘုရားဓမ္မာရုံနှင့် သံဃာ့ဆေးရုံ ဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ ဂေါပကအဖွဲ့များကို ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် အဖြစ်ဖြင့် လမ်းညွှန်ပေးတော်မူခြင်း၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်း အဝေးကြီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒေသဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ချောမောစွာ ပြီးမြောက်စေရန် လမ်းညွှန်ပေးတော်မူခြင်း စသော သာသနာရေး၊ ဘာသာရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ယခုတိုင်အောင် စာပေပို့ချခြင်း၊ တရားနုလုံးသွင်းခြင်း၊ သူတော်စင်တို့အား တရားဟောခြင်း၊ ဝိပဿနာတရားပြခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာတော် တိုးတက် ပြန့်ပွားရေးကို အားပေး ဆောင်ရွက်တော်မူလျက်ရှိသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်၏အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသောမနာသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

သန်းအောင်၊ ဦး (ခရစ် ၁၉၀၂- ၁၉၈၆)။ ။

သတိုးမဟာ သရေစည်သူ ဘွဲ့ရ ပညာရေး ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးသန်းအောင်ကို မြောင်းမြမြို့၌ ၁၉၀၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အဖ ရဲအရာရှိ မစ္စတာအီရစ်ဗားနှင့် အမိ ဒေါ်သင်တို့က မွေးဖွားသည်။ အဘိုး ဖြစ်သူမှာ ပန်ဂျပ် တပ် မဟာ(၅)ကို ဦးစီးရသည့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ဆာအက် (ဖ်)ဂျေ ရစ်ဗားဖြစ်ရာ အင်္ဂလိပ် သွေးပါသော ဦးသန်းအောင်၏ အမည်ရင်းမှာ မစ္စတာ အာဂျီဘောလ်ရစ်ဗား ဖြစ်သည်။

ဦးသန်းအောင်သည် ရိုမင်ကက်သလစ် ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် မိဘများက မြန်မာဗုဒ္ဓ ဘာသာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ငယ်စဉ်ကပင် ထား၍ မြန်မာသဒ္ဒါနှင့် မြန်မာစာပေ ကျမ်းဂန်များကို လေ့လာ သင်ကြားစေခဲ့သည်။ ထို့နောက် တောင်ငူမြို့ မြန်မာစာ အလယ်တန်း ကျောင်းတွင် ပညာ ဆက်သင် ခဲ့သည်။ တောင်ငူမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့ စိန်ပေါ အင်္ဂလိပ် ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ သင်ကြားခဲ့ရာ သတ္တမတန်းတွင် စကောလား ရှစ်ရသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၁၀ တန်း စာမေးပွဲကို မြန်မာစာဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၆ ခုနှစ်ထိ စိန်ပေါကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြ မြန်မာစာဆရာအဖြစ် အမှုထမ်း ခဲ့သည်။ ၁၉၂၂-၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်၌ ဖွင့်လှစ်သော ရွှေနေ သင်တန်းကို တက်ရောက်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထိုသင်တန်း

သတိုးမဟာသရေစည်သူ ဦးသန်းအောင်

ကို ဦးမေအောင်၊ ဆာဂျေ အေမောင်ကြီး၊ ဆာမြဘူး စသော ပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများက ကြီးကြပ်သင်ကြား ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆရာတစ်ဖက် ရွှေနေလုပ်ငန်း တစ်ဖက် လုပ်ကိုင် ခဲ့သည်မှာ ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၂ ခုနှစ် အထိ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကပြားများ၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်သို့ တင်မြောက်ခံခဲ့ရသည်။ လွှတ်တော်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး ကော်မတီဝင် တစ်ဦး အဖြစ်ပါ ခန့်ထားခံရသည်။ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ၊ ဥပဒေကိစ္စမျိုးစုံ၊ ပညာရေးကိစ္စ အဝဝတွင်လည်း ဦးသန်းအောင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် စစ်သေနာပတိချုပ်၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ချုပ်၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးနှင့် ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ ပါလီမန် အတွင်းဝန် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာ ချထားရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထို့အပြင် ပညာရေးဝန်ကြီး တာဝန်ကိုပါ ပူးတွဲ ယူရသည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် မိတ္ထီလာခရိုင် ဝမ်းတွင်းမြို့မှ လွှတ်တော်အမတ် အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြောက် ခံရပြီး ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးဝန်ကြီး တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသည်။

လူငယ်များ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ ကို ဆည်းပူး လေ့ကျင့်နိုင်ရန် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ကျောင်းသား ၆၀၀ ကျော် လက်ခံ၍ စက်မှု ပညာရပ် မျိုးစုံ သင်ကြားပေးနိုင်သော စက်မှုလက်မှု အထက်တန်း

ကျောင်းကြီးကို ရန်ကုန်မြို့ကန်တော်ကြီးစောင်း ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ပန်းခြံရွှေ မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် အကောင် အထည်ဖော် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ မန္တလေး မြို့တွင်လည်း စက်မှုလက်မှုသင်တန်းကျောင်း တစ်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပေး ခဲ့သည်။ ဦးသန်းအောင်သည် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၏ ဆီးနိုတ်အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၉ ခုနှစ်အထိ ဦးသန်းအောင်အား အာဏာကုန် လွှဲအပ်ခြင်း ခံရသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ အာဖ ဂနိစတန် နိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်း ပူးတွဲ ထမ်းရွက်ရသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် သတိုး မဟာသရေ စည်သူဘွဲ့ကို မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက အပ်နှင်းသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အစိုးရဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်သည်။

ဦးသန်းအောင်သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်ကြိုင်နှင့် သားသမီးငါးယောက် ကျန်ရစ်သည်။

သုန္ဒရ၊ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊ ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ (မြန်မာ ၁၂၆၁-၁၃၄၇)။

ရွှေစေတီဆရာတော်ဟု ထင်ရှား တော်မူသော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သုန္ဒရကို စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ရွာသစ်ကြီးရွာ၌ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၁ ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၇)ရက် သောကြာနေ့တွင် ခမည်း တော် ဦးရန်ငြိမ်း၊ မယ်တော် ဒေါ်ပု တို့က ဖွားမြင်သည်။

အသက် ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် ရွာသစ်ကြီးရွာ၊ ရွှေစေတီ ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ နာဂမဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ် ပြုလျက်ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ရောက်သည်။ သာမဏေဘဝ တွင်ရွာသစ်ကြီးရွာ မြောက်ကျောင်း ရှင်ပင်ဓမ္မသာမိတိုက် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ နန္ဒနု ထံတွင် သဒ္ဓါ သင်္ဂြိုဟ်စသော ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းများကို သင်ယူခဲ့သည်။

၁၂၈၀ ပြည့်နှစ် တပို့တွဲလဆန်း (၇) ရက် နေ့တွင် ဒုတိယရွှေစေတီဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ကေသရမဟာ ထေရ်အား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရွာသစ်ကြီး ရွာနေ ဦးသူတော်၊ ဒေါ်စွာတို့၏ ပစ္စယာနုဂဟဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသည်။

ရဟန်းဘဝတွင် ချောင်းဦးမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဓမ္မာရုံ ကျောင်းဆရာတော်၊ မန္တလေးမြို့၊ မိုးကောင်းတိုက် အဘိ ဇေမဟာရဋ္ဌဂူရှု ညောင်ရမ်းဆရာတော် စသော သာသနာ တော်တွင် ထင်ရှားသည့် ဆရာတော်ကြီးများ ထံတွင်

ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော ကျမ်းများကို ပါရဂူမြောက် သင်ယူတတ်မြောက်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်သည် ရွာသစ်ကြီးရွာ ဓမ္မသာမိ စာသင်တိုက်၊ မေမြို့သာသနာ့ရက္ခိတသီလရှင်စာသင်တိုက်၊ စစ်ကိုင်း သာသနာ့ပါလ သီလရှင် စာသင်တိုက်တို့တွင် ပရိယတ္တိစာပေများကို ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ မေမြို့ ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့ ရွှေမင်းဝံ သာသနာ့ရိပ်သာ တို့တွင် ပဓာန ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယအဖြစ် အလှည့်ကျသီတင်းသုံးလျက် ကမ္မ ဋ္ဌာန်းတရားများကို ဟောကြား ပြသတော် မူခဲ့သည်။ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ များ၏ နာယကအဖွဲ့ ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် လောကုတ္တရာ ကျမ်းစာများကိုလည်း ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ဆ ဆက္ကသုတ္တန်မြန်မာပြန်ကျမ်း၊ ရွှေစေတီဟောစဉ်ကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ နိဿယသစ် ကျမ်းတို့သည် ဆရာတော်ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများ ဖြစ်သည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် လည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာပါဠိဝိသော ဓကအဖွဲ့၊ ပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့၊ ဘာသာပြန်အဖွဲ့၊ နိဿယ အဖွဲ့ တို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။

ဤသို့ သာသနာတော်၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင် ရွက်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သုန္ဒရ သည် ၁၃၂၃ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကိုအလှူခံရရှိတော်မူခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စစ်ကိုင်း ရွှေစေတီ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သုန္ဒရ သည် ၁၃၄၇ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော် မူသည်။

ဟယ်ရီမန်း, ဝိလျံအက်ဗရဲ (ခရစ် ၁၈၉၁ - ၁၉၈၆)။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး စစ်အေးကာလအတွင်း ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အရေးပါသော အမေ ရိကန်သံတမန်နှင့် နိုင်ငံရေးသုခမိန်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားသူ အက်ဗရဲ ဝိလျံ ဟယ်ရီမန်းကို ၁၈၉၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် နယူးယောက်မြို့၌ဖွားဖွားသည်။ ယူနိုက် ဝဲဒ်ဖိတ်ရထားလမ်း ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် သန်းကြွယ်သူဌေးကြီး အက်ဒွပ် ဟယ်ရီမန်း (၁၈၄၈ - ၁၉၀၉) ၏သားဖြစ်သည်။ ယေးတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရပြီးသောအခါ ဖခင်၏ကုမ္ပဏီတွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ တူဒေးမဂ္ဂဇင်း

ဟယ်ရီမန်း, ဝီလျံ အက်ဗရဲ

အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသုခမိန် ဝီလျံ အက်ဗရဲ ဟယ်ရီမန်း

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးအတွက် ပံ့ပိုးခဲ့ပြီး နောင်တွင် ယင်း မဂ္ဂဇင်းတိုက်ကို နယူးစတီမဂ္ဂဇင်းတိုက်နှင့် ပေါင်းစည်း ခဲ့သည်။ ရုရှားနိုင်ငံသို့ ၁၈၉၉ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးသွား ထောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဇာဘုရင် ဒုတိယ မြောက် နီကိုလပ်စ် လက်ထက်ဖြစ်၍ ဖခင်နှင့်အတူ ဆိုက်ဗီးရီးယား ဒေသသို့ လေ့လာရေးခရီး ထွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်ဘော်ရှီဗစ် တော်လှန်ရေးဖြစ်ပွား ပြီးသောအခါတွင်လည်း သတ္တုတူးဖော်ခွင့်နှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံခွင့်ရရှိရေးအတွက် သွားထောက်ညှိနှိုင်းခဲ့ပြန်သည်။ ဆိုဗီယက် ဘော်ရှီဗစ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ လီယွန် ထရော့စကီးနှင့် ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ ပူးသည်။

ဝီလျံ ဟယ်ရီမန်းသည် ထိုခေတ်က ဆိုဗီယက်ပြည် ထောင်စုနှင့် ဆက်ဆံရေးအတွေ့အကြုံ အများဆုံးသော အမေရိကန်တစ်ဦးဖြစ်သည့်အလျောက် သမ္မတ ဖရန်က လင် ရူးဗဲ (၁၈၈၂-၁၉၄၅) က ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန် နှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတို့သို့ အမေရိကန် အကူအညီ နှင့်ဝပ်လျဉ်း၍ ဆောလျင်ဝှာညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် စေလွှတ် ခဲ့သည်။ ဟယ်ရီမန်းသည် သံခင်းတမန်ခင်း တာဝန်ကို ပထမဆုံး ထမ်းဆောင်ခွင့် ရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၆ ခုနှစ်ထိ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ရူးဗဲ၊ ဗြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ် ဝင် ဝတန် ချာ ချါ၊ ဆိုဗီယက် ခေါင်းဆောင် မာရှယ် ဝတာလင်တို့ ၁၉၄၃ ခုနှစ် နိုဝင် ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့မှ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ထိ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသော တီဟီရန်ကွန်ဖရင့်သို့ လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှ ၁၁ ရက်နေ့ထိ

တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး ခဲ့ ကြ သော ယော်လတာကွန်ဖရင့်သို့ လည်းကောင်း ဝီလျံဟယ်ရီမန်းလည်း တက်ထောက်ခွင့်ရ ခဲ့သည်။ သမ္မတဟယ်ရီ အက်စ်ထရူးမင်း (၁၈၈၄-၁၉၇၂) ၏ လက်ထက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ သံ အမတ်ကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်အထိ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန် ယူခဲ့သည်။ ထရူးမင်းလမ်းစဉ်အရ ဥပဒေပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးအစီအစဉ် (မာရှယ်စီမံကိန်း) ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် မှ ၁၉၅၁ ခုနှစ်အတွင်း ရုပ်လုံးပေါ်ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် စီမံကိန်းအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဝီ လျံ ဟယ် ရီ မန်း သည် ဒွိုက် ဒေး ဗစ် အိုက် ဆင် ဟောင်းဝါး (၁၈၉၀-၁၉၆၉) ၏ လက်ထက်တွင်မူ ၁၉၅၅ ခုနှစ်ထိ နယူးယောက်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ်သာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှစ၍ ဒီမိုကရက်တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့သော ဟယ်ရီမန်းသည် ရီပတ်ဗလစ်ကင်ပါတီ လွှမ်းမိုးသော ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်းတွင် သံ တမန်တာဝန် မထမ်းဆောင်ခဲ့ရချေ။ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ ၏ သမ္မတလောင်းအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရရေးအတွက် ပါတီ တွင်း၌ ၁၉၅၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တို့တွင် နှစ်ကြိမ် တိုင်တိုင် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အရေးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဒုတိယသက်တမ်းအတွက် ရီပတ်ဗလစ်ကင်ပါတီဝင် နယ်လ ဆင် အေ ရော့ကဖဲလားနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဟယ်ရီမန်းသည် သမ္မတ ဂျွန် ဖစ် ဂျရဲ ကနေဒီ (၁၉၁၇-၁၉၆၃) ၏ လက်ထက်တွင်မူ ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၃ ခုနှစ်အထိ အရှေ့ပျားဒေသရေးရာ လက် ထောက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်အပ်နှင်းခံရ သည်။ လောနိုင်ငံ ပြည်တွင်းစစ်ကို အဆုံးသတ်စေပြီး ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ ပွဲစည်းနိုင်စေခဲ့သည့် ဂျီနီဗာသဘော တူညီချက် (၁၉၆၂) ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ရာတွင် အဓိကအခန်း ကဏ္ဍမှပါဝင်ညှိနှိုင်းပေးခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော ကမ္ဘာ့လေထု အတွင်း အဏုမြူဓားသစ်များပိတ်ပင်သည့် သဘောတူ ဝါချုပ် (မော်ဝက်သဘောတူညီချက်) ကို ချုပ်ဆိုနိုင်စေ ရန် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ကိုယ်စား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ပေးခဲ့သူအဖြစ် ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ သမ္မတ လင်ဒန်ဘီ ဂျန်ဆင် (၁၉၀၈-) ၏လက်ထက်တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ လက်ထောက်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခံရသည်။ ဟယ်ရီမန်းသည် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ အဆုံးသတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းသော ပါရီ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ များ (၁၉၆၈-၆၉) တွင်လည်း ပါဝင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ဟယ်ရီမန်း, ဝီလျံအက်ဗရဲ

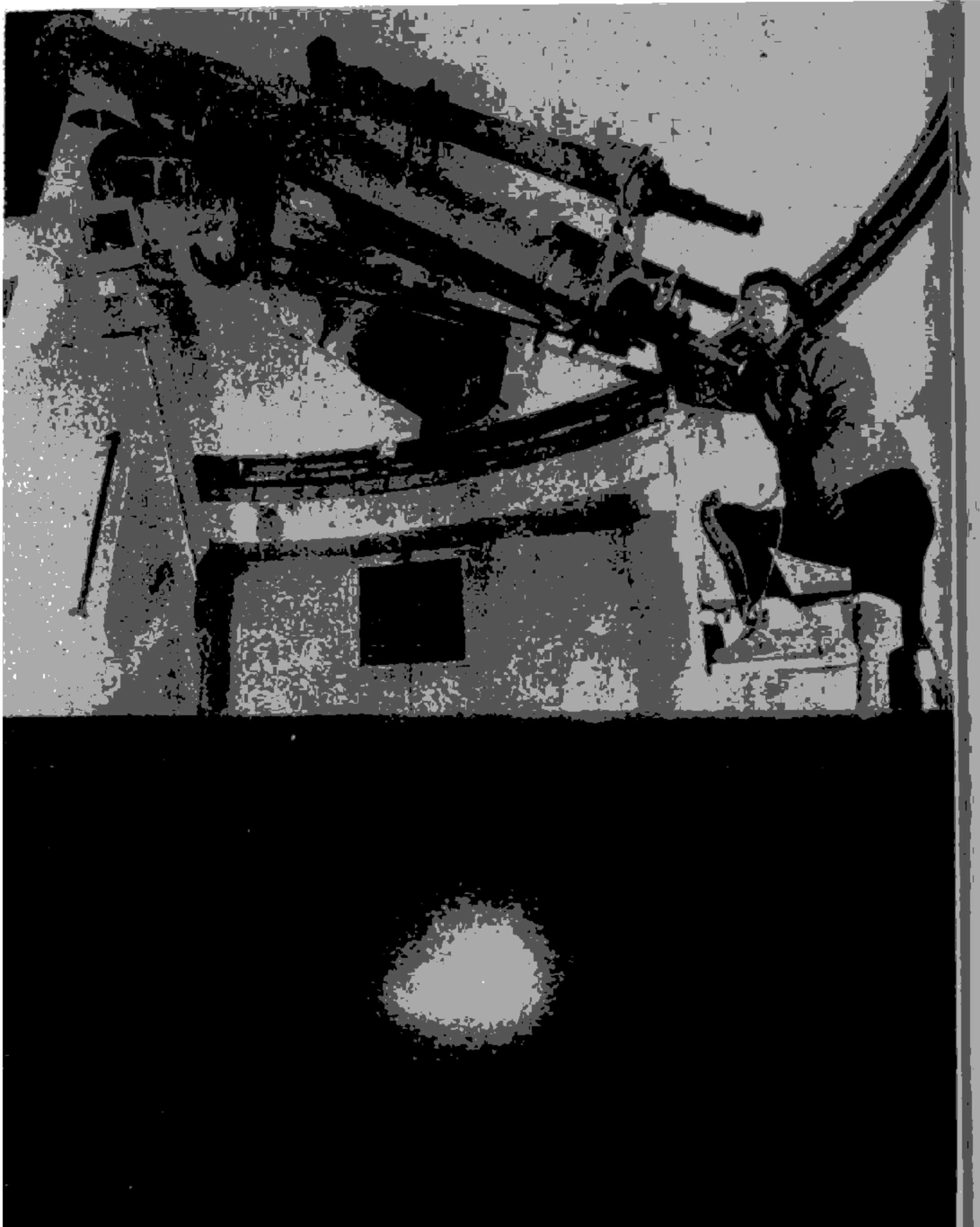
ဟယ်ရီမန်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးတွင် တင်းမာမှု လျော့ပါးရေးဘက်မှ ရပ်တည်သူအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှင့် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် လက်နက်ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်ရေးကို အစဉ်တစိုက်ထောက်ခံလာခဲ့ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတို့အား ၎င်းတို့၏အကျိုးလက်နက်များကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းစီလျော့ချကြရန် ၁၉၈၃ ခုနှစ်က အတိအလင်းတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် လီယိုနစ် ဗရက်ဇဉက် (၁၉၀၆ - ၁၉၈၂) နှင့် တွေ့ဆုံ၍ လက်နက်ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်ရေးကိစ္စဆွေးနွေးရန် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် သမ္မတလောင်း ဂျင်မီကာတာက ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသို့ စေလွှတ်ခဲ့ဖူးသည်။ တစ်ဖန်ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် ယူရီ အင်ဒရိုပေါ့ (၁၉၁၄ - ၁၉၈၄) ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဟယ်ရီမန်းသည် ဖရန်ကလင် ဒီ ရူးစဗဲ လွတ်လပ်ရေးဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ်ကို ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

ဟယ်ရီမန်းသည် စာပေရေးသားခဲ့ရာ ဆိုဗီယက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး(၁၉၆၀)၊ ပြောင်းလဲနေသောကမ္ဘာကအမေရိကန်နှင့် ရုရှား (၁၉၇၁)၊ ချာချီနှင့်စတာလင်တို့ထံ အထူးသံတမန် (၁၉၇၅ - ၇၆) တို့သည် အထူးထင်ရှားသည်။

နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ်အတွင်း အထင်ရှားဆုံး အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသုခမိန်တစ်ဦးအဖြစ် ဂုဏ်ပြုခံရသော ဝီလျံ အေ ဟယ်ရီမန်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် နယူးယောက်မြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်။ ။ခေတ်အဆက်ဆက် တွေ့ရှိခဲ့ပြီးသော ကြယ်တံခွန်များကို နေကိုတစ်ကြိမ်သာ ပတ်ကွေ့သွားသော ကြယ်တံခွန်များ၊ နေကို မှန်မှန်ပတ်နေသော ကြယ်တံခွန်များနှင့် နေနှင့် နီးလာစဉ် ပြိုကွဲပျက်စီးသွားသော ကြယ်တံခွန်များဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲခြားနိုင်လေသည်။ ဟယ်လီကြယ်တံခွန်သည် ၇၆ နှစ်ခန့်လျှင် တစ်ကြိမ် နေကို မှန်မှန်ပတ်နေသော ကြယ်တံခွန်တစ်ခုဖြစ်သည်။

နေကိုမှန်မှန် ပတ်နေသော ကြယ်တံခွန်တစ်ခု၏ ပတ်လမ်းသည် တစ်ကြိမ်နှင့်တစ်ကြိမ်မတူဘဲ ပြောင်းလဲနေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ နေအနီးသို့ရောက်စဉ် နေရောင်ခြည်လေ (solar wind) ကြောင့် ကြယ်တံခွန်မှ ဖြစ်မှုန်များ လွင့်စဉ်ဆုံးရှုံးသွားသဖြင့် ကြယ်တံခွန်၏အလေးချိန်နှင့်ပုံသဏ္ဍာန်တို့ တစ်ကြိမ်နှင့်တစ်ကြိမ်မတူဘဲ ပြောင်းလဲနေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂြိုဟ်ကြီးများ၏ ကြယ်တံခွန်ပေါ် ဆွဲအားပြောင်းလဲမှုကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို မှတ်တမ်းတင်ရိုက်ကူးရန် ဗြိတိန်နိုင်ငံ လန်ကက်ရှိုင်းယား ပိုလီတက္ကနစ် နက္ခတ်လေ့လာရေးစခန်းရှိ ရောမတယ်လီစကုပ်ကြီး၌ ပညာရှင်တစ်ဦးက ကင်မရာတပ်ဆင်နေပုံ၊ ယင်းကင်မရာဖြင့် ရိုက်ကူးရရှိသော ဟယ်လီကြယ်တံခွန် (အောက်ပုံ)

သည်။ ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ တစ်ပတ်ပတ်ရန်ကြာချိန်သည် ၇၄ နှစ်မှ ၇၉ ဒသမ ၆ နှစ်အထိပြောင်းလဲမှုရှိခဲ့သည်။ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်သည် ကမ္ဘာနှင့် ကီလိုမီတာ ၂၂ ဒသမ ၅ သန်းအကွာအထိ ချဉ်းကပ်လာခဲ့သော်လည်း ယခုအကြိမ်၌ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၀ ရက်၊ ဂရင်းနစ် စံတော်ချိန် ၀၉း၄၄ နာရီတွင် ကမ္ဘာနှင့်အနီးဆုံးအကွာအဝေး ကီလိုမီတာ ၆၂ ဒသမ ၄ သန်းအထိမျှသာ ချဉ်းကပ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို ကောင်းကင်တစ်ဝက်မျှ ရှည်လျားတောက်ပစွာ မြင်တွေ့ခဲ့ကြရသော်လည်း ယခုအကြိမ်ပေါ်ထွက်စဉ် သာမန်မျက်စေ့ဖြင့် မထင်မရှားသာ မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်၌ နေနှင့် အနီးဆုံးနေရာသို့ ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ရောက်နေစဉ် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ အမြီးတန်းသည် အရှည်ဆုံးနှင့် အတောက်ပဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်၌ နေသည် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်နှင့်ကမ္ဘာအကြားတွင် ရှိနေသဖြင့် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို ကမ္ဘာမှ ကြည့်ရန် လွန်စွာခက်ခဲပြီး နေရောင်ကာ အထူးမှန်ပြောင်းများဖြင့်သာ ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်ခဲ့သည်။

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်

နေနှင့်အနီးဆုံးအကွာအဝေး ကီလိုမီတာ ၈၆ ဒသမ ၄ သန်း နေထုတွင် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်သည် တစ် စက္ကန့်လျှင် ၅၅ ကီလိုမီတာနှုန်းဖြင့် နေကိုပတ်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကြယ်တံခွန်သည် နေနှင့်တဖြည်းဖြည်းဝေး သွားပြီး အမြီးသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း တို၍ မှေးမှိန် လာလေသည်။ ထိုသို့မှေးမှိန်နေစဉ် ကမ္ဘာ့တောင်ဘက် ၁၅ ဒီဂရီနှင့် ၄၅ ဒီဂရီ လတ္တီတွဒ်အကြား အရပ်ဒေသ များသည် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကိုကြည့်ရန် အကောင်းဆုံး အရပ်ဒေသများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှမူ ကြယ်တံ ခွန်ကို မတ်လမှ ပြေလအတွင်း ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်း အရပ်ဒေသအချို့မှ အရှေ့ဘက် ကောင်းကင်မှ မြို့ခိုးကင်းစင်နေစဉ် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအနီး၌ အရုဏ်မတက်မီမြင်တွေ့နိုင်ခဲ့သည်။

စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပုံ

ရှေးအခါက ၁၈ ရာစု မတိုင်မီအထိ ကြယ်တံခွန်တို့ကို စနစ်တကျ အမည်ပေးခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ အင်္ဂလိပ် သိပ္ပံ ပညာရှင် အက်ဒမန် ဟယ်လီကြိုတင်တွက်ချက် ကြေညာ ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ၁၇၅၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက် ညတွင် ကြယ်တံခွန်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ အက် ဒမန် ဟယ်လီကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ထိုကြယ်တံခွန်ကို ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ဟု အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။ အက်ဒမန် ဟယ်လီသည် ၁၆၈၂ ခုနှစ်တွင် ကြယ်တံခွန်တစ်ခုကို မြင်တွေ့စဉ် နေ၏ဆွဲအားက ဂြိုဟ်များ၏ရွေ့လျားမှုကို ထိန်းချုပ်ပေးသကဲ့သို့ ကြယ်တံခွန်၏လမ်းကြောင်းကိုလည်း ထိန်းချုပ်ပေးသလောဟု ဆင်ခြင်မိသည်။ ထို့ကြောင့် မှတ်တမ်းဝင်ကြယ်တံခွန် ၂၄ ခုတို့၏ ပတ်လမ်းများကို အက်ဒမန် ဟယ်လီသည် သူနှင့်ခေတ်ပြိုင် သိပ္ပံပညာရှင် နယူတန်၏ ဒြပ်ဆွဲအား နိယာမကို အသုံးပြုလျက် တွက် ချက်လေ့လာခဲ့သည်။ ထိုအခါ ၁၄၅၆ ခုနှစ်၊ ၁၅၃၁ ခုနှစ် ၁၆၈၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၆၈၂ ခုနှစ်တို့တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော ကြယ်တံခွန်တို့၏ ပတ်လမ်းများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အလွန်တူညီကြ၍ ထိုကြယ်တံခွန်တို့သည် ၇၆ နှစ်ခန့်လျှင် တစ်ကြိမ် နေကို မှန်မှန်ပတ်နေသည့် ကြယ်တံခွန် တစ်ခု တည်းသာဖြစ်ကြောင်းသိရှိခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၆၈၂ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော ကြယ်တံခွန်သည် ၇၆ နှစ်ခန့် လျှင် တစ်ကြိမ် နေကို မှန်မှန်ပတ်နေသော ကြယ်တံခွန် တစ်ခုဖြစ်၍ ယင်းသည် ၁၇၅၈ ခုနှစ်တွင် တစ်ဖန်ပြန်လည် ပေါ်ထွက်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း အက်ဒမန် ဟယ်လီက ၁၇၀၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့လေသည်။ အက် ဒမန် ဟယ်လီကွယ်လွန်ပြီး ၁၆ နှစ်အကြာ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဒရက်ဒင်မြို့အနီးရှိလယ်ကွက်တစ်ခုမှနေ၍ ရှစ်ပေရှည်သော

နက္ခတ်ကြည့် မှန်ပြောင်းဖြင့် အပျော်တမ်း နက္ခတ္တ ဗေဒ ဝါသနာရှင် ဂျိုဟန် ဂျော့ ပါလစ်ချ်ဆိုသူက အက်ဒမန် ဟယ်လီကြေညာထားခဲ့သည့် ကြယ်တံခွန်ကို ၁၇၅၈ ခုနှစ် ခရစ္စမတ်ည၌ စတင်တွေ့ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဟယ်လီဟု အမည်တွင်ခဲ့သော ထိုကြယ်တံခွန် သည် လူပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်နှင့်တူ၍ စတင်အမည်ပေးခြင်းခံရသည့် ကြယ်တံခွန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုနောက်တွင် ကြယ်တံခွန် စတင်တွေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် စတင်တွေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမည်နှင့်တူ၍ ယေဘုယျ အားဖြင့် ကြယ်တံခွန်တို့ကို အမည်ပေးလေသည်။

ဟယ်လီ၏အတိတ်သမိုင်းမှတ်တမ်းများ

နက္ခတ္တဗေဒ ပညာရှင်များ၏ လေ့လာတွက်ချက်မှု ကြောင့် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ ယခင်ပတ်လမ်းများကို ပြန်လည်သိရှိခဲ့ကြ၍ ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှတ်တမ်းများပါ ကြယ် တံခွန်များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်သောအခါ ဘီစီ ၂၄၀ ပြည့် နှစ် မေလတွင် တရုတ်လူမျိုးတို့မြင်တွေ့ခဲ့သည့် ကြယ်တံ ခွန်မှတ်တမ်းသည် ဟယ်လီကြယ်တံခွန် တွေ့ရှိမှုဆိုင်ရာ အစောဆုံးသမိုင်းမှတ်တမ်းဖြစ်သည်။

ဘေဘီလုံခေတ် ရွှံ့စေးပြားများပေါ်တွင် ရေးသား ထားသည့် မှတ်တမ်းများ၌လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်း မှတ်တမ်းများ၌လည်းကောင်း ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ပေါ် ထွက်မှုအကြိမ်တိုင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်သည့် ကြယ်တံခွန်မှတ် တမ်းများကို တွေ့ရှိကြလေသည်။ ရောမတို့လက်အောက် သို့ ဂျူးဆလမ်းမြို့ မကျရောက်မီ အေဒီ ၆၅ ခုနှစ်တွင် ယင်းမြို့ပေါ်၌ မီးတောက်နေသော ဓားကောက်ကြီးပမာ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့်ကြယ်တံခွန်သည်လည်းကောင်း၊ စစ်ဘုရင် ကြီး အက်တီလာသဟန်းအတွက် မရှူးစဖူး ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည့် ချာလံစစ်ပွဲကြီးဖြစ်နေစဉ် အေဒီ ၄၅၁ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွက် ခဲ့သည့် ကြယ်တံခွန်သည်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်ပြည်ရှင် ဟာရိုးလ်ဘုရင် လုပ်ကြံမခံရမီ နော်မန်လူမျိုးတို့ အင်္ဂလိပ် တို့အားအောင်ပွဲခံခဲ့သော ဟေစတင်စစ်ပွဲအတွင်း အေဒီ ၁၀၆၆ ခုနှစ် တောက်ပစွာပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် ကြယ်တံခွန် သည်လည်းကောင်း၊ “ကမ္ဘာကြီးကို သိမ်းပိုက်ရန်အတွက် ကောင်းကင်နတ်ဘုရားက ပိုလိုက်သော အခါပေးချက်”ဟု မွန်ဂိုဘုရင်ဂျင်ဂစ်ခန် နယ်ချဲ့ရန် နိမိတ်ကောက်ယူခြင်း ခံရ သော အေဒီ ၁၂၂၂ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့်ကြယ်တံခွန် သည်လည်းကောင်း၊ ဗင်ဂိုတ်စစ်ပွဲစဉ် စစ်ရှုံးမည့်တူရကီစစ် သားများဘက်သို့ ဦးစိုက်နေသည့် ဓားကောက်ကြီးသဖွယ် အေဒီ ၁၄၅၆ ခုနှစ်တွင် တောက်ပစွာ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် ကြယ်တံခွန်သည်လည်းကောင်းဟယ်လီကြယ်တံခွန်ပင်ဖြစ်

၍ ယင်းကြယ်တံခွန်ကို အကြိမ်ကြိမ် ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့သမိုင်းပါမှတ်တမ်းအချို့ပင်ဖြစ်လေသည်။

ယခင်နှင့်ယခုရှုမြင်မှု

ရှေးအခါက ကြယ်တံခွန်ကို ဘေးအန္တရာယ်၏ အတိတ်နိမိတ်ကို သယ်ဆောင်လာသည့် နတ်မိစ္ဆာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်နိမိတ်ဆိုးအဖြစ်လည်းကောင်း ထိတ်လန့်ခဲ့ကြရာမှ အက်ဒမန်ဟယ်လီ၏ ထုတ်ဖော်မှုကြောင့် ကြယ်တံခွန် တို့သည် နေကို လှည့်ပတ် နေ သည့် သဘာဝအာကာသဝတ္ထုတစ်မျိုးသာဖြစ်ကြောင်း ခိုင်မာစွာ စတင်သိရှိခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် လူသားအဆက်ဆက် သိပ္ပံရှုထောင့်မှနေ၍ ကြယ်တံခွန်ကို စူးစမ်းလေ့လာခဲ့ကြသည်။ ယခုအကြိမ် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ပေါ်ထွက်စဉ် အကောင်းဆုံးနက္ခတ်ကြည့်မှန်ပြောင်းများဖြင့်သာမက အာကာသယာဉ်များဖြင့်ပါ အနီးကပ် လေ့လာနိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအကြိမ်၌ ဟယ်လီကြယ်တံခွန်သည် ကမ္ဘာ့သိပ္ပံပညာရှင်များ၏ အာကာသဓာတ်ခွဲခန်းကြီးမှ အစမ်းသပ်ခံဝတ္ထုတစ်ခုသဖွယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့သိပ္ပံပညာရှင်များအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု၊ အပြန်အလှန်နားလည်စေမှုတို့ကို ပိုမိုတိုးပွားစေခဲ့လေသည်။

ကြယ်တံခွန်၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

ကြယ်တံခွန်တစ်ခု၏ အမာခံ အစိုင်အခဲကို ဝတ်ဆံဟု ခေါ်သည်။ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံမှ ရေခဲ၊ ဓာတ်ငွေ့ခဲတို့သည် နေနှင့် နီးလာစဉ် အငွေ့ပျံ့ပြီး နေမှ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် သက်ရောက်ခြင်းကြောင့် ရေမော်လီကျူးတို့ ပြိုကွဲ၍ ဟိုက်ဒရိုဂျင် အက်တမ်များ၊ ဟိုက်ဒရိုဇိုင်းလ်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံသည် နေနှင့် နီးလာစဉ် ဟိုက်ဒရိုဂျင် တိမ်တိုက်ကြီးဖြင့် ဝိုင်းရံအံ့ဆိုင်လျက်ရှိပြီး ဦးခေါင်းပိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုတိမ်တိုက်ကြီးထဲတွင် ကြယ်တံခွန် ဝတ်ဆံမှ ပန်းပြာ ထွက်လာသည့် ရေငွေ့၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် အာကာသ မြူမှုန်များလည်း ပါဝင်သည်။ ဝတ်ဆံကို ဝိုင်းရံထားသော ထိုတိမ်တိုက်ကြီးသည် နေရောင်ခြည်ကြောင့် တောက်ပနေသဖြင့် ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံကို တိုက်ရိုက် မလေ့လာနိုင်ပေ။ ယခုအခါ အာကာသယာဉ်များကို တည်ဆောက် လွှတ်တင်နိုင်စွမ်း ရှိပြီဖြစ်ရာ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံကို အနီးကပ် လေ့လာနိုင်ရန် အာကာသ သိပ္ပံပညာရှင်များ ကြိုးစားခဲ့ကြလေသည်။

ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်သည် အရည်အသွေး ပြည့်ဝသည့် ကြယ်တံခွန် ဖြစ်ပြီး ပတ်လမ်းကို အကောင်းဆုံး တွက်ချက်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် ကြယ်တံခွန်တစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့် သိပ္ပံပညာရှင်များ အနေဖြင့် လေ့လာရန် အကောင်းဆုံး

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကလွတ်တင်ထားသည့် ဗီဂါ-၁ အာကာသယာဉ်က ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ရိုက်ကူးပေးပို့သည့် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ ပုံများကို မြေပြင်ခန်းရှိကွန်ပျူတာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားပုံ

ကြယ်တံခွန်တစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအကြိမ် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံကို အာကာသယာဉ်များဖြင့် အနီးကပ် ပုံသန်း လေ့လာခဲ့ကြလေသည်။

ဟယ်လီကို အနီးကပ် လေ့လာခြင်း

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ကို အနီးကပ်လေ့လာရန် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ဗီဂါ-၁ နှင့် ဗီဂါ-၂ အာကာသယာဉ်များကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် လည်းကောင်း၊ ဥရောပ အာကာသအေဂျင်စီမှ ဂျီအော်တိုအာကာသယာဉ်ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လည်းကောင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ဆာကါဂါကဲ့နှင့် ဆူအိဆဲအိ အာကာသယာဉ်များကို ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဩဂုတ်လတို့တွင် လည်းကောင်း အသီးသီး လွှတ်တင်ခဲ့ကြလေသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကမူ အာကာသယာဉ်သစ်ကို မလွှတ်တင်ဘဲ ၁၉၇၈ ခုနှစ် မေလတွင် လွှတ်တင်ခဲ့သည့်ပိုင်အိုးနီးယား ၁၂ အာကာသယာဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်

လတွင် လွတ်တင်ခဲ့သော ဂြိုဟ်တုတစ်ခုကို လ ဆွဲငင်အား အကူအညီဖြင့် လမ်းကြောင်းသစ်သို့ ပြောင်း၍ အမည်သစ် ပေးထားသော အိုက်စ် ဂြိုဟ်တုဖြင့် လည်းကောင်း ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်ကို လေ့လာစေခဲ့သည်။

ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန် ပတ်လမ်း၏ နေနှင့် အဝေးဆုံး တစ်ဖက်စွန်းသည် နက်ပကျွန်းဂြိုဟ်၏ ဆွဲအား စက်ကွင်း အတွင်း၌ ကျရောက်နေသဖြင့် ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်ကို နက်ပကျွန်းဂြိုဟ် မိသားစုဝင် ကြယ်တံခွန်ဟု ခေါ်သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ထိုတစ်ဖက်စွန်းသို့ ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန် ရောက်နေစဉ် တစ်စက္ကန့်တွင် တစ်ကီလိုမီတာ နှုန်းဖြင့် ရွေ့လျားပြီးနောက် ကြယ်တံခွန်သည် ကျွေးသွားပြီး နေ ဘက်သို့ ဦးတည်လျက် အရှိန် စတင်မြင့်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ကျွေးသွားပြီးစ အချိန်မှစ၍ ယခုတစ်ဖန် ဟယ်လီကြယ် တံခွန်၏ လမ်းကြောင်းသည် နေနှင့် ကမ္ဘာ အနီးသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိ လာခဲ့သည်။

အသေးစိတ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ

ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်သည် ကမ္ဘာမှ ကီလိုမီတာသန်း ၃,၅၀၀ ခန့် ကွာဝေးနေစဉ် ယင်း၏ ပထမဆုံး ဓာတ်ပုံကို ၁၉၈၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်တွင် ရိုက်ယူနိုင်ခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာမှ ကီလိုမီတာ ၂၀၈ သန်း ကွာဝေး နေစဉ် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်တွင် ရိုက်ယူ ခဲ့သော ဓာတ်ပုံတစ်ခု၌ လေပွေ့ကဲ့သို့ အင်အားရပ် တစ်ခု ကြောင့် အမြီးပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ကွက်လပ်တစ်ခု ဟု ယူဆရသည့် အမည်းစက်တစ်ခုကိုလည်း ထူးခြားစွာ တွေ့ခဲ့ရသည်။

နေနှင့်နီးနေစဉ် ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ ဦးခေါင်းပိုင်းမှ ရေဒီယို လှိုင်းများ၊ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် လှိုင်းများနှင့် ပလာစမာလှိုင်းများ ထုတ်လွှတ်နေကြောင်း သိရှိခဲ့သည်။ ဟယ်လီကြယ်တံခွန် နေနှင့်အနီးဆုံးနေရာ၌ ရှိနေစဉ်၊ ပိုင် အိုးနီးယား-၁၂ အာကာသယာဉ်မှ လေ့လာ ပေးပို့ချက် များအရ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံမှာ ရေခဲနှင့် ဓာတ်ငွေ့ခဲ များ တစ်စက္ကန့်လျှင် ကီလိုဂရမ် ၁၀,၁၇၀ ခန့်၊ အငွေ့ပုံ ပန်းထုတ်နေကြောင်း သိရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လထဲတွင် ကြယ်တံခွန် အနီးသို့ အာကာသယာဉ်များ ပျံသန်း လေ့လာခဲ့ရာ ဗီဂါ-၁ နှင့် ဗီဂါ-၂ တို့သည် ဝတ်ဆံနှင့် ကီလိုမီတာ ၈,၂၀၀ နှင့် ၉,၈၀၀ ခန့်အကွာ အထိလည်းကောင်း၊ ဂျီအော်တိုသည် ဝတ်ဆံနှင့် ကီလိုမီတာ ၆၀၀ ခန့်အကွာအထိလည်းကောင်း၊ ဆာကီဂါကဲ့နှင့် ဆူအိဆဲအိတို့သည် ဝတ်ဆံနှင့် ကီလိုမီတာ ၇ ဒသမ ၀၄ သန်းနှင့် ကီလိုမီတာ ၁,၅၀,၄၀၀ ခန့် အကွာ အထိလည်းကောင်း၊ အိုက်စ်ဂြိုဟ်တုသည် ဝတ်ဆံနှင့်ကီလို

မီတာ ၃၂ သန်းအကွာအထိလည်းကောင်း ရောက်ရှိခဲ့ပြီး လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များကို ကမ္ဘာသို့ ပြန်လည် ပေးပို့ နိုင်ခဲ့သည်။

ကြယ်တံခွန်မှ ပန်းထုတ်သော မြူမှုန်များ၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရန် ဂျီအော်တိုကို အထူး တည်ဆောက်ထားသော် လည်း ဝတ်ဆံနှင့် အာကာသယာဉ် အနီးဆုံး နေရာသို့ မရောက်မီ ၁၂ စက္ကန့်အလိုတွင် ကြယ်တံခွန်မှ လွင့်ထွက် လာသော အစိုင်အခဲများက ဂျီအော်တို၏ ဓာတ်ပုံရိုက် ကိရိယာကို ပျက်စီးသွားစေခဲ့သည်။ သို့သော် ပုံပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်ကို ကောင်းစွာ ရိုက်ယူ ပေးပို့နိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ် သည်။ ဗီဂါယာဉ်များမှလည်း ဓာတ်ပုံပေါင်း ၇၀၀ ကျော် ကို ရိုက်ကူး ပေးပို့နိုင်ခဲ့သည်။

အာကာသ ယာဉ်များမှ ပေးပို့ခဲ့သော ဓာတ်ပုံများ၊ အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ သိပ္ပံပညာရှင် တို့သည် ဟယ်လီကြယ်တံခွန် ဆိုင်ရာ သုတေသနများကို သုံးနှုန်း ခန့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင် သွားကြရမည် ဖြစ်လေသည်။ လေ့လာသိရှိပြီးသော ဟယ်လီကြယ်တံခွန်ဆိုင်ရာ အဓိက အချက် အလက် များကိုလည်း ထုတ်ဖော် ကြေညာ ပေးလျက်ရှိသည်။

ဟယ်လီကြယ်တံခွန်၏ဝတ်ဆံသည် ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ခါးသိမ်နေသော အာလူးနှင့် တူပြီး အရှည် ၁၄ ကီလို မီတာ၊ အကျယ် ၇ ဒသမ ၅ ကီလိုမီတာ၊ ထူ ၇ ဒသမ ၅ ကီလိုမီတာရှိကြောင်းနှင့် ဤခန့်မှန်းချက် အတိုင်းအတာ များသည် တစ် ကီလိုမီတာ ခန့်စီ ကွဲလွဲမှု ရှိနိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ဝတ်ဆံတွင်ပါဝင်သော ရေခဲ၊ ဓာတ်ငွေ့ ခဲ၊ သတ္တုခဲနှင့် ဖုန်ခဲတို့ကို မာကြော၍ လွန်စွာ မည်းနက် သော အပေါ်လွှာဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားကြောင်း သိရသည်။ ထိုအပေါ်လွှာ၌ ရေခဲပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု လွန်စွာ နည်းမည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ ထိုအပေါ်လွှာသည် နေမှကျရောက်သော အလင်းရောင်ကို ၉၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၉၈ ရာခိုင်နှုန်းထိ စုပ်ယူထားကြောင်းသိရသည်။ အပေါ်လွှာတွင်ပါဝင်သော သိပ်သည်းမှု နည်းသော အပိုင်း၏ အောက်တည်တည်ရှိ ရေခဲ၊ ဓာတ်ငွေ့ခဲတို့ အငွေ့ပျံပန်းထွက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ် နိုင်သော တွင်းဝများကို ဝတ်ဆံ၏ မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ ထိုးထွက်လျက်လည်းကောင်း၊ ချိုင့်ဝင်လျက်လည်းကောင်း ဓာတ်ပုံများ၌ တွေ့ရလေသည်။ နေသို့ မျက်နှာမူသော ဘက်ရှိ ဝတ်ဆံ၏ထိပ်စွန်းတစ်ခုတွင် ဓာတ်ငွေ့မြူမှုန်အနည်း ငယ်စီ ပန်းထွက်နေသည့် တွင်းဝအချို့ကို စုဝေးလျက်တွေ့ရ သည်။ နေနှင့် နီးလာစဉ် ဟယ်လီ ကြယ်တံခွန်၏ ဝတ်ဆံ ပိုင်းကို ပြိုကွဲ မသွားစေရန် ဤ အပေါ်လွှာသည် အကာ အကွယ်ပေးထားသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ရေခဲ၊ ဓာတ်ငွေ့ခဲ တို့ အငွေ့ပျံမှုသည် ဝတ်ဆံ၏ မျက်နှာပြင်ကို ပြန်လည်

အေးစေနိုင်ကြောင်းနှင့် ဝတ်ဆံ့ပန်းထွက်လာသည့် ဓာတ်
ငွေမြူမန်များတွင် သက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် အခြေခံဖြစ်
သောဇီဝဒြပ်ပေါင်းများ၊ များစွာပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ရှိ
ရလေသည်။

ကမ္ဘာ့သိပ္ပံ ပညာရှင်များသည် ယခုအကြိမ် ဟယ်လီ
ကြယ်တံခွန် လေ့လာရေးမှ အတွေ့အကြုံများ၊ လေ့လာ
တွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံ၍ ကြယ်တံခွန် တစ်ခု၏ ဝတ်
ဆံ့မှ ဝတ္ထုပစ္စည်းနမူနာများ ကူးယူ သယ်ဆောင် လာနိုင်
မည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ များကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်
အောက်တိုဘာလတွင် ပြုလုပ် ကြရမည် ဖြစ်လေသည်။
ထိုမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့သို့ အချက်အလက်များ ပြန်လည်ပေးပို့
နိုင်သည့် အလိုအလျောက် လေ့လာရေး ကိရိယာများကို
ကြယ်တံခွန်တစ်ခု၏ ဝတ်ဆံ့အပေါ်သို့ လွတ်တင် ပေးနိုင်
ရန် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းသွားကြမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့
လွတ်တင်ပေးနိုင်ခဲ့လျှင် ကမ္ဘာမှလွန်စွာ အလှမ်းဝေးသော
အာကာသ အတွင်းပိုင်း လေ့လာမှုများကို အကုန်အကျ
သက်သာစွာဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော် ယခုအကြိမ် ဟယ်လီ
ကြယ်တံခွန် လေ့လာရေး အစီအစဉ်သည် ကြယ်တံခွန်ကို
လူသားတို့အတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိစွာအသုံးပြုနိုင်ရေး သုတေ
သနာအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ပင် ဖြစ်လေတော့သည်။

ဦးစိန်ဝင်း

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတသစ် ကိုရုဇွန် အင်္ဂါနီ

အင်္ဂါနီ၊ ကိုရုဇွန် ကိုဂျူအန်ကို (ခရစ် ၁၉၃၃-)

။ ။ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသမိုင်းတွင် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း အပြင်း
ထန်ဆုံးသော “ပြည်သူ့အာဏာ”လှုပ်ရှားမှုဟု အမည်တွင်
သည့် လူထုအကြွေကြီးနှင့်အတူ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုး
သမီး သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သူ ကိုရုဇွန် ကိုဂျူအန်ကို အင်္ဂါနီ
(ကိုရီ)ကို ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့က မနီလာ
မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က မနီလာမြို့ စိန့်စကောလပ်
စတီကာ ကောလိပ်၊ အဆန်းရှင်း ကွန်ဗင့်ကျောင်းတို့တွင်
ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင်ကိုရီတို့မိသားစု
သည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့၍ ဖိလာ
ဒဲလဖီးယားမြို့ရှိ ရာဗင်ဟီးလ်အကယ်ဒမီနှင့် နေ့တိုက်အိမ်
ကွန်ဗင့်ကျောင်းတို့တွင် ပညာကိုဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။

ကိုရီသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်အထိ မောင်စိန့်
ဗင်းဆင့်ကောလိပ်၌ တက်ရောက်ဆည်းပူးခဲ့ပြီး ပြင်သစ်
ဘာသာအဓိကဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် မနီလာမြို့ရှိ
အရှေ့ဖျားဒေသ ဥပဒေကောလိပ်၌ ပညာသင်ယူခဲ့ပြန်
သည်။

ကိုရီသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့
တွင် ဘီနစ်နီအက်စ် အင်္ဂါနီ ဂျူနီယာ (နီနိုင်း) နှင့် အိမ်

ထောင်ပြုသည်။ ကိုရုဇွန် အင်္ဂါနီသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင်
မောင်စိန့်ဗင်းဆင့် ကောလိပ်နှင့် စတုန်းဟီးလ် ကောလိပ်
တို့မှ ဂုဏ်ထူးဆောင်စာပေပါရဂူဘွဲ့များ ဆွတ်ခူးရရှိသည်။

သမ္မတ မားကိုက ၁၉၇၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၁ ရက်
တွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးနောက် အတိုက်ဒဏ်ခံနိုင်
ရေးသမားများကို ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခဲ့ရာ ကိုရီ၏
ခင်ပွန်း ဘီနစ်နီအင်္ဂါနီလည်း စစ်အကျဉ်းထောင်တစ်ခု၌
ထိန်းသိမ်းခံရသည်။ ထိုသို့ ခင်ပွန်းသည် ဘီနစ်နီ ရက်
ပေါင်း ၂,၇၀၀ နီးပါး အထိန်းသိမ်းခံနေရစဉ် ကိုရီသည်
ခင်ပွန်းသည်၏ ကိုယ်စားနိုင်ငံရေးလောကနှင့် ထိတွေ့လာ
ခဲ့ရသည်။ ထောင်တွင်းမှ ခင်ပွန်းသည်၏ ညွှန်ကြားချက်
အတိုင်း အာဏာရှင်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု များကို
ဖော်ဆောင် ပေးခဲ့သည်။ တစ်ဖန် နိုင်ငံတစ်ဝန်း နိုင်ငံရေး
အကြွေအခြေအနေနှင့် ပြည်သူတို့၏ စီးပွားရေး လူမှုရေး
အခြေအနေများကို ခင်ပွန်းသည်ထံ တစ်ခုမကျန်တင်ပြခဲ့
သည်။

ထို့နောက် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘီနစ်နီထောင်မှလွတ်
မြောက်လာပြီးနောက် နှလုံးခွဲစိတ်ကုသမှုခံယူရန် အမေရိ

ကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ထွက်ခွာခဲ့သောအခါ ကိုရိုလည်း အတူ လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖိလစ်ပိုင်၌ မားကို ဆန်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဆက်လက်ပေါ်ပေါက် နေစေရန် အထူးအရေးပါသောမိန့်ခွန်းများ၊ စာတမ်းများ၊ ကြေညာချက်များကို ပြုစု လှုံ့ဆော်ရာတွင် ကိုရိုသည် ဘီနစ်နိုကို ကူညီနေခဲ့သည်။ ဘီနစ်နိုသည် ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်မှ ပြန်လာခဲ့ရာ မနီလာလေဆိပ်မှာ လုပ်ကြံခံခဲ့ရသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ်၊ ၁၉၈၄-၈၅၊ ၂၁၄ - ၉။) နောက်ပိုင်းတွင် သမ္မတမားကို အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုကို မကျေမနပ်ဖြစ်လျက်ရှိသည့် ထောင် ပေါင်းများစွာသော ဖိလစ်ပိုင်ပြည်သူများသည် အင်္ဂါနိ လုပ်ကြံမှုတွင် သမ္မတမားကိုအစိုးရပါဝင် ပတ်သက်နေ ကြောင်းသိရှိခဲ့ပြီး ဆယ်စုနှစ် အတွင်း အကြီးအကျယ် ဆုံးသောမားကို အစိုးရ ဆန်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြပွဲများကို ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

မားကိုသည် မိမိသမ္မတ သက်တမ်းမစေ့မီ ၁၈ လခန့် စော၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲများကို တောင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်း ရွေး ကောက်ပွဲ၌ မားကိုသည် မသမာမှုများပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကာ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အကျပ်ကိုင်မှုများ ကြီးထွားလာ ခဲ့သည်။ ထိုနောက် သမ္မတ မားကိုသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ပြည်ပသို့ထွက်ခွာသွားခဲ့ ရသည်။ ယင်းနေ့မှာပင် ကိုရုဇန်အင်္ဂါနိသည် မနီလာမြို့ ဆင်ခြေဖုံးရှိ ဖိလစ်ပိုင်နီကလပ်၌ တရားသူကြီးတီဟန်ကီး၏ ရွှေမှောက်တွင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ကာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော အမျိုးသမီးသမ္မတဖြစ်လာခဲ့သည်။ (ဖိလစ် ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ - ၉။)

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု။ ။ အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုသည် နီကရာဂွာနိုင်ငံရှိ ကွန်ထရာ သူပုန်များကို ထောက်ခံ အားပေးလျက် ရှိရာ ယင်းသူပုန်များအတွက် လက်နက်များ သယ်ဆောင်နေသည်ဆိုသော စီ ၁၂၃ ကေအမျိုးအစား လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် နီကရာဂွာ အစိုးရတပ် ၏ ပစ်ချခြင်းကိုခံရသည်။ အမေရိကန်လေယာဉ် ဝန်ထမ်း နှစ်ဦးသေဆုံးပြီး ကျန်အမေရိကန် တစ်ဦးဖြစ်သော ယူဂျင်း ဟာဆင်ဖတ်စ်သည် ဖမ်းဆီးခံရသည်။ နီကရာဂွာ နိုင်ငံ ဥပဒေ ကို ချိုးဖောက်မှု အကြမ်းဖက်မှုတို့ဖြင့် ဟာဆင်ဖတ်စ်ကို အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့မှစ၍ ရုံး တင် စစ် ဆေး ကာ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက် နေ့ တွင် ထောင်ဒဏ်အနှစ် ၃၀ စီရင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဆန်ဒီနစ္စတာ အစိုးရအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် သမ္မတ ဒင်နီယယ် အော်တီဂါက

ဟာဆင်ဖတ်စ်ကို လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပြုကာ ဒီဇင်ဘာ လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် အထက်လွတ်တော် အမတ် ခရစ္စတိုဖာဒေါ့၏ လက်သို့ လွှဲအပ် ပေးလိုက် သည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင်းသို့ အယ်ဆာဗေဒီနှင့် ဂွာတီမာလာနိုင်ငံတို့မှ နိုင်ငံခြားသားများ ခိုးဝင်ရာတွင် အားပေးကူညီ ပူးပေါင်းကြံစည်မှုဖြင့် ခိုလှုံရာ လှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့ဝင် ခြောက်ဦးကို အရီဇိုးနားပြည်နယ် တပ်ဆန်မြို့ရှိ ပြည်ထောင်စုတရားရုံးက ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့ တွင် ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခဲ့သည်။ ခိုးဝင်လာသူများကို ဝှက်ပေးခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးခြင်းတို့ကို ကျူးလွန် ခဲ့သည့် ယင်းအမှုတွင် တရားခံများသည် ယခင်ကလည်း လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်မှုဖြင့် အရေးယူခံရဖူးသော်လည်း ခိုလှုံရာ လှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုကို အမေရိကန် အစိုးရက ပထမ ဆုံးရုံးတင် စီရင်သည့် အမှုဖြစ်သည်။ စစ်ဘေးသင့်နေသော အမေရိကအလယ်ပိုင်းဒေသမှ ဒုက္ခသည်များကို အရီဇိုး နားပြည်နယ်နှင့် ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ပင်လယ်အော် ဒေသတစ်ဝိုက်သို့ ပို့ဆောင်ပေးကာ ခိုလှုံ စေသည့်လုပ်ငန်း ကို ခိုလှုံရာ လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့က ၁၉၈၁ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းမှ စ၍ တရားမဝင် ဆောင်ရွက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ကာလီ ဖိုးနီးယားပြည်နယ် ဘာကလီမြို့က ခိုလှုံရာ မြို့တော်အဖြစ် ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လတွင် ကြေညာခဲ့ပြီးနောက် ဆန်ဖရန် စစ္စကိုမြို့နှင့် ဆီးတဲလ်မြို့ စသော မြို့ကြီး ၂၀ ခန့်က လည်း အလားတူကြေညာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ် လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် နယူးမက္ကဆီကိုပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေး မှူးက ပထမဦးဆုံးသော ခိုလှုံရာ မြို့တော်အဖြစ် ကြေညာ ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ခိုလှုံရာ လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ် မြင့်မား လာစဉ် ခိုလှုံရာ လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ဝင် တစ်စုကို တရားရုံးက လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေအရ အပြစ်ဒဏ် ပေး ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အတ္တလန္တာ အကျဉ်းထောင်တွင် ကျူးဗား လူမျိုး ၁,၉၀၀ ကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းသည် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင် ရာ နိုင်ငံတကာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရာရောက်သည်ဟူ၍ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့တစ်ရပ်က ၁၉၈၆ ခု နှစ် မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂသို့ တိုင်ကြားခဲ့ သည်။ ယင်းကျူးဗားအကျဉ်းသားများထဲတွင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ကျူးဗားနိုင်ငံ မာရီယယ်ဆိပ်ကမ်းမှ အစုအပြုံ လိုက် ထွက်ပြေးလာခဲ့သူ ၃၉၀ ကျော်လည်း ပါဝင်သည်။ အများစုသည် ရာဇဝတ်ကောင်များနှင့် စိတ်ရောဂါသည် များ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဥပဒေ အရ လက်သင့်မခံနိုင်သူတို့ကို ပြန်ပို့လျှင် ကျူးဗားနိုင်ငံ

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

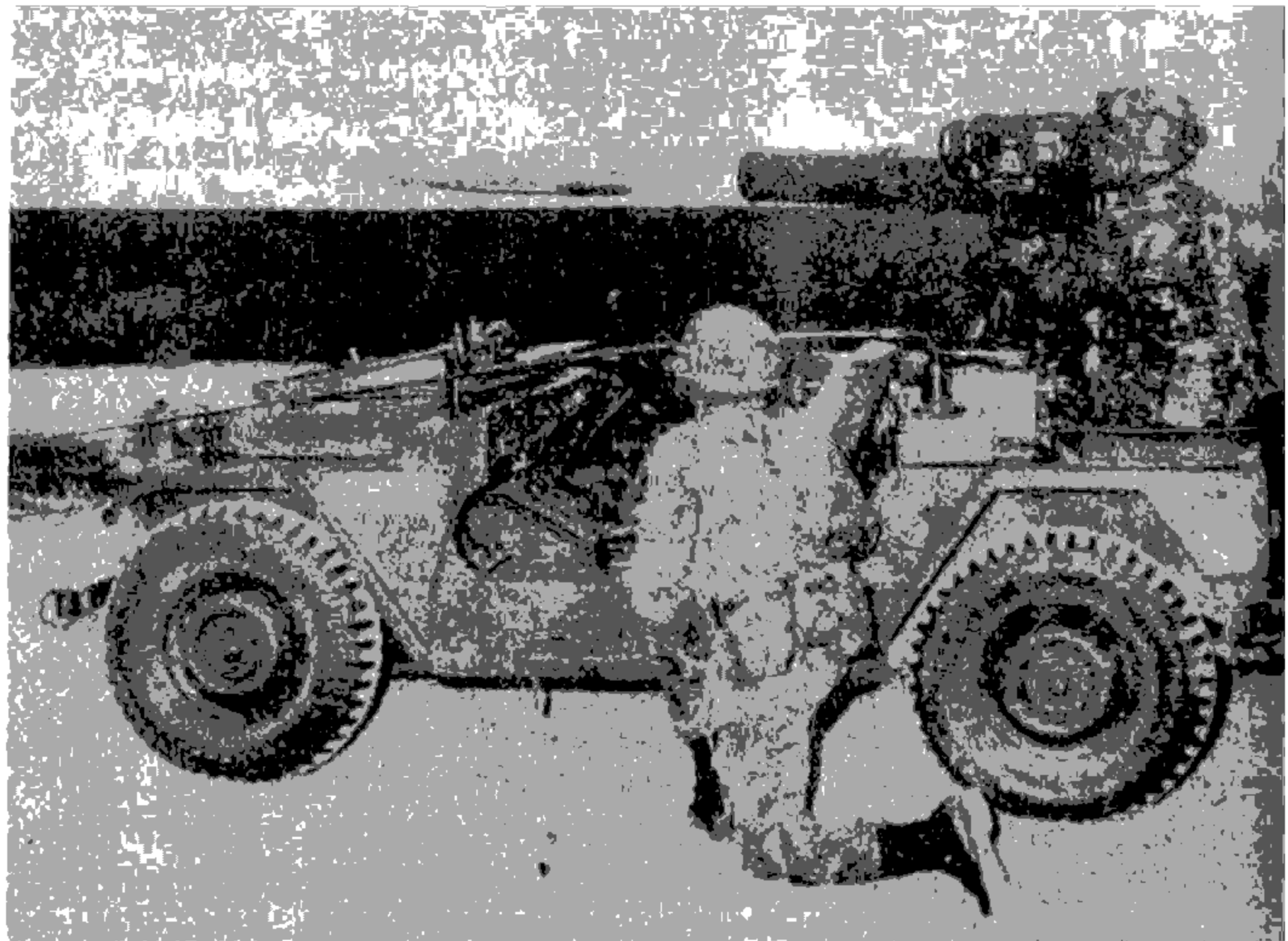
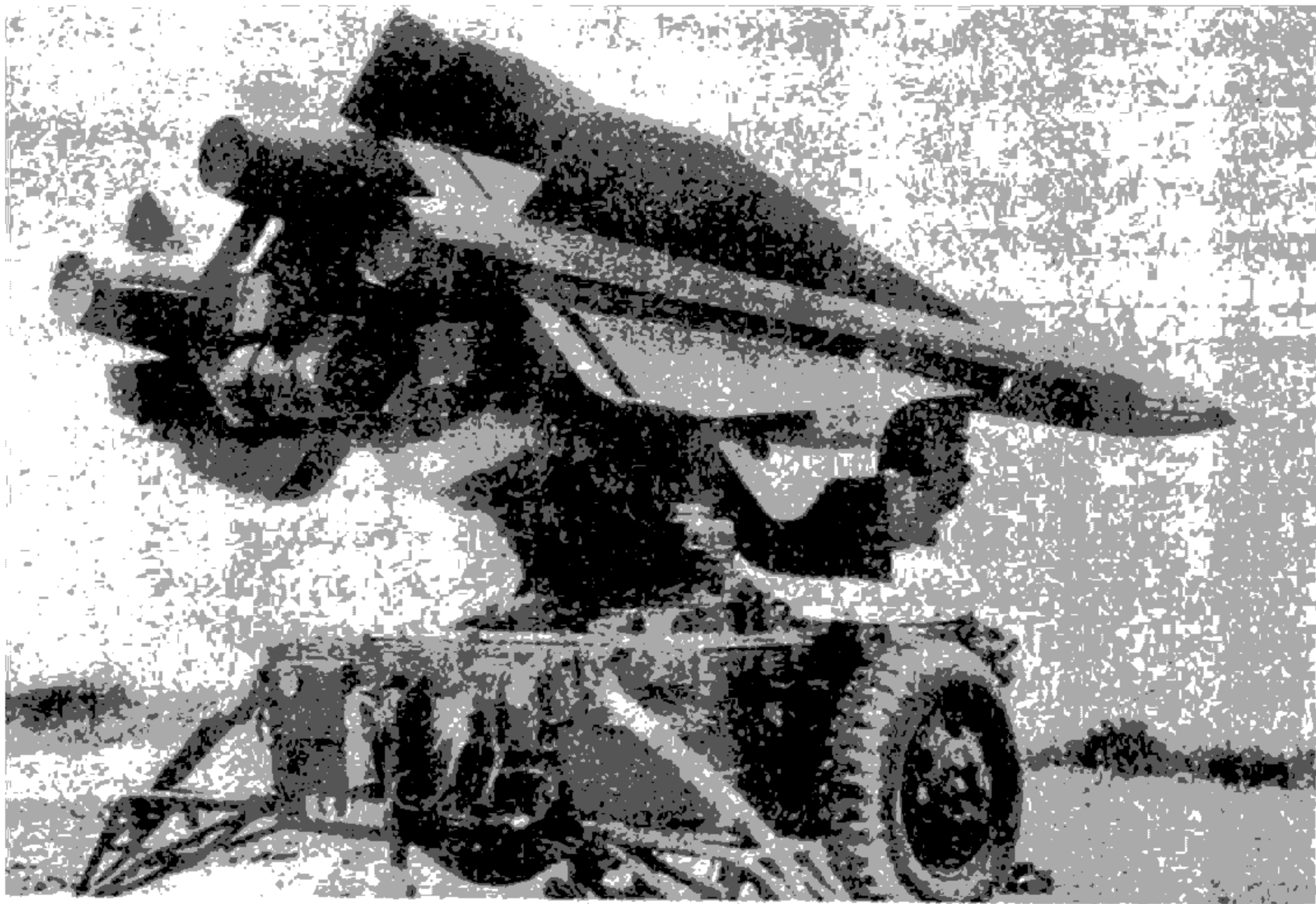
က လက်ခံမည်ဟူ၍ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက ချုပ်ဆို ထားသည့် နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူညီချက် တစ်ရပ်ကိုလည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ် မေလတွင် ကျူးပားနိုင်ငံက ရပ်ဆိုင်းထား ခဲ့သည်။ ယင်းလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီ ချက်ကို ပြန်လည်ချုပ်ဆိုရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက နှစ်နိုင်ငံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကျူးပားက အမေ ရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ရေဒီယို အသံလွှင့်ခွင့် တောင်းဆို ထားချက်အပေါ် ပြေလည်မှု မရသဖြင့် ဆွေးနွေးမှု ပျက်ပြားခဲ့ရသည်။

အမေရိကန် ပြည် ထောင် စု အ ထက် လွှတ် တော်က ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ အောက်လွှတ်တော်က ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေကြမ်းများ အသီးသီး အတည်ပြုပြီးဖြစ်သော်လည်း အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမရရှိသေးသောကြောင့် ဥပဒေ မဲ့ ဝင်ရောက်လာသူများ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် များပြား လာနေရာ ပြည်သူ့ကြားတွင် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ကြီးထွား လာသည်။ ခိုးဝင် ရောက်ရှိနေသော နိုင်ငံခြားသားဦးရေ ကို အစိုးရ သတင်းရပ်ကွက်များမှ ခန့်မှန်းချက်အရ နှစ် သန်းမှ ခြောက်သန်းထိ ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ ကွန်ဂရက် ဘတ်ဂျက်ရုံးကမူ အထက်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေကြမ်းအရ ဆိုလျှင် ခိုးဝင်သူ ၉,၅၂,၀၀၀ သည် တရားဝင်နေထိုင်ခွင့် ရလာနိုင်ပြီး ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ တစ်ဆက်တည်း ဝင်ရောက် နေထိုင်လာသူ ဖြစ်ရေးကိုသာ အလေးအနက်ထားသော အောက်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေ ကြမ်းအရ ၂၂,၀၀,၀၀၀ ခန့်သည် တရားဝင် နေထိုင်ခွင့် ရလာနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

သို့ဖြစ်၍ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ကို ညှိနှိုင်းခဲ့ကြရာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက် နေ့တွင် အောက်လွှတ်တော်၌ ထောက်ခံမဲ ၂၃၈ မဲ၊ ကန့် ကွက်မဲ ၁၇၃ မဲဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၇ ရက် နေ့ တွင် အထက်လွှတ်တော်၌ ထောက်ခံမဲ ၆၃ မဲ၊ ကန့် ကွက် မဲ ၂၄ မဲဖြင့်လည်းကောင်း အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ (၁၉၈၆) ဟု ခေါ်တွင်သည့် ယင်းဥပဒေသစ် ကို နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရော်နယ် ရေဂင် က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ တစ်ဆက် တည်း နေထိုင်လာသည့် ခိုးဝင်လာသူများအား လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပေးပြီး အမြဲတမ်း နေခွင့် ပြုခြင်းအားဖြင့် နောင်ငါးနှစ်တွင် နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူနိုင်ရန် အခွင့် အလမ်း ရစေခဲ့သည်။ ယင်းဥပဒေအရ ဥပဒေနှင့်အညီ နေထိုင်ခွင့်ရမည့် နိုင်ငံခြားသားများ၏ သက်သာ ချောင် ချိရေးနှင့် အခြား အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရေးအတွက် ပြည်နယ်နှင့်ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း များအား လေးနှစ်တာကာလအတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ဒေါ်လာ သန်း ၄၀၀၀ ခွင့်ပြုထားသည်။ ယင်း နိုင်ငံခြားသားများအား အလုပ်ခန့်ထားရာတွင် မူလလူမျိုးဇာစ်မြစ်အရ ခွဲခြားမှုမပြု ရန်လည်း တားမြစ်ထားသည်။

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံသည် နျူကလီးယား ဆောင်း (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-၈၆၊ ၁၈၂ နှင့် ၁၉၈၆- ၈၇၊ ၂၀၇-၈၈) အပါအဝင်နျူကလီးယားစစ်ပွဲ၏ ရာသီ ဥတုဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးဆက် အလား

အမေရိကန်မရိန်းတပ်များတွင် သုံးနေသည့် ဟော့ဒ်ခုံးကျည် လက်နက်(ဝဲပုံ)နှင့် တင့်ကားဖျက် တိုးခုံးကျည်

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

အလာတို့ကို လေ့လာ၍ အစီရင်ခံစာတစ်ရပ်တင်သွင်းရန် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အထွေထွေညီလာခံ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပင်မကော်မတီက တင်သွင်းခဲ့သော ယင်းအဆိုကို ထောက်ခံမဲ ၁၄၀၊ ကြားနေ ၁၀ မဲဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းအဆိုကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု တစ်နိုင်ငံတည်းက သာဆန့်ကျင်မဲပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်နှင့် ယင်းချူကလီးယားဆောင်း သီအိုရီ မှန် မမှန်ကို စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့သည်။ ချူကလီးယားစစ်ပွဲတွင် ချူကလီးယား လက်နက်များ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် မိုင်းမီးခိုးများ ထွက်လာကာ နေရောင်ခြည်မှ အလင်းကို စုပ်ယူထားခြင်းဖြင့် ချူကလီးယား ဆောင်းရာသီကို ဖန်တီးနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ စူးစမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လော့စအိန်းဂျလီးမြို့၏ အရှေ့ဘက် မိုင် ၃၀၀ အကွာရှိ တောရိုင်းမြေ ကေ ၃၀၀ ပေါ်သို့ မီးလောင်ဗုံးများကို ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် ကြဲချကြည့်သည်။ ချူကလီးယား စစ်ပွဲတွင် မိုင်းမီးခိုးများက ကောင်းကင်ကိုမှောင်အတိကျစေကာ ရာသီဥတုကို အအေးလွန်စေခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကို ထိခိုက်စေမည့်အပြင် လူသားအပါအဝင် သက်ရှိမျိုးစိတ်အမျိုးမျိုး ပျက်သုဉ်းစေမည် ဟူသော သီအိုရီကို ပထမဆုံးအကြိမ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စမ်းသပ်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာရှင် ၅၅ ဦးသည် လေယာဉ်ငါးစင်း ပေါ်တွင် စီးနင်း လိုက်ပါလျက် ယင်းစမ်းသပ်ချက်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့ကြသည်။ မီးခိုးများကို ပေ ၁၀,၀၀၀ မှ ၁၂,၀၀၀ ထိ မြင့်တက် လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ မီးတောက်များဖန်တီးခဲ့ရာ ဆန်ဂါဘာရီယယ် တောင်တန်းများပေါ်ရောက်အောင် ပေပေါင်း ၆,၅၀၀ ခန့် မြင့်တက် နှိပ်မခဲ့သည်။ ဓာတ်ဆီဂါလံ ၈၀ နှင့် ညီသော လောင်မီးဗုံးကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင် ပစ်ချခဲ့ရာ ပေ ၅၀ ကျော် မြင့်သော မီးတောက်များကို ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ရည်မှန်းထားသော နယ်ပယ် အကျယ်အဝန်း၏ ထက်ဝက်ကို မီးလောင်တိုက်သွင်း၍ လေ့လာခြင်းဖြင့် အတော်အတန် အားကိုးထိုက်သော အချက်အလက်များ ရရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင် ကားလ် ဆာဂင်နှင့် သုတေသနပညာရှင် ရစ်ချတ် တာကိုတို့ ၁၉၈၃ ခုနှစ်က ဗွေဆော်ဦးတင်ပြခဲ့သည့် ယင်း သီအိုရီကို ဆက်လက်၍ စမ်းသပ်လေ့လာရဦးမည်ဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ၂၅ ကြိမ်မြောက် အာကာသလွန်းပုံခရီးစဉ်အဖြစ် ချယ်လင်ဂျာ အာကာသလွန်းပုံယာဉ် (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-၈၆၊ ၇၈-၉၁) သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့က

လွတ်တင် ပြီး ၇၄ စက္ကန့်အကြာတွင် ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ချယ်လင်ဂျာ လွန်းပုံယာဉ်၏ ၁၀ ကြိမ် မြောက် ခရီးစဉ်သည် ထိုကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲမှုဖြင့် အဆုံး သတ်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် လွန်းပုံယာဉ် အားပင့် ကိရိယာ ဒီဇိုင်းပုံစံသစ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကို စမ်းသပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့က နှစ်မိနစ်ခွဲကြာမျှ ပစ်လွှတ်စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ၁၀ ကြိမ် စမ်းသပ်ကြည့်ရန် ရှိသည့်အနက် တတိယအကြိမ်မြောက် စမ်းသပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် အာကာသယာဉ်မှူးများအတွက် အရေးပေါ် ခုန်ထွက်နိုင်သည့်ယန္တရားစုကိုလည်း ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဒစ္စကာဗရီ အာကာသလွန်းပုံယာဉ် လွတ်တင်သည့်အခါ ယင်းလွန်းပုံယာဉ်၌ တပ်ဆင်ပေးနိုင်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

ချယ်လင်ဂျာ လွန်းပုံယာဉ် ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး နောက် ပြေလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် လေတပ်၏ ထောက်လှမ်းရေးဂြိုဟ်တုကို လွတ်တင်သော တိုက်တန် ၃၄ ဒီ ခုံးပုံသည်လည်းကောင်း၊ မေလ ၃ ရက်နေ့တွင် မိုးလေဝသဂြိုဟ်တုကို လွတ်တင်မည့် ဒယ်လတာ ခုံးပုံသည်လည်းကောင်း ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် နောက်ဆုံးလွတ်တင်ခြင်းအဖြစ် အက်တလပ်စ်စင်တော် ခုံးပုံကို ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင်ပစ်လွှတ်ရာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ယင်းခုံးပုံက ဒေါ်လာ ၁၂၅ သန်းတန် စစ်ရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေးဂြိုဟ်တု တစ်လုံးကို လွတ်တင်ပေးခဲ့သည်။

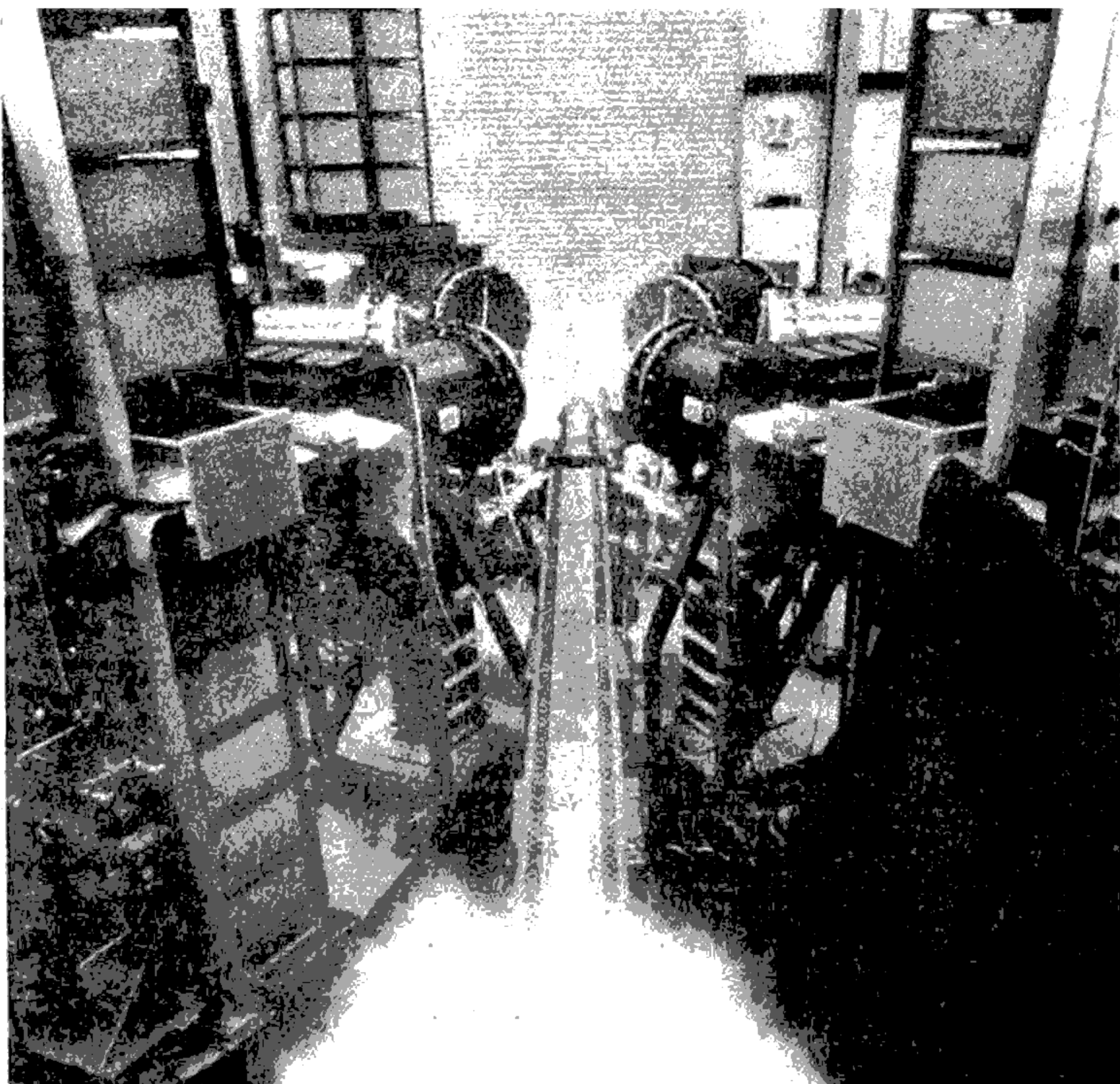
ထို့ပြင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့က ကြယ်တာရာစစ်ပွဲ အကြိုစမ်းသပ်မှုအဖြစ် စစ်မြေပြင်သုံးလွှဲပစ်ခုံးပုံတစ်စင်းကို ဟန့်တားဖျက်ဆီးကြည့်ရာ အောင်မြင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ထိုလအတွင်းမှာပင် ဒယ်လတာ ခုံးပုံတစ်စင်းနှင့် ဂြိုဟ်တုနှစ်လုံးတို့ကိုသုံး၍ ရန်သူ ခုံးပုံကို ခြေရာခံသော နည်းစနစ်နှင့် ကိရိယာသစ်တို့ကို စမ်းသပ်ကြည့်ရာ လွတ်တင်စအဆင့်မှာပင် ပစ်မှတ်အဖြစ် ချိန်ထား နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဗျူဟာ ကာကွယ်ရေး ရွှေပြေး အစီအစဉ် (အက်စ်ဒီအိုင်) (ကြယ်တာရာစစ်ပွဲ အစီအစဉ်)ကို ဒေါ်လာ သန်း ၁,၀၀,၀၀၀ အကုန်အကျခံ၍ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ စောစောပိုင်းတွင်ပင် ဖြန့်ကြက်နိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ယင်းအစီအစဉ်၏ ပထမဆုံးအဆင့်တွင် ခုံးပုံ ၁၀,၀၀၀ တပ်ဆင်ထားသော ဂြိုဟ်တုပေါင်း ၁၀၀၀ ပါဝင်မည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းလက်နက်များဖြင့် ရန်သူခုံးပုံ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကို လွတ်တင်စ အဆင့်မှာပင် ချေမှုန်းနိုင်မည်ဟု ဆိုသည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

၁၄၁—၅။) ဗြိတိန်နှင့် အနောက်ကျာမနီတို့သည် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကလည်းကောင်း၊ အစွဲရေး နိုင်ငံသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ် မေလ ၆ ရက်နေ့ကလည်းကောင်း၊ အီတလီ နိုင်ငံသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ကလည်းကောင်း အက်စ်ဒီအိုင် သုတေသန အစီအစဉ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အတူပါဝင်ရန် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံကလည်း ယင်း သုတေသန အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီဟု ၁၉၅၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက် နေ့ တွင် သတင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂျပန်နိုင်ငံသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ကဏ္ဍ ကုမ္ပဏီများကိုသာ ပါဝင်ခွင့်ပြု၍ အစိုးရပိုင်ကဏ္ဍကို ပါဝင်ခွင့် မပြုသောကြောင့် အနောက်ကျာမနီနှင့် မတူဘဲ တစ်မူထူးခြားသည်ဟု ဆိုသည်။ အစွဲရေးနိုင်ငံက အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ အက်စ်ဒီအိုင် သုတေသနအစီအစဉ် တွင် ပါဝင်လာပြီး ရက်ပိုင်းမျှအကြာတွင် ဆီးရီးယား နိုင်ငံရှိ ဆိုဗီယက် တာတိုပစ် ဒုံးပျံများကို အစွဲရေးနိုင်ငံ က ကြယ်တာရာစစ်ပွဲနည်းပညာဖြင့် ချေမှုန်းနိုင်ကြောင်း ဖြင့် အစွဲရေး နျူကလီးယား ရူပဗေဒပညာရှင် အက်ဒွပ် တဲလားက ပြောကြားခဲ့သည်။ အက်ဒွပ် တဲလားသည် ဟိုက်ဒြိုဂျင်ဗုံး၏ဖခင်ဟု ထင်ရှားသူ ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် အီရတ်နိုင်ငံအား ဘဲလ် ၂၁၄ အက်စ်တီ အမျိုးအစား စစ်သည်တင် ရဟတ်ယာဉ် ၄၇ စင်းကို ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက ရောင်းချခဲ့ကြောင်း

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ကြယ်တာရာစစ်ပွဲသုတေသန အစီအစဉ်(အက်စ်ဒီအိုင်)ကို ဆက်လက်ပြုလုပ်လျက်ရှိရာ အီလက်ထရို မဂ္ဂနက်တစ် လက်နက်တစ်ခုကို ပစ်ခတ် စမ်းသပ်နေစဉ်

ဖြင့် သတင်းထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ဒုံးကျည်ပစ်စင်များ တပ် ဆင်သုံးစွဲနိုင်သော ယင်း ရဟတ်ယာဉ်များကို စစ်ပွဲသုံး မဟုတ်သော စက်ယန္တရား အမျိုးအစားတွင် ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် အစိုးရထံမှ သဘောတူညီ ချက် ရယူရန် မလိုဘဲ ရောင်းချနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ထိုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလကလည်း အမေရိကန် စစ်ရေးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ရပ်သည် အီရတ်သို့ သွား၍ လက်နက်ပစ္စည်းပြပွဲတစ်ရပ် ခင်းကျင်းပြသခဲ့သည်ဟူသော သတင်းသည် ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသတင်း များကို အမေရိကန် အာဏာပိုင်များက အပြင်းအထန် ငြင်းဆိုထားသည်။

ထို့ပြင် အီရန်နိုင်ငံသို့ တိတ်တဆိတ် လက်နက်ရောင်း ချမှုဖြင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ပြေလက တရားခွင်တင်ရသည့်အမှု လည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ (အစွဲရေးနိုင်ငံ — ၅။) အမေရိကန် သမ္မတ ရော်နယ် ရေဂင်သည် လက်ဗနွန် နိုင်ငံရှိ အမေရိကန် ဓားစာခံများလွတ်မြောက်ရန်လည်းကောင်း၊ အီရန်နိုင်ငံ၏ သဘောထား ပျော့ပျောင်းသော အစိုးရ ခေါင်းဆောင်အုပ်စုပိုင်းနှင့် ဆက်ဆံရေး တိုးတက်ရေး လမ်းစရရှိစေရန် လည်းကောင်း အီရန်နိုင်ငံသို့ လက်နက် ရောင်းချခွင့်ပြုခဲ့သည်ဟူသောစွပ်စွဲမှုဖြင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ဆအူးဒီ အာရေဗျ လက်နက်ပွဲစား သန်းကြွယ်သူဌေး အက်ဒနန် ခါရှော့ဂျီး၏ အဆိုပြုချက်အရ အစွဲရေး လက် နက်ကုန်သည်နှစ်ဦးနှင့် အီရန်လက်နက်ကုန်သည် မနှုချာ ဂေါ်ဘာနီဖာတို့ လန်ဒန်မြို့၌ ၁၉၅၅ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်း တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အီရန်အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းရှိ သဘောထား ပျော့ပျောင်းသော အုပ်စုသည် ခိုမေန် ကွယ်လွန်သည့်အခါ အာဏာရလာမည်ဖြစ်၍ အမေရိကန် လက်နက်များကို ဝယ်ခွင့် ရလျှင် တိုးတက်နိုင်ဖွယ်ရှိ ကြောင်းဖြင့် အီရန်ဝန်ကြီးချုပ် ဟူစိန် မူဆာဗီနှင့် ရင်းနှီးသူ ဂေါ်ဘာနီဖာက ပြောကြားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် ထိုစဉ်က အစွဲရေး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေးဗစ် ကင်ချီက အမေရိကန်သို့ သွား၍ ထိုစဉ်က အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးအရာရှိ မက်ဖာလိန်းနှင့် တွေ့ဆုံကာ ယင်းကိစ္စကို တင်ပြခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၊ ဒီဇင် ဘာလ၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မေလ၊ သြဂုတ်လနှင့် နိုဝင်ဘာလတို့တွင် အီရန်သို့ လက်နက် ရောင်းချဖြစ်ခဲ့သည်။ အစွဲရေးပိုင် လက်နက်များထဲမှ တိုး တင့်ကားပစ် ဒုံးကျည် ၅၀၀ နှင့် လေယာဉ်နှစ်စင်းစာ အခြားလက်နက် ပစ္စည်း များကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက လက်နက်သစ်များ နှင့် လဲလှယ်ပေးမည်ဟု မှတ်ယူကာ အစွဲရေးအစိုးရသား ၁၉၅၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက ယင်းလက်နက်များကို

အိရန်နိုင်ငံသို့ ပို့ပေးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ တစ်ဖန် အစ္စရေး တို့က ဟောခွင့်အမျိုးအစား မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးကျည် ၁၈ ခုကို ပို့ရာတွင် ယင်းလက်နက်များသည် ခေတ်မီ တော့ဟုဆိုကာ အိရန်က ငြင်းပယ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ မေလ၊ ဩဂုတ်လနှင့် နိုဝင်ဘာလတို့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် တိုးဒုံးကျည် ၂,၀၀၈ ခုနှင့် ဟောခွင့်ဒုံးကျည် အပိုပစ္စည်း ၂၃၅ ထုပ်တို့ကို ပို့ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ခါရှော့ဂျီးသည် ယင်းအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရင်းနှီးလိုသူများထံမှ ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂၀,၀၀၀ စုဆောင်းခဲ့သည် ဆိုသည်။ ဂေါ်ဘာနီဖာ၏ အဆိုအရ အိရန်နိုင်ငံက ယင်းလက်နက်များအတွက် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၃၅,၀၀၀ ပေးချေခဲ့ရသည်ဟုဆိုသည်။ အမေရိကန် ရှေ့နေချုပ် အက်ဒွင် မီးစ်၏ အဆိုအရ အမေရိကန် ဗဟို ထောက်လှမ်းရေး အေဂျင်စီ (စီအိုင်အေ)က ဒေါ်လာ သန်း ၁၂,၅၀၀ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းငွေတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက ပို့ခဲ့သော တိုးဒုံးကျည် ၅၀၀ ဖိုး မပါသေးဟု ဆိုသည်။ အရောင်းအဝယ် ဖြစ်အောင် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်သူများသည် ဒေါ်လာ ငါးသန်း ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် လေယာဉ်နှစ်စီးစာ လက်နက်ပို့ပြီးနောက် ထိုလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် လက်ဗနွန်နိုင်ငံရှိ ဓားစာခံ ဘစ်ဂျမင် ပေယာ လွတ်မြောက်လာခြင်း၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့တွင် လေယာဉ်တစ်စင်းစာ လက်နက် ပို့ပေးပြီးနောက် ထိုလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဓားစာခံ လော့ရင့်ဂျင်ကို လွတ်မြောက်လာခြင်းတို့ကို ထောက်၍ လက်နက် ရောင်းချမှုသည် ဓားစာခံများ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အကြမ်းဖက်သမားများအား လိုက်လျော့ခြင်း ဖြစ်သည် ဟု စွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ အိရန်နိုင်ငံသို့ ၁၉၈၆ ခုနှစ် မေလ ၂၈ ရက် နေ့က မက်ဖာလိန်း သွားရောက် ခဲ့ရာ အကျယ်ချုပ်ဖြင့် လေးရက်ကြာ ထိန်းသိမ်းခံရပြီး ပြန် သွားရကြောင်းဖြင့် ဘေရွတ်မြို့ထုတ် အမ်ရီရား သတင်းစာက အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဖွင့်ချခဲ့ရာမှ အိရန်ဂိတ်၊ အိရန်စကင် စသည်ဖြင့် ခေါ်တွင်သော အိရန် လက်နက်ရောင်းချမှု အရွှပ်တော်ပုံကြီး ပွင့်ထွက် လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဖွင့်ချခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ရက်အကြာ တွင် ဓားစာခံ ဒေးဗစ် ဂျက်ကော့ဆင် လွတ်မြောက် လာသည်။

ယင်းလက်နက်ရောင်းချရငွေအနက်ဒေါ်လာလေးသန်း မှ ၁၀ သန်းအထိကို နီကရာဂွာနိုင်ငံ အစိုးရကို ဆန့်ကျင်သော ကွန်ထရို သူပုန်များအား ထောက်ပံ့ခဲ့သည်ဟူ၍ သတင်းထပ်မံထွက်လာပြန်ရာ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးလောက

တွင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကွန်ထရို သူပုန်တို့၏ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံရှိ ဘဏ်စာရင်းသို့ အစ္စရေးကိုယ်စားလှယ် တို့မှတစ်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းကိစ္စတွင် အမေရိကန်အစိုးရ ပါဝင် ပတ်သက်ခြင်း မရှိကြောင်းဖြင့် သမ္မတ ရေဂင်က ငြင်းဆိုသည်။ အစ္စရေးကလည်း ယင်းကိစ္စကို လုံးဝမသိကြောင်းဖြင့် ငြင်းဆိုသည်။ ကွန်ထရိုသူပုန်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကလည်း ဆွစ်ဇာလန်တွင် ငွေစာရင်း ဖွင့်ထားခြင်း မရှိသည့်အပြင် ယင်းငွေများကိုလည်း မရကြောင်းဖြင့် ငြင်းဆိုသည်။ ယင်းကိစ္စကို ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ဖွဲ့၍ စစ်ဆေးလျက်ရှိသည်။ ယင်းကိစ္စရပ်များတွင် သေချာကျသမှုများမှာ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့မှစ၍ မက်ဖာလိန်း၏ ရာထူးကို ဆက်ခံသူ အမျိုးသားလုံခြုံရေး ဆိုင်ရာ သမ္မတ၏ အကြံပေးအရာရှိ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျန် အမ် ပျိုင် ဒက်စတာနှင့် ၎င်း၏လက်ထောက် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး အော်လီဗာအယ်နေဘူတို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့က ကွန်ဂရက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ထံတွင် စစ်ဆေးခံခြင်း မပြုသေးချေ။ စီအိုင်အေက ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၁၂,၅၀၀ ရရှိခဲ့သည်မှာ မှန်ကြောင်းဖြင့် စီအိုင်အေညွှန်ကြားရေးမှူး ဝီလျံပီကေစီက ဝန်ခံခဲ့သော်လည်း လက်နက်ရောင်းချရငွေ သန်းပေါင်း ၃၅,၀၀၀ အနက် ကျန်ငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ မသိရှိကြောင်းဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ထံတွင် ထွက်ဆိုထားသည်။

အာဒိစ္စရံသီ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ခြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်၊ သာသနာ့ဂုဏ်ရည်ကျောင်း (မြန်မာ ၁၂၇၂-) ။ ။ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ အာဒိစ္စရံသီ ကို ရန်ကုန်တိုင်း၊ သံလျင်မြို့နယ် ငါ့ပုရွာတွင် ခမည်းတော် ကုန်သည် ဦးစံညွန့် မယ်တော် ဒေါ်စိုးညွန့်တို့က ၁၂၇၂ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် ငါ့ပုရွာကျောင်း ဆရာတော် ဦးဉာဏဝံသကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ အဘိုး ဦးညိုဝိုင်း အဘွား ဒေါ်သဲနှစ်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၂၉၃ ခုနှစ်တွင် ငါ့ပုရွာကျောင်း ဗဒ္ဒသိမ် တော်၌ဘော့ချောင်းဂိုဏ်းအုပ်သနပွင်ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓိကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် အဘိုးအဘွား၊ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူ၍ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ အာဒိစ္စရံသီ

ဆရာတော်သည် ရှစ် နှစ်သား အရွယ်တွင် ငါ့ပုဂ္ဂိုလ် ကျောင်း ပထမဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဉာဏဝံသထံ၌ ပိဋကတ် အခြေခံပညာကို လည်းကောင်း၊ တစ်ဖန် ငါ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျောင်း ဒုတိယဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တနရိန္ဒထံ၌ ပရိယတ္တိပညာများကို လည်းကောင်း ဆက်လက်သင်ယူတော်မူသည်။ ထို့နောက် မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ဆရာတော်ကြီးနှင့် ဂဏဝါစက စာချဆရာတော်များ၊ တောင်ပြင် မြင်းဝန်မင်းကြီးတိုက် ပတ္တမြားကျောင်း ဆရာတော်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးဥက္ကံသ၊ ရွှေရေးဆောင်တိုက် ဆရာတော်ကြီး၊ ဘုရားကြီးတိုက် ဆရာတော်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဦးနာရဒ၊ ဆရာတော်ဦးအရိယ၊ ဆရာတော်ဦးခန္တိလေး၊ အသောကာ ရာမတိုက် ဆရာတော် ဦးတေဇနိယ၊ အောင်မြေရွှေဘုံတိုက် ဆရာတော် ဦးပညိန္ဒ၊ အမရပူရမြို့ မင်္ဂလာတိုက်ဟောင်း တိုက်သစ် ဆရာတော်များဖြစ်ကြသည့် ဦးဓမ္မသာမိ၊ ဦးဥက္ကံသ၊ ဦးသုဇာတ၊ ဦးဝိမလ အစရှိသည့်ဆရာတော် ကြီးများ အသီးသီးထံ၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ နေဝါညဝါ ကျမ်းစာများကို ခြောက်နှစ်တိုင် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးကျောင်း တိုက် ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးကောဏ္ဍညနှင့် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက် ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဦးနန္ဒဝံသ တို့ထံတွင်လည်း ပိဋကတ်ကျမ်းစာ အဖြာဖြာကို ၁၉ နှစ်တိုင် သင်ကြားဆည်းပူးတော်မူ ခဲ့သည်။

ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ကြားဆည်းပူးရင်း စာမေး ပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ပါဠိပထမငယ်တန်း၊ ပထမ

လတ်တန်းတို့ကို ၁၃၀၄ ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၃၀၆ ခုနှစ်တွင် ကျောက်တန်းမြို့ အမျိုးသားစာမေးပွဲ၌ ဝိနည်းငါးကျမ်းကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးတိုက်၌ ဂဏဝါစက စာချဆရာတော်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်မှစ၍ စာပေပရိယတ္တိများကို စာသင်သား ရာပေါင်းများစွာတို့ အား သင်ကြားပို့ချပေးတော်မူခဲ့ရာ ယခုတိုင်အောင် ဖြစ် သည်။ ယခုအခါ အမြဲနေ စာသင်သံသာ ၅၀၀ ခန့် ရှိသော ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်၏ ဒုတိယနာယကဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူကာ စာပေ ကျမ်းဂန်များကို ဆက်လက် ပို့ချတော်မူလျက်ရှိသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့် ကျိုက္ကဆံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့ ကြီးများ၏ သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော် အဖြစ်ဖြင့်လည်း ဆောင်ရွက်တော်မူလျက် ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့် ပွားရေး ပထမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေး ကြီးမှ ရွေးချယ်တော်မူသည့် သံဃသမ္မုတိရ သံဃာ့ ကိုယ်စားလှယ်၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင် ဆရာ တော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ နိုင်ငံတော် သံဃ မဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အဖြစ် ဆောင် ရွက်တော်မူလျက်ရှိသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်၏အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင် ရွက်တော်မူခဲ့သည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တအာဒိစ္စရံသီသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ က ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ (၁၀ ကြိမ်မြောက်) ။ ။

၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့ အထိ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့တော်တွင် အောင် မြင်စွာ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၅၁ ခုနှစ် တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့တွင် စတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ်အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မနီလာမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့ပြီး ထိုအချိန်မှ စ၍ အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲများကို လေးနှစ်လျှင် တစ် ကြိမ် ကျ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ယခု ၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှ အားကစား ပြိုင်ပွဲသို့ အာရှအိုလင်းပစ်ကောင်စီဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၃၆ နိုင်ငံအနက် ၂၇ နိုင်ငံပါဝင်ခဲ့ပြီး အားကစားနည်း ၂၅ မျိုးတွင်

အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ(၁၀ ကြိမ်မြောက်)

အားကစားသမား စုစုပေါင်း ၃,၄၀၀ ခန့်ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။

အားကစားပြိုင်ပွဲတွင် အခမ်းအနားကို ဆိုးလ်မြို့တော်ရှိ အိုလင်းပစ် အားကစားကွင်းကြီးတွင် ကျင်းပရာ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတ မစ္စတာချန်ဒူးဝှမ် တက်ရောက် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။

သစ် နှစ်ခု၊ တိုင်ထောင်ဘောလုံးလိမ့်စံချိန်သစ် တစ်ခုနှင့် သေနတ်ပစ်စံချိန်သစ် ၁၉ ခုတို့ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။

၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ တစ်ရပ်လုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်ကြည့်လျှင် အာရှနိုင်ငံသားများ၏ အားကစား စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အရည်အသွေးများသည်

အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ		
ကျင်းပသည့် အကြိမ်	ခုနှစ်	ကျင်းပသည့်မြို့
ပထမ	၁၉၅၁	နယူးဒေလီမြို့
ဒုတိယ	၁၉၅၄	မန်နီလာမြို့
တတိယ	၁၉၅၈	တိုကျိုမြို့
စတုတ္ထ	၁၉၆၂	ဂျာကာတာမြို့
ပဉ္စမ	၁၉၆၆	ဗန်ကောက်မြို့
ဆဋ္ဌမ	၁၉၇၀	ဗန်ကောက်မြို့
သတ္တမ	၁၉၇၄	တီဟီရန်မြို့
အဋ္ဌမ	၁၉၇၈	ဗန်ကောက်မြို့
နဝမ	၁၉၈၂	နယူးဒေလီမြို့
ဒသမ	၁၉၈၆	ဆိုးလ်မြို့

ပြိုင်ပွဲသို့ အိမ်ရှင် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တရုတ် ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယ သမ္မတနိုင်ငံတို့မှ အားကစားသမား အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ အများဆုံး ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၆ ရက်ကြာ ကျင်းပခဲ့သည့် ၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ အပြီးတွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံက ရွှေ ၉၄၊ ငွေ ၈၂၊ ကြေး ၄၆ စုစုပေါင်းဆုတံဆိပ် ၂၂၂ ခုရရှိကာ ဗိုလ်စွဲခဲ့သည်။ ၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲတွင် နိုင်ငံအလိုက် ရရှိခဲ့ကြသော ဆုတံဆိပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

မြားပစ်ပြိုင်ပွဲတွင် အိမ်ရှင် ကိုရီးယား အားကစားသမားများက ကမ္ဘာ့စံချိန်သစ် ၁၁ ခုကို တင်နိုင်ခဲ့ပြီး လက်ဝှေ့ပြိုင်ပွဲ၌လည်း ကိုရီးယား လက်ဝှေ့ အားကစားသမားများက ကိုယ်အလေးချိန် အတန်း ၁၂ တန်းရှိသည့် အနက် အတန်းအားလုံးတွင် ဗိုလ်စွဲအနိုင်ရရှိရာ အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲသမိုင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည့် ထူးခြားချက် ဖြစ်သည်။ ယခုပြိုင်ပွဲတွင် အာရှစံချိန်သစ် ၃၂ ခု၊ အာရှအားကစားပွဲတော် စံချိန်သစ် ၆၂ ခုတို့ တင်နိုင်ခဲ့သည်။ အာရှစံချိန်သစ် ၃၂ ခုတွင် ပြေးခုန်ပစ် စံချိန်သစ် ခြောက်ခု၊ စက်ဘီးစီးစံချိန်သစ် လေးခု၊ အလေးမစံချိန်

၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲတွင် နိုင်ငံအလိုက် ရရှိခဲ့သော ဆုတံဆိပ်များ					
စဉ်	နိုင်ငံ	ရွှေ	ငွေ	ကြေး	စုစုပေါင်း
၁	တရုတ်	၉၄	၈၂	၄၆	၂၂၂
၂	ကိုရီးယား	၉၃	၅၅	၇၆	၂၂၄
၃	ဂျပန်	၅၈	၇၆	၇၇	၂၁၁
၄	အိရန်	၆	၆	၁၀	၂၂
၅	အိန္ဒိယ	၅	၉	၂၃	၃၇
၆	ဖိလစ်ပိုင်	၄	၅	၉	၁၈
၇	ထိုင်း	၃	၁၀	၁၃	၂၆
၈	ပါကစ္စတန်	၂	၃	၄	၉
၉	အင်ဒိုနီးရှား	၁	၅	၁၄	၂၀
၁၀	ဟောင်ကောင်	၁	၁	၃	၅
၁၁	ကာတာ	၁	၀	၃	၄
၁၂	ဘာရိုင်း	၁	၀	၁	} အဆင့် တူ
၁၃	လက်ဗနွန်	၁	၀	၁	
၁၄	မလေးရှား	၀	၅	၅	၁၀
၁၅	အီရတ်	၀	၅	၂	၇
၁၆	ဂျော်ဒန်	၀	၃	၁	၄
၁၇	ကူဝိတ်	၀	၁	၈	၉
၁၈	စင်ကာပူ	၀	၁	၄	၅
၁၉	ဆအူးဝီအာရေဗျ	၀	၁	၀	၁
၂၀	နီပေါ	၀	၀	၈	၈
၂၁	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	၀	၀	၁	} အဆင့် တူ
၂၂	အိုမန်	၀	၁	၁	
၂၃	မြောက်ယေမင်				ဆုမရရှိပါ
၂၄	အာရပ်စော်ဘွားများနိုင်ငံ				"
၂၅	သီရိလင်္ကာ				"
၂၆	ဘူတန်				"
၂၇	မော်လဒိုက်				"

အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ အမျိုးသားတစ်ဦးချင်း စားပွဲတင် တင်းနစ် ဗိုလ်လုပွဲ၌ လက်ရှိချန်ပီယံဖြစ်သော တရုတ်မှ ဟော့ယွန်ကို သုံးပွဲပြတ်ဖြင့် အနိုင်ယူသွားသည့် တောင်ကိုရီးယားမှ ယူးနမ်ဂျူး၏ကစားဟန်

ယခင်အကြိမ် ပြိုင်ပွဲများထက် ဆတက်ထမ်းပိုး ပိုမိုတိုး တက်လာသည်ကို စံချိန် စံညွှန်းများအရ တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ အဆိုပါ စံချိန်စံညွှန်းများကို တရုတ်ပြည်သူ သမ္မတနိုင်ငံ၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ အားကစားသမားများကပင် ရရှိ စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြ ကြောင်း တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။

ယခုပြိုင်ပွဲတွင် တစ်ဦးချင်း ရွှေတံဆိပ်လေးခုစီ ရရှိ သည်အထိ စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြသည့် အားကစားသမား အကျော်အမော် ငါးဦး ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ မှ ပြေးခုန်ပစ် အားကစားသမား ပီတီအူရှား၊ တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှ ကျွမ်းဘားအားကစားသမားလီနင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ရေကူးအားကစားသမား ကတ်စုနီရီ ဖူဂျီ ဝါရာ၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံမှ သေနတ်ပစ် အားကစား သမား ယန်ချွန်ဟွန်နှင့် တင်းနစ်အားကစားသမား ယူဂျင် ဆန်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၁၁ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ပီကင်းမြို့တော်၌ ကျင်းပမည် ဖြစ်သည်။

ဦးခင်မောင်လွင်

အီဂျစ် အာရပ် သမ္မတနိုင်ငံ ။ ။ အီဂျစ်နိုင်ငံတွင်

၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့က ဝန်ကြီးချုပ် ဖုအတ်မိုဟီ ဒင် ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးနောက် ဝန်ကြီးချုပ် ရာထူး ကို ဆက်ခံလာခဲ့သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကမဲဟက်ဆန်အလီ သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် နုတ်ထွက် သွားပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မတ ဟော့စနီ မူဘာရက်က ဒေါက်တာ အလီလုဖီ မာမူတ်လုဖီအား ဝန်ကြီးချုပ်သစ် အဖြစ် တာဝန် ပေးသည်။ ဒေါက်တာလုဖီသည် သမ္မတ အနူဝါအယ်ဆဒတ် (၁၉၇၁ - ၁၉၇၁) ၏ လက်ထက်က ၁၉၇၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မေလ အထိ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ဖူးသည်။

သို့ရာတွင် စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ တိုးတက်လာခြင်း မရှိ၍ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဒေါက်တာ လုဖီ နုတ်ထွက်သွားရသည်။ ဒေါက်တာလုဖီ၏ နေရာတွင် ထင်ရှားသော စီးပွားရေး ပညာရှင် အတက် ဆက်ကီကို အစားထိုး ခန့်အပ်သည်။ နိုင်ငံတော် စီမံခန့်ခွဲမှု အကြံပေး အဖွဲ့ (ရူရာကောင်စီ) ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ခွဲတွင် အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ဝန်ကြီး ချုပ်သစ် ဆက်ကီသည် အဖွဲ့ဝင် ၃၃ ဦးပါသော အစိုးရအဖွဲ့ သစ်ကို ဖွဲ့စည်းသည်။

အိဂျစ် လေကြောင်းဌာနပိုင် လေယာဉ် တစ်စင်းကို အာရပ် အကြမ်းဖက်သမားတစ်စုက စီးနင်း သိမ်းပိုက်ပြီး မော်လတာကျွန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည့် ဖြစ်ရပ် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့က ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆-၈၇၊ ၂၁၀ နှင့် ၂၁၁-၈။) ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် သြစတြီးယားနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့ ရွှံ့ချွတ် လေဆိပ်နှင့် အီတလီနိုင်ငံ ရောမမြို့ လီယိုနာဒိုဗင်ချီလေဆိပ် တို့ကို ဝင်ရောက် ပစ်ခတ်ခဲ့သော အကြမ်းဖက်သမားများ ကဲ့သို့ပင် အိဂျစ် လေယာဉ် အပိုင်စီးသူများသည်လည်း မော်ရော့ကို ပတ်စပို့ အတုများ ကိုင်ဆောင်ထားကြသည် ဟု ဆိုသည်။ အရှင်ဖမ်းမိသော လေယာဉ် အပိုင်စီးသမား ကို အိဂျစ်နိုင်ငံအား လွှဲအပ်ရန် အိဂျစ် အစိုးရ၏ တောင်း ဆိုချက်ကို မော်လတာ အစိုးရက ပယ်ချခဲ့သည်။ ယင်း လေယာဉ် အပိုင်စီးမှု၏ နောက်ကွယ်တွင် လစ်ဗျနိုင်ငံက ကြီးကိုင်ထားသည် ဟူ၍ အိဂျစ်နှင့် အနောက်နိုင်ငံ အစိုးရ များက ရှုတ်ချခဲ့ကြသည်။ စစ်သွေးကြွဝါဒီပါလက်စတိုင်း အမျိုးသား အဘူနီဒယ်၏ အုပ်စု (ဖတား တော်လှန်ရေး ကောင်စီ) သည် လစ်ဗျ၏ အကူအညီဖြင့် ယင်းအပိုင်စီးမှု ကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု အိဂျစ်အစိုးရက ယူဆခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလကလည်း အိဂျစ်နိုင်ငံတွင် ခိုလှုံ နေသော လစ်ဗျ အတိုက်အခံ ခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာ

ဟာမစ် ဘာကောက်ရှ်ကို လုပ်ကြံရန် လစ်ဗျနိုင်ငံက စေလွှတ်လိုက်သည့် အကြမ်းဖက်သမား လေးယောက်ကို အိဂျစ် အာဏာပိုင်များက ဖမ်းဆီးမိခဲ့သည်။ ၎င်းသူလျှို့ လေးယောက်ကို အိဂျစ် တရားရုံးက ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဖေဖော် ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ထောင်ဒဏ် တစ်သက်တစ်ကျွန်းချ မှတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် သြဂုတ်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အိဂျစ်နှင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတို့သည် ပင်လယ်လေ စစ်ဆင်ရေး အမည်ဖြင့် ရေကြောင်း လေကြောင်း စစ်ရေး လေ့ကျင့်မှု ပြုလုပ်သည်။ လစ်ဗျက ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု အရေး ဆိုထားသော ဆာတီ ပင်လယ်ကွေ့ရှိ ရေကြောင်း ပိုင်နက် တွင် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အိုကိမ်, ဂျော်ဂျီယာ (ခရစ် ၁၈၈၇ - ၁၉၈၆)။ ။ အမေရိကန်နံရံပန်းချီနှင့် ရှုခင်းပန်းချီပညာတွင် ကိုယ်ပိုင် ခြပ်မဲ့ရေးဟန်တစ်ရပ် ထူထောင်ခဲ့၍ ထင်ရှားကျော်ကြား သူ ဂျော်ဂျီယာ အိုကိမ်ကို ၁၈၈၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဝစ္စကွန်ပြည်နယ် ဆန်းပရေရီမြို့ အနီး ဂျူစိုက်ခင်းတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ လယ်ယာတောတွင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ပြီး ၁၉၀၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၀၅ ခုနှစ်အထိ ရှိကင်ဂျီမြို့ ပန်းချီအနုပညာသင်ကျောင်း ၌ ပညာဆည်းပူးသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၀၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၀၈

အိဂျစ်နိုင်ငံ သမ္မတ မူဘာရက်နှင့် အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှိမန် ပဲရက်တို့ အလက်ဇန္ဒြီးယားမြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြ စဉ်

ခုနှစ်အထိ နယူးယောက်မြို့ရှိ ပန်းချီ ကျောင်းသားများ အဖွဲ့ချုပ်၌ ပညာသင်ယူခဲ့ပြန်သည်။

အိုကိမ်သည် ၁၉၁၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ် အထိ တက္ကဆက်ပြည်နယ်၌ ပန်းချီပညာ သင်ကြားပို့ချခြင်းဖြင့် အသက်မွေးနေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် နာမည်ကျော် ဓာတ်ပုံပညာရှင် အဲလဖရက် စတီးဂလစ် (၁၈၆၄-၁၉၄၆) နှင့် သိကျွမ်းသည်။ စတီးဂလစ်သည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ ခေတ်ပေါ် ပန်းချီသစ် အနုပညာ ထွန်းကားလာစေရန် စတင် လှုံ့ဆော် ကြိုးပမ်းခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်မြို့ရှိ စတီးဂလစ်ပိုင် ၂၉၁ ပန်းချီပြခန်း၌ အိုကိမ်၏ ပန်းချီလက်ရာ တချို့ကို ခင်းကျင်းပြသခဲ့သည်။ နောက်တစ်နှစ်တွင် အိုကိမ်၏ ကောက်ကြောင်းဆွဲပန်းချီနှင့် ရေဆေးပန်းချီ လက်ရာများကို တစ်ကိုယ်တော် ပန်းချီပြပွဲအဖြစ် ခင်းကျင်း ပြသခဲ့ပြန်သည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင်မူ အိုကိမ်သည် ပန်းချီရေးဆွဲသည့် အလုပ်တွင်သာ ဘဝကို နှစ်မြှုပ်လိုက် တော့သည်။

အိုကိမ်သည် မိမိပန်းချီလက်ရာများကို အများပြည်သူ တို့အား ပြသနိုင်ရန် ကူညီလေ့ရှိသော စတီးဂလစ်နှင့် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် လက်ထပ်လိုက်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် အိုကိမ်သည် ပန်းပွင့်ပုံကြီးများကို စတင် ရေးဆွဲသည်။ ပန်းပွင့်သည် အိုကိမ် အထူး တလည် မွေ့လျော်သော အကြောင်းရပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အိုကိမ် ရေးဆွဲသော ပန်းပွင့်ပုံများသည် လူ့ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်း ပုံသဏ္ဍာန် ဆောင်လေ့ရှိသည်။ ရံဖန်ရံခါ ချစ်သူတို့ပုံသွင် ခြယ်မှုန်း ထားသည်။ အနက်ရောင် အိုင်းရစ်ပန်း အမည်ရှိ ပန်းချီ ကားသည် အထူး ထင်ရှားပြီး ၁၉၂၆ ခုနှစ်မှစ၍ နယူး ယောက်မြို့ မက်ထရိုပိုလီတန် အနုပညာပြတိုက်၌ ပြသ ထားသည်။ တိရစ္ဆာန် အရိုးပုံများကိုလည်း ရေးဆွဲခဲ့ရာ နွားဦးခေါင်းခွံ ဖြန့်ပြာအမည်ရှိ ပန်းချီကားသည် လက်ရာ

မြောက်လှသဖြင့် မက်ထရိုပိုလီတန် အနုပညာပြတိုက်၌ ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှစ၍ ပြသထားသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် အိုကိမ်သည် ကနေဒါနိုင်ငံ ကွီဗက်ပြည်နယ်သို့ သွားရောက် ကာ ရှုခင်းပန်းချီများ ရေးဆွဲသည်။ အဖြူရောင် စပါးကျီ အမှတ် ၁ ပန်းချီကားသည် ထူးခြားသော ရှုခင်းပန်းချီ အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခံရသည်။ ပန်းပွင့်ပုံ အရိုးပုံပင် ဖြစ်စေ၊ အဆောက်အအုံပုံ ရှုခင်းပုံပင် ဖြစ်စေ အိုကိမ် သည် ဆွဲသမျှ အကြောင်းရပ်တွင် ခြပ်မဲ့ရေးဟန်ဖက်သို့ ကဲ၍ ခြယ်မှုန်းလေ့ရှိသည်။

အိုကိမ်သည် ၁၉၂၉ ခုနှစ် တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နယူးမက္ကဆီကို ပြည်နယ်သို့ အလည်အပတ် ရောက်ရှိသွားရာမှ ယင်းဒေသရှိ သဲကန္တာရ၏ အလှကို တိမ်းညွတ်သောစိတ်ဖြစ်ပေါ်၍ ယင်းကန္တာရရှုခင်းများကို မနေမနား ရေးဆွဲခဲ့သည်။ အစကနဦးတွင် ယင်းဒေသ၌ တစ်နေ့လုံးနေပြီး နယူးယောက်မြို့၌ ဖြစ်စေ၊ ဂျော့ရှေအိုင် အနီး၌ ဖြစ်စေ တစ်ဆောင်းလုံးနေကာ ပန်းချီရေးဆွဲလေ့ ရှိသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်းတွင် ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် မရပ်မနား ခရီးသွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် တွင် ကမ္ဘာပတ်ခရီးနှင့်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် လေယာဉ် ပေါ်မှ မြင်နေရသည့်မြေပြင်ရှုမျှော်ခင်းများကို တစ်ကွက် ချင်း ပုံကားအမှတ်စဉ် ရေးထိုးကာ အဆက်မပြတ် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ တစ်ဖန် လေယာဉ်စီးနေစဉ် တွေ့ရသည့် ကောင်းကင်ပသာဒနှင့် တိမ်စိုင့် တိမ်လိပ်အလှတို့ကို ပုံကား အမှတ်စဉ် ရေးထိုးကာ ခြယ်မှုန်းခဲ့သည်။ တိမ်ထက်က ကောင်းကင် အမှတ် ၄ ဟု အမည်ပေးကာ ၁၉၆၅ ခုနှစ် က ရေးဆွဲခဲ့သော အကျယ် ၂၄ ပေရှိ ရောမပန်းချီကား ကြီးသည် အမေရိကန် ပန်းချီ အနုပညာ သမိုင်းတွင် မှတ်တိုင် တစ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ခေတ်ပေါ် ပန်းချီသမိုင်း စဉ် တစ်ရပ်လုံးကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်ထိ သက်တမ်းရှည်စွာ အနုပညာလက်ရာ ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ရေးဟန်ကို တစိုက်မတ်မတ် ကိုင်စွဲထားနိုင်ခဲ့သည့်ပြင် ယင်းကိုယ်ပိုင် ရေးဟန်မှာလည်း ဥရောပမှ ကုမပုံ ပန်းချီ နည်းစနစ်၏ လက်အောက်ခံဟု သမုတ်ခံရသော အမေရိကန်ခေတ်ပေါ် ပန်းချီလက်ရာများ၏ လောင်းရိပ်နှင့် လွတ်ကင်းသည့် ကိုယ်ပိုင်ရေးဟန်မျိုး ဖြစ်နေခြင်းတို့ကြောင့် အိုကိမ်၏ အနုပညာသည် အမေရိကန် ပန်းချီအနုပညာ မော်ကွန်းဝင် အဆင့်မျိုးဖြင့် ထင်ရှားရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်က ရေးဆွဲခဲ့သည့် လွင်ပြင် ပေါ် ဖြာကျလာသော အလင်း ရောင်အမည်ရှိ ရေဆေး ပန်းချီ ကားမှာပင် ခေတ်ပေါ် ပန်းချီသစ် ရေးဟန်များကို တွေ့ရလေရာ၊ ထိုအချိန်က ဥရောပတွင် အဂ္ဂိန် ယူစ ပြု နေသော ခြပ်မဲ့ ပန်းချီရေး

ကမ္ဘာကျော် ပန်းချီ ဆရာမကြီး ဂျော်ဂျီ ယာ အိုကိမ်

နည်းစနစ်များကို အတုယူခြင်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အိုကိမ်၏ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီသည် ကိုယ်ပိုင်ရေးဟန် စစ်စစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍ အနုပညာ အကဲခတ် လေ့လာသူများက ဆန်းစစ် ဝေဖန်ကြသည်။ အိုကိမ်သည် အမျိုးသမီးများ ဘဝတိုးတက်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုသော လှုပ်ရှားမှုတွင် လေးစား ကြည်ညိုခံရသော ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

အမေရိကန် အနုပညာ လောကတွင် စံနမူနာပြုဖြစ် လောက်အောင် လက်ရာမြောက်သည့် ပန်းချီ၊ ပန်းပု အနုပညာလက်ရာများကို ဖန်တီးခဲ့သူ ဂျော်ဂျီယာ အိုကိမ် သည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ဆန်တာဖေးမြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

အိုဇိုးလွှာ ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရေး။

အိုဇိုးလွှာသည် မြေပြင်အထက် အမြင့် ခြောက်မိုင်နှင့် မိုင် ၃၀ အကြားတွင် တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ဆယ့်လေးမိုင် ခန့် ထူသည်။ သို့သော် အထူအပါးမညီပေ။ အိုကော့တ ပေါ်တွင် အပါးဆုံးဖြစ်ပြီး ဝင်ရိုးစွန်းများပေါ်တွင် အထူ ဆုံးဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့လေထုအထက်ပိုင်းတွင် အိုဇိုးလွှာ ရှိနေကြောင်းကို နေရောင်ခြည်တွင် ပါဝင်သော လှိုင်း

အလျား ၃၁၀ မီလီမီတာ (၁မီလီမီတာ = $\frac{၁}{၁၀,၀၀,၀၀၀}$

မီလီမီတာ) ထက်တိုသည့် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်များ မြေ ပြင်သို့ ကျဆင်းမလာနိုင်ခြင်းကို ထောက်၍ ကနဦးသိခဲ့ ကြသည်။ အိုဇိုးလွှာသည် အောက်ဆီဂျင်အက်တမ်သုံးလုံး ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသော ဓာတ်ငွေ့တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ်ရှုနေသောလေထုတွင်လည်း အိုဇိုးလွှာရှိနေ သည်။ သို့သော် အလွန်နည်းသဖြင့် လေထု အပုံသန်း တစ်ထောင်တွင် အိုဇိုး ၁၀ ပုံမှ အပုံ ၃၀ လောက်သာ ပါသည်။

ပေါ်ပေါက်လာပုံ - ကမ္ဘာမြေ ပေါ်ထွန်းလာချိန် လွန်ခဲ့ သော နှစ်သန်းပေါင်း ၄,၇၀၀ ခန့်မှ လွန်ခဲ့သောနှစ် သန်းပေါင်း ၅၇၀ ခန့်အကြားကာလအတွင်း အလင်းဖြင့် အစာဖွဲ့စည်းနိုင်သောအပင်များ ကမ္ဘာပေါ်တွင်မရှိသေး။ ထို့ကြောင့် အောက်ဆီဂျင် ဓာတ်ငွေ့လည်း ယခုကဲ့သို့ များများစားစား ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ရာ ယနေ့ ကမ္ဘာကို လွှမ်းခြုံထားသော အိုဇိုးလွှာလည်း ရှိဦးမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် အလင်းဖြင့် အစာဖွဲ့စည်းသော အပင်များ ကမ္ဘာဦးပင်လယ်ထဲတွင် တဖြည်းဖြည်းပေါ် ပေါက်လာပြီး ယင်းတို့ အစာဖွဲ့စည်းမှုကြောင့် ရေမော်လီ ကျူးများ ပြိုကွဲရာမှ အောက်ဆီဂျင် ပေါ်ထွက်လာသည် ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ယူဆကြသည်။ အောက်ဆီဂျင်

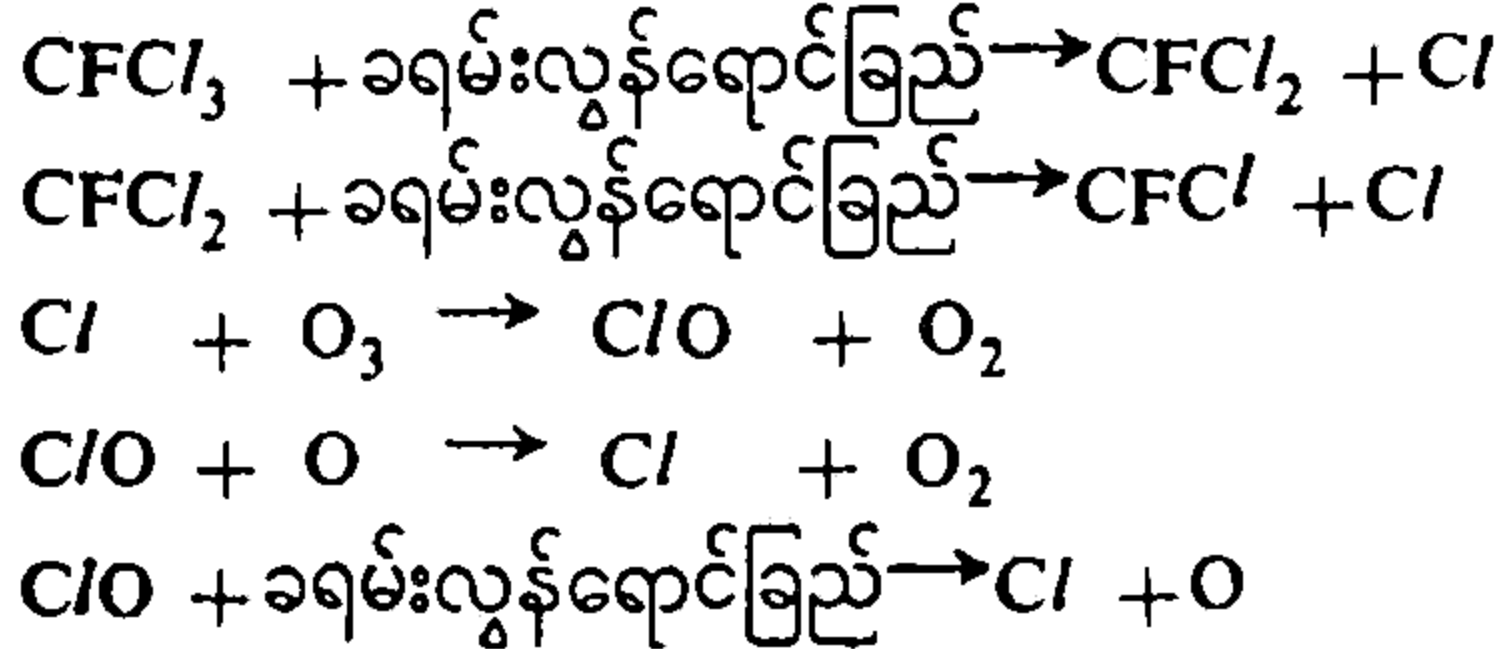
သည် အထက်သို့ လွင့်တက်ပြီး ၁၂ မိုင်ကျော်အမြင့်သို့ ရောက်သောအခါ နေမှလာသော ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် တိုများ(လှိုင်းလျား ၂၄၂ မီလီမီတာရှည်အောက်)ကြောင့် အောက်ဆီဂျင် အက်တမ်များအဖြစ် ပြိုကွဲသွားသည်။ ထိုအောက်ဆီဂျင် အက်တမ်များသည် မပြိုကွဲဘဲကျန်နေ သော အောက်ဆီဂျင် မော်လီကျူးများနှင့် ဓာတ်ပြုပြီး အိုဇိုးထွက်ပေါ်လာသည်။ အိုဇိုးသည် နေရောင်ခြည် တွင်ပါသော ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်များကို ၉၉ % ခန့် စုပ်ယူထားသည်။ ထို့ကြောင့် လှိုင်းလျား ၂၉၀ မီလီမီတာရှည် ထက်တိုသော ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်များ သက်ရှိတို့ဘေး အန္တရာယ် ဖြစ်လောက်အောင် မြေပြင်သို့ မကျရောက် တော့ချေ။ ဤသို့ အိုဇိုးလွှာဖြစ်တည်ပြီးမှသာ ပင်လယ် ထဲမှ သက်ရှိများ ကုန်းမြေပေါ်သို့ တက်ရောက်အခြေချ နေနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုကာလမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၂၅ သန်းခန့်က ဖြစ်သည်။

အိုဇိုးလွှာ ပြုန်းတီးခြင်း - ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူနှင့် တကွ အခြားသက်ရှိတို့ အသက်ရှင်နေနိုင်ခြင်းမှာ အိုဇိုးလွှာ ကာကွယ်ပေးမှုကြောင့်ဖြစ်ရာ အိုဇိုးလွှာ မပျက်စီး ရအောင် ထိန်းသိမ်းထားရန် အထူး အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ လေထုအထက်ပိုင်းရှိ အိုဇိုးလွှာကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှ စ၍ မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာခဲ့ကြ သည်။ ဒုံးပျံနှင့်ဂြိုဟ်တုများ ပေါ်လာသောအခါ ယင်း တို့တွင် သိပ္ပံကိရိယာများတပ်ဆင်၍ အိုဇိုးလွှာ ပျံ့နှံ့ တည်နေပုံနှင့်တကွ အခြားအဖိုးတန် အချက်အလက်များ ကို လေ့လာစုဆောင်းယူနိုင်ခဲ့သည်။ တွေ့ရှိချက်များနှင့် ကွန်ပျူတာ ပုံဖော်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ကာလီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်မှ ရိုလင်းနှင့် မိုလီနားအမည်ရှိ ဓာတုဗေဒပညာရှင် နှစ်ဦး တို့က ဖရီယွန်ခေါ် ကလိုရို ဖလူအိုရိုကာဗွန် ဓာတ်ငွေ့ များသည် လေထုထဲရှိအိုဇိုးကို ပြိုကွဲပျက်စီးစေနိုင်သဖြင့် အိုဇိုးလွှာ ပြုန်းတီးမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ထုတ် ဖော်ရေးသားခဲ့ကြသည်။

ဖရီယွန်ခတ်ငွေ့ အမျိုးမျိုးကို စပရေးယားခေါ် အခိုးမှုတ်ဗူးများ၊ ရေခဲသေတ္တာများ၊ လေအေးစက်များ တွင် ထည့်သုံးသည့်ပြင် ပလတ်စတစ်ရေမြှုပ်များ ထုတ် လုပ်ရန်နှင့် စက်မှုသုံးဓာတုပစ္စည်းအဖြစ်လည်း သုံးစွဲနေကြ သည်။ ယင်းတို့သည် သာမန်လေထုထဲတွင် အလွန်တည် မြဲသဖြင့် ပျံ့လွင့်ထွက်လာသောအခါ ရုတ်တရက်ပျက်ကျ မသွားဘဲ လေထုအထက်ပိုင်းသို့ နှစ်နှင့်ချီပြီး တဖြည်း ဖြည်း လွင့်တက်သွားကြသည်။ လေထုအထက်ပိုင်းရောက် သောအခါ အားပြင်းသော ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်များ ကြောင့် ပြိုကွဲမှုဖြစ်ပြီး ကလိုရင်းအက်တမ် (Cl) နှင့်

အိုဇုန်းလွှာထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး

ကလိုရင်းအောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ပြုအုပ်စု (CLO) များ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ယင်းတို့၏ ဓာတ်ကုမူကြောင့် အိုဇုန်းသည် အလင်းဖြင့်ဓာတ်ပြုပြီး အောက်ဆီဂျင်အဖြစ် ပြိုကွဲသွားသည်။ ဥပမာ ဖရီယွန် ၁၁ (CFCl₃) နှင့် ဖရီယွန် ၁၂ (CF₂Cl₂) တို့သည် လေထုအထက်ပိုင်းသို့ ရောက်လာချိန်တွင် အိုဇုန်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြိုကွဲစေသည်။

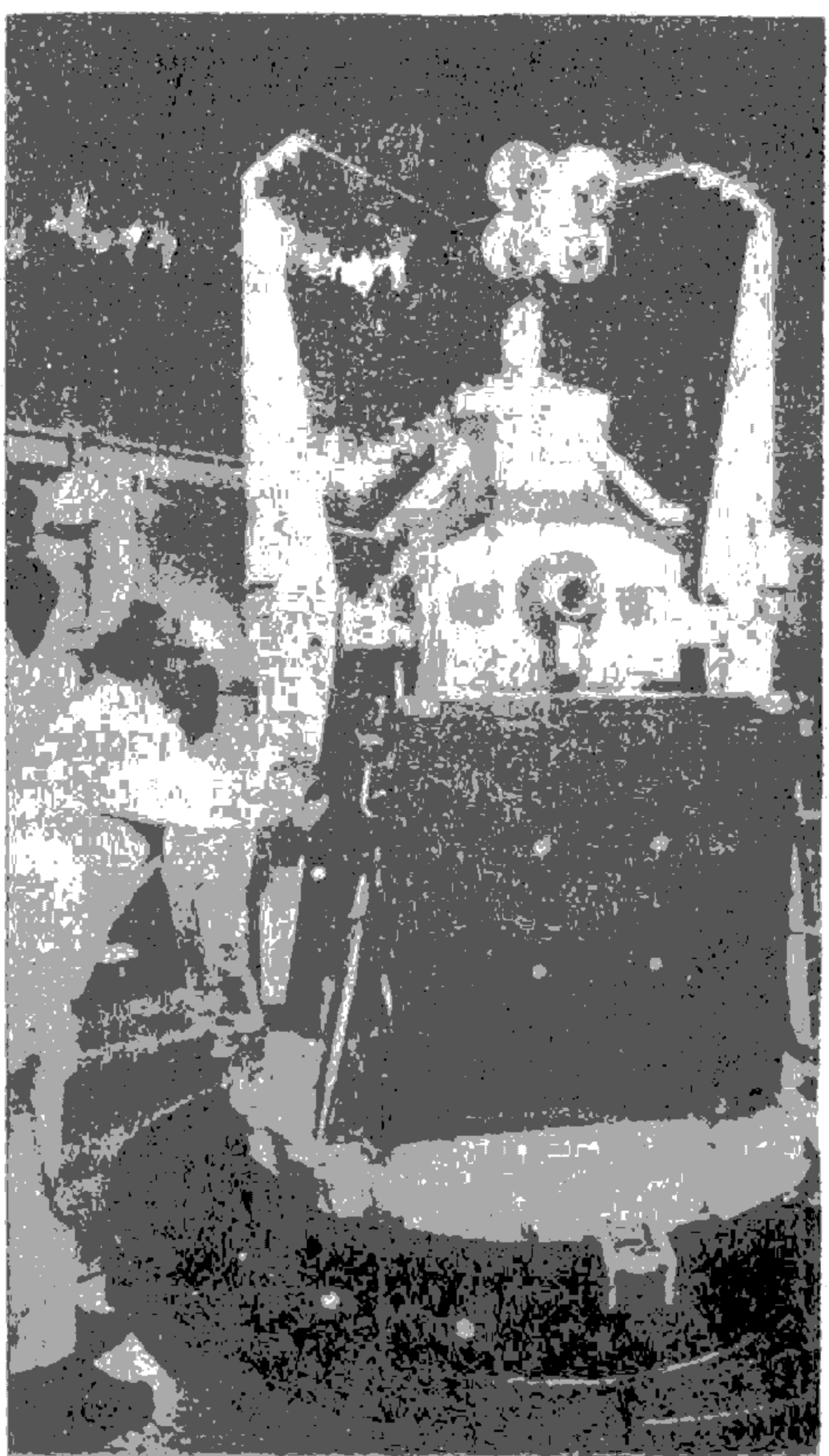
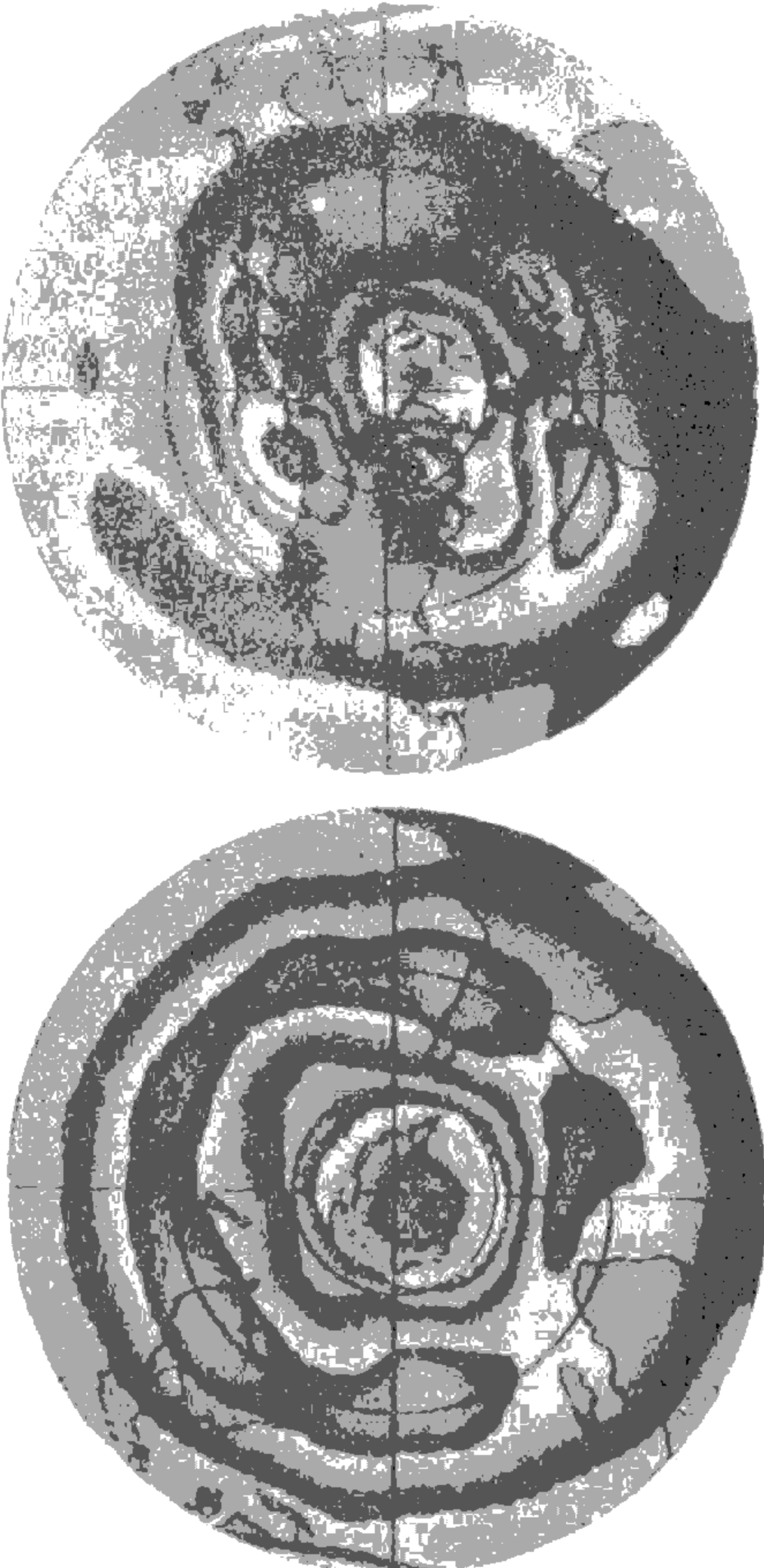

အထက်ပါ ဓာတ်ပြုမှုသည် ကွင်းဆက် ဓာတ်ပြုမှုဖြစ်သဖြင့် ကလိုရင်း အက်တမ်များ မည်သည့်အခါမျှ ကုန်မသွားချေ။ ထို့ကြောင့် ဖရီယွန် ဓာတ်ငွေ့များမှ ပေါ်ထွက်လာသော ကလိုရင်း အက်တမ် တစ်လုံးသည် ဓာတုဗေဒပညာရှင် ရိုလင်း၏ ခန့်မှန်းချက်တွင် အိုဇုန်းမော်လီကျူး တစ်သိန်းခန့်ထိ ပြိုကွဲစေနိုင်သည်ဟုဆိုသည်။

ဖရီယွန် ၁၁ နှင့် ဖရီယွန် ၁၂ တို့ကို ယနေ့ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး အမြောက်အမြား သုံးစွဲနေကြရာ ယင်းတို့သည် အိုဇုန်းလွှာပြုန်းတီးစေမည့် ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများအဖြစ် ရောက်ရှိနေသည်။ ဖရီယွန်သုံးစွဲမှုကို ချက်ချင်း ရပ်ပစ်သည့်တိုင် သုံးထားပြီးဓာတ်ငွေ့များကြောင့် နောင်နှစ်တစ်ရာခန့်ကြာလျှင် လေထုတွင် အိုဇုန်း ရာခိုင်နှုန်း ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၇ ရာခိုင်နှုန်းထိ လျော့သွားမည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်တို့က တွက်ချက်ထားကြသည်။ အကယ်၍ မရပ်ဘဲ လက်ရှိနှုန်းအတိုင်း ဆက်သုံးနေလျှင် ရှေ့လာမည့် နှစ်ငါးဆယ်အတွင်း အိုဇုန်းလွှာတွင် အိုဇုန်း ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၉ ရာခိုင်နှုန်းထိ ကျဆင်းသွားနိုင်သည်ဟု အမေရိကန် အမျိုးသားလေကြောင်းနှင့် အာကာသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ (နာဆာ) က တွက်ချက်ထားသည်။

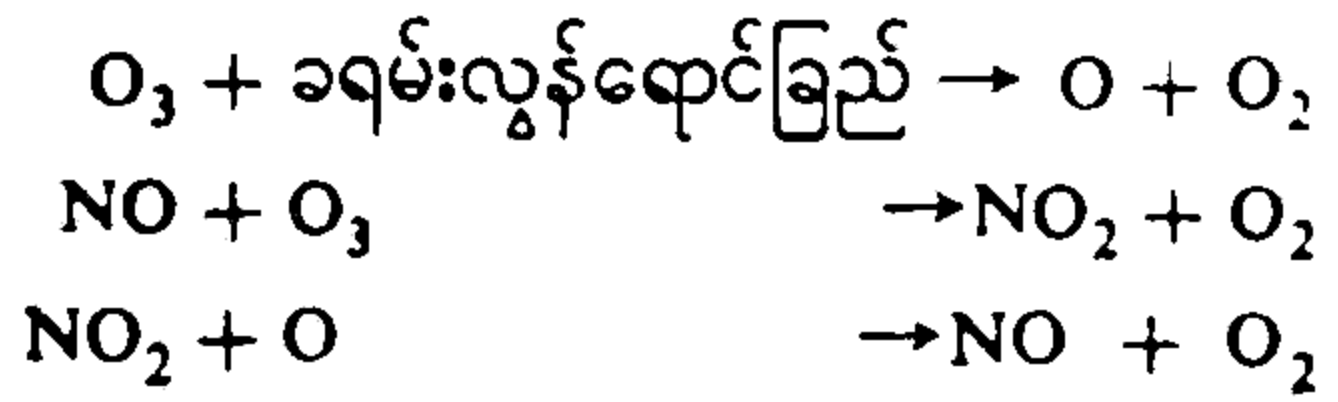
အိုဇုန်းလွှာ ပြုန်းတီးစေသော ဓာတ်ငွေ့များတွင် ဖရီယွန်များသာမက နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ် (NO) နှင့် နိုက်ဇာရိုဂျင်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် (NO₂) တို့လည်း ပါဝင်သည်။ အမြင့် ၁၂ မိုင်ခန့်တွင် ပျံသန်းသော ကွန်းကော့၊

နင်းဗတ်မီးလေဝသဂြိုဟ်တု (ယာပုံ) က ရိုက်ကူးပေးပို့သည့်ကမ္ဘာ့ တောင်နှင့်မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းတို့ပေါ်ရှိ အိုဇုန်းချိုင့်ခွက်များ (ပုံ၏အလယ်ဗဟိုအနီးတစ်ဝိုက်ရှိ အမည်းကွက်များ)

အိုဇုန်းလွှာထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး

တူပိုလက် ၁၄၄၊ အိုးအင်း ၂၇၀၇ စသည့် အသံထက်မြန်သော ဂျက်လေယာဉ်များ၏ အင်ဂျင်စက်ထဲတွင် ပြင်းထန်သော အပူရှိန်ကြောင့် နိုက်ထရိုဂျင်နှင့် အောက်ဆီဂျင်တို့ ပြိုကွဲပြီးနောက် အချင်းချင်းခတ်ပြုကာ နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ်နှင့် နိုက်ထရိုဂျင်ဒိုင် အောက်ဆိုဒ်များ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ယင်းတို့သည် အခြားခတ်ငွေများနှင့်အတူ လေယာဉ်စက်ခိုးတွင်ပါလာပြီး လေထုအထက်ပိုင်းသို့ ပျံလွင့်ထွက်သွားသည်။ ထိုနည်းတူ လေထဲတွင် နျူကလီးယား ဗုံးပေါက်သောအခါ၌လည်း ဝေဖန်အပူရှိန်ကြောင့် နိုက်ထရိုဂျင်နှင့် အောက်ဆီဂျင်တို့ ခတ်ပြုပြီး နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ်၊ နိုက်ထရိုဂျင် ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ကာ ရေဒီယိုခတ်ကြွ အခိုးလုံးကြီးနှင့်အတူ လေထုအထက်ပိုင်းသို့ တိုးတက်လာသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာအနှံ့ တွင်ကျယ်စွာသုံးနေသော နိုက်ထရိတ် မြေဩဇာများမှလည်း မြေအောင်း ဗက်တီးရီးယားတို့၏ ချေဖျက်မှုကြောင့် နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ် (N₂O) ပေါ်ထွက်ကာ ယင်းသည် အထက်သို့ လွင့်တက်ပြီးနောက် အလင်းကြောင့်ပြိုကွဲပြီး နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုနိုက်ထရိုဂျင် အောက်ဆိုဒ်များကလည်း ဖရီယွန်များ နည်းတူ အိုဇုန်းလွှာရောက်ချိန်တွင် အိုဇုန်းမော်လီကျူးများ အလင်းကြောင့် ပြိုကွဲပျက်စီးစေရန် ခတ်ကူပေးသည်။ ပုံစံမှာ -

ဤခတ်ပြုမှုမှာလည်း ကွင်းဆက်ခတ်ပြုမှုပင်ဖြစ်ရာ နိုက်ထရစ်အောက်ဆိုဒ်သည် ကုန်မသွားဘဲ ထပ်တလဲလဲ ပြန်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် နိုက်ထရိုဂျင်အောက်ဆိုဒ် မော်လီကျူး အနည်းငယ်သည် အိုဇုန်းမော်လီကျူး အမြောက်အမြားကို ပြိုကွဲပျက်စီးစေနိုင်သည်။

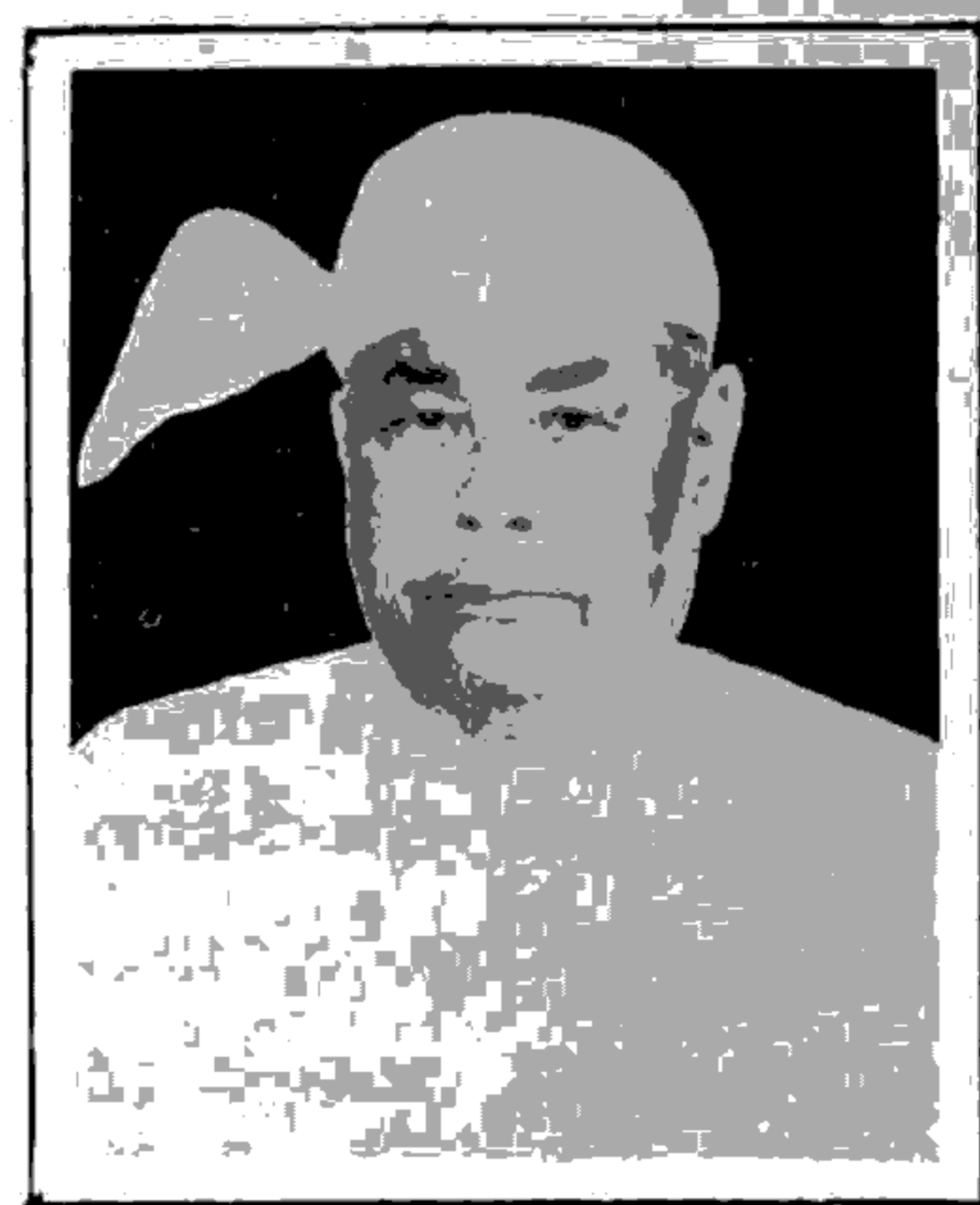
ယခုအခါ ကမ္ဘာကို လွှမ်းမိုးထားသော အိုဇုန်းလွှာ ပြုန်းတီးနေကြောင်း ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ ပြုန်းတီးခြင်းမှာ ဖရီယွန်များနှင့် နိုက်ထရိုဂျင် အောက်ဆိုဒ်များကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက အခိုင်အမာ ဆိုကြသည်။ နင်းဗတ် ၇ မိုးလေဝသ ဂြိုဟ်တု၏ စူးစမ်းချက် အရ ငါးနှစ်တာ ကာလအတွင်း အိုဇုန်းလွှာတွင် အိုဇုန်း ၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း လျော့သွားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင်နှစ်စဉ် အောက်တိုဘာလရောက်တိုင်း အိုဇုန်းလွှာတွင် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းပေါ်၌ အိုဇုန်း ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် လျော့နေ

သော ချိုင့်ခွက်ကြီးတစ်ခု မှန်မှန် ပေါ်လာကြောင်း ဗြိတိသျှ မိုးလေဝသပညာရှင်တစ်ဦးက ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့သည်။ စင်စစ် ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် အိုဇုန်းချိုင့်ခွက်ကြီးကို ၁၉၇၇ ခုနှစ် ကတည်းက တွေ့ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

သို့သော် ပိုမိုသေချာရန် ရှစ်နှစ်ခန့် အချိန်ယူ စူးစမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နင်းဗတ် - ၇ ဂြိုဟ်တုကလည်း အန္တာတိတ်ဒေသပေါ်တွင် အိုဇုန်း ချိုင့်ခွက်ကြီး ရှိနေကြောင်း ထပ်လောင်း အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုချိုင့်ခွက်ကြီး ဖြစ်ပေါ်မှုတွင် ဖရီယွန်နှင့် နိုက်ထရိုဂျင် အောက်ဆိုဒ်များက မည်မျှ ထောက်ကူပေးကြောင်း အတိအကျ မသိရသေးချေ။

အိုဇုန်းလွှာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး - အိုဇုန်းလွှာ ပြုန်းတီးလာခြင်းသည် လူသားတို့အတွက် အလွန်အန္တရာယ်ကြီးမားသည်။ အိုဇုန်းလွှာ ပါးလာသည်နှင့်အမျှ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်များ မြေပြင်သို့ ပိုမိုကျဆင်းလာကာ အရေပြားကင်ဆာဖြစ်ပွားမှု တိုးတက်လာလိမ့်မည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး အေဂျင်စီ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ အိုဇုန်း ၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း လျော့သွားလျှင် အရေပြား ကင်ဆာရှင်ဦးရေ နှစ်စဉ် ၁၅,၀၀၀ ခန့် တိုးလာမည်ဟု သိရသည်။ မြေပြင်သို့ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် ပိုမိုကျဆင်းမှုသည် ရေနေသတ္တဝါများကိုလည်း အန္တရာယ်ပေးနိုင်သည်။ အချို့ပင်လယ် ငါးလောင်းများသည် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဒဏ် ခံနိုင်စွမ်းမရှိသဖြင့် ပင်လယ်ငါးအချို့ပင် မျိုးပြုန်းသွားနိုင်သည်။ ငါးလောင်းများသာမက လူသုံးများသော ငါးတို့အတွက် အစာဖြစ်သည့် အက္တိုမော့လေး အချို့လည်း ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဒဏ်ကို မခံနိုင်။ ထို့ကြောင့် လူသုံးငါးစာ အက္တိုမော့လေးများ လျော့သွားပြီး ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဒဏ် အတော်အတန်ခံနိုင်သည့် စိမ်းပြာရေညှိကဲ့သို့သော မော့လေးများ အလွန်အမင်း တိုးပွားလာနိုင်သည်။ ထိုအခါ အစာကွင်းဆက်များ ကမောက်ကမဖြစ်ကာ အက္တိုမော့သက်ရှိများ အတွက်သာမက လူသားများအတွက်ပါ သဟဇီဝမျှတမှု ပျက်ပြားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာနိုင်သည်။ အကယ်၍ အိုဇုန်းလွှာသာ လုံးဝပျက်စီးသွားခဲ့လျှင် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် ရိုက်ခတ်မှု ကြောင့် သက်ရှိ အတော်များများသည် တစ်နာရီခန့် အတွင်း သေကျေပျက်စီးသွားပွယ် ရှိသည်။

အိုဇုန်းလွှာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးနှင့် ပတ်လျဉ်း၍ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ရိုလင်းနှင့် မိုလီနားတို့က ဖရီယွန်များသည် အိုဇုန်းလွှာကို ပျက်စီးစေနိုင်ကြောင်း သတိပေးခဲ့ကြသော်လည်း ဖရီယွန်လုပ်ငန်းရှင်များက လက်မခံဘဲ

နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင် ဦးအောင်ဆင့်

သေချာအောင် ဆက်လက်လေ့လာရန် အရေးဆိုကြသဖြင့် ဖရီယွန်သုံးစွဲမှု ထိန်းချုပ်ရေးမှာ ရုတ်တရက် အကောင်အထည်မပေါ်ခဲ့ချေ။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ရောက်မှသာ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် အခိုးမှုတ်ဗူးများ၌ ဖရီယွန်ထည့်မသုံးရန် ဥပဒေထုတ်ပိတ်ပင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရေခဲသေတ္တာများ၊ လေအေးစက်များတွင် ထည့်သွင်းမှုနှင့် စက်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသုံးစွဲမှုကို ယနေ့ထိ ပိတ်မရသေးပေ။ အကြောင်းမှာ အမေရိကန် တစ်နိုင်ငံတည်း၌ပင် ဖရီယွန်လုပ်ငန်းကို မှီ၍ လူပေါင်း ၇,၁၅,၀၀၀ ခန့် အသက်မွေးနေရသည်။ ဖရီယွန်လုပ်ငန်းမှ ရသောဝင်ငွေသည် နှစ်စဉ် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၂၇,၀၀၀ မျှ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဥရောပတွင်လည်း ဖရီယွန်ကို အခိုးမှုတ်ခတ်ငွေအဖြစ် မသုံးရန် တားတားသော နိုင်ငံမှာ ဆိုဒင်အပါအဝင် နှစ်နိုင်ငံသာ ရှိသေးသည်။ ဥရောပနိုင်ငံ အများစုသည် ဖရီယွန်ထုတ်လုပ်မှုကို လက်ရှိပမာဏ၏ ၁၇၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုမလာစေရန်သာ ထိန်းချုပ်ထားသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် နှစ်စဉ် ဖရီယွန်ခတ်ငွေများ တန်ချိန် ၇,၀၀,၀၀၀ ကျော် လေထုထဲသို့ ပျံ့ထွက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဖရီယွန်ထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနပြုရေး၊ ဥပဒေဖြင့်ထိန်းချုပ်ရေး စသည့်လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ရနိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်နှင့် ကမ္ဘာ့မိုးလေဝသ အဖွဲ့ချုပ်တို့က ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်နေသည်။ သိပ္ပံပညာရှင် အများစုကမူ ဥပဒေပြု ထိန်းချုပ်ရေး နှောင့်နှေးနေသည်နှင့် အမျှ အိုဇိုးလွှာပြုန်းတီးမှု ပိုမိုကြီးမားလာကာ ကျွန်ုပ်တို့သားမြေးများအတွက် တားဆီးမရနိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ကို စိုးရိမ်နေကြလေသည်။

အောင်ဆင့်၊ ဦး (နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်) (ခရစ် ၁၉၂၅ - ၁၉၇၆) ။ ။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ်ကျွမ်းကျင်မှု အကြံပေး ပညာရှင်နှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင် ဦးအောင်ဆင့်ကို ရောဝတီတိုင်း ပုသိမ်မြို့၌ ၁၉၂၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အဖ လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး ဦးဘဆင့်၊ အမိ ဒေါ်စိန်းရင် တို့က မွေးဖွားသည်။

ငယ်စဉ်မှစ၍ ဒိုင်အိုစီစင် ယောက်ျားကလေးကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ရာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်၌ ၁၀ တန်းအောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အမြတ်ခွန်ဌာနတွင် အမြတ်ခွန်လက်ထောက်အဖြစ် ၁၉၄၄ ခုနှစ်အထိ အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် အရေးပေါ်တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက် ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်သို့ တက် ရောက် နေ စဉ် အင်္ဂလိပ် အစိုးရကို

တက္ကသိုလ်ဝင် ကျောင်းသားများက သပိတ် မှောက် ရာ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက် ရှိ ခဲ့ ပြီး တက္ကသိုလ် ကျောင်း သားတပ်ဦးဝင်အဖြစ်ဖြင့် လောင်းဝစ် (စ်) လမ်း ပြည်သူ့ရဲဘော်ဌာနချုပ်၌ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးသင်တန်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဥပစာ ဝိဇ္ဇာတန်းကို ရာဇဝင်ဘာသာဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ဘောဂဗေဒဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ရရှိခဲ့သည့်အပြင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် Chinese Merited Association ၏ ရွှေတံဆိပ်ကိုလည်း ချီးမြှင့်ခံရသည်။

ဘွဲ့ရပြီးနောက် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ဘဏ်တွင် အငယ်တန်းအရာရှိ (ပထမတန်း) အဖြစ် ဝင်ရောက် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ် မန်နေဂျာ၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် အထွေထွေ မန်နေဂျာ၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ် တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဏ် အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာ၊ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့ စီးပွား ရေး ဘဏ် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ် မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အထိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဦးအောင်ဆင့်သည် ကျောက်တံတား မြို့နယ်၊ အခြေခံ အလုပ်သမားအစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အလုပ်သမားအစည်းအရုံးဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အစည်းအရုံး ဘဏ္ဍာရေး ကော်မတီဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဦးအောင်ဆင့်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဏ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ သက်ပြည့်အငြိမ်းစားယူခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဘဏ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှုအကြံပေးအဖြစ် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်စေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ

တွင် စမ်းချောင်းမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခံရပြီး ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ လတွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက် ခံရသည်။

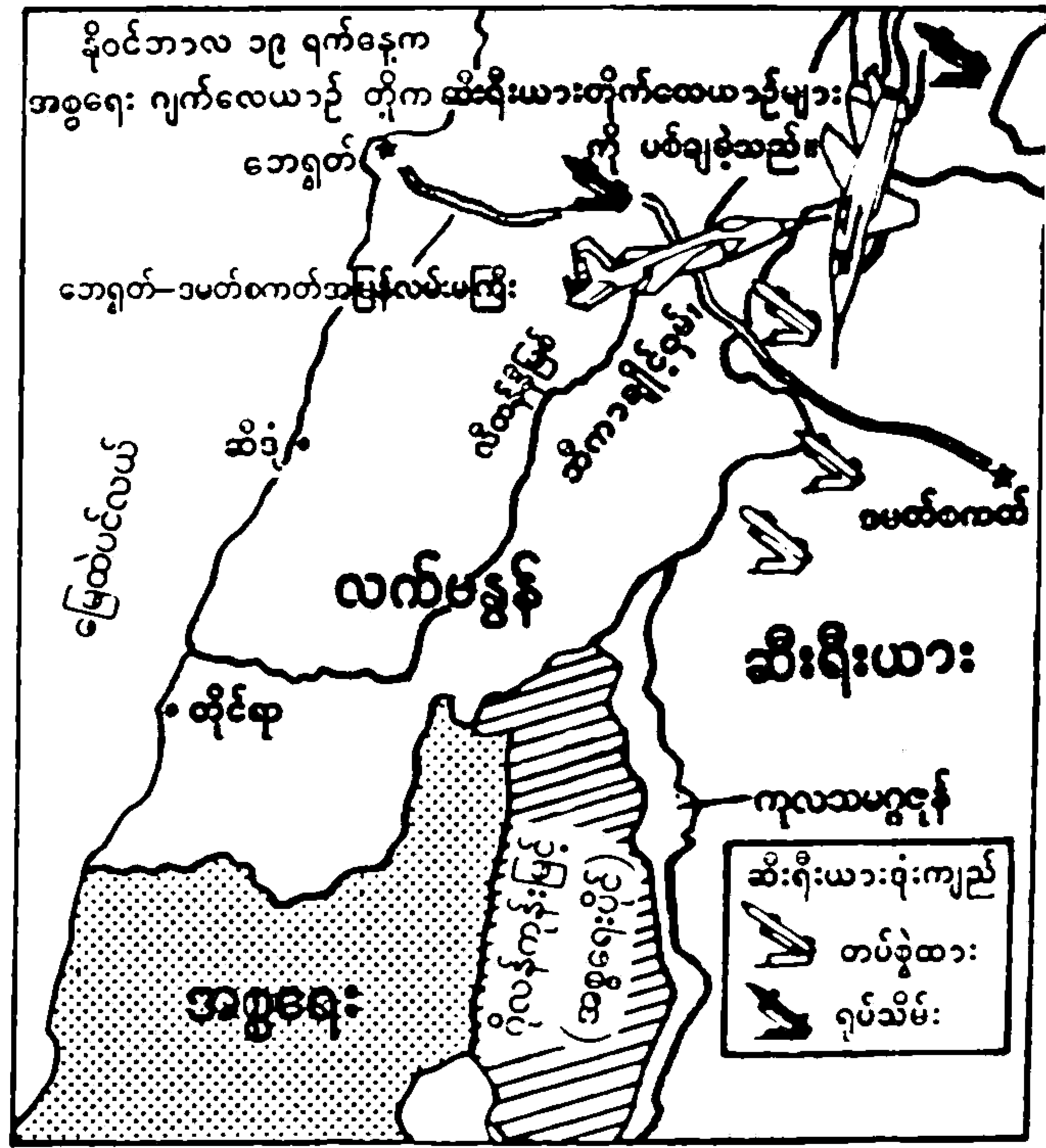
နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင် ဦးအောင်ဆင့်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီး ဒေါ်မူမူဝင်း(ဗဟိုဥပဒေရုံး)နှင့်သမီးလေးယောက် ကျန်ရစ် သည်။

အစ္စရေးသမ္မတနိုင်ငံ။ ။အစ္စရေးနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ပြေလက ဘတ်စကားတစ်စင်းကို အပိုင်စီး၍ အဖမ်း ခံရသော ပါလက်စတိုင်းနှစ်ဦးကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့မှု၌ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးအဖွဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိမရှိ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ၁၉၇၆ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် အစိုးရအဖွဲ့က အတည် ပြုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အစ္စရေးစစ်တပ်က ပါလက်စတိုင်း ပြောက်ကျားလေးဦးအပိုင်စီးထားသော ယင်းဘတ်စကား ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ဦးကိုအသေ၊ ကျန် နှစ် ဦး ကို ဒဏ် ရာ နှင့် အ ရှင် ဖမ်း မိ ကြောင်း၊ အရှင်ဖမ်းမိသူနှစ်ဦးမှာ ဆေးရုံပို့စဉ် လမ်း၌ပင်သေဆုံးခဲ့ ကြောင်း အစ္စရေးအရာရှိတို့က ကြေညာခဲ့သော်လည်း အစ္စရေးသတင်းစာများ၌ အရှင်ဖမ်းမိသူနှစ်ဦးကို အစ္စ ရေးစစ်သားများက ခေါ်ဆောင်သွားသည့် ဓာတ်ပုံကို ဖော်ပြခဲ့ရာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရထားပုံမပေါ်၍ ယင်း ပြဿနာကြီးထွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ တရားရေးဝန်ကြီး အစ်ဇက်မိုဒိုင်းက ရာထူးမှနှုတ်ထွက် သွားခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးအေဂျင်စီ (ရှင်းဘက်) အကြီးအကဲ အာဗရာဟမ်ရှလွမ်လည်း ရာထူးမှနှုတ်ထွက် ခဲ့ပြီး လုံခြုံရေးအရာရှိသုံးဦးနှင့် ရှလွမ်တို့အား သမ္မတက အပြစ်မှလွတ်ငြိမ်းခွင့်နှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ကိုပေးခဲ့သည်။ အစ္စရေးတရားရုံးချုပ်ကလည်း ရှင်းဘက် အကြီးအကဲ ရှလွမ်ကို အပြစ်မှ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုခဲ့သည့် သမ္မတ၏ အမိန့်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ် ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။

လစ်ဗျ နိုင်ငံ ထရီပိုလီမြို့မှ အာဏာရ ဆီးရီးယား ဘုတ်သံပါတီခေါင်းဆောင်များကို တင်ဆောင်၍ ဆီးရီး ယားနိုင်ငံ ဒမတ်စကတ်မြို့သို့ ပျံသန်းလာသော လစ်ဗျနိုင်ငံ အစိုးရပိုင် ဂျက်လေယာဉ်တစ်စင်းကို အစ္စရေးတိုက်လေ ယာဉ်များက ဟန့်တားခေါ်ဆောင်သွားသည့်ဖြစ်ရပ်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ သည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အရှေ့တောင်ဘက် ၇၅ ကီလိုမီ တာ အကွာတွင် ဟန့်တားခေါ်ဆောင်ခဲ့ပြီး အစ္စရေးနိုင်ငံ

မြောက်ပိုင်းရှိ စစ်လေယာဉ်ကွင်းတစ်ခုတွင် အတင်းအဓမ္မ ဆင်းသက်ခိုင်းခဲ့သည်။ ဘုတ်သံပါတီလက်ထောက် အထွေ ထွေအတွင်းရေးမှူး အဗ္ဗဒူလာ အယ်အာမားနှင့် လက်ဗန္ဓန် လက်ဝဲခေါင်းဆောင်နှစ်ဦး အပါအဝင် ခရီးသည် ၁၂ ဦး နှင့် လေယာဉ်ဝန်ထမ်းများကို စစ်ဆေးမေးမြန်းပြီးမှ ခရီး ဆက်ခွင့် ပြုခဲ့သည်။ လစ်ဗျက ဦးဆောင် ထူထောင်ထား သည့် “အာရပ်ဒေသလုံးဆိုင်ရာတပ်မဟာ” အစည်းအဝေး မှပြန်လာသော ခရီးသည်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းအစည်း အဝေးသို့ ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ချုပ် (ပီအယ်အို) မှ တစ်ယူသန်ဝါဒီခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြ သော ဂျာဘရီး၊ ဒေါက်တာဂျော့ဟာဘက်ရှ်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ဆာအစ်မူဆာ (အဘူမူဆာ) တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းပီအယ်အိုခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်လျက် ယင်းဂျက်လေယာဉ်ကို ဟန့်တားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အစ္စရေး တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက ဝန်ခံခဲ့ကြ သည်။ (ကုလသမဂ္ဂ—ရှု။) ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လက လည်း ဒေါက်တာဟာဘက်ရှ်ကို ဖမ်းဆီးမိရန် ကြိုးပမ်း သည့်အနေဖြင့်ဘေရွတ်မြို့မှ ဘဂ္ဂဒက်မြို့သို့ပျံသန်းလာသော အီရတ်လေယာဉ်တစ်စင်းကိုအစ္စရေးလေယာဉ်တို့က ကြား ဖြတ်ဟန့်တား၍ အစ္စရေးလေတပ် အခြေစိုက်စခန်းတစ်ခု သို့ အတင်းအဓမ္မ ဆင်းသက်စေခဲ့ဖူးသည်။

လက်ဗန္ဓန်နိုင်ငံ ဘီကာချိုင့်ဝှမ်းဒေသနှင့် ဘေရွတ်- ဒမတ်စကတ် အမြန်လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်တို့၌ ဆီးရီး

အစွဲရေးသမ္မတနိုင်ငံ

ယားတို့က ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဆမ် ၆ ခုံးကျည်များကို ဖြန့်ကြက်ချ ထားခဲ့သည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစွဲရေးနှင့် ဆီးရီးယားတို့ ၏ နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးသည်ပိုမိုဆိုးရွားလာသည်။ နောက် ပိုင်းတွင် ဆမ် ၆ နှင့် ဆမ် ၈ ခုံးကျည်များကို ဆီးရီး ယားနိုင်ငံနယ်စပ်ဒေသအနီးသို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းသွား ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အစွဲရေး စစ်ဌာနချုပ်က ထုတ်ပြန်သောကြေညာချက်တွင် ဆီးရီး ယားတို့သည် လက်ဗနွန်နယ်စပ်ဒေသအနီးရှိ ဆီးရီးယား အနောက်တောင်ပိုင်း၌ တာဝေးပစ်ဆမ် ၂ ခုံးကျည်များ ချထားပြီးဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းလုပ်ရပ် သည် လက်ဗနွန်နိုင်ငံ ဝေဟင်ပိုင်နက်တွင် အစွဲရေးတို့ ပုံသန်းထောက်လှမ်းခြင်းကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အစွဲရေးတို့က မှတ်ချက်ချသည်။ ဆီးရီးယားတို့သည် ဆမ် ၆ နှင့် ဆမ် ၈ ခုံးကျည်များကို လက်ဗနွန်နိုင်ငံတွင်း မှ ရုပ်သိမ်းသွားကြပြီဟု ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် အစွဲရေးတပ်မတော်က ကြေညာခဲ့သည်။

ဂျူးဆလမ်းမြို့ အနောက်ပိုင်းအုတ်တံတိုင်းအနီး ဒန်း ဂိတ် တံခါးဝတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက် နေ့က အစွဲရေးစစ်သားများနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းစုဝေး နေရာသို့ လက်ပစ်ဗုံးသုံးလုံး ပစ်သွင်းဖောက်ခွဲမှုကြောင့် လူတစ်ဦးသေဆုံး၍ ၆၉ ဦး ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ သေဆုံးသူ မှာ စစ်သားတစ်ဦး၏ ဖခင်ဖြစ်ပြီး ဒဏ်ရာရသူများတွင် စစ်သား ၄၂ ဦးနှင့် အရပ်သား ၂၇ ဦး ပါဝင်သည်။ ပါလက်စတိုင်းလူမျိုး အများစုနေထိုင်သည့် ယင်းမြို့ ဟောင်း၌ရဟူဒီဘာသာအယူဝါဒ၊ အစ္စလာမ်နှင့်ခရစ်ယာန် တို့၏ ဘာသာရေးအထွတ်အမြတ်နေရာများ ရှိပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ် အရှေ့အလယ်ပိုင်း စစ်ပွဲတွင် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံ၏လက် မှ အစွဲရေးတို့က သိမ်းပိုက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ပြေလက ဂျူးဆလမ်းမြို့ရှိ လမ်းတစ်လမ်းပေါ်တွင် အာရပ်လက်နက်ကိုင်တစ်စု၏လက်ချက်ဖြင့် လူတစ်ဦးသေ ၍ ၄၇ ဦးဒဏ်ရာရခဲ့သည့်ဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း တွင် ၎င်းမြို့၌ အဆိုးရွားဆုံးသော အကြမ်းဖက်မှုဖြစ် သည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိ တို့လက်ချက်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယာဆာအာရဖတ်၏ ပါလက် စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ အယ်ဖာတား ဂိုဏ်းအပါ အဝင် ပါလက်စတိုင်းအဖွဲ့အစည်းငါးခုက ကြေညာခဲ့ကြ သည်။

အစွဲရေးကလည်း ကလဲ့ စား ချေ သော အား ဖြင့် လက်ဗနွန်နိုင်ငံ ဆီဒါမြို့အနီးရှိ ပါလက်စတိုင်းစခန်းများကို လေကြောင်း၊ ရေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်သည်။ အစွဲရေး ဖန်တန်အက်ဖ် ၄ လေယာဉ်တစ်စင်း ပစ်ချခံရသည်။

လေယာဉ်မှူးတစ်ဦးကို ရဟတ်ယာဉ်တစ်စင်းက အီလက် ထရွန်းနစ် ကိရိယာအကူအညီဖြင့် ရှာဖွေ၍ပြင်းထန်သည့် အပစ်အခတ်ကြားမှ ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ကျန်တစ် ဦးကို ရိုးယိုက်အာမဲ မှုဆလင်တို့က ချက်ချင်းဖမ်းမိသွား ခဲ့သည်။ ၎င်းလေယာဉ်မှူးကို လက်ဗနွန်ရှိ ဆီးရီးယား တပ်များ၏ လက်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန် အစွဲရေးအာဏာ ပိုင်တို့က တောင်းဆိုခဲ့သည်။ လက်ဗနွန်ရှိ ပါလက်စတိုင်း စခန်းများကို ၁၃ ကြိမ်မြောက် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ် သည်။ အစွဲရေးဂျက်လေယာဉ် ၅၀ ခန့်က တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး လူလေးဦးသေဆုံးကာ ၁၂ ဦးဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ အစွဲရေး လေယာဉ်တစ်စင်းပစ်ချခံရဖူးသော ၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင် ဘာလနောက်ပိုင်းတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ထပ်မံပစ်ချခံရ ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် ထူးထူးခြားခြား ချုပ်ဆိုခဲ့သော အာဏာခွဲဝေရေးစာချုပ် အရ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၁၉၀-၉၅။) လက်ယာ ယိမ်းသော လီကွပ်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ရှမ်းယား သည် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို ၂၅ လတာ ထမ်းဆောင်ရန် ပြင်ဆင်နေစဉ် လေယာဉ်ပစ်ချခံရသည့် ဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံကြိုက်ခဲ့ရသည်။ လေဘာပါတီခေါင်းဆောင် လက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ် ရှိမ့်န့်ပဲရက်က နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာဝန် ပြောင်းလဲယူရသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို ၂၅ လစီ အလှည့်ကျထမ်းဆောင် ရန် သဘောတူညီချက်အရ ပထမ၂၅ လကို တာဝန်ယူခဲ့ သော ဝန်ကြီးချုပ် ရှိမ့်န့်ပဲရက် ဦးဆောင်သည့် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး အစိုးရသည် အစွဲရေးနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ငွေဖောင်းပွမှုနှုန်း သည် ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ၂၂၅ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း (စွယ်စုံနှစ် ချုပ် ၁၉၈၅-စာ၊ ၁၄၉-၉၅။) ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ၄၄၅ ရာခိုင် နှုန်းခန့်ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် သြဂုတ်လတွင် ခြိုးခြံချွေတာ ရေး အစီအစဉ်တစ်ရပ် ချမှတ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့၍ ငွေကြေး ဖောင်းပွမှု ၂၀ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ထိုးကျစေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အာရပ် - အစွဲရေးပဋိပက္ခ အဆုံးသတ်ရေးအတွက် အစွဲရေးတပ်ဖွဲ့အများစုကို လက်ဗနွန်မှ ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၆- စာ၊ ၃၁၀-၉၅။) အစွဲရေး- အီဂျစ်နှစ်နိုင်ငံအကြား အငြင်းပွားနေသည့် တာဘာဒေသ ပြဿနာအပေါ် နိုင်ငံတကာ သမာဓိလူကြီးများ၏ အဆုံး အဖြတ်ကို ခံယူမည် ဖြစ်ကြောင်း သဘောတူညီချက် (မူကြမ်း) ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် သြဂုတ်လ ၁၀ နေ့ကချုပ်ဆိုနိုင် ခဲ့သည်။ ထို့ပြင်စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၁၂ ရက်နေ့ အထိ အီဂျစ်နိုင်ငံ အလက်ဇန္ဒြီးယားမြို့တွင် အီဂျစ်သမ္မတ မူဘာရက်နှင့် အစွဲရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှိမ့်န့်ပဲရက်တို့ တွေ့ဆုံ

အစွဲရေးသမ္မတနိုင်ငံ

ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီးနောက် ယင်း သဘောတူညီချက်ကို အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည့်ပြင် ၁၉၈၇ ခုနှစ်ကို ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးနှစ်အဖြစ်သတ်မှတ်ရန်သဘောတူ ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်က အစွဲရေးတို့လက်ဖနွန်ကို ကျူး ကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် အစွဲရေးမဟာမိတ် လက်ဖနွန် ပြည်သူ့စစ်များ၏လက်ချက်ဖြင့် ပါလက်စတိုင်းဒုက္ခသည် အစုလိုက် အပြုံလိုက် သေဆုံးခဲ့ရသည်ကို ကန့်ကွက်သော အားဖြင့် အီရန်နိုင်ငံသည် အစွဲရေးနိုင်ငံရှိသံအမတ်ကြီးကို ပြန်လည် ခေါ်ယူခဲ့ရာမှ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အစွဲရေးသို့ သံအမတ်ကြီး ပြန်လည် စေလွှတ်ပေးခဲ့သည်။ (စွယ်စုံနှစ်ချုပ် ၁၉၈၃-၈၁၊ ၂၇၄ နှင့် ၁၉၈၄-၈၁၊ ၃၁၆ - ရှု။) ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့မှ ၂၇ ရက်နေ့ထိ အာရပ်အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ မော်ရော့ကို ဘုရင်ဟက်ဆန်နှင့် ပဲရက်တို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ခြင်းသည်လည်း အရှေ့အလယ် ပိုင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် သမိုင်းဝင်ဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ခဲ့ သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင်လည်း ကမ္ဘာ့ ရွှန်နှင့်အစွဲရေးတို့ သံအဆက်အသွယ် ပြန်လည် ထူထောင်

အစွဲရေးဝန်ကြီးချုပ် ရှိမ့်န့် ပဲရက်နှင့် အာရပ်အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ မော်ရော့ကိုဘုရင် ဟက်ဆန်တို့ မော်ရော့ကိုနိုင်ငံ အစီမံခန့်ခွဲမှု နန်းတော်၌ တွေ့ဆုံစဉ်

နိုင်ခဲ့သဖြင့် ၁၉၇၃ ခုနှစ်အရှေ့အလယ်ပိုင်း စစ်ပွဲကြောင့် သံ အဆက်အသွယ် ဖြတ်ခဲ့သော အာဖဂန်နိုင်ငံများ အနက် အစွဲရေးနှင့်သံတမန် ပြန်လည်ဆက်သွယ်သော နိုင်ငံပေါင်း မှာ အိုင်ဗရီကို (ကိုဒီအိုင်ဗိုရေး)၊ ဇိုင်ယာနှင့် လိုက်ဗီးရီး ယားတို့အပါအဝင် စုစုပေါင်း လေးနိုင်ငံရှိသွားပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စီးပွားရေးနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး အောင်မြင်မှုများကြောင့် ပဲရက်သည် လူကြိုက်များသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး ဖြစ်လာစဉ် ရှမ်းယားအား ဝန်ကြီး ချုပ်ရာထူးကို လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တူရကီနိုင်ငံနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့ သို့ တင်ပို့ရန် တရားဝင်ခွင့်ပြုထားသည့် စာရွက်စာတမ်း ထောက်ခံစာ များကို သုံးလျက် အက်ဖ် ၄ နှင့် အက်ဖ် ၅ လေယာဉ်များ အပါအဝင် နောက်ဆုံးပေါ် လက်နက် ဆန်းများကို အစွဲရေးမှတစ်ဆင့် အီရန်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရန် လျှို့ဝှက်ကြံစည် ခဲ့သည်ဟုသောစွဲချက်ဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် နယူး ယောက်မြို့ရှိ ပြည်ထောင်စု တရားရုံး တစ်ရုံးက အမေရိကန် နှင့်အစွဲရေး နိုင်ငံသား ၁၇ ဦးကို တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ အထဲတွင် အစွဲရေးကကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနထံမှ လက်နက် အရောင်းအဝယ်ညှိနှိုင်း ပေးနိုင်ခွင့် ရထားသည့် အငြိမ်းစား အစွဲရေးဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဗရာဟမ် ဘားအမ်းလည်း ပါဝင် သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကြံစည်မှု၌ အစွဲရေးနိုင်ငံ ကပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိကြောင်းဖြင့် ငြင်းဆိုထားသည်။ ထို့ပြင် ရှမ်းယားက ရှိမ့်န့်ပဲရက်ထံမှ ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို လွှဲပြောင်းရယူပြီး မကြာမီပင် အီရန်နိုင်ငံသို့ အမေရိကန် လက်နက်များ ရောင်းချရာတွင် အစွဲရေးနိုင်ငံ ပါဝင်ပတ် သက်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည့် ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု-ရှု။) သမ္မတ ရေဂင်အစိုးရ သည် လက်ဖနွန်နိုင်ငံတွင် ဖမ်းဆီးခံရသော အမေရိကန် လူမျိုး ဓားစာခံများ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အီရန် နိုင်ငံက အကူအညီ ပေးခြင်းကို တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် အမေရိကန် လက်နက်အချို့ကို အစွဲရေး နိုင်ငံမှ တစ်ဆင့် အီရန်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းကိစ္စတွင် အစွဲရေးနိုင်ငံ ပါဝင် ပတ်သက်ခြင်းမရှိဟု ဝန်ကြီး ချုပ် ရှမ်းယားက ငြင်းဆိုခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ပဲရက်က အမေရိကန်အစိုးရ၏ မေတ္တာ ရပ်ခံချက်ကြောင့် အစွဲရေးနိုင်ငံသည် အီရန်နိုင်ငံသို့ အမေရိကန် လက်နက် များ ပေးပို့ရာ၌ ကူညီခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ လက်နက် ရောင်းချရငွေများကို နီကရာဂွာနိုင်ငံရှိ ကွန်ထရာ ပြောက် ကျားများအား လွှဲအပ်ခြင်းကိုမူ မသိရှိကြောင်းပြောကြား ခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့် အစွဲရေးအရာရှိ ကိုမျှ အရေးယူ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း မပြု ကြောင်းလည်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဥတ္တရာဘိဇဇ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဥတ္တရာဘိဇဇ

ဥတ္တရာဘိဇဇ၊ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ပဲခူးတိုင်း၊ ကြို့ပင်ကောက်မြို့၊ တိုက်ကျောင်း ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် (မြန်မာ ၁၂၇၀ -)။ ။

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဥတ္တရာဘိဇဇကို ပဲခူးတိုင်း၊ သဲကုန်းမြို့နယ်၊ ပုတီးကုန်းမြို့ အနောက်ဘက် ဇောင်ဂျမ်းကုန်းရွာ၌ ခမည်းတော်ဦးဘိုးမြ၊ မယ်တော်ဒေါ်ရွှေလယ်တို့က ၁၂၇၀ ပြည့်နှစ် ကဆုန်လဆန်း ၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၁၃ နှစ်သား အရွယ်တွင် တိုက်ကျောင်း ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၂၇၉ ခုနှစ်တွင် ကြို့ပင်ကောက်မြို့၊ တိုက်ကျောင်းပရိယတ္တိစာသင်တိုက် ခဏ္ဍသိမ်၌ တိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တကိုပင် ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ကျောင်းဒါယကာကြီး ဦးဘိုးလှနှင့် နှမဖြစ်သူ ကျောင်းဒါယိကာမ ဒေါ်သင်၊ ဒေါ်မျှင်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

၁၀ နှစ်သား အရွယ်တွင် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တ၊ ဦးတေဇိန္ဒ၊ ဦးကေသဝ တို့ထံ၌ ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းစာများကို သင်ကြား ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မန္တလေးမြို့၊ အနောက်တောင်မြို့နယ် မစိုးရိမ်တိုက်၊ အရှေ့တောင်မြို့နယ် ဘုရားကြီးတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ဆရာတော်ကြီးများထံ၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းစာတို့ကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။ အစိုးရ ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ၌ ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီး

တန်းထိ အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။ ဓမ္မာစရိယစာချတန်း ပေါ်ပေါက်လာသော အခါတွင်လည်း ဖြေဆို အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် တိုက်ကျောင်း ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၌ စာသင်သံဃာတော် ၁၀၀ ကျော် တို့အား ပထမစာချအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို သင်ကြား ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၁၄ ခုနှစ်တွင် တိုက်ကြပ် ဆရာတော် အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် တိုက်အုပ် ဆရာတော်အဖြစ် လည်းကောင်း တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၄၃ ခုနှစ်တွင် တိုက်ကျောင်း ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ဦးစီးပခာနမဟာ နာယက ဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူပြီး တပည့်သံဃာတော်တို့အား ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး၊ စာချတန်း ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို မပြတ်ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပဋ္ဌာန်းညဝါ ကျမ်းကြီးကို အမြဲမပြတ် ပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ စာပေသင်ကြားပို့ချရင်း ပါဠိတက္ကသိုလ်ပုတ္တိကထာကျမ်း၊ ဗြဟ္မဝိဟာရကထာကျမ်း၊ အရိယာလမ်းညွှန်ခေါ် အရိယာမဂ္ဂဒီပကကျမ်း၊ နာမစူဠပဒမာလာကျမ်းတို့ကို ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် တိုက်ကျောင်း ပါဠိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် စာချ ကထိက အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပါဠိတက္ကသိုလ် ဗဟိုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဗဟို အမှုဆောင်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကြို့ပင်ကောက်မြို့နယ် ဝိနည်းဓိရိ၊ သာယာဝတီ ခရိုင် ဝိနည်းဓိရိ၊ သုဓမ္မာဂိုဏ်းဆိုင်ရာ ခရိုင်ခုံ ဝိနည်းဓိရိ အဖြစ်ဖြင့် ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရုဏ်းမှုခင်းများကို ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်း အဝေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် သံဃာ့ဝန်ဆောင်ဆရာတော် ၆၆ ပါးအဖွဲ့တွင် ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရုဏ်းမှုခင်းများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲရေးအဖွဲ့၌ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းအစရှိသည့် သာသနာရေး တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်သော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဥတ္တရာဘိဇဇသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အက္ခရာစဉ် အညွှန်း

၁၉၈၇ ခုနှစ် အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဤမြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ်ပါ အကြောင်းရပ်များကို အက္ခရာစဉ်၍ စီစဉ်တင်ပြရာ တွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်ထုတ် မြန်မာစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံကျမ်းလာ အက္ခရာစဉ်ဇယားအတိုင်း ပြုစုပါသည်။

	က				
ကနေဒါနိုင်ငံ	၅၀၊ ၆၄၊ ၆၆၊ ၁၃၁၊ ၁၈၈။	ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ်များ	၁၄၅။	ဆွာဇီလန်နိုင်ငံ ဆွံဒင်နိုင်ငံ	၁၂၄၊ ၁၈၉။ ၄၉၊ ၁၅၂၊ ၂၀၇။
ကုလသမဂ္ဂ	၁၁၃၊ ၁၅၀၊ ၂၀၇၊ ၂၁၆၊ ၂၉၅။	ဂျပန်နိုင်ငံ	၆၁၊ ၆၃၊ ၁၁၆၊ ၁၃၁၊ ၁၄၆၊ ၂၅၈၊ ၃၁၂။		
ကုလသမဂ္ဂ ပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ (ယူနက်စကို)	၂၇၅။	ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ	၄၉။	ဇင်ဗာဗွေနိုင်ငံ	၁၂၄၊ ၁၈၈။
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဆု	၁၂၁။	ဂျပန်ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ	၁၅၀။	ဇိုင်ယာနိုင်ငံ	၁၉၈၊ ၂၃၀၊ ၃၂၅။
ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ	၁၂၂။		၁၇၁၊ ၂၀၇။	ဇမ္ဗီယားနိုင်ငံ	၁၁၆၊ ၁၈၈။
ကမ္ဘာ့စစ်တုရင်စိန်ခေါ်ပွဲ	၁၂၄။	ဂျင်ဆင်း	၈၄၊ ၈၅။		
ကမ္ဘာ့ဆန်ဈေးကွက်	၁၈၆။			တ	
ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ	၄၈။	စ		တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ	၆၂၊ ၁၆၅၊ ၁၆၉၊ ၁၉၉၊ ၂၀၅၊ ၂၁၇။
ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ဆယ်စုနှစ်	၁၁၆။	စကင်ဒီနေးဗီးယားဒေသ	၁၄၈။	တိပိဋကဓရဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ	
ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးကွက်	၁၂၅။	စပါးစိုက်ပျိုးမှု	၁၅၃၊ ၁၅၉။	ဆရာတော်များ	၅၄။
ကမ္ဘာ့ရွှန်းနိုင်ငံ	၁၂၈၊ ၂၃၀၊ ၃၂၅။	စပိန်နိုင်ငံ	၄၉၊ ၆၂၊ ၁၃၁၊ ၁၅၄၊ ၂၁၂၊ ၂၂၂။	တူရကီနိုင်ငံ	၁၅၁၊ ၃၂၅။
ကျူးဗားနိုင်ငံ	၁၅၀၊ ၃၀၉။	စာဆိုတော်နေ့	၁၅၆။	တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ၊	
ကျောက်မျက်ရတနာပြပွဲ	၁၃၂။	စာတတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှု	၂၅၉။	မြန်မာနိုင်ငံ	၃၈။
ကွန်ပျူတာ	၈၈၊ ၁၆၉၊ ၁၈၃၊ ၂၁၃၊ ၂၉၇။	စာပေဗိမာန်စာတမ်းဖတ်ပွဲ	၁၅၈။	တင်းနစ်	၁၇၄။
		စာပေဗိမာန် စာမူဆု	၂၅၃။	တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ	၆၂၊ ၁၇၇၊ ၁၈၈၊ ၁၉၉၊ ၂၀၃။
ခ		စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (အိုအီးစီဒီ)	၂၁၁။	တောင်အာရှဒေသ ပူးပေါင်းဆောင်	
ခဲမပြုထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံများအသင်း (အေတီပီစီ) (တင်းပက်)	၁၉၉။	စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ထူးချွန်ဆု	၁၅၈။	ရွက်ရေးအသင်း (ဆာအတ်)	၁၈၀။
ချာနိုဘီလ်ချူကလီးယား ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံ	၇၇၊ ၁၃၉၊ ၁၆၄။	စင်ကာပူနိုင်ငံ	၂၃၁၊ ၂၅၈။	တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူးချစ်	၁၈၂။
ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ	၁၆၅၊ ၂၀၇။	စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ	၃၂။	တျူးနစ်ဗီးယားနိုင်ငံ	၁၂၇။
ချစ်ကြည်ရေးအားကစားပွဲတော်	၁၄၁။	ဆ		ထ	
		ဆအူးဒီအာရေဗျနိုင်ငံ	၁၂၅၊ ၂၂၄။	ထိုင်းနိုင်ငံ	၆၄၊ ၁၈၅၊ ၁၉၈၊ ၂၀၁၊ ၂၅၈။
ဂ		ဆာ ဆာကာဝါဆု	၁၂၁၊ ၂၉၅။		
ဂရိနိုင်ငံ	၁၃၁၊ ၂၁၂။	ဆီးရီးယားနိုင်ငံ	၂၁၂၊ ၂၂၃၊ ၂၈၆၊ ၂၈၈။	ဒ	
ဂရင်းပိစ်အဖွဲ့	၂၁၂။	ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု	၅၁၊ ၆၃၊ ၇၇၊ ၁၂၈၊ ၁၄၁။	ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ	၁၄၉။
ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ	၁၄၃။		၁၆၂၊ ၁၇၁၊ ၂၀၇၊ ၂၃၁။		

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ခ	
ခနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့	၁၈၈။
ခနသဟာယအားကစားပြိုင်ပွဲ	၁၈၉။
န	
နီယိုစ် မီးတောင်ဝရေအိုင်	၁၃၀။
နော်ဝေးနိုင်ငံ	၁၂၈၊ ၁၄၈။
နိုဗဲဆု	၁၁၉၊ ၁၆၂၊ ၁၆၆၊ ၁၆၇၊ ၁၈၀၊ ၁၈၇၊ ၁၉၅၊ ၂၃၄၊ ၂၃၅။
နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံ	၆၁၊ ၁၂၅၊ ၁၂၇၊ ၁၉၈။
နိုင်ငံတကာခဲမြေကောင်စီ (အိုင်တီစီ)	၁၉၈။
နျူကလီးယားဆောင်း	၃၁၀။
နျူကလီးယားလက်နက်	၁၅၀၊ ၁၆၆၊ ၂၀၅။
ဗ	
ပညာရည်ချွန်ဆု	၂၀၁။
ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်	၂၂၁။
ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ	၁၈၀၊ ၂၀၃၊ ၂၂၂။
ပါလက်စတိုင်းလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ပီအယ်အို)	၂၁၂၊ ၂၈၇၊ ၃၁၂။
ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ	၅၀၊ ၂၀၈။
ပိုလန်နိုင်ငံ	၅၀၊ ၁၅၁၊ ၁၆၅၊ ၁၉၉၊ ၂၀၇။
ပန်းချီပန်းပုပညာ	၂၄၄၊ ၂၇၄၊ ၃၁၈။
ပြင်သစ်နိုင်ငံ	၄၉၊ ၂၀၈၊ ၂၂၂။
ဗ	
ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ	၂၁၂၊ ၃၀၈၊ ၃၂၅။
ဗ	
ဗရာဇီးနိုင်ငံ	၄၉၊ ၆၂၊ ၆၄၊ ၁၉၉။
ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ	၂၀၇၊ ၂၁၈။
ဗူလဂေးရီးယားနိုင်ငံ	၅၀၊ ၂၀၇။
ဗော့ဆွာနာနိုင်ငံ	၁၂၄၊ ၁၈၉။
ဗုဒ္ဓသာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ	၂၂၀။
ဗြိတိန်နိုင်ငံ	၄၉၊ ၆၃၊ ၁၂၈၊ ၁၃၁၊ ၁၈၀၊ ၂၀၁၊ ၂၀၈၊ ၂၁၂၊ ၂၂၁၊ ၂၇၇။
ဘ	
ဘူတန်နိုင်ငံ	၁၈၀။
ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့	၂၂၉။
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ	၂၃၊ ၁၈၀။

မ	
မလေးရှားနိုင်ငံ	၂၀၁၊ ၁၈၉၊ ၁၉၈။
မလေးရှားမာရသွန်ပြိုင်ပွဲ	၂၃၃။
မဟာဒြပ်ထု သီအိုရီ	၉၂။
မဟာဗျူဟာကာကွယ်ရေး ရှေ့ပြေး အစီအစဉ် (အက်စ်ဒီအိုင်)	၁၆၆၊ ၃၁၁။
မဟာဝိဇယစေတီတော်	၂၆။
မုသားဖော်စက်	၂၃၆။
မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေး	၂၃၈။
မော်ရော့ကိုနိုင်ငံ	၅၀၊ ၃၂၅။
မော်လဒိုက်နိုင်ငံ	၁၈၀။
မက္ကစီကိုနိုင်ငံ	၄၉၊ ၁၂၈။
မျိုးရိုးဗီဇအင်ဂျင်နီယာ	၂၄၇။
မျက်ကပ်မှန်	၂၅၁။
မြောက်အတ္တလန္တိတ်စာချုပ်အဖွဲ့ (နေတိုး)	၁၅၀၊ ၂၂၄။
မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ	၆၁၊ ၆၄၊ ၁၉၉၊ ၂၅၅။
မြန်မာနိုင်ငံထုတ် စာအုပ်	
စာတမ်းများ	၂၆၀။
မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ	၃၉၊ ၄၁၊ ၄၂၊ ၈၆၊ ၂၆၁ - ၂၇၁။
မြန်မာနိုင်ငံ အားကစား	၂၇၂။
မြန်မာ့ကလေးပန်းချီ	၂၇၄။
မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ	၈၁။
မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ	၂၀၆။
ယ	
ယေမင်ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ	၂၇၇။
လ	
လီဆိုသိုနိုင်ငံ	၁၂၄၊ ၁၈၈။
လေဆာ	၁၆၉၊ ၁၉၂၊ ၁၉၇။
လက်ဗနွန်နိုင်ငံ	၁၅၁၊ ၂၁၁၊ ၂၈၅၊ ၃၂၄။
လစ်ဗျနိုင်ငံ	၁၁၄၊ ၁၂၇၊ ၂၁၂၊ ၂၂၂၊ ၂၃၀၊ ၃၁၇။
လမ်းစဉ်လူငယ်နီးနှောဖလှယ်ပွဲ	၂၈၉။
လယ်ယာမြေပြည်သူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းများ	၂၉၀။
လွန်းရာကျော်မြန်မာ့အချိတ်သည်	၆၈။
သ	
သဘာဝဘေးဒဏ်	၂၉၅။

ဟ	
ဟိုက်ပါဟင်းလင်းပြင်	၈၇။
ဟန်ဂေရီနိုင်ငံ	၅၀၊ ၁၅၀၊ ၁၆၅၊ ၂၀၇။
ဟယ်လီကြယ်တံခွန်	၃၀၄။
အ	
အကောက်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေသဘောတူညီချက် (ဂတ်)	၁၆၅။
အဏုမြူစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု	၇၄၊ ၂၃၃။
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်	၁၁၅။
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု	၆၃၊ ၆၆၊ ၇၇၊ ၁၁၄၊ ၁၂၃၊ ၁၃၁၊ ၁၄၁၊ ၁၄၇၊ ၁၆၆၊ ၁၉၉၊ ၂၀၅၊ ၂၀၇၊ ၂၁၂၊ ၂၂၂၊ ၂၂၄၊ ၂၃၀၊ ၂၇၇၊ ၃၀၉၊ ၃၂၅။
အမျိုးသားစာပေဆု	၂၅၃။
အမြွှာ	၆၀။
အာကာသလွန်းပုံယာဉ်	၃၁၁။
အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ	၄၉၊ ၅၂၊ ၁၁၆။
အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ	၃၁၄။
အီဂျစ်နိုင်ငံ	၁၂၇၊ ၂၃၀၊ ၃၂၄၊ ၃၃၈။
အီတလီနိုင်ငံ	၄၉၊ ၆၂၊ ၁၁၆၊ ၂၁၂။
အီရတ်နိုင်ငံ	၅၀၊ ၃၁၂။
အီရန်နိုင်ငံ	၆၃၊ ၁၁၄၊ ၁၂၇၊ ၁၅၁၊ ၂၀၇၊ ၂၁၂၊ ၃၁၂။
ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့	၁၃၁၊ ၁၈၉၊ ၂၀၀၊ ၂၀၈၊ ၂၁၂။
အေဝက်စ်ထောက်လှမ်းရေး	
လေယာဉ်	၂၂၄။
ဩစတြီးယားနိုင်ငံ	၂၁၆။
ဩစတြေးလျနိုင်ငံ	၆၂၊ ၁၈၈၊ ၁၉၈၊ ၂၀၀။
အိုဇန်လွှာ	၃၁၉။
အိုက်စလန်နိုင်ငံ	၁၅၁၊ ၁၆၆။
အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ	၁၂၇၊ ၁၉၈၊ ၂၀၁၊ ၂၃၁။
အင်္ဂလိပ်ရေလက်ကြား မီးရထားလမ်းဥမင်	၂၀၈။
အိုင်ဗရိကို (ကိုဒီအိုင်ဗိုရေး)	၂၃၀၊ ၃၂၅။
အစ္စရေးနိုင်ငံ	၁၁၄၊ ၁၃၁၊ ၂၃၀၊ ၂၆၆၊ ၃၁၂၊ ၃၂၃။
အတ္တလန္တိတ်တောင်ပိုင်းဒေသ	၁၁၆။
အန်ဂိုလာနိုင်ငံ	၁၂၄၊ ၁၂၇၊ ၁၈၈။
အိန္ဒိယနိုင်ငံ	၆၃၊ ၁၈၀၊ ၁၈၈၊ ၁၉၉၊ ၂၀၅။

